R. P. JOANNIS MICHAELIS
CAVALIERI
BERGOMATIS

ORD. EREMIT. SANCTI AUGUSTINI CONGR. OBSERV. LOMB.

SACRÆ THEOLOGIÆ LECTORIS EMERITI

OPERA OMNIA
LITURGICA,
SEU
COMMENTARIA

In authentica Sacræ Rituum Congregationis Decreta ad Romanum præsertim Breviarium, Missale, & Rituale quomodolibet attinentia

QUINQUE TOMIS COMPREHENSA.

EDITIO NOVISSIMA

Ab Auctore curis posthumis aucta, & emendata, atque integro Tomo ex manuscriptis ejus schedis nunc primum collecto locupletata.

TOMUS SECUNDUS.
PARS PRIMA.

BASSANI, MDCCLXXVIII.

SED PROSTANT

VENETIIS APUD REMONDINI.

SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

AUCTORIS MONITUM

PRIMÆ BRIXIENSI EDITIONI PRÆFIXUM.

TANDEM in lucem prodeunt Commentaria hæc noſtra, in quibus abſolvuntur Decreta ad Romanum Breviarium ſpectantia. Equidem parumper ſuperſedendum eſſe credidimus, prudenter pavidi, ne ob ſuam exilitatem deſpectui exponerentur, non plauſui; at vix iiſdem æſtimationem aliquam mera Lectoris fecit benignitas, quod incunctanter typis ea tradere minime prætermiſimus, & prout licuit, moram quamlibet abigere numquam deſtitimus. Cum nos Bergomi Regularis detineret obſervantia, & editionis venia Brixiæ eorumdem cuſionem continuandam expoſceret, pluribus egregiis viris commendanda putavimus, nihilque præterivimus, & quo feſtina, & quo emendata prodirent. Verum quid nobis profuere tam ſollicitæ curæ? Typographus Mercenariorum more de commentariorum lucro ſecurus, lucris aliis inhians, ſolo otii tempore, eorumdem impreſſioni incumbebat, & quibus commiſſa fuerat emendatio, nimis de iis, quæ ſua ſunt, & de iis, quæ ceterorum, minus ſolliciti, in nonnulla folia tantam erratorum copiam, ſeu zizaniam parvipependerunt, & paſſi ſunt, quam, diceremus, vix inimicus ſuperſeminaret homo, niſi nobis apprime compertum foret, quam facilem graviora ſtudia, quibus erant diſtenti, mendorum irreptioni viam ſternant, & aperiant *. Hæc vix ad noſtras devenere aures, quod extemplo accucurrimus, quæ adhuc imprimenda erant, ut emendatiora, & properiora ederentur, pro viribus decertavimus, & ex jam impreſſis nonnulla recudenda curavimus, & ſi de ceteris ſimiliter non præſtitimus, a religioſa paupertate coerciti fuimus. Et o quam nos piget, & pudet adhuc ea publici juris facere! Verum quæ in noſtra abſentia perpetrata ſunt, facilis benevolus condonet Lector, in cujus gratiam er-

* *Omnia, de quibus hic Auctor loquitur, menda in noviſſima hac noſtra Editione ſumma diligentia emendata Lector reperiet. Exemplari enim uſi ſumus Auctoris ipſius manu ſedulo expurgato, quod ille antequam mortem obiret, ad novam Editionem paraverat.*

ratorum inveximus tabulam, ut præsto habeat, unde instituatur, si quandoque offendat aliqua, quæ vel sensum lædunt, vel minus efformant consonum; a copia enim absterriti, quæ aut obviæ, seu facilis sunt correctionis, ejusdem Lectoris judicio, & discretioni donanda censuimus. Quæ consequentur, Commentaria præstolare emendatiora.

In Operis præfatione Decretorum Indicem ex Merati Commentariis una cum ejusdem annotationibus hic fideliter transcribere polliciti fuimus; at cum pleræque ex dictis annotationibus a nobis ratæ minime fuerint habitæ, quin rejectæ, has tanti non adjudicavimus esse pendendas, quæ nos recensere facerent Merati Indicem, qui nullo servato ordine compactus noscitur, sed magis iisdem neglectis Decreta tradere, prout a nobis per Capita distributa sunt, & exposita. Et præsertim cum hinc id eveniat commodi, ut Decreta omnia, quæ de eadem agunt materie, sub oculos Lector habeat, & quæ de consimili, facile reperiat, duobus resecatis Indicibus, quos propterea dare compellebamur, Decretorum nempe, quæ relate ad respectiva Capita consimile argumentum attingunt, & Decretorum alterum, quæ ultra ea Merati a nobis examini subjiciuntur. Quæ cum in Lectoris gratiam, commodum, & uberiorem præstentur utilitatem, promissorum Indicum profecto impunis transit omissio; & condonandum est nobis, si Lector interdum aliquem offendet numerum, qui nostro plene non correspondet Indici. Vale.

ELEN-

ELENCHUS CAPITUM,

Et Argumentorum hujus Tomi.

PARS PRIMA.

PARS

PARS SECUNDA.

IN-

INDEX DECRETORUM

Servato ordine, quo a nobis per Capita distributa sunt, & fiunt exposita, prout monuimus in Præfatione hujus Tomi.

Numerus Paginam notat.

TOMI SECUNDI PARS PRIMA.

141. Quæ-

141. Quæsitum fuit, quando dies octava Sancti proprii cadit in Festum Præsentationis B. Mariæ, utrum transferendum sit officium B. Mariæ, vel solum fieri debeat commemoratio diei octavæ Sancti proprii, ut in simili casu refert Gavantus fieri Regii de Sancto Prospero, cujus dies octava est Festum Visitationis B. Mariæ? Et responsum fuit, transferendum esse Festum Præsentationis juxta Rubricam X. *de Translat. fest. num.* 2., & in Tabella de occurrentia, prout monet Gavantus *sect.* 3. *cap.* 12. *numer.* 20., ibi enim aliter decrevit, & specialiter indulsit Sacra Congregatio in gratiam festi Visitationis B. M. V., quod ibidem colitur de præcepto; unde cum privilegium sit locale non potest extendi de loco ad locum, ex Decreto Sacræ Congregationis in principio Missalis Romani impresso. S. R. C. 10. Januarii 1693. *in una Galliar.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 181. 49

142. Occurrente die octava Dedicationis cum festo Visitationis B. M. V., faciendum est officium de octava, translato Officio Visitationis. S. R. C. 21. Augusti 1688. *in Aquilej.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 244. *ibid.*

143. Si in Dominica infra octavam B. M. V., in qua celebratur festum SS. Nominis ejusdem B. M. V. sub ritu duplici majori, occurrat alicubi dies octava, translato festo SS. Nominis, agendum est de die octava in ipsa Dominica. S. R. C. 19. Junii 1700. *in Curien.* ex Merato in Indice Decretorum Brev. n. 216. 50

144. Si festum SS. Nominis B. M. V., quod sub ritu duplici majori celebrari debet Dominica infra octavam Nativitatis ejusdem, occurrerit in die octava dictæ Nativitatis, officium erit de dicto SS. Nomine, omissa in utrisque Vesperis, & Laudibus commemoratione de prædicta octava Nativitatis. S. R. C. 15. Novembris 1685. annuente Innoc. XI. 24. ejusdem, *in una officii Nominis B. M. V.* ex Merato in Indice Decr. Brev. nu. 155. *ibid.*

145. Quando duæ octavæ simul occurrunt, quarum una sit Patroni principalis sub ritu duplici primæ classis, altera B. Mariæ Virginis sub ritu duplici 2. classis, recitandum est officium de Patrono principali cum commemoratione Beatæ Mariæ Virginis. S. R. C. 19. Junii 1700. *in Curien.* ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 215. *ibid.*

146. Secundæ Vesperæ de die octava non privilegiata concurrentes cum primis Vesperis festi duplicis, debent dimidiari, & fieri a Capitulo de festo sequenti. S. R. C. 12. Julii 1664. *in una Ord. Minor. Observ.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 88. 52

147. Dies octavarum Assumptionis, Nativitatis, aliarumque Festivitatum B. M. V. octavam habentium, concurrentes cum officio duplici minori, habere debent integras Vesperas, ut disponit Rubrica ultimo posita in officio octavæ Conceptionis, si concurrat cum Sancta Lucia. S. R. C. 5. Martii 1681. *in una Canonic. Regul. ad 3. dubium*, ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 517. 52

148. Quæcumque dies octava B. Mariæ Virginis debet habere integras utrasque Vesperas in concurrentia cum officio duplici minori. S. R. C. 11. Augusti 5691. *in Romana dubior.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 167. 53

149. Ex parte Cleri Ecclesiæ Toletanæ quæsitum fuit, an occurrente festo duplici secundæ classis octavam habente cum Dominica Septuagesimæ, si (sequentibus feriis occupatis) transfertur ad sequens Sabbatum, secundæ Vesperæ erunt ut in primis, aut secundis Vesperis festi cum commemoratione Dominicæ in Sexagesima, vel erunt de Psalterio a Capitulo Dominicæ cum commemoratione diei octavæ? Et quid si dies octavus habeat orationem propriam? & S. R. C. Ponente Eminentiss. Zondodari respondit, secundas Vesperas festi fieri debere cum commemoratione Dominicæ in Sexagesima, & in die octavæ esse recitandam orationem propriam. Ita die 55. Sept. 1736. *in Toletana*, ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 336. 54

150. Sanctæ Eulaliæ officium cum octava, etiamsi veniat in Quadragesima, juxta antiquam, & immemorabilem consuetudinem concedit S. R. C. 6. Decemb. 1608. *in Barchinonen.* ex Merato in Indice Decretorum Breviar. n. 35. 55

155. Qui habent privilegium celebrandi octavas in Quadragesima, occurrente die infra octavam in Feria IV. Cinerum, nullam debent facere commemorationem de octava, neque in Laudibus, neque in Missa. Sacr. Rit. Congr. 24. Jan. 1682. *in Marsicanai*; ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 123. 56

152. In officio Feriæ IV. Cinerum relinquendo commemorationem octavæ, debent Privilegiati dicere Preces, Psalmos Graduales &c., & servare omnino Rubricas Feriæ 4. Cinerum. Sacr. R. C. 24. Jan. 1682. *in eadem Marsicana ad 2. dubium*; ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 124. *ibid.*

153. Octava Sanctæ Scolasticæ (apud Benedictinos) quando de illa fiat officium, impedit Preces &c. Quod si occurrat in Feria quarta Cinerum, dicuntur Preces &c., sed nihil fit de octava, quæ terminatur ad primas Vesperas feriæ 4. Cinerum exclusive. S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 324. *ibid.*

154. Quæsitum fuit, an conformiter ad Decretum S. R. C. de commemoratione octavæ Sanctæ Scolasticæ in die Cinerum omittenda, etiam in Dominica Passionis infra octavam Sancti Benedicti cadente, & ejusdem Dominicæ in primis Vesperis sit omittenda commemoratio octavæ? & responsum fuit, in primis Vesperis facienda est commemoratio de die infra octavam, quando octava celebratur post Dominicam Passionis, secus autem si dies octava incidat in eamdem Dominicam, quia propter Dominicam privilegiatam cessat octava. S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 325. 57

155. Festum semiduplex incidens in Dominica infra octavam non privilegiatam, debet transferri immediate in Feriam secundam non impeditam, licet sit reponendum quodcumque officium, etiam ex solemnioribus. S. R. C. 59. Junii 1700. *in Valentina*; ex Merato in Indice Decretor. Brev. numer. 226. 58

156. Si Dominica infra octavam Ascensionis occurrat in die 4. Maji, tunc in feria 2. sequenti recitandum est officium de Sancta Monica, quod in dicta Dominica occurrebat sub ritu semiduplici, non vero reponendum est festum SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi, quod sub ritu duplici 2. classis occurrebat die prima Maji. Sac. Rit. Cong. 16. Septembris 5702. *in una Ord. Cælestin.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 226. *ibid.*

157. Semiduplex occurrens in Dominica infra octavam, juxta Decretum 22. Decembris 1696. debet in sequentem diem immediate transferri, non obstante duplici prius translato. S. R. C. 5. Septembris 5703. *in Camarien.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 226. *ibid.*

558. Ex parte Reverendiss. Archiepiscopi, & Capituli Metropolitanæ Hispalensis supplicatum fuit pro declaratione, utrum officia semiduplicia, quæ occurrunt in Dominica infra octavam non privilegiatam, die Lunæ sequentis non impedito officio novem lectionum fieri debeant, in exclusionem alicujus duplicis præcedentis transferendi? Et S. R. C. respondit juxta votum Eminentiss. Ponentis, nempe quod in exclusione duplicis præcedentis transferendi, in diem Lunæ immediate sequentem non impeditam debeat fieri officium de semiduplici, quod aliquando occurrit in Dominica infra octavam non privilegiatam, quia in eo casu talis dies est assignata pro dicto semiduplici. S. R. C. 21. Aprilis 1736. *in Hispalen.* ex Merato in Indice Decretor. Brev. n. 284. *ibid.*

159. Dum semiduplex incidit in festum habens octavam, vel in Dominicam infra octavam (non privilegiatam) & dies immediate sequens non est impedita, sed restat celebrandum duplex, v. gr. hoc anno 1736. festum Ascensionis Domini incidit in die 10. Maii, seu in festo S. Antonini, & remanet celebrandum festum S. Petri Martyris, quod est duplex: Quæritur, an die 11. Maii, nempe immediate sequenti, celebrari debeat festum semiduplex S. Antonini juxta Rubricam *de Transl. fest. n.* 5., transferendo ulterius festum Sancti Petri Martyris? Et responsum fuit affirmative, & jussum fuit dari Decreta emanata sub diebus 30. Septembris 1679., & 16. Septembris 1702. S. R. C. 23. Junii 1736. *in Brugen.* ex Merato in Indice Decret. Breviar. num. 316. & idem confirmatum fuit die 56. Feb. 5737. *in Mechlinen.* ad 2. dub. 59

160. Festum semiduplex incidens in festo duplici infra octavam non privilegiatam, transferendum est in diem immediate sequentem festo novem Lectionum non impeditam, ut fit de semiduplici occurrente in Dominica infra octavam non privilegiatam. S. R. C. 30. Septembris 1697. *in una Ord. Cappuccin.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 104. *ibid.*

161. In Ecclesiis, in quibus celebratur festum S. Bartholomæi Apostoli die 25. Augusti cum octava, vel quia est Titulare earumdem Ecclesiarum, vel ex alia ratione, & sic per necesse festum S. Ludovici sub ritu semiduplici venit celebrandum die 26. dicti mensis Augusti, secunda die infra octavam S. Bartholomæi, quæsitum fuit quando dies 26. sit dies Dominica, quæ non admittit semiduplicia, an in tali casu officium S. Ludovici sit transferendum ad diem Lunæ immediate sequentem, licet sit impedita alio officio semiduplici, nempe die 3. infra octavam Santi Bartholomæi, vel potius veniat transferendum post octavam ejusdem S. Bartholomæi: & responsum fuit: *Servetur Rubrica* 10. *n.* 5. *de Translat. Festorum*. S. R. C. 23. Martii 1709. *in Perusina*. ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 246. *ibid.*

162. In feria VI. post octavam Ascensionis potest fieri de officio semiduplici translato. S. R. C. 11. Augusti 1691. *in Romana dubior.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 169. 60

163. Festum duplex occurrens ante octavam non privilegiatam, si est tranferendum, transferri debet in diem infra octavam. S. R. C. 30. Sept. 1679. *in una Capuccin.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 101. 62

164. Festus dies S. Caroli transferendus est juxta Rubricam de Transl. fest. ob occurentiam cum octava Dedicationis Ecclesiæ ad diem sequentem. S. R. C. 5. Martii 1695. *in Sabinen.* ex Merato in Indice Decr Brev. num. 188. *ibid.*

165. Festum duplex ante octavam non privilegiatam, vel infra eam occurrens, alio majori festo duplici impeditum, est transferendum ad diem infra octavam proxime festo duplici, vel semiduplici non impeditam. S. R. C. 22. Sept. 1703. *in Viennen. in Austria* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 225. *ibid.*

166. Quamvis S. R. C. die 18. Julii 1671. annuente Clemente X. die 16. Septembris ejusdem anni, ad dubium, an de Sanctis ad libitum fieri possit translatio, sicut fit de aliis Sanctis, qui non sunt ad libitum, similitar translatis, responderit affirmative; oihilominus eadem Sacra Congregatio habita 2. Decemb. currentis censuit, prædicto Decreto non obstante, in futurum officia Sanctorum ad libitum non esse transferenda, quando dies eorum festivitatem sunt impediti Dominico, aut alio die Festorum mobilium. S. R. C. 20. Decemb. 1673. *in una urbis, & Orbis*. ex Merato in Indice Decretorum Breviarii numer. 98. 63.

167. Cum alias S. R. C. decreverit, officia Sanctorum ad libitum non esse transferenda, quando dies eorum festivitatum sunt impediti die Dominico, aut aliquo alio Festorum mobilium; quæsitum fuit declarari, quæ regula servanda sit, quando occurrunt eadem die cum officiis Sanctorum Kalendarii proprii, vel translatis, vel demum semel per hebdomadam, vel per mensem recitari concessis? Et Sacra eadem Congregatio respondit, prædicta officia Sanctorum ad libitum, etiam duplicia, occurrensia in diebus Dominicis, Octavis, & Natalitiis Sanctorum alicujus Religionis, vel Diœcesis ex vi Kalendarii proprii a Sede Apostolica approbatis, quantumvis sub ritu semiduplici celebrandis, non esse transferenda, sed omitti debere. Si autem occurrant eodem die, in quo alias aliquod festum translatum poni deberet, tunc liberum fore declaravit, eadem officia ad libitum recitare, & officium translatum ulterius ad aliam diem non impeditam transferre prout etiam omisso officio, quod semel per hebdomadam, aut per mensem ex Apostolico indulto recitari concessum est, officium ad libitum eodem die occurrens recitari posse decrevit. Et ita ab omnibus, qui ad horas canonicas tenentur, servari mandavit. S. R. C. 24. Januarii 1682. *in Decreto generali*. ex Merato io Indice Decretorum Breviarii num. 122. *ibid.*

168. Circa dubium Decreti sub die 24. Januarii ann 1628. emanati, in quo habetur, ut officia Sanctorum ad litum etiam sub ritu duplici in diebus Dominicis, & octavis occurentia, non possint transferri, sed omitti debeant, quæsitum fuit; An illa verba *in octavis* intelligi debeant de die proprio octavæ, vel de tota octava, & an de qualibet octava, vel saltem de octavis privilegiatis? S. R. C. respondit verba illa intelligenda esse de tota octava, & de quacumque octava. Ita 28. Novembris 1682. *in Faventina*, & idem confirmatum fuit die 30. Maii 1699. *in Ulissipponen.* ex Merato in Indice Decretor. Brev. oum. 132. 64.

169 In die infra octavam non potest fieri officium, licet occurrens, de Sancto ad libitum, S. R. C. 2. Dec. 168. *in una Canon. Regul. Lateran.* ex Merato in Indice Decret. Brev. o. 154. *ibid.*

170. Officia ad libitum occurrentia infra octavas non privilegiatas, etiam particulares, & propriæ Religionis omittenda sunt. S. R. C. 11. Augusti 1691. *in Romana dubior.* ex Merato in Indice Decr. Brev. o. 168. *ibid.*

171. Festa ad libitum, quæ semper cadunt infra octavas Sanctorum, celebrari non possunt, attento Decreto san. me. Innocentii XI. 24. Januarii 1681. emanato, prohibente talia festa ad libitum celebrari infra octavas. S. R. C. 15. Martii 1698. *in Herbipolen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 196. 65

172. Ex prædictis Decretis non intelligitur, neque est revocata concessio, ut asseritur, Civitati Neapolitanæ particulariter facta, recitandi scilicet ad libitum officium S. Mariæ Ægyptiacæ die 1. Aprilis, quamvis occurrat in festo natalitio S. Francisci de Paula, quod ob hanc causam io aliam diem in proprio Kalendario translatum fuerat. Verum si præfatum Officium S. Mariæ Ægyptiacæ eo die aliquando juxta Rubricas recitari nequeat, tunc ex ea causa non esset transferendum, sed omitti deberet. Sac. Rit. Cong. 28. Novembris 1682. *in Neapolitana*; ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 131. *ibid.*

173. Quæsitum fuit declarari, an per Decreta de non transferendis, sed omittendis officiis Sanctorum ad libitum, quando dies eorum festivitatum sunt impediti alio officio novem lectionum de præcepto, nempe diebus Dominicis, octavis, & natalitiis Sanctorum &c., comprehendantur, & revocentur concessiones officiorum ad libitum ab Apostolica Sede particulariter factæ, & fixæ diebus, qui ab eadem jam alteri festo, & officio novem lectionum Kalendario Romano erant assignati, recitandi scilicet ad libitum officium S. Elisabeth Reginæ Portugalliæ die 4. Julii officio octavæ SS. Apostolorum Petri, & Pauli in Kalendario Romano jam impedito? Sac. Rit. Congreg. respondit, prout alias in Neapolitana die 28. Novembris 1682., non comprehendi. Verum si præditum officium eo die juxta Rubricas recitari nequeat, tunc eo casu non esse transferendum, sed omitti debere. Ita Sac. Rit. Cong. 20. Octobris 1683. *in dubior.* ex Merato in Indice Decr. Brev. nu. 143. *ibid.*

174. Consuevit Clerus Sacri Ordinis Hierosolymitaoi transferre in solam sequentem diem, dummodo non impeditam, festum S. Laurentii Justiniani, assignatum pro Ecclesia universali die 5. Septembris sub ritu semiduplici ad libitum, eo quia eadem die celebratur officium de die octava Decollationis S. Joannis Baptistæ, unde petit, ut possit solitum servare, quibuscumque non obstantibus. Et responsum fuit juxta mentem, quæ est, quod supplicent pro assignatione diei fixæ, Sacr. Rit. Cong. 11. Septembris 1730. *in una Ord. Hierosol., seu Meliten.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 274. 66

175. Cum in universo Ordine S. Benedicti officium semiduplex ad libitum S. Canuti Martyris die 19. Jaouarii ob occurrentiam alterius officii S. Agathonis Papæ, & Confessoris recitari minime valeat, ut idem officium die fixa in Ordine prædicto recitari possit, nempe die 20. Februarii, concedit; Sacr. Rit. Cong. 15. Martii 1721. *in una Ordin. S. Benedicti*; ex Merato in Indice Decretor. Brev. n. 261. *ibid.*

176. De Officiis, quæ ab Apostolica Sede concessa sunt, vel concedeotur recitanda ad libitum a toto Clero tam Sæculari, quam Regulari utriusque sexus in aliquo Regno, Provincia, Diœcesi, vel loco, in quibus dicti Religiosi moraotur, possunt quidem ad libitum de ipsis recitare, sed si aliquod ipsorum occurrat in die in eorum Kalendario impedita festo novem lectionum, debent illud ad libitum omittere, & recitare de Sancto in eorum Kalendario occurrente ad formam Decreti declarativi alterius Decreti de Sanctis ad libitum non transferendis, emanati die 24. Januarii 1682. S. R. C. 13. Junii 1682. *in una Ord. Minor. de Observ.* ex Merato in Indice Decr. Breviar. num. 125. *ibid.*

177. In occurso non licet transferre officium proprium Ordiois, vel Diœcesis causa faciendi ad libitum aliud. S. R. C. Dec. 1684. *in una Canon. Regul. Lateran.* ex Merato in Iodice Decr. Brev. n. 173. *ibid.*

178. Si officium ad libitum non potuerit celebrari, & habuerit etiam ritum simplicem de præcepto, eo anno non omittatur, sed celebretur ritu simplici: S. R. C. 13. Junii 1682. *in una Ord. Minor. de Observ.* ex Merato io Indice Decr. Bre. n. 126. *ibid.*

179. Quando in Indultis, & Decretis super concessione officiorum leguntur verba illa *Recitari posse*, *Fieri posse*, ita intelligenda sunt, ut nihil significent præter officia ad libitum, quibus omnino competit Decretum die 24. Januar. 1682. pro Sanctis ad libitum emanatum. S. R. C. 20. Novemb. 1682. ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 146. 67

180. Clerus Sacri Ordinis Hierosolymitani supplicat declarari, an sub nomine Sanctorum ad libitum comprehendantur officia duplicia, & semiduplicia Sanctorum recitari concessa aliquibus Regnis, Provinciis, Civitatibus, & alicui particulari Ordini absque expressa notula *Ad libitum*, sed tantum cum sequenti clausula, nimirum *Recitari possint*, vel *Recitari posse censuit*? Asseritur enim emanatam fuisse quandam declarationem ab hac Sacra Congregatione tenoris sequentis, videlicet: Ex voto S. R. C., ut constat ex responso Illustriss. & Reverendiss. Archiepiscopi Appameni ejusdem S. C. Secretarii: *Sub nomine Sanctorum ad libitum non comprehenduntur officia duplicia Sanctorum aliquibus Regnis, & Provinciis recitari concessa, ideoque occurrentia in Dominicis, non debent omitti, nisi etiam si cadant in diebus impeditis, juxta Rubricas transferantur*. Et S. R. C. dubio proposito respondit *negative* die 16. Septembris 1730. *in una Ord. Hierosolym.* ex Merato in Indice Decret. Brev. num. 278. *ibid.*

181. Frater Michael Angelus a Gallipoli Procuratoc Generalis Ord. Minor. Observ. Reformatos. suppliciter exponit, quatenus recenter a S. R. C. concessa sunt quædam officia Sanctorum, alia Urbis, & Orbis, alia aliquibus Regnis, Ditionibus, Statibusque peculiaribus recitanda, tum a Sæcularibus, tum a Regularibus, qui ad horas canonicas tenentur, quæ concessiones exprimuntur his verbis: *Recitari posse*, *Fieri posse*: & cum ex Rubricis nostri Breviarii approbatis a san. men. Innocentio Pp. XII. per Bullam, quæ incipit *Exponi nobis &c.*, statuatur, ut quotiescumque sit hæc expressio *Recitari posse*, *Fieri posse*, oihil aliud intelligatur, nisi officia ad libitum; hinc humiliter petit ab EE. VV., ut dignentur declarare, an prædicta officia cum tali expressione expressa, si incurrant in die impedita ab aliis officiis de præcepto Breviarii prædicti, non obstantibus Decretis S. R. C. de non transferendis officiis Sanctorum ad libitum, a nobis possint transferri ad alium diem, vel debeant omitti? Sacra autem Congregatio, audito prius voto Apostolicarum Cœremoniarum Magistri, declaravit, prædicta officia acceptata, si occurrant diebus impeditis, non reputari debere, tamquam mera officia ad libitum, sed de præcepto, adeoque omnino transferenda. Die 6. Septembris 1739. *in una Ord. Min. Observ. Reformat.* Habetur apud nos in authentica forma exaratum. *ibid.*

181. Ubi habetur, quod prætermisso officio semel in hebdomada, vel in mense ex Indulto Apostolico recitando, recitari possit officium ad libitum eadem die occurrens; quæsitum fuit, an illud verbum *Prætermisso* intelligi debeat de intermissione illius diei, quo occurrit, vel prætermittendum sit omnino infra totum illum mensem? Et responsum fuit, considerande esse verba Indulti Apostolici.

lici, eaque servanda prout sonant. S. R. C. 28. Novemb. 1682. *in Faventina*; ex Merato in Indice Decr. Brev. numer. 133. 69

182. Cum ex privilégio Apostolico Religio Servorum B. M. V. possit, & valeat recitare officium Ss. Sacramenti qualibet feria quinta, & illud B. Virginis qualibet die Sabbati sub ritu semiduplici, dummodo dicti dies non sint impediti officio novem lectionum, & exceptis Adventu, Quadragesima, & Vigiliis: & cum multoties eveniat, quod sit remittendum officium alterius Sancti, aliis de causis translatum, ideo Rector, & Patres Montis Senarii in Etruria ejusdem Ordinis ad tollenda multorum dubia supplicarunt Sacram Rituum Congregationem pro declaratione: An dictis diebus dicendum sit officium translatum, vel potius SS. Sacramenti, & B. Virginis ex dicto privilegio, prout hactenus consueverunt? Et eadem S. R. C. respondit: *Translatum ulterius protrahi, & officium fieri juxta privilegium, stante præsertim laudabili consuetudine*. Ita S. R. C. 22. Novemb. 1664. *in una Etruriæ*; ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 342. *ibid.*

184. Officium Commemorationis S. Augustini, quod ex privilegio fit a Congregatione Canonicorum Regularium Lateranensium semel sub ritu duplici in prima die mensis, in qua festum alicujus Sancti non occurrit, fieri non potest infra octavas non privilegiatas, etiamsi aliter fieri nequeat. S. R. C. 7. Decemb. 1680. *in una Canon. Regul. Later.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 111. 70

185. Idem officiom Commemorationis S. Augustini fieri potest, quando habentur semiduplicia translata. S. R. C. 7. Dec. 1680. *in eadem Canon. Regular. Lateran.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 111. *ibid.*

186. Festa duplicia, & semiduplicia translata præferenda sunt officio S. Benedicti semel in hebdomada concesso sub ritu semiduplici omnibus Congregationibus S. Benedicti. S. R. C. 7. Febr. 1699. *in Tarvisina*; ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 211. 72

187. Dies impeditus festo duplici, vel semiduplici pro officiis semel in hebdomada, vel in mense recitandis, intelligitur etiam dies, in quo ponendum est officium de festo duplici, vel semiduplici translatum, necnon dies octava est dies impeditus respectu talium officiorum. S. R. C. 20. Martii 1706. *in Decreto generali*; ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 237. *ibid.*

188. Cum Sacrorum Rituum Congregationi demisse supplicatum fuerit sequentia dubia declarare. Primum. An, cum multis Congregationibus, Religionibus, sive Ecclesiis, vel Nationibus concessum sit a Sancta Sede Apostolica, ut semel, vel pluries in singulis hebdomadis, vel mensibus celebrentur varia officia per annum, verb. gr. de SS. Sacramento, vel de Sanctis in diebus non impeditis aliquo festo duplici, vel semiduplici, liceat ejusmodi officia facere etiam in diebus sanctæ Quadragesimæ, Adventus, Vigiliarum, & Quatuor Temporum, etiamsi de bis diebus nulla sit facta specialis mentio in aliquibus officiorum concessionibus. Secundum. An dies impeditus festo duplici, vel semiduplici pro dictis officiis recitandis, intelligatur etiam dies, in quibus ponendum est officium de festo duplici, vel semiduplici translato, quemadmodum dicitur responsum fuisse olim a Sacra Congregatione; quod scilicet festum duplex, vel semiduplea etiam translatum, necnon dies octavæ sit dies impeditus respectu talium officiorum? Et Sacra Rituum Congregatio respondit, ad primum *negative*, & *hujusmodi Indulta non habere locum in feriis Adventus, Quadragesima, Quatuor Temporum, Vigiliarum, sive cum jejunio, sive absque jejunio, nec in feria secunda Rogationum, nec in illa feria, in qua secundum Rubricas sit reponendum officium Dominicæ*. Ad secundum vero *affirmative*. Ita die 20. Martii 1706. *in Decreto generali*. *ibid.*

189. Officia concessa semel in hebdomada, ut de Conceptione B. Mariæ in Sabbato, vel SS. Sacramenti in feria v., non sunt celebranda in Adventu, Quadragesima, tv. Temporibus, nec in Vigiliis. Sacr. Rit. Congr. 1. Martii 1681. *in una Canon. Regul. Later.* ex Merato in Indice Decretor. Brev. num. 119. 74

190. Officium semel in hebdomada concessum, non potest recitari in vigiliis ordinariis, & quatuor Temporibus juxta alia Decreta jam emanata. Sacr. Rit. Congr. 7. Februar. 1699. *in Tarvisina*; ex Marato in Indice Decr. Brev. num. 212. *ibid.*

191. Officium semel in hebdomada concessum, recitari potest die Sabbati, si tota hebdomada sit impedita, & in tali casu omittendum est officium Beatæ Mariæ in Sabbato. Prima autem die mensis non impedita festo duplici, vel semeduplici, & in qua occurrit recitari officium Defunctorum, potest recitari supradictum officium semel in hebdomada concessum, transferendo, vel etiam aliquando omittendo officium Defunctorum. Sacr. Rit. Congr. 27. April. 1667. *in Panormitana*; ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 192. *ibid.*

192. In officiis per annum semel in mense recitandis de SS. Bonaventura, Antonio Patavino, & Clara non est attendendus ordo dignitatis. S. R. C. 27. Septembris 1698. *in una Cappuccin.* ex Merato in Indice Decret. Brev. numer. 209. 75

193. In officio SS. Sacramenti, quod recitatur singulis quintis feriis in Germania, & in officio Immaculatæ Conceptionis, quod ex indulto S. R. C. recitatur in Germania sub ritu duplici in Sabbato, quoad commemorationes in bir faciendas, servetur Rubrica de commemorationibus, & commemoratio S. Benedicti (a PP. Benedictinia) fiat in semiduplici, simplici, & feriis. Et quoad officia S. Benedicti, S. Scholasticæ, SS. Sacramenti, & Immaculatæ Conceptionis, servetur Decretum diei 20. Martii 1706., quo prohibentur hujusmodi officia celebrari intra Quadragesimam, Adventum, quatuor Tempora, ferias Rogationum, & Vigilias omnes sive cum jejunio, sive sine jejunio. Ita S. R. C. 23. Junii 1736. *in Hispalen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 333. *ibid.*

194. In officio S. Mariæ in Sabbato a Patribus Benedictinis facienda est commemoratio S. Benedicti, non vero S. Scholasticæ. Rursus in officio de S. Benedicto, quod iidem Monachi celebrare solent infra singulas hebdomadas, non est facienda commemoratio S. Scholasticæ. Ita S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decret. Brev. num. 332. 76

195. Recitantes ex legitima conceffione officium SS. Corporis Christi in qualibet feria quinta per annum non impedita festo novem lectionum, illud persolvere debent ut in die ejusdem solemnitatis; Missam vero debent celebrare, quæ est votiva de Ss. Sacramento. S. R. C. 12. Julii 1664. *in una Ord. Minor. de Observ.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 87. *ibid.*

196. In officio Sa. Sacramenti concesso ex indulto Apostolico, extra tempus Paschale non potest dici *Alleluja* in Responsoriis Matutini, & Laudum, Responsoriis brevibus Horarum, & Versiculis ad Magnificat, ut recitatur in Festo Ss. Sacramenti. S. R. C. 10. Decembris 1740. *in Salisburgen.* ea Regestia ejusdem. S. R. C. 77

197. Officium proprium Ss. Nominis Jesu ab omnibus Christifidelibus, qui ad Horas canonicas tenentur, sub ritu duplici secundæ classis Dominica secunda post Epiphaniam recitari, & missam respective celebrari debero indulsit. S. R. C. 29. Novembris 1721. *annuente Innocentio XIII. 20. Decembris ejusdem anni*; ex Merato in Indice Decretor. Breviar. num. 263. 78

198. Quando ob Festum Ss. Nominis Jesu contingat transferri aliud officium duplex secundæ classis inferioris dignitatis, de eo debet fieri prima die non impedita. S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decretor. Brev. num. 330. *ibid.*

199. Festum Nominis B. M. V. celebrari Dominica infra octavam Nativitatis ejusdem B. M. V. sub ritu duplici majori quotannis in Ecclesia universali ab omnibus utriusque sexus Christifidelibus tam Sæcularibus, quam Regularibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, demandavit. S. R. C. 20. Novembris 1683. *approbante Innocentio XI. die 25. ejusdem mensis, eodemque anno*; sub die 5. Febr. 1684. approbavit eadem S. R. C. Missam propriam, necnon officium; ex Merato in Indice Decretorum Breviaris numer. 148. *ibid.*

200. Si Festum Eaaltationis Ss. Crucis occurrat in Dominica infra octavam Nativitatis B. M. V., in qua celebrandum est Festum Ss. Nominis B. M. V., tunc officium Nominis B. Mariæ Virginis transferendum est ad primam diem festo novem lectionum non impeditam. S. R. C. 20. Julii 1686. *in una dubiorum*; ex Merato in Indice Decret. Brev. num. 153. *ibid.*

201. Quotiescumque occurrerit apud Franciscanos dies octava S. Rosæ Viterbiensis in Dominica infra octavam Nativitatis B. M. V., fiat officium de dicta die octava, protracto ulterius festo Ss. Nominis ejusdem B. M. V. S. R. C. 22. Januarii 1706. *in una Jan.* ex Merato in Indice Decret. Brev. num. 244. 79

202. Festum, & officium Ss. Rosarii B. M. V. Clemens XI. extendit ad Ecclesiam universalem sub ritu duplici majori de præcepto, quolibet anno recitandum in prima Dominica Octobris, ut videre est ejusdem Pontificis Bulla, quæ incipit *Cum alias &c.* & habetur sub num. 25. in Bullario particulari dicti Pontificis. Ita die 3. Octobris 1716. ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 258. *bid.*

203. Quando aliqua ex officiis concessa, sunt recitanda in diebus Dominicis, v. g. de B. M. V., de Mercede, de Ss. Rosario, Patrocinio B. M. V., & si quæ alia sunt similia, si aliqua ex dictis Dominicis impediantur aliquando ab alio officio majoris ritus, vel dignitatis, in tali casu dictum officium ex supra concessis, non potest transferri ad aliam Dominicam, vel ad primam diem non impeditam, sed debet omitti. S. R. C. 20. Martii 1683. *in una Ordin. Min. Obs.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 139. *ibid.*

204. D. Bartolommeo Calimani Piovano della Chiesa Parrochiale, Collegiata, e Matrice di S. Maria Zebbenigo di Venezia, umilmente rappresenta all' Eminenze Vostre, come è stato concesso dalla Santa Sede alla Serenissima Repubblica di Venezia l' induito di celebrare la Messa, e recitare l' Officio del SS. Redentore ogni anno nella terza Domenica di Luglio, e perchè in detta Domenica è sempre assegnato il giorno della Dedicazione della sua Chiesa, essendo doppio di prima classe, e l'offizio

suddetto doppio ordinario, supplica, e domanda all' Eminenze Vostre, *se deve trasferire il suddetto Officio del Redentore in altro giorno non impedito*. Et S. R. C. rescribendum, censuit, *transferendum esse officium SS. Redemptoris juxta Rubricas*. Die 27. Februarii 1723. Hoc Decretum indicatur a Merato in Indice Decretor. Brev. numer. 256., & apud nos habetur in authentica forma. *ibid.*

205. Cum in tota Hispania sit concessum, ut tertia Dominica post Pascha celebretur Festum Patrocinii S. Joseph sub ritu duplici, ex parte Reverendiss. Archiepiscopi, & Capituli Ecclesiæ Metropolitanæ Hispalensis quæsitum fuit, si cadat illa die Festum majoris ritus, an Festum Patrocinii sit transferendum ad aliam diem? Et responsum fuit, transferri posse; ita tamen, ut pro dicto festo Archiepiscopus assignet certam aliam diem, quæ non sit Dominica fixa. S. R. C. 26. Novem. 1735. *in Hispalen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 279. 80

206 Non possunt transferri officia illa affixa certis diebus, quæ sunt concessa pro locis, & Ecclesiis particularibus ad eorum instantiam; at quando officia prædicta sint de præcepto pro aliquo statu, sicuti sunt officia plura B. M. V. concessa a s. m. Benedicto XIII. pro statu Ecclesiastico affixa certis diebus, transferantur. S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 311. *ibid.*

207 Festum Lanceæ, quod est approbatum ex Indulto in Germania, & celebratur feria VI. post Dominicam in Albis, si ob occurrentiam alicujus festi novem lectionum impediatur, transferri debet ad aliam feriam VI. intra tempus paschale tantum. S. R. C. 5. Maii 1726. *in Einsidlen.* ex Meraro in Indice Decr. Brev. n. 289. 81

208. Si Festum Dolorum B. M. V. occurrat in aliud festum altioris ritus, transfertur in Sabbatum sequens, si vero concurrat cum festo Annunciationis ejusdem B. M. V., Vesperæ dicuntur de Annunciatione sine commemoratione de septem Doloribus. S. R. C. 3. Septemb. 1672. ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 97. 82

209 Si Festum de septem Doloribus B. M. V., quod multis in locis celebratur feria sexta post Dominicam Passionis, impediatur ab officio altioris ritus, vel majoris dignitatis, transferatur in Sabbatum sequens non impeditum, & non ulterius. Sacr. Rit. Congreg. 26. Feb. 1693. ex Merato sect. 6. cap. 12. n. 4. 83

210. Quando officium de septem Doloribus B. M. V. in feria VI. post Dominicam Passionis occurrit cum alio officio majoris ritus, tunc eo anno debet omitti, nisi tamen alibi Sacr. Rit. Cong. aliter in concessione indulserit. Ita Sacr. Rit. Cong. 20. Martii 1683. *in una Ord. Minor. Obser.* ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 140. *ibid.*

211. Si in Feria VI. post Dominicam Passionis, in qua celebratur sub ritu dublici majori officium septem Dolorum B. M. V., occurrat festum primæ, vel secundæ classis, dictum officium non est transferendum, sed omittendum. S. R. C. 19. Junii 1700. *in Curien.* ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 219. *ibid.*

212. Benedictus Papa XIII. benigne indulsit, ut officium B. M. V. septem Dolorum pluribus Regnis, Dominiis, Civitatibus, ac Diœcesibus jam concessum, in posterum feria VI. post Dominicam Passionis ab omnibus Christifidelibus Sæcularibus, & Regularibus utriusque sexus, qui ad horas canonicas tenentur, sub ritu duplici majori recitari, & Missa respective celebrari possit, & debeat, servatis in reliquis Rubricis Missalis, & Breviarii Romani; ac ita in Breviario, & Missali Romano apponi mandavit præfatus Pontifex die 22. Augusti 1727. *in Decreto urbis, & orbis*, ex Merato in Indice Decretor. Breviar. numer. 26. *ibid.*

213. Cum officium B. M. V. septem Dolorum Ecclesiæ universali jam pro feria sexta post Dominicam Passionis assignatum, multoties in dicta feria sexta ob occurrentiam officii secundæ classis recitari minime valeat, propterea Ss. D. N. Benedictus Papa XIII. ob specialem devotionem erga B. M. V. septem Dolorum, idem officium die Sabbati immediate sequenti, non obstante quod dicta die occurrat aliud officium alterius Sancti, dummodo non sit altioris ritus, ab Ecclesia universali in posterum celebrari, & festum Sancti occurrentis juxta Rubricas generales transferri mandavit die 25. Janu. 1729. *in Decreto urbis, & orbis*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 272. *ibid.*

214. Occurrentibus eodem die tribus officiis ejusdem ritus, quorum unum est de Ordine, aliud de Kalendario Ecclesiæ universalis, & aliud de aliquo Sancto, cujus habetur Reliquia insignis in propria Ecclesia, faciendum est officium de digniori, seu solemniori, quæ vero sunt minoris dignitatis, seu solemnitatis, transferenda sunt. S. R. C. 7. Decem. 1680. *in una Canon. Regul. Lateranen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 109.

215. Si eadem die occurrant duo officia, quorum unum sit particulare Ordinis, alterum vero sit descriptum in Kalendario Ecclesiæ universalis, & utrumque sine solemnitate cum eodem ritu, transferendum est officium de Kalendario Ecclesiæ universalis, & recitandum est officium Sancti Proprii, dummodo sit antiquior ex concessione S. R. C. 2. Martii 1681. *in una Canon. Regul. Lateran.* ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 115. *ibid.*

216. In occurrentia aliquorum officiorum, quæ recitari debent in aliquibus Regnis, cum propriis Kalendarii Ordinis Regularis, servanda est Rubrica de Transl. festorum in dispari ritu, vel dignitate. S. R. C. 20. Martii 1683. *in una Ord. Minor. Observ. ad 3. dubium* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 137. 87

217. Si officia, quæ recitari debent in aliquibus Regnis, sint ejusdem ritus, & dignitatis, an sit præferendum officium loci officio in proprio Religionis Kalendario descripto: Resolutum fuit, præferendum esse officium, quod cum majori solemnitate, & Populi concursu celebratur, ad formam Rubricæ *de Transl. fest. n. 6.* S. R. C. 20. Martii 1683. *in una Ord. Minor. Observ. ad 4. dub.* ex Merato in Indice Dec. Brev. n. 138. *ibid.*

218. Occurrente eadem die festo novem lectionum Kalendarii particularis cum altero festo Kalendarii universalis, quæ tamen sint ejusdem ritus, prius recitari debet de festo Kalendarii particularis, & postea universalis. S. R. C. 22. Janu. 1689. *in Senogallien.* ex Merato in Indice Decr. Breviar. num. 159. *ibid.*

219. Si aliquod festum, sive duplex, sive semiduplex pro universali Ecclesia noviter a S. Sede Apostolica institutum, vel instituendum, occurrat singulis annis eadem die cum festo Diœcesano ejusdem ritus, debet fieri officium de festo instituto pro Ecclesia universali. S. R. C. 15. Martii 1698. *i Herbipolen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. numer. 194. *ibid.*

220. Si incidat in eandem diem duplex officium novem lectionum ritus æqualis, quorum unum sit Ecclesiæ universalis, aliud vero Ordinis Minorum, & ambo transferantur, quodnam ex duobus debeat transferri? Quid vero dicendum, si sint ritus inæqualis, ut contingit die 12. Novembris, in qua occurrunt festum S. Martini Martyris, & Pontificis, quod est semiduplex, & festum S. Didaci, quod est duplex secundæ classis? S. R. C. ad primam partem hujus dubii respondit, *officium, quod ab Ecclesia universali celebratur, prius esse persolvendum*; ad secundam, *festa particularia majoris ritus festis minoris ritus præferenda esse, etiamsi in Kalendario pro universali Ecclesia sint descripta*. S. R. C. 27. Septembr. 1698. *in una Ordin. Cappuccin.* ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 209. 88

221 In occurrentia festi Kalendarii particularis, & festi Kalendarii universalis cum paritate ritus, & sine excellentia majoris dignitatis, faciendum est de primo, translato secundo. S. R. C. 12. Julii 1704. *in una urbis, & orbis*; ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 227. *ibid.*

222 Quæsitum fuit, an festa Diœcesana occurrentia eadem die cum festis Romanis, præponenda sint festis Romanis ejusdem ritus, & solemnitatis, ex. gr. die 4. Decembris festum Diœcesanum S. Barbaræ occurrit cum festo duplici Romano S. Petri Chrysologi, dubitatur, & quæritur, quale festum sit prius celebrandum? & responsum fuit: Detur Decretum sub die 12. Julii 1704. Ita S. R. C. 25. Junii 1736. *in Brugen.*, & idem confirmatum fuit die 16. Februarii 1737. *in Mechlinen.* ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 315. 89

223. In occurrentia festorum ejusdem ritus, & alias quomodocumque parium, primum locum habebit officium Ecclesiæ particularis, secundum Ordinis, seu Religionis, tertium Diœcesis, quartum Nationis, quintum Ecclesiæ universalis. S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 322. *ibid.*

224. Die 3. Martii, qua in Germania occurrunt S. Anselmus Abbas, & S. Cunegundis Virgo Imperatrix, faciendum est officium de S. Cunegunde, & assignanda fixa, & propria dies pro S. Anselmo. Sacr. Rit. Cong. 5. Maii 1736. *in Einsidel.* ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 287. *ibid.*

225. In repositione duorum, vel plurium festorum eundem ritum habentium, & diversa die occurrentium, attendatur prioritas translationis, nisi attendenda sit major dignitas, quæ attendi debet in illis tantum festis, quæ exprimuntur in Rubricis generalibus de Translatione festorum n. 7., & de concurrentia officiorum sub n. 2. illis verbis: *Inter festa æqualis ritus &c.* Ita S. R. C. 13. Junii 1682. *in una Ord. Min. de Obs.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 127. 90

226. Propositum dubium pro parte Cathedralis Hispalensis, nempe de quo festo prius agendum sit, an de Patrono Civitatis, qui est S. Isidorus, an vero de Titulari, qui est B. Virgo? Resolutum fuit, de digniori, nempe de B. M. V. Ita S. R. C. 27. Aug. 1633. *in Hispalen.* ex Merato in Indice Dec. Brev. n. 76. 91

127. Nulla disparitas adest inter translationem festorum Apostolorum, & illam Evangelistarum, sed occasione dictæ translationis faciendum est officium, quod prius in Kalendario reperitur. Sacr. Rit. Congreg. 18. Septemb. 1666. *in Romana*; ex Merato in Indice Decretorum Breviar. numer. 92. *ibid.*

228. Si festum S. Marci Evangelistæ occurrat in feria secunda

post

post Dominicam Resurrectionis, & similiter festum SS.
Apostolorum Philippi, & Jacobi in Dominica in al-
bis; ac propterea juxta Rubricas utrumque sit trans-
ferendum, prius transferri, & reponi debet officium
Sancti Marci. Sacr. Rit. Cong. 17. Julii 1605. *in*
una urbis, & orbis; ex Merato in Indice Decr. Brev.
n. 239. 92

229 Pro translatione festorum talis ratio habeatur, ut prius
fiat officium de prius descripto in Kalendario, nullo habito
respectu, quod officium translatum sit Ecclesiæ particularis,
Ordinis, seu Religionis, Diœcesis, Nationis, & Ecclesiæ
universalis. Sac. Rit. C. 5. Maii 1737. *in Einsidlen.* ex Me-
rato in Indice Decr. Brev. n. 290. *ibid.*

230 De festo translato faciendum est officium die immedia-
te sequenti, etiamsi adsit aliud ejusdem dignitatis festum
prius translatum. Sac. Rit. Cong. 30. Sept. 1679. *in una*
Cappuccin. ex Merato in Indice Decretor. Brev. n. 105.
ibid.

231. Decisum jam fuit (nempe die 30. Sept. 1679.) quod
de festo translato faciendum sit officium die immediate se-
quenti non impedita, etiamsi adsit aliud ejusdem dignitatis
festum prius translatum, non tamen idem intelligendum
est, si adsit aliud festum seu officium majoris ritus prius
translatum. Sacr. Rit. Cong. 1. Martii 1681. *in una Ca-*
non. Regul. Later. ex Merato in Indice Decr. Brev. nu-
mer. 118. *ibid.*

232. Cum nonullorum non rite sensum generalis Rubricæ Bre-
viatii Rumani *tit. 10. num. 7. de Translat. festorum* perci-
pientium obrepserit opinio, quod de festo transferendo, quod
potest in sequentem diem immediate transferri, sit recitan-
dum officium ante alia æqualis ritus prius translata. Sac.
Rit. Cong. ad relationem Eminent., & Rev. D. Card.
Petrucci supradictam generalem Rubricam omnino servan-
dam, & quocumque alio Decreto in contrarium non obstan-
te in casu proposito (servato semper ordine Kalendarii) of-
ficium de primo translato prius recitandum esse declaravit.
Ita tamen, ut per hanc declarationem nihil penitus circa
semiduplicia in Dominicis infra octavas occurrentia veniat
immutandum, pro quibus prædictam generalem Rubricam
tit. 10. num. 5. pariter omnino servandam esse censuit, &
ita servari mandavit. S. R. C. 22. Decemb. 1696. *in De-*
creto generali; ex Merato in Indice Decretor. Brev. num.
191. 93

233. Quæsitum fuit, an de festo translato faciendum sit offi-
cium die immediate sequenti non impedita, etiamsi adsit
aliud ejusdem dignitatis festum prius translatum. Ad quod
responsum fuit affirmative, & jussum fuit dari Decretum
30. Septem. 1679. Ita S. R. C. 23. Junii 1736. *in Brugen.*
ex Merato in Indice Decr. Brev. nu. 316., ubi asserit
idem omnino confirmatum fuisse per eamdem Sacram Con-
gregationeus die 16. Februarii 1737. *in Mechlinen.* *ibid.*

234. Officia translata, quæ tamen sint ejusdem ritus, & di-
gnitatis, reponuntur juxta ordinem translationis, ut scilicet
prius celebretur officium ab ante translatum, deinde fiat de
alio secundo loco translato, & sic successive. Ab hac ta-
men regula excipitur semidulex occurrens in festo habente
octavam, vel in Dominica infra octavam, vel in festo du-
plici infra octavam; quod semiduplex in præfatis tribus
casibus transfertur in diem immediate sequentem (in qua
alias agendum esset officium de die infra octavam) pro-
trahendo ad aliam diem non impeditam aliud quodcumque du-
plex, etiam 1. classis, prius translatum. Sac. Rit. Cong.
2. Sept. 1741. ex Regestis ejusdem Cong. *ibid.*

235. In concurrentia plurium officiorum æqualis ritus; sive
Martyrum, vel Confessorum, aut Virginum, vel Viduarum,
minime attenditur dignitas eorum, sed præferenda sunt festa
posteriorum, si celebrentur pompa solemniori, aut sint ex
illis festis, quæ celebrantur in propriis locis, & Ecclesi-
is, & hoc juxta verba Rubricæ de concurr. officii tit. 11.
n. 2. *Inter festa æqualis ritus &c.* S. R. C. 20. Julii 1686.
in Tridentina ex Merato in Indice Decretor. Brev. num.
157. 94

236. SS. Martyres in concurrentia officii duplicis cum Sancto
Confessore, non debent habere integras Vesperas propter
majorem dignitatem, & nobilitatem, quam habet Mar-
tyr præ Confessore. Neque hæc major dignitas, & nobi-
litas tribuenda est Confessori concurrenti cum Virgine; sic-
que in concurrentiis officiorum æqualis ritus, quæ possunt
accidere, Sanctus Confessor non habet integras Vesperas, a-
liter enim fit in prædictis casibus, quam fiat in cuncurren-
tia festorum Domini, B. M. V., Angelorum, & Aposto-
lorum, unde in antedictis primis concurrentiis standum est
præscriptioni Rubricæ Breviarii Romani *de concurr. officii*
num. 2., quæ dicit: *Regulariter fit a Capitulo de sequenti.*
S. R. C. 14. Decembris 1709. *in una Ord. Cappuccin.* ex Mera-
to in Indice Decr. Brev. num. 250. 95

237 In concurrentia festorum Sancti Antonii Patavini Confes-
soris, & Sancti Basilii Episcopi, & Confessoris, quæ Pa-
normi ex Indulto Apostolico sub ritu duplici majori cele-
brantur, Vesperæ dimidiandæ sunt, & faciendum a Capitu-
lo de sequenti cum commemoratione præcedentis. S. R. C.
17. Junii 1664. *in Panormitana*; ex Merato in Indice Decr.
Brev. num. 149. *ibid.*

238. Concurrente Sancto antiquiori Patrono Civitatis cum a-
lio Sancto recentiori pariter Patrono, nulla habenda est ra-
tio de posterioritate Patronatus, unde vesperæ dimidiandæ
sunt. S. R. C. 17. Junii 1684. *in Panormitana*, ex Me-
rato in Indice Decr. Brev. n. 170. *ibid.*

239. Festa duplicia, quæ coluntur a Populo de præcepto, re-
tinent eundem ritum, quem alias haberent seclusa qualitate
præcepti, nec sunt idcirco duplicia majora; unde qualitas
festivitatis non est ratio, quod Vesperæ dicantur integræ de
tali festo, nisi hoc festum fruatur simul qualitate vel majoris
dignitatis, vel altioris ritus. S. R. C. 2. Sept. 1741. ex Re-
gestis ejusdem S. R. C. 96

240. Festum Angelorum Custodum est duplex minus. S. R. C.
2. Oct. 1627. *in una Urbis*; ex Meratu in Indice Decr.
Brev. num. 56. 98

241. Cum in omnibus Dominiis Imperio subjectis recitetur ex
indulto Apostolico officium proprium SS. Angelorum Custo-
dum cum octava mense Septembri, non est de eis recitan-
dum etiam secunda die Octobris. S. R. C. 30. Sept. 1679.
ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 103. *ibid.*

242. Officium Angelorum Custodum concurrens cum alio du-
plici minori, debet habere integras Vesperas. S. R. C. 1.
Martii 1681. *in una Canon. Regul. Lateran.* ex Merato in In-
dice Decr. Brev. num. 116. 99

243. Vesperas SS. Angelorum Custodum esse dimidiandas
cum sequenti duplici minori statuit S. R. C. 27. Sep. 1698.
in una Ord. Cappuccin. ex Merato in Indice Decr. Brev.
num. 208. *ibid.*

244. In secundis Vesperis de SS. Angelis Custodibus fieri de-
bet tantummodo commemoratio, non vero a Capitulo de
Translatione S. Claræ apud Fanciscanos. S. R. C. 14. Maii
1707. *in Bononien.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 245. *ibid.*

245. In Regno Galliæ in secundis Vesperis S. Remigii debe-
re fieri totum de Sanctis Angelis, & solam commemora-
tionem S. Remigii declaravit S. R. C. 20. Augusti 1712.
in una Galliar. apud Meratum in Indice Decr. Brev. nu-
mer. 245. *ibid.*

246. Declarari postulat, an festum SS. Angelorum, & Archan-
gelorum debeat habere utrasque Vesperas integras in concur-
su alterius duplcis minoris, ad tenorem novi Decreti ema-
nati, ut asseritur, 14. Maii 1707., & S. R. C. respondit,
servandum esse Decretum. Ita die 16. Septembris 1730. *in*
una Ord. Hierosol., seu Meliten. ex Merato in Indice Decret.
Breviar. num. 277. 100

247. Benedictus XIII. concessit, ut in toto Ecclesiastico Sta-
tu ab omnibus, qui ad Horas canonicas tenentur, sequen-
tia B. M. V. officia in ejus respective festivitatibus recita-
ri, & missæ respective celebrari debeant. Videlicet die 23.
Januari Desponsationis B. M. V. cum Sancto Joseph; feria
sexta post Dominicam Passionis de septem Doloribus B. V.
die 16. Julii B. M. V. de Monte Carmelo; Dominica se-
cunda Novembris Patrocinii B. M. V., die 10. Decem-
bris Translationis Sacræ Domus Lauretanæ, die 18. De-
cembris Expectationis Partus B. V., & ita decrevit, &
servari mandavit die 23. Augusti 1725. *in Decreto totius*
Status Ecclesiastici; ex Merato in Indice Decr. Breviar.
n. 265. *ibid.*

248. Officia B. M. V. nempe Desponsationis, Patrocinii,
Translationis Almæ Domus, & Expectationis Partus a
san. mem. Benedicto XIII. die 25. Augusti 1725. pro to-
to Statu Ecclesiastico concessa, sub ritu duplici majori ce-
lebrari debent. Ita declaravit, & servari mandavit S. R.
C. 15. Sept. 1736. *in una dubior.* ex Merato in Indice
Decr. Brev. n. 338. *ibid.*

249. Regularium Superiores non veniunt sub nomine Ordina-
riorum, & consequenter non possunt assinare aliquam ex
Dominicis Novembris pro recitatione officii de Patrocinio
B. M. V. quod multis in locis permittitur celebrandum in
aliquo die Dominico præfati mensis a locorum Ordinariis
eligendo. S. R. C. 22. Janu. 1701. *in una Camaldulen.*
ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 222. *ibid.*

250. Si Dominica Novembris ab Ordinario loci assignata pro
recitatione officii de Patrocinio B. M. V., occurrat festum
altioris ritus, transferatur officium Patrocinii juxta Rubricas
in primam diem non impeditam. S. R. C. 1. Octobris 1740.
ex Regestis ejusdem Congregat. 101

251. Omnibus Fratribus, & Monialibus, Ordinis Minorum
Sancti Francisci indulgetur, atque conceditur, ut in recita-
tione officii Desponsationis B. M. V. cum Sancto Joseph fiat
ab ipsis commemoratio ejusdem Sanctis Josephi, tum in u-
trisque vesperis, tum in laudibus, & respetive etiam
in missa cum Antiphonis, & oratione a S. R. C. approba-
tis. Ita S. R. C. 1. Julii 1713. *in una Ord. Minor. Obser.*
ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 255. *ibid.*

252. In Desponsatione B. M. V. non est facienda commemora-
tio S. Josephi, nisi constet de speciali concessione. S. R. C.
5. Maii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr.
Brev. nu. 285. *ibid.*

253. Quæsitum fuit, an die 22. Januarii in festo Desponsatio-
nis B. M. V. sit facienda commemoratio Sponsi S. Josephi
tam in officio, quam in missa? Et responsum fuit: serve-
tur Rubrica, quæ habetur in officio Desponsationis. S. R. C.
23. Junii 1736. *in Burgen.* Quod & omnino confirmavit die
16. Februarii 1737. *in Mechlinen. ad 3. dubium*, ut refert
Meratus in Indice Decretor. Brev. n. 317 *ibid.*

254. Quæsitum fuit, an officium Expectationis Partus B. M.
V. concessum sit omnibus Regnis Hispano Monarcæ
sub-

I N D E X

282. Ubi

282. Ubi festum S. Petri ad Vincula, vel Conversionis S. Pauli est Titulus Ecclesiæ, semper per octavam facienda est commemoratio distincta alterius, prout in die festi, non autem unica utrique communis per Antiphonam *Petrus Apostolus &c.* S. R. C. 2. Sept. 1741. ex Regestis ejusdem S. R. C. *ibid.*

283. Commemoratio de S. Dominico ex concessione Clementis Pp. X. a Franciscanis facienda, quando fit officium de S. Francisco, fieri debet tantum in officio S. Francisci, quod semel in mense ab iisdem recitatur, post alias commemorationes. S. R. C. 27. Sept. 1698. *in una Ord. Cappucc.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 209. *ibid.*

284. Quæsitum fuit, si uno die occurrant plures martyres, quorum officium unum sit semiduplex, & aliud simplex, utrum in Vesperis pro commemoratione simplicis dicenda sit Antiphona *Gaudent in Cælis* de secundis Vesperis, ut exemplum est 16. Septemb., & utrum detur ibi regula, vel exceptio regulæ Rubricæ de commem. num. 8.? Et responsum fuit servandam esse Rubricam IX. de commem. num. 8., nisi aliter assignetur in propriis locis, ut ibi docet eadem Rubrica. S. R. C. 10. Januar. 1693. *in una Galliar.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 177. 112

285. In festo Ss. Cornelii, & Cypriani die 16. Sept. pro commemoratione Ss. Euphemiæ, & Sociorum, dicatur in primis Vesperis Antiphona *Gaudent in Cælis &c.*; & in laudibus *Istorum &c.*, prædictæ tamen Antiphonæ dicendæ non sunt, quando officium Ss. Cornelii, & Cypriani transfertur, ex quo occurrat in Dominica; tunc enim in primis Vesperis Dominicæ dicenda erit Antiphona pro dicta commemoratione *Istorum &c.* & in laudibus antiphona *Vestri capilli &c.* S. R. C. d. 14. Dec. 1709. *in Ferr.* ex Mer. in Indice Dec. Br. n. 251. *ibid.*

286. In festo S. Caroli Borromæi 4. Nov. in primis Vesperis pro commemoratione Ss. Vitalis, & Agricolæ mm. Antiphona erit *Istorum est enim* &c. cum versu *Lætamini in Domino &c.* & ad laudes substituetur versus *Exultent justi &c.* post Antiphonam *Vestri capilli &c.* S. R. C. 5. Maji 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 294. *ibid.*

287. Quando Antiphonæ, & versus in Vesperis variandi sunt pro commemoratione alicujus simplicis facienda, *tunc ad Vesperas* Primo accipienda est Antiphona cum versu laudum. Si vero plures sint commemorationes simplicium, tunc secunda commemoratio sumetur ex 2. vesperis cum versu 2. nocturni; tertia vero commemoratio fiet desumendo Antiphonam primam ex tertio nocturno cum versu ejusdem nocturni. *Ad laudes*: Prima commemoratio cum versu erit propria ex primis vesperis. Secunda commemoratio fiet cum Antiphona tertii nocturni, & versu assignatis jam in primis vesperis. Tertia autem commemoratio fiet desumendo Antiphonam, & versum dictos secundo loco in primis vesperis, nempe Antiphonam secundarum vesperarum, & versum secundi nocturni. S. R. C. 5. Maji 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 295. 113

288. Si occurrat officium novem lectionum de pluribus Sanctis Virginibus, & Martyribus eo die, quo cadit festum simplex ejusdem qualitatis, servanda est pro commemoratione simplicis antiphona *Istarum est Regnum Cœlorum &c.* ut in festo Ss. Perpetuæ, & Felicitatis VV. & MM. S. R. C. 7. Dec. 1680. *in una Can. Reg.* ex Mer. in Indice Decr. Br. num. 113. 114

289. Commemoratio de Cruce ordinaria sufficit in Ecclesiis dicatis in honorem S. Crucis pro commemoratione Tituli Ecclesiæ. S. R. C. 30. Martii 1621. *in una dubior.* ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 44. 115

290. Commemoratio ordinaria de Cruce non sufficit in Ecclesiis dicatis in honorem Ss. Salvatoris pro commemoratione Tituli Ecclesiæ. S. R. C. 23. Aug. 1704. *in una Camalduen.* ex Merato sect. 5. cap. 18. n. 5. *ibid.*

291. Commemoratio S. Mariæ in suffragiis Sanctorum debet fieri in Ecclesiis eidem dicatis, etiamsi ejus officium parvum in choro recitatum fuerit. S. R. C. 10. Jan. 1604. *in Bononien.* & 13. Junii 1682. *in una Ord. S. Franc.* necnon 10. Junii 1690. *in una Ordin. Min. Observ. S. Franc.* ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 15. 116

292. In Ecclesiis Titularibus B. M. V. inter Sanctorum suffragia facienda est commemoratio de B. M. V. non obstante quod in Choro recitetur ejusdem officium parvum. S. R. C. 17. Junii 1684. *in una urbis*, & 14. Aug. 1691. *in Romana dubior.* apud Meratum in Indice Decr. Brev. n. 151. *ibid.*

293. In Ecclesiis B. M. V. sub quocumque titulo dicatis, in feriali officio debet fieri commemoratio de eadem S. Maria tamquam de Titulari, etiamsi ejusdem officium parvum in choro fuerit recitatum. S. R. C. 23. April. 1695. *in Fossanen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 189. *ibid.*

294. Pro suffragio B. M. in Ecclesiis eidem dicatis sub quocumque titulo, sive Assumptionis, sive Conceptionis &c. sufficit consueta antiphona *S. Maria succurre miseris &c.* S. R. C. 23. Apr. 1695. *in Fossan.* ex Merato in Indice Decr. Br. n. 190. *ibid.*

295. Si contingat fieri officium de festo semiduplici in vigilia omnium SS. non obstante commemoratione vigiliæ debent in laudibus fieri suffragia communia. In Missa tamen non debet dici oratio *A cunctis*. S. R. C. 21. Junii 1710. *in una Cappucc. Provincia Lugd.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 344. 117

296. In Commemorationibus communibus, seu suffragiis Sanctorum per annum, dum fit de aliquo Sancto, cujus antiphona habet in fine *Alleluja*, debet hæc recitari cum *Alleluja*, si contineat verba, quibus exprimatur gaudium, victoria, & similia; alioquin *Alleluja* omittatur. S. R. C. 29. Nov. 1738. ex Regestis ejusdem S. R. C. *ibid.*

SECUN-

INDEX
SECUNDI TOMI
PARS SECUNDA.

dicant

dicant *Tibi*, *mater*, nec *Vobis sorores*, sed ut in Breviario. S. R. C. 18. Augusti 1629. *in una Breviarii Romani*; ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 68. *ibid.*

326. Regulares absque speciali privilegio, sed sola communicatione privilegiorum aliarum Religionum, non possunt addere nomen Sancti Fundatoris in Litaniis, & Confiteor S. R. C. 20. Martii 1706. *in Decreto generali*; ex Merato in Indice Decr. Brev. nu. 238. *ibid.*

327. Postquam S. Canutus pro Ordine Benedictino fixe est repositus ad 20. Februarii, potest pridie hoc elogium dici: *S. Canuti Regis, & Martyris 7. idus Januarii*, non variata tamen dispositione Martyrologii Romani. S. R. C. 5. Maji 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 306. 135

328. Festa illa, quæ a die obitus aliquorum Sanctorum translata, sortita sunt alium diem fixum, annuncianda sunt iisdem diebus, & verbis in Martyrologio Romano descriptis. Quod si eorum transferantur officia, pridie quam celebrentur, potest nunciari festum illius Sancti, de quo sequenti die agetur solemnis memoria. S. R. C. 5. Maji 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 314. *ibid.*

329. Festa perpetuo in aliam diem translata, sunt pronuncianda ex Martyrologio eo ipso die, quo celebrantur. Sac. Rit. Congreg. 2. Septembris 1741. ex Regestis ejusdem Congreg. 137

330. Regulares Ordinis Minimorum, cum in orationibus S. Franciscum præfati Ordinis Fundatorem nominant, non debent adjungere *de Paula*. S. R. C. 23. Dec. 1624., seu melius 1629. *in una urbis pro PP. Minimis*; ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 50. 138

331. In orationibus expungantur omnino cognomina, & Patriæ Sanctorum. S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decretor. Brev. n. 323. *ibid.*

332. In officio pro Sanctis Confessoribus, quoties eisdem fixa dies est assignata, quæ non est dies obitus eorum, recitari non debet ad hymnum *Iste Confessor &c. Meruit beatas scandere*, & eadem regula servanda est, si transferatur festum Sancti Confessoris ad diem, quæ non sit sui obitus. S. R. C. 11. Junii 1701. *in una Tertii Ord. S. Franc.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 223. 139

333. Quando contingit transferri festum alicujus Sancti Confessoris a die sui obitus in diem proxime sequentem, si fiat a capitulo de ipso, tunc in primis suis vesperis dicitur in hymno, *Meruit beatas scandere sedes*, & in reliquo officio diei sequentis debet continuari idem versus. Sacr. R. C. 13. Januar. 1682. ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 128. 140

334. In hymno *Iste Confessor* pro Sanctis Confessoribus juxta Decretum 11. Junii 1701. mutatur tertius versus, quoties eorum officium recitatur extra diem obitus ipsorum. Verum prædicta mutatio non fiet, quando officium festivum Sancti Confessoris habentis octavam, non ultra octavam ipsam transfertur, quia tota octava nil aliud est, quam extensio ipsius festi, & ideo versus idem per reliquos octavæ dies, qui forte supersunt, retinebitur. S. R. C. 2. Sept. 1741. ex Regestis ejusdem Cong. *ib.*

335. Quando in primis vesperis S. Hermenegildi martyris hymnus proprius non fuerit recitatus, ponendus est in matutino, & hymnus matutini substituendus est in laudibus. S. R. C. 5. Maji 1736. *in Einsidlen*; ex Merato in Indice Decret. Breviarii n. 291. 141

336. Chorus universus ad Primam, & Completorium debet replicare *Misereatur*, & *Confiteor*. S. R. C. 19. Maji 1607. *in Placentina*; ex Merato in Indice Decret. Breviar. numer. 26. *ibid.*

337. In fine Completorii Purificationis B. M. dicitur Antiphona *Ave Regina Cælorum*. Sacr. Rit. Congreg. 27. Julii 1624. *in una urbis*; ex Merato in Indice Decretor. Brev. nu. 49. 142

338. Occurrente festo Purificationis B. M. V. in Dominicis Septuagesimæ, vel similibus aliis privilegiaris, ita ut illius officium ex hoc contingat transferri, non est ob id protrahenda etiam recitatio Antiphonæ *Alma Redemptoris*, sed die 2. Febr. post completorium, illa dimissa, sumenda est Antiphona *Ave Regina Cælorum*, sublato quolibet asserto difformi quarumcumque Ecclesiarum usu, sive consuetudine, & ita ab omnibus, qui Romano Breviario utuntur, pariformiter servari mandavit. S. R. C. 11. Januar. 1681. *in una Urbis, & Orbis*; ex Merato in Indice Decr. Breviarii nu. 114. *ibid.*

339. Quæsitum fuit, utrum antiphona B. M. V. *Ave Regina &c.* semper dici debeat die 2. Februarii, etiamsi festum Purificationis transferatur, vel habeat octavam? Et ad utrumque responsum fuit affirmative juxta Decretum Sacr. Cong. emanatum die 11. Januarii 1681. Ita Sacr. Rit. Cong. 10. Januar. 1693. *in una Galliar.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 179. *ibid.*

340. Ex parte Magistri Cæremoniarum Ecclesiæ Cathedralis Lyciensis quæsitum fuit, an si festum Purificationis B. M. V. sit transferendum, vel ratione octavæ diutius perseveret, eo usque perseverare debeat antiphona *Alma Redemptoris Mater*; an vero in hoc casu die 2. Februarii ad Completorium dicenda sit antiphona *Ave Regina Cælorum*? Et responsum fuit, quod servetur Decretum S. C. emanatum sub die 11 Jan. 1681. Ita S. R. C. 4. Apr. 1705. *in Lycien.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 232. *ibid.*

341. Non potuerunt post Bullam Pii V. de Breviario Romano, neque possunt Locorum Ordinarii, tam Sæculares, quam Regulares, addere Kalendariis, etiam propriis, Sanctorum officia, nisi ea dumtaxat, quæ Breviarii Romani Rubricis, vel Sacræ Rituum Congregationis, seu Sedis Apostolicæ licentia conceduntur: neque propria auctoritate quovis prætextu mutare ritum, qui habetur in Kalendario Romano, seu Rubricis Breviarii, in altiorem ritum; neque extendere concessa officia de loco ad locum. S. R. C. 8. April. 1628. *approbante Urbano VIII.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. numer. 58. 144

342. Non potest Episcopus extendere ad suam Diœcesim officium illud, quod fieri solet in Civitate. S. R. C. 16. Jan. 1607. *in Bojanen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 24. 145

343. De Sanctis Episcopis locorum, martyribus, civibus, & aliis festis, de quibus in Kalendario Romano, seu Rubricis Breviarii nihil habetur, uti etiam de Beatis nondum canonizatis, nihil propria auctoritate statuatur, sed omnino consulatur Sacra Rituum Congregatio. S. R. C. 8. April. 1628. *approbante Urbano VIII.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 61. *ibid.*

344. Festa Sanctorum celebranda sunt eo die, quo cadunt. Verum si incidant in diem impeditam, transferenda sunt in alteram diem non impeditam juxta Rubricas Breviarii Romani, neque immutari possunt de licentia Ordinariorum, ut pluries decrevit Sacr. Rit. Congr., & signanter 14. Novembris 1620. *in Alban.* 22. Novembris 1631. *in Toletana*. 3. Decembris 1630. *in Syracusana*. 2. Septembris 1690. *in Panormitana*; ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 164. 146

345. Cum officia non sunt ejusdem ritus, Episcopus in sua Diœcesi non potest minus digno fixum diem assignare. S. R. C. 15. Martii 1690. *in Herbipolen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 195. *ibid.*

346. Non est relinquendum officium Breviarii pro officio devotionis. S. R. C. 29. Nov. 1603. *in Salamantina*; ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 14. *ib.*

347. Dum aliqua legata relinquuntur cum onere celebrandi officium alicujus Sancti sub altiori ritu, quam qui a Sede Apostolica ei præscribitur, licitum erit hujusmodi officia solemnius celebrare quoad pompam extrinsecam, non autem quoad ritum Ecclesiasticum. S. R. C. 14. Maji 1644. ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 75. 148

348. Exponit Clerus Sacri Ordinis Hierosolymitani, qualiter de anno 1659. fuerit facta quædam fundatio ab N. pro decantandis in Pontificali primis Vesperis, & Missa votivis de S. Francisco Xaverio, assignata pro adimplemento suæ dispositionis die 10. Decembris cujuslibet anni, ne impediatur, ut creditur, festum ejusdem Sancti, quod magna cum pompa, & Populi concursu die 3. ejusdem mensis celebratur in Ecclesia PP. Societatis Jesu Civitatis Vallettæ; unde prædictus clerus ad tenorem dictæ piæ dispositionis consuevit usque adhuc post solutam pensam officii currentis decantare primas vesperas, & missam, in quibus intervenit Eminentissimus Magnus Magister, & Venerabil. Consil., ideoque interpellat, ut possit solitum servari, quibuscumque non obstantibus. Quoad vesperas Sacr. Rit. Cong. rescribendum censuit negative, & trasferatur festum S. Francisci Xaverii in perpetuum ad diem 10. Decembris. Ita prædicta Sacr. Rit. Congr. 16. Septemb. 1730. *in una Ord. Hierosolym. seu Melit.* ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 275. 149

349. An Festum Nominis B. M. V. in Diœcesibus Imperatori subjectis sit duplex majus, prout in Breviario ponitur, an vero duplex 2. classis ob indulgentias plenarias ab Innocentio XIII. concessas anno 1722., prout in Diœcesi Viennensi? & responsum fuit affirmative ad primam partem, negative ad secundam. Ita S. R. C. 13. Junii 1736. *in Brugen.*, & idem omnino confirmavit die 16. Februar. 1737. *in Mechlinen. ad 5. dubium*; ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 319. 150

350. Quæsitum fuit, an in Diœcesibus, in quibus in Dominicis Septuagesimæ, Sexagesimæ, vel Quinquagesimæ fit officium B. M. V. illis Dominicis occurrentis, debeant, vel possint Patres Cappuccini iis diebus recitare idem officium cum sola commemoratione, & nona lectione Dominicæ in gratiam Populorum ad suas Ecclesias accedentium; Et responsum fuit negative. Sac. Rit. Congr. 14. Februar. 1705. *in una Ord. Cappuccin. Galliæ*; ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 230. *ibid.*

351. Quæsitum fuit, an translato officio Annunciationis B. M., de quo potest fieri die 5. Aprilis, omisso officio ad libitum Sancti Vincentii Ferrerii hac die occurrentis, satius sit celebrare officium Annunciationis vel hac die, vel die sequenti, ut non omittatur officium S. Vincentii? Et si hoc ultimum satius judicetur, an in Diœcesibus, in quibus celebratur 5. die Aprilis officium translatum Annunciationis B. V. cum feriatione diei, in qua transfertur, satius sit PP. Cappuccinis illud celebrare hac die, omisso officio ad libitum Sancti Vincentii Ferrerii in gratiam Populorum, qui ad suas Ecclesias accedunt, audituri Missam, & officium de mysterio Annunciationis? Et inde etiam,

iam, an translato officio Annunciationis juxta Romanas Rubricas in 4. diem Aprilis, debeant tamen, vel possint illud differre in sequentem diem 5. Aprilis in Diœcesibus, in quibus tunc transfertur in hanc diem ob festum S. Ambrosii, quod celebratur 4. Aprilis propria ipsius obitus die? Et responsum fuit, quod quando transfertur solum officium, & non solemnitas, tunc potest fieri de Sancto ad libitum occurrente. S. R. C. 14. Februar. 1705. *in una Ord. Cappucc. Galliæ*; ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 229. 151

352. Non licet aliquid ex devotione, seu ex auctoritate privata miscere, mutare, vel apponere inter ea, quæ integrant officia cujusvis diei, quia in officiis Sanctorum nihil est addendum, vel immutandum, nisi a S. Sede Apostolica concessum fuerit. S. R. C. 10. Junii 1690. *in una Ordin. S. Benedicti*; ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 163. *ibid.*

353. Instante Fratre Bartholomæo de Camerino Ordinis Cappuccinorum pro declaratione, an versiculo consueto de Beata Virgine, *Benedicta tu in mulieribus*, cum responsorio, *& benedictus fructus ventris tui*, liceat addere *Jesus*, & dicere, *& benedictus fructus ventris tui Jesus*? S. R. C. non licere quidquam addere censuit. Die 20. Junii 1654. ex Benedicto Papa XIV. de Canoniz. lib. 4. par. 2. cap. 19. n. 4. 152

354. In officio votivo Immaculatæ Conceptionis, in antiphona, quæ dicit, *Post partum virgo inviolata permansisti*, dici non potest *Immaculata*. S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decretor. Breviar. num. 334. *ibid.*

355. Sanctorum officia, concessiones, lectiones, orationes, antiphonæ, & responsoria, aliaque hujusmodi, in posterum a Typographo Camerali dumtaxat imprimantur; & inhibetur omnibus Impressoribus, seu Typographis, tam in Urbe, quam extra ubivis locorum, dicta officia imprimere, nisi facultate in scriptis accepta ab Inquisitoribus hæreticæ pravitatis, si inibi fuerint, sin minus, a locorum Ordinariis, qui quidem facultatem hujusmodi non prius concedant, quam originale sumptum Sacræ Congregationis, vel exemplar Typographi Cameralis authenticum manu Secretarii ipsius S. Congregationis, & sigillo obsignatum ipsis exhibeatur, quod exemplar in nihilo prorsus immutatum, nihilque in eo additum, sive detractum in eo imprimi debeat. S. R. C. 11. Aug. 1691. *approbante Innoc. XII. sub die 19. Octobris ejusdem anni*; ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 166. 153

356. Breviarium Romanum denuo emendatur; in eo hymni (paucis exceptis) qui non metro, sed soluta oratione, aut etiam Rhythmo constant, vel emendatioribus codicibus adhibitis, vel aliqua facta mutatione ad carminis, & latinitatis leges, ubi fieri potuit, revocati; ubi vero non potuit, de integro conditi sunt, eadem tamen, quoad licuit, servata sententia &c., prout videre est in Constitutione Urbani VIII., quæ incipit: *Divinam psalmodiam*, edita die 20. Januarii 1631., & quæ legitur initio cujuscumque Breviarii Romani; ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 72. *ibid.*

357. Officia non approbata damnantur. Sacr. Rit. C. 8. Aprilis 1628. ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 62. *ibid.*

358. Lectiones secundi nocturni propriæ S. Conradi approbantur pro Diœcesi Placentina. Sacr. Rit. Cong. 24. Octob. 1609. Extenduntur pro Diœcesi Syracusana, & in Districtu, & Civitate Netina. S. R. C. 19. Maji 1614. *in Netina*. Rursus conceditur idem officium etiam Ordini Minorum S. Francisci, & Patribus Cappuccinis. S. R. C. 2. Aug. 1625. ex Merato in Indice Decr. Brev. numer. 38. 154

359. Qui sunt de gremio alicujus Ecclesiæ, debent recitare officium, quod in choro dicitur, licet morentur alibi. S. R. C. 30. Aug. 1602. *in Salernitana*; ex Merato in Indice Decretor. Breviar. num. 2. *ibid.*

360. Clerici licet adscripti alicui Ecclesiæ, non tamen obligati choro, non tenentur recitare officia, quæ in choro proprio dicuntur eadem die. S. R. C. 30. Aug. 1602. *in Salernitana*, ex Merato in Indice Decretorum Breviar. num. 3. 155

361. Tertiarii S. Francisci degentes in sæculo, qui fuerint de gremio alicujus Ecclesiæ, & illius choro obligati, debent recitare officia particularia illius Ecclesiæ, secus autem si sint de gremio, & nullatenus choro intervenire debuerint. S. R. C. 28. Sept. 1602. *in una Ord. Minor. Observ.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 4. *ibid.*

362. Episcopus Regularis debet recitare officium juxta ritum suæ Diœcesis, non vero sui Ordinis. Sacr. R. C. 11. Junii 1605. *in una pro Regulari promoto ad Episcopatum*; ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 18. 157

363. Cappellani Episcopi, qui cum eo recitant officium, debent se illi conformare. S. R. C. 11. Junii 1605. *in una pro Regulari promoto ad Episcopatum*; ex Merato in Indice Decretor. Breviar. num. 19. 158

364. Tertiarii S. Francisci degentes in sæculo possunt uti Breviario Ordinis Minorum, & illius Kalendario conformari. S. R. C. 7. Aug. 1694. *in una Ord. Minor.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 186. *ibid.*

365. Cum ex parte Parochorum, Rectorum, & Sacerdotum Locorum, & Terrarum, nempe *di Caneto, Carzagetto, Fontanella, Castiglione, Medole, Solferino, Ostiano, e Volsongo*, Diœcesis Brixiensis, quæ sunt sitæ extra limites Status Veneti, Sacræ Rituum Congregationi humillime supplicatum fuerit, quatenus ipsis ad servandam uniformitatem in recitatione officiorum Diœcesis Brixiensis, benigne impertiri dignaretur, ut officia Sanctorum universo Dominio Serenissimæ Reipublicæ Venetiarum concessa, ac in posterum concedenda, etiam in præfatis locis, & Terris recitari valeant; & Sacra eadem Congregatio, audita prius relatione Eminentissimi Episcopi, rescribendum censuit: *Non indigere alia facultate*. Die 7. Decembris 1673. *in Brixien.* Habetur apud nos in authentica forma. 159

366. Usus Missalis, & Breviarii Romani semel introductus in Ecclesia, quæ habebat particulare Missale, & Breviarium, confirmandus est, nec licet redire ad usum antiqui Missalis, & Breviarii. S. R. C. 15. Martii 1608. *in Tullen., seu Nullius*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 31. *ibid.*

367. Canonici debent cantare alta voce, & potest Episcopus eos hortari ad id faciendum. S. R. C. 23. Novembris 1602. *in Egitan.* ex Merato in Indice Decretorum Breviarii n. 5. 160

368. Regularibus non convenit continuo officium, & Horas Canonicas cum Canonicis, & Clericis Sæcularibus in choro decantare. Sacr. Rit. Congr. 29. Novembr. 1603. *in Illerden.* ex Merato in Indice Decretorum Brev. num. 13. 161

369. Quando pro aliquo festo, vel officio concessus reperiatur ritus duplex absque expressione majoris, vel minoris, concessio intelligenda est de duplici minori, etiamsi ad honorem Deiparæ facta fuerit. S. R. C. 2. Octob. 1683. *in Valentina*; & 20. Novemb. ejusdem anni *in Lauden.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 144. *ibid.*

370. Officium Stigmatum S. Francisci pro Clero est semiduplex. S. R. C. 2. Octob. 1627. *in una urbis*; ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 55. 162

371. Festum S. Caroli in Provincia Mediolanensi celebrari potest ritu duplici. S. R. C. 20. Nov. 1610. ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 36. *ibid.*

372. Ad removenda aliqua dubia quæsitum fuit, sub quo ritu in Hispaniæ Regnis (excepta Civitate Gerundæ) sit celebrandum officium Sancti Narcissi, & sub quo ritu censeri debeat indultum officium per extensionem in ceteris casibus, quando a Sacra Congregatione non exprimatur; & examinatis Decretis responsum fuit; Officium Sancti Narcissi recitandum esse in Civitate, & Diœcesi Gerundæ die 29. Octobris sub ritu duplici 1. classis cum octava, die vero 18. Martii de eo fiat commemoratio tantum, sicut Quadragesimali tempore fit de simplicibus. In ceteris Regnis autem Hispaniarum recitandum esse sub ritu duplici minori dicta die 29. Octobris. Sacr. Rit. Congreg. 3. Aug. 1697. *in Hispalen.* ex Merato in Indice Decretorum Brev. num. 193. 163

373. Officium S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis, alias sub ritu semiduplici pro Ecclesia universali die 25. Maji recitari concessum, in posterum ab omnibus utriusque sexus Christifidelibus existentibus in tota Italia, & Insulis adjacentibus, qui ad horas canonicas tenentur, sub ritu duplici recitari posse, & debere concessit Benedictus Papa XIII. die 28. Januar. 1728. ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 271. *ibid.*

374. Missam, & officium Sanctæ Julianæ de Falconeriis Fundatricis tertii Ordinis Servorum B. M. V. cum oratione, hymno, & lectionibus secundi nocturni sub die 20. Martii 1728. præfatæ Servorum B. M. Religioni, & Civitati Florentiæ concessum, in posterum, prout jacent, ab omnibus Christifidelibus utriusque sexus tam Sæcularibus, quam Regularibus, qui ad horas canonicas tenentur, die 19. Junii sub ritu semiduplici recitari, & respective celebrari debere indulsit; & ita in Missali, & Breviario Romano apponi mandavit S. R. Congreg. die 8. Martii 1738. approbante Clemente Papa XII. die 15. ejusdem mensis, & eodem anno, *in una urbis, & orbis*; ex Merato in Indice Decretor. Brev. n. 340. *ibid.*

375. Decreta de officiis approbatis de præcepto SS. Bibianæ. Casimiri, Joachim, Catharinæ Senensis, Norberti, Hyacinthi, Ludovici, Eustachii, & Sociorum, Brunonis, & Birgittæ; similiter Decreta recentiora aliorum Sanctorum usque ad Clementem XII. vide in sectione VII. suis locis propriis. Decreta de officiis Sanctorum ad libitum vide ibidem; ex Merato in Indice Decretorum Brev. n. 57. *ibid.*

376. Adveniente notitia alicujus officii recitandi, a S. R. C. recenter concessi, si talis notitia ita opportune perveniat, ut prædicti officii recitatio evenire possit tempore congruo, scilicet vel die a Sacra eadem Congregatione pro tali recitatione præscripto, vel diebus post illum vacantibus, quibus juxta Rubricarum regulas hujusmodi officium recitari possit, recitetur quidem; si autem talis notitia non ita opportune pervenerit, ut prædictis diebus impleri potuerit officii recitatio, pro præsenti anno omittatur. S. R. C. 11. Julii 1739. ex Regestis ejusdem Cong. *ibid.*

377. Regulares, quamvis ex consuetudine utantur Kalendario Diœce-

Diœcesano, non ideo tenentur ad recitationem officii de octava Patroni loci, vel Titularis principalis. Sacra Rituum Congregatio 16. Septembr. 1741. ex Regestis ejusdem Cong. 164

378. Decreta, quæ statuunt non esse transferendos ad annum sequentem Sanctos illos, qui in fine anni supersunt, intelligendi sunt non solum de semiduplicibus, sed etiam de duplicibus; & locum habent, sive ab accidentali, sive a perpetuo occurrente impedimento, eorum celebratio fuerit impedita. S. R. C. 16. Septembris 1741. ex Regestis ejusdem Cong. *ibid.*

379. Ubi adest indultum recitandi qualibet feria quinta per annum officium SS. Sacramenti, occurrente in eadem feria quinta quocumque officio 9. lectionum, etiam translato, omissa recitatione SS. Sacramenti faciendum est officium ea die occurrens, etiamsi esset de die infra octavam. Sacr. Rit. Congr. 1. Octobris 1740. ex Regestis ejusdem Congr. *ibid.*

380. Officium Translationis S. Januarii, quod in Regno Neapolitano ex indulto S. R. C. celebratur Dominica 1. Maji sub ritu duplici majori cum octava, occurrens cum festo altioris ritus, vel majoris dignitatis, transferendum est ab ipsa Dominica in primam diem non impeditam, quoad octavam vero servetur Rubrica 10. Brev. de Transl. nu. 1. ab illis verbis. *Quod si festum.* S. R. C. 11. Julii 1739. ex Regestis ejusdem Congreg. *ibid.*

381. Ubi viget consuetudo immemorabilis, potest recitari officium de communi pro Sanctis, etiam non canonizatis. S. R. C. 11. Junii 1605. *in Visen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 20. *ibid.*

382. Solemniter consuevisse fieri officium, de quo Rubrica Breviarii Romani sub tit. 1., significat festum Populi, aut Cleri cum pompa exteriori, apparatu, concursu &c. S. R. C. 28. Octob. 1628. Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 65. 165

383. Officia de Episcopis Sanctis locorum possunt continuari de communi, si constaret illos fuisse canonizatos, vel per tempus immemorabile celebratum fuisse de illis officium, & Missam. S. R. C. 28. Octobris 1628., *& reperitur in Rubricis Breviarii Minor. Observ. num. 62.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 66. 166

384. Si festum S. Honuphrii ante Bullam Pii V. celebratur cum officio, & Missa, potest continuari, si vero introductum est post Bullam, nullo modo permittendum est. S. R. C. 17. Novembris 1632. *in Conversana*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 78. *ibid.*

385. Quamvis Patres Cappuccini Conventus Leodien. ex consuetudine plusquam centum annorum soleant facere officium duplex majus de S. Servatio Episcopo 13. Maii, quia est Patronus principalis Parochiæ, in qua morantur, & est festum devotionis in Populo, nihilominus declaratum, & decisum fuit, non licere prædictis PP. Cappuccinis continuare recitationem dicti officii, nec in alium diem transferre, quando ab alio majori festo contingit esse impeditum. Sacra Rituum Congregatio 28. August. 1706. *in una PP. Cappucc. Provincia Leodien.* ex Merato in Indice Decretorum Brev. numer. 240. 167

386. De Sancto canonizato non potest fieri officium extra propriam Ecclesiam sine novo Decreto. S. R. C. 9. Decemb. 1628. *in Gennen.* ex Merato in Indice Decretor. Breviar. numer. 67. *ibid.*

387. Nullatenus in Anniversario Beatificationis, seu Canonizationis debet celebrari festum cum officio, nisi in illa tantum die Canonizationis, vel Beatificationis, & eo modo, quo concesserit Sacra Congregatio. S. R. C. 8. April. 1628. ex Merato sect. 2. cap. 2. num. 9. 168

388. Recitatio officii de Beatis non canonizatis non est satisfactoria præcepti, nisi quoad illos, quibus Sedes Apostolica de hoc indulsit; nec talium Beatorum nomina poni possunt in Kalendario, nisi illius tantum loci, earumque personarum, in quo & a quibus cultus Beati cum Officio, & Missa celebratur. S. R. C. 27. Septemb. 1659. *in Decreto generali approbante Alexandro VII.* ex Merato in Indice Decr. Brev. numer. 79. *ibid.*

389. In locis, ubi Beatos ab omnibus coli permissum est, non inde publica officii recitatio permissa censeatur, sed tantummodo privata, nec satisfactoria præcepti recitationis, nisi quoad illos, quibus Sedes Apostolica de hoc indulserit. S. R. C. 27. Sept. 1659. ex Merato in Indice Decret. Missal. n. 365. *ibid.*

390. Beatorum nomina in Kalendariis non apponantur, nisi illius tantum loci, earumque personarum, in quo, & a quibus cultus Beati cum officio, & missa celebratur. S. R. C. 27. Sept. 1659. ex Merato in Indice Decr. Missal. n. 368. *ibid.*

391. Si concessa fuerit per Sedem Apostolicam Altarium erectio, non tamen ob id missam, & officium de Beatis celebrandi, vel recitandi facultas tradita præsumatur; etenim specifica, & expressa concessio super his præcedere debet. Sacr. Rit. Congregatio coram Alexand. VII. 27. Septembr. 1659. ex Merato in Indice Decretor. Missal. n. 363. 169

392. Episcopi Regulares, qui ex indulto Sedis Apostolicæ gaudent privilegiis suæ Religionis, de quibus sunt capaces pro eorum conditione, non possunt de Beatis suæ Religionis recitare officium, & in propriis Cathedralibus missam celebrare, & Altare Beatis erigere. Sacr. Rit. Congregatio 17. Apr. 1660. ex Merato in Indice Decret. Miss. num. 382. *ibid.*

393. Beati in Patronos non eligantur, nec eorum natalitia cum octavis celebrentur. S. R. C. coram Alex. VII. 27. Septemb. 1659. ex Merato in Indice Decretorum Missal. num. 373. *ibid.*

394. Indulta recitandi officium cum octava, vel sine octava, & celebrandi missam de Beatis, non fuerunt revocata per Decretum emanatum anno 1659. 27. Septembr. S. R. C. 17. Aug. 1660. ex Merato in Indice Decr. Missal. n. 380. *ibid.*

395. Absque Pontificio indulto non licet assumere in Titulum Ecclesiæ Beatum nondum canonizatum; Titulus autem sic assumptus debet supprimi, & alius pro eo de Sancto canonizato substitui. S. R. C. 23. Jan. 1740. ex Regestis ejusdem Cong. *ibid.*

396. Dies festi in Beatorum memoriam non celebrentur, nisi speciali indulto Apostolico provisum fuerit. S. R. C. coram Alex. VII. 27. Sept. 1659. ex Merato in Indice Decr. Miss. n. 367. *ibid.*

397. Dies festi in Beatorum honorem non celebrandi, non extenduntur ad festa devotionis. Sacra Rituum Congregatio 17. Septembris 1660. ex Merato in Indice Decret. Miss. 379. *ibid.*

398. Servanda est antiqua, & laudabilis consuetudo, ubi recitatur in choro officium parvum B. M. etiam in semiduplicibus, & Dominicis, non obstante Rubrica Breviarii. S. R. C. 1. Sep. 1607. *in Trojana* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 27. 170

399. Ecclesiæ quæ mutato proprio Breviario, ad Romanum convolarunt, tenentur ad officium parvum B. Virginis juxta veteris consuetudinis observantiam. Sacr. Rit. C. 2. Jan. 1627. approbante Urbano VIII. ex Regestis ejusdem Cong. *ibid.*

400. Ad invitatorium, antiphonas, responsoria, & versiculos in officio parvo B. M. V. tempore paschali non additur *Alleluja*. S. R. C. 28. Martii 1626. *in Ternacen.* ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 52. *ibid.*

401. Persolventes divinum officium extra chorum, non tenentur ad psalmos graduales, nec pœnitentiales, neque ad officium parvum B. M. V., nec Defunctorum, quæ quidem officia, & psalmi sunt onera tantummodo ex præcepto implenda in choro, S. R. C. 2. Sept. 1741. ex Regestis ejusdem Sacr. R. Cong. *ibid.*

402. Psalmi Graduales, & Pœnitentiales dicuntur licite, ubi est consuetudo eos dicendi, pridie vesperi feriæ IV., & VI. post Completorium. Sacra Rituum Congregatio 2. Aug. 1603. *in Lauden.* ex Merato in Indice Decretorum Brev. numer. 10. 171

403. I. Quæsitum fuit a S. R. C. declarari: Si officium duplex Romanum de præcepto cadat in die, quo fit officium de Sancto proprio alicujus Diœcesis, vel Religionis, & tale officium proprium habeat octavam, utrum Romanum transferendum sit post octavam officii proprii, vel de eo fieri infra octavam, & ei assignari dies fixus? Sacra Congregatio respondit: In occurrentia duplicis Kalendarii Romani cum officio proprio habente octavam, de eo (scilicet de duplici Romano) fieri debere infra octavam prima die alio festo duplici, vel semiduplici non impedita, juxta Rubricam 7. Breviarii Romani de octavis num. 3., & 10. de Transl. fest. n. 3. 62

II. Si Romanum sit semiduplex, utrum debeat idem servari? *Et respondit*: De officio semiduplici fieri debere die immediate sequenti, scilicet 2. die infra eandem octavam, quæ si fuerit alio festo duplici, vel semiduplici impedita, prædictum officium transferendum esse post octavam juxta Rubricam 10. de Transl. num. 5. Neutrum tamen transferri debere in diem fixum, nisi aliter indultum fuerit a Sede Apostolica. *ibid.*

III. Si Romanum sit semiduplex ad libitum, utrum transferri post octavam, vel locus fixus infra octavam ei assignari possit? *Et respondit*; Officia ad libitum, sive sub ritu semiduplici, sive duplici infra dictam octavam occurrentia, non posse transferri, sed debere omitti ex Decreto generali de officiis Sanctorum ad libitum non transferendis edito sub die 24. Jan. 1682. 63

IV. Si Romanum, & proprium sint ejusdem classis, & neutrum habeat octavam, de quo fieri debeat officium, de Romano, vel proprio, si occurrant eodem die? *Et respondit*: Si officium Romanum, & proprium sint ejusdem ritus, servari debere Rubricam de Transl. fest. numer. 6. ex Merato in Indice Decretorum Brev. numer. 174. *ibid.*

404. Dum SS. Sacramentum est patenter expositum, in omnibus Missis facienda est commemoratio de eodem post omnes alias commemorationes de præcepto; in Missis tamen solemnibus festorum primæ, & secundæ classis fit sub unica conclusione. Sacr. Rituum Congregatio 16. Februar. 1737.

405. Quan-

405. Quando in choro cantantur aliqua verba genuflectionem requirentia, si mora præscriptæ genuflexionis est brevis, hæc fiat, etiam a cantantibus ad ambonem, seu a regentibus chorum, dum ipsa verba cantantur, quæ genuflexionem requiruntur; quando autem mora genuflexionis est longa, ut ad verba psalmi Invitatorii *Venite adoremus, & procidamus ante Deum*, ad verba symboli *Et incarnatus &c.*, & ad alia similia, ne plurium vocum unisona modulatio inflectatur, genuflexio peragatur sub finem verborum. Sacr. R. C. 8. Martii 1738.

406. In vesperis, & laudibus ferialibus non sunt canendæ feriales preces alta voce, & per depressionem vocis in fine uniuscujusque versiculi a *Fa* ad *Re*, sed utendum tono, ac voce uniformi per simplicem *Fa*, non obstante contraria consuetudine. Sacr. Rit. Congreg. 9. Maji 1739.

407. In Missis Defunctorum, quæ in Paramentis nigris celebrantur, non ministretur Eucharistia per modum Sacramenti, scilicet cum particulis præconsecratis, extrahendo pyxidem a custodia; potest tamen ministrari per modum sacrificii, prout est, quando fidelibus præbetur communio cum particulis intra eamdem Missam consecratis. S. R. C. 2. Septembris 1741. Ex Regestis ejusdem S. R. C. *Quæ Decreta in subsequenti Tomo expositionem expectent.*

F I N I S.

CA-

CAPUT XIII.

De Diebus Festivis in honorem Sanctorum.

I. Allimur profecto, si dum de diebus festivis incipimus agere, desit, qui nos crimineтur, quasi aliena ab instituto pertractare sumamus. Nolumus hac de re diutius disputemus, fatemurque, si vis, quod in hisce nostris Commentariis quandoque offendes nonnulla, quæ ab scopo parumper videntur deflectere. Vide, quam comes simus. Dicimus vero, si diligentius, & severius res inspiciatur, adeo belle cuncta metam attingere, ut nec minimum ab ea declinent. Et o quam plurima nobis suppeterent, si positivis argumentis id studeremus evincere! Quam facile a nobis abigeremus notam quamlibet, si vel minimam hujus suspicionem arbitraremur locum apud cordatos habere posse homines, aut si necessitas ulla apologeticam orationem exposceret! Satis perspicue demonstratum credimus effutiri crimen illud, si Lectorem trahimus ad ea, quæ Libri frons gerit, necnon quæ in operis præfatione eumdem monendum esse duximus. Nonne dictiones illæ *Præsertim*, & *Quomodolibet*, etsi destitutæ forent sequentibus iis verbis *Doctrinæ varietate contextum*, quæ omnia operis tenet inscriptio, a censura nos illico facile vindicarent, crimenque, quod nobis casso vulnere inuritur, non casso retortum, in ipsum recidere facerent criminatorem? Quid vero, si adderemus, quæ in operis præfatione egimus, disertiorem nempe rerum elucidationem, aptam privilegiorum, quæ Rubricarum vi, Decretorumve competunt, distributionem, quæ hinc in respectiva derivant argumenta, ac utilitatem uberem, & necessitatem plurimam, quæ ad id agendum Commentatorem non semel adigunt, atque compellunt? Quomodo enim puta præferentiam, quam hujusce rationis festivis officiis Decreta faciunt, iisdem tu rite concederes, si de dierum festivorum plenam notionem non teneas? Hæc, aliaque id genus perpendas, enixe rogamus, & deinde judicium facias, dum nos ad examen propositi gradimur argumenti.

II. Si antiquitatem spectas ad prima Ecclesiæ tempora festivitates SS. refert Damascenus *orat. 1. adversus Sacr. Imag. oppugnat.* hæc elocutus: *Celebritates Sanctorum tolli non possunt, cum Sanctus Apostolorum, & divinorum Patrum Chorus eas fieri jubeat.* A diebus festis forensia jurgia, & servilia opera nedum Ecclesia, sed Hebræi ipsi, ac veteres Gentiles reperiuntur amovisse, unde Cicero, *lib. 2. de leg. cap. 12. alias 29.* habet: *Feriarum, festorumque dierum in liberis requietem habet litium, & jurgiorum, in servis operum, & laborum.* Libri 1. Machab. cap. 10. v. 35. de diebus solemnibus, Sabbatis, Neomeniis, & diebus decretis dicitur: *& nemo habebit potestatem agere aliquid, & movere negotia adversus aliquem illorum in omni causa.* Et ad Christianos quod attinet, ne pluribus incassum utamur, en quod Regia simul, & Ecclesiastica auctoritas eandem tulere legem, dum Concilio II. Matisconensi anno 585. coacto Regis Guntramni Decretum additum est, in quo inter alia extant: *Decernimus, ut in omnibus diebus Dominicis, vel quibuscumque reliquis solemnitatibus, præter victum, quem præparari convenit, ab omni corporali opere suspendaatur, nec ulla causarum præcipue jurgia moveantur.*

III. Quoniam tamen primis Ecclesiæ temporibus dominabantur Principes Christiano infensi nomini, administrabantque tribunalia, & fora, etsi a forensibus, & laboriosis operibus caverint Christifideles eo, quo poterant modo, eamdemque a suis festivitatibus arcere quammaxime solliciti fuerint, nonnumquam nedum forensibus concertationibus interesse adacti venere, quin & ad servilia opera fuerunt compulsi vel a Principibus ipsis, vel a Gentilibus, quibus inserviebant, aut ne ex otio detegerentur Christiani, & ad tribunalia puniendi deducerentur. Ubi vero a Principibus Christianis obtentum imperium est, fora continuo in Christianorum festivitatibus siluerunt, & a servilibus operibus summa religione abstinere studuere fideles, ac vetiti sunt, nisi inopia, aut necessitas, quibus omnes parent leges, dispensationi locum esse suaderent. Hinc Constantinus Magnus in ea lege, quæ extat lib. 3. Codicis tit. 12. de feriis leg. 3. in simili eventu ruraria opera permisit: *Quoniam frequenter evenit, ut non aptius alio die frumenta sulcis, aut vineæ scrobibus mandentur, ne occasione momenti pereat commoditas cælesti provisione concessa &c.* Quæ & modo permittere in usum habet Ecclesia, quum vereri jure potest, eripi posse segetes, si die festo colligi negligantur.

IV. Sine Sacrificio non fuisse celebratas Sanctorum festivitates, luculenter eruitur ex Cypriano Epist. 34. *Sacrificia pro eis semper, ut meministis, offerimus, quoties martyrum passiones, & dies Anniversaria commemoratione celebramus.* Cui Sacrificio summa cum Religione fideles interessent, hinc originem traxit præceptum diebus festivis interessendi Sacrosancto Missæ Sacrificio, quod licet fortasse alicui non innitatur Canoni, qui fideles omnes sub gravi habeat vim obligandi, dubium non est, quod criminis lethalis rei fierent fideles ii omnes, qui illud servare contemnerent, sive postea hoc referas in perpetuam, constantemque Ecclesiæ circa rem hanc voluntatem, ejusdem plurimis edictis, & creberrime repetitis in Synodis, Pontificum responsis, & legibus manifestatam, sive in communem populorum in ritum hunc observandum conspirationem, antiquissimamque consuetudinem animo se obligandi inductam.

V. Communem vero festivitatibus omnibus, & peculiarem finem habent Sanctorum festivitates. Communem designant Constitutiones Apostolicæ *lib. 7. cap. 37.* dum institutas esse asserunt ad recolendam memoriam divinorum beneficiorum, ad cultum Deo præstandum, ac ad nostrum solatium. Aliud addit emolumentum Isidorus *lib. 1. de offic. cap. 35.*, ad quod respexit Ecclesia, dum Dominicæ diei alias Sanctorum festivitates adjunxit: *omnes autem festivitates pro varietate religionum, diversaque in honorem martyrum tempora ideo a viris prudentibus instituta sunt, ne forte rara congregatio populi fidem minueret in Christo. Propterea ergo dies aliqui constituti sunt, ut in unum omnes pariter convenirent, ut e conspectu mutuo, & fides crescat, & lætitia major oriatur.* In finem autem particularem sunt institutæ, ut Deo gloria detur, tum ob victoriam de tyrannis, de Dæmone, & de vitiis, Christi gratia relatam, tum ob Sanctissima exempla, quæ admiramur in Sancto illo, cujus festivitatem agimus: 2. ut ejusdem Sancti memoriam honoremus, laudes celebremus, cultum promoveamus, vicemque rependamus, ut ait Durandus *cap. 1. lib. 7. Divin. offic.* en quod Sancti celebrant festum de nobis, dum a peccatis ad Deum convertimur, quoniam gaudium est in cælo Angelis Dei, & animabus justis super uno peccatore pœnitentiam agente: 3. ut nos Sancti interventu suo protegant, foveantque: 4. ut per Sanctorum exempla, & virtutes, quas recolimus, ad eorum imitationem accendamur; unde D. P. Augustinus lib. 20. contra Faustum cap. 21. *Populus Christianus memorias Martyrum Religiosa solemnitate concelebrat, & ad excitandam imitationem, & ut meritis eorum consocietur, atque orationibus adjuvetur &c.*

VI. Sanctorum festivitates in duo capita distribuuntur, quorum unum festa integra, seu solemnia complectitur, alterum ea, quæ minora, alii dimidia festa appellant. Prioris generis sunt, in quibus omnino silent fora, & servilia opera exercere non licet. Posterioris, in quibus mane interdicuntur forenses concertationes, & laboriosa opera, ut Missæ Sacrificio præsentes esse possimus, reliquam vero diei partem & fori jurgiis, & laboriosis operibus licet transigere. Festum hujusce rationis exempla plurima in Ecclesia Græca extitisse diserte eruitur ex lege Manuelis Comneni, & in Latina ex Concilio Oxoniensi cap. 8. Trevirensi II. cap. 10.: quorum primum habet: *Hæc sunt festa, in quibus post Missam opera rusticana concedimus, sed antequam, non. Octava Epiphaniæ &c.* Secundum vero recensitis nonnullis festis subdit: *Usque in meridiem feriari volumus, ita ut facto Sacro, cuique ad labores, aut negotia*

sua redire liceat, At quomodocumque hæc olim fuerit, nostris certe temporibus nulla dimidia festa habent Latini.

VII. Carpet fortasse quis denique inscriptionem ipsam quam præsenti dedimus Capiti, dum de diebus festivis *in honorem Sanctorum* institutis in eodem agere sumpsimus; dies enim festi, præcipue quia Sacrificium involvunt, cultum latriæ important, qui uni Deo debetur, & tribui valet, Verum ultro nos damus festa qualibet in Dei honorem esse instituta, & celebrari, uti & Sacrificium, quo nullum caret festum, uni Deo offerri, non Sanctis; quia tamen in festis Sancti laudantur, proponuntur relicta nobis ab iisdem præclara virtutum exempla, nos eorum patrocinio concredimus, & ex eorundem victoriis Dei gratia relatis Ecclesia occasionem desumit præfata instituendi festa, hæc *in honorem Sanctorum* dicuntur instituta, sicuti hac, similive de causa *in honorem*, *& memoriam Sanctorum* nonnullæ Missæ celebrari dicuntur, etsi Sacrificium soli Deo offeratur, qui illos coronavit, ut nos aperte monet Tridentinum *sess.* 22. *cap.* 3., & prius ipso D. P. Augustinus *lib.* 20. *contra Faustum cap.* 21. necnon Isidorus *lib.* 1. *officior. cap.* 15. Hinc habes discrimen festivitatum Sanctorum ab iis Domini, cujus rationis præsertim existunt dies Dominicæ, de quibus in sequenti agemus Capite; nunc enim de festivitatibus Sanctorum sumimus agere, non quia iis Domini præstent, sed ut expediamus tractatum de Patronis locorum, quorum dies juxta Urbanam Constitutionem in prima parte hujusce Tomi non semel diximus esse festivos, cæterum cum festa qualibet primario Deum respiciant, in ejusque honorem referantur, certe discrimen plurimum inter ea non est reperire, licet illa Sanctorum ex denominatione, quam subeunt, minoritatem præseferant.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CI.

In Sanctorum Patronorum electione fieri non debent promissiones servandi diem festum Patroni electi tamquam de præcepto, etiamsi ab Ecclesia universali sub tali ritu non colantur; nam has promissiones, & vota non admittit, nec approbat, sed rejicit, & tantum ex devotione servari posse concedit S. R. C. 15. Martii 1698. *In Theatina, & Pennen, pro Clero, & Populo nonnullorum oppidorum*. Ex Merato in Indice Decr. Brev, num. 197.

I. Consuetudinem promissa, seu vota Sanctis nuncupandi antiquitatis, & utilitatis laude, ac probitatis honore haudquaquam destitui, non est, quod conemur ostendere; teste enim Ambrosio *Orat. de excessu Satyri num.* 17. Satyrus frater suus voto facto S. Laurentio ex remotissimis regionibus rediit incolumis; & *lib. exhort. virginit. c.* 3. *alias num.* 5. Juliana, quod ex se nasceretur filius, quem propterea Laurentium appellarunt, impetravit. Gregorius Turonicus *lib.* 2. *hist. Francor. cap.* 37. meminit voti, quod milites Regis Clodovei B. Martino nuncupaverunt ad impetrandam victoriam, *qua patrata Rex Turonas regressus est, multa Sanctæ basilicæ B. Martini munera offerens*, & apud D. Patrem Augustinum *Serm.* 286. *de diversis olim* 39. *n.* 4. Cæcus quidem *in Basilica Sanctorum Martyrum Gervasii, & Protasii, ubi sunt eorum corpora, totam vitam servitururm se esse devovit*. S. Paulinus singulis annis votivum carmen in honorem S. Felicis elaborabat, unde in hujus Natali sexto:

Lex mihi jure pio posita hunc celebrare quotannis
Eloquio famulante diem, solemne reposcit
Munus ab ore meo, Felicem dicere cursu,
Lætitiamque meam modulari carmine voto,

Et V. 47.

. . . . Ego munere linguæ
Nudus opum famulor de me mea debita solvens,

II. Hæc licet ita sint, non deerunt nonnulli, quibus displiceat, hanc vocem *votum* ad significandas promissiones Sanctis factas a Congregatione usurpari, cum pro promissione Deo facta ab Ecclesiasticis communiter accipiatur Auctoribus. At dicta vox plures utique habet in lexicis significationes, & si paullo latius sumatur, non est, quod prohibeat, eamdem adhiberi ad designandas promissiones Sanctis factas, præsertim cum præeant tot illustrium virorum, & Sanctorum exempla, ex quibus aliquorum superius meminimus. Ceterum & stricte sumpta, apprime bene adhuc iisdem valet convenire, cum omnes hujusmodi promissiones ad Deum denique collineent, & principaliter reducantur, ut asserit D. Thomas *in* 4. *dist.* 38. *qu.* 1. quia quæcumque a Sanctis petimus, nonnisi ut ab impetratoribus, & mediatoribus petimus; auctor quippe beneficiorum est Deus, ad quem propterea referuntur eadem vota, preces, & oratio.

III. Hora est, propius accedamus ad Decreti explanationem; nedum autem in Sanctorum Patronorum electione ejusmodi promissiones, & vota ab Universitatibus fieri contingit, sed etiam frequenter ad perpetuam memoriam simul, & in gratiarum actionem accepti olim beneficii, aut patrati divinitus mirandi alicujus operis, aut ob spem obtinendæ alicujus gratiæ, sive temporalis, sive spiritualis, præfatas, vel similes promissiones, aut vota fieri, & factas esse, nonnulla exempla ex antiquitate deprompta nos docent; hinc pluribus in locis videre est ex voto festivum haberi diem, quo singulari alicujus Sancti præsidio Civitas ab obsidione, vel excidio liberata fuit, & alicubi v. g. S. Sebastianum, & Rocchum cum publica feriatione coli, vel ad depulsæ aliquando eorum patrocinio pestilentiæ conservandam memoriam, sive in gratiarum actionem, vel ad perennis adversus eam præsidii spem firmandam &c.

IV. Hujusmodi promissiones, & vota partiri queunt in personalia, realia, & mixta. Personalia, quæ scilicet respiciunt actiones personales, ut sunt tamquam festivum colere diem aliquem, jejunare in vigilia alicujus Sancti, visitare ejusdem Ecclesiam &c. Realia, ut promissio alicujus rei dandæ, tot cereos accendendi, Ecclesiæ fundandæ &c. Mixta, quæ scilicet ex utriusque participant, ut si promissio fiat nedum de re aliqua, sed etiam de officio, & functione personæ, veluti propriis manibus templum ædificandi, propriis sumptibus militandi adversus fidei hostes &c.

V. Certissimum est apud omnes, obligationem voti, sive personale sit, vel reale, aut mixtum, solum tangere personam, quæ illud emisit, ipsamque adstringere, non vero alios, quoniam votum illum dumtaxat obligare potest, qui se voluit libere obligare, ipse enim legem imposuit, quam solus observare tenetur; hinc in Psalmo 65. *Reddam tibi vota mea, quæ distinxerunt labia mea*. Ex quo fit, vota emissa a Communitatibus in vi voti non obligare posteros; votum enim sicut non potest concipi, sic nec stare, atque adeo obligare in præjudicium potestatis alienæ, teste D. Thoma 2. 2. *quæst.* 88. *art.* 8.

VI. Quemadmodum vero certum est, obligationem cujuscumque voti personam voventem non pertransire, ita apud Auctores incontroversum est, vota realia transire ad hæredem Defuncti, qui votum suum non implevit, ita ut hæres teneatur ad solvenda vota realia Defuncti, non quidem ex virtute Religionis, quippe quæ, ut dicebamus, solum voventem adstringit, sed ex virtute justitiæ, ratione acceptatæ hæreditatis. Ita sumitur *ex cap, parte de censibus. Cap.* 1. *de solutionib. cap. si heres de testam. l.* 2. *ff. de pollicitationib.*, ubi habetur. *Si forte qui decimam bonorum vovit, decesserit &c., heres ipsius hereditario nomine decimæ obstrictus est; voti enim obligationem ad heredem transire constat*. Et ratio est, quia Defunctus obligatus fuit suis bonis votum reale exequi, ergo sicut hæres in bonis, juribus, & actionibus Defuncti succedit, debet in oneribus, obligationibus ipsis bonis adnexis succedere; inter hujusmodi autem obligationes sicuti sunt alia debita Defuncti, ita & ejusdem vota realia.

VII. Vota itaque realia a Communitatibus emissa, ad successores transeunt, non quidem ita ut hi obligentur vi voti, aut Religionis, sed virtute justitiæ ad ea servanda, quatenus succedunt in bonis ejusdem talibus votis realibus, aut oneribus affectis. Quod si nulla bona Communitatis voventis ad successores transirent, aut hi hæreditatem repudiarent, ad solvenda dicta vota non tenerentur, quia solum ratione hæreditatis, cui est adnexum tale onus, obligantur. Immo si vires hæreditatis ad votorum debita non sufficerent, non tenerentur supra vires hæreditatis ea solvere, quia nascitur hæc obligatio ex accepta hæreditate; ergo quando hæc est insufficiens, non tenebitur hæres ultra vires illius debita persolvere. Et hoc, sive faciat inventarium, sive non, quia lex præcipiens hæredi solvere debita Defuncti, etiamsi sint supra vires hæreditatis, cum inventarium non fecit, fundatur in præsumptione fraudis, quam credit committere inventarium non conficientes; ergo si revera hæreditas non sufficit absque fraude hæredis, non obligabit illa lex in foro conscientiæ ad solvenda ulla debita ultra vires hæreditatis.

VIII. Observet hic igitur Lector, quod promissiones, & vota, quæ Sacra Congregatio non admittit, nec approbat, sed rejicit, & tantum ex devotione servari posse concedit, non sunt vota realia, sed personalia, nimirum *vota servandi diem festum Patroni electi tamquam de præcepto, etiamsi ab Ecclesia universali sub tali ritu non colatur*; quibus addi debent quæcumque alia vota personalia facta a Communitatibus, ut jejunandi in vigilia alicujus Sancti, visitandi ejusdem Ecclesiam &c., hæc enim vota non obligant Populum, sed tantum personas, quæ talia vota emiserunt; quapropter fatetur Monacelli *in form. leg. pract. par.* 2. *tit.* 13. *num.* 15. plures supplices libellos hanc super rem Sacræ Congregationi porrectas pro confirmatione hujusmodi promissionum, & votorum, fuisse rejectos, & præcipue *in Urbevetana* 6. Octobr. 1696.; *in Messanen. loci Milazzi* 25. Janu., & *in Alessana Terræ Corsani* 6. Septemb. 1698.

IX. Quod si *tantum ex devotione* hujusmodi promissiones, & vota servari Congregatio concedit, ad ea servenda non adstringuntur successores, nec quia sint eadem Communitas continuata, idemque Populus, ut tenent Navarrus *cap.* 21. *n.* 79. *versu* 13. Rodriquez *to.* 2. *cap.* 99. *num.* 13., Ludovicus Lopez 1. *par. instruct. cap.* 50. *col.* 3. *versu neque ad vota*, quoniam id solummodo verum est quoad repræsentationem, & potestatem, non autem quoad realitatem, cum revera interveniat personarum distinctio; quare cum obligatio voti sit omnino personalis, nequit successores adstringere.

X. Neque in vi contractus, & promissionis, quæ in successorem universalem pertransit, *l.* 1. *&* 2. *de hæredit. accepand.*, uti allegati quoque docent Auctores, quandoquidem in votis emissis nullus videtur iniri contractus, & si bene res perpendatur, admodum constat, hoc solummodo procedere in votis realibus, ad quæ adimplenda hæres, successor universalis tenetur, non autem in votis personalibus, quæ alienæ præjudicium inferre non possunt potestati; quapropter videre est, quod in Sacra Scriptura, ubicumque sermo est de adimpletione votorum, semper ad ea dirigitur, quæ per propriam voluntatem emissa extiterunt; hinc Deuter. 23. 21. *Cum votum voveris Domino Deo tuo, non tardabis reddere, quia requiret illud Dominus Deus tuus, & si moratus fueris, reputabitur tibi in peccatum*, Et versu 23. *Quod semel egressum est de labiis tuis, obser-*

observabis, & facies, sicut promisisti Domino Deo tuo, & propria voluntate, & ore tuo locutus es &c.

XI. Nec vi consuetudinis longævæ sufficientis ad vim legis introducendam quemadmodum volunt Azorius *lib.* 11. *instit. mor. cap.* 8. *quæst.* 5., Bassæus *tom.* 2. *vot.* 2. *num.* 15., Medina t. 2. *quæst.* 90. *art.* 3. *col.* 3., Ledesma 2. *to. summæ tract.* 10. *cap.* 3. *dubi ult.* sustinentes, quod cum ea consuetudo observandi illa vota vim legis habeat, tenebuntur successores ad eam, sicuti ad cæteras leges. Tum quia hinc sequeretur, successores non teneri his votis, dum non sunt longævo usu approbata, eum tamen Doctores universim censeant successores Communitatum votis ligari. Tum quia juxta hanc sententiam nihil prorsus refert, sive Populus id voverit, sive non, ac proinde nil bis votis Populi tribuit, quippe etsi ea emissa non forent, illa consuetudo legitime præscripta vim legis obligantis obtineret. Verum ex statim tradendis adhuc magis repelletur hujusmodi sententia.

XII. Neque vigore fidelitatis, ex qua obligantur successores, ut sicut bonorum Civitatis participes sunt, ita etiam sint onerum, uti habent D. Thomas 2. 2. *qu.* 98. *art.* 2. *ad* 4. Sylvester *verbo Juramentum* 4. *qu.* 2. *dicto* 1. Tabiena *verbo Jurare qu.* 34. *nu.* 35. *&c.* Tum quia omnes fatentur obligationem servandi vota Communitatum in successoribus esse sub mortali, & virtus fidelitatis, quoties perfidia non est primo perniciosa, obligat sub solo veniali, ut testatur Cajetanus communiter receptus *in summa verbo Perfidia*. Tum etiam quia obligatio hujus virtutis est personalis, ut de se constat, quare solum dantem fidem obligat, nisi forte sermo sit de promissionibus realibus, quarum obligatio ex supra dictis transire potest ad hæredem.

XIII. Neque ratione cujusdam legis a Populo prædecessore statutæ, vel alicujus pacti, cujus obligatio transit ad successores, qualiter tuentur nonnulli alii; quoniam hujusmodi vota de rebus spiritualibus sunt, ac proinde non potest de iis lex a Populo indici, nec pactum successores obligans, ut scriptum est *cap. tua* 1. *de decim.* ab Innoc. III. *Laicis nulla est de spiritualibus concedendi, vel disponendi tributa facultas.* Hinc Innoc. X. in sua Bulla *cum nuper* reprehendit Senatum Mediolanensem, quod *præceperit, ut populi, & subditi illius Senatus abstineant in festivitate S. Dominici ab operibus servilibus, & artifices tabernas & apothecas clausas teneant prout servatur diebus festis ex præcepto*. Et rationem hujusmodi reprehensionis afferens subdit: *Considerantes, quam perniciosum auctoritati Ecclesiasticæ id esse possit, cum Principes laici, quos in rebus Ecclesiæ obsequendè potius manet necessitas, quam auctoritas imperandi, non habeant facultatem indicendi dies festos in honorem Sanctorum*. Et si igitur Principes Seculares, Magistratus, Populi præcipere possint vacationem a foro, & etiam ab opere servili, aliisque actionibus publicis, in memoriam alicujus insignis victoriæ, in gratiarum actionem ob Urbem lue liberatam, aliudve simile, & punire etiam contravenientes, ex tali tamen præcepto, quod mere politicum est, nulla oritur obligatio in conscientia, saltem quoad culpam. Videantur Fagnanus *in cap. conquestus n.* 58., *& seqq. de feriis*, Anacletus *ad tit. Decretal. de feriis tit.* 2. §. 1. *n.* 3. Thomassin. *de festis lib.* 1. *cap.* 17. *num.* 16., & novissime Eminentiss. Lambertini, nunc Pontifex Maximus *de Canoniz. lib.* 4. *par.* 2. *cap.* 15. *num.* 9.

XIV. Putarunt denique Suarez 3. *to. in* 3. *part. quæst.* 8. *art.* 3. *disp.* 88. *sect.* 5. Vasquez 1. 2. *quæst.* 96. *art.* 5. *disp.* 167. *num.* 34., *& quæst.* 97. *art.* 3. *disp.* 177. *num.* 22., aliique, ut hæc vota successores, qui non voverunt, obligent, desiderari consensum Episcopi. Verum in præsentis dispositione Decreti comprehendi etiam videntur vota a Communitatibus facta cum consensu Episcopi, sermo quippe est de votis factis in electione Patronorum; electio autem Patronorum nulla est ipso jure, nisi accedat consensus Episcopi, ut de Mandato Urbani VIII. decrevit Congregatio 23. Martii 1630. & nos late tradidimus in Decreto primo Capitis tertii. Ceterum hanc quoad partem, videlicet an festa per votum Laicorum inducta, & per Episcopos approbata, vim adhuc habeant, nec per præsens Decretum rejecta censeantur, ea, quæ in expositione quarti Decreti trademus, in apertum facient. Modo dumtaxat advertere ducimus, quod cum aliud sit Patronorum factæ electioni consensum præbere, & consentire voto a Communitate efformato celebrandi festum Patronorum electorum tamquam de præcepto; per consensum super electione Patronorum ab Episcopis præstitum, non argui consensum eorumdem super votiva festivatione, adeoque validam esse posse electionem Patronorum sic approbatam, absque eoquod per hujusmodi approbationem ab Episcopis tale festum censeatur indictum. Si dictum votum Episcopis, quibus communicari necesse non est ad validitatem electionis, non innotescat, id dubium non est, quippe consentire non valent, nec censentur in incognitum; si vero innotescat, etsi electione consensum præbeant, & facto voto non contradicant, adhuc ad hoc eorumdem consensus non reputatur præstitus, nisi expresse consentiant, sed ad summum ex eorumdem tolerantia, & non præstita contradictione, quam ponere, cum non sunt requisiti super consensu, haud obligantur, argui potest, quod dispositioni juris communis ea fuerint relicta, ac consequenter, quod solum voventes adstringant, non autem successores, nisi forte ex devotione. Ad id autem asserendum ducimur, quia per Urbanum VIII. locorum Ordinarii in Domino moniti sunt, ut a novorum festorum indictione studeant abstinere; quare cum dividuæ res sint electio Patronorum, & præfatum votum, per hoc quod præbeant consensum in electionem, jure censeri non possunt monitum Urbani VIII. infringere per consensum in votum, seu per festi indictionem. Quod si Episcopi in votum quoque consentiant, & sic festum indicant, forsitan votum etiam successores adstringeret, & ad servandum festum hi tenerentur, non quidem vi voti, quod voventes non pertransit, sed vi indictionis ab Episcopis factæ, quam sua vi præsens forte non exuit Sanctio.

XV. Omnia itaque vota personalia, quæ a Communitatibus concipiuntur, posteros haud ligant in conscientia, & ab illis absque ulla culpa infringuntur, cum non sint admissa, nec approbata, sed pluries a S. Congregatione rejecta, & *tantum ex devotione servari posse concessa*; dictio autem *tantum* taxativa est, includens expressum, & reliqua excludens, quinimmo impediens extensionem ad non expressa, ut pluribus legibus, & Auctoribus allegatis docet Barbosa *dict.* 402. Diximus hujusmodi vota *pluries fuisse rejecta*, & de hoc in sequenti Decreto loqui reservamus, in quo & patens fiet, præfata festa per votum inducta, jam per Urbanam Constitutionem adempta, & expuncta extitisse, ad horumque observationem personas voventes dumtaxat teneri.

XVI. Hinc inferes primo, quod Decretum, cujus expositioni incumbimus, non liberat a voto personas, quæ illud concepere; harum enim cum sint vota sua, Congregatio in Sanctione statim explananda ad eadem reddenda teneri sancivit juxta illud Psalmi 75. 12. *Vovete, & reddite*. Successores vero eorum, qui talia vota emiserunt, vel etiam illi de Populo, qui eadem vota tunc temporis non ediderunt, vel in ea non consenserunt, nec ad ea ex præcepto servanda, sed solum ex devotione adstringi, & in eorumdem inobservantia nullam culpam incurrere.

XVII. Inferes 2. quod si Populus successor, vel ii, qui tunc temporis vota non emiserunt, dicta vota libere, & voluntarie acceptarent, vel in eadem postmodum consentirent, tunc ad ea utique tenerentur. Populus tamen ille, qui ea sic acceptaret, vel in ea consentiret, non tamen successores ejus, nisi & hi talia vota acceptarent, & tunc non obligantur ex vi voti aliena voluntate concepti, sed propria; quia libere, & voluntarie talia vota acceptando perinde est, ac si ipsimet talia vota emitterent. Dixi *libere, & voluntarie*, quia si talia vota acceptarent, putantes adstringi ad ea acceptanda, & servanda, ad ea tunc minime tenerentur, nam acceptatio facta ex ignorantia nullam obligationem inducere valet, quemadmodum concorditer tradunt Auctores.

XVIII. Inferes 3. si hæredem non necessarium instituat quis testator ea conditione, ut adimpleat vota sua personalia, tunc hæres quidem, si hæreditatem acceptet, tenebitur ad implenda præfata vota, acceptando siquidem hæreditatem acceptat quoque onus, quo a testatore est affecta, & sic de successore in successorem in infinitum, vel quoad usque expirat tempus ab eodem testatore statutum. Secus autem est de hærede necessario, qui a testatore gravari non potest in his, quæ hæreditati conjuncta non sunt.

XIX. Inferes 4. quod ubi in Decreto inhibetur servari festum Patroni electi tamquam de præcepto, sermo est de Patronis minus principalibus, quoniam ex constitutione *Universa* Urbani VIII. unius ex Patronis principalibus in quocumque Regno, vel Provincia, & alterius pariter in quacumque Civitate, Oppido, aut Pago, ubi hos haberi, & venerari contingit, festum est fortasse præceptivum, ad quod tamen successores adhuc in casu non tenerentur vi voti, sed solum vi memoratæ Constitutionis, aut alias, sicuti dicemus in expositione Decreti tertii hujus Capitis. Idipsum foret, si ubi ex legitima consuetudine plures habentur Patroni principales, votum in eorumdem electione, vel postmodum a Communitate factum esset omnes colendi festivos; ad unius enim dumtaxat, & principalioris eorumdem diem festum successores constringerentur agere, & numquam vi voti.

XX. Superest, agamus de votis mixtis, & ad hæc tenentur successores, sive hæredes, si id, quod in illis reale est per se, & independenter a personali obligatione Defunctus promittere intenderit; id vero in dubio, & nisi ex rei promissæ natura, vel aliunde conjectura erui possit, præsumi non debet; quare si Communitas non suscepisset peregrinationem ad ædem aliquam voverat, non adstringuntur hæredes ad expensas, & sumptus, quos Communitas in ea peregrinatione fecisset; tale enim votum principaliter personale est, quatenus principaliter promittitur actio personalis adimplenda per ipsum voventem, & accessorie tantummodo est reale, quatenus peregrinatio sine expensis suscipi non potest. Si autem vovisset ire saltem in parte ad militandum contra Catholicæ fidei hostes in subsidium belli, & præsumi posset, intentionem principalem Communitatis voventis fuisse, subsidium bello contra hostes submittere, tunc successores, seu hæredes tenerentur alios milites, vel sumptus transmittere, quia, id, quod in tali voto principale est, reale est, licet postea iidem minime obligentur ad illud exequendum in propria persona, uti tenebantur voventes. Quod si votum esset æque principaliter reale, & personale, ut est votum visitandi Ecclesiam aliquam, & eidem faciendi eleemosynam; hæredes tenerentur adimplere votum quoad partem realem, videlicet ad erogandum eleemosynam promissam, non autem quoad partem personalem, nimirum ad visitandam Ecclesiam. Verum fas est, hic revocet Lector, quæ superius tradidimus de votis realibus relate ad successores, seu hæredes; æque enim procedunt de iisdem relate ad vota mixta, ad quorum observantiam quantum ad partem realem modo dicebamus adstringi.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CII.

Communitates, vel Universitates Civitatum, seu Locorum, non tenentur ex præcepto servare Festa ex voto eorumdem indicta, cum sub præcepto teneantur tantum Personæ voventes. S. R. C. 18. Aprilis 1643. *In Decreto de Festorum observatione*. Ex Merato in Indice Decr. Missalis num. 284.

I. EDiderat Urbanus VIII. sub idibus Decembris 1642. constitutionem quamdam, incipit *Universa*, super reformatione festorum, nimiam quorum copia clamorem excitaverat pauperum, & querimoniam, qui quotidiani victus laboribus suis comparandi tenentur necessitate, pietatis teporem in iisdem festis excolendis in resides, & incurios fideles invexerat, quin & frequentem abusum ad otia, vanitates, & vitia. Recenset in ea dies quoslibet, quos pro festis intendit haberi, & ad reliquorum omnium observantiam Christifideles non teneri declarat; at inter ea, quæ abolet, saltem expresse non meminit festorum ex voto, quare in suo integro hæc permanere robore dubitarunt nonnulli, forsitan arguentes a generali indulto propter festi excellentiam vescendi carnibus in feria sexta incidente in Nativitatem Dominicam secundum consuetudinem Ecclesiæ generalis, quod ex declaratione Innocentii III. *de observ. jejun. cap. 3.* adstrictis voto non est favorabile. Hujusmodi dubium pro declaratione in Sacram Rituum Congregationem inductum fuit, a qua sequens prodiit responsum ab eodem Urbano VIII. approbatum.

Die 18. Aprilis 1643. De Festorum observatione.

II. *Quæsitum fuit a multis Episcopis, an Constitutio super observatione Festorum comprehendat Festa ex voto alicujus Personæ, vel Communitatis introducta: Et interrogatis prius Consultoribus Sacræ Congregationis, qui post latum suffragium recesserunt, Frater Lucas dixit, Constitutionem tollere festa de voto; P. Alciatus, festa de voto esse sublata, quia votum non obligat successores, sed habendam rationem dictorum festorum; Abbas Hilarius, successores non teneri ex voto, sed ex directione Communitatis, accedente auctoritate Episcopi, ideoque Constitutionem tollere festa de voto pro iis, qui non voverunt, secus pro illis, qui voverunt; R. P. D. de Rubeis, festa de voto remanere in dispositione Juris Communis; R. P. D. Sacrista, tolli ex vi clausularum derogatoriarum in fine Bullæ, quæ tollunt omnia statuta, etiam juramento firmata; Eminentissimus Cardinalis Sacchettus, successores non obligari, voventes obligari; Pamphilius in eodem, & in derogatoriis tolli statuta juramento firmata; Rocchius in eodem; Palottus, teneri ad festa de voto, qui voverunt, & non esse edendum Decretum Generale, sed respondendum ad particularia; Franciottus, teneri, qui voverunt, uti particulares, & responsiones dandas tantummodo petentibus, vel dicta festa ponenda sub festis de devotione; Bragadinus in eodem: Cæsarinus in eodem. Ideoque S. Congregatio unanimi consensu Decretum desuper concessit tenoris sequentis.*

III. *Proposito dubio ad instantiam quamplurium Reverendissimorum Episcoporum, an stante Constitutione SS. D. N. Urbani Papæ VIII. super observatione festorum, quæ incipit universa, idibus Septembris 1642. promulgata, Universitates, seu Communitates Civitatum, seu Locorum teneantur ex præcepto servare festa ex voto eorumdem inducta. Die 19. Aprilis 1643. Sacra Rituum Congregatio, referente Emin., & Reverendiss. Domino Cardinali Sacchetto, censuit, ex dispositione Constitutionis prædictæ Personas voventes tantum teneri. Quam Sacræ Congregationis Sententiam sibi relatam Sanctissimus Dominus Noster laudavit, & approbavit, dixitque, intentionem suam fuisse, per eam Constitutionem tollere festa de voto quoad vim præcepti, & reducere illa ad instar festorum de devotione, reservata obligatione ratione personalis contractus ex vi voti provenientis ipsismet Personis tantum, quæ voverunt.*

IV. Ex hac Sacræ Congregationis resolutione præsens compactum fuit Decretum, ad quod confirmandum ex memorata Constitutione utique nobis plurima non desiderarentur momenta; at cum hac in re Legislator ipse suam expresserit intentionem, ab ulteriori onere nos liberat, Lectorem, qui plura cupit, amandantes ad superius tradita in præcedenti Decreto, quæ etiam pro præsenti apprime deserviunt.

V. A votis expediti brevem sermonem convertimus ad monumenta, quibus a Deo accepta Sanctorum interventu beneficia, testata facere in usum habet Ecclesia. Vestigia plurima in veteri non desunt usque Testamento, unde 1. *Reg.* 21. 9. legitur, Davidem suspendisse in Templo ensem illum, quo morti dederat Gigantem Philisthæum, ut receptæ per Deum victoriæ perenne esset posteris argumentum. Hoc exprimere item solvere fideles, aut versibus, aut prosa oratione, aut libellis, relictis apud tumulum Sancti, aut ædem Sacram, vel Templi Præsidem, seu loci Episcopum, ut videre est apud Paulinum *Natali 3. Sancti Felicis v. 45.*, & Augustinum *serm. 29. 30. 31. & 32. de diversis*. Vel per tabellas depictas, *ut in libro miraculor. S. Stephani in appendice tom. 7. operum Aug.*, aut per vinctorum compedes, atque catenas, aut infirmorum instrumenta, quibus fulciebantur, resque alias id genus, appensas, vel apud ædem Sacram relictas, sicuti edocet Gregorius Turonicus *lib. 4. hist. Francor. cap. 19.*, sive quemadmodum Theodoretus *orat.* 8. per hæc verba nobis insinuat: *Pie vero, fideliterque precatos ea maxime consequi, quæ desiderant, testantur illa, quæ votorum rei dona persolvunt, manifesta nimirum adeptæ sanitatis indicia. Nam alii quidem oculorum, alii vero pedum: alii porro manuum simulacra suspendunt ex argento, auroque confecta.* Quæ omnia cum testatam faciant Dei beneficentiam erga nos, nostram gratitudinem erga Deum beneficiorum auctorem, sanctosque eorumdem intercessores, ac ceteros excitent ad preces, aliaque proba opera, dubium non est, quod sunt laudabilia, proba, & utilia.

VI. Licet autem antiquitatis fortasse careat laude, eadem argumenta ostendunt, admodum commendabilem, probum, ac utilem esse morem illum, quo nonnulli in testimonium recepti beneficii ope Sancti alicujus, vestibus ejusdem coloris, & figuræ, quibus hic in vivis indutus incedebat, sese contegunt.

DECRETUM III. CAPITIS IN ORDINE CIII.

Festum principalioris Patroni in quocumque Regno, sive Provincia, & alterius pariter principalioris Patroni, in quacumque Civitate, aut oppido, vel Pago, ubi hos Patronos haberi, & venerari contigerit, est præceptivum, cum obligatione audiendi Sacrum, & vacandi ab operibus servilibus. S. R. C. 13. Septembris 1642. Ex Merato in Indice Decr. Missalis num. 283.

I. QUam Rituum Congregationi Meratus, Constitutioni Urbanæ sanctionem hanc adscribit Pittonus *de sacr. ritib. n. 660.*, quarum utraque sub iisdem idibus Septembris 1642. noscitur emanata. Cuinam deferenda sit ratio, si a nobis exposcas, utrique reponimus. Pittono quidem, quia ipsissimis verbis eadem die id statuit Urbanus VIII. in sua Constit. *Universa*, quare itaque ab hoc tamquam editam non potuit eamdem producere? Quod hoc itidem a Congregatione non potuerit esse decisum, Urbana constitutio minime facit, quin magis ex illis sanctionibus eam ostendit, quæ Pontificiis Constitutionibus solent præmitti. Inter has itaque numeranda ea venit, & ab Urbano VIII. nonnisi confirmationem accepit, quemadmodum ibi tradit Meratus.

II. Prænotanda plurima utique forent, at quoniam vel jam Lector novit, vel facile ea recolere potest in Capite tertio fusse tradita, ad Decreti statim properamus expositionem. Ex Patronis alii sunt universales, & sunt, qui Regno alicui, Provinciæ, vel Ditioni protectionis suæ opitulationem præstant, & universales dicuntur, quia eorum patrocinium intra limites particularis loci alicujus est minime restrictum, sed ad omnes Civitates, Oppida, & loca Regni, Provinciæ vel Ditionis extenditur. Particulares sunt alii, & sunt, qui particularis alicujus Civitatis, Diœcesis, Oppidi, aut Pagi gerunt patrocinium, & particulares nuncupantur, eo quod particularis dumtaxat loci protectionem assequuntur, nec ad plura loca eorumdem extenditur patrocinium. *Universales* dum diximus, nolumus id intelligas presse, & stricte, quo pacto Patronos catholicæ designaret Ecclesiæ, sed late, & ample, quali vocabulo denotantur Patroni plurium simul locorum ad distinctionem illorum, qui unius, vel alterius loci Patroni solummodo sunt. Ampla de *Universalis* voce plura dedimus in Decreto V. Capitis de occurrentia festorum, quæ ad memoriam, opus est, revoces, & in hac significatione etiam Patroni particulares, puta Civitatis, dici queunt universales relate ad Patronos Oppidi, vel Pagi, quatenus horum patrocinium ad pauciora arctatum est loca, illorum ad plura protenditur; & hac de causa ex universalibus etiam dici possent particulares nonnulli. Pro universalibus stent modo Patroni Regni, Provinciæ, aut Ditionis, & pro particularibus Patroni Civitatis, Oppidi, aut Pagi, non defraudabimus tamen sua ponderatione etiam Patronos in ampliori illa significatione universales, vel particulares.

III. Primo itaque Decretum universalis principalioris Patroni festum præceptivum declarat, & itidem principalioris Patroni particularis; æquum enim est, & conveniens, ut qui tamquam peculiarior apud Deum intercessor, & suffragator est assumptus, peculiari etiam cultu honoretur, & observetur. An hoc itidem dicendum sit de festis aliorum Patronorum, Decretum vere non negat; at dum ex pluribus principalioris dumtaxat seligit festum, de ceteris profecto negare censetur. Hac in re disertior est dispositio Constitutionis Urbanæ, quæ in præcepto solum constituit festum *unius ex principalioribus Patronis in quocumque Regno, sive Provincia, & alterius pariter principalioris in quacumque Civitate, Oppido, vel Pago*, & a quorumcumque aliorum dierum observantia, præter eos Ecclesiæ universalis, Christifideles liberat.

IV. *Unius ex principalioribus.* Ergo festo Patronorum minus principalium, sive universales, sive particulares hi sint, in præcepto non erunt. Verum cum unius dumtaxat haberi queat ex Patronis principalibus, universalibus, vel paticularibus, dubium insurgit, cur magis *Principalioris* Patroni, & non Patroni *Principalis* Decretum, & Constitutio meminerint? Factum id extitit, quia etsi jure novo per ipsum Urbanum facto nonnisi unus principalis ex dictis Patronis haberi valeat, jure tamen antiquo plures haberi poterant, & ubi habentur, in valido perstant statu, ut dicebamus explanantes Decreta primum, & secundum Capitis tertii. Inter hos itaque, etsi omnes principales sint, & cum ritu, & solemnitate Patronorum principalium exculti, principalior secerni debet, & hujus dies dumtaxat erit festiva; quod bene per *principaliorem* Patronum fuit, & non satis per *principalem* Patronum fuisset expressum.

V. Tres ex hujusmodi principalibus Patronis particularibus

Cre-

Cremonensis veneratur Ecclesia, SS. Petrum, & Marcellinum die 2. Junii, S. Himerium die 19. Octobris, & S. Homobonum die 13. Novembris; duos Placentina, scilicet S. Antoninum, & S. Justinam; & licet utraque de iisdem quoad officium tamquam de Patronis principalibus agat, de uno tamen eorumdem diem dumtaxat ducit festivam. Idipsum præstant aliæ quamplures, omnesque bene instructæ præstare tenentur, & si quæ secus faciunt, ex peculiari Indulto id attentare præsumuntur. Patavina Ecclesia quatuor Sanctos divisim in principales Patronos particulares agnoscit, & de omnibus sub ritu duplici primæ Classis officium cum octava instituit, & duos dumtaxat cum feriatione honorat, S. Justinam die 7. Octobris, & S. Prosdocimum die 7. Novembris, non vero S. Danielem, nec S. Antonium. Nobis credere lubet, quod particulari id agat nixa Indulto; si secus est, temperet a feriatione unius, solumque principaliorem de præcepto veneretur. Recolat quæ dedimus in Decreto XI. Capitis tertii super Patronatibus SS. Dominici, & Januarii in Regno Neapolitano, Firmini, & Francisci Xaverii in Regno Navarræ, & si valet, rationem deneget nobis. Ibi etiam late ostensum fecimus, quinam principalior censeri debeat, ubi plures principales universales, vel particulares habentur; quare non est, cur ulterius hac in re immoremur, cum ex ibi dictis, necnon in Decretis sexto, & septimo, aliisque ejusdem Capitis satis, superque Lector remanere queat instructus.

VI. *Ubi hos Patronos haberi*. Plura sunt loca, quæ universalibus Patronis minime gaudent, quæ particulares non habeant, nulla reperi. Non vult itaque Sanctio, quod quæ non habent, eligant, ut colant, sed solum colant, si habent.

VII. *Et venerari contigerit*. Nedum expolcit Sanctio, quod præfati Patroni habeantur, ut eorumdem dies agatur festiva, sed insuper quod venerentur: *Et venerari contigerit*. Cum Urbana Constitutio, a qua nec minimum dissonat Congregationis decisio, non gravamen, sed levamen inducere intenderit, admodum probabile esse videbimus in Decreto septimo hujus Capitis, festa illa, quæ alicubi ante præfatam Bullam non servabantur, neque post eamdem Bullam ibi esse in præcepto, etsi inter festa de præcepto ab eadem annumerentur, & expresse recenseantur. A fortiori, & sine dubitatione id dicimus de Patronis, qui cum alicubi haberentur, solemne tamen non erat, inibi eosdem in præcepto observari, nedum quia Urbanus VIII. nova festa haud intendit inducere, sed magis antiqua tollere, & reformare, verum etiam quia agens de Patronorum festis, diserte copulative expostulat, ut eorumdem festa de præcepto censeantur, quod Patroni haberentur, & *venerarentur*; ubi itaque habebantur quidem, sed minime venerabantur tamquam festivi, neque post dictam Constitutionem festivi erunt reputandi. *Tamquam festivi* a nobis gratis adjungi fortasse quis dicet, cum Sanctio solummodo de iisdem ad effectum exquirat, quod *venerari contigerit*, quod cultum quidem importat, sed non determinate festivum. Verum admodum irrationabiliter hac in re carpi nos credimus. Tum quia, ut dicebamus, constitutio haud nova invehere, sed antiqua tollere festa intendit, & moderari. Tum quia dum præcedentem cultum expostulat, nonnisi de cultu secundum subjectam materiam, & quem ipsa firmat, intelligi potest. Tum quia tunc temporis disciplina ferebat, fere quoslibet, etiam minus principales Patronos festivos agere. Tum denique quia per ly *venerari* Sanctio quid exposcit super *haberi*, dum ad effectum vult *Patronos haberi*, *& venerari*; ubi autem Patroni nullum obtinent cultum, Patroni jam non habentur, quia cum Patronis ex se debitus sit clientum cultus, & ex Rubricis ipsis præscriptus, quantum ad Clerum attinet, idem est Patronos haberi, & coli, & non habentur, ubi non coluntur, quando etiam in Patronos fuissent electi, vel assumpti, quoniam per non cultum hoc ipso decidunt a Patronatu, & eorumdem patrocinio irrenunciatum, quemadmodum olim per cultum media consuetudine inducebantor, & etiam nunc media electione invehuntur; hinc in Decreto secundo Capitis tertti vidimus, Patronum loci definiri esse eum, qui sive perpetuo usu, ac traditione a majoribus accepta, sive legitima facta electione, uti peculiaris apud Deum intercessor, propriusque suffragator ab universo loci illius Clero, & Populo *colitur*, *& observatur*. Patens est itaque, quod Sanctio per ly *venerari* exposcit præcedentem cultum non quemcumque, sed festivum in præcepto.

VIII. Patronis principalibus, sive media electione juxta jus novum ab Urbano VIII. statutum, sive media electione, aut alias secundum antiquiorem Ecclesiæ disciplinam invectis, officium duplex primæ Classis, & octavam absque alia concessione deberi, pluribus allegatis Decretis, & Apostolicis Constitutionibus, atque Rubricis invicte demonstravimus in Decreto XI. Capitis tertii; hinc dubitandum venit, num id item procedat, quando præfatum officii cultum per longam consuetudinem non habuere, vel numquam sunt assecuti. Hanc dubitationem nobis exporrigit Festum S. Marci, quod licet in Dominio Veneto in præcepto observetur tamquam festum Patroni principalis prædicti Dominii, in hoc tamen ritum duplicem primæ Classis, & octavam numquam obtinuit, sed semper, ut in Breviario Romano signatum habetur, extitit observatum. Dubitavimus olim super ejusdem recta electione, & festivationem a particulari Indulto forsitan originem trahere, ut præfatam consuetudinem quæ secundum regulas nobis minime videbatur, aliquomodo tueremur, & quia hæc tuto asserere non poteramus, validum suæ consuetudinis eidem non deesse argumentum undecumque postea peteretur, dicere voluimus, ne ab officii legibus præfatum Dominium recedere, cogeremur asserere. Antiquitatis monumenta super hac re non desistimus perscrutari, & quantum nobis licuit invenire, S. Marcus est ex Patronis, qui media consuetudine secundum veterem Ecclesiæ disciplinam sunt legitime invecti, & cum super ejusdem festivatione particularis indulti memoria nobis non suppetat, credere lubet, quod vel solæ præcedenti consuetudini, vel Urbanæ Constitutioni unice reperiatur innixa. Quomodocumque tamen hæc sint de S. Marco, pro hoc, vel simili casu præsens dubitatio a nobis fuit proposita.

IX. Ad quam negative respondendum videtur; ut enim dicebamus, per non cultum Patroni a patronatu decidunt, eorumque patrocinio it renunciatum. Deinde Patroni, qui non celebrantur festivi nec post Bullam sunt tales habendi, argo & qui cultum non habuerunt officii, hunc cultum postmodum non poterunt adipisci. Verum nos indubie arbitramur, iisdem officii cultum denegari non posse; satis enim dispar est ratio, quoniam hic agitur da Patronis, qui semper tamquam Patroni fuerunt habiti, & exculti, licet propter ignorantiam Decretorum, & Rubricarum officii cultu fuerint exspoliati, adeoque de Patronis, qui numquam a Patronatu excidere, nec eorumdem patrocinio unquam fuit renunciatum; quare ablata ignorantia præfata, videre non est, quomodo iisdem ulterius denegari valeat, quod iisdem & ratione Decretorum, ac Rubricarum debitum reperitur. Equidem in Veneto Dominio S. Marcus (idem dicito de quocumque alio simili casu) semper ut Protector habitus fuit, & honoratus, cum festivatione vi consuetudinis fortasse excultus, vel saltem per Urbanam Constitutionem vi patronatus, quo jure creditus est gaudere, communiter censitus fuit inter festa de præcepto referri, vel confirmari; & si officio competenti caruit, unice factum extitit, quia ad id specialis concessio necessaria reputabatur. Falsam hujusmodi opinionem vix Meratus indicavit, & nos late prosecuti fuimus, quod Veronensis Ecclesia ritu duplici primæ Classis, & cum octava illum colere, & idipsum præstare etiam Bergomensis cœpit Ecclesia; & nec dubitamus, quod ceteræ cunctæ Serenissimi Dominii Diœceses sint id brevi facturæ.

X. Nec producta de festivatione in oppositum evincit paritas; quoniam, ut dicebamus, Urbana Constitutio non intendit nova invehere festa, & expresse expostulat, quod festive præcedenter excultum fuerit festum Patroni, quod ipsa in præcepto constitoit; quare festum Patroni, quod præcedenter festivum non erat, utique nec subsequentur in præcepto censetur positum, maxime quia festivatio nullo jure eidem erat debita, & quando etiam fuisset debita, per dictam Constitutionem præcedenti cuilibet juri derogatur. Non sic autem est de officio, quo per ignorantiam solum fuerat exspoliatum, eidemque debitum erat, & eil vi Rubricarum, & Decretorum, nec ullum reperire est Decretum, aut Constitutio, quod ad faciendum officium ut supra de Patrono Principali, præcedentem usum expostulet, aut Rubricarum, & Decretorum legibus hac in parte deroget, quinimmo Constitutiones omnes, & Decreta id fieri aperte præcipiunt, aut faciendum esse supponunt. Ex his tamen fit, quod hujusmodi Patronorum festum minime in præcepto censeatur positum, ubi præcedenter ad memoratam Bullam idem in usum non erat observari; & quidem licet post dictam Bullam servatum fuerit, & censitum positum fuisse in præcepto, quoniam observantia, quæ ex ignorantia provenit, nullam obligationem inducit.

DECRETUM IV. CAPITIS, IN ORDINE CIV.

Quando occurrit festum aliquod in Diœcesi, quod sit de præcepto quoad forum, Regulares de eo debent officium facere, nisi apud ipsos occurrat eadem die aliud, quod festum sit ejusdem Classis, ritus, & majoris dignitatis. S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen*. Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 290.

I. DUpliciter festum aliquod dicitur de præcepto quoad forum. Primo quoad feriationem forensem, quatenus præceptum est, in eodem cessandum esse a strepitu forensi, jus non dicitur, causæ civiles non agitantur, nec juridicus actus ullus valide exercetur. Hujus indictio, quatenus favore hominum introducitur, ut sunt feriæ, quæ statuuntur messium, vel vindemiarum gratia, vel ob palmam a Principe obtentam, vel ejusdem natale, aliudve simile, Judicum sæcularium non subterfugit auctoritatem, spectatque ad Principem laicum, quatenus vero fit ob honorem Dei, & Sanctorum, spiritualis est, & Sacra, & ex cap. *conquestus* ad solam attinet Ecclesiam, ac a primis usque Ecclesiæ temporibus festis de præcepto semper, saltem quantum licuit, fuit conjuncta. 2. quoad feriationem ab operibus servilibus, in qua una cum obligatione audiendæ Missæ, & præfata feriatione forensi, quatenus in honorem Dei, & Sanctorum indicta, consistit propria santificatio festorum in cultum Dei, & Sanctorum honorem institutorum. Certum est, in Decreto sermonem non esse de festo ex præcepto quoad feriationem forensem, cujus indictio a Principe laico fit: quæque impertinenter omnimode se habet ad rationem officii: quapropter videre est, multa adesse hujusmodi festa, quæ nullum sibi vindicant Ecclesiasticum officium, sed de festo de præcepto quoad secundam feriationem, quæ licet absolute, & simpliciter spoliata esse possit Ecclesiastico officio, ab eodem tamen regulariter numquam manet sejuncta.

II. Festum autem aliquod in Diœcesibus isto modo de præcepto esse quoad forum multipliciter evenire valet. Primo, de

mandato universali Summi Pontificis, qualiter ex Constitutione Urbana *Universa* est de præcepto festum principalioris Patroni Civitatis, Diœcesis, oppidi, vel Pagi, uti & aliud item principalioris Patroni Regni, vel Provinciæ, ubi hos Patronos haberi, vel venerari contingit.

III. Secundo, ex particulari Pontificio indulto, sicuti in Galliis esse de præcepto asseritur festum S. Ludovici. De his autem duobus, quod de præcepto vere sint, etiam apud Regulares, dubium esse non potest, cum tale præceptum emanatum existat ab habente super omnes potestatem.

IV. Tertio, ex indictione solius Populi, aut Principis Sæcularis; quomodo a Senatu Mediolanensi olim indictum extitit festum S. Dominici, qui tamen cum reprehensus fuerit ab Innocentio X. in sua Constit. *Cum nuper* 6. Octobris 1653., & in ea declaratum fuerit, in messem Ecclesiæ misisse manum, & Principibus laicis non competere facultatem imperandi dies festos in honorem Sanctorum, sed soli Ecclesiæ, utique claret, quod subditi nullatenus in conscientia tenentur ad dicta festa servanda, & quod ea vere festa non sunt. Etsi tamen laicis nulla competat potestas circa spiritualia, ac ea, quæ ad cultum Religionis ordinantur, inficiari haud possumus, quod præcipere queunt vacationem a foro, & etiam ab opere servili, aliisque actionibus publicis in memoriam insignis alicujus victoriæ, ob Natale Principis, aliudve simile, & punire etiam contravenientes, licet hi contraveniendo, saltem per se, minime peccent.

V. Quarto, ex voto Civitatis, vel Communitatis, circa quod disseruimus in Decretis primo, & secundo, in eisque vidimus talia festa a Sacra Congregatione non approbari, sed rejici, & tantum ea devotione a non voventibus servari posse.

VI. Quinto, ex consuetudine; hujusmodi autem festa ut valida sint, ac legitima, necesse est, ut introducta sint, non ex mera devotione, sed animo se obligandi, & ulterius, quod eisdem accedat Ecclesiæ consensus tacitus, vel expressus; quoniam, ut docetur de legibus, non habet vim obligandi consuetudo, nisi dicto animo noscatur inducta, & nisi intercedat consensus ejus, qui potest talem legem ferre. Ceterum hujusmodi festa, si Bulla Urbana sunt antiquiora, per eam sublata extitere, si posteriora, eorumdem subsistentia pendet, an, necne per memoratam Bullam Episcopis adempta fuerit facultas nova festa indicendi, & adhuc, an eorumdem in casu sufficiat tacitus consensus, seu non contradictio, quod in primi expositione Decreti nos negasse facile videbimur.

VII. Sexto, ex votis Communitatum, præfata consuetudine, aut Principum Sæcularium edictis, quibus accessit Episcopi approbatio; & tunc cum Episcopi approbatio eumdem præstet effectum, ac immediata ejusdem indictio, utiqua patens est, quod ea festa sunt vere de præcepto servanda, cum potestatem, quam eidem antiqui tribuebant Canones, nova festa indicendi Episcopo adhuc competere nos arbitremur.

VIII. Septimo ex indictione Ordinariorum locorum, seu Episcoporum, quibus jus commune, & præcipue *can. Pronunciandum*, *& cap. conquestus*, potestatem fac in propriis Diœcesibus festa de præcepto instituendi, quæ per Concilium Tridentinum *sess.* 25. *cap.* 12. fuit iisdem per hæc verba confirmata: *Dies etiam festi, quos in Diœcesi sua servandos Episcopi præceperint, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, serventur.*

IX. An autem, ut Episcopus festa aliqua legitime invehat, necesse sit, interveniat consensus Populi, & Cleri. Quæstio hæc est, cui respondet Communis Doctorum opinio, vi Juris requiri. Nam *can. Pronunciandum* diserte habetur: *Festivitates, quas singuli Episcopi in suis Episcopatibus, cum Populo collaudaverint*. Collaudatio autem denotat consensum, & approbationem. *Et cap. conquestus* habetur, *quas singuli Episcopi in suis Diœcesibus, cum Clero, & Populo duxerint solemniter venerandas*. Ubi particula copulativa & tam Populi, quam Cleri consensum exposcit. Cujus limitationis haud deest æquitatis ratio; videlicet, ne, ut ait Layman *de festis cap.* 1. *n.* 3. populus multitudine festorum gravetur, & in necessariis laboribus impediatur. *Quod enim omnes tagit, debet ab omnibus approbari*, ex regula 29. Juris in 6.

X. Sunt tamen, qui consensum Cleri, & Populi modo necessarium minime putant, eo quod Tridentinum in allegatis verbis, *Dies etiam festi, quos in Diœcesi sua servandos Episcopi præceperint &c.* nullam habet mentionem consensus Cleri, & Populi. Verum ibi Tridentinum circa dictam Episcoporum facultatem haud novam ponit dispositionem, & ideo ejusdem textus præfatum consensum nequaquam excludit, sed illum, etsi ipse ejusdem non meminerit, bene secum compatitur, quinimmo ex vi juris communis tamquam debitum supponit. Magis contraria consuetudine, si, & ubi introducta ea est, præfatæ juris communis dispositioni derogatum dicerem, ut bene Azorius *lib.* 1. *cap.* 26. *qu.* 2. Ceterum Fagundez *lib.* 1. *cap.* 3. *n.* 11. cleri quidem consilium asserit adhiberi, non autem Suffragium exigi solere; quæ consuetudo, ubi introducta est, servari debebit; universaliter tamen ea inducta non est, quinimmo in Actis Synodi Neapolitanæ anni 1565. sub Cardinali Caraffa expresse eruitur, intromissos fuisse laicos, & aliquos de populo, ut hujusmodi festorum indictioni, si quid forsan sua interesse putarent, adessent. Restringit itidem idem Auctor jus commune ad festa in perpetuum instituenda, non autem pro una, vel altera vice, puta si Episcopus Sancti recens canonizati festum semel observandum præcipiat, in eo siquidem casu non ita populus gravatur, ut ejus consensus debeat expectari. An autem hoc recte, judicent alii.

XI. Censetur autem Clerus Populusque consentiens, quando Episcopo proponente nemo contradicit, aut contradicentibus aliquibus major pars consentit. Præstito semel consenso, & stabilito præcepto, non est amplius Populo, Clerove liberum contradicere, & illud abrogare, nisi Episcopus consentiat. Potest tamen Episcopus solus festa cum consensu Cleri, & Populi indicta tollere, quia ejus potestas quoad hoc nullo est jure limitata; & aliunde par non est ratio festi instituendi, & abrogandi, in primo siquidem casu gravatur Populus, & ideo forte requiritur ejus consensus, in secundo autem nedum gravatur, ut etiam ab onere sublevetur.

XII. An autem modo adhuc uti valeant Episcopi facultate sibi præstita ab antiquis Canonibus circa nova festa indicenda, an vero eadem iis adempta fuerit per Constitutionem Urbanam? Quæstio hæc est, cui nonnulli respondent, prædicta facultate spoliatos eosdem extitisse, quia Pontifex inibi *Episcopos in Domino monet, ut ad Ecclesiasticam ubique servandam æqualitatem, de cetero ab indictione novorum festorum studeant abstinere*; patet autem, quod festorum immultiplicationi, & æqualitati non satis fuisset provisum, si Episcopis adhuc libera foret festorum indictio; quare dicendum videtur, quod etsi Pontificia verba rigorose accepta dictam potestatem non adimant, bene tamen stante intentione legislatoris, quæ potius sequenda est, quam ejusdem verba, *L.* 27. *de legib.* & eo maxime quod verbum *studeant* imperativum sonat modum, & licet in una sui significatione stet loco di *procurare*, in altera tamen non minus concinne stat *per aver cura, o impegno*, & in hoc sensu idem reddit; ac *Abstineant*; verbum autem *Abstineant* in ore Summi Pontificis, qui præfata facultate Episcopos spoliare valet, si hos, licet leniori verbo, ea minime exuit, ad minus saltem eamdem illis suspendit. Idipsum ostendunt causæ prædictæ Constitutionis faciendæ, quoniam alias incommodis iisdem in integrum locus pateret.

XIII. In contrarium tamen stant tum Doctores omnes, etiam qui post memoratam Constitutionem scripserunt; tum verba ipsiusmet Constitutionis, quæ mitiora, atque leniora esse videntur, quam ut in eo rigore accipiantur; in ea enim proculdubio nulla habentur verba præceptum sonantia, sed tantum illud *monemus in Domino*, quod Doctores communiter asserunt, gravem obligationem non præseferre, sed usurpari magis ad permovendos animos, ut præstent, quod ex præcedenti obligatione, vel alia congruentia præstare convenit. Verbum autem *studeant*, licet imperativum modum teneat, in suo tamen significato non involvit, nisi affectum, & conatum inferioris ad efficiendum id, quod superior suadet, & hortatur. Unde si quid occurrit, quod executionem difficilem, turbisque implicatam, aut minus proficuam reddat, nedum ullum superioris præceptum urgere tunc præsumitur, ut ab eo recedere omnino securius sit, ac plerumque opportunius. Talem autem esse Pontificis mentem in re, de qua agimus, leniori illo verbo *studeant* satis indicatur, & naturalis textus intelligentia demonstrat.

XIV. Quidquid tamen sit hac in re, quæ nostro extranea est instituto, indubium est, quod si per Constitutionem dicta facultas Episcopis adempta non fuit, apud ipsos saltem in solo actu primo remansit, ad actum secundum non facile demandanda, quoniam verbum illud *studeant abstinere* in ore Summi Pontificis, postquam ipse retulit varia incommoda, quæ ex festorum numerositate sequuntur, plurima ablegavit festa, horum æqualitatem ubique servandam commendavit, si non præceptum Episcopis facit non usendi præfata facultate, præcepto quasi æquivalet; & hac de causa in primo Decreto diximus numquam censeri Episcopos, per hoc quod non contradicant, suum consensum præstare festis, quæ vel per vota, vel per consuetudinem Populorum invehuntur. Non dubitaremus tamen, quod si executioni ea facultas demandaretur, instituta festa forent legitima, utpote inducta ab habente potestatem, quam iisdem non credimus fuisse sublatam.

XV. Quemadmodum vero certum est, Regulares, licet ab Episcoporum jurisdictione immunes, teneri ad observantiam festorum ab Episcopis in Diœcesi sua de præcepto indictorum, id diserte mandante Tridentino *sess.* 25. *cap.* 12., ita certius redditur ad eorumdem observantiam obligari festorum, quæ a Papali, cui sunt plene subjecti, jurisdictione promanant; & non illorum, quæ a Populo, aut quacumque alia laica potestate, vel consuetudine, seu voto, quibus non accessit legitima approbatio, nequaquam adstringi; hæc enim non esse festa legitime inducta, nec obligare, jam superius dicta satis ostendunt.

XVI. Pellizarius *tract.* 5. *cap.* 4. *num.* 10. Vi Concilii Tridentini non teneri asserit Regulares ad festa, quæ Populus vovit, & Episcopus approbavit, nisi & ipsi voverint, aut in votum Populi consenserint, immo *nu.* 14. nec ad festa ex consuetudine licet ut supra approbata; & ejusdem ratio est, quia hujusmodi festa non censentur vere promanare ex præcepto Episcopali, sed primordialem naturam obligationis vel ex voto, aut consuetudine exortam servare. Insuper quia Concilium dicit *In Diœcesi sua servandos præceperit*, eosdem deobligat ab observantia festorum ex præcepto Ordinarii indictorum, non pro tota Diœcesi, sed pro aliqua tantum Parœcia ejusdem Diœcesis, licet in ea situm sit Monasterium eorumdem Regularium.

XVII. Attamen hæc nobis non admodum arrident, siquidem cum Decretum Tridentini latum sit ad scandalum vitandum, & ad uniformitatem inducendam, quam utique decet haberi in omnibus loci incolis, præsertim in præcipuis, & festivis diebus, ad Diœcesana dumtaxat festa, quæ toti Diœcesi communia sunt, limitari non debet, sed extendi ad ea, quæ sunt propria alicujus Parœciæ, quæ item Diœcesana esse non desinunt; & etiam ulterius ad quæcumque alia vel ex voto, aut consuetudine, seu

alias

alias inducta, quæ fuerint ab Episcopis vere approbata; totam enim hæc obligandi vim ab Episcopali approbatione depromunt, atque adeo perinde se habent, ac si ab Episcopis ipsis immediate fuissent instituta.

XVIII. Dum itaque in Decreto dicitur. *Quando occurrit festum aliquod in Diœcesi, quod sit de præcepto quoad forum*, in tota sua latitudine est intelligendum, ita ut comprehendat festa quæcumque legitime inducta, quæque ad sui observantiam ut supra Regulares adstringunt, solumque exclusa manent festa ea, quæ a laicali potestate, consuetudine, aut voto, quibus legitima non accessit approbatio, originem agnoscunt.

XIX. *Regulares* quicumque, & cujuscumque sexus existant; uti enim hi omnes ad observantiam festorum, quæ de præcepto sont in Diœcesi ratione uniformitatis tenentur, ita ad officium decebat eosdem adstringi, ut communibus votis cum difformitate haud desiderarentur ea Regularium, ut magis inferius dicetur.

XX. *De eo*, videlicet de sancto, de quo festivitas in præcepto recolitur. Ast quid si de dicto sancto festivitas quidem, sed non officium per Apostolicam Sedem, aut Rubricas foret indultum? Tenerentur ne adhuc Regulares de eo officium agere? Nequaquam; procedit quippe Decretum supponendo quod jam officium concessum sit vel per Romanas Rubricas, vel per Sedem Apostolicam, non autem indulgendo, etiamsi concessum officium non sit. Festum aliquod per hoc quod de præcepto sit quoad forum, non continuo fert secum officium, quemadmodum dicemus in sequenti Decreto, vix tamen reperire est festum aliquod vere de præcepto, quod etiam officium non habeat. Diximus *vere de præcepto* ad excludenda festa illa, quæ ex devotione, voto, aut consuetudine alicubi tamquam de præcepto observantur, quibus multoties divinum non correspondet officium. Nec ad effectum suffragari valet Episcoporum auctoritas, quibus si adhuc integrum forsan est festa de præcepto demandare, certe tamen non eorumdem officia, ut dicitur in capite de additione Breviario fieri inhibita.

XXI. *Debent officium facere*. Verbum *Debent* non potestatem facit, sed obligationem importat, & licet de debito congruentiæ exponi fortasse posset, de rigoroso debito nobis illud liceat intelligere; in nulla enim Diœcesi festa aliqua de præcepto, nisi ob communem utilitatem, ac universale beneficium, induci noscuntur; quapropter cum Regulares sint cives, & membra illius Diœcesis, aut loci, participentque illius bona, proculdubio non minus ac ceteri teneri debuerunt, nedum ad observantiam diei de præcepto, sed etiam ad recitationem officii; quorum utrumque communi de causa, eosdem quoque tangente, jure credi potest, fuisse introductum. At quid, si cum octava hujusmodi festa recolerentur? Ad octavam nequaquam teneri nos credimus propter earumdem rationum momenta, ob quæ a Diœcesanarum octavarum eosdem alibi immunes fecimus; quod tamen limita, nisi & Regulares ipsi in Indulto octavæ expresse comprehensi existant.

XXII. In oppositum ex Quaranta Rodericus *to. 4. cap. 24. num. 47.* Gobat *Theol. exper. tract. 3. cap. 20. num. 695.*, Barbosa *in Concil. Trident. sess. 25. cap. 12.*, aliique adducunt Congregationem Concilii, quæ censuit, *Decretum Tridentini sess. 25. cap. 12. Dies etiam festi &c. ita esse intelligendum, ut Regularium ritus illis festis semper maneat quoad missas celebrandas, & cetera divina officia tam publice, quam privatim ab ipsis Regularibus in earum Ecclesiis persolvenda, nec circa hac ab Episcopis quoquo modo quidquam in contrarium eisdem Regularibus præcipi posse. Verum quoad conciones, & lectiones, quas iidem Regulares ad populum habuerint, debere se conformare Evangeliis, & Epistolis, quibus Clerus sæcularis utitur illis diebus festis*. Nec difficultatem adimit, quod Joannes Gallemart apud Gobat *num. 696.* legat, *ut Regularium ritus illis diebus semper intactus manere possit*, quoniam si ad officium teneantur, jam amplius eorumdem ritus intactus manere non potest.

XXIII. R. Congregationis scopum esse, Regulares vi Tridentini ad festivationem, non ad officium teneri, & circa hoc ab Episcopis quidquam in contrarium iisdem præcipi non posse; stat autem optime sine ulla dictæ declarationis læsione postmodum Regulares adstringi adhuc potuisse ad officium, sicuti etiam tenentur ad officium aliorum festorum præcipuorum, ut Patroni loci &c.

XXIV. *Nisi apud ipsos occurrat eadem die aliud festum, quod sit ejusdem classis, ritus, & majoris dignitatis*. A fortiori si elevatioris hoc existat ritus, qui dignitati prævalet, quinimmo dignitas ipsa præferentiam non præstat; nisi quatenus quodammodo altiori æquivalet ritui; non enim hic sermo procedit de dignitate accidentali, qualis est, quæ est martyrem inter & Confessorem, sed veluti essentiali, & insigni, quæ nempe reperitur in festis, quæ a Rubrica *Inter festa* recensentur, quæque potis est nedum in occursu, sed etiam in concursu præferentiam invehere, de qua late agetur præsertim in capitibus de concurrentia, & repositione. Cui dignitati cum æquipolleat solemnitas, qua festa in propriis locis, & ecclesiis celebrantur, aut quæ sita est in pompa exteriori, idipsum dicendum venit, si hujus rationis sit festum, quod apud Regulares simul occurrit.

XXV. Inferes ex his, festum de præcepto quoad forum in occursu præferentiam sortiri supra festum ejusdem ritus, licet hoc sit particulare, & dignius dignitate accidentali; præsens enim sanctio, ut festo de præcepto præferat festum proprium Kalendarii Regularium expostulat, quod hoc sit majoris dignitatis, quare cum ex dicendis in capite de occurrentia major dignitas accidentalis cedat majoritati petitæ ex particularitate festi, idcirco certum est, quod festum, quod ratione dignitatis præferendum est festo de præcepto, debet esse majoris dignitatis essentialis, aut insignis, quippe si particularitas festi valida non est illud præferri, multo minus dignitas accidentalis, quæ cedit particularitati præfatæ. Id etiam præstat praxis Lateranensis, Vaticanæ, & Liberianæ Urbis Basilicarum, quæ cum die 26. Maii celebrarent festum S. Eleutherii Pontificis, & Martyris cum translatione Sancti Philippi Nerii, hoc prætulerunt, statim ac redditum fuit de præcepto quoad forum, licet illud sit officium particulare earumdem Basilicarum, quinimmo & præstet in dignitate accidentali. Consonat quoque Rubricæ *de de Transl. num. 6.*, quæ festa solemniora in occursu edocet esse præferenda, quod & firmant quamplurima Decreta in capitibus 22. 23. & 25. inficias autem iri non potest, quod festum de præcepto quoad forum solemnius esse non soleat.

DECRETUM V. CAPITIS, IN ORDINE CV.

Petitum fuit, si festum festivetur a Populo, vel de præcepto, vel de devotione, ut S. Ludovicus in Gallia, S. Rocchus &c. utrum dici debeat tale officium duplex majus, & lectiones primi nocturni legi de communi, etiamsi in proprio de scriptura assignentur, & responsum fuit; Festum S. Ludovici indultum de præcepto in Galliis esse sub ritu duplici minori tantum, editis Decretis 15. Martii 1608., & 28. Novembris 1619. De S. Roccho, licet ejus festum servetur ex devotione, attamen de eo non potest recitari officium, & celebrari Missa, nisi in propriis Ecclesiis eidem Sancto dicatis, ex concessione S. C. die 4. Junii 1629., & clarius die 29. Novembris ejusdem anni 1629., & tunc dicendum est officium sub ritu duplici primæ classis. S. R. C. 10. Januarii 1693. *in una Galliarum*. Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 183.

I. PLurimæ hinc eruuntur generales regulæ, & primo, quod festum de præcepto quoad forum, ex festivatione ad elevatiorem non evehitur ritum, quippe festum S. Ludovici de præcepto in Galliis, ritus duplicis minoris declaratur, ut primitus concessum extiterat, non duplicis majoris, ut ratione festivationis in petitione contendebatur.

II. Teste Guyeo *lib. 2. cap. 11. quæst. 3.* concessere nonnulli festis de præcepto jus duplicium majorum, ac præferentiam in concursu, talisque est usus Ecclesiarum Rothomagensis, & Andegavensis. At Decretum Romano innititur Breviario, in quo festum S. Annæ, de præcepto in foro, duplex dumtaxat minus semper signatum extitit, ad ritum duplicem minorem anno 1738. novissime evectum; quinimmo adhuc festum S. Silvestri nonnisi ritum duplicem minorem assequitur; quod & præstatur Romæ in festo S. Philippi Nerii, licet inibi de præcepto quoad forum. Quod si ita est in festis de præcepto, a fortiori idipsum erit in festis ex devotione.

III. Secundo festum de præcepto, aut de devotione integris non gaudere Vesperis in concursu cum altero ejusdem ritus etsi hoc minime festivetur; hac enim præcipue de causa quærebatur de festo S. Ludovici, an ritu duplici majori gauderet, hinc S. Anna cum sequenti duplici minori semper secavit vesperas, & idipsum Romæ observatur in festo præfati S. Philippi. Hæc est sententia Guyeti *loc. cit. & lib. 4. cap. 17. quæst. 6.* nec ex Rubricis est, quæ id privilegii festis de præcepto faciat, quinimmo cum Tabella duplicium majorum haud meminerit festorum de præcepto, utique in eorum serie designat minime comprehendi.

IV. Opponi posset solemnitas, quam festum de præcepto præ illo de non præcepto gaudet; at hujusmodi solemnitas admodum exigua est, ut præferentiam in concursu valeat præbere, licet bene in occursu, in quo cum locum non habeat officii divisio, uti in concursu divisio vesperarum quælibet vel minima solemnitas relevat. Falleret hoc tamen si festum de præcepto, aut ex devotione pompa solemniori coleretur; tunc tamen non vi festivationis, sed solemnitatis præferentia donaretur, & non minus festum de non præcepto eadem gauderet, si alicubi dicta solemnitate veniret excultum.

V. Tertio ex titulo festivationis festo duplici minori non continuo deberi lectiones primi nocturni de communi, unde postquam Decretum firmavit, festum S. Ludovici esse dumtaxat ritus duplicis minoris, statim, ac veluti necessarium consequens subdidit, *propterea non esse dubitandum, quin recitari debeant lectiones, quæ assignantur de scriptura*. Rubrica 26. *de lect. in 9.* tres assignat casus, in quibus desumuntur lectiones de communi, & sunt, *cum assignantur in proprio sanctorum quando deficiunt lectiones de scriptura, aut festum solemniter in propria Ecclesia celebratur*. In his itaque casibus etiam in festis de præcepto dictæ legentur lectiones, secus in aliis; quare Breviarium Romanum, & Urbs Roma ex scriptura occurrente legunt in festis S. Silvestri, & S. Philippi Nerii.

VI. Quarto ex eo quod festum aliquod sit de præcepto festivum, aut ex devotione, non protinus de eodem officium fieri posse, sed ad id exposci specialem facultatem, quare sanctio, prout ad officium S. Ludovici spectat, se refert ad Decreta ejusdem concessiva, & de S. Roccho in Ecclesiis dumtaxat eidem dicatis officium concedit juxta alias statuta. Equidem pro S. Roccho specialis adest ratio, de qua egimus in Decreto primo capitis secundi, attamen non desunt sanctiones aliæ, quæ nostram roborant illationem, & præcipue edita sub die 8. Aprilis 1628., in qua locorum ordinariis interdicitur nova invehi officia; si enim festum de præcepto secum veheret officium, cum episcopis integrum adhuc sit, festa de præcepto indi-

indicere, etiam possent nova officia inducere, quinimmo & sæculares ipsi, cum festa devotionis valeant intruducere, obstare posse videtur præcedens Decretum, quod Regulares obligat ad officium de festis, quæ in Diœcesi sunt de præcepto; at ipsum procedit supponendo concessionem officii, cum vix sit reperire festum aliquod de præcepto, quod ex legitimo titulo aliquo non sibi vindicet officium, ut scite advertunt Gavantus *sect.* 2. *cap.* 2. *num.* 26., & Gujetus *lib.* 1. *cap.* 2. *quæst.* 5.

VII. Superesset exponere, quod habet Decretum de S. Roccho, at id jam uberem solutionem accepit in Decretis primo, & ultimo cap. 2.

DECRETUM VI. CAPITIS, IN ORDINE CVI.

Festum S. Francisci est de præcepto ubique. S. R. C. 3. Januarii 1622. Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 46.

I. SIstus IV. de Ruvere, magister Franciscus Savonensis antea dictus ordinis Fratrum Minorum S. Francisci professor, Presbyter Cardinalis tituli S. Petri ad vincula, ad Apostolicam Cathedram quinto idus Augusti 1471. evectus, sua in mente non semel evolvens præclara merita tum ipsiusmet S. Francisci, tum Familiæ in agro dominico ab eodem plantatæ, necnon summa beneficia ejusdem sancti patrocinio recepta, in grato animi ostensionem Festum ejusdem duplex a cunctis christianis celebrari, ab omnique opere servili in eo abstineri, & sub observantia, & præcepto comprehendi voluit constitutione sua *Præclara sanctorum merita* data anno 1472. nonas Octobris. Hanc Sisti IV. constitutionem, ait Silvester *verb. Dominica num.* 3. §. 6., non fuisse moribus utentium approbatam; hinc cursus idem festum S. Francisci sub præcepto ubique servati debere Sacra Congregatio aonuente sanctissimo in præsentiarum sancivit, ut asserit Gavantus *sect.* 7. *cap.* 12. *num.* 4., cujus Decretum Joannes Petrus Massarius publicari Romæ curavit, & apponi in Tabella de consensu Majorum edita anno 1631. festorum ubique observandorum ex præcepto Romanæ Ecclesiæ. Quod adhuc Decretum nullibi, saltem suis in partibus, usu receptum fuisse nos monet Guyetus *lib.* 2. *cap.* 18. *qu.* 5.

II. Verum quidquid sit de hujusmodi receptione, indubium est, non amplius prædictum festum esse de præcepto quoad forum, & adductum Decretum, si alicubi usum obtinuit, jam esse ab Urbani VIII. anno 1642. in sæpe allegata constitutione *Universa* revocatum, cum in ea recenseat omnia festa de præcepto ubique servanda, nedum de eodem nullam mentionem habendo, sed insuper diserte stabiliendo, *ad reliquorum dierum observantiam, quos hactenus, sive in universa Ecclesia, in quavis natione, aut regno, provincia, Diœcesi, aut loco quomodocumque, sive ex præcepto sive ex consuetudine christifideles tamquam festivos celebrarunt, nequaquam ex præcepto ipsos teneri.*

III. Non levis exurgit dubitatio, num festum S. Francisci adhuc sit in præcepto, ubi præsens Decretum acceptatum, & ad praxim fuit deductum, & aliunde Urbana constitutio ab episcopis admissa non fuit, nec publicata, nec in praxim inducta, qualiter pluribus in Germaniæ locis id evenisse asserit Gobat infra citandus *num.* 96., ita ut qui illud minime servaret, lethalis culpæ reus foret?

IV. ℞. Nequaquam, modo, qui tale festum, vel alia similia non servant, emanationem præfatæ Bullæ, quæ eos a præcepti rigore liberos facit, probe sciant, & scandalum vitent. Ita Guyetus *lib.* 2. *cap.* 18. *quæst.* 10., & Gobat *Theol. jur. mor. tract.* 5. *cap.* 45. *num.* 122. Ratio est, quia summus Pontifex expresse, & quidem ex plenitudine potestatis fideles omnes liberat obligatione ea festa servandi, & constitutiones Pontificiæ necesse non habent alibi, quam Romæ publicari, ut valeant, ex communi opinione canonistarum, quos refert Azorius *lib.* 5. *cap.* 3. *quæst.* 3.

V. Adde, quod constitutio illa non tam lex est, quam legis derogatio, quippe non tam imprimit onus, quam solvit, unde & rationem privilegii habet magis, quam legis; privilegia autem suam vim, ac auctoritatem habere incipiunt, cum primum conceduntur a Principe, aut saltem cum nota fuerint ei, cui conceduntur, id asserente eodem Azorio *quæst.* 5.

DECRETUM VII. CAPITIS, IN ORDINE CVII.

Festum S. Annæ est de præcepto ubique. S. R. C. 24. Aprilis 1622. Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 47.

I. CUm coronet Parentes gloria Liberorum, sanctæ Dei Genitricis partus dono a Domino dignatam matrem, tamquam honoris, & gloriæ cælestis abundantia similiter decoratam, ab universa Ecclesia præcipuo cultu, & religione prosequendam duxit Gregorius XV., qui propterea in sua constitutione *Honor laudis* S. Annæ festum inter festa de præcepto ubique servanda connumeravit. Quæ Constitutio, etsi a Gavanto *sect.* 7. *cap.* 9. *num.* 26. tamquam edita die 24. Aprilis 1622. afferatur, die tamen 23. ejusdem mensis, & anni emanasse nos edocent Bullarium Romanum, & Guyetus *lib.* 2. *cap.* 18. *quæst.* 5., quapropter nec dubitamus, quod die eadem 23. præsens emanatum fuerit Decretum, nisi adhuc antiquius idem mavis esse, quoniam hujusmodi Decreta semper præmitti assolent ad Apostolicas constitutiones, ut digerant, & examinent, quæ per easdem debent sanciri. Hac igitur in parte audiendi non sunt Gavantus, & Meratus, qui illud referunt sub die 24. emanatum.

II. Equidem S. Annæ festum non est ex expressis in duobus illis præcipuis textibus Juris Canonici, ex quibus festorum de præcepto series depromitur, scilicet *Can. Pronunciandum, & cap. conquestus*, inter eadem tamen, ut dicebamus, a Gregorio XV. fuit recensitum, & licet hujus constitutionem pluribus in locis receptam non fuisse nos moneat Guyetus *lib.* 2. *cap.* 18. *quæst.* 8., quia tamen ab Urbano VIII. in superius laudata Bulla *Universa* anno 1642. iterum fuit indictum, indubium redditur, ab ejusdem observantia non posse se se dispensare fideles.

III. Nunc dubium emergit, num festum S. Annæ post Urbanam Constitutionem sit de præcepto ubique servandum, adhuc nempe iis in locis in quibus præcedenter ad eamdem Bullam minime servabatur? Quod dubium æque procedit de aliis sanctorum festis, quæ ante præfatam Bullam alicubi non servabantur, & postmodum iterum in eadem descripta venerunt. Sunt autem hujusmodi festa, Inventio S. Crucis, Dedicatio S. Michaelis Archangeli, festa SS. Innocentium, S. Silvestri, S. Joseph, & S. Annæ. In Meldensi item Diœcesi festa S. Mathiæ, S. Bartholomæi, & S. Thomæ Apostolorum, & alibi alia.

IV. Affirmabit sane quisquis ea constitutionis verba, *Decernimus, & declaramus infrascriptos*, inter quos sunt præfata festa explicite expressa, *duntaxat dies pro festis ex præcepto colendos esse*, prout sonant, accipienda judicaverit; & eo maxime, quod summus Pontifex se declarat velle *sanctificationis festorum certum deinceps firmare præceptum*, quinimmo *ad æqualitatem Ecclesiasticam ubique servandam* episcopos monet, ut a novorum festorum indictione de cætero studeant abstinere.

V. Salvis tamen adhuc præfatæ constitutionis verbis, protestatur Guyetus *lib.* 2. *cap.* 18. *quæst.* 8. neganti se magis assebtiri, duobus his ductus argumentis. Primum. Quod non intendat Pontifex festa ulla de novo præcipere, immo potius tollere, & abrogare aliqua, ut patet ex causis constitutionis faciendæ, quas ipsemet adducit, videlicet quia *ob nimiam festorum numerositatem pietatis fervor in iisdem excolendis tepesceret; Clamor pauperum eamdem multitudinem ob quotidiani victus laboribus suis comparandi necessitatem sibi valde damnosam conquereretur; & quod ipsa multitudine, non ad ædificationem, & ad laudandum in Ecclesiis Deum populi aterentur, sed ad otia, vanitates, & vitia frequenter abuti non reformidarent*; ergo si eorum aliqua non erant in præcepto alicubi, non est verisimile, velle ipsum iis onus imponere, quod ab aliis, quibus adstrictum erat, ipsamet constitutione removet.

VI. Secundum. Quod eorum festorum omnium, quæ recenset, supponat vigere præceptum, decernit siquidem, & declarat, *eos dumtaxat dies pro festis ex præcepto colendos, quos vel ab initio veneranda sacravit antiquitas, vel universalis Ecclesiæ probavit consuetudo, vel omniam gentium unanimis pietas veneratur*; ergo si qui sunt dies alicubi ab initio, aut ex consuetudine minime servati, eos haud decernit Pontifex pro festis esse retinendos. Retineri enim pro festis non possunt, nisi ante festi erant, sed tales ante festi non erant. Nec obstat, quod alibi essent, semper enim infertur ex eo, quod non essent in tali, & tali loco, non fuisse ex eorum numero, *quos vel ab initio veneranda sacravit antiquitas, vel universalis Ecclesia probavit consuetudo &c.* Item non obstat, quod extaret in Jure, seu ex consuetudine Pontificium latum de iis præceptum; vel enim præceptum hujusmodi nunquam ibi usu receptum fuit, ut constat de festis S. Silvestri, S. Joseph, & S. Annæ: vel certe contraria consuetudine legitime præscripta fuit abrogatum, uti contigit in præceptis de Inventione S. Crucis, Dedicationis S. Michaelis, Festo SS. Innocentium, & aliis. Quocumque vero id modo factum fuerit, certum est, nullum vigere præceptum, ergo non retinetur a Pontifice in constitutione prædicta. Ita arguit Guyetus loco laudato, & quidem admodum probabiliter.

VII. Hinc sequitur, quod si quis in Festis Inventionis S. Crucis, Dedicationis S. Michaelis, SS. Innocentium, S. Silvestri servilibus operibus incumberet, ex dispensatione, seu relaxatione per summum Pontificem concessa, lethalis culpæ reus non foret: refert enim Navarrus *in Enchir. cap.* 13. *num.* 15. Eugenium IV. ut habetur in compendio Privilegiorum *fol.* 69. constituisse, ut laici, qui operarentur in festis sanctæ Crucis Maii, S. Michaelis Septembris, SS. Innocentium, & S. Silvestri, non peccent mortaliter, nisi hujusmodi dies Dominici fuerint. Illationis autem hujusmodi ratio in promptu est, quia si Urbanus VIII. sua illa constitutione non gravamen aliquod, sed potius levamen inducere intendit, præfata dispensatio, seu relaxatio ab Eugenio IV. concessa, adhuc in integro suo robore perdurabit.

VIII. Quæres, num feriis judicialibus addenda sint festa SS. Annæ, & Joseph, Inventionis S. Crucis, & Corporis Christi, & duorum principalium Patronorum, unius scilicet pro Regno, alterius pro Civitate? Ratio dubitandi est, quia Urbanus VIII. hæc quidem festa inter festa ubique servanda recenset, sed in sua constitutione paulo post hanc adiicit clausulam: *Non intendimus tamen per hanc nostram constitutionem dies feriatos circa judicialia in aliquo immutare, quos ad hunc effectum relinquimus in eisdem statu, & terminis, in quibus erant ante ejusdem promulgationem.* Cum itaque antea non fuerint dies feriati, utpote quorum nulla mentio habetur in cap. *conquestus* de feriis, ideo inter dies feriatos non videntur dicta festa recensenda.

IX. ℞. Præfata festa feriis judicialibus esse adjungenda; cum enim isti dies sint hodie in præcepto, absque dubio sunt etiam feriati quoad judicialia, cum ratio formalis sanctificationis festi consistat in vacando rebus divinis, & in cessatione operum, ut declarat D. Thomas 2. 2. *quæst.* 122. *art.* 4. *ad* 3., inter quæ opera recensentur etiam strepitus, & actus judiciales, qui im-

pediunt

pediunt applicationem hominum ad divina. Præservatio autem Urbani VIII. importat solum, ut dies, qui erant feriati quoad judicialia ante suæ constitutionis promulgationem, similiter remaneant feriati, non autem, ut dies, qui firmantur esse in præcepto, non debeant esse feriati etiam quoad judicialia. Recolat Lector ea, quæ in præliminaribus capitis tradidimus circa actus judiciales a primis usque Ecclesiæ temporibus in diebus festis exercere inhibitos.

APPENDIX.

AD CAPUT XIII.

De Diebus Festivis.

DECRETUM I. Cap. in Ord. 433.

SI festum sit Sancti, tamquam Patroni loci, electi a clero, populo &c. illius loci cum approbatione Episcopi, vigore Constiturionis Urbani VIII. juxta Decreta S. R. C. tunc festum prædicti Sancti erit de præcepto observandum, & celebrandum ab incolis totius loci, etiam a Suburbanis, alias negative, S. R. C. 15. Sept. 1742. *in Tridentina*.

FOrma simul cum Decretis, quæ necessario servati debent in electione Patronorum, tom. 1. cap. 3. Decr. 1. late a nobis examinata fuit, & quatenus ea non fuerit servata (nisi sint ex Patronis electis juxta antiquiorem disciplinam, & antequam prædicta Decreta prodirent) electio ipsa nulla est, quinimmo nec eorum festivitas esse potest de præcepto observanda, cum Constitutio Urbana disponat de festis Patronorum rite, non nulliter electorum. Eorum festa, qui rite electi sunt, nunc absolute declarantur quidem de præcepto, sed id intelligi volumus juxta limitationem, quam tradidimus cap. 13. Decr. 3. & 7. ubi quæ dedimus, recolenda omnino sunt.

DECRETUM II. Cap. in Ord. 434.

AN sit validum votum demissum anno 1726. in Civitate Thermitana ob liberationem a ruinis terræmotus, primo celebrandi tria festa de præcepto, scilicet diem primam, secundam, & tertiam Septembris: secundo jejunandi die præcedenre prædicta festa: tertio nunquam admittendi mulieres in scenis histrionum, & theatris. Responsum fuit: votum sustineri quoad personas tantum, quæ illud emiserunt. Sacr. Rit. Congreg. 1. Februarii 1744. *in Panormitana*. Vide a nobis tradita cap. 13. Decr. 2.

DECRETUM III. Cap. in Ord. 435.

Translato festo unice quoad officium, non transfertur indulgentia tali festo concessa. S. R. C. 16. Sept. 1741. *in una Ord. Min. observ. Reform.*

HOC Decretum, quod jam edimus, hic adhuc dandum esse credidimus ob verba illa *unice quoad officium*, quæ Decretum tenere, postmodum novimus; ea enim aperte designant, quod transferuntur etiam indulgentiæ, quoties festa transferuntus etiam quoad forum. Operæ pretium erit itaque recolere a nobis data cap. 13. Decr. 17. & cap. 30. Decr. 23.

DECRETUM VIII. CAPITIS, IN ORDINE CVIII.

Festum S. Joseph est de præcepto ubique. S. R. C. 8. Maji 1621. Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 45.

I. ADEO multa sunt, quæ in laudem S. Joseph ab Auctoribus producuntur, ut per eorumdem, quæ ceteroquin probabilia tantummodo sunt, narrationem Lectorem obruendum non esse putemus, super quibus si instrui exoptat, Auctores recolat, & præsertim Franciscum Suarez, qui 3. *par. tom.* 2. *disp.* 8. ad longum admodum hoc argumentum pertractat; nos enim sistimus in his, quæ certa sunt, & quæ ex ipso evangelii fonte hauriuntur. Sunt autem, quod S. Joseph fuit intemeratus B. V. sponsus. *Matthæi* 21. Appellatus, & creditus fuit Pater Christi Domini. *Lucæ* 2. & 3. *Matthæi* 13. & quod Christus ipse dignatus est eidem se subditum facere; unde Lucæ 2. *Et descendit cum eis, & venit Nazareth, & erat subditus illis*. Gratiæ hæ, spirituales istæ prærogativæ adeo magnæ sunt, excelsæ sunt, propriæ sunt, nec alteri sancto communicatæ, ut unusquisque sibi facile suadere possit, quam congrue dies natalitia S. Joseph fuerit festivatione donata.

II. Quoniam vero hoc festum S. Joseph est ex illis, quæ in duobus Juris Pontificii textibus *Can. Pronunciandum, & cap. conquestus* sunt minime comprehensa, a Gregorio XV. cum superadducto Congregationis Decreto inter dies de præcepto colendos relatum, sed pluribus in locis non adhuc usu receptum, & denuo per Urbanum VIII. de præcepto indictum, jam in omnibus, & per omnia festo S. Annæ simile noscitur, & æquale, quapropter ægre ne ferat Lector, si ad videnda, quæ in præcedenti Decreto de festo S. Annæ tradita sunt, a nobis remittitur, par siquidem casus parem exigit expositionem.

DECRETUM IX. CAPITIS, IN ORDINE CIX.

Si Festum S. Joseph occurrat in Feria V. majoris hebdomadæ, ejus officium transferendum erit ad aliam diem juxta Rubricas Breviarii Romani, & Decreta S. C.; ceterum præceptum audiendi Missam, & vacandi ab operibus servilibus non erit transferendum, sed servandum in prædicta Feria V., adeoque per Ordinarias locorum accurate providendum, ut eo die aliquæ quidem Missæ privatæ, ante celebrationem solitæ Missæ conventualis, celebrandæ pro præcepti adimplemento non desint; Sed tamen propterea antiquus mos Communionis Cleri in Missa solemni illius diei, quod Ecclesia SS. Eucharistiæ institutionem, & memoriam recolit, summa religione hactenus retentus, nullatenus omittatur. S. R. C. 13. Sept. 1692., & habetur in Bullario particulati Innocentii XII. *in Hispalen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 172., & per extensum in Indice Decr. Missalis num. 501.

I. OCcurrit festum S. Joseph in feria V. majoris hebdomadæ, quoties Pascha in die 22. Martii evenit celebrari, & in præcedentibus etiam ejusdem hebdomadæ diebus occurrere valet, non in sequentibus, cum Paschatis celebratio anticipari non possit, sed posthaberi solummodo. Est autem tota hebdomada major memoriæ Passionis Christi recolendæ ab Ecclesia adeo specialiter addicta, ut ne aliquod ejusdem officium impediri contingat, quodcumque festum, licet primæ classis, & alicubi solemne, excludat, ita expresse mandante Rubrica X. *de Transl. n.* 1., quare dubium non est, quod festum S. Joseph in feria V. memoratæ hebdomadæ occurrens, transferri debet.

II. Verum non *festum*, quod memorat, dum de ejusdem occursu loquitur, sed *officium* transferendum esse jubet Decretum. Admodum quidem provide; festum enim stat, prout ad ritus ecclesiasticos attinet, & pro festo fori, & pro festo chori, & dantur festa, quæ solius sunt fori, & quæ solius sunt chori, & quæ simul sunt fori, & chori. Pro festo fori venit festivatio, pro festo chori officium, & pro festo fori, & chori festivatio simul, & officium. Festum fori, & chori est festum S. Joseph, & ideo ne æquivoca *Festi* usurpatio dubitandi locum faceret, quod in præfato occursu festum una chori, & fori transferendum esset, non *festum*, sed *officium* transferendum esse consulto congregatio signavit.

III. At in quam diem erit rejiciendum? *Ad aliam diem*, habet Decretum. Verum cur *ad aliam diem*, & non magis *ad primam diem non impeditam*, ad quam translata Rubricæ semper amandant, transferri debere disponitur? Cautum, fas est, miretis in suis Decretis, quem S. C. tenet, procedendi modum, dum *ad aliam diem*, & non *ad primam non impeditam* dictum officium transferendum esse sancivit. Cum Festum S. Joseph occurrit in feria V. præfata, Festum Annunciationis B. M. ob incidentiam ejusdem in ferias Paschatis, semper quoque contingit esse translatum, & quia prima dies non impedita debetur repositioni Annunciationis prædictæ, ideo non *ad primam diem*, sed *ad aliam diem* officium S. Joseph transferendum esse decrevit.

IV. Qui in Rubricarum cortice unice sistunt, earumque medullam minime libant, a priore translatione se rapi sinunt, ut sentiant, priorem in casu repositionem deberi festo S. Joseph. Hac super re non putamus morari Lectorem cum Rubricarum sensum in capita de repositione jam fuse fuerimus perscrutati, quare solum monemus, Congregationem asserere, id esse *juxta Rubricas Breviarii Romani, & Decreta Sacræ Congregationis*, quæ itidem in eodem præsertim capite nostræ subjecta veniunt ponderationi.

V. *Ceterum præceptum audiendi missam, & vacandi ab operibus servilibus non erit transferendum*. Præceptum recitandi officium, & præceptum audiendi Missam & vacandi ab operibus servilibus sunt duo præcepta divisibilia, unum spectat ad chorum, aliud ad forum, primum dumtaxat afficit clerum, secundum & clerum, & laicum adstringit. Primum in dicta feria servari non potest de mandato Rubricæ *de Transl. num.* 1., secundi celebrationi non est invenire, quod obstet, & ideo illius translatio non debuit secum vehere hujus translationem; fert enim communis Ecclesiæ consuetudo, cui omnes canonistæ subscribunt, cuique obniti nefas cuique foret, translato festo quoad officium, non una feriationem ipsam transferri, cum etenim feriatio ad laicos indiscriminatim spectet, & clericos, legibus Breviarii, quæ a clero vix docto probe sciuntur, regi non decuit, præsertim quia alias nimis incerta, & vaga foret feriandi ratio, & transgressionis periculo admodum obnoxia, & non semel eveniret enormi cum difformitate in eadem civitate, & loco diversis diebus de eodem festo festivationem haberi, cum non in omnibus Ecclesiis ejusdem loci una die translati festi officium reponeretur; & præcipue apud Regulares, quorum Kalendario multis Sanctorum indigenarum festis est occupatum. Quid autem absurdius? Apprime itaque bene translato festo quoad officium, non una transfertur feriatio ad diem, in qua officium reponitur, sed hæc retinetur eodem ipso die, cui affixa est, perinde ac si officium minime transferretur.

VI. *Sed servandum in prædicta feria V.* Sunt, qui contendunt lætitiam, quam secum afferunt festivitates sanctorum, non bene congruere cum prædicta feria quinta, quæ cum infra hebdomadam majorem recurrat, & proxima insuper sit diei mortis Dominicæ, seu Christi, ad recolendam passionem censetur præcipue destinata, unde & luctuosiora officia in ea peragi incipiunt.

cipiunt. At tantum abest, quod abstinentia ab operibus servilibus, & lætitia, quam secum afferunt festivitates sanctorum, dissonum quid teneant, cum præfata feria quinta, quin potius eidem admodum congruant; sic enim a servilibus operibus expeditis nobis liberius fas est in meditationem Dominicæ Passionis assurgere, & occupari, & una in gratiarum actionem ob institutionem sacramenti sacramentorum, quam tamquam ea die peractam recolit Ecclesia; qua utique etiam de causa semper in usum habuit ea die parare Altare majus, ejusque ministros pretiosioribus paramentis albis in ostensionem gaudii ob memoratam institutionem SS. Eucharistiæ. Et quidem inter dies festivos a cap. *conquestus* recensentur omnes septem dies Passionis, seu tota hebdomada major, & licet id postea fuerit generali consuetudine abrogatum, adhuc tamen tota illa hebdomada retinetur feriatio a strepitu forensi *juxta l. at die*, *& l. omnes dies Cod. de feriis*, quinimmo & aliquibus in locis in ipsa feria VI. in Parasceve mane usque ad osculum crucis festivationem adhuc retentam fuisse, ait Silvester *verb. Dominica quæst.* 1. §. 7., seu usque ad meridiem; alicubi etiam quoad feriam V. in cœna Domini, matutinis horis similiter, teste Guyeto *lib.* 2. *cap.* 18. *quæst.* 1. Quod si postea hujusmodi festivatio per laudatam constitutionem Urbanam sublata extitit, non utique ex capite incongruitatis hoc præstitum fuit, sed aliis de causis, quas superius recensuimus.

VII. Quod posset obstare, est unicitas Missæ, quæ ea die solemniter celebratur, omnes siquidem Missæ privatæ dici inhibetur pluribus Congregationis Decretis, & potissimum per editum sub die 15. Martii 1712., dicta enim Missæ unicitas proculdubio difficile, & valde incommodum, ne dicam quasi impossibile, fidelibus reddit adimplementum præcepti audiendi sacrum. Verum huic difficultati obviam jam ivit eadem Congregatio, dum hocce in Decreto sancivit, *per ordinarios locorum accurate providendum, ut eo die aliqua quidem Missæ privata ante celebrationem solitæ Missæ Conventualis celebrandæ pro præcepti adimpletione non desint.*

VIII. Erit igitur *per Ordinarios locorum*, crederem respective ad Ecclesias sibi subditas, & per Prælatos Regulares relate ad suas respective Ecclesias, *accurate*, per prudentem scilicet attentionem, *providendum, ut eo die aliqua quidem Missa*, non omnes, aut multæ, sed aliquæ habito respectu ad fideles, & ad Sacerdotes, ita ut Missarum provisio nec exuperet indigentiam audientium, nec valde imminuat Sacerdotum in Missa solemni communicandorum numerum; *privatæ celebrandæ*, nedum in Ecclesiis, in quibus asservatur SS. Sacramentum, sed etiam ad majorem fidelium commoditatem in iis, in quibus prædictum SS. Sacramentum minime custoditur, *pro præcepti adimpletione non desint.*

IX. *Ante celebrationem solitæ Missæ conventualis*; hinc post hanc Missam solemnem conventualem ne quidem occurrente festo S. Joseph poterit celebrari aliqua alia Missa sine gravi culpa, ut tenent Barbosa, Gobat, Castropalaus, & alii apud Bissum *tit. F. num.* 44. §. 1., & quidem cum statim post Missam de Mandato Rubricæ denudari debeant Altaria, apta haud sunt, ut in iisdem sacrosanctum Missæ sacrificium peragatur; & minus proculdubio conveniens foret impediri luctuosas, ac mysteriosas consuetas functiones præscriptas causa celebrandi Missas aliquas ad indulgendum luxuriosæ nonnullorum commoditati.

X. *Sed tamen propterea antiquus mos communionis Cleri in Missa solemni illius diei, summa religione hactenus retentus, nullatenus omittatur.* Juxta antiquiorem Ecclesiæ disciplinam in Missa præfatæ feriæ quintæ etiam Populus Eucharistiam sumebat, ut ex Sacramentario S. Gregorii aperte eruitur: *& communicet omnis Populus ordine suo*; & hoc solius non vi devotionis, sed Ecclesiastici vigore præcepti, quemadmodum insinuat Can. *In cœna Domini, de consecr. dist.* 2. Hujusmodi autem disciplina postmodum redacta fuit ad solum Clerum Ecclesiarum Cathedralium, Collegiatarum, & Conventualium, ita tamen ut ejusdem communicatio sub rigoroso non censeatur præcepto. Talis mos communionis Cleri in prædicta Missa fuit semper summa religione retentus, ac custoditus, & ab Ecclesia præscriptus; hinc in Ordine Romano de cœna Domini habetur: *Fractis autem oblatis, communicent Presbyteri primo, postea Diaconi, & ceteri omnes, & ita perficiatur*; & Cæremoniale Episcoporum a summis Pontificibus Clemente VIII., Innocentio X., & Benedicto XIII. approbatum, *lib.* 2. *cap.* 23. ita quoque disponit; *Deinde antequam se purificet* (nempe Episcopus) *communicat primum Diaconum, & Subdiaconum, deinde omnes Canonicos paratos, & alios Sacerdotes de Ecclesia, qui Stolam a collo pendentem supra cottam habere debent, & deinde omnes de Clero.* Ne igitur hæc tam sancta consuetudo intermissa veniret, & insimul commodiori adimpletioni præcepti consuleretur, per aliquos Sacerdotes dumtaxat ea die sacrificari decernitur, ut ceteri de more possint de manu Sacerdotis SS. Eucharistiam accipere.

XI. *Illius diei, quo Ecclesia SS. Eucharistiæ institutionem, & memoriam recolit.* Per hæc verba designatur origo prædictæ consuetudinis; Christus enim in hac die SS. Eucharistiam in ultima cœna instituit, eamque convivis suis Apostolis dispensavit. In hujus itaque memoriam, ac repræsentationem jam facile quispiam videt, quam juste dicta consuetudo fuerit inducta, inoleverit, & sancte semper retenta extiterit, & adhuc in memorato eventu custodiri præscripta.

XII. Nonnulla quidem dubia, quæ contingere possunt, dissolvenda supersunt, sed in sequenti Decreto reservantur examinanda.

DECRETUM X. CAPITIS, IN ORDINE CX.

Quando Festum Annunciationis B. M. V. occurrit in Feria V. in Cœna Domini, servandum est Decretum Generale pro Festo S. Joseph editum die 15. Septembris 1692. S. R. C. 11. Januarii 1693. *in una Galliarum*. Ex Merato in Indice Decretor. Missalis num. 504.

I. PAR casus parem exigit dispositionem, & ideo bene Congregatio pro Festo SS. Annunciationis servandum esse stabilit Decretum præcedens, pro Festo S. Joseph in simili occurrentia editum. Uti autem S. C. propositum dubium resolvit per Decretum alias pro simili casu emanatum, ita præsentis sanctionis expositionem per ejusdem Decreti, quod servari mandatur, explanationem liceat nobis censere absolutam. Addimus solummodo, quod licet in præsentiarum servari præcipiatur, quod pro festo S. Ioseph Decretum extiterat, attamen id ipsum jam prius in quadam Cameriensi, & pro Ecclesiis Almæ Urbis de festo Annunciationis expresse præscriptum fuerat, ut apparebit in sequenti Decreto, quod etsi die 12. Septembris 1716. noscatur editum, memorat tamen Decretum in Cameriensi, & pro Urbe Roma de die 20. Martii 1660.

II. Quæres 1. Quid faciendum veniat, si ob Sacerdotum caritatem, dum sufficiens fit privatarum Missarum provisio, vel nullus, vel fere nullus de Clero remaneat, qui in Missa solemni communionem valeat assumere? Eritne eo in casu magis consulendum præfatæ Cleri communioni, quod *nullatenus omittendam* asserit Decretum, aut fidelium commodo per dictarum Missarum privatarum nihilominus provisionem?

III. R. Prædictam Cleri communionem, quantum fieri potest, esse retinendam, tametsi unius dumtaxat, vel alter superesset, qui de manu Sacerdotis Eucharistiam posset desumere, & si Sacerdotes omnes Missæ sacrificium peregissent, cæteros de Clero, si qui sunt, debere communionem percipere, & forsan ad hanc sanctam consuetudinem retinendam, & servandam aliquid de majori commodo Populi demi posse, pauciores, dummodo absolute, & respective alias sufficientes, privatas Missas designando. Quod si fidelium commodum omnes Missas exposceret, nec alii forent de Clero, qui communionem sumere possent, eo in casu posthabita Cleri communione sufficiens fieri debebit Missarum privatarum provisio, ut Christifideles præceptum auditionis Missæ, quod alias vel absolute non possent, vel saltem nimis ægre servare, valeant adimplere. Cum enim duo simul urgent præcepta, quorum utriusque observatio haberi non potest, quod magis urgens est, proculdubio debet servari; in præsenti autem casu, in quo alias maxima fidelium copia dictum præceptum infringeret, quis unquam non reputabit magis urgens præceptum providendi de congruo numero Missarum privatarum, quam communionis unius, vel alterius de Clero, quæ dumtaxat in memoriam communionis Apostolorum hac die per Christi manum actæ inducta est, sub rigoroso non censetur præscripta præcepto, quamque omittere iis in locis, in quibus Cleri copia non adest, jam Ecclesia ipsa habet in usum? Dictio autem *nullatenus*, & clausula *nullo modo* in præcedenti, & sequenti Decretis positæ, etsi universales negativæ sint, & prohibitivæ, excludentes omnem casum, & dispensationem juxta communem intellectum Canonistarum, a morali utique impossibilitate limitationem recipere queunt.

IV. Quæres 2. num tempore Missæ solemnis dici queant Missæ privatæ, si ita ferat Populorum commodum?

V. R. utique. Utrum dictio *Ante*, ubi tempori, vel actui adjungitur, significet illud perfectum, vel ante principium ejusdem, non bene constat inter Doctores, qui in contraria finduntur placita; regulariter tamen, & de sui propria natura significare videtur tempus ante principium temporis, vel actus designari. Verum quando præfata dictio refertur ad actum, qui habet tractum successivum determinatum, & concurrit favor, puta si dicatur: Promitto tibi solvere ante unum annum, vel ante Kalendas Augusti: tunc exposcere finem actus, & intelligi ante annum finitum, & ante Kalendas finitas, nec debitorem posse conveniri in ipso die Kalendarum, sed solum in altero sequenti, eruitur ex *l. qui ante Kalendas*, *ff. de verbor. oblig.* 1. *eum qui ita* 56. 8. *qui ita stipulatur ante ff. eod. tit.* ubi Gloss. *verb. ante Kalend.* Alex. *in d. l.* 2. 8. *creditum n.* 2. Vulpe *de præpos., & adverb. signific. sub hac dict. num.* 2. Cum itaque dictio *Ante* in præsenti Decreto referatur ad actum, qui habet tractum successivum, scilicet *celebrationem Missæ solemnis, vel Conventualis*, & concurrat favor, nempe Populorum commodum, cujus unica de causa Missæ privatæ dici concessæ sunt, dubium non esse videtur, quod utile tempus pro celebratione Missarum privatarum non censetur expiratum, donec præfata Missa est absoluta, & perfecta, & nullatenus ante hujus principium. Statuit Tridentinum, ne quis ante 22. annum ad subdiaconatus Ordinem promoveatur, & quia annus habet tractum successivum, & concurrit favor, sufficere dictum annum esse inceptum, tradunt Auctores; cum itaque & celebratio Missæ solemnis tractum habeat successivum, & concurrat favor, cur ly *ante celebrationem Missæ solemnis, aut conventualis* intelligi e contra non poterit, immo debebit de celebratione ejusdem Missæ perfecta, & consummata? Doctrinam hanc solido niti fundamento nos arbitramur, & ideo ad praxim nedum eamdem deduci posse putamus iis in locis, seu Ecclesiis, quæ multum, & valde dissitum populum habent, qui totus simul, ne familiaria negotia cum gravi, im-

mo

mo quandoque gravissimo incommodo negligat, ad Ecclesiam convenire non potest, sed etiam iis in locis, in quibus hujusmodi incommoda locum non habent, ad indulgentiam duntaxat voluptuoso fidelium commodo, licet fortasse in hujusmodi casu vel ægre, vel saltem parce ab Ecclesia concesso privilegio sit utendum.

VI. Quia tamen perfecta Missa solemni indubium est expirare tempus utile Missarum privatarum, & aliunde celebratio tractum itidem successivum habet, credimus, Missas privatas haud incipi posse eo tempore Missæ solemnis, quo verosimile apparet, easdem ante completam celebrationem Missæ solemnis non posse esse perfectas. Equidem cum simus in favorabilibus, totum tempus Missæ solemnis utile videtur ad Missas privatas inchoandas, & ratione possessionis extra utile etiam tempus prosequendas; verum quidquid sit de hujusmodi doctrina, de qua alibi fortasse sermo redibit, haud videtur præsenti casui posse adaptari, in quo cum finita Missa solemni, ex præscripto Rubricæ Altaria debeant denudari, impedita veniret hujusmodi functio, aut saltem cum exceptione Altarium, in quibus Missæ privatæ celebrarentur, cum disformitate, & incongruitate deberet haberi.

VII. Hinc inferre quis posset extra Ecclesias, in quibus hujusmodi solemniter non agitur functio, privatarum celebrationem Missarum ultra dictum tempus protrahi posse, reservata denudatione Altarium post celebrationem earumdem Missarum. Verum cum iste agendi modus disformitatem maximam ingerat cum primariis loci Ecclesiis, populumque avertat ab assistentia Missæ solemnis, aliisque Mysteriosis functionibus, prorsus eliminandus venit, quinimmo hac de causa in præfatis Ecclesiis ante inchoationem Missæ solemnis Missas privatas crederemus debere esse absolutas; hoc enim & exigit reverentia, quam præfatæ Ecclesiæ debent loci primariis.

VIII. Ad consulendum tamen Populorum commodo, & observatu facilius reddendum præceptum de Missæ auditione, aliquantisper ultra solitum differendam esse putamus Missæ solemnis celebrationem, quoties prædicta feria quinta incidit in festum aliquod de præcepto. Quod autem in una Ecclesia paulo citius, vel serius inchoetur Missa solemnis, & consequenter etiam acceleretur, vel protrahatur celebratio Missarum privatarum, dummodo per notabile spatium id non eveniat, parum refert; non enim ista metienda sunt arithmetice, sed geometrice.

IV. Quæres 3. an hujusmodi Decreta in usum tantummodo esse queant, occurrentibus in præfata feria quinta festis S. Joseph, & SS. Annunciationis, pro quibus lata sunt, an vero etiam occurrente quocumque alio festo, quod alicubi posset esse in præcepto?

X. ℞. In usum universalem posse deservire. Ita edocet Halden *par.* 1. *tit.* 20. §. 1. *de Feria V. in cœna Domini*, cujus opinionem approbat Meratus *par.* 4. *tit.* 8. *num.* 8. Talis itidem videtur esse Congregationis sensus, quoniam id prius in Cameriensi, & pro Ecclesiis Urbis sub die 20. Martii 1660. faciendum esse præscripsit pro casu festi Annunciationis, 13. Septemb. 1692. pro festo S. Joseph, per præsens Decretum 11. Jan. 1693., & per sequens 12. Septemb. 1716. iterum pro eodem festo Annunciationis; quare cum constans in hoc eluceat Congregationis mens, nulla specialis pro memoratis festis militet ratio, quæ æque non curat & pro ceteris, nec illis fieri speciale privilegium aliquod in Decretorum verbis appareat, videre non est, cur dicta Decreta pro aliis similibus casibus deservire non valeant. Simile autem non est Decretum 14. hujus Capitis, quod in universalem usum pro similibus casibus esse non potest, dum festo SS. Annunciationis incidenti in feriam VI. Parasceves, vel in Sabbatum sanctum assignat feriam secundam post Dominicam in Albis pro ejusdem officio, & feriatione, quoniam expresse se declarat, *speciale privilegium* eidem facere *ob specialem reverentiam Dominicæ Incarnationis*.

XI. Quæres 4. num incidente festo aliquo de præcepto in prædicta feria quinta, dici valeant Missæ in Oratoriis privatis?

XII. ℞. Primo, quod si festum, quod ut supra incidit, est festum Annunciationis, dici non valent juxta Decretum S. R. C. 27. Novemb. 1607, quod profecto in exceptis ponit præfatum festum. Quoniam vero hoc idem Decretum, prout refertur a Merato in suo Indice Missalis num. 74., non minus exceptionem facit feriæ V. in cœna Domini, quæ revera est ex festis anni solemnioribus, idcirco quomodocumque Gavantus dictum legat Decretum, nos dicimus secundo, in præfata feria V. Missas diei inhibitas esse in Oratoriis privatis.

XIII. Pro coronide ex hocce Decreto, & similibus nobis ad abundantiam liceat inferre, in præfata feria V. non posse dici Missas privatas, quando non occurrit festum aliquod de præcepto; frustra enim per dicta Decreta indulgerentur præfatæ Missæ in casu occurrentis alicujus festi de præcepto, si jam id jure communi concederetur. Diximus *ad abundantiam*, quia hoc apertis declarationibus extitit determinatum, de quibus suo loco.

DECRETUM XI. CAPITIS, IN ORDINE CXI.

Si Festum SS. Annunciationis inciderit in feriam V. majoris hebdomadæ, præceptum audiendi Missam, & abstinendi a Servilibus, non erit transferendum, sed omnino servandum in prædicta feria V., prout in Cameriensi, & pro Ecclesiis Almæ Urbis mandatum fuit 20. Martii 1660. adeoque per Ordinarios locorum providendum, ut eo die pro civitatum, & Pagorum qualitate, Christifidelium in iis degentium numero, plures Missæ privatæ ante celebrationem Missæ Conventualis, pro præcepti adimplemento, celebrandæ non desint, sed tamen propterea antiquus mos communionis Cleri in Missa solemni ejus diei quo Ecclesia SS. Eucharistiæ Sacramenti institutionem, & memoriam recolit, summa religione hactenus observatus, nullo modo omittatur. S. R. C. 12. Septembris 1716. approbante Clemente XI. 27. ejusdem, *in ejus Bullario particulari part.* 3. Ex Merato in Indice Decr. Missalis num. 632.

I. NON crederem a quopiam inficias iri posse, nonnisi in præsentiarum innovari, ac confirmari, quod in præcedentibus Decretis firmatum olim extitit, & primum in quadam Cameriensi, & pro Ecclesiis Almæ Urbis mandatum fuit, quapropter non est, cur hanc super rem Lectorem ulterius moremur. Quod autem addit de provisione Missarum privatarum habenda *pro Civitatum, & Pagorum qualitate, ac Christifidelium in iis degentium numero*, designat nobis, pro omnibus indiscriminatim locis eumdem Missarum numerum non apte deservire, sed fieri debere secundum locorum qualitatem, ac Christifidelium in iisdem degentium copiam, quemadmodum in expositione præcedentium Decretorum observavimus, licet nihil hujusmodi ipsa teneant expresse.

DECRETUM XII. CAPITIS, IN ORDINE CXII.

Archidiacono, & Canonicis Ecclesiæ Cathedralis Cameriensis petentibus, an ipsis liceret plures Missas celebrare feria V. in cœna Domini, in qua cadit festum SS. Annunciationis, S. R. C. respondit licere, & jussit, ut a Cardinali Vicario singularum Ecclesiarum Urbis Rectoribus idem notificaretur 20. Martii 1660. ex Merato in Indice Decr. Missalis n. 377.

I. EN Decretum in Cameriensi editum, & Almæ Urbis Ecclesiis pro executione notificatum, in quo primum sancitum extitit, incidente festo SS. Annunciationis in feriam V. in Cœna Domini plures Missas celebrandas esse pro adimplemento præcepti: quod cum prius tempore sit quibuscumque aliis, etiam pro festo S. Joseph, emanatis, nec dubitamus, quod hæc ab eodem fuerint exemplata. *Plures* licere Missas facere edicit sanctio, quæ intelligenda prorsus venit juxta superius late tradita.

DECRETUM XIII. CAPITIS, IN ORDINE CXIII.

In Parasceve si incidat Festum Annunciationis B. V., non tenentur Fideles ad Missam audiendam, seu interesse Officio. S. R. C. 19. Februarii 1622. *in una de festo Annunciationis*. Ex Merato in Indice Decr. Missalis num. 188.

I. P*Arasceve* græca vox est, ceteroqui a Judæis ipsis usurpari consueta, D. P. Augustino teste, qui *in Jo. tract.* 117. ait; *Isto verbo græco libenter utuntur Judæi in hujusmodi observationibus, etiam qui magis latine, quam græce loquuntur*. Significat sextam diem hebdomadis, quam Judæi etiam sextam sabbati, Gentiles diem Veneris, Christiani Græci Parasceven, Latini sextam feriam dicere consuevere. Deducitur a verbo quodam græco, quod latine reddit *præparo*, eo quod in ea die Hebræi comestibilia, aliaque necessaria pro sequenti festivo Sabbati die præparare solerent. A Christianis Græcis in Ecclesiam fuit invecta, sed in hac non signat quamcumque feriam sextam, sed solum feriam sextam majoris hebdomadæ Redemptoris morti consecratam, quam *Parasceven* Evangelistæ unanimes nuncupant. In hoc sensu usitatur in Decreto, & non pro quacumque alia feria sexta, in quam si incidat Annunciationis festum, indubium est, Fideles teneri ad Missam audiendam.

II. Est antiquissima Ecclesiæ traditio minime celebrandi in hac die, unde Concilium Toletanum XVI. de anno 693., quod quotidie pro Regis Salute celebrandum statuit, excipit Passionis Dominicæ diem, in qua *Can.* 10. nulli celebrare licere stabilit. Hujus rationem reddit D. Thomas 3. *par. quæst.* 83. *art.* 2. *ad* 2., videlicet, quia dicta die *Passio Domini recolitur, prout realiter gesta*, & subdit Gavantus *par.* 4. *tit.* 19. *lit. a*, quod *celebrare non convenit, cum hac die seipsum obtulerit Christus*. Attamen quædam celebratur Missa, quæ, cum in ea non consecretur Corpus Christi, sed jam consecratum, & a die præcedenti reservatum, a Sacerdote sumatur, vera Missa non est, sed Missa Præsanctificatorum, unde Menardus *in notis ad Sacrament. S. Gregorii pag.* 75. scribit: *In Parasceve majoris hebdomadis non consecratur Corpus Christi, sed Sacerdos in Missa utitur Præsanctificatis, idest Hostiis antea consecratis*. Missam siccam nonnulli hanc nuncupant, sed falluntur, Missa enim sicca caret non solum consecratione, sed etiam sumptione Corporis Christi pluribusque aliis, & videri potest apud Durandum *in Ration. lib.* 4. *cap.* 1., quæ locum

habent in Missa hujus diei, & licet in hac Sacerdos minime consecret, communicat se tamen, uti fiebat in Præsanctificatorum Missa.

III. Hinc ortum est dubium, num incidente ut supra Annunciationis festo, pro adimplemento præcepti de auditione Missæ tenerentur fideles ad præfatam Missam audiendam, seu interesse Officio, sive Sacræ functioni, vel cæremoniis ea die fieri solitis? Ad quod Congregatio respondit negative; præceptum enim auditionis Missæ, quod fideles ligat diebus festivis, est de vera Missa, atque perfecta, in qua perfectum conficitur sacrificium, nempe in qua Sacerdos consecrat, & sumit Corpus, & Sanguinem Christi; talis autem non est, ut dicebamus, Missa hujus diei, quæ propterea per ea verba Decreti *seu interesse officio* confunditur cum officio, seu sacra functione, quæ ea die peragitur; dictio enim illa *seu* inibi stat declarative, & expositive, ut consideranti parebit.

IV. Verum advertar, opus est, Lector, quod hæc de Annunciationis festo stabilita sunt tempore, quo nondum immutationis privilegio præfatum festum donatum extiterat; nunc enim, cum anno 1690. in memorata incidentia transferendum indicatur una cum præcepto audiendi Missam, & vacandi ab operibus servilibus ad feriam secundam post Dominicam in Albis, tamquam in sedem propriam, & fixam, dubitare quis posset, quod fideles in Parasceve ad Missam audiendam possent teneri? Hæc itaque, etsi optime regant etiam relate ad tempus præsens, in quo officium, & festivatio ad aliam diem transferuntur, revera tamen statuta sunt fieri pro tempore, quo solum Annunciationis officium transferebatur, & festivatio retinebatur; quare esto in legitimo sensu Decreti non amplius procedant de Annunciationis festo, procedunt tamen pro quocumque alio simili casu, seu pro quolibet alio die festivo, puta Patroni loci, quod alicubi in Parasceven posset incidere; quod enim Annunciationis festum una cum festivatione in aliam diem transferatur, seu immutetur, speciale privilegium est, specialique de causa eidem factum, ut infra dicemus in Decreto sequenti, adeoque non sequitur, quod cuicumque alteri festo sit continuo adaptandum, sed magis quod tale festum communibus legum dispositionibus, ac Ecclesiæ consuetudini sit deferendum; ferunt hæ autem quod festa de præcepto quoad forum, si incidant in dies impeditas, vel privilegiatas, transferantur quantum ad officium ad primam diem non impeditam, & festivatio in propria die retineatur.

V. In casu itaque incidentiæ festi alicuius de præcepto in Parasceven, servari utique deberet abstinentia ab operibus servilibus, cujus observatio nec habet, unde pugnet, nec unde sit minus conveniens, quinimmo est admodum apta tali diei, & antiquitus etiam fuit usitata, facitque nos liberius assurgere in dolorosam Mortis Christi recordationem, cuius nos causa fuimus. Cessaret vero præceptum audiendi Missam, quoniam, cum nulla celebretur, observatu redditur impossibile, nec loco Missæ perfectæ, ad quam audiendam fideles diebus festivis tenentur, necesse foret interesse Missæ, seu officio, quod ea die peragitur, ut bene declarat Decretum, quandoquidem ea vera Missa non est, sed functio solummodo quædam Ecclesiastica, & Missæ adumbratio.

DECRETUM XIV. CAPITIS, IN ORDINE CXIV.

Si Festum SS. Annunciationis B. M. V. occurrat in feria VI. in Parasceve, vel Sabbato Sancto, transferatur una cum præcepto audiendi Missam, & vacandi ab operibus servilibus ad feriam secundam post Dominicam in Albis, etiam quocumque alio festo impeditam, ita ut eadem feria, prædicto casu eveniente, perpetuis futuris temporibus pro sede propria, & fixa, memorato festo Annunciationis assignata, & stabilita intelligatur, & in illa eo prorsus modo, & forma præfatum festum quoad officium, & Missam celebretur, quibus propria die vigesima quinta Martii in Kalendario Romano appositum celebraretur, protractis ad aliam diem non impeditam juxta Rubricas Breviarii Romani omnibus aliis festis in eadem feria occurrentibus, quæ non sit altioris ritus: S. R. C. 11. Febr., & 11. Martii 1690. *approbante etiam Alexandro* VII. Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 160.

I. MYsterium, quod in Annunciationis festo recolitur, *Lucæ* 7. est satis expressum, quando videlicet Maria ab Angelo salutata, de Spiritu Sancto divinum concepit Filium. Nonnolli Catholicam carpunt Ecclesiam, quod in honorem dumtaxat Mariæ præfatam instituerit festivitatem, cum ex potissimis sit, quæ ad Christi attinent humanitatem; verum ex Suarez alibi hujus rei jam uberem rationem dedimus. *Annunciationis* vocabulo solemnitas communites reperitur inscripta, a Græcis tamen a Salutatione Angelica *Cheritismus*, & ab Armenis *Evangelismus* dicitur. In Menologiiis, Martyrologiis, Breviariis, Missalibus, & Sacramentariis diei 25. Martii habetur tradita, eo quod, ut asserit D. P. Augustinus *lib. 3. de Trinit. cap.* 5., ea die Christus credatur conceptus: *Sicut a Majoribus traditum suscipiens Ecclesiæ custodit auctoritas, octavo Kalendas Aprilis conceptus creditur Christus, quo & passus*. Thomassinus tamen *lib.* 2. *cap.* 12. *num.* 2., aliique autumant, octavo Kalendas Aprilis eamdem consignatam dumtaxat extitisse ob vulgatam opinionem, novem menses utero gestare Matres, antequam fœtus in lucem prodeat, cum tamen aliquanto prius, vel posterius nonnumquam edatur, adeoque tempus Conceptionis Divini Verbi minime perfectum esse.

II. Natalitia Sanctorum in quadragesima peragi cum vetuisset Concilium Laodicenum *circa annum 360. can.* 51., nonnulli usus Annunciationis festum alio transtulerunt; hinc quinto mensis Januarii vespere apud Armenos celebratum fuisse tradit Macrus *in Hierolexicon verb. Evangelismus*, & a Concilio Toletano anno 654. diei 18. Decembris fuit consignatum, quem morem universa diu observavit Hispania. Plures alias Ecclesias id pridem egisse, ex eodem Concilio noscimus, & si fides habenda est Bollando, Ecclesiæ quædam canonicas precationes Annunciationis adhibent feria quarta quatuor Temporum Adventus, in qua a Romana Ecclesia Evangelium S. Lucæ enarrans Angeli, & Deiparæ colloquium legitur; quinimmo non desunt, qui asserunt, hocce Evangelium vestigium quoddam esse præfati festi eadem feria in Ecclesia ipsa Romana olim celebrati. Quod dispositio Toletanæ Synodi forsitan etiam Gallos complexa fuerit, censet Thomassinus, qui & addit ante Natalem Domini in Mediolanensi Ecclesia dictum festum celebrari. Glaber *lib. 3. cap.* 3. circa annum 100. complura Concilia Episcoporum Galliæ, & Italiæ coacta fuisse asserit, in quibus cum ad examen vocatum esset, celebrandane foret Annunciatio die 18. Decembris Hispanorum more, *ferebatur a quibusdam more Hispanorum quintodecimo Kalendarum Januariarum die irreprehensibiliter posse celebrari*. Idem scribit Auctor, quod cum apud Cluniacenses degeret sacro Adventus tempore, eo venere Hispani quidam Monachi, postularuntque ab Odilone Cœnobii præfecto, ut eos sineret patriis legibus usos, privata Annunciationis solemnia peragere. Non ægre id tulit Odilo, sed Cluniacenses Monachi ritum illum minime probarunt. *Quid plura? Apud nos antiqua consuetudo, uti decebat, prævaluit*. Erat itaque in Gallicana Ecclesia vetustissimus usus celebrandi die 25. Martii Annunciationis festum, quod nulla ratione ad aliud tempus traduci potuit.

III. Hac eadem die a Græcis semper celebratum extitit, unde in Trullana Synodo Constantinopoli anno 692. coacta, in quadragesima legitur exultum, dum sacrum Missæ perfectum quadragesimali tempore vetans fieri, solemnia salutatæ ab Angelo Deiparæ in exceptis ponit: *Præterquam Sabbato, & Dominica, & sancto Annunciationis die*. Idipsum semper in Ecclesia Romana præstitum fuisse, communior fert opinio, & nuper edocuit Benedictus Papa XIV. *in annot. tom.* 1. *part.* 2. *num.* 44. nixus auctoritati Micrologi, qui *cap.* 48. relata dispositione Laodicenæ Synodi vetantis in quadragesima Natalitia Sanctorum, & illa Synodi Toletanæ Annunciationem ad diem 18. Decembris transferentis, statim subdit: *Sed nos magis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ morem gerentes, infra quadragesimam illam*, Annunciationem scilicet, *celebramus, sicut & aliorum quorumdam Sanctorum*. Radulphus in oppositum sentit, quoniam *prop.* 10. de ritu Romano loquens testatur, quod nullum fiebat olim festum in quadragesima, quod Annunciatio celebrabatur ante Natale, festum S. Gregorii Papæ 3. Septembris, die ordinationis ejus, & festum S. Benedicti die translationis ejusdem mense Julio; sed postquam Annunciatio Romæ translata est in mensem Martium, reliqua festa eidem mensi restituta sunt, præter S. Ambrosium, qui Mediolani, & Romæ mense Decembri remansit, licet obierit 4. Aprilis; attamen & festa alia prædictam ob causam mutationem passa, suæ diei haud restituta fuere, quæ inter sunt festa S. Jacobi Majoris Apostoli, Decollationis S. Joannis Baptistæ, SS. Cyriaci, & Sociorum, ac S. Adriani Martyris, quæ aliis diebus in Kalendario celebrari observamus, licet duo primi Kalendis Aprilis, & circa festum Paschæ fuerint decollati, & aliorum passio diebus 16., & 4. Martii adscripta habeatur.

IV. Si tamen solemnem hunc diem Romana loco movit Ecclesia, statim ad propriam sedem revocavit, & Romanæ accessere reliquæ Ecclesiæ, etiam Hispaniarum ipsæ, ita ut Annunciationis festum nunc suum solum ubique teneat, & octavo Kalendas Aprilis recolatur; hinc teste Grancola *Commentar. hist. part.* 2. *cap.* 41., quamvis apud Cluniacenses in novo Breviario restitutus sit antiquus usus de nullo agendo festo in quadragesima, præveniendi festa occurrentia in Februario, & transferendi post Pascha occurrentia in Martio, aut Aprili, Annunciationis festo maximam ob sui dignitatem parcendum esse existimarunt.

V. Equidem plurimi semper facta extitit hujusmodi solemnitas, multisque præ cæteris condecorata privilegiis. Ut vidimus, Trullana Synodus ea die perfectum permisit Missæ Sacrum, quod quadragesimali tempore dumtaxat fieri licebat diebus Sabbati, & Dominicæ; & in Synopsi Canonum Harmenopuli *tit. 6. jur. orient. p.* 26. inest Patriarchæ Nicephori sanctio, in qua aliquid de summo jure conceditur in jejuniis, seu Xerophagiis sanctiorum feriarum, ut idem festum læti quique agitarent: *Si dies Annunciationis in magnam illam quintam feriam, vel magnam Parascevem inciderit, non peccamus, si tunc vino, & piscibus utamur*. Petrus Damianus a jejunio absolvit Monachos suos in Annunciationis festo, quod sine jejunio propter magnæ lætitiam solemnitatis vel celebrandum esse, vel post Pascha transferendum laudata censuit Toletana Synodus, quinimmo octavo die ante Servatoris ortum illud jussit peragi, ut istos octo dies celebraretur, nec Nativitati Incarnatio concederet: *Ut ante octavum diem, quo natus est Dominus, Genitricis quoque ejus dies habeatur celeberrimus, & præclarus. Ex pari enim honore constat, ut sicut Nativitatem Filii sequen-*

tium

tium dierum insequitur dignitas, ita Festivitatem Matris tot dierum sequatur sacra solemnitas. Non quod Virginis Annunciationem cum nati Servatoris solemniis exæquaret, sed Filii Dei Incarnationem, quæ in ea recolitur; *Nam quod festum est Matris, nisi Incarnatio Verbi? Cujus utique ita debet esse festum solemne, sicut est ejusdem Nativitas Verbi.*

VI. Guyeto teste *lib. 4. cap. 8. quæst. 2.* usus Ecclesiarum Parisiensis, Carnutensis, Andegavensis, & aliarum id honoris eidem festo adhibent, ut etiam in occursu cum feriis 2. 3. & 4. majoris hebdomadæ, illud non dimittant, sed una cum officio celebrent. Romanus tamen a sui Breviarii legibus melius instructus, festivationem quidem, quam servari nihil inhibet, in prædicto retinet occursu, sed dimittit officium, quod pugnat cum singulari privilegio concesso illis diebus ad fidelium dignam præparationem, & ad dolorosam Christi mortis recordationem unice destinatis; hoc tamen adhuc officium more ceterorum communibus officii legibus deferendum esse, haud decens Congregatio arbitrata, illud singulari præferentiæ privilegio in sui repositione decoravit, de quo in cap. de *Fest. Deiparæ*. In casu itidem incidentiæ in feriam v. in Cœna Domini, ut digne celebrari posset, indulsit super celebratione privatarum Missarum, quæ ceteroquin manent vetitæ; & impræsentiarum, ne ob occursum in Parasceven, vel Sabbatum Sanctum tam lætissimæ splendor festivitatis hebesceret ob ingruentem memoriam Christi Jesu mortis, & sepulturæ, & ut integre, & rite ejusdem festivatio servari posset, una cum officio, & festivatione transferendum edicitur ad statam diem, in qua, prædicto eveniente casu, perpetuis futuris temporibus, eodem prorsus modo, & forma, ac in propria die, celebretur, singulari quidem privilegio, quod hic exponere sumimus.

VII. *Si Festum SS. Annunciationis B. M. V.*, & nullum quodlibet aliud, est hoc enim speciale privilegium ob specialem rationem Annunciationi concessum, scilicet in reverentiam Dominicæ Incarnationis in ea peractæ, atque excultæ, unde in Decreto 14. Junii 1691. cujus nuper meminimus, *specialis prærogativæ* nomenclatura signatur, & *ob specialem reverentiam Dominicæ Incarnationis* factum fuisse, non obscure indicatur. Pro similibus itaque casibus in exemplum trahi non potest, secluso simili privilegio, quod alteri festo alicubi posset esse indultum. Quid autem faciendum sit occurrente festo alio de præcepto in Sabbatum Sanctum, vel Parasceven, alibi dicitur.

VIII. *Occurrat in feriam VI. in Parasceve.* Luctuosa nimis est ista dies, quæ nobis recordationem ingerit peractæ in ea Dominicæ crucifixionis, & quod nos tanto Domino mortis causa fuimus. In ea itidem plurimis validis de causis, in præcedenti Decreto jam recensitis, & statim adducendis nullum Missæ Sacrificium agi permittitur, & ideo haud apta jure adjudicata fuit, ut in ea recolatur præfatum Mysterium, quod, cum beneficiorum maximum in eo operatus sit nobis Dominus, lætissima esse debet, & in Ecclesia semper fuit solemnitatis, & cum Missæ auditione observari congruebat.

IX. *Vel in Sabbato Sancto.* Luctuosa itidem est ista dies ob adhuc superstitem dolorosam recordationem Jesu Christi mortis, ejusdemque sepulturæ, in qua Corpus Christi jacere figuratur, ad ipsorum Apostolorum exemplum, qui percusso pastore dispersi sunt, & usque ad diem Paschatis in tristitia jejunaverunt, *de cons. 3. d. 3. sub.* Hujusmodi tempus luctus Ecclesia ipsa ubertim designat, dum coopertas adhuc tenet imagines, & Altaria spoliata, & abstinet ab organorum & campanarum sono. Esto autem perfectum agatur Missæ sacrificium, inhibitæ tamen manent Missæ privatæ, super quibus dispensare cum fractione mysteriosarum Cæremoniarum, quæ tunc peraguntur, minus conveniens erat, nec ad effectum forsan satis commodum, & Missæ solemni cunctam fidelium turbam, variis curis distentam, simul interesse posse, quasi impossibile reddebatur.

X. Verum hæc, ajes, procedere pro tempore præcedenti Missam solemnem, non subsequente, vel concomitante; Altaria enim suis festivis tunc ornamentis parantur, Imagines discooperiuntur, & omnia lugubria amoventur, & Missa ipsa, deposito luctu, in paramentis albis more festivo, & solemni cum organorum, & campanarum strepitu, versu *Alleluja*, aliisque lætitiæ signis celebratur; hinc plurimi ex Auctoribus tunc licitas censuere Missas privatas; & quando etiam sint inhibitæ, cur permitti non potuere, uti fit in occursu Annunciationis in feria v. Cœnæ Domini?

XI. At congruæ admodum non desunt rationes, cur dispensatum non fuit; & prima est, quod antecedenter ad Missam solemnem Ecclesia in summo luctu, & officiis tristitia plenis manet occupata, ac mysteriosis de causis Altaria tenet spoliata, adeoque inepta pro Missæ sacrificio; Missam autem solemnem ratione longæ præscriptæ functionis, ac Vesperarum sequentis diei, quas claudit, tardius differri necesse est, quare adhuc admodum incommodum, onerosum, & observatu difficile fidelibus fuisset ad dictas Missas solemnem, vel privatas audiendas teneri. Rationem alteram nobis designat Hugo de S. Victore, qui *lib. 3. de specialib. Missæ observ. cap. 20.* quærit, cur hoc biduo Missa non celebretur, & respondet: *Ex Decreto Innocentii Papæ Missam hoc biduo non celebrari, ut in pastoribus Ecclesiæ status temporis illius apud Apostolos ostendatur, qui, sicut propheta prædixerat, percusso Pastore dispersi erant &c.*, etenim ut superius diximus, toto hoc biduo, Parasceve scilicet, & Sabbato Sancto, in mœrore summo fuere, se occuluere, & jejunavere.

XII. Par autem non est ratio de feria v. in Cœna Domini, quæ etsi sit dies luctus ob imminentem Christi crucifixionem, nondum tamen hæc censetur peracta, & officia lugubria in Vesperis solum resumuntur, Altaria denudantur, aliaque doloris peraguntur argumenta; præcedenter vero Ecclesia lætitiæ signa præstat ob institutionem Dominicæ Cœnæ, hocque gaudio Christi passionis tristitiam temperat, & si quæ signa, vel Cæremonias mœstitiæ tunc adhibet, vel permixtas præstat, hoc unice facit in argumentum memoriæ, quam inter gaudia Dominicæ Cœnæ simul servat de passione Christi. Nihil itaque est invenire, quod eo tempore impedire valeat celebrationem Divinæ Incarnationis, sicuti celebratur institutio Sacramentorum maximi, aut celebrationem Missarum privatarum pro adimpletione præcepti. Quod si hæ inhibitæ sunt, hoc præstitum extitit, ut Sacerdotes quilibet e manu Celebrantis possent sacram sumere Eucharistiam, ad exemplum Christi, qui hac die suos communicavit Apostolos. Cum itaque per dispensationem aliquarum dumtaxat Missarum privatarum adhuc mos Communionis Cleri integer perseveret, privatæ ut supra permissæ Missæ satis commodum fidelibus faciant locum, ac tempus adimplendi præceptum, Ecclesia non sit in summo luctu occupata, & absorta, nec infringatur status ille Apostolorum, non est, cur per præfatam dispensationem magis, quam translationem, non debuerit Annunciationis festum ea feria condigne celebrari.

XIII. *Transfertur una cum præcepto audiendi Missam, & vacandi ab operibus servilibus.* Quod si ita transfertur, jam non amplius urgebit in Parasceve, aut Sabbato Sancto prædictum præceptum, perinde ac si dictis diebus Annunciatio minime recurreret: *Ad feriam secundam post Dominicam in Albis.* Prima dies hæc est, in qua cum officio, & festivatione reponi poterat, cum Paschatis octava officium quodlibet juxta Rubricas depellat.

XIV. *Etiam quocumque alio festo impeditam.* Limita, *dummodo non sit altioris ritus, vel dignitatis*, quæ ritui æquipollet, festum, quod eam feriam impedit; hanc enim limitationem suggerunt verba illa Decreti, *Protractis aliis festis, quæ non sint altioris ritus*, de quibus infra. Et quidem Annunciationis festum in ea feria plus inspici non potest, quam occurrens; cum autem nonnisi ritu duplici secundæ classis gaudeat, cuicumque primæ classis, quod ea feria occurrere valeat, utique cedit, sicuti cederet, si præfatum duplex primæ classis in propria die 25. Martii occurreret. Quia tamen adhuc ea feria Annunciatio censetur occurrens, festivatio in ea servabitur, translato dumtaxat officio, instar festorum de præcepto, quorum festivatio numquam transfertur, etsi eorum officium ad aliam diem amandetur. At cur ad eam feriam, licet impeditam transferenda edicitur, cum Rubricæ festa quælibet translata ad primam diem non impeditam rejiciant? Agebatur de reponendo festo universalis Ecclesiæ, quod secum vehebat festivationem, quam numquam transferre in usu habet Ecclesia, quare stata debuit determinari dies, in qua cuncta, ut apprime congruit, convenire posset Ecclesia in ejusdem celebratione, alioquin causa festorum, quæ in particularibus Kalendariis occurrunt, cum difformitate maxima celebrari contigisset, si in primam diem vage impeditam rejectum extitisset.

XV. *Ita ut eadem feria, prædicto casu eveniente*, ac consequenter minime, si alia de causa transferri contingat, *perpetuis futuris temporibus*, & ideo omni anno, in quo dictus occursus eveniet, *pro sede propria, & fixa memorato festo Annunciationis assignata, & stabilita intelligatur*, in qua propterea abdicata penitus propria die, accidentariam subit immutationem.

XVI. *Et in illa eo prorsus modo, ac forma præfatum festum quoad Officium, & Missam celebretur, quibus propria die 25. Martii in Kalendario Romano appositum celebraretur.* Dictio *Prorsus* advertente Barbosa *dict.* 294. idem denotat, ac *penitus, omnino, ex toto, & in totum*; & est adeo præcisæ naturæ, ut nullam recipiat modificationem, seu limitationem, quare Annunciatio fert secum prærogativas omnes, ac quæcumque privilegia, quæ eidem ex qualibet ratione deberentur, si in die 25. Martii celebraretur.

XVII. Hinc erues primo inhibitas esse Missas in Oratoriis privatis juxta Decretum S. R. C. 17. Novemb. 1607. Secundo in Missa solemni genuflectendum esse ad ea verba symboli *& incarnatus est* a Celebrante, & Ministris juxta præscriptum Cæremonialis Episcoporum *lib. 2. cap. 8. num. 53.* & quidem tametsi ob festum altioris ritus occurrens, officium minime fieret de Annunciatione; dicta enim genuflexio fit in reverentiam Dominicæ Incarnationis, quæ in eo casu in illa feria consideratur peracta. 3. Pridie annunciandum esse in Martyrologio prædictum festum, prout universim de festis cunctis, quæ diem aliam tamquam propriam sortiuntur, faciendum esse, censuit Congregatio 5. Maji 1736. Quarto celebrandum esse cum octava, ubi est Titularis, vel Patrona, incipiendo a dicta feria secunda; juxta Rubricas quippe Titularis, & Patronus principalis octavam sibi vindicat, qua si destituitur Annunciatio, cum in propria die recolitur, unice est ratione temporis quadragesimalis, in quod semper incidit; tempus autem Paschale octavas non respuit. Ita etiam tenet Meratus *sect. 3. cap. 8. num. 16.*, & prius ipse docuerat Fagiolus *Kalend. ration. ad Mensem Martii, num. 2.*

XVIII. Quoad octavam in oppositum censet Pittonus *de Sacr. ritib. num. 1026.* cujus opinio his niti potest argumentis. 1. Quia octava numquam transfertur, etsi festum transferatur. 2. Nam Octavarium Romanum alias exarare debuisset lectiones tertii nocturni, uti illas habet pro aliis cunctis festis B. M. de Kalendario Romano. 3. Si celebraretur cum octava, unde, quæso, lectiones desumi possent? 4. Nativitas S.

Joan-

Joannis Baptistæ, quoties in sequenti die immutatur, octavam non amovet, sed adhuc hæc die prima Julii expirat.

XIX. Ad 1. dicito id verum esse de casu translationis festi, non immutationis, & immutationis per Decretum habitæ, atque totalis, quoad officium scilicet, & forum, uti evenit in casu, tunc enim octava non celebratur extra proprios dies, sed intra, quia proprii dies non incipiunt a die, in quo recurrit festum aliis annis, sed a die, in quo eo anno est immutatum.

XX. Ad 2. Octavarium Romanum editum fuisse tempore, quo Annunciatio immutationis privilegio minime gaudebat, & ideo prædictas non tenere lectiones. Ceterum ex defectu lectionum prorsus inepte arguitur ad impossibilitatem octavæ, quoniam Annunciatio etiam extra casum immutationis transferri valet ad diem 30., aut 31. Martii, & tunc quis ei denegaret reliquos dies octavæ, quæ non expirat, nisi die prima Aprilis? Nonne Rubricæ disponunt, quod translato festo infra octavam, celebrari debeat cum reliquis diebus octavæ? Cur autem nihilominus Octavarium Romanum prædictas lectiones non habeat, & unde pro omni casu sint desumendæ, quæ diximus in Decreto ultimo cap. noni, ubertim ostendunt; & per hoc patet ad tertium, quod opponebatur. Ad 4. autem reponimus, id evenire in Nativitate, quia hæc totaliter proprium non deserit diem, nempe tam quoad Chorum, quam quoad forum, sed solum quoad Chorum, ut ibidem dicebamus, & dicemus infra exponentes Decretum 17.

XXI. *Protractis ad aliam diem*, prosequitur Decretum, *non impeditam juxta Rubricas Breviarii Romani omnibus aliis festis in eadem feria occurrentibus, quæ non sint altioris ritus.* In ea feria Annunciatio censetur occurrens, quare abigit festa illa, quæ sunt inferioris, vel æqualis ritus, & cedit iis ritus altioris; quinimmo quia major dignitas æquivalet ritui eminentiori, cederet etiam festis Domini, quæ ejusdem ritus alicubi occurrere possent. Ceterum etsi in hoc casu transferatur Annunciatio, transferenda tamen est quoad solum officium, & retinenda quoad forum, instar festorum de præcepto quoad forum, quoties ab officio altioris ritus e proprio die abiguntur. Anno 1741. die 2. Septembris prodiit Decretum, quod in prædicta feria secunda SS. Annunciationem, super festis, etiam primæ classis, præferentiæ privilegio decorare videtur; verum de eo in Decreto 20. cap. 30.

DECRETUM XV CAPITIS, IN ORDINE CXV.

Cum Festum S. Zenonis Martyris, quod in Civitate, & Diœcesi Veronensi, uti illius Episcopi, & principalis Protectoris quotannis die 12. Aprilis de præcepto cum octava celebratur, aliquoties incidat in feriam sextam Parasceves, vel in Sabbatum Sanctum, Clerus Sæcularis, ac Regularis ejusdem Civitatis, & Diœcesis S. R. C. humillime supplicavit, quatenus in casu talis occurrentiæ in posterum dictum festum S. Zenonis ad feriam secundam post Dominicam in Albis cum officio, & octava transferre, necnon officium diei festi S. Petri Martyris totius illius Diœcesis Protectoris minus principalis ad ritum duplicem secundæ Classis elevare dignaretur; Et S. eadem C., audita prius informatione Episcopi, hujusmodi instantiis juxta petita benigne annuit die 15. Septembris 1742. *in Veronen.* Habetur apud nos in authentica forma.

I. ZENO ex præclaris Christi Martyribus in Veronensi Ecclesia Episcopalem tenuit Cathedram, & principalem ejusdem gerit protectionem, & minus principalem S. Petrus ex inclyto Prædicatorum Ordine, qui Veronam ortu, & Novocomum glorioso illustravit occubitu. Nunc videamus, quid super his Sanctis petitum fuerit, ut responsionis vim assequamur.

II. Exponitur festum S. Zenonis quotannis *de præcepto cum octava* celebrari, & additur ratio *uti Veronensis Ecclesiæ Episcopi, & principalis Protectoris*. Postrema hæc ratio ad effectum utique potissima est, cum festum principalioris Patroni ex Urbana Constitutione, festivationem, & ex Rubricis officium, & octavam habeat. Prima autem est prorsus invalida, quoniam de Episcopis loci sine speciali concessione officium fieri non valet, & multo minus octava, nec Episcoporum festum est præceptivum.

III. Supplicatur pro translatione *diei festi cum officio, & octava*, ubi *festum* stat pro festivatione; & hoc pro casu incidentiæ in feriam sextam Parasceves, vel Sabbatum Sanctum, quare extra hanc incidentiam, festivatio retinebitur, officium rejicietur in primam diem non impeditam, & octava non transferetur. Hinc ubertim eluoet error ejusdem Ecclesiæ, dum quodam anno festum S. Zenonis incidens in Dominicam in Albis, in sequenti feria reposuit, ab hac amoto occurrenti festo S. Hermenegildi, cum tamen in primam diem non impeditam fuerit rejiciendum.

IV. Postulatur pro repositione in feriam 2. post Dominicam in Albis, nec dicitur, *licet impeditam*; tu tamen id intellige, quia in ea inimpedita jam ex se utile suæ repositionis haberet spatium. Tum etiam quia prædicta feria 2. esse non potest, nisi dies 21., aut 22. Aprilis, quæ sunt occurrentibus festis S. Anselmi, & SS. Soteris, & Caii semper occupatæ recurrit quippe martyrium S. Zenonis die 12. Aprilis; quapropter indubium est, quod pro dicta feria, licet impedita, petitio processit, cui cum annuat responsio, utique etiam facultas conceditur.

V. Translatio itidem octavæ petitur, & indulgetur, & id obesse videtur iis, quæ superius dedimus de translatione octavæ ad immutationem totalem festorum. Verum ad tollendos scrupulos, ac evertenda nonnullorum dubia, nonnunquam petitur, & conceditur, etiam quod jure communi jam reperitur concessum. Uterque Clerus Sæcularis, & Regularis supplicat, & de Regulari dubium insurgit, num octavæ ut supra translatæ incumbere queat? Refragantur Decreta in Capite tertio exposita, quæ octavas Patronorum Regularibus in universum inhibent, nec præsens opitulatur Decretum, quoniam etsi petitio etiam ex parte Regularium processerit, necesse non est, quod translatio octavæ acta sit beneficio illius, qui supplicavit, quinimmo & supplicatio, & facultas jure intelliguntur esse in favorem illius, qui ab octavæ celebratione nequaquam repellitur; non enim in petitione exprimitur Clerus, cujus beneficio sit supplicatio exhibita. Hæc nobis magis arrident, ex interpretativa tamen intentione haud abnuimus benigniorem adoptari posse opinionem.

VI. Specialis concessio est præsens Decretum, adeoque pro simili casu in exemplum minime trahendum. At quid faciendum erit, si festum aliud de præcepto in feriam sextam Parasceves, vel in Sabbatum Sanctum incidat? Quæ dedimus superius exponentes Decretum 13., casui incidentiæ in Parasceven abunde consulunt, & facile trahi valent ad casum incidentiæ in Sabbatum Sanctum, in quo cum unica Missa Conventualis diei permissa sit, nimis onerosum foret, & contra benignum Ecclesiæ morem, ad eam audiendam censeri adstrictam omnem fidelium turbam, quæ cum variis distenta sit curis, alias propria teneretur cum gravi incommodo negligere negotia. Eos tamen ex iisdem, qui Missæ prædictæ facile interesse possent, licet hac in re scrupulose nimis procedendum non esse putemus, nos excusare non possumus; quæ enim eo die dicitur, vera Missa est, non præsanctificatorum, quare cum præceptum observatu impossibile minime sit, per solum respectivum grave incommodum ejusdem obligatio potest dissolvi.

VII. Non minus specialis est concessio, quatenus festum S. Petri Martyris ad ritum duplicem 2. classis elevat, cum Patroni minus principales nonnisi ritu duplici majori gaudeant juxta Rubricas, atque Decreta. An autem ritus iste etiam a Regularibus usurpari queat, quæ superius dicebamus de octava, quæstionem dirimant.

DECRETUM XVI. CAPITIS, IN ORDINE CXVI.

Festum S. Benedicti, quod habet adnexum forum, incidens in aliquam diem majoris hebdomadæ, transfertur ad feriam tertiam post Dominicam in Albis tamquam diem propriam, translato quocumque officio, etiam æqualis ritus, in ea occurrente. S. R. C. 6. Septembris 1727. *in Fulden.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 270.

I. BEnedictus XIII. die 23. Januarii 1727. Ordini S. Benedicti concessit, ut sequitur; *Cum aliquoties contingat, festum S. Benedicti Abbatis quod fit die 21. Martii, incidere in aliquam diem majoris hebdomadæ, ac proinde juxta Rubricam ad aliam post Dominicam in Albis transferri debere, SS. D. N. Benedictus XIII. ad humilissimas preces P. D. Seraphini Transii Abbatis, & Procuratoris Generalis Congregationis Cassinensis, ut in celebratione festi, & officii Sancti Patriarchæ omnes Monachi, & Moniales ejusdem Regulam profitentes uniformiter conveniant, benigne indulsit, atque concessit, ut quoties idem festum ob eam causam transferri debeat, tunc feria tertia post Dominicam in Albis eidem celebrando assignetur, ita ut memorata feria tertia, eo casu intelligatur dies propria prædicti festi, adeoque in ea officium S. Benedicti a dictis Monachis, & Monialibus non obstante occurrentia alterius, sive ejusdem, sive inferioris ritus, etiamsi dies esset propria alicujus Sancti, perpetue celebretur.*

II. An festa Institutorum Religionum inter festa de præcepto sint computanda apud Regulares respective Familias, quarum sunt auctores? Quæstio est, cui affirmative reponendum esse videtur ex iis verbis producti Decreti, *ut simul convenire queant in celebratione festi, & officii*, nam cum festum, & & officium distinctim ponantur, videntur importare diversa, adeoque festivationem per *festum*, & horas canonicas per *officium*. Talem itidem facit Decreti sensum Meratus, cum in Indice Decr. Brev. num. 346. hæc notat verba: Festum S. Benedicti, quoties incidit in aliquam diem majoris hebdomadæ ab omnibus utriusque sexus sub Regula S. Benedicti militantibus transferendum est tam quoad forum, quam quoad Chorum, ut dictum est in allegato Decreto supra in Indice, emanato die 23. Januarii 1727., ubi reipsa idipsum inibi firmat, scilicet in eodem Indice num. 270. In eamdem opinionem inclinat Guyetus *lib. 1. cap. 14. quæst. 2. 3. & 4., & lib. 2. cap. 19. quæst. 3.*, ubi asserit, festa propria Regularium ita se habere ad ipsorum Ecclesias, seu loca, quorum propria sunt, sicut festa propria aliarum, & locorum, atque adeo pari ratione aliqua illorum debere esse in præcepto, puta Festum Fundatoris, qui instar Patroni principalis habetur; qua de causa nec officere putat Constitutionem Urbanam, utpote quæ festum Patroni

troni principalis in præcepto approbat observari. Idipsum putat de festis insigniorum Ordinis Professorum, quæ statuere Superiorum vult esse, non quidem omnium, sed majorum, qui hac in parte, ut in aliis gaudent jurisdictione quasi Episcopali. Quod Prælati Regulares festa de præcepto pro suis respective subditis indicere possint, uti Episcopi valent pro suis, nec dubitamus immo proculdubio magis illi, utpote qui ab Urbano VIII. Moniti minime fuere, ut a novorum festorum indictione abstineant, nec ut ea inducant, necesse habent suorum subditorum consensum expectare, nec pro Regularibus subditis militant eæ rationes, & causæ, ob quas Urbanus festa moderavit, & nova non invehi monuit. Regulariter tamen minime reperiuntur indicta, unde tota difficultas devolvitur ad festum Institutoris, pro quo militat ratio, illa ex principali Ordinis patrocinio perita. Verum cum Institutores Ordinum etsi Patroni principales censeantur, reipsa tamen non sint, cum in eorum electione regulariter non servetur forma præscripta per Decretum 23. Martii 1630., haud credimus Urbanam Constitutionem iisdem suffragari, immo refragari magis, utpote quæ unius dumtaxat ex principalioribus Patronis festum vult esse festivum; Regulares autem ad festivationem Patroni principalis loci censentur adstricti. Reputamus nos itaque *festum* feriationem non importare, sed solemnitatem.

III. Fuldensis Civitas, in qua inest celebris Abbatia totius Europæ, nedum Germaniæ, in qua sita est, quæ & paret Abbati, qui est Imperii Princeps, cuique subjacet tractus adjacens satis extensus, speciali devotione affecta erga eumdem S. Benedictum, cujus & protectione gaudet, ejusdemque festum in præcepto excolit, pro eadem translatione una cum feriatione supplicavit, & obtinuit prout in producto Decreto, quod favorabile esse nedum Fuldensi Ecclesiæ, ad cujus instantiam emanavit, sed omnibus universim Ecclesiis, in quibus festum S. Benedicti adnexum habet forum, seu est in præcepto, apprime ostendit universalis dicendi modus, quem servat Decretum.

IV. Privilegium est illud admodum amplius, & extensius privilegio Annunciationi facto, nam hoc restrictum manet ad casum incidentiæ in Parasceven, vel Sabbatum Sanctum, ubi festum S. Benedicti immutationem prædictam subit, in quamcumque incidat diem majoris hebdomadæ, videlicet a Dominica Palmarum usque ad Sabbatum Sanctum inclusive. Hujusce immutationis quatenus Monachis ut supra concessæ rationes Decretum allegat, nempe, *ut in celebratione festi, & officii Sancti Patriarchæ omnes Monachi, & Moniales ejusdem Regulam profitentes uniformiter convenirent*; sæpe enim eveniebat, festum hocce in Ordine solemnissimum, diversis diebus per Ecclesias Ordinis, etiam intra eamdem Diœcesim sitas, cum difformitate celebrari propter particularia occurrentia officia apud unam ex dictis Ecclesiis, & non apud alteram. Sic autem in præcipuo festo intra Ordinem ponitur uniformitas indivisibiliter inhæret officio, nec a luctuosis hebdomadæ majoris officiis minuitur lætitia, qua dictum decet festum celebrari. Hinc facile applicare poteris, quæ de Ordine dicebamus, ad loca, ubi S. Benedictus adnexum habet forum, sic quippe etiam festivatio numquam sejungitur a solemnitate, & officio.

V. Quæres 1. cur id privilegii factum eidem non sit, cum infra octavam Paschæ recurrit?

VI. ℟. Factum id esse, quia licet officium transferendum sit, nihil tamen est, quod iis diebus solemnitatem, & festivationem lætanter agitari vetet, perinde ac fit aliis anni diebus.

VII. Quæres 2. cur pro repositione S. Benedicti delecta fuerit feria tertia *post* Dominicam in Albis, & non magis secunda, quæ est prima, quæ Sanctorum officia patitur?

VIII. ℟. in gratiam Festi SS. Annunciationis, quoniam non semel accidit hoc incidere in Parasceven, aut Sabbatum Sanctum, adeoque transferendum esse quoad chorum, & forum, quando festum S. Benedicti immutandum est ob ejusdem incidentiam in hebdomadam majorem; cum enim in eo casu Annunciationi feria secunda assignata sit, haud decebat itidem assignari S. Benedicto, ne hæc festa se mutuo impedirent, & ut ab omnibus in celebratione festi universalis, & Ecclesiæ præcipui, cujusmodi est Divina Incarnatio, quæ in festo Annunciationis excolitur, uniformitas servaretur. Dices, cur igitur dicta feria secunda concessa extitit immutationi S. Zenonis? Hoc ideo, quia in casu S. Zenonis numquam contingit Annunciationis festum quoad Chorum, & forum esse translatum.

IX. Quæres 3. num hoc privilegium competat S. Benedicto, ubi adnexum habet forum, sed loci Protector principalis non est? Ratio dubitandi est, quia privilegium emanavit ad instantiam Civitatis, cujus S. Benedictus principale gerit patrocinium, quare de hujusmodi casu videtur solummodo fuisse excogitatum.

X. ℟. usique, quia Decretum generaliter loquitur de festo S. Benedicti, quod habet adnexum forum, nihilque tenet de principali patrocinio, quidni igitur & illimitate erit intelligendum? Verba sunt argumenta intentionis, quare si hæc modificationem non habent, haud dicere nos possumus, limitate fuisse excogitatum, præsertim quia sumus in favorabilibus, & in iis, quæ cedunt in majorem S. Benedicti honorem.

XI. Quæres 4. an idem sentiendum sit, ubi festum S. Benedicti foret semifestum, seu festum dimidiæ diei?

XII. ℟. affirmative; ibi enim vere adnexum habet forum, licet illud non habeat per totam diem, quod Decreti verba nequaquam exposcunt.

XIII. Quæres 5. de locis, ubi S. Benedictus festivatur ex voto, aut devotione, vel adnexum habet forum quoad solam vacationem a strepitu forensi?

XIV. ℟. nequaquam, quoniam dum S.C. nomen *fori* usurpat, illud semper stricte accipit, prout nempe importat festum vere de præcepto in sensu Ecclesiæ cum obligatione audiendi Missam, & vacandi ab operibus servilibus, cujusmodi non est festum S. Benedicti in præfatis locis. Fallit hoc forsitan, si votum esset recens emissum, utpote quod voventes ad festivationem adstringit. Verum de his abunde actum est in primis quatuor Decretis capitis.

XV. Quæres 6. utrum dicti privilegii usus esse queat apud Ecclesias, quarum S. Benedictus est Titularis?

XVI. Ratio dubitandi esse potest, quod in Can. *Pronunciandum* inter festa observanda proponitur Dedicatio cujusque Oratorii, qui Canon a nonnullis extenditur etiam ad Titulum ejusdem, quia hujus festum æquale est, nisi præstet festo Dedicationis. Putant autem per Constitutionem Urbanam nihil detrahi festis particularibus cujuslibet Ecclesiæ particularis, sed adhuc ea remanere in priori observantia, quæ ipsis a jure communi tribuitur, & solummodo abrogari festa generalia, seu quæ ad omnes universim Ecclesias Regni, Provinciæ, Diœcesis, vel Civitatis alicujus spectant. Quam intelligentiam non reprobat Guyetus *lib. 2. cap. 19. quæst.* 17., approbatque fidelium usus festivandi Titulum propriæ Ecclesiæ.

XVII. Verum salvis Constitutionis verbis, haud consistunt hujusmodi particularia festa, quoniam ex particularibus festis duo solum permittit, scilicet Patroni principalioris Regni, vel Provinciæ, & alterius pariter principalioris Patroni Civitatis, Oppidi, aut Pagi, & continuo subdit: *Ad reliquorum vero dierum observantiam, quos hactenus sive in universa Ecclesia, in quavis Natione, aut Regno, Provincia, Diœcesi, aut loco quomodocumque, sive ex præcepto, sive ex consuetudine, sive ex devotione Christifideles tamquam festivos celebrarunt, nequaquam ex præcepto ipsos teneri*. Volo, ut notes to *Aut loco*, quod in sinu suo etiam dicta particularia claudit festa, præsertim quia adsunt loca, quæ per unam dumtaxat Parochialem reguntur Ecclesiam, & ulterius diserte se exprimit Pontifex, intendere *Sanctificationis festorum certum formare præceptum* & velle *Ecclesiasticam eorumdem ubique æqualitatem*. Talis utique est communis Christifidelium sensus, qui propterea Dedicationem Ecclesiæ, etsi in Jure expressam, minime festivant; unde autem, quæso, argui potest, quod festivationem Tituli, qui in jure expressus non est, & a simili de præscripto circa Dedicationem solummodo eruitur, ex præcepto servent, & ad eam teneri arbitrentur, & non magis ex devotione? Quod si Titulus adnexum non habet forum, non est, quod probemus, Decretum Ecclesiis habentibus pro Titulo S. Benedictum esse favorabile.

XVIII. *Translato*, subdit Decretum, *quocumque alio festo etiam æqualis ritus in ea occurrente*. Etsi dictio *Quicumque* omnia includat, & nihil excludat, tu eam limita, si occurrens festum sit *majoris dignitatis* in paritate ritus; major enim dignitas altiori æquivalet ritui, dummodo sit ex recensitis per Rubricam *Inter festa*, & dictio *Quicumque* non includit privilegiata in materia, de qua agitur, cujusmodi sunt festa digniora juxta allegatam Rubricam; Vide, quæ dedimus exponentes Decretum 16. cap. primi, necnon agentes de Annunciationis festo; particulare non minus enim est hoc Decretum, & in exemplum pro similibus minime trahendum, festum pridie annunciandum in Martyrologio, & cum octava celebrandum, & cum reddatur festum veluti Mobile, evulgandum Populis etiam inter festa Mobilia in Epiphania Domini, vel saltem a Parocho inter Missarum solemnia in proximioribus præcedentibus diebus festivis, vel Dominicis notificanda fidelibus, prout de festo Annunciationis fieri jussit Clemens XI. sub die 25. Martii 1712. Idipsum dicito de festo S. Zenonis, aliisque, quæ, & quoties transferuntur quoad forum.

DECRETUM XVII. CAPITIS, IN ORDINE CXVII.

Si Festum Sancti Joannis Baptistæ, sive aliud ex solemnioribus venerit in die Corporis Christi, officium Sancti Joannis singulari privilegio transfertur in sequentem diem a quocumque officio duodecim lectionum (nempe juxta ritum Monasticum, & juxta Ritum Romanum novem lectionum) etiam impeditam cum commemoratione octavæ, sed in secundis Vesperis fit commemoratio tantum Sancti Joannis. Cætera vero Festa solemniora occurrentia in dicta die Corporis Christi transferantur infra octavam in primam diem non impeditam. S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 327.

I. DUbium non est, quod festum S. Joannis Baptistæ, uti & quodcumque aliud ex solemnioribus, occurrens in die Corporis Christi, transferri debet, cum id diserte statuant Rubricæ *de Translat. num.* 1., *& sub Tabella occurr. num.* 1., exigatque dignitatis ratio, & Mysterii dignitas. Officium autem S. Joannis singulari privilegio transferendum indicitur in sequentem diem a quocumque officio etiam impeditam. *Singulari* utique *privilegio*, quod non conceditur cæteris solemnioribus festis, quæ in primam diem non impeditam rejiciuntur, & simile concessum non legitur, nisi Annunciationi Deiparæ, & nonnullis aliis, quando quoad Chorum, & forum transferuntur, & particulari de causa etiam festo Dolorum B. M., de quo suo loco agetur, quodque est aperte contra Rubricas ipsas, quæ festa translata ad primam diem non impeditam semper emandant.

II. Hu-

II. Hujus privilegii quatuor affert congruentias Meratus in memorato Indice num. 327., quarum prima est, quod in festo Sancti Joannis Baptistæ Presbyteri ter Missam facere solerent, prout in die Nativitatis Domini etiamnunc agitur. Secunda ex causa, & consideratione peractæ vigiliæ, quæ cum sit præventio festi, requirebat, quantum fieri potest, proximiorem ipsi festo proprii officii recitationem. Tertia, quod per præsens Decretum eidem præferentia conceditur in concursu cum Dedicatione Ecclesiæ, Quarta, quod Rubrica *de Transl. num.* 1. habet: *Si Festum Nativitatis Sancti Joannis Baptistæ venerit in die Corporis Christi, transfertur in diem sequentem cum commemoratione octavæ.* Quæ Rubricæ Verba absolute, & simpliciter prolata, asserit interpretata fuisse; asserit, ut in sequenti die accidentariam subeat immutationem, & in ea sit collocandum, tametsi sit impedita.

III. Verum futiles sunt rationes istæ. Secunda quidem, nam quænam festa, quæ cum vigilia præveniuntur, in sequenti die impedita reponuntur, quando transferri contingunt? Nonne ad primam diem non impeditam amandantur, nulla habita consideratione ad vigiliam jam peractam? Ad quartam jam satis constat ex dictis in Decretis secundo, & tertio Capitis decimi, ubi distinximus inter Rubricas disponentes de repositione festorum generatim, & speciatim, & rationibus, & exemplis ostendimus, festa ea particularia, quæ speciales Rubricæ in sequentem diem transferenda edicunt, in ea non esse reponenda, si alicubi sit impedita. Prima denique, & tertia ex productis rationibus tantum abest, quod sint congrua causa dicti privilegii, quin magis sui ipsius ex causa sit, a qua idem privilegium agnoscit originem. Cæterum plurima alia festa non desunt, in quibus pluries celebrabatur olim, & tamen dicto privilegio decorata non sunt, festumque Sancti Joannis vi suæ dignitatis, & Rubricarum in Decreto 16. Capitis primi jam fuse tradidimus præstare Dedicationis festo quod perperam festum Domini appellatur.

IV. Non alia igitur erit hujusmodi privilegiorum causa, & origo, quam ipsiusmet S. Joannis Baptistæ dignitas, in cujus laudibus D. P. Augustinus *Serm.* 21. *de Sanctis* hæc pronunciasse reperitur: *Magnus igitur Joannes, cujus magnitudini etiam Salvator testimonium perhibet dicens: Non surrexit inter natos mulierum major Joanne Baptista. Præcellit cæteros, eminet universis, antecellit Prophetas, supergraditur Patriarchas, & quisquis de muliere natus est, inferior est Joanne.* Et quidem finis non foret, si in ejusdem laudibus nos vellemus effundere, enarrantes ex Evangelio, ac Sanctis Patribus privilegia plurima, quibus præ cæteris illum Deo placuit illustrare; hinc ex eodem Augustino *Serm.* 20. *de Sanctis* contenti erimus asserere, quod ex Sanctis illius solummodo nativitas in Ecclesia colitur, ut inde eruamus, quam convenienter etiam super ceteros immutationis privilegio in sequentem diem etiam impeditam fuerit decorata, seu in sua die saltem commemoratione gauderet, sicut excellentioris seu dignitatis immobilitatis privilegio donata fuere Christi festa plurima, & Deiparæ primarium, scilicet Assumptionis, quinimmo & festum omnium Sanctorum.

V. In sequenti igitur die Nativitas S. Joannis censenda erit ut occurrens, adeoque transferri faciet festum quodlibet, licet Dedicationis, aut Titularis, vel Patroni, quod alicubi occurreret, cum omnibus istis intrinsece vi dignitatis præstet juxta ea, quæ dedimus exponentes Decretum 16. Cap. primi. Id tamen limita, si festum occurrens ejusdem foret ritus, sed majoris dignitatis, scilicet festum Domini, aut Deiparæ. Fiet autem in ea licet duplex primæ Classis sit, commemoratio octavæ Corporis Christi, & in secundis vesperis Corporis Christi sola commemoratio Nativitatis, ut firmat Decretum, atque diserte disponunt Rubricæ *de Transl. num.* 1., *& sub Tabellis occurr., & concurr. num.* 3., *&* 6.

VI. At quid, si Nativitas transferri contingeret, non ob incidentiam in diem Corporis Christi, sed in festum aliud majoris dignitatis? Gauderetne privilegio?

VII. ℞. Utique, origo enim, & causa dicti privilegii est dignitas festi, & ideo haudquaquam deperditur privilegium, a quocumque festo Nativitas a proprio die depellatur.

VIII. Quæres 1. num una cum officio transferenda sit festivitas fori?

IX. ℞. Negative; consulto enim Decretum non *festum*, sed *Officium* asserit esse transferendum. Et quidem officium solum impeditur, non festivitas, quæ optime haberi potest, ac servari in festo Corporis Christi, instar aliorum festorum incidentium in Dominicas privilegiatas, aut festum aliud de præcepto, quæ quoad solum chorum, non forum transferuntur. Ecclesia admodum refugit dies festivos multiplicare in gravamen populi; & hac de causa eosdem libens non semel moderata fuit, solumque Annunciationis festum pro casu incidentiæ in feriam sextam Parasceves, aut Sabbatum Sanctum, in quo festivitas integre servari non potest, quoad festivationem in usum habet transferre, & insuper indulsit super festo S. Benedicti incidente in feriam majorem, ceterum hinc nullum populo gravamen insurgit, cum bis in casibus feriario in proprio die censet urgere.

X. Quæres 2. An translato ut supra festo S. Joannis in sequentem diem, una quoque transferri debeat ejusdem octava?

XI. ℞. Nequaquam, & ita diserte statuit Rubrica *de Transl. num.* 1. Nec officiunt, quæ superius dedimus de festis SS. Annunciationis, S. Zenonis, & S. Benedicti, quia horum festa transferuntur quoad Chorum, & forum in statam aliam diem tamquam propriam, & omnimode deserunt diem propriam, ad hancque nullum penitus servant respectum; non sic autem est de festo S. Joannis, quod in sequenti die quoad solum officium immutatur, & ad propriam servat respectum, ab eaque censetur expulsum, licet in sequenti die ex speciali privilegio celebretur & occurrens. Videantur, quæ dicta sunt in Decreto ultimo Capitis noni.

XII. Quæres III. Annunciari debeat in Martyrologio Festum S. Joannis, quando in sequentem diem ut supra immutatur?

XIII. ℞. Annunciari posse, cum juxta Decretum 5. Maji 1736. pridie id fieri valeat etiam de festis, quæ meram subeunt translationem. An autem enunciari debeat, difficilius est stabilire. Id indicare videntur superius statuta de Annunciationis festo, sed dispar est ratio, quoniam hoc diem propriam totaliter deserit.

XIV. Ulteriora Verba Decreti, *cetera vero festa solemniora occurrentia in die Corporis Christi, transferantur infra octavam in primam diem non impeditam*, designant nobis privilegium, de quo supra, singulare esse, adeoque ceteris festis non posse suffragari, licet solemnioribus, quæ consequenter in primam diem non impeditam erunt transferenda juxta Rubricarum mandata, & sic infra octavam Corporis Christi, quæ patitur duplicia 1. & 2. classis translata, si infra hanc dies inimpedita occurrat, alioquin post octavam.

DECRETUM XVIII. CAP., IN ORDINE CXVIII.

Translato Festo, in cujus die conceditur indulgentia, non transfertur etiam indulgentia. S. R. C., 30. Decemb. 1639. *in una Cappuccin.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 106.

I. Nonnemini extra Chorum expositio Decreti, quod circa Indulgentias versatur, videbitur sumpta in Capite quod de diebus festivis pertractat; at quæ inferius danda sunt, ab omni nota nos utique vindicabunt. Quod autem præsens firmat sanctio, par aliud itidem confirmatum fuit Decretum: *Translato festo, in cujus die conceditur indulgentia, non transfertur indulgentia, nisi ex concessione speciali.* S. R. C. 10. Junii 1690. *in una Ord. S. Benedicti.* Qua cum limitatione, *nisi habeatur concessio specialis*, dubium non est & præsentem debere intelligi Sanctionem, quæ propterea non procedit de hujusmodi particularibus Indultariis, quorum plurium meminit Amort. *de indulg. pag.* 478. *quæst.* 5.

II. Advertendum est primo, quod multipliciter festum aliquod accidit transferri. 1. quoad solum officium, quando tamen festum ultra officium habet etiam feriationem ab opere servili, uti regulariter evenit, cum festum aliquod de præcepto quoad Chorum, & forum, incidit in Officium altioris ritus, aut privilegiatum; tunc etenim transfertur solum officium, & feriatio in proprio die servatur. 2. Quoad solum item officium, sed quando festum ultra officium non habet alium cultum, ut sunt omnia festa, quorum officium in Breviarium reperitur invectum, sed quoad forum de præcepto minime sunt. 3. quantum ad solam solemnitatem, & hoc evenit, cum v. g. Congregatio aliqua festum Tituli, vel Patroni, aut quodcumque aliud celebrat pro majori solemnitate, commoditate, aut alia de causa in die Dominica, vel quavis altera, quæ non est Sancti propria. 4. quantum ad solum forum, sicuti usus est in multis Diœcesibus transferre festa aliqua de præcepto. Clericis interim celebrantibus in suo proprio die horas canonicas eorumdem festorum; qualis usus teste Gobat *par.* 2. *de Indulg. cap.* 7. *num.* 331. viget pro festo S. Michaelis in locis Lacui Acroniano vicinis, ne hujus observatio impediat, seu interrumpat cœptam jam vindemiam; quod *num.* 333. itidem servari asserit in Urbe Constantiensi, & aliis vicinis urbibus, & pagis pro festis SS. Matthæi, aut Michaelis, quando vindemia incidit in eorumdem festa. 5. quoad Chorum simul, & forum, quemadmodum fieri diximus in festo SS. Annunciationis, & aliis. 6. Sunt, quædam officia, quæ cum in propria die sint perpetuo impedita, vel alia de causa immediate per Sedem Apostolicam, aut ab Ordinariis locorum vi Decretorum generalium alteri diei in perpetuum consignantur.

III. Advertendum est 2., quod Festum, pro quo Indulgentiæ concessæ sunt, potest esse mobile, ut festum SS. Rosarii, vel aliud quodcumque diei mobili affixum. Datur & festum, quod de præcepto est quoad Chorum, & forum, & transfertur quoad solum Chorum, sed tamen in statam aliquam diem uti propriam, ut superius dictum est de Festo S. Joannis Baptistæ. Itidem superius omnes recensitæ festorum translationes esse queunt legitime, vel illegitime factæ.

IV. Advertendum est 3., quod ex indulgentiis, quæ pro aliquo festo reperiuntur concessæ, aliquarum indultum cantare potest pro visitantibus Ecclesiam ac die festo talis, aut talis Sancti, nulla mentione facta diei mensis, vel diei Depositionis, aut Translationis, vel similis, & aliarum Indultum hujusmodi facere post expressionem.

V. Quoties itaque festum est in præcepto quoad Chorum, & forum, si quoad solum Chorum transferatur, non reperi ex Auctoribus, qui una quoque sentiat indulgentiam transferri; Indulgentiæ enim teste S. Pio V. in Bulla 34. in festis de præcepto quoad forum præcipue conceduntur, ut sint ad usum, & devotionem Populi, & quo hic frequentior ad talem Ecclesiam conveniat; Populus autem multum non attendit

ad

ad ipsum officium, sed ad id, quod est publicum, nempe ad festi solemnitatem quoad forum, nec eo die quo officium; sed quod feriatio exsolvitur, ad Ecclesiam est conventurus.

VI. Si vero festum non habeat alium cultum præter officium, vult Bonagratia *in summula qu. Regnl. V. indulgentia*, indulgentias illi festo destinatas valere illo die, quo celebrabitur in Choro id festum, quia tale festum non habet alium cultum præter officium, adeoque eo die unice recolitur, quo dictum celebratur officium. Id tamen minime procedit, quia Indulgentiæ sunt in usum indifferenter Cleri, & Populi, & maxime Populi; hic autem nihil scit de tali translatione, sed suæ memoriæ imprimit, aut ex plebeis Kalendariis, vel concione discit tertium, quartum &c. diem Mensis, in quo festivitas ralis Sancti statæ recorrit, quapropter persæpe fideles defraudarentur concessis indulgentiis, & alias semper anxii forent de earundem acquisitione; ubi nihil hujusmodi accidit pro clero, qui probe scit ejusdem proprium Sancti diem.

VII. Quod si festum quoad solam solemnitatem transferatur, cum hujusmodi translatin non sit canonica, sed pure arbitraria, nec proprie sit festi translatio, concorditer omnes tuentur non transferri indulgentias.

VIII. De causa translationis festi quoad Chorum, & forum quæstio succedit, in qua duas repetio Auctorum sententias, quarum una mordicus negat, & est Amoti *loco cit.*, Munacelli *in Formul. leg. pract. part.* 2. *tit.* 16. *formul.* 6. *n.* 9., & aliorum, & nituntur primo in duobus adductis superius Decretis, quæ ad translationem festi generaliter firmat non transferri indulgentias. 2. quia Sixtus V. 1580. 3. Kalen. Octobris favore Congregationum erectarum a Societate Jesu ad translationem festi SS. Annunciationis concessit transferri indulgentias, & pro eodem festo 1712. 25. Januarii indultum id fuit etiam Aniciensibus, & pro festo Inventinnis S. Crucis 1726. 11. Martii pro Bohemia &c., opus autem non fuit hisce indultis, si translato festo, transferentur & indulgentiæ. 3. quia Indulgentiæ concessæ pro certo, & determinato die, tamquam eidem affixæ, non videntur posse transferri, nisi hoc expresse concessum existat.

IX. Pro affirmativa vero stant Guyetus *lib.* 2. *cap.* 18. *quæst.* 12., Meratus *sect.* 3. *cap.* 10. *num.* 11. Fagioli *Kalen. perp. ration. pag.* 55. Felix Potestas *in examine Eccl. par.* 1. *to.* 4. *c.* 8. *num.* 3739., Reinffestuel *Theol. moral. tract.* 12. *quæst.* 5., Diana Coord. *to.* 4. *resol.* 31. *n.* 2. Sylvius *in suis resol. V. indulgentia*, Gobat *loco cit.* aliique, quibus & nos ipsi subscribimus. Tum quia Meratus in Indice Decr. Brev. num. 106. memorat Decrerum quoddam Congregationis Indulgentiarum de die 2. Julii 1674., in quo diserte declaratur, quod si transfertur festum quoad feriationem, & officium, transfertur etiam indulgentia, si vero quoad officium tantum, non transfertut indulgentia. Tum quia Indulgentiæ dantur in usum Populi, & Populus in die illius translationis est conventurus, cui propterea præfara translatio indicitur in Concione, vel inter Missarum solemnia denuncianda.

X. Hinc ad primum in oppositum superius adductum dicito, duo illa Decreta procedere de festis translatis quoad solum officium. Ad 2. dicito idipsum; festum enim Inventionis S. Crucis nunquam quoad forum transfertur, & festum Annunciationis, quando factus fuit favor dictis sodalitiis, nondum immunitationis privilegio quoad forum donatum fuerat, quando etiam verba Bullæ in casu translationis solius officii non procederent: *Ita quod in eventum, in quem officinm ejusdem Annunciationis transferri contigerit, indulgentiæ privatæ similiter in diem translationis hujusmodi arbitrio Superioris loci dictæ Societatis transferri possint, auctoritate Apostolica perpetuo concedimus*. Aniciensium Decretum est, ut sequitur: *Anicienses petunt, ut indulgentiæ in forma jubilæi concessa pro festo Annunciationis, incidente festo in hebdomadam Sacram, transferantur in feriam secundam post Dominicam in Albis*. ℞. *affirmative*. Attento usu Romano, in quo nonnisi in casu incidentiæ in Parasceven, & Sabbatum Sanctum, Annunciatio transfertur quoad forum, patens est, quod præfatum Indultum est pro casu translationis etiam quoad solum officium, cum procedat pro casu incidentiæ *in hebdomadam Sacram*, quæ profecto latius patet. Cæterum non raro a nonnullis petuntur, & consequenter conceduntur ea, quæ absque alia concessione fieri licebat, & per hoc patet ad similia Decreta, quæ in contrarium possent produci. Ad tertium denique constabit ex infra dicendis de Indulgentiis eo modo concessis.

XI. Ubi vero fit translatio festi alicujus quoad solum forum, in favorem translationis Indulgentiæ est pronunciandum, idque patet ex dictis, quia scilicet Populus, cui fit denunciatio translationis festi, in eo die festivo ad Ecclesiam deveniet, & non in die 29. v. g. Septembris, a quo ratione ruralium laborum tunc urgentium festum S. Michaelis alio transfertur. Deinde hac in re habenda est major ratio obligationis constringentis Clerum simul & Populum, quam constringentis solum Clerum; hujusmodi autem major obligatio repetitur in die, in quam transfertur festum quoad forum, in quo festivatio est indifferenter in præcepto apud Clerum, & Populum, non autem in quo recitatur officium, quod ad clericales attinet solummodo obligationes.

XII. Hinc habes, quod si festum de præcepto quoad Chorum, & forum, transferatur quoad solum officium in aliquam statam diem tamquam propriam, qualiter evenit Nativitati S. Joannis incidenti in die Corporis Christi, non transferuntur Indulgentiæ, quia potior obligatio adstringens Clerum & Populum, scilicet feriatio, permanet in die a quo, nec transiit in diem, ad quem transfertur officium, seu in quo urget solummodo clericalis obligatio, quam profecto non comitantur indulgentiæ.

XIII. De festis, quæ cum in propria die sint perpetuo impedita, aut alia de causa, alteri diei per Sedem Apostolicam in perpetuum addicuntur, sumimus agere, qualiter moderne factum extitit festo S. Joachim a die 20. Martii, ut in die festivo celebraretur, rejecto in Dominicam post festum Assumptionis Deiparæ, & forsitan etiam festo S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis immutato in diem 27. Maji, postquam ejusdem Natalitia dies ob concessionem Officii S. Gregorii VII. occupata remansit. Quo in caso nos edocet Decretum primum Capitis decimi, indulgentias minime transferri, nam cum pluribus in locis celebraretur die 17. Septembris Festum SS. Nominis B. Mariæ cum indulgentiis pro interessentibus Missæ solemni concessis, & dictum festum redditum fuisset officium Ecclesiæ universalis pro Dominica infra octavam Nativitatis ejusdem B. Mariæ, declaratum fuit, non amplius licere precedentibus Indulteriis uti sibi facto Indulto, sed debere cum Ecclesia universali in ejusdem celebratione se conformare, nec propterea in eorum favorem censeri translata jam concessas Indulgentias, sed pro translatione supplicandum esse Sanctissimo. Videantur, quæ dedimus in expositione ejusdem Decreti, ubi & observavimus indulgentias etiam cessare pro die, pro quo fuerunt concessæ.

XIV. Idem esto judicium de festis, quæ in particularibus locis per Decreta generalia ob impedimentum in proprio die, alteri in perpetuum traduntur celebranda; relare enim ad non translationem indulgentiarum, si non potior, eadem utique procedit ratio. Quantum vero ad indulgentiarum cessationem non item, quoniam etsi officium semper in altera die celebretur, celebritas tamen, & solemnitas regulariter perstat in propria, uti & ejusdem annotatio in Kalendariis plebeis, quibus utitur Populus; e contra vero quia cum immutatio fit immediate per Decretum particulare, & in Kalendario Romano, transfertur etiam solemnitas, & dicta annotatio, idcirco & cessant indulgentiæ.

XV. Hora est, agamus de festo ex se mobili, aut in perpetuum consignato Dominicæ alicui, vel feriæ mobili, & licet præfatum festum uno anno celebretur una die mensis, altera in alio, secum fert indulgentias, quia tunc vere festum non est translatum, uti nec indulgentiæ, sed ambo recurrunt die, pro quo fuerunt concessa. Secus contingeret, si festum, puta SS. Nominis Jesu depelleretur a Dominica, cui fuit affixum; hoc enim in casu indulgentiæ non sequerentur officium, sed prædictam Dominicam. Quoties festum aliquod addictum est alicui Dominicæ, puta Festum Rosarii, & alicubi celebrari assolet in alia, sustinet Amort transferri indulgentias, ne his defraudentur fideles; at cum hujusmodi indulgentiæ sint affixæ Dominicæ statæ, & festum Rosarii quoad solam solemnitatem transferatur, & arbitrarie, nos non videmus, quomodo in sua assertione tueri se queat.

XVI. Translationem festi illegitime factam indulgentiæ haudquaquam sequuntur; cum enim talis translatio illicira sit, nec titulum habeat suæ subsistentiæ, quomodo tueri poterit translationem indulgentiarum, quando etiam hæ ad translationem festorum translationem subirent?

XVII. De indulgentiis, in quarum diplomate exprimitur dies Mensis, seu diei Depositionis, aut Translationis &c., dissimiliter prosantur Doctores; Sylvius, & Diana *loc. cit.* volunt talem indulgentiam non transferri, utpote affixam diei, Gobat idipsum sentit de indulgentiis cum nominatione statæ Mensis diei concessis, non vero de iis, quæ cum sola nominatione diei Depositionis, vel Translationis, aut similis reperiuntur indultæ, forsitan quia hujusmodi rationes adhuc excoluntur in die, in quam transfertur festum; Guyetus denique patum referre asserit, quod in Diplomate exprimatur dies Mensis, seu dies Depositionis, vel similis; is enim, ait ipse, ex mente Pontificis capiendus est, & est, quo Populus convenit in talem Ecclesiam ad festum celebrandum. Id autem intelligitur de casu, in quo indulgentiæ ad translationem festi ut supra transferuntur, non autem universim.

XVIII. Guyeti sententiæ nos adhæremus, tum ob rationem, quam ipse adducit, tum quia indulgentiæ dantur ad augendam festi celebritatem; tum etiam quia eædem non addicuntur diei statæ Mensis, vel Depositionis, nisi in gratiam Sancti, aut festi, quatenus ejusdem dies natalitia, vel alia de eo celebris in eam incidit; quare si hanc totaliter deserat, & alteram veluti propriam ex integro adipiscatur, non est, cur indulgentiæ non debeant sequi festum, seu diem, in qua festum legitime ex integro reponitur cum omni, vel saltem potiori solemnitate, ut evenit in festis, quæ transferuntur quoad Chorum, & forum, aut quoad solum forum. Debet siquidem indulgentia ad finem, cui a concedente est destinata, videlicet ad commoditatem, devotionemque Populi, & ad augendam festi celebritatem deservire, & non ad diem, cui, si res exactius consideretur, nonnisi per accidens reperitur addicta. Ex his autem abunde habes, quibus in casibus locum habeat præsentis dispositio Decreti.

CAPUT XIV.

De Diebus Dominicis.

I. A Diebus festivis in honorem Sanctorum institutis ad dies Dominicos gradum facimus, quorum prerogativas varias recensens Bona *de Divina psalm. cap.* 16. §. 18. scribit: *Hac die, ut Sancti Patres observant, novæ Lucis primordia mundi originem illustraverunt. Hac die Patres nostri Mare rubrum sicco vestigio transierunt. Hac eadem die panem de cælo omne delectamentum in se habentem acceperunt. Initio ejusdem diei natus de Virgine Christus, dictaque die postmodum baptizatus, aqua in vinum mutata recreavit convivas, & de quinque panibus multiplicatis quinque millia hominum satiavit. Hac die resurrexit a mortuis, & januis clausis ingressus ad discipulos dedit eis Spiritum Sanctum & potestatem remittendi peccata. Hac die Spiritus Sancti gratia discipulorum corda divinis charismatibus replevit. Hac die Joannes mirandam illam visionem vidit, cujus plura sunt Sacramenta, quam verba. Demum hac die futura creditur generalis resurrectio, & totius mundi renovatio, quando qui bona fecerunt, ibunt in vitam æternam, qui vero mala, in ignem æternum. Diem Dominicam vocat Sophronius Hierosolymorum Archiepiscopus dierum dominum, Theodorus Studita diem pacis, Chrysostomus diem panis, & lucis*; Hac de re videri etiam possunt Azorius *par.* 2. *cap.* 2., & Suarez *to.* 1. *de Relig. cap.* 4., qui quamplurimas diei Dominicæ ex Sanctis Patribus referunt prærogativas, ac ejusdem celebritatem haberi ex communi usu, & sensu Ecclesiæ antiquissima Patrum traditione, in ipsa Scriptura novi Testamenti commendari, ac ex Apostolica traditione ad nos derivasse, late demonstrant.

II. Sunt, qui contendunt festivitatem Dominicæ in lege gratiæ, non humano, sed divino jure esse introductam, quos inter est Auctor supplementi ad summam Pisanam *verb. Dominica in additione*, & Silvester *verb. Dominica quæst.* 1. & 7., ubi hic & alias festivitates adjungit, ut Nativitatem Domini, Pascha &c. Horum ratio est, quia septimi cujusque diei dedicatio ad divinum cultum est de jure divino juxta illud Genesis 2., in quo Deus dicitur *benedixisse diei septimo, & sanctificasse illum*; mutatio autem diei Sabbati in diem Dominicam in lege gratiæ contigit ex institutione divina. 2. quia alias hoc festum posset mutari, abrogari, aut prorogari per humanam legem, vel consuetudinem contra id, quod communiter sentiunt Doctores in Cap. *Licet*, & Cap. *Conquestus de feriis*.

III. Verum D. Thomas, cui communiter subscribunt Doctores fere omnes, 2. 2. *quæst.* 122. *art.* 4. ad 4. asserit, quod observantia diei Dominicæ in nova lege successit observantiæ Sabbati, non ex vi precepti legis, sed ex Constitutione Ecclesiæ, & consuetudine Populi Christiani. Hinc D. P. Augustinus *Serm.* 151. *de Temp.* ait: *Dominicum ergo diem Apostoli, & Apostolici viri, ideo religiosa solemnitate habendum sanxerunt, quia in eodem Redemptor Noster a Mortuis resurrexit.* Et paulo inferius dixit. *His enim speciebus, ac talibus judiciis Dominica dies extat insignis. Ac ideo Sancti Doctores Ecclesiæ decreverant, omnem gloriam Judaici Sabbatismi in illam transferre, ut quod ipse in figura, nos celebremus in veritate; quia tunc erit requies nostra vera, quando resurrectio fuerit perpetrata, & remuneratio in anima, & corpore simul perfecta.*

IV. Advertit Suarez *de Relig. to.* 1. *lib.* 2. *cap.* 1., quod in observatione alicujus temporis ad divinum cultum dicati, duo possunt considerari, unum ad jus naturale spectans, aliud ad positivum. Naturale est, ut tempus aliquod divino cultui tribuendum sit, positivum vero, quod tale tempus sit determinatum ad talem diem, vel horam &c. quare etsi externus Dei cultus sit de precepto legis naturalis, non tamen quatenus talis cultus determinatus est ad certas ceremonias, vel actiones, & multo minus ad certa tempora, sed hoc pacto juris est positivi. Ut autem observat D. Thomas 2. 2. *quæst.* 122. *art.* 4., natura sicut certum tempus necessariis rerum functionibus, profanis rebus, & negotiis tribuit, veluti corporis quieti, somno &c., ita æquum fuit statum aliquod determinari tempus cultui rerum divinarum, quo mens, & animus se se in his exerceat, seque reficiat in Dei contemplatione acquiescens. Hinc apud Gentes, & Nationes omnes, statas quasdam ferias, easque publicas, & solemnes fuisse legimus, quæ feriendis victimis, Sacris, divinisque rebus obeundis conservatæ erant, in quibusque litium, & jurgiorum liberis hominibus, & servis operum, & laborum vacatio dabatur; in Lege autem veteri, & scripta determinatum hoc tempus erat ad omnia Sabbata anni, & nonnullas alias solemnitates, & in lege nova Statutum est ad cunctas anni Dominicas, & plures alias festivitates, quarum hæ non eædem semper fuere, nunc autem restrictæ sunt ad eas, quas in sua Constitutione recenset Urbanus VIII., quibusque dumtaxat per Clementem XI. sua Constitutione *Commissi* 6. Decembris 1708. addita fuit solemnitas Conceptionis Deiparæ.

V. Observantia diei Sabbati ex jussione quidem Dei invecta est, sed nonnisi Exodi 16., ubi inducitur populus, ne colligat Manna die Sabbati, & Exodi 20., ubi Deus inducit Hebræos ad observationem Sabbati, dicens: *Memento, ut diem Sabbati Sanctifices* &c., precedenter enim, & in lege naturæ, ac ante legem Moysis non erat observatio Sabbati, nec aliorum Statorum dierum, & quidem nec apud pios, & Deum colentes, ut dixit Eusebius *lib. hist. c.* 4. post Irenæum *lib.* 4. *c.* 30., & 42., & Tertull. *lib. contra Jud. cap.* 2., & post illos Damascenus *lib.* 4. *de fide cap.* 24., ac ostendit Abulensis *in cap.* 2. *Gen. quæst.* 4., ubi asserit, nec necessarium fuisse tale mandatum, quod factum fuit, ut homines vacarent a laboribus, & illis diebus intenderent divinæ contemplationi, cum in ea prima ætate foret quasi continua quies, quia modicum, vel nihil laboribus intendebant homines; unde isti in tam continua quiete Deum contemplari poterant, nec aliquo speciali die ad hoc indigebant. Id vero, quod dicitur Gen. 2. *& benedixit diei septimo, & sanctificavit illum*, dictum esse asserit per anticipationem, uti multa in Sacris litteris per eamdem dicta referuntur. Itaque ex tunc dedicavit Deus diem illum ad suum cultum in sua mente, & proposito, non in executione, vel posuit (ut sic dicatur) fundamentum illius sanctificationis, non obligationem, aut legem, quia nec illam specialiter promulgavit, nec per rationem naturalem patefecit.

VI. Quoniam autem determinatio ista Sabbati a Deo statuta non fuit lege simpliciter perpetua, sed tantum secundum quid, idest durante statu illius populi, & utilitate, & valore circumcisionis, seu *donec veniret semen*, ut ait Apostolus *Galat.* 3. 19., ac per ordinem ad mysterium futurum, ideo hoc presenti reddito, & veniente illo tempore ex sese cessavit lex Sabbati, atque præceptum, quod ad distinctionem ceterorum Decalogi, quæ sunt pure moralia, cum partim morale esset, partim cæremoniale quatenus cæremoniale tolli debuit Christi Morte, & perpetuo dumtaxat manere, ut est morale, seu quatenus est præceptum jure naturali, lumineque constitutum, quo pacto superius diximus importare quidem externum Dei cultum, sed sine determinatione ad aliquod certum tempus, cæremonias, vel actiones.

VII. Sabbati præcepto ut supra extincto, recogitans Ecclesia prærogativas plurimas, quibus præ ceteris gaudet Dominica dies, & potissimum longe majus esse beneficium redemptionis, quam creationis, Dominicamque diem celebrem esse ob Christi resurrectionem, ac Domini victoriam commemorare, satius adjudicavit Dominicam diem determinare festivam, abrogato præcepto Sabbati, quod non oportuit itidem esse festivum, ne tantum onus perpetuum imponeretur Populo Christiano, præsertim quia etiam in die Dominico beneficium creationis recognosci poterat, cum in eo cœperit mundi creatio, & ut insimul designaretur veterem desiisse legem, ac expirasse. Qua de re recoli poterunt D. P. Augustinus *Serm.* 154., & 251. *de Temp.*, Leo Papa *Epist.* 81. *ad Diosc. c.* 2., Chrisostomus *hom.* 5. *de Resurr.*, Gregorius *lib.* 11. *Epist.* 3., Ambrosius *serm.* 60., omnesque fere alii Sancti Patres, Auctores, atque Concilia.

VIII. Quatenus itaque dies Dominicus, nonnisi festivus per præceptum Ecclesiasticum est determinatus, simpliciter loquendo, & quasi de potentia absoluta Ecclesiæ mutationi in alterum diem posset esse obnoxius, quia tamen nititur tot rationibus honestatis, & religionis, tam vetusta, ac universali consuetudine firmatur, indictus est sine temporis determinatione, ejus utilitas, uti Ecclesia, est perpetua, respicit Mysterium Resurrectionis Christi jam factum, quod ut sic est immutabile, & immutabiles, & perpetuæ itidem sunt rationes omnes, ob quas determinatus extitit, & moraliter nulla occurrere potest rationabilis causa mutationis, vel abrogationis, ideo practice, & moraliter potest immutabilis nuncupari, licet in peculiari dispensari queat; cum enim mutatio, & abrogatio hujusmodi foret in destructionem, non in ædificationem, Spiritus Sanctus, qui Ecclesiam gubernat, haud permittet talem fieri mutationem, vel abrogationem; Quod si hoc præceptum habet aliquem ordinem ad quietem perfectam futuram in gloria, quando illa comparata fuerit, cessabit etiam hoc preceptum.

IX. Quamvis tamen prærogativæ omnes, ac circumstantiæ diei Dominicæ in ejusdem determinatione consideratæ fuerint, ac recolantur, potissimum instituta fuit ad Deum ipsum propter se colendum, & propter suam Excellentiam, & Majestatem, quoniam naturalis ratio hoc modo principaliter dictat divinum cultum; quinimmo quia in lege gratiæ expressius cognoscitur Deus, prout in se est trinus, & unus, ita ad profitendam hanc fidem, & Deum trinum, & unum expressius colendum præfatus dies fuit specialiter destinatus. Quapropter graves Auctores referunt, olim præfationem Trinitatis in omnibus Dominicis fuisse decantatam, symbolum fidei, quo Trinitatem profitemur, etiamnunc in iisdem semper dicitur, & quoties officium est de Dominica, Symbolum vulgo S. Athanasii ad Primam dicendum indicitur, & in Matutino a Pentecoste ad Adventum etiam octavum responsorium de Trinitate. Verum de hac re alibi sermo redibit.

X. In Lege veteri a Vespera ad Vesperam incipiebat festorum observatio juxta illud Levit. 23. *A Vespera usque ad Vesperam celebrabitis Sabbata vestra*; quod & præstitum fuit in lege nova, unde in Synodo Compendiensi sub Gregorio IV. anno 833. habita, & in Cap. 1. de feriis relata Statutum fuit: *omnes dies Dominicos a Vespera in Vesperam cum omni veneratione decernimus observari, & ab omni illicito opere abstineri*; quod & inculcat D. P. Augustinus *Serm.* 251. *de Temp.* Quia tamen Alexander III. *cap.* 2. *de feriis* in hunc modum determinavit: *Licet scriptum sit, de Vespera in Vesperam celebrabitis Sabbata vestra; festorum tamen principium, & finis juxta eorum qualitatem, & diversarum regionum consuetudinem debet attendi*, in tota fere Europa in usum invectum est, ut observatio diei festi a media nocte ad mediam noctem teneatur, quemadmodum advertit Gonzal. *in cap. omnis litera C. de feriis*.

DE-

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CXIX.

Sub Nomine Festi novem lectionum venit etiam Dominica. S. S. R. C. 12. Martii 1618. *in Conchen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 41.

I. FEstum prout ad ritus Ecclesiasticos attinet, in duplici sensu solet usurpari. Primo, pro feriatione, seu cessatione a strepitu forensi, servilibusque operibus, & hujus acceptionis usus est tum in Jure *Can. Pronunciandum, & cap. Conquestus*; tum etiam apud Vulgum, qui nulla alia agnoscit festa, quam quæ hoc modo præcepta sunt. Secundo, Festum accipitur pro officio, quod est de Festo, cujus oppositum est officium de Tempore, ut patet ex Rubrica 12. *num.* 2. & 3. Uti autem certum est in priori acceptione Dominicam festum esse, ita non esse in posteriori, quatenus scilicet festum opponitur officio de Tempore, cum memorata Rubrica inter officia de Tempore Dominicam expresse per hæc verba recenseat: *Si ordinandum sit officium de Tempore, idest de Dominica, vel feria*; & infra officium de festo diserte nuncupat officium de Sanctis, Domino, aut Deiparæ, sive hoc trium, sive novem lectionum existat, videlicet sub num. 3. 4., & 5. Hinc ortum est, ut aliud dicatur festum Chori, aliud festum fori, & hanc denominationem profecto subit Dominica, non vero illam, nisi in lata significatione, quatenus festum chori acciperetur pro officio, sive de Tempore, sive de Sanctis, & non prout distinguitur ab officio de Tempore.

II. Clamant ubique Rubricæ Romanæ, Festa, quæ e propria die per festum aliud altioris ritus, vel dignitatis, aut per officium privilegiatum amoventur, *in primam diem festo duplici, vel semiduplici non impeditam* esse transferenda, hoc est in primam diem vacuam, & liberam *festo novem lectionum*, cujus rationis est festum quodlibet duplex, vel semiduplex; hinc cum Dominica, etsi officium novem lectionum sit, pressam festi rationem non subeat, factum est dubium, num in Rubricarum sensu *festum novem lectionum* foret ad effectum respuendi festa translata, an vero hæc in ea utile haberent spatium instar dierum infra octavam, quæ licet officia novem lectionum sint, quia tamen proprie, & presse festa non sunt, in suo sinu festa translata recipiunt?

III. *Sub nomine festi novem lectionum venire etiam Dominicam* Congregatio respondit, non quidem quasi illa sit presse, & stricte festum in sensu memoratæ Rubricæ XII., prout scilicet festum contradistinguitur ab officio de Tempore, sed in sensu Rubricæ de Translatione Festorum, quatenus nempe apta non est suscipere festa translata, quæ eadem Rubrica in primam diem non impeditam festo novem lectionum amandat. Quo in sensu Guyetus ipse, qui *lib.* 2. *cap.* 12. Dominicam non esse festum asserit, prout festum opponitur officio de Tempore, *lib.* 4. *cap.* 8. *quæst.* 6. festum esse stabilit, in sensu nempe Rubricæ de Transl. festorum ad effectum respuendi festa translata.

IV. Et quidem ex Dominicis aliæ sunt, quæ dicuntur *majores*, aliæ *minores*, seu *per annum*. Primæ ejus sunt conditionis, ut juxta eamdem Rubricam *num.* 1. e die, in quam incidunt, si sint ex iis primæ classis, etiam festum duplex 1. classis occurrens depellant, & si sint 2. classis, festum 2. classis itidem occurrens abigant, & solummodo festum 1. classis admittant. Quæ autem *minores* appellantur, seu *per annum*, festum duplex occurrens non quidem, bene vero semiduplex respuere eadem nos edocet Rubrica *num.* 4. & 5. officium vero illud, quod festum aliquod occurrens abigit, quis unquam somniare valet, quod possit idem pati translatum?

V. Attamen haud imus inficias, quod hujusmodi ratio universim potis haud esse videtur, quippe dies infra octavam Corporis Christi respuit semiduplex occurrens, sed patitur duplex 1. vel 2. classis translatum. Ad summum itaque restringi ea potest, ut quod festum aliquod occurrens abigit, etiam respuat quodcumque aliud translatum ejusdem ritus, secus vero altioris; unde hinc fieret dumtaxat, quod Dominicæ minores, quæ depellunt semiduplex occurrens, etiam illud recusent translatum, non vero si translatum eminentioris existeret ritus.

VI. Verum solemne cum sit in Rubricis, ut quod respuit festum, licet solum semiduplex, occurrens, respuat quoque festum quodcumque, licet elevatioris ritus, translatum, negari non potest, quod Dominica sit festum in sensu prędictæ Rubricæ, adeoque nullum festum translatum admittat. Dumtaxat hæc regula fallit in diebus infra octavas privilegiatas, de quibus cum judicandum sit juxta tenorem, & verba respectivi privilegii, invalidum desumitur argumentum contra ea, quæ nos generaliter statuebamus. Ceterum cęcutiat omnino, fas est, qui nomine festi novem lectionum in sensu prędictæ Rubricæ etiam Dominicam venire inficiaretur; ea enim Rubrica *num.* 1. statuit festum duplex occurrens in Dominicis Adventus, & in Dominicis a Septuagesima usque ad Dominicam in Albis inclusive, esse transferendum *in primam diem festo duplici, vel semiduplici non impeditam*, ergo opus est, quod Dominica sit festum duplex, vel semiduplex in sensu dictæ Rubricæ, seu magis festum novem lectionum, alias festum duplex, quod ob incidentiam v. g. in Dominicam primam Adventus transfertur, in Dominicam 2. Adventus transferri posset, & pręsertim quando festum translatum esset duplex 1. classis, ut manifeste eruitur ex data responsione.

VII. Dices 1. Dies immediate sequens ad Dominicam, dicitur feria secunda, ergo Dominica festum non erit, sed feria prima; feria enim secunda indubie supponit feriam primam.

VIII. ℞. Quod dies hebdomadæ feriarum nomine distinguuntur, non quidem ex institutione Sancti Silvestri Papæ, ut putarunt nonnulli, inter quos Durandus *Ration. lib.* 7. *cap.* 1. *num.* 11., sed ex antiquissimo Ecclesiæ usu, de hoc quippe feriæ vocabulo sæpe mentionem habet Tertullianus, quin & S. Ignatius Martyr *in Epist. ad Philip.*, & S. Justinus Martyr *quæst.* 65., qui ante Silvestri tempora floruerunt. Sanctus itaque Silvester antiquum usum illum nonnisi suo Decreto firmavit, ut notatur in lectionibus, quæ in ejus festo leguntur: *Sabbati, & Dominici diei nomine retentio, reliquos hebdomadæ dies feriarum nomine distinctos, ut jam ante in Ecclesia vocari cœperant, appellari voluit*; ubi & subditur ratio hujusce appellationis, videlicet: *Quo significatur, quotidie Clericos abjecta ceterarum rerum cura, uni Deo prorsus vacare debere*; unde patet *Feriam* proptie dici *a feriando*, ut ait Durandus ibidem, quia nempe toto tempore a vitiis feriari debemus, & uni Deo vacare, non autem quod sit a necessariis vitæ operibus feriandum. Dies itaque Dominica, in qua cessatio item ab operibus servilibus indicta est, quo melius Deo in ea vacare possimus, in hoc sensu utique feria prima est, & appellari valet, uti reipsa a Durando appellatur, licet Dominica apud Ecclesiam ab Apostolicis usque temporibus nuncupetur potissimum in memoriam Dominicæ Resurrectionis ea die peractæ. At sumpto *Feriæ* nomine, prout in Rubricis usurpatur, nempe pro die, in quam nullum officium de festo, aut alicujus festi octava incidit, Dominica feria non est, sed prout sic festum est, & Dominica appellatur, propriamque in Breviario Rubricam habet distinctam a Rubrica de feriis, per quam diserte datur intelligi, Dominicam haud feriam esse, sed solummodo feriæ nomine designari diem illam infra hebdomadam, quæ nullo festo, vel octava occupatur.

IX. Dices 2. quod si res foret, uti nos superius arguebamus, etiam feria IV. Cinerum, & hebdomada major, quæ vigore assertæ Rubricæ respuunt festum quodlibet occurrens, & translatum, *festi* nuncupationem non effugerent, cum de iisdem non minus ac de Dominica procedat memorata Rubrica.

X. ℞. Præfatis feriis, cum officium trium lectionum sint, *festi* vocabulum, de quo illa Rubrica loquitur, accommodari non posse, bene vero Dominicæ, quæ novem lectionibus constat, & ritu semiduplici gaudet, habet quippe Rubrica, *Transfertur in primam diem festo duplici, vel semiduplici non impeditam*. Nihilominus per hoc quod ab eadem Rubrica dictæ feriæ donatæ sint privilegio excludendi festa occurrentia, sufficienter censitæ sunt, & gaudere privilegio depellendi translata, quæ tamen ab iisdem minime expelli deberent, nec possent ratione allegatorum verborum *Transfertur* &c., cum ipsæ nec duplicia, nec semiduplicia festa sint. Hinc habes per Rubricas ipsas probari superius a nobis productum arguendi modum, in quo ab exclusione festi occurrentis universim procedamus ad exclusionem cujuscumque translati. Quæ dicta sint, dummodo Rubricam illam etiam de festo æquivalenter duplici, vel semiduplici non mavis intelligere, qua sub ratione venire pręfatas ferias, & officia quęcumque, quæ depellunt festum novem lectionum, minime dubitamus.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CXX.

Cum superest una Dominica post Epiphaniam, nec poni potest post Pentecostem, quæsitum fuit, utrum si tota hebdomada ante septuagesimam præter feriam secundam, quæ simplex habet officium, impediatur officio novem lectionum, poni possit, & debeat in dicta feria secunda, vel legi debeat homilia in sabbato ante septuagesimam? Et responsum fuit; satis esse provisum per Rubricam Breviarii Romani de Dominicis num. 6., & per aliam Rubricam positam ante Dominicam primam post octavam Epiphaniæ, nempe in casu proposito, officium de Dominica faciendum esse in primo sabbato post Epiphaniam festo duplici, vel semiduplici non impedito; alioquin scilicet si prędictum sabbatum esset impeditum, faciendum in prima die post dictam octavam, quæ non reperitur impedita festo duplici; festum vero semiduplex in ea occurrens transferendum in primam diem similiter non impeditam. S. R. C. 10. Januar. 1693. *in una Galliar.* ex Merato in Indice Dec. Brev. num. 184.

I. DOminicæ post Epiphaniam usque ad septuagesimam vel ad summum sex, vel ad minimum una esse queunt; quo enim propior est, aut remotior septuagesima, quæ a Paschatis mobilitate pendet, eo plures, vel pauciores sunt Dominicæ infra hoc tempus. Antiquitus in Breviario quinque solum aderant ex hisce Dominicis, quia sexta vix aliquo anno contingit, quando vero occurrebat, ei mutuabatur officium a duabus Dominicis pręcedentibus pręter orationes, quas proprias habebat, inquit Durandus *lib.* 6. *cap.* 23., repetebatur vero officium Dominicæ pręcedentis, asserit Gavantus *sect.* 3. *cap.* 5. *num.* 5., ubi & subdit officium Dominicæ sextæ a Pio V. esse introductum. Ex his, quæ nunc supersunt, vel in sabbato, vel alia feria pręcedenti, vel inter Dominicas post Pentecostem celebrantur, ita ut non omittatur Dominica ulla; quin de ea saltem commemoratio fiat, si minus officium fieri queat, ut magis apparebit ex dicendis in expositione

Decreti, quod cæteroquin, etsi in iis, quæ firmat, verum teneat, vix conciliari potest cum petitione, quando etiam in Textum mendum aliquod irrepere potuisse putemus.

II. Dubium non esse videtur, quod petitio procedat super Dominica qualibet, quæ quandoque post Epiphaniam superest, quinimmo exclusa Dominica secunda. *De Dominica qualibet*, quippe habet petitio, *cum superest una Dominica post Epiphaniam*, quod utique singulis æque contingit: *Exclusa Dominica secunda*, quia subdit quæsitum, *Nec poni potest post Pentecostem*: Non loquitur igitur de Dominica secunda, cujus officium numquam post Pentecostem locum habere potest, sed quando superest, semper intra hebdomadam ante septuagesimam expletur, sed magis de ceteris, quarum officium post Pentecostem persæpe locum habet. Deinde per sequentia verba, *si tota hebdomada ante septuagesimam præter feriam secundam, quæ simplex habet officium, impediatur officio novem lectionum*, supponit casum hebdomadæ septuagesimam præcedentis, cujus feria secunda officio dumtaxat simplici occupata esse valeat, qui casus adaptabilis non est Dominicæ secundæ, quæ superest tantummodo, quando septuagesima incidit in dies 18. 19. aut 20. Januarii, & tunc feria secunda est impedita officio novem lectionum, scilicet vel octavæ Epiphaniæ, vel S. Hilarii.

III. Uti autem hoc indubium apparet; ita non minus, quod Congregationis responsio est dumtaxat pro casu, in quo superest Dominica secunda, habet quippe, *satis esse provisum per Rubricam de Dominicis n. 6., & per aliam Rubricam positam &c.* & utraque hæc Rubrica de sola Dominica secunda, quæ superest, provisionem facit. Deinde subdit: *Nempe in casu proposito, officium de Dominica faciendum esse in primo sabbato post Epiphaniam &c.*, quam dispositionem plusquam certum est esse de sola Dominica secunda, ac consequenter & casum propositum: *Nempe in casu proposito*.

IV. Ex his utique eruitur, aut Congregationem inadvertenter putasse, quæsitum de Dominica secunda dumtaxat procedere, aut hujus vim nequaquam fuisse assecutam, vel ejusdem responsionem quæsito minime quadrare, sed omnino esse extra chorum. Si dicatur, ubi responsio habet *per Rubricam de Dominicis n. 6.*, legendum esse n. 5., quadrat responsio, & quæsitum intelligit esse de quibuscumque Dominicis, quæ post Epiphaniam queunt superesse, seu magis ad abundantiam etiam quæsito satisfacit pro casu, in quo superest Dominica secunda, videlicet pro hoc dum subdit, *& per alium Rubricam positam &c.*, & pro casu aliarum Dominicarum, dum habet, *per Rubricam de Dominicis n. 5.*; in illa quippe dispositio habetur pro casu Dominicæ secundæ, & in hac pro casu aliarum Dominicarum. At hujusmodi lectioni officiunt verba illa *Nempe in casu proposito*, quæ designant casum propositum extitisse de sola Dominica secunda, pro qua subsequenter provisionem explicat. Si dicatur petitionem fuisse de sola Dominica secunda, & in illa legendum esse, *cum superest secunda Dominica*, & non *cum superest una Dominica*, equidem undequaque consonat, & regit responsio; sed huic lectioni obesse postea videntur ea quæsiti verba, *nec poni potest post Pentecostem*, necnon illa *præter feriam secundam, quæ simplex habet officium*, quæ ut superius dicebamus, casui Dominicæ secundæ sunt inadaptabilia; hæc autem omnia vel mendosa esse, aut in petitionem irrepere potuisse, quis credet? Quod si dicas a Rubricarum minus peritis quæsitum cum iis verbis propositum extitisse, aut procedere pro casu metaphysico, licet in Breviario Romano minime evenire possibili, cæterum illud reapse esse de Dominica secunda, in eoque legendum *secunda Dominica*, & non *una Dominica*, Congregationis quidem salvas responsionem, ast jam vides, ad quas angustias redigeris, & in petentibus ignorantiam in his, quæ ad proprium spectant statum, cogeris admittere, quæ tamen numquam valet supponi, nisi probetur.

V. Equidem hæc ardua sunt, & non adeo facile extricabilia; sed cum nefas sit vel excogitare, quod Sacra Congregatio quæsiti pondus minime comprehenderit, aut nullam, seu extra chorum, sive minus consonam tulerit responsionem, eamdem aggredimur vindicare, & in utroque ex assertis dicendi modis inconcussam jam stare perspicimus. In primo quidem, qui ut supra legit *num.* 5., quoniam verba illa *nempe in casu proposito*, quæ obesse videntur, quid prohibet accipi inadæquate, seu non quoad omne propositi casus partes, sed solum quoad unam, scilicet prout comprehendit solam Dominicam secundam, in terminis explicando dispositionem illius propriæ, & particularis Rubricæ, quam citat, atque adducit. Secundo dicendi modo, qui vice *una Dominica* legit *secunda Dominica*, non obstant sequentia petitionis verba, *Nec poni potest post Pentecostem*; hoc enim veritati innititur, nec alium sensum habent quam quod dicta Dominica poni non potest post Pentecostem, nec indubie supponunt, quod esse debeat ex possibilibus, ut contendebatur. Serium textui examen adhibe, & si vales, rationem non taciro nobis. Quod si casum alterum de feria secunda per solum festum simplex impedita, opponas nobis, te statim adduco, quod sanctio hæc est *in una Gallia-rum* edita, quarum Pictaviensis Ecclesia, licet sit ex Ecclesiis Romano ritui addictis, teste Guyeto *lib.* 2. *cap.* 5. *quæst.* 5. in usum habet die 13. Januarii festum S. Hilarii Patroni principalis ejusdem Ecclesiæ recolere, anticipata in præcedenti die octava Epiphaniæ. Jam vides itaque apud Clerum ejusdem Ecclesiæ diem sequentem, quæ potest esse præfata feria secunda, si non sæcularem, qui de S. Hilario octavam peragit, Regularem saltem, qui octavis Patronotum non valet incumbere, nullo officio novem lectionum impeditam, sed solum officio simplici S. Felicis Martyris. Verum demus, rem non ita esse, quid inhibet alicubi Festum S. Hilarii ex legitima consuetudine in altero die celebrari, sicuti evenit de festo S. Bartholomæi? Audi ulterius. Nuper in Ecclesia quadam recurrebat Dedicationis festum die 14. Januarii, fixe in alteram diem immutato festo S. Hilarii, justis de causis iterum consecrata fuit, & pro die consecrationis anniversarium indictum, festo S. Hilarii propriæ diei minime restituto; en igitur casum, quem pure metaphysicum, & evenire recogitabas impossibilem, non adeo accidere difficilem. Hic secundus dicendi modus magis nobis arridet, utpote qui facili negotio omnia ad concordiam revocat.

VI. Nunc ad Decretum progredimur, seu magis ad Rubricas agentes de omnibus dictis Dominicis. Primo autem se offert Rubrica *de Dominicis num.* 5., quæ de aliis Dominicis a secunda, quæ post Epiphaniam supersunt, in hunc modum disponit: *Cum vero interdum contingat, ut Dominica 3. vel 4., vel 5., vel 6., post Epiphaniam supersit, nec possit poni etiam post 23. a Pentecoste, tunc de ea fit officium in sabbato ante Dominicam septuagesimæ, ut dictum est supra num. præcedenti*. Videamus, quid disponat hæc allegata Rubrica, quæ agit de Dominica 23. post Pentecostem, quoties in propria die locum non habet, & post Pentecostem non sunt nisi 23. Dominicæ. *Officium Dominicæ 23. ponitur in præcedenti sabbato, quod non sit impeditum festo 9. lectionum, alioquin in alia præcedenti die similiter non impedita, in qua fiat officium de feria, cum commemoratione festi simplicis, si occurrat: & in ea legantur tres lectiones de homilia Dominicæ, omissis lectionibus scripturæ illius feriæ, & in laudibus dicatur antiphona ad Benedictus, & oratio de Dominica 23. Quod si tota hebdomada impedita sit festis 9. lectionum, etiam translatis, vel aliqua octava, tunc in sabbato legatur 9. lectio de homilia Dominicæ 23. & de ea fiat commemoratio in laudibus tantum, cum antiphona, & oratione propria*.

VII. Habes itaque 1. officium Dominicæ, quæ superest post Epiphaniam, nec poni potest post Pentecostem, faciendum esse in præcedenti sabbato ad septuagesimam, dummodo non sit impeditum festo aliquo 9. lectionum occurrente, vel tanslato, aut aliqua octava, & nonnisi hoc ita impedito in alia præcedenti feria posse anticipari, hinc bene ait Gavantus *sect.* 3. *cap.* 5. *num.* 10. officium S. Mariæ in sabbato non impedire positionem præfati officii Dominicæ, nec importare ejusdem anticipationem in feriam præcedentem, ac una deprehenditur error Merati, dum in Tabula 28. die 13. Februarii agit de S. Maria in sabbato, anticipato officio Dominicæ sextæ in præcedenti feria; Rubricarum enim Auctor optime novit in sabbato quolibet per annum recurrere officium S. Mariæ in Sabbato, quare hinc parcendum esse noluit, dum officium Dominicæ ponendum esse sanxit in sabbato, & nonnisi hoc impedito per officium 9. lectionum, esse anticipandum. Verum quid nos unquam moratur Meratus, quem eædem Tabulæ ipsæ condemnant, dum in 27. 29. & 30. assignatum videmus officium Dominicæ, quod in præcedentibus feriis anticipari poterat sine suppressione officii S. Mariæ in sabbato.

VIII. Habes 2. sabbato impedito, integrum non esse in qualibet feria hebdomadæ anticipare Officium Dominicæ, sed poni debere in feriis sabbato proximioribus, & solum his impeditis, in aliis præcedentibus locum habere usque ad feriam secundam inclusive, ut patet ex iis verbis, *alioquin in alia præcedenti die similiter non impedita*, scilicet festo 9. lectionum, necnon ex illis, *Quod si tota hebdomada impedita sit festis 9. lectionum, etiam translatis, vel aliqua octava*; tota autem hebdomada comprehendit etiam feriam secundam, nec festum simplex est festum novem lectionum, quare patet in casu propositi quæsiti in feria secunda officium agendum esse de Dominica cum commemoratione simplicis occurrentis, ut diserte habet Rubrica iis in verbis, *in qua fiat officium de feria cum commemoratione festi simplicis, si occurrat*.

IX. Habes 3. tota dumtaxat hebdomada ut supra impedita, officium dictæ Dominicæ in officio diei explendum esse cum sola nona lectione homiliæ, & commemoratione in laudibus; & quidem non in qualibet die hebdomadæ, sed in sabbato, *Quod si tota hebdomada &c. tunc in sabbato legatur nona lectio de homilia Dominicæ, & de ea fiat commemoratio in laudibus tantum*.

X. Habes 4. quod quando locum habet officium Dominicæ prædictæ in sabbato, aut in alia præcedenti feria, totum officium recitandum erit ut in feria currenti, perinde ac si fieret de feria, & de Dominica non legentur nisi lectiones de ejusdem homilia cum Antiphona ad Benedictus, & oratione propria. Responsoria ad lectiones erunt itidem de feria currenti, non dicetur hymnus *Te Deum*, sed tertium Responsorium, fient suffragia Sanctorum, & etiam de Cruce, & ejusdem officium incipit a nocturno, & terminatur ad Nonam instar cujuscumque alterius officii ferialis per annum. In choro recitabitur officium parvum B. Mariæ, & si sit prima dies mensis non impedita, etiam officium Defunctorum. Diximus Responsoria debere esse de feria currenti, quod tamen intellige, dummodo Dominica anticipata non habeat propria Responsoria, quæ nondum sint posita, quia in hujusmodi casu tria Responsoria primi nocturni Dominicæ legi deberent; licet enim id non innuat producta Rubrica, eruitur tamen ex Rubricis aliis, & Auctoribus.

XI. Quæres 1. an in officio Dominicæ anticipatæ dici debeant Preces feriales longiores, & flexis genibus?

XII.

XII. ℞. Nequaquam, nam Rubrica ordinat officium de feria, quod intelligi debet juxta exigentiam temporis, in quo fit; tempus autem ab Epiphania ad quadragesimam; & a Pentecoste ad Adventum nec Preces feriales, nec flexis genibus, sed solum Dominicales exposcit, Vigiliis, quæ jejunantur, solummodo exceptis, ac quatuor Temporibus. *Rubrica 34. de Precib.*

XIII. Quæres 2. de quo dicendæ sint Vesperæ, si in die præcedenti ad diem, in quo agitur officium Dominicæ anticipatæ, factum sit de feria, aut festo simplici, & una cum officio Dominicæ occurrat festum aliquod simplex?

XIV. ℞. Quæstionem jam diremptam esse a Rubrica *XI. de Concurr. num.* 10., scilicet Vesperas esse debere de feria cum commemoratione sequentis simplicis; non enim possunt esse de præcedenti simplici, cujus officium terminatur ad Nonam; non de Dominica, cujus officium incipit a Nocturno; non de sequenti simplici, quod cum in die sequenti officium non habeat, nec convenit primas Vesperas habere: erunt igitur de feria, cujus officium semper succedit in defectu alterius.

XV. Quęres 3. quid si officium Dominicæ anticipari eveniat in Vigiliam habentem lectiones homiliæ?

XVI. ℞. Agendum esse officium de Dominica, aut de festo novem lectionum, si quod occurrat, cum 9. lectione, & commemoratione Dominicæ, & nihil penitus fiet de Vigilia, nisi in Missa; in qua solam commemorationem habebit; Dominica enim anticipata instar se habet feriæ majoris, & hanc in privilegiis superat, quare servari debent, quæ disponit Rubrica *VI. de Vigiliis num.* 2. circa Vigiliam incidentem in Adventum, aut Quadragesimam, vel quatuor Tempora.

XVII. Quęres 4. num quando stante tota hebdomada impedita, in sabbato poni deberet 9. lectio homiliæ Dominicæ, id fieri debeat, aut possit, si in eo occurrat festum aliquod 1. vel 2. classis, aut magis in pręcedenti feria anticipari debeat?

XVIII. Guyetus *lib. 4. cap. 2. qu.* 4. putat haud incongruum tunc nonam lectionem, & commemorationem Dominicæ anticipare in pręcedenti feria. Idipsum pręstat Gavantus in Tabula 17. die 1. Februarii. Meratus vero *sect. 6. cap. 8. num. 3. & 5.* vult esse faciendam in sabbato, etiamsi occurrat festum 1. classis, & pro hac sententia citat Halden *part. 1. tit. 6.*, necnon Cocquerium, hancque praxim tenere profitetur in suis Tabulis, licet postea hujusce promissi forsitan immemor, in Tabula 17. anticipet predictam commemorationem in die prima Februarii, quæ in secunda poni debebat, ob festum Purificationis B. Mariæ, factis destruens, quod alibi ædificaverat. Vidit Meratus in Tabula 17. id pręstare Gavantus, & zelus suum, quem profitetur, sequendi Auctorem, ipsum incaute concedit. Tu vero Rubricas sequere, quæ absque ulla exceptione prędictam commemorationem, & 9. lectionem pro sabbato demandant, & cum jam videas festum 1. vel 2. classis pati commemorationem cujuscumque feriæ majoris, ac ejusdem nonam lectionem homiliæ, si hanc habeat, nec dubita idipsum esse de commemoratione, & nona lectione Dominicæ, cui plus reverentiæ a Rubricis exhibetur; in breviori quippe Adventu feriæ majores, quæ supersunt, penitus supprimuntur, ubi si quæ Dominica superest, pro sui positione totam pręcedentem hebdomadam utile habet, in qua si diem liberam minime reperiat, adhus nonam lectionem cum commemoratione nunquam deperdit. Nec dicas hujusmodi Dominicas natas aptas esse anticipari in pręcedentibus feriis a sabbato; id enim quidem, sed solum favore reperiendi diem liberam, in qua officium assequi queant, pro casu autem solius commemorationis sabbato sunt addictæ, unde hanc ad effectum anticipari non valent. Etiam Vigiliæ quoad officium anticipantur in Sabbato incidentes in Dominicam, at extra hunc casum anticipationem non patiuntur, etsi easdem omitti necesse sit ob incidentiam in festum 1. classis.

XIX. Quęres 5. quęnam missa dicenda sit, quando officium agitur de die infra octavam cum 9. lectione, & commemoratione prefatæ Dominicæ?

XX. ℞. Esse debere de Dominica, uti fit in simili occursu Vigiliæ, aut feriæ 4. Temporum juxta Rubricam Missalis 3. *num.* 2. hujusmodi enim missis propriis convenit, ut cedat ea Missa, quæ sępius infra octavam repetitur; ut ait Gavantus *par. 1. tit.* 3., & quidem nedum Missam solemnem, sed etiam privatas, qualiter sustinet Guyetus *lib. 4. cap. 2. quæst.* 4., Meratus *sect. 6. cap. 8. num.* 5., & alii; hinc infer in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis non esse duas Missas cantandas, sed unam dumtaxat de Dominica.

XXI. Quoties vero occurrit festum aliquod, aut dies octava, Missa erit de festo, aut die octava commemoratione Dominicæ, & Evangelio in fine, & si ulterius sit infra octavam aliquam, fiet hujus commemoratio ante eam Dominicæ, etsi hæc Missam habeat, quando in solam diem infra octavam incidit, quia in casu solius commemorationis dignior est ea semiduplicis, quam simplicis, seu feriæ, etiam majoris, cujus instar consideratur Dominica anticipata.

XXII. At in hoc casu cantandæ ne erunt duæ Missæ, una de festo, altera de Dominica? Nequaquam; ut enim suo loco videbimus, impedita Missa Dominicæ, quæ in proprio die sub ritu semiduplici recurrit, per festum duplex occurrens, si duæ Missæ cantandæ non sunt, & si Missa propriæ Dominicæ per hebdomadam resumi non possit, multo minus duæ Missæ canendæ erunt, quoties Missa Dominicæ extra propriam diem, & sub ritu simplici dicenda, per festum aliquod occurrens impedita manet, & amplius resumi non potest; nihil enim hujusmodi pro utroque casu habent Rubricæ Missalis, cum tamen casus admodum frequens eveniat, quapropter deserendum esse in hac parte arbitramur Guyetum, qui loco cit. in oppositum inclinare videtur.

XXIII. Missa autem hujus Dominicæ, cum sit ferialis, dicetur sine *Gloria*, & sine *Credo* cum tribus orationibus juxta exigentiam temporis, & Pręfatione communi. Si incidat infra octavam, dicitur itidem sine *Gloria*, & sine *Credo*; sed cum 2. oratione de octava, de qua etiam erit præfatio, si propriam habuerit, & tertia oratio non erit ea, quam Tempus, sed octava exigit. Ita eruitur ex Decreto S. R. C. 23. Junii 1736. alibi exponendo, necnon ex Guyeto *lib. 4. cap. 2. quæst. 4., & cap. 18. quæst.* 14., & Merato *sect. 6. cap. 8. num.* 4. Nec obest Rubrica 9. Missalis *num.* 10., quæ Dominicis infra octavas dumtaxat duas tribuit orationes, loquitur quippe de Dominicis ritu semiduplici, non feriali peractis; Missis autem ferialibus tres orationes assignat eadem Rubrica *num.* 12.

XXIV. Quęres 6. quinam color debeatur officio, & Missæ hujusce Dominicæ?

XXV. ℞. Quod si celebretur extra octavam, color viridis adhibendus est, cum Rubrica 18. Missalis *de Colorib. Parament. num.* 4. ab octava Epiphaniæ ad Septuagesimam, & ab octava Pentecostes ad Adventum officio de Tempore assignet colorem viridem. Si vero occurrat infra octavam, in officio, quod est de octava, color octavæ usurpandus est, quinimmo & in Missa, licet sit de Dominica, quoniam in Dominicis infra octavam eadem Rubrica colorem octavæ servandum esse præscribit, quæ licet revera procedat de Dominicis ritu semiduplici actis, identitas tamen rationis, immo majoritas etiam in iisdem ritu feriali peractis id faciendum esse ostendit. Ab hac regula excipiuntur dumtaxat Missæ, quæ colorem violaceum expostulant.

XXVI. Quęres 7. quæ lectiones primi nocturni legi debeant in sabbato, quando in officio de festo, quod proprias eas non habet, expletur Dominica aliqua post Epiphaniam per solam nonam lectionem homiliæ, & commemorationem.

XXVII. Meratus in suis Tabulis lectiones Dominicæ anticipatæ assignat, omissis iis sabbati, si sint continuatio alicujus Libri, vel anticipatis, si sint initium. Gavantus non sibi constans videtur, nam in Tabula x. die 26. Januarii notat eas Dominicæ, in aliis nullas, ut in Tabula vi. die 22. Januarii. Kalendariorum compositores fere omnes inconsiderate hos Auctores sequuntur, licet Gavantus, qui sane plus æquo assecutus est venerationem, uno dumtaxat forsitan loco id pręstet; quod cęteroquin in omnibus aliis similibus casibus pręstare debuisset, cum alias lectiones censeantur de scriptura occurrente, ut belle hinc arguit Guyetus *lib. 4. cap. 16. quæst.* 6., qui propterea eumdem stare putat in favorem lectionum sabbati, quibus & ipse expresse favet.

XXVIII. Nos, quibus obsequium scriptoribus, non cęcam lubet pręstare obedientiam, arbitramur, lectiones sabbati recitandas esse, omissis illis Dominicæ anticipatæ, & ducimur 1., quia Sacra Congregatio 17. Maji 1710., ut sequitur, decidisse refertur; *Quando in sabbato impedito festo novem lectionum anticipandum est officium alicujus Dominicæ post Epiphaniam, vel Pentecostem per solam commemorationem, & nonam lectionem ejusdem, tunc in primo nocturno dicti festi legenda sunt lectiones assignata ipsi sabbato, vel festo, non autem initium Epistolæ D. Pauli, vel alterius Libri positum in ea Dominica sic anticipata.* Decretum quæstionem jam dirimit, & quoniam licet a plurimis, a quibus fingi potuisse nos credere nolumus, referatur, de ejusdem tamen authenticia nobis plene non constat, idcirco alia promamus rationum momenta.

XXIX. 2. Audi, quid de hisce Dominicis Rubrica 4. *de Dominicis num.* 4. fieri mandet: *Tunc in sabbato legatur 9. lectio de homilia Dominicæ, & de ea fiat commemoratio in laudibus tantum.* Si attendatur dictio *Tantum*, quæ taxativa est, exceptiva, & impeditiva extensionis ad non expressa, jam vides rem indubiam fieri; sed quia aliqualis non deest via eludendi vim argumenti, si dicas prædictam dictionem excludere dumtaxat commemorationem Dominicæ a Vesperis, super quam cadere videtur, idcirco super hoc nolo te persequi, sed solummodo a te peto, ubi in ea Rubrica legis præscriptas iri lectiones primi nocturni Dominicæ? Subintelligi, ajes, dum nona lectio de eadem est pręscripta, quippe tunc Dominicæ censetur occurrens, instar Dominicæ in propria die impeditæ, quæ una cum lectione homiliæ fert, & invehit lectiones primi nocturni. Ajes, ast ego inficias eo diserte. Uter convenientius? Judicium tu facito. Dominica, quoties in proprio die impeditur, cum semiduplex sit, etiam lectiones primi nocturni habet, & ideo eas, uti in ipsa non impedita legerentur, communicat festo impedienti, in quo in defectu propriarum juxta Rubricas legi debent de scriptura occurrente. At officium Dominicæ anticipatæ semiduplex non est, sed feriale; & solummodo habet lectiones homiliæ, & cum his dumtaxat persolverentur, etiamsi minime impeditum veniret; quomodo itaque festo communicare potest lectiones, quas ipsum non habet? Fortasse, quoties impeditur, semiduplex evadit, aut plus juris acquirit? Absurda hęc ego deglutire non valeo, sed hoc unum scio, quod impeditum quodlibet in suo infirmatur robore, & quod nemo dat, quod non habet. Officium igitur dictæ Dominicæ est occurrens quidem, feriale tamen, non dominicale, & ideo lectiones primi nocturni, quas ut dominicale habet, non sunt scriptura occurrens,

& sic cessare non faciunt lectiones sabbati, sed dictum officium instar se habet Vigiliæ, quæ cum lectiones homiliæ habeat, in die, in quo de ea fit officium, locum non habent lectiones scripturæ occurrentis, sed si per festum aliquod illa impediatur, præfatæ lectiones in tali festo leguntur.

XXX. 3. Adde, quæ habet Rubrica 26. nu. 8. *Quod si fiat de aliqua Dominica post Epiphaniam anticipate in feria, tunc post officium Dominicæ anticipatæ in sequentibus diebus legatur de Epistolis S. Pauli assignatis Dominicæ anticipatæ, & sequentibus feriis.* Jam itaque vides, quod solum *post officium Dominicæ anticipatæ in sequentibus diebus* ponendæ sunt; & censendæ currentes lectiones dictæ Dominicæ. Licet autem revera hæc Rubrica procedat pro casu, in quo in præcedentibus feriis anticipatur officium Dominicæ, non obscure tamen designat Rubricarum mentem esse, lectiones dictarum Dominicarum duntaxat earumdem officio jam peracto esse ponendas, ac consequenter eas locum non habere in festo, in quo officium Dominicarum prædictarum per solam commemorationem expletur; alias utique Rubrica id præscripsisset, sicuti diserte, quia voluit, in priori casu illud disposuit.

XXXI. 4. Eadem Rubrica aperte nos edocet, quod eadem die plures tribus lectiones de scriptura non possunt esse occurrentes, & adeo, ut si quandoque minui contingat numerum Dominicarum, & hebdomadarum vel ob supervenientem Dominicam Septuagesimæ, vel primam Augusti, aut anticipationem alicujus Dominicæ, eo anno omittendum sit, quod superest, quamvis de aliquibus Epistolis, vel Libris nihil sit lectum. Vel igitur eo in sabbatu scriptura occurrens est, quæ eidem sabbato est assignata, vel quæ Dominicæ anticipatæ. Si est ea sabbati, cur non ea legitur, sed magis anticipatur, si est initium, aut omittitur, ut ponatur ea Dominicæ; quæ simul non potest esse occurrens, sed magis est ex iis, quæ cessant per adventum alterius scripturæ, nunquamque anticipantur, sed omittuntur, ut dicebamus? Si vero scriptura occurrens est ea Dominicæ, hæc quidem legenda venit, sed postea ea sabbati anticipari non potest, ut in praxim habet Meratus, sed omitti debet, ac cessare ob adventum alterius scripturæ. Advertendum igitur est, quod nos non inficiamur, quod aliquando plures tribus lectionibus poni non instent, ut persæpe evenit in Epistolis Pauli, aut in initiis Prophetarum minorum, hoc tamen nunquam eveniet, quia illæ una, & eadem die sunt occurrentes, sed solum ratione translationis, vel anticipationis ab altera die impedita per festum habens lectiones proprias, cæterum illæ suas habent distinctas dies, per quas sunt distributæ, & in quibus per se poni debent, licet quandoque per accidens poni non possint, & ideo si sint initia, in præcedentes, vel subsequentes dies transferri utique debent; non sic autem eveniret in præsenti casu, adeoque indubium est, quod altera non potest esse occurrens. Omnino vero ridiculum videtur, lectiones primi nocturni Dominicæ in præfato sabbato censere occurrentes, utpote quæ nunquam in eodem per se poni possunt, quoniam officium Dominicæ, quod illas occurrentes redderet, cum feriale sit, lectiones primi nocturni non patitur, quare solum per accidens poni possent, ratione scilicet festi impedientis officium dictæ Dominicæ.

XXXII. Quæres 8., num si feria, in qua anticipatur, & fit officium Dominicæ, habeat initium Libri alicujus, vel Epistolæ, omitti istud debeat, vel transferri, & in quas dies?

XXXIII. ℟. Adducendo verba Rubricæ 26. nu. 8. *Quod si fiat de aliqua Dominica post Epiphaniam anticipate in feria, tunc post officium Dominicæ anticipatæ in sequentibus feriis legatur de Epistolis S. Pauli assignatis Dominicæ anticipatæ, & sequentibus feriis, omissis aliis, quæ sunt assignata præcedenti hebdomadæ.* Si itaque v. g. Dominica anticipetur in feria quarta, in sequenti feria quinta incipit nova hebdomada, & in ea ponuntur lectiones novæ hebdomadæ, ut liquet ex verbis Rubricæ, *legatur de Epistolis Dominicæ anticipatæ, omissis aliis, quæ sunt assignata præcedenti hebdomadæ*; quare cum Gavanto ipso teste *sect.* 5. *cap.* 12. *num.* 12. initia Librorum Sacræ Scripturæ extra hebdomadam nunquam transferantur, patens fit, initium occurrens in dicta feria quarta non posse transferri in sequentes ferias. Quoniam vero eadem Rubrica *num.* 7. vult initia scripturæ, quoties impediuntur in propria feria, in sequentes, vel præcedentes esse transferenda, ita ut aliquo modo ponantur, etiamsi plura initia eodem die poni oporteat, non minus certum redditur, cum in sequentes transferri dictum initium non possit, in præcedentibus esse ponendum; quoniam, ut superius dicebamus, scriptura, quæ in feria, in qua ponitur officium dictæ Dominicæ, occurrit, est scriptura feriæ currentis, non ea Dominicæ anticipatæ, quæ solum in sequenti die censetur, & ponitur occurrens; quare scriptura, in qua ponitur officium dictæ Dominicæ, non est ex iis, quæ cessant per adventum alterius scripturæ, sed ex iis quæ impediuntur per officium habens lectiones proprias, adeoque ex iis, quæ in alteram diem transferri debent, si sint initia.

XXXIV. Dices 1. Rubrica ait: *Omissis aliis, quæ sunt assignatæ præcedenti hebdomadæ.* 2. Anticipata Dominica incipiunt hujus lectiones, ergo reliquæ desinunt per cessationem, non per impedimentum. 3. Si in sequentibus feriis habeantur initia, statim ac positum est officium dictæ Dominicæ, nihil de iisdem legitur; quare igitur non itidem de initio cadente in feria, in qua anticipatur Dominica? 4. Meratus in Tabulis 21., & 24. sub die 6., & 9. Februarii ponit officium Dominicæ, non anticipato initio ea die occurrente. 5. Nec Gavantus ipse unquam dicta initia anticipat. 6. Rubrica Breviarii *de Dom. num.* 4. in casu Dominicæ 23. a Pentecoste anticipatæ habet *omissis lectionibus scriptura illius feriæ*, in qua nempe anticipatur dicta Dominica.

XXXV. Ad primum jam patet Rubricam loqui de lectionibus incidentibus, non in diem, in qua ponitur officium Dominicæ, sed in sequentem, in qua ponendæ sunt lectiones Dominicæ anticipatæ, quæ consequenter reliquas cessare faciunt. *Tunc post officium Dominicæ anticipatæ in sequentibus feriis &c.* Et per hoc patet etiam ad secundum, quippe lectiones Dominicæ anticipatæ non incipiunt, nisi in sequenti feria. Hinc eruitur disparitas pro responsione ad tertium, quoniam præfata initia incidunt in dies, in quibus altera scriptura recurrit, quæ illa per cessationem facit desinere.

XXXVI. Ad 4. dicimus, quod Merati Tabulas nihili facimus; quis enim unquam eas plurimi, vel alicujus faceret, dum anticipationem, quam in adductis Tabulis non peragit, in usum deducit in Tabulis 22., & 23., & forsitan etiam in aliis, quas operæ pretium recolere non putavimus? Ad 5. vero, quod ideo id non præstat Gavantus, quia ipse *sect.* 5. *cap.* 12. *num.* 12. opinatur, omnes Epistolas Sancti Pauli simul constituere unum librum, quem propterea sufficit incepisse; cujus tamen sententia communiter rejicitur, & quidem a Merato ipso *ibidem num.* 7.

XXXVII. Ad 6. Rubricam illam esse intelligendam de omissione pro illa feria, si sint initia alicujus libri, quatenus scilicet cum Dominica anticipata proprias habet lectiones homiliæ, lectiones primi nocturni non patitur, non vero de omissione simpliciter, & absolute, nisi essent continuatio alicujus Libri, cujus initium jam esset positum. Quæ expositio non arbitraria est, sed necessaria; dispar enim est ratio de Dominicis post Epiphaniam, quæ ultra lectiones homiliæ habent lectiones primi nocturni sibi addictas, quæ in sequenti die poni ut supra debent, ac de Dominicis post Pentecosten, quæ habent solas lectiones homiliæ, & quando in propria die celebrantur, non habent lectiones primi nocturni, nisi sibi mutuatas a Dominica Mensis, in qua recurrunt, quare dum anticipantur, in sequentibus diebus nullam variationem inducunt in lectiones primi nocturni, sed adhuc hæ leguntur, prout in hebdomada sunt distributæ, solum transferri faciendo lectiones feriæ, in qua earumdem officium ponitur, si sint initia, uti fit, dum initium aliquod recurrit in festum, vel officium habens lectiones proprias. Et quidem Dominica 23. a Pentecoste anticipetur in feria tertia hebdomadæ quartæ Novembris, quas lectiones leges in feria quarta sequenti? Non quidem aliquas Dominicæ, cum nullas habent; quas igitur? Forsan de scriptura occurrente in eadem feria quarta? Ast sunt continuatio Libri Joelis, cujus initium nondum est positum, & juxta suam sententiam esset omittendum ob ejusdem incidentiam cum officio Dominicæ anticipatæ; omnino autem dissonum est, & a Rubricis alienum de libro aliquo scripturæ legere, cujus initium positum non est. Fatearis itaque, opus est, quod initium Joelis transferri debet, & quod Rubrica illa intelligenda non est de omnimoda omissione; nisi ea die occurrat continuatio alicujus libri, sed solum de omissione pro illa feria.

XXXVIII. Meratus *sect.* 6. *cap.* 8. *num.* 5. de lectionibus feriæ, in qua anticipatur Dominica aliqua post Epiphaniam, scribit, *omissis, vel translatis (si sint initium aliquod Libri Sacræ Scripturæ, cujus lectio prosequi debeat) lectionibus scripturæ illius feriæ.* Utique & nos fatemur, easdem lectiones esse transferendas, si sint initia, & omittendas, si initia non sunt; at postea nostram confitemur inbecillitatem, quod non videmus, quandonam ejusdem initii lectio prosequi debeat, aut possit. Si tale initium transferatur in præcedentes dies, transferri indubie debet in feriam immediate antecedentem, vel si adhuc in ulteriorem, hoc ideo solum evenire potest, quia immediate præcedens sit occupata festo habente lectiones proprias; quæro itaque quanam die lectio dicti initii prosequi queat? Si in ulteriorem ab immediate præcedenti die transferatur, in sequentibus diebus utique prosequi non valet, quoniam supponuntur impeditæ per festum habens lectiones proprias. Non in die, in qua ponitur officium Dominicæ anticipatæ, cum initium ipsum depellat, & anticipari faciat. Non demum in sequentibus feriis, quia in his poni debet, & prosequi initium Dominicæ anticipatæ. Quod si dictum initium transferatur in sequentem diem, jam hoc minime licet, & quando etiam liceret, deberet una poni cum initio Dominicæ anticipatæ, vel adhuc si mavis, in sequenti die ponatur dictum initium, sed in altera sequenti prosequi nunquam poteris ejusdem lectionem, sed ponere cogeris initium Dominicæ? quanam igitur die unquam dicti initii lectionem continuabis?

XXXIX. Verum demus in sua assertione comprehendat Meratus etiam Dominicas post Pentecostem, sed adhuc vindicari non valet. Ex iis Dominicis sola 23. anticipari potest, & anticipari duntaxat in hebdomada quarta Novembris, cujus dies omnes occupatæ sunt per initia Sacræ Scripturæ præter feriam quartam, in qua continuatur lectio Libri Joelis, cujus initium in feria tertia ponitur, & feriam secundam, in qua continuatur lectio Oseé, cujus initium in præcedenti Dominica lectum fuit. Si anticipas Dominicam in feria, ad quam sequatur initium aliquod, jam vides, quod in sequenti die hoc initium poni debet; quare solum ad effectum præfatum prosecutionis suffragaretur casus, in quo anticiparetur Dominica in feria tertia, &

initium

initium Joelis transferretur in præcedentem feriam secundam, & non in sequentem feriam quartam, in qua consequenter continuaretur lectio Joelis. Verum translationi initii Joelis in præcedentem feriam secundam aperte obsistit Rubrica, quæ *num.* 7. habet: *Dictum initium, quoad commode fieri poterit, ponatur in sequenti feria, alio simili initio scripturæ ponendo, vel festo* (habente lectiones proprias) *non impedito, alioquin in præcedenti similiter non impedita.* Vides jam igitur, quod cum sequens feria quarta non sit impedita ullo initio, in ea initium Joelis poni debet, & non in præcedenti feria secunda, ac consequenter quod numquam initium scripturæ, quod transfertur ob incidentiam in Dominicam anticipatam, prosequi valet.

XL. Quæres 9. an anticipato v. g. in feria quarta officio Dominicæ, lectiones, quæ in sequentibus diebus illius hebdomadæ occurrunt, in respectivis feriis legi debeant, vel prorsus omitti?

XLI. ℟. Certum esse, quod si sint continuatio alicujus Libri, omitti debent, quoniam in die sequenti ad feriam, in qua actum est de Dominica, poni debet initium dictæ Dominicæ, & de eodem legi in sequentibus feriis, ut aperte statuit sæpius allegata Rubrica, quæ cum insuper addat, *omissis aliis*, scilicet lectionibus, *quæ sunt assignatæ præcedenti hebdomada*, proculdubio omittendæ veniunt, saltem quando initium alicujus Libri non continent. Quando vero in sequentibus feriis occurrit initium aliquod, Meratus in Tabulis 22. & 23. illud anticipat, utique tamen perperam, quia Rubrica absque exceptione dicit, *omissis aliis &c.*, excepisset autem, si initiis, quæ iisdem diebus frequenter occurrunt, parcere voluisset, cum sit casus valde obvius, ac evenire facilis.

XLII. Adde, quod talia initia non sunt ex iis, quæ in propriis diebus, locum non habent per impedimentum aliquod, sed per Adventum alterius scripturæ, & per cessationem; adeoque ex iis, quæ juxta doctrinam ipsius Merati *sect.* 5. *cap.* 12. *n.* 7. transferri non possunt, sed penitus omitti debent. Quod verum est, tametsi in sequentibus feriis festa, aut officia occurrentia impedirent positionem initii Dominicæ, quia tale initium in jure positum foret, licet non in re.

XLIII. Quæres 10. an in hoc casu, in quo post officium Dominicæ poni non potest ejusdem initium ob impedimentum festorum habentium lectiones proprias, tale initium anticipari posset in præcedentibus feriis?

XLIV. ℟. Nequaquam, quia initia unius hebdomadæ extra illam hebdomadam anticipari non possunt; nova autem hebdomada incipit illico post anticipationem Dominicæ.

XLV. Quæres 11. anticipata Dominica v. g. in feria quarta, & posito ejusdem initio in sequenti feria quinta, quænam lectiones legi debeant in feria sexta, & Sabbato?

XLVI. ℟. Legi non debere lectiones feriæ secundæ, & tertiæ, sed quæ currunt in respectivis diebus, scilicet in casu feria sexta, & sabbato; posito enim initio semper legi debent lectiones sua quaque die occurrentes, & non secundum ordinem historiæ, aut libri, ut præscribit Rubrica *de lect. n.* 6., & in usum communiter deducitur, quando anticipatur Liber Esther in feria quinta Dominicæ 4. Septembris. Si vero intra hebdomadam currant initia aliqua, tunc hæc legi debent, licet eorumdem plura simul poni oporteat, etiam in die, in quo ponitur initium ipsum Dominicæ. Quod si aliquando cuncta locum non habent, quæ supersunt, omittantur. Quænam vero in hoc casu magis sint omittenda, luculenter ostendent, quæ in similibus trademus, agentes de lectionibus.

XLVII. Reliquum est, nunc agamus de Dominica secunda post Epiphaniam, de qua Rubrica specialis, cujus Decretum meminit, in hunc modum disponit: *Quando septuagesima venerit in prima Dominica post octavam Epiphaniæ, tunc in primo Sabbato post octavam non impedito festo IX. lectionum, alioqnin prima die post octavam fiat officium de feria, in qua ponuntur Responsoria 1. nocturni Dominicæ 11. post Epiphaniam, & tres lectiones leguntur de homilia ejusdem Dominicæ cum ejus Antiphona ad Benedictus, & oratione. Festum vero semiduplex in ea occurrens transfertur in primam diem similiter non impeditam.*

XLVIII. Hæc itaque Dominica, etsi hoc habeat comune cum cæteris, quod nunquam ejus officium penitus deperdatur, tamen uti reliquarum, poni non potest post Pentecostem, sed semper ejus officium ante Septuagesimam exolvi debet. Hujus rationem affert Gavantus *part.* 4. *tit.* 3. *n.* 3. nempe ut Evangelium ejusdem, in quo fit mentio conversionis aquæ in vinum, quæ fuit initium miraculorum Christi, congruo tempore legatur; satis enim incongruum extitisse post tot narrata de vita, & miraculis Christi, primi ejusdem miraculi mentionem habere, & ideo antequam quidquam aliud in sequentibus Dominicis, & feriis de eo narretur, statim post ejusdem baptismum primum miraculum Ecclesia voluit recenseri. Optima quidem est ista ratio, ob quam præfatum miraculum voluit prius recenseri, & dictum Evangelium memoratæ Dominicæ adscripsit; cæterum quod officium hujus Dominicæ nunquam transferatur post Pentecostem, utique evenire non potest, tametsi in eo dicti miraculi mentio non fieret, quippe cum ipsa superest, post Pentecostem Sedem Dominicalem nunquam reperit.

XLIX. Quoties itaque superest Dominica secunda, de ea faciendum est in Sabbato, dummodo non sit impeditum festo IX. lectionum, & hoc impedito non est transferenda in ferias ejusdem proximiora, uti fit in cæteris Dominicis, sed in primam diem post octavam Epiphaniæ; ut denotant illa verba, *alioquin prima die post octavam fiat officium de feria &c.* Quia vero hac die occurrit festum semiduplex S. Hilarii, subdit Rubrica, *Festum vero semiduplex in ea occurrens transfertur in primam diem similiter non impeditam*, & in ea *fiat officium de feria, in qua ponuntur Responsoria I. nocturni Dominicæ* 11. *post Epiphaniam* (cum præcedenter non fuerint posita) *& tres lectiones leguntur de homilia ejusdem Dominicæ cum ejus antiphona ad Benedictus, & oratione*, ut prosequitur Rubrica, & docent communiter Auctores.

L. Quærit Guyetus *lib.* 4. *cap.* 18. *quæst.* 12., cur ut detur locus dictæ Dominicæ, non transferatur festum in Sabbato occurrens, sed festum semiduplex occurrens prima die post octavam Epiphaniæ? Et respondet hoc ideo esse, quia festum novem lectionum tunc impediens Sabbatum est duplex, scilicet Sancti Antonii, dum septuagesima occurrit die 18. Januarii, vel Cathedræ S. Petri, dum illa incidit in diem 19. ejusdem mensis; quia quando Septuagesima venit in diem 20., tunc Sabbatum est occupatum solo festo simplici SS. Marii, & Sociorum, quod non respuit officium Dominicæ anticipatæ; tunc enim nondum concessum erat festum S. Canuti, quod cæteroquin cum ad libitum sit, cedit officio Dominicæ cujuscumque anticipatæ, ut dicetur in Decreto sequenti; *congruit autem magis*, subdit idem Auctor, *ut semiduplex, quam duplex e suo die dimoveatur*, hinc ibidem *quæst.* 13. infert, quod si alicubi in eo Sabbato occurreret festum aliquod semiduplex, *omnino ad sensum Rubricæ magis est, ut Sabbato ipso fiat anticipatio simul cum universali Ecclesia, translato semiduplici proprio, quod eo die occurrerit.*

LI. Displicet Merato hoc Guyeti placitum, tueturque in prædicto Sabbato, licet per solum festum semiduplex impedito, agendum non esse de Dominica secunda, quia Rubrica illud faciendum esse edicit in Sabbato non impedito *festo IX. lectionum*, alioquin *prima die post octavam Epiphaniæ*, & licet translationem festi semiduplicis mandet, dicit tamen *in ea* occurrens, quæ verba cum fœminini sint generis, referuntur ad primam diem post octavam Epiphaniæ, non ad Sabbatum, quod est generis neutrius. *Corruit igitur*, subdit idem Meratus, *sententia Guyeti contendentis ea verba in Rubrica* non impedito (*loquendo de Sabbato*) festo novem lectionum, *significare festum duplex tantum, ita ut si Sabbatum esset impeditum festo semiduplici, tunc eo translato faciendum sit de Dominica; sed pace tanti viri, adoptando verba Bissi, non video, quomodo solum duplex veniat nomine festi novem lectionum.*

LII. Verum pace Merati, qui pacem petit a Guyeto, celeberrimo huic Auctori, cui in re rubricistica vix pax, aut venia valet exquiri, injuste sane, & non sine injuria nota inuritur, quasi nomine festi novem lectionum solum duplex cognoverit. Ipse solummodo accipit, & exponit Rubricam relate ad festa occurrentia in Kalendario Romano, in quo cum Sabbatum per solum festum duplex impediri queat, nomine festi novem lectionum ad sensum Rubricæ solum festum duplex venire arbitratur; hinc Rubrica sic intellecta, quid mirum, si asserit, quod occurrente alicubi festo semiduplici in Sabbato, hoc transferri potius debeat, quam occurrens in prima die post octavam Epiphaniæ causa faciendi locum officio Dominicæ anticipatæ? Nonne & cęteræ Dominicæ, cum totam hebdomadam reperiunt impeditam, in Sabbato, licet per solam commemorationem, explentur? Accepta autem Rubrica pręfata tanquam dispositione dumtaxat illius, quod in Kalendario Romano accidere potest, quia non videt ad nihilum relevare notationem verborum *In ea*, quia remotio semiduplici a Sabbato causa faciendi de dicta Dominica, in Kalendario Romano numquam valet accidere, sed solum a præfata prima die post octavam Epiphaniæ. Cęterum quod Rubrica illa procedat relate ad officia Kalendarii Romani, aperte denotare videntur verba illa, *Festum vero semiduplex in ea occurrens transfertur*, in quibus die 14. Festum semiduplex scilicet S. Hilarii supponitur occurrere, cum tamen in particularibus Ecclesiis duplicia in ea die possint occurrere.

LIII. Stante igitur hujusmodi intellectu Rubricæ, qui cæteroquin dissonus non est ejusdem verbis, in quibus propterea a Sacra Congregatione statim videbimus ad ejusdem Rubricæ mentem fuisse correptum, seu expositum, non crederem rite ut supra a Merato insurgi contra Guyetum, contra quem satius fortasse ponderari poterat; quod si talis foret sensus Rubricæ, non festum semiduplex prima die post octavam Epiphaniæ occurrens, sed quod est proximius Sabbato, scilicet festum Sancti Marcelli, transferendum præscribi debuisset, ut fieret locus officio dictæ Dominicæ, sicuti officium cæterarum Dominicarum, Sabbato impedito, non in prima die post Dominicam, sed die proximiori, quæ sit libera, ipsi Sabbato ponendum esse mandatur. Cum itaque Rubrica ordinem pro ista Dominica haudquaquam teneat, quem Rubricæ servant pro cæteris Dominicis, ex iis, quæ pro his Dominicis disposita sunt, invalidum desumitur argumentum pro simili intelligentia dispositionis latæ pro Dominica secunda, præsertim cum Rubricæ Missalis, quæ cum iis Breviarii omnimodam semper habent conformitatem, in casu Sabbati impediti per festum etiam semiduplex, Missæ Dominicæ secundæ consulendum esse præscribunt, non per translationem festi semiduplicis occurrentis in Sabbato, sed occurrentis in prima die post octavam Epiphaniæ. En hujusmodi Rubricam, quæ habetur ante Dominicam secundam post Epiphaniam;

Si vero Sabbatum fuerit impeditum festo semiduplici, tunc prima die post octavam Epiphaniæ, in qua non sit festum duplex, dicitur Missa die 2. Dominica, & festum semiduplex in ea occurrens transfertur in primam diem similiter non impeditam.

LIV. Quæ cum non ita dilucide haberentur in Rubrica Breviarii, in causa fuerunt, quod Sacra Congregatio contenta non fuit rescribere, *satis esse provisum per Rubricam positam ante Dominicam primam post octavam Epiphaniæ*, sed insuper hujus sensum voluit diserte adaperire, subdens *Nempe in casu proposito officium de Dominica faciendum esse in primo Sabbato post Epiphaniam festo duplici, vel semiduplici non impedito.* En itaque, quod festum semiduplex occurrens in Sabbato obsistit positioni officii Dominicæ; ac per consequens, quod nomine festi IX. lectionum, cujus Rubrica meminit, venit festum quodlibet duplex, vel semiduplex. *Alioquin*, prosequitur Decretum, *si prædictum Sabbatum esset impeditum*, festo nempe duplici, vel semiduplici, *faciendum in prima die post dictam octavam, quæ non reperitur impedita festo duplici.* Non itaque in prima absolute die post octavam Epiphaniæ, uti præferre videntur verba illa Rubricæ, *Alioquin prima die post octavam fit officium de feria &c.* sed in prima die post dictam octavam, *quæ non reperitur impedita festo duplici.* Cæterum hunc sensum nec refugiunt Rubricæ verba, nec ægre, sed concinne sustinent; etsi enim, dum dicitur, *alioquin prima die &c.* primæ absolute diei post præfatam octavam officium Dominicæ consignati videatur, sequentia tamen verba, quæ communia sunt Rubricæ, & Decreto, scilicet *Festum vero semiduplex in ea occurrens transfertur*, seu transferendum, ut legit Decretum, *in primam diem similiter non impeditam*, aperte designant, non in primam absolute diem post dictam octavam, sed in primam, quæ non sit impedita festo duplici esse transferendum. Quo in congruo, & indubio Rubricæ sensu, ac conformi Rubricæ Missalis jam patet Rubricam dispositionem generalem facere, nullo habito respectu ad festa occurrentia in Kalendario Romano, ac per consequens omnino corruit intelligentia, & opinio Guyeti.

LV. Sequitur ex his primo, quod si alicubi Sabbatum prædictum festo semiduplici de præcepto impeditum sit, officium præfatæ Dominicæ faciendum est in prima die post octavam Epiphaniæ, translato semiduplici in ea occurrente. 2. quod si hæc dies per festum duplex occupata foret, olim festum S. Pauli primi Eremitæ, quod ritu semiduplici gaudebat dumtaxat, transferendum erat, nunc autem non, cum duplex sit, sed festum S. Marcelli quod sub ritu semiduplici die 16. Januarii in Kalendario recurrit. 3. quod si tota hebdomada per festa duplicia impediretur præter sabbatum, in quo semiduplex occurreret, cum tunc sabbatum esset prima dies non impedita festo duplici, in eo officium Dominicæ fieri deberet, translato semiduplici. 4. Denique tota hebdomada impedita per festa duplicia, nullum ex duplicibus transferri posse causa parandi locum officio Dominicæ, quod juxta Decretum poni debet in prima die post dictam octavam, *quæ non reperitur impedita festo duplici.*

LVI. Quantum ad id, quod firmat postrema hæc illatio, idem jam senserat Gavantus *sect. 6. cap.* 8. *num.* 4., quem more suo sequitur Meratus *ibidem num.* 3., Guyetus vero *lib.* 4. *cap.* 18. *quæst.* 12., etsi horum sententiæ non refragetur, nec tamen admodum improbat, transferri minus nobile duplicium, asseritque talem videri Rubricæ scopum. Verum hæc Guyeti opinio ex dictis jam luculenter explosa manet, & miror, non viderit, quod occurrente festo duplici in præfata Dominica, mandatum non est transferri, ut fiat de ea, sed fit de festo cum sola Dominicæ commemoratione, & nona lectione, & hoc tametsi in sequenti Dominica occurrat septuagesima; unde itaque eruere unquam potuit, quod transferri queat duplex infra hebdomadam occurrens causa faciendi de officio ejusdem Dominicæ, quando sub feriali ritu anticipatur? Si itaque quoties in propria sede Dominicali, in qua semiduplici gaudet ritu, per festum duplex impeditur, cum sola commemoratione, & nona lectione expletur, idipsum potiori jure faciendum erit tota hebdomada sic impedita, quando sub ritu feriali anticipatur. At quanam die id agendum erit, in Sabbatone, an in prima die post dictam octavam? In Sabbatum, non crederem, sed magis in prædicta prima die, quoniam in casu similis impedimenti, festi scilicet semiduplicis, contingentis in Sabbato, & in dicta die, ponendum edicit Rubrica officium Dominicæ in præfata prima die, & non in Sabbato; quidni igitur & ejusdem commemorationem, quæ loco officii subrogatur, præsertim ratio illa, quæ officium ad dictam diem amandat, utique & ejusdem commemorationem amandare videtur? Qua in parte cum patens videatur implicita Rubricæ dispositio, non credimus plurimi faciendam esse auctoritatem Gavanti, Merati, & Guyeti in proposito casu commemorationem Dominicæ in Sabbato indicentium, nec attendendam esse similem pro ceteris Dominicis Rubricarum dispositionem; dispar enim admodum est ratio, nam Rubricæ anticipationem aliarum Dominicarum in Sabbato demandant absolute esse faciendam, & hoc impedito, nonnisi in proximioribus feriis, si quæ vacuæ sunt, ut dictæ Dominicæ officium in iis adipisci queant, quod in Sabbato habere non possunt, & ideo admodum congrue in casu totius hebdomadæ impeditæ earum commemorationem præscribunt in Sabbato, in quo officium erat faciendum. Similis non est dispositio Rubricæ Dominicæ secundæ, quoniam hæc quidem eligit Sabbatum pro positione officii dictæ Dominicæ, sed *non impeditum festo duplici, vel semiduplici*; hoc autem non ut determinet locum præfato officio, sed solummodo ut consulat ejusdem positione sine incommodo aliorum festorum IX. lectionum, quibus ceteras omnes hebdomadæ dies, uti revera sunt, supponit esse impeditas, & solum Sabbatum expers esse posse; unde in casu impedimenti festi semiduplicis contingentis in Sabbato, non hujus translationem præcipit, ut officio ejusdem Dominicæ locum paret, nec illius, quod in proximiori feria posset accidere, sed magis illius, quod in prima die post octavam Epiphaniæ recurrit. Quid igitur? Nisi quia vult, quod impedito Sabbato, officium dictæ Dominicæ occurrens censeatur, & sit faciendum in præfata prima die. Si autem id, quando Dominica habet officium, cur non itidem, quando per solam expletur commemorationem, quæ cum locum officii teneat, ea utique die fieri debet, in qua fieret officium, si impeditum minime foret? Vides jam igitur, quod Rubricæ pro ceteris Dominicis disponentes nostræ quammaxime favent assertioni.

LVII. Gavantus *ibidem num.* 2. inter causas transferendi festum ut supra semiduplex, recenset, *ut officium, & Responsoria Dominicarum post Epiphaniam semel dicantur suo proprio tempore, nec omittantur omnino;* hoc autem videtur innuere translationem etiam duplicis esse faciendam, quando aliter dicta omissio sequeretur. Verum præfatæ rationi tantam vim non inesse liquido ostendit incidentia ejusdem Dominicæ in festum duplex, in qua per solam commemorationem expletur, nec fit positio dictorum Responsoriorum, nec officii alicujus ex Dominicis post Epiphaniam, quando in sequenti Dominica occurrit Septuagesima, utpote cum modo dies omnes usque ad diem 27. Januarii, ad quam usque protrahi potest septuagesima in casu proposito, impeditæ sint per festa occurrentia, quæ non compatiuntur Responsoria de Tempore. Accedit, quod ad hujusmodi sane moderne respectum non extitit, dum eidem Dominicæ in perpetuum addictum fuit festum duplex 2. classis SS. Nominis Jesu, quod dictorum Responsoriorum semper invehit omissionem, si sequens Dominica sit ea Septuagesimæ, etsi autem modo Dominica secunda sit perpetuo impedita per dictum festum, adhuc integra persistant, quæ de eadem fieri disposita sunt pro casu, in quo propriam sedem dominicalem non habet.

LVIII. Mendum vero proculdubio passus est textus Decreti, dum legit, *officium de Dominica faciendum esse in primo Sabbato post Epiphaniam*; hoc enim Sabbatum semper infra octavam Epiphaniæ recurrit, cujus officium cum depellat etiam festum duplex 2. classis occurrens, multo magis ineptum est cedere officio feriali dictæ Dominicæ. Lege itaque *in primo Sabbato post octavam Epiphaniæ*, & conformaberis dispositioni Rubricæ, quam ipsum citat Decretum; *Tunc de ea fit officium in Sabbato ante Dominicam Septuagesimæ*, quod Sabbatum in casu semper est primum post eamdem octavam. Textui tamen adhuc adhærendo, illum ab errore facile vindicas, si ibi Epiphaniam inclusive cum octava, quæ non est nisi prorogatio festi, & unum cum festo facere censetur, usurpari asseveras, tunc quippe to *post Epiphaniam* reddit *post octavam Epiphaniæ*.

LIX. Quæres 1. quid faciendum sit, si in hebdomada, in qua officium dictæ Dominicæ poni deberet, aliqua occurrat octava?

LX. Respondet Gavantus *sect. 6. cap.* 8. *num.* 5. nihilominus prima die agendum esse de feria, quia dies infra octavam cedit semiduplici, ergo a fortiori etiam huic officio Dominicæ secundæ, sed tamen omittendas esse preces cum suffragiis ratione octavæ. Guyetus *lib.* 4. *cap.* 18. *quæst.* 14. acerrime insurgit contra Gavantum, eique in nullo se repugnantiorem, quam in hoc placito esse fatetur. Gavanti autem argumentum duplici ratiocinatione impugnat, & primo, quod non ideo festum semiduplex cedit officio Dominicæ, quia hoc cum illo æqualis ritus sit, cum sit inferioris, sed quia cum ex privilegio poni debeat, nec altero die poni queat, idcirco transfertur semiduplex occurrens, quod inde nullum accipit detrimentum, quippe suum æque officium alio die est recuperaturum; dies autem infra octavam detrimentum reciperet, utpote quæ beneficio translationis non gaudet, sed cum sola commemoratione peragi deberet. 2. quia etsi juxta Gavantum octava Corporis Christi cedat octavæ SS. Trinitatis, attamen non cedit festo semiduplici, cui cedit octava Trinitatis, ergo infert ipse, ex eo quod festo semiduplici cedat dies infra octavam, non sequitur, quod hæc cedere debeat officio Dominicæ secundæ, cui cedit festum semiduplex.

LXI. Meratus hisce victus Guyeti ratiocinationibus, in nimis levi salebra suum hic deserit Doctorem; hinc *sect. 6. cap.* 8. *num.* 4. postquam asseruit secundum argumentum contra Gavantum quidem, qui octavam Trinitatis prætulit octavæ Corpori Christi, robur habere, non adversus se, qui in oppositum sentit, statim subdit: *Absurdam quidem cum eodem Guyeto reputamus, quod dicatur officium feriale pro celebrando officio dictæ Dominicæ, & debeant omitti preces cum suffragiis ratione octavæ; revera siquidem quis unquam audivit, ut fiat officium de feria ut in Psalterio sine precibus, ac suffragiis, maxime de cruce, quod est veluti officii ferialis caracter, ac nota præcipua.*

LXII. Quis unquam, exclamare cogor, audivit Meratum in suum, quem pro viribus sequitur, acrioribus verbis invehi Auctorem? At huic Lector ignoscat, non suis quippe quibus de more modestior extitisset, sed Guyeti utitur verbis, ex quo item prosequitur: *Quapropter dicendum est in præsenti controversia Rubricis fore conformius, si de hac feria infra ali-*

quam

quam octavam perinde agatur pro anticipanda Dominica, atque de vigiliis infra octavam occurrentibus, ut videlicet fiat officium de die infra octavam cum 9. lectione de homilia, & commemoratione Dominicæ. Missa vero non erit de octava, sed de ipsa Dominica sine Gloria, & Credo cum commemoratione octavæ. De suo addit postea Decretum quoddam S. R. C. 24. Januarii 1682., in quo cavetur, quod ex privilegio agens de octavis in quadragesima, in feria IV. Cinerum dicere debet officiale feriale, sed cum precibus, & suffragiis, etiamsi dicta feria incidat infra octavam; & hoc ut probet ab officio feriali preces, & suffragia numquam sejungi posse.

LXIII. Utinam saltem hujus Decreti Meratus trunce non meminisset, sed illud retulisset cum verbis illis *Relinquendo commemorationem octavæ*, recordatusque fuisset alterius Decreti ejusdem diei, & anni, quod in suo Indice num. 123. producit, ut hinc deduceret, quid in præsenti quæstione sentiendum foret. Præscribit autem in eo Congregatio, quod *qui habent privilegium celebrandi octavas in Quadragesima, occurrente die infra octavam in feria IV. Cinerum, nullam debent facere commemorationem de octava, neque in laudibus, neque in Missa.*

LXIV. A quo ego edoctus Decreto in primis statuo, officium dictæ Dominicæ ex eodem privilegio, quo præferentiam habet super festum semiduplex, hanc quoque sortiri super diem infra octavam, quæ cedit festo semiduplici, ut optime argumentatur Gavantus. Officium dictæ Dominicæ, quoties anticipatur, etsi sit ritus inferioris semiduplici, & mere ferialis, quoad exclusionem tamen aliorum officiorum ex privilegio instar se habet semiduplicis, ac perinde in propria sede dominicali recurret, quare uti in propria sede exultum, pellit festum semiduplex occurrens, nec cedit die infra octavam, ita est in die, in qua anticipatur. In exemplum deserviant Dominicæ privilegiatæ, quæ quoad ritum semiduplices sunt, & quoad privilegium, & exclusionem aliorum officiorum, sunt primæ, vel secundæ classis. Propius adhuc est exemplum feriæ IV. Cinerum, quæ habet officium mere feriale, & ex privilegio etiam festum primæ classis depellit, quinimmo & officium infra octavam a privilegiatis minime fieri patitur.

LXV. Nec officit discrimen, quod festum semiduplex inter & diem infra octavam adducit Guyetus, ex eo quod hæc pateretur officii detrimentum, ubi illud alio die officium beneficio translationis assequeretur; hoc enim fert natura, & constitutio hujusmodi officiorum; qua de causa sicuti festum semiduplex incidens in Dominicam, aut festum quodlibet, licet primæ classis, altero die semper officium recuperat, secus vero dies infra octavam, quæ per solam commemorationem expletur, immo & hanc deperdit, quoties eam occurrens festum non patitur, ita eadem de causa sine absurditate ulla in casu nostro festum semiduplex altera die resumetur, dies vero infra octavam etiam commemorationem deperdet, ut statim dicemus. Quod si hujusce rei rationem exposcas; jam eam alibi tradidimus, quia alias festum semiduplex, cum ejus officium una die concludatur, totale sui pateretur dispendium, si transferri non posset, vel saltem admodum notabile, si loco officii solam haberet commemorationem; non sic autem evenit in die infra octavam, quoniam adhuc de sancto, de quo illa celebratur, satis agitur in festo, & reliquis diebus octavæ. Qua de causa etiam octavæ nonnullis temporibus, ut Quadragesimæ &c., cessant, nunquam vero festa semiduplicia, quinimmo festum simplex commemorationem assequitur in laudibus duplicis 2. classis, qua caret dies infra octavam, etsi illo sit ritus altioris. Vides jam igitur, Gavanti argumentum a fortiori subsistere, & Guyeti priorem impugnationem plane corruere; secunda vero innititur falso fundamento, ex Decreto quippe 8. Junii 1709. dies infra octavam Corporis Christi non cedit octavæ SS. Trinitatis, quidquid senserit Gavantus, qui in hac parte est corrigendus, ut suo loco dicemus.

LXVI. Statuo 2. in officio feriali dictæ Dominicæ commemorationem octavæ esse omittendam; hoc ipso enim quod octava ratione privilegii cedit præfato officio, cedat, fas est, & ejusdem commemoratio, quæ incompossibilis est cum officio feriali, uti quia cedit duplici primæ classis, etiam commemorationem deperdit, quam illud minime patitur. Ita statutum est fieri per superius adductum Decretum in feria IV. Cinerum incidente infra octavam, & hoc idem casui nostro apprime quadrat. Recolantur itaque, utpote ad rem apprime facientia, quæ in ejusdem Decreti expositione dicuntur in cap. 19. Quod si in prædicto officio locum non habet commemoratio octavæ, quæ solum impedire poterat preces feriales, suffragia, officium parvum B. Virginis, ac officium Defunctorum pro prima die mensis non impedita, hæc omnia in eodem officio indubie locum habebunt, ut in memorato casu feriæ IV. Cinerum aperte statuit Congregatio, & nos in eodem capite late trademus.

LXVII. Dices: Decreta, quæ hic usurpantur, pro Privilegiatis esse emanata, adeoque perperam ad extera extendi.

LXVIII. ℞. Privilegium unice se tenere ex parte celebrationis Octavæ in quadragesima, & hoc utique non posse ad non privilegiatos extendi; supposito autem dicto privilegio, privilegium non est, sed sic fert natura officii, videlicet quod omittatur commemoratio octavæ, dicantur preces, suffragia &c, & ideo id est cuicumque alteri simili casu adaptabile.

LXIX. Quæres 2. num satius sit officium dictæ Dominicæ poni in Sabbato impedito dumtaxat officio diei infra octavam, an vero in prima die post octavam Epiphaniæ impedita festo semiduplici, & officio diei infra octavam, infra quam illud recurrit?

LXX. ℞. Quod festum semiduplex stabit immotum, & officium Dominicæ ponetur in Sabbato; sic enim dumtaxat pro uno die cessaret octava, ubi alias cessaret octava, & festum semiduplex e proprio die amoveretur.

LXXI. Quæres 3. Quid si festum semiduplex, quod prima die post octavam Epiphaniæ recurrit, non occurret infra octavam? essetne tunc ponendum officium Dominicæ in Sabbato cum suppressione diei infra octavam, an magis in præfata prima die cum translatione semiduplicis?

LXXII. ℞. Quod si attendatur Rubrica, quæ officium Dominicæ anticipat in Sabbato, & nonnisi hoc impedito *per festum novem lectionum* in præfata prima die, ponendum videtur in Sabbato, quod *festo IX. lectionum* impeditum non est, sed solum officio diei infra octavam, quod vere non est *festum*, *sed officium IX. lectionum*, ut alibi non semel ponderatum fuit; & præsertim quia quoties unum ex duobus cedet, necesse est, quod inferius, cujus rationis est dies infra octavam relate ad festum semiduplex, cedat oportet. Verum quoniam ut in superioribus advertebamus, mens Rubricæ est, ut officium dictæ Dominicæ ponatur in Sabbato dumtaxat, si hoc impeditum non est, & in casu paris impedimenti, vult parcendum esse Sabbato, & in prima die officium illud ponendum, nos arbitramur in prima præfata die de Dominica agendum esse, & non in Sabbato, quod ad sensum Rubricæ impeditum censetur per festum IX. lectionum, dum impeditum est per officium diei infra octavam, quæ IX. lectionum est, nec festi rationem refugit, quatenus non est nisi festi continuatio, & unum cum festo facere censetur, & multo magis quia in Decretis, & forsan etiam in Rubricis festi nomen nonnumquam stat pro officio. Ad id autem asserendum potissimum ducimur, quia adhuc festum semiduplex beneficio translationis suum integrum adipisceretur officium, ubi dies infra octavam sine causa etiam commemorationem deperderet, quinimmo cum aliqua dissonantia ad alias per Rubricas præscripta abrumperetur, & in suo sinu veluti permitteret, quæ alioquin refugit, cum minori autem incommodo consulendum esse putamus officio præfatæ Dominicæ.

LXXIII. Quæres 4. Pictaviensis Ecclesia celebrat festum S. Hilarii die 13. Januarii, quare apud eandem dies 14., & 19. per officium dumtaxat diei infra octavam ejusdem remanent impeditæ; debetne igitur in hoc, aliove simili casu officium Dominicæ prædictæ poni die 19., in qua occurrit Sabbatum, aut in die 14.?

LXXIV. ℞. Ponendum esse die 14., quia in casu æquale est impedimentum occurrens in die 14., & in die 19., in pari autem impedimento, ut vidimus, Rubrica vult officium Dominicæ ponendum esse in prima die post Epiphaniam.

LXXV. Quæres 5. Bergomi v. g. agitur die 8. Januarii Festum S. Laurentii Justiniani cum octava, quæ proinde terminatur die 15., & dies 19. apud eamdem Ecclesiam est festo duplici impedita; hoc in casu, aliove simili agendumne est de Dominica præfata in die 14. Januarii cum suppressione diei infra octavam & amotione Festi S. Hilarii, an potius in die 16. ejusdem mensis cum sola translatione S. Marcelli?

LXXVI. ℞. Officium dictæ Dominicæ agendum esse die 16., non 14., quia hinc sequeretur majus incommodum, amotio scilicet festi semiduplicis, & suppressio diei infra octavam.

LXXVII. Quæres 6. Apud Ecclesias Regulares Civitatis N., quæ die 10. Januarii sine octava cum reliquo clero celebrant Festum S. Pauli 1. Eremitæ Patroni principalis Civitatis, remanet libera dies 15. Januarii, in qua in Kalendario Romano præfatum festum recurrit, impedito Sabbato debetne officium dictæ Dominicæ celebrari prædicta die 15. libera, an magis die 14. cum translatione S. Hilarii?

LXXVIII. ℞. Celebrandum esse in die 15. libera, quia dum Rubrica Sabbato impedito festum semiduplex occurrens in prima die post octavam Epiphaniæ transferendum edicit, procedit supponendo nullam, uti revera nulla est in Kalendario Romano, aliam esse diem vacuam, in qua officium Dominicæ valeat collocari. Patens fit intentio Rubricæ ex eo, quod in casu Sabbati inimpediti, huic officium Dominicæ adscribit, & parcit prædicto semiduplici.

LXXIX. Quæres 7. Quid si stante Sabbato, aut alia die hebdomadæ libera, poni insset duplex aliquod translatum?

LXXX. ℞. Officium Dominicæ ponendum esse in die libera, cum ulteriori protractione duplicis translati, cujuscumque sit classis, quippe hoc, cum jam e suo die sit amotum, nullum inde persentit incommodum, vel detrimentum; ubi alias festum semiduplex e suo die dimoveri deberet. Adde, quod festum semiduplex in sua sede positum, nulli festo duplici translato cedit, quare exposcit utique ratio, quod causa faciendi spatium Dominicæ, duplex ulterius protrahatur, & non semiduplex e sua sede deturbetur. Dum itaque Rubrica impedito Sabbato, prædicti semiduplicis translationem mandat, intelligi debet de Sabbato impedito per festum IX. lectionum occurrens, non translatum.

LXXXI. Quæres 8. quid si Sabbatum sit impeditum per festum IX. lectionum ad libitum, puta per festum S. Canuti, ut non semel contingit?

LXXXII. ℞. Supprimendum esse festum ad libitum, quod translationem non patitur, & in Sabbato agendum esse de officio Dominicæ, ut magis dicemus in expositione sequentis Decreti.

DE

DECRETUM III. CAPITIS, IN ORDINE CXXI.

Officia Sanctorum ad libitum sive duplicia, sive semiduplicia, occurrentia in die quo fieri debet officium de Dominica anticipanda ante Septuagesimam; vel ante Dominicam 24. post Pentecostem, non sunt recitanda cum commemoratione dictæ Dominicæ, neque transferenda, sed potius omittenda. S. R. C. 4. Aprilis 1705. *in Lycien.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 234.

I. AD casum Dominicæ secundæ post Epiphaniam anticipandæ, de quo in præcedenti actum est Decreto, præsentem lubens limitarem sanctionem; hæc enim Dominica adeo juris habet, ut quando opus sit, etiam festum semiduplex de præcepto transferri debeat, ut ejusdem officio spatium paretur; vult autem ratio, quod quando unum ex duobus cedat, oportet, illud cedat, quod sui esse debilius fundamentum habet, cujusmodi est officium ad libitum, cujus recitatio a mero Cleri pendet arbitrio. Verum cum Decretum omissionem officii ad libitum indicat, ut etiam locus pateat officio Dominicæ anticipandæ *ante Dominicam 24. post Pentecostem*, limitationem ad casum prædictæ Dominicæ secundæ, quæ eo tempore anticipari non potest, proculdubio non patitur, sed in tota sua latitudine venit accipiendum de quacumque Dominica *anticipanda vel ante Septuagesimam*, *vel ante Dominicam 24. post Pentecostem*.

II. Hæc sane adeo patenter in Decreto expressa sunt, ut non desinam mirari, quomodo Meratus, qui in suum indicem Decretum invexit, *sect. 6. cap. 8. num. 5.* adhuc arbitrio committat, vel recitare de Dominica anticipanda cum omissione officii ad libitum, vel de officio ad libitum cum commemoratione Dominicæ. Hoc tamen præstat cum exceptione Dominicæ secundæ post Epiphaniam, cujus officium die 19. Januarii cum omissione S. Canuti assignat in Tabula 3., & idipsum prius ipso præstiterat Gavantus in eadem occurrentia, & Tabula, Utinam vero uti id præstat Meratus in memorata Tabula, sic hoc ejusdem factum conforme foret doctrinæ, quam tradit loco citato, ubi arbitrio relinquit die 19. Januarii de S. Canuto officium facere cum commemoratione Dominicæ, quæ alia esse non potest, quam secunda post Epiphaniam, & quod turpius est in hac re, cum aperta læsione Rubricæ particularis, de qua fuse egimus in præcedenti Decreto, quæque Sabbato impedito, officium Dominicæ secundæ in prima die post octavam Epiphaniæ præscribit esse faciendum cum translatione festi semiduplicis in ea occurrentis.

III. Heu quam nos piget, & pudet trahi persæpe a zelo veritatis ad refellendam Merati doctrinam, & praxim. O quam veremur, ne quis nos incuset, quasi Meratum, quem cæteroquin plurimi facimus, carpendi provinciam susceperimus! Ah quam lubentes ab hujusmodi temperaremus utique, si benevolo Lectori non timeremus esse injuriosos, atque damnisferos, dum eumdem ab æstimatione plurima, quam communiter, & merito compararunt sibi Merati Commentaria, rapi sineremus ad ea, quæ haud regunt ad bonas officii leges! Valeat tamen Merati sententia pro casu, in quo intra hebdomadam detur dies altera libera, in qua officium Dominicæ celebrari queat; tunc enim & nosmetipsi omissionem festi ad libitum liberam noscimus, non necessariam, cum adhuc servetur intentio Decreti, parandi scilicet locum officio Dominicæ, quod alias cum sola commemoratione deberet peragi, nec necessarium esse possit cum alieno incommodo consulere alicujus commodo, quod adhuc æque bene haberi potest.

IV. Amplia etiam ad casum totius hebdomadæ impeditæ; in quo adsit translatum aliquod, quod statim occuparet diem per omissionem festi ad libitum factam liberam, officium quippe hujusmodi Dominicarum ex Rubrica IV. *de Domin. num.* 4. cedit cuicumque translato; quare cum tunc officium Dominicæ adhuc impeditum maneat, non minus ac si celebraretur occurrens festum ad libitum, ad hunc casum haud arbitramur adaptabile esse Decretum, cujus causa finalis, quæ *ex l. cum Pater 8. Dulcissimis ff. de legat.* 2. restringit, aut ampliat constitutionem ad limites suos, æque non haberetur. Lata itidem fuit lex de omittenda nona lectione simplicis infra octavam Corporis, ne scilicet taceretur lectio loquens de SS. Sacramento, at quoniam per illius omissionem non invehebatur lectio SS. Sacramenti, quoties infra dictam octavam agitur officium de Sanctis, declaratum non semel fuit, legem illam non extendi ad dictum officium de sanctis. Cum itaque quoties poni instat translatum aliquod, per omissionem festi ad libitum adhuc non fiat utile spatium officio Dominicæ, idcirco haud in hujusmodi casu videtur necessaria, & indicta omissio festi ad libitum, sed libera, Decretum quippe ad casus utiles, non inutiles referendum est, præsertim cum sit limitativum gratiæ, & facultatis agendi officium ad libitum.

V. Dices 1. officium Dominicæ anticipandæ cedit officiis translatis, quibus necessario non cedit officium ad libitum, ergo nec hoc necessario cedet officio dictæ Dominicæ.

VI. ℞. Quod officium Dominicæ non cedebat olim festis translatis, & solum teste Gavanto *sect. 3. cap. 5. num. 9.*, in postrema Breviarii recognitione id fuit præscriptum, crederem, in executionem Rubricarum, quæ festa translata semper amandant ad primam diem officio IX. lectionum, cujusmodi non est officium dictæ Dominicæ, non impeditam. Festum autem ad libitum de necessitate non cedit translatis; quia hæc inde nullum detrimentum præsentiunt, cum altera die integrum eorumdem resumatur officium. Quod si alias translatis locus minime pateret, vel ad simplicium ritum deberent redigi, officium ad libitum omittendum esse, jam diximus agentes de festis ad libitum. Quia itaque in casu nostro admittur locus officio Dominicæ, & hoc ad simplicem commemorationem redigitur, non incongrue omissio officii ad libitum decreta fuit.

VII. Dices 2. incongrue indici omissionem officii semiduplicis, vel duplicis in gratiam officii ferialis, cujusmodi est officium Dominicæ.

VIII. ℞. Id quidem, quando duplex, aut semiduplex de præcepto foret, secus si ad libitum; unde & horum duplex absque incongruitate omittitur, ut agatur de semiduplici de præcepto simul occurrente, etsi adhuc hoc causa translationis integrum suum recuperaret officium; quidni igitur similiter, ne officium Dominicæ ad simplicem redigatur commemorationem? Ratio horum omnium est, quia de officiis ad libitum non est judicandum juxta Rubricarum mandata, de quibus lata non sunt, sed juxta mentem, & leges concedentis, a quibus in suo esse unice pendent; uti in recitari ab arbitrio Cleri.

IX. Dices 3. Necesse non est supprimi festum ad libitum, ut fiat locus simplici de præcepto, ut alibi dicitur, ergo nec ut fiat officio feriali Dominicæ.

X. ℞. Utique loquendo de officio simplici Sanctorum, secus de officio Dominicæ, quod licet feriale sit, admodum præstat illi, quodque præ festis simplicibus privilegiari decuit maximam ob ejusdem dignitatem, ac multiplices prærogativas, quas præ illis habet, ob quas, ut ait D. P. Augustinus *serm. 251. de Temp.*, eidem debetur honor, & reverentia. Quas ob prærogativas, & dignitatem sicuti præ festis simplicibus anticipatur, quoties propriam sedem non habet, quocumque festo occurrente nunquam commemorationem, & nonam lectionem deperdit, & præfertur officiis votivis, licet hæc semiduplicia sint, ita & privilegio supprimendi festa ad libitum, quando opus sit, decorari decuit.

XI. Quæres, an præsens Decretum extendi quoque debeat ad ferias majores, & vigilias, ita ut festum ad libitum in his occurrens, omitti debeat? Et videtur, quod sic ob identitatis rationem, quæ eamdem legis dispositionem expostulat; non minus enim omnes hæ feriæ officiis votivis præferuntur, quæ se habent instar officiorum ad libitum, commemorationem nunquam deperdunt præter vigilias, quæ tamen in sola occurrentia cum festo 1. classis illam amittunt, suamque homiliam semper assequuntur, feriis Adventus dumtaxat exceptis, quia illam non habent, nec non Vigiliis, quæ in festo itidem primæ classis illam deperdunt.

XII. Fatemur quidem, quod hæc adeo multa sunt, ut de facili nosmetipsos traherent ad assentiendum memoratæ extensioni, nisi perpenderemus officii Dominicalis præ præfatis feriis dignitatem maximam, excellentiam summam, ac prærogativas plurimas, quæ unitim cum allegatis in favorem dictarum feriarum causa optime esse potuerunt præsentis Decreti; quæ tamen cum desiderentur in iisdem feriis, & Vigiliis, nos haud sinunt prædictæ extensioni assentiri, præsertim cum simus in odiosis, in quibus vulgatæ Juris regulæ restringendum esse, non ampliandum disponunt. Prærogativæ autem, dignitas, & privilegia plurima diei Dominicæ, ac officii ejusdem in præliminaribus Capitis potissimum recensita fuere.

XIII. Consonat denique Decretum cum sanctionibus omnibus illis, in quibus officia votiva locum non habere decernitur iis diebus, quibus poni debet officium Dominicæ anticipandæ, quoniam officia votiva vel ad libitum sunt, vel ad classem officiorum ad libitum reducuntur, ut dicitur in capite de officiis votivis.

DECRETUM IV. CAPITIS, IN ORDINE CXXII.

Ubi Festum S. Thomæ Episcopi Cantuariensis, & Martyris celebratur sub ritu duplici, si occurrerit in Dominica, recitandum erit officium de sancto cum commemoratione Dominicæ, & die 30. Decembris agendum de die infra octavam Nativitatis. S. R. C. 1. Martii 1681. *in una Canon. Regul.* Ex Merato in Indice Decret. Brev. num. 120.

I. DOminicæ secantur *in vacantes*, *& non vacantes*. Dicuntur *vacantes*, de quibus ne quidem commemoratio fit in die, qua occurrunt; *non vacantes* vero, quæ vel officium, aut saltem commemorationem cum nona lectione obtinent. Non vacantes sunt Dominicæ omnes præter eas, quas statim inter vacantes rejicimus, quare de Dominicis semper officium agi videmus, sin minus, saltem commemorationem. Vacantes sunt dumtaxat, quæ incidunt in festa Nativitatis Domini, S. Stephani, S. Joannis Apostoli, SS. Innocentium, ac horum festorum omnium dies octavas, nec non in Vigiliam, festum, & diem octavam Epiphaniæ; de his enim omnibus nihil omnino agitur in officio diei. Dominicas Paschæ, & Pentecostes fortasse quispiam in catalogo vacantium collocabit, quia de iisdem nihil agi videtur, reipsa tamen officium totum est de Dominica, a prima usque institutione proprio eisdem assignatum, quare & in Tabella Dominicarum majorum recensentur, & *Dominica Resurrectionis*, *& Pentecostes* ibi, & alibi appellantur. Nec officit, quod in Tabella duplicium 1. classis itidem recenseatur, ut inde arguas, non *Dominicas*, sed *festa* esse; consulto enim ea Tabella non inscripta

fuit

fuit *Festa duplicia 1. classis*, sed *Duplicia 1. classis*, ut nempe designatum foret, omnia, quæ in eadem notata sunt, etsi duplicia 1. classis sint, non tamen fortasse presse Festa 1. classis, licet postea nihilominus utramque denominationem iisdem æque bene competere posse nos arbitremur.

II. Etsi autem a Nativitate Dominica ad octavam Epiphaniæ tres Dominicæ quandoque occurrant, non tamen omnes queunt esse simul vacantes, sed earumdem aliqua in proprio die semper recolitur. Vel igitur illarum nulla vacat, & evenit, quoties dies ultima Decembris est Dominica, vel ad summum duæ, quando scilicet in Dominicam incidit vel festum Nativitatis, Epiphaniæ, aut SS. Stephani, Joannis, seu Innocentium. Una vero dumtaxat vacat, quando Dominica occurrit in Vigiliam Epiphaniæ. Quæ vacans quandoque est intra octavam Nativitatis, ejusdem officium ponitur die 30. Decembris, & quam vacare contingit ob incidentiam in diem octavam Epiphaniæ, anticipatur in Sabbato, & solum Dominica illa, quæ a die Circumcisionis ad diem Epiphaniæ inclusive occurrere potest, quia non semper locum habet, nullum habet officium in Breviario, ita ut nec de ea aliquid in proprio die agendum sit, nec altero die ejusdem officium resumi possit, aut debet, nisi dixeris Vigiliam Epiphaniæ nomine tenus esse Vigiliam, re autem vera Dominicam, in eaque poni officium Dominicæ quæ in memoratis diebus occurrere potest, quod non reprobat Guyetus *lib. 4. cap. 12. quæst. 7.*

III. Quærit Gavantus *sect. 3. cap. 5. num. 4.*, cur a Nativitate ad Epiphaniam dentur hujusmodi Dominicæ vacantes, & reponit quod incongruum erat, si occurreret festum Nativitatis, vel circumcisionis aut Epiphaniæ in Dominica, quod simul cum festo Domini fieret eodem die commemoratio de festo ejusdem Domini, qualis est Dominica, & quod in gratiam ejusdem Nativitatis, & Circumcisionis nec in tribus sequentibus festis, & diebus octavis SS. Stephani &c. habetur ratio Dominicæ occurrentis. Frivola admodum est ista ratio, nec tanto digna Auctore; in omnibus quippe festis Domini, puta Nominis Jesu, fit commemoratio occurrentis Dominicæ, & quod magis est, etiam in officio Dominicæ, quod ponitur infra octavam Nativitatis, aut Epiphaniæ, fit commemoratio ejusdem Nativitatis, vel Epiphaniæ; quidni igitur & in festo Nativitatis, Circumcisionis, aut Epiphaniæ posset fieri commemoratio Dominicæ, sicut de hac, quando fit in Sabbato, reipsa commemoratio agitur in primis Vesperis diei octavæ Epiphaniæ, uti & in die Epiphaniæ de sequenti Dominica.

IV. Quod vero subdit de Evangelio Dominicæ haud apto congrue legi in die Nativitatis, si in eam Dominica incideret, sed magis Christo nato, non nascente per repræsentationem quandam, statim corruit si ponderetur adhuc legi infra octavam, in qua Christi Nativitas repræsentatur, & multo magis quod in fine Missæ ejusdem Nativitatis legitur Evangelium de adoratione Magorum, quæ licet tribus, & decem diebus post Nativitatem communius adscribatur, non desunt tamen, qui eam protrahunt ad mensem, aut ad dies 40., & usque ad annos; quinimmo in Festo Nominis Jesu, in quo Christus proponitur ut puer octo dierum in Circumcisione nomen accipiens, ratione Dominicæ legitur Evangelium de conversione aquæ in vinum, quæ post Christi usque Baptismum in Nuptiis Canæ Galileæ patrata legitur.

V. Propius vero accedendo ad Decreti explanationem, Dominica, quæ intra octavam Nativitatis accidit, quæque in quatuor prioribus festis occurrens, vacare dicitur, ejusque officium die 30. Decembris ponitur, in diebus 29. 30. & 31. utile spatium habet, quoties in iisdem occurrit, ita tamen ut in die 29. totum officium habeat cum translatione S. Thomæ in diem sequentem, integrum itidem officium, si incidat in diem 30., solam vero commemorationem cum nona lectione in casu incidentiæ in festo duplici S. Silvestri, seu in die 31., & tunc die 30. non amplius fit officium de Dominica, sed de die infra octavam Nativitatis. Hæc extra omnem dubitationem posita sunt, utpote apertis caracteribus firmata per Rubricas positas in festis SS. Innocentium, & Thomæ, & die 30. Decembris; at dubitandi rationem dedere, an ubi festum S. Thomæ duplex est, adhuc locum habere debeat Rubrica illud in diem sequentem amandans, & officium de Dominica præscribens, vel magis faciendum sit de S. Thoma cum translatione officii Dominicæ in diem 39., sicuti fit, quoties Dominica incidit in præcedentia quatuor festa, vel demum faciendum sit de S. Thoma cum commemoratione Dominicæ, & die 30. agendum de die infra octavam Nativitatis, instar illius quod Rubrica præscribit pro casu incidentiæ Dominicæ in festum S. Silvestri?

VI. Ex parte Congregationis Canonicorum Regularium, apud quam Festum S. Thomæ duplici ritu peragitur, dubia hæc declarari proposita fuere, & Sacra Congregatio censuit *recitandum esse officium de Sancto*, quod cum duplex sit, utique præferentiam habet super officio semiduplici occurrentis Dominicæ. *Cum Commemoratione Dominicæ*, quæ consequenter habere itidem debet nonam lectionem Homiliæ, licet super hoc nihil Decretum teneat, dies enim 29. non est ex diebus, in quibus dicta Dominica vacat, sed in quibus habet officium, quare si impeditur, transferri non potest, sed cum sola commemoratione, & nona lectione debet expleri instar aliarum Dominicarum, quæ impediuntur, & instar ejus, quod eadem de causa fit, quoties præfata Dominica incidit in festum S. Silvestri, cujus Rubrica in præsenti casu ob rationis paritatem, & casus similitudinem locum acquirit, quidquid præscribat Rubrica de festo S. Thomæ, quæ procedit illud ritus semiduplicis supponendo, *& die 30. Decembris agendum de die infra octavam Nativitatis*, uti præscribit eadem Rubrica S. Silvestri, & ratio demonstrat; quippe cum de Dominica in die 29. jam actum sit, non potest amplius diem 30. ejusdem officium occupare, quapropter opus est, succedat officium de octava Nativitatis, quæ nondum est absoluta, & super aliis tribus Sanctorum tunc occurrentibus præferentiam habet.

VII. Ex his habes, quid faciendum sit, si die 30. alicubi occurrat festum duplex, & simul Dominica; officium enim agendum erit de festo cum commemoratione, & nona lectione Dominicæ, quod itidem præstandum erit, quando Dominica incidit in festum Nativitatis, aut tria sequentia, quia tunc officium Dominicæ transfertur in diem 30., & in ea reputatur occurrens; secus vero incidente Dominica in dies 29., aut 31., quia ejusdem officium in iisdem diebus aut ponitur, aut per commemorationem expletur.

VIII. Infra Octavam Nativitatis Dominicæ in Vesperis, licet officium agatur de Sanctis, dicuntur Antiphonæ. *Tecum principium &c.* cum suis Psalmis attento ritu festi pro duplicatione, necne earumdem, ut nos edocent Rubricæ positæ in festis S. Stephani, & S. Thomæ Cantuariensis. Dubium tamen insurgit, an itidem in festo duplici primæ Classis, si quod alicubi occurrat die 31. Decembris; & negat Gavantus *sect. 6. cap. 6. n. 9.* qui easdem pridie in Vesperis terminari asserit. Gavantum carpit Guyetus *lib. 4. cap. 19. quæst. 5.* quia prima ex allegatis Rubricis dicit *eas esse dicendas in festis infra octavam occurrentibus*, & octava non terminatur nisi in die Circumcisionis, quæ propterea præfatis antiphonis nihil juris adimit, per hoc quod habeat officium proprium, quo si careret, utique & Circumcisionis festum dictas antiphonas admitteret. Guyeto nos ipsi subscribimus, quia negari non potest quod tale festum intra octavam recurrat, adeoque juxta productam Rubricam præfatæ antiphonæ dicendæ erunt, quidquid scribat Meratus *ibidem n. 3.*

IX. In primis Vesperis duplicis 2. classis commemorationem agendam esse de præcedenti duplici minori, Rubricarum est generalis regula, quæ tamen fallit in festo S. Silvestri, quod in Vesperis Circumcisionis commemorationem non habet. Idipsum erit, si alicubi occurrat festum aliud particulare duplex minus, quinimmo quia duplex majus quoad commemorationem de ipso agendam instar duplicis minoris se habet, nos haud refragamur, idem præstandum fore, si occurrat duplex majus, secus vero si sit altioris ritus. Cur autem illud præscriptum extiterit, forsitan ut hinc instruamur, quod vetera cuncta debent recedere, dum in Domino innovamur.

X. Fallit itidem Rubrica alia, quæ a duplici 2. classis commemorationem octavæ depellit, cum tamen festa S. Joannis Apostoli, & SS. Innocentium prædictam commemorationem admittant; hanc tamen deperderent, si alicubi primæ classis forent, dempta illa Nativitatis, quæ ratione privilegii numquam omittitur. Quod si occurrat festum aliud 2. classis, dictarum octavarum commemoratio itidem deperit, quod enim octavæ v. g. Sancti Stephani commemoratio fiat in festo S. Joannis, casus peculiaris est, qui ad alios non est extendendus, nec id eidem competit ex privilegio sibi facto, sed ex convenientia quadam inter ipsas tres octavas pari ei, quæ est inter ipsamet tria festa, ut bene advertit Guyetus *lib. 4. cap. 6. quæst. 3.*

XI. Castaldus *lib. 3. cap. 5. num. 1.* ut Rubricas servari asserat, dum festo S. Stephani secundæ tribuuntur Vesperæ, quæ alias ratione dignitatis Apostolicæ S. Joanni deberentur, in serie duplicium primæ classis S. Stephanum collocat, quo in casu etiam commemoratio octavæ ejusdem rite præfertur illi S. Joannis. Communiter tamen nonnisi ritus duplicis 2. classis censetur, & Guyetus *lib. 4. cap. 14. quæst. 2.* autumat exterius Vesperas non cedere sequenti S. Joanni, quod & primis careat, & secundas ipsas nonnisi dimidiatas habeat proper antiphonas, & psalmos de Nativitate. Futilis est ista ratio, quoniam in festis cæteris servantur semper Rubricæ, tametsi utriusque Vesperis illorum aliquod deberet carere; & aliunde in sequentibus diebus commemoratio octavæ S. Stephani nobiliorem locum cedere deberet commemorationi octavæ S. Joannis, utpote de qua ratione dignitatis officium faciendum foret, si a festis, & octava Nativitatis impedita non esset. Credimus itaque ex particulari id fieri privilegio S. Stephano congrue facto, quia in eo primitiæ Martyrum consecratæ fuerunt, ut alibi diximus loquendo de die octava ejusdem relate ad diem octavam prædicti S. Joannis.

XII. Quod si Festum S. Joannis, aut SS. Innocentium foret Titulus, aut Patronus, integras assequeretur Vesperas ratione ritus duplicis primæ classis, atque solam admitteret commemorationem octavæ Nativitatis, non vero cæterarum octavarum, & illius commemoratio in sequentibus diebus foret aliis præferenda. *Integras* tamen sine exclusione antiphonarum, & Psalmorum Nativitatis, quæ semper dicuntur infra octavam Nativitatis, quodcumque occurrat festum. Si in aliquo ex dictis tribus festis occurrat festum primæ Classis, hoc habebit officium, & illud quanam die sit reponendum, jam diximus in Decreto primo cap. 6.

XIII. Ob lacrymas Matrum, ait Amalarius *lib. 1. cap. 41.* in festo SS. Innocentium non dicitur *Te Deum*, quod lætitiam sonat, & eadem de causa color violaceus adhibetur. In

Octa-

Octava vero, quæ beatitudinem designat, & quotiescumque dictum festum incidit in Dominicam, ob lætitiam Dominicæ resurrectionis dicitur, & color rubeus usurpatur; quod & præstandum cum Gavanto credimus, ubi est Titularis, vel Patronus, cum dolendum non sit in hujusmodi solemnibus festis. Micrologus *cap. 36.* in officii lugubris causæ rationem affert, quod descenderunt ad Limbum, nec adepti sunt gloriam, nisi post Christi mortem. Addit Joannes Abrincensis, *Quia illis occisis fit mors Christi secundum æstimationem Herodis*. Verum postremæ hæ duæ rationes admodum non videntur validæ, & Decollatio S. Joannis Baptistæ, qui descendit itidem ad Limbum, evidenter ostendit, dilatam gloriam post Christi mortem non invehere officium lugubre. An cum signis letitiæ celebrandum sit hocce festum in Ecclesiis, in quibus SS. Innocentium asservatur corpus aliquod, vel insignis Reliquia, non conveniunt Auctores; asserit enim Bauldryus *par. 4. cap. 2. num.* 38., negativam in partem inclinat Halden *par. 2. tit. 12. num.* 28., cui nos assentimur magis: non putamus siquidem hinc tantam exoriri solemnitatem, quæ sufficiat ad difformandum a ritu universalis Ecclesiæ, uti hoc ipsum edocet Gavantus de Ecclesiis, quæ SS. Innocentes habent in Altaris titulum. Quod de officio, itidem esto judicium de Missa quoad letitiæ signa.

XIV. Nonnisi post magorum adorationem indubium est Innocentium stragem fuisse peractam; ad quod autem usque tempus fuerit protracta, dissident Auctores, ut inferius videbimus agentes de magorum adoratione, quæ si contigit diebus 13. post Dominicam Nativitatem, ut communius creditur, cautela occidendi infantes a bimatu, & infra, quam tenuit Herodes, ne Jesus a cæde esset immunis, utique evincit de prædictæ stragis dilatione. Prudentius, qui panxit hymnum de Innocentibus post hymnum de Epiphania, Innocentium festum post Epiphaniam olim celebratum fuisse denotat; deinde vero Nativitati conjunctum extitit, veluti ut ad Christi cunas cogeretur ii, qui primi post Christum natum passi essent, quique causa occidendi Christi vix nati fuerunt interempti. In horum officio omittitur antiphona, *Tradiderunt corpora sua in mortem, ut servirent idolis*, quæ adaptari non potest Innocentibus, qui sine cognitione, & delectu mortui sunt.

XV. Quoniam sciri non poterat dies mortis S. Stephani, qui primus post Christum natum passus est, ejusdem festum statim cæptum est coli post diem Natalem Christi, hinc in Oriente, ubi Christi Nativitas simul cum Theophania die 6. Januarii celebrabatur, die 7. ejusdem fuit excultum, quod postea ad diem 26. Decembris translatum est, quando Nativitatis Jesus dies 25. Decembris inibi assignata est, ad Ecclesiæ occidentalis exemplum, quæ Nativitatem Christi die 25., & Festum S. Stephani die 26. Decembris in usum semper habuit celebrare. Ceterum Luciano teste præfata die 26. celebris est prima translatione Reliquiarum S. Stephani, quæ die 19. ejusdem mensis inventa fuerant, Jerosolymis facta ad Ecclesiam Sion; hinc Baronius *in notis ad Martyr. ad diem 3. Augusti* miratur, cur Inventio S. Stephani in Kalendario Romano sub die 3. Augusti notetur, cum ea dies nec Inventione, nec translatione aliqua, licet postmodum facta, reperiatur insignis. Concludit autem, hoc forsitan factum extitisse, quod ea dies longe ante Inventionem in honorem S. Stephani fuerit dedicata, postmodum insigniori reddita ex adjecta commemoratione prædictæ Inventionis. Certe antiqua monumenta non desunt S. Stephani die 3. Augusti particulariter exculti in memoriam unius ex lapidibus, quibus percussus fuit, in Italiam delati, & Anconæ relicti. Videatur idem celeberrimus Auctor.

XVI. Ex aliquibus Ordinibus Romanis luculenter eruitur, post festum S. Stephani olim celebrari consuetum fuisse festum S. Jacobi Apostoli, qui post S. Stephanum primus martyr est, & in eo colebatur itidem S. Joannes ejus frater, qui solus in Natali remansit, postquam translatio Reliquiarum S. Jacobi ad diem 25. Julii festum hujus Apostoli immobile, ac perpetuum reddidit. Græci festum S. Joannis Evangelistæ agunt die 26. Septembris, quam diem esse autumant mortis ejus.

XVII. De *Fatuorum festo* cursim succedit agere, quod hisce verbis detestatur Synodus Basileensis sess. 21. *Turpem illum abusum in quibusdam frequentatum Ecclesiis, quo certis anni celebritatibus nonnulli cum Mitra, baculo, ac vestibus Pontificalibus, more Episcoporum benedicunt, alii ut Reges aut Duces induti, quod festum Fatuorum, vel Innocentium, seu Puerorum in quibusdam regionibus nuncupatur, alii larvales, & theatrales jocos, alii choreas, & tripudia marium, & mulierum facientes, homines ad spectacula, & cachinnationes movent, alii commessationes, & convivia ibidem præparant. Hæc sancta synodus detestans statuit, & jubet &c.* Hujusce festi meminit etiam Durandus *lib. 7. c. 42.* ex quo a Diaconis in festo S. Stephani, a Sacerdotibus in festo S. Joannis Evangelistæ, a junioribus Clericis in festo SS. Innocentium, & a Subdiaconis aut in festo Circumcisionis, vel in festo Epiphaniæ, seu hujus die octava celebratum fuisse discimus. Quod a junioribus Clericis in SS. Innocentium agebatur festo, potissimum in scandalum cessaret, ac christiani nominis dedecus; in vesperis enim S. Joannis ad magnificat cum ad versiculum *Deposuit* ventum erat, cantor deponebat baculum, dabatque juniori clerico, qui tunc incipiebat chorum regere usque ad finem officii posterioris diei. Ex clericis eligebatur, qui Episcopi personam induerent, Dignitatum usurparent titulos, loca occuparent ministris destinata. Episcopum imitantes dabant benedictionem, gestabant mitram, commessationes fiebant, & convivia, querelæ, & jurgia, spectacula etiam, & Populi risus consequebantur, & non semel choreæ, & tripudia marium, & mulierum.

XVIII. De Dominicæ Nativitatis, ac Circumcisionis festis agere superesset, sed de his alibi sermo habebitur.

CAPUT XV.

De Vigiliis.

I. NOmen *Vigiliæ*, prout ad præsens spectat, & ipsa fert nominis etimologia, a *vigilando* derivat, eo quod primis Ecclesiæ temporibus solerent fideles in præcipuis festivitatibus noctem in Ecclesia divinis laudibus traducere, de qua insignis est D. P. Augustini locus in Psalmum 85. *Si modo pugnamus contra nos, quamvis geramus domum somni tamen istam, & evigilamus in his luminaribus, & solemnitas ista* (S. Cypriani) *dat nobis animum vigilandi, dies illa* (æterna scilicet) *quales nobis vigilias dabit?* Ad id alludit Plinius *in Epist. ad Trajanum*, ubi Christianorum describens mores asserit, *quod soliti essent stato die ante lucem convenire, carmenque Christo quasi Deo dicere.* Verum nocturnas vigilias crebro quidem, sed præsertim noctibus festos dies proxime præcedentibus a Christianis fuisse actas, adeo frequentibus, & perspicuis veterum testimoniis compertum est, ut dubitari ea de re minime possit: hinc Martene *to. 4. veteris edit. cap.* 11. *num.* 1., congestis pluribus sanctorum Patrum, ac Conciliorum auctoritatibus concludit: *Ea fuit Ecclesiæ pia consuetudo, ut præcipuas solemnitates, sanctorumque festivitates vigiliis præveniret.*

II. Affirmarunt nonnulli S. Ambrosium hortatu S. Monicæ usum vigiliarum ab Ecclesia eliminasse, quod christianorum plurimi illud noctis tempus ludendo, ac choreas ducendo, & nonnumquam etiam in impudicitiis transigerent, & id firmant auctoritate sermonis 25. qui S. Augustini nomine scriptus reperitur ad Fratres in Eremo. At tantum abest, quod tunc temporis Vigiliæ sacræ abolitæ extiterint, quin potius numquam vigilantius, sanctius, purius, & propensiori studio fuerint custoditæ. Nam præter longiores excubias, frequentissimum cœtum, conciones ad populum, S. Ambrosius addidit Vigiliis sacros hymnos. Præsto illis erat cum cæteris S. Monica, & in eis, ut scribit S. P. Augustinus *lib. 9. Confess. cap. 7.* primas partes tenebat. Et quidem quam solerti studio Mediolanensis Ecclesia sacras vigilias ageret, testis est Ambrosius ipse, qui *ser. in Psal.* 109. commendans vigiliarum observationem ait; *Jejunavimus Sabbato, vigilias celebravimus, orationibus pernoctanter insistimus.*

III. In Ecclesia item Africana tunc temporis eædem Vigiliæ sublatæ minime fuere, sed magis in puriorem religionis cultum fuerunt restitutæ. Nam usus citharæ, qui ea occasione irrepserat, quod scriptum esset in Psalmo 70. *Psallam tibi in Cithara, sanctus Israel*, ejusdem Augustini opera proscriptus fuit, ut ipsemet scribit *Conc. 1. super Psal.* 32. Videatur idem Sanctus Doctor *in Conc. ad Catechumenos contra Judæos to. 6., serm. 251. de Temp. Serm. 97. & 115. de diversis, serm. 38. ex Sirmondianis*, ubi dictarum vigiliarum meminit, ad eas frequentandas hortatur, puras fuisse ostendit, quinimmo earumdem usu sublatos fuisse asserit perditissimos illius temporis mores, ut hinc eruatur, cujus fidei sit sermo ille, qui Augustini nomine ad Fratres in eremo circumfertur, & quam merito inter adulterinos ejusdem communiter rejiciatur; ab Augustiniano enim calamo, & stylo est prorsus alienus, & Auctoris non admodum antiqui, sed sæculi undecimi juxta Christianum Lupum, immo tertii decimi secundum plurimos alios.

IV. Sunt, qui dixerunt sub finem sæculi III. a Concilio Eliberitano, qui sæcul. IV. a Constantio Imperatore, & denique Sæculo VI. a Concilio Altisiodorensi inhibitas esse Christianorum vigilias, & qui a Bonifacio Papa I. Quintus, & trigesimus *Eliberitani Concilii* Canon est: *Placuit prohiberi, ne feminæ in Cæmeteriis pervigilent, eo quod sæpe sub obtentu orationis, scelera latenter committant.* Habet Constantius Imperator in edicto ad Cerealem lib. 16. Codicis Theodosiani tit. 10. de Paganis leg. 5. *Aboleantur Sacrificia nocturna Magnentio auctore permissa & nefaria, deinceps licentia repellatur.* En demum tertius canon Concilii Altisiodorensis: *Non licet compensos in domibus propriis, nec per vigilias in festivitatibus Sanctorum facere, nec inter sentes, aut ad arbores sacrivos, vel ad fontes vota exolvere.* Et Canon quintus: *Omnino, & inter supradictas conditiones, per vigilias, quas in honore S. Martini observant, omnimodis prohibere.*

V. Verum Concilium Eliberitanum interventum dumtaxat feminarum in Vigiliis interdicit, non vigilias universim submovet. Etiam Chrisostomus, ut refert Palladius in ejus vita cap. 5., *hortabatur Populos, ut in nocturnis precibus assidui essent, horum autem uxores domi remanerent*; & tamen quis dicet eidem sacras displicuisse vigilias, quas admodum commendabat? En responsio altera, quod a vigiliis nec prorsus removentur mulieres, sed solum ab iis, quæ *in Cæmeteriis*, non in Ecclesiis fiebant; verisimile enim est ea cæmeteria abdita quædam, & ambagiosa fuisse loca, Romanis simillima, ubi persecutionum tempore latebant, & Sacra mysteria celebrabant Christiani, a quibus nocturno tempore prohibitæ fuere mulieres, ut non leve commodum, quod obtegendis, atque patrandis

trandis sceleribus ea loca subministrabant, præfatis Christianis eriperetur. Ad Concilium Altisiodorense communis responsio est, vetari privatos fidelium conventus, vigiliasque domi celebratas, necnon vigilias quasdam superstitione agi solitas, ut liquet ex verbis ipsis Concilii, & ex Canone tertio, & quarto ejusdem. Hanc autem esse rectam interpretationem diserte ostendunt, tum frequens vigiliarum usus subsequentibus etiam temporibus in Gallia retentus, tum crebræ Vigiliæ in honorem ejusdem S. Martini deinceps actæ, quarum meminit Gregorius Turonicus in quatuor libris, quos *miraculorum S. Martini* inscripsit, cum tamen hic vixerit extremis sæculi sexti annis, adeoque post dictam Synodum, quæ celebrata fuit anno 578. Constantii vero lex Paganorum vigilias respicit, unde & titulus ejusdem est *de Sacrificiis Paganorum*. Quod denique ad Bonifacium Papam attinet, nos monet Guyetus, ab eodem hanc super rem nullum latum esse Decretum.

VI. Sæculo V. ex Gallia prodiit Vigilantius, qui eam Provinciam primus omnium multarum hæresum lue foedavit, & inter alia impia dogmata, Christianorum vigilias impugnavit, eo quod in iisdem nonnulla inter noctis obscuritatem flagitia per fideles committebantur, sola excepta vigilia Paschæ, quam non ausit reprobare. Contra hunc insurrexit D. Hieronymus, qui ea de causa eumdem non vigilantium, sed *Dormitantium* appellat, & admodum concinne, & docte in hunc modum respondet. *Error, culpa juvenum, vilissimarumque mulierum, qui per noctem sæpe deprehenditur, non est religiosis hominibus imputandus; quia, & in vigilia Paschæ tale quid fieri plerumque convincitur, & tamen paucorum culpa non præjudicat religioni, qui & absque vigiliis possunt errare vel in suis, vel alienis domibus. Apostolorum fidem Judæ proditio non destruxit*. Equidem eorum, qui vigiliis ad sui perniciem, & in aliorum scandalum abutebantur, causa rem optimam, & jampridem usitatam submovere noluerunt prudentissimi Patres, immo abusus, si qui irrepserant, pro viribus sustulerunt, & eos, quos tollere non poterant, toleraverunt magis, quam per Sacrarum vigiliarum abolitionem maxima pietatis occasione, summoque emolumento, ac ferventioribus spiritualibus exercitiis, quæ in iisdem fiebant, fraudare probos; hinc invictis antiquitatis congestis argumentis vigiliarum usum ad sæculum usque 12., & ultra in Ecclesia perdurasse, docto calamo late demonstrat Trobelli *tom. 1. par. 2. de cultu Sanctor.*

VII. Cum tamen abundante malitia, & refrigescente multorum charitate postmodum adeo sacræ infectæ fuerint vigiliæ, ut irritos Ecclesiæ conatus, quæ eas corrigere, & emendare studebat, effecerit populorumque pravitas, & antiquæ sanctitati easdem restituere posse eadem Ecclesia diffideret, hæc satius adjudicavit bonos prædictis emolumentis privare, quam improbis, & perditis hominibus nefariorum scelerum occasionem permittere, Regem Ezechiam imitata, qui 4. *Reg.* 18. 4. Serpentem illum æneum ex mandato Domini a Moyse pridem erectum, qui populo fuerat salutaris, cum superstitionis occasio Judæis esse cœpit, multa cum laude contrivit, & perdidit. Adeo verum est jure, meritoque tolli, abolerique, si eo abutantur populi, id quod primitus optimum erat, & ab improbitate alienissimum. Cæterum dum sacras vigilias sustulit Ecclesia, preces, hymnos, aliaque pietatis exercitia, quorum caussa institutæ illæ erant, minime vetuit, sed duntaxat eorumdem tempus immutavit. Quo autem tempore sacræ desierint in Ecclesia vigiliæ, facile non est determinare. Apud Pontem Audomari anno 1279. celebratum est Concilium, in cujus canone decimo inhibetur, quod itidem præstitum fuit in canone 21. Concilii Palentini anno 1322. coacti, & Sanctus Carolus Borromæus in prima Synodo cap. 57. *Lector*, ait, *cujusvis Ecclesiæ pernoctationes, aut nocturnas vigilias in ea post hac nemini permittat, sed sub noctis horam Ecclesiarum fores claudat. Neque ullo pacto quemquam præter sacerdotes admittat, nisi nocte Natalis Christi Domini, cum Missa celebratur.*

VIII. Quod certi hac in te statui valet, est quod nullo Concilii generalis aut Romani Pontificis Decreto vigiliæ sublatæ fuerunt, desiere fere tamen, sed non ubique una simul, sed plus minusve juxta Regionum diversitatem perdurarunt. Diximus *fere desiere*, quia earumdem aliquæ adhuc perstant reliquiæ; in universali Ecclesia Vigilia noctis Natalem Domini præeuntis assolet observari, in occidente adhuc earumdem plurimas frequentant Monachi, nonnullas Florentini Canonici, Populus Assisiensis pridie festum S. Francisci, Lauretanus pridie diem Translationis Almæ Domus, quam Deipara olim incoluit, & Guyeto teste *lib. 1. cap. 17. quæst.* 1. etiam num aliquæ insigniores Ecclesiæ pie, & laudabiliter vigilias agunt, scilicet Aurelianensis in nocte Inventionis S. Crucis, Cenomanensis in nocte S. Juliani, S. Martini Turonensis in nocte festi transitus ejusdem Sancti. In Oriente vero Græci vigilias in festivitatibus adhuc observare dicuntur. Quomodocumque tamen saltem universim desierint, remansit *vigiliarum* nomen ad significandum jejunium, quod sive jure scripto, sive jure tradito, aut generali consuetudine servatur pridie festorum solemnium.

IX. Opinantur plerique, auctore forsan Durando *Ration. lib. 6. cap. 7. num.* 8. vigiliarum loco subrogatum fuisse jejunium. Verum in vigiliis observatum itidem fuisse jejunium, ex producto sermone S. Ambrosii, qui & refertur a Gratiano *dist. 76. C. Nosse*, luculenter eruitur; *Jejunavimus Sabbato, Vigilias celebravimus, Orationibus pernoctanter insistimus*; cui consonant, ut in re a nostro instituto quodammodo aliena paucis utamur, Sacramentorum Libri, qui S. Leoni, Gelasio & Gregorio Magno tribuuntur, in quibus omnibus mentio instituitur hujusmodi jejuniorum in Missis, quæ in Sanctorum vigiliis recitandæ præscribuntur. Quod autem ex Concilio Salegunstadiensi refert Gratianus *can. de jejun. dist.* 76. nimirum quod *vigiliam simul & jejunium celebrari non convenit*, per jejunium non intelligitur actio jejunandi, sed ipsum jejunium quatuor temporum; quod dicto canone cavetur, ne fiat in vigilia Pentecostes, sicut id jam statuerat de jejunio quatuor Temporum incidente in vigilia Nativitatis Domini. Etsi tamen Sacræ Vigiliæ jejunio destitutæ non fuerint, mos iste non ubique terrarum servatus extitit; discimus quippe ex Gregorio Turonico *lib. 10. hist. cap.* 31. in Galliis sine jejunio actas fuisse, & adhuc ex iis, quæ in universali Ecclesia modo jejunantur, non omnes hoc obsequii genere ibidem coluntur.

X. Quæres 1. quibus in vigiliis, & quo jure nunc sit jejunandum?

XI. ℞. In vigiliis S. Mathiæ, Petri & Pauli, Jacobi, Bartholomæi, Matthæi, Simonis, & Judæ, Andreæ, & Thomæ Apostolorum, Pentecostes, Nativitatis S. Joannis Baptistæ, Laurentii, Assumptionis Deiparæ, omnium Sanctorum, & Nativitatis Domini. Quo autem jure non una, sed triplex est Auctorum sententia. Edocet prima jure scripto, & Pontificio, de quo *in cap. ex parte, & cap. Consilium de observ. jejun.* Verum cum in hisce Decretalibus nulla habeatur mentio vigiliarum Pentecostes, Nativitatis S. Joannis Baptistæ, S. Laurentii, & omnium Sanctorum, certum est ad has jure scripto saltem non teneri fideles.

XII. Tradit secunda non Pontificis alicujus Decreto præfatas festivitates præveniri jejunio, sed vi consuetudinis communi consensione inductæ, atque firmatæ, tum eo tempore, quo vigilias agere cœperunt, tum præsertim postquam vigiliæ sublatæ fuerunt; tunc enim cum vigiliarum obsequiis populi non amplius colere possent sanctos, jejunii obsequium, quod jampridem sanctis adhibebatur firmius, tenaci usque amplexi sunt, & communi quasi conspiratione retinere decreverunt.

XIII. Idipsum tuetur tertia sententia, solumque addit; talem consuetudinem firmatam esse, & comprobatam per synodorum & pontificum edictiones. Et quidem talis obligatio nonnisi a consuetudine repeti potest, cum Pontifices ipsi Alexander III., & Innocentius III. in laudatis Decretalibus non quid novi indicere, sed adniti, ne vetustus mos pereat, videantur; hinc festa Beati Mathiæ, & Beati Bartholomæi *juxta consuetudinem* celebranda esse reponunt, & Innocentius III. Archiepiscopo Braccarensi respondens, consultationem præbet, non præceptum imponit: *consultationi tuæ respondemus &c.*, eisdemque proponit consuetudinem Romanæ Ecclesiæ ad imitandum; & quod magis ponderis est, nonnullæ, ut superius dicebamus, vigiliæ sunt in observatione jejunii, quarum dicti Pontifices non meminere. Quod autem habet Innocentius III. de Apostolorum vigiliis: *Vigiliæ sunt in observatione jejunii celebrandæ*: non Pontifici respondenti adscribendum est, sed S. Raymundo, qui Pontificum responsa in Decretalium libros inserens, ipsa expressa aliquando non retulit, sed contraxit, phrasemque paulo severiorem illis tribuit, sicuti constat in casu nostro ex Raynaldo *ad annum* 1206. *n.* 35. non levem portionem Epistolæ Innocentii III. adducente, in qua præceptum non extat, sed consilium.

XIV. Ex præfatis vigiliis quatuor ab omnibus fere Galliæ Diœcesibus non jejunantur, scilicet Apostolorum Mathiæ, Jacobi, Bartholomæi, & Thomæ. Joannes Belethus *lib. de divin. off. cap.* 11., & Durandus *Ration. lib. 6. cap. 7. n.* 1. has dant rationes, quod S. Jacobi dies translationis, non mortis recolitur; de S. Bartholomæo, quod una die fuerit excoriatus, & sequenti obierit, unde ejus vigilia in tertium diem rejicienda esset contra normam aliorum jejuniorum; de S. Thoma, quod incidat in Adventum, in quo quasi continuum jejunium observare debemus; de S. denique Mathia quod frequenter in quadragesima occurrat, in qua alioqui jejunatur, vel quia non fit ex primitivis Apostolis, sed post Christi passionem per aliorum electionem loco Judæ substitutus. Postremas has forsan ob caussas in Diœcesi Carnutensi cessat jejunium in vigiliis SS. Thomæ, & Mathiæ, quod in iis SS. Jacobi, & Bartholomæi servatur. Futiles, ac invalidæ cæteroquin sunt istæ rationes ad eximendas a jejunio præfatas Ecclesias, quas Fagnanus *lib. 3. Decretal. par.* 2. obligatas censet per universalem consuetudinem non obstante contraria consuetudine particulari, quam nuncupat irrationabilem. Verum cum hujusmodi vigiliarum mos inibi invectus non sit, ut eruitur ex Gregorio Turonico *lib. 10. hist. num.* 31. inter dies jejuniorum eas vigilias minime recensente, aut si olim inductus fuit, is desierit per longam consuetudinem, non amplius Populos obligat, quinimmo legi, si quæ est, ac universali consuetudini in hac parte derogavit.

XV. Quæres 2. cur Apostolorum Philippi, & Jacobi, ac Joannis vigiliæ non jejunentur?

XVI. ℞. Ex laudata Innocentii III. responsione hoc ideo esse, quod illorum festum occurrat tempore Paschali, illius intra Natale Domini, quod protenditur usque ad Epiphaniam; hæc enim tempora lætitiæ, & gaudii ob memoriam recens peractæ respective Resurrectionis, & Nativitatis, & ideo haud putavit Ecclesia jejuniis fideles affligere, uti hac eadem de caussa non jejunantur vigiliæ Ascensionis, & Epiphaniæ. Infra cum de his vigiliis agemus, alia dabitur ratio ex Thomassino, videlicet, quod olim a Nativitate ad Epiphaniam protendebatur

solem-

solemnitas Nativitatis, & una continuata celebritas censebatur, uti etiam a Paschate ad Pentecostem, & ideo his temporibus nulla indicta sunt jejunia, ad dictas festivitates viam sternente jejunio Adventus, & Quadragesimæ. In contrarium videntur facere Concilia Enhamense anni 1009., & Selegunstadiense anni 1022., ac Petrus Damianus *tom. 1. lib. 6. epist.* 35. To tamen dicito consilium, & exhortationem, non preceptum importare.

XVII. Carnutensis, & nonnullæ aliæ Diœceses Galliarum vigiliam item Pentecostes non jejunant, quod hec pertinet ad tempus paschale, quo tempore *Can. jejunium, Can. scire debet, can. post Pascha, can. utinam dist.* 76. ecclesiastica sanctione nulla sunt constituta jejunia. At cum exclusione dictæ vigiliæ profecto intelligendi sunt allegati Canones, onde & quatuor Tempora Pentecostes jejunantur, licet modo tempore paschali recurrant, quod usque ad festum Trinitatis ounc extenditur. Vetustus admodum apparet in eadem vigilia jejunandi mos ex auctoritate Ambrosii relati cit. dist. 76. *Nosse Credo vos, Fratres, non minori lætitia celebramus diem Pentecostes, quam diem Sanctum Paschæ celebrandum curavimus; tunc enim, sicut modo facimus, jejunavimus, Sabbato vigilias celebravimus, orationibus pernoctantes institimus, unde necesse est, ut similem observantiam similis lætitia consequatur*, ubi subdit Glossa: *Vigilia Pentecostes necessaria jejunanda est*. Idipsum ordinant Ordo Romanus, Capitularia Caroli Magni *lib. 6. cap.* 188., & B. Bonifacius Moguntinus *stat.* 34., atque Concilium Oxoniense anno 1222. celebratum. Teste Glabero *lib. 3. cap.* 3. anno circiter 1000. in pluribus Conciliis Galliæ, & Italiæ libera data est facultas jejunandi, vel non jejunandi predicto tempore *excepta vigilia Pentecostes*, Bochelius *in compil. constit. Synod. Galliæ pag.* 606. eamdem vigiliam tanquam diem jejunii designat; quod & præstat Rubrica Breviarii Romani VI. num. 5., & XXXIV. num. 3. Ubi itaque legitima contraria consuetudo non excusat, dubium non est, quod in memorata vigilia lex jejunii obligat.

XVIII. Duæ sunt in Breviario Romano vigiliæ a jejunio immunes, Epiphaniæ scilicet, & Ascensionis Domini, ideo tamen retentæ, quia in his solemnitatibus, perinde ac in aliis, vigiliæ olim solemnes in Ecclesiis haberentur. In illa non jejunatur ob lætitiam Natalis Domini, in hac ob lætitiam temporis paschalis, intra quod recurrit, ut declaratum vidimus ab Innocentio III. Thomassinus *de dieb. fest. lib. 2. cap. 6. num.* 13. *& seq.* Nativitatem Domini olim censitam esse docet unam festivitatem cum Epiphania, quæ propterea usque ad banc putabatur propagari, adeoque pervigilium Nativitatis, quod per totum Adventum protendebatur, ad Epiphaniam sternere viam, uti olim quadragesima pervigilium erat Paschatis, & Pentecostes, eo quod paschalia solemnia extendebantur usque ad Pentecostum, pridie cujus propterea non jejunabatur, uti alicubi etiamnum usuvenire dicebamus. Cæterum jejunii in dicta vigilia olim alicubi servati monumenta non desunt, unde in Missali Mozarabico habetur Missa *de jejunio*, & in quodam antiquo Kalendario notatur in hac vigilia *Jejunium, & Missa hora nona*. Jejunii etiam meminit Concilium Selegunstadiense anno 1022., & S. Cesarius Arelatensis, qui floruit sæculo circiter quinto, jejunium indixerat septem dierum ante Epiphaniam, & Joannes Abrincensis ait, alicubi in ea jejunatum fuisse, factumque officium lugubre, alibi diem festum esse celebratum. Petrus Damianus *Epist.* 35. *lib.* 6. jejunandum esse dicit; *Opusc.* tamen 55. *cap.* 1. jejunium hoc, quod suis Monachis indicebat, recenter induci contra communem usum per hæc verba fatetur: *Epiphaniorum Vigilias dignum est jejunare. Hic stomachabitur me peregrina noviter introducere jejunia, quæ nulla valeam Patrum auctoritate firmare*. Ex hora autem tertia post quam dicebatur Missa hujus Vigiliæ, aperte eruitur non jejunatum fuisse; unde & Damianus ipse in priori laudato loco volebat post horam nonam esse dicendam contra communem usum, qui propterea Missam de festo ostendebat eam esse, non de jejunio. Credimus autem Vigiliam hanc habere rationem Dominicæ, stareque pro ea Dominica, quæ plerumque occurrit inter circumcisionem, & Epiphaniam, ac propterea vacare statuitur. Officium itaque hujus Vigiliæ, quod semiduplex est, & Domini, privilegiis Dominicæ gaudeat, & sunt, ut non cedat festo semiduplici occurrenti, nec cuicumque duplici translato, bene vero duplici occurrenti, in quo tamen, licet primæ classis foret, commemorationem in primis Vesperis, & laudibus cum nona lectione homiliæ ad Matutinum habebit, non vero in secundis Vesperis ratione Epiphaniæ sequentis, quæ duplex primæ classis est. Si alicubi ex privilegio, vel legitima consuetudine celebretur octava aliqua, ut Patavii, diei infra octavam sola commemoratio fiet. Exemplum autem, cujus meminit Meratus *sect. 6. cap. 7. num.* 1., Patriarchalium Urbis, quæ transferunt festum duplex occurrens S. Telesphori, in usum universalis Ecclesiæ minime deserviat. Hæc certa sunt ex Gavanto *sect. 6. cap. 7. num.* 1., Guyero *lib. 4. cap. 4. quæst.* 5., *cap. 6. quæst.* 5., *& cap. 12. quæst.* 7., & ex Rubrica Breviarii *tit. 6. nu.* 2., *& tit. 9. num.* 4.

XIX. Quantum ad Vigiliam Ascensionis attinet, ex Micrologo *cap.* 55. alicubi jejunata fuit, & habet Romæ officium antiquius officio Rogationum, in quo ex jure novo Pii V. legitur homilia super Evangelium Missæ, ut concordet Evangelium cum Missa, quam prius propriam habebat, teste eodem Micrologo *cap.* 40. Ejusdem officium simile est feriæ paschalis temporis, prefertur simplici, & cedit cuicumque festo ix. lectionum occurrenti, vel translato, & etiam diei infra octavam; quare to *occurrat*, quod habet Rubrica præfixa huic vigiliæ, in pressa sui significatione accipi non debet, quo pacto excluderet officia translata. Si fiat officium de festo aliquo, legitur ejusdem nona lectio homiliæ cum commemoratione in laudibus, nisi festum foret primæ classis, quo in casu nihil prorsus agendum foret de Vigilia juxta Rubricam *tit. 6. num.* 2., cum nullo particulari privilegio legatur suffulta, ac consequenter communibus Rubricarum legibus relicta censetur. Officium tamen dictæ Vigiliæ, cum sit exultationis, non afflictionis, colorem album exposcit.

XX. Quod Matisconense habet Concilium: *Noctem quoque ipsam, quæ nos inspiratæ luci inaccessibili reddidit, spiritualibus exigamus excubiis, nec dormiamus in ea, sed oremus, & vigilemus operibus sacris, ut digni habeamur in regno fieri heredes Salvatoris:* ad noctem, quæ Dominicam diem anteit, plerique satis probabiliter referunt, censentque ante Dominicas totius anni soluisse fideles frequentare Vigilias, quibus & prevenire semper consuevere festa celebriora, inter quæ proculdubio sunt ea Patronorum principalium, Titularium, & festorum de precepto quoad forum; & hæc est causa, cur hic post Dominicas, & festa hoc pacto de præcepto sumpsimus agere.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CXXIII.

Si Vigilia S. Joannis Baptistæ incidat in solemnitate Corporis Christi, non est eo die jejunandum, nec abstinendum a carnibus in festo hujusmodi, sed anticipandum jejunium die antecedenti, nempe feria quarta. S. R. C. 24. Sept. 1638. *in Decreto, Urbis, & Orbis*. Hoc Decretum Urbanus VIII. approbavit in sua Constit. quæ incipit *cum evenire* 13. Octobris 1638. ex Merato in Indice Decr. Missalis num. 281.

I. ANtiquitatis laude Vigiliam, cum jejunio S. Joannis Baptistæ Libri Sacramentorum SS. Leonis, Gelasii, & Gregorii Magni gaudere luculenter ostendunt, dum in Missa ejusdem hæc Prefatio habebatur: *Vere dignum exhibente solemne jejunium, quo Beati Joannis Baptistæ natalitia prævenimus*. Hujusmodi & meminere Gregorius Turonicus *lib. 10. hist. cap.* 31., & Concilium Oxoniense; quinimmo Concilium Selegunstadinense de festo S. Joannis Baptistæ statuit: *Ut quatuordecim dies omnes, Christiani ante festivitatem S. Joannis Baptistæ in abstinentia sint Carnis, & Sanguinis*.

II. Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, quod in die Dominicæ Cœnæ noscitur institutum, in feria V. Majoris hebdomadæ recolebatur olim, & etiamnunc recolitur inter Missarum solemnia; at quia ejusdem feriæ officium ad Christi pertinet passionem, & tempus illud est tempus summæ mestitiæ ob ingruentem Christi Mortem, Urbanus IV. admodum pie, & laudabiliter delegit feriam V. post festum SS. Trinitatis, in qua tanti Sacramenti institutio solemniter celebraretur, & cum integro officio, & congruenti exultatione, variisque privilegiis, ac indulgentiis, ut lætior evaderet, infra suo loco videbimus eamdem solemnitatem decoratam extitisse. Solemnitas hæc quandoque incidit in Vigiliam Sancti Joannis Baptistæ, & Congregatio statuit, non esse in ea jejunandum, nec ab esu carnium abstinendum, haud decens arbitrata tantam letitiam ab adeo magna exortam festivitate, jejunio, & abstinentia ab esu carnium esse minuendam. D. Thomas 2. 2. *quæst.* 147. *art.* 5. *ad* 3. jejunia, quæ precepto Ecclesiæ instituta sunt, asserit esse jejunia afflictionis, quæ non conveniunt diebus lætitiæ, & propter hoc nullum jejunium esse institutum toto tempore Paschali, nec diebus Dominicis, nec Vigilia Epiphaniæ, ut etiam nos superius dicebamus. Si itaque his temporibus de jejunio nulla lex est, licet solemnitates Nativitatis, & Resurrectionis jam peractæ fuerint, & in suis diebus letissime celebratæ, per hoc solum quod letitia earumdem festivitatum censeatur perdurare, multo minus jejunari decebat in solemnitate ipsa Corporis Christi, in qua recolitur miraculorum Christi maximum, & in qua nobis de sua futura contristandis absentia solatium singulare reliquit, nobisque se dedit in carnem, & sanguinem.

III. Innocentius III. *lib. 3. Decretal. tit. 46. de observ. jejun. cap.* 3. cuidam ita respondet interrogationi: *Respondemus, quod illi, qui nec voto, nec regulari observantia sunt adstricti, in sexta feria, si festum Nativitatis Dominica die ipso venire contigerit, carnibus propter festi excellentiam vesci possunt secundum consuetudinem Ecclesiæ generalis*. Jam igitur vides, quod & festi, de quo agimus, excellentia utique exigebat, quod & super jejunio, & super abstinentia ab esu carnium dispensati venirent fideles.

IV. Digna tamen, quæ serio ponderetur, est present Congregationis resolutio, quippe quæ dum jejunium, & abstinentiam ab esu carnium non simpliciter tollit, sed tantummodo transfert ad feriam quartam precedentem, instar illius, quod fit in casu vigiliæ incidentis in diem Dominicam, amovet quidem, quod letissimæ Corporis Christi officit solemnitati, non tamen hinc patitur decrementum ullum devotio fidelium, nec consuetum jejunii obsequium cessat erga Christi Præcursorem, quinimmo admodum belle unum, idemque jejunium ita premissum sine populi gravamine ullo in hujus dignam, sanctamque præparationem ad utrumque festum, scilicet Corporis Christi, & S. Joannis Baptistæ facit deservire. Quod autem in presenti Decreto Congregatio stabilit, ab Urbano VIII. sua Constit. *cum evenire* 13. Octobris 1638. con-

1638. confirmatum extitit, & prius id adhuc jam statutum fuerat a Leone X. ut ex Navarro *in man. cap. 21. num. 11.* testatur Gavantus *sect. 3. cap. 7. num. 7.*

V. Agapæ, quas primitiva Ecclesia in Natalitiis SS. Martyrum, & Sacra Moderata convivia, quæ in solemnioribus agebat festivitatibus, lætitiam, qua hæ agitari solebant, luculenter ostendunt, quinimmo quæ tradit Nicolaus I. ad Bulgaros, uberem fidem faciunt, antiquitus Ecclesiam benigniorem fuisse in solvenda abstinentia celebrioribus solemnitatibus: *Sexta vero feria passionem Dominicam, & Apostolorum mœstitiam recolentes, ab omnium carnium epulis, & pinguedine gustus noster arcendus est, præter si nativitas Domini, & Epiphaniorum ejus, aut festivitas beatæ Matris Domini, & intemeratæ Virginis Mariæ, seu Apostolorum principum Petri, & Pauli, atque Sancti Joannis Baptistæ, seu beati Joannis Evangelistæ, nec non clavigeri cæli germani, Andreæ scilicet Apostoli; quin & beati Stephani protomartyris ipso die fortassis evenire contigerit. Nam quod sancta Ecclesia, ut fidelis anima in festivitate eorum jejunia, vel abstinentias, quæ non sunt perpetuo voto proposita, solvere debeat, Dominus testatur in Evangelio dicens*: mulier cum parit, tristitiam habet, cum autem peperit puerum, jam non meminit pressuræ propter gaudium, quia natus est homo in mundum. *Mulierem dicit Sanctam Ecclesiam. Sicut enim mulier nato in hunc mundum homine lætatur, ita Ecclesia in vitam futuram fidelium populo migrante digna exultatione repletur. Quod si de ejus nativitate lætatur, non jejuniis, non abstinentiis, non denique ullis debet ipso vacare die mœroribus*. Si tunc temporis festivitas Corporis Christi fuisset instituta, haud ambigo, quod ejusdem itidem meminisset, non pro casu incidentiæ in feriam sextam, qui evenire non potest, cum feriæ quintæ sit illa perpetuo addicta, sed pro casu occursus in Vigiliam aliquam, vel jejunium.

VI. Ex dictis infer primo, adstricto voto, aut regulari ab observantia ad jejunandum, aut abstinendum a carnibus qualibet feria quinta haud favorabile esse præsens Decretum, ac consequenter ejusdem obligationem nec laxatam, nec translatam venire; accipiendum enim est conformiter ad Decretalem productam Innocentii III. quæ in exceptis ponit voto, aut regulari observantia adstrictos. Secus tamen foret, si hujusmodi obligatio foret de jejunio in Vigilia S. Joannis Baptistæ observando, quæ cum in proposita incidentia in diem Corporis Christi ab habente facultatem translata fuerit in feriam quartam præcedentem, in hanc etiam translata censetur prædicta obligatio, licet a voto, aut regulari observantia sit pariter indicta.

VII. Infer 2., quod esto in præfata incidentia, ut supra transferatur jejunium, & abstinentia a carnibus, adhuc cuilibet integrum est in die Corporis Christi pro libito suo, seu devotione iisdem indulgere; subditur enim in laudata Decretali: *Nec tamen hi reprehendendi sunt, qui ob devotionem voluerint abstinere*. Sic tamen jejunantes, & abstinentes non liberantur ab onere jejunii, & abstinentiæ in præcedenti feria quarta, in quam vigilia est state rejecta, nec optio relicta est eamdem in utralibet die agere.

VIII. Quæres 1. num si in feria quarta, in qua anticipatur Vigilia S. Joannis Baptistæ, alicubi occurrat festum principale loci, jejunium adhuc anticipari queat in præcedenti feria tertia?

IX. ℞. Pittonum *tom. 2. de oct. num. 764.* præfatæ refragari anticipationi, secus nos tamen juxta ea, quæ in Decreto tertio tradimus universim de vigilia qualibet incidente in magna aliqua solemnitate.

X. Quæres 2. quid si vigilia alia ab illa S. Joannis Baptistæ incidat in festum Corporis Christi?

XI. ℞. Esse ut supra in feria quarta anticipandam; præsens enim Decretum latum fuit in gratiam solemnitatis Corporis Christi, non ob causam aliquam particularem se tenentem ex parte vigiliæ S. Joannis Baptistæ, adeoque cuicumque simili casui est adaptandum. Vi Constitutionis Urbanæ festum S. Antonii de Padua Fratres Minores Conventuales jejunio præveniunt, & declarari petierunt, quid juris, si incidat in diem Corporis Christi. Congregatio autem sub die 26. Maji 1659. respondit, *hujusmodi jejunium feria quarta immediate antecedente esse anticipandum*, ut refert Lantusca *in Theatro Regul. verb. jejunium num. 3.*

XII. Quæres 3. cur pridie festi Corporis Christi non sit præscriptum jejunium, quod pridie plurium festorum minus solemnium est indictum?

XIII. ℞. Leodii, ubi primum hoc festum celebrari cœpit, *cum vigilia, & jejunio* fuisse indictum per Robertum ejusdem Civitatis Episcopum in Synodo anni 1246., sicuti testatur Grancolas *Comment. ad Brev. Rom. lib. 2. cap. 81.*, ubi asserit idipsum præscriptum extitisse in Concilio Senonensi can. 1. Parisiis habito anno 1319. *Statuimus, atque ordinamus, ut quarta feria præcedente feriam quintam post octavas Pentecostes, qua summi, & magnifici Corporis, & sanguinis D. N. J.C. Sacramenti memoria celebratur, ad honorem tam pretiosi Corporis se ab esu carnium abstineant, & jejunent, omnibusque jejunantibus quadraginta dies de injuncta sibi pœnitentia duximus concedendos*. Subdit itidem idem Auctor, Urbanum IV. universim hanc vigiliam jejunandam esse præcepisse; at unde id sumpserit, cum Bulla Urbana jejunii nullam mentionem agat, se ignorare fatetur Pittonus *to. 1. de octav. n. 482.* Ut ut tamen res ista sit, certum est, quod Ecclesiæ universali nulla lex est hujusmodi jejunii, sive quia nullum reipsa Decretum extiterit editum, vel quia moribus utentium non fuerit receptum, quidquid sit de obligatione, quæ particularia loca afficere potest ratione Synodorum Provincialium, aut Diœcesanarum, seu legitimæ consuetudinis. Nulla autem lex jejunii universalem premit Ecclesiam, quia festum Corporis Christi non est antiquioris institutionis, uti cætera festa, quæ jejunio præveniuntur; Vigilias enim, quæ jam in usu erant, dumtaxat retinuit, & nullas de novo invexit Ecclesia, haud arbitrata in hac senescentis sæculi fæce, in quo refrigescit charitas multorum, ulterius oneris esse imponendum.

XIV. Quæres 4. an præter communiter receptas vigiliæ particulares induci valeant, & festis propriis puta Patronorum præmitti? Quæstio autem tripliciter procedere potest vel quoad jejunium tantum, vel quoad officium dumtaxat, aut quoad utrumque.

XV. ℞. Primo quoad solum jejunium institui posse, & ex prisco usu ob servatas retineri, etiam ex mera populi devotione; nihil enim est, quod id fieri vetet, quinimmo est valde consentaneum, & pium, ac ab Ecclesia ipsa admodum optatum, & laudatum, & a priscis ejusdem usque sæculis in particularibus locis summa religione custoditum, in præcepto autem ab Ecclesia minime positum ne ulteriori onere suos filios premeret; qua de causa & solemniores dumtaxat festivitates selegit, quæ jejunio de præcepto prævenirentur, & plures Virginis Mariæ festivitates instituens, in sola ejusdem Assumptione jejunium indixit. Hoc pacto Cremensis Ecclesia ex Synodo Joannis Diedo 1600. Invocationem S. Pantaleonis die 9. Junii, & Mediolanensis ex Synodo Diœcesana 4. Decr. 1. Festum S. Ambrosii die 6. Decembris jejunio sine officio præveniunt.

XVI. ℞. 2. Vigiliam quoad solum officium nonnisi per Apostolicam Sedem, vel Sacram Congregationem induci posse, in iis enim, quæ ad divinum officium pertinent, aliquid vel minimum disponere cuilibet districte manet inhibitum, solique Sedi Apostolicæ reservatum. Sola consuetudo, quæ Bulla Piana sit antiquior, valida est ad tuenda sanctorum festa, & eorumdem octavas, quidni igitur & vigilias, quæ sunt præparationes quædam ad eadem festa dignius celebranda? Recolantur, quæ late dicuntur in cap. de festis ex consuetudine, & de Additione Breviario fieri inhibita.

XVII. Ex his patet responsio ad usum vigiliarum quoad jejunium simul & officium, videlicet ut legitimus sit, si ante Bullam usque Pii V. noscatur invectus, secus si postmodum. In hoc tamen adhuc casu solum nutabit, ac labascet officium, secus jejunium, cuilibet est integrum pro libito qualibet die indulgere, ut dicebamus.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CXXIV.

Occurrente Vigilia Nativitatis S. Joannis Baptistæ in die festo SS. Corporis Christi, anticipato jejunio Vigiliæ prædictæ in diem 22. Junii ad formam Constitutionis Urbani VIII. emanatæ 27. Sept. 1638., nihil fit in officio, & Missa de eadem Vigilia. S. R. C. 18. Sept. *approbante Clemente XI.* 2. *Octobr.* 1706. Ex Merato in Indice Decr. Brev. nu. 241.

I. DAta, quæ in præsenti Decreto adscribitur Constitutioni Urbanæ, est mera additio Merati; sub his quippe terminis Decretum dignoscitur editum: *Remissa a SS. D. N. Clemente Papa XI. ad S. R. C. discussione dubii. An occurrente vigilia Nativitatis S. Joannis Baptistæ in die festo SS. Corporis Christi, anticipato jejunio vigiliæ prædictæ in diem 22. Junii ad formam Constitutionis Urbanæ, debeat in officio diei 22. prædictæ, ejusdem Evangelii nona lectio recitari, & in officio, & in Missa de eadem fieri commemoratio? Eadem S. R. C. die 18. Sept. 1706. approbante sanctissimo sub die 2. Octobris ejusdem anni censuit; nihil de vigilia in officio, & Missa peragendum esse*. Quo in Decreto jam vides nihil haberi circa diem emanationis prædictæ Urbanæ constitutionis, quam cæteroquin, *non sua die 27. Sept.*, ut in præsentia ponitur, sed *sub die 13. Octobris* ex Auctoribus, & Bullariis profertur edita.

II. Dubitandi ratio fuit, quod officium sequi debere videbatur jejunium, uti cum ob incidentiam vigiliæ in diem Dominicam, in Sabbato anticipatur jejunium, ad Sabbatum itidem transfertur officium vigiliæ; præcedens autem Decretum anticipationem jejunii quidem præscripserat, sed super officio nihil disposuerat. *Nihil de vigilia in officio, & Missa peragendum esse* censuit Congregatio, & hæc prius fuerat opinio Gavanti *sect. 3. cap. 7. num. 3.*, cui adstipulantur Bissus *litt. u. num. 50. §. 3., & litt. i. num. 6., a §. 1.*, & Guyetus *lib. 4. cap. 5. quæst. 1.*, qui id se sentire fatetur, tum ne discedat ab opinione Gavanti, tum quia nihil de officio anticipando cum jejunio præcedens exprimit Decretum. In rationem producit Gavantus, quod officium Vigiliæ Nativitatis, quando incidit in Dominicam, separatur a jejunio; at ratio ista futilis est, non est quippe ista vigilia ferialis, & communis, nec ritu ordinario peragitur, sed a laudibus festivum sortitur officium, quare ex eadem invalidum desumitur argumentum pro simili attentando in casu vigiliarum communium, & ferialium, quarum officium, uti illius, eadem de causa non retinetur, cum incidit in Dominicam.

III. Magis itaque id probatum iri credimus ex Rubrica VI. *num. 2.* quæ ita in proposito casu diserte statuit: *Si autem in vigilia occurrat festum solemne alicujus loci, vel ex solemniori infra annum, quæ inferius in Rubrica de commemorationibus*

nume-

nuntietantur (veluti si in vigilia S. Joannis Baptistæ venerit festum Corporis Christi) nihil tunc prorsus nec commemoratio fit de vigilia. Potestne clarior esse Rubricæ dispositio? Si vigilia incidente in festo Corporis Christi *nihil prorsus, nec commemoratio fit de ea*, utique nec in ipso festo Corporis Christi, nec in die præcedenti, in qua anticipatur jejunium; dictio enim *Prorsus* est dictio præcisa, nullam limitationem admittens, ut scite ponderat Barbosa *dict.* 149. & 294. Quinimo si una cum jejunio officium anticipari voluisset, id indubie præscripsisset, uti præcedenter fecit de vigilia occurrente in die Dominico. Quoniam itaque in occursu vigiliæ in proposito, similive alio casu nihil de vigiliis faciendum esse disponunt Rubricæ, & occurrenti solemnitati Corporis Christi obstare videbatur jejunium, media anticipatione jejunii, & omissione officii apprime bene & lætitiæ festi, & Rubricæ indemnitati consulendum esse censuit Congregatio.

IV. Cur una cum jejunio anticipetur officium Vigiliæ incidentis in diem Dominicam, non autem illius, quæ occurrit in festo Corporis Christi, superest inquirere. Cujus rei causam credimus esse, quod ob lætitiam Dominicæ Resurrectionis, in Dominicis jejunare in usum non habet, refugitque Ecclesia; & ideo in hoc casu, qui frequens accidit, jejunium, & officium maluit in Sabbato anticipare, quam omittere, ne consueto suo cultu sanctos persæpe defraudaret. Quoniam vero præsens Ecclesiæ disciplina (quidquid fuerit de antiqua) in sanctorum festivitatibus jejunium non prohibet, anticipari noluit, sed magis omitti vigiliarum officium, quarum nec jejunium anticipat, sicuti & retinet in quacumque solemnitate occurrente in feria sexta, aut Sabbato abstinentiam ab esu carnium, facto solummodo privilegio in favorem Dominicæ Nativitatis. Hic autem de causa omitti vigiliarum officium, dumtaxat pro casu admodum raro, & infrequenti Corporis Christi in Breviario Romano evenire potest, in particularibus vero Kalendariis vix alicubi, & aliquoties ob incidentiam alicujus vigiliæ in festum solemne loci. Ex anticipatione jejunii incidentis in festum Corporis Christi nolo inferas generalem regulam id ipsum continuo in usum deducendi, quantum ad jejunium attinet, in occursu vigiliæ in festo solemni loci, bene tamen quoad officium. An autem, quomodo, & a quibus in incidentia vigiliæ in festum solemne alicujus loci, jejunium anticipari, vel transferri valeat, in ultimo Decreto examinare reservamus.

V. Hactenus de vigiliis incidentibus in festo Corporis Christi, quarum jejunium anticipandum esse, & officium omittendum manet decisum, nunc de vigiliis sumimus agere, quæ alicubi vi consuetudinis a jejunio excidere, quærimusque, an uti earumdem jejunium, ita officium sit omittendum? Hujusce rationis sunt Vigiliæ SS. Bartholomæi, Thomæ &c., quas in plerisque Galliarum Diœcesibus non jejunari, in præliminaribus capitis dicebamus.

VI. Qui in parte pro omissione officii stat insignium aliquot Ecclesiarum usus, videlicet Rhemensis, Bituricensis, Turonensis, & aliarum; quin & favere videtur Rubrica VI. num. 1. *De vigilia fit officium in omnibus vigiliis per annum, quæ jejunantur*, ex qua inferri posse videtur, ergo si non jejunentur, neque de iisdem faciendum est officium.

VII. Sententia tamen, quæ tuetur officium, patronum habet Guyetum *lib.* 1. *cap.* 17. *quæst.* 5. & est in praxi proculdubio tenenda, quoniam a Breviario Romano officium nullum expungi potest, aut aliquid detrahi, nec in illud mutationem ullam invehi per quamcumque auctoritatem præter Apostolicam, quinimmo nec hunc ad effectum suffragatur consuetudo contraria, nisi inducta ea noscatur ante Bullam Pii V., quemadmodum late alibi traditur. Non est itaque integrum Ecclesiis, quæ vi consuetudinis a jejunio aliquarum vigiliarum effectæ sunt immunes, earumdem officium omittere, nisi consuetudo antiquior Bulla Pii V. jus præfati extinxerit officii.

VIII. Usui contrario laudatatum Ecclesiarum opponit idem Auctor usum aliarum non minus insignium, nempe Senonensis, Parisiensis, Constantiensis &c., & deinde directe reponit, præfatum usum nihil urgere, utpote Ecclesiarum, quæ jure proprio gaudent Breviarii, cum tamen Nannatensis Ecclesia, quæ unum habet Romanum, in suo expresse notet Kalendario: *Vigilia cum precibus sine jejunio.* Nos autem loquimur de Ecclesiis Romano ritui addictis.

IX. Ad argumentum ex Rubrica petitum, vult ejusdem dispositionem non sic esse accipiendam, ut si forte vigiliæ non jejunentur, protinus etiam non fiat officium, sed solum vocem illam *quæ jejunantur* additam esse ad distinctionem Vigiliarum Epiphaniæ, & Ascensionis, quæ ex proprietate sua minime jejunantur. Et quidem de Vigilia Ascensionis, fieri debet officium, tametsi cum jejunio non observetur, stat itaque officium de vigilia, etsi hæc non jejunetur. Deinde quod vigiliæ illæ non jejunentur, per accidens est, semper enim ex se sunt jejunabiles, immo & jure communi jejunandæ, quare & officium de iisdem fieri debet, perinde ac si jejunarentur. Quæ dicta sunt, nisi mavis per ea verba excludi vigilias, quæ ex præcepto Ecclesiæ non jejunantur, sed ex devotione, aut alia particulari de causa, de quibus utique, si particulare non habeatur indultum, officium institui non potest. Certe addit Rubrica: *Ubi in Kalendario annotatur hæc vox, Vigilia*; unde consequens fit; quod de omnibus vigiliis, quæ in Kalendario notantur, officium fieri debeat, tametsi alicubi vi consuetudinis a jejunio exciderint, solumque excludi vigilias illas, quæ in Romano Kalendario non reperiuntur descriptæ.

X. Oppones: Consuetudo potis est ab onere jejunii eximere Ecclesias, cur igitur & non officii?

XI. ℟. Disparem esse rationem, quoniam ad tollendum jejunium sufficit ea consuetudo, quæ sufficit ad abrogandas quascumque leges Ecclesiasticas; non sic autem ad tollendum officium, cum sit contraria consuetudo a lege reprobata, & hunc ad effectum nec sufficiat consuetudo centenaria, sed solum quæ est ante Bullam Pii V. invecta, & hæc adhuc esse deberet non recitandi officium; nec ullo modo ad rem suffragari posset consuetudo non jejunandi, licet dicto pacto foret antiqua.

XII. An in hujusmodi vigiliis non jejunatis dicendæ sint preces, & quidem flexis genibus, quæstio succedit, ad quam Guyetus *lib.* 4. *cap.* 18. *quæst.* 34. affirmative respondet; Rubricæ enim preces hoc pacto dicendas esse mandant in vigiliis, quæ jejunantur, cujusmodi ex se proculdubio, & ex jure communi sunt prædictæ vigiliæ, licet per accidens alicubi non jejunentur; quare earumdem officium in nihilo alterari valet, aut mutari, præsertim quia eædem Rubricæ principaliter latæ sunt pro Vigiliis, quæ in Breviario Romano cum jejunio reperiuntur descriptæ, & nonnisi ad instar pro aliis, quæ in particularibus locis observantur.

XIII. Sunt quædam festa, quæ licet de præcepto in jure sint quoad forum, aliquibus in locis ex legitima consuetudine talem non assequantur observantiam, ut festum S. Laurentii Turgoviæ, quæ est una ex Præfecturis Helveticis; hinc quæstio exurgit, num ibidem corruat onus jejunii, quo eadem festa mandata sunt præveniri?

XIV. Respondet Gobat *Theol. exp. tract.* 5. *num.* 120. jejunium itidem ruere; *cum enim principalis causa non subsistit, plerumque nec ea, quæ sequuntur, locum habent*, ut fert Digestorum regula communiter recepta; jejunium autem vigiliæ tamquam quædam præparatio ad festum solemne, vel de præcepto quoad forum indicitur, quare cedente festo, quod est principale, cedat, oportet, & accessorium, seu vigilia. Tu tamen sic quæstionem dirime, ut locorum sequenda sit consuetudo, ita ut si hæc una cum festivatione jejunium aboleverit, jejunium non obliget, secus vero, si consuetudo soli festivationi obstitat; non enim putamus jejunii legem ita pendere a festivatione, ut si hæc cesset, vel non habeatur, cesset & illa, vel non habeatur, cum nihil vetet præceptiva haberi jejunia pridie festorum, quæ non sunt de præcepto quoad forum, licet ut plurimum talia fiot festa, quæ vigiliis præveniuntur.

XV. De Vigilia incidente in festo duplici primæ classis nihil prorsus in officio, Missa faciendum esse, diserte Rubricæ nos instruunt. Breviarii quidem de vigiliis num. 2. *Si in vigilia occurrat festum solemne alicujus loci &c., nihil tunc prorsus, nec commemoratio fit de Vigilia.* Missalis vero de feria, & Vigilia num. 2. *Si vigilia occurrat in die alicujus festi ex majoribus primæ classis, in Missa non fit commemoratio de ea, sicut nec in officio.* Si autem nihil prorsus de vigilia est agendum, utique nec duæ Missæ in Cathedralibus, & Collegiatis erunt cantandæ; hinc tamen ne inferas una cum officio cessare jejunium, quod adhuc retinere, & servare in usum habet Ecclesia, licet quandoque anticipari queat, qua de re in ultimo Decreto.

XVI. Rubrica autem allegata Missalis, dum a festo dumtaxat primæ classis commemorationem vigiliæ excludit, consequenter nos instruit de vigilia incidente in festo duplici 2. classis agendum esse juxta ea, quæ disponunt Rubricæ de vigilia per festum novem lectionum impedita. Nona igitur lectio homiliæ de eadem, & commemoratio habebitur in officio, in Missa vero commemoratio fiet, & ejusdem Evangelium in fine, duæ Missæ in Cathedralibus cantabuntur, & servabitur jejunium. Memoratæ Rubricæ concors est Rubrica occurrentiæ, quæ in occursu duplicis 2. classis, & vigiliæ notat: *Officium de primo, commemoratio de secundo.* Quod si opponas Rubricam Breviarii superius jam allegatam, quæ officium vigiliæ supprimit, quoties incidit *in festum solemne loci, vel ex solemnioribus infra annum enumeratis in Rubrica de commemorationibus*, cujus rationis etiam festa 2. classis esse videntur; statim reponimus in Rubricarum sensu *per festum solemne loci* dumtaxat venire festa Dedicationis, Titularis, & Patroni principalis loci, ac consequenter festa primæ classis, ut easdem percurrenti liquido constabit. Quod si in Rubrica de comm. etiam duplicia 2. classis recensentur, dum tamen Rubrica de vigiliis dicit *ex solemnioribus*, non quæcumque, quæ a Rubrica de comm. enumerantur, sed solum ea ex eisdem, quæ solemniora sunt, adeoque primæ classis, indigitare censetur, præsertim cum exemplum, quod ad rem producit, illud constituat in duplici primæ classis, scilicet in festo Corporis Christi: *Veluti si in Vigilia S. Joannis Baptistæ venerit festum Corporis Christi.*

XVII. De vigilia per festum primæ classis perpetuo impedita, atque suppressa quæstio succedit, quid juris censendum sit, quoties tale festum incidit in diem Dominicam? Eritne tunc ejusdem officium in sabbato anticipandum? Diximus *ejusdem officium*, quia indubium est, jejunium, quod ratione Dominicæ in tali festo servari non potest, in sabbato esse anticipandum. Pittonus lib. 2. de oct. *num.* 1191. officium anticipandum esse dicit, dubitanter tamen, siquidem subdit: *Salva semper meliori opinione.* At dubitationi locus non est, habet quippe Rubrica: *Si vigilia occurrat in Dominica de ea fit officium in Sabbato.* Sunt, qui opponunt eamdem Rubricam, quæ de vigilia incidente in festo duplici primæ classis nihil prorsus faciendum esse præscribit. At tunc non

amplius

amplius in festo primæ classis, sed in precedenti sabbato ratione Dominicæ Vigilia juxta Rubricas censetur occurrens. Addunt alii per perpetuum impedimentum duplicis primæ classis officium vigiliæ fieri extinctum, ac penitus supprimi, adeoque nec pro accidentali aliquo casu posse amplius reviviscere. Verum officium vigiliæ haud redditur extinctum sed solummodo impeditum, semperque vigilia, si non cum officio, cum jure ad officium persistit; cur itaque remoto impedimento officium non debebit habere. Si festum primæ classis, quod impedit, cassatum veniret, aut in aliam diem immutatum, vigilia suum protinus recuperaret officium, quidni igitur & in nostro casu? Exemplum festi simplicis, cujus officium, si incidat in festum primæ classis, totaliter supprimitur, seu omittitur, & tamen si per officium privilegiatum, puta Dominicæ primæ Adventus, aut feriæ IV. Cinerum festum primæ classis expellatur, suam protinus commemorationem assequitor, ad rem apprime facit, evincitque etiam vigiliam accidentali illo pro casu suum recuperare officium.

XVIII. Incidit nonnumquam vigilia in ferias majores, Adventus scilicet, Quadragesimæ, aut quatuor Temporum, & nihil prorsus de ea in officio agendum esse disponunt Rubricæ. Rationem si exposcas, haud facile est illam assignare. Gavantus *sect. 3. cap. 7. num. 4.* asserit id esse quia in officio feriali, seu trium lectionum, locum habere non potest lectio de homilia vigiliæ; at bene advertit Meratus, hoc solum obsistere tertiæ lectioni de vigilia, non autem commemorationi, quemadmodum de officio simplici non semel fit commemoratio, licet ejusdem lectio minime legatur. Meratus *ibidem* id esse astruit, quia generaliter deficit Antiphona aut versus, vel utrumque pro commemoratione vigiliæ, pro qua juxta Rubricas adhiberi debent Antiphona, & versus feriæ currentis, cum tamen hæc regulariter dicantur ad Benedictus pro officio. In Adventu, & Quadragesima Antipona, & versus, quæ sunt propria talium feriarum, jam dicuntur in officio earumdem feriarum, unde repeti non possent pro commemoratione vigiliæ, pro qua si desumerentur ex Psalterio, in rigore non dicerentur Antiphona, & versus feriæ currentis; ut mandat Rubrica de vigiliis, sed tales Antiphonæ, & versus essent sublitituta, & loco prefatarum Antiphonarum, & versuum, quæ pro feriis Adventus, & Quadragesimæ adhibentur, & vere sunt de feria correnil, subrogata. In quatuor vero temporibus Septembris, & quando anticipatur officium Dominicæ, aut a feria IV. Cinerum usque ad sequens Sabbatum inclusive, licet pro commemoratione vigiliæ possent deservire Antiphonæ Psalterii (preter Sabbatum quatuor dictorum Temporum, in quo Antiphona est ea feriæ) nihilominus deficiunt versus, utpote qui dicuntur in officio dictarum feriarum. In Missa denique fit commemoratio vigiliæ; quia hæc consistit in sola oratione, quam propriam habet vigilia. Ita admodum probabiliter idem celeberrimus Auctor, cui tamen obsistere videntur Rubricæ, atque Decreta quæ in casu identitatis Antiphonarum, & versuum, aut orationum ex his alteram subrogant atque subsistituunt, quare videre non est, cur in Adventu, & Quadragesima substitui non possent Antiphona, & versus ex Psalterio, & in secundo eventu versus ex laudibus Dominicæ, vel ex Vesperis, & in prefato Sabbato quatuor Temporum etiam Antiphona alterius feriæ. Lohner *part. 5. tit.* paucis se expedit, hoc esse dicens speciale privilegium vigiliæ, ut si de ea officium, aut nona lectio dici nequeat, etiam commemoratio de eadem omitti debeat. Tu vero adde, quod officium vigiliæ reputatur, & principaliter est officium de feria, aut de tempore, quare in officio feriarum majorum, quod itidem est de feria, aut de tempore, jure prescriptum extitit nihil faciendum esse de vigilia, ne in officio de feria fieret commemoratio de feria, aut duplex commemoratio de feria haberetur, quoties de festo aliquo fit officium; hoc enim fieri admodum refragantur Rubricæ, atque Decreta, ut suo loco videbimus. Si dicatur quod si hęc ratio foret, neque in Missa commemoratio vigiliæ locum haberet; responde, hanc in Missa fuisse permissam, quia cum consistat in pura oratione, quæ propria est, non censetur commemoratio de feria, sed magis de sancto, cujus festum vigilia prevenitur.

XIX. Inanem questionem reputat Guyetus investigare, e duabus Vigiliis una die occurrentibus, an de alterutra & utranam fieri debeat officium respective, vel commemoratio; ait enim, quod casus is neque in Vigiliis, quæ in Kalendario descriptæ habentur, unquam accidit, nec vero etiam in propriis, si quæ alicubi in usu sunt, frustra quippe assignaretur vigilia eo die, quo jam alia habetur, quæ utpote prior, aliam adventitiam excludit. Verum en quam facile id sit evenire possibile, non quidem stare, & pro omni anno, quo pro casu validum fortasse est Guyeti argumentum, sed accidentario, & pro aliquo anno. Fac alicubi in honorem ver. gr. S. Annæ Patronæ principalis legitime celebretur vigilia die 25. Julii, & quod hęc dies in Dominicam incidat, none protinus die 24. simul occurrunt vigiliæ S. Jacobi Apostoli, & S. Annæ? Hoc itaque in casu, aliove simili idem esto judicium, ac de vigilia incidente in ferias majores, ita ut in officio unius non sit facienda commeroratio alterius, & si officium fiat de sancto, in hoc solum commemoratio agi debeat cum nona lectione de ea vigilia, quæ alias officium haberet. In Missa vero, si sit de sancto, utriusque vigilia, commemoratio fiet, si autem fit de vigilia, fiet commemoratio alterius vigiliæ. Quęnam autem ex dictis vigiliis preferenda sit, ex qualitate festorum decisio pendet, cum vigiliæ non sint, nisi quid accessorium festi, quare vigilia illa preferentia donanda venit, cujus festum in occursu alterius preferentiam haberet, quemadmodum magis apertum fiet, dum in simili agemus de simultaneo occursu duarum octavarum, quæ itidem accessoria festorum sunt. Vigilia itaque, cujus festum est primæ classis, præstabit vigilia, cujus festum est secundæ classis, & in casu, in quo festa sint ejusdem ritus, vigilia festi dignioris preferentia gaudebit. Quod si duplex occurrat vigilia, & itidem Sabbatum quatuor temporum, ut in mense Septembri fortasse alicubi evenire potest in vigilia S. Mathęi, preferentiam concede Sabbato quatuor temporum, & de Vigiliis in sola Missa commemorationem facito.

XX. Sive autem duæ eadem die occurrant vigiliæ, aut vigilia incidat in ferias quadragesimæ, aut quatuor temporum, non propterea plures Missæ in collegiatis cantandæ erunt, sed solum in Missa de vigilia, aut feria, de qua fit, aut fieret officium, vigiliæ alterius, aut vigiliæ commemoratio fiet, & in casu occurrentis festi alicujus altera dumtaxat cantabitur conventualis Missa de vigilia aut feria cum commemoratione ut supra, quemadmodum eruitur a Rubrica III. Missalis, & cum Gavanto communiter tradunt Auctores.

XXI. Quoniam vero ad pertractanda plurima, quæ ad vigiliarum spectant Missas, nos opportunitas traxit, vel necessitas, de earumdem etiam Missis reliqua hic subdenda esse arbitramur, ne in commentariis ad Decreta Missalis, ad quæ revera attinet, inutiliter cogamur eadem, seu quæ hic tradidimus, repetere.

DECRETUM III. CAPITIS, IN ORDINE CXXV.

In diebus infra octavam occurrentibus in Quadragesima debent Privilegiati dicere Missam Conventualem de feria currente cum commemoratione octavæ, quamvis recitaverint officium de die infra octavam. S. R. C. 24. Januarii 1682. *in Marsicana*, Ex Merato in Indice Decr. Missalis num. 460.

I. PRivilegiatos Decretum nominat, quia quadragesimali tempore inhibitæ sunt octavæ, non vero quia privilegium aliquod faciat, sed solum statuit, quod de Rubricarum jure faciendum jam foret, si prefato tempore vetitæ non essent octavæ. Tu itaque rite dispositionem extendes nedum ad eos, qui ex legitima consuetudine intra quadragesimam octavas celebrant, verum etiam ad ferias quatuor Temporum, feriam secundam Rogationum, vigilias, atque Dominicam anticipatam, quoties infra octavas occurrunt; non vero ad ferias Adventus, de quibus in sequenti Decreto reservamus agere.

II. *Quamvis recitaverint officium de die infra octavam*. Privilegium non est, quod in occursu predictarum feriarum, Dominicarum, & vigiliarum infra octavam aliquam, officium fiat de octava, sed id altior exposcit ritus, diserte statuitur in Rubricis V. & VI. Breviarii *de feriis, & Vigiliis nu. 1.* Tabella occurrentiæ notat, *commemoratio de primo, officium de secundo*, quibus omnibus concors est sequens Decretum. Verum etsi in hujusmodi occursu officium debeatur octavæ, non tamen Missa, sed hęc esse debet de prefatis feriis, vigiliis, aut Dominicis, ut diserte statuit Rubrica III. Missalis de feria, & Vigilia num. 2. *In vigiliis, & feriis quatuor temporum, vel feria secunda Rogationum, quæ veniunt infra octavam, Missa dicitur de Vigilia, vel feriis supradictis, cum commemoratione octavæ*. Si autem ita de his feriis, & vigiliis, cur non idem de feriis quadragesimalibus, quæ altiores, & sanctiores habent causas, & in Rubrica unice expresse non sunt, quia eo tempore de octavis agi non posse supponitur? Cur non itidem idem erit judicium de Dominicis anticipatis, quarum officium ultra prerogativas plurimas, quibus in precedenti capite diximus gaudere, instar se habet feriarum majorum, & has in nonnullis precellit?

III. Nedum autem Missæ privatæ, sed etiam conventualis de dictis erit feriis, quare in Ecclesiis Cathedralibus, & collegiatis cantandæ non erunt duæ Missę, sed una dumtaxat de feria cum commemoratione octavæ. Exceptio, quam eadem subdit Rubrica de diebus infra octavam Corporis Christi, aperte hoc indicat. En illam: *Præter quam infra octavam Corporis Christi, in qua in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, cantantur duæ Missæ, una de octava post Tertiam, alia de vigilia post Nonam; in Missis autem privatis dicitur Missa de octava cum commemoratione vigiliæ*. Hanc super rem te nolo ulterius persequi, jam enim vim exceptionis noscia, adeoque nec dubito, quod etiam argumenti. Idipsum concordes edocent Auctores, quos inter Gavantus *par. 1. tit. 3.*, Meratus *ibidem num. 4.*, Guyetus *lib. 4. cap. 5. quæst. 3.*, & Cerrachinus *tom. 1. fuor. dubior. super Rubricas Missalis, & Breviarii dub. 7.*, a quibus si rationem exposcas, his terminis eam prodit Gavantus: *In his casibus discordat Missa ab officio, quia his Missis propriis convenit, ut cedat ea Missa, quæ infra octavam sæpius repetitur: Populus etiam, quia ad Missam, non ad officium convenire solet, cum Missa de feriis, ad luctum movetur, & animatur*; & addit Meratus, quod *itidem monetur obligationis jejunii per Missam de vigilia*.

IV. His haud consonare visa est nonnullis dispositio Decreti, quod dum Missam conventualem concedit feriæ, privatas diebus infra octavas dare videtur. Ut vim argumenti eluderet, censuit Cerracchinus in memorato Decreto Monachis Cassinensibus privilegium fieri dicendi solam Missam Conventua-

lem de feria, privatas vero de octava. Meratus hunc carpit Auctorem, & ex Directoriis eorumdem monachorum, in quibus in proposito casu assignantur Missæ etiam privatæ de feria, ex præfatorum monachorum ore, & facto non gaudere ostendit privilegio prædicto, ac per Decretum asserit dumtaxat innui, seu permitti, quod Missæ privatæ dici queant de octava ritu votivo, aut de Requiem, vel feria, aut votivæ de sancto aliquo. Verum liceat nobis credere utrumque ex his Auctoribus allucinatum fuisse in interpretatione Decreti. Cerracchinus quidem, quia reapse nullum fit privilegium, sed solum declaratur, quod de jure est faciendum; Meratus vero, quia jam infra octavam integrum cuilibet est Missas votivas agere, & de Requiem, uti & quocumque die, in quo officium duplex, vel privilegiatum non occurrit, quare opus non erat, id per Decretum innui, vel permitti.

V. Aliunde itaque petenda venit expositio Decreti, eamque nobis indicant verba illa: *Quamvis recitaverint officium de die infra octavam*. Dubitabant Monachi, quod saltem conventualis Missa officio deberet esse conformis; in commemoratione enim omnium Defunctorum etsi Missæ privatæ sint de Requiem, conventualem unam de die infra octavam videbant esse præscriptam. Quinimmo allegata Rubrica Missalis num. 1. incidente octava in præfatis temporibus, duas Missas in Cathedralibus, & Collegiatis edicit esse cantandas, de octava post Tertiam, & de feria post Nonam. Decretum igitur non obstante officio, quod de die infra octavam agitur, dumtaxat Missam conventualem, itidem de feria dicendam esse præscribit, nullamque obligationem esse declarat alterius conventualis Missæ officio conformis, quemadmodum clarioribus terminis exprimit sequens sanctio.

VI. In adducto casu commemorationis omnium Defunctorum disparitatem his verbis assignat Gavantus, quod in Missa vigiliæ potest fieri commemoratio de die infra octavam, de qua non potest fieri in Missa Defunctorum; verbum autem illud *octava*, quod ex allegata objicitur Rubrica, de die octava, quæ ritus duplicis est, instarque festi se habet, vult esse accipiendum, non autem de die infra octavam, cujus Missa, cum sæpius occurrat, sine injuria omitti potest, quam ad rem advertit, nec in Missali Missam conventualem præscribi de die infra octavam S. Laurentii in vigilia Assumptionis, nec de die infra octavam S. Joannis Baptistæ, quando vigilia SS. Petri & Pauli ob occursum Dominicæ anticipatur in Sabbato, cum tamen ipso præsente in recognitione Missalis notatæ sint diligentissime in propriis locis duæ Missæ, quando dici debent.

VII. Communior sententia ferebat olim, quod occurrentibus Vigiliis S. Jo. Baptistæ, SS. Petri, & Pauli infra octavam Corporis Christi, Missa de Vigilia dicenda foret cum commemoratione octavæ, unusque solum, vel alter, quos inter Castaldus *in sua Praxi cæremon. lib. 2. sect. 6. num. 9.*, Missas privatas concedebat octavæ, & Collegiatas obligabat ad duas Missas canendas, Rubricisque hanc exceptionem adhibebat particularia ob privilegia, quibus pręfata octava præ ceteris fuerat decorata. Nunc hęc sententia extra dubitationem omnem est posita; cum in recognitione Missalis sub Urbano VIII. fuerit approbata per exceptionem illam Rubricis insertam: *Præterquam infra octavam Corporis Christi, in qua in Cathedralibus cantantur duæ Missæ, & Missæ privatæ sunt de octava &c.* Etsi hęc exceptio a me superius statutis adstipuletur admodum, adhuc si ejusdem rationem exposcis, libens utique obsequor. Octava Corporis Christi id habet privilegii, ut expellat festum semiduplex quodlibet occurrens, quinimmo & duplex minus, aut majus translatum, adeoque instar se habet festi quasi duplicis, semiduplicis ad minus, ac consequenter, uti vigilia incidens in festum semiduplex, huic privatas cedit Missas, duæque sunt Missæ cantandæ, utique non dissimiliter fieri debebat infra octavam prædictam.

VIII. Volo hinc inferas idem debere esse judicium de octava qualibet, quæ ex privilegio a suo excludit sinu festum saltem semiduplex occurrens, tametsi infra eam occurrat Vigilia, aut feria quælibet major, aut Dominica anticipata ex superius recensitis. Hoc itaque privilegio v. g. in Brevario Romano gaudebit octava Epiphaniæ, & in eo Augustinensium octava S. P. Augustini, quarum prima solum admittit festum primæ classis, & secunda festum primæ, & 2. classis.

DECRETUM VI. CAPITIS, IN ORDINE CXXVI.

Quando occurrit Vigilia, aut feria quatuor Temporum infra octavam Conceptionis B. M. V., debet recitari officium de die infra octavam, Missæ autem, sive una cantetur, sive legantur, sint de feria quatuor Temporum cum secunda oratione de octava, & tertia de Spiritu Sancto, quæ semper dicitur infra octavas B. M. V. juxta Tit. 9. de orationibus num. 7. & 9., nam oratio, quæ ibi pręscribitur dicenda secundo loco, ponitur tertio loco.

At si feria quatuor Temporum occurrat in die octava Conceptionis, omnes Missæ privatæ dicentur de octava, cum commemoratione feriæ. Missa autem solemnis, quæ dicitur post Tertiam, erit de ipsa octava sine commemoratione feriæ, cum de ea cantari debeat alia Missa post Nonam sine commemoratione Conceptionis. Dicendæ autem sunt orationes assignatæ in ipsa feria, nempe *Deus qui de B. M. V. utero*, & tertia *Ecclesiæ*, vel *pro Papa*, cum Præfatione communi. Idem servandum est in Missa, & officio alicujus sancti, ex speciali privilegio aliquibus in locis in Quadragesima octavam habente, in qua Missæ omnes dici debent de feria cum commemoratione octavæ, & tertia oratione *concede*, non vero *A cunctis*.

Tempore autem Passionis, quando contingat fieri officium de infra octavam, unica pariter cantari debet Missa de feria cum commemoratione diei infra octavam, & Pręfatione de octava, si habeatur propria, ut dictum est de octava Conceptionis. S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen.* Ex Merato in Indice Decr. Missal. num. 687.

I. Quo prolixior est sanctio, eo brevior sit expositio. *Quando occurrit &c.* Opus haud est, te moneamus, hic in occursu vigiliæ, aut feriæ quatuor Temporum, infra octavam aliquam, huic concedi officium, illis Missas omnes, sive lectas, sive cantatam, seu conventualem. Non dissimiliter pręstat ea Decreti pars *Id servandum est &c.* de diebus infra octavam occurrentibus in Quadragesiama, in qua *Missæ omnes* de feria dicendæ pręscribuntur, non enim ibi agitur de die octava, de qua præcedenter mentionem habuerat, sed de diebus infra octavam, de quibus in priori Decreti parte sermo pręcesserat. Quid autem, nisi idipsum statuitur in postrema Decreti parte, incipit *Tempore autem Passionis*, in qua unica cantanda decernitur Missa de feria.? Licet ubertim hæc maneant expressa, adhuc ut magis hinc nullam Missam Conventualem de officio esse dicendam agnoscas, volumus advertas semper in Missa Conventuali de feria, aut vigilia commemorationem pręscribi de octava, cum tamen, si Conventualis Missa altera de octava dicenda foret, in Missa de feria commemoratio octavæ silenda fuisset juxta Rubricarum mandata, ac dispositionem ipsam in secunda parte hujusce Decreti insertam, in qua in Missa de die octava omittenda decernitur commemoratio feriæ, & simul hæc ratio producitur, *cum de ea cantari debeat alia Missa post Nonam sine commemoratione octavæ*. Quæ secunda Decreti pars in oppositum statuit de die octava, cui tribuit Missas omnes privatas, ac unam solemnem post Tertiam, & vigiliis, aut prædictis feriis nonnisi Missam alteram Conventualem cantandam post Nonam. Hęc cum in præcedenti Decreto ponderata fuerint, ab ulteriori examine nos liberant.

II. De orationibus dicendis in hujusmodi Missis quæstio succedit, & edocemur primo, quod infra octavam secunda oratio debet esse de die infra octavam, de qua factum est officium, quemadmodum mandat Rubrica III. Missalis num. 2. Tertia vero oratio, quatenus dicenda sit, esse debet, non quam exigit tempus, sed quam exposcit octava; hinc infra octavam Conceptionis assignatur oratio *de Spiritu Sancto*, & quadragesimali tempore oratio *concede*, cum tamen juxta temporis exigentiam esse deberet in priori casu oratio *Deus qui de B. M. V. utero*, & in posteriori oratio *A cunctis*, ita ut debeat dici tertio loco oratio illa, quæ in Missa octavæ dicenda erat secundo loco, & hoc consonat Rubricæ de orationibus num. 7. & 9. Diximus, *quatenus tertia oratia dicenda sit*, quapropter tempore passionis, in quo feriales Missæ alteram tantum patiuntur orationem, non assignatur tertia oratio aliqua, sed dumtaxat secunda de octava.

III. *Et Præfatione de octava, si habeatur propria, ut dictum est de octava conceptionis*. Hinc deprehenditur mendum irrepsisse in exaratione primæ partis Decreti, hęc siquidem nihil habet de Pręfatione propria dicenda infra octavam Conceptionis in pręfata Missa feriali; tu itaque in ea id intellige; perinde ac si foret expressum, & generalem infer regulam, in feriarum, & vigiliarum Missis, quæ infra octavam aliquam dicuntur, dicendam esse Pręfationem de octava, si hæc eam habet propriam. Quæ Missæ suscipiunt Pręfationem octavæ, tametsi Tempus pręfationem propriam habeat, quoniam Passionis tempore, quod tamquam propriam habet Præfationem Crucis, nihilominus dicenda pręscribitur Pręfatio octavæ. Quoad infra octavam Conceptionis idipsum edocent Meratus *par. 1. tit. 3. num. 5.*, ubi refellit Vinitorem, qui pręfatis Missis semper Pręfationem communem asserebat esse concedendam. Ita quidem, quia Adventus pręfationem propriam non habet, at in oppositum sentire videtur, quoties tempus propria gaudet pręfatione: Scribit quippe *par. 1. tit. 12. num. 7.* quod in pręfatis Missis, quæ dicuntur infra aliquam octavam occurrentem in quadragesima, dicenda est *præfatio quadragesimæ, licet octava propriam habeat*. Verum miror, non viderit, quod pręsens Decretum iisdem Missis tempore Passionis, quod propria gaudet pręfatione, non hanc, sed illam octavæ assignat, si hæc propriam habeat, utinam saltem contraria minime doceret *part. 3. tit. 11. num. 4.* Turpius adhuc errat, dum pro hac sententia allegat Guyetum *lib. 4. cap. 3. quæst. 1.*, cum tamen celeberrimus hic Auctor nihil hujusmodi ibidem teneat, sed solum loquatur pro casu in quo ultra illam festi occurrentis cantatur Missa altera de feria, ut melius consultus Meratus ipse postmodum advertit loco vix laudato. Et quidem tantum abest, quod id sentiat Guyetus, ut magis pro nostra sententia eum stare arbitremur propter ea, quæ tradit *lib. 3. cap. 18. quæst. 5., & lib. 4. cap. 18. quæst. 10.*, ubi in concursu duarum pręfationum propriarum, puta duarum octavarum, aut octavæ, & temporis, eam in festo dicendam esse asserit, quæ est propria officii, quod fieret, si tale festum non occurreret, unde eam octavæ dignioris, quoties duæ octavæ propriam pręfationem habentes occurrunt, vel octavæ, non temporis, quando utrumque propria gaudet præfatione. Et in festo occur-

occurrente in die octava S. Joannis Apostoli, eam Apostolorum assignat, non vero illam Nativitatis Dominicæ, quæ solum per extensionem continuatur usque ad Epiphaniam, quam propterea censet non posse pręvalere contra Pręfationem aliam propriam octavæ. Falleret hoc tamen, si Missa, quæ infra octavam dicitur, propriam pręfationem haberet, quoniam festa quęlibet, immo & Missæ votivæ, si propriam habeant pręfationem, ea dicenda est, etsi infra octavam occurrant, quæ gaudeat propria pręfatione. Pręfatio tamen, quæ tempori assignatur, puta paschali, aut quadragesimali, non censetur propria Missæ feriarum, aut Dominicarum, quæ iisdem temporibus possunt occurrere, alias etiam in Dominicis puta temporis paschalis, quando fit officium de iisdem, dici deberet contra communem usum, ac intellectum Rubricæ XI. Missalis num. 2.

IV. Adjicere nobis liceat, quod non minus propria est tempori paschali terminatio hymnorum per *Deo Patri sit gloria; & Filio, qui a mortuis &c.*, tempori Adventus ad Primam versus *qui venturus es in mundum*, & tamen in officio Dominicæ infra octavam occurrentis, quæ aliam propriam terminationem habeat, vel versum, non terminatio, aut versus temporis, sed octavæ dicitur, & quoad versum dubiratio omnis ablata est per Rubricam positam in officio Conceptionis Deiparæ, quæ habet; *Et sic dicitur per totam octavam, etiam in festis, & Dominica infra octavam*. Hęc igitur omnia sunt propria quidem temporis, sed non officii, & Missæ, licet hęc sint de tempore, sed æque competunt sive festis, aut Dominicis, vel feriis eo tempore occurrentibus, adeoque dicenda non sunt, si alia similia vel ratione festi, aut ratione octavæ propria habeantur.

V. His objici posset exemplum diei octavæ S. Stephani, in qua assignatur Pręfatio Nativitatis, licet hujus octava jam defierit, solumque ejusdem Pręfatio per extensionem usque ad Epiphaniam continuetur, cum tamen si universim procederent, quæ a nobis dicta sunt, dici deberet Pręfatio Apostolorum ratione octavæ S. Joannis, infra quam occurrit. Verum admodum scite loco laudato respondet Guyetus disparem esse rationem, quia in die S. Joannis adhibita non fuit Pręfatio Apostolorum, sed Nativitatis, adeoque nec illam infra octavam valet invehere.

VI. Cum Missæ præfatæ sint feriales, hymnum Angelicum haudquaquam admittunt, immo nec symbolum, etsi infra octavam occurrant, quemadmodum adnotat Gavantus, *par. 1. tit. 11. lit. L. in fine*, necnon Meratus *ibidem numer.* 14., invicteque, quantum ad symbolum attinet, id eruunt ex paritate Missæ Rogationum in festo S. Marci diei præscriptæ, in qua dici non posse symbolum nec ratione festi ejusdem S. Marci, nec Dominicæ, nec octavæ Paschalis, in quæ incidat, diserte manet sancitum per Sacram Congregationem 25. Septembris 1688., & 5. Julii 530. Admodum tamen injuste Meratus carpit Guyetum, quasi hic *lib. 4. cap. 5. quæst. 5. in fine* iisdem Missis symbolum concesserit, censueritque pręfatas vigilias non esse vigilias simplices, seu feriales, sed festivitas, & dominicales. Ibi namque Guyetus non agit de vigiliis prędictis, sed de vigilia Epiphaniæ, de qua utique verum est, non esse vigiliam communem, seu ferialem, sed festivam, & quasi dominicalem, capacemque symboli ratione octavæ, quemadmodum illud suscipit, quoties incidit in Dominicam. Tu tamen, quęso, comis esto erga Meratum, qui si, dum hæc scripsit, vix quoad corticem legit Guyetum, hunc probe recoluit *par. 4. tit. 3. num.* 12., ubi de vigilia Epiphaniæ eumdem loqui, ultro nobiscum fatetur.

VII. Antequam ad ulteriora progrediamur, expedire censemus, an vigilia Epiphaniæ impedita per festum duplex, in Collegiatis duæ Missæ cantati debeant. Pro parte affirmativa pugnat Guyetus *lib. 4. cap. 5. quæst. 5.*, idque asserit esse Rubricæ de vigiliis conformibus, nec obstare, quod in ea non sit jejunium, quoniam nec vigilia Ascensionis jejunatur, & tamen cum festo impeditur, ex pręscripto propriæ Rubricæ duæ, immo tres sunt in ea Missæ cantandæ, Verum Rubricæ intelligendæ sunt de vigiliis communibus, & ferialibus, quarum instar in omnibus dempto solo jejunio dicta vigilia Ascensionis se habet; Vigilia autem Epiphaniæ ferialis non est, sed festiva, ritum habens semiduplicem, estque vel vera Dominica ibidem reposita, vel instar se habet Dominicæ, quare sicuti impedita Dominica, etsi intra hebdomadam ejusdem Missa resumi non possit, duæ Missæ cantati non debent, ita nec in casu propositæ vigiliæ, sed de hac fiet sola commemoratio cum Evangelio in fine Missæ. Francolini ratio, quæ fert, duas Missas nunquam cantandas post eamdem horam, idipsum ostendit, cum utraque in casu cantanda foret post Tertiam; at cum Guyetus *lib. 4. cap. 2. quæst. 5.* rationem hanc parum valere asserat, eamdem ponderare suo loco relinquimus.

VIII. Gradimur ad extremas imponendas manus explanationi Decreti, videmusque, quod de die octava in oppositum omnino statuit, ac de diebus infra octavam, quare vult Missas privatas dicendas esse de illa cum commemoratione feriæ, aut vigiliæ, cum Missa Conventuali de eadem post Tertiam cantanda sine commemoratione feriæ, aut vigiliæ, pro quibus pręscribit Missam aliam cantandam post Nonam sine commemoratione octavæ, ac cum orationibus, & Pręfatione, non octavæ, sed juxta exigentiam temporis. Dies octava in omnibus, & per omnia tanquam festum habetur, & ideo pręscribi utique debuit, quod in simili casu de festo fieri manet pręscriptum, omnesque tradunt Auctores.

IX. De vigilia intra Adventum modo sumimus agere, & certum est, quod licet officium sit de feria Adventus absque ulla prorsus commemoratione vigiliæ, Missa tamen erit de vigilia cum commemoratione feriæ juxta Rubricam III. Missalis num. 4. Hujusce dispositionis rationem dant Gavantus *part. 2. tit. 3. num. 4.*, & Guyetus *lib. 4. cap. 5. quæst. 4.*, quod feria Adventus Missam propriam non habet, sed tantum in ea repetitur Missa Dominicæ, quare Missæ propriæ convenit cedat Missa minus propria, sicuti hac de causa superius fieri diximus de vigilia infra octavam. Alia fortasse addi potest ratio, ut videlicet moneatur Populus de jejunio. At quid si simul occurrat festum aliquod novem lectionum? Cantandæ erunt duæ Missæ, de festo videlicet, atque vigilia, perinde ac fit in simili casu aliis temporibus, sicuti eruitur ex Rubrica 3. Missalis n. 4., & Rubrica 7., n. 2. Missæ vero privatæ erunt de festo, & licet vigilia Missam haberet, si per festum non impediretur, adhuc in Missa de festo priorem locum habebit oratio feriæ Adventus, & posteriorem oratio vigiliæ; in casu enim solius commemorationis de utraque dignior est oratio, quæ dicitur in officio, ut belle ponderat Gavantus loc. cit., eruiturque ex festo S. Leonis 2. Junii, in cujus Missa oratio de vigilia digniorem cedit locum orationi de die infra octavam S. Joannis, licet si dictum festum minime occurreret, Missa vigiliæ pręferetur Missæ de octava, & de facto pręfertur, quando ratione Dominicæ Vigilia transfertur in pręcedens sabbatum.

X. An in fine Missæ legi debeat Evangelium Vigiliæ, diremitu difficilis quęstio succedit? Negat Gavantus, eo quod in officio lectum non est, nec legitur in Missa quatuor Temporum, aut quadragesimæ, quando in his feriis occurrit Vigilia. Affirmat Guyetus, eique adhęret Meratus *par. 1. tit. 3. n. 4.*, necnon Bissus *lit. E. n. 157. §. 6.*, talisque est praxis Sacrosanctæ Basilicæ Lateranensis. Ideo namque non legitur homilia Vigiliæ in officio, quia de ea non fit commemoratio ad laudes, quæ si fieret, indubie legeretur homilia ad Matutinum, cum nihil sit, quod impedire queat, feria quippe Adventus lectionem homiliæ non habet, quæ illam Vigiliæ impedire posset, unde Sacr. Congr. 16. Febr. 1737. declaravit, quod hac de causa feriæ Adventus non impediunt nonam legi lectionem de simplici in officiis de sanctis tunc temporis occurrentibus. Quantumcumque vero in feriis quatuor Temporum, & quadragesimæ fieret commemoratio Vigiliæ ad Laudes, non propterea legeretur ejusdem homilia ad Matutinum, unde etsi pręfatæ feriæ admittant commemorationem festi simplicis, non tamen ejusdem lectionem. In hoc itaque casu homilia Vigiliæ per se omittitur, in illo autem nonnisi per accidens, quare Evangelium, cujus homilia per accidens omittitur in officio, si in Missa commemoratio fiat, etiam in fine Missæ legendum erit, secus vero Evangelium illud, cujus homilia in officio per se omittitur, licet commemoratio fiat. In hoc sensu valet Bissi argumentatio, qui ex commemoratione Vigiliæ, quæ fit in Missa, & omittitur in officio, arguit in officio legendum non esse Evangelium Vigiliæ, bene vero in fine Missæ, quoniam ex hoc alias fieret, quod etiam in feriis quatuor Temporum, & quadragesimæ in fine Missæ legi deberet Evangelium Vigiliæ, de qua fit commemoratio in Missa.

XI. Potior tamen videtur esse ratio, quam Guyetus petit ex duabus Missis Conventualibus, quæ in nostro casu, non autem in occurrentia feriæ quadragesimalis, & Vigiliæ dici pręscribuntur, quoniam in Missis privatis tunc etiam semper legitur Evangelium in fine Missæ, ad monendum forsitan populum de obligatione jejunii, qua monitione non eget, quando Vigilia incidit in quatuor Tempora, aut quadragesimam, cum jam id significetur per Missam propriam quadragesimæ, seu quatuor Temporum.

XII. In Decreto ultimi Capitis quarti diximus, quoties Evangelium feriæ, aut Vigiliæ idem est cum Evangelio festi, de quo fit officium, in officio legendam non esse nonam lectionem homiliæ feriæ, vel Vigiliæ, nec harum Evangelium in fine Missæ; nunc dubium exurgit, num duæ Missæ Conventuales haberi debeant?

XIII. ℟. Utique, quoniam ut habet Gavantus *part. 1. tit. 7. num. 2.*, in hujusmodi feriis, & Vigiliis intendit Ecclesia sine pręjudicio festi excitare Clerum, & Populum ad actus humilitatis, & poenitentiæ cum genuflexione ad orationes in Missis propriis earumdem, necnon designare esse dies moeroris, & luctus, monereque de obligatione jejunii, & ideo omitti non vult integras Missas de feriis prędictis, cum tamen Missis Dominicarum, in quibus eæ rationes locum non habent, licet digniores sint, solam commemorationem, & Evangelium in fine Missæ concedat quando a majori festo impediuntur. Solummodo quoad Vigilias incidentes in festo duplici primæ classis super hac disciplina dispensatum extitit in gratiam maximæ solemnitatitis, & lætitiæ occurrentis festi. Cum itaque assertæ rationes, ob quas Conventuales illæ Missæ præscriptæ sunt, minime habeantur, cum idem est Evangelium festi, & feriæ, aut vigiliæ, idcirco duæ proculdubio canendæ erunt Missæ. In officio itaque legenda non erit nona lectio homiliæ, nec Evangelium in fine Missæ, ne idem Evangelium in eodem officio, aut Missa inutiliter repetatur, quæ repetitio cum locum non habeat, cum in Missa Conventuali de feria, aut vigilia, dicitur Evangelium, quod dictum est in Missis privatis, & solemni de festo, idcirco nihil est, quod impedire queat Missam Conventualem de feria, aut Vigilia; in diversis enim Missis eadem die idem Evangelium ulla absque absurditate dici valet, & quandoque dicendum occurrit, cum diversæ Missæ votivæ dicuntur, sed idem habentes Evangelium.

XIV. De Vigilia incidente in die, in qua anticipatur officium Dominicæ, sive de hac integrum recitetur officium, sive ob occurrens festum sola nona lectio homiliæ de eadem legatur, quid in officio, & Missa præstari debeat, jam diximus in Decreto secundo præcedentis Capitis: nunc inquirendum superest, an Missa altera Conventualis de Vigilia in Collegiatis cantari debeat? Supponimus autem, quod si officium fiat de dicta Dominica, etiam Missa de eadem dici debeat, habet quippe Dominica Missam propriam, unde in casu non est illam cedendi occurrenti Vigiliæ. Si autem occurrat festum, in hujus privatis Missis legi non debebit propterea Evangelium Vigiliæ in fine, sed magis Evangelium Dominicæ, quod præferentiam habet, & item legitur in officio. Exemplum vigiliæ occurrentis in feriam quadragesimæ, aut quatuor Temporum super his diserte nos instruit. His &c.

XV. ℞. Missam alteram de Vigilia esse cantandam: rationes enim illæ ob quas Missam alteram de Vigilia nuper dicebamus præscriptam, locum non habent in Missa Dominicæ, sive in propria sede, sive anticipate celebrata; & ideo sicut si Missa Dominicæ impeditur, non propterea Missa altera de Dominica est cantanda, ita nec Missa Dominicæ integre, vel per solam commemorationem, & ejusdem Evangelium in fine Missæ de festo anticipata, valida erit impedire Missam de Vigilia, quemadmodum hæc impeditur per Missam de feria quatuor Temporum, aut quadragesimæ, quia Missa harum feriarum jam excitationem Populi ad præfatos actus humiliationis, & pœnitentiæ importat, designationem luctus, & mœroris, ac monitionem de obligatione jejunii.

DECRETUM V. CAPITIS, IN ORDINE CXXVII.

Occurrente Vigilia S. Mathiæ Apostoli in feria III. post Dominicam Quinquagesimæ, observandum est jejunium, quod non potest anticipari ratione carnis privii. S. R. C. 23. Janu. 1694. *in Ariminen.*, *& habetur in particulario Bullario Innocentii XI.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 185.

I. SAnctus Mathias, ut in præliminaribus capitis dicebamus, ex Apostolis est, quorum festivitas ubivis jejunio prævenitur; in cunctis fere siquidem Galliæ Ecclesiis dicto obsequii genere minime colitur, ait Belethus *lib. divin. Off. c.* 11., quia frequentius in quadragesima solet contingere, quando alioqui semper jejunatur, vel quia ex primitivis Apostolis non fuit, sed post Christi passionem per aliorum electionem loco Judæ substitutus. Verum loco laudato jam brevi sermone firmavimus, Apostolorum omnium præter Philippi & Jacobi, ac Joannis Evangelistæ, vigilias jejunio esse servandas; qua de re videri etiam potest Glossa *in lib. 3. Decretal. tit. 46. de observ. jejun. cap. 2.* Cæterum quantum in specie attinet ad Vigiliam S. Mathiæ, Innocentius III. interrogatus, *utrum in vigilia B. Mathiæ Apostoli sit jejunium injungendum*, respondit: *Beati Mathiæ Apostoli debet vigilia jejunari*, & refertur *lib. cit. Decretal. cap.* 1.

II. Aliam placet adjicere Alexandri III. responsionem, & qua jejunium dictæ Vigiliæ dilucide eruitur, & simul altera dirimitur quæstio, quæ ad præsens institutum apprime facit. Consultus fuit hic Pontifex, *num dum anno bissextili Festum S. Mathiæ die 25. Februarii ab Ecclesia recolitur, ejusdem vigilia adhuc die 22., ut in anno communi, an magis die 24., quæ interjicitur, foret celebranda?* Quod dubium *lib. 5. Decretal. de verb. signifi. tit. 40. cap. 14.* in hunc modum legitur fuisse diremptum. *Festum vero B. Mathiæ juxta consuetudinem Ecclesiasticam vigilia eatenus præcedat, ut nec pro bissexto, nec pro quolibet alio modo inter se, & solemnitatem aliam diem admittat, in qua utique vigilia, nisi venerit in Dominica, jejunium observetur.* Exhibitæ difficultatis nervus in eo situs est, quod in anno bissexto dies 24., & dies 25. censetur una, & eadem dies, ut nos ipsi tradidimus in Decr. 1. cap. 12., quare dum Festum S. Mathiæ celebratur die 25., & vigilia die 24., una & eadem die videntur recoli festum, & vigilia, cum tamen hæc juxta Ecclesiasticam consuetudinem debeat semper per unam diem festum prævenire. Quoniam tamen etsi dies illæ pro una censeantur in hominum institutione, revera sunt dies naturales inter se distinctæ, ac spatio 24. horarum æque ac reliquæ dimensæ, festumque S. Mathiæ per utramqua minime recolitur, sed die 25. manet contentum, optime statuit Pontifex, ejusdem vigiliam, non die 23., sed 24. tamquam proximam præparationem ad festum esse celebrandam juxta Ecclesiasticam consuetudinem, quæ ob solum casum occurrentis Dominicæ Vigilias solemne habuit per unam diem anticipare.

III. Fallor, si hic non videas jam solutum dubium, super quo præsens emanavit Decretum, videlicet *ratione carnis privii anticipari non posse jejunium Vigiliæ S. Mathiæ*. Vigilia S. Mathiæ ita hujus festum debet præcedere, ut nec pro bissexto, super quo Alexander prædictus consultus fuerat, *nec pro quolibet alio modo* inter se, & solemnitatem *aliam diem* admittat. Quomodo itaque ratione excarnaliorum jejunium anticipari unquam poterit? Dictio *quolibet modo* est universalis, omnes casus comprehendens, ut in *l. omnes*, ubi Glossa *verb. quaslibet*, *C. de quadriennali præscript.* notat Menoch. *rem. 6. recuper. num.* 14., & eo maxime, quod solum exceptum habet casum occurrentis Dominicæ, ac per consequens quoscumque alios excludit.

IV. Celebris olim erat hujusmodi quæstio, & censebat Layman *Theol. mor. lib. 4. tract. 8. cap. 3. num. 9.*, incidente dicta Vigilia in feria 2. vel 3. Quinquagesimæ, Episcopum justam habere causam jejunium transferendi in præcedens Sabbatum, si prævideat, quod plurimi (nisi præfata commutatio fiat) jejunium violaturi sint, etiam cum carnium esu non sine scandalo. Addit Diana Coord. *tom. 4. tract. 6. res. 37.*, quod hæc sententia probabilis videri potest, non obstante quod sine esu carnium violandum esset jejunium, cum militet eadem ratio commutationis, ad vitandum scilicet peccatum, licet fractio jejunii cum esu carnium gravius sit peccatum. Censent namque ob specialem causam pro una, vel altera vice in lege universalis jejunii dispensare, vel commutare ad Episcopum spectare debere, cum ejusdem sit muneris spiritualis subditorum saluti invigilare, scandala infirmorum tollere &c.

V. Refert. Gobat *Theol. exp. tract. 5. num.* 113. in Germaniæ Episcopatibus annis 1621. & 1632., in quibus festum S. Mathiæ incidit in feriam IV. Cinerum, diversas servatas esse praxes; nonnulli enim nullam egere mutationem, alii vigiliam transtulere in præcedens Sabbatum, & alii translato festo in feriam V. Cinerum consequenter peregere vigiliam in die Cinerum.

VI. Theodorus Moretus apud eumdem Gobat *num.* 112. approbat, quod sicuti festum S. Mathiæ incidens in diem cinerum; transfertur in feriam V. sequentem quoad chorum, ita in eamdem transferatur quoad forum, ac consequenter vigilia in diem cinerum. Hunc dicendi modum laudat Gobat *num.* 116., ubi asserit id esse congruum, ut scilicet chorum, forumque jungantur, & pluribus in locis factitatur circa festum Annunciationis; ita autem translato festo, Vigilia, quæ est accessorium, sequi debet suum principale.

VII. Quod si festum S. Mathiæ occurrat feria tertia ante cineres, vult prædictus Moretus ab Episcopo dispensari posse in jejunio ob moralem impossibilitatem jejunandi tunc. Displicet id Gobat *num.* 118. Tum quia plerumque discordiam pariunt novitates *text. cap. cum inter de consuet.*, esset autem hæc novitas noxissima. Tum quia subditus nequit in lege superioris dispensare integre, præsertim respectu tantæ communitatis, quanta est tota Diœcesis, quando ei obnunciat praxis omnium aliorum subditorum, & nulla rationabilis causa urget; hic autem non urget; nam aut est morale periculum, ne plurimi violent esu carnium vigiliam illam, si non dispensetur, aut est periculum, ne solum pauci. Si secundum, nulla necessitas moralis urget ad quidquam mutandum; non enim paucorum, sed majoris partis est ratio habenda juxta leg. *Ex his ff. de legib.* Si primum poterit Vigilia transferri in præcedens Sabbatum, si enim Urbanus VIII. sanxit anticipandam esse Vigiliam incidentem in festum Corporis Christi, & idem pluribus in locis usitatur in Vigiliis cadentibus in festum solemne loci, non apparet, cur periculum longe plurium peccatorum mortalium, partim ex malitia, partim ex infirmitate committendorum, non præbeat Episcopo justam causam dictum jejunium anticipandi.

VIII. Raynaudus *in Hetroclitis spirit. l. 2. sect. 3. pun. 5. num.* 35., Leander *de præcept. Eccl. tract. 5. disp. 10. quæst.* 42., aliique, quibus deserta priori opinione adhæret Diana Coord. *tom. 3. tract. 3. res. 88. num.* 3., tuentur jejunium prædictæ vigiliæ in aliam diem transferri non posse. Et nituntur primo quia ratio, quæ assignatur, non videtur rationalis, nec sufficienter justa; nam alias transferri item posset jejunium incidens in diem quemcumque festum, cum etiam multa committantur peccata in jejuniis cadentibus in festa. 2. quia dicta translatio non esset conformis dispositioni juris, quod solum propter occurrentiam maximæ alicujus festivitatis ab Ecclesia institutæ permittit, aut præcipit transferri jejunium, ut constat ex cap. *Consilium de observ. jejun.* 3. quia, causa quæ adducitur, prævisa est a Summis Pontificibus, & tamen non instituerunt translationem dicti jejunii, uti fecerunt de Vigilia S. Joannis Baptistæ incidente in festo Corporis Christi. 4. quia hujusmodi res cum sub Pontificatu Innocentii X. in considerationem venerit, Cardinalis de Lugo fuit in voto non debere dictam vigiliam transferri, & reipsa translata non fuit.

IX. Horum itaque sententiam approbando, Congregatio censuit ut in Decreto; ut enim bene asserit laudatus Raynaudus, præsumendum non est, quod Summus Pontifex tantam habeat rationem excarnaliorum, ut velit fieri mutationem vigiliæ, utpote qui scit, hanc solere incidere in excarnalia, & tamen eam non excipit a communi regula, sicut excipit quasdam alias.

X. Nonnemini inhibita per Decretum dumtaxat fortasse videbitur *anticipatio* jejunii, non postpositio, adeoque in Decretum minime peccare, qui dictum postponerent jejunium. At ratio, ob quam antipatio vetatur, cum æque militet pro postpositione, etiam hanc illicitam reddit; si enim Decretum de jejunio habet, *quod non potest anticipari*, hoc prælitum extitit, quia inquisitio de anticipatione processit; æque autem diserte etiam postpositionem vetuisset, si aliter petitio fuisset exhibita. Verum en adhuc postpositionem inhibitam: *In præfata feria tertia observandum est jejunium*; quomodo enim unquam hæc Decreti pars servari posset, si dicti jejunii fieret postpositio?

XI. His tamen minime obstantibus, ubi legitima fert consuetudo transferendi festum S. Mathiæ una cum choro, &

fora

ſuro in feriam V. Cinerum, quidni, & ibi licitum erit in antecedentem feriam IV. transferre vigiliam, quæ utpote acceſſorium ſequi debet feſtum? Vigilia S. Bartholomæi, quæ celebratur die 23. Auguſti, ubi feſtum ejuſdem quoad chorum, & forum die 24. ſervatur, & die 24., ubi hoc die 25., omnem dubitationem adimit, cum ea conſuetudo a Breviario ipſo Romono laudata veniat, quinimmo *lib. 3. Decretal. tit.* 86. *de obſerv. jejun. cap.* 2. ab Innocentio III. obſervari præſcripta: *De feſtivitate vero B. Bartholomæi Apoſtoli, de cujus celebratione dubietas oritur apud quoſdam, reſpondemus, quod in hoc conſuetudinem tuæ regionis obſerves.* Quæ adeo certa ſunt, ut ſi conſuetudo ferret transferre feſtum quoad chorum, & forum in aliam diem, & in propria retinere vigiliam, utpote difformis, & aliena ab antiquiſſima, univerſaliſſimaque eccleſiaſtica conſuetudine, quæ ſemper in die antecedenti præmittit vigiliam tamquam proximam præparationem ad digne feſtum celebrandum, ſequenda non eſſet, nec imitanda *cap. ridiculum diſt.* 12., tunc enim cenſetur feſtum occurrere in die, in quem quoad chorum, & forum legitime translatum ſupponitur, & ideo in die præcedenti præmitti etiam deberet ejuſdem vigilia.

XII. Idem eſto judicium de conſuetudine celebrandi feſtum in propria die, & transferendi vigiliam in aliam diem ultra immediate præcedentem, nec diſſimiliter judicari debet de conſuetudine præmittendi vigiliam diei, in qua feſtum S. Mathiæ, quoties translatum eſt, quoad officium reponitur; uti enim forum, ita nec vigilia ſequitur officium. Ut itaque vidimus, vigilia S. Mathiæ adeo præcedere debet ſolemnitatem ejuſdem, ut nulla dies mediet, caſu occurrentis Dominicæ ſolummodo excepto.

XIII. Quod ſi transferri non valet, utique multo minus poterit diſpenſari. En horum omnium ratio efficax: Præfatum jejunium eſt a Summo Pontifice inſtitutum, ergo Epiſcopus circa illud nihil valet diſponere, cum inferior nullam habeat poteſtatem circa id, quod ſuperior determinavit, ut patet ex leg. *Formam. Cod. de Offic. Præfecti Prætor. cap. cum inferior, de major. & obed. Clem. ne Romani de elect. &c.* unde non licet inferiori contra factum ſuperioris diſpenſando venire, *leg. pen. §. pen. ff. de aqua pluvia arc., leg. ille a quo §. tempeſtivum, ff. ad trebellian.*

XIV. Si dicas id eſſe verum, quando tollit factum ſuperioris, ſecus autem, quando diſtinguit, ſeu qualificat, ut obſervat Alexander *conſ.* 106. *num.* 15. *&* 16. *lib.* 2., quare Epiſcopus non poterit quidem vigiliam auferre, bene vero transferre. Namque reponimus id tantummodo forſan procedere poſſe, quoties intervenit rationalis, & juſta cauſa, & quæ a ſuperiore non fuerit prævifa; in noſtro autem caſu nec juſta, nec rationalis adeſt cauſa, & quæ aſſignari valet, a ſummo Pontifice eſt præciſa, & tamen nihil fuit innovatum, quin potius & ab Alexandro III. per ea verba *Nec pro quolibet alio modo*, & ab Innocentio X. ſub quo allegata cauſa in conſiderationem venit, eadem fuit rejecta.

XV. Quæres, num propter magnam feſti ſolemnitatem, puta Patroni Principalis loci, in vigilia aliqua contingentem, licite transferri queat, vel commutari jejunium in diem præcedentem?

XVI. Belethus *lib. Divin. off. cap.* 158. loquens de conſuetudine anticipandi vigiliam omnium Sanctorum ob feſtum S. Quintini Patroni principalis, ſcribit: *Nec jejunium oportet mutari, ut quidam faciunt propter feſtum Sancti Quintini.* Idipſum edocet Pittonus *lib. 2. de ecl. num.* 1191. Quorum opinio his non ſpernendis nititur argumentis. I. Per Alexandrum III. vigilia S. Mathiæ ita celebrari debet pridie feſti, ut nullo modo mediare queat dies aliqua, ſolo Dominicæ caſu excepto, ergo idipſum pro caſu præſenti, quod nos ſuperius arguebamus ex dictione *Nec quolibet alio modo*, ac ex exceptione. 2. Præſens Decretum inhibet translationem vigiliæ S. Mathiæ per Epiſcopos faciendam, licet id fiat ad avertendum imminens periculum fractionis præcepti, ergo magis id erit vetitum fieri propter occurrentem feſtivitatem, in qua non ita proximum extat periculum ejuſdem fractionis. 3. Ut jejunium incidens in feſto Corporis Chriſti, transferetetur, opus fuit indulto, ergo &c. 4. Exemplum hujuſce jejunii transferendi, quoties incidit in feſtum Corporis Chriſti, pro regula idipſum faciendi in ſimili, vel quaſi ſimile caſu, deſervire non valet, cum feſtum Corporis Chriſti ſit ex ſolemnioribus in univerſa Eccleſia, multiſque ſic privilegiis decoratum, ut eidem comparari queat nullum ex feſtis locorum propriis. 5. Vigilia eſt proxima præparatio ad feſtum, & nonniſi in caſu Dominicæ anticipari Eccleſiaſtica fert conſuetudo. 6. Caſus feſtivitatis eſt admodum obvius, atque prævifus, ergo ſi nihil fuit diſpoſitum, ſignum eſt, non fuiſſe approbatum pro ſufficienti cauſa transferendi jejunium, ut nos ipſi ſuperius arguebamus.

XVII. Nos tamen his non obſtantibus a communiori affirmativa ſententia recedendum non eſſe arbitramur. Ita autem edocent Fagnanus *in 2. par. 3. lib. Decretal. in cap. Conſilium de obſerv. jejun. nu.* 31. Abbas *in idem cap. in 2. notab.*, Præpoſ. *in cap. Denique num.* 23. *in fine 4. diſtinct.*: Sivelter *verb. jejunium n.* 7., Diana Coord. *to.* 3. *tract.* 3. *reſ.* 88. *n.* 3. Layman *Theol. Mor. lib.* 4. *tract.* 8. *cap.* 3. *num.* 9., Gobat *loco cit. & de Jubilæo tract.* 3. *n.* 202., Grupetus *lib. 4. cap. 5. quæſt.* 1., Grancolas *comment. in Brev. Rom. cap.* 45. Gavantus *ſect.* 3. *cap.* 7. *num.* 3., Meratus *ibidem num.* 4., Cajetanus *verb. jejunium*, Tabiena & plurimi alii.

XVIII. Accedit inſignium Eccleſiarum uſus; Quintinopoli enim ob feſtum S. Quintini, & Ratisbonæ ob feſtum S. Wolfangi anticipatur vigilia omnium Sanctorum, & Toloſæ ob feſtum S. Saturnini vigilia S. Andreæ, & alibi ob feſtum S. Chriſtianæ vigilia S. Jacobi, ſicuti referunt Guyetus *lib. 2. cap. 5. quæſt.* 1., Gobat *loco cit. ex Theol. exp. nu.* 119., Halden *in Eph. part. 2. tit. 6. die 22. Junii*, & Gavantus *loco cit.* Nec deſunt plurima alia loca, quæ idipſum præſtant, ut pagus quidam in Agro Bergomenſi, qui ob ſolemnia SS. Firmi, & Ruſtici anticipat vigiliam S. Laurentii. Verum de his ſatis.

XIV. Id eruunt ex Decreto hujus Capitis primo, in quo per Urbanum VIII. anticipatur vigilia incidens in feſtum Corporis Chriſti; ut enim advertit Gobat *de Jubilæo n.* 202. hanc rationem reddit Urbanus, *eo quod dies feſtus hujuſmodi, qua tanti Sacramenti inſtitutio ſumma totius populi Chriſtiani lætitia recolitur, e principalibus anni feſtivitatibus exiſtat*, unde cum factum Summi Pontificis ſit exemplar reliquorum, maxime cum nititur ratione univerſali, idipſum dicendum venit de reliquis feſtivitatibus anni ſolemnioribus, ut Patroni loci &c., ne ſcilicet lætitia maximæ occurrentis ſolemnitatis minuatur. Quæ in ejuſdem Decreti expoſitione ſuperius dedimus, luculenter oſtendunt, feſtivitatum ſolemnia ab Eccleſia ipſa pro ſufficienti cauſa non ſemel agnita fuiſſe ad non indicenda in iiſdem jejunia, hæc ſolvendi, ſi quæ ſimul occurrebant, & diſpenſandi uſque ſuper eſſe carnium, a quo alias abſtinendum erat; Unde & Concilium Salegunſtadienſe, cum ordinaſſet Chriſtianos omnes per quatuordecim dies debere eſſe in abſtinentia carnis, & ſanguinis ante plurimas feſtivitates, caſum occurrentis alicujus ſolemnitatis excipiendum eſſe duxit; *Niſi alicujus feſti ſolemnitate, quæ in illo Epiſcopio celebris habetur, intercedente.*

XX. Adeo olim jejunii mœſtitia non videbatur conjungi poſſe cum ſolemnitate feſtorum, ut propterea nulla Sanctorum natalitia agitarentur quadrageſimali tempore. Concilium Trulletanum anni 654. cenſebat Annunciationis feſtum, ſi incideret in Quadrageſimam, propter magnæ lætitiam ſolemnitatis vel ſine jejunio tranſigendum eſſe vel poſt Paſcha transferendum, & in eodem feſto Patriarcha Nicephorus conceſſit uſum vini, & piſcium in Xerophagiis ſanctiorum feriarum, Petruſque Damianus a magno jejunio ſuos abſolvit Monachos in tribus ſolemnibus feſtis S. Andreæ, S. Benedicti, & Annunciationis, & Capitulum Generale Abbatum Galliæ anno 817. c. 46. de die, quo occurrebant Patronorum feſta, habet: *Plenum Officium agatur, & bis reficiatur.* Equidem cum poſtea admodum multiplicata fuerint Sanctorum feſta, abſtinentiam a carnibus, ſi hujus præceptum incidat (Nativitate Dominica dumtaxat excepta) relaxandam non putavit Eccleſia, nec ſolvenda jejunia Sanctiorum feriarum, ſed quoad vigiliarum jejunia, quæ commode anticipari queunt, non quidem diſpenſavit, ſed prudenti Prælatorum commiſit judicio, illa transferre, quatenus id ſolemnitatem, quæ agitur, expoſcere cenſerent, quinimmo Eccleſia ipſa non ſemel tranſtulit, aut anticipavit, exemplo ſuo, quo non melius lex quælibet, ac Legiſlatoris mens intelligi valent, & interpretari, & generali ratione, quam adducit, aperte edocens in quacumque alio ſimili caſu idipſum licite præſtari poſſe.

XXI. Hinc ad primum ſuperius in oppoſitum productum dicito per dictionem illam, & exceptionem excludi Bacchanalium cauſam, aliamve ſimilem, numquam tamen cauſam illam, quæ a Legiſlatore ipſo alias in exceptis fuit poſita, ut communiter cenſent Juriſperiti.

XXII. Ad 2. Eatenus de vigilia S. Mathiæ ita fuiſſe diſpoſitum, quia non adeſt cauſa rationalis, & juſta; quæ enim adducitur, magis ſuadet tunc temporis jejunia eſſe inſtituenda ad compeſcendam licentiam pravarum, & profanarum conſuetudinum, commeſſationum, aliarumque corruptelarum, quæ tunc temporis paſſim committuntur, nec Chriſtiano decent homini, ſicut olim Kalendæ Januarii, quæ ab Ethnicis hujuſmodi exceſſibus fuerant deſtinatæ, ab Eccleſia jejunio, & pœnitentiæ ſacratæ fuerunt ad avertendum ab iiſdem Chriſtianum populum.

XXIII. Ad 3. Præfato indulto, ſive declaratione opus fuiſſe, quia ex ſe jejunii obligatio urget eo die, quo currit, niſi transferatur. Hæc autem translatio a Summo Pontifice acta fuit, quia univerſalem reſpicit Eccleſiam, cæterum hujuſmodi factum univerſali junctum rationi, cui innititur, ſatis deſignat, quid Epiſcopi præſtare queant pro ſuis reſpective Eccleſiis.

XXIV. Ad 4. feſtum Corporis Chriſti eſſe ſolemnius extenſive, quatenus ejuſdem ſolemnitas ad totum protenditur orbem, non autem forſitan intenſive, ſeu magis relative ad particularia loca, in quibus ſolemne admodum aſſolet eſſe feſtum v. g. Patroni Principalis. Verum quando etiam hoc non eſſet adeo ſolemne, eſt tamen ſolemnius, vel ex ſolemnioribus, & a Rubricis ipſis per antonomaſiam *Feſtum ſolemne* loci appellatum, quare dat juſtam cauſam transferendi jejunium pro eo loco, uti quia illud eſt ex ſolemnioribus Eccleſiis univerſalis, ſufficientem præſtat rationem ſuæ anticipationis pro toto orbe.

XXV. Ad 5. Feſtum ſolemnem ex Eccleſiaſtica conſuetudine etiam ſe habere poſſe inſtar Dominicæ quoad vim transferri faciendi vigiliam, ac in præfato caſu ſine populi gravamine ullo deſerviente in admodum aptam præparationem ad Feſtum utrumque.

XXVI. Ad 6. ſuper dicto caſu ſatis per Pontifices fuiſſe diſpo-

dispositum, dum in simili ipsi anticipationem egere jejunii; non enim melius lex quælibet intelligi valet, quam Legislator ipse in pari casu, aut simili est eam interpretatus.

XXVII. Quoniam vero plerique ex laudatis Auctoribus censent anticipationem hujusmodi minime esse attentandam sine *Episcopi* facultate, aut *Majorum* auctoritate id:psum nil arbitramur, & fortasse quoad Regulares, qui Ordinarium subterfugiunt jurisdictionem pro festo sui Fundatoris id præstare poterunt eorumdem Ordinarii, sive Prælati. Ubi autem ex legitima consuetudine id servaretur, licet continuaretur, licet non constaret de majorum auctoritate, tum quia hæc supponitur intercessisse, tum quia non est ex consuetudinibus difformibus, & alienis ab Ecclesiastica, ut ex seipsis corruant. Anticipato autem hac de causa jejunio, anticipari minime potest officium, quidquid asserat Grancolas *loco cit.*, qui cæteroquin non loquitur consonanter ad Decreta, ac ad Romanas Rubricas, ut dicebamus in Decreto secundo. Sola consuetudo antiquior Bulla Pii V. quoad rem hanc posset esse favorabilis.

XXVIII. Hæc dicta sunto cum exceptione feriarum majorum, quæ altiores, & sanctiores habent causas, unde sicuti earumdem officium, aut saltem commemoratio numquam omittitur, quodcumque solemne occurrat festum, ita circa earumdem jejunium nihil disponi poterit, nec ullibi usus est disponere.

CAPUT XVI.

De Solemnitate SS. Corporis Christi.

I. Quoniam in præcedenti Capite data opportunitate plura de Festo SS. Corporis Christi tradidimus, abs re non fore putavimus, si quæ de eodem dicenda supersunt, susceperimus absolvenda. Hoc Festum antiquitatis laude minime gaudet.? cum enim SS. Sacramenti institutio in ultima cœna a Christo fuerit acta, multis retro sæculis eamdem potissimum recolere in Missa feriæ quintæ, *in cœna Domini* nuncupatæ, contenta fuit Ecclesia; haud arbitrata inter dolorosam Christi recordationem, in qua recolenda tunc est occupata, ulteriora lætitiæ signa, quæ tam augusto deberentur Mysterio, esse concedenda. Ne itaque suis neutrum præteriret officiis, hæc veluti diviserat, Passioni Divinum concedens Officium, SS. Sacramenti institutioni Missam, quam propterea, solutis interim doloribus, atque mœstitiis, cum omnibus lætitiæ signis in usum semper habuit celebrare. Primus omnium, saltem in universali Ecclesia, Urbanus Papa IV., ut huic mysteriorum maximo ulterior cultus accederet, diem illi proprium, ac peculiare festum cum octava consecrandum censuit anno 1264., delecta ad id feria quinta post octavam Pentecostes, quæ est prima feria quinta officiis paschalis temporis vacua. *Feria quinta*, quia in feria quinta contigit ejusdem institutio *post tempus Paschale*, ne lætitiam Dominicæ Resurrectionis per lætitiam alteram veluti minueret, *prima* autem, ne diutius tanti Sacramenti celebratio differeretur.

II. Cum Durandus, qui paulo post Urbanum scripsit Rationale Divinorum Officiorum, hujus festi minime meminerit, diserte eruitur Urbanam Bullam propemodum sine effectu fuisse; hinc in Concilio Viennensi anni 1311. Clemens V. prædicti Urbani Bullam promulgari jussit, & confirmavit, quæ cum a Regibus Galliæ, Angliæ, & Aragoniæ recepta esset, a Joanne XXII. Clementis successore iterum promulgata fuit anno 1316., & tunc ab Ecclesiis omnibus suscepta.

III. Admonet tamen nos Grancolas *comm. lib.* 2. *cap.* 81., quod Urbanus hanc de novo non indixit festivitatem, sed eam alibi inceptam, tradidit Ecclesiæ universali celebrandam; cum enim prædictus Urbanus Leodi esset Archidiaconus, viderat in ea urbe festum hoc celebrari, tamquam festum publicum, & solemne cum vigilia, & jejunio indictum in Synodo Diœcesana 1246. per Rubertum Episcopum, hortante præsertim B. Juliana Montis Cornelii apud Leodium Sanctimoniali, ut habent acta ejusdem Servæ Dei apud Bollandum 5. Aprilis. In his tamen actibus legitur a Roberto per elegantem Epistolam in tota sua Diœcesi fuisse dumtaxat indictum, & cum in proxima Synodo illud viva voce promulgare statuisset, ab eodem morte prævento perfici non potuisse, & ab Hugone Cardinali ad partes Alemanniæ Legato primum in Ecclesia Leodiensi S. Martini promulgatum fuisse, & celebratum.

IV. Quam ad festivitatem instituendam Urbanus excitatus fuit per Visiones, & Miracula. *Per Visiones*, ut ipsemet narrat in fine §. 1. suæ Bullæ, per Visionem scilicet factam quibusdam sacris Virginibus, nempe Julianæ prædictæ. *Per Miracula* vero, quippe in oppido Bolsenæ Sacerdote celebrante, post consecrationem gutta aliqua SS. Sanguinis ex calice in corporale defluxit, & cum ea pars corporalis a Sacerdote pluribus plicis, cooperta fuisset, reperta est per omnes plicas transisse, & ibi reliquisse rubeam admodum sanguinis formam Hostiæ. Diversimode hoc refert miraculum Joannes Diestemius Bletus *art.* 4. *comment. de instit. festi Corp. Chr.*, videlicet, quod dictus Sacerdos inter verba consecrationis dubius in fide, vidit carneis oculis Hostiam in formam pietatis, & de ea sanguinem fluere in calicem. Quo territus dum conaretur occultare, & cooperire, de corporali apparuit mox forma pietatis in singulis partibus corporalis, & ita coactus est populo assistenti miraculum patefacere. Quod ubi populus comperit, ad Urbem veterem properans, mirabilia hæc nunciavit Summo Pontifici, de cujus mandato præfatum corporale ad Urbem veterem provisionaliter delatum fuit, & adhuc in ejusdem Cathedrali religiosissime colitur. Ultra Auctores jam laudatos de his agunt Spondanus *to.* 1. *ad annum* 1264. *num.* 2., Pagi *to.* 1. *in vita Urb. IV.* S. Antoninus *par.* 3. *tit.* 19. *cap.* 13., Martene *de antiqua Eccl. disciplina cap.* 29. Christianus Lupus *to.* 1. *in Dissert. de sacris Process. inserta tom.* 11. *edit. Veneta*, Tomasinus *lib.* 2. *de Festis cap.* 19. Raynaudus *to.* 11. *pag.* 347., aliique plures, & diserte admodum, & scite Benedictus XIV. novissime *in annot. ad festa num.* 85.

V. Putarunt nonnulli officium, quod in hac festivitate recitatur, opus esse Julianæ Virginis, scriptum ab Adolescente, cui nomen erat Joannes, illius Hospitalis, & a Roberto Episcopo Leodiensi approbatum, quod cum reliquis Ecclesiæ officiis sit præstantius, propterea illud dixere divinitus inspiratum; ad formam autem Romani ritus jussu Urbani IV. a D. Thoma Aquinate postmodum accomodatum. Verum opus D. Thomæ illud faciunt memoratæ Historiæ, & Bulla Sixti IV. inserta tom. 3. Bullarii Dominicani, necnon celebris dissertatio, quam super hanc rem elucubravit Natalis Alexander. Quo in Officio Pius V. jussit nonnulla immutari, quæ recenset Gavantus *sect.* 6. *cap.* 20. *num.* 1. & 2.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CXXVIII.

In Officio de die infra octavam Corporis Christi non legitur nona Lectio de Festo simplici. S. R. C. 8. Junii 1669. *in una dubia Rubricar.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 95.

I. Plurima sane sunt privilegia singularia, quibus Officium SS. Corporis Christi Pontifices Summi decoratum fecere. Hæc inter, quæ inferius recensentur, non infimum tenet locum, quod eidem præsens tribuit Decretum, videlicet quod nona lectio de simplici in Officio de die infra octavam ejusdem legi non debeat. Gavantus *sect.* 6. *cap.* 20. *num.* 4. quæstionem hanc jam excitaverat, & affirmative per hæc verba resolverat: *De simplici fit tantum commemoratio infra hanc octavam, an nona lectio erit legenda? Negant aliqui, quia hoc non dicitur in propria Rubrica quod tamen dictum fuit in Rubrica posita infra octavam Ascensionis, sed una Rubrica explicat aliam, prior posteriorem, & patet debere legi ex Rubr. gen. de comm.* 9. *num.* 10. & quidem si hæc attendatur generalis Rubrica, cum solum ad nonam lectionem de simplici legenda exposcat, quod fiat officium novem lectionum, carens nono responsorio, & commemortionem simplicis admittens, quis ire valet inficias, quod in officio infra octavam Corporis Christi, in quo hæc omnia eveniunt, nona Lectio de simplici legenda non sit?

II. Sunt tamen, qui adhuc dubitant de mente Gavanti, quia in textu statim subditur: *Sed novissime Sacra Congregatio mandavit, quod de simplici fit tantum commemoratio sine 9. lectione.* At scire nos admonet Halden *in Ephem. par.* 1. *tit.* 3. *vers. Octava Corp. Chr.*, quod verba hæc alterius additio fuere, ut constat ex anno Decreti; quoniam cum hoc sit primum, quod editum fuit, & die 8. Junii 1669. noscatur emanatum, allegari non potuit a Gavanto, qui tunc temporis vitam haud quaquam agebat.

III. Verum etsi hoc sit privilegium, cum juxta Rubricas generales nona lectio de simplici locum habere deberet, id tamen per præsens Decretum primitus eidem non fuit concessum, sed per particularem Rubricam jam præfixam festo Corporis Christi, quæ in hunc modum cantabat: *De simplici fit tantum commemoratio infra hanc octavam*; si enim *fit tantum commemoratio*, utique non est nona lectio legenda, cum dictio *Tantum*, monente Barbosa *dict.* 402., sit dictio includens expressum, & reliqua excludens, & impediens extensionem ad non expressa, habensque negativam implicitam. Et quidem dictio *Tantum* aliquid debet operari, cum superflue non credatur apposita; quare cum simplicis officium, quod in quacumque octava locum non habet, non abigat, fas est, nonam ejusdem lectionem depellat. Nec officit Rubrica octavæ Ascensionis, quoniam hæc nonam lectionem simplicis voluit, id expressit, & licet dictionem *Tantum* teneat, addidit *cum nona lectione de eis*; ergo quia nostra non expressit, eam minime voluit, sed per dictionem *Tantum* eam satis exclusit; unde corruit dispositio Rubricæ generalis, specialia quippe derogant generalibus.

IV. Homiliæ, quæ per octavam leguntur, admodum apte de tanto cunctæ profantur mysterio, quare conveniens haud erat, ejusdem laudes, & præconia taceri, ut simplicis legeretur historia. Hujus itaque commemoratione permissa, quæ nullum officio octavæ afferebat incommodum, vetita fuit nona lectio, quæ lectionem perimebat octavæ. Hujus dispendio consuli utique poterat per junctionem octavæ, & nonæ lectionis; at hinc fiebat Cleri gravamen, quod admodum refugit Congregatio juxta ea, quæ idem tradit Gavantus *sect.* 6. *cap.* 21. *num.* 10., & nos alibi dicemus. Nunc autem dubietas omnis reperitur amota, cum particularis cantet Rubrica: *Infra octavam de simplici fit tantum commemoratio sine nona lectione ex Decreto S. R. C. die 8. Junii 1669.*

V. An in die octava locum habeat nona lectio simplicis, quæstio sucedit; & nec adducta Rubrica, nec præsens Decretum eam repellunt: *de die* quippe *infra octavam* expresse loquuntur. Verum si horum verba eandem non abigunt, utique ratio, quia alias cessaret lectio de Sacramento pertractans;

unde

unde Decretum IV. hujus capitis habet, quod *in officio de octava omitti debet dicta lectio*; quis autem non videt, etiam in die octava officium, & solemnius esse de octava? Caeterum Festum SS. Nominis B. Mariae V., quod pro Dominica *infra octavam* est indictum, dum in die octava, quando is hanc incidit Dominica, censetur occurrens, diserte nos instruit, allatum Decretorum loquendi modum etiam diem octavam in suo sinu comprehendere.

VI. Utinam ut haec, ita an nona lectio homiliae de Vigilia, si quae occurrat, legi debeat, facilem solutionem haberet; videtur enim, quod non, quoniam uti ea simplicis, ita nona lectio Vigiliae lectionem supprimit de octava. Communis tamen Auctorum sententia, & Ecclesiarum praxis cum in oppositum peragat, ab eadem recedendum non est; universalis quippe consuetudo est optima legis interpres. Deinde generatim id indicit Rubrica VI. *de Vigiliis num.* 1., cui nulla facta reperitur exceptio in favorem octavae Corporis Christi. Cur igitur non erit servanda? Casus hujusmodi non est incognitus, sed frequenter occurrens in Vigiliis S. Joannis Baptistae, SS. Apostolorum, quinimmo pro hoc casu dispositio facta reperitur pro Missa, quam de octava; non de vigilia, ut fit in vigiliis infra alias octavas occurrentibus, manet praescriptum; Quid igitur? Quid? Pro officio observatam voluere dispositionem Rubricae generalis, non pro Missa, nec pro simplici, pro quibus propterea specialem provisionem fecere. Adhuc alterum praestat subdere argumentum, quod Vigilia habet lectionem super Evangelium, cui multum honoris semper detulit Ecclesia, & ideo non mirum, si in occursu simplicis nona lectio est tacenda, non autem io occursu vigiliae.

VII. Ad id, quod in contrarium producebatur, dicimus, quod quidem non minus supprimit lectionem de octava, sed insimul invehit expositionem super alteram doctrinam Christi, de qua multo magis nos convenit instrui, & ideo cum aliquali octavae incommodo nona lectio Vigiliae rite praescripta fuit, secus simplicis. Quod si hujusmodi incommodum haud tibi atridet, cum levi gravamine facile habes, unde illud repares, per junctionem nempe octavae, & nonae Lectionis; infrequens enim haec admodum est relate ad caput simplicium, & aliunde non majus tibi gravamen obvenit, quam cum per annum occurrit festum simplex duas habens lectiones, quae ex Rubricarum mandato sunt simul jungendae.

VIII. Num vero in casu octavam, & nonam Lectionem necesse sit jungi, an in arbitrio sit positum? Revera nulla Rubrica, nulla Sanctio id praecipit; laudat tamen Guyetus *lib. 4. cap. 1. quaest.* 2., & absolute affirmat Gavantus *sect.* 5. *cap.* 12. *num.* 18. de Officio quolibet, cujus laudes, vel encomia in praefata continentur Lectione. Certe in nostro casu potior habenda est ratio, cum hac de causa proscripta sit nona lectio simplicis.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CXXIX.

Si Festum simplex occurrerit eo die, quo fit de Festo duplici infra eamdem octavam Corporis Christi, tunc legitur nona Lectio de eodem Festo simplici. S. R. C. 12. Sept. 1671. *in Nuscana*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 95.

I. OCcasione praecedentis Decreti particularis haec Rubrica Festo Corporis Christi fuit praefixa: *Infra octavam de simplici fit tantum commemoratio*, quare cum simus infra eamdem octavam, quando infra eamdem agitur de Sanctis, etiam in Festa videbatur praedictum privilegium derivare, instar v. g. privilegii excludendi Missas Defunctorum, & votivas privatas, quod prout octavae privilegiatae cuilibet, ita & convenit Festis infra eamdem occurrentibus. Congregatio in officio de Sanctia nonae Lectioni simplicis locum facit, quod & in duobus sequentibus Decretis confirmatum voluit, & sufficienter etiam io praecedenti expresserat, dum *in officio de die infra octavam* nonam simplicis Lectionem racendam edixerat; non enim officium est de octava, dum infra eamdem de festis agitur. Rubrica igitur illa, quae vi praecedentis Decreti invecta extitit, non fuit sufficienter expressa, & fortasse haec, vel similia desiderantur verba: *Quoties officium fit de eadem*.

II. Si resolutionis rationem exposcis, in promptu ea est; nona enim lectio simplicis proscripta fuit in obsequium SS. Sacramenti, & in favorem officii de eodem, ne taceretur nempe lectio de tanto agens mysterio, quare cum de festis agitur, causa lectionis de simplici silenda non veniat lectio de Sacramento agens, sed lectio occurrenti festo assignata, quis non videt ad festa dispositionem minime extendi, ad quae ejusdem nec extenditur finis, nec ratio?

III. Privilegia, quae alicui fiunt octavae, duas veluti in classes liceat distribuere. Alia sunt concessa officio ejusdem, & haec in festa, quae infra eamdem celebrantur, non derivant, cujusmodi sunt v. g., quod nunquam deperdatur ejusdem commemoratio quocumque festo occurrente, quod omittatur nona lectio de simplici &c. Unde v. g. dies infra octavam, etsi semiduplex dumtaxat ipsa sit, in concursu cum duplici primae classis commemorationem sortitur, quam deperdit festum duplex infra eamdem octavam occurrens. Alia suns privilegia facta octavae, qua octavae, seu spatio illorum dierum, quibus octava recurrit, & haec opus est competant etiam festis, quae infra eamdem celebrantur. Hujus extant rationis exclusio Missarum de Requiem, vel votivarum, indulgentiae, aliaque id generis, quibus si non potirentur festa tunc recurrentia, proculdubio nec iisdem gauderet octava, nec spatium illorum dierum; Unde hujusce rationis privilegia immediate quidem, & directe competunt octavae, sed mediate, & indirecte etiam in festa reflectunt. Caeterum si haec privilegia profunde excogitentur, ultimate in officium octavae reducuntur, ejusdemque gratia facta sunt; hinc exclusio Missarum de Requiem in finem agnoscit, ne deperdatur Missa de octava, aut saltem ejusdem commemoratio in casu Missae de Sancto occurrenti, & una deservit ejusdem officii, quod per totam octavam totaliter, vel partialiter supponitur continuari, celebritatem, & solemnitatem indicandam; quibus de causis, & ut avidius iis diebus ad eadem divina officia, & solemnitatem conveniant fideles, sunt utique & indulgentiae concessae. Patet autem, quod haec omnia corruerent, si etiam festis, quae infra octavas aguntur, nequaquam corruerent.

DECRETUM III. CAPITIS, IN ORDINE CXXX.

Quaesitum fuit: Dum occurrit Festum duplex infra octavam Corporis Christi, utrum nona lectio de simplici sit legenda? & responsum fuit, legendam esse nonam Lectionem de simplici in officio de santo duplici infra octavam Corporis Christi, ut *in Nuscana* 12. *Septembris* 1671. S. R. C. 10. Janu. 1693. *in una Galliar.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 182.

I. DEcretum *in Nuscana*, quod modo innovatur, & confirmatur, non est, nisi praecedens, quare dum Lector recolit, quae illud exponentes dedimus, aegre ne ferat, si digredimur ad assignandas indulgentias, quas in festo, & per octavam Corporis Christi concessas fecere Summi Pontifices interessentibus divinis officiis, quo avidius Fideles ad tantam festivitatem recolendam convenirent. Quas indulgentias acquiri etiam dum infra eamdem octavam officium de festis agitur, declaravit Joannes XXII., testibus Gavanto *sect. 6. cap.* 20. *n.* 5., & Bauldryo *man. sacr. caerem. par.* 4. *cap.* 16. *art.* 1. *n.* 6. Merito quidem, quia adhuc in augmentum solemnitatis deserviunt, & alias Fideles iisdem non semel defraudati venirent, & eorumdem concursus propterea frigesceret.

II. Urbanus IV. Constit. *Transiturus* 1264. concessit Christifidelibus vere poenitentibus, & confessis, qui matutinali officio Festi Corporis Christi interfuerint, centum dies de injunctis sibi poenitentiis; qui Missae, totidem; qui primis vesperis, itidem centum; qui secundis, totidem. Illis vero, qui Primae, Tertiae, Sextae, Nonae, ac Completorii officiis, pro qualibet horarum ipsarum, quadraginta. Illis demum, qui per octavam Matutinalibus, Vespertinis, Missae, ac praedictarum Horarum officiis, centum dies singulis ejusdem octavae diebus.

III. Martinus V. Constit. *Ineffabile Sacramentum* 1429. vere poenitentibus, & confessis, qui, & quoties in Festo Corporis Christi officiis, ut in Constit. Urbani IV. interfuerint, dies indulgentiae a praefato Urbano IV. concessos duplicavit, sed io quibuslibet octavarum diebus pro singulis Matutinalium, Missarum, & Vesperarum, centum, necnon reliquarum Horarum, quadraginta dies de injunctis sibi poenitentiis relaxavit. Observandum est autem, quod indulgentias interessentibus ut supra in festo Corporis Christi ab Urbano IV. concessas, Martinus V. confirmavit, & totidem insuper alios dies adjecit, seu de novo concessit; non sic vero praestit de indulgentiis, ut supra concessis interessentibus in diebus octavae, sed ubi pro acquisitione centum dierum exposcebatur, quod fideles interessent omnibus Matutinalibus, Vespertinis, Missae, ac praedictarum horarum officiis. Martinus ad indulgentiarum acquisitionem faciliorem reddendam, magisque fideles excitandos, pro quolibet ex iisdem officiis indulgentias distribuere cogitavit, ac reipsa singulis eorumdem suas proprias assignavit, nempe pro singulis Matutinalium, Missarum, & Vesperarum, centum, & pro singulis reliquiarum horarum officiis, quadraginta. Quarum indulgentiarum voluit quoque participes Episcopos, & alios Praelatos superiores, qui dictis officiis libenter interessent, sed quo minus eis in Ecclesiis interesse possint, pro conservandis suarum dignitatum juribus, aut alias sunt legitime impediti.

IV. Eugenius denique IV. Constit. *Excellentissimum* 1433. indulgentias io festo Corporis Christi, & per ejus octavam a Martino V. ut supra concessas duplicavit, relaxatisque diebus a Martino V. jam relaxatis, alios totidem dies ab ipsis fidelibus consequendos adjecit.

V. Qui itaque in Festo Corporis Christi in Ecclesiis interfuerint Matutino, quatercentum; qui Missae, totidem; qui primis, aut secundis Vesperis, similiter quatercentum; Qui Primae, Tertiae, Sextae, Nonae, aut Completorio, pro qualibet horarum ipsarum, centum sexaginta dies indulgentiae de injunctis sibi poenitentiis consequuntur. Qui vero per octavam ut supra interfuerint, pro singulis Matutinalium, Missarum, & Vesperarum, bis centum, & pro singulis reliquarum horarum, octoginta dies.

DECRERUM IV. CAPITIS, IN ORDINE CXXXI.

Infra octavam Corporis Christi occurrente festo novem lectionum non debet omitti nona lectio festi simplicis. In officio enim tantum de octava omitti debet dicta lectio. S. R. C. 4. Aprilis 1705. *in Lycien.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 235.

I. EN Decretum alterum, quod ab officio octavæ Corporis Christi nonam lectionem festi simplicis expellit. Num officium Dominicæ infra hanc octavam de octava censeri debeat, ac consequenter nonam respuat lectionem simplicis, quæstio suscipitur, in qua Meratus, si non verbo, facto pro affirmativa stat sententia, dum in Tabula 28. solam simplicis assignat commemorationem, notatque expresse *sine 9. lectione*. Merato adhæret Pittonus *to. 1. de oct. n.* 536., & his intitur argumentis. 1. Quia octava comprehendit etiam Dominicam. 2. Quia hæc Dominica nihil habet de Psalterio, sed totum de octava. 3. Quia Evangelium Dominicæ est de cœna magna, & ideo de mensa Domini; & hinc bene infert Gavantus *par. 4. tit. 12. n.* 12., quod officium hujus Dominicæ cum dicto Evangelio quadrat octavæ, dum igitur quadrat octavæ, reputatur de octava &c. Ita arguit Pittonus contra nonnullos, quos suppresso nomine citat, oppositum sentientes.

II. Horum tamen opinionem nos approbantes, nonam lectionem simplicis in officio dictæ Dominicæ locum habere arbitramur. Quæ veritas licet ex solutione argumentorum satis elucescet, his rationibus roboratur. 1. Potior notio non est ejus, de quo fit officium, quam oratio, seu collecta; ex oratione autem, in qua unice precamur Dominum de timore, & amore, quis umquam eruere valet officium fieri de Corpore Christi? 2. Satis vulgata, & recepta est regula, quod *de eodem fieri non possit officium simul, & commemoratio*, & licet forsitan in festis Domini, & Christi mysteriis patiatur exceptionem, numquam tamen relate ad idem festum, & mysterium; in dicta autem Dominica nonne Breviarium præscribit octavæ commemorationem? 3. Ut rem brevi complectamur sermone, ineluctabile en argumentum: Dominica præfata, si concurrat cum sequenti festo duplici 1. vel 2. classis, commemorationem deperdit, Pittono ipso teste *ibid. n.* 143., ergo non gaudet privilegiis octavæ, nec reputatur officium de octava, cujus commemoratio numquam omittitur, ac consequenter nec particeps erit privilegii non admittendi lectionem simplicis.

III. Ad primum itaque haud abnuimus, quod octava quælibet, cum per octo duret dies, unam ad minus in suo sinu semper comprehendit Dominicam; an autem hinc erui valeat, quod officium satis Dominicæ sit de octava, tu judex esto, perpendens dumtaxat, quod in Dominicis occurrentibus infra octavas plurimas officium ex Psalterio depromitur. Hanc octavam, ajes, præ cæteris habere id privilegi, ut respuat officium quodlibet semiduplex, adeoque & illud Dominicæ, si de octava non foret. Verum quod officio Dominicæ Ecclesia pepercerit honori, quem eidem semper detulit, tribuendum est, quare octava S. P. Augustini, quæ apud ejusdem Sancti Patris Alumnos duplicia occurrentia excludit, occurrentis Dominicæ semiduplex patitur officium, & octava Epiphaniæ, quæ duplicia 1. classis solum admittit, officium itidem Dominicæ minime recusat, cum tamen ex Evangelio, quod agit de Christo jam annorum duodecim, de octava esse non videatur, nec eidem octavæ posse quadrare. Verum ut rem uno concludamus verbo, Rubricam recole, & videbis *festa semiduplicia*, cujusmodi sane in rigore non est dies Dominica, dumtaxat consulto expelli, nec per eam unquam censeri posse explosum officium illius Dominicæ, quod ab eadem per dictam octavam dispositum est, & dici præscriptum, quando etiam non foret ex Dominicis, de quibus statim dicemus.

IV. Ad 2. ex Guyeto *lib. 4. c. 2. quæst.* 3., quod usus olim erat, in Dominicis infra qualcumque octavas faciendi officium, non de Dominica, sed de octava; ab aliis quidem integrum nulla facta mentione Dominicæ, ab aliis non excepta homilia, antiphona ad Benedictus, & oratione, quæ de Dominica erant. Qui usus a Pio V. retentus quidem fuit quoad secundum hunc agendi modum pro Dominicis infra quatuor octavas Domini, nimirum Nativitatis, Epiphaniæ, Ascensionis, & Corporis Christi, eo quod officium ejusmodi octavarum jam officium Domini est, adeoque a Dominica haud alienum, ac consequenter pro Psalteriali optime poterat deservire; quare Francolas *lib. 1. comment. cap.* 45. dicit quod in hujusmodi Dominicis multa de festo cum Dominicæ officio miscentur. Jam vides itaque, quod etsi in his Dominicis plura desumantur ex festo, perinde tamen est, ac si ex Psalterio depromerentur, quinimmo eorum ex Psalterio vices gerunt; & quando etiam festi censeri deberent, potior utique portio est de Dominica, cujus est nona lectio homiliæ, quæ in casu demi deberet causa ponendi illam occurrentis simplicis. Quomodocumque igitur ista se habeant, certum redditur, quod est, & censetur officium distinctum ab officio octavæ; quare sicuti hac de causa admittit commemorationem octavæ, ita & admittere poterit nonam lectionem simplicis, præsertim quia hæc nullum incommodum affert iis, quæ ob octava desumuntur, ut dicebamus.

V. Ad 3. Evangelium de cœna magna non esse de cœna Domini, licet cœnæ Domini per quamdam analogiam sit adaptabile, & in hoc sensu Gavantus asserit quadrare octavæ; at hinc perperam infertur postea, reputari de octava, ac consequenter privilegiis octavæ debere gaudere. Homilia ipsa, quam super idem Evangelium exaratam habemus, cum non super cœnam Domini vertat, sed super delicias vitæ spiritualis, designat nobis privilegii excludendi nonam lectionem simplicis finem cessare, atque rationem, adeoque & privilegium ipsum minime haberi.

VI. Pro coronide addere lubet argumentum alterum, quod rem extra omnem extrahit dubitationem, designatque diserte, in Dominica, de qua agimus, etsi plurima recitentur ex festo, officium fieri de Dominica. Rubrica generalis 33. *num.* 2. præscribit symbolum S. Athanasii ad Primam esse dicendum in omnibus Dominicis per annum, *quando officium fit de Dominica*, deinde inter alias excipit Dominicam infra octavam Corporis Christi; opus autem haud fuisset hac exceptione, si in hac Dominica non fieret officium Dominicæ. Item Rubrica præfixa eidem symbolo, hoc dicendum esse mandat in Dominicis, quando officium fit de Dominica *ut in Psalterio*, ergo quandoque officium fit de Dominica, licet non recitetur ut in Psalterio, quod evenit in Dominicis infra octavas Nativitatis, Epiphaniæ, Ascensionis, & Corporis Christi, ac in Dominicis Resurrectionis, & Pentecostes, quæ sunt Dominicæ, quas pro dicto symbolo recitando excipit allegata Rubrica 33., & consonanter ad hanc per ea verba excipere intendit Rubrica eidem symbolo præfixa.

DECRETUM V. CAPITIS, IN ORDINE CXXXII.

Occurrentibus eadem die duobus festis duplicibus infra octavam SS. Corporis Christi, non est de translato agendum die immediate sequenti non impedita, sed post prædictam octavam. S. R. C. 7. Decemb. 1680. *in una Canon. Regul. Lateran.* Ex Marato in Indice Decr. Brev. num. 110.

I. DIes infra octavam Corporis Christi duplicia translata non pati, diserte nos instruit Rubrica VII. de oct. num. 3. *Infra octavam Corporis Christi fit tantum de duplicibus, non tamen translatis*; cui & consonat Rubrica præfixa festo ejusdem SS. Corporis: *Infra octavam non fit de duplici translato*. Quod tamen intellige, *dummodo festum translatum non fuerit primæ, vel secundæ classis*, quemadmodum apparebit in sequenti Decreto, ubi cæteroquin intra dictam octavam duplicia etiam majora locum non habere dicemus.

II. Hoc probe novere, qui sacram Congregationem propterea solummodo consuluere de istis duplicibus relate ad diem immediate sequentem, ad quam credita sunt fortius jus quoddam habere ratione vicinitatis, & capituli, vel commemorationis, quam in hoc casu in propria die sortiuntur, sicut his de causis alibi dicemus præferentiam assequi relate ad festa ejusdem ritus prius translata. Censuit nihilominus Congregatio, nec in die immediate sequenti duplicia translata locum habere, & suæ dispositionis apertam tenet Rubricam in Proprio de Tempore; *si ea die*, scilicet in festo Corporis Christi, *occurrat festum duplex, vel semiduplex, transfertur post octavam*; non habent itaque locum præfata duplicia translata in die immediate sequenti infra dictam Octavam.

III. Rationes autem dubitandi petitæ ex jure vicinitatis, & capituli vel commemorationis, quam in proprio die sortiuntur, etsi congruæ causæ fortasse sint illa præferri faciendi in die immediate sequenti relate ad alia ejusdem ritus prius translata, cum tamen validæ non sint ad dicta festa reddenda in immediate sequenti die occurrentia, nec illa ad alterem evehere ritum, profecto hæc numquam utile suæ repositionis spatium habere poterunt intra octavam illam, quæ duplicia translata recusat. Potior ratio foret de semiduplici occurrente in Dominica infra octavam, aut in festo habente octavam, quod in die immediate sequenti id juris habet, ut nec cedat duplici primæ classis translato. At dubium hocce itidem dirimit allegata Rubrica, quæ non minus de duplici, ac de semiduplici occurrente in festo Corporis Christi præscribit post octavam esse transferendum, & quidem dictum semiduplex in die immediate sequenti nonnisi plusquam tamquam occurrens censeri potest, sed prædicta octava expellit quæcumque semiduplicia occurrentia, ergo & dictum semiduplex. Quod autem hoc semiduplex præferentiam habeat relate ad duplicia etiam primæ classis translata, non est, quia in die immediate sequenti eorumdem ritui æquipolleat, sed quia in ea consideratur veluti occurrens, & in die assignata, ut suo loco dicetur.

DECRETJM VI. CAPIVIS, IN ORDINE CXXXIII.

Infra octavam SS. Corporis Christi potest recitari officium de duplici primæ, & secundæ classis, etiam translato, non autem in die octava, in qua nec etiam potest recitari de duplici secundæ classis occurrente. S. R. C. 30. Maii 1699. *in Ulissipon.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 198.

I. SAnctio hæc, dum infra octavam Corporis Christi admittit duplicia primæ, & secundæ classis translata pugnare videtur tum cum Rubricis in præcedenti Decreto commemoratis, quæ a dicta octava universim rejiciunt, & sine ulla exceptione duplicia translata, necnon cum quodam Decreto, quod refert Lantusca *in Theatro Regul. verb. officium num.* 6. in quo declaratum refertur festum S. Antonii de Padua, quod in Religione Sancti Francisci celebratur suo ritu duplici 2. classis, infra dictam octavam transferri non posse.

II. Ve-

II. Verum quantum ad duplicia primæ classis attinet, iisdem translatis locum facit intra dictam octavam Rubrica *X. de Transl. n. 1.*, insimulque nobis aperit sensum aliarum, quæ duplicia translata absolute, & sine ulla exceptione a memorata depellunt octava; postquam enim infra eamdem octavam de duplici translato universim, & sine ulla exceptione præscripsit non esse faciendum, illico in duplici primæ classis ponit exceptionem: *si autem festum Nativitatis S. Joannis Baptistæ venerit in die Corporis Christi, transfertur in sequentem diem.*

III. Putarunt nonnulli id esse speciale privilegium soli Nativitati S. Joannis concessum; & id reapse dicendum videtur, si attendatur Decretum S. R. C. 23. Junii 1726. in Capite 13. superius expositum, quo festum S. Joannis occurrens in die Corporis Christi, *singulari privilegio* in sequenti die reponendum indicitur. At privilegium, quod festo S. Joannis per dictum conceditur Decretum, in eo situm non est, sed quod in sequentem diem transferri debeat *a quocumque officio etiam impeditam*. Hoc utique singulare est privilegium, cum Rubricæ festa quælibet translata *ad primam diem non impeditam* semper amandent. Ad quæ firmanda opus haud habemus ad aliena divertere, idem quippe Decretum, dum *cætera festa solemniora occurrentia in dicta die Corporis Christi transferenda esse infra octavam in primam diem non impeditam* diserte disponit, qualitatem privilegii, quod facit festo S. Joannis, aperte designat, & duplicia ad minus primæ classis translata intra dictam octavam locum habere declarat.

IV. Rubrica itaque in festo S. Joannis, quod ex duplicibus primæ classis Breviarii Romani cum festo Corporis Christi unice valet occurrere, exemplum ponit, ut ex eo eruatur, quid in similibus sit faciendum. Non quod cetera in die immediate sequenti etiam impedita reponi debeant (est quippe hoc privilegium particulare festo S. Joannis, non vi Rubricarum eidem competens, ut alibi diximus, sed per prædictum Decretum eidem postmodum factum) sed quod intra præfatam octavam in primam diem non impeditam transferri debeant, uti tunc temporis duntaxat fiebat de festo S. Joannis, Rubricæ prædictæ pondus sensit Gavantus *sect. 3. cap. 8. num. 2.*, ubi scriptum reliquit; *Octava Corporis Christi admittit tantum festa duplicia, non tamen translata, nisi translata sint altioris ritus, ut de festo S. Joannis Baptistæ dicemus.* Gavanto subscribunt La Croix *Theol. Moral. tom. 4. lib. 4.* 1274. Halden. *par. 2. tit.* 5. aliique plurimi.

V. De duplicibus 2. classis, quibus Rubricæ, dum festa primæ classis duntaxat excipiunt, ex communi exceptionis regula refragari videntur: difficilius est stabilire; id tamen sentiebant Bauldrius *in man. par. 4. cap. 16. art. 1. num. 3.*, Bissus *tom. 1. verb. festum Corporis Christi num. 66. §. 1.*, aliique, cum quibus concordat Gavantus, dum *loco cit.* duplicia *altioris ritus* intra eamdem permittit octavam; per festa enim altioris ritus etiam duplicia 2. classis venire videntur, utpote quæ per Rubricas IX. de commem., & X. de Transl. n. 2. nomine *festorum majorum* insignita inveniuntur. Hinc habetur ratio, ob quam in Rubrica simpliciter, & absolute duplicia translata a dicta octava abigente, duplicia 2. classis minime censentur inclusa. Sunt quippe duplicia altioris ritus, & speciali nota digna, unde sub absoluta, & simplici *duplicis* locutione in odiosis veluti non venire jure putantur.

VI. Exceptio autem, quam pro duplicibus primæ classis in festo S. Joannis superius diximus factam, in exclusionem duplicium 2. classis minime deservit; utpote quæ unice facta fuit ad consulendum casui occurrenti in Breviario Romano, in quo quia nec evenit, nec evenire potest in duplicibus 2. classis, pro his haudquaquam fuit posita, sicuti, hac eadem de causa cetera duplicia primæ classis non censentur expulsa per hoc, quod dicta exceptio peracta extiterit in favorem solius festi S. Joannis. Ad Decretum, quod pro festo S. Antonii adducitur emanatum, per præsens derogari dicito, nisi mavis de ejusdem authenticia dubitare.

VII. *Non autem in die octava.* Et de hoc quis dubitat? Commune enim est cuicumque diei octavæ ex eo quod ritu duplici, & festivo gaudeat, instarque festi se habeat, festum quodlibet translatum, licet primæ classis, e suo sinu depellere, quinimmo, nec admittit duplex minus, aut majus occurrens; quanto autem magis verum erit de die octava privilegiata, cujus rationis extat ea Corporis Christi?

VIII. *In qua nec etiam potest recitari de duplici 2. classis occurrente.* Quod dies octava Corporis Christi cedat festis S. Joannis, ac SS. Apostolorum Petri, & Pauli, dubium quodlibet submovet Rubrica de Transl. num. 1. *exceptis festis Nativitatis S. Joannis Baptistæ, & SS. Apostolorum Petri, & Pauli, quæ in die octava Corporis Christi celebrantur.* An autem id sit speciale privilegium horum duorum festorum, ita ut hinc inferri non valeat ad alia duplicia primæ classis, quæstio est, in quo pro virili affirmant Lopher *instruct. 2. par. 5. tit. 10. num. 1. lit. K.*, atque Pisart *tit. 7. num. 5.*, quos redarguit Pittonus *lib. 1. de oct. num. 547.*, quasi non rite Rubricas intelligant, quæ de casibus in Breviario Romano occurrentibus reapse duntaxat disponunt, & quid in similibus faciendum sit, insimul indicant, quemadmodum & nos superius in similibus dicebamus. Reapse nonnisi talis esse potest Rubricarum intellectus, quoniam Rubrica prima posita sub tabula occurrentiæ recensens officia, quæ festa primæ classis Patroni, & Titulari Ecclesiæ, vel Dedicationis ejusdem abigunt, diei octavæ Corporis Christi minime meminit; jam vides autem, quod statim diminuta foret, si præfata dies octava solum festa S. Joannis, & SS. Petri, & Pauli admitteret, & respueret quæcumque alia duplicia primæ classis.

IX. Oppones ea verba Rubricæ de Transl. num. 1. *excepto quoque festo quocumque solemni alicujus loci, quod in aliquibus ex supradictis diebus occurrens celebratur.* Enumerat ibi Rubrica dies, in quibus dictum festum solemne occurrens celebratur, nec inter eos dictam octavam recenset, cum tamen vix veniret a mentione ejusdem diei octavæ, pro qua solam exceptionem festorum S. Joannis, ac SS. Petri, & Pauli fecerat. Quid itaque nobis indicare unquam potest, nisi quod hæc festa in præfata die octava locum habent, non autem festum solemne loci?

X. R. Rubricam inter dies, in quibus occurrens festum solemne loci celebratur, non recensuisse prædictam diem octavam, quia in propositis exemplis festorum S. Joannis, & SS. Apostolorum, quæ non sunt, nisi duplicia primæ classis, & sufficientem provisionem etiam pro similibus posuisse credidit. Et quidem alias recensita Rubrica Tabellæ occurrentiæ, ut dicebamus, meminisse debuisset memoratæ diei octavæ; una autem Rubrica explicat aliam. Verum argumentationibus haud egemus, cum Rubrica præfixa festo Corporis Christi hæc verba teneat: *In die octava non fit, nisi de Navitate S. Joannis, & de festo SS. Apostolorum Petri, & Pauli, vel de alio ex solemnioribus, si occurrant, cum commemoratione octavæ.* Quæ autem sunt festa alia solemniora, nisi festum solemne loci, & quæcumque alia duplicia primæ classis?

XI. Quod si dies octava non admittit nisi festa S. Joannis, ac SS. Petri, & Pauli, vel alia *ex solemnioribus*, jam habes eamdem respuere duplex 2. classis occurrens quod in *solemniorum* numero non recensentur. Idipsum ostendit exemplum eorum, quæ præfata dies octava admittit; cum enim in duplici primæ classis noscatur positum: consequenter indicat, sola duplicia primæ classis pati, non autem quæ inferioris existunt ritus, & quidem cum dies quælibet octava communis, & non privilegiata festum duplex minus, & majus depellat, dies octava privilegiata saltem duplex 2. classis, quod est infimum ex duplicibus altioris ordinis, conveniens erat depelleret, sicut ejusdem dies infra octavam festum semiduplex explodit, quod a diebus infra octavas non privilegiatas minime excluditur.

XII. De duplici majori per annum translato, an infra dictam octavam locum reperiat utilem, superesset inquirere? Verum hujusmodi quæstio ex dictis negative jam satis dirempta videtur; duplex enim majus non est ex duplicibus altioris ordinis, nec speciali nota dignis, contenduntque plures, nec specie, nec elapse a duplici minori secerni, immo cum duplici minori a Tabella occurrentiæ communi vocabulo *Duplicis per annum* signatur, quare non est, unde in ejusdem favorem facere possimus exceptionem aliquam Rubricis, quæ a diebus infra octavam Corporis Christi duplicia translata absolute rejiciunt.

CAPUT XVII.

De Festo SS. Trinitatis.

I. DIEI Sabbati, quæ in lege veteri ad Deum propter se colendum fuerat delecta, in lege nova Dominica dies successit, quæ specialiter censetur dicata in honorem SS. Trinitatis, ad profitendam scilicet Fidem Dei trini, & unius, & Deum trinum, & unum expressius colendum, quemadmodum expressius in lege gratiæ ipse cognoscitur, prout in se est trinus, & unus. In præliminaribus capitis 14. hanc esse causam diximus, & quam olim Præfatio Trinitatis in omnibus Dominicis dicebatur, nunc semper symbolum, seu credo, symbolum, quod S. Athanasio adscribitur, quoties officium fit de Dominica, & in officio aliquarum Dominicarum etiam octavum responsorium de SS. Trinitate *Duo Seraphim &c.*, in his enim omnibus Dei unitatem, & Trinitatem profitemur.

II. Thomassinus *lib. 2. de festis cap. 18.* perbelle ostendit, nedum dies Dominicos, sed quoslibet Christianorum dies festos jure vocari posse, & esse Trinitatis solemnia, quia quidquid in illis veneratione prosequimur, cultum, mentemque nostram a quibusvis rebus ad Trinitatem ipsam traducit, ad quam tamquam rerum omnium finem pertinent cuncta, & cuncta nos ducunt, sive de Christi mysteriis agamus, sive de Deiparæ excellentia, sive de Sanctorum rebus gestis; creatæ enim res, si propter Deum non colantur, nihil faciendæ sunt, & Deum amore prosequimur, quamquam Angelos, & homines diligamus, Deum siquidem in illis diligimus. Addit, quod hujus Templa, Sacerdotes, & Hostiæ sunt Jesus Christus, Deipara, ac Sancti quilibet, & quod eorumdem vita, & mors Trinitatis sacrificia extitere, ac per consequens quod festi dies, ut plures, & diversi, jugis quædam sunt Trinitatis solemnia. Institutæ autem fuere Sanctorum celebritates, & in sacris Ecclesiæ cœtibus solemni ritu peractæ, non quia majores nostri Divini numinis honore posthabito, sanctis potius studerent, sed ut sancti, quorum memoria accedebat sacris in honorem Dei celebratis, opem apud Deum petentibus ferrent.

III. Hæc fuit causa, ob quam in Ecclesia Romana festum SS. Trinitatis admodum sero legitur institutum; hinc refert Micrologus *cap. 60.*, quod hac de re inquisitus Papa Alexander respondit: *Unde Alexander Papa de hac re inquisitus, respondit juxta Romanum ordinem nullum diem specialiter adscribi solemnitati sanctæ Trinitatis, sicut nec sanctæ unitatis, præcipue cum in omni Dominica, immo quotidie utriusque memoria celebretur.* Eadem fere habentur *extra de feriis cap. Quoniam*, vide-

videlicet: *Propterea festivitas SS. Trinitatis, secundum consuetudinem diversarum regionum in quibusdam consuevit in octavis Pentecostes, & aliis in Dominica prima ante Adventum celebrari, Ecclesia siquidem Romana in usu non habet, quod in aliquo tempore hujusmodi celebret specialiter festivitatem, cum singulis diebus Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto, & rotera similiter dicantur ad laudem pertinentia Trinitatis.* Non est autem verum, quod scribit Micrologus, Alexandrum Papam festum Trinitatis, consuetudinesque illud celebrandi rejecisse, sed solum idem festum non indixit, Ecclesiarum tamen consuetudinem minime damnans, ut eruitur ex allegatis verbis, ac advertunt Thomassinus *loco cit.*, & Gonzalez *in dict. cap. Quoniam.*

IV. Etsi itaque solemnitas ista apud Ecclesiam Romanam non esset in usu, pluribus tamen in locis consueta erat celebrari, in quibusdam in octava Pentecostes, in aliis in Dominica, quæ Adventum anteit, nec desunt aliqui usus, qui in utraque ex his Dominicis illam recolunt, veluti in Ecclesia Senonensi; & nonnullis aliis Regni Galliarum. Quinam vero hujus festi primus fuerit auctor, facile non est demonstrare: ex quadam Caturfit Epistola ad Carolum Magnum, qui anno 800. imperium assumpsit, factum huic consilium apparet super dicto festo instituendo cum Consilio Synodi Francorum, & de Stephano Leodiensi Episcopo, qui anno 902. e vivis excessit, officium in honorem SS. Trinitatis composuisse traditur, cujus successor Richerius decretum edidit, ut per suam Diœcesim officium illud diceretur, & festum celebraretur; quod postea etiam a vicinioribus Ecclesiis præstitum fuisse colligitur ex Baillet *in hoc festum* §. 1. *num.* 2. Consilium Salegunstadiense anni 1022. habet: *Quidam, maxime Matronæ, habent in consuetudine, ut per singulos dies audiant Missas peculiares de Sancta Trinitate, aut de Sancto Michaele ... & ideo sanximus, ne hoc ulterius fiat, nisi suo tempore.* Ex quo deduci videtur, quod huic festo proprium tempus jam fuerat assignatum, & quod propriam Missam habebat.

V. Rupertus Abbas Scriptor sæculi duodecimi ineuntis *de divin. off. lib.* 11. *cap.* 2. loquitur de hoc festo ætate sua tamquam communiter recepto, & ejusdem tamquam festi in pluribus Ecclesiis invecti, & diversis temporibus celebrati, meminit etiam Durandus Auctor sæculi 13. exeuntis *lib.* 3. *cap.* 16. Radulphus vero Tungrensis, qui sub finem vixit sæculi 14. scribit *cap.* 60., quod paulo ante Festum Trinitatis Romæ non celebrabatur, quod in Gallia ubique ferme cum octava colebatur, & novissime etiam Romæ festivitas Trinitatis admittebatur, quod plures Germaniæ Ecclesiæ sequi cœperant. Auctor Ligni vitæ *Lib.* 5. ejusdem festivitatis institutionem in Ecclesia Romana consignat Gregorio IV., sed ex iis, quæ dedimus, aperte falli convincitur, unde ejusdem origo Joanni XXII. communiter adscribitur, qui ab hac luce sublatus creditur anno 1334. assignata pro ejusdem celebratione Dominica prima post Pentecostem.

VI. Ratio, ob quam huic magis Dominicæ, quam alteri diei prædicta festivitas consignata fuerit, excogitatur varia. Durandus *lib. 6. cap.* 114. *num.* 1. hanc congruentem dat caussam, quia Natalis Domini fuit festum Patris, cui natus est Filius, Pascha fuit festum Filii, Pentecostes Spiritus Sancti, unde statim celebrandum erat trium simul Personarum festum SS. Trinitatis. Rupertus Abbas *lib.* 11. *cap.* 1. eo quod post adventum Spiritus Sancti cœpit statim prædicari, & credi mysterium SS. Trinitatis, in cujus nomine dabatur Baptismus. Thomassinus *loc. cit.*, ut omnes pernoscant, Trinitatem finem, & complementum esse celebritatum omnium, ac mysteriorum. Grancolas *comment. lib.* 2. *cap.* 80. ut novum officium supprimeretur de octava Pentecostes alicubi invectum, impleretur que Dominica diu vacans, idest sine officio, erat quippe hæc Dominica ex iis, ad quarum usque primam lucem protrahebatur officium Sabbati, ut ordinatio in Dominica facta videretur, quare officio anticipato postea in Sabbato, Dominica implenda erat; officium enim octavæ Pentecostes, quæ alicubi occupata fuerat, Romæ numquam probatum extitit.

VII. Jugis autem, quam superius agi diximus, Trinitatis solemnitas, quæ in caussa fuit, ut in Romanam Ecclesiam admodum sero peculiaris ejusdem festivitas invecta fuerit, supervacaneum ostendebat quidem, annuum, & peculiare festum SS. Trinitatis destinare, haud tamen reapse ejusdem officiebat institutioni, a privatorum primum pietate inceptæ, & ab Apostolica ipsa Sede deinde approbatæ *ad majorem* (inquit Benedictus XIV. de festis numer. 72.) *reverentiam Trinitatis, & ut expressa memoria tam in officio proprio, quam in concionibus illius mysterii fieret.* Quam perpetuam Trinitatis celebritatem nec dubitamus fuisse caussam, ob quam Trinitatis festum sub ritu dumtaxat duplici 2. classis, & sine octava fuerit indictum, licet mysteria alia minus præcipua solemniori ritu in Ecclesia colantur. Translationis tamen periculum, quod eidem ab occurrentibus festis altioris ritus obvenire poterat, per privilegium excludendi festa quæcumque admodum convenienter submotum extitit, atque proscriptum. Post festum autem Corporis Christi de Trinitatis festivitate agere sumimus ordine dignitatis quodammodo quidem inverso, quem tamen nos minime custodire fatemur, sed quia primum Decretum, quod de eodem Trinitatis festo exponere debemus, ad præcedens caput attinet veluti complementum eorum, quæ inibi erant pertractanda,

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CXXXIV.

Diebus sexta, & septima infra octavam Festi SS. Trinitatis, ubi est Titularis, faciendum est officium de die secunda, & tertia infra octavam Corporis Christi cum commemoratione SS. Trinitatis. S. R. C. 8. Junii 1709. *in Bracharen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 248.

I. Quamvis plurima non desint antiquitatis monumenta Trinitatis festi pluribus in locis cum octava celebrari consueti, quæ apud Grancolam *loc. cit.* recoli possunt, in Romana Ecclesia absque octava idem Trinitatis festum indictum esse noscimus, quam tamen juxta Rubricarum mandata, de quibus luculenter in capite secundo, sibi vindicat, *ubi Trinitatis Titularis est*, ut nos monet Decretum ipsum, quod exponimus.

II. Cujus Decreti ut plenam vim, ac celerem notitiam dicendorum Lector arripiat, operæ pretium ducimus prius exhibere dubium, quod in Sacra Congregatione propositum fuit declarari. *An diebus sexta, & septima octavæ SS. Trinitatis, ubi est Titulus Ecclesiæ, cum de ea fiat officium, quia est dignior octava Corporis Christi, debeat etiam dici nona lectio de simplici illis diebus occurrente, an omitti ratione octavæ Corporis Christi?* Etsi quatuor dies octavæ SS. Trinitatis recurrant intra octavam Corporis Christi, de diebus solum sexta, & septima dubium proponitur, feria quinta incidit in festum ejusdem SS. Corporis, quod ratione ritus nedum nonam simplicis lectionem, sed etiam commemorationem octavæ Trinitatis, quæ nullo est privilegio suffulta; penitus perimit, & dies octava nonam lectionem simplicis admittere minime poterat ob nonam lectionem homiliæ de Dominica legendam, cujus officium per dictam diem octavam impeditur.

III. *Cum de ea fiat officium.* Talis fuit opinio Gavanti *sect. 6. cap.* 19. *n.* 3. cui subscripsere Rubricistæ ceteri, Halden *par. 3. tit.* 4. *num.* 4., Guyetus *lib.* 4. *cap.* 6. *quæst.* 5., Pittonus *de Sacr. Ritib. num.* 868., Fagioli *Kalen. perp. in annot. ad Junium*; aliique communiter. Qua de subscriptione haud ego mirari valeo, etsi ad rationis pondus minime regat; extat enim Rubrica in octavario Romano præferentiam tribuens præfatis diebus sextæ, & septimæ, quinimmo etiam pro his in eodem lectiones exarantur, & Gavantus *loc. cit.* meminit cujusdam Decreti, per quod deciditur, octavam SS. Trinitatis in propria Ecclesia digniorem esse octava Corporis Christi; Si autem dignior, utique & officium assequi debebat, cum in paritate ritus Rubricæ semper digniori concedant officium, ad quod respexisse videntur verba illa inquisitionis, quæ dum de octava Trinitatis officium faciendum esse asserunt, in rationem produeunt, *Quia est dignior octava Corporis Christi.*

IV. Ad dubium nihil Congregatio respondet, sed suppositum negat, & de octava Corporis Christi officium præscribit, seu magis faciendum esse declarat; Octava enim Corporis Christi eo est donata privilegio, ut solum officia duplicia admittat, & semiduplicia respuat; quare cum dies infra octavam Trinitatis semiduplicis tantum sint ritus, & tales, ut occurrenti festo semiduplici etiam cederent, quomodo unquam contra octavam Corporis Christi prævalere poterant?

V. Ad primum itaque dicito præfatam Rubricam octavarii Romani perperam esse invectam, & corrigendam, ac lectiones dictarum dierum expungendas. Ad 2. Decretum illud non extare in Congregationis Regestis, & a Gavanto ipso assignari propterea non potuisse ejusdem annum, nec mensem, nec diem, sub quibus prodiit. Quatenus cum extaret, sicuti extat approbatio octavarii Romani, per præsens Decretum te maturius ponderata cassatum fuisse una cum approbatione præfata, quantum ad præsens attinet. Ad 3. digniori quidem in occurrentia tribuendum esse officium, sed tamen dummodo in minus digno privilegium non habeatur; quare videmus officium usque feriale vi privilegii præferentiam assequi super festis primæ classis nedum Sanctorum, Deiparæ, sed etiam Domini. Ut dicebamus autem dies infra octavam SS. Trinitatis, licet digniores sint, non gaudent nisi ritu semiduplici, & cedunt occurrenti festo etiam Sanctorum, & plusquam instar festi semiduplicis Domini considerari non valent, cum tamen octava Corporis Christi, quæ semiduplex festum quodlibet ex privilegio abigit, etiam occurrens semiduplex festum Domini depelleret; quia autem dies infra octavam non sunt ex officiis transferibilibus, earumdem commemorationem Decretum præscribit.

VI. Ex his habes, quid in similibus faciendum sit, quapropter si apud Augustinienses Festum Beatæ Mariæ de Consolatione, quod sub ritu duplicis primæ classis iisdem indultum est celebrare in Dominica prima post festum S. Augustini; cum octava concessum veniret, uti reipsa cum ea celebratur, ubi est Titulus, in diebus sequentibus intra octavam ejusdem S. Patris fieri non deberet de octava B. Mariæ, licet digniore penes personam, sed de octava S. Augustini, tamquam digniore secundum privilegia; hæc enim apud ipsos excludit festa quæcumque semiduplicia, & duplicia, quæ non sunt altioris ordinis. Quæ tamen limita, dummodo simili, vel ampliori instructa non foret privilegio octava dignior secundum personam.

VII. Cur in officio Festi, & diei octavæ fiat commemoratio occurrentis Dominicæ, non levis quæstio est; cum enim officium Dominicæ in honorem SS. Trinitatis potissimum noscatur institutum, locum habere videtur regula illa officii communiter recepta, quod *de eodem fieri non potest simul officium,* & com-

& commemoratio. Gavantus *sect. 6. cap. 19. num. 2.*, hoc factum esse asserit, *ne omittatur Dominica, cujus oratio est Ambrosiana*. Grancolas, id præstari, *quia & fit in quibuscumque festis, nulla habita consideratione, quod Trinitatis officium nihil aliud est, quam officium Dominicæ*. Quas subdimus, potiores nos arbitramur esse rationes. Prima est, quod in officio Dominicæ expressa memoria non habetur SS. Trinitatis, sed solum latens quædam, & occulta, & hæc est una ex rationibus, ob quas Vigilia omnium Sanctorum admittit suffragia, & commemorationem simplicis, si quod occurrat. Secunda, quia in officio Dominicali etiam recolitur mysterium Resurrectionis, de quo non sufficiens, vel nulla in festo Trinitatis habetur memoria.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CXXXV.

Diebus infra octavam SS. Trinitatis, ubi est Titulus Ecclesiæ, & in festis infra dictam octavam occurrentibus, non debet ad Primam dici Symbolum S. Athanasii. S. R. C. 8. Junii 1709. *in Bracharen.* ex Metain in Indice Decr. Brev. num. 247.

I. SUper Auctore symboli, quod hic S. Athanasio adscribi videtur, sermonem facere non putamus; hanc enim rem doctiores, & eruditiores occuparunt calami, & ad præsentis explanationem Decreti nihil refert, cujuscumque sit illud Auctoris. *Sancti Athanasii* dicitur, non quidem aliquid super hanc rem decernendo, sed juxta nuncupationem, quam a communiori sententia in Breviario ipso Romano sortitum est, & juxta quam communiter circumfertur.

II. Honorius Augustudonensis *lib. 2. cap. 19.* refert in quibusdam Ecclesiis quotidie ad Primam præfatum Symbolum cum oratione Trinitatis *Omnipotens, qui dedisti famulis tuis veræ fidei Trinitatis &c.* recitatum fuisse, idemque colligitur ex Ordinario S. Apri Tullensis, atque ex consuetudinibus Cluniacen. ab Udalrico collectis *lib. 9. cap. 3.*, ubi habetur: *Quicumque* (ita incipit prædictum Symbolum) *nullo die omittitur a nobis, sed in privatis diebus dicitur simul cum aliis Psalmis, in Dominica post Preces*. Romanus usus tantummodo fert illud recitare in diebus Dominicis, quibus utpote cultui SS. Trinitatis specialiter destinatis, quadrat admodum, cum in eo habeatur clarissima explicatio, & confessio mysterii ejusdem SS. Trinitatis. Mos hujusmodi illud recitandi in Dominicis tantum, in Attonis Basileensis Capitularibus reperitur: *Ut fides S. Athanasii a Sacerdotibus dicatur, & ex corde die Dominico ad Horam Primam recitetur*. Ulricus quoque *lib. 1. cap. 3.* de more agit illud Dominicis solum recitandi: *Nonnullæ Ecclesiæ nonnisi in Dominica*. Quo autem tempore Romano officio insertum fuerit, compertum non est; de hac tamen re agit Amalarius, testaturque ætate sua recitatum fuisse.

III. De Festo SS. Trinitatis, cui asserta de causa idem symbolum Rubrica concedit, ortum est dubium, num ubi Trinitas est Titularis, debeat illud recitari diebus omnibus infra octavam, sive officium fiat de octava, sive de festis? Raynaudus *in Netroclytis spirit. par. 5. fol. 16.* contendit, per totam octavam quotidie esse recitandum, eo quod officium per totam octavam sit celebrandum, ut in ipso festo; in hoc autem festo non dicitur ratione Dominicæ, utpote de qua non fit officium. Gavantus *sect. 5. cap. 20. num. 4.* censet nonnisi in festo, & die ejusdem octava, non autem in diebus infra octavam esse recitandum, quia Dominicæ assignatum videtur, in quam incidunt festum, & dies octava tantummodo. Lohner *par. 2. prax. Divin. off. tit. 3. §. 5. num. 2.* opinatur festo dumtaxat ratione mysterii esse concessum, adeoque neque per octavam, neque in die octava esse dicendum, quemadmodum quia in festo Epiphaniæ ratione mysterii omittitur Invitatorium cum Psalmo *Venite*, per totam octavam deinceps dicitur.

IV. Sacra Congregatio Gavanti sententiam approbavit, in præsenti Decreto declarans infra octavam non esse dicendum, in sequenti autem idipsum confirmans, & insuper addens, in solo festo, & ejusdem die octava esse recitandum. Si rationem exposcas, non aliam esse arbitror, quia festo Trinitatis ratione Dominicæ, cui est addictum, reperitur concessum, quare cum in Dominicam incidat etiam dies octava ejusdem, non autem dies infra octavam, in illis quidem, secus vero in his jure fuit dici præscriptum; si enim festo ratione sui competeret, utique & diebus infra octavam, quæ non sunt, nisi continuatio festi. Infra octavam tamen, quando officium fit de eadem, non quoties fit de Sanctis, licet cum commemoratione octavæ; quoniam nec in Dominica, quando de festo aliquo recitatur, locum habet, quantumvis Dominica numquam commemorationem cum nona insuper lectione homiliæ deperdat.

V. Cur autem Dominica præfatum Symbolum invehat in festum SS. Trinitatis, & non in cætera festa, quæ in ea quandoque celebrantur, ratio in promptu est, quia Trinitatis officium nihil aliud est, quam officium Dominicæ, quod itidem in honorem Trinitatis dicebamus institutum, unde & Trinitatis festum non semel *Dominicam Trinitatis* videmus appellari. Cum itaque ubi Trinitas est Titularis, in die octava ejusdem, quæ in Dominicam incidit, non minus, ac in festo, Trinitatis officium celebretur, *& Dominica Trinitatis* appellari queat, utique & in die octava symbolum deboit recitari, secus vero in diebus infra octavam, in quibus quidem officium fieri debet ut in festo, sed tamen dumtaxat secundum ea, quæ festo ut tali competunt, non autem quæ eidem ratione diei, in quam incidit, conveniunt, cujusmodi est symbolum S. Athanasii. Incidat verb. gr. infra octavam aliquam B. Mariæ festum habens octavam, jam ad Primam in festo præfato locum habet versus *Qui natus es de Maria Virgine*, & in Hymnis terminatio *Jesu tibi sit gloria &c.*, hæc tamen nihilominus non dicuntur in iisdem diebus octavæ, quæ supersunt expirata octava Beatæ Mariæ. Cedo, cur ita? Nonne quia res illæ locum dumtaxat in festo habent ratione octavæ B. Mariæ? Ita igitur & dicito de symbolo, quod solum ratione Dominicæ in Trinitatis festo recitatur.

VI. Dices 1. Si Trinitatis officium non est, nisi officium Dominicæ, infra octavam Trinitatis, quando officium fit de ea, non dicitur aliud, quam officium Dominicæ, ergo si in Dominica, quando officium fit de Dominica symbolum recitari debet; utique & in prædictis diebus infra octavam. 2. Rubrica generalis 33. *num. 2.* postquam præscripsit in Dominicis, quando officium fit de iisdem, symbolum esse dicendum, addit *& in Dominica Trinitatis*; cui Rubricæ consonat etiam Rubrica præfixa eidem symbolo, quod ex mandato ejusdem & in Dominicis, & *in Festo Trinitatis* recitandum dicitur; si autem ratione Dominicæ symbolum competeret festo Trinitatis, & hoc non esset aliud, quam officium Dominicæ, jam vides quod inepte additæ fuissent expressiones illæ, *& in Dominica Trinitatis, & in Festo Trinitatis*.

VII. Ad primum dicito, infra octavam Trinitatis equidem non repeti nisi officium Dominicæ, ut bene arguebatur, sed non propterea symbolum esse dicendum, quia hoc non est alligatum officio Dominicæ absolute, & simpliciter, sed diei Dominicæ, quando in ea dicitur officium de Dominica, seu magis officio Dominicæ in die Dominica recitato. Super his te instruat officium Dominicæ, quæ in feriis anticipatur; in hoc enim, etsi Psalmi desumantur ex feria, officium Dominicæ dicitur, & tamen, quia non dicitur in die Dominica, in eo locum non habet symbolum S. Athanasii.

VIII. Ad 2. a Rubrica illa generali addi *& in Dominica Trinitatis* dumtaxat ad removendum dubium, quod oriri poterat super dicta Dominica, eo quod etsi officium ejusdem reapse sit de Dominica, attamen differens videri poterat, cum non desumatur ex Psalterio, præsertim quia præcedenter a symbolo immunes fecerat Dominicas infra octavas Nativitatis Domini, Epiphaniæ &c., in quibus licet revera officium fiat de Dominica, ex Psalterio tamen minime depromitur. Accedit, quod explicat *in Dominicis infra octavas alias* esse dicendum, super quas minus profecto dubium esse poterat, cum in iisdem ut in psalterio recitetur. Si itaque has Dominicas nihilominus explicat, eo quod antecedenter Dominicas infra octavas Domini exceperat, multo magis explicare debuit Dominicam Trinitatis, in qua officium Dominicæ non fieri facile credi poterat, tum quia differens est a psalteriali, tum quia instar festi se habet, & in eo legitur nona Lectio homiliæ cum commemoratione Dominicæ. Responsio jam patet ad Rubricam alteram, seu magis hæc Rubrica laconismo concepta, nobis suggerit responsionem, quam præcedenti fecimus. Cantat autem: *Sequens symbolum dicitur in Dominicis tantum, quando fit officium de Dominica ut in Psalterio*. Hucusque explicat, in quibus Dominicis sit dicendum, & simul excipit Dominicas illas infra octavas Domini &c., in quibus ut in Psalterio non recitatur; at vides, quod statim itidem excepta manebat Dominica Trinitatis, in qua non dicitur officium ut in Psalterio, & ideo addi necesse fuit, *& in festo SS. Trinitatis*. Quod autem hic dicitur *festum Trinitatis*, quia instar festi se habet, in priori Rubrica dicitur *Dominica Trinitatis*, quia dictum festum non est, nisi officium Dominicæ solenniori ritu ea die celebratum; unde ex hac Rubrica, quæ *in Dominica Trinitatis* symbolum dicendum esse mandat, expositionem Decreti uno verbo nos concludere volumus, in festo, & die octava ejusdem Trinitatis symbolum esse dicendum, numquam vero in diebus infra octavam, quæ *Dominica Trinitatis* nullatenus vere dici queunt.

DECRETUM III. CAPITIS, IN ORDINE CXXXVI.

Ubi Festum SS. Trinitatis est Titulus Ecclesiæ, non est dicendum per totam octavam, sive officium fiat de octava, sive de alio Festo occurrente, symbotum S. Athanasii, sed solum in solemni festo SS. Trinitatis, & in die octava ejusdem. S. R. C. 5. Maji 1736. *in Einsidlen.* Ex Merato in Indice Decretor. Brev. num. 313.

I. EXpositioni, quam præcedenti fecimus Decreto, nobis non suppetunt, quæ addamus, nisi quod dispositio itidem procedit, ubi Trinitatis festum quocumque ex titulo habet octavam, tametsi Ecclesiæ Titulare non sit; non enim particulari aliqua de causa eidem ut Titulari dispositio adaptatur, sed generali ibidem producta, quæ propterea, & generalem dispositionem efficit, licet utrumque Decretum causa petitionis de Trinitate ut Tutelari loquatur.

CAPUT XVIII.

De octavis Festorum.

I. Altera Festi Comes, sunt verba Guyeti *lib. 1. cap.* 18. est, ac veluti pedissequa octava, quæ ipsum extendit, ac prorogat, ut vigilia prævenit. Nam ut ait Radulphus prop. 19. *Cum Festivitatum termini regulariter ponantur de Vespera in Vesperam, magnitudo festi id exigit, ut prius incipiatur, & tardius terminetur*, primum præstat Vigilia, secundum octava. Cum itaque in superioribus egerimus de Vigiliis, & nunc vix digrediamur a longa discussione super octava Corporis Christi, ac SS. Trinitatis, rectus doctrinæ ordo profecto expostulat, sermo modo instituator de Festorum Octavis, quæ principaliorum Festorum, cujusmodi sunt Festa Dedicationis, Tituli Ecclesiarum, ac Patroni Locorum, de quibus in superioribus late itidem egimus, officia indispensabiliter ex Rubricarum mandatis extendere assolent, ac prorogare.

II. Octavæ, hoc est per octo consequentes dies Festa quædam celebrandi mos, a Judæorum Ecclesia originem suam trahunt, Gavanto teste *in Præf. ad Octav. Rom.* Primus enim Moyses, quamvis alias festivitates non ultra septimum terminaret diem, Festum tamen Tabernaculorum mense septimo ita instituit, ut per octo continuaretur dies, & octavus æque, ac primus haberetur celeberrimus, atque sanctissimus. *Levitici* 23. 36. Gavantum utique carpere quis posset, quod nostrarum octavarum originem desumat a Tabernaculorum Festo, quoniam Feriæ Tabernaculorum septem dumtaxat durabant diebus, quibus elapsis, octavus, qui sequebatur, ad aliud pertinebat festum, hoc est ad Cœtum, atque Collectam, uti bene docet D. Thomas 1. 2. *quæst.* 102. *art.* 4. *ad* 10. Verum quia festum hoc connexum erat cum præcedenti, bene potuisse Gavantum ab his octo diebus nostrarum octavarum originem haurire animadvertit Samellus *tom. 4. suarum Epist. epist.* 20.

III. Ceterum quantumvis argumentum e Tabernaculorum festo petitum, haudquaquam subsisteret, non sic tamen est de aliis, quæ ex Lege veteri ad eundem effectum præfatus producit Auctor; Salomon enim post delatam Arcam Testamenti in Templum a se summo Deo dicatum, detinuit populos diebus octo in hostiis pacificis, & holocaustis, quos dimisit in die octava. 3. *Reg.* 65. Cum autem illud idem Templum aliquanto post fuisset profanatum, expiavit illud Ezechias Rex diebus itidem octo, & sanctificavit. 2. *Paralip.* 29. Haud secus præstitere Machabæi, qui diebus octo Altare dedicarunt offerentes holocausta magna cum lætitia, & sacrificium salutaris, & laudis, statuto etiam hujus dedicationis annuo festo ad dies octo. 1. *Machab.* 4. Hujusmodi uti laudabiles consuetudines non modo Dei Filius in humanis degens non abolevit, sed exemplo suo confirmavit, & probavit, tum ad Encænia *Joan.* 10., tum ad Scenopegiam *Joan.* 7. ascendens, & immorans usque ad octavam diem. *In novissimo quippe die magno Festivitatis stabat Jesus &c.*

IV. His edocti Apostoli, & Apostolici viri octavarum Sacramenta ad nos usque transmiserunt, & pro diversorum ratione Festorum minus, magisque celebres indixere octavas. Certe ab Apostolorum tempore, ex eorumque institutione teste Baronio *anno Dom.* 58. *numer.* 82. cœptæ sunt coli Paschatis octavæ, & Pentecostes, ita ut retentis nominibus, quæ apud Hebræos erant in usu, augustiora tamen mysteria, quæ nova erant in illis, celebrarentur, nimirum Crucis, & Resurrectionis Dominicæ in Paschate, & Adventus Spiritus Sancti Paracliti in Pentecoste. Eadem autem ratione, qua Apostoli prædicta festa servanda decreverunt, qui iisdem successerunt, Apostolici viri reliquos dies festos cum octavis invexerunt, ut celebriores solemnitates etiam octavarum additione illustrarent.

V. Ejusmodi fuere festa Nativitatis, Epiphaniæ Domini, de quorum octavis meminit Ordo Romanus, editus in lucem Stephano Summo Pontifice, Pipino, seu Carolo Magno procurante. Octavæ Ascensionis Domini, quæ est festum antiquissimum, meminit Radulphus *prop.* 19., qui & dividit alias octavas in majores, & minores, & majores vocat Assumptionis, & Nativitatis B. Mariæ, nec non Apostolorum Petri, & Pauli, minores vero Andreæ, Laurentii, Martini, & penes Carthusienses, Joannis Baptistæ. Amalarius antiquior Radulpho novit octavas SS. Stephani, Joannis Evangelistæ, & Innocentium. Urbanus IV. instituit octavam Corporis Christi, & Felix IV. sancivit *de consecr. dist.* 1. *cap.* 17., ut per octo dies Dedicatio colatur Ecclesiarum, & reapse in Dedicationibus Ecclesiarum Tyri, & Hierosolymæ a Constantino constructarum celebritatem octiduo perdurasse, referunt Eusebius, & Sozomenus, quorum posterior annotavit, anniversarium quoque Dedicationis Ecclesiæ Hierosolymitanæ quotannis celebratum fuisse, *Quotannis initiationes sacrorum peragantur, & dies octo conventus fiant.*

VI. Refert Guyetus *lib.* 1. *cap.* 18. *quæst.* 9. quod ex octavis erant olim aliæ solemnes, seu majores, aliæ non solemnes, seu minores, quarum utrarumque inter se se discrimen fuse adducit Radulphus *prop.* 19. quod videlicet in majoribus illis officium diei octavæ esset ix. lectionum, diebus vero intermediis trium cum solemnitate quasi forent temporis Paschalis, & de simplicibus occurrentibus fieret tantum memoria. In minoribus vero dies octava trium tantum erat lectionum, & in ceteris fiebat officium de feria, vel de simplici occurrente, adeo ut ejusmodi octavis Psalterii ordo non interrumperetur, nec cessarent suffragia communia, preces, aliaque ejusmodi, & officio occurrenti neque ulla de octava fieret commemoratio, & his octavis asserit Meratus *loc. cit.* aliquod vestigium adhuc extare in Breviario Romano pro S. Agnete, in cujus octava *Sanctæ Agnetis secundo* officium fit; nihil autem de ea in diebus intermediis. Verum quoad hoc fallitur, ut notatum fecimus *in Decr.* 12. *cap.* 9. *num.* 32.

VII. Addit Micrologus *cap.* 40. Romæ octavis omnibus etiam Domini Nostri, excepta Pascharis, & Pentecostes hebdomada, Psalmos de feria ad Matutinum numquam prætermissos fuisse, licet Invitatorium, Antiphona in Psalmos, & Responsoria de festo essent, quia tres tantum lectiones in octavis erant. Quinimmo ait idem Auctor cap. 44. *Juxta Romanam auctoritatem nonnullorum Sanctorum octavas observare debemus, nisi unde certam aliquam traditionem a Sanctis Patribus habemus. Eorum quoque, quorum octavas celebramus, nullam quotidianam mentionem per interjacentes dies agimus, quia nullam auctoritatem inde habemus, exceptis de S. Maria, & de S. Petro, quorum memoriam & alio tempore non cessamus celebrare.* Hæc Micrologus, qui floruit sæculo undecimo, ex quibus eruitur, de festis B. Mariæ, scilicet ejus Assumptione, & S. Petri juxta Romanum morem, non officium, sed commemorationem tantum diebus intra octavam fieri soluisse.

VIII. Octavæ minores, seu non solemnes exclusæ fuerunt a novo Breviario Pii V. præcipiente Rubrica VII. *de oct. num.* 1., quod *de octava fit officium, vel saltem commemoratio (quando aliquo festo, vel octava impeditur) per octo dies continuos:* quapropter si quæ ex Ecclesiis Breviario Romano addictis de dictis octavis adhuc agerent, eas supprimere deberent, vel saltem easdem ad id faciendum consulerem, licet ante Bullam Pii V. introductæ forent, & postmodum semper retentæ. Octavæ autem majores, seu solemnes per Breviarium Pii V. sunt quidem approbatæ, ita tamen, ut in die octava officium de ea duplex minus fiat, & infra octavam semiduplex; quare si aliqua foret ex hujusmodi octavis, quæ ante dictam Bullam Pianam radices haberet, nec postmodum esset intermissa, eadem retineri posset, de ea officium instituendo sub ritu respective duplici, vel semiduplici; & quidem etiamsi consuetudo ferret, de eadem ut antea officium dumtaxat celebrare, quoniam hujusmodi consuetudo, tamquam difformis, ac contraria Rubricis Romanis tollenda foret, ac reformanda juxta Rubricam citatam, quæ diebus intermediis officium semiduplex, & in die octava duplex minus faciendum esse præscribit *in illis festis, quæ apud quasdam Ecclesias, Congregationes, & Religiones consueverunt solemniter cum octavis celebrari.* Nota lv *Solemniter*, ut ediscas octavas solemnes, non autem minores & non solemnes fuisse approbatas, adeoque non has, bene vero illas posse sustineri, & ut supra regulari. Huic opinioni suum validum præstat suffragium Guyetus *lib.* 2. *cap.* 13. *quæst.* 2.

IX. Usus est Ecclesiæ Cenomanensis duos dies proxime sequentes post Festum Assumptionis B. M., & post Festum S. Juliani Patroni sui, celebrandi ritu admodum solemni, eo nempe, quem vocant semiduplicem, hoc est, si ad Romanum reduxeris, duplici 2. classis instar veluti festorum Paschæ, & Pentecostes, e quibus proximi duo dies ritu admodum celebri ubique in Ecclesia coluntur; quæ utique consuetudo a nonnullis quoque Ecclesiis in simili olim usitata erat. Est item consuetudo Ecclesiæ Cenomanensis, Senonensis, & aliarum, ut Festorum præcipuorum, seu primæ classis, diem octavam ritu solenniori peragant. Legitimum id illis, utpote jus Breviarii proprii sartum, integrumque habentibus; haud tamen ab aliis Romanum usum sequentibus admittendum, sunt siquidem hujusmodi penitus formæ Romanæ repugnantia. Idipsum dici debet, si quæ ex Ecclesiis diem octavam ad semiduplicem ritum deprimeret?

X. Dices 1. Octavæ vi consuetudinis ante Bullam Pii V. invectæ sustineantur; quidni igitur & earumdem ritus altior, aut depressior?

XI. ℟. Quod dispar est ratio, quoniam festa, & octavæ consuetudini memoratæ innixæ, in Rubricis approbationem habent, & ideo titulum, quo se tueantur, legitimum. Quoniam vero eædem Rubricæ, quæ octavas approbant, ritum, quo debent celebrari, insimul insinuant, ideo ille solum legitimus, & approbatus censetur, & quicumque alter illegitimus, atque prorsus proscriptus.

XII. Dices 2. In festis retinetur & ritus, licet Rubricæ, vel Decreta alium eisdem consignent, unde in Decreto 1. cap. 4. vi consuetudinis legitimæ Sancto Reliquiæ concessimus nos ipsi ritum altiorem, etsi Decreta eidem tantummodo duplicem minorem adscribant; quare non idem igitur fieri poterit in octavis?

XIII. ℟. Bene id in festis, quia Rubrica 1. *de off. dupl. num.* 1. iisdem, quæ apud quasdam Ecclesias solemniter celebrari consueverunt, officium dat duplex non quidem ad aliquam speciem ejusdem determinatum, sed duplex absolute, & generice sumptum, seu prout abstrahit a quacumque duplicis specie, ut innegabile apparebit dictam Rubricam consulenti, adeoque consequenter approbat quamcumque duplicis rationem, qua vi consuetudinis gaudet. Dum autem de octavis ex consuetudine agit, ritum determinate indicit, & ideo quicumque alter censetur proscriptus. Quia tamen & festis ex consuetudine non depressiorem, sed altiorem Rubricæ I. & II. indulgere videntur, nec dubitamus, quod consuetudo, puta celebrandi

festum

festum Patroni principalis sub ritu duplici minori, reformanda foret, & reducenda ad tramites ritus per Romanas Rubricas præscripti.

XIV. Refert Guyetus in Breviario Dominicanorum quatuor, aut quinque constitutos esse octavarum ritus diversos, quos utpote alienos a ritu Romano in usum esse non posse ab Ecclesiis huic ritui addictis certum cum sit, nec recensendos putamus, uti nec usum Breviarii Monastici diebus infra octavam non assignandi, nisi tres lectiones de vita Sancti, aut de sermone alicujus Sancti Patris. Hæc namque jure Breviarii proprii quidem stant, sed ab Ecclesiis ritus Romani usitari non valent, habent siquidem istæ Romani Breviarii leges, a quarum præscriptis fas non est proculdubio, ne minimum quidem, recedere.

XV. Sunt, qui anticipant diem octavam, quoties hæc incidit in festum aliquod solemne, vi cujus de ea in proprio die officium fieri nequit. Sic in Breviario Turonensi anticipatur octava S. Mauritii pridie Dedicationis S. Michaelis: in Senonensi octava Inventionis S. Stephani pridie S. Laurentii, & octava S. Lupi pridie Nativitatis B. Mariæ. Pictavis anticipatur dies octava Epiphaniæ pridie S. Hilarii, & octava S. Hilarii pridie SS. Fabiani, & Sebastiani; & Parisiis octava Corporis Christi pridie Nativitatis S. Joannis Baptistæ, vel SS. Petri, & Pauli, quando in hunc, vel illum diem incidit. Quærit Guyetus *lib. 2. cap. 5. quæst. 3.*, an id fiat legitime? & resolvit, quod non; tum quia falso appellatur dies illa octava, cum sit tantum septima a die festi; tum quia si contingat impediri quoque diem illam septimam, erit demum anticipatio pari jure facienda in diem sextam, & sic consequenter; quod omnino est absurdum. Denique tamen litem ita dirimit, *ut videlicet quibus in Ecclesiis Breviario Romano adstrictis usus ejusmodi minime est inductus, haudquaquam inducatur; est enim contra formam præscriptam a Rubricis. In aliis vero vel quæ sui juris sunt, propriumque habent Breviarium, vel licet Romano utantur, quæ consuetudinem ejusmodi legitime inductam hactenus retinuere, retineatur. Cum enim Ecclesiæ illæ Titulares sint, seu Cathedrales, aut Collegiatæ insignes, valet in iis clausa illa Rubr.* 10. *num.* 1. *Nisi Titularis Ecclesiæ privilegio aliter fieri oporteat*. Verum etsi id procedere queat quoad Ecclesias, quæ sui juris sunt, propriumque habent Breviarium, habent siquidem istæ una & proprias leges, a quibus id fieri permittitur; quomodo unquam id fieri poterit ab Ecclesiis Romani ritus, quæ in contrarium habent expressas Rubricas, seu leges, a quarum observantia se dispensare non valent? Quid autem unquam expressius in Breviarii Romani Rubricis, quam quod impedita die octava per officium altioris ritus, per solam commemorationem in proprio suo die debeat expleri? Videatur Rubrica X. *de Transl. fest. num.* 1. *&* 2., & Rubrica IX. *de Commem. num.* 4., necnon Tabella occurrentiæ una cum Rubricis sub ipsa signatis. Nec relevat consuetudo post Bullam Pii V. semper retenta, quandoquidem ea legitima esse nequit, utpote contra claram Rubricarum dispositionem ab initio tenta, ac postmodum custodita; quæ autem ab initio non subsistunt, nec tractu temporis firmantur, unde *ff. de reg. jur. l. quod ab initio, & ff. de pac. l. si tibi decem §. si pactus* dicitur *Quod ab initio non valet, tractu temporis non potest convalescere*. Ad clausulam vero illam *Nisi Titularis Ecclesiæ privilegio &c.* ex mox dicendis solutio patebit.

XVI. Translato festo, quod habet octavam, transferunt aliqui etiam ipsam octavam, & sic apud Ordinem Prædicatorum in usum esse asserit Guyetus *lib. 4. cap. 12. quæst.* 2., & Breviarium antiquum Casalis Benedicti ad translationem festorum occurrentium infra octavas Paschæ, & Pentecostes, translationem quoque octavæ permittebat, ita ut hæc inciperetur a celebratione festi, non a die, quo istud occurrit. At hoc reprobatur penitus pro Breviario Romano adstrictis per hujus Rubricam de Transl. fest. num. 5. *Quando Festum habens octavam transfertur, non ideo dies octava transfertur, sed ipsa die de ea fiat commemoratio, quæ alias erat octava, si Festum non fuisset translatum. Quod si post totam octavam transferri contigerit, illo anno celebretur sine octava: nisi Titularis Ecclesiæ privilegio aliter fieri oporteat*. Hunc igitur ad effectum unice suffragari potest privilegium, si quod Ecclesia aliqua habet, quemadmodum eo potiuntur Ordines S. Benedicti, & Minimorum pro eorundem respective Fundatore. At reliquæ Ecclesiæ, quæ privilegium non habent stare debent legibus, quinimmo, & quæ privilegio sunt donatæ, ad ceteras octavas illud extendere nequeunt, privilegium enim est facultas aliquod faciendi contra Leges, Canones, & Jura, unde urget vis Legis pro iis omnibus, quæ in privilegio non sunt comprehensa, alias Lex omnis solveretur, naturaque ipsa privilegii destrueretur. Guyetus *loc. cit. quæst.* 4. *&* 5. privilegio æquiparat usum ab antiquo legitime retentum etiam relate ad eas Ecclesias, quæ Breviario Romano utuntur. At superius dicta satis ostendunt, prædictum usum, utpote contra expressam Legum dispositionem retentum, haud posse esse legitimum, & sic nec suffragari utentibus Breviario Romano, sed esse reformandum sicuti Guyetus ipsemet id asserit de octavis minoribus, & majoribus, ut dicebamus supra.

XVII. Duabus octavis simul occurrentibus prior terminabatur in aliquibus usibus ante inchoationem alterius, anticipata die illius octava ante hujus festum. Sic in Breviario antiquo Aurelianensi octava S. Joannis Baptistæ anticipatur ante festum Apostolorum Petri, & Pauli; octava Nativitatis B. Mariæ pridie Exaltationis S. Crucis, & octava S. Martini pridie S. Aniani. Sed hæc agendi ratio jam emendata fuit, nec a Romanarum Rubricarum infractione se tueri valet, aut vindicare qui ejusmodi usum inducit, vel inductum servat.

XVIII. Teste Radulpho *prop.* 19. octava nota est, & index magnæ præ aliis solemnitatis, & ideo non frequens adeo, nec trita esse debet, ut inde periculum sit, ne vilescat, quæ vox est Durandi *lib. 6. cap. 1. num.* 42. Vilescit autem maxime, si quamplures sint particulares, & propriæ. Ex particularibus, & propriis tres a Rubricis approbantur, Dedicationis scilicet, Titularis propriæ Ecclesiæ, & Patroni principalis loci. His addi queunt octavæ Dedicationis, & Titularis Ecclesiæ Cathedralis, necnon Ecclesiarum propriæ adnexarum, ac unitarum, uti & eæ Patronorum principalium Regnorum, Dominiorum, & Provinciarum &c., quæ omnes ad easdem Rubricas reducuntur, ac celebrari respective possunt juxta ea, quæ dedimus in Capitibus 1. 2. & 3.

XIX. In Breviario Romano sexdecim sunt constitutæ, quinque de Christo Domino, nempe Nativitatis, Epiphaniæ, Paschatis, Ascensionis, & Corporis Christi, una de Spiritu Sancto, Pentecostes scilicet, tres de Deipara Maria, Assumptionis nempe, Nativitatis, & Conceptionis, septem de Sanctis, videlicet una de Nativitate S. Joannis Baptistæ, de SS. Apostolis Petro, & Paulo, de S. Laurentio, de Festo omnium Sanctorum, de S. Stephano, de S. Joanne Evangelista, & de SS. Innocentibus. Præter has octavas nulla alia institui valet seclusa particulari indulto; quod enim volunt nonnulli fieri posse octavam tum canonizationis, cum beatificationis Sanctorum, suo loco refutatum veniet.

XX. Octavarum aliæ sunt privilegiatæ, aliæ non, & ex privilegiatis aliæ magis, aliæ minus privilegiatæ existunt; unde ad quatuor classes, seu gradus eas revocat Gavantus *sect. 3. cap. 8. num.* 2. In primo gradu sunt duæ, nempe octavæ Paschatis, & Pentecostes, quæ occurrentia festa quælibet explodunt, & hæ a Leoniense Breviario appellantur *octavæ vivæ*. In secundo de octava Epiphaniæ, quæ duplicia 1. classis occurrentia dumtaxat admittit, & quæcumque alia respuit. In tertio gradu collocatur octava Corporis Christi, quæ pellit semiduplicia occurrentia, & translata, necnon duplicia majora, & minora translata, & solum patitur quæcumque duplicia occurrentia, & ex translatis solum duplicia 1. & 2. classis. In quarto gradu sunt ceteræ octavæ quæcumque, quæ a Rubricis generalibus unice reguntur, ac in sinu suo capiunt officia quælibet occurrentia novem Lectionum, quinimmo & translata, exceptis tantummodo semiduplicibus, quæ in sola sequenti die non impedita locum habent; has autem octavas prædictum Proprium Leoniense *octavas mortuas* nuncupat. Adsunt & aliæ octavæ propriæ, & particulares quæ ex privilegio festa aliqua magis, minusve expellunt, ut in Ordine Eremitarum Augustiniensium octava S. P. Augustini, quæ ex occurrentibus, & translatis solum admittit Decollationem S. Joannis Baptistæ, & duplicia 1. vel 2. classis. Verum de hujusmodi octavis nostrum nunc non est disserere, eæque ex factis privilegiis unice pendent. Magis Lectorem moneremus, quod Breviarium Parisiense inter octavas vivas collocat etiam octavam Assumptionis B. Mariæ; quod & alia præstant de octavis Dedicationis, & Patroni propriæ Ecclesiæ; perperam tamen quidem, cum nullibi præfatis octavis tale legatur factum fuisse privilegium, sed dispositioni Rubricarum sint utique plene relictæ, & adeo ut octava Assumptionis B. Mariæ in Breviario Romano per occurrentia festa modo sit quasi tota occupata.

XXI. In octavarum autem institutione plura mysteria, ac sacramenta scitu dignissima refert, & recognoscit Gavantus, quæ qui optat ediscere, brevem, sed accuratum legat ejusdem Auctoris tractatum, quem ipse in fronte sui Octavarii procemii loco apposuit; tempus enim est, quo nos non amplius Lectoris patientia abutamur, ac ad Decretorum explanationem properemus.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CXXXVII.

In primis Vesperis communibus diei Octavæ, & Dominicæ privilegiatæ, Vesperæ debent recitari cum Psalmis Sabbati, & a Capitulo de Dominica privilegiata, addendo in fine commemorationem diei octavæ. S. R. C. 9. Novembris 1622. ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 48.

I. EST ex Decretis, quæ Congregationis Regesta exarata non habent, prodiit tamen Gavanto præsente, ut ipsemet testis est *sect. 3. cap. 8. num.* 3., invectum reperitur inter Rubricas Breviarii Augustiniani *ad mensem Febr. num.* 2., Franciscani, *num.* 49. *&* 97., Octavarii Romani *tit* 11. *de concurr. num.* 4., illudque tamquam authenticum concordes referunt Auctores. Dubium autem non est, quod incidente die aliqua octava in Dominicis privilegiatis, officium debetur Dominicæ, & octavæ sola commemoratio. Dominicæ privilegiatæ sunt, quæ privilegio primæ, vel secundæ classis donantur, nempe Dominicæ omnes Adventus, & a Septuagesima ad Pascha. Quadragesima quidem octavas non patitur, sed tamen alicubi ex legitima consuetudine, aut particulari indulto nonnullæ celebrantur, quare de his etiam procedit Decretum, si excipias Dominicas Passionis, & Palmarum, de quibus in Capite sequenti agere reservamus.

II. Propositum fuit dubium, quid agendum foret in Vesperis Sabbati, quæ sunt communes diei octavæ, & Dominicæ

pri-

privilegiatæ, & Sacræ Congregationis consensus in varia scissus est placita; cum enim hujusmodi casus tunc in Breviario Romano evenire non posset, super eo nondum ulla facta erat provisio. Voluissent aliqui, primas Vesperas diei octavæ ritu duplici secitari; sed absurdum visum est inchoare cum omni solemnitate diem octavam, quæ sequenti die officium habere non potest, quare ex Rubrica XI. *de concurr. num.* 10. festo simplici occurrenti in feria IV. Cinerum, in qua solam commemorationem, non officium assequitur, solam item commemorationem assignat in primis Vesperis, licet eas a capitulo posset habere, subdique rationem, *quia cum in sequenti die festum non habeat officium, nec etiam convenit habere primas Vesperas in die præcedenti*. Vesperæ non sunt, nisi membrum quoddam officii divini, cujus corpus est Matutinum cum Laudibus, quare nonnisi monstruosum officium effici poterat ex Vesperis integris, aut dimidiatis, & Matutino ad simplicem commemorationem redacto.

III. Voluissent alii dimidiatas Vesperas usque ad Capitulum ritu semiduplici de octava, Capitulum deinde de Dominica; at hoc modo nec erant primæ Vesperæ de die octava, utpote semiduplicis situs, neque secundæ de septima die infra octavam, quæ ex sui constitutione Vesperas non habet, sed ejusdem Vesperæ sunt primæ Vesperæ diei octavæ, ut late tsaditur in Decretis quarto, & quinto sequentis Capitis.

IV. Maluissent alii, abrumpi octavam in Sabbato ad Vesperas, & nihil de ea amplius fieri; verum visum est nonnisi per adventum Quadragesimæ, Festi Pentecostes, & diei 17. Decembris juxta Rubricas octavas esse abrumpendas ob peculiares rationes, quæ cum minime militent in Dominicis privilegiatis, propterea ab octavarum celebratione non erat cessandum contra expressum ipsiusmet octavæ vocabulum.

V. Cum itaque eæ Vesperæ esse nec possent de die octava, nec de septima die infra octavam, nec suppeteret quidpiam aliud, cui adscriberentur, optime utique assignatæ fuerunt occurrenti Dominicæ, quæ cum in sequenti die habitura esset officium, jus quoque ad primas habebat Vesperas. Quoniam vero officium Dominicæ sic est constitutum, ut nonnisi a capitulo incipiat in primis Vesperis, Psalmi de Sabbato sumendi fuerunt, perinde ac si in eo Sabbato actum esset de feria, aut simplici festo; officium enim feriale in defectu alterius semper subrogatur, & succedit ex præscripto Rubricæ V. *de feriis num.* 1. Licet autem hujusmodi casus in Breviario Romano olim nunquam accidere posset, bene tamen modo in die octava Conceptionis Deiparæ, unde in illud fuit hæc Rubrica invecta; *Si dies octava inciderit in Dominicam, Vesperæ in Sabbato præcedenti dicuntur de feria, ut in Psalterio, & a Capitulo fit de Dominica cum commemoratione diei octavæ*; quæ pro quibuscumque consequenter similibus casibus debet deservire.

VI. *Addendo*, inquit Decretum, *in fine commemorationem diei octavæ*. Absurda nonnemini videtur hujusmodi dispositio, quæ in officio semiduplici Dominicæ mandat duplicis commemorationem, scilicet diei octavæ, uti alibi a nobis absurda censetur commemoratio semiduplicis, seu diei infra octavam in officio feriali. Verum etsi officium Dominicæ privilegiatæ semiduplex tantummodo sit, primæ, vel secundæ classis privilegio decoratur quoad expulsionem festorum occurrentium, quare dies octava transferri deberet, licet quia postea ex officiis intransferibilibus est, per solam commemorationem, quæ in casu impedimenti gerit vices officii, expleri debeat juxta Rubricam X. *de Transl. n.* 1. & 2., cui consonat Tabella occurrentiæ, quæ in occursu diei octavæ, & Dominicæ privilegiatæ, sub num. 2. notat: *commemoratio de primo, officium de secundo*. Differens autem est ratio de officio feriali, quod eatenus perimit commemorationem diei infra octavam, quatenus hæc impedit preces feriales, atque suffragia, quæ sunt intrinseca tali officio; at hujusce non extant rationis relate ad officium Dominicæ, & ideo hoc admittere potest commemorationem diei octavæ non obstante suppressione precum Dominicalium, & suffragiorum, sicuti hæc omittuntur etiam in Dominicis infra octavam.

VII. Hæc dicta sunto in hypothesi Decreti, in qua in præcedenti Sabbato actum supponitur de septima die infra octavam; si enim factum fuisset de festo, Vesperæ huic deberentur integræ, si duplex foret, dimidiatæ usque ad Capitulum, si semiduplex, ita expresse demandantibus Rubricis omnibus, & Tabella concurrentiæ, quæ quoque in concursu Dominicæ privilegiatæ, & sequentis duplicis, huic integras dant Vesperas, & si sequens festum fuerit semiduplex, festum solam commemorationem, Dominica assequitur officium. In utroque tamen ex his casibus omittenda non est commemoratio diei octavæ, cui quinam locus debeatur, quæ statim dabimus, diserte aperient.

VIII. Quæres 1. Quinam in primis Vesperis sit locus commemorationi diei octavæ incidentis in Dominicam privilegiatam, quando in præcedenti Sabbato actum est de festo?

IX. ℞. Quod si festum duplex est, de eo jam integræ sunt Vesperæ, in quibus prius fit commemoratio Dominicæ, quam diei octavæ; cum enim dies octava jam Dominicæ cedat officium, & Vesperæ de Dominica forent, si per festum impeditæ non essent, utique & commemoratio diei octavæ, quæ stat loco officii, illi de Dominica cedat oportet.

X. Si vero festum semiduplex fuerit, cum hoc habeat dimidium Vesperarum, congruit, ut ejusdem commemoratio præferatur illi de die octava, quæ in iisdem Vesperis non habet, nisi meram commemorationem. Ita sentit Gavantus *sect. 3. cap. 8. n.* 22., ubi hanc subdit rationem, quod *dies octava in toto die sequenti non habitura est nisi meram commemorationem*. In Gavantum insurgit Guyetus *lib. 4. cap. 13. quæst. 9.*, objicitque exemplum Dominicæ per annum, in qua si occurrat festum duplex, in primis Vesperis de hoc festo fit Dominicæ commemoratio ante eam semiduplicis, de quo in Sabbato factum est officium, licet de Dominica in postero die non fiat, nisi mera commemoratio. Verum Guyetus haud est assecutus Gavanti mentem, nec ejusdem vim argumenti; non enim in eo sistit, quod dies octava in toto die sequenti solam habitura est commemorationem, ubi semiduplex in præcedenti habuit officium, sed in eo, quod festum semiduplex habet earumdem insuper dimidium Vesperarum, ubi dies octava & in die sequenti, & in iis Vesperis habitura non est, nisi solam commemorationem; sensus igitur est, quod in Vesperis commemoratio illius, quod ultra commemorationem habet dimidium earumdem Vesperarum, præferenda est commemorationi illius, quod in iisdem Vesperis non habet, nisi meram commemorationem. Quod vero talis fuerit Gavanti mens, liquido eruitur, quoniam *n.* 14. in concursu Dominicæ privilegiatæ incidentis in diem octavam cum sequenti semiduplici, prius diei octavæ assignat commemorationem, quam semiduplici, licet hoc in sequenti die habiturum sit officium, ubi dies octava nonnisi meram habuit commemorationem in præcedenti, & præsertim quia hanc rationem adjicit: *Quia in pari gradu commemorationis nobilior est dies octava, quam festi semiduplicis commemoratio.*

XI. Quod si opponas Gavantum in rationem producere, quod *dies octava in die sequenti non habitura est nisi meram commemorationem*, adeoque unice respicere ad solam commemorationem, quam dies octava habitura est in die sequenti, & non ad eam, quam solam habet in iis Vesperis, ad differentiam semiduplicis, quod harum insuper dimidium habet. Namque fas est, advertas, quod non dixit *in die sequenti*, *sed in toto die sequenti*; totus autem dies sequens etiam primas Vesperas comprehendit. Jam vides autem, quod admodum dispar est exemplum, quod Guyetus objicit, quippe in eo casu in iis Vesperis tam Dominica, quam præcedens semiduplex solam habent commemorationem, quare cum simus in pari casu solius commemorationis, utique commemoratio Dominicæ, quæ præ semiduplici festo præferentiam habet, de quaque diceretur Capitulum, si duplex in ea non occurreret, facienda est ante eam præcedentis semiduplicis.

XII. Quæres 2. Quid sentiendum sit, quando in sequenti feria secunda occurrit festum novem Lectionum?

XIII. ℞. Vesperas deberi festo, si duplex est, cum commemoratione prius Dominicæ, cui dies octava jam cessit officium, & postea diei octavæ. Si vero festum est semiduplex, Vesperæ erunt de Dominica cum commemoratione primum de die octava, quam sequentis semiduplicis, quia sumus in casu solius commemorationis de utraque & consequenter commemoratio duplicis præferenda est commemorationi semiduplicis.

XIV. Quæres 3. Cuinam competat dignior locus commemorationi diei octavæ, aut illi de Dominica privilegiata 2. classis, quando ob simul occurrens festum 1. classis, illorum utrumque officium æque ad simplicem redigitur commemorationem, ut puta si in die octava Conceptionis Deiparæ alicubi simul occurrat Dominica 3. Adventus, & festum duplex 1. classis?

XV. Pittonus *lib. 2. de oct. num.* 1345., & 1351. digniorem tribuit locum commemorationi diei octavæ, & ita faciendum videtur, tum quia Rubrica IX. *de comm. num.* 11. commemorationem duplicis præfert commemorationi Dominicæ. Tum quia in tali casu tam dies octava, quam Dominica solam habent commemorationem; in casu autem solius commemorationis commemorationem duplicis præferentia donari præ illa semiduplicis superius nos ipsi dicebamus.

XVI. Nos in oppositum sentimus, & primas damus commemorationi Dominicæ; Rubricæ enim, & Tabella occurrentiæ in occursu diei octavæ, & Dominicæ privilegiatæ, huic officium, illi solam dant commemorationem; propterea videtur nobis, quod etsi officium Dominicæ quandoque impediatur, adhuc ejusdem commemoratio, quæ vices facit officii, & in hujus loco substituitur, prius ponenda sit, quam ea diei octavæ, de qua adhuc sola commemoratio fieret; si enim officium diei octavæ, etsi duplex sit, cedit officio semiduplici Dominicæ, cur & illius commemoratio non cedet hujus commemorationi? subrogatum enim sapit, & sequitur naturam ejus, in cujus locum subrogatus.

XVII. Ad primum itaque dicito, duplicis commemorationem semper præcedere eam Dominicæ per annum, non tamen illam Dominicæ privilegiatæ, sed hanc in solo concursu, ut diximus in Decreto 3., non autem in occursu. In concursu quidem, quia officium Dominicæ semiduplex est, diei octavæ duplex; in concursu autem duplicis cum semiduplici Rubricæ præferentiam exhibent duplici, licet semiduplex sit Dominica privilegiata super officio duplici, quoniam privilegium Dominicæ in favorem solius Matutini cum horis factum est, nec in Vesperas derivat. In occursu autem non, quia privilegium, quo gaudet Dominica, facit sibi cedere quodcumque duplex, præ quo est privilegiata, & tale privilegium extenditur etiam ad Vesperas relate ad officium illud, quod simul occurrens ad commemorationem redigitur, cum non conveniat officium illud habere Vesperas, quod in sequenti die solam commemorationem habiturum est, ut superius dicebamus, & præsens Decretum statuit, dum primas Vesperas dat Dominicæ, non vero diei octavæ simul occurrenti. Quod si dies octava officium, & Vesperas cedit Dominicæ privilegiatæ, utique & cedet commemoratio, quæ stat loco officii, vel Vesperarum.

XVIII. Ad 2. ita quidem secluso privilegio, secus autem si habeatur privilegium, quod duplici semiduplex preferre facit, uti evenit in casu. Universim sit itaque verum, quod in casu solius commemorationis prius facienda est commemoratio illius, quod secluso impedimento haberet officium, vel loquendo de Vesperis, harum potiorem partem, scilicet capitulum; hinc verb. gr. si incidat dies octava in festum duplex 2. classis, & die antecedenti celebratum sit officium de duplici minori, in Vesperis duplicis secundæ classis, prius fiet commemoratio diei octavæ, de qua, si impedita non foret, diceretur Capitulum, quam precedentis duplicis minoris, etsi in antecedendi die habuerit officium, ut magis patens fiet in expositione sequentis Decreti. In nostro autem casu adhuc remoto impedimento, quod ex parte duplicis 1. classis provenit, officium, vel Vesperæ deberentur Dominicæ.

XIX. Doctrinæ huic obstare videtur, quod in primis Vesperis duplicis incidentis infra octavam communem prius fit commemoratio præcedentis semiduplicis, quam diei infra octavam, etsi hec, si impedita non foret, haberet capitulum. Verum oppositionem hanc penitus dissipat exemplum Dominicæ per annum impeditæ per festum duplex, quæ in primis hujus Vesperis prius habet commemorationem, quam precedens semiduplex; cur autem id, nisi quia alias Dominica haberet Capitulum? Nos infra dicemus, quod attentis dumtaxat motivis rationis festum semiduplex integras habere deberet Vesperas in concursu cum die infra octavam, uti olim fiebat in festo semiduplici SS. Joannis & Pauli 26. Junii, quare dum commemorationi festi semiduplicis dignior datur locus, nonnisi fieret, quod de jure faciendum est. Quoniam vero in proposito casu divisio Vesperarum per Rubricas disposita manet, dicito, quod pro casu solius commemorationis de utroque, dum prius commemoratio festi semiduplicis præscripta est, nonnisi facta est dispositio ejus, quod de jure faciendum erat, licet pro casu concurrentiæ ex dispensatione capitulum tribuatur diei infra octavam. Quod si mavis Vesperarum divisionem in proposito casu de jure esse faciendam, dicito dispensationem se tenere ex parte festi semiduplicis, cujus commemoratio premittitur; cum tamen de jure prius fieri debuisset commemoratio diei infra octavam, de qua diceretur Capitulum, essque hoc unum ex pluribus privilegiis, quibus præ die infra octavam festum semiduplex tamquam nobilius decoratum extitit. Nonne dies infra octavam etiam cedit officium festo semiduplici occurrenti, & translato ab antecedenti die, in casu impedimenti per solam commemorationem expletur, immo & hanc deperdit semper in secundis Vesperis duplicis 1. classis, & etiam in iis 2. classis, quando in sequenti die habitura non est officium, cum tamen nihil hujusmodi habeat festum semiduplex? Nonne dies infra octavam nonnumquam & minus habet, quam festum simplex, cum hujus commemoratio locum habeat in laudibus duplicis 2. classis, qua caret dies infra octavam, quinimmo & in secundis Vesperis duplicis 2. classis, licet de eo in sequenti die facienda sit commemoratio? Quid igitur mirum, si etiam festi semiduplicis commemoratio priori loco denotata extitit relate ad commemorationem diei infra octavam?

XX. Inferes 1., quod si in casu presentis Decreti insimul occurreret dies altera infra octavam, dummodo itidem non esset die septima, & de ipsa in precedenti Sabbato recitatum foret officium, Vesperæ non forent de Psalterio, sed de ea octava usque ad Capitulum cum commemoratione prius illius diei infra octavam, quæ habet dimidium Vesperarum, & postea diei octavæ, instar praxis, quam servanda esse diximus, quoties in dicto Sabbato occurrit festum semiduplex; quod enim in memorato casu Vesperæ sint de Psalterio, unice evenit, quia dies septima Vesperas non habet, quibus non carent dies alteræ infra octavam. Diximus *dummodo de ipsa in præcedenti Sabbato recitatum foret officium*, quoniam si ipsa non habuisset officium, sed dies septima tamquam dignior, jam nec Vesperas posset habere, nec cum hac in tali casu concursus foret, sed cum prefata die septima.

XXI. Inferes 2. quod si dies octava alicujus Sancti occurrat infra octavam alteram, quæ non admittit nisi duplex 1. vel 2. classis, ut infra octavam S. Augustini apud Augustinianos, quæ duplici 1. vel 2. classis tantum cedit, officium faciendum non foret de die illa octava, etsi duplici, sed de die infra octavam semiduplici instar ejus, quod fit occurrente die octava in Dominicam privilegiatam. Quinimmo hoc in casu precedens dies infra octavam non cederet Vesperas diei octavæ sequenti, sed integras eas ipsa haberet, quia concursus in hoc casu non est cum sequenti die octava, sed cum altera die infra octavam, cum ea scilicet, quæ diem octavam ad solam redigit commemorationem. Ita reapse bene fit Patavii de die octava Inventionis S. Danielis, quæ apud eamdem Ecclesiam ex legitima consuetudine occurrit die 10. Jan. Idem dicito in similibus.

XXII. Inferes 3. Commemorationem prius deberi diei infra octavam hoc modo privilegiatam, quam diei octavæ, quando fit de festo 1. vel 2. classis, propter ea, quæ superius dedimus de Dominica privilegiata, quæ æque currunt de octava privilegiata.

DECRETUM II. CAP., IN ORDINE CXXXVIII.

Quando dies octava Dedicationis impeditur per Festum majoris ritus, & in ea occurrat Dominica, vel concurrat in primis, aut secundis Vesperis semiduplex, commemoratio diei octavæ facienda est ante commemorationem Dominicæ, & semiduplicis cujuscumque occurrentis. S. R. C. 5. Maji 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 310.

I. EXemplum nobis exhibetur diei octavæ impeditæ per festum duplex 1. vel 2. classis (hujusce namque rationis solummodo esse potest festum majoris ritus, quod diem octavam valet impedire) in quo occurrit Dominica, aut concurrit semiduplex aliquod in primis vel secundis Vesperis, & edocemur primo commemorationem diei octavæ preponendam esse illi de Dominica. Quæ precedens statuit Decretum, & nos ipsi ex Auctoribus produximus in ejusdem expositione, inquisitioni caussam dedere, sed non similem assecuta sunt declarationem, ubi namque ibi preferentia decernitur Dominicæ, hic tribuitur diei octavæ. Bene tamen in utroque casu, quoniam ibi sermo erat de Dominica privilegiata, cujus officium ratione privilegii præferentia donatur relate ad diem octavam, modo autem sermo procedit de Dominica per annum, cujus officium juxta Rubricas *de Dominicis num.* 1., *de Transl. fest. num.* 2. *&* 4. *de commem. num.* 2., aliasque cedit officio diei octavæ, quare & in casu solius commemorationis de ambabus, prior utique diei octavæ, quam Dominicæ adscribenda venit, unde ad rem Rubrica de comm. num. 11. *Quando contingit fieri plures commemorationes servetur hic ordo: De duplici fiat ante Dominicam*; dies autem octava duplex est.

II. Edocemur 2. de preferentia prestanda commemorationi diei octavæ super illam de semiduplici precedenti, vel sequenti; id enim exposcit ritus ipse, constanterque monent Rubricæ omnes, nec par est ratio de casu, in quo in precedenti Decreto commemorationem semiduplicis pretulimus, procedebat siquidem ille ratione dimidii Vesperarum, quod semiduplex habet, ubi in presentia sumus in casu solius commemorationis de utroque, in quo & ibi dicebamus duplici priorem commemorationem deberi.

III. Digna, quæ ponderentur, sunt ea verba Decreti, *vel concurrat in primis, aut secundis Vesperis semiduplex*, quæ in Rubricas peccare videntur, dum subdunt, commemorationem diei octavæ prius esse faciendam, quam semiduplicis, quasi in primis Vesperis duplicis 1. vel 2. classis, per quod impeditur dies octava, locum habere queat semiduplicis commemoratio. Verum statim ea vindicas, si dicas, consulto positum non extitisse *se semiduplicis*, sed *semiduplicis cujuscumque*, cujus appellatione indubitanter veniunt etiam dies infra octavas privilegiatas, quæ numquam deperdunt commemorationem, cujusmodi sunt dies infra octavas Nativitatis, & Corporis Christi. Alia itidem non deest responsio, & est, quod scopus Decreti firmare fuit, quod diei octavæ impeditæ commemoratio prius facienda est, quam cujuscumque semiduplicis, sive istud precedat, sive subsequatur, quatenus tamen, & quoties hæc facienda sit. Quod si hæc minime arrideant, en casum, in quo hæc omnia locum habent. Fac dies octava aliqua ab altera die octava digniori occupetur, incidat in diem Dominicam, & præcedat festum semiduplex; cum enim octava illi dignior ritum duplicem minorem non excedat, proculdubio a suis primis Vesperis precedentis semiduplicis commemorationem non expellit.

IV. Verbum *occurrentis* dictum de semiduplici, quod concurrit, non videtur accomodum: At alibi jam observavimus occurrentiæ vocabulum pro concurrentia persępe usurpari, & in presenti casu sic usitari, nec dubium est, quippe Decretum præcedentia per verba loqui se exprimit de semiduplici, quod *in primis, aut secundis Vesperis concurrit*. Ceterum verbum illud *occurrentis* in rigoroso servatur sensu, prout cadit super semiduplici occurrente in precedenti, vel sequenti die, in quarum alterutra opus est incidat festum, quod in Vesperis concurrit.

V. Hactenus de die octava impedita per festum altioris ritus, cum qua concurrit semiduplex, nunc de ea, cum qua concurrit duplex, sumimus agere, dicimusque priorem locum deberi commemorationi illius, de quo octava minime impedita, integræ forent Vesperæ, vel Capitulum ob rationes superius productas. Id sentit quoque Meratus, quippe in Tabula 35. in concursu Commemorationis S. Pauli cum octava Corporis Christi, per quam impeditur dies octava S. Joannis Baptistæ, integræ dantur Vesperæ diei octavæ Corporis Christi, & prius præscribitur commemoratio diei octavæ Sancti Joannis, de qua ablato impedimento dictum fuisset Capitulum, quam Commemorationis S. Pauli.

DECRETUM III. CAPITIS, IN ORDINE CXXXIX.

Quæsitum fuit; Dies octava Sancti proprii cadit in Festum Conceptionis Beatissimæ V. M., & Dominica secunda Adventus die 7. Dec., utrum in primis Vesperis B. M. primo loco fieri debeat commemoratio de Dominica Adventus, & postea de die octava Sancti proprii? & responsum fuit, concurrente Dominica secunda Adventus die 7. Dec. cum Festo Conceptionis B. M. V., & die octava Sancti proprii, debet fieri prius commemoratio de octava Sancti proprii, deinde de Dominica juxta dispositionem Tabellæ secundæ de concurrentia Dominicæ majoris, sive primæ, sive secundæ classis cum die octava, ut ibi regula tertia, quemadmodum præcise docet Rubrica Breviarii Romani *de commem. num.* 11. S. R. C. 10. Jan. 1693. *in una Galliar.* Ex Merato in Indice Decretor. Brev. num. 180.

I. IN occursu diei octavæ, & Dominicæ privilegiatæ jam vidimus officium Dominicæ, aut ejusdem commemorationem juxta casuum contingentiam prævalere; nunc in concursu primæ dantur diei octavæ, & dispositionis redditur ratio: *Juxta dispositionem Tabellæ secundæ de concurrentia Dominicæ majoris sive primæ, vel secundæ classis cum die octava, ut ibi regula tertia;* ibi autem habet Tabella: *Totum de sequenti*, scilicet de die octava, *commemoratio de præcedenti*, nempe de Dominica. Si advertas, quod hic Congregatio ex eo, quod Vesperæ dentur diei octavæ, infert, quod hujus commemoratio prius fieri debet, etiam quando ob impedimentum Vesperas habere non potest, sed solam commemorationem, statim edisces approbatam iri regulam illam, quam nos in superioribus tradidimus, scilicet præferendi commemorationem illius, quod secluso impedimento Vesperas assequeretur, aut Capitulum.

II. *Quemadmodum*, subdit Decretum, *præcise docet Rubrica Breviarii Romani de commem. num.* 11., per hæc nimirum verba: *De Duplici fiat ante Dominicam;* dies autem octava duplex est, & officium Dominicæ majoris nonnisi semiduplex, in nihilo ad effectum suffragante privilegio primæ, vel 2. classis, quo reperitur suffulta, utpote quod in favorem corporis officii, matutini scilicet cum horis, unice sistit, nec in vesperas derivat, sed has cuicumque præcedenti, vel sequenti duplici permittit.

III. Nonnihil utique difficultatis ingerere videtur causa, quæ præsens dubium excitasse creditur, videlicet quia dies octava, quoties impedita est per occurrentem Dominicam privilegiatam, in Vesperis præcedentis, vel sequentis duplicis commemorationi Dominicæ primas cedit. Verum in superioribus id jam abunde discussum extitit, diximusque, hoc ideo, quia in casu juxta Rubricas cedit officium, unde & digniorem locum cedere debet ejusdem commemorationi, quæ stat loco officii; in præsenti casu autem juxta Rubricas dies octava, non Dominica integras haberet Vesperas impedimento secluso, & ideo & prius commemorationem debet habere.

IV. Quæ ad institutionem, originem, progressum, atque discordias hinc excitatas ob Conceptionis festum, cujus præsens meminit Sanctio, in Ecclesiam invectum, hic producenda forent; sed cum hæc per aureum Benedicti XIV., quem felicitati Ecclesiæ sospitem Deus servet, *tom.* 1. *annot.*, fuerint fuse occupata calamum, huic labori supersedemus, quippe nonnisi eadem diceremus ex superfluo. Cum itaque hoc festum pluribus in locis celebraretur, anno 1466. Sixtus IV. illud sub ritu duplici minori Ecclesiæ tradidit universali, concessitque recitantibus ejusdem Officium, & Missam celebrantibus, uti & hisce divinis officiis interessentibus easdem indulgentias, quas ex indulto Urbani IV., Martini V., aliorumque Summorum Pontificum Prædecessorum suorum consequuntur illi, qui Missas, & horas canonicas in festo Corporis Christi, & per illius octavam celebrant, dicunt, aut iisdem intersunt, ut videre est in Extravag. commu. tit. de Reliq., & venerat. Sanctor. Verum cum hujusmodi indulgentiæ fuerint ut supra concessæ Missam, & Officium dicentibus, aut audientibus *juxta piam, devotam, & laudabilem ordinationem Leonardi de Nogarolis Clerici Veronensis*, prædictæ nunc cessant indulgentiæ; ex ordinatione quippe Pii V. præfatum officium non amplius recitatur, sed aliud, quemadmodum rite advertunt laudatus Bened. XIV. *num.* 27., & ab eo citati Gavantus *sect.* 7. *cap.* 2. *num.* 8., Baillet *hist. hujus festiv.*, & Natalis Alexander *hist. Eccl. sæc.* 2. *dissert.* 16.

V. Ex quo tamen Sixtus IV. præfatas indulgentias etiam per octavam concesserit, nolumus inferas tunc temporis octavam Conceptionis Ecclesiæ universali concessam extitisse, ad quam solum extensam novimus per Innoc. XII. sua Constit. *In excelsa* die 15. Maji 1693., sed magis Sixtinam Constitutionem quoad indulgentias octavæ favorabilem dumtaxat extitisse iis Ecclesiis, ubi præfata octava vel ex legitima consuetudine, aut ex particulari Indulto, vel juxta Rubricas celebrabatur. A Clemente autem VIII. idem Conceptionis festum ad ritum duplicem majorem reperitur evectum, ad duplicem 2. classis ab Innoc. XII., per hoc quod cum octava fuerit recitari indultum, quæ juxta Romanum ritum talem ad minus involvit ritum; & demum a Clemente XI. sua Constit. *Commissi* 6. Decemb. 1708. festum de præcepto redditum fuit.

DECRETUM IV. CAPITIS, IN ORDINE CXL.

Dies octava cujuslibet festi quia non transfertur, excludit & & transferri facit quodlibet festum duplex sive majus, sive minus, solisque cedit festis solemnibus primæ, vel secundæ classis, nisi sit octava privilegiata; qualis est octava Epiphaniæ, de qua in Rubricis generalibus; hinc apud Franciscanos, ubi festum S. Elisabeth Reginæ Hungariæ celebratur cum octava, festum B. Delphinæ occurrens in die octava, licet sit duplex minus, transferri debet in primam diem non impeditam. S. R. C. 1. Martii 1681. ex Merato in Indice Decretor. Brev. num. 121.

I. NOnnemini resolutio præsens, quatenus in occursu diem octavam duplici majori præferri facit, absona visa est, & adeo, ut non semel adhuc oppositum in usum deduxerit, quin & iteratis interrogationibus consulere auserit Sacram Congregationem, quam tamen in decisis perpetuo perstitisse, Decreta infra exponenda monstrabunt.

II. Hi autem [illegible]untur 1., quia dies octava solum duplex minus est, ergo uti cedit duplici 1., & 2. classis, quia hæc altioris sunt ritus, ita eadem de causa cedet duplici majori. 2. Dies infra octavam, etsi semiduplex, cedit semiduplici occurrenti; quidni igitur & dies octava duplici minori, vel saltem majori? 3. Dies octava in concursu Vesperas cedit duplici majori, ergo & in occursu cedet officium. 4. Festum SS. Nominis B. M. occurrens in die octava Nativitatis ejusdem, minime transfertur ex Decreto S. R. C. 18. Nov. 1685., sicuti & Clerus Regiensis solam commemorationem agit de die octava S. Prosperi in festo Visitationis B. M. ex altero Congregationis Decreto, Gavanto teste *sect.* 3. *cap.* 12. *num.* 20., ergo duplex majus a die octava minime depellitur.

III. At pro Decreto stat Rubrica X. *de Transl. num.* 2. quæ ita disponit: *Si in die octava alicujus festi habentis octavam, occurrat aliquod festum duplex ex majoribus supra in Rubrica de commemorationibus enumeratis, fiat de festo cum commemoratione diei octavæ; si autem non fuerit ex prædictis festis, fiat de octava, & festum transferatur;* festa autem duplicia ex majoribus, quæ Rubrica *de comm.* allegat, sunt duplicia 1. & 2. classis, ut videre est *ibidem num.* 5. *&* 6.

IV. Secundo se offert Tabella occurrentiæ, quæ in occursu diei octavæ cum duplici per annum, sub n. 2. signat: *Officium de primo*, nempe de octava, *translatio de secundo*, scilicet de festo duplici. Scite autem nos admonet Gavantus *sect.* 3. *cap.* 18. *n.* 12., cui omnes subscribunt Auctores, duplex per annum in prædicta Tabella utrumque comprehendere duplex, majus nempe, & minus. Et quidem cum in dicta Tabella distinctim non ponatur duplex majus, & minus, uti fit in Tabella concurrentiæ, sed dumtaxat duplex per annum, opus est, per hoc veniat duplex majus, & minus, alias per eam non esset pro omnibus occurrentiæ casibus adequate provisum.

V. Tertio accedit auctoritas Octavarii Romani, quod die 8. Maji transfert Apparationem S. Michaelis Archangeli, die 1. Augusti festum S. Petri ad Vincula, & die 5. ejusdem festum S. Mariæ ad Nives, licet hæc omnia sint duplicia majora, causa faciendi respective de diebus octavis SS. Philippi, & Jacobi, S. Jacobi Apostoli, & S. Marthæ Virginis. Quibus si addas unanimem in Sacris Ritibus peritorum consensum, scilicet Gavanti *sect.* 3. *cap.* 8. *num.* 12., Merati *ibid. num.* 17., *& cap.* 10. *num.* 3., Guyeti *lib.* 4. *cap.* 7. *quæst.* 7. ac aliorum, fallor, nisi fatearis, per præsens Decretum translationem duplicis etiam majoris rite præscribi.

VI. Quæ monumenta, cum indistincte disponant, quinimmo etiam exempla producant in festis duplicibus majoribus elevatioris dignitatis, utique vindicant ea verba Decreti, *Dies octava cujuslibet festi*, per quæ indicatur nobis, diem octavam, cujuscumque sit festi, præfatæ preferentiæ privilegio donari super quodcumque festum duplex majus, licet Domini, aut Deiparæ. Hoc autem eatenus, addit Decretum, *quia non transfertur*, quare alias cum sola commemoratione deberet expleri, ubi festum beneficio translationis integre alia die resumitur.

VII. Hinc ad primum ex argumentis oppositis facilis est responsio, quippe in favorem diei octavæ ratione intransferibilitatis, aliisque de causis expresse facta est exceptio relate ad duplex majus, non autem ad duplex 1. vel 2. classis, quo ritu cum gaudeant solummodo principaliora festa, haud excogitatum fuit, hæc in sua solemnitate esse turbanda. Ad 2. dicimus nullam adesse paritatem, quia in oppositum stat Rubricarum aperta dispositio; dies autem octava speciali privilegio in exclusionem duplicis minoris, & majoris decorata fuit, ut duobus saltem diebus fieret officium de Sancto, qui habet octavam; qua de causa dies octava altiori etiam ritu insignita fuit, instarque festi solemniter fieri præscripta; alias enim octava tota ab occurrentibus festis facile deglutiri potuisset. Ad 3. diem octavam instar se habere Dominicæ privilegiatæ, quæ in occursu expellit duplex, & in concursu huic Vesperas cedit, de quo in superioribus egimus. Ad 4. responsionem subministrabunt danda inferius in eorumdem Decretorum explanatione.

DECRETUM V. CAPITIS, IN ORDINE CXLI.

Quesitum fuit, quando dies octava Sancti proprii cadit in Festum Presentationis B. Mariæ, utrum transferendum sit officium B. Mariæ, vel solum fieri debeat commemoratio diei octavæ Sancti proprii ut in simili casu refert Gavantus fieri Regii de Sancto Prospero, cujus dies octava est Festum Visitationis B. Mariæ? Et responsum fuit, transferendum esse Festum Presentationis juxta Rubricam *X. de Transl. fest. num.* 2., & in Tabella de occurrentia, prout monet Gavantus *sect.* 3. *cap.* 12. *num.* 20., ibi enim aliter decrevit, & specialiter indulsit Sacra Congregatio in gratiam festi Visitationis B. M. V., quod ibidem colitur de præcepto; unde cum privilegium sit locale, non potest extendi de loco ad locum, ex Decreto Sacræ Congregationis in principio Missalis Romani impresso, S. R. C. 10. Januarii 1693. *in una Galliar.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 181.

I. PRæsentationis solemnitatem olim fuisse appellatam, qua Deipara infantem Jesum in Templo obtulit, & nunc Purificatio dicitur, ex antiquis Ritualibus, & aliis vetustis Ecclesiarum monumentis eruit Baronius *in notis ad Martyr. Rom. ad diem* 21. *Novemb.* Hæc tamen non est, cujus presens meminit Sanctio, ne presentatio, quæ ejusdem Deiparæ, tamquam primogenitæ, a S. Anna in Templo facta fuerit; lex quippe, & consuetudo primogenitos offerendi ad masculos restricta erat, nec ad foeminas protendebatur, & magis tunc *Purificatio S. Annæ*, quam *Præsentatio B. Mariæ* dici deberet, instar presentationis Infantis Jesu, quæ *Purificatio B. Mariæ* appellatur; & hæc denominatio, ut observat Suarez *tom.* 1. *de Reg. cap.* 5. *num.* 10. fundamentum tenet in mysterio, quia simul cum oblatione primogeniti sacrificium pro matre offerebatur. Quoniam vero idem Suarez 3. *par. tom.* 2. *disp.* 7. *quæst.* 29. asserit, quod licet lex ad offerendas filias non obligaret, poterant tamen parentes voluntarie eas offerre, ac Divino muneri consecrare, huic voluntariæ oblationi Deiparæ per Parentes factæ innixa cogitari posset Presentatio, de qua agimus, quæque ab Ecclesia die 21. Novembris habetur solemnis, quam ceteroquin Baillet institutam censet in honorem innocentiæ morum, quam Maria ab infantia ad Annunciationem intemerate traduxit. A communi tamen sententia tu ne discedito, quæ coli putat sacram illam oblationem, qua & ipsa virgo seipsam, & Parentes ejus illam Domino in Templo obtulerunt, ac ut sancte educaretur, quidquid sit de ætatis tempore, quo ipsa presentata fuit, aut in Templo remansit, aliisque circumstantiis, de quibus ex sacris Litteris, & Traditione, & ex antiquis probatæ fidei monumentis nihil compertum, & exploratum habetur.

II. In album Comneni cum referatur ista festivitas, ac de eadem extent sermones Gregorii Nysseni, Germani Constantinopolitani, & Georgii Nicomediensis, apud Græcos antiquitatis laude utique gaudet; ad occidentalem tamen non transiit Ecclesiam nisi sub Pontificatu Gregorii XI., qui instante Petro Cypri Rege, Avenione cum esset, festum prędictum precepit, seu, ut alii legunt, toleravit, aut permisit, & coram se celebrari fecit, quod quidem evenisse asserunt anno 1372., alii probabilius anno 1374. Molanus in addit. ad Martyr. Usuardi Pium II., & Paulum II. auctores facere videtur; tu vero id intellige, quantum ad indulgentias; asserit quippe, *Cum indulgentiis instituerunt*, quæ, quales, & quotæ fuerint, facile non est definire. Ad Gallos transiit anno 1375. Carolo V. Francorum Rege, procurante Abbate S. Nicolai in Normandia, & ab his ad Saxones, tum ad Siculos, ut narrat Auctor ligni vitæ *lib.* 5. sub Pontificatu Pii V. sublata fuit, deinde a Sixto V. anno 1585. restituta. Sub ritu duplici in Breviario 1550. reperitur indicta, a Clemente VIII. ad duplicem majorem evecta, mutato etiam officio, quod olim de Nativitate dicebatur.

III. Visitatio est festum aliud in honorem Deiparæ, quando statim post Filii conceptionem perrexit ad visitandam Elisabeth, ab Urbano VI. institutum, & a Bonifacio IX. anno 1389. evulgatum, ut quemadmodum Maria visitatione sua Elisabeth solari dignata est, sic fideles ab eadem consolationem universalis Ecclesiæ implorarent, quæ luctuoso laborabat, & discerpebatur schismate Romanorum, & Avenionensium Pontificum. Ecclesiæ, quæ Urbis Pontificibus obtemperabant, visitationem peregerunt, secus quæ Avenionensibus. Anno 1441. eamdem Synodus Basiliensis in Ecclesiam universam invexit, nec tamen pervigilii, vel octo dierum usquam meminit, sicuti refert Constitutio Bonifacii IX., Urbanum VI. in optatis habuisse, ut indiceretur. Quoniam vero Basiliensis Synodus inter legitimas non computatur, dubitare quis posset de legitimitate hujus festi, de qua tamen utique constat, cum Urbanum VI. & Bonifacium IX. habeat auctores, & quatenus horum constitutiones non fuerint usu receptæ, eamdem approbavit Pius V. in reformatione Breviarii, cujus & officium, quod prius erat proprium, & in Breviario 1550. sub ritu duplici indictum, mutavit, & deinde Clemens VIII., dum ejusdem officium iterum reformavit, & ad ritum duplicem majorem evexit.

IV. Apud Ordinem Minorum ab anno usque 1263. celebratum fuisse hoc festum ex Annalibus ejusdem Ordinis eruit Gavantus *sect.* 7. *cap.* 9. *num.* 2., & Macro teste Urbano VI. est antiquius in Syriaco Rituali, & parum ante Dominicam Nativitatem celebratur. Quærit Azorius *inst. par.* 2. *lib.* 1. *cap.* 23. *quæst.* 2. cur secundo die Julii celebretur, cum ex Evangelio constet, statim post Annunciationem visitationem fuisse peractam? & respondet, quod cum Ecclesia certior sit de tempore, quo finita est visitatio, quam de tempore, quo cœpta, celebrat eamdem post Natalem S. Joannis Baptistæ, quia tunc, vel paulo ante visitatio finem habuit, & B. Virgo, quæ Elisabeth visitata, quasi tribus mensibus in domo Zachariæ mansit, domum suam rediit.

V. Quod festum Regii in Ducatu Mutinensi magna colitur veneratione, & est festum præceptivum, in eoque turmatim accurrunt Accolæ ad venerandam Dei Genitricem, quæ non semel iisdem experiri dedit suum validum patrocinium. At quoniam eadem die mihi occurrit dies octava S. Prosperi Civitatis Protectoris, ad preces Populi cupientis divina officia de Deipara audire, Congregatio indulgendum censuit, officium de Visitationis festo fieri posse cum sola octavæ commemoratione, licet de hac juxta Rubricas officium esse deberet.

VI. Hujus indulti sub Decreti nomine meminit Gavantus *sect.* 2. *cap.* 12. *num.* 20. hinc idipsum an præstari posset in occursu diei octavæ Sancti proprii in Præsentationem Deiparæ, Congregatio consulta fuit, quæ Præsentationem transferendam esse censuit, subditque rationem, *Juxta Rubricam X. de Transl. fest. num.* 2., *& in Tabella de occurrentia, prout monet Gavantus sect.* 3. *cap.* 12. *num.* 20. Quæ monumenta cum a nobis in præcedenti Decreto ponderata fuerint, ab ulteriore examine nos liberant, & eorumdem patet esse mentem, quam nos iisdem fecimus, cum Congregationis munus sit Rubricas auctoritative interpretari.

VII. Nec dictæ translationis causas contenta fuit adducere, sed insuper quoad exemplum Regii observatum adjecit, quod *ibi aliter decrevit, & specialiter indulsit Sacra Congregatio in gratiam festi Visitationis B. M. V., quod ibidem colitur de præcepto*. At quoniam hinc deduci poterat, quid simile posse attentari, ubi Præsentationis festum, aliudve in præcepto foret, statim subdidit: *Unde cum privilegium sit locale, non potest extendi de loco ad locum*; & quidem neque ex majoritate rationis, ut notat Fagnanus 2. *part. Decretal. in cap. olim de verb. signif. num.* 19. hinc belle Guyetus *lib.* 4. *cap.* 6. *quæst.* 7. de dicta agens speciali concessione, habet: *Stent & ii, qui similes habent declarationes, ceteris in hoc casu servanda est Rubrica X. de Transl. fest. num.* 2. Decretum autem illud, quod per ea verba citatur, *ex Decreto Sacræ Congregationis in principio Missalis Romani impresso*, credimus esse illud, per quod inhibitum venit, Missas proprias Religioni alicui, vel loco specialiter indultas, ab aliis respective, vel extra locum usurpari.

VIII. Exemplum itaque Cleri Regiensis in oppositum utique non facit, sed proficit, quam quod maxime; privilegium enim speciale est, & locale, quare contra leges, canones, & jura, quibus consequenter obstringuntur quicumque, qui in privilegio non sunt comprehensi. Decretum autem hoc maximam confirmationem porrigit præcedenti, cui & majus adhuc robur adjicitur per statim danda, & exponenda.

DECRETUM VI. CAPITIS, IN ORDINE CXLII.

Occurrente die octava Dedicationis cum festo Visitationis B. M. V., faciendum est officium de octava, translato Officio Visitationis. S. R. C. 21. Augusti 1688. *in Aquilejen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 244.

I. NON firmat præsens Sanctio, nisi quod duæ precedentes, quare cum in harum expositione generatim, & speciatim data sint, quæ ad ejusdem explanationem ubertim valent deservire, æquum haud est ulteriora ex superfluo addamus; eadem quippe est ratio de die octava Dedicationis, quam ex dictis in capite primo inter festa Domini contra Gavantum patet non esse connumerandam, ac de ceteris quibuscumque.

II. Duplicem lubet agitare questionem, quarum prima est, cum si festum duplex majus sit itidem ex intransferibilibus, cujusmodi inter cetera sunt quædam festa diebus Dominicis affixa, & particularibus locis indulta, officium fieri debeat de dicto duplici cum commemoratione octavæ an magis de die octava cum omissione duplicis?

III. ℞. Quod Decretorum verba, ac Rubricarum, cum nullam faciant distinctionem, solumque duplex 1. & 2. classis diei octavæ preferant, in favorem octavæ stare videntur; non sic tamen rationes, quibus ipsa innituntur; ratione enim intransferibilitatis preferentiæ privilegio dies octava donatur, *Quia non transfertur*, unde alias necesse foret eamdem cum sola commemoratione expleri, ubi festum beneficio translationis adhuc integre alio die resumitur, supponunt quippe Decreta, atque Rubricæ festum simul occurrens esse ex transferibilibus, unde *illud ad aliam diem esse transferendum*, ubique proclamant. Si itaque festum sit quoque intransferibile, videtur corruere dispositio in favorem octavæ, & pronunciandum pro festo, quod alias majus incommodum, totale sui pateretur dispendium, utpote quod penitus omitteretur, ubi dies octava saltem habet commemorationem, quinimmo de Sancto, cujus est octava, adhuc in die festo, & per reliquos octavæ dies multum est actum. Altior itidem in hujusmodi casu inspici valet ritus, & festi nobilitas, quæ ceteroquin

in casu transferibilitatis festi negliguntur. Hæc est opinlu Gavanti *sect. 7. cap. 12. num. 1.*

IV. Altera quæstio est, num idipsum dici debeat de die octava simul occurrente cum festo duplici minori intransferibili? Affirmative concludit paritatis, & identitatis ratio, major nempe nobilitas festi, totale alias hujus dispendium &c., sola excepta ritus majoritate, ubi in præsenti casu haberetur æqualitas. Negative vero, si attendatur, ut sonat, Rubricarum dispositio, quæ octavæ, & non festis tale tribuunt privilegium. Hoc tamen ex dictis facile ruit, quia Rubricæ procedant in suppositione festi transferibilis.

V. His bene perpensis tu judex esto, nec nostrum expecta suffragium, nos enim etsi festis intransferibilibus multum deferendum esse putemus, ita ut in paritate ritus, & dignitatis ceteris cunctis in occursu præferri debeant, an autem idipsum dici possit, & debeat relate ad diem octavam, quam Rubricæ, & Decreta distinguunt, tuto affirmare non possumus, Fagnanu quippe Doctore *2. part. lib. 5. Decretal. num. 19.* privilegium alicui concessum neque ex identitate, neque ex majoritate rationis extendi potest de casu ad casum. Benigniores magis nos præstaremus festo, quod ritu duplici majori foret suffultum, aut gauderet aliqua ex dignitatibus a Rubrica *Inter festa* recensitis; hæ enim ad altiorem ritum festa veluti extollunt, eidemque æquipollent, ut alibi dicebamus.

DECRETUM VII. CAPITIS, IN ORDINE CXLIII.

Si in Dominica infra octavam Nativitatis B. M. V., in qua celebratur Festum SS. Nominis ejusdem B. M. V. sub ritu duplici majori, occurrat alicubi dies octava, translato festo SS. Nominis, agendum est de die octava in ipsa Dominica. S. R. C. 19. Junii 1700. *in Curien.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 216.

I. Deiparæ festum est festum SS. Nominis, & sub ritu duplici majori reperitur indictum, & tamen transferendum præscribitur, ut dies octava, si alicubi occurrat, sortiatur officium. Idipsum Decretum extitit 22. Januarii 1707. de eodem festo apud Franciscanos incidente in die octava S. Rosæ Viterbiensis. Jam vides itaque ubertim confirmata iri superiora Decreta.

DECRETUM VIII. CAPITIS, IN ORDINE CXLIV.

Si Festum SS. Nominis B. M. V., quod sub ritu duplici majori celebrari debet Dominica infra octavam Nativitatis ejusdem, occurrit in die octava dictæ Nativitatis, officium erit de dicto SS. Nomine, omissa in utrisque Vesperis, & Laudibus commemoratione de prędicta octava Nativitatis. S. R. C. 15. Novembris 1685. annuente Innoc. XI. 24. ejusdem, *in [illegible] officii Nominis B. M. V.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 155.

I. Præcedenter expositis adversari præsens videbitur Sanctio, dum in occursu cum die octava, SS. Nomini adscribit officium. Verum benigniorem Decretum exposcit interpretationem, quam statim assequitur, si tot præsenti antiquiora, & moderniora considerentur Decreta, quæ nedum generatim festo duplici majori, & majoris etiam dignitatis quamlibet diem octavam præferunt, sed etiam speciatim, & signanter festo ipsi SS. Nominis B. Mariæ. Quomodo enim rite judicare valet, quod Congregatio destruere velit, quod per tot ædificavit Decreta, Rubricisque asseruit esse conforme? Dicerem ego magis particularem hic inspectam fuisse rationem, vi cujus in favorem SS. Nominis pro adducto casu specialis exceptio facta fuit generali regulæ. Quænam sit ista ratio, si exposcas? Libens obsequor, dicoque, hoc ideo, quia etiam dies octava, in quam incidit festum SS. Nominis, est de eadem Deipara, scilicet de Nativitate ejusdem; de duobus enim officiis ad eamdem Deiparam attinentibus, satius adjudicavit Congregatio illud ex iisdem esse celebrandum, quod altioris est ritus, & solemnius, ut sic currenti solemnitati atiam divinum respondeat officium. Accedit, quod vix aliquod diei octavæ obvenit incommodum; cum enim festum SS. Nominis sit pro Dominica infra eamdem octavam indictum, unam diem ejusdem octavæ, vel saltem hujus commemorationem nactum est perimere; de uno quippe, & eodem officium, & commemorationem simul fieri, Romanus usus abhorret; & hęc est causa, ob quam Decretum statuit, nullam in casu de die octava Nativitatis commemorationem esse faciendam.

II. Hinc generalis exurgit regula non transferendi festum duplex majus occurrens in die octava, quoties utrumque officium ad eumdem attinet Sanctum, vel saltem non transferendi festum SS. Nominis, si incidat in diem aliquam octavam ejusdem Deiparæ, ut apud Augustinienses in diem octavam B. Mariæ de Consolatione, ubi hæc est Titularis; utrobique enim est idem occursus, inter duo scilicet officia ejusdem Deiparæ, quare dispositum pro uno casu, & pro alio simili censetur dispositum, ubi siquidem eadem est ratio, ibi idem jus esse debet, *ff. ad legem Aquiliam L. illud*. Quoniam vero exceptio nonnisi in favorem SS. Nominis usquemodo legitur facta, & aliunde Rubricæ nullam distinctionem agunt, sed absolute disponunt de translatione festi, generali regulæ illi in tota universalitate conceptæ nonnisi formidolose nostrum præstamus assensum, absolutum autem, & tutum, si festum sit ex iis, quæ diem aliquam octavæ, vel hujus commemorationem instituta sunt perimere; tunc enim undequaque currit paritas, habetque locum integre dispositio Decreti, quod alias censeri posset, quid speciale dicta de causa de festo SS. Nominis statuisse.

III. Quod præsens firmat Sanctio, iidem per alteram de die 23. Junii 1736. in capite de commemorationibus exponendam firmatum extitit; neutra tamen præcedentibus præjudicat, sed ad summum limitionem adhibet, ut non sit transferendum festum duplex majus, si sit de Sancto, de quo est octava.

DECRETUM IX. CAPITIS, IN ORDINE CXLV.

Quando duæ octavæ simul occurrunt, quarum una sit Patroni principalis sub ritu duplici primæ classis, altera B. Mariæ Virginis sub ritu duplici 2. classis, recitandum est officium de Patrono principali cum commemoratione B. Mariæ Virginis. S. R. C. 19. Junii 1700. *in Curien.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 215.

I. Duas universalis recolit Ecclesia octavas B. Mariæ, quarum festa sub ritu duplici a. classis celebrantur, Nativitatis scilicet, & Conceptionis. His cum octavis, vel aliis similibus, quas apud Religiones, vel Ecclesias solemne est agere, non semel occurrit octava Patroni loci, cujus festivitas sub ritu duplici primæ classis reperitur indicta; hinc ortum est dubium, de quanam ex dictis octavis officium deberet institui? Quod dubium licet propositum existat de occursu octavæ B. Mariæ, & Patroni principalis, ex se tamen universale est, perinde ac quæreretur, de quanam ex duabus octavis simul occurrentibus officium agi debeat, quando una est personæ dignioris, & inferioris ritus, altera altioris ritus, sed personæ in dignitate inferioris. Quia vero Romanus fert usus, ut solum festa 1. vel 2. classis octavis gaudeant, inquisitio in eo versatur, utrum octavæ festorum duplicium 1. classis in occursu præferri debeant octavis duplicium 2. classis, in dignitate digniorum, scilicet Domini, B. Mariæ, Angelorum, & Apostolorum, quorum dignitas juxta Rubricam *de concurr. num. 2.* vim habet festa præferri faciendi? Quod enim habet Sanctio, *Quarum una* (nempe ex octavis) *sit Patroni principalis sub ritu duplici 1. classis, altera B. Mariæ Virginis sub ritu duplici 2. classis*, non appellat ritum octavis, sed earum festis competens, cum sub his elevatioribus ritibus usus omnino abhorreat octavas facere, & ex Rubrica VII. *de octavis nu. 5.* infra octavam fiat officium semiduplex, & duplex in die octava. Ceterum alioquin nec quæstio ipsa locum habere posset, cum apud omnes certum sit, quod officiis quibuscumque altioris ritus præferentia debetur, ad nihilum suffragante majoritate dignitatis, quæ in altero posset adinveniri.

II. Valida proculdubio haud deerat dubitandi ratio, quoniam etsi festa in ritu sint inequalia, & ideo juxta ritum præferenda, octavæ tamen ejusdem existunt ritus, nimirum semiduplicis dies infra octavam, & duplicis dies octava, quare cum harum præferentia a majoritate ritu desumi non possit, a dignitate petenda videbatur juxta Rubricam VII. *de octavis num. 3.* & Tabellam occurrentiæ *num. 7.*, quæ in occursu duarum octavarum, *digniori* semper concedunt officium.

III. Attamen in oppositum censuit Congregatio, & officium adscripsit octavæ illi, cujus festum altiori pollet ritu, etsi in altera eminentior forsitan colluceat dignitas. *Dignieri*, ajes, Rubricæ assignant officium. Ita quidem, sed quæ earumdem censenda est dignior? Quærit Gavantus *sect. 3. cap. 8. num. 6.*, undenam major octavæ dignitas attendi debeat, præsertim si duæ simul occurrant celebrandæ, & resolvit: *Certe pones classem festorum, nam prima classis dignior est secunda; in eadem vero classe attende personas hoc ordine, Christum, B. Virginem, Angelos, S. Joannem Baptistam, Apostolos.* Idem firmat Meratus *ibidem n. 10.*, Guyetus *lib. 4. cap. 6. q. 5.*, Pittonus *sacr. ritib. n. 225. & 1173., & de oct. to. 2. n. 1136.*, aliique.

IV. Ratio id quoque suadet, illa siquidem octava alteri præferri debet, cujus festum alterius festo præfertur, sed festum 1. classis præfertur cuicumque festo duplici 2. classis, licet hoc sit dignius illo; ergo & ejus octava præferri debet. Major est certa, nam accessorium, qualis est octava, sequitur naturam sui principalis; de minori autem, quæ per omnes adoptata est Rubricas, Romanas Decisiones, atque Doctores, quis dubitat?

V. Duplex itaque distinguenda est dignitas, ritus una, seu classis, & personæ altera, & uti hæc a festo in octavam transfunditur, vi cujus in paritate ritus hęc alteri præfertur, ita ritus festi in ejusdem octavam veluti derivat, facitque eam alteri præponendam esse, tametsi utraque infra octavam nonnisi semiduplici ritu gaudeat, & duplici in die octava, in accessorio quippe principale inspicitur. Dignior, ea itaque est octava, quæ est festi dignioris secundum classem, & dumtaxat in paritate ritus attenditur dignitas personæ; hinc ad rationem dubitandi superius adductam patet uber solutio. Opponi autem posset, quod in concursu dies octava dignior secundum personam, etsi non dignior secundum classem, integras habet Vesperas, ut inde erueretur etiam in occursu eidem præferentiam deberi. At hocce solvere argumentum, in sequenti reservamus Decreto.

VI. Ex his generalis fit regula super ordine servando in octavarum celebratione, ita ut in occurrentia plurium ex iisdem illæ sint anteponendæ, quarum festa in occurrentia præferuntur, translato aliarum festo. Quæ illatio difficultatem nullam pati-

patitur, & veritatem habet tam in octavis festorum in ritu æqualium, quam imparium. In paritate autem classis pro festorum, eorumdemque octavarum præferentia hanc dat regulam Gavantus loco citato: *In eadem autem classe attende personas hoc ordine, Christum, B. Virginem, Angelos, S. Joannem Baptistam, Apostolos* (bene hucusque & *alios juxta ordinem Litaniarum, & Rrubricam de concurrentia officii num.* 3. Verum quoad hos nos etiam alios preferentiæ titulos ex probatis fontibus haurimus, prius observandos, puta si sint Sancti proprii, & particulares, censemusque Sanctos aliquos secundum eorumdem dignitatem in Litaniis minime recenseri. Tu ergo consule, quæ nos alibi tradimus, ut rite Sanctos, eorumque octavas præferre scias.

VII. Disputandum hic foret de præferentia octavarum festorum de præcepto quoad forum, Dedicationis, Titularis, ac Patroni loci; ast de his jam satis in propriis respective capitibus. Ad octavam quod attinet omnium Sanctorum, tene, quæ dedimus in Decreto 22. Capitis primi, ubi limitationem quandam fecimus rationi illi, qua nos ipsi hic usi fuimus ad preferentiam inferendam in octavis ex præferentia festorum earumdem, ita ut talis illatio quidem stet, quoties præferentia competit festo ratione ritus, vel intrinsecæ dignitatis, quæ hoc ipso & in octavam, sive accessorium derivat, secus vero si conveniat extrinseci vi privilegii, quod festo potest esse factum, & non ejusdem octavæ, & cum a mera concedentis voluntate pendeat hujusmodi præferentiæ titulus, ex eo quod illo donatum sit festum, haud bene arguitur donatam etiam fuisse ejusdem octavam.

DECRETUM X. CAPITIS, IN ORDINE CXLVI.

Secundæ Vesperæ de die octava non privilegiata concurrentes cum primis Vesperis festi duplicis, debent dimidiari, & fieri a Capitulo de festo sequenti. S. R. C. 12. Julii 1664. *in una Ord. Minor. Observ.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 88.

I. OCtavæ non privilegiatæ sunt, quæ a Rubricis generalibus unice reguntur, & in nihilo a communibus earum discedunt præscriptis, cujusmodi in Breviario Romano sunt octavæ quæcumque B. Mariæ, S. Joannis Baptistæ, SS. Petri & Pauli, Laurentii, & omnium Sanctorum, quæ admittunt festa quæcumque occurrentia, & ex translatis duplicia, immo & semiduplicia, & ab antecedenti die sint amota. Privilegiatæ vero sunt, eæ quæ ex privilegio ipsis particulariter facto, vel ex exceptione pro ipsis in Rubricis habita, excludunt festa aliqua occurrentia, vel translata, & prout magis, minusve præfata festa respuunt, magis, minusve privilegiatæ censentur; unde octava verb. gr. Corporis Christi, quæ semiduplex occurrens, & duplex translatum abigit, minus privilegiata est relate ad octavam Epiphaniæ duplex 1. classis dumtaxat occurrens admittentem, & hæc adhuc minus respective ad octavas Paschatis, & Pentecostes, quæ quodcumque recusant festum.

II. Voluerunt aliqui teste Gavanto *sect. 3. cap.* 8. *num.* 23. diem octavam Principalis Patroni loci posse dici duplicem majorem eo fine, ut habeat integras Vesperas in concursu cum duplici minori. Idipsum putavere alii de die octava Titularis, & Dedicationis Ecclesiæ, quinimmo aliqui Regulares id extenderunt ad dies octavas Sanctorum indigenarum, quorum festa apud Religiones celebriora esse solent. Sunt autem octavæ hæ omnes non privilegiatæ, ut supponitur, utpote quæ festa ut supra occurrentia, vel translata patiuntur, & licet in oppositum censuerint aliqui usus de octavis Titularis, Dedicationis, & Patroni, nos tamen alibi a vero eosdem abesse observavimus.

III. Non desunt tamen rationes aliquæ, quibus horum sententia inniti posse videtur. 1. Quia eorum festa cum sint ex iis, quæ in propriis locis, & Ecclesiis solemniter celebrantur, juxta Rubricam *Inter festa* ceteris ejusdem ritus præferuntur, quidni igitur & eorumdem dies octavæ, quæ non sunt nisi accessorium quoddam, quæ naturam sui principalis sapiunt, & sequuntur?

IV. 2. Dies octavæ B. Mariæ in concursu cum duplici minori integras habet Vesperas, non ratione ritus, qui æqualis est, sed ratione dignitatis personæ, ut dicetur in sequenti Decreto; ergo & dies octavæ dictorum festorum integas sortientur Vesperas, non ratione ritus, sed ratione solemnitatis, qua earumdem festa super reliquis coluntur; si enim præferentia, quæ ex dignitate petitur, ex festo in octavam derivat, quare non item petita ex solemnitate.

V. 3. Ut dicebamus in præcedenti Decreto, ritus altior festi vim habet præferri faciendi ejusdem diem octavam, licet hæc alteri conveniat in ritu, & in dignitate sit inferior; ergo & solemnitas, qua festum celebratur, & vi cujus alteri præfertur, potis erit diei octavæ præferentiam præstare, licet hæc cum solemnitate minime recolatur.

VI. 4. Quæcumque dies octava præfertur in occursu nedum duplici minori, sed etiam majori, quare igitur & non in concursu?

VII. His tamen haud obstantibus Congregatio pro Vesperarum dimidiatione sententiam protulit, & licet de secundis Vesperis dumtaxat Decreti verba loquantur, idem esto judicium de primis, de quibus Romanæ Rubricæ pariformiter, constanter, & ubique disponunt. Pluribus decisionem illustraremus utique, nisi apertis inniteretur Rubricis, unde *de concurr. num.* 7. legitur: *Die octava concurrente cum sequenti duplici minori, etiam*

translato, a capitulo fit de sequenti. Et in eodem concursu notat Tabella: *capitulum de sequenti*, scilicet de sequenti duplici, *commemoratio de præcedenti*, nempe de die octava. Breviarium item Romanum octavam omnium Sanctorum cum sequenti, & octavam S. Laurentii cum præcedenti secat duplici minori: Idipsum ostendit paritas ritus, quæ inter officia concurrentia reperitur, affirmantque quotquot de sacris scripsere ritibus, magisque constabit ex solutione argumentorum.

VIII. Ad primum itaque dispar est ratio, nam ideo in festis, quia *solemniter* coli supponuntur, adeoque habere rationem, nempe solemnitatem, quæ juxta Rubricas præferri facit. Dies octavæ *solemniter* non celebrantur, quare cum iisdem desit ratio præferri faciens, cur & præferentia non spoliabuntur? Quod si & dies octavæ alicubi solemnes haberentur, his pari jure nos præferentiam non denegaremus. At axioma dicimus verificari quoad intrinseca, & essentialia, non quoad mere extrinseca, & accidentalia, cujusmodi est extrinseca illa solemnitas, quæ utique cum principali uniri valet, & non cum accessorio.

IX. Ad 2. id evenire, quia cum non minus in festo, quam in octava officium sit de B. Maria, tam officium festi, quam diei octavæ ab eadem dignificatur, seu dignitas, quæ est intrinseca festo, est etiam intrinseca diei octavæ. Cum vero solemnitas non sit intrinseca, sed extrinseca festo, necesse non est, quod comitetur octavam, & in festo haberi potest, non in die ejusdem octava.

X. Ad 3. ritum, quo festum donatur, huic intrinsecum esse, & licet in diem octavam integre non derivet, seu in hac non se explicet, eo quod eidem proprius ritus invenitur adscriptus, cum quo celebrari debet, attamen in hac veluti manet absconditus, nonnullosque præstat effectus, quos inter est præferentiæ titulus in occursu relate ad diem octavam alteram, cujus festum, licet dignius forsitan sit, classe est inferius; neque enim conveniens est, quod ea dies octava officium habeat in occursu cum altera octava, cujus festo jam cessit illius festum. Diximus *in occursu*, quia quoad concursum nihil juris habet absconditus ille ritus, sed servandæ veniunt Rubricæ, quæ Vesperarum divisionem præscribunt, vel adhuc eas digniori secundum personam concedunt. Exemplum Dominicæ privilegiatæ ad rem admodum faciet; hujus enim officium semiduplex tantummodo est, sed ne vacet, suffultum fuit privilegio primæ, vel secundæ classis in exclusionem officiorum, quæ non sunt altioris ritus, quod tamen privilegium, cum in favorem officii tantummodo latum sit, seu ne vacet præfatæ Dominicæ officium, idcirco suffragatur unice in occursu, non in concursu, in quo officium Dominicæ prædictæ non inspicitur, nisi juxta ritum, quo ipsum celebratur, adeoque cuicumque sequenti, vel præcedenti duplici cedit Vesperas. Itaque & officium diei octavæ dumtaxat duplex minus est, & in eamdem veluti transvehitur ritus festi in favorem officii, seu ad effectum ut habeat officium in occursu cum aliis diebus octavis, licet dignioribus, quarum festum ritus est inferioris, sed quoad concursum non inspicitur ritus ille festi, sed solum ritus, quo ipsa dies octava gaudet, & sic quantum ad Vesperas sua suis dari debent, attento ordine ritus, & dignitatis.

XI. Quæ diximus de ritu festi, qui in octavam quodammodo derivat in favorem officii, eadem pronuntiamus de extrinseca solemnitate festi, quam itidem ad eumdem effectum in octavam transvehi credimus, æque siquidem absonum arbitramur octavam, cujus festum ratione solemnitatis officium habuit, impediri ab octava festi illius, quod jam cessit officium. Hæc dicta sunto pro casu occurrentiæ, non concurrentiæ, in hoc quippe nihil relevat solemnitas extrinseca festi, nisi hæc & in ipsa octava habeatur.

XII. Ad 4. diem octavam in occursu præferentia ut supra donari, quia alias cum sit ex officiis intransferibilibus, ejus officium ad simplicem redigeretur commemorationem, ubi festum beneficio translationis altero die integrum officium assequitur. Non sic autem evenit in concursu, quia ab octava jam habito officio, in cujus gratiam privilegium factum extitit, convenit, ut sua suis dentur, ut superius exemplo Dominicæ privilegiatæ dicebamus. Ceterum quisque jam videt, paritatem claudicare: evinceret quippe diem octavam etiam duplici majori esse præferendam, quod utpote exorbitans, ac contra omnes officii leges neque adversarii prætendunt.

XIII. Ex his abunde duplex Decreto limitatio porrigitur, quarum prima est, ut dies octava sequenti festo Vesperas cedat, si sit ex iis, quæ recenset Rubrica *inter festa*, altera vero, quod dies octava integras habeat Vesperas, si sit octava aliqua eorumdem festorum per dictam Rubricam recensitorum, quemadmodum in sequenti Decreto dicemus.

XIV. De diebus octavis privilegiatis nunc quæstio insurgit, num Vesperarum integritatem in concursu cum duplici minori debeant habere? Id censent nonnulli, qui propterea illas in serie duplicium majorum constituunt, & id signanter notavit Ordo Eremitarum S. P. Augustini pro octava privilegiata sui Sancti Institutoris in reformatione officiorum Ordinis habita die 25. Maji 1682. Nos tamen in oppositum sentimus, nisi aliter in privilegio expresse sit cautum, & ducimur 1., quia Rubricæ nulla facta distinctione, diebus octavis nonnisi ritum duplicem minorem assignant, secantque Vesperas in concursu cum duplici minori. 2. Exemplo Dominicarum privilegiatarum, quæ licet in occursu occurrentia festa duplicia juxta qualitatem sui privilegii expellant, in concursu Vesperas cedunt, earundemque privilegium unice se tenet ex parte occursus. 3. Quia dies infra octavas privilegiatas instar non privilegiatarum non excedunt

dunt ritum semiduplicem, & Vesperas dividunt cum festo semiduplici, si quod forte ex privilegio permittunt; ergo idipsum erit de diebus octavis. Ad id vero, quod opponebatur circa Rubricam Breviarii Augustiniani, dicito hanc esse corrigendam juxta antiquam praxim, quæ rite Vesperas dividebat.

XV. Dices 1. octavæ privilegiatæ plus, minusve excludunt festa occurrentia, ergo & plus, minusve respuent Vesperas alterius officii. 2. Decretum dum Vesperarum divisionem assignat, loqui se exprimit de diebus octavis *non privilegiatis*; ergo privilegiatæ Vesperas minime divident.

XVI. ℟. Ad primum, quod privilegium totum se tenet ex parte occurrentiæ, non concurrentiæ, ut dicebamus de Dominicis privilegiatis, eruiturque diserte ex privilegii verbis. Etiam dies octava Epiphaniæ excludit festum 1. classis, & dies octava Corporis Christi duplex 2. classis occurrens, & tamen utraque in concursu cum duplici 2. classis, huic Vesperas cedit; quare ex occursu non valet inferri ad concursum. Equidem dies octavæ Epiphaniæ, Paschatis, Ascensionis, & Corporis Christi, teste Merato *sect. 3. cap. 2. num. 4.* gaudent solummodo duplici ritu, & hac de causa in Tabella duplicium majorum non recensentur, & tamen in concursu cum duplici majori integras habent Vesperas. Verum nos monet Gavantus *sect. 3. cap. 8. num. 16.* id in postrema recognitione Breviarii iisdem fuisse concessum, propetereaque in Rubrica *de concurr. num. 7.* pro ipsis factam fuisse expressam exceptionem; cur autem hoc, nisi quia ceteræ privilegiatæ instar non privilegiatarum sunt regulandæ? & quidem alias nedum duplici minori, sed etiam majori, ut eædem forent preferendæ, quod nec adversarii concedunt. Ceterum difficultatem omnem adimit dies octava Ascensionis, quæ non est ex octavis privilegiatis, & tamen in concurrentia gaudet prefato privilegio.

XVII. Ad 2. in Decreto haberi eo *non privilegiata*, quia interrogatio erat de octava non privilegiata. Vel quia de octavis privilegiatis juxta verba privilegii loquendum venit, ut dicebamus de diebus octavis privilegiatis Epiphaniæ, & Corporis Christi, quæ propterea licet duplices minores, duplicibus majoribus præferuntur.

DECRETUM XI. CAPITIS, IN ORDINE CXLVII.

Dies octavarum Assumptionis, Nativitatis, aliarumque Festivitatem B. M. V. octavam habentium, concurrentes cum officio duplici minori, habere debent integras Vesperas, ut disponit Rubrica ultimo posita in officio octavæ Conceptionis; si concurrat cum S. Lucia. S. R. C. 1. Martii 1681, *in una Canonic. Regul. ad 3. dub.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 117.

I. EXceptionem, quam precedenti dedimus Decreto, presens designat Sanctio, dum dies octavas B. Mariæ in concursu cum duplici minori integris donat Vesperis. Ut autem Decreti expositioni facilis sternatur via, fas est recolere, quod Conceptionis festum inductum quidem in Breviarium Romanum dumtaxat fuit sub ritu duplici 2. classis, & octava per Indultum Innocentii XII. 15. Maji 1693., in particularibus tamen locis pluribus, Ecclesiis, & Religionibus jampridem talem ritum, & octavam sibi vindicabat; hinc sub die 13. Junii 1665. Venetorum Dominio concessum fuisse legimus, 21. Octobris 1667. Ditioni Pontificiæ, & 31. ejusdem mensis, & anni Ordini Eremitarum S. P. Augustini. Hos apud privilegiarios quandoque eveniebat festum S. Luciæ cum octava Conceptionis concurrere, quando scilicet illud ob occurrentem Dominicam in diem 14. transferebatur, quo super concursu cum pluries consulta veniret Sacra Congregatio; ad ulteriores dubitationes præfocandas, de ejusdem mandato in officium octavæ Conceptionis invecta ultimo fuerat Rubrica quædam, quæ diei octavæ integras dat Vesperas, & S. Luciæ solam commemorationem. Quæ Rubrica dubium excitavit, num idipsum intelligi deberet dispositum de diebus octavis quibuscumque, quæ de B. Maria in universali, vel particulari aliqua celebrantur Ecclesia? Ad quod affirmative respondit Congregatio; sic enim rationis exposcebat identitas, quæ parem exigit dispositionem.

II. Nec dispositionis solidum in Rubricis deest fundamentum, & præcipue *de concurr. num. 2.*, ubi talia habentur verba: *Inter festa æqualis solemnitatis servetur hic ordo, ut festa Domini præferantur omnibus aliis, & habeant utrasque vesperas integras, sicuti festa B. Mariæ festis sanctorum.* Quod si festa, cur non etiam dies octavæ eorumdem festorum? Annon & hæ ritu duplici, & solemni, ac more festivo, instarque festorum peraguntur? Jam vides itaque, quod *festorum* nomine in prefata Rubrica veniunt & dies octavæ, quæ instar festi se habent. Deinde festa B. Mariæ ratione dignitatis, quam desumunt a persona, cujus sunt festa, preferentiæ gaudent titulo, cur itaque non etiam dies octavæ, cum non minus sint de B. Maria? Si hæc dignificat festa, quæ de ipsa sunt instituta, quidni etiam dignificabit dies octavas, quæ de eadem celebrantur?

III. Unum adhuc ad intentum satis efficax volo perpendas argumentum, videlicet quod predicta Rubrica in officium Conceptionis inducta non fuit, faciendo dictæ octavæ privilegium aliquod, sed solummodo solvendo repetita dubia super quid juris declarari proposita; declaratio autem novum non facie jus, sed solum jam factum clarius explicat, ut communiter docent Jurisperiti apud Barbosam *axiom. 66.*

IV. Oppones 1. Rubricam *de concurr. num. 7.*, Tabellam concurrentiæ, & Rubricam sub hac positam, quæ in concursu diei octavæ cum duplici minori, absolute, & simpliciter semper vesperarum divisionem demandant, solasque excipiunt dies octavas Epiphaniæ, Paschæ, Ascensionis, & Corporis Christi; absolute sunt itaque etiam intelligendæ, stante presertim exceptione, quæ firmat regulam in contrarium pro octavis non exceptis.

V. 2. In oppositum urget exemplum diei octavæ omnium Sanctorum, in quo præcipuum tenet locum B. Maria, & tamen vesperas secat cum sequenti duplici minori.

VI. 3. Uti dies octava, ita dies infra octavam sunt officia de Deipara, & tamen has integris non gaudere vesperis designat nobis exemplum S. Damasi, qui vesperas dividit cum die infra octavam Conceptionis.

VII. 4. Quia alias hinc fieret eodem preferentiæ titulo donandas itidem esse dies octavas Angelorum, & Apostolorum; quorum festis non denegatur a prefata Rubrica *Inter festa*, & presertim quia his preferentia competit vi dignitatis, quæ consequenter & in dies eorumdem octavas deberet derivare.

VIII. Ad primum dicito Rubricas illas procedere in casu paris ritus, & dignitatis, secus si par solum sit ritus, & dispar dignitas. Fac, sequens festum ad octavam aliquam sanctorum sit festum Domini, Deiparæ, aut Angelorum, vel Apostolorum, nonne festo statim integras dabis vesperas, tametsi Rubricæ illæ absolute vesperarum ordinent divisionem? Inter duo festa duplicia minora constanter Rubricæ, & Tabella concurrentiæ absolute, & simpliciter dimidiant vesperas, & tamen quis nescit integras deberi, si ex concurrentibus festum aliquod sit Domini, aut Deiparæ, vel Angelorum, seu Apostolorum? Rubricæ itaque Rubricis concordari debent, & harum una explicat ceteras, earumdemque etiam absolutum loquendi modum; quare cum Rubrica *Inter festa* quędam excipiat festa, quæ donat preferentiæ privilegio, consequenter explicat reliquas, quæ absolute vesperarum dimidium assignant, facitque, quod harum dispositio in festis a seipsa exceptis locum haudquaquam habeat.

IX. Dices. Tabella concurrentiæ solum in concursu duplicium altioris ritus super duplicem minorem, *digniori* concedit vesperas, ergo signum est in officiis inferioris ritus dignitatem non relevare.

X. ℟. per instantiam: Per eamdem Tabellam ex duobus officiis, puta duplicibus 2. classis, semper *digniori* designantur vesperæ; tu autem, si inter concurrentia officia paritas dignitatis adsit, cui eorumdem designabis vesperas? Nonne tu eas divides, quemadmodum faciendum esse cum communi Rubricistarum sensu nos alibi advertebamus? Quod si hoc in casu locum habet vesperarum divisio, licet dicta Tabella semper *digniori* eas adscribat, cur in nostro casu *digniori* non erunt concedendæ integræ, licet per eamdem Tabellam solum dimidiatę assignentur? Si autem quęras, cur memorata Tabella sic fuerit disposita? Ratio in promptu est, videlicet quia in duplicibus minoribus ut plurimum major, quæ relevet, non reperitur dignitas, bene vero in ceteris, hoc tamen non facit, quod ejusdem dispositio concordari non debeat Rubricarum exceptionibus, si quæ sunt.

XI. Exceptio autem dictarum octavarum Epiphanię &c. haud infert generalem regulam in oppositum pro diebus octavis non exceptis; exceptio enim in eo sita est, ut prefatæ dies octavæ preferentiam etiam habeant in concursu cum duplici majori, licet ipsæ dumtaxat duplices minores reipsa sint. Hoc preferentiæ privilegium haud competit diebus octavis B. Mariæ, & per exceptionem fieri necesse fuit, utpote quod non eruitur ex Rubrica *Inter festa*, quæ solum donat preferentiæ honore festa, & consequenter etiam eorumdem dies octavas solare ad festa ejusdem, non altioris ritus.

XII. Ad 2. dicimus in festo omnium Sanctorum dumtaxat coli Deiparam sub generico sanctitatis nomine, nec inspici, aut explicari particularem ejusdem dignitatem, & ideo in proposito casu vesperarum divisionem rite prescribi, ut dicebamus *in Decr. 18. cap. 1. num. 7.*, & in similibus statim dicturi sumus.

XIII. Ad 3. reponimus in semiduplicium concurrentia non attendi festorum dignitatem, sed ritum dumtaxat; Rubrica enim *Inter festa* ex qua predictæ preferentiæ habetur titulus, consulto dixit *Inter festa æqualis solemnitatis*, non *æqualis ritus*, ut indicaret factum preferentiæ privilegium non cuilibet ex recensitis festis ejusdem ritus esse adaptabile, sed solum festo *solemni*, cujus rationis festa duplicia dumtaxat sunt, non semiduplicia, quæ si quandoque sic appellata inveniuntur, ejusdem nominis impropria, vel in sensu a dicta Rubrica prorsus alieno intervenit usurpatio. Consuetudo, quæ est optima legum interpres, id satis denotat, dum semiduplicibus cum diebus infra octavas Dominicę Ascensionis, aut B. Mariæ, aut cum officiis votivis Corporis Christi, de sacra syndone, de pretioso Christi sanguine, aut de B. Maria, quæ pluribus in locis concessa sunt celebrari, dimidium vesperarum attribuit.

XIV. Ad 4. ultro concedimus illationem; cum enim non minus festa Angelorum, & Apostolorum recenseantur a Rubrica *Inter festa*, & preferentiæ privilegio donentur, nec dubitamus æque discurrendum esse de eorumdem diebus octavis, quemadmodum pari ratione superius arguebamus de diebus octavis Deiparæ. Ut dicebamus, B. Marię dies octavæ non vi privilegii alicujus decoratæ extitere preferentiæ honore, sed vi dignitatis, & prefatæ Rubricæ festis ejusdem favorabilis; quidni igitur idem dicendum erit de diebus octavis Angelorum, & Apostolorum, in quibus eorumdem elucet dignitas, quibusque eadem æque suffragatur Rubrica? Verum efficax en argumentum alterum. Rubrica posita in die octava S. Joannis Evangelistæ, huic

ante-

integras concedit vesperas in concursu cum sequenti die octava SS. Innocentium, quae ejusdem existit ritus, cur autem hoc, nisi ratione dignitatis, qua prae hac gaudet illa? Liceat nobis addere, quod in Rubricis generalibus ipsis *de concurr. num. 7.* per ea verba *& quando aliter in propriis locis notatur*, in favorem octavarum Apostolorum pronuntiatum extitit. Praescribit ibi Rubrica dimidium vesperarum in concursu unius diei octavae cum altera, ab hac lege excipit diem octavam Corporis Christi concurrentem cum die octava S. Joannis Baptistae, & postea subdit: *& quando aliter in propriis locis notatur*; per haec autem verba utique nonnisi innuitur casus (& in eo ceteri casus similes) diei octavae S. Joannis Evangelistae, cui integrae assignantur vesperae in concursu cum sequenti die octava SS. Innocentium. Jam vides itaque, quod non solum per Rubricam *Inter festa* in dies octavas Apostolorum derivat praeferentiae honos, sed per expressam exceptionem; tunc enim temporis, quo conditae fuere Rubricae, nullus alter casus, neque dierum octavarum Deiparae, in Breviario Romano occurrebat, nec signatus habebatur.

XV. Dices 1. Dies octava S. Joannis Evangelistae primas fecit vesperas cum secundis S. Stephani, qui est ex martyrum numero, ergo ex integris secundis vesperis perperam eruitur generalis regula in favorem aliarum dierum octavarum Apostolorum, sed magis particulare privilegium, quod in exemplum trahi non potest.

XVI. 2. Decollationis festum dimidiat vesperas cum sequenti, & praecedenti duplici minori, licet S. Joannes Baptista sit ex implicite comprehensis in Rubrica *Inter festa*, & dignitate praestet Apostolis.

XVII. 3. Dies octava Nativitatis S. Joannis Baptistae vesperas item dividit cum praecedenti Commemoratione S. Pauli, cum tamen ille dignitate major sit Apostolis, & in memorata Rubrica statim post Angelos communiter censeatur ponendus.

XVIII. 4. Festa Titularium, & Patronorum vi Rubricae *Inter festa* gaudent praeferentiae privilegio per ea verba, *Et festa illorum sanctorum, qui in propriis locis, vel Ecclesiis solemniter celebrantur*, & tamen horum diebus octavis nos praeferentiam non fecimus.

XIX. 5. Particularium Ecclesiarum usus plurimi diei octavae SS. Petri, & Pauli integras non concedunt vesperas in concursu cum duplici minori.

XX. 6. Gavantus *sect. 3. cap. 8. n. 23.* ad longum discutit casum, atque resolvit praeferentiae privilegium solummodo esse concedendum diebus octavis Domini, & nulli Sanctorum, neque B. Virginis, niciturque in eo, quod Rubrica non distinguit inter diem octavam, & diem octavam, nisi in festis Domini opponitque exemplum festi omnium Sanctorum, quod licet Deiparam, Angelos, & Apostolos in suo claudat sinu, ejus tamen dies octava Vesperas secat cum quocumque duplici minori. Quantum vero ad rem nostram attinet, id expresse sentit Pittonus *to. 2. de oct. nu. 934. & n. 946.*

XXI. Verum ad primum dicito in concessione Vesperarum diei octavae S. Joannis Evangelistae cum sequenti die octava SS. Innocentium non fieri, nisi quod de jure faciendum est, ratione scilicet majoris dignitatis, quae uti in festo, ita in ejusdem die octava juxta Rubricam *Inter festa* explicatur, & attenditur. Privilegium autem particulare, quod in exemplum minime debet trahi, se tenet ex parte diei octavae S. Stephani, quae diei octavae S. Joannis Evangelistae integras deberet Vesperas cedere. Diserte hoc perspicis in festo ejusdem S. Stephani, quod cum revera non sit nisi duplex 2. classis, sequenti festo S. Joannis Evangelistae ejusdem ritus, sed majoris dignitatis Vesperas deberet cedere, quod tamen ex mandato Rubricae minime fit. Hanc difficultatem sensere nonnulli, qui propterea in serie duplicium 1. classis praefatum collocarunt festum, quorum tamen sententiam rite improbat Gavantus *sect. 6. cap. 6. num.* 1., ususque communis, qui in Directoriis illud sub ritu duplici 2. classis admittat. Si itaque nihilominus Vesperas non cedit, & commemoratio ejusdem octavae in sequentibus diebus praeponitur illi S. Joannis, mirum esse nec debet, si ejusdem dies octava non cedit, sed dimidiat Vesperas. His autem privilegiis festum, & octava S. Stephani donata extitere, quia primitiae Martyrum in ejusdem sanguine dedicatae, & consecratae fuere, uti ponderant Auctores.

XXII. Ad 2. jam diximus *in Decr. 16. cap. 1. num. 22.* in Decollationis festo nonnisi ut Martyrem considerari S. Joannem Baptistam, & ideo cum ejusdem dignitas non attendatur nec haberi posse praeferentiam, quae ex eadem promanat.

XXIII. Ad 3. solutio abunde patet ex iis, quae ibidem dedimus nu. 23. nec ulteriora putamus esse addenda.

XXIV. Ad 4. jam in praecedenti Decreto diximus dies octavas praefatorum festorum praeferentiae privilegio, quo donantur festa, non gaudere, quia destituuntur extrinseca illa solemnitate, quae dicti est origo privilegii.

XXV. Ad 5. particularium Ecclesiarum usum, utpote qui est Decretis, & Rubricis difformis, nos non morari, sed esse corrigendum, uti moderne in Ecclesia Bergomensi factum extitit. Ceterum non desunt alius frequentiores nostrae sententiae conformes, a quorum recensione, cum revera non prosint, abstinere putamus, qui tamen recoli poterunt apud Pittonum *loco cit.*

XXVI. Ad 6. quod Gavantus uti modo indubie pro diebus octavis B. Mariae corripiendus venit, ita pro iis Angelorum, & Apostolorum; & nec dubitamus, quod nunc nobiscum sentiret, postquam dies octavas B. Mariae praeferentiae privilegio gaudere declaratum extitit, quoniam usque tunc nostrarum sensit pondus rationum, legitimamque hinc consequentiam, unde habet: *At eadem fere ratio militaret in Angelis, & Apostolis, ut patet.* Quod autem addit de Rubricis non distinguentibus inter diem octavam, & diem octavam, & de die octava omnium Sanctorum Vesperas dividente, superius in hoc Decreto sua non caruit ponderatione.

DECRETUM XII. CAP., IN ORDINE CXLVIII.

Quaecumque dies octava B. Mariae Virginis debet habere integras utrasque Vesperas in concurrentia cum officio duplici minori. S. R. C. 11. Augusti 1691. *in Romana dubior.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 167.

I. Rubrica in officio octavae Conceptionis inserta, quam in usum pro quibuscumque diebus octavis Deiparae esse debere praecedens mandat Sanctio, de primis diei octavae procedit Vesperis; quare insurgebat dubium, an & pro secundis posset deservire, quae teste Amalario *de Ord. Antiph. cap. 16.*, minus nobiles, & solemnes in Ecclesia esse solent. Congregatio praedicta Rubricam etiam pro secundis Vesperis valere asserit, dum *utrasque* Vesperas diebus octavis Deiparae elargitur; non enim dispositio illa Rubricae pro primis Vesperis, ad majorem praedictam respexit primarum Vesperarum nobilitatem, vel solemnitatem, quam usus Romanus minime attendit, sed ad intrinsecam dignitatem, quae etiam pro secundis militat Vesperis, ac ad Rubricam *Inter festa*, quae recensitis festis diserte *utrasque* assignat Vesperas.

II. *In concurrentia cum officio duplici minori*, ergo si concursus sit cum duplici majori, nec integras, nec dimidias habebunt Vesperas, sed solam commemorationem; ex hoc enim, quod diebus octavis Deiparae concedantur Vesperae in concursu cum duplici minori, censendae minime sunt ad ritum duplicem majorem evectae, ut bene notat Halden *par. 3. tit. 6. §. 3.*, quoniam non ratione altioris ritus, ad quem elevatae censentur, sed majori solum causa dignitatis praeferentiam sortiuntur, alias duplex majus eminentioris dignitatis eveheretur ad ritum duplicem secundae classis, & duplex 2. classis ad ritum 1. classis, quod nemo concedere valet, ut alibi ponderabimus; quare cum major non attendatur dignitas, ubi altior est ritus, consequens est, dies octavae Deiparae duplici majori cedant Vesperas. Gavantus quidem, dum *sect. 3. cap. 8. n. 23.* dies octavas B. Mariae optabat ad ritum duplicem majorem evehi causa integras habendi Vesperas, sensisse videtur per Vesperarum assecutionem in ritu duplici majori officium constitui; at aut non percepit vim Rubricae *Inter festa*, quae per ea verba *Inter festa aequalis solemnitatis* omnimodam inter concurrentia officia supponit aequalitatem, aut duplex minus classe, & genere a duplici majori nequaquam distinxit. Tu tamen mordicus tene verba Decreti, & duplici dumtaxat majori praefatas, aliasque similes praepone octavas.

III. Limita vero Decretum, si officium duplex minus, cum quo est concurrentia, sit majoris dignitatis, puta festum, aut dies octava Christi Domini; tunc siquidem huic praeferentia deberetur ratione Rubricae *Inter festa*, quae sicuti festa B. Mariae praeponit iis Sanctorum, ita festa Domini festis Deiparae. Pari ratione idem dicito in similibus de diebus octavis Angelorum, aut Apostolorum, quae licet praeferri debeant officio duplici minori secus tamen si hoc eminentioris sit dignitatis.

IV. Difficilius evadit statuere, quid sit faciendum, si concursus foret cum officio aequalis ritus, & dignitatis, & insuper de eodem subjecto, puta cum alia die octava, aut festo de eadem B. Maria. Diximus *& insuper de eodem subjecto*, quia si concursus foret festi v. g. Angeli Custodis cum Angelo Raphaele; tunc dubium non est, quod locum haberet Vesperarum divisio, quam tamen haud servari posse credimus, quoties concurrentia festa sunt de eodem subjecto, videlicet in casu de eadem Deipara. Ratio hujus est, quod de uno, & eodem in eadem parte officii fieri simul non potest officium, & commemoratio, unde cum praecedentis duplicis, de quo dicerentur Vesperae usque ad Capitulum, officium per commemorationem absolvi non posset, utique nec convenit inchoari. In hujusmodi itaque concursu Vesperae sint integrae de uno absque alterius commemoratione; si enim inchoarentur v. g. Vesperae de octava Nativitatis B. Mariae, & finirentur de officio septem Dolorum ejusdem, quod in Dominica tertia Septembris Dominium Caesareum recolit, absque commemoratione praecedentis octavae, profecto nimis absimiles, & discolores essent Vesperae, atque obtruncatae evaderent contra mandata Rubricarum, quae nunquam cum sequenti dimidiant Vesperas, quin praecedentis commemorationem praescribant.

V. Quaeres, quorum igitur erunt Vesperae, cum utriusque concurrentis officii idem sit ritus, & dignitas?

VI. R. Quod si concursus est inter diem octavam, & festum, Vesperae dabuntur festo, cum solemnius esse soleat, & insuper ejusdem officium uno circumscribatur die, ubi de octava per octo dies agitur. Si est inter festum, & festum, de eo sint, quod est solemnius, aut particulare loci, aut de quo in occurrentia fieret officium. Quod si undique videantur paria, ut si ad diem 25. Septembris transfereretur festum SS. Nominis B. Mariae, quod consequenter in primis suis Vesperis concurreret cum secundis B. Mariae de Mercede, quod ritu duplici majori similiter gaudet, tunc Vesperas concede festo, quod in propria sede celebratur, in qua solemnius evadit prae festo translato, cujus solemnitas extra propriam diem transferri non assolet.

assolet. Si demum ambo essent translata, vel occurrentia, Vesperæ sint de eo, cujus evadunt primæ, utpote quæ nobiliores censentur secundis. Ex his autem patet, quid sit præstandum, si concursus est inter diem octavam, & diem octavam.

DECRETUM XIII, CAPITIS, IN ORDINE CXLIX.

Ex parte Cleri Ecclesiæ Toletanæ quæsitum fuit, an occurrente festo dupliei 2. classis octavam habente cum Dominica Septuagesimæ, si (sequentibus feriis occupatis) transfertur ad sequens Sabbatum, secundæ Vesperæ erunt ut in primis, aut in secundis Vesperis festi cum commemoratione Dominicæ in Sexagesima, vel erunt de Psalterio a Capitulo Dominicæ cum commemoratione diei octavæ? Et quid si dies octavus habeat orationem propriam? & S. R. C. Ponente Eminentiss. Zondodari respondit, secundas Vesperas festi fieri debere cum commemoratione Dominicæ in Sexagesima, & in die octavæ esse recitandam orationem propriam. Ita die 15. Sept. 1736. *in Toletana*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 336.

I. INsipiens profecto est petitio, & adeo, ut nec umbram teneat difficultatis, & fallor, si ex parte alicujus proposita non fuit, qui nec a longe Rubricas salutavit. Præmittendum autem venit, quod Dominica Septuagesimæ festum duplex 2. classis non patitur, sed illud ad primam diem non impeditam amandat, ac consequenter in sequens Sabbatum, si præcedentes omnes feriæ sint impeditæ. Quoniam vero octava numquam transfertur, adhuc hæc, si dictum festum eam habeat, occurrit in sequenti die, quæ in casu est Dominica Sexagesimæ, in qua utpote admittente dumtaxat festum 1. classis, officium habere non potest, sed per solam expleri debet commemorationem. Diximus autem in primo Decreto hujus Capitis, quod occurrente die aliqua octava in hujusmodi Dominicis privilegiatis, si in præcedenti Sabbato actum non sit de festo aliquo, sed de die septima infra eamdem octavam, Vesperæ esse debent de Psalterio a Capitulo Dominicæ cum commemoratione diei octavæ. His ut indubiis præmissis, quæ etiam supponit Orator, gradus fiat ad dubium, quod declarari exhibetur.

II. *An secundæ Vesperæ erunt ut in primis*, ratione scilicet diei octavæ, quæ cum occurrat in sequenti Dominica, in præcedenti Sabbato primæ ejusdem occurrunt Vesperæ. *Aut ut in secundis Vesperis festi cum commemoratione Dominicæ*, utpote quia festum quodlibet duplex secundas habet Vesperas, ac præferentiam in concursu cum Dominicis privilegiatis. *Aut erunt de Psalterio a Capitulo Dominicæ cum commemoratione diei octavæ*, quemadmodum faciendum venit, quando in Dominicis privilegiatis incidit dies aliqua octava, & in præcedenti Sabbato actum est de die septima infra eamdem octavam.

III. Vide quæso, & attende, si insipientior unquam exhibita fuit, aut exhiberi valet dubitatio. Festum est duplex 2. classis, & est principale relate ad diem octavam, quæ dumtaxat est duplex minus, & accessorium festi; Unde igitur jure dubitari unquam poterat, num illæ Vesperæ esse possent de die octava, adeoque *ut in primis Vesperis?* Quando *an ut in secundis Vesperis festi*, cum ritus festi altior manifeste hoc indicet, Rubricæ cunctæ diserte proclament, & quando etiam ritus foret æqualis, de eo ut principali Vesperæ deberent esse integræ juxta communem Rubricistarum sensum? Turpior adhuc est pars tertia quæsiti: *Aut de Psalterio a Capitulo Dominicæ cum commemoratione diei octavæ?* Si eæ Vesperæ recitarentur integræ de festo adhuc duplici minori, & dimidiatæ usque ad Capitulum de festo semiduplici, quod in eo celebraretur Sabbato, quomodo in sanam mentem venire unquam dubitatio potuit, quod fieri deberent de Psalterio, cujus officium dumtaxat in defectu cujuscumque alterius subrogatur? Et adhuc quomodo de die octava, quæ eas non haberet Vesperas, tametsi in præcedenti Sabbato actum non esset de festo? Plurima utique nobis supperterent, quibus præfatam impeteremus, & irrideremus petitionem, sed hæc ulteriorem nostram non meretur considerationem.

IV. Erunt igitur Vesperæ de festo, & sic *ut in secundis Vesperis*, sicuti optime stabilit Decretum, quod subdit *cum commemoratione Dominicæ in Sexagesima*, utpote de qua in sequenti die faciendum est officium. Subintrat quæstio, an etiam de die octava, quæ in sequenti die occurrit, & habitura est commemorationem? Verum silentium, quod de ea servat Sanctio, ubertim designat nobis, eam minime agendam esse; fert enim divini officii regula, quod de eodem in eadem parte officii simul fieri non possit officium, & commemoratio, quod accideret, si in Vesperis de festo, de quo est octava, locum haberet commemoratio diei octavæ.

V. Prosequitur quæsitum: *& quidem si dies octavus habeat orationem propriam?* An scilicet dicenda ea sit in iis Vesperis, sive sint de festo, aut de die octava, aut pro commemoratione octavæ, quatenus de Psalterio recitentur. Et respondit Congregatio: *In die octava esse recitandam orationem propriam*; dies octavus cum in casu primis careat Vesperis, & in sequenti die ab officio Dominicæ impediatur, & in hujus dumtaxat laudibus, & secundis Vesperis necesse sit per solam expleri commemorationem, præfata oratio solum adhiberi poterit, & debebit pro præfata commemoratione in iisdem laudibus, & secundis Vesperis, non autem in primis, quæ cum sint de festo, iisdem oratio festi denegari non potest.

CAPUT XIX.

De Octavis in diebus inhibitis.

I. TRia sunt tempora, quibus Rubricæ Breviarii VII. *de oct. num.* 1., & quæ sub Tabula occurrentiæ *num.* 6. reperitur posita, octavas inhibent celebrari, & taliter, ut iisdem advenientibus diebus statim ab earumdem celebratione cessari debeat, quantumvis inceptæ fuissent. Sunt autem hæc tempora (audi Rubricam) *De aliis octavis, quæ non sunt in Kalendario, nihil fit a feria IV. Cinerum usque ad Dominicam in Albis, & a Vigilia Pentecostes usque ad Festum Trinitatis inclusive, & a die 17. Decembris usque ad Epiphaniam.* Jam vides itaque, quod præter octavas Nativitatis Domini, SS. Stephani, Joannis, Evangelistæ, ac Innocentium, Paschatis, ac Pentecostes, quæ iis temporibus in Kalendario notatæ sunt, & celebrari præscriptæ, quæcumque aliæ proscriptæ manent, & interdictæ.

II. Refert Gavantus *sect.* 3. *cap.* 8. *num.* 8. in postrema Breviarii recognitione actum fuisse de octavis a toto Adventu excludendis, sicuti a Quadragesima, quod non deerant optimæ id decernendi causæ, sed illud postea saltem congruere visum fuit, ne ab eo die, videlicet 17. Decembris, fierent amplius, quo incipiunt Antiphonæ Laudum privilegiatæ, ne eisdem, quæ in Laudibus ferialibus tunc temporis recitari debent, impedimento forent. Cum igitur hujusmodi Antiphonæ ponantur semper in Laudibus diei 17. Decembris, indubium fit, præfatam diem includi in temporibus, in quibus inhibentur octavæ, ac consequenter die 16. quascumque expirare octavas, ita ut eadem die dicendæ quidem sint Vesperæ de die infra octavam, quæ occurrit, & nihil amplius in sequentibus diebus agendum sit die ea. Limita hoc tamen, si sit dies 7. infra octavam, quia cum hæc Vesperas non habeat, nec conveniat diem octavam, quæ in sequenti die habitura non est officium, nec commemorationem, primas habere Vesperas, eo in casu de die 7. infra octavam agitur usque ad Nonam inclusive, & subintrabunt Vesperæ de feria currente juxta ea, quæ in Decretorum expositione late traduntur. Quoniam vero die 16. modo officium semiduplex S. Eusebii fieri concessum est, hæc amplius quoad officium agendum de occurrente die infra octavam locum non habent, suo tamen modo adhuc casui sunt adaptabilia, ita ut in officio S. Eusebii fiat commemoratio octavæ in laudibus, & secundis Vesperis, nisi sit dies 7. infra octavam, quo in casu solum in laudibus, & non in secundis Vesperis octavæ commemoratio fieret.

III. Vanum similiter, ac inutile, subdit Gavantus, reputatum extitit octavas permittere usque ad Epiphaniam, eo quod dies omnes, & singuli proprium habent officium nullo modo omittendum, fieri vero de Octava, quæ non habetur in Breviario, per solam commemorationem, visum est modicum quid, quod congruentius omitti potest in gratiam infantiæ Christi, & octavarum non sine mysterio comitantium Nativitatem ejusdem. His addi potest, quod in primis post Nativitatem diebus Ecclesia in celebrandis octavis est satis occupata, unde ulterius gravanda non erat; in postremis vero Epiphaniam antecedentibus haud conveniens reputat Guyetus *lib.* 1. *cap.* 18. *qu.* 11. festa admittere celebranda cum octava, de qua nullo die officium fieri poterat; non quidem diebus antecedentibus Epiphaniam, cum singuli sint impediti, nec in subsequentibus, quia cum dies infra octavam Epiphaniæ admittant dumtaxat festum 1. classis occurrens, utique & dies ipsa octavæ per solam commemorationem expleri deberet.

IV. Hinc tamen haud inferas, subdit Guyetus, pari ratione ab octava celebranda cessandum, si quando festum ita occurrat, ut tota ejus octava deglutiatur, puta ob concursum octavæ Assumptionis B. Mariæ, aut festi omnium Sanctorum; nam vix unquam id continget, ut non ipsa dies octava (cui utique loco cedit festum duplex, nisi sit ex majoribus) vel etiam una aliqua intermedia libera occurrat. Hucusque Guyetus, cujus rationem nos minime probamus, facile quippe admodum evenire putamus, ut tota penitus deglutiatur octava, ut si festum habens octavam incidat in festum Ascensionis, aut Corporis Christi, S. Joannis Baptistæ, SS. Petri, & Pauli, Assumptionis Deiparæ vel omnium Sanctorum; tunc enim nec dies octava, utpote quæ occurreret in aliqua ex diebus octavis dictorum festorum, officium quiret habere.

V. Idipsum foret, si festum SS. Philippi, & Jacobi alicubi Ecclesiæ esset Titulare, & die 8. Maji occurreret festum aliquod ex majoribus, tunc siquidem eorumdem octava & in diebus intermediis, & in die octava careret officio. Si autem quæ modo diximus, ad alia applices impedita tempora, jam dilucide perspicies, quod non infrequentes admodum, sed obvii esse queunt casus, in quibus de octava alicujus festi nec uno die officium agi queat. Adhuc adjicere liceat, quod si adducta potis foret ratio, non a vigilia Pentecostes ab octavis celebrandis cessandum præscribi debuisset, sed a Sabbato post festum Ascensionis; festum enim occurrens in eo sabbato nec uno die de sua octava assequeretur officium; cum dies intermediæ ob officio Ascensionis, & dies octava a vigilia Pentecostes impeditæ forent.

VI. Adducta itaque ratio deserenda videtur, & insistendum illi, quam Gavantus petit ex eo, quod dies illi ad recolendam Christi infantiam, ac octavas non sine mysterio eam comitantes, unice sunt destinati; eo autem tempore nihilominus de fe-

de festis occurrentibus agi permissum fuit, quia cum una die absolvantur, non sicuti octavæ, ad mentis alienationem deserviunt.

VII. Quoniam vero in gratiam adventus Spiritus Sancti dies a Vigilia Pentecostes usque ad Festum SS. Trinitatis adeo privilegiati extitere, ut festum etiam 1. classis depellant, sic octavas datum est illi respuere, ut tota ita nostra meditatio in tantum feratur mysterium, nec ab occurrenti commemoratione octavæ ad aliena parumper distrahatur, quemadmodum simili de causa supprimendam esse occurrentis octavæ commemorationem in Dominica Passionis dicemus in Decreto quinto hujus Capitis; ubi afferemus etiam discrimen, cujus causa festi simplicis nihilominus, non octavæ, commemoratio permittitur. Cessandum itaque minime venit a celebratione octavæ de festo, cui de jure ea competit, per hoc quod de eadem nullo die officium agi possit, ac per occurrentia festa tota octava deglutiatur.

VIII. *Usque ad Epiphaniam* Rubrica octavas inhibet, & accipi debet in sensu exclusivo ab ejusdem octava, quare festa quælibet Patroni, Titularis, aut Dedicationis, quæ infra octavam Epiphaniæ alicubi occurrere valent, sua non carebunt octava.

IX. An octavæ cessent dumtaxat ad Vesperas Pentecostes, an vero etiam in laudibus vigiliæ, potior est difficultas, in qua nonnulli arbitrantur solum ad præfatas cessare vesperas, ac consequenter in laudibus vigiliæ commemorationem octavæ esse faciendam. Nituntur autem, quod Rubrica *de oct. num.* 1. habet: *Et idem servetur de octavis nondum absolutis, quando supervenit festum Pentecostes*; hoc autem solum a vesperis incipit, ergo solum ab his vesperis octavæ abrumpuntur.

X. Attamen in oppositum censent Rubricistæ omnes, inter quos Gavantus *sect. 3. cap. 8. num. 9.*, Bauldryus *in man. par. 4. cap. 13. num. 5*, & Guyetus *lib. 1. cap. 18. quæst. 11.* Rubrica quoque posita sub tabula occurrentiæ *num. 6.* diserte hoc edocet: *De aliis octavis, quæ non sunt in Kalendario, nihil fit a feria quarta* Cinerum *usque ad Dominicam in Albis, & a Vigilia Pentecostes usque ad Festum SS. Trinitatis inclusive*. Nota dictionem hanc *inclusive*, quæ non solum cadit super terminum ad quem, scilicet Dominicam in Albis, & festum SS. Trinitatis, sed etiam super terminum a quo, nempe feriam quartam Cinerum, & Vigiliam Pentecostes, alias cum in utroque casu pariformiter loquitur Rubrica, si exclusa veniret Vigilia Pentecostes, exclusa quoque esse deberet feria quarta Cinerum, quod nemo cordatæ mentis admittet; quare cum Rubricæ Rubricis concordari debeant, dicendum est, quod in priori illa Rubrica *Festum Pentecostes* non sumitur in sensu exclusivo, sed inclusivo vigiliæ, quæ nedum ut communiter ceteræ, tanquam proxima preparatio ad suum spectat festum, sed peculiari quadam ratione, ob quam præ ceteris contra quodcumque festum illam privilegiatam noscimus, & insuper in officio Evangelium, & in Missa, quæ ad idem spectant festum, usurpari.

XI. Etsi autem ex Auctoribus plurimi ad Nonam precedentis feriæ sextæ octavas censeant terminari, hoc tamen verum dumtaxat est in casu occurrentiæ diei 7. infra octavam, quæ secundas non habet vesperas, secus autem si in ea feria incidant dies aliæ infra octavam, quas secundis non destitui vesperis in expositione Decretorum apparebit, & presertim in Decreto quinto, per quod in Vesperis prefatæ feriæ sextæ adhuc octavam perseverare, si non explicite, saltem implicite manet idipsum.

XII. Superesset modo causam afferre, ob quam a quadragesimali tempore octavæ fuerunt expunctæ, sed hanc in primo hujus Capitis Decreto producere reservamus.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CL.

Sanctæ Eulaliæ officium cum octava, etiamsi veniat in Quadragesima, juxta antiquam, & immemorabilem consuetudinem concedit S. R. C. 6. Decemb. 1608. *in Barcinonen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 35.

I. MArtyrologium Romanum S. Eulaliæ martyrium diei 12. Februarii consignat, quare non semel evenit ejusdem octavam, cum qua Barcinone in Hispania, ubi illa gloriosam martyrii coronam accepit, honoratur, vel in inceptam, vel in supervenientem incidere Quadragesimam.

II. Tempori autem quadragesimali, in quo recolitur status hominis a justitia extorris, sub peccato captivi, ac ditissima servitute oppressi, quem propterea multum insudat Christus sanctissimæ suæ Passionis merito in proximo redempturus, quammaxime propria poenitentiæ, ac salutaria officia adaptavit Ecclesia, quo se homo hac arte recognosceret, & ad Deum ferventius colendum, orandumque, ac ad sua expianda peccata congruentius incitaretur. Quod ut melius haberetur, predictum tempus suis voluit officiis salvis, ac illibatis gaudere, nec a lætitiis, quas ingerunt Sanctorum festivitates, perimi, aut abrumpi. Hinc est, quod Concilii Laodiciensis Decreto relato *Can. Non oportet 33. quæst. 5.*, aliisque nulla festa Sanctorum in Quadragesima celebrabantur.

III. Cum vero temporis tractu Ecclesia Romana non incongruum judicaverit, nonnulla Sanctorum festa admittere eo tempore, humanæ sic indulgens debilitati, ut fideles letitia festis Sanctorum adhiberi solita, aliquantisper allevati, ad eximia virtutum facta exemplo, & imitatione eorundem Sanctorum fortius excitarentur, ac a pessima vitiorum via continuus bono-

rum operum gressibus recedentes, ad coelestem patriam, cujus sunt exules, animosiores contenderent, factum inde fuit, ut nonnulla, quæ intra Quadragesimam celebrabantur, Sanctorum festa suas secum traherent octavas, a quibus adeo nimis quadragesimale perimebatur officium, ut quantum opus esset, ad inditum ipsi sensum hominum animis figendum, fovendumque minus valeret.

IV. Huic itaque ut prejudicio occurreretur, in recognitione Breviarii sub Clemente VIII. habita actum fuit, & captum de excludendis octavis a quadragesima, Sanctorum festivitatibus dumtaxat permissis, quæ non adeo ut supra evadebant damniferæ. Quare cum S. Eulaliæ octava quadragesimali tempore per Rubricas Breviarii videretur interdicta, & aliunde antiquæ, & immemorabili consuetudini inniteretur, an hujus beneficio præfata octava, etiamsi veniat in quadragesima, celebrari posset, Barcinonensis Clerus Sacram Congregationem consulendam existimavit, & quatenus opus esset, pro gratia exorandam, quæ benigne, ut in Decreto, quod petebatur, indulsit, vel magis fieri posse declaravit.

V. Officia Sanctorum posse continuari, si Bulla Piana sint antiquiora, jam non semel statutum vidimus, presertim in Capite de Festis ex consuetudine, ubi etiam eadem a Rubricis ipsis elucet esse concessa. Quidni igitur & eorundem octavæ, quæ non sunt nisi festorum prorogationes, & accessoria quædam? At in re hac haud illationibus opus habemus, cum aperti stent Rubricarum textus; hinc Rubrica VII. de octavis num. 1. *De octava fit officium in festis sanctorum, quæ apud quasdam Ecclesias, Congregationes, & Religiones consueverunt solemniter cum octavis celebrari*. Et n. 4. *infra octavam vero Patroni, vel Titularis Ecclesiæ, aut alterius Festi, quod in aliquibus Ecclesiis consuevit cum octava celebrari*. Qui Rubricarum textus utique de octavis, quæ ante Bullam Pii V. agnoscunt originem, debent accipi, ut dicebamus agente de similibus festis in memorato Capite.

VI. Hinc jam habes octavam S. Eulaliæ solido innixam fuisse fundamento, gaudebat quippe *antiqua, & immemorabili consuetudine*, adeoque saltem centenaria, & consequenter indubie nedum invecta, sed etiam prescripta ante Bullam Pianam, quoniam retrocedendo per centum annos a Data presentis Decreti, seu ab anno 1608., sistitur ad annum 1508., cum tamen Bulla Pii V. anno 1568. noscatur emanata. Quæ tamen etsi indubia sint quoad octavas per annum occurrentes, non tamen, quantum ad eas, quæ incidunt in Quadragesimam; vult siquidem Rubrica posita sub tabula occurrentiæ num. 6., quod de aliis octavis, quæ non sunt in Kalendario, nihil fiat quadragesimali tempore, nec aliis diebus predictis, & Rubrica VII. num. 1. diserte loquens de octavis, etiam ex consuetudine, prescribit celebrandas non esse quadragesimali tempore, nec superveniente Pentecoste, aut die 17. Decembris, sed penitus cessandum ab earumdem celebratione, licet per aliquot dies de iisdem jam factum esset officium.

VII. At quoniam Sacra Congregatio concedens Sanctæ Eulaliæ octavam, etiamsi veniat in Quadragesima, id *juxta antiquam, ac immemorabilem consuetudinem* se facere profitetur, diserte nobis aperit, allegatarum Rubricarum inhibitionem restrictam esse ad octavas illas, quæ licet consuetudini Bulla Piana antiquiori nitantur, non tamen talem habent consuetudinem suæ celebrationis in Quadragesimali tempore, aliisque vetitis, in quibus uti festis, ita eorumdem octavis, quæ legitima fulciuntur consuetudine, Rubricæ parcere voluerunt. Quo pacto si intelligantur Rubricæ intra Quadragesimam inhibentes octavas, nullam sane vim patiuntur, quinimmo cum præsenti Decreto maximam concordiam habent, ac admodum congruam suscipiunt interpretationem; ex pluribus enim Sanctionibus Sacræ Congregationis, ac Rubricarum constans eruitur earumdem mens, ut consuetudines circa Sanctorum officia ante Bullam Pii V. invectæ, & presertim prescriptæ, ac immemorabiles conserventur integræ, ac inviolatæ custodiantur. Idipsum presentis Decreti ipse, quem tenet, loquendi modus luculenter ostendit, quoniam dum octavam Sanctæ Eulaliæ in Quadragesimali tempore *juxta antiquam, & immemorabilem consuetudinem* concedere fatetur, hujusmodi consuetudinem, ut dicebamus, tamquam legitimam approbat, ac declarat validam ab eo tempore tuendas octavas, Rubricisque ipsis conformem, alias inepte sane antiquæ, & immemorabilis morem gessisset consuetudinis, quæ a Rubricis foret proscripta, atque reprobata.

VIII. Ad Sanctorum festa tuenda consuetudinem ante Bullam Pii V. invectam, licet non prescriptam, in memorato Capite fecimus validam; an autem idipsum de octavis dici debebit? Id affirmare non audeo, cum super hoc taceat presens Sanctio, quinimmo *immemorabilem* consuetudinem videatur exposcere, & alias vel nihil, vel fere nihil operaretur Clementina reformatio, quæ cum Bulla Piana solum 34. annis sit modernior, solum hujusce ætatis, vel circiter octavas proscriberet. Quoniam itaque presens Decretum Sanctæ Eulaliæ octavam approbans, immemorabili consuetudini innititur, & consuetudo immemorialis numquam censetur sublata nisi expressa mentio de ea in lege, vel Constitutione habeatur, nec comprehenditur in revocatione consuetudinis etiam cum dictione universali, ut juribus, decisionibus, exemplis, Doctoribusque plurimis allegatis docet Barbosa *Claus. 87.*, haud ambigo, quod Clementina reformatio, licet tollat quascumque octavas a Quadragesimali tempore, non tamen quæ consuetudini immemoriali stant innixæ, atque consistunt. Quinimmo

mo cum consuetudo centenaria immemoriali æquipollere communiter credatur, octavæ itidem, quæ per centum annos observantiam habuere, haud forte nutabunt. At unde petenda erit hujusmodi centenaria consuetudo? A Datane præsentis Decreti, vel cujusnam? Nequaquam, sed ab anno 1602., in qua edita fuit Bulla Clementis Octavi, ac præfata reformatio peracta.

IX. Vides jam igitur, quod ubi ad tuenda festa Sanctorum pro quocumque tempore sufficit, & exigitur consuetudo immemorialis, vel ante Bullam Pianam invecta, & utraque hæc consuetudo etiam valida est ad firmandas eorumdem octavas per annum, secus autem pro Quadragesimali tempore, aliisque, in quibus per Rubricas sunt vetitæ, sed ad id exposcitur consuetudo immemorialis, vel saltem centenaria in iisdem temporibus celebrandi prædictas octavas, retrocedendo ab anno 1602., seu quæ sit coæva anno 1502. Quæ autem servanda sint in celebratione hujusmodi octavarum, dabuntur in expositione sequentium Decretorum.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CLI.

Qui habent privilegium celebrandi octavas in Quadragesima, occurrente die infra octavam in Feria IV. Cinerum, nullam debent facere commemorationem de octava, neque in Laudibus, neque in Missa. S. R. C. 24. Jan. 1682. *in Marsicana*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 123.

I. QUadragesimali tempore octavas quascumque inhibitas esse, & taliter, ut illo adveniente ab harum celebratione protinus cessandum sit, tametsi per aliquot dies de iisdem esset actum, diserte firmat Rubrica VII. *de oct. n.* 1., & nos ipsi diximus exponentes præcedens Decretum. Bene itaque in Decreto dicitur; *Qui habent privilegium celebrandi octavas in Quadragesima*, licet postea ejusdem dispositio applicanda itidem veniat ad octavas ex legitima consuetudine, quoniam consuetudo privilegio æquipollet, & rationis identitas exposcit, ut disposita pro uno casu aptentur cuicumque alteri simili.

II. Apud hujusmodi privilegiarios non semel evenit, diem aliquam infra octavam incidere in Feriam IV. Cinerum, quæ licet feriale dumtaxat involvat officium, quia tamen ex privilegio habet, ut nec duplici primæ classis cedat, ipsa utique officium sibi vindicat non obstante majoritate ritus, qua gaudet dies infra octavam. Hujusmodi casus multoties accidit apud Ordinem S. Benedicti, qui intra Quadragesimam etiam ex privilegio celebrat octavam S. Scholasticæ a die decima ad 17. Februarii, quare ex parte Monialium ejusdem Ordinis Ecclesiæ SS. Cosmæ, & Damiani Terræ Taliacotii Diœcesis Marsicanæ propositum fuit declarari, num in officio prædicto Feriæ IV. Cinerum commemorationem octavæ deberent facere?

III. *Nullam fieri debere commemorationem de octava, neque in Laudibus, neque in Missa*, præsens stabilit Sanctio, quam nonnulli putant innixam absurdo, quod alias hinc sequeretur, faciendi scilicet in officio feriali commemorationem de semiduplici. At quæ commemorationem hujusmodi in feriali officio inhibent fieri? Nonne & in officio semiduplici, cujusmodi sunt Dominicæ omnes privilegiatæ, fit commemoratio de duplici occurrente, scilicet de die octava? Cur igitur & in officio feriali privilegiato fieri non poterit commemoratio de semiduplici? Nonne in vigiliis, & in feriis majoribus cadentibus infra octavam dicitur Missa de vigilia, aut feria cum commemoratione octavæ? Quare itaque & in Missa feriæ IV. Cinerum fieri non poterit octavæ commemoratio? Et si in Missa feriali fieri valet, cur non in laudibus ferialibus?

IV. Potior videtur ratio ex eo petita, quod alias omitti deberent Preces feriales cum suffragiis ratione octavæ, quod absurdo absurdius reputat Guyetus *lib.* 4. *cap.* 18. *qu.* 14. ubi hac in re acriter carpit Gavantum, qui *sect. 6. cap.* 8. *num.* 5. in officio feriali Dominicæ secundæ post Epiphaniam anticipato, Precum, & suffragiorum omissionem præscripserat ratione occurrentis octavæ. Et quidem suffragium, saltem de Cruce, est veluti officii ferialis proprius character, & nota præcipua, ac illius indicium, fitque solum, observante Gavanto *sect.* 5. *cap.* 18. *num.* 2., in officio feriali, præferturque cuicumque alteri, licet majoris dignitatis, etiam suffragio SS. Trinitatis.

V. Quoniam itaque hæc omnia commemoratio octavæ non patitur, satius adjudicavit Congregatio, quæ sunt propria officii, quod agitur, illæsa, & intacta relinquere, commemorationemque octavæ, quæ iisdem obsistebat, supprimere, perinde ac si feria IV. Cinerum infra octavam minime reccureret; ratio enim expostulabat utique, ut si prædicto officio feriali ratione privilegii cedit dies infra octavam, cederet etiam ejusdem commemoratio, & quodcumque octavæ adnexum, quod congruam, ac debitam celebrationem ejusdem officii ferialis valet impedire, uti quia dies infra octavam cedit duplici 1. classis, deperdit sui commemorationem, quam præfatum duplex minime patitur.

VI. *Neque in Laudibus, neque in Missa*; at an in Vesperis? Tacet Decretum. Cur? Supponit Vesperas deberi sequenti diei octavæ, vel infra octavam juxta Rubricam XI. *de concurr. num.* 4., & Tabellam concurr. *num.* 5., in quibus quidem hujusmodi occursus officii ferialis cum die infra octavam manet ignotus, sed cum in concursu festi semiduplicis cum die infra octavam, Capitulum detur diei infra octavam luculenter eruitur, quod in concursu feriæ majoris cum die infra octavam, huic integræ debentur Vesperæ, quemadmodum fieret, si concursus foret cum sequenti festo semiduplici, cui dies infra octavam æquiparatur, ritu.

DECRETUM III. CAPITIS, IN ORDINE CLII.

In Officio Feriæ IV. Cinerum relinquendo commemorationem octavæ, debent Privilegiati dicere Preces, Psalmos Graduales &c., & servare omnino Rubricas Feriæ IV. Cinerum. S. R. C. 24. Jan. 1782. *in eadem Marsicana ad 2. dubium*, Ex Merato in Indice Decretor. Brev. num. 124.

I. PRæcedens Decretum nos monuit, in feria IV. Cinerum fieri non debere commemorationem octavæ; nunc subintrat quæstio, num Preces dici debeant, Psalmi Graduales &c., quæ infra octavam locum non habent. Affirmative reponit Decretum, omnesque servandas esse Rubricas ejusdem feriæ; ablata enim commemoratione octavæ, quæ unice in earumdem impedimentum deserviebat, quis non videt, easdem statim urgere?

II. In primis itaque juxta Rubricam 34. *num.* 3. & 4. dicendæ erunt Preces feriales flexis genibus, necnon suffragia Sanctorum, & de Cruce juxta Rubricam 25. *num.* 1. Itidem officium parvum B. M., & Psalmi Graduales, non tamen officium Defunctorum, licet sit prima dies mensis non impedita, quoniam in Quadragesima pro hocce officio dicendo feria quælibet secunda non impedita subrogata extitit loco primæ diei non impeditæ. Hæc certa sunt ex Rubricis præfixis iisdem officiis, & Psalmis, quare ulterius non exposcunt examen.

DECRETUM IV. CAPITIS, IN ORDINE CLIII.

Octava S. Scholasticæ (apud Benedictinos) quando de illa fiat officium, impedit Preces &c. Quod si occurrat in Feria IV. Cinerum, dicuntur Preces &c., sed nihil fit de octava, quæ terminatur ad primas Vesperas feriæ IV. Cinerum exclusive. S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 324.

I. EJusdem vi privilegii, cujus causa dies infra octavam cedit officium feriæ quartæ Cinerum, illud cedit & dies octava, cujus non minus commemoratio cessare debet ob incompatibilitatem cum officio feriali, quod propterea suas exposcit Preces, aliaque cuncta, de quibus in præcedenti Decreto, octava solum preces impedit, aliaque superius enumerata, *quando de illa fit officium*, adde, aut commemoratio, quæ subrogatur loco officii. Licet autem Decretum procedat de octava S. Scholasticæ, & ex additione Merati teneat verba illa *Apud Benedictinos*, generalem dispositionem ponit cuicumque simili casui adaptabilem.

II. *Quæ*, scilicet dies octava, *terminatur ad primas Vesperas feriæ IV. Cinerum exclusive*. Dies octava primas, & secundas habet Vesperas, sed cum in die sequenti habitura non sit officium, nec commemorationem, utique nec primas convenit habere Vesperas, aut in his commemorationem; ut enim dicebamus in Decreto primo præcedentis Capitis, Vesperæ membra sunt, Matutinum cum horis corpus officii; quod autem corpore caret, & membris careat oportet; aut si loco corporis quid aliud substitutum teneat, simile & membrum esse debet, ne corpus monstruosum evadat; unde quia dies octava incidens in Dominicas privilegiatas, in his non habet officium, nec Vesperas habet, & quia loco Matutini commemorationem assequitur; ita loco Vesperarum eamdem commemorationem habet. Quoniam vero dies octava in laudibus feriæ quartæ Cinerum nec officium, nec commemorationem debet habere, idcirco & in Vesperis, & officio & commemoratione careat oportet. Huic ratiocinationi conformis est Rubrica XI. *de concurr. num.* 10., quæ simplici occurrenti in Cœna Domini in primis Vesperis commemorationem denegat, quia in sequenti feria eamdem non est habiturum.

III. At si primæ Vesperæ de die octava non sunt, sed hæc terminatur ad Nonam, de quo recitabuntur? Non utique de die 7. infra octavam, quam in sequenti Decreto secundis Vesperis carere dicemus. Non de festo simplici, si quod sequenti die occurrat, utpote quod in ea habiturum non est officium. Quid igitur? Erunt de festo IX. Lectionum, si quod ea die recurrat, sine commemoratione octavæ; sin autem, de feria, cujus officium semper succedit in defectu alterius juxta Rubricam 5. *de feriis num.* 2. quæ ita disponit: *in feriis per annum inde fit de feria, ubi desinit officium præcedentis diei*. Sed de qua feria? Tertiane præcedenti, aut sequenti feria quarta Cinerum? Decretum feriæ quartæ Cinerum eas dare videtur, quoniam dum asserit, *octavam terminari ad primas Vesperas Feriæ IV. Cinerum*, utique supponit hanc feriam primis Vesperis haudquaquam destitui.

IV. At quoniam Rubrica 5. *num.* 2. diserte nos admonet, officium quodcumque feriale incipere a Matutino, utique ex Vesperæ de feria sequenti Cinerum esse non possunt, a cujus propterea commemoratione communis abstinet usus, si ea die actum sit de festo aliquo, tametsi ea fieri deberet, si in dictis Vesperis ejusdem officium inciperet, cum Quadragesimales feriæ numquam commemorationem deperdant. A Decreto itaque nonnisi abusive octava dicitur *ad primas Vesperas feria IV. Cinerum* terminari, & ut denotetur ad Nonam præcedentis diei prorsus cessare. Superest ergo, Vesperæ sint de præcedenti feria tertia, cujus officium ex allegata Rubrica *ibi incipit, ubi desinit officium præcedentis diei*, quemadmodum Vesperæ etiam dicun-

dicuntur de feria, quotiescumque actum est de festo simplici, cujus officium ad Nonam similiter terminatur.

V. Quod si Vesperæ non sunt de feria Cinerum, sed de præcedenti feria tertia, in his locum non habebunt Preces feriales, quæ solum dici præscribuntur in feriis majoribus, & diebus jejuniorum, dicentur tamen suffragia Sanctorum, & Preces Dominicales ad Completorium, quemadmodum in feriis per annum Robricæ faciendum esse disponunt. Oppones Rubricam 34. *num.* 5., quæ in vigiliis, quæ ante feriam quartam Cinerum celebrantur, ad Vesperas Preces feriales dicendas esse demandat, etsi Vesperæ non sint de vigilia, sed de dicta feria tertia, & in iisdem dicatur oratio Dominicæ. At dispar est ratio; tunc enim non dicuntur ratione sequentis feriæ quartæ Cinerum, alias semper dici deberent, quotiescumque ea die officium actum foret de feria, quod nemo cordatæ mentis admittet, sed dicuntur ratione vigiliæ, quæ cum dies humiliationis sit, atque jejunii, easdem exposcit; in nostro autem casu nihil hujusmodi supponimus accidere.

VI. Perbellam lubet excitare, quæstionem, num in secundis Vesperis festi semiduplicis, si de hoc ea die actum sit, locum Sanctorum suffragia, uti etiam Preces Dominicalet ad Completorium? & dicendum videtur, quod sic, quia octava, quæ solum Suffragia, & Preces a semiduplici festo valet abigere, terminatur ad Nonam.

VII. Attamen nos refragamur; cum enim Suffragia in Laudibus locum non habuerint, nec Preces Dominicales ad Primam, utique nec in Vespetis respective, & Completorio illum poterunt habere; membrum quippe officii a suo corpore discrepare, assolent reprobare Rubricæ; quinimmo Vesperas, & Completorium suo toti volunt esse conformia, ne hinc exurgat officium monstruosum, discolor, atque dissimile. Hac utique solum de causa festo simplici Vesperas denegant, si postridie solam commemorationem debeat habere, & adhuc etiam commemorationem, si die sequenti nihil agendum sit de eo, & idipsum respective præstant de die octava, quoties incidit in Dominicas privilegiatas, aut feriam quartam Cinerum.

VIII, Rubricæ itaque, quæ in semiduplici extra octavam demaodant suffragia, & Preces, procedunt de semiduplici, cujus potior pars est extra octavam, non autem cujus solæ Vesperæ suot extra octavam; nec par est ratio de casu, in quo subintrat officium feriale, quia tunc Vesperæ non sunt de eo, de quo habitum est corpus officii, adeoque ratio uniformitatis minime exposcit, ut in iisdem taceantur suffragia, eo quod in corpore officii locum non habuerint, sed magis dici debebunt, si officium, quod succedit, illa expostulat, oti revera eadem exquirit officium feriale. Eadem de causa ante Dominicas Passionis, & primam Adventus occurrente festo semiduplici, etsi in hujus Laudibus dicantur suffragia, in Vesperis tamen, quæ sunt a Capitulo de Dominica, absique ulla absurditate taceantur, ratione officii, quod subintrat, & illa depellit.

DECRETUM V. CAPITIS, IN ORDINE CLIV.

Quæsitum fuit, an conformiter ad Decretum S. R. C. de commemoratione octavæ S. Scholasticæ in die Cinerum omittenda, etiam in Dominica Passionis infra octavam S. Benedicti cadente, & ejusdem Dominicæ in primis Vesperis sit omittenda commemoratio octavæ? & responsum fuit, in primis Vesperis facienda est commemoratio de die infra octavam, quando octava celebratur post Dominicam Passionis, secus autem si dies octava incidat in eamdem Dominicam, quia propter Dominicam privilegiatam cessat octava. S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 325.

I. DUbitandi rationem ut plene assequaris, fas est, supponas, quod statutum extitit, in officio IV. Cinerum locum non habere commemorationem octavæ, hinc quæritur, an idem judicium haberi debeat de officio Dominicæ Passionis; immo quia hoc officium præ illo feriæ IV. Cinerum primis gaudet Vesperis, an ab his Vesperis, expellenda itidem sit præfata commemoratio?

II. Congregatio reponit, quod *in primis Vesperis facienda est commemoratio de die infra octavam, quando octava celebratur post Dominicam Passionis;* & hinc refellitur opinio Cæremonialis Monastici, quod officium cujuscumque diei infra octavam ad Nonam terminati pronuntiat, alias in iis Vesperis cessaret commemoratio octavæ, cum in sequenti die facienda non sit, & cessare decernitur, uti hac de causa in iisdem Vesperis cessat commemoratio octavæ, quando dies octava incidit in Dominicam Passionis, ut statim dicemus. Ceterum id prius adverterat Guyetus *lib. 4. cap. 5. quæst. 6.*, & diserte eruitur ex Rubricis, quæ dum in concursu diei infra octavam cum sequenti semiduplici, Vesperas dividunt, consequenter utique edocent, diem infra octavam Vesperas habere, instar festi semiduplicis, cujus officium non ad Nonam, sed ad Completorium absolvitur.

III. *Secus autem, si dies octava incidat in eamdem Dominicam Passionis.* Commemorationem octavæ, quam in primis Vesperis concedit Sanctio, *quando dies octava celebratur post Dominicam Passionis*, vult esse tacendam, *si dies octava incidat in eamdem Dominicam*, & rationem adjicit, *quia propter Dominicam privilegiatam cessat octava;* si enim cessat octava, cessant & ejus primæ Vesperæ, quinimmo & ejus commemoratio, cum non conveniat de eo Vesperas facere, vel in his commemorationem, de quo die sequenti nec officium, nec commemoratio agi debet. Hinc habes discrimen, quod diem septimam infra octavam est inter & reliquas, quod hæ 2. Vesperas habent, secus illa, sed hujus Vesperæ sunt primæ Vesperæ diei octavæ, quæ propterea non ritu semiduplici, sed duplici aguntur.

IV. Jampridem idipsum tenuit Gavantus *sect. 3. cap. 8. n. 9.*, at in oppositum sensit Guyetus *lib. 4. cap. 12. quæst. 6.*, qui officium diei 7. infra octavam, quando dies octava cessat, vult esse continuandum ritu semiduplici in Vesperis, & Completorio, instar aliarum dierum infra octavam; diei enim 7. infra octavam solum detrahuotur Vesperæ, ejusque officium dicitur terminari ad Nonam, quia Vesperæ fiunt de sequenti octava, & ab hac illi abripiuntur; quare si dies octava penitus cesset, videre non est, cur dies septima illas habere non debeat. Nec par omnino, idem subdit Auctor, est ratio de die octava incidente io Dominicas privilegiatas, quia in eo casu vere absurdum esset tribuere primas Vesperas diei octavæ, de qua postridie fieri debet tantum commemoratio, nec subintrare queunt Vesperæ diet septimi, cum permaneant Vesperæ diei octavi, qui non cessat penitus, sed ad commemorationem redigitur, quæ commemoratio stat loco officii respective, vel vesperarum; ubi cessante prorsus & quoad officium, & quoad commemorationem die octava, absurdum non est, immo perquam congruum, officium inchoatum diei infra octavam absolvere, cum nihil aliunde obstet.

V. Hæc egregie more suo Guyetus, qoibus addi potest, quod etsi festo semiduplici concurrente cum duplici primæ classis, ab hoc illi Vesperæ abripiantur, quinimmo & ejusdem commemoratio depereat, si tamen alterutrum transferatur, statim vesperas, vel commemorationem recuperat, nisi obstet officium, cum quo concurrit; quidni igitur & cessante die octava, dies septima suas non recuperabit vesperas, quæ sibi ab illa abripiuotur? Demum Rubricæ nulla facta distinctione dierum infra octavam, his concedunt concursum cum die sequenti; ergo supponunt, dies quaslibet infra octavam, & sic etiam diem septimam vesperis non carere,

VI. Verum dispar est ratio, nam festum IX. Lectionum ex sui constitutione habet vesperas, adeoque hoc ipso quod cessat impedimentum, mox eas recuperat; dies autem septima infra octavam ex sui constitutione vesperas non habet, sed caret iisdem, & ideo etsi cesset dies octava, a qua in vesperis contenditur impediri, vesperas nequaquam acquirit. Natura octavæ in eo sita est, ut ejusdem officium prorogetur per octo dies continuos, quorum duo sunt solemniores, & ritu duplici distincti, ambasque propterea assequuntur vesperas; quare sicuti dies secundus numquam habere valet primas vesperas, quia hæ sunt secundæ vesperæ festi, ita septimus numquam secundas, quia hæ sunt primæ diei octavi; unde cum vesperæ a die octavo per accidens non abripiantur septimo, sed per se, numquam eas recuperare valet, etsi dies octavus penitus cesset. Rubricæ autem indistincte diebus infra octavam cum sequenti officio concursum concedunt, quia supponunt, diem septimum cum officio sequenti ex se jam carere concursu, utpote ad quem sequitur dies octavus. Quod si in eventu aliquo ad eum non sequatur dies octavus, sed hic prorsus cesset, non propterea plus juris acquirit dies septimus, qui ex se terminatur ad Nonam, & ad quam dispositio Rubricarum præfata minime adaptatur.

VII. *Propter Dominicam privilegiatam cessat octava.* Quod si in Dominica Passionis cessat dies octava, quæ duplex est, etiam, quoad commemorationem, utique etiam cessabit dies infra octavam, quæ est dumtaxat semiduplex. Dum tamen in rationem hujusce cessationis *Dominica privilegiata* adducitur, nolo id intelligas de privilegio excludendi festum quodcumque, nam hocce privilegio gaudent etiam Dominica prima Adventus, festa Ascensionis, & Assumptionis B. M. &c., quæ tamen octavam minime cessare faciunt. Forsitan igitur erit privilegium, quo dicta Dominica jam donata extitit excludendi Sanctorum suffragia, quæ non sunt nisi repetitiones officiorum jam actorum, cujus rationis cum exret etiam octava, quæ non est repetitio nisi ejusdem officii, ideo etiam hæc cessare decernitur. In rationem producit Gavantus *sect. 6. cap. 12. n. 1.*, ut ad Christum hoc tempore sit unicum refugium nostrum; hoc enim tempus memoriæ Passionis Dominicæ præcipue est consecratum, & ideo ut tota mens nostra feratur in Christi humilitatis, & sanctitatis exemplum, & spes nostra elevetur ad unicum ejus salutare refugium, Sanctorum suffragia decreta sunt cessare. Idipsum nos dicimus de octavis, cum hac tamen limitatione, ut id solummodo procedat quoad dies, in quibus locum non habent Sanctorum officia, cujusmodi est Dominica Passionis, & Dominica Palmarum cum reliquis diebus majoris hebdomadæ, non autem quoad ferias Passionis, in quibus uti permissum est de occurrentibus agere festis, ita etiam de octavis, quæ instar festorum se habent.

VIII. His adversati ajes, quod in Vesperis Dominicæ Passionis a nobis admittitur commemoratio octavæ, quinimmo quod etiam in Laudibus fit commemoratio simplicis, si quod occurrat. At officium Dominicæ Passionis ob assertam rationem donatum non fuit privilegio excludendi quodcumque officium, sed solum corpus officii, & ideo etiam solum a laudibus, non a vesperis ejusdem commemoratio octavæ excluditur. Festi autem simplicis commemoratio fit adhuc in Laudibus, quia alias de eo nihil fieret, non sic octavæ, quia de hac adhuc in festo & per reliquas dies agitur, ut in similibus alibi dicebamus. Ex his tamen habes aliam esse rationem, ob quam a feria quarta

ta Cinerum expellitur commemoratio octavæ, ac a præfata Dominica, ab illa siquidem expellitur ratione incompatibilitatis cum officio feriali, ab hac vero ob rationem, quam superius produximus. Ceterum, quæ superius diximus de feria IV. Cinerum, luculenter ostendunt ad Primam Dominicæ Passionis solitas dicendas esse Preces, quinimmo etiam ad Completorium, si in Vesperis non fiat commmemoratio octavæ.

IX. In Dominica tamen Passionis non ita cessat octava, ut si post eamdem supersint dies aliqui octavæ, de iisdem officium fieri non debeat; per ea siquidem verba, *Quando dies octava celebratur post Dominicam Passionis*, aperte designatur, post dictam Dominicam absolvi posse octavam, quæ præcedenter ad eam fuit inchoata? Secus est ad adventum Dominicæ Palmarum, in qua nedum ob allegatam rationem cessat octava; sed etiam in sequentibus diebus, qui sunt privilegiati contra quodcumque festum, & insuper commemorationem octavæ sustinere non valent ob eamdem rationem, ob quam abigitur ab officio feriali feriæ quartæ Cinerum.

X. An in 2. Vesperis Dominicæ Passionis facienda sit commemoratio diei infra octavam, si de hac postridie fiat officium, Sanctio tacet, at loquuntur Rubricæ, quæ in concursu Dominicæ privilegiatæ cum die infra octavam, huic commemorationem elargiuntur; & idipsum consequenter erit, si ea die fiat de festo, quod commemorationem octavæ minime excludat. Vesperæ enim prædictæ Dominicæ commemorationem octavæ non respuunt, alias nec in primis ejusdem vesperis facienda foret.

C A P U T XX.

De Semiduplici transferibili infra Octavam.

I. RUbrica VII. *de oct. num.* 3., dum hæc verba pronuntiat, *Infra octavas fit de festis duplicibus, & semiduplicibus occurrentibus, ac etiam translatis*, nos excitat ad præsentis institutionem Capitis, ut innotescat, an semiduplicia cuncta translata, aut quænam infra octavas utile suæ repositionis reperiant spatium. Sermo autem est de octavis non privilegiatis, quippe de privilegiatis juxta privilegii verba judicandum venit.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CLV.

Festum semiduplex incidens in Dominica infra octavam non privilegiatam, debet transferri immediate in Feriam secundam non impeditam, licet sit reponendum quodcumque officium, etiam ex solemnioribus. S. R. C. 19. Junii 1700. *in Valentina*, Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 226.

I. DUbietatem non patitur, quod Sanctio stabilit de semiduplici translato ob occursum Dominicæ infra octavam, reponendo in feria secunda immediate sequenti non impedita. En Rubricam de Transl. num. 5. *Festum semiduplex occurrens in Dominicis infra illa octavas, in quibus fit de festis occurrentibus, transfertur in sequentem diem cum commemoratione octavæ. Qua*, scilicet dies sequens, *si fuerit alio festo duplici, vel semiduplici impedita, prædictum festum semiduplex veniens in Dominica, transfertur post octavam, ita ut festum semiduplex infra octavam non transferatur, nisi in proxime sequentem diem*. Hinc autem habes ubertim semiduplicia infra octavam transferri solum posse in diem immediate sequentem, & hac impedita, post octavam esse rejicienda, & non aliud consequenter velle Rubricam *de oct. num.* 3., dum infra octavas fieri posse statuit de semiduplicibus *etiam translatis*, subdit siquidem statim *ut dicetur infra de Transl. fest. num.* 5., & hæc Rubrica, dumtaxat ex semiduplicibus ab antecedenti die translata admittit infra octavam, & alia post octavam differenda statuit. Quatenus vero Sanctio in sequenti die duplicibus, etiam solemnioribus, præfert præfata semiduplicia, expositionem suscipiet in Decreto 4.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CLVI.

Si Dominica infra octavam Ascensionis occurrat in die 4. Maji, tunc in feria 2. sequenti recitandum est officium de S. Monica, quod in dicta Dominica occurrebat sub ritu semiduplici, non vero reponendum est festum SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi, quod sub ritu duplici 2. classis occurrebat die prima Maji. S. R. C. 16. Sept. 1702. *in una Ord. Cælestinor.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 226.

I. TEmpore emanationis Decreti officium S. Monicæ semiduplex erat, ad ritum duplicem die 16. Augusti 1730. a Clemente XII. dumtaxat evectum, & dies quinta Maji erat quocumque officio libera, per officium S. Pii V. vi Decreti 28. Jan. 1713. nunc impedita. Quoties itaque die 4. Maji currebat Dominica infra octavam Ascensionis, reponendum erat festum semiduplex S. Monicæ per officium Dominicæ translatum, & festum duplex 2. classis a festo Ascensionis amotum, & primæ dantur festo S. Monicæ relate ad feriam 2. proxime sequentem, non obstante majoritate ritus, & prioritate translationis festi SS. Philippi, & Jacobi. Equidem resolutio pro casu particulari, pro quo lata dignoscitur, modo amplius deservire non valet, cum dies quinta Maji nunc sit impedita, & duplici gaudeat ritu officium S. Monicæ, attamen in suo integro perseverat robore quoad casus similes, & abunde confirmat, quæ in antecedenti Decreto statuta inveniuntur circa semiduplex occurrens in Dominica infra octavam, præferendum cuicumque duplici relate ad diem immediate sequentem, ut magis statim dicetur.

DECRETUM III. CAPITIS, IN ORDINE CLVII.

Semiduplex occurrens in Dominica infra octavam, juxta Decretum 22. Decemb. 1696. debet in sequentem diem immediate transferri, non obstante duplici prius translato. S. R. C. 1. Septemb. 1703. *in Camerien.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 226.

I. SAcra Rituum Congregatio 22. Decemb. 1696. in casu plurium translatorum æqualis ritus, censuit servato ordine Kalendarii officium de primo translato prius esse recitandum, solo excepto semiduplici cadente in Dominica infra octavam, quod expoliare non voluit privilegio repositionis in proxime sequenti die, eidem per Rubricam *de Transl. n.* 5. concessio. Dubium itaque non est, quod præfatum semiduplex in proxime sequenti die reponi valet, etiamsi adsint alia Semiduplicia prius translata, non sic tamen est, si alia translata duplici gaudeant ritu; exceptio enim, quæ in favorem prædicti semiduplicis fit, de regula esse debet, ac consequenter solummodo facit, quod præferri debeat aliis semiduplicibus, quorum repositio alioquin juxta ordinem Kalendarii regulari deberet, non autem duplicibus, quæ semiduplicibus præponenda petitio ipsa supponit.

II. Nihilominus Sanctio præfatum donat semiduplex præferentiæ privilegio super ipso duplici prius translato relate ad diem immediate sequentem, & hoc esse asserit *juxta Decretum 22. Decemb. 1696.*, non quidem vi solius exceptionis ejusdem semiduplicis, quæ cum de regula esse debeat, solum eidem favorabilis esse potest relate ad alia semiduplicia prius translata, sed quia per hujusmodi verba: *ita tamen ut per hanc declarationem nihil penitus circa semiduplicia in Dominicis infra octavas occurrentia veniat immutandum, pro quibus generalem Rubricam de Transl. fest. tit. 10. num. 5. omnino servandam esse censuit*; positive relinquit dictum semiduplex dispositioni juris antiqui, & omnino decernit servandam Rubricam *de Transl.*, quæ cum illud addicat sequenti diei, consequenter in ea etiam illud tuetur contra quodcumque translatum, etiam ex solemnioribus, & primæ classis.

DECRETUM IV. CAPITIS, IN ORDINE CLVIII.

Ex parte Reverendiss. Archiepiscopi, & Capituli Metropolitanæ Hispalensis supplicatum fuit pro Declaratione, utrum officia semiduplicia, quæ occurrunt in Dominica infra octavam non privilegiatam, die Lunæ sequentis non impedito officio novem lectionum fieri debeant, in exclusionem alicujus duplicis præcedentis transferendi? Et S. R. C. respondit juxta votum Emin. Ponentis, nempe quod in exclusione duplicis præcedentis transferendi, in diem Lunæ immediate sequentem non impeditam debeat fieri officium de semiduplici, quod aliquando occurrit in Dominica infra octavam non privilegiatam, quia in casu talis dies est assignata pro dicto semiduplici. S. R. C. 21. Apr. 1736. *in Hispalen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 284.

I. EN rationem validam, ob quam semiduplex incidens in Dominicam infra octavam, reponi debet in die immediate sequenti in exclusionem cujuscumque duplicis, licet primæ classis, & præcedenter translati, quæque argumenta omnia, quæ in contrarium adduci unquam possunt, vel excogitari, penitus enervat, & dissipat; *Quia eo casu talis dies est assignata pro dicto semiduplici*; hoc enim ipso, quod ea feria est illi assignata, in hac accidentariam subit immutationem, in eaque censetur occurrens, unde ab eadem quodcumque translatum abigit. Cui assignationis fortasse favent ea verba Rubricæ de Transl. num. 5. *Transfertur in sequentem diem non impeditam*.

II. Privilegii autem hæc est ratio. Ne a frequenti semiduplicium translatorum, quæ ceteroquin ejusdem ritus sunt cum die infra octavam, nimis de facili obruerentur octavæ, ab his illa rejecta fuere, solo reservato casu diei proxime sequentis, ad quam jus quoddam vicinitatis habent. Quæ reservatio ne in irritum recideret ob duplicia translata, sequens dicta dies ut propria fuit in iisdem assignata, quia alias horum repositio usque post octavam differri deberet, ubi duplicia adhuc locum habent in qualibet die infra octavam, & nonnisi per accidens, ratione scilicet totius octavæ per festa impeditæ, ultra octavam protrahuntur.

DECRETUM V. CAPITIS, IN ORDINE CLIX.

Dum semiduplex incidit in festum habens octavam, vel in Dominicam infra octavam (non privilegiatam) & dies immediate sequens non est impedita, sed restat celebrandum duplex, verb. gr. hoc anno 1736. festum Ascensionis Domini incidit in die 10. Maji, seu in festo S. Antonini, & remanet celebrandum festum S. Petri Martyris, quod est duplex: Quæritur, an die 11. Maji, nempe immediate sequenti, celebrari debeat festum semiduplex S. Antonini juxta Rubricam *de Transl. fest. num.* 5., transferendo ulterius festum S. Petri Mart.? Et responsum fuit affirmative, & jussum fuit dari Decreta emanata sub diebus 30. Sept. 1679., & 16. Sept. 1702. S. R. C. 23. Junii 1736. *in Brugen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 316., ubi asserit idem omnino confirmatum fuisse die 16. Febr. 1737. *in Mechlinen. ad 2. dubium*.

I. Bleps est resolutio, & quatenus semiduplici incidenti in Dominicam infra octavam, locum parat in die sequenti in exclusionem duplicis translati, in præcedentibus sortita est explanationem, nunc vere de eadem disceptatio suscipitur, quatenus id juris tribuit eidem semiduplici cadenti in festum habens octavam. Talis fuit sententia Gavanti *sect.* 3. *cap.* 8. *num.* 3., cui de more subscribit Meratus *num.* 9., communiterque Rubricistas ita sentire fatetur.

II. Rubrica *de Transl. num.* 5. facto loco semiduplici cadenti in Dominicam infra octavam in proxime sequenti die non impedita, & hac impedita, post octavam, statim adjicit; *Ita ut festum semiduplex infra octavam non transferatur, nisi in proxime sequentem diem*. Quæ verba univesalem statuunt dispositionem de semiduplici, quacumque de causa translato, reponendo infra octavam, & nonnisi in die proxime sequenti; etsi enim præcedentia Rubricæ verba id tantum stabiliant de semiduplici ob Dominicam translato, memoratus generalis dicendi modus *Ita ut &c.* ad idem semiduplex nequit esse restrictus, tum quia alias superflue adjectus fuisset, cum de dicto semiduplici tam diserta dispositio fuisset posita. Tum quia alioquin non deberet cantare: *Ita ut festum semiduplex &c*, sed *ita ut prædictum festum semiduplex &c.*, ut rectus exposcit dicendi modus, & eadem præstat Rubrica, quæ semiduplicis ob Dominicam translati repositioni postquam consuluit, ut designet die proxime sequenti impedita, post octavam esse rejiciendum, non absolute ponit *semiduplex*, sed *prædictum semiduplex*. Ulteriora recole in sequenti Decreto.

III. Quæ cum ita sint, uti dies immediate sequens censetur assignata semiduplici incidenti in Dominicam infra octavam, ita quoque in festum habens octavam, adeoque ab ea depellit quodcumque duplex translatum, quod non minus in altera die infra octavam reponi valet, ubi illud itidem post octavam deberet differri.

IV. *Et jussum fuit*, prosequitur Sanctio, *dari Decreta emanata sub diebus* 30. *Sept.* 1679., *&* 16. *Sept.* 1702. Hinc confirmationem arripiunt hæc Decreta, quorum hoc est secundum capitis, illud vero, quod modo subdimus.

DECRETUM VI. CAPITIS, IN ORDINE CLX.

Festum semiduplex incidens in festo duplici infra octavam non privilegiatam, transferendum est in diem immediate sequentem festo novem Lectionum non impeditam, ut fit de semiduplici occurrente in Dominica infra octavam non privilegiatam. S. R. C. 30. Septembris 1697. *in una Ord. Cappuccin.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 104.

I. IDem repositionis jus datur semiduplici incidenti in festo duplici infra octavam (idipsum est de semiduplici occurrente in alio semiduplici, aut officio privilegiato) quod superius concessum vidimus semiduplici occurrenti in Dominicam infra octavam, adeoque etiam in exclusionem duplicis prius translati. Oppositum sensisse videtur Gavantus *sect.* 3. *cap.* 8. *num.* 3., dum id juris tantum tribuit semiduplici cadenti in Dominicam, vel festum habens octavam, & diserte id putarunt Gobat, & Halden apud Meratum *ibidem num.* 9., quorum sententiam laudat, quia alioquin imperturbaretur nimis octava, & dierum numero minueretur. Eidem tamen seduplici favent Lohner *Instruct. pract.* 2. *par.* 1. *tit.* 3. *n.* 2., & Henricus Pisart *Direct. Canon. tit.* 10. *num.* 7., & præsens, quod exponimus, producunt Decretum.

II. At huic derogatum censet Meratus per Decretum generale 22. Decemb. 1696., in quo in paritate ritus officium de prius translato mandatur cum sola exceptione semiduplicis incidentis in Dominicam infra octavam; exceptio autem firmat regulam in contrarium pro casibus non exceptis. Verum undique nutant, quæ de hac derogatione tenet Meratus. Tum quia Decretum 1696. solum præscribit in repositione præferri festum ab antecedenti die translatum in exclusionem aliorum prius translatorum, quæ in eadem die utile suæ repositionis habeant spatium, cujusmodi non sunt alia semiduplicia prius translata, quæ infra octavam reponi nequeunt. Tum quia alias idipsum foret de semiduplici cadente in festum habens octavam, cum solum excipiatur semiduplex incidens in Dominicam infra octavam, cum tamen Meratus illi par jus tribuat. Si dicas hoc ideo, quia per posterius Decretum, nempe 23. Junii 1736., a cujus expositione venimus, id juris factum extitit semiduplici incidenti in festum habens octavam, ac consequenter Decreto 1696., quatenus opus esset, quoad hanc partem derogatum fuit, idipsum nos dicimus de præsenti Decreto, quod per illud dari jubetur; hoc ipso enim aut numquam derogatum declaratur, aut saltem suo robori restituitur, incassum siquidem alias dari juberetur Decretum, quod omni vi foret spoliatum. Tum quia ut dicebamus in præcedenti Decreto, Rubrica, quæ per Decretum 1696. servari statuitur, favorabilis extat omni semiduplici, a quocumque contingat esse translatum. Tum quia dictum Decretum excipit semiduplex incidens in Dominicam infra octavam, ac consequenter quæcumque alia semiduplicia, de quibus eadem currit ratio, ut notat siquidem Alex. *cons.* 103. *in causa num.* 4. *&* 6. *lib.* 4. casus similes exceptuatis censentur excepti, etiamsi exceptio non sit adjuncta, quinimmo non continentur per extensionem sub exceptione, sed comprehensi dicuntur; quare sicuti hac de causa semiduplex incidens in festo habente octavam, censetur; quidni idem erit de semiduplici cadente in festo infra octavam, cujus repositio non minus transit sine ullo præjudicio semiduplicium prius translatorum? Tum denique quia diserte id statuit S. R. C. 2. Sept. 1741., ut videre est in Decreto, quod subdimus, & in congruentiori loco exponere reservamus: *Officia translata, quæ tamen sint ejusdem ritus & dignitatis, reponuntur juxta ordinem translationis, ut scilicet prius celebretur officium ab ante translatum, deinde fiat de alio secundo loco translato; & sic successive. Ab hac tamen regula excipitur semiduplex occurrens in festo habente octavam, vel in Dominica infra octavam, vel in festo duplici infra octavam; quod semiduplex in præfatis tribus casibus transfertur in diem immediate sequentem (in qua alias agendum esset officium de die infra octavam) protrahendo ad aliam diem non impeditam aliud quodcumque duplex, etiam primæ classis, prius translatum*.

III. Quæres 1. an id privilegii competat etiam duplici translato ob incidentiam in festum habens octavam, aut in aliud duplex majoris ritus infra octavam, relate ad alia duplicia prius translata?

IV. ℞. Nequaquam, id enim semiduplici fuit concessum, quia alias post octavam differri deberet, ubi duplex adhuc infra octavam locum habet in prima die non impedita.

V. Quæres 2. Cuinam repositio in sequenti die debeatur, si verb. gr. a festo habente octavam duo officia, quorum unum semiduplex sit, duplex alterum, abigantur? Usquemodo enim allegata Decreta nihil decidunt, quippe quæ loquuntur de semiduplici relate ad duplex *prius* translatum, non simul occurrens.

VI. ℞. Semiduplici, quod privilegiatum extitit præ duplici, ne illius repositio post octavam differenda foret; quare etsi Decreta reipsa solum procedant relate ad duplex prius translatum causa petitionum, quæ supra eodem dumtaxat fuerunt exhibitæ, Decretorum tamen ratio, cui manent innixa, dispositionem protendunt etiam relate ad duplex simul occurrens, quod itidem ultra octavam semiduplex rejiceret, & ipsum infra octavam adhuc locum habet, vel habere potest.

DECRETUM VII. CAPITIS, IN ORDINE CLXI.

In Ecclesiis, in quibus celebratur festum S. Bartholomæi Apostoli die 25. Augusti cum octava, vel quia est Titulare earumdem Ecclesiarum, vel ex alia ratione, & sic per necesse festum S. Ludovici sub ritu semiduplici venit celebrandum die 26. dicti mensis Augusti, secunda die infra octavam S. Bartholomæi, quæsitum fuit, quando dies 26. sit dies Dominica, quæ non admittit semiduplicia, an in tali casu officium S. Ludovici sit transferendum ad diem Lunæ immediate sequentem licet sit impedita alio officio semiduplici, nempe die 3. infra octavam S. Bartholomæi, vel potius veniat transferendum post octavam ejusdem S. Bartholomæi? & responsum fuit: *Servetur Rubrica* 10. *num.* 5. *de Transl. Festorum*. S. R. C. 23. Martii 1709. *in Perusina*, Ex Merato in Indice Decr. Breviar. num. 246.

I. FEstum S. Bartholomæi quisque juxta suæ regionis consuetudinem celebrare tenetur, consultus siquidem Innoc. III. *lib.* 3. *Decretal. tit.* 96. *de observ. jejun. cap.* 2. Episcopo Braccarensi per hæc verba respondet: *De festivitate vero B. Bartholomæi Apostoli, de cujus celebratione dubietas oritur apud quosdam, respondemus, quod in hac consuetudinem tuæ regionis observes*: quam consuetudinem item laudat Breviarium Romanum per Rubricam in idem festum invectam. Sunt, qui sentiunt, S. Bartholomæum die 24. Augusti fuisse excoriatum, & die 25. obiisse, hinc alicubi coli diem martyrii, alibi diem mortis; & sane excoriatio adeo truculentus cruciatus est, ut secum trahere jure queat præcipuam Sancti festivitatem, etsi ad sequentem diem mors dilata fuerit. Cosignant tamen alii mortem ejusdem S. Bartholomæi diei 24., & die 25. recoli volunt translationem Corporis ejusdem ab Othone II. factam anno 983. in Romanam Insulam Licaoniam, in tumbam porphireticam. Qua de re videri possunt Baronius *in notis martyr. ad diem* 25. *Aug.*, Gavantus, *sect.* 7. *cap.* 10. *n.* 24., Fagnanus *in* 2. *part. Decretal. cap. Consilium n.* 28., & Belethus *div. off. c.* 11.

II. Romæ itaque, & ubi celebratur die 25. officium S. Ludovici, quod sub ritu semiduplici eadem die recurrit, perpetuo translatum evadit, & sequentem diem, quæ in Breviario Romano est inimpedita, tamquam propriam, & perpetuam sedem acquirit, etiam ubi S. Bartholomæus habet octavam, cum hæc patia-

patiatur semiduplex ab antecedenti die translatum. Ortum est autem dubium, an si die 26. occurrat Dominica, prædictum officium transferri posset in sequentem diem nempe 27., nullo quidem festo, sed tertia die octavæ occupatam, an magis post octavam differri deberet? *Servandam esse Rubricam* 10. *num.* 5. *de Transl. fest.* Congregatio respondit, cujus responsio interrogationi æque obscura fortasse videbitur; Rubrica enim præfata infra octavam non admittit nisi festum semiduplex ab antecedenti proxime die translatum, ubi festum S. Ludovici non a die 26., sed 25., in quo recurrit, in casu videtur amotum: Aliunde vero cum diei 26. sit inibi perpetuo addictum, ejusdem translatio petenda videtur ab eadem die, & non ab antecedenti, quam penitus deseruit, quare utrumque ex Rubrica, quæ servanda mandatur, æque erui posse videtur.

III. Verum posterior hæc ratio difficultatis nodum utique extricat; festa enim, quæ perpetuam immutationem subeunt, diem, cui addicuntur, tamquam propriam sedem priori penitus abdicata respiciunt, quare cum festum S. Ludovici diei 26. in perpetuum sit consignatum, dies 27. est dies proxime sequens, perinde ac si in Breviario Romano die 25. minime recurreret. Dubium itaque non est, quod dum allegata Rubrica servanda indicitur, festum S. Ludovici die 27. celebrari mandatur, ac insimul traditur generalis regula in similibus observanda. Confirmat id usus communis, qui festorum immutatorum antiquitatem translationis non petit a die natalitia, sed a die assignata, consideratque festa in eadem die tamquam occurrentia.

DECRETUM VIII. CAPITIS, IN ORDINE CLXII.

In Feria VI. post octavam Ascensionis potest fieri de officio semiduplici translato. S. R. C. 11. Augusti 1691. *in Romana dubior.* Ex Merato in Indice Decretor. Brev. num. 169.

I. DOminus Jesus, postquam a mortuis resurrexit, per quadraginta dies terram hanc inhabitare dignatus est, quibus & præbuit se ipsum vivum Apostolis in multis argumentis, apparens eis, & loquens de Regno Dei. Conspicuum autem illis se præbuit, ut exhibitis tot illustribus exemplis, & sanctissimis præceptionibus eos erudiret, ac virtutum studia tam altas in illis radices agerent, ut exemplis etiam, & corporis præsentia sublatis, omni opera in earum officiis eniterentur. Quoniam vero operæ pretium erat, ut Christus hinc in cælum proficisceretur, ne hominum mentes Divini Spiritus expertes forent: *Si enim non abiero, Paraclitus non veniet ad vos. Quum assumptus fuero a vobis, mittam vobis spiritum veritatis*, ipsis videntibus Apostolis elevatus est, & in cælum conscendit. Tunc Apostoli sanctius Deum colere, & diligere cœperunt, quum in eum ipsis conspicuum oculorum aciem intendere minime potuerunt; *hinc adorantes regressi sunt in Jerusalem, & omnes erant perseverantes unanimiter in oratione.*

II. Quæ cum ita sint, absimile vero non est, ut docet Augustinus *Ep. 44. alias* 118. *cap.* 1., Ascensionis festum Apostolicæ esse institutionis, satis enim verisimile est, quod statim ab Apostolis coli cœperit dies ille, quo tantum Christi triumphum meruerunt intueri. *Quadragesima* appellatum legitur ab eodem Augustino, *Tesseracostus* a Macro, quod quadraginta diebus post Pascha celebretur. *Epitome*, hoc est *Dies salutis* a Gregorio Nysseno, *Finis Œconomiæ*, idest Incarnationis Christi ab Auctore Constitutionum Apostolicarum, *& consummatio, & adimpletio reliquarum solemnitatum, & felix clausula itinerarii Filii Dei* a Divo Bernardo. Habet præcedentem vigiliam sine jejunio, de qua egimus in Capite de vigiliis, inter festa 1. classis, & festiva de præcepto secensetur, ac quodcumque festum expellit.

III. Habet octavam, & in Dominica infra eamdem officium partim de octava est, partim de Dominica. Quæ Dominica Romæ appellabatur olim *Dominica Rosarum*, non quod ea die benedicerentur Rosæ, ut adhuc fit in Dominica 4. Quadragesimæ, sed quia sicuti hoc tempore Rosæ florescunt, sic per Ecclesiam, ubi statio erat, spargebantur, ut tradit Baldasarius in Libro *La Rosa d' oro* cap. 3. §. 1. Hujus octavæ vetustiora quidem monumenta desiderantur, ejusdem tamen meminit Radulphus *prop.* 59., quo antiquiorem esse non ambigimus, etsi haud putemus in hocce argumento esse immorandum. Communibus regitur Rubricarum legibus, a quibus dumtaxat recedit dies ejusdem octava, quæ licet duplex minus tantummodo sit, Vesperas tamen non cedit duplici majori, sed solum duplici 1. vel 2. classis, ut disponit Rubrica 11. *de concurr. num.* 7., necnon posita, sub Tabella concurrentiæ *num.* 2. Duplicem majorem una cum octavis Epiphaniæ, Paschatis, & Corporis Christi, hanc diem octavam facit Gavantus *sect.* 3. *cap.* 2. *num.* 6., cui subscribit Kalendaristarum praxis. Verum cum dies octavæ hæ omnes in Tabellam duplicium majorum minime connumerentur, nos malumus Gavantum deserere, quam diminutionis nota eamdem Tabella incusare; hinc & Meratus hac in parte *ibid. num.* 3. Magistrum suum destituit: *Octavæ Epiphaniæ, Paschatis, Ascensionis, & Corporis Christi non sunt revera duplicia majora, sed in concurrentia sunt ad instar duplicium majorum.*

IV. *Ad instar duplicium majorum*, quatenus scilicet iisdem factum est privilegium Vesperas non cedendi nisi duplicibus 1. vel 2. classis, & in hoc sensu tamquam duplicia majora a Gavanto fortasse notantur, & certe a scitis Kalendaristis, ne scilicet Clerus, dum observat dictas octavas ritu duplici minori signari, in particularibus concurrentiis cum duplici majori easdem Vesperis defraudaret. Dum autem diximus, *has dies octavas nonnisi duplicibus 1. vel 2. classis Vesperas concedere*, id universim sit verum, cum concursus est cum festis Deiparæ, aut Sanctorum, secus si sit cum festo duplici majori, quod de Deo, aut Christo Domino foret institutum; illæ enim dies octavæ plusquam instar duplicis majoris censeri non possunt privilegiatæ, quare cum tunc major non relevet dignitas, cum concursus supponatur cum æquali, aut superiori, respective vel integræ, vel dimidiæ Vesperæ festo tribuendæ videntur.

V. Sunt, qui privilegium harum octavarum ad ceteras cunctas dies octavas de Deo, aut Christo alicubi institutas extendunt, puta ad diem octavam SS. Redemptoris, Inventionis S. Crucis, SS. Trinitatis, Transfigurationis &c., sed aperte falluntur; Rubricæ enim, dum id privilegii faciunt, diserte loquuntur de illis octavis, nec verbum tenent, quod aliis possit esse favorabile; nos autem scimus, quod privilegia neque ex majoritate rationis valent extendi, quare alibi vidimus, quod etsi octava Corporis Christi rejiciat semiduplicia occurrentia, & duplicia translata, pluribusque aliis gaudeat privilegiis, nihil tamen hujusmodi habet octava SS. Trinitatis, licet hæc sit dignior illa. Ceteræ itaque dies octavæ Dei, aut Christi erunt duplices minores, nec plus præferentiæ habebunt, quam tribuit illis ritus, aut dignitas. Etenim etiam Rubrica *Inter festa* festis ipsis Domini præferentiam non præstat, nisi in casu æqualitatis in ritu: unde itaque nos unquam eorumdem diebus octavis plus juris concedere possumus.

VI. Hoc præ ceteris habet octava Ascensionis, quod licet revera in sequenti feria quinta absolvatur, unde in eo officium duplex instituitur, adhuc duobus diebus sequentibus, scilicet feria sexta, & Sabbato, eadem veluti prorogatur, cum ex Rubricæ mandato officium fiat sicut infra octavam Ascensionis, nonnullis dumtaxat depromptis ex Dominica infra octavam ejusdem. Fortasse per decem prorogatur dies, quia tot fuerunt Apostoli post Ascensionem perseverantes unanimiter in oratione, post quos Paraclitum accipere meruerunt.

VII. De præfata feria 6. dubium emersit, num admittat semiduplicia translata, non quidem a die immediate præcedenti, quæ nec respuuntur a die infra octavam Ascensionis, sed semiduplicia ab ulteriori die translata? & videbatur, quod non. Tum quia ea feria reputatur *tamquam dies infra octavam*, dicitur *prorogatio octavæ*, & in ea fit officium *ut infra octavam Ascensionis*. Tum etiam quia Rubrica habet: *Si feria 6. occurrat festum 9. lectionum, fit de festo;* si autem admitteret etiam semiduplex translatum, hujus etiam meminisset Rubrica.

VIII. In eadem tamen feria semiduplicibus translatis locum faciunt Bissus *Hierurg. tom.* 1. *verb. feria num.* 26. §. 2., Guyetus *lib.* 4. *cap.* 8. *quæst.* 8. Gavantus *sect.* 6. *cap.* 17. *num.* 7., & Meratus *ibidem num.* 5., & nunc id indubium redditur, cum in præsenti Decreto diserte sit declaratum. Ratio hujus est, quia hæc feria non est dies rigorose infra octavam; cum dies octava in feria quinta terminetur; ratio enim, ob quam semiduplicia translata ab octavis rejiciuntur, ne scilicet plures his dies detrahantur, minus valet pro præsenti feria, quæ octavam ultra solitum dilatat. Verbum Rubricæ *si occurrat*, intelligunt nonnulli per additionem infiniti, & legunt, *si occurrat fieri*, quo in sensu non excluditur semiduplex translatum. Alii quod Rubrica de occurrenti asserit, sed de translato non negat, alias nec de duplici translato in eadem fieri posset; asserit quippe Rubrica, *si occurrat festum 9. lectionum*, cujus nomine non minus venit duplex, quare si de hoc translato adhuc agitur, cur non etiam de semiduplici? Alii denique, quod ponit exemplum in festo occurrente dumtaxat ad designandum, quod de dicta feria, & quandonam commemoratio fieri debeat, quare subdit: *Fit de festo cum commemoratione officii ejusdem diei, nisi illud festum fuerit ex solemnioribus? &c.*

IX. *Potest fieri de officio semiduplici translato.* Verbum *Potest* arbitrium, non necessitatem facere videtur; mitius tamen verbum illud *Potest* petitio in Decretum invexit, quæ fuit, *an fieri posset;* hoc ipso tamen, quod *potest*, etiam *debet* fieri, quia statim feria illa non est impedita relate ad dictum semiduplex, & festum quodlibet ad primam diem non impeditam a Rubricis rejicitur. Unice privilegium est officii ad libitum, possibile, & non necessarium officiis reponendis præstare impedimentum, sed hoc privilegium dumtaxat se tenet ex parte recitantis, quatenus de officio ad libitum potest, & non potest recitare; id autem non evenit in officio dictæ feriæ 6., a cujus recitatione Clerus non se valet eximere.

X. Non levis nunc difficultas emergit, quomodo sint regulandæ secundæ Vesperæ festi semiduplicis, de quo actum est in dicta feria sexta? Gavantus *sect.* 6. *cap.* 17. *n.* 7. festo integras concedit Vesperas, eo quod potius est occurrentia festi, & feriæ, quam concurrentia cum Sabbato sequenti, quod neque est festum semiduplex, neque dies infra octavam, sed officium repetitæ Dominicæ usque ad nonam inclusive. In eamdem opinionem descendit Bauldryus *in man. part.* 4. *cap.* 3. *quæst.* 3., & novissime Pittonus *lib.* 2. *de oct. num.* 737., eique communior adhæret praxis, quæ ut plurimum Gavanti opinionibus cœce subscribit.

XI. Guyetus *lib.* 4. *cap.* 3. *quæst.* 3. capitulum assignat feriæ cum commemoratione semiduplicis, & super adducta Gavanti ratione inquit; *Recte omnino, neque nos tunc etiam fatemur, quod sit concurrentia cum Sabbato; sed cum sit occurrentia festi in ipsa feria sexta, & ipsa feria sexta more dierum infra octavas celebretur, certe præstandum idem videtur, ac si esset dies infra octavam; in tali autem casu a capitulo fieret, ergo &c.*, putat enim Guyetus, quod dum semiduplici occurrente infra octavam, a capitulo fit de die infra octavam, non fiat

de

de die infra octavam sequenti, quæ primis caret Vesperis, sed de die infra octavam, quæ simul cum festo occurrit.

XII. Etsi nos Guyeti opinioni statim refragabimur, quatenus die infra octavam occurrenti in festo semiduplici, non sequenti diei infra octavam capitulum concedit, eidem tamen refragari non possumus, quatenus in præsenti casu capitulum concedit feriæ; cum enim hæc feria 6., & sequens Sabbatum instar se habeant dierum infra octavas, & solum exceptis iis, quæ in oppositum expresse sancita sunt, tamquam dies infra octavam regulari debeant, qua de causa non admittunt preces Dominicales, nec commemorationem de Cruce, quæ tamen alias dici deberent, videre non est, cur capitulum dicendum non sit de feria 6., in qua festum occurrit, sive de sequenti Sabbato, uti reipsa fieret, si tale festum infra octavam recurreret.

XIII. Verum quoniam ad rem admodum facit, hic nobis liceat excitare quæstionem, num occurrenti infra octavam festo semiduplici, dum juxta Rubricas fit a capitulo diei infra octavam, quoties de hac in sequenti die fit officium, capitulum sit de die, in qua semiduplex occurrit, an vero de sequenti die infra octavam? Ut dicebamus, arbitratur Guyetus dies infra octavas passivam non suscepere concurrentiam, nec primas habere Vesperas, sed earum officium incipere a Matutino; quare dum in secundis Vesporis festi semiduplicis fit a capitulo de octava, asserit id non fieri, quasi tunc incipiat officium diei sequentis infra octavam, sed potius quod diei ipsiusmet præsentis officium a capitulo resumatur dimisso festi semiduplicis officio.

XIV. Verum hæc opinio profecto undique nutat; quis enim dare umquam potest dimidium Vesperarum illi diei, qui in laudibus solam commemorationem est assecutus? Nonne Rubricæ, atque Decreta, quoties dies ipsa octava in laudibus solam commemorationem potest habere, etiam in Vesperis, licet hæ integræ de eadem esse possent, solam commemorationem volunt esse habendam? Nonne idipsum præscribunt de simplici occurrente in feria 4. Cinerum? Quæ cum a Guyeto ipso doceantur, utique sibimetipsi parum consonam hanc ejusdem opinionem demonstrant. Deinde ut in proposito casu a capitulo fiat de octava, exposcitur, quod die sequenti de ea fiat officium; unde autem umquam hoc posset exquiri, si capitulum foret de die occurrenti, non de die sequenti? Verum dubium quodlibet amovet Tabella concurr., dum assignat concursum festi cum die infra octavam, & de hac præscribens respective capitulum, vel commemorationem, notat capitulum, vel commemoratio *de sequenti*. Idipsum signat Rubrica 11. *de concurr. num.* 4. Si itaque Rubricæ ipsæ diserte dicunt *de sequenti*, quis umquam dicere valet, quod capitulum, aut commemoratio, quæ de die infra octavam assignantur, sint de die, in qua festum occurrit, & non de die sequenti?

XV. Indubium igitur est, quod dies infra octavam primas habens Vesperas, & passivam suscipiunt concurrentiam; habent autem etiam secundas Vesperas, & concurrentiam activam, eademque quippe Rubricæ faciunt dies infra octavas concurrere cum sequenti festo, & dum de illis assignant vel dimidium Vesperarum, aut commemorationem, notant itidem *de præcedenti*. Quoniam vero videtur hinc sequi, quod quando duobus diebus continuis fit de diebus infra octavam, deberet fieri a capitulo de sequenti, reponimus hoc quidem, licet postea non fiat, quia utrumque officium est de eodem, numquam quippe de aliquo inchoantur Vesperæ, quando cum ejusdem commemoratione finiri non possunt; in proposito autem casu commemoratio præcedentis diei fieri non posset, alias de uno, & eodem simul fieret officium, & commemoratio. Uti igitur cum simul succedunt duo officia de eodem Sancto, numquam fit Vesperarum dimidiatio, sed de alterutro recitantur sine commemoratione alterius, ita fit, quando duo dies infra eamdem octavam successive habent officium. Quando vero concursus est cum festo extraneo ab octava, statim se explicat concursus octavæ, ita ut hic sit passivus, si festum præcedat, activus vero, si festum sequatur; adeoque si concursus est passivus, capitulum, vel commemoratio sint de sequenti die infra octavam, si vero est activus, dimidium Vesperarum, vel commemoratio sint de præcedenti die, cessante commemoratione diei per festum impeditæ, cujus loco stat commemoratio alterius diei, quæ est de eodem festo. Bene vero in concursu cum festo extraneo se explicat concursus octavæ, qui quando est cum altera die ejusdem octavæ, solummodo latitat, quia in hoc per commemorationem perfici non valet, bene autem in illo.

XVI. Duo sunt, quæ his possunt obsistere, & primo, quod si dies infra octavam primis gauderent Vesperis, ut in primis Vesperis deberet recitari, cum a capitulo fit de iisdem, uti reipsa fit die septimo, quia dies octavus primas habet Vesperas. 2. Quod cessante die octavo, ob occursum puta in feria 4. Cinerum, dies septimus suas deberet recuperare Vesperas, quæ sibi a die octavo abripiuntur; hoc autem est contra Decreta, & ea, quæ dedimus in eorumdem expositione.

XVII. Ad primum dicimus, quod solum diei octavo, utpote qui ritu solemni, & festivo recolitur, suasque semper primas explicat Vesperas, datum est, in primis ejusdem Vesperis recitari ut in primis Vesperis festi, non autem diebus intermediis, qui solemnes non sunt, omnibus communi ritu peraguntur, & quasi unum continuatum forent officium, celebrantur, nec commodum primarum, & secundarum suarum Vesperarum locum habent; sed in his se mutuo impediunt, quandoque solum primas, quandoque tantum secundas, quandoque utrasque Vesperas assequuntur, & quoties se mutuo consequuntur, præcedens dies secundas semper integras habet Vesperas, quas cum sequenti die, quæ est de eodem officio, non convenit dividi. Cum itaque dies infra octavam, dum successive celebrantur, solum secundas explicant Vesperas, tite infra octavam ut in secundis Vesperis præscriptum est recitari, & hoc extensum fuit etiam ad primas, quas solum quandoque, & per accidens, ratione scilicet concurrentis festi, explicant, ne cum difformitate a communi, & veluti sibi connaturali ritu tales dies tunc videantur celebrari.

XVIII. Ad 2. naturam octavæ ferre, quod per octo dies continuetur, quorum primus primis, quæ sunt secundæ festi, & septimus secundis, quæ sunt primæ octavi, careat Vesperis, unde numquam eas recuperare queunt. Ceteri dies, non excluso septimo, primas habent Vesperas, licet hæ minime explicentur, dum illi inter se se concurrunt, bene vero, quoties concurrunt cum festo extraneo, praxis instar, quæ servatur in duobus festis ejusdem Sancti se se consequentibus, ut dicebamus. Præfata autem feria 6., & Sabbatum instar dierum infra octavam se habent unde de iisdem pariformiter est loquendum.

XIX. En ad rem argumentum aliud: Si in dicta feria occurrat festum duplex 2. classis, in laudibus tacetur commemoratio feriæ, non in 2. Vesperis. Hæc commemoratio esse nequit de feria 6., cum contra Rubricas, & Decreta sit in Vesperis commemorationem agere de eo, de quo acta non est in laudibus; ergo est de sequenti Sabbato; ergo hoc primis gaudet Vesperis. Adde, quod alias Tabella occurrentiæ diminuta foret, cum de hoc concursu provisionem non fecisset, quam tamen per particulam *O* egit etiam de iis, quæ concursum non habent.

XX. An officio dictæ feriæ 6. præferri debeat dies aliqua infra octavam, si quæ occurrat, affirmat Pittonus *lib. 2. de oct. num.* 727., negat Guyetus *lib. 4. cap.* 12. *quæst.* 7., cui nos assentimur, quia officium dictæ feriæ est de octava Ascensionis, quæ per duas dies ultra solitum prorogatur; octavæ autem Ascensionis, cum sit de mysterio præcipuo, nulla particularis, licet Christi, est præferenda, ut communiter docent Auctores. Futilis autem omnino est ratio Pittoni, quia alias octavæ cessarent in laudibus dictæ feriæ, de qua consequenter dicerentur reliquæ horæ, cum tamen illæ communiter censeantur cessare in Vesperis. Verum jam alibi diximus, octavas etiam in Vesperis dictæ feriæ locum habere, nisi occurrat dies septimus, qui caret 2. Vesperis. Ceterum etsi ab iisdem Vesperis commemoratio octavæ excluderetur, adhuc cessaret in Vesperis, non in Laudibus, quia commemoratio, quæ fit in Laudibus, stat loco officii usque ad Nonam, sicut commemoratio, quæ fit in Vesperis, stat Vesperarum, & Completorii loco, unde si officium, de quo commemoratio habita est in Vesperis, habeat hymnorum terminationem propriam, hæc prorogatur in Completorio, & usque ad Nonam de eo, quod eam habuit in Laudibus.

CAPUT XXI.

De Duplici transferendo infra octavam.

I. A Semiduplici gradum facimus ad duplex transferendum infra octavam, & uti in priori capite, ita in præsenti circa octavam non privilegiatam sermo consistit. Abs re tamen non esse putamus, cursim nonnulla tradere de octavis privilegiatis. Hæ in Breviario Romano quinque sunt, nempe Corporis Christi, & de hac jam satis in proprio Capite, Paschatis, & Pentecostes, & hæ cum sint privilegiatæ contra quodcumque festum occurrens, aut translatum non suppetunt, quæ super iisdem dicantur, Nativitatis Dominicæ, de qua in Decreto ultimo Cap. 14., & ibi dictis dumtaxat addimus, quod cum eidem privilegium nullum excludendi duplicia translata logatur factum, si Dominica occurrat in die 31., & die 30. agi consequenter debeat de die infra octavam, in hanc nihil vetat intrudi festum aliquod duplex, quod alicubi posset esse translatum. Secus est, quoties die 30. ponitur officium Dominicæ, licet ea die non occurrat, quia eo in casu illud est officium semiduplex, quod ex Rubricarum mandatis inspiciendum est, tamquam si eadem die Dominica occurreret, adeoque haud aptum est suscipere quodlibet officium aliud translatum.

II. Ultima ex octavis privilegiatis est illa Epiphaniæ, de qua Rubrica in eodem festo posita: *Infra octavam Epiphaniæ si occurrat festum duplex, vel semiduplex, transfertur post octavam, nisi fuerit Patroni, vel Titularis Ecclesiæ, vel Dedicatio ejusdem*; hinc Auctores omnes eruunt, quod de duplicibus dumtaxat primæ classis occurrentibus infra eamdem octavam fieri valet, & controvertunt de iisdem translatis, quibus Guyetus *lib. 4. cap. 8. quæst. 6. & 8.* per hæc verba item locum facit: *Cum octava Epiphaniæ admittat occurrens festum 1. classis, nihil obest, quin admittat etiam translatum*. Pusilla est ista ratio, nec tanto digna Auctore, & ne ad aliena digrediamur, eam elidat octava Corporis Christi, quæ duplex minus occurrens admittit, & respuit translatum. Insistendum est itaque Rubricis, quæ de duplicibus 1. classis occurrentibus loquuntur, & translatorum etiam meminissent, si ea voluissent comprehensa, ut bene advertunt Piscara *Carem. lib. 3. cap. 6. n. 5.*, Halden *Ephem. par. 2. tit. 1. n. 6.*, & Pittonus *lib. 1. de oct. n.* 240.

III. Quæ octava numquam commemorationem deperdit, non sic tamen est de Dominica infra eamdem, quæ sive in propria Dominicali sede celebretur, sive anticipetur in Sabbato, regitur per Rubricas Dominicarum communium; hoc solum intercedente discrimine, quod officium non cedit, nisi occurrenti duplici primæ classis, non quidem ratione sui, sed ratione octavæ, infra quam recurrit. Quando eadem Dominica occurrit in die octava, anticipatur in Sabbato; cum enim huic octavæ contra

tra consuetum morem solum quinque dies infra octavam assignati fuerint, alias deficeret officium, quod recitaretur in Sabbato. Macrus *in Hierolex. verb. octava* prædictæ dispositionis hanc dat causam, ut scilicet servetur ordo vitæ Christi, nam in Dominica describitur ætatis annor. 12., in die octava vero cum ejus celebratur baptismus, inspicitur in ætate 30. annor. *Quæ ratio*, ait Pittonus, *adeo est vera, ut nullum habere debeat contradictorem, nisi illum, in quo nullus ordo, sed sola confusio actionum inhabitet*. Verum etsi admodum congrua sit ista ratio, qua, vel consimili nos ipsi usi fuimus ad describendam inconvenientiam, quam Festum SS. Nominis Jesu habet ad quadragesimale tempus, haud tamen adeo eam arbitramur esse magnificandam, quoniam in eadem Dominica licet describatur annor. 12., adhuc simul inspicitur puer paucorum dierum per commemorationem Epiphaniæ, quæ in eadem agitur Dominica, & in Dominica 2. post Epiphaniam una cum nuptiis Canæ Gallileææ celebratur SS. Nomen Jesu, etsi in hoc signetur Jesus puer octo dierum, in illis vero jam vir plurium annorum; quidni igitur & simul recoli potuisset Christus in baptismo tamquam vir 30. annorum, & in officio præfatæ Dominicæ ut adolescens 12. dumtaxat annorum?

IV. Quod in festo Epiphaniæ Matutinum inchoetur ab Antiphona primi Psalmi, omissis Invitatorio, Hymno, & Domine labia, teste Grancola *lib. 2. cap.* 30. reliquia est moris antiqui quodlibet inchoandi Matutinum, adhuc recenti, ne Psalmus *Venite*, qui ad tertium nocturnum dicitur, bis diceretur. Addit Durandus *lib. 6. cap. 16.* ad denotandam promptitudinem Gentium in Magis præsignatam, qui statim stella apparente venerunt, nullo nuntio, non loquente, ut simul hinc incutiatur erubescentia iis, qui tarde credunt, cum multos habeant prædicatores. Vel quia ipsa res nos invitat, scilicet stella, per quam significatur fides, quæ ducit nos ad Deum, & nos illuminat in nocte hujus sæculi. Sive ad detestandam fraudolentam Herodis invitationem, qui fingens se velle adorare Christum, cum vellet perdere, dixit Magis: *Ite, & interrogate diligenter de puero, ut & ego veniens, adorem eum*. Quem tamen Magi in somnis admoniti, deluserunt, per aliam viam in regionem suam revertentes. Psalmus invitatorius dici relictus est in tertio nocturno, quia in tertio tempore, scilicet gratiæ, per tertium nocturnum significato, invitata est Ecclesia de Gentibus per Magos, & stellam, & nullus se excusare potest, quia in omnem terram exivit sonus eorum; sæpius autem repetitur antiphona *Venite adoremus*, ut confluant undique omnes. Infra octavam dicitur invitatorium nomine Magorum, alios invitantium ad adorandum Christum; ne autem bis dicatur, tacetur in tertio nocturno.

V. Primum responsorium *Hodie in Jordane*, quod est de Christi baptismo, dicitur in festo, eo quod reapse die 6. Jan. Christus baptizatus fuit, ut contra Epiphanium, qui sexto idus Novembris dictum baptismum assignat, communis, & antiqua traditio testatur. Dicitur quoque in Dominica infra octavam, quod cum Christus baptizatus fuit, dies 6. Jan. in Dominicam inciderit, sicuti ex Augustino eruit Baronius *ad annum Christi* 31. *n.* 34., & demum in die octava Epiphaniæ, quod huic diei adnexa sit specialis memoria baptismatis Christi Jesu, de quo olim totum erat officium, nunc est Evangelium tantum, ut observat Grancolas *lib. 2. cap.* 31. Infra octavam vero subrogatur responsorium *Tria sunt munera*, eo quod cum sit de donis, & Magorum adoratione, principalius respicit dictæ festivitatis subjectum.

VI. Conversionem aquæ in vinum factæ ad Nuptias Canæ Galilææ hoc die itidem celebrare profitetur Ecclesia, quam die 6. Jan. evenisse inter alios asseverat D. Thom. *lect. 1. in cap. 2. Joan.*, quos tamen refellit Baronius, eique adhærent plurimi, qui diversis eam tradunt diebus, asseruntque, illud *Hodie*, quod habetur in antiphonis, non referri ad tempus rei gestæ, sed ad commemorationem prædicti mysterii. Certe cum ex Augustino advertat Baronius, miraculum illud accidisse die Dominico, haud subsistit D. Thomæ opinio, qui post Christi baptismum die sexta revoluto anno illud evenisse asserit; nam si baptisma die sexta, quæ foret Dominica, evenit, sequenti anno festum Epiphaniæ in alteram incurrat diem, necesse est.

VII. Etsi Magorum adorationem diei 6. Jan. cum D. P. Aug. *serm. 202. de temp.*, & Ecclesiæ praxi communior consignet opinio, non desunt tamen, qui illam protrahunt ad dies 30., vel 40., & usque ad annos post Christi Nativit.; tum quod plures ex Patribus e Persia regione remotissima a Jerusalem Magos venisse faciunt, unde nec beneficio Dromedariorum spatio 13. dierum tantum iter perficere potuisse creduntur, quando etiam orta stella, quæ Christi Nativ. communiter non sit vetustior, statim iter aggressi fuissent, præsertim quia in Jerusalem parumper morati putantur. Herodes itidem a Magis illusus *Math.* 2. occidit pueros *a bimatu, & infra, secundum tempus, quod exquisiverat a Magis*; a bimatu autem, & infra Herodes temporis Nativit. Christi per Magos conscius factus, haud perdidisset pueros, si Magi tam cito venissent. Ad primum tamen facilis est responsio, non e Persia, sed ab Arabia Felice, quæ octo circiter diebus a Jerusalem distat, & relate ad hanc ex parte Orientali extat, Magos profectos esse, ut ponderant plurimi super illud: *Et dabitur illi de auro Arabiæ*; & super aliud: *Reges Arabum, & Saba dona adducent*; quare dubium non est quod spatio dierum 13. beneficio Dromedariorum pervenire potuerunt, tametsi in Jerusalem aliquantisper morati, & non statim profecti putentur. Ad 2. reponit Chrysostomus, quod id egit Herodes pro abundantia cautionis, & licentia persecutionis.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CLXIII.

Festum duplex occurrens ante octavam non privilegiatam, si est transferendum, transferri debet in diem infra octavam. S. R. C. 30. Septemb. 1679. *in una Cappucin.* Ex Merato in Indice Decret. Brev. num. 101.

I. NOS hæc instruit Sanctio, dies infra octavam suscipere duplicia translata ante octavam, & triplici innititur Sanctio Rubricæ, quarum prima est *de Transl. n. 1.*, quæ duplicia transferenda edicit *in primam diem festo duplici, vel semiduplici non impeditam*; ad rem autem notat Goyetus *lib. 4. cap. 7. quæst. 2.*, quod *festi nomine hic non veniunt dies infra octavam*. Secunda ex Rubricis est eadem sub n. 3. *Si aliquod festum duplex infra octavam occurrens, alio majori festo impediatur, transferatur in primam diem similiter non impeditam, & in eo fiat commemoratio octavæ*. Si in eo facienda est commemoratio octavæ, procul dubio intra octavam est transferendum, ultra octavam quippe non extenditur commemoratio octavæ. Dies itaque infra octavam non censetur impedita pro susceptione duplicis translati, quia licet officium 9. lectionum sit, non tamen festum novem lectionum, quo dumtaxat impedita dies censetur inepta suscipere duplicia translata, ut communiter Auctores explicant to *similiter* prædictæ Rubricæ, scilicet simili festo 9. lectionum. Equidem hæc Rubrica procedit de duplici e die infra octavam translato, sed nil prohibet extendi etiam ad translatum ante octavam, quinimmo ex seipsa protenditur, dum diem infra octavam impedimentum ut supra non præstare declarat. Tertia est Rubrica *de oct. n. 3.*, quæ ita disponit: *Infra octavas fit de duplicibus, & semiduplicibus, occurrentibus, ac etiam translatis*. Nec refert, quod ex semiduplicibus, quæ ab antecedenti die sunt amota, dumtaxat infra octavam locum habent; nam quantum ad semiduplicia attinet, eadem Rubrica expresse se refert ad Rubricam *de Transl. num. 5.*, quæ solum favet semiduplicibus e die proxime præcedenti translatis, ubi quoad duplicia ad nullam aliam Rubricam limitantem dispositionem absolutam se refert. Fortasse vero datum non fuit semiduplicia universim infra octavam rejicere, quia dies infra octavam ejusdem extant ritus, bene vero duplicia, utpote quæ altiori gaudent ritu.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CLXIV.

Festus dies S. Caroli transferendus est juxta Rubricam de Transl. fest. ob occurrentiam cum octava Dedicationis Ecclesiæ, ad diem sequentem. S. R. C. 5. Martii 1695. *in Sabinen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 188.

I. SAncti Caroli festum recurrit sub ritu duplici die 4. Novembris, quæ est dies 4. infra octavam Omnium Sanctorum, & impeditum transferendum edicitur in diem sequentem, quæ est quinta dies infra eamdem octavam. Nunc itaque instruimur duplex translatum e die infra octavam transferendum esse in aliam proxime sequentem diem infra octavam, quæ festo novem lectionum impedita non sit, cujusmodi in Breviario Romano est dies quinta Novembris. Rubricas, quæ ad rem faciunt, recole in præcedenti Decreto.

DECRETUM III. CAPITIS, IN ORDINE CLXV.

Festum duplex ante octavam non privilegiatam, vel infra eam occurrens, alio majori festo duplici impeditum, est transferendum ad diem infra octavam proxime festo duplici, vel semiduplici non impeditam. S. R. C. 22. Sept. 1703. *in Vien. in Austria.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 225.

I. DIctis in duabus præcedentibus, quæ nunc confirmantur, præsentem deferimus resolutionem, quas omnes, quatenus duplex ante octavam translatum, intra octavam rejiciunt, limitamus, si ante octavam adsit dies libera, sicut Decretum ipsum satis se explicat de illo non transferendo infra octavam, si hujus dies omnes sint per festum 9. lectionum impeditæ.

II. In medium nunc prodeat Decr. S. R. C. 10. Januar. 1698. apud Indicem Merati n. 174., & est: *Quæsitum fuit a S. R. C. declarari: Si officium duplex Romanum de præcepto cadat in die, quo fit officium de Sancto proprio alicujus Diœcesis, vel Religionis, & tale officium proprium habeat octavam, utrum Romanum transferendum sit post octavam officii proprii, vel de eo fieri infra octavam, & ei assignari dies fixus?* Sacr. Congr. *respondit: In occurrentia duplicis Kalendarii Romani cum officio proprio habente octavam, de eo (scilicet de duplici Romano) fieri debere infra octavam prima die alio festo duplici, vel semiduplici non impedita, juxta Rubricam 7. Breviarii Romani de octavis num. 3., & 10. de Transl. fest. num. 3.*, Jam non confirmantur, nisi ea, quæ dedimus in hoc capite.

III. *Si Romanum sit semiduplex, utrum debeat idem servari?* Et respondit: *De officio semiduplici fieri debere die immediate sequenti, scilicet 2. die infra eamdem octavam, qua si fuerit alio festo duplici, vel semiduplici impedita, prædictum officium transferendum esse post octavam juxta Rubricam tit. de Transl. n. 5.* Quid unquam frequentius, & diffusius a nobis actum est in præcedenti Capite? Potiorem exposceret considerationem, quod subditur, nempe *Neutrum tamen transferri debere in diem fixum, nisi aliter indultum fuerit a Sede Apostolica*, sed de hoc jam satis in cap. 8., & alibi adhuc sermo redibit.

IV. Si

IV. *Si Romanum sit semiduplex ad libitum, utrum transferri post octavam, vel locus fixus infra octavam ea assignari possit?* Et respondit; *Officia ad libitum, sive sub ritu semiduplici, sive duplici infra dictam octavam occurrentia, non posse transferri, sed debere omitti ex Decreto generali de officiis Sanctorum ad libitum non transferendis edito sub die 24. Jan.* 1682. Recole, quæ dicuntur in Cap. de festis ad libitum.

V. *Si Romanum, & proprium sint ejusdem classis, & neutrum habeat octavam, de quo fieri debeat officium, de Romano, vel proprio, si occurrant eodem die?* Et respondit: *Si officium Romanum, & proprium sint ejusdem ritus, servari debere Rubricam de Transl. fest. num. 6. vide cap. de occurr.*

CAPUT XXII.

De Festis Sanctorum ad libitum.

I. FEsta Sanctorum ad libitum teste Guyeto *lib. 1. cap. 12. quæst. 9.* antiquiora non sunt Paolo Papa V., qui primus omnium eadem in Ecclesiam invexit, dum sub die 27. Sept. 1608. festum S. Angeli Custodis ad libitum Cleri celebrandum indulsit prima die non impedita post festum S. Michaelis Archangeli; quod & postea præstitit de festis S. Caroli Borromaei, & Impressionis Stigmatum in corpore S. Francisci pro suis respective diebus, & deinde id alii egere Summi Pontifices de aliorum Sanctorum festis. De Sanctis ad libitum nihil quidem expresse disponunt, & statuunt Robricæ generales Breviarii, sed non desunt Decreta plurima, ex quibus abunde eorumdem elucescit natura, atque conditio, ac dubia quæcumque, quæ hinc exoriri valent, dirimuntur ubertim. Ad horum Decretorum traditionem, una ac explanationem modo descendimus, ut habeantur generales Regulæ præfatorum festorum celebrandorum, ad quorum examen nos vocat uber sermo, qui identidem de octavis debet incidere.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CLXVI.

Quamvis S. R. C. die 18. Julii 1671. annuente Clem. X. die 16. Sept. ejusdem anni, ad dubium, an de Sanctis ad libitum fieri possit translatio, sicut fit de aliis Sanctis, qoi non sunt ad libitum, similiter translatis, responderit affirmative; nihilominus eadem Sacr. Congr. habita 2. Decemb. currentis censuit, prædicto Decreto non obstante, in futurum officia Sanctorum ad libitum non esse transferenda, quando dies eorum festivitatum sunt impediti Dominico, aut alio die Festorum mobilium. S. R. C. 20. Decemb. 1673. *in una Urbis, & Orbis*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 98.

I. UTI officia de præcepto sunt ea, quorum celebratio in præcepto est posita, Clerumque adstringit, ita officia ad libitum erunt ea, quorum celebratio in Cleri relicta est arbitrio, qui propterea eadem æque poterit recitare, & omittere. Quæ tamen si recitet, nonnisi sub ritu, & die in Indulto expressis ea valet exolvere, nec integrum est, eadem altiori, vel depressiori ritu, aut alia die celebrare. Duplicis sunt generis, alia scilicet ad libitum ubique, ut sunt festa SS. Canuti, Laurentii Justiniani, & Remigii Ecclesiæ universali concessa; alia vero solum alicubi, ut festum S. Juliani in toto Dominio Regis Catholici. Officia hæc sub semiduplici ritu reperiuntur concessa, olim tamen non defuere sub ritu duplici minori indulta, ut festa S. Angeli Custodis, & S. Felicis de Valois; quæ vero altiori ritu gavisa fuerint, observare non licuit.

II. Communis olim erat sententia, festa ad libitum posse transferri, & eidem adhæsit Gobat *tract. 5. n. 650.* qui cum casum Romæ consuluisset, anno 1668. 20. Jan. in responsum habuisse fatetur: *Praxis Romana habet, ut etiam transferantur festa ad libitum, sic enim reipsa anno superiori verb. gr. festum S. Thomæ a Villanova* (tunc erat semiduplex ad libitum) *quod in Dominicam inciderat, in communi Romano Directorio translatum est in vigesimum secundum his verbis: Vel ad libitum de S. Thoma de Villanova Episcopo, & Confessore, fuit 18. hujus.* Potissimum vero nitebatur hic Auctor, eo quod nullum Decretum aderat talem inhibens translationem, & aliunde Rubrica de translatione est generalis, quinimmo adducit Decretum quoddam 9. Junii 1668. in quo officiorum ad libitum translatio declaratur licita. Quibus si addas Decretum 18. Julii 1671., cujus præsens meminit Sanctio, indubium redditur, quod festa ad libitum translationem patiebantur.

III. Quamvis tamen sic olim Congregatio censuerit, in præsenti Decreto a decisis recedit, festaque ad libitum in futurum voluit non transferri posse, quoties a Dominico, vel alio die Festorum mobilium dies eorumdem impeditur, prædicto Decreto non obstante, cui propterea expresse derogat, & implicite quibuscumque aliis, in quibus translatio festorum ad libitum declaratur licita. Quibus Decretis universim non derogatur, sed solum pro casu, in quo festa ad libitum per Dominicam, aut diem aliam festorum mobilium impediantur, quæ cum uno anno in una die, altero in altera occurrant, non perpetuum, sed dumtaxat accidentatium inferunt impedimentum. An autem Sanctorum ad libitum translatio sit itidem vetita, quando impedimentum est perpetuum, in sequentibus Decretis late traditur.

IV. Hoc Decretum toto in Capite pluries videre est confirmatum, innovatum, declaratum, & extensum.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CLXVII.

Cum alias S. R. C. decreverit, officia Sanctorum ad libitum non esse transferenda, quando dies eorum festivitatum sunt impediti die Dominico, aut aliquo alio Festorum mobilium; quæsitum fuit declarari, quæ regula servanda sit, quando occurrunt eadem die cum officiis Sanctorum Kalendarii proprii, vel translatis, vel demum semel per hebdomadam, vel per mensem recitari concessis? Et Sacra eadem Congr. respondit, prædicta officia Sanctorum ad libitum, etiam duplicia, occurrentia in diebus Dominicis, Octavis, & Natalitiis Sanctorum alicujus Religionis, vel Diœcesis ex vi Kalendarii proprii a Sede Apostolica approbatis, quantumvis sub ritu semiduplici celebrandis, non esse transferenda, sed omitti debere. Si autem occurrant eodem die, in quo alias aliquod festum translatum poni deberet, tunc liberum fore declaravit, eadem officia ad libitum recitare, & officium translatum ulterius ad aliam diem non impeditam transferre, prout atiam omisso officio, quod semel per hebdomadam, aut per mensem ex Appstolico Indulto recitari concessum est, officium ad libitum eodem die occurrens recitari posse decrevit. Et ita ab omnibus, qui ad horas canonicas tenentur, servari mandavit. S. R. C. 24. Januarii 1682. *in Decrete generali*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 122.

I. CUM *alias &c.* Alluditur ad præcedens Decretum, in quo cum dumtaxat vetita sit translatio festorum ad libitum, in propria die impeditorum per dies Dominicos, aliosque mobiles, licita videbatur, quoties a stato festo alio simul occurrente in perpetuum expelluntur; quod enim per legem posteriorem dispositum non est, relictum censetur dispositioni juris antiqui; hoc autem transferebat festa ad libitum, etiam per festum state occurrens in perpetuum impedita. E contra vero ob rationis identitatem dispositio ut supra inhibitiva videbatur extendi etiam ad festa ad libitum per officia immobilia in suo die impedita; hinc cum in varia Rubricistæ finderentur placita.

II. *Quæsitum fuit declarari, quæ regula servanda sit, quando occurrunt eodem die cum officiis Sanctorum Kalendarii proprii, vel translatis, vel demum per hebdomadam, vel per mensem recitari concessis?* Hæc enim sunt officia, quæ impedire possent celebrationem festorum ad libitum, ut magis patebit ex responsione oberiori, seu distinctiori per Sacram Congregationem eidem porrecta dubio.

III. *Et Sacra eadem Congregatio respondit, prædicta officia Sanctorum ad libitum, etiam duplicia, occurrentia in diebus &c., quamvis sub ritu semiduplici celebrandis, non est transferenda, sed omitti debere.* Hæc verba nos admonent officia ad libitum, licet duplicia sint, non esse transferenda, sed omittenda, quantumvis incidant in festa, seu officia de præcepto solum semiduplicia; secus vero est, si occurrat festum simplex de præcepto, quo in casu integrum est, officium ad libitum recitare; quare die 19. Januarii ut Kalendario Romano in recitantium arbitrio ponitur de festo ad libitum S. Canuti agere cum sola nona lectione, & commemoratione festi simplicis de præcepto S. Marii, & sociorum Martyrum; verba enim illa, *quamvis sub ritu semiduplici recitanda*, cum sit odiosa, & restrictiva gratiæ, ultra eorumdem proprietatem, & importantiam non sunt extendenda.

IV. *Occurrentia in diebus Dominicis*, adde, *& in quibuscumque aliis diebus Festorum mobilium*, quæ sunt qoæcumque, quæ non stato aliquo die, sed nunc uno, nunc altero occurrunt. Hoc jam decisum vidimus in præcedenti Decreto, & inquisitio ipsa supponit; præsens vero Sanctio, ut completam undequaque exhibeat responsionem, exemplum ponit in diebus Dominicis, ut hinc arguatur ad alia officia mobilia.

V. *Octavis*. Ut quamcumque etiam adimat dubitandi rationem, addit *Octavis*, licet de his quæsitum non interroget. Ad quas autem octavas, & an ad solam diem octavam, vel etiam ad dies infra octavas extendatur, io sequentibus Decretis dicere reservamus.

VI. *Et Natalitiis Sanctorum*, quorum nomine veniunt nedum officia in memoriam pretiosæ eorumdem mortis instituta, sed officia quæcumque de præcepto; non enim verba stricte, & rigorose, sed late, & ample accipienda sunt, quoties constat de intentione Legislatoris, cui verba debent deservire, non illa verbis; *Natalitia* autem notantur, quia ut plurimum officia de iisdem reperiuntur indicta.

VII. *Sanctorum alicujus Religionis, vel Diœcesis*. Exemplificative, non limitative stant ista verba, & ideo idem esto judicium, si dies, in quos festa ad libitum incidunt, impediri sint per officia Reliquiarum, Titularis, Regnorum, Ditionum &c. Describitur vero omissio Sanctorum ad libitum per eorumdem incidentiam in festa particularia, quia agitur de officiis ad libitum Ecclesiæ universalis, quæ nunquam simul occurrunt cum officiis universalibus de præcepto immobilibus, sed solum mobilibus; ceterum si die, quo occurrit festum aliquod ad libitum, concedi eveniret, festum aliud Romanum, & non illi sedes altera assignata veniret, statim non minus vacaret festum ad libitum per occurrentiam cum festo Romano, ut reipsa nonnumquam evenit festa particularia ad libitum esse omittenda per concessionem festi Romaoi pro eodem die, quo illa occurrunt, uti accideret festo verb. gr. Sancti Juliani in Dominio Regis Catholici, si in Breviarium Romanum die 28. Januarii festum aliquod 9. lectionum de præcepto inveheretur.

VIII. Quæ

VIII. Quæ tamen sint dicta, ita ut officia ad libitum sint omittenda, quoties officia, in quæ incidunt, sunt de præcepto, secus si ea pariter sint ad libitum, tunc enim de utrolibet recitari valet, & illud, quod magis placuerit, omitti, licet inter ipsa disparitas foret in ritu; ea siquidem officii ad libitum natura est, atque conditio, ut ejusdem celebratio a mero Cleri pendeat arbitrio.

IX. *Ex vi Kalendarii proprii a Sede Apostolica approbatis.* Officia hoc modo approbata sunt, quæ per Sedem Apostolicam, vel Sacram Congregationem, aut Rubricas conceduntur, necnon quæ sunt innixa consuetudini antiquiori Bulla Piana, vel Apostolicæ approbationi Kalendarii, vel Constitutionum, a quibus demandabantur; cum enim alias hujusmodi officia licite recitari non valeant, proculdubio nec officia ad libitum cessare facere queunt.

X. *Si autem occurrat eodem die, in quo alias aliquod festum translatum poni deberet, tunc liberum fore declaravit eadem officia ad libitum recitare, & officium translatum ulterius ad aliam diem non impeditam transferre*, ut jam sentiunt Gobat *tr. 5. num.* 620. *lib.* 6. aliique. Quam libertatem facit hæc ratio, quod inde translato nullum obvenit incommodum, quippe quod jam a proprio die amotum est, & adhuc in altero æque bene, & integre resumitur, ad differentiam festi simul occurrentis, quod alias e proprio die deberet expelli.

XI. At quid si nullus supersint anni dies, in quo translatum poni queat, sed juxta Decreta novissima alias ad ritum simplicem redigi debeat? Omitterem officium ad libitum, & eo die de translato agerem; supponit namque Decretum, quod dies adsit libera pro translati repositione: *& officium translatum ulterius ad aliam diem non impeditam transferre*; quare si nulla adsit anni dies, in quam transferri queat, haud locum habet dispositio Decreti, quæ liberam facit celebrationem festi ad libitum cum ulteriore protractione festi translati. Et quidem si officium ad libitum penitus omitti debet, ne officium de præcepto simul occurrens, quod ceteroquin adhuc alio die integre resumeretur, solum subeat incommodum amotionis e proprio die, multo magis omitti debebit, si festum translatum nullam reperiat diem utilem pro sui repositione, sed alias necesse foret, idem ad simplicem redigi commemorationem, vel penitus omitti.

XII. Accedit, quod ad effectum parandi locum translatis, moderationem octavarum, licet de præcepto hæ sint, permissam vidimus in capite sexto; quinimmo quæ dedimus in cap. 14., supprimunt officium ad libitum, licet duplex sit, causa faciendi spatium Dominicæ anticipandæ, quod tantummodo simplex est, & feriale, quidni omitti etiam debebit officium ad libitum, ut locus fiat semiduplici, vel duplici translato? Quæ saltem ut minimum tamquam Congruentiora proculdubio præstanda sunt, si adhuc salvum velis arbitrium.

XIII. Dices. Festa translata juxta Rubricas in prima die non impedita debent reponi, sed dies, in qua occurrit festum ad libitum, non potest dici impedita, quia illud non præstat impedimentum, quod a libero pendet arbitrio, *arg. leg. qui potest facere* 13. *ff. de reg. juris*, ergo semper omitti debet officium ad libitum causa reponendi translatum de præcepto.

XIV. ℟. Festum ad libitum non præstare impedimentum prohibens, ne festum de præcepto transferatur in diem, quo festum ad libitum occurrit, bene vero impedimentum permittens, ut in dictam diem non transferatur; & nihil plus ex dicto eruitur axiomate.

XV. *Prout etiam omisso officio, quod semel per hebdomadam, aut per mensem recitari concessum est, officium ad libitum eodem die occurrens recitari posse decrevit.* Hujusmodi officia vel ad libitum itidem sunt, vel ex privilegio, & certe Indultarios ad sui celebrationem per se non cogunt, quare integrum manet eadem omittere, & officio currenti ad libitum indulgere. Verum hanc libertatem verior facit hæc ratio, quod sint recitari concessa pro die non impedita, & festa ad libitum sufficiens, licet non necessarium præstant impedimentum.

XVI. *Et ita ab omnibus, qui ad horas canonicas tenentur, servari mandavit*; quare generale est Decretum, & ab omnibus rigorose servandum, dummodo tamen speciale non habeatur Indultum, ut dicemus sequentia exponentes Decreta.

XVII. Hoc Decretum præcedenti confirmationem adhibet, & extensionem, a sequentibus vero confirmationem accipit, & declarationem. Verum necesse est, recolatur Decretum hujus capitis pro Sanctis ad libitum perpetuo impeditis, pro quibus dispositio altera modo emanavit.

DECRETUM III. CAPITIS, IN ORDINE CLXVIII.

Circa dubium Decreti sub die 24. Januarii anno 1682. emanati, in quo habetur, ut officia Sanctorum ad libitum etiam sub ritu duplici in diebus Dominicis, & octavis occurrentia, non possint transferri, sed omitti debeant, quæsitum fuit: An illa verba *In octavis* intelligi debeant die proprio octavæ, vel de tota octava, & an de qualibet octava, vel saltem de octavis privilegiatis? S. R. C. respondit verba illa intelligenda esse de tota octava, & de quacumque octava. Ita 28. Novemb. 1682. *in Faventina*, & idem confirmatum fuit die 30. Maji 1699. *in Ulissiponen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 132.

I. VIX præcedens emanaverat Decretum, de Sanctis ad libitum *in octavis* fieri inhibens, quod dubitatio plurima facta est super intelligentia verbi illius *In octavis*; ad diem enim octavam, vel ad octavas privilegiatas videbatur restricta, cum in Breviario ipso Romano non deessent exempla festorum ad libitum infra octavas communes celebratorum, Sanctæ scilicet Elisabeth Reginæ Portugalliæ infra octavam SS. Apostolorum Petri, & Pauli, ac S. Caroli Borromæi infra octavam omnium Sanctorum.

II. Quam ad dubitationem Sacra Congregatio respondit, præfata verba de tota octava, & de quacumque octava esse intelligenda, adeoque nedum de die octava, sed etiam de diebus infra octavam, ac etiam de octavis non privilegiatis. Et cum eidem repropositum fuerit dubium, die 30. Maji 1699. perstitit in decisis, quod etiam non semel alias præstitisse videbimus sequentia exponentes Decreta. De die autem octava dubium esse non poterat, cum ritu duplici gaudeat, & id habeat privilegii, ut a se abigat etiam duplex majus simul occurrens, solumque cedat duplici 1. vel 2. classis, cujus ritus officia ad libitum non solent concedi. Minus profecto dubium cadere poterat super octavis, quæ ex privilegio festum quodlibet excludunt, aut solum duplicia 1. vel 2. classis admittunt; quinimmo cum octavæ privilegiatæ esse nequeant, nisi saltem semiduplicia respuant, utique pati non possunt officia ad libitum, licet duplicia, quæ dictis semiduplicibus de præcepto cedunt.

III. Ceterum verba illa *In octavis*, super quibus interrogatio processit, cum absolute, & simpliciter in Decreto sint posita, absolute, & simpliciter de tota, & de quacumque octava videbantur intelligenda, præsertim quia suffragatur & intentio Decreti, quod si non permittit translationem festi semiduplicis causa faciendi de Sancto ad libitum, licet illud adhuc altera die integre resumeretur, multo minus velle poterat omissionem officii semiduplicis, cujusmodi est dies infra octavam, vel ejusdem reductionem ad simplicem commemorationem, ut de Sancto ad libitum institueretur officium.

IV. Ad exemplum, quæ ex Breviario Romano in oppositum producta sunt, dicimus ea fuisse particularia Indulta, quæ regulæ generali minime officiunt, quin magis hanc firmant, & roborant, quemadmodum magis trademus in Decretis 7., & 8. hujus Capitis.

V. Exhibet hæc Sanctio expositionem verbi illius *In octavis* in præcedenti positi, & per tria Decreta mox danda majus robur acquirit, & declarationem.

DECRETUM IV. CAPITIS, IN ORDINE CLXIX.

In die infra octavam non potest fieri officium, licet occurrens, de Sancto ad libitum. S. R. C. 2. Decemb. 1684. *in una Canon. Regul, Lateran.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 154.

I. ÆGRE nonnulli credere poterant id vetitum, cujus exempla insunt in Breviario Romano; quod pro norma, & regula in similibus semper deservit. Prædicta autem exempla Officiorum ad libitum S. Elisabeth, & S. Caroli Borromæi infra octavas celebratorum, in favorem similium occurrentium, & in solum præjudicium translatorum inhibitiva Decreta interpretari videbantur. At quoniam hac de re jam egimus in Decreto 2., & infra debet itidem sermo redire, idcirco tu pro certo tene, officia ad libitum, licet occurrentia, in diebus infra octavas celebrari non posse.

II. Non continet præsens Decretum nisi præcedentium confirmationem, & cum sequentibus consonantiam omnimodam.

DECRETUM V. CAPITIS, IN ORDINE CLXX.

Officia ad libitum occurrentia infra octavas non privilegiatas, etiam particulares, & propriæ Religionis, omittenda sunt. S. R. C. 11. Augusti 1691. *in Romana dubior.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 168.

I. IN octavis particularibus difficultatem reperit inquisitio; cum enim per verba mere facultativa soleant concedi, scilicet *fieri posse*, *recitari posse*, nonnisi itidem ad libitum esse videntur juxta Decretum 20. Novemb. 1683., quod Indulta officiorum ut supra cantantia, non significare nisi officia ad libitum, diserte declarat. Quod si octavæ de præcepto non respuunt officia de præcepto infra easdem occurrentia, quidni idipsum erit de octavis ad libitum relate ad officia ad libitum? Verum si verba Decreti secundi, quæ omissionem festorum ad libitum incidentium *in octavis, & Natalitiis Sanctorum alicujus Religionis, vel Diœcesis* demandant, rigorosiori subjecisset examini, utique eruisset præscriptam iri omissionem Sanctorum ad libitum, etiam incidentium infra octavas particulares, & propriæ Religionis, aut per verba facultativa concessas; hujusmodi enim verba haud designant officia ad libitum, nisi insuper habeant notulam *Ad libitum*, & ideo & penitus nutat, ac corruit ratio proposita. Quid autem verba illa reapse designent, in sequenti capite dabimus.

II. Ceterum si darentur octavæ ad libitum, haud refragamur infra eas fieri posse de Sanctis ad libitum, quinimmo & de præcepto cum commemoratione octavæ; dum enim Decreta omissionem officiorum ad libitum inducunt ob eorumdem occurrentiam in festis de præcepto, loquuntur non de octavis ad libitum, quas non noscunt, sed de festis novem lectionum; hoc est autem discrimen octavas inter & festa novem lectionum, quod illæ natæ aptæ sunt per solam commemorationem expleri, quoties impediuntur, non autem festa, & ideo hæc

cum

eum transferri nequeant, necesse est omitti, illæ vero poterunt per commemorationem suppleri, commemoratio namque officii ad libitum haud pugnat fieri in officio de præcepto, unde officium S. Canuti commemorationem habet in utrisque vesperis, etsi hæ sint de Sanctis de præcepto. Idipsum est de officiis simplicibus ad libitum, quæ si concederentur, in officiis de præcepto commemorationem possent habere.

III. Quoniam vero non semel diximus, officia ad libitum ad arbitrium Cleri recitari posse, vel omitti, generali huic regulæ limitationem quamdam adhibendam esse putamus, ut quatenus ad octavas attinet, possint quidem pro libito omitti, vel celebrari, sed si celebrari incipiantur, necesse sit easdem continuari, aut has incipi, si de iisdem die aliqua officium fieri intendatur; etiam enim ea, quæ libera sunt, facta aliqua suppositione persæpe evadunt necessaria, quare etsi liberum sit de S. Canuto officium agere, ex suppositione tamen quod de eo agatur, die 18. Januarii in vesperis liberum non est de ejusdem commemorationem omittere. Ratio est, quia si officium ad libitum celebretur, celebrari non potest, nisi prout ferunt Rubricæ, atque Decreta; uti autem festum quodlibet novem lectionum juxta Rubricas primis, & secundis debet gaudere vesperis, ita octava per octo durare dies. Recole Decretum hujus capitis, & ea, quæ in ejusdem expositione dicuntur.

DECRETUM VI. CAPITIS, IN ORDINE CLXXI.

Festa ad libitum, quæ semper cadunt infra octavas Sanctorum, celebrari non possunt, attento Decreto san. mem. Innocentii XI. 24. Januarii 1682. emanatu, prohibente talia festa ad libitum celebrari infra octavas. S. R. C. 15. Martii 1698. *in Herbibolen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 196.

I. O Quot in varios excogitandi modos, ac multiplices dubitandi formas humana scinditur conditio! Nunc dubitatur de Sanctis illis ad libitum, qui *semper* infra octavas occurrunt; de his enim specialis ratio videtur habenda, utpote quorum laudes alioquin perpetuo in divinis tacerentur officiis, causa faciendi non quidem de festo, cujus officium una circumscribitur die, sed de octava, quæ per octo dies prorogatur. Verum S. Congregatio eosdem non minus subjicit omissioni, & ut nihil novi se denotet definire, adducit Decretum 24. Januarii 1682., quod dicitur Innocentii XI., quatenus ab eodem confirmatum fuit, & approbatum. Hoc Decretum est secundum hujus capitis, & ex ejusdem expositione luculenter eruitur, festa ad libitum etiam perpetuo impedita, omissioni esse obnoxia.

II. Quibus haud obest ratio, quæ in contrarium relevabatur; sic enim fert natura officii ad libitum, quare sicut simplex de præcepto hac ipsa de causa totaliter deperditur, quoties incidit in festum duplex 1. classis, licet hujusmodi occurrentia sit perpetua, ita idipsum erit de officio ad libitum incidente, licet semper, in officium aliquod de præcepto. Adsunt & plura Sanctorum millia, de quibus nulla fit mentio in divinis officiis, cum tamen de nonnullis & festa plurima, & octavæ reperiantur indicta; hujusmodi enim decernendi suas Ecclesia habet rationes, & efficaces causas, absque eo quod hinc argui queat absurdum ullum, aut quod illorum parvipendat merita, quæ in uno Sanctorum omnium festo contenta est excolere. Modo autem de hujusmodi officiis ad libitum semper impeditis, alia dispositio processit, quam videre est alibi.

DECRETUM VII. CAPITIS, IN ORDINE CLXXII.

Ex prædictis Decretis non intelligitur, neque est revocata concessio, prout asseritur, Civitati Neapolitanæ particulariter facta, recitandi scilicet ad libitum officium S. Mariæ Ægyptiacæ die 2. Aprilis, quamvis occurrat in festo natalitio S. Francisci de Paula, quod ob hanc causam in aliam diem in proprio Kalendario translatum fuerat. Verum si præfatum officium S. Mariæ Ægyptiacæ eo die aliquando juxta Rubricas recitari nequeat, tunc ex ea causa non esset transferendum, sed omitti deberet. S. R. C. 28. Novembris 1682. *in Neapolitana*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 131.

I. CIvitas Neapolitana Sacræ Congregationis exponit, factam sibi fuisse particularem concessionem recitandi officium ad libitum Sanctæ Mariæ Ægyptiacæ die 2. Aprilis, quamvis occurrat in festo Sancti Francisci de Paula, quod propterea in aliam diem in proprio Kalendario translatum extitit; & simul inquirit, an hujusmodi concessio censenda sit revocata ex Decretis, quæ festa ad libitum occurrentia in festis de præcepto, omissioni faciunt obnoxia?

II. Negative Congregatio respondit; speciales enim concessiones alicui particulariter factæ, non tolluntur per Decreta generalia, quantumvis posteriora, nisi in his specialium earumdem concessionum derogatio expressa habeatur; ut enim advertunt Jurisperiti cum Fagnano *in* 1. *part.* 3. *lib. Decretal.* lex generalis posterior non tollit legem specialiter loquentem, quin potius distinguitur, & limitatur per legem antiquam, quare cum concessio præfata specialis sit, & specialiter loquatur de officio agendo de Sancta Maria Ægyptiaca non obstante occursu cum festo Sancti Francisci de Paula, profecto non tollitur per asserta Decreta generaliter id inhibentia, sed magis hæc per illam distinguuntur, & limitantur, ita ut non intelligantur procedere, quoties alicubi habeatur specialis concessio in oppositum.

III. Quoniam vero hujusmodi specialis concessio non extrahit officium Sanctæ Mariæ Ægyptiacæ a serie officiorum ad libitum, sequitur alterum, quod stabilit Decretum, nempe transferri illud non posse, sed debere omitti, si die 2. Aprilis juxta Rubricas recitari non possit. At quandone juxta Rubricas celebrari non poterit? Certe quando incidit in diem aliquam a Dominica Palmarum usque ad Dominicam in Albis exclusive, in Dominicam Passionis, quæ contra officium quodlibet privilegiatæ existunt. Idipsum est, si eo die occurrat festum aliquod elevatioris ritus, vel dignitatis, nam digniori Rubricæ semper tribuunt officium. Huic tamen extensioni, seu expositioni dictio *Aliquando*, quam habet Decretum, obesse videtur, designat quippe omittendum quidem esse, dum impedimentum est accidentarium, & una, vel altera vice contingens, non autem quoties est perpetuum, ac constanter eveniens. At satis superque patens est intentio Decreti, quod tale festum numquam transferatur; dictio autem *Aliquando* in Decretum invecta extitit per petitionem, quæ erat de accidentario prædictarum dierum mobilium impedimento, quod unice evenit relate ad totam Civitatem præfatam, nec cogitavit de perpetuo impedimento, quod in aliqua ejusdem Civitatis Ecclesia accidere valet, quod ceteroquin ex decisione jam præstita, & generalibus Decretis officia ad libitum, cujus rationis dictum festum perstat, transferri inhibentibus, facilem habet resolutionem. Quod si Decretum pro omni casu mavis generale, non refragabor admodum, dummodo to *Aliquando* pro *Umquam* stare asseras, quo in sensu dictionem illam a Cicerone legimus usurpatam *lib.* 6. *epist.* 6., *& pro Cælio*, *ac* 1. *Academic. quæst.*

IV. Quod si simul occurrat festum alterum de præcepto ejusdem, vel inferioris ritus, ulterius hoc protrahe, & officium age de Sancta Maria Ægyptiaca, quod solum est omittendum juxta Decretum, quando *juxta Rubricas ea die recitari nequit*; juxta Rubricas autem dumtaxat recitari non potest, quando cum eo simul occurrit festum aliud altioris ritus, vel dignitatis. Indultum quid tantummodo expresse favet Sanctæ Mariæ Ægyptiacæ in occursu Sancti Francisci de Paula, ac ut dicebamus, quia hic eo die in generali Kalendario recurrit, & in generale impedimentum deservit, ceterum cum officium Sanctæ Mariæ Ægyptiacæ hoc ipso privilegiatum evadat contra officium duplex minus de præcepto simul occurrens, jam quisque videt, statim idipsum fieri debere, si simile festum aliud in aliqua Ecclesia occurrat, præsertim quia sumus in favorabilibus, in quibus lata interpretatio est habenda.

V. Ex hoc Decreto, licet particulare sit, jam habent, quomodo se gerere debeant, qui similia habent indulta, & limitationem suscipiunt generalia Decreta, quæ officiorum ad libitum, quoties incidunt in festa de præcepto, omissionem demandant, ut videlicet non procedant, si in oppositum specialis habeatur concessio, ut magis dicetur in Decreto, quod subdimus.

DECRETUM VIII. CAP., IN ORDINE CLXXIII.

Quæsitum fuit declarari, an per Decreta de non transferendis, sed omittendis officiis Sanctorum ad libitum, quando dies eorum festivitatum sunt impediti alio officio novem lectionum de præcepto, nempe diebus Dominicis, octavis, & natalitiis Sanctorum &c., comprehendantur, & revocentur concessiones officiorum ad libitum ab Apostolica Sede particulariter factæ, & fixæ diebus, qui ab eadem jam alteri festo, & officio novem lectionum in Kalendario Romano erant assignati, recitandi scilicet ad libitum officium S. Elisabeth Reginæ Portugalliæ die 4. Julii officio octavæ SS. Apostolorum Petri, & Pauli in Kalendario Romano jam impedito? S. R. C. respondit, prout alias in Neapolitana die 28. Novembris 1682., non comprehendi. Verum si prædictum officium eo die juxta Rubricas recitari nequeat, tunc eo casu non esse transferendum, sed omitti debere. Ita S. R. C. 20. Octobris 1683. *in una dubior.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 143.

I. URbanus VIII. anno 1630. Officium S. Elisabeth Reginæ Portugalliæ sub ritu semiduplici ad libitum Ecclesiæ universali concessit pro die 4. Julii, impedita est officio octavæ SS. Petri, & Pauli, sed cum anno 1682. emanaverit Decretum inhibens infra octavas fieri de officiis ad libitum, ortum est dubium super revocatione, necne prædictæ concessionis? Sacra Congregatio respondit, prout alias in Neapolitana, casum in prædictis Decretis non comprehendi, adeoque festum S. Elisabeth die 4. Julii esse celebrandum, tametsi occupata sit officio octavæ Apostolorum. Et quidem cum tale festum prædictæ diei affixum fuerit ab Apostolica Sede, non ignara, sed conscia, quod ab octava Apostolorum erat occupata, dubium non est, quod concessum extitit ea die celebrandum non obstante tali impedimento. Decretum *in Neapolitana*, cui præsens innititur, est illud, a cujus vix venimus expositione; in eo autem jam statutum extitit speciales concessiones, cujusmodi est facta in favorem S. Elisabeth, ab oppositis generalibus Decretis non lædi.

II. At cum hujusmodi casus minus peritis offendiculum foret, ac causa erroris, eadem Congregatio 18. Decemb. 1694. a Breviario Romano removendum existimavit, & nedum contenta fuit præfatum festum ad ritum semiduplicem de præcepto evehere, sed insuper illud transtulit ad diem 8. Julii, ut & memoriam, quod in Ecclesia universali infra octavam officium ad

libitum actum fuerit, expungeret à Breviario Romano, ne hinc nonnulli quid simile absque speciale concessione attentari posse arbitrarentur.

III. Quæ licet ita sint, haud tamen hinc derivat præjudicium aliquod particularibus indultis, si quæ sunt, sed adhuc in integro suo manent robore, nec ea tollere Congregatio putavit, eo quod particularia Kalendaria non deserviunt, ut Romanum, in exemplum cæterorum, adeoque valida haud sunt in errorem reliquas inducere Ecclesias, & si quod unquam exoriri valet, per particulare indultum, oppidanis aut notum, vel obvium, ab advenis de facili excogitatum, statim de medio tollitur, ac corrigitur, præsertim cum probe sciantur generalia Decreta obnitentia, nec quod simile videatur in Ecclesia universali, aut particulari in usum deduci.

IV. Verba, quæ subdit Decretum, *Verum si prædictum officium &c.*, haud quidem nunc procedunt de festo, pro quo lata sunt, cum semiduplex de præcepto redditum sit, & extra octavam celebrari indictum, suo tamen non destituuntur robore pro similibus, quæ alicubi occurrere possent, & uberem expositionem habent in præcedenti Decreto, cujus præsens est expressa confirmatio, & innovatio, dum prout in eo respondetur, & pronuntiatur.

DECRETUM IX. CAPITIS, IN ORDINE CLXXIV.

Consuevit Clerus Sacri Ordinis Hirosolymitani transferre in solam sequentem diem, dummodo non impeditam, festum S. Laurentii Justiniani, assignantum pro Ecclesia universali die 5. Septembris sub ritu semiduplici ad libitum, eo quia eadem die celebratur officium de die octava Decollationis S. Joannis Baptistæ, unde petit, ut possit solitum servare, quibuscumque non obstantibus. Et responsum fuit juxta mentem, quæ est, quod supplicent pro assignatione diei fixæ. S. R. C. 11. Sept. 1730. *in una Ord. Hierosol., seu Meliten.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 274.

I. SAcer Ordo Hierosolymitanus die quinta Septembri celebrabat diem octavam Decollationis S. Joannis Baptistæ, in solam sequentem diem translato festo S. Laurentii Justiniani semiduplici ad libitum; & cum hujusmodi translationi Decreta viderentur obsistere, petit, ut nihilominus possit solitum servare. Sacra Congregatio audiendam censuit in sacris ritibus peritorum mentem, & fuit: *Posse quidem eidem Clero concedi, ut in die sequenti non impedita celebret præfatum officium tamquam in die fixa, sed non approbari, ut petebatur, solitum, utpote quod dissonum erat ab aliis Decretis, & ideo memoratum debere Clerum prius supplicare pro assignatione diei fixæ ejusdem officii:* hinc *juxta mentem* eadem Congregatio respondit, nimirum, quod prædictus Clerus *supplicet pro assignatione diei fixæ.*

II. Quæ responsio, etsi nullum præseferat, suis non caret commodis; hinc inferes primo, officia ad libitum neque in proxime sequentem diem posse transferri, tametsi ad id consuetudo suum non denegaret suffragium, quæ cum dissona sit Decretis, & antiquior non esse queat Bulla Piana, qua posteriora sunt officia ipsa ad libitum, valida haud esse potest ad prædictam tuendam translationem. Decretum itaque illud Congregationis 30. Martii 1693. quod sub his terminis communiter circumfertur exaratum: *Festa ad libitum possunt transferri in solam sequentem diem non impeditam festo duplici, vel semiduplici, vel in quo non sit reponendum aliquod festum translatum cujuscumque ritus*, apocryphum est, alioquin eidem non obniterentur Decreta, utpote anteriora, quinimmo his illud præfatam porrigeret limitationem; aut eidem fuisset derogatum, & quatenus opus sit, per præsens adhuc derogaretur.

III. Inferes 2. sine speciali facultate, uti Sanctorum ad libitum translatio licita non est, ita nec immutatio, quæ sine translatione non fit, ad differentiam officiorum de præcepto, quorum quia translatio permissa est, quin justa, ita & immutatio. Ita quidem de jure antiquo, sed secus est de jure novo, ut infra videbitur.

DECRETUM X. CAPITIS, IN ORDINE CLXXV.

Cum in universo Ordine S. Benedicti officium semiduplex ad libitum S. Canuti Martyris die 19. Januarii ob occurrentiam alterius officii S. Agathonis Papæ, & Confessoris recitari minime valeat, ut idem officium die fixa in Ordine prædicto recitari possit, nempe die 20. Februarii, concedit S. R. C. 15. Martii 1721. *in una Ord. S. Benedicti*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 261.

I. DEcretum expositione non indiget; assignat enim diem alteram, nempe 20. Februarii, officio ad libitum S. Canuti, quod ob occurrentiam cum officio S. Agathonis apud Ordinem S. Benedicti perpetuo vacabat, & insimul nos instruit, sine speciali facultate festis ad libitum, licet perpetuo impeditis, diem alteram non posse assignari. Quoniam vero assignatur dies 20. præfata in specie, ejusdem officii natura immutata, fit, quod in ea adhuc officium ad libitum persistet, ac consequenter sit omittendum, si quandoque, & ubi eamdem diem per aliud officium impediri contingat; favor enim Decreti cum ad diem 20. Februarii reperiatur restrictus, ad alteram diem extendi non valet, etiam ubi illa perpetuo manet impedita. Nunc sine recursu ad Sacram Congregationem officiorum ad libitum, quoties sunt perpetuo impedita, assignatio ad alias diem fixam fieri potest; quomodo autem si eadem dies tractu temporis evadat perpetuo impedita, adhuc ea officia ad libitum alteri diei valeant in perpetuum affigi, infra dicere reservamus.

DECRETUM XI. CAPITIS, IN ORDINE CLXXVI.

De officiis, quæ ab Apostolica Sede concessa sunt, vel concedentur recitanda ad libitum a toto Clero tam Sæculari, quam Regulari utriusque sexus in aliquo Regno, Provincia, Diœcesi, vel loco, in quibus dicti Religiosi morantur, possunt quidem ad libitum de ipsis recitare, sed si aliquod ipsorum occurrat in die in eorum Kalendario impedita festo novem lectionum, debent illud ad libitum omittere, & recitare de Sancto in eorum Kalendario occurente ad formam Decreti declarativi alterius Decreti de Sanctis ad libitum non transferendis, emanati die 24. Januarii 1682. S. R. C. 13. Junii 1682. *in una Ord. Minor. de Observ.* ex Merato in Indice Decr. Brev. nu. 125.

I. PArs altera, quæ præsentem integrat Sanctionem, in Decreto 8. cap. 3. nostram non subterfugiit considerationem. Quod autem Clerus Regularis de dictis officiis agere queat, dubium esse non potest, si in concessione expresse nominatus existit. An autem & quando concessio Clerum tacet Regularem, opus non est disquirere, cum in Decreto 1. cap. 8. hujusmodi quæstio fuerit agitata. Quantum denique attinet ad omissionem eorumdem officiorum, quoties incidunt in diem impeditam, se sinat Lector remitti ad Decretum hujus capitis secundum. Modo tamen, si impedimentum sit perpetuum, possunt in diem alteram immutari.

DECRETUM XII. CAP., IN ORDINE CLXXVII.

In occursu non licet transferre officium proprium Ordinis, vel Diœcesis causa faciendi ad libitum aliud. S. R. C. 2. Decembris 1684. *in una Canon. Regul. Lateran.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 153.

I. NIhil frequentius in toto capite actum est, quam quod officia ad libitum occurrentia in festis propriis Religionum vel Diœcesum, prorsus sunt omittenda; ut itaque fiat de officiis ad libitum, transferre non licet præfata festa. Nunc tamen si talis occursus foret perpetuus, possunt officia ad libitum in diem alteram immutari, in eaque celebrari; secus, si occursus accidentarius esset, & temporaneus.

DECRET. XIII. CAPITIS, IN ORDINE CLXXVIII.

Si officium ad libitum non potuerit celebrari, & habuerit etiam ritum simplicem de præcepto, eo anno non omittatur, sed celebretur ritu simplici. S. R. C. 13. Junii 1682. *in una Ord. Min. de Observ.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 126.

I. EX Sanctis, qui ad libitum Cleri officio novem lectionum honorantur, aliqui sunt, quorum nulla memoria præcedenter fiebat in divinis officiis, alii vero ritu simplici de præcepto gaudebant. Prioris generis olim extitere festa duplicia Sanctorum Angelorum Custodum, & Sancti Felicis de Valois semiduplicia Sancti Thomæ de Villanova, Elisabeth Portugalliæ Reginæ &c., & nunc sunt officia Sancti Canuti, & Sancti Laurentii Justiniani. Posterioris vero generis pridem fuere festa Sancti Joannis Gualberti, Sancti Alexii, Sancti Wenceslai &c., & nunc in Kalendario Romano adhuc superest officium Sancti Remigii, quod præcedenter ad ritum semiduplicem ad libitum, ad quem a Clemente IX. die 26. Novembris 1668. evectum extitit, ritu simplici de præcepto in universa colebatur Ecclesia.

II. De his statuitur, quod *si non potuerint celebrari* propter incidentiam scilicet in aliquod officium de præcepto, *eo anno non omittantur, sed celebrentur ritu simplici*, videlicet penitus non omittantur, sed solum quoad ritum duplicem, vel semiduplicem, quem habent ad libitum, non tamen quoad ritum simplicem, quem habent in præcepto. Cedo, poteśtne sanctior esse Sanctio illa? Ritus duplex, vel semiduplex ad libitum in favorem Sanctorum inducitur, quare in eorumdem damnum retorqueri non potest, uti accideret, si etiam officium simplex, quod antea habebant in præcepto, abiret in nihilum, quando ritus duplex, vel semiduplex impeditur; quinimmo cum a mero Cleri pendeat arbitrio agere officia ad libitum, quilibet arbitratu suo posset penitus laudes illius Sancti tacere, de quibus præcedenter obstrictus erat memoriam facere.

III. *Si non potuerit celebrari*, habet Decretum, tu adde, vel *non placeat eo recitare*, quia cum ritus simplex sit de præcepto, prætermitti non valet, quacumque de causa cessetur a celebratione illius tamquam officii 9. lectionum. *Eo anno*, quatenus impedimentum supponitur accidentarium; quod si sit perpetuum, in perpetuum ritu simplici debebit exolvi; nisi ei assignetur dies alia, sicuti nunc fieri posse infra dicemus. *Ritu simplici*, non quidem per accidens, qui ritus in usum non erat tempore emanationis præsentis Decreti, efformaturque ex festis duplicibus, vel semiduplicibus, quæ intra annum utile suæ repositionis spatium minime reperiunt, quemadmodum late diximus in Capite sexto, sed simplici per se, qualiter dumtaxat erant præcedenter ad ritum 9. lectionum ad libitum.

Non

Non fortientur itaque commemorationem in secundis Vesperis, sed solum in primis, & in laudibus cum nona lectione eorumdem, si propriam habeant, ex duabus, aut tribus unam faciendo, ut tota Sancti legatur historia, uti sancitum est de simplicibus per accidens. Quoniam tamen nonnisi antiqua reviviscit obligatio, utique in præcepto legis esse non possunt, nisi una, vel ad summum duæ lectiones, quas simplicia antiquitus habebant, non vero eæ, quæ invectæ esse possent, quando ad ritum 9. lectionum ad libitum fuerunt evecta, licet has omnes, utpote quæ distinctius, & completius Sanctorum enarrant facta, ad modum unius legi convenientius esse putemus. Quæ dicta sunto, quatenus lectiones eorumdem mutationem aliquam, aut additionem passæ forent, quoniam quoad S. Remigium attinet, qui ex iis, qui ritu simplici præcedenter gaudebant, in Breviario Romano dumtaxat superest, nonnisi unam, & eamdem adhuc propriam lectionem habet.

IV. *Sed celebretur ritu simplici*, sunt postrema verba Decreti, quibus hanc limitationem adhibe, ut nona lectione, vel commemoratione festa prædicta haud sint defraudanda, quatenus officium, per quod impediuntur, haudquaquam id respuat, pro quo recolendæ veniunt Rubricæ simplicium, & juxta has illa regenda.

CAPUT XXIII.

De Festis de non præcepto.

I. MUltiplici licet formula reperiantur expressa officiorum Indulta, reapse tamen dumtaxat triplex est, ad quam reliquæ vel spectant, vel facile reducuntur. Sunt, quæ preceptivis terminis constant, puta *Recitari debere censuis*, *fieri debeant*, *recitare teneantur*, *celebrari mandavit*, *agant &c.*, & cum verba, quibus sunt expressa, præceptum, ac mandatum importent in concedente, obligationem, & debitum in iis, quibus officia committuntur, dubium non est, quod designant officia de præcepto, ad quorum recitationem in proprio die, vel hoc impedito in primo non impedito Clerus manet adstrictus. Alia sunt, quæ terminis facultativis sunt concepta, & insuper adnexam habent notulam *Ad libitum*, videlicet *Indulsi fieri ad libitum Cleri*, *celebrari posse ad libitum concessit &c.*, & cum hujusmodi expressio indulgentiam denotet in concedente, & libitum, seu placitum in Clero, habeaturque in ea diserte notula *Ad libitum*, quis umquam ambigeret, sic concessa officia ad classem festorum ad libitum non esse revocanda? Sunt denique, quæ per verba quidem dumtaxat facultativa exarata inveniuntur, sed sine additione notulæ *Ad libitum* cujusmodi sunt, ver. gr. *Fieri posse concessit*, *Recitari posse censuis*, & de his dubitatio procedit, ad quam classem festorum attineant, ad libitumne, an de præcepto, an vero tertiam quamdam constituant speciem, quæ mediet inter festa de præcepto, & ad libitum. Equidem nec desiderantur officiorum Indulta, quæ præceptivis, & facultativis terminis scatent, ver. gr. *Recitari posse, & debere censuis &c.* ac cum eadem officia ad duas classes attinere nequeant, per verba præceptiva ad classem festorum de præcepto trahuntur, nec obstant verba facultativa, non stat siquidem necessitas sine facultate.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CLXXIX.

Quando in Indultis, & Decretis super concessione officium leguntur verba illa *Recitari posse*, *Fieri posse*, ita intelligenda sunt, ut nihil significent præter officia ad libitum, quibus omnino competit Decretum die 24. Januarii 1682. pro Sanctis ad libitum emanatum. S. R. C. 20. Novemb. 1683. *in Lauden.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 146.

I. CIrca officia per terminos mere facultativos concessa, in diversa Rubricistæ scissi inveniuntur placita. In classe officiorum ad libitum eadem collocant nonnulli, & his præsens favet Decretum, alii in classe officiorum de præcepto, & nihil aliud statuere videtur sequens Sanctio; alii vero distinguunt, & pro diversitate statuum ad utrumque genus eadem spectare arbitrantur, prævie scilicet ad acceptationem ad genus officiorum ad libitum, & post acceptationem ad illud de præcepto, nec dissimiliter sentire videtur Decretum hujus Capitis tertium, quod consequenter cum hoc, & sequenti Decretis facilem invehit concordiam, si præsens intelligatur de præfatis officiis prævie ad acceptationem, sequens vero de iisdem post acceptationem. Nos tamen mentem nostram in expositione memorati Decreti tertii aperire reservamus.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CLXXX.

Clerus Sacri Ordinis Hierosylmitani supplicat declarari, an sub nomine Sanctorum ad libitum comprehendantur officia duplicia, & semiduplicia Sanctorum recitari concessa aliquibus Regnis, Provinciis, Civitatibus, & alicui particulari Ordini absque expressa notula *Ad libitum*, sed tantum cum sequenti clausula, nimirum *Recitari possint*, vel *Recitari posse censuis?* Asseritur enim emanatam fuisse quamdam declarationem ab hac Sacra Congregatione tenoris sequentis, videlicet: Ex voto S. R. C., ut constat ex responso Illustriss., & Reverendiss. Archiepiscopi Appameni ejusdem S. C. Secretarii: *Sub nomine Sanctorum ad libitum non comprehenduntur officia duplicia Sanctorum aliquibus Regnis, & Provinciis recitari concessa, ideoque occurrentia in Dominicis, non debent omitti, uti etiam si cadant in diebus impeditis, juxta Rubricas transferantur.* Et S. R. C. dubio proposito respondit *negative* die 16. Sept. 1730. *in una Ord. Hierosolym.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 278.

I. OFficia, quæ non universali Ecclesiæ, sed Regnis, vel cuicumque alteri particulari loco reperiuntur concessa, fere cuncta per terminos facultativos absque expressa notula *Ad libitum* noscuntur indulta. Præcedens Decretum aderat, quod ea inter officia ad libitum rejicit, at asserebatur quædam Congregationis declaratio, quæ præfata officia in casu impedimenti donabat beneficio translationis, quo cum incapacia sint officia ad libitum, bene vero ea de præcepto, in horum consequenter numero, non illorum videbantur recensenda. Hinc supplicatum est declarari, num sub nomine Sanctorum ad libitum veniant, quoties per verba facultativa sunt quidem concessa, sed absque expressa notula *Ad libitum?*

Negative Congregatio respondit; & quidem merito, quoniam cum memorata notula in concessione Sanctorum ad libitum apponi soleat, consulto credi debet omissa, nec unquam subintelligi valet, sumus quippe in favorabilibus, & in iis, quæ ad laudem, & honorem vergunt Sanctorum, quare restrictio locum habere non posse videtur, sed magis ampliatio. Verum non est; hac in re immoremur, sunt siquidem propemodum infinita Decreta, quæ prædicta officia occurrentia cum aliis de præcepto, celebranda edicunt, aut eorumdem translationem demandant, quare dubium non est, quod ad libitum esse non possunt. Sed si ad libitum non sunt, cujus rationis erunt officia? Tacet Decretum, non tacet tamen sequens Sanctio, ad quam amandamus Lectorem.

DECRETUM III. CAPITIS, IN ORDINE CLXXXI.

Frater Michael Angelus a Gallipoli Procurator Generalis Ord. Minor. Obs. Reformator. suppliciter exponit, quatenus recenter a S. R. C. concessa sunt quædam officia Sanctorum, alia Urbis, & Orbis, alia aliquibus Regnis, Ditionibus, Statibusque peculiaribus recitanda, tum a Sæcularibus, tum a Regularibus, qui ad horas Canonicas tenentur, quæ concessiones exprimuntur his verbis: *Recitari posse*, *Fieri posse*: & cum ex Rubricis nostri novi Breviarii approbatis a s. m. Innocentio pp. XII. per Bullam, quæ incipit *Exponi nobis &c.*, statuatur, ut quotiescumque sit hæc expressio, *Recitari posse*, *Fieri posse*, nihil aliud intelligatur, nisi officia ad libitum; hinc humiliter petit ab EE. VV., ut dignentur declarare, an predicta officia cum tali expressione expressa, si incurrant in die impedita ab aliis officiis de præcepto Breviarii predicti, non obstantibus Decretis S. R. C. de non transferendis officiis Sanctorum ad libitum, a nobis possint transferri ad alium diem, vel debeant omitti? Sacra autem Congregatio, audito prius voto Apostolicarum Cæremoniarum Magistri, declaravit, prædicta officia acceptata, si occurrant diebus impeditis, non reputari debere, tamquam mera officia ad libitum, sed de præcepto, adeoque omnino transferenda. Die 6. Sept. 1738. *in una Ord. Minor. Obs. Refor.* Habetur apud nos in authentica forma exaratum.

I. QUod Sacræ Congregationi declarati exhibetur, expositione non indiget, quare ad responsionem statim accedimus. *Declaravit prædicta officia acceptata, si occurrant diebus impeditis, non reputari debere, tamquam mera officia ad libitum, sed de præcepto, adeoque omnino transferenda.* Notatu dignum est, quod ut præfata officia censeantur de præcepto, & transferibilia, expostulat Congregatio, quod sint *acceptata*, ac consequenter nos edocet, prævie ad acceptationem eadem spectare ad officia ad libitum, & de his in hoc statu procedere Decretum primum, necnon Rubricas memorati Breviarii, dum in classe officiorum ad libitum eadem collocant; post acceptationem vero transferibilia esse, & de præcepto, & in hoc sensu secundum intelligendum esse Decretum una cum declaratione, quæ in eodem a Sacra Congregatione asseritur emanata, quæque memorata officia faciunt transferibilia, ac per consequens de præcepto. Et en quam facili negotio Decreta cuncta ad concordiam revocentur.

II. Hac itaque in parte Sacra Congregratio adoptasse videtur opinionem Henrici Pisart *in Direct. canon. tit.* 11. *n.* 21. Eustachii a S. Ubaldo *de Dei benedict. observ.* 9. *sect.* 3. *n.* 180., & 198. atque Merati *sect.* 3. *cap.* 10. *n.* 11., qui non alio sensu ad libitum prædicta festa censeri asserunt, quam quod liberum fuerit Episcopis, Superioribus Ordinum, aut Capitulis generalibus ea acceptare, vel non; semel autem admissa a Superioribus, liberum non esse subditis ex dimittere, vel non servare.

III. Quæres, num hujusmodi officia hoc ipso quod sunt acceptata ab iis, ad quos spectat, ita de præcepto reddantur, ut amplius renuntiari non valeant, neque dimitti, & quidem nec ab iis, a quibus fuerunt acceptata?

IV. ℟. 1. a Subditis renuntiari non posse, neque dimitti, ut tradunt Eustachius a S. Ubalbo, aliique Auctores, quoniam uti Superioribus dumtaxat competit acceptatio, ita & renuntiatio, & subditis solummodo obsequendi facultas.

V. ℟. 2. nec a Superioribus posse amplius renuntiari, quoniam cum concessa sint, ut recitentur, hoc ipso quod acceptantur, acceptatur etiam onus ea recitandi, ac consequenter ad

eadem recitanda se utique adstringunt; & sic supposita acceptatione recitatio fit necessaria, cum tamen prius foret libera, uti idem Eustachius a S. Ubaldo prosequitur. Quæ argumentatio Decreto videtur consona, quod dum post acceptationem illa *de præcepto* nuncupat, consequenter irrenuntiabilia facit, cum officia de pręcepto ejus sint rationis, ut a nemine dimitti, vel renuntiari queant.

VI. Hæc utique verior apparet expositio Decreti, nobis tamen aliam lubet adjicere, quam excogitabamus, & priusquam pręsentis nobis innotesceret emanatio Sanctionis. Ubi communiter nonnisi duo admittuntur officiorum genera, unum ad libitum, de pręcepto alterum, nos tertium agnoscimus, scilicet officiorum *de non præcepto*, seu ex privilegio. Tuto id credimus posse affirmari, cum Congregatio ipsa præfatum tertium officiorum genus non semel agnoverit, *de non præcepto* inscripserit, & officiis, quæ per terminos facultativos conceditur, accommodaverit. En ejusdem Decretum 9. Junii 1668., quod in suo Indice Decretorum Missalis n. 434. sub his verbis a Merato producitur: *Sacerdos Sæcularis, sive Cappellanus, sive non, qui recitavit officium semiduplex, vel simplex, vel feriale, illo die celebrans in aliqua Ecclesia Regularium, in qua recitatum est ab ipsis Regularibus eadem die officium duplex de non præcepto, prout de aliquo Sancto sui Ordinis, non potest dicere Missam de Requiem.* Jam itaque vides, quod Officia Ordinum, quæ sunt ex iis, quæ per terminos facultativos solent concedi, officia *de non præcepto* nuncupantur; non sunt itaque de præcepto, quare cum nec sint ad libitum, utpote quæ ex propemodum infinitis Decretis translationem patiuntur, nec omissioni sunt obnoxia, quoties in officia de præcepto incidunt, solum superest, quod sint tertia quædam species, quæ *de non præcepto*, seu *ex privilegio* inscribitur.

VII. Et quidem cum verba facultativa, quibus eorumdem constat concessio, obligationem non faciant, sed potestatem, utique non invehunt officia de pręcepto, quorum celebratio non est libera, sed necessaria; & cum in concessione desit notula *Ad libitum*, cum qua officia ad libitum exprimi solent, nec officia ad libitum esse posse videntur. Erunt itaque officia ex privilegio, per quod quæ fieri concessa sunt, apte *fieri posse* dicuntur. Quæ officia ex privilegio quid medium sunt inter officia ad libitum, & officia de præcepto, & cum medium participet de extremis, ita & prefata officia participant & de officiis ad libitum, & de officiis de pręcepto, & quid in se habent, per quod ab utrisque discrimen depromunt. Participant de officiis ad libitum, quatenus eorumdem celebratio a Cleri pendet arbitrio, cum nemo uti suo privilegio cogatur, sed privilegiis utamur, si, & quando volumus; ab iisdem vero discrimen habent, quatenus in occurrentia cum festis de præcepto celebrari, vel transferri possunt, ubi illa necesse est omitti. Hinc habes & eorum participationem de officiis de pręcepto, atque discrimen. Participationem, quatenus in occurrentia cum festis de pręcepto celebrari, vel transferri queunt, discrimen vero, quia hujusmodi celebratio, vel translatio est Clero libera, ubi officiorum vere de pręcepto est necessaria.

VIII. Quoniam autem privilegium ex cap. *Abbate de verb. signific.* lex quędam privata est, speciale aliquod indulgens, uni scilicet præ altero, compertum est, quod officia ex privilegio Ecclesiæ universali concedi non possunt, cum officia universalis Ecclesiæ omnibus sint communia; hinc si quæ ex officiis per terminos facultativos Ecclesiæ universali reperiuntur concessa, ad classem officiorum ad libitum ea revocabamus, nec ulterius censebamus progredi Decretum hujus capitis primum, quod facit officia ad libitum, quæ asserto modo facultativo manent concessa; Decretum vero secundum jam ex ipsius verbis quisque videt esse restrictum ad officia particularibus locis, aut Religionibus indulta, quæ propterea, cum ex privilegio esse queant, merito depellit a serie officiorum ad libitum, si notula *Ad libitum* in concessione desit, ceterum nec ea collocat in classe officiorum de pręcepto, sed solum beneficio translationis gaudere declarat, quo, ut dicebamus, haud privata veniunt officia ex privilegio, to *Transferantur* haud sumpto de actuali translatione, sed habitudinali.

IX. Hęc meditabamur, & ad longum prosequebamur, priusquam pręsens Sanctio prodiret; an autem adhuc stare queant, non refragamur. Acceptatio quidem necessaria est, ut hujusmodi recitentur officia, cum privilegia non conferantur in invitum; sed non videre est, quomodo per acceptationem presse officia de pręcepto evadere queant, & in sua natura invariata non persistent; intendit enim Congregatio favorem facere, non onus imponere; & licet prędicta concedat officia, ut recitentur, concedit tamen illa, ut recitentur ex privilegio; & sic non necessario, sed ad placitum recitantium; quare sicuti officia ad libitum, si quæ particularibus locis concessa sunt, etsi concessa sint, ut recitentur, & a Superioribus acceptata veniant, & in Kalendarium inducta, adhue suam naturam minime deperdunt, ita proculdubio erit & de officiis ex privilegio; novum siquidem omnino foret, ac alienum, ut per privilegii acceptationem, quod in favorem conceditur, onus, & obligatio assumatur; & presertim in casu nostro, in quo privilegium in indultis expressum, sistit aperte, ut concessa officia *recitari queant*, non acceptari, unde acceptatio, quæ cuicumque privilegio communis est, necessitatem recitationis profecto non invehet, sed facultatem.

X. Admodum ad rem faciunt ea verba, quæ subdit Decretum de his officiis acceptatis, *non reputari debere tamquam mera officia ad libitum*, si occurrant diebus impeditis. Quid sibi vult hoc? Nisi quod & ad libitum sint, quatenus eorumdem recitatio pendet ab arbitrio, sed tamen naturam officiorum ad libitum omnino non sapiant, quatenus in propria die impedita, in aliam transferri valent. *Sed de præcepto*. Dictio *Tamquam* pręcedenter posita, cadit, & super hæc verba, unde legendum venit, sed *tamquam de præcepto*, cui lectioni & consonant pręcedentia verba *reputari debere*, quæ veritatem non dicunt, sed similitudinem. Dictio autem *Tamquam* regulariter, & de sui natura denotat improprietatem, & quandoque similitudinem; quare solummodo fit, quod dicta officia vere, & presse de pręcepto non sint, sed late, & improprie, ac similitudinarie, quatenus in proprio die impedita, non continuo omittenda sunt, sed in alium transferri queunt, proptereaque subditur, *adeoque omnino transferenda*, idest transferibilia, vel si ista lectio haud tibi arrideat, & mordicus textui adhærere cupis, to *omnino* sume pro *libere*, ut accipi posse notat Barbosa *dict.* 240. & lege, adeoque *libere* transferenda.

XI. Alia nec deest satis congrua Decreti expositio, si dicatur per acceptationem a superioribus habitam, imponi pręceptum subditis ea officia recitandi; sic enim hujusmodi officia, quæ vi suæ concessionis erant liberæ recitationis, evadunt necessariæ, fiuntque per accidens de pręcepto, nec ab eorumdem recitatione, & translatione in casu impedimenti se subditi valent eximere. Verum hoc modo accepta, non sunt presse de pręcepto, & per se, sed late, & per accidens, adeoque a Sacra Congregatione *de non præcepto* appellantur, & dicuntur *tamquam de præcepto reputanda*, & ratione præcepti a respectivis superioribus lati, a subditis esse *omnino transferenda*, si cadant in dies impeditos. Sic autem integra persistant omnia Congregationis Decreta, & facili negotio, quęcumque in contrarium objici queunt, dissolvuntur.

XII. Una tamen adhuc occurrit difficultas, & est, quod petitio comprehendit etiam officia per terminos facultativos Ecclesiæ universali concessa, *Alia urbis, & orbis*, & ideo utique etiam responsio per verba illa, *prædicta officia acceptata &c.* dictio enim *prædicta* ita est relativa pręcedentium, ac si omnia pręcedentia nominatim, & specifice forent expressa. Verum nos non videmus, a quonam hujusmodi officia valeant acceptari, & per acceptationem in pręcepto constitui. Forsitanne hæc acceptatio Ordinariis locorum intererit, Clero, aut respective Regularium Prælatis? At unus acceptabit, alius non; hinc qualis enormis difformitas in officiis ipsis Ecclesiæ universalis? Nonne hoc ipso Ecclesia una in pręcepto ea servaret, ad libitum altera, nullatenus alia? Deinde ea officia prævie ad acceptationem cujus rationis erunt? Non ex præcepto, cum talia supponantur fieri per acceptationem. Non ex privilegio, quod ex sui natura uni præ altero aliquod speciale indulget, ergo ad libitum; officia autem ad libitum per acceptationem suam naturam non amittunt, sed semper ad libitum perstant.

XIII. Quæ nos credere faciunt, sub dictione *Prædicta* minime includi officia universali Ecclesiæ concessa, etsi in petitione fuerint expressa, & quatenus jura juribus concordari debeant, & legum correctio vitari, dicendum foret, quod Decretum primum capitis legem ferat de officiis Ecclesiæ universalis, & sic hæc erunt ad libitum, & difformitas quęcumque ablegabitur in eorumdem celebratione; Decretum secundum de officiis Regnorum, Religionum, & particularium locorum, & si in his desit notula *Ad libitum*, erunt officia ex privilegio, de quibus itidem procedet pręsens Decretum, quod post acceptationem tamquam de pręcepto ea facit; de præcepto autem utro ex duobus novissimis dicendi modis, quorum postremus si magis arrideat, patet, quod privatis haud liberum erit, dicta officia non recitare, si autem primus, idipsum videtur, quia cum privilegium factum sit Communitati, & a sola Communitate relinqui posse videtur, non autem a privato quolibet, quem conveniens est a suo toto non discrepare. Ceterum licet id verum sit de renuntiatione privilegiorum Communitati factorum, non tamen de non usu eorumdem, cum privati alicujus non usus nec Communitati, cui principaliter concessa sunt, nec cuilibet alteri, cui possent esse communia, nec sibi, ad quem mediate, & secundario derivant, præjudicare valeat, cum privilegia gratiosa per non usum etiam ipsius Communitatis non deperdantur, sed privilegariis liberum sit iisdem uti, si, & quando volunt.

XIV. Haud refragamur autem, quod si Decreti verba rigide accipienda sunt, dictorum officiorum recitatio post acceptationem privatis non amplius videtur libera, sed necessaria, sive postea id fiat per præceptum a Superioribus acceptantibus explicite, vel implicite latum, aut per inhibitionem ab iisdem factam de non usu privilegii, sive ob uniformitatem, quæ valde commendabilis est, præsertim in iis, quæ sunt communia; Certum enim est, quod adsunt propemodum infinita Decreta, quæ de prædictis officiis per terminos facultativos concessis Statibus, Religionibus, aut locis particularibus, firmant vel celebrationem in occurrentia cum aliis de præcepto, vel translationem, quæ licet forsitan aliqualem suscipere queant interpretationem, verius tamen denotare videntur, saltem post acceptationem ea non amplius liberæ, sed necessariæ esse recitationis. Quantum vero ad hujusmodi officia, quæ non sunt Sanctorum indigenarum Religionum, sed locorum, quæ inhabitant, attinet relata ad Regulares, recolantur, quæ data sunt in Decr. 2. cap. 8., e quibus nullatenus recedere intendimus, sed ex privilegio esse, prout ibidem diximus. Quantum vero spectat ad officia Sanctorum Ordinis, de Regularibus idem

sit ju-

sit judicium, ac superius factum extitit de officiis similibus per respectivos Prælatos, aliosve, ad quos spectar, acceptatis.

XV. Quidquid tamen superius juxta allegatorum Auctorum sententiam a nobis dictum fuerit, nos opinamur juxta probabiliores duos dicendi modos, quos modo recensuimus; Superioribus, quibus officiorum prædictorum competit acceptatio, integrum esse ab acceptatione recedere, privilegiisque renuntiare; per concessionem enim privilegiorum non onus, nec obligatio, sed favor, & gratia intenditur communicari; quare non est, cur huic renuntiari non possit; facta autem renuntiatione cum favor expiret, ejusdem usus amplius esse non potest, solviturque obligatio, quæ super usum ejusdem a Superioribus potuisset esse inducta. Quibus autem intersit, hujusmodi officia acceptare, jam traditum extitit in Decr. 2. cap. 8.

CAPUT XXIV.

De Officiis votivis.

I. QUemadmodum universalis Ecclesia de Deipara totius Mundi speciali Advocata, singulis diebus Sabbati non impeditis officium instituit, sic Patronos suos semel, vel pluries in mense, aut hebdomada colere induxere particulares Ecclesiæ, & Religiones, ratæ sibi eorumdem asciscere patrocinium validius, dum speciali hoc cultu eos non desinunt venerari. Sic non desunt Ecclesiæ, quæ de principalibus Protectoribus suis officium semel agunt qualibet hebdomada, ut Bituricensis de S. Stephano, Ambianensis de S. Firmino &c., & vix reperire est Religionem aliquam, quæ de suo Fundatore idipsum non præstet, quinimmo & de insignioribus Filiis, quos felix cælo parturiit. Laudabilis hujusmodi usus ad Domicia ipsa pertransiit, hinc in Ducatu Mantuano de pretiosissimo Christi Sanguine, in Pedemontano de Sacratissima Sindone, & alibi de SS. Sacramento semel in hebdomada noscimus officium institui.

II. Radulphus *prop.* 20. carpit hunc usum: *Quamvis in septimanis vacantibus servari possit Missa de Patrono, tamen hujusmodi laudatio extendi non debet ad horas principales, ne officio feriali præjudicium nimium generetur, nec scripturam, nec exemplum habemus, hoc licite fieri*. Equidem incommoda plurima, quæ ex officiorum numerositate inducta sunt, recensuimus in cap. 6., sed & ibidem adduximus rationes validas, ob quas nihilominus Ecclesia in festorum & hujusmodi officiorum concessionibus benigniorem se exhibuit. An vero præfata officia fiant legitime? Fiunt equidem interveniente privilegio, secus eo secluso, reclamantibus acriter tum Bulla Pii V., tum Congregationis Decretis, tum Breviarii Romani Rubricis, a quibus omnibus propria auctoritate officium aliquod institui, severe manet inhibitum. Privilegio æquipara consuetudinem laudata Bulla Piana vetustiorem, quæ juxta alibi dicenda potis est tueri festa, quæ aliunde nutarent.

III. Ad quam classem officiorum sint revocanda hujusmodi officia dissident Auctores. Meratus *sect.* 3. *cap.* 10. *num.* 11. illa facit officia ad libitum, Bordonus *resol.* 30. *num.* 24. ex privilegio, & Eustachius a S. Ubaldo *de Dei bened. sect.* 3. *observ.* 9. *num.* 198. de præcepto, supposita tamen eorumdem acceptatione. Quilibet ex his dicendi modis alicui ex Decretis præcedentis capitis inniti valet; at cum hujusmodi officia per terminos facultativos non minus reperiantur concessa, & in eorumdem concessione desit notula *Ad libitum*, de iisdem pronuntiandum esse non credimus, perinde ac in præcedenti capite fuimus elocuti. Erunt itaque officia de non præcepto, seu ex privilegio, & post acceptationem de precepto, non quidem presse, sed late, ut ibi dicebamus. Fortasse quis dubitabit, quia hæc officia cedunt festis translatis vigiliis, & feriis majoribus, cum nihil hujusmodi habeant officia præcedentis capitis; at hæc, & similia ruunt, eo quod eorumdem indulta cum hisce clausulis fuerint expressa, aut per Sacram Congregationem auctoritative interpretata.

IV. *Votivorum* appellatio, qua hujusmodi inscribuntur officia, ea quidem liberæ facere videtur recitationis, & talia reipsa sunt, quatenus in classe officiorum ex privilegio sunt constituta, a qua nec extrahuntur per acceptationem, licet tunc subditi adstricti censerentur ad eorumdem recitationem, quia hujusmodi obligatio solummodo per accidens iisdem conjungitur officiis, & a Prælatis tolli valet, aut non imponi. Ceterum tametsi in præcepto forent, *Votiva* dici possent, eo quod ex devotione fuerunt assumpta, sicuti hac de causa a nonnullis *Votivum* dicitur officium S. Mariæ in Sabbato, etsi in præcepto sit constitutum, ut alibi ponderabimus.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CLXXXII.

Ubi habetur, quod prætermisso officio semel in hebdomada, vel in mense ex Indulto Apostolico recitando, recitari possit officium ad libitum eadem die occurrens; quæsitum fuit, an illud verbum *Prætermisso* intelligi debeat de intermissione illius diei, quo occurrit, vel prætermittendum sit omnino infra totum illum mensem? Et responsum fuit, considerandа esse verba Indulti Apostolici, eaque servanda, prout sonant. S. R. C. 28. Novembr. 1682. *in Faventina*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 133.

I. FIrmat Decretum secundum Capitis de Festis ad libitum, omitti posse officia semel in hebdomada, vel in mense recitari concessa, causa faciendi de occurrenti officio ad

libitum, & ortum est dubium, num intelligi debeat to *Prætermisso* de omissione tantummodo pro illa die, an vero de omissione totali, per illum scilicet mensem, vel hebdomadam? Et Congregatio respondit, *considerandа esse verba Indulti Apostolici, eaque servanda, prout sonant*; cum enim facultas agendi de præfatis officiis ab Indultis Apostolicis unice habeatur, & pendeat, a verbis utique, quibus eadem concepta sunt, an præfata officia, quæ in gratiam faciendi de officiis ab libitum prætermittuntur, intra hebdomadam, vel mensem resumi queant, judicium dependet, atque decisio.

II. Adsunt officia, quæ certæ diei, aut feriæ sunt alligata, ut SS. Sacramenti feriæ quintæ, & hæc intra hebdomadam, in qua omittuntur, amplius resumi non possunt, cum in ea hebdomada non occurrat alia feria quinta, poterunt tamen in aliis feriis quintis mensis recitari, si quæ libera occurrat, quia pro singulis feriis quintis liberis supponuntur concessa. Quod si concessa forent, pro prima puta feria quinta mensis, tunc cum hac simul expiraret facultas de dictis officiis agendi, quemadmodum & expiraret, si occurreret quodcumque officium aliud. Non expiraret vero, si concessio cantaret pro una vice in feria quinta, tunc quippe etsi dicta officia omittantur causa faciendi de officiis ad libitum, adhuc feria quinta alia ejusdem mensis, si quæ sit libera, utilis esse potest pro eorumdem officiorum recitatione.

III. Sunt ex officiis, quæ semel in hebdomada, vel mense concessa sunt recitari, ut apud Augustinienses semel in hebdomada de S. Augustino, & semel in mense de S. Monica absque alligatione ad certam aliquam diem, & de his dubium esse non potest, quod ut supra omissa, alio die hebdomadæ, vel mensis valent resumi, cum totam hebdomadam respective, vel mensem innutile habeant spatium. *De officiis pro prima die mensis, aut hebdomada non impedita recitari indultis*, potior difficultas urgeret, quam tamen dissipant, quæ dedimus exponentes memoratum Decretum secundum, nempe quod officia ad libitum impedimentum sufficiens præstant, licet non necessarium, quare favorabile Indultum in die, in qua de officiis ad libitum agitur, jure censeri non potest expirare, sed in sequenti proxima impedita æque bene locum habere poterit. Idem esto judicium de officiis concessis pro prima puta feria sexta non impedita.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CLXXXIII.

Cum ex privilegio Apostolico Religio Servorum B. M. V. possit, & valeat recitare officium SS. Sacramenti qualibet feria quinta, & illud B. Virginis qualibet die Sabbati sub ritu semiduplici, dummodo dicti dies non sint impediti officio novem lectionum, & exceptis Adventu, Quadragesima, & Vigiliis; & cum multoties eveniat, quod sit remittendum officium alterius Sancti, aliis de causis translatum, ideo Rector, & Patres Montis Senarii in Etruria ejusdem Ordinis ad tollenda multorum dubia supplicarunt Sacram Rituum Congregationem pro declaratione: An dictis diebus dicendum sit officium translatum, vel potius SS. Sacramenti, & B. Virginis ex dicto privilegio, prout hactenus consueverunt? Et eadem S. R. C. respondit: *Translatum ulterius protrahi, & officium fieri juxta privilegium, stante præsertim laudabili consuetudine*. Ita S. R. C. 22. Novemb. 1664. *in una Etruria*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 342.

I. GRadimur illico ad difficultatis nervum, & sistit, num festa translata impediant apud Ordinem Servorum celebrationem officiorum SS. Sacramenti, & B. Virginis, quorum illud pro qualibet feria quinta, hoc pro quolibet Sabbato *non impeditis officio novem lectionum*, concessa sunt recitari? Congregatio respondit, *Translatum ulterius protrahi, & officium fieri juxta privilegium, stante præsertim laudabili consuetudine*. Cujus resolutionis, quatenus declaratio est, ratio esse potest, quod præfata officia, cum in sui concessione sint feriis quintis, & Sabbatis addicta, in his veluti occurrentia censentur, ac per consequens prædictas dies impeditas reddunt *officio novem lectionum*, & sic ineptas ad suscipienda officia translata, quæ juxta Rubricas in prima die non impedita locari debent. Differens est ratio de officiis votivis nulli certæ diei addictis, sed pro die aliqua vage, aut feria non impedita recitari concessis, qui hæc in nulla determinata die censeri queunt occurrentia, adeoque nullam diem impeditam reddunt, & ineptam ad suscipienda translata, quæ in prima die non impedita reponi debent, sed magis festa translata impediunt diem, eamque reddunt non idoneam ad suscipienda officia votiva, quæ in diebus non impeditis dumtaxat locum habent.

II. Congruam hanc dedimus rationem præsentis Decreti, *quatenus declaratio est*, haud enim putamus de speciali gratia sapere, subdit siquidem. *& officium fieri juxta privilegium*; fert igitur privilegium, quod translatum ulterius protrahi possit, & officium votivum fieri. Sed digna, quæ advertantur, sunt sequentia verba Decreti, *stante præsertim laudabili consuetudine*. Consueverant Patres Servitæ ita interpretari sibi factum privilegium, unde in interrogatione, *Prout hactenus consueverunt*, & Decretum probat interpretationem, immo eam *laudabilem* nuncupat; quis itaque super data interpretatione adhuc nobis litem intentabit? Si consuetudo agendi de officiis votivis cum ulteriori protractione translatorum *laudabilis* est, quomodo privilegio non erit consona?

III. Nec dicas laudari consuetudinem, quatenus ipsa licitam reddi-

reddidit celebrationem dictorum officiorum, quæ vi privilegii nutabant. Nam consuetudo potis tueri officia, antiquior Bulla Piana esse debet, cujusmodi non est consuetudo Patrum Servorum, quare laudari non potuit tamquam titulus firmans officia, sed solum tamquam congrua interpres privilegii, a quo dicta tuentur officia. Dictio *Præsertim*, quam Decretum adhibet, omnem adimit dubitationem; ea enim dictio in legibus, & statutis posita, ostendit Legislatorem aliis de causis motum fuisse ad decisionem, vel declarationem, solumque majorem esse rationem in casu, in quo repentur posita, quare designat in nostro casu, quod Congregatio ex privilegio mota fuit, non ex consuetudine, quam dumtaxat consequenter laudat tamquam consonam privilegii interpretationem, qua stante casus utique minus dubitabilis redditur.

IV. An adhuc id in usum esse queat non obstantibus posterioribus Decretis expresse inhibentibus officia votiva fieri in die, in quo ponendum instat translatum aliquod, difficilius est stabilire. Verum adhuc subsistere privilegium, utpote particulari innixum declarationi, & laudabili consuetudini, infra tradimus exponentes Decretum sextum, ubi & dabitur, an, & quando Religiones aliæ similiter indultariæ in usu prædicto continuare queant.

V. Quæres 1. Num a Patribus Servitis de prædictis agi possit officiis cum ulteriori protractione etiam duplicium translatorum?

VI. ℞. Utique, tum ratione verborum Decreti, quæ absolute, & simpliciter firmant *translatum ulterius protrahi*, & *officium fieri juxta privilegium*; tum causa rationis, quam produximus, ex eo petitæ, quod præfata officia in illis diebus censentur occurrentia. Ceterum hac in re habenda est ratio plurima consuetudinis, quæ tanquam privilegii interpres a Decreto laudatur; quod si hæc difformis fuerit, favori verborum, & rationis, cui Decretum innititur, insisti posse putamus.

VII. Quæres 2. Utrum Religio Servorum hoc eodem privilegio uti queat relate ad alia officia votiva eidem postmodum concessa?

VIII. ℞. negative; vel enim hujusmodi officia non sunt certæ diei, vel feriæ addicta, & tunc nec suffragatur declaratio, nec ejusdem ratio, ut patet. Vel sunt concessa pro stata die, aut feria, ut officium 7. Dolorum pro qualibet feria sexta, & tunc quidem id identitas rationis exposceret, sed quia postea Congregatio in oppositum generaliter statuit, idcirco hujusmodi officia regulanda erunt juxta ea, quæ infra tradermus.

DECRETUM III. CAP., IN ORDINE CLXXXIV.

Officium commemorationis S. Augustini, quod ex privilegio fit a Congregatione Canonicorum Regularium Lateranensium semel sub ritu duplici in prima die mensis, in qua festum alicujus Sancti non occurrit, fieri non potest infra octavas non privilegiatas, etiamsi aliter fieri nequeat. S. R. C. 7. Decembris 1680. *in una Canon. Regul. Later.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 111.

I. LAteranensium Canonicorum Regularium Congregatio ex privilegio officium facit semel sub ritu duplici de S. Augustino *in prima die mensis, in qua festum alicujus Sancti non occurrit*. Evenit non semel totum aliquem mensem per occurrentia officia occupari; hinc ortum est dubium, num infra octavas non privilegiatas fieri posset, quando aliter intra mensem locum non haberet? Et videbatur, quod sic, eo quod octava, ut alibi non semel diximus, vere *festum* non est. Attamen Congregatio in oppositum censuit; præfatum enim officium concessum est pro die, in qua *non occurrit festum alicujus Sancti*, ubi to *Festum* stat pro officio, alias de eodem fieri posset etiam in Dominicis, aliisque diebus privilegiatis, quæ stricte festa non sunt, nec a verbis privilegii exceptæ; dies autem intra octavam sunt officia novem lectionum, & licet forsitan in omni rigore festa non sint, festi tamen nuncupationem nec effugiunt, quatenus sunt continuatio festi, & omnes dies octavæ pro una festivitate computantur, ut ajunt Radulphus *prop.* 19. & 25., Gavantus *sect.* 3. *cap.* 8. *num.* 5., & Guyetus *lib.* 2. *cap.* 12.

II. Id commodi universalis fert præsens Decretum, ut officia votiva infra octavas locum non habeant, etiamsi aliter vacare deberent. Denotant & nobis ea verba Decreti, *etiamsi aliter fieri nequeat*, quod officia votiva, concessa pro aliquo mense, in sequentem transferri non possunt, etsi in illo spatium non habeant. Sua nec sunt ponderatione deferenda illa verba ejusdem Decreti, *In prima die mensis non impedita*; designant enim nobis, quod præfatum officium, & quæcumque alia votiva, quæ ex vi concessionis diei alicui sunt alligata, si in ea non celebrentur, non amplius integrum est, in altera die, licet libera, illa persolvere; pluries enim Congregatio sancivit, officia Sanctorum celebranda esse ea die, quo cadunt, seu pro quo sunt concessa, nec liberum esse quidquam hac in re immutare.

DECRETUM IV. CAP., IN ORDINE CLXXXV.

Idem officium Commemorationis S. Augustini fieri potest, quando habentur officia semiduplicia translata. S. R. C. 7. Decemb. 1680. *in eadem Canon. Regul. Later.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 111.

I. CAntat Indultum hujusce officii pro die, in qua *festum alicujus Sancti non occurrit*, quare cum officia translata, hoc ipso quod translata sunt, non sint occurrentia, utique eidem impedimentum esse non possunt. Amplia Decretum etiam ad duplicia translata, quoniam altior ritus, quo gaudet, ea occurrentia non reddit. Quam ad extensionem haud te terreant ea verba Sanctionis *officia semiduplicia translata*, hæc quippe in eamdem petitio invexit, cum tamen dispositionis ratio etiam de duplicibus translatis æque procedat.

II. *Fieri potest*, ait Decretum, ut re doceat, præfatum officium præferri quidem posse, sed non debere translatis, quæ quatenus ea die juxta Rubricas poni instaut, late dici possunt occurrentia, etsi non presse, & stricte. Hinc id commodi habes, quod etsi illud translatis non præferas, non expirat favor indulti, sed adhuc in altera die libera præfatum officium agere vales, quamvis primæ diei, in qua festum alicujus Sancti non occurrit, concessum reperiatur.

III. Inane autem foret inquirere, num præsenti Sanctioni per posteriora Decreta fuerit derogatum, siquidem ut in eorumdem expositione dicemus, hæc non derogant specialibus declarationibus, & concessionibus, cujusmodi est præsens Decretum. Hinc ediscant, quotquot similia habent Indulta, quomodo in concessorum officiorum celebratione se gerere possint, & debeant.

IV. Hactenus de officio commemorationis S. Augustini, quod sub duplici ritu celebratur a Canonicis Regularibus Lateranensibus, nunc de eodem, qun sub ritu semiduplici ab Eremitis Augustiniensibus idem Sanctus Doctor honoratur. Hoc autem duplex est, menstruum unum, hebdomadarium aliud. Hoc innititur Indulto Sacræ Congregationis 3. Septembris 1672., illud vero Rubricis Breviarii ejusdem Ordinis, quæ *de comm. hebdom. num.* 6. officium obligationis illud nuncupant, ac faciunt in præcepto iis pro mensibus, in quibus aliquod peculiare festum ejusdem Sancti non occurrit. Hebdomadarium concessum cum sit pro prima die non impedita extra Adventum, & Quadragesimam, iis, quæ generaliter inferius tradermus de hujusmodi Indultis, deferendum esse arbitramur, sermonemque convertimus ad menstruum, quod plurimam considerationem exposcit.

V. Quæres 1. de jure licitæ recitationis, & præcepti præfatæ commemorationis menstruæ? Nutare autem videtur, quod nullo peculiari innitatur Indulto, sed solum Rubricis, & hæ Constitutionibus Ordinis, quibus tamen jus nullum nova officia inducendi.

VI. ℞. Licite fieri, & tamquam de præcepto considerari. 1. Quia ita notat memorata Rubrica, quæ approbante Clemente X. 15. Novembris 1670. facta extitit. 2. Quia cum idem Pontifex sua Constit. *Ex injuncto* 28. April. 1673. supplendo quoscumque defectus, rigorose mandet Hieronymi Valvassorii Prioris Generalis patentes litteras diei 20. April. 1673. super officiorum, inter quæ est prædicta commemoratio tamquam de præcepto, recitationem observari, aliisque Apostolicæ firmitatis robur adjiciat, jam quisque videt perinde esse, ac si ab eodem Clemente dicta commemoratio fuisset indicta. 3. Quoniam præcipitur a Constitutionibus Ordinis 1. *par. c.* 1. §. 4., quæ confirmatæ fuerunt a Paulo V. in Constit. *Sacri Apostolatus* 5. Maji 1620. teste Eustachio a S. Ubaldo *de Dei bened. n.* 125. A Capitulo itidem Generali anno 1486. Senis celebrato reperitur præscripta, & postmodum summa religione semper observata, quare cum antiquior sit Bulla Piana, sola consuetudo illam tueretur, quando etiam ex adductis capitibus solidum non adipisceretur fundamentum. Ex his autem abunde patet ad rationem dubitandi superius productam; etiam enim Rubricæ, & Constitutiones peculiarium Ordinum vim habent officia tuendi, quoties per Sedem Apostolicam sunt approbatæ, ut superius dicebamus, & Congregatio ipsa decidit in Decr. 9. cap. 3.

VII. Quæres 2. de mensibus, in quibus præfata commemoratio locum habet, & est de præcepto?

VIII. ℞. In mensibus Januario, Martio, Aprili, Junio, Julio, Novembri, & Decembri, non autem Augusto, Februario, Majo, Octobri. Ratio est, quia ex præfata Rubrica est de præcepto iis mensibus, quibus nullum festum ejusdem Sancti occurrit; in illis autem nullum occurrit, bene in his, scilicet in Augusto festum Natalitium, Majo festum Conversionis, & Februario, & Octobri festum Translationis. De mense Septembri dubium esse posset, quod in eo nullum occurrat S. Augustini festum; at occurrunt quatuor dies octavæ ejusdem, quæ idem cum festo reputantur, & ratio ipsa institutionis ejusdem officii, quæ sita in eo est, ut laudes tanti Doctoris quolibet mense a Filiis recenseantur, præfatum mensem explodit. In universum autem difficultatem omnem adimunt Breviaria antiqua, quæ pro mensibus Februario, Majo, Augusto, Septembri, & Octobri prædictum non assignant officium, quod quidem in recentiora fuit invectum, sed ratione commemorationis hebdomadariæ postmodum concessæ, non quia in iisdem menstrua locum habeat.

IX. Notabilis est Rubrica antiquiorum Breviariorum pro mense Februario: *Si secunda Translatio S. P. N. Augustini, quæ celebratur ultima Februarii transferatur in mensem Martii, tunc primas dies mensis Februarii non impedita fit de commemoratione S. P. N. Augustini*; in cujus consequentiam Rubricæ eidem officio præfixum legitur *mense Martio, vel Februario*; hoc autem fiebat, ut in quolibet mense semel de Sancto Institutore ageretur. An hujusmodi Rubrica etiamnum obedientiam exposcat, in negativam nos partem propendimus, quia nunc non antiquæ Rubricæ, sed novæ, & reformatæ, ac a Clemente X. approbatæ debent attendi: hæ vero nihil hujusmodi notant, cum

tamen

tamen signare debuissent, ut non infrequenti casui provisionem facerent. Clementinæ Rubricæ in præcepto illud ponunt iis, in quibus festum aliquod *non occurrit*: festum autem presse non dicitur occurrens, nisi in eo mense, cui est addictum, non autem in eo, in quo quandoque per accidens ratione translationis recolitur. Nec refert, quod tunc bis de eodem ageretur in mense Martio, & in Februario fortasse nec semel, quod est contra finem institutionis: festum enim Translationis nonnisi per accidens in Martio recolitur, per se in Februario, geritque vices officii, quod in Februario deberet celebrari, quare perinde est, ac si in Februario recoleretur; ut enim statim dicemus, fini præfatæ institutionis dumtaxat obsistit duplex officium, quorum utrumque ad eundem mensem sit addictum, secus vero si alterutrum officii alterius mensis vices gerat.

X. Hinc belle in parte verna novissimorum Breviariorum in fine Februarii notata extitit commemoratio S. Augustini, quæ hebdomadaria esse non potest, cum hæc locum non habeat in quadragesima, a qua incipit memorata pars verna. Erit itaque menstrua, non mensis Februaril, in quo vacat ratione Festi translationis, sed mensis Januarii, in quo est de præcepto, & in eo celebrari non valet ob perpetuum impedimentum occurrentium festorum, adeoque mensi proxime sequenti in perpetuum rite consignata, uti fit de aliis officiis de præcepto in propria die semper impeditis. Uti autem officia, quæ certæ diei in sui concessione reperiuntur addicta, in certam diem alteram immutantur, ita præfatum officium, quod vage toti mensi fuit addictum, bene alteri toti mensi fuit traditum, quare inspiciendum venit, perinde ac si foret commemoratio mensis Februarii. Differens est ratio de officiis diei Dominicæ assignatis, quæ impedita, diei alteri Dominicæ tradi non possunt, qoia cum dies Dominica sit officium novem lectionum, uti obsistit festis, quæ in ea transferantur, ita quæ immutentur.

XI. Quæres 3. Num commemoratio menstrua translationem patiatur, cum in proprio mense locum non habet?

XII. ℞. Rem esse ambiguam. Id probat natura officiorum de præcepto, confirmatque immutatio commemorationis Januarii in Februarium, quæ sine translatione haberi non potest. Renuit ejusdem commemorationis addictio ad statum mensem, & finis addictionis, ac hebdomadaria commemoratio translationem menstruæ indicat superfluam. Nos affirmanti potius parti, quam neganti adhæremus; non enim obstat addictio, cum nihilominus & cetera transferantur festa, licet statæ diei affixa; non finis addictionis, quia adhuc deservit pro mense, pro quo est concessa; non denique hebdomaria, quia ratione temporis, puta quadragesimalis hęc quandoque locum non habet, licet quando hęc poni potest, opus non sit illam transferre, sed solum præcedentis menstruæ lectiones in eadem legere. Quæ tamen limita, ut in sequentem mensem dumtaxat transferri queat, & præcedenter poni ad commemorationem ejusdem mensis, ne invertatur ordo in eorumdem commemorationum celebratione teneri præscriptus, & plura alia sequantur incommoda, quæ loci hujus non est exerere. Exemplum Festi 7. Dolorum Deiparæ te instruat, quod licet de præcepto sit, ob quamdam incongruitatem in solam sequentem diem translationem patitur. Objici posset Decretum tertium, sed hoc procedit de commemoratione S. Augustini, quæ apud Canonicos Regulares Lateranenses de præcepto non est.

XIII. Quęres 4. Cur Rubrica excipiens menses, in quibus dicta commemoratio vacat, notat eos, in quibus *peculiare* festum occurrit, & non magis *festum* simpliciter?

XIV. ℞. Ne mensis Novembris intelligeretur exclusus, in quo in festis omnium Sanctorum tum universalis Ecclesiæ, tum Ordinis implicite etiam agitur de S. Augustino, cujus tamen talia festa *peculiaria* non sunt. Festum autem omnium Sanctorum quemadmodum non excludit peculiarem commemorationem Sanctorum, licet omnes in eo comprehendantur, multo minus a mense valet depellere officium eorumdem menstruum.

XV. Quęres 5. Utrum in eadem hebdomada simul fieri queat de commemoratione menstrua, & hebdomadaria?

XVI. ℞. Quod id tenet Eustachius a S. Ubaldo *de Dei benedict. n.* 200., tum quia in eadem hebdomada fieri potest de festo, & de commemoratione hebdomadaria S. Augustini; quidni igitur & de commemoratione simul menstrua, & hebdomadali? Tum quia privilegium menstruæ non excludit hebdomadam, in qua agitur de hebdomadaria, & hujus privilegium latum est pro omni hebdomada. Attamen id fieri diserte vetat Rubrica Breviarii præfati Ordinis, cujus dispositioni omnino standum est, non quia privilegium hebdomadariæ excludat menstruam, sed quia hęc statim cessat, quando actum est de hebdomadaria, cum concessa sit pro mensibus, in quibus non occurrit festum aliquod S. Augustini, cujus rationis etsi vere non sit commemoratio hebdomadaria, hanc tamen talem facit esse privilegii ratio, quam in eo sitam diximus, ut semel in mense de laudibus tanti Doctoris agatur; de his autem agitur etiam in hebdomadaria, quamvis festum ejusdem vere non sit, sed officium, pro quo stat revera to *festum*, quod antiquior Rubrica ideo posuit, quia officium hebdomadariæ nondum erat concessum, modernior vero retinuit, sed diserte se explicuit, non propterea in eadem hebdomada utramque commemorationem simul locum habere posse. Contraria tamen hęc minime sunt superius traditis de duplici commemoratione menstrua, aut de commemoratione simul & festo in eodem mense agendis, quia hæ in caso diversis pro mensibus deserviunt, ubi illæ pro eodem mense forent.

XVII. Quęres 6. num commemoratio menstrua locum habeat in Quadragesima, Adventu, aliisque feriis majoribus, & vigiliis?

XVIII. ℞. affirmative. Constat id tum ex Rubricis antiquis, tum reformatis, tum ex fine institutionis, tum ex laudabili consuetudine prævia ad Bullam Pianam, & deinde semper custodita; tum denique qoia præfatæ feriæ cedunt officiis de præcepto, cujusmodi est dicta commemoratio, cui propterea non obsistunt inhibitiva Decreta.

XIX. Quæres 7. qua die mensis poni debeat?

XX. ℞. in prima non impedita; sic enim habet Rubrica Breviarii antiqui: *Prima die cujuslibet mensis festo duplici, vel semiduplici non impedita celebratur*, cui consonat Rubrica Breviarii reformati: *In adventu autem, & Quadragesima officium de hujusmodi commemoratione fiat tantum semel in mense prima die non impedita*. Ubi Rubrica antiqua primam diem non impeditam generatim assignat, reformata id pręstat solum in casu Adventus, & Quadragesimæ, quia extra hæc tempora postmodum factum extitit indultum hebdomadariæ; ex utraque tamen habes, quod prima dies non impedita est assignata commemorationi menstruæ, ac consequenter quod etiam extra Adventum, & Quadragesimam in ea poni debet, quoties in mense dumtaxat semel poni potest, aut lubet. Hinc volo duo inferas, & primum est, præfatum officium non posse in ulteriorem diem differri, ut in præcedenti v. g. agatur de occurrenti festo simplici; alterum vero, quod si die prima non impedita de illo non agatur, non amplius de eo fieri potest, ut universim de officiis quibuscumque, quibus dies determinata est traditur in cap. de additione Breviario inhibita.

XXI. Quæres 8. num necesse sit eamdem pręponi officiis aliis votivis, quæ idem Ordo celebrat de Conceptione Deiparæ, SS. Sacramenti, S. Monicæ &c.?

XXII. ℞. Negative. Ex his officiis sunt, quæ statæ feriæ sunt assignata, ut officium SS. Sacramenti feriæ qointæ, Conceptionis Sabbato, & de his jam Rubricæ dicti Ordinis disponunt, dictæ Sancti Augustini commemorationi posse pręponi. Alia vero quæ semel in mense generatim sunt recitari indulta, ut S. Monicæ, S. Nicolai &c., & pro his, & illis hæc ratio facit, quod cum integrum sit, quamlibet diem mensis pro eorumdem celebratione seligere, hoc ipso quod seligitur prima dies non impedita, hæc redditur impedita officio semiduplici, ac consequenter inepta dictam commemorationem, quæ pro prima die non impedita est concessa, suscipere; pręfata enim officia instar se habent officiorum ad libitum, quæ licet non necessarium, sufficiens tamen pręstant impedimentum, quare eosi pręponantur, minime fit, quod adhuc pręfata commemoratio non fiat in prima die non impedita.

XXIII. Oppones Rubricas Ordinis, quæ in rationem præferentiæ eidem commemorationi præstandæ adducunt, quod *officium obligationis semper præferri debet officio devotionis*? quinimmo assignantes ordinem in hujusmodi officii recitandis, diserte primas tribuunt illi S. Augustini. Verum primum procedit pro casu, in quo alias menstrua commemoratio vacare deberet, ut diserte eruitur ex Rubricis eisdem, quæ ceteroquin in opposito casu pro respectivis feriis pręferentiam decernunt officiis SS. Sacramenti, & Conceptionis; lubentes autem hanc limitationem etiam nos approbamus. Secundum vero cum pręscribit ordinem tamquam de congruo, non ex necessitate tenendum, ut ex motivis majoris antiquitatis, & venerationis, quæ ad rem producuntur, facile colligi potest; quare si suppetat ratio aliqua, laudabile forsan & erit alias commemorationes pręferre, puta si hæ alias vacare deberent, ob ea S. Augustini adhuc utile haberet spatium. Hinc cum primis diebus Decembris, etiam intra Adventum, locum habeant commemorationes S. Monicæ, & S. Nicolai, secus in postremis, quæ tamen non respuunt illam S. Augustini, ideo nil obstat in illis illas ponere ad hanc hac reservata. Idipsum dicito de diebus pręviis ad Quadragesimam, vel Vigilias, aliasque ferias majores relate ad eas commemorationes ejusdem Ordinis, quæ iisdem diebus locum non habent; anticipari enim poterit earumdem celebratio, rejecta commemoratione S. Augustini ad præfata tempora, quæ adhuc juxta Rubricas celebratur prima die non impedita, pręfatis commemorationibus præcedentes impedientibus, ut supra dicebamus. Demptis his, similibusque casibus congruum est, commemorationem S. Augustini ceteris præferre.

XXIV. Quæres 9. Num præferri debeat translatis, quoties alias vacaret.

XXV. ℞. Utique; est enim officium mensi affixum; in eo occurrens, habensque sedem suam, non determinatam quoad diem, vagam tamen, & indeterminatam pro aliqua die, quæ fit fixa, & determinata pro ultima die non impedita, quando ceteræ sunt, vel impeditæ venerunt; officium autem occurrens pręfertur translato, etiam altioris ritus. Nec officiunt Decreta inferius exponenda, procedunt siquidem de officiis menstruis, quæ non sunt de præcepto, sed arbitrariæ recitationis. Objiciebat quidam, quod quando duo officia imparis ritus poni instant, præferendum est, quod est ritus altioris; at id verum est, quando utrumque est æque translatum, secus vero, si quod inferioris ritus est, censeatur occurrens.

XXVI. Hanc itaque serva œconomiam, ut prius ponantur translata, quæ si totum mensem occupent, in ultima die præfatam age commemorationem, ulterius protracto ultimo translato, quod ea die poni deberet. Quod tamen limita, si ultimum translatum sit eminentioris ritus, quam priora translata, quæ in eodem mense reponuntur; hoc enim in casu ultimum translatum inferioris ritus ulterius protrahatur, & ea die agatur offi-

cium S. Augustini, quoniam quoties aliquod ex pluribus cedat oportet, aut cedat minus nobile, æquitatis ratio suadet. Quæ dicta sunto, dummodo translatum, quod ulterius protrahitur causa faciendi de dicta commemoratione, intra annum locum reperiat, in quo reponi possit, & celebrari, secus vero, si alias ad simplicem commemorationem redigendum foret; tunc enim magis reponendum esset prædictum translatum cum omissione prædictæ commemorationis quæ cum non sit, nisi repetitio ejusdem, magis decens est, eamdem omitti, quam præfatum translatum, quod uno officio dieque circumscribitur, sicuti eadem de causa suo loco vidimus magis demandari decoctionem octavarum.

DECRETUM V. CAPITIS, IN ORDINE CLXXXVI.

Festa duplicia, & semiduplicia translata præferenda sunt officio S. Benedicti semel in hebdomada concesso sub ritu semiduplici omnibus Congregationibus S. Benedicti. S. R. C. 7. Febr. 1699. *in Tarvisina*, Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 211.

I. OFficium S. Benedicti cum sit ex officiis statæ feriæ alligatis, singulis scilicet feriis tertiis, Sanctio præsens, dum eidem præfert festa translata, contraria disponere videtur iis, quæ firmat secundum hujus capitis Decretum, de corpore quippe Christi, ac de B. Virgine hoc statuit fieri posse in suis respective feriis assignatis cum ulteriori translatorum protractione. Verum in expositione Decreti secundi Congregatio se tenuit probabili dumtaxat sensui privilegii, stante præsertim consuetudine, quæ in ea amplitudine jam illud fuerat interpretata; hic autem procedit juxta probabiliorem privilegii sensum, & præsertim quia consuetudo ipsa in Ordine S. Benedicti communiter recepta, sibi factum privilegium cum asserta acceperat limitatione. Vide, quæ statim daturi sumus explanantes duo sequentia Decreta.

DECRETUM VI. CAP., IN ORDINE CLXXXVII.

Dies impeditus festo duplici, vel semiduplici pro officiis semel in hebdomada, vel in mense recitandis, intelligitur etiam dies, in quo ponendum est officium de festo duplici, vel semiduplici translatum, necnon dies octava est dies impeditus respectu talium officiorum. S. R. C. 20. Martii 1706. *in Decreto generali*, Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 237.

I. INdulta memoratorum officiorum cantant pro die *non impedita*, & dubitabatur, num solum officia occurrentia impeditam diem redderent, an vero etiam translata, adeoque utrum de præfatis officiis hebdomadariis, vel menstruis fieri posset, tametsi poni instarent festa aliqua translata. Congregatio censuit impeditam etiam diem illam, in qua ponendum est festum aliquod translatum, & sic inutilem pro eorumdem officiorum recitatione. Rubricæ suffragantur admodum; dum enim festa translata ad primam diem non impeditam rejiciunt, hanc per illa impeditam efficiunt, & taliter, ut quoties plura poni instant translata, translatum inferioris ritus, aut posterioris translationis locari censeatur in prima die non impedita, etsi alia festa translata majoris ritus, vel anterioris translationis prius extiterint reposita. Cedo, cur ita? Nisi quia dies illi, in quibus potiora translata alia fuerunt reposita, per hæc juxta Rubricas impediti censentur. Quæ cum ita sint, dubium non est, quod dies illa, in qua ponendum est officium translatum, favorabilis esse non potest repositioni officiorum semel in hebdomada, vel in mense recitari concessorum *pro die non impedita*.

II. Verior hæc est intelligentia hujusmodi privilegiorum, & ad minus locum habet in præfatis officiis, quæ semel in hebdomada, vel mense sunt recitari concessa pro die simpliciter non impedita; an vero locum itidem habeat in iisdem officiis, quæ statæ feriæ, puta feriæ quintæ, aut Sabbato sunt alligata; dubium aliquod ingerit Decretum secundum hujus Capitis una cum iis, quæ in ejusdem expositione tradidimus, dum enim hocce Decretum officium fieri posse statuit juxta privilegium, & translata ulterius protrahi, officia ut supra statæ feriæ alligata ab hac lege eximere videtur. Verum cum præsens Decretum non sit, nisi responsio ad secundum dubium, & relationem servet ad primum, sine quo plena illius notitia haberi non potest, & aliunde utrumque in efformatione Decretorum defectuose fuerit a Merato relatum, putamus hic fideliter utrumque cum suis responsionibus exhibere, unaque exponere. Habentur autem exarata in principio Breviarii.

DECRETUM VII. CAP., IN ORDINE CLXXXVIII.

Cum Sacrorum Rituum Congregationi demisse supplicatum fuerit sequentia dubia declarare. Primum. An, cum multis Congregationibus, Religionibus, sive Ecclesiis, vel Nationibus concessum sit a Sancta Sede Apostolica, ut semel, vel pluries in singulis hebdomadis, vel mensibus celebrentur varia officia per annum, verb. gr. de SS. Sacramento, vel de Sanctis in diebus non impeditis aliquo festo duplici, vel semiduplici, liceat ejusmodi officia facere etiam in diebus sanctæ Quadragesimæ, Adventus, Vigiliarum, & Quatuor Temporum, etiamsi de his diebus nulla sit facta specialis mentio in aliquibus officiorum concessionibus. Secundum. An dies impeditus festo duplici, vel semiduplici pro dictis officiis recitandis, intelligatur etiam dies, in quo ponendum est officium de festo duplici, vel semiduplici translato, quemadmodum dicitur responsum fuisse olim a Sacra Congregatione; quod scilicet festum duplex, vel semiduplex etiam translatum, necnon dies octavæ sit dies impeditus respectu talium officiorum? Et Sacra Rituum Congregatio respondit, ad primum *negative, & hujusmodi Indulta non habere locum in feriis Adventus, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, Vigiliarum, sive cum jejunio, sive absque jejunio, nec in feria secunda Rogationum, nec in illa feria, in qua secundum Rubricas sit reponendum officium Dominicæ*. Ad secundum vero *affirmative*. Ita die 20. Martii 1706. *in Decreto generali*.

I. MEratus in suo Indice Decr. Brev. num. 236. sub his terminis refert Congregationis responsionem ad primum dubium: *Cum multis Congregationibus, Religionibus, sive Ecclesiis, vel Nationibus concessum sit ab Apostolica Sede, ut semel, vel pluries in singulis hebdomadibus, vel mensibus, celebrentur varia officia per annum, verb. gr. de SS. Sacramento, vel de Sanctis in diebus non impeditis aliquo festo duplici, vel semiduplici, hujusmodi Indulta non habent locum in feriis Adventus, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, Vigiliarum, sive cum jejunio, sive absque jejunio, nec in feria secunda Rogationum, nec in illa feria, in qua secundum Rubricas sit reponendum officium Dominicæ*. Hæc utique rite, atque concinne nobis produnt Congregationis mentem, ad quam magis insinuandam desiderantur verba illa, quæ in exaratione Decreti, utpote in dubio proposita, exprimi debuissent: *Etiamsi de his diebus nulla sit facta specialis mentio in aliquibus officiorum concessionibus*; designant enim, quod in assertis diebus locum non habent memorata officia, tametsi horum concessiones aut non illas, vel solum earum aliquas excipiant. Hactenus ad litteras veter Decreti expositio; nunc ad te spudastes mi, qui talia verba in petitione absurde censes fuisse posita, propterea a Merato tamquam superflua rite in Decreto omissa, & absit jurgium aliquod sit inter nos, sed malo juvare intelligentiam tuam doctrinæ jam traditæ planiori trituratione. Hujusmodi officiorum indulta alia sunt omnimode absoluta sine ulla temporum exceptione; alia vero, quæ quidem aliqua excludunt tempora, puta Adventum, & Quadragesimam, sed non postea v. gr. vigilias, & quatuor tempora. Cum verba, quibus constant indulta, sint mensura extensionis officii concessi, utique quis, nisi omnino bardus, umquam proponere potest dubium, num talia officia locum habere possint in iis temporibus, quæ in sui concessione expresse fuerunt excepta. Non sic est de indultis, quæ cum nulla tempora excipiant, rite dubitare potest, num generaliter sint accipienda, cum lex generaliter loquens, etiam generaliter sit intelligenda; an vero adhuc excipiendæ sint illæ feriæ, quæ sanctiores ob causas in concessionibus hujusmodi officiorum excipi solent. Idipsum est de indultis, quæ Adventum, & quadragesimam v. g. dumtaxat excipiunt; hoc enim ipso dubitare quis facile potest, num item exceptas simul faciant memoratas ferias de quibus fere eadem procedit exceptionis ratio, an vero magis locum habeat proloquium illud exceptio facit regulam in contrarium pro casibus non exceptis. De hujusmodi indultis, quæ vel nullam temporum exceptionem faciunt, vel solum aliquorum, non omnium, quorum petitio meminit, dubium modo procedit; unde vide, quam admodum quadrant tam petitioni, quam responsioni memorata verba *etiamsi de his diebus nulla*; designant etiam officia ejusmodi votiva non habere locum in memoratis feriis, quamvis eorum indulta absolute, & sine ulla exceptione fuerint concepta, aut si tum exceptione aliquorum ex assertis diebus, non tamen omnium in re adeo notissima nos pudet ulteriora addere.

II. *Cum multis Congregationibus, Religionibus, sive Ecclesiis, vel Nationibus*. Nimis ampla est expressio, ut non sinu omnia hujusmodi officia, quibuscumque concessa, in suo claudere, nos arbitremur; quæ enim Regularibus Ordinibus, vel adhuc Cleri Sæcularis Congregationibus indulta esse queunt, per to *Congregationibus, vel Religionibus* apte veniunt, quæ particularibus Ecclesiis, Diœcesibus, vel Provinciis, per to *Ecclesiis*, & quæ Nationibus, Dominiis, Civitatibus &c., per to *Nationibus*, nisi mavis, venire per to *Ecclesiis*, quod nos refragari non possumus; patens est enim admodum intentio Decreti comprehendendi cuncta hujusmodi officia, quare in rigorosa verborum significatione plus æquo insistendum non est. Fallit hoc tamen in iis officiis, de quibus jam declaratum foret in omnibus, vel in nonnullis ex dictis diebus locum habere, lex quippe non trahitur ad præterita jam decisa, & declarata. *L. Causas C. de transact.* Nec Decreta generalia, cujusmodi est præsens, unquam derogant particularibus concessionibus, vel declarationibus, ut aperte eruitur ex Decretis 7. & 8. cap. de Officiis ad libitum.

III. *Concessum sit ab Apostolica Sede*, adde, vel *a Sacra Congregatione*, cujus concessiones nonnisi per Apostolicam auctoritatem sibi factam ab eadam promanant, & sic universalem habes dispositionem ut supra inhibitivam de celebratione dictorum officiorum in memoratis feriis. An autem comprehendantur etiam officia, quæ consuetudini antiquiori Bulla Piana reperiuntur innixa? Non credimus; hæc enim, etsi per Apostolicam Sedem in valido statu sint declarata, ab hac tamen primigeniam originem minime trahunt, sed a consuetudine, quæ sicuti valida est ad eadem officia firmanda, quæ aliunde nutarent, ita ad eadem tuenda in prædictis temporibus. Nos scimus octavas intra Quadragesimam esse inhibitas, & tamen eas, quæ prædictæ consuetudini manent innixæ, continuari nihilo-

minus

minus posse censuit Congregatio 6. Decemb. 1608. quidni igitur, & officia, de quibus agimus?

IV. *Ut semel, vel pluries in singulis hebdomadibus, vel mensibus* exprimit officia, quæ in dictis feriis non vult recitari, & sunt, *quæ semel, vel pluries in singulis hebdomadibus, vel mensibus* sunt celebrari concessa. Decretum est gratiarum, & privilegiorum restrictivum, adeoque quis credet, offendere officia, quæ pluriex in anno forent concessa, ut apud Servitas de S. Joanne Evangelista quater in anno? Quis item illa, quorum Indulta diserte excipiunt menses aliquos, ut apud Eremitas Augustinienses, faciendi semel in mense de S. Augustino, de S. Monica, de S. Nicolao Tolentinate, *exceptis mensibus, in quibus aliquod peculiare festum eorumdem Sanctorum occurrit?* Si enim Decretum diserte sermonem instituit de officiis semel vel pluries *in singulis hebdomadibus, vel mensibus* recitari concessis, cur nos arbitratu nostro illud extendere voluimus ad officia, quæ pro singulis mensibus non inveniuntur concessa? Et quidem licet petitio nihil habeat de feria secunda Rogationum, de feria, in qua anticipatur officium Dominicæ, & de Vigiliis sine jejunio, Decretum etiam has expressas voluit, & fecit, quidni & similiter egisset circa to *singulis mensibus*, si etiam officia pluries in anno, vel cum exceptione aliquorum mensium concessa, comprehendere voluisset?

V. Sunt ex hisce officiis quorum Indulta excipiunt *Adventum, & Quadragesimam*, non tamen reliquas ferias, & cum pro singulis mensibus hoc ipso concessa non sint, in reliquis feriis ea locum habere quis arbitrabitur? fallitur tamen, non quia pro singulis mensibus sint concessa, sed quia per exceptionem Adventus, & Quadragesimæ implicite exceptæ manent & reliquæ feriæ, de quibus eadem, vel fere eadem currit ratio, ut infra dicemus. Non minus itidem falleretur, qui ex a nobis superius productis argueret, Decretum non lædere officia, quæ cum exceptione aliquarum hebdomadarum forent concessa; hoc ipso enim, quod adhuc in singulis mensibus solum semel locum haberent, hac una de causa explosa manerent a Decreto, quod in præfatis feriis perimit etiam officia semel in mense concessa.

VI. *Celebrentur varia officia per annum verb. gr. de SS. Sacramento, vel de Sanctis.* Ponuntur hæc exempli gratia, quare quæcumque alia similia officia non minus manent inclusa; & quidem nedum ea, quæ vage pro die non impedita sunt concessa, sed etiam quæ alicui statæ feriæ sunt alligata; productum enim exemplum SS. Sacramenti, quod feriæ quintæ communiter reperitur addictum, etiam de officiis statæ diei alligatis Decretum procedere satis ostendit. Verum hac in re conjecturis haud egemus, cum id diserte statuerit Congregatio 1. Martii 1681., ut videre est in sequenti Decreto.

VII. *In diebus non impeditis aliquo festo duplici, vel semiduplici.* Idipsum est, si Indultum cantaret *pro prima die non impedita*, vel quacumque alia simili expressione, constaret, secus vero, si pro aliqua die, *in qua festum alicujus Sancti non occurrit*, conceptum foret, aut consimili alia expressione, quæ celebrationi dictorum officiorum a solis occurrentibus festis designet impedimentum præstari, qualiter cantat Indultum officii menstrui S. Augustini, cui propterea locum etiam fecimus in exclusionem translatorum in Decretis 3. & 4., tametsi præsens Decretum ad 2. dubium officiis votivis translata præferat. Hujusmodi enim officia uti non cedunt translatis, ita nec cedent præfatis temporibus, quibus præferuntur translata. Quæ tamen adhuc limita, si in concessione Adventus, vel Quadragesima fuerint exceptæ, ut in similibus dicebamus in Decreto 2., tunc siquidem, etsi præferantur translatis, nulli tamen ex memoratis feriis, quæ per Adventum, vel Quadragesimam implicite fuerunt exceptæ.

VIII. *Hujusmodi Indulta*, quæ ut supra cantant, & per terminos facultativos manent expressa, secus, si per præceptivos; officiis enim presse de præcepto sive occurrentibus, sive translatis cedunt memoratæ feriæ, unde & hujusmodi officiis hebdomadariis, vel mensilibus, quæ hoc ipso, quod de præcepto sunt, vi suæ concessionis, etiam *votivorum* nomen effugiunt.

IX. *Non habent locum in feriis Adventus, Quadragesimæ.* Plurima utique haberemus exaranda momenta exceptionis horum temporum, quæ cum hujus loci non sit exerere, pro nunc dumtaxat dicimus, quod sunt congruæ præparationes ad proxima solemnia Nativitatis, & Resurrectionis Dominicæ, satis adaptata habent officia, quæ ne omitti eveniant, in Quadragesima prorsus, & in Adventu a die 17. Decembris inhibitæ sunt octavæ, rariora indicta sunt festa, & in Quadragesima olim nulla celebrabantur, quocumque occurrente festo numquam commemorationem deperdunt, & Quadragesima nec nonam lectionem homiliæ, nec ultimum Evangelium in Missa; immo nec Missam ipsam, quæ ultra eam festi cantanda præcipitur in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis. Respuunt itidem quæcumque officia simplicia, etiam B. Mariæ in Sabbato, licet particularis venerationis sit in Ecclesia Dei &c.

X. *Quatuor Temporum.* Uti ex Adventus, & Quadragesimæ, ita feriæ Quatuor Temporum inter ferias majores computantur, sanctas habent suæ institutionis causas, eademque privilegia præter octavarum exclusionem.

XI. *Vigiliarum.* Feriæ majores istæ non sunt, sed quasi instar earumdem se habent, quatenus simplicibus festis non cedunt, & quoties impediuntur (nisi occurrat festum primæ classis) Commemorationem, Homiliam, & Missam ut supra expostulant. Verum de his in Capite de Vigiliis jam dedimus, quantæ sint dignæ venerationis, & obsequii.

VII. *Sive cum jejunio, sive absque jejunio.* Vigilias petitio dumtaxat nominat, responsio addit, *sive cum jejunio, sive absque jejunio*, ne quæ ex vigiliis a jejunio exciderunt, excidisse etiam censeantur a jure excludendi officia votiva, cum tamen quoad ea, quæ ad officium attinent, cum vigiliis jejunatis univoce conveniant, iisdemque gaudeant privilegiis. In Ecclesia universali duæ sunt vigiliæ a jejunio immunes, scilicet Epiphaniæ, & Ascensionis, in particularibus vero Ecclesiis adsunt & aliæ, ut diximus in eodem capite de vigiliis, & de omnibus par est procedat dispositio Decreti.

XIII. *Nec in feria secunda Rogationum.* Addita itidem fuit per responsionem hæc feria, quod inter ferias majores recenseatur, iisdemque, quibus Quadragesima, privilegiis potiatur præter octavarum exclusionem. Feria tertia non item, quod feria major non sit, immo & festis simplicibus cedat, cujus rationis etiam foret feria quarta, nisi vigiliam Ascensionis includeret. Alibi de Rogationibus longior instituetur sermo.

XIV. *Nec in illa feria, in qua secundum Rubricas sit reponendum officium Dominicæ.* Responsio hanc feriam exceptam itidem fecit, de qua cum jam in capite de Dominicis late egerimus, ab ulteriori sermone absolvimur; ea enim quæ ibidem dedimus, eamdem etiam vigiliis præstare evincunt, adeoque potiori jure etiam præfatis officiis.

XV. Cum itaque feriæ hæ omnes sanctis, ac aliis innitantur causis, maximis decoratæ sint prærogativis, & privilegiis, merito putatum extitit, supprimi non debere per officia votiva, quæ non sunt, nisi frequentes ejusdem officii repetitiones, & repetitiones officii de Sanctis, de quibus jam satis agitur in eorumdem festis, ac per octavam, quam solent habere, necnon infra annum per eadem officia votiva. Sunt itidem officia humiliationis, & pœnitentiæ, quæ levi de causa haud decet infringi.

XVI. *Etiamsi de his diebus nulla sit facta specialis mentio in aliquibus officiorum concessionibus.* Hæc sunt verba a Merato omissa in exaratione Decreti, & designant nobis, præfata tempora in exceptis censeri posita, tametsi eorumdem temporum exceptionem non faciant officiorum Indulta; a fortiori autem ceteræ ex dictis feriis censeri debent exceptæ, si Adventus, aut Quadragesima, ut sæpe usuvenit, ab aliquorum concessionibus in exceptis fuerit posita, utpote quia de illis eadem, vel fere eadem, aut consimilis procedit ratio, ut ex superioribus constat. Hoc autem totum factum extitit, non media derogatione Indultorum, sed media eorumdem interpretatione, quia in generali concessione non veniunt ea, quæ in specie quis verosimiliter non esset concessurus, ut jura clamant, & concordes tradunt Auctores.

XVII. Ex quibus soluta fiunt, quæ in oppositum communiter producuntur. Primum quidem ex eo petitum, quod inferior cujusmodi est Sacra Congregatio, non potest tollere, aut limitare Apostolicas concessiones; Congregatio enim nec tollit, nec limitat, sed solum interpretatur, & declarat Apostolica Indulta, & horum latentem patefacit mentem, ut liquet ex verbis, quæ in fine habet Decretum. *Et ita declaravit*; qui autem declarat, novum jus non facit, sed solum antiquum obscurum clare explicat. Ad rem itidem apprime facit verbum illud, *etiamsi nulla specialis mentio &c.*, to siquidem *specialis*, quod æquipollet *expressa*, designat latentem hujusmodi in Indultis haberi exceptionem. Quod vero Apostolica ipsa Indulta, inconsulto adhuc Summo Pontifice, declarare queat, abunde indicant munera, ad quæ fuit erecta. Ex quibus corruunt secundum, & quæcumque alia, quæ petuntur ex favoribus ampliandis, ex exceptionibus aliquorum temporum, puta Quadragesimæ, aut Adventus, factis in concessionibus, quæ in casibus non exceptis regulam in contrarium firmare videntur &c., quoniam in interpretatione legum non verba nude inspici debent, sed magis mens Legislatoris, & ratio, quæ legum sunt anima.

XVIII. Dubium autem non est, quod si adsit alicubi consuetudo antiquior Bulla Piana celebrandi in præfatis feriis officia, de quibus agimus, retineri utique potest, est quippe talis consuetudo valida firmare officia ipsa, quæ aliunde non habent titulum suæ subsistentiæ, multo autem magis interpretari officiorum Decreta, quare Sacra ipsa Congregatio 6. Decembris 1608. declaravit, vi præfatæ consuetudinis continuari posse octavas in quadragesima, in qua sunt inhibitæ; quidni itaque & memorata officia? De consuetudine moderniori potior est difficultas, quoniam certum est nec inducere, nec tueri posse officia, quia tamen Decretum 2. hujus Capitis *laudabilem* nuncupat eamdem consuetudinem, quæ officia votiva præfert translatis, eamque probat ut consonam probabili privilegii sensui, idcirco & nos laudamus eamdem consuetudinem, quæ interpretata foret indulta præfatorum officiorum habere locum in iisdem feriis, certe enim cum dicta Indulta cantent *pro die non impedita*, magis nobis videtur non esse impeditam diem illam, in qua occurrunt aliquæ ex iisdem feriis, quam in que ponendum est translatum aliquod. Ut autem dicebamus exponentes laudatum Decretum, in hoc casu, aliove simili non esset consuetudo, quæ inveheret, & tueretur officia in præfatis feriis, cum ad id solum sit potis consuetudo antiquior Bulla Piana, sed privilegium a consuetudine, quæ est optima legum interpres, probabiliter quoad vim suam expositum.

XIX. Attamen his duas volo adhibeas limitationes. Prima est, si Indulta excipiant *Adventum, & Quadragesimam*, ut est Indultum factum Ordini Servorum, de quo in Decreto secundo, quoniam hoc ipso & ceteræ feriæ implicite manent exceptæ. Secunda, quod talis consuetudo ad minus inducta sit ante diem 1. Martii 1681., in quo Congregatio declaravit,

officia

officia semel in hebdomada concessa, non habere locum in Adventu &c., quoniam consuetudo modernior laudabilis esse non posset, nec consona sensui privilegii, utpote quæ hoc exponeret contra auctoritativam interpretationem ipsius Congregationis. Quia vero laudatum Decretum solum loquitur de officiis semel in hebdomada concessis, non semel in mense, quæ dictis feriis minus ferunt præjudicium, an adhuc modernior consuetudo officiis mensilibus favorabilis esse queat, tu judicium facito.

XX. Hora est, descendamus ad responsionem factam dubio secundo, ad quod cum Congregatio responderit *affirmative*, his terminis efformari debet Decretum, ut petitioni consonet: *Dies impeditus festo duplici, vel semiduplici pro officiis semel, vel pluries in singulis hebdomadis, vel mensibus recitandis, intelligitur etiam dies, in quo ponendum est officium de festo duplici, vel semiduplici translato*. Jam vides itaque, quod in expositione Merati deficit vox illa *vel pluries*, quæ itaque inseri debet, cum petitio procedat de *dictis* officiis, particula autem *Dictis* refertur ad officia jam memorata, quæ intersunt etiam *pluries* in singulis hebdomadis, vel mensibus concessa.

XXI. Quatenus hæc Decreti pars firmat translata præferenda esse præfatis officiis, jam expositionem habuit in præcedenti Decreto, quare reliquum solum est, nunc eidem adhibeamus fallentias, quas patitur. Sunt autem, ut non procedat dispositio Decreti, si habeatur particularis concessio, aut declaratio, vel consuetudo ut supra in contrarium. 2. Si Indultum cantet pro die, in quo festum aliquod *non occurrit*. 3. In iis ex iisdem officiis, quæ sunt presse de præcepto. 4. In iisdem officiis, quæ semel, vel pluties solum in anno sunt concessa, vel in iis, quæ non pro singulis mensibus. Harum fallentiarum, & aliarum, de quibus supra, jam rationes dedimus; quoad ultimam tamen, etsi Decretum eamdem utique patiatur, haud consulimus in usum deduci, juxta Rubricas siquidem videtur pro positione dictorum officiorum, etiam impedita dies illa, in qua poni instat translatum aliquod, ut in præcedenti Decreto dicebamus.

XXII. Secunda itidem ejusdem Decreti pars habet, quod *dies octavæ est dies impeditus respectu talium officiorum*. Id intellige etiam de diebus infra octavam, ut dicebamus in Decreto tertio. Satis autem evidens fit, quod hisce officiis Sacra Congregatio accomodari voluit Rubricam officii S. Mariæ in Sabbato, quod itidem est officium Ecclesiæ universali semel in hebdomada recitari concessum.

DECRETUM VIII. CAP., IN ORDINE CLXXXIX.

Officia concessa semel in hebdomada, ut de Conceptione B. Mariæ in Sabbato, vel SS. Sacramenti in feria v., non sunt celebranda in Adventu, Quadragesima, iv. Temporibus, nec in Vigiliis. S. R. C. 1. Martii 1681. *in una Canon. Regul. Later.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 319.

I. EN Decretum, quod officia statæ diei alligata, stabilit locum non habere in Adventu, Quadragesima, iv. Temporibus, & vigiliis, etsi nulla horum temporum exceptio habeatur in illorum concessionibus. Tu id extende etiam ad alias ferias, quarum præcedens meminit Decretum.

DECRETUM IX. CAPITIS, IN ORDINE CXC.

Officium semel in hebdomada concessum, non potest recitari in vigiliis ordinariis, & quatuor Temporibus juxta alia Decreta jam emanata. S. R. C. 7. Febr. 1699. *in Tarvisina*, Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 202.

I. DUbitatio orta est ex dictorum officiorum concessionibus, quæ Adventus solummodo, & Quadragesimæ exceptionem cum facerent, locum iisdem concedere videbantur in vigiliis, & quatuor Temporibus, ex eo quod exceptio juxta commune proloquium firmat regulam in contrarium in casibus non exceptis. Congregatio censuit in oppositum, cujus resolutioni productum non resistit axioma, quod non procedit, quoties aliquid excipitur considerata ratione aliqua, quæ in aliis itidem invenitur; nam casus similes exceptuatis censentur excepti, etiamsi exceptio non sit adjuncta. Alex. *cons.* 503. *in causa num. 4. & 6. lib. 4.*, ubi quod non continentur casus similes per extensionem, sed comprehendi dicuntur. Hac de causa exceptas itidem intellige ceteras ferias, de quibus in Decreto 7., in quo uberem habes explanationem una suis cum limitationibus.

DECRETUM X. CAPITIS, IN ORDINE CXCI.

Officium semel in hebdomada concessum, recitari potest die Sabbati, si tota hebdomada sit impedita, & in tali caso omittendum est officium B. Mariæ in Sabbato. Prima autem die mensis non impedita festo duplici, vel semiduplici, & in qua occurrit recitari officium Defunctorum, potest recitari supradictum officium semel in hebdomada concessum, transferendo, vel etiam aliquando omittendo officium Defunctorum. S. R. C. 27. April. 1697. *in Panormitana*, Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 592.

I. FIrmat primo, quod officia semel in hebdomada concessa (idem est de officiis mensilibus) recitari possunt die Sabbati, & dubium non est, quia sunt concessa pro die non impedita *festo duplici, vel semiduplici*, cujusmodi non est officium S. Mariæ in Sabbato, quod propterea erit omittendum, ut bene dicit Decretum, cum ejusdem celebratio, utpote diei Sabbati alligata, transferri non possit, instar ejus, quod in usum deducitur, dum in Sabbato occurrit festum aliquod novem lectionum, vel in illud transfertur. Addit, *si tota hebdomada sit impedita*, at hæc verba conditionem non crederem facere, sed magis, ratione petitionis, quæ fortasse erat, *num officium semel in hebdomada concessum, recitari possit die Sabbati cum omissione officii S. Mariæ in Sabbato, si tota hebdomada sit impedita*, in responsionem dumtaxat fuisse invecta. Ceterum & conditionem facere queunt relate ad ea officia, quorum Indulta sunt *pro prima die non impedita*; cum enim hujusmodi officia sint alligata primæ diei non impeditæ, in Sabbato reservari non possunt, si præcedens dies aliqua hebdomadæ festo novem lectionum sit libera. Secus vero est, si sint celebrari concessa semel in hebdomada pro die non impedita, quia cum tunc concessio diem minime determinet, sed illam deferat arbitrio recitantium, his integrum est, quam voluerint, determinare. Hujusmodi Indulta habet Ordo Eremitarum S. Augustini pro officio hebdomadario ejusdem S. Augustini, & officiis mensilibus S. Monicæ, & S. Nicolai, ad quæ propterea celebranda non tenebitur in prima respective die non impedita hebdomadæ, vel mensis, sed pro eorumdem celebratione diem sibi visam poterit seligere, dummodo officio novem lectionum occurrenti, vel translato non sit impedita. Quæ tamen volo ut limites in officiis statæ diei alicui affixis, ut SS. Sacramenti, quod concessum est pro feria quinta; hoc enim, & alia similia celebrari debent in sua respective feria non impedita, & hac impedita, in alia reponi non possunt, sed debent omitti.

II. Firmat 2., quod præfatum officium poni potest in prima die mensis non impedita, in qua juxta Rubricas recitari deberet officium Defunctorum, hoc transferendo ad aliam diem ejusdem mensis, si quæ adhuc sit libera, quæ tunc evadit prima dies mensis non impedita, vel adhuc illud aliquando omittendo, quoties scilicet nulla alia mensis inimpedita reperitur. Claret dispositio, quatenus statuit præfatum Defunctorum officium non obstare officio ut supra hebdomadario, utpote quod est concessum pro die non impedita festo duplici, vel semiduplici, cujus rationis non est officium Defunctorum: quatenus vero stabilit, in casu transferendum esse officium Defunctorum, vel aliquando omittendum, Rubricis innititur, quæ illud consignant primæ diei non impeditæ festo novem lectionum, quare indubie transferendum venit ad primam sequentem diem liberam, si quæ est ejusdem mensis, & omittendum, si nulla adsit inimpedita. Decretum primam diem mensis non impeditam dumtaxat nominat, quia supponit hæc non fieri officia intra Adventum, & Quadragesimam, in quibus loco primæ diei mensis non impeditæ ponitur officium Defunctorum in qualibet feria secunda libera; tu vero, si quæ ex dictis hebdomadariis officiis, vel mensilibus in dictis temporibus locum habent, Decretum extende, ut de iisdem officiis agere possis in feria secunda, non quidem transferendo officium Defunctorum ad primam diem non impeditam, quod juxta Rubricas in Adventu, & Quadragesima fieri non potest, cum feriæ secundæ sit alligatum; sed illud omittendo, perinde ac fit, quando feria secunda per festum aliquod est impedita, idemque dumtaxat recitando in aliis feriis secundis liberis, & si nullæ sint inimpeditæ, illud prorsus omittendo.

III. Etsi autem fecerimus liberum, officium S. Mariæ in Sabbato perimere, causa ponendi præfata officia, id tamen agere, quando illa æque bene alia die recitari queunt, consulere non possumus, ad id inducti a veneratione, quam Deiparæ profitemur, & a totali præjudicio, quod inde exurgit ejusdem officio, quod in casu omnimode supprimitur ad differentiam illius de Sanctis simplicibus, quod adhuc cum commemoratione, & nona lectione expletur. Quia tamen etiam Sanctis simplicibus præjudicium aliquod obvenit, iisdem etiam quis parcere, quando præfata officia in alia die poni queunt; cum alieno enim incommodo consulendum non est alicujus commodo, quando hoc æque bene potest haberi. Fallat hoc tamen, si officia votiva pro primo die non impedito sint concessa.

IV. Multo minus nostrum expectent suffragium officii prolixioris osores illi desidiosi, qui præfata officia in feriis longioribus reservarent; etsi enim iisdem libertatem denegare minime possimus, hujusmodi turpe studium, eorumdem ipsa conscientia dictante, fallimur, si eos non condemnet, aut fœdæ desidiæ non incuset. Consultius igitur erit primis diebus non impeditis præfata agere officia, nonnullis dumtaxat protractis causa parandi, si lubet, locum præcedentibus simplicibus occurrentibus. An autem id etiam, ne differatur mensile Defunctorum officium? Jam Sanctio negative reponit, quia cum ex duobus unum cedat oportet, congruum est, minus nobile cedat. Nec par est ratio de simplici officio, quia hoc alias ad solam redigeretur commemorationem, ubi Defunctorum officium alia die integre resumitur. Quod si nulla alia in mense adsit dies libera, in qua poni valeat, est omittendum, sicuti parcendum non est officio simplici, si pro officiis votivis alia dies minime supersit. Crederemus magis in Adventu, & quadragesima per officia votiva, quoties hæc alia die poni queunt, non esse occupandas ferias secundas, ne hinc exurgat omissio supplicationis pro Defunctis. Verum relictum hoc sit pietati recitantium, nos quippe turpe dumtaxat illorum studium, qui consulto ad vitandum officium Defunctorum, ferias secundas per dicta officia impedirent, laudare non possumus.

DECRETUM XI. CAPITIS, IN ORDINE CXCII.

In officiis per annum semel in mense recitandis de SS. Bonaventura, Antonio Patavino, & Clara, non est attendendus ordo dignitatis. S. R. C. 27. Sept. 1698. *in una Cappuccin.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 209.

I. PErinsignis Franciscanus Ordo semel in mense tamquam de celebrioribus Filiis suis officium instituit de SS. Bonaventura Episcopo, Antonio Patavino Confessore, & Clara Virgine; quod & in usum ceteræ habent Religiones de suis respective germinibus insignioribus, quæ felici partu enixæ fuerunt Deo, quare Augustiniana Religio semel in mense recolit merita SS. Monicæ Viduæ, Nicolai Tolentinatis, & Thomæ de Villanova. Factum est dubium, quinam ordo servandus foret in celebratione hujusmodi officiorum? Et videbatur dignitatis, ita ut officium illius, qui in ordine hierarchico nobiliorem tenet locum, prius recitari deberet. Sunt præfata officia in ritu paria, in celebritate, & solemnitate, major quippe solemnitas, quæ uni præ altero fortasse competit, in principali festo unice sistit, nec in officia votiva derivat, & in sola dignitate reperiuntur disparia, quare itaque major dignitas sufficientem non invehet præferentiæ rationem? Hanc agendi methodum prope innumera probant Decreta in capite de occurrentia late exposita, laudat ordo, quo in Breviario distributa sunt Sanctorum communia, commendant Juris regulæ, dictatque naturalis ratio.

II. Regula 54. Juris in 6. *Qui prior est tempore, potior est jure*, in favorem antiquioris ex dictis officiis facere posset; at in laudato capite jam pluribus evicimus, eamdem, quatenus ad divinum attinet officium, haudquaquam procedere, nisi in defectu cujuscumque alterius disparitatis, etiam in dignitate accidentali, remque extra omnem dubitationem ponit Decretum tertium capitis tertii, dum Patronorum præcedentiam a majori antiquitate non desumit, nisi quando sunt ejusdem ordinis hierarchici.

III. Non esse servandum ordinem dignitatis, nihilominus censuit Congregatio, de necessitate scilicet, ita quod necessario prius celebrari debeat officium dignius, non ex libertate, ita ut si placeat, id fieri non possit. Liberum itaque erit & dignitatis servare, & non servare ordinem, & hanc libertatem ineluctabilis hæc facit ratio. Hujusmodi officia concessa sunt recitari semel in mense pro die non impedita; nulla assignata die, nec ullo præscripto ordine inter eadem officia celebranda quare igitur nos ordinis necessitatem fingere volumus, ubi nihil hujusmodi præscribunt eorumdem officiorum Indulta, sed magis eadem faciunt liberæ recitationis in qualibet die mensis non impedita.

IV. Hinc quæ in oppositum supra producta sunt, omnimode ruunt, procedunt siquidem de festis statæ alicui diei assignatis, in quorum utique simul occurrentium celebratione ritus, dignitas, aliæque rationes pensandæ sunt; par autem ratio non est de officiis votivis, quorum omnium utile spatium integer mensis est, nec unum præ alio potius jus suæ repositionis habet, sed a mero Cleri pendet arbitrio. Dubitandum propterea non est, idipsum fore, si eorum aliquod adhuc duplicis esset ritus, vel si per minus digni positionem præriperetur locus digniori. Quæ autem Sanctio de officiis mensilibus stabilit, pari jure currunt de hebdomadariis. Limita tamen hæc omnia, si ex officiis votivis aliquod presse sit de præcepto, ut apud Augustinienses illud S. Augustini, quoniam hoc tunc præferri debet, quoties saltem alias in mense vacaret.

V. Quæ licet ut supra in libertate sint posita, in arbitrio tamen valde abundandum non est, sed congruit, quod servetur dignitatis ordo, nisi celebritas major, quæ ex alibi dictis accidentali prævalet dignitati, aliter fieri suadeat, quare officium Institutoris Ordinis, etsi inferioris in ordine hierarchico, tamquam celebrius præponendum erit officiis aliorum Sanctorum, & sic etiam inter Sanctos indigenas, si qui sunt celebriores, & peculiaris venerationis in Religione, ceteris præferendi erunt, etsi in dignitate nobilioribus; quare verb. gr. in Ordine S. Augustini post officium ejusdem S. Augustini primas habebit S. Monica Mater præfata S. Doctoris, postea S. Nicolaus Tolentinas, & novissimum tenebit locum S. Thomas a Villanova, esto hic illis præstet in dignitate.

VI. Æquum similiter est, ut ita distribuantur hujusmodi officia, ut vicissim de omnibus æque fiat, nec ut servetur dignitatis, vel solemnitatis ordo, congruit, quod aliorum parvipendantur laudes, & merita; quare si officium verb. gr. hebdomadarium S. Augustini officia aliorum Sanctorum minime impediat, servari utique poterit, si autem impediat, iis dumtaxat vicibus de eo fiat, quibus locus non præripitur reliquis officiis, quibus congruit, satisfiat, etiamsi semel dumtaxat in mense officium votivum S. Augustini fieri contingeret, immo nec semel iis in mensibus, in quibus aliquod ejusdem Sancti Doctoris occurrit festum, in numero computando, quatenus opus sit, etiam ejusdem festum. Pariformiter loquere relate ad totum annum, ita ut si quæ ex officiis in uno mense locum non habuere, in altero recitentur, etsi digniora, vel celebriora in eo spatium non habeant, ad effectum, ut cuncta in anno æqualem, vel quasi æqualem celebrationem assequantur. Dum autem cuncta, vel fere cuncta in mense locum habent, adhuc præfatus ordo servari debebit; minus tamen dignum, aut solemne præponi poterit digniori, vel solemniori, quando alias illud loco minime gauderet, quare officium, quod in Quadragesima, Adventu, aut Vigiliis fieri non valet, licet minus dignum, aut celebre, ante dicta tempora agi poterit, rejecto digniori in illa, in quibus locum habet.

VII. Hebdomadariis Officiis Sanctissimi Sacramenti, aut Conceptionis Beatæ Mariæ, aliisque Domini, aut Deiparæ, quamvis plurimum deferamus, ita ut primum desæviendum esse putemus in expunctione officiorum de Sanctis, quæ intra mensem repetuntur, quo ceteris paretur locus, adhuc hunc ad effectum, si aliter fieri nequit, non dubitamus præfata expungi posse officia, computando, quatenus opus sit, etiam eorumdem festa, quæ in eo mense celebrantur. Ne tamen hoc nimis scrupulose, volumus, facias, quia tanti Sacramenti, ac Dei Genitricis laudibus numquam satis incumbit homo.

DECRETUM XII. CAPITIS, IN ORDINE CXCIII.

In officio SS. Sacramenti, quod recitatur singulis quintis feriis in Germania, & in officio Immaculatæ Conceptionis, quod ex indulto S. R. C. recitatur in Germania sub ritu duplici in Sabbato, quoad commemorationes in his faciendas, servetur Rubrica de commemorationibus; & commemoratio S. Benedicti (a PP. Benedictinis) fiat in semiduplici, simplici, & feriis. Et quoad officia S. Benedicti, SS. Scholasticæ, & SS. Sacramenti, & Immaculatæ Conceptionis servetur Decretum diei 20. Martii 1706., quo prohibentur hujusmodi officia celebrari intra Quadragesimam, Adventum, quatuor Tempora, ferias Rogationum, & Vigilias omnes sive cum jejunio, sive sine jejunio. Ita S. R. C. 23. Junii 1736. *in Hispalen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 333.

I. BRevi sunt percurrenda calamo, quæ præsens firmat Sanctio, cum vel Rubricis, vel Decretis innixa maneant. Statuit primo, quod in officiis votivis SS. Sacramenti, & Immaculatæ Conceptionis, ac consequenter aliis similibus servanda sit Rubrica de commemorationibus quoad commemorationes in iisdem faciendas; & sermo est de commemorationibus seu communibus, seu Sanctorum suffragiis, ita ut hæc in iis ex præfatis votivis officiis, quæ semiduplicia sunt, locum habeant, secus vero in iis, quæ ritu duplici peraguntur, perinde ac fit in officiis festivis; præfata enim Rubrica per hæc verba, *Nisi officium sit duplex*, a quocumque duplici officio removet Sanctorum suffragia.

II. In consequentiam utique venit, quod statuit secundo, videlicet quod suffragium S. Benedicti apud Benedictinos, & sic sui itidem institutoris apud Religiones ceteras, faciendum est dumtaxat in officio semiduplici, simplici, & feriali, non autem in officio duplici, licet sit ex votivis, quæ semel, vel pluries in hebdomada, vel mense concessa sunt recitari.

III. Statuit 3., quod circa officia votiva S. Benedicti, S. Scolasticæ, SS. Sacramenti, & Conceptionis, licet eorumdem aliqua ritu duplici concessa sint celebrari, & cum nulla temporum exceptione, servandum est Decretum 20. Martii 1706., quod est septimum hujus Capitis, in cujus expositione dedimus, quæ huc attinere queunt. Quoniam vero hic cum aliqua diversitate referuntur, quæ laudatum tenet Decretum, duo insurgunt dubia, quorum primum est, num in feria, in qua anticipatur officium Dominicæ, utile suæ positionis spatium assequi valeant præfata officia, & depellantur a feriis quibuscumque Rogationum, & non tantum a secunda? Ratio dubitandi est, quia præsens Sanctio illius feriæ non meminit, harum vero in plurali numero, qui saltem dualitatem requirit, nec uno contentatur, ut observat Barbosa *axiom.* 159. *num.* 1., cum tamen Decretum 20. Martii 1706. a feria, in qua anticipatur officium Dominicæ, prædicta diserte abjiciat officia, & a sola feria secunda Rogationum.

IV. Verum quoniam primario servari mandatur Decretum 20. Martii 1706., & in hoc sola feria secunda Rogationum reperitur excepta, non item tertia (quarta namque comprehensa manet sub nomine *Vigiliæ sine jejunio*, quam habet adnexam) & aliunde feria, in qua anticipatur officium Dominicæ, in exceptis diserte est item posita, nec dubitamus ab hac feria, & a sola secunda Rogationum prædicta rejici officia, non obstantibus iis verbis præsentis Sanctionis, *Quo prohibentur hujusmodi officia &c.*, in quibus etsi asserta eveniat diversitas, attendenda non est, sed quæ habet Decretum, quod servari mandatur; relatum enim est in referente cum omnibus suis qualitatibus, ita quod terminus referens censeatur continere idem, quod est in termino relato, & relatio intelligenda sit secundum qualitates in relato expressas, & restringenda, limitanda, aut amplianda ad illud, quod in relato continetur, & taliter, ut si relatum aliter se habeat, dispositio referens tamquam erronea corruat, & non attendatur, ut juribus, & Doctoribus allegatis idem advertit Barbosa *axiom.* 201. Feria itaque, in qua anticipatur officium Dominicæ, censetur comprehensa, & sola secunda Rogationum, usurpato plurali numero pro singulari, nisi mavis designari etiam feriam quartam, quæ ceteroquin venit appellatione *vigiliæ sine jejunio*, numquam vero tertia excepta esse poterit, quæ nullo privilegio, nec speciali aliqua prærogativa reperitur suffulta, ceditque officio simplici, & regitur more aliarum feriarum communium.

V. Potius insurgit dubium, an in indultis hujusmodi officiorum posterioribus Decreto 20. Martii 1706., in quibus nulla sit exceptio temporum, vel solum aliquorum, puta Adventus, aut Quadragesimæ, censeri debeant exceptæ feriæ omnes, a

quibus laudatum Decretum abigit officia votiva. Casus evenit in Ordine Eremitarum S. Augustini, cui anno 1738. concessum fuit semel in mense recitare de S. Thoma a Villanova, *exceptis Adventus, quatuor Temporum, Quadragesimæ, & vigiliarum temporibus*, nulla mentione facta feriæ secundæ Rogationum, & in qua anticipatur officium Dominicæ, nec vigiliarum sine jejunio. Et videtur, quod non, quia cum Indultum sit posterius, censetur non obstante allegato Decreto concessionem facere pro omni feria, quam non excipit.

VI. ℟. Affirmative. Tum quia Decretum 20. Martii 1706. vult a dictis feriis memorata abigi officia, licet nullas ferias, vel solum aliquas excipiant eorundem Indulta; quod & non semel per alia Decreta Sacram Congregationem declarasse superius vidimus. Tum quia eadem ratio, ob quam hujusmodi lata sunt Decreta, militat pro feriis illis omnibus; id autem expressum censetur, quod virtualiter inest, vel sub ratione comprehenditur, aut ex eadem ratione deducitur, ut bene Barbosa *axiom.* 89., nec melius Indulta exponi posse videntur, quam secundum intelligentiam, quam Sacra ipsa Congregatio similibus concessionibus non semel adhibuit.

DECRETUM XIII. CAPITIS, IN ORDINE CXCIV.

In officio S. Mariæ in Sabbato a Patribus Benedictinis facienda est commemoratio S. Benedicti, non vero S. Scholasticæ. Rursus in officio de S. Benedicto, quod iidem Monachi celebrare solent infra singulas hebdomadas, non est facienda commemoratio S. Scholasticæ. Ita S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsid.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 332.

I. QUamvis Sanctio Patribus Benedictinis particularis appareat, etiam pro ceteris Religionibus, & Ecclesiis proculdubio suis non caret commodis; quatenus enim in officio S. Mariæ in Sabbato (& consequenter & in reliquis, quæ suffragia patiuntur) commemorationem, idest suffragium, a Benedictinis edicit esse faciendam, reliquas instruit Religiones, idipsum facere debere de suo particulari respective Institutore, quinimmo & quascumque alias Ecclesias de particulari Patrono loci, intra cujus fines sunt constitutæ, non enim illæ suffragium agere jubentur de suo Institutore, nisi quia Religionis principalior censetur Protector. Quatenus vero S. Scholasticæ suffragium proscribit, de uno dumtaxat, & principaliori Patrono, etiam ubi plures principales habentur, indicat suffragium esse faciendum. Hæc omnia cum in Decreto 14. Cap. 3. longam assequuta fuerint discussionem, nostram ulterius haud digna sunt considerationem morari, quam propterea vertimus ad præsens iterum Decretum, quatenus nihil habet de suffragio S. Benedicti faciendo in hebdomadario ejusdem officio, ut in claris sit positum, suffragium de eo, de quo fit officium, licet aliunde sit debitum, minime esse faciendum, ne de eodem simul agatur officium, & commemoratio, ut dicebamus in capite de suffragiis Sanctorum. At si in officio Patroni non est ejusdem suffragium addendum, nec vice suffragii principalioris Patroni suffragium alterius ex principalioribus Patronis subrogandum esse edocet Sanctio, dum in officio hebdomadario S. Benedicti, commemorationem S. Scholasticæ edicit non esse faciendam; per hoc enim quod in officio principalioris Patroni taceatur hujus suffragium, Patronus minus respective principalis, principalior non evadit, quare hujus suffragium substitui non debet, utpote quod de solo principaliori Patrono est faciendum.

II. Ultra commemorationem principalis Titularis propriæ Ecclesiæ, faciendum esse suffragium de principaliori loci Patrono, in cujus locum apud Regulares substituitur Ordinis Institutor, dicebamus exponentes Decretum 14. cap. 3., & cum apud nonnullas Diœceses invaluerit mos faciendi suffragium de Titulari propriæ Parochialis Ecclesiæ, taciro illo de principaliori loci Patrono, quæritur, an mos iste sit secundum scientiam? Et respondetur negative. Recolenda hic sunt, quæ dedimus exponentes Decretum 14. Cap. primi, ubi diximus iis, qui non sunt de Clero Parochiali, licet sub Parochia degant, fas non esse officium, & octavam facere de Titulari Parochialis Ecclesiæ, sed de eodem ut in Breviario, quatenus in hoc sit inductum, dumtaxat officium agere posse; Quis autem unquam credere potest, eosdem teneri ad suffragium illius, ad cujus officium, & octavam minime tenentur, immo nec facere possunt? Uti igitur certum redditur non teneri ad suffragium Titularis Parochiæ, ita e contra adstringi ad suffragium Patroni principalis loci. Hic autem erit ille Civitatis, si proprium non habeant, proprius vero, si hoc gaudeant; in hoc enim casu ad officium, & octavam de proprio Patrono tenentur, & nihil agere de Patrono Civitatis, vel de eodem attenta consuetudine sub ritu duplici majori tantum sine octava, in illo autem Patronum principalem Civitatis ut proprium etiam principalem Patronum agnoscere, & venerari adstringuntur, quemadmodum late traditum fuit in capite tertio. Quinam vero sint, & censeantur de Clero Parochiali, quæ data sunt in eodem Decreto 14. Capitis primi, dilucide ostendunt.

III. Proportione servata idipsum diciro de Clero Civitatis per diversas Parochias distributo, ita ut qui non sunt de Clero Parochiali, sicuti non tenentur ad officium, & octavam Titularis Parochiæ, sub qua degunt, ita nec ad ejusdem suffragium, bene vero ad suffragium principalioris Patroni Civitatis, qui itidem omnium Parochiarum Civitatis existit principalis Protector, nec iisdem datum est proprium principalem Patronum distinctum ab eo Civitatis habere. Qui vero sunt de Clero Parochiali, & officium, octavam, & suffragium de Titulari Ecclesiæ Parochialis tamquam de Titulari propriæ Ecclesiæ facere tenentur, sive in Diœcesi, sive in Civitate sint constituti, non propterea eximuntur a suffragio sui respective principalioris Patroni loci, cujus officio, & octavæ similiter incumbunt, cum utrumque suffragium sit in præcepto juxta tradita in memorato Decreto 14. Cap. 3., idque approbat communis usus Regularium, qui suffragium agunt & de Titulari Ecclesiæ, quam incolunt & de suo Institutore ut Patrono. Ex his fit, quod Clerus adscriptus Choro Cathedralis Ecclesiæ, de hujus Titulari suffragium non minus addere debet ultra illud de principaliori Civitatis Patrono, non tamen Clerus aliarum Ecclesiarum, qui de harum Titulari suffragium instituit, quia sicut apud habentes proprium Patronum cessat suffragium Patroni Civitatis, ita suffragium Titularis Ecclesiæ Cathedralis apud habentes proprium Titularem, ut ex iis, quæ in laudato Decreto data sunt, facile erui potest. Dubium insurgit, num ii sive de Civitate, sive de Diœcesi, qui nulli particulari Ecclesiæ addicti sunt, ad suffragium Titularis Ecclesiæ Cathedralis teneantur? Equidem Rubrica id innuere videtur, dum absolute, & simpliciter suffragium Titularis Ecclesiæ injungit, cujus appellatione apud non habentes Ecclesiam propriam merito venire potest Cathedralis Ecclesia, quæ universalis Matris instar omnes in sinu suo complectitur, unde æquum est, hi ejusdem Titulari id obsequii præstent, præsertim quia ut alibi diximus, & omnium patrocinium gerit. Accedit, quod Titularis Ecclesiæ Cathedralis per totam Diœcesim cum octava honoratur; quidni igitur & cum suffragio ab iis, apud quos per suffragium aliud particularius non impeditur? Congruæ, haud refragamur, sunt rationes istæ, an autem ad effectum cogant, judicent alii; nos enim onus istud iisdem imponere formidamus, præfatam Rubricam de Titulari in strictiori acceptione sumentes, quo qui carent, consequenter & carent·onere suffragii, uti hoc carent, qui itidem carent Patrono loci.

DECRETUM XIV. CAPITIS, IN ORDINE CXCV.

Recitantes ex legitima concessione officium SS. Corporis Christi in qualibet feria v. per annum non impedita festo novem lectionum, illud persolvere debent ut in die ejusdem solemnitatis; Missam vero debent celebrare, quæ est votiva de SS. Sacramento. S. R. C. 12. Julii 1664. *in una Ord. Minor. de Observ.* Ex Merato in Indiee Decr. Brev. num. 87.

I. NUNC dispositio fertur de qualitate officii recitandi in officio votivo SS. Sacramenti, & statuitur quod persolvi debet *ut in die ejusdem solemnitatis*, videlicet recitandum est officium, quod ab Ecclesia universali recitatur feria quinta post Dominicam SS. Trinitatis. In officiis votivis Sanctorum, etsi hi habeant officium proprium in die suæ solemnitatis, regulariter recurritur ad respectivum commune, fere numquam recitatur ut in eorumdem festo, & nonnihil dumtaxat habetur proprium, ut antiphonæ ad Benedictus, & Magnificat, ac hymni una cum lectionibus, quæ apud Religiones aliquas per menses distributæ, longiori sermone prosequuntur historiam Sanctorum, quæ in die festi compendiose enarratur. Bene quidem, quia cum officium proprium solemnitatem designet, haud congruit adhiberi in officio per annum, quod solemne non est. Fallit hæc regula in officio votivo SS. Sacramenti, quod ut in die solemnitatis ejusdem præscriptum est recitari duplici de causa, quarum potissima est defectus communis, unde officium desumi posset, altera vero, ut non vulgaribus encomiis recoleretur adeo non vulgare beneficium, & excellentissimum Sacramentum.

II. Dictio ut stat similitudinarie, denotatque omnimodam similitudinem in substantia, & qualitate, quare dubium non est, quod recitari debet officium, prout in memorata feria quinta reperitur exaratum. Non adeo tamen omnimodam similitudinem importat, ut in quibusdam accidentibus varietatem non subeat, Indultorum causa, aut temporum, vel rationis, ob quam illa fuerunt invecta. *Indultorum* causa officium votivum ritu semiduplici agetue, aut duplici minori, prout fert respectiva concessio, & non duplici primæ classis, ac consequenter ubi semiduplex tantummodo est; patietur suffragia, & preces dominicales. *Temporum* gratia a Dominica Septuagesimæ nd Pascha in eo tacendus erit versus *Alleluja*, & e contra toto Paschali tempore addendus ad Invitatorium, Antiphonas, Responsoria &c., ubi non habetur, & duplicandus erit ad responsoria brevia horarum, etiam Primæ, & Completorii, ac tres psalmi cujuslibet nocturni dicentur sub prima tantum antiphona, qualiter ferunt Rubricæ horum temporum. Infra annum vero quænam omittenda sint, sequens edocebit Decretum. *Rationis* ergo, ob quam invectæ sunt in festum, nempe solemnitatis, qua caret officium votivum, lectiones primi nocturni non erunt illæ festi, sed de scriptura occurrente; si enim infra octavam ejusdem festi leguntur de Scriptura, etsi sit ex octavis solemnibus, & unum veluti faciat cum festo, multo utique magis non dissimiliter erit in officio votivo.

III. Lectiones 2. & 3. nocturni non item semper erunt ut in festo, sed ad varietatem in usum erunt etiam illæ, quæ infra octavam recitantur; quare hæ omnes pro diversis mensibus distribui poterunt, qualiter de facto distributas fuisse scimus in officio, quod pro Indultariorum commodo impressum est. In hoc advertere est non fuisse distributas lectiones 2. nocturni feriæ vi. infra eamdem octavam, quæ incipiunt *Convenit;* mi-

nus

mis enim aptæ censitæ sint pro officio votivo, utpote quæ agunt de causa institutionis solemnitatis Corporis Christi in feria v. post Dominicam SS. Trinitatis, necnon de indulgentiis concessis personaliter interessentibus divinis officiis in eadem solemnitate, & per ejusdem octavam. Præfatæ autem distributioni non refragatur Decretum, quia etsi officium fieri mandet *ut in die solemnitatis*, dies omnes octavæ una, & eadem festivitas cum solemnitate reputantur, & aliunde Rubricæ ipsæ de præfata varietate delectari videntur, dum in Dominicis IV. post Pascha, & infra octavam Ascensionis assignant lectiones feriæ secundæ, quando pridie ob occurrentiam SS. Philippi, & Jacobi, aut S. Joannis ante Portam Latinam lecta fuerunt initia, quæ in iisdem Dominicis assignantur. Gavantus iisdem *sect. 7. cap. 9. num.* 1. suum non denegat suffragium, dum diei octavæ S. Joannis Baptistæ laudat assignari homiliam de aliqua die infra octavam, de qua eo anno non legitur; etsi in præfata die octava notetur homilia festi.

IV. Hac de causa si in mense aliquo pluries officium fieri eveniat de Corpore Christi, admodum erit laudabile, non semper recitare lectiones easdem, sed ad varietatem sumere eas, quæ in altero mense locum non habent, vel minus recitantur. Quoniam vero etsi hujusmodi lectiones per menses sint distributæ, nullum inter se se habent necessarium ordinem, aut connexionem, nil vetat in posterioribus mensibus ad varietatem legi lectiones primorum, quæ lectæ non fuerunt, etsi in mensibus intermediis lectæ fuerint illæ, quæ iisdem sunt assignatæ. Oppositum evenit in lectionibus historiam alicujus Sancti continentibus; tunc enim lectis lectionibus intermediis fas non est legere anteriores, ne prius legi contingat mortem, & facta posteriora, & postea nativitatem, & facinora priora ejusdem Sancti cum magna historiæ confusione, & perturbatione, ut in similibus decrevit Sacra Congregatio 5. Maji 1736. ut dicemus de hymnis. Si itaque de Sancto aliquo, qui habeat lectiones proprias juxta historiæ ordinem per menses distributas, pluries in aliquo mense fiat, vel semper legi debebunt lectiones eidem mensi assignatæ, vel satius sumi poterunt lectiones etiam præcedentium mensium, vel sequentium, quæ lectæ non fuerunt, vel legendæ non sunt, dummodo ordo non perturbetur historiæ. Quem ad effectum nihil refert, si v. g. in mense majo, in quo fit officium de Sancto, non recitentur lectiones eidem assignatæ, sed lectiones alterius mensis, propriis ad effectum præfatæ varietatis, & ordinis vel anticipatis, vel protractis. Si autem toties in anno non fiat de Sancto, quot sunt menses, in quibus lectiones tenet distributas, omittantur lectiones illius, vel illorum mensium, in quibus de eo non fit, ut fit, quando octava aliqua per officia Sanctorum interrumpitur. Secundus agendi modus, scilicet sumendi prout supra lectiones aliorum mensium, quando pluries in mense aliquo fit de Sancto, etiamsi anticipatio, vel postpositio lectionum sit necessaria, laudabilior est, & consultior, & eumdem, etsi postea necessarius non sit, teneri posse non refragamur in lectionibus communibus, vel juxta historiæ ordinem non efformatis. Hinc autem abunde habes, quid præstari possit, & debeat in similibus quibuscumque officiis.

V. Privilegium excludendi nonam lectionem occurrentis simplicis, quo donata fuit octava Corporis Christi, in officium votivum minime derivat, ad majorem namque celebritatem ultimate reperitur concessum, uti & privilegium excludendi Missas de Requiem, & votivas, officia semiduplicia occurrentia, & duplicia translata; censetur enim, & est solemnior octava illa, quo minus apta est per aliena officia, & Missas interdici; quare nihil hujusmodi habet officium votivum, quod solemnitate illa est expoliatum, quando etiam privilegia ex identitate rationis extenderentur. In integrum itaque servandæ erunt Rubricæ, quæ mandant nonam lectionem simplicis, & si præjudicio, quod hinc obvenit, nempe silentio lectionis loquentis de SS. Sacramento, cui innixum alibi diximus privilegium præfatum, consulere lubet, nonam lectionem jungito octavæ, ambasque ad modum unius lege, quemadmodum facere, quotiescumque nona lectio, quæ silenda foret, agit de eo, de quo fit officium, collaudant Auctores, nosque ipsi tamquam Rubricis conformius alibi approbamus admodum.

VI. *Missam vero*, addit Decretum, *debent celebrare, quæ est votiva de SS. Sacramento*. Missa festi habet sequentiam; quæ est nota solemnitatis, ac insuper additionem versus *Alleluja* instat Paschalis temporis, quare jure censita fuit minus apta dici per annum, sed magis votiva, quæ ceteroquin in reliquis convenit cum ea festi. Stricte tamen votiva non est, sed festiva, cum conveniat cum officio, & ideo in ea dicendus erit *Gloria in excelsis*, non tamen *Credo*, cum solemnis non sit, sed semiduplex, Præfatio vero erit ut in festo. Tres in ea dicentur orationes; sed secunda, & tertia non erunt, quæ dicuntur infra octavam, sed pro temporis diversitate, ut sancivit Sacra Congregatio 4. Julii 1705. Tempore denique Paschali, & post Septuagesimam servabuntur, quæ his temporibus servari statuta sunt.

VII. Advertere lubet, quod nonnullæ Religiones, ut Augustiniana, tacent primum responsorium, incipit *Immolabit hædum*, quod in festo assignatur post primam lectionem, & subrogant aliud, incipit *Melchisedech Rex*, forsitan quia in festo repræsentatur, quod fiebat tempore, quo a Christo facta fuit cœna, & minus congrue in ejusdem officio votivo per annum repræsentaretur; alii tamen usus responsorium *Immolabit* sine difficultate usurpant, & quidem conformius ad Decretum, quod officium *ut in die solemnitatis* indicit, & quidem sine ulla absurditate ratione ejusdem repræsentationis, quam nihil prohibet etiam in officio votivo haberi. Si attendatur rigorosa inhibitio aliquid addendi, vel mutandi in iis, quæ integrant divinum officium, utique præfata subrogatio mutaret; at credere lubet, quod sine particulari concessione prælatæ Religiones eamdem non attentaverint.

DECRETUM XV. CAPITIS, IN ORDINE CXCVI.

In officio SS. Sacramenti concesso ex Indulto Apostolico, extra tempus Paschale non potest dici *Alleluja* in Responsoriis Matutini, & Laudum, Responsoriis brevibus Horarum, & Versiculis ad Magnificat, ut recitatur in Festo SS. Sacramenti. S. R. C. 10. Dec. 1740. *in Salisburgen.* ex Regestis ejusdem S. R. C.

I. Officium SS. Sacramenti, quod in ejusdem festo, & per octavam institutum est recitari, in signum maximæ solemnitatis, ac summæ exultationis, qua institutio tam celeberrimi, ac salutiferi Sacramenti, convenit, celebretur, quasi temporis instar paschalis pluribus *Alleluja* reperitur compactum, & signanter ad versiculos, qui post hymnos dicuntur ad Benedictus, & Magnificat in utrisque Vesperis, necnon ad eos, qui post Psalmos dicuntur ad quodlibet nocturnum, uti & ad Responsoria brevia Horarum, ad quæ duplicatur, & ad versiculos, qui ad easdem horas in fine adduntur, semel dumtaxat dicitur, exceptis solummodo Responsoriis brevibus Primæ, & Completorii, quæ prorsus sine ullo *Alleluja* recitantur. Antiphonæ itidem laudum, & ad Benedictus, ac ad Magnificat, in secundis Vesperis cum *Alleluja* terminantur, reliquum vero totum officium sine *Alleluja* absolvitur.

II. Nobilioribus idipsum, vel simile concessum reperitur festis, scilicet Natali Domini, Circumcisioni, Epiphaniæ, & Transfigurationi, & hujusce additionis Gavantus *sect. 5. cap. 14. num.* 5. adducit causam, nempe ad pleniorem lætitiam indicandam; hinc cum ea, quæ festis solemnioribus, & nobilioribus tamquam nota præcipua sunt reservata, ad officia votiva apte non traducantur, extra tempus paschale *Alleluja* ut supra tacendum esse censuit Congregatio in officio votivo SS. Sacramenti; paschali autem tempore per exceptionem dici præscribitur, non ratione officii, quod recitatur, sed ratione temporis, in quo recitatur. Consonat hæc Sanctio præcedenti, quæ eadem de causa Missam votivam, non eam, quæ festo assignatur, dici voluit, dum infra annum officium agitur de SS. Sacramento, necnon Decretis 5. Julii 1698., & 20. Januarii 1705., quæ in repositione Sanctissimi Sacramenti ad versiculum *Panem de Cælo* addi sinunt *Alleluja* solo paschali tempore, & infra octavam Corporis Christi.

III. Superest, videamus modo, ubinam versus *Alleluja* tacendus præcipiatur, & indubium est, silendum esse in versiculo *Panem de Cælo* in utrisque Vesperis ad Magnificat, necnon in Responsoriis brevibus Horarum, ac consequenter etiam in versiculis, qui ad eadem attinent Responsoria, & in eorumdem fine subduntur; hæc enim diserte indicantur per ea verba Decreti: *In Responsoriis brevibus Horarum, & versiculis ad Magnificat*. Præcedentia Decreti verba, nempe *In Responsoriis Matutini & Laudum*, difficile est explicare; ad Laudes enim nullum Responsorium habetur, & nullum in toto Matutino præter Responsoria, quæ post lectiones dicuntur; at cum hæc in fine *Alleluja* non habeant, neque in festo ipso, de iisdem procedere non potest dispositio, utpote quæ intendit indicere silentium versus *Alleluja*, qui in festo dicatur, subdit namque, *ut recitatur in Festo SS. Sacramenti*. Patens est itaque, quod *Versiculorum* vice *Responsoriorum* nomen in Decretum irrepsit, nisi fortasse Responsoria appellentur, eo quod positiva parte versiculi, per partem alteram eidem respondetur. Ceterum utraque pars censetur eumdem versiculum efformare, *versiculi* appellatione venit juxta Rubricas, & a præsenti Decreto ipso *versiculus* dicitur, dum *in versiculis ad Magnificat* tacendum esse *Alleluja* mandatur.

IV. Quod autem *Responsoriorum* vice *versiculi* substitui, & legi debeant, ineluctabile en argumentum. In Matutino nonnisi versiculis additus in festo habetur versus *Alleluja*, in laudibus vero & antiphonis, & versiculo. Si Responsoriorum loco *Antiphonas* substitui magis arrideat, jam vides, quod perperam in Decretum invecta statim est vox *Matutini*, utpote quod nullas habet Antiphonas cum additione *Alleluja*; hinc cum soli versiculi, qui post psalmos in quodlibet nocturno dicuntur, teneant *Alleluja*, & hinc versus addatur etiam versiculo, qui ad laudes post hymnum ante Antiphonam ad Benedictus recitatur, proculdubio luce meridiana elucescit, quod *Responsoriorum* nomine veniunt, vel substitui debent *versiculi*.

V. At quid dicendum de *Alleluja*, quando in fine antiphonarum habetur? Tacendusne erit versus hic, vel retinendus? Præsens Sanctio ejusdem silentium non indicit, adeoque est retinendus; ut enim habet præcedens Decretum, recitandum est, *ut in die solemnitatis ejusdem*, quod intelligi debet in iis omnibus, quæ per Rubricas, aut Decreta non sunt aliter disposita; si autem Sanctio præsens id voluisset, utique expressisset, uti expressit de versu *Alleluja*, qui in versiculis, & Responsoriis habetur.

CAPUT XXV.

De Festis affixis Diebus mobilibus.

I. Ex hujusce rationis festis alia sunt, quæ universali Ecclesiæ sunt concessa, & hæc priorem nostram fortiuntur considerationem, posteriorem vero, quæ ex iisdem concessa sunt Regnis, Ditionibus, & adhuc particulari alicui Civitati, vel

loco.

loco. Cum Dominicis sint affixa, aut feriis, & hæ sint officia mobilia, quatenus non stato aliquo die semper recurrunt, sed modo uno, modo altero, prout fert Ecclesiasticus annus, eadem de causa & festa, de quibus agimus, inter festa mobilia computantur. Quæ Ecclesiæ universali reperiuntur concessa, sunt Festa SS. Nominis Jesu, ejusdemque SS. Matris Mariæ, S. Joachim Patris Deiparæ, & Rosarii ejusdem B. Mariæ, quæ vero particularibus locis, & ditionibus, plurima admodum, a quorum recensione propterea abstinemus. De Festis SS. Nominis Jesu, & Mariæ plura jam egimus, & nonnulla adhuc infra tractabuntur, de Festo S. Joachim in capite de Sanctis veteris Testamenti reservamus agere, & de Rosarii festo sermo suscipietur. Quasi inter festa ad libitum, quatenus impedita in proprio die, censita sunt in alium transferri non posse, & adhuc eorumdem aliqua ex concessis particularibus locis translatione non gaudent, rejecta fuere festa diebus mobilibus affixa, & sane quæ ex iisdem particularibus locis extant concessa, termini facultativi, quibus constant eorumdem Indulta, officiis de non præcepto, seu ex privilegio aggregare videntur; & hæc est causa, ob quam, videlicet ad dictorum pleniorem notitiam, de præfatis festis nunc sumpsimus agere.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CXCVII.

Officium proprium SS. Nominis Jesu ab omnibus Christifidelibus, qui ad horas canonicas tenentur, sub ritu duplici 2. classis Dominica 2. post Epiphaniam recitari, & Missam respective celebrari debere indulsit S. R. C. 29. Novemb. 1721. *annuente Innocentio XIII. 20. Decembris ejusdem anni*, Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 263.

I. SOlemne apud Hebræos fuisse, octavo die, quo circumcidebatur puer, nomen imponere, ex cap. 1. Lucæ luculenter eruitur; *Et factum est in die octava venerunt circumcidere puerum, & vocabant eum nomine Patris ejus Zachariam. Et respondens Mater ejus dixit: Nequaquam, sed vocabitur Joannes*. Certius adhuc id est de Christo, cui eodem tempore, & occasione venerabile *Jesus* nomen impositum fuisse. Lucæ 2. diserte traditur: *Et postquam consummati sunt dies octo, ut circumcideretur puer, vocatum est nomen ejus Jesus, quod vocatum est ab Angelo, priusquam in utero conciperetur*; Angelus enim, qui Mariæ annuntiavit Divini Verbi incarnationem, & nomen præscripsit, quo natus Filius esset appellandus: *Ecce concipies in utero, & paries Filium, vocabis nomen ejus Jesum*.

II. Nostrum non est, hic referre plurima, quæ de admirabili hoc nomine, in quo juxta Pauli monitum *Philip.* 2. omne genuflecti debet Cælestium, terrestrium, & infernorum, a Sanctis Patribus, Doctoribusque passim exarata inveniuntur, quare ad ponderandum nos dumtaxat facimus, quod in Circumcisionis festo una & præfatum nomen veniebat excultum, & hæc est causa retardatæ festivitatis in ejusdem honorem institutæ. Quoniam autem ea die in celebratione octavæ Nativitatis Dominicæ, & puerperii Deiparæ, de quo cum parum in Nativitate actum fuerit, plura in divino illius diei immixta sunt officio, admodum occupata est Ecclesia, non immerito putavit aliam ejusdem præcipuo cultui diem destinare, uti idipsum simili de causa præstitit de festo Corporis Christi. Hunc ad effectum dies 14. Januarii, utpote quæ est prima non impedita post officia octavarum tunc occurrentium, primum delecta fuit, in primam Dominicam post easdem octavas postea immutata, quando idem festum a particularibus locis, & Religionibus ad universalem transiit Ecclesiam, ut ratione occurrentis feriationis festivitas celebrior fieret, atque solemnior.

III. Tametsi non desint, qui Bernardino de Bustis antiquius faciunt hoc festum, ut refert Bollandus *tom. 1. Jan. pag. 993.*, nos tamen eumdem credimus fuisse auctorem, quatenus omnem navavit operam, ut tanti nominis cultus particulari officio in Ecclesia haberetur, officium ipsum composuit, hoc Sixto IV. & Innoc. VIII. pro approbatione obtulit, idque obtinuit a Clem. VII., qui die 25. Febr. 1530. a Religione Seraphica, cujus ille alumnus erat, pro die 14. Januarii recitandum indulsit, & Wadingo teste *in Annalibus ad annum* 1530. *num.* 10. *&* 11. *tom.* 8. Ab hoc Regulari Ordine ad alios, Ecclesias plurimas, & Dominia, & tandem procurante Carolo VI. Imperatore, sub Innocentio XIII. ad universalem devenit Ecclesiam pro Dominica 2. post Epiphaniam, in cujus celebratione tam quoad diem, quam quoad qualitatem officii cum eadem Ecclesia universali se se conformare debere præcedentes indultarios jam dicebamus exponentes Decretum ultimum capitis 12.

IV. Quod festum ita affixum non est prædictæ Dominicæ secundæ, ut si hæc per supervenientem Septuagesimam anticipanda sit, una itidem anticipari debeat, sed magis transferendum (idem est, si in dicta Dominica occurrat festum altioris ritus) sit in alteram diem, & in quam, & ad in hac immutationem subeat, late ostendunt, quæ exponentes Decr. 1. cap. 10. tradebamus.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CXCVIII.

Quando ob Festum SS. Nominis Jesu contingat transferri aliud officium duplex 2. classis inferioris dignitatis, de eo debet fieri prima die non impedita. S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 330.

I. PRoculdubio extraneum Capiti existit Decretum, nihilominus hic exponi susceptum ob affinitatem quamdam cum SS. Nomine Jesu, cujus privilegium, quod suæ repositionis habet in die 28. Januarii in casu translationis, credidere nonnulli participari posse ab officio duplici 2. classis inferioris dignitatis, dum in casu simultaneæ occurrentiæ a festo ejusdem SS. Nominis contingit expelli. Sacra tamen Congregatio transferendum hoc esse censuit in primam diem non impeditam juxta Rubricarum mandata, nec privilegium præfatum eidem voluit esse commune. Et quidem cum hujusmodi privilegium SS. Nomini fuerit factum ob incovenientiam, quam habet cum Quadragesimali tempore, intra quod alias quandoque transferri deberet, alteri non debuit fieri festo, quod talem inconvenientiam non habet. Videantur, quæ dicta sunt in Decretum 1. cap. 10.

DECRETUM III. CAPITIS, IN ORDINE CXCIX.

Festum Nominis B. M. V. celebrari Dominica infra octavam Nativitatis ejusdem B. M. V. sub ritu duplici majori quotannis in Ecclesia universali ab omnibus utriusque sexus Christifidelibus tam Sæcularibus, quam Regularibus, qui ad horas Canonicas tenentur, demandavit S. R. C. 20. Novembris 1683. *approbante Innocentio XI. die 25. ejusdem mensis, eodemque anno*; sub die vero 5. Febr. 1684. approbavit eadem S. R. C. Missam propriam, necnon officium, Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 148.

I. A Recensione eorum, quæ in laudem SS. Nominis Mariæ passim congesta inveniuntur, susceptum institutum nos cohibet abstinere, ad quod ut proprius accedamus, noscimus in ejusdem honorem ab anno usque 1513. Conchæ festum, Apostolica interveniente approbatione, sub ritu duplici celebratum fuisse magna devotione, & solemnitate. Pius V. in sua reformatione & hoc sustulit festum, inibi propterea deinceps sub una commemoratione excultum, quod postea procurante Petro Deza Cardinali a Sixto V. litteris sub datum 16. Januarii 1587., ab Hyppolito Maraccio *in Purpura Mariana cap.* 14. §. 14. per extensum relatis, sub ritu duplici, ac proprio officio, ad novam precandi formam accomodato, restitutum fuit pro die 17. Septembris, tamquam prima non impedita post octavam Nativitatis Deiparæ, haud idonea reputata die ipsa octava Nativitatis, in qua Conchæ præfatum festum celebrabatur. Ad Toletanam exinde transiit Ecclesiam, postea ad Ditiones Hispaniarum Regis, & hinc ad plura alia loca, & Religiones, sed in postremis his coli consueverat die 20. ejusdem mensis, attenta opinione eorum, qui a Judæis nomen feminis censebant imponi consuetum die quintodecimo ab earumdem nativitate. Ab Augustinensibus tamen ex indulto Clem. X. die 20. Octobris colebatur, utraque ex memoratis diebus per officia Sanctorum indigenarum occupata.

II. Innocentius denique XI. in memoriam insignis victoriæ ab armis Christianis sub ejusdem Virginis præsidio de Turcis reportatæ, & Civitatis Viennæ in Austria ab arctissima eorumdem obsidione solutæ, præfatum festum pro Dominica infra octavam Nativitatis ejusdem sub ritu duplici majori extendendum esse censuit ad Ecclesiam universalem die 20. Novembris 1683., Sacra Rituum Congregatione Missam, & officium approbante die 5. Februarii 1684. super cujus festi celebrationem quoad diem, qualitatem officii, & Indulgentias, cum quibus Hispaniarum Regnis fuerat concessum, cum apud præcedentes Indultarios exortum fuisset dubium, a Sacra eadem Congregatione & diremptum fuit, ut in Decreto 1. cap. 12.

III. Non defuere tamen, qui Innocentianæ Constitutioni oblocuti sunt, quasi nomen Mariæ æquaret Nomini Jesus, illique decerneret latriæ cultum, qui solus nominibus præstari posse videtur, solique Deo debitus est, creaturis, earumque nominibus penitus incommunicabilis, cum *nullum aliud nomen*, quam Jesus, *sit sub Cælo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri*. Act. 4. 12. Verum has oblocutiones dissiparunt statim responsiones validæ, per quas invicte demonstratum extitit, rationes omnes illas, quæ Sanctorum invocationem, & cultum licitum, nobisque faciunt proficuum, etiam venerabile efficere Mariæ nomen, non quidem vi Divinitatis, aut operaæ redemptionis, cujusmodi venerabile est nomen Jesus, & nullum creaturæ esse potest, sed vi validioris intercessionis præ ceteris Sanctis, vi cujus præ istis & institui decuit speciale festum in honorem ejusdem SS. Nominis. Hac de re agunt egregie Battaglini *tom. 4. Annal. ad annum* 1684., & Baillet *ad diem 8. Septemb.*

DECRETUM IV. CAPITIS, IN ORDINE CC.

Si Festum Exaltationis SS. Crucis occurrat in Dominica infra octavam Nativitatis B. M. V., in qua celebrandum est Festum SS. Nominis B. M. V., tunc officium Nominis B. M. V. transferendum est ad primam diem festo novem lectionum non impeditam. S. R. C. 20. Julii 1686. *in una dubior.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 153.

I. FEstum Exaltationis SS. Crucis cum in ritu æquet festum SS. Nominis, & in dignitate præcellat, dubium non est, quod in occursu præferentiam debet habere. Non tamen propterea Festum SS. Nominis omittendum esse, nos edocet Sanctio, sed *transferendum*; hinc volumus ea festa universalis Ecclesiæ, licet diebus Dominicis affixa, translationem subire, quoties in propria Dominica impediuntur; & præfer-

tum

tim quia nedum præsens translationem statuit Decretum, sed etiam alia propemodum infinita, tum speciatim de eodem festo SS. Numinis, ut vidimus in capite de octavis, tum etiam generatim de quibuscumque aliis festis Ecclesiæ universalis, quæ diebus Dominicis sunt addicta, ut superius, & alibi non semel ponderavimus. Et quidem cum per terminos præceptivos reperiantur demandata, exceptio fieri non potest Rubricis, quæ officiorum hujusmodi in casu impedimenti indiscriminatim committunt translationem.

DECRETUM V. CAPITIS, IN ORDINE CCI.

Quotiescumque occurrerit apud Franciscanos dies octava S. Rosæ Viterbiensis in Dominica infra octavam Nativitatis B. M. V., fiat officium de dicta die octava, protracto ulterius festo SS. Nominis ejusdem B. M. V. S. R. C. 22. Januarii 1706. *in una Jan.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 244.

I. PRimæ dantur diei octavæ in occursu cum Festo SS. Nominis, & quid unquam frequentius in capite de octavis? Translatio autem conceditur festo SS. Numinis, & en confirmata iri, quæ dicebamus in præcedenti Decreto de translatione festorum Ecclesiæ universalis affixorum diebus Dominicis.

DECRETUM VI. CAPITIS, IN ORDINE CCII.

Festum, & officium SS. Rosarii B. M. V. Clemens XI. extendit ad Ecclesiam universalem sub ritu duplici majori de præcepto, quolibet anno recitandum in prima Dominica Octobris, ut videre est in ejusdem Pontificis Bulla, quæ incipit *Cum alias &c.*, & habetur sub num. 25. in Bullario particulari dicti Pontificis. Ita die 3. Octobris 1716. Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 258.

I. PIUS V. in Martyrologio Romano Commemorationem S. Mariæ sub titulo *de victoria* quotannis fieri jussit die 7. Octobris, ut perinsignis victoriæ apud Enchinadas Insulas eadem die anno 1571. Deipara adjuvante de Turcarum Tyranno reportatæ, perenne foret monumentum. Gregorius XIII. eamdem ponderans victoriam fuisse relatam Dominica prima Octobris, qua sodalitates SS. Rosarii supplicationes pro Principibus Christianis contra Turcas agebant, his precibus pie censuit adscribere acceptam, quare ut pro tam singulari beneficio Beatæ Virgini sub appellatione Rosarii perennes gratiæ ubique terram haberentur, in Ecclesiis omnibus, in quibus Altare Rosarii foret, prima quaque Octobris Dominica officium ritu duplici majori celebrandum indixit die 1. Aprilis 1573. Clemens X. die 26. Septemb. 1671. ad loca omnia Hispaniarum Regi subjecta, etiam pro Ecclesiis, in quibus Altare Rosarii non esset constructum, præfatum extendit officium, quod deinde per Sacram Congregationem propagatum extitit ad alias plurimas Provincias, Ditiones, & Ecclesias.

II. Leopoldo Imperatore procurante a S. R. C. Decretum prodiit pro extensione ejusdem officii ubique terrarum, sed Innocentio XII. tunc Romano Pontifice e vivis sublato, substitit Decreti executio, cui & restitit ejusdem successor Clemens XI., donec ab exercitu Caroli VI. Imperatoris reportata in Hungariæ Regno de Turcis insigni victoria, Insulaque Corcyrensi ab obsidione soluta, ulterius resistendum non esse existimavit, sed Decretum approbans, universali Ecclesiæ prædictum tradidit officium, cujus lectiones, cum ex quodam sermone S. P. Augustini forent depromptæ, Benedictus XIII. in alias proprias immutavit.

III. *Festum, & officium* memorat Sanctio; hinc cum nomine *festi* venire nequeat *officium*, alias absurda fieret locutio, redderet quippe *officium, & officium*, appellatione *festi* accipe *solemnitatem*, uti non infrequenter *festum* usurpatur, & in nostro casu quadrat admodum, in quo solemnitas, quæ ob victoriæ diem fieri deberet die 7. Octobris, & in Martyrologio Romano reperitur adnotata, ad Dominicam primam Octobris in perpetuum est asportata. Contendet quis forsitan *feriationem* venire, quod Gregorius XIII. ut supra festum Rosarii concedens, in Dominica præfata *sanctificandum* indixerit; at super hac re immorari non ducimus, quoniam cum Rosarii festum sit Dominicæ affixum, ejusdem feriatio adhuc in numero non esset, nec ad ejusdem translationem transfereretur, instar aliorum festorum de præcepto, quæ dum incidunt in diem Dominicam, quæ ex se festiva est, nec festivationem multiplicant, nec eamdem protrahunt ad diem, ad quam ipsa quandoque transferuntur.

IV. An Dominica, cui est addictum, sit, quæ prima in mense recurrit, an vero, quæ est proximior Kalendis Octobris, quæ juxta officii ordinem prima mensis dicitur, quæstio succederet, at in capite de Sanctis Angelis jam statuitur, hujusmodi Dominicarum numerum quoad similia officia ponenda, petendum esse a Dominicis, quæ in mense recurrunt. Et quantum ad præsens attinet, ineluctabile en argumentum. Gregorius XIII. primam Dominicam Octobris delegit, quia in eam tunc incidit dies 7. Octobris, utique autem esse non potuit Dominica proximior Kalendis, sed prima, quæ in mense recurrit.

V. Gavantus *sect. 7. cap. 12. num. 1.* refert Congregationis Decretum 6. Februarii 1638. determinans omissionem officii Rosatil, inhibensque ejusdem translationem, quando in propria Dominica impeditur. Verum hoc ideo, quia tunc non erat officium Ecclesiæ universalis, cujus rationis festa, licet Dominicis addicta, gaudent translationis commodo. Quatenus vero dictum Decretum tangit intransferibilitatem hujusmodi officiorum Ecclesiarum particularium, sua statim non carebit ponderatione.

DECRETUM VII. CAPITIS, IN ORDINE CCIII.

Quando aliqua ex officiis concessa, sunt recitanda in diebus Dominicis, verb. gr. de B. M. V. de Mercede, de SS. Rosario, de Patrocinio B. M. V., & si quæ alia sunt similia, si aliqua ex dictis Dominicis impediatur aliquando ab alio officio majoris ritus, vel dignitatis, in tali casu dictum officium ex supra concessis, non potest transferri ad aliam Dominicam, vel ad primam diem non impeditam, sed debet omitti. S. R. C. 20. Martii 1683. *in una Ord. Minor. Observ.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 139.

I. ELegantior, emendatior, atque conformior est exaratio hujusce Sanctionis, cujus meminit Meratus *sect. 3. cap. 10. num. 11.*, Pittonus *de sacr. rit. num. 968.*, ac Fagioli *Kalen. perp. ration. ad mensem Octobr. sub 2.* ✠ *pag. 261.*, videlicet: *Officia concessa pro aliquibus locis, quibus assignata est dies aliqua Dominica, si sit impedita alio festo altioris ritus, vel dignitatis, non sunt transferenda, sed omittenda.* Lectioni igitur Indicis, etsi ceteroquin alteri quoad rem concordet, ne acquiescas, sed mox adductæ adhære, & præsertim quia iisdem terminis legitur expressa in Rubricis Breviarii Franciscani *tit. 4. de Dominicis num. 55.*, ad cujus Ordinis petitionem Decretum emanavit.

II. Ab officiis affixis diebus Dominicis, & Ecclesiæ universali concessis, gradum facimus ad eadem officia, quæ particularibus locis repetiuntur indulta, tempore quippe emanationis præsentis Decreti nullum aderat ex officiis Ecclesiæ universalis diebus Dominicis addictum, ac officia quælibet, in quibus Decretum ponit exemplum, particularibus locis erant concessa, quando etiam lectio, quam dicebamus esse sequendam, diserte non diceret *Concessa pro aliquibus locis*. Uti autem præfatis officiis Ecclesiæ universalis in casu impedimenti beneficium translationis conceditur, sic beneficium illud denegatur officiis iisdem particularium locorum. Quod tamen nolumus universim accipias, sed cum limitationibus, quas eidem exporrigunt Sanctiones statim exponendæ, & nos unitim trademus exponentes Decretum decimum hujusce capitis.

III. Operæ pretium ducimus adnotare, quod tunc temporis Festum B. M. de Mercede erat ex officiis addictis diebus Dominicis, nempe Dominicæ proximiori Kalendis Augusti, nunc factum est festum Ecclesiæ universalis, & diei statæ, scilicet 24. Septembris est addictum, quare de eodem duplici de causa non amplius procedit Decretum, & qua nempe non est ex officiis affixis diebus Dominicis, & qua est officium Ecclesiæ universalis; qua de causa subtrahitur a dispositione Decreti etiam Festum Rosarii, licet diei Dominicæ sit addictum, unde ex exemplis, quæ producit, locum dumtaxat nunc habet Sanctio in Patrocinio Deiparæ, ubi addictum est diei alicui Dominicæ, non ubi statam assequitur diem mensis.

DECRETUM VIII. CAPITIS, IN ORDINE CCIV.

D. Bartolommeo Calimani Piovano della Chiesa Parrochiale, Collegiata, e Matrice di S. Maria Zebbenigo di Venezia, umilmente rappresenta all' Eminenze Vostre, come è stato concesso dalla Santa Sede alla Serenissima Repubblica di Venezia l' indulto di celebrare la Messa, e recitare l' offizio del SS. Redentore ogni anno nella terza Domenica di Luglio; e perchè in detta Domenica è sempre assegnato il giorno della Dedicazione della sua Chiesa, essendo doppio di prima classe, e l' offizio suddetto doppio ordinario, supplica, e domanda all' Eminenze Vostre, *se deve trasferire il suddetto offizio del Redentore in altro giorno non impedito*. Et S. R. C. rescribendum censuit, *transferendum esse officium SS. Redemptoris juxta Rubricas*. Die 27. Febr. 1723. Hoc Decretum indicatur a Merato in Indice Decr. Brev. num. 265., & apud nos habetur in authentica forma.

I. CUM Populus Venetiarum dira pestilentia vexaretur, voto facto invisendi quotannis Templum in honorem SS. Redemptoris a fundamentis Publicæ magnificentia pietatis extructum, anno 1576. extincto morbo summa totius Civitatis lætitia, pristinæ incolumitati se vidit restitutum. In accepti beneficii monumentum, & gratias Dominica tertia Julii quotannis in memorata Ecclesia cum magna pompa, & solemnitate celebrabatur festum ejusdem SS. Redemptoris, quod ut celebrius fieret, cultusque erga Servatorem nostrum augeretur in dies, ad instantiam Serenissimæ Venetiarum Reipublicæ Sacra Congregatio 25. April. 1722. officium sub titulo SS. Redemptoris a toto Clero prædictæ Civitatis in prædicta Dominica ritu duplici minori recitari posse indulsit. Quod festum 26. Augusti 1724. ad totum Dominium fuit extensum, 27. Jan. 1729. ad ritum duplicem majorem, & 15. Sept. 1731. ad ritum duplicem 2. classis evectum, ac demum 6. April. 1737. cum octava in prædicto toto Dominio recitari concessum.

II. Apud Ecclesiam S. Mariæ Zebbenigo impediebatur quotan-

tannis hoc festum ab officio Dedicationis, hinc quia dubitabatur, num quia Dominicæ affixum, jure translationis gauderet, Congregatio Rituum consulta fuit, quæ rescripsit, *esse transferendum juxta Rubricas*. Arbitratur Pittonus *num.* 140. speciale hoc esse Indultum, adeoque hinc nihil commodi posse reportari in favorem translationis festorum Dominicis addictorum; at fallitur profecto, quia petitio non processit pro gratia, sed super jure translationis: *supplica, e domanda, se deve trasferire il suddetto offizio del Redentore in altro giorno non impedito;* quare dum *transferendum esse* rescribitur, specialis non fit gratia, sed solum declaratur, quid jure fieri debeat, unde consulto & additur *Juxta Rubricas* nisi mavis, id denotare, transferendum esse in primam diem non impeditam sicuti disponunt Rubricæ, & non in subsequentem Dominicam.

III. Superest perscrutemur decisionis causas, ut quid in similibus attentari queat, inde inferamus. Prima esse potest *perpetuum impedimentum*, vi cujus alias de festo numquam fieret, & Indultum redderetur inane. Approbari videtur hæc causa a præcedenti Decreto, quod dum omissionem demandat, tenet dictionem *Aliquando*, fortasse ut denotet, solum ea officia, quæ accidentario, non quæ perpetuo impediuntur, omissioni esse obnoxia, unde & sequens Decretum Patrocinium S. Joseph perpetuo impeditum donat beneficio translationis.

IV. Sit secunda, quod est ex officiis *ad petitionem Principum* concessis, quæ juxta Decretum 2. cap. 8. sunt de præcepto, & sic translatione gaudentia. Quod Decretum diserte quidem non loquitur de officiis affixis diebus Dominicis, bene vero implicite, cum de officiis ad petitionem Principum concessis universim disponat, nec refragentur duo statim exponenda Decreta.

V. Tertia, quod *communi de causa* est inductum, ad gratiarum scilicet actionem pro communi beneficio; æquum enim non esse videtur, quod hujusmodi deperdantur officia, nec integrum, si impedimentum sit apud omnes Indultarios, ut coromunia vota exolvi queant, nec in partem, si impedimentum duntaxat afficiat Ecclesiam aliquam, ne dum ceteræ loci Ecclesiæ in debitas se profundunt laudes, ipsa sola quasi beneficii immemor taceat. Reliquum foret definire, cui ex hisce causis innitatur Sanctio, ac illationes facere; sed de his agere in Decreto decimo Capitis reservamus, contenti pro nunc adnotare, quod translatione donatur festum tempore, quo nondum erat officium Dominii, sed solius Civitatis Venetiarum, ut ex Datis Decretorum quisque facile colliget.

DECRETUM IX. CAPITIS, IN ORDINE CCV.

Cum in tota Hispania sit concessum, ut tertia Dominica post Pascha celebretur Festum Patrocinii S. Joseph sub ritu duplici, ex parte Reverendiss. Archiepiscopi, & Capituli Ecclesiæ Metropolitanæ Hispalensis quæsitum fuit, si cadat illa die Festum majoris ritus, an Festum Patrocinii sit transferendum ad aliam diem? Et responsum fuit, transferri posse; ita tamen ut pro dicto festo Archiepiscopus assignet certam aliam diem, quæ non sit Dominica fixa. S. R. C. 26. Novembris 1735. *in Hispalen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 279.

I. TRanslationis favor declaratur Patrocinio S. Joseph, etsi sit ex officiis addictis diei Dominicæ. Ubi autem Festum Redemptoris erat officium solius Civitatis, Patrocinium S. Joseph est officium totius Hispaniæ, quare translationis beneficio donari videmus etiam officia Regnorum, & Dominiorum. An in casu autem accidentarii, vel solum perpetui impedimenti? Si petitio attendatur, *Si cadat illa die &c.*, utrumque casum apta est amplecti, si responsio, *Ita tamen, ut assignet certam aliquam diem &c.*, patens est, pro casu solius perpetui impedimenti procedere, cum assignandam edicat dicto festo certam diem aliam, quod regulariter non præstatur nisi officiis perpetuo translatis, & nonnisi particulari de causa, quam in Patrocinio S. Joseph non agnoscimus, privilegium accidentariæ immutationis, aut repositionis in certa die aliqua festis conceditur, ut festis SS. Nominis Jesu, Purificationis, & Septem Dolorum Deiparæ, videlicet ob inconvenientiam, quam illa servant cum Quadragesimali tempore, hoc cum Paschali. Idipsum est de Festis SS. Annunciationis, S. Benedicti, ac S. Joannis Baptistæ, quæ immutatione accidentaria quidem gaudere diximus, sed particularem ob causam, quæ immutationis privilegium ceteris festis incommunicabile reddit sine speciali Decreto.

II. Fallimur tamen, si non sit, qui contendat, verba illa *Ita tamen, ut pro dicto festo assignet certam aliquam diem*, importare conditionem, sine qua beneficium translationis in Patrocinium S. Joseph non derivet; at sciendum est, quod dubium aliud ex parte Archiepiscopi, & Capituli Hispalensis, de quo egimus in Decr. 11. cap. 9., simul declarari propositum fuerat, nempe super facultate assignandi diem fixam Sanctis perpetuo translatis, quæ cum concessa fuerit, subdendum existimavit Congregatio, *ita tamen, ut pro dicto festo Archiepiscopus assignet certam aliam diem, quæ non sit Dominica fixa*, ne putaret Archiepiscopus, fas sibi esse, Patrocinio S. Joseph, quod in concessione sua Dominicæ est alligatum, Dominicam alteram pro statione perpetua assignare.

III. Ex quo per Decretum assignanda decernatur *certa alia dies*, non *prima non impedita*, liberum apparet, Sanctorum immutationem in quamlibet diem facere, & non necessario in primam non impeditam. At sufficienter id non eruitur ex Decreto, quod eatenus *certam diem* notat, quatenus cum ageretur de immutatione festi affixi diei Dominicæ, quæ modo una, modo altera die occurrit, in individuo determinari non poterat prima dies non impedita. Attamen non refragamur, primæ diei inimpeditæ alligatam non esse Sanctorum immutationem, sed & in altera fieri posse, quoties congrua, & rationabilis non deest ratio aliqua, ut late tradidimus in Decreto ultimo cap. 9.

IV. Reliquum est statuere, cuinam diei consignari debeat Patrocinium S. Joseph, & crederemus, bene determinatam iri primam diem non impeditam, in quam regulariter fieri debet Sanctorum immutatio, post dies omnes, in quas incidere potest Dominica tertia post Pascha, cui est addictum, ne quandoque eveniat prius celebrari Patrocinium, quam Dominicam, a qua translatum censetur, adeoque primam diem non impeditam post diem 16. Maji, ad quam protrahi usque potest prædicta Dominica tertia. Congruentior est ista agendi ratio, cui tamen non censemus ita mordicus adhærendum, ut aliter fieri non possit, aut etiam quandoque non deceat, puta si Patrocinium ob consequentes dies plurimas impeditas valde differri deberet, & præsertim si hinc collocari, aut persæpe transferri posset extra Paschale tempus, cum ejusdem officio deficient antiphonæ secunda, & tertia nocturnorum, licet si hoc quandoque eveniret, ex ejusdem festo 19. Martii haud dubitemus posse suppleri. Hoc itaque in casu ejusdem immutatio bene anticipari poterit; non enim præfatum festum talem connexionem, aut relationem habet ad dictam Dominicam, ut nonnisi in ea, aut post eam recoli debeat. Ceterum quantum fieri potest, convenit, ut in die proximiori ad diem 16. Maji anticipetur, ut post eamdem Dominicam frequentior dicti festi celebratio fiat.

V. Decisionis vero causæ ferme sunt eædem, quæ præcedentis, scilicet perpetuum impedimentum, & instantia Principum. Fortasse deficit communis causa, nisi subroges specialem devotionem, quæ erga S. Josephum communiter viget in Hispaniis, quarum & est principalis Protector.

DECRETUM X. CAPITIS, IN ORDINE CCVI.

Non possunt transferri officia illa affixa certis diebus, quæ sunt concessa pro locis, & Ecclesiis particularibus ad eorum instantiam; at quando officia prædicta sint de præcepto pro aliquo statu, sicuti sunt officia plura B. M. V. concessa a s. m. Benedicto XIII. pro statu Ecclesiastico affixa certis diebus, transferantur. S. R. C. 5. Maji 1736. *in Einsidlen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 311.

I. GEneralis firmatur regula dignoscendi, quænam ex officiis affixis certis diebus patiantur, aut non patiantur translationem. *Certorum dierum* nomine non veniunt dies stati mensium, quibus officia addicta, etsi particularium locorum sint, dubium non est translationis beneficio gaudere; sed veniunt dies *aliqui;* qualis ejusdem vocis usurpatio apud Ciceronem legitur, & in nostro casu præfata vox stat pro *diebus Dominicis, & feriis*, elegantiori vocabulo sic utrisque expressis. Officia, quæ Benedictus XIII. de B. M. Statui Ecclesiastico demandavit, sunt Desponsatio, Patrocinium, Expectatio Partus, 7. Dolorum, B. M. de Monte Carmelo, & Translatio Domus Lauretanæ. Horum *plura* nuncupat Sanctio *affixa certis diebus*, & sunt Patrocinium affixum Dominicæ 2. Novembris, & Festum 7. Dolorum feriæ VI. post Dominicam Passionis addictum, plurali numero in duobus sufficientem verificationem habente, ut late tradunt Jurisconsulti, cetera omnia namque sunt addicta determinatis mensium diebus, quare in exemplum trahi non poterant. Dubium itaque non est, quod appellatione *officiorum affixorum certis diebus* veniunt officia quæcumque, quæ aut diebus Dominicis, aut feriis sunt alligata, unde Sanctio præsens latior est præcedentibus, cum etiam officia feriis addicta, in suo includat sinu.

II. *Quæ sunt concessa pro locis, & Ecclesiis particularibus*, translationis favore privantur; non itaque officia Ecclesiæ universalis, sunt hæc namque de præcepto, quorum naturam cum minime deperdant, per hoc quod certis sint diebus affixa, nec deperdunt beneficium translationis, quod iisdem elargiuntur Rubricæ, quarum dispositionibus officia censentur relicta, nisi in eorumdem indultis sit aliter expressum. Par autem non est ratio de officiis particularium locorum, quæ regulariter terminis facultativis conceduntur, & ex privilegio censentur, unde cum in suo esse pendeant ab arbitrio privilegiantis, nil vetat, eorumdem aliqua haberi, scilicet quæ certis diebus sunt affixa, quorum translatio sit inhibita.

III. *At quando officia prædicta sint de præcepto, transferantur;* non enim desinunt esse de præcepto ex eo, quod particularibus locis sint concessa, ut officiorum de præcepto privilegiis spolientur. Qua de causa idipsum procedet, quibuscumque, etiam individuis Ecclesiis, sint præfata officia concessa, in nihilum obstantibus voce illa *Pro aliquo statu*, & exemplo, quod in officiis *toto Statui Ecclesiastico* concessis Sanctio producit; hæc enim stant ad modum exempli, quod non restringit regulam, quam in oppositum iis, quæ præcedenter Sanctio statuerat, generaliter intendit per hæc verba firmare: *At quando officia prædicta sint de præcepto, transferantur.* Non siquidem officia constituuntur de præcepto per respectum ad personas, vel loca, quibus conceduntur, sed per terminos præceptivos, quibus eorumdem constant Indulta, quapropter officia sive statibus, aut Religionibus, vel alicui Civitati, seu loco sint de

præ-

præcepto concessa, continuo transferibilia sunt, tametsi certis diebus affixa.

IV. *Ad eorum instantiam*, scilicet locorum, & Ecclesiarum particularium, *concessa*. Digna, quæ ponderentur, sunt hujusmodi verba, quoniam nobis designant, officia præfata Regnis, Provinciis, aut particulari Civitati, vel loco, seu Ecclesiæ *ad horum instantiam* minime concessa, translatione gaudere; quare cum officia ad instantiam Principum, aut motu proprio a Summo Pontifice particularibus locis concessa, ad particularium locorum instantiam indulta non sint, translationem sustinebunt, etsi per terminos facultativos reperiantur concessa, ut tite ponderabamus in duobus præcedentibus Decretis, in quorum primo translatio decernitur festo SS. Redemptoris per terminos facultativos soli Civitati Venetiarum concesso, & in secundo Patrocinio S. Joseph toti Hispaniæ similiter concesso, quia ambo præfata festa ad instantiam respectivorum Principum concessa venere.

V. E contra quoniam Episcopus, Clerus, & Populus constant, & spectant ad loca respectiva, vel Ecclesias, officia prædicta ad eorumdem unitim, vel divisim instantiam concessa, translatione carebunt, quinimo & concessa ad instantiam Synodi Diœcesanæ, aut Concilii loci, cum non contineant nisi Clerum respectivum, aut Populum simul congregatum.

VI. An pro officiis Regnorum, Nationum, Provinciarum, aliorumque similium, licet ad eorumdem instantiam concessis, exceptio fieri possit, quæstio succedit, ad quam affirmative respondendum esse videtur, eo quod cum hujusmodi loca in suo claudant sinu loca plurima, Civitates, & Ecclesias, stricte loca, & Ecclesiæ particulates non sunt, ad quæ restringendum videtur Decretum, utpote gratiarum, & privilegiorum limitativum, quantumvis illa dici valeant particularia loca, & Ecclesiæ relate ad Ecclesiam Catholicam, & universalem. Verum Decretum hanc pati limitationem non credimus, procedit siquidem exponendo mentem aliorum Decretorum officia certis diebus affixa declarantium translatione non gaudere, quæ inter cum plurima sint lata pro officiis Regnorum, Provinciarum, aliorumque similium locorum, nostrum non est alias eisdem adhibere limitationes ultra eas, quas præsens adhibet Sanctio, videlicet ut non procedant de istis officiis, quoties aut sunt de præcepto, aut ad Ecclesiarum, vel locorum instantiam concessa non sunt.

VII. Hinc patet intelligentia Decreti 7. hujus Capitis, quod inhibens translationem officiorum affixorum diebus Dominicis, exemplum ponit in festis B. M. de Mercede, de SS. Rosario, & de ejusdem Patrocinio, quæ sunt ut plurimum officia Regnorum & Ditionum, videlicet quatenus in textu hæc exempla non desint, ut ibi dubitabamus ob dissimilem ejusdem lectionem, quam nonnulli verosimilius habent, ejusdem mentem esse restrictam ad præfata officia, quæ ad locorum, & Ecclesiarum particularium instantiam erant concessa. Similem adhibe expositionem Decretis aliis, infra referendis de festo 7. Dolorum, quæ omissionem hujusmodi officiorum in casu impedimenti demandant.

VIII. Potior urget dubitatio de hisce officiis, quæ Regularibus Ordinibus noscuntur concessa, & certe sub præsentis non cadunt inhibitione Decreti, quod dum vetat transferri festa *particularium locorum*, *& Ecclesiarum*, locum haud habet in officiis Religionum, quæ non efformant locum aliquem particularem, vel Ecclesiam, sed tamquam loca, & Ecclesiæ immunes, & exemptæ spectant ad locum illum, vel Ecclesiam, intra cujus confinia sitæ sunt. Differens tamen est ratio de iisdem officiis, quæ alicui Monasterio, vel Ecclesiæ Regulari forent concessa, nam hujusmodi officia nomen officiorum particularis loci, vel Ecclesiæ non effugiunt. Solutio a Decretis minime declinat, & licet nonnullas pati queat instantias, haud tamen ei deficit, unde se facile tueri valeat; si autem tibi haud plene arrideat, eidem te stare non cogimus.

IX. Limitationes, quas præsenti exporrigunt Decreto aliæ duæ rationes, quibus duo præcedentia inniti posse dicebamus Decreta, scilicet ut ea officia translationem patiantur, quæ alias ob perpetuum impedimentum semper vacarent, aut communis de causa sunt concessa, nos plene approbare non possumus, nec iisdem rationibus prædicta Decreta credimus innixa, sed magis quia talia officia ad Principum instantiam fuerunt concessa; nos enim præsentis Sanctionis tramites nolumus transilire, quantumvis extra probabilitatis metas rem non putemus esse constitutam.

DECRETUM XI. CAPITIS, IN ORDINE CCVII.

Festum Lanceæ, quod est approbatum ex Indulto in Germania, & celebratur feria VI. post Dominicam in Albis, si ob occurrentiam alicujus festi novem lectionum impediatur, transferri debet ad aliam feriam VI. intra tempus Paschale tantum. S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 289.

I. OTo Frinsingensis *lib. 6. cap.* 18. scribit de Lancea, quæ in Civitate Pragensi asservatur: *Lanceam quoque sacram quam Reges nostri hactenus habent, ab Arnulpho Lugdunensis Galliæ, seu Burgundiorum Rege minis extorsit Henricus*. Henricus nempe I. Imperator ab Arnulpho, alii legunt Rodulpho, Rege Burgundiæ dono recepit. An hæc fuerit Lancea, quæ Christi latus perforavit, affirmant Scriptores Germani, quos inter cæteros Henricus Rebdoff *ad annum* 1350., sed potissimum ejusdem fundamentum sistit in Indulto Innocentii VI. Germanis, & Bohemis facto, celebrandi festum in ejusdem honorem cum indulgentiarum elargitione pro visitantibus prædictam Reliquiam. Dubitant alii, eo quod Authores contemporanei, aut proximi temporibus Henrici I., nempe Abbas Uspergensis *in Chron. pag.* 153. Sigebertus *in Chron. ad annum* 929., Luitprandus Ticinensis *lib. 4. hist. cap.* 12., Auctor vitæ S. Gerardi Abbatis apud Surium *to. 5. die 3. Octobris*, aliique tradiderint, Lanceam ut supra Henrico donatam, fuisse Lanceam Constantini Imperatoris mirandi operis Clavis Christi crucifixi sanctificatam, quorum pars in ea esset inclusa.

II. Benedictus XIV. (quem felicitati Ecclesiæ suæ diu Deus sospitem servet) *de Canoniz. lib. 4. par. 2. cap.* 22. Romæ in Basilica Vaticana asservari asserit Lanceam, eamque esse probat *cap. 30. a num. 6. ad* 12., quæ Christi latus perforavit. Sic autem profert Lanceæ historiam. A S. Helena Jerosolymis inventa fuit, ibique asservata usque versus finem sæculi sexti, in quo Constantinopolim translata, in Templo S. Sophiæ fuit collocata, subinde ejusdem ferro cum parte Spongiæ, & Arundinis ad Ecclesiam S. Joannis de Petra ejusdem Civitatis asportato, cuspide autem cum parte itidem Spongiæ, & Arundinis ad Palatium Imperiale. Has, quas in Palatio asservabat, sacras Reliquias labente sæculo XIII. Balduinus Ærarii inopia compulsus, recepta pecunia, Venetis pignori dedit, quas cum Balduinus redimere non posset, Ludovicus Francorum Rex, Balduino ipso permittente, a Venetis redemit, in Franciam traduxit, & in Parisiensi Regia Capella adhuc custodiuntur; Ferrum vero Lanceæ in memorata Ecclesia S. Joannis remansit, donec subacta a Mahumete Civitate Constantinopolitana, per Bajazetti donum die prima Maji 1492. ad Civitatem Anconitanam asportatum, ad manus Innocentii Papæ VIII. devenit, a quo die ultima ejusdem mensis cum magna pompa, & solemni Processione in Basilica S. Petri fuit collocatum.

III. Quibus haud officit concessio festi, & Indulgentiarum quam de Lancea Christi præfatus Innocentius VI. Germanis fecit, ex ea siquidem, ponderat Raynaldus *ad annum Christi* 1354. *n.* 18., haud eruitur argumentum ad Apostolicum Indultum super identitate dictæ Lanceæ: *Quæ de Lancea, qua Christi latus transverberatum est, retulit Innocentius, hæc ex Caroli Imperatoris* (hujus nominis IV.) *relatione repetivit*. Quam ad rem consuli quoque potest Baronius *ad annum* 929., & quod majoris momenti est, nec Innocentius ipse asserit Lanceam ibi custodiri, sed quod dicitur haberi. En ejusdem verba.

IV. *Licet Lancea, & Clavi, aliaque Dominicæ Passionis salutaria Instrumenta sint a cunctis Fidelibus Christi ubilibet veneranda, & de ipsa etiam Passione in eadem Ecclesia solemnia annis singulis officia celebrentur, & fiant; dignum tamen, & conveniens reputamus, si de ipsius Passionis specialibus Instrumentis, & præsertim in partibus, in quibus Instrumenta ipsa dicuntur haberi* (notentur hæc verba) *solemne, ac speciale festum celebretur, & fiat*. Meræ itaque assertioni innixus, Innocentius VI. ad concessionem Festi Lanceæ devenit, delecta feria VI. post Dominicam in Albis, festo novem lectionum non impedita, unde Rubrica ejusdem officio præfixa: *Festum de Lancea, & Clavis Domini feria VI. post Dominicam in Albis (non impedita festo novem lectionum) recitandum per Germaniam*.

V. Qua feria impedita, de tribus instruimur, scilicet quod *transferri debet*, non ad primam diem non impeditam, sed *ad aliam feriam VI.*, non quamcumque, sed *intra tempus paschale tantum*. Quod *transferri debeat*, ex eo dilucidum fit, quod licet affixum sit feriæ mobili, ad instantiam Caroli IV. Imperatoris fuit concessum, cujus rationis officia jam dicebamus in præcedenti Decreto beneficio translationis gaudere. *Ad aliam feriam VI.*, quod contra Rubricas esse videtur, quæ festa, quæ transferuntur, semper ad primam diem non impeditam amandant. Res tamen ita non est, quoniam rigorosam translationem in præsenti casu non intervenire arbitramur, sed Festum Lanceæ in sua concessione addictum esse, non determinate feriæ VI. post Dominicam in Albis, sed indeterminate primæ feriæ VI. post dictam Dominicam festo novem lectionum impeditæ, instar officii de Corona spinea, cujus Rubricam infra adducemus; quare patens est, quod impedita prima ex præfatis feriis, Festum Lanceæ, vere non transfertur, sed in sequenti feria VI. non impedita censetur occurrens, & sic hac impedita, in reliquis; si enim in prima feria VI. foret occurrens, non a quocumque festo, in ea occurrenti abigeretur, sed solum a festo altioris ritus, unde Rubricarum mandata de translatione festorum opus non est in usum deduci circa Festum Lanceæ, quod a Decreto eatenus dumtaxat dicitur transferri, quatenus a prima feria VI., in qua non impedita, utile suæ repositionis spatium habere poterat, ad sequentem feriam VI. vi suæ concessionis rejicitur.

VI. Ecclesia in decernendis diebus pro festorum celebratione fortuito non ducitur, sed congruis semper movetur rationibus, & nonnunquam adeo congruitatem temporis inspicit, ut extra tale tempus festum celebrari non sinat, ut infra dicemus agentes de festo Dolorum. Lancea, & clavi ad feriam sextam, in qua Christi Corpus vulneraverunt, quamdam attinentiam habent, & servant relationem ad Dominicam Passionem, quæ in feria sexta legitur habita, & hac de causa præfatum festum *feriæ sextæ* addictum fuit; nulli autem determinate, sed primæ non impeditæ intra Paschale tempus, ne idem festum, quod ad omnes ferias sextas dicti temporis æquam congruitatem

habet, occurrenti festo alteri translationis incommodum sine causa deferret.

VII. *Intra tempus paschale*. Nonnemini festum Lanceæ, quod dolorosam nobis ingerit Dominicæ Passionis recordationem, inepte paschali tempori addictum videbitur, at licet Lancea Passionis prælatæ instrumentum fuerit, festum de ea est institutum, quatenus instrumento, quo Christus triumphavit in gloria juxta illud Lucæ 24. 26. *Nonne hæc oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam?* Quapropter bene eo tempore indictum est celebrari, quo Christi triumphum Ecclesia recolit, & adeo ut extra tale tempus nec deceat, nec possit protrahi, ut nobis apte indicat Sanctio per dictionem *Tantum*, quam subdit, quando etiam ipsum materiale officium ejusdem festi tempori paschali valde adaptatum non foret, & non contineret plurima, quæ extra tale tempus concinne non recitata venirent, unde Guyetus *lib. 1. cap. 12. quæst.* 8. nos monitos facit, quod quodlibet officium non est aptum natum, ut quocumque die, vel tempore ponatur.

VIII. Equidem Paschale tempus usque ad Festum SS. Trinitatis protrahitur, non sic tamen utile positionis spatium festi Lanceæ, sed in feria VI. ante Ascensionis festum expirare arbitramur, tres siquidem sequentes feriæ VI. per officium Ascensionis, & Pentecostes sunt occupatæ, adeoque haud aptæ suscipere festum illud, quod poni debet in die non impedita per occurrens festum, cujus nomine non incongrue venit etiam dies infra octavam.

IX. An festum Lanceæ poni impediatur per festum, si quod est translatum, descendimus inquirere, & negative reponimus. Tum quia Decretum habet *si ob occurrentiam alicujus festi &c.* & festum translatum non est presse occurrens in die, in quam transferri deberet. Tum quia Festum Lanceæ censetur occurrens in prima feria VI., *festo occurrenti* non impedita, adeoque ipsum eam feriam reddit impeditam, & sic ineptam suscipere festa translata, quæ in primam diem non impeditam a Rubricis rejiciuntur. Tum denique, quia festa translata hinc nullum persentiunt incommodum, uti eveniret festo occurrenti, amoto scilicet e proprio die, sed in qualibet æque die reponuntur.

X. Commoda ad rem est admodum fortasse Rubrica de officio Coronæ Spineæ, quam tenet Breviarium Carmelitarum: *Prima feria sexta post octavam Paschæ non impedita festo occurrente, fit officium de Corona Spinea Domini Nostri Jesu Christi. Quod si usque ad Ascensionem Domini omnes feriæ sextæ sint hujusmodi festo impeditæ, fiat officium de Corona Domini feria sexta intra illud tempus impedita festo inferioris ritus, hoc translato in aliam diem*. Quam Rubricam si festo Lanceæ accommodaveris, facile habebis, quomodo in ejusdem celebratione pro omni eventu te gerere queas. In casu autem plurium feriarum per festum ejusdem ritus impeditarum, transferes illud, quod in priori, a qua incipit urgere dicti festi positio, occurrit nullo habitu respectu ad minorem dignitatem accidentalem repertam in consequenti alia feria VI., Decretum siquidem solum ritum nominat, & accidentalis dignitas non attenditur, nisi in casu simultaneæ occurrentiæ. Quod si omnes feriæ VI. per festum altioris ritus occupatæ forent, quod ceteroquin admodum est evenire difficile, haud abnuimus in ceteras paschales ferias posse rejici, a festo Dolorum edocti quod etsi feriæ VI. eadem de causa sit addictum, nil vetat rejici in sequens Sabbatum Passionis, & non ultra. Quod intellige, dummodo dictæ feriæ non sint impeditæ, licet Dolorum festum immutationis privilegio in dicto Sabbato donatum fuerit, quod ad festum Lanceæ extendi non valet, quamvis alias omitti deberet. Non refragaremur tamen admodum illi, qui ut ejusdem festi repositioni consuleret, utile suæ repositionis spatium usque ad vigiliam Pentecostes habere censeret, durat quippe adhuc paschale tempus, cum quo congruitatem habere dicebamus.

XI. Universalis hinc id habes commodi, quomodo te queas in similibus concessionibus gerere; nec per hoc, quod festum aliquod sit addictum feriæ puta sextæ, si impediatur, in aliam feriam sextam erit transferendum, sed magis in primam diem non impeditam; quod enim hoc eveniat in festo Lanceæ, non est ratione addictionis ejusdem ad feriam VI., sed quia nullæ feriæ VI. determinate est affixum, sed vage pro prima non impedita concessum.

DECRETUM XII. CAPITIS, IN ORDINE CCVIII.

Si Festum Dolorum B. M. V. occurrat in aliud festum altioris ritus, transfertur in Sabbatum sequens; si vero concurrat cum festo Annunciationis ejusdem B. M. V., Vesperæ dicuntur de Annunciatione sine commemoratione de septem Doloribus. S. R. C. 3. Sept. 1672. ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 97.

I. T*Uam ipsius animam pertransibit gladius*, profetizans dixit Simeon de Maria, cum Filium suum ignominiis affectum, in Cruce morientem vidisset. De dubitationis gladio, quo ejusdem mens circa divinitatem Filii percussa fuisset, exponunt Origenes, & Auctor 127. quæst., quos tamen acriter reprehendunt Sancti Patres, qui *gladii* nomine communiter intelligunt immensum dolorem astantis Matris ad crucifixionem Filii, unde Augustinus epist. 149. alias 59. §. 33. *Tribulationem igitur gladii nomine significatam esse credibile est, quo materna anima vulnerata est doloris affectu*.

II. Quod Maria spasmum passa fuerit, affirmant nonnulli, & idipsum indicare videntur Ecclesiæ plurimæ sub titulo S. *Mariæ de spasmo* dicatæ. Cajetanus tamen *tract.* 13. *de spasmo B. V. M.*, cui universalius subscribunt ceteri, duplicem distinguit spasmi speciem, unam, in qua turbatur ratio, alteram, in qua servato rationis usu partes corporis adeo debilitantur, ut homo amplius stare non possit; & utrumque ablegat a Deipara tum ob dignitatem ejusdem Corporis, & Animæ, & gratiæ perfectionem, tum ob Evangelium, quod nobis illam designat *stantem* ad Christi crucem.

III. Verum etsi spasmum passa non sit, acerbos tamen dolores tulit, latiori vocabulo ob eorumdem gravitatem *spasmi* nomine indicatos, in quorum memoriam Ecclesia instituit festum, quod appellatum reperitur *Beatæ Mariæ de Pietate*, vel *de compassione*, aut *de spasmo*, & nunc communiter dicitur *Dolorum ejusdem*. Hoc festum primitus dicitur indictum a Concilio Constantiensi anno 1413. ac institutum contra Hussitas, qui imagines condemnabant Virginis, Filium mortuum inter brachia gestantis: *Ad gloriam sanctæ, & intemeratæ Virginis... necnon ad honorem illius angustiæ, & doloris, dum Redemptor noster in ara Crucis immolatus, Matrem Discipulo commendavit, præsertim ut adversus Hussitas... ut festum commemorationis præfatæ angustiæ, & doloris Beatæ Mariæ deinceps singulis annis feria sexta post Dominicam Jubilate, nisi aliquod festum eodem die intervenerit: & ex tunc prima feria sexta proxima subsequenti in primis Vesperis, Matutinis, aliisque horis, necnon in secundis Vesperis in Choro tantum, in omnibus Ecclesiis Provinciæ nostræ subjectis, secundum notas, & historias, & homiliam de eodem festo compositas solemniter celebretur*. Dominica *Jubilate* est Dominica tertia post Pascha, ab introitu Missæ, qui incipit *Jubilate*, sic dicta, instar Dominicæ 3. Adventus, & 4. Quadragesimæ, ac subsequentis Sabbati, quæ eadem de causa *Gaudete*, *Lætare*, & *Sitientes* dicuntur, quare pro feria VI. ad dictam Dominicam sequenti non impedita præfatum festum erat indictum, & ea impedita, pro subsequenti alia, quasi instar festi Lanceæ, de quo superius egimus.

IV. Postmodum vero ad alias sensim transiit Ecclesias, Provincias, Dominia, & loca; non quidem pro feria VI. præfata, sed pro feria VI. post Dominicam Passionis. Uti Filii, sic Matris passio quidem contigit in feria VI. Paraceves, at quia in hac feria in recolenda Christi Passione tota est occupata Ecclesia, in præcedenti feria VI. Dolores Virginis anticipavit, indixitque in feria VI., quia in feria VI. evenere, & intra Passionis tempus, ut eo tempore, quo Passionem Filii Ecclesia incipit colere, non præteriret Dolores Matris, quos passa fuit videns dolores Filii. At si ita est, cur in eadem feria a Concilio Constantiensi festum non fuit indictum? Quia Ecclesiæ disciplina intra Quadragesimale tempus nulla Sanctorum festa admittebat; Quadragesimæ autem illud præmittere, tempus visum est incongruum attento ordine Passionis Christi, quæ nondum inchoata censetur. At nonne incongruentius Paschale tempus, quod lætitiæ est, & gloriæ Christi? Ita quidem est, si attendatur, quatenus dolorosam præcise nobis ingerit recordationem Passionis Christi, sed non quatenus causa fuit gloriæ, & triumphi Christi, qua sub ratione recolebatur, instar eorum, quæ in præcedenti Decreto dicebamus de festo Lanceæ, & Coronæ spineæ, quod eadem de causa bene Paschali tempore fuit indictum. Quod si quæras, cur Dolorum festum usque ad feriam VI. post Dominicam tertiam fuit protractum, & non magis statim post octavam Paschæ, instar festorum Lanceæ, & Coronæ spineæ? Rationem nobis suggerit Evangelium ejusdem Dominicæ, quod meminit mulieris, quæ, cum parit, tristitiam habet, cum autem peperit, jam non meminit pressuræ propter gaudium, quia natus est homo in mundum; hoc autem allegorice intellectum fuit de Maria, quæ maximam quidem tristitiam habuit stans ad Crucem Filii, sed dolores ejus postea in gaudium conversi fuerunt propter Filii resurrectionem, & operatam Mundi redemptionem; in sequentem autem feriam VI., ut dicebamus, fuit festum protractum, ut Dominicali parceretur officio, cui olim major honor deferebatur, & ut dolores Virginis recolerentur in feria VI., in qua Deipara fuit eosdem passa.

V. De Mariæ Doloribus, quatenus celebrari indictis in feria VI. post Dominicam Passionis, non quidem in universali Ecclesia, ad quam anno 1727. dumtaxat extensi fuerunt, sed in particularibus Regnis, Ditionibus, & locis, præsens procedit Decretum, quod de iisdem statuit, *in sequens Sabbatum* esse transferendos, quando in propria feria per festum altioris ritus impediuntur. Quod ut alias decisis consonet, cum hisce limitationibus est accipiendum. Prima est, quod id universim sit verum relate ad loca quæcumque, quibus aut per terminos præceptivos, aut ad instantiam Principum idem festum fuit concessum secus vero quibus concessum extitit per terminos facultativos, & ad eorumdem locorum instantiam, & sic concordia ponitur cum Decreto 10. præcedentis Capitis, & 4. & 5. infra exponendis, quæ omissionem ejusdem demandant. Secunda est, quod transferri dumtaxat possit, & debeat in sequens Sabbatum non impeditum, & non ulterius, ut sequens declarat Decretum.

VI. Edocemur autem ulterius, quod in concursu festi Dolorum cum Annunciatione, *huic debentur Vesperæ*, & ita reapse altior exposcit ritus, & quod in hoc casu *facienda non est commemoratio de festo Dolorum*, & hoc innititur generali illi regulæ, quod de eodem in eadem parte officii fieri simul non potest officium, & commemoratio, qua de re late agimus in capitibus de commemorationibus.

D E-

DECRETUM XIII. CAPITIS, IN ORDINE CCIX.

Si Festum de septem Doloribus B. M. V., quod multis in locis celebratur feria sexta post Dominicam Passionis, impediatur ab officio altioris ritus, vel majoris dignitatis, transferatur in Sabbatum sequens non impeditum, & non ulterius. S. R. C. 26. Februarii 1693. ex Merato sect. 6. cap. 12. n. 4.

I. EX Data Decreti, & verbis illis, *Quod multis in locis celebratur*, patet ubertim, hic sermonem non esse de festo Dolorum, quatenus officio Ecclesiæ universalis, sed particularium locorum. Quatenus vero eidem in casu impedimenti beneficium translationis exporrigit, præcedenti conformatur Decreto, in cujus expositione jam limitationes dedimus, quæ itidem præsenti Decreto adhiberi debent, ut cum aliis, quæ omissionem præscribunt, conformitatem itidem teneat. Exponit vero præcedens Decretum in eo, quod dicit *in Sabbatum sequens non impeditum*, & Rubricis consonat, quæ festa translata ad primam diem non impeditam semper amandant. Quibus haud contrariatur accidentaria immutatio, quæ in sequenti Sabbato Dolorum festum, postquam redditum fuit officium Ecclesiæ universalis, donatum fuit ex particulari privilegio, quod in Decreto ultimo capitis explanabimus.

II. Dictio *& non ulterius* designat nobis ejusdem festi intransferibilitatem ad Paschale tempus, de qua agere in laudato Decreto reservamus.

DECRETUM XIV. CAP., IN ORDINE CCX.

Quando officium de septem Doloribus B. M. V. in feria VI. post Dominicam Passionis occurrit cum alio officio majoris ritus, tunc eo anno debet omitti, nisi tamen alibi S. R. C. aliter in concessione indulserit. Ita S. R. C. 20. Martii 1683. *in una Ord. Minor. Observ.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 240.

I. AMabo ægre ne ferat, si ad sequentis, cui præsens consonat, Decreti expositionem rejiceris; nonnisi enim inutili rerum repetitionem te lacesserem, si hic ulterius temorari auderem.

DECRETUM XV. CAPITIS, IN ORDINE CCXI.

Si in Feria VI. post Dominicam Passionis, in qua celebratur sub ritu duplici majori officium septem Dolorum B. M. V., occurrat festum primæ, vel secundæ classis, dictum officium non est transferendum, sed omittendum. S. R. C. 19. Junii 1700. *in Curien.* ex Merato in Indice Decr. Brev. numer. 219.

I. MEratus *sect. 6. cap. 2. num. 4.*, ut hoc, & præcedens Decreta conciliet cum aliis duobus præcedentibus, quæ festo Dolorum in sequenti Sabbato, & non ulterius concedunt repositionem, eadem de totali omissione autumat non esse accipienda, sed cum clausula *si sequens Sabbatum sit impeditum*. Bene quidem, sed non adhuc satis, nisi insuper addas, in iisdem sermonem esse de festo Dolorum, ubi in præcepto est positum, aut ad instantiam Principum concessum, non autem si ad instantiam particularium locorum, cujus rationis officia translatione non gaudent, neque in sequenti Sabbato seu die juxta Decretum decimum Capitis.

DECRETUM XVI. CAPITIS, IN ORDINE CCXII.

Benedictus Papa XIII. benigne indulsit, ut officium B. M. V. septem Dolorum pluribus Regnis, Dominiis, Civitatibus, ac Diœcesibus jam concessum, in posterum feria VI. post Dominicam Passionis ab omnibus Christifidelibus Sæcularibus, & Regularibus utriusque sexus, qui ad horas canonicas tenentur, sub ritu duplici majori recitari, & Missa respective celebrari possit, & debeat, servatis in reliquis Rubricis Missalis, & Breviarii Romani, ac ita in Breviario, & Missali Romano apponi mandavit præfatus Pontifex die 22. Augusti 1727. *in Decreto urbis, & orbis*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 269.

I. DEcretum adeo ex sola lectione innotescit, ut nos ab expositione cohibeat, nonnisi quippe ad Ecclesiam universalem extendit Dolorum festum, quod jam pluribus locis erat concessum, quare cum Decreta cuncta, quorum expositioni hucusque incubuimus, sint præsenti antiquiora, satis indubium redditur eamdem de Dolorum festo, quatenus officio particularium locorum, non Ecclesiæ universalis, dispositionem facere.

II. Habet Sequentiam quamdam, incipit *Stabat Mater dolorosa*, quæ deservit pro hymnis, & in hanc plus æquo, invehitur Thiers *tract. de superstitionibus tom. 2. cap. 8.*, quod in ea ad Crucem stantem Mariam lacrymasse asseratur, *Juxta Crucem lacrymosa*, quasi lacrymæ ejusdem constantiæ, & fortitudini non parum obsint. Verum quoniam ullo absque Mariæ præjudicio in ea lacrymas admittunt plurimi ex Sanctis Patribus, quorum auctoritates congerunt Novatus *to. 1. de eminentia Deipara cap. 18. qu. 4.*, Salmeronius *lib. 10. cap. 41.*, & novissime Benedictus XIV. *in annot. ad festa to. 1. par. 2. n. 12.*, ideo nec nos in Maria tunc temporis lacrymas admittere formidamus, quæ non semper fortitudini animæ, ac constantiæ contrariæ sunt, ut abunde nos edocet exemplum Christi, qui super Jerusalem, & super Lazarum flevisse legitur *Luca* 19. 41., & *Joann.* 11. 35.

III. Evenit nonnumquam ob concurrentiam cum festo altioris ritus, primam partem ejusdem Sequentiæ in primis Vesperis impediri, tu vero eam jungito parti, quæ ad Matutinum dicitur, exemplo ducto ab eo, quod præscriptum est fieri in hymnis SS. Martinæ, & Venantii, aut partem Vesperarum lege ad Matutinum, partem Matutini substitue ad laudes, & harum partem ad secundas Vesperas, quando his festum non caret, quemadmodum quasi similem subrogationem hymnorum mandavit S. R. C. 5. Maji 1736. pro festo S. Hermenegildi. Quis autem ejusdem sequentiæ auctor fuerit, Crasset Sancto Bonaventuræ illam tribuit. Communiter tamen adscribitur Innocentio Papæ III. magnæ doctrinæ viro, qua de re videri possunt Ludovicus Jacob *in Bibl. Pont.*, Oldoinus *in Ciacon.*, Pagius *to. 3. in vita ejusd. n.* 158., & Serry *exercit.* 54.

DECRETUM XVII. CAPITIS IN ORDINE CCXIII.

Cum officium B. M. V. septem Dolorum Ecclesiæ universali jam pro feria VI. post Dominicam Passionis assignatum, multoties in dicta feria VI. ob occurrentiam officii secundæ classis recitari minime valeat, propterea SS. D. N. Benedictus Papa XIII. ob specialem devotionem erga B. M. V. septem Dolorum, idem officium die Sabbati immediate sequenti, non obstante quod dicta die occurrat aliud officium alterius Sancti, dummodo non sit altioris ritus, ab Ecclesia universali in posterum celebrari, & festum Sancti occurrentis juxta Rubricas generales transferri mandavit die 25. Jan. 1729. *in Decreto Urbis, & Orbis*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 272.

I. VIX Dolorum festum ad universalem Ecclesiam fuerat protensum, quod anno insequenti 1728. per festum S. Joseph in propria feria impediebatur, nec in sequenti Sabbato reponi poterat, utpote tunc temporis impedito per occurrens festum S. Joachim; hinc cum ad lætitiam paschalem transferri minime congrueret, nec liceret, ejusdem celebrationi per translationem S. Joachim consulendum esse censuit Benedictus XIII. in notificatione quadam Romæ publica facta, incipit italice *Occorrendo nella feria sesta*, latine a Pittono *de sacr. ritib. n.* 1474. his verbis expressa: *Cum in feria sexta præsentis hebdomadæ Passionis occurrat Festum 2. classis Patriarchæ S. Josephi, & ideo non possit in illa juxta solitum recitari officium de septem Doloribus Beatissimæ Virginis, SS. D. N. Benedictus Papa XIII., cui valde est cordi cultus, ac devotio erga eamdem Virginem, præcipit, ut non aliter omittatur celebratio dicti officii de septem Doloribus; sed transferatur tam a Clero Sæculari, quam Regulari ad sequentem diem Sabbati, in qua occurrit festum S. Joachim, & hujus officium remitti inde debeat post octavam Paschatis juxta debitum translationum ordinem a Rubricis præscriptum*. Ita 13. Martii 1728.

II. Provisionali huic dispositioni generalem aliam, quæ totam premeret Ecclesiam, adjiciendam esse credidit, & licet respiciens ad Kalendarium Romanum, in quo dumtaxat ob occurrentiam festi 2. classis impedimentum evenire potest, exemplum ponat in casu occurrentis festi 2. classis, tu idem judicium facito, a quocumque Dolorum festum e sua feria abigatur, hocque in sequenti Sabbato reponi, juxta Rubricas translato festo, si quod in eo occurrit: *dummodo* tamen *hoc non sit altioris ritus*, bene subdit Decretum, quoniam in eodem Sabbato accidentariam quidem subit immutationem, occurrens censetur, sed cum plus juris in dicto assequi nequeat Sabbato, quam in propria habeat feria, si ab hac expellitur per festum altioris ritus, utique & ab eodem Sabbato.

III. Sed quid faciendum erit, quoties & in sequenti Sabbato utile suæ non reperit repositionis spatium? Omittendum; ad Paschale enim tempus transferri non potest, quare adducta Notificatio in rationem concessæ immutationis adducit: *Ut non aliter omittatur celebratio dicti officii de septem Doloribus*: si enim ad Paschale tempus transferri posset, quomodo unquam consequeretur ejusdem festi omissio, tametsi in sequenti Sabbato immutatione accidentaria donatum minime fuisset? Quam intransferibilitatem ad Paschale tempus jam etiam eidem fecerat Decretum 23. hujus Capitis per ea verba; *Transferatur in Sabbatum sequens, & non ulterius*; & ubertim ostendit incongruitatis ratio, quam ad idem habet tempus; non enim tale festum institutum fuit in memoriam Dolorum, quos Virgo passa est videns dolores Filii, quatenus hinc derivavit triumphus Christi, quo pacto institui non potuisset passionis tempore, & nil impedit celebrari in Paschali, quinimmo olim excultum fuit, ut supra ponderavimus, & adhuc ab Indultatis celebratur in feriis sextis non impeditis, sed in eo repræsentatur nobis Deipara una cum Filio auctualiter patiens sine præfato respectu, quare hujusmodi dolorosa recordatio minus convenit haberi Paschali tempore, quod summi gaudii est, & lætitiæ ob Christi resurrectionem, & operatam mundi redemptionem, & in quo Christus ab Ecclesia recolitur ut triumphans, & impassibilis, & præsertim cum hæc eodem tempore non evenerint, ut dicebamus exponentes Decretum 1. Cap. 12., ad quod Lectorem remittimus, ut discat, cur non obstante incongruitate, quam festum SS. Nominis Jesu habet ad Quadragesimale tempus, adhuc in hoc celebrari valeat, magis quam omitti debeat, secus vero Dolorum festum in Paschali tempore.

IV. Dices: Festum Dolorum a præcedenti Decreto concessum legitur *servatis in reliquis Rubricis Missalis, & Breviarii Romani*; hinc cum hæ ferant, festa, quæ transferri contingunt, in primam diem non impeditam indistinctim esse rejicienda, quomodo ad Paschale tempus transferri non poterit? Aut quomodo in sequens Sabbatum licet impeditum transferri unquam valebit? Et præsertim quia huic translationi reluctatur Decretum 23. Cap., quod addit *in sequens Sabbatum non impeditum*.

V. Ad 1. respondet Meratus *sect. 6. cap. 12. n. 4.*, verba illa *servatis Rubricis &c.* verificari, quatenus si simul occurrat festum aliud, hoc transfertur, si ritus inferioris sit, vel celebratur, si superioris, uti etiam in concurrentia festi Dolorum cum quocumque alio officio, non autem quoad translationem festi Dolorum ultra sequens Sabbatum, & per hanc limitatam translationem stare posse autumat opinionem Pasqualigi *de sacrif. novæ leg. to. 1. q. 279. n. 2.*, ubi asserit verba illa *Juxta Rubricas* in concessionibus reperta, importare facultatem transferendi. Verum etsi solutio ista in sua assertione a veritate non declinet, non tamen plene satisfacit, cum limitata transferibilitas non sit Rubricis conformis, sed illimitata, ad primam nempe diem non impeditam, quæcumque ea sit. Nos itaque dignam, quæ ponderetur, arbitramur dictionem illam *in reliquis*, quam Indultum festi Dolorum apponit, dum servandas Rubricas indicit: *Servatis in reliquis Rubricis*. Dictio hæc, nos edocet Menoch. *cons. 1020. n. 39.*, servandas designat Rubricas in omnibus, *aliquibus tamen exceptis*. Sed quæ erunt excepta, cum Indultum nullam teneat exceptionem; Audi. Indultum non est nisi extensivum festi Dolorum, quod jam pluribus locis erat concessum, quodque declaratum jam erat in solum sequens Sabbatum transferri posse, *& non ulterius*, & en exceptionem, quam implicite includit Indultum, & cujus vi ea verba inserta fuere *servatis in reliquis Rubricis*, & juxta solitum pronuntiatum non fuit, *servatis Rubricis*, vel *juxta Rubricas*; Indultum enim, quod est mere extensivum, quid novi non facit, sed solum antiquum jam aliis concessum, & prout concessum, aliis communicat, & participationem facit.

VI. Ad 2. ultro fatemur repositioni festi Dolorum in sequenti Sabbato, licet impedito, refragari Rubricas, memoratum Decretum 23., & insuper Indultum ipsum ejusdem festi, & opus fuisse ad effectum fieri speciale privilegium, uti reipsa factum noscitur per præsens Decretum, quod festo Dolorum Benedictus XIII. concessum voluit *ob specialem ejusdem devotionem erga B. Mariam septem Dolorum*, ut Indultum asserit, vel *ne aliter omittatur celebratio dicti officii*, quod ad tempus Paschale translatione non gaudet, quemadmodum cantat laudata Notificatio.

VII. Privilegium sane speciale, & præcipuum, quod in casu in sequenti Sabbato occurrens reddit Dolorum festum, & in eo inspiciendum est, ac si foret in propria feria VI., quare quibuscumque translatis majoris ritus præferendum, quinimmo dictum Sabbatum, si alicubi accideret haberi festum aliquod altioris ritus perpetuo translatum, ab ejusdem immutatione servandum est immune, & vacuum relinquendum, ne in casu translationis festi Dolorum, hujus repositioni obsistat, ut in similibus dicebamus, agentes de Festo SS. Nominis Jesu.

VIII. Officia particularia in paritate ritus, & dignitatis universalibus præponenda esse in occurrentia, alibi statutum manet; huic tamen generali regulæ exceptionem haud refragamur fieri posse in favorem festi Dolorum, cujus repositioni, & celebrationi si Decretum consulit per amotionem occurrentis usque festi; multo magis per non considerationem majoris celebritatis illius, quam in loco particulari habet festum, quæque vix in defectu cujuscumque alterius disparitatis attenditur. Dies octava, licet duplex minus sit, ratione suæ intransferibilitatis donatur præferentiæ privilegio super festum duplex majus, tu tamen & huic regulæ exceptionem facito in favorem festi Dolorum, aliorumque similiter intransferibilium; Dolorum enim festum in utroque casu alias omitteretur penitus, ubi in priori festum, quod amovetur, integre resumeretur, & in posteriori dies octava cum commemoratione saltem expleretur. Et sane quoad diem octavam cessat ratio facti privilegii, quia inde consequeretur omissio totalis alterius officii altioris ritus. Quoniam vero Rubricarum, & Decretorum dispositionibus quammaxime standum est, hæc ita dicta sunto, ut si præfatum festum particulare, aut dies octava occurrens in feria VI., celebrentur, translato Dolorum festo in sequens Sabbatum licet impeditum, dummodo non per festum altioris ritus; Si autem in hoc ob occurrentiam festi majoris ritus festum Dolorum celebrari nequeat, transferatur festum particulare, & dies octava cum sola commemoratione expleatur; quod itidem præstandum erit, quoties ob occurrentiam festi altioris ritus in feria VI., præfatum Dolorum festum in sequenti Sabbato immutatur, & occurrens censetur, si in hoc occurrat dictum festum particulare, aut apud particulares Indultarios dies octava. Casus facile evenire potest Genuæ, ubi die 18. Martii occurrit festum particulare duplex majus B. Mariæ de Misericordia, aut apud Benedictinos, qui ex particulari indulto etiam intra Quadragesimam octavæ S. Benedicti incumbunt. Decisio hujusmodi valde consonat cum sententia Secretarii Congregationis rituum, quam in Decreto 18. hujusce capitis superius retulimus; si enim ipse non obstantibus Rubricis existimavit officium faciendum esse de festo SS. Redemptoris duplici duntaxat ordinario cum commemoratione diei octavæ Dedicationis; & hoc ob solam uniformitatem cum reliquo Clero in officio ob publicam causam indicto, quid nos prohibet dicere, idipsum fieri posse in favorem officii septem Dolorum duplicis majoris, quod licet de præcepto sit, deberet alias prorsus omitti.

AD CAPUT XXV.

De Festis affixis Diebus mobilibus.

APPENDIX.

DECRETUM PRIMUM. *Cap. in Ord. 443.*

Officium Patrocinii B. M. V. in Dominica Novembris ab Ordinario loci assignandum, si per totum mensem a duplicibus primæ classis cum octavis Dominicæ sint impeditæ, prædictum officium in hoc casu non est recitandum in die alicujus octavæ, sed transferendum servatis Rubricis Breviarii Romani de Transl. fest. S. R. C. 1. Octobris 1740. *in Nolana.*

CUM officium Patrocinii B. M. V. duntaxat gaudeat ritu duplici majori, lex Rubricarum est, quod debeat cedere festis altioris ritus, immo & diebus octavis licet hæc sub ritu duplici minori celebrentur; & hæc est causa, ob quam in casu transferendum indicitur servatis Rubricis, in primam nempe diem non impeditam, & non in diem aliquam Dominicam alterius mensis. Hic autem sermo est de Patrocinio concesso Hispaniarum Regnis, ut liquet ex Decreti data, quæ est *in Nolana*, quæ est Urbs Regni Neapolitani, quod licet modo proprio Regi pareat, adhuc in usum habet officiis incumbere concessis statibus Regis Catholici, cui olim subjectum erat. Secus autem foret de officio Patrocinii, quod aliquibus locis, vel Civitatibus concessum foret, quia tunc utpote affixum diei Dominicæ, omittendum esset, non transferendum.

DECRETUM SECUNDUM. Cap. in Ord. 444.

Quando Dominica tertia post Pascha, cui est affixum festum Patrocinii S. Joseph secundæ classis, occurrit festum altioris ritus, vel majoris dignitatis, ut festum Inventionis SS. Crucis, transferendum est officium de S. Joseph in primam diem non impeditam, quæ tamen non sit Dominica. S. R. C. 22. Apr. 1741. *in Vilnen.*

HÆC præcedenti sanctio est omnino consimilis, & in ea non minus sermo est de Patrocinio S. Joseph statibus concesso, non alicui particulari loco.

DECRETUM TERTIUM. Cap. in Ord. 445.

Faciendum est officium in Regno Poloniæ Dominica infra octavam Assumptionis de S. Hyacintho, quod est primæ classis, assignata firma die officio S. Joachim, cujus festum non sit de præcepto, quia translato officio non transfertur festum, neque ejus festum potest celebrari ante Dominicam infra octavam Assumptionis. Sacra Rituum Congregat. 22. April. 1741. *in Vilnen.*

OFficium Sancti Joachimi, quod de die 20. Martii fixe consignatum extitit Dominicæ post festum Assumptionis, perpetuo impeditum remanet per festum S. Hyacinthi duplex 1. classis eidem pariter Dominicæ affixum; hinc idem officium S. Joachimi juxta Rituum regulas transferri mandatur, & cum sit perpetuo impeditum, in diem firmam immutari, ne perpetuæ obnoxium sit peregrinationi; officia enim Ecclesiæ universalis, etsi affixa diebus mobilibus, transferri posse, quoties in propria die impediuntur, non est, qui modo in dubium revocet. Prædictum autem officium, quamvis statæ diei affixum, non amplius de præcepto quoad forum servandum erit, quia ut rite Congregatio asserit, translato officio non transfertur festum. *Neque ejus festum potest celebrari ante Dominicam infra octavam Assumptionis*; & hinc duo infer, quorum primum est, quod licet in perpetuum sit impeditum, non potest amplius restitui diei 20. Martii, alterum vero, quod dies, in qua immutari debet, debet esse posterior ad diem octavam Assumptionis, in quam prædicta Dominica potest incidere.

DECRETUM QUARTUM. Cap. in Ord. 446.

Cum in Regno Poloniæ Dominica post octavam Assumptionis B. M. V. sit assignata pridem a S. R. C. translationi S. Casimiri, & eadem Dominica perpetuo occurrat octava S. Hyacinthi, assignata firma die festo translationis S. Casimiri, faciendum est officium de die octava S. Hyacinthi in Dominica post octavam Assumptionis. S. R. C. 22. Aprilis 1741. *in Vilnen.*

JAM vides, quod officium translationis Sancti Casimiri, licet affixum diei Dominicæ, transferri mandatur, sed non minus habes, quod hic dispositio procedit de officio concesso Regno Poloniæ, non alicubi particulari loco.

DECRETUM QUINTUM. Cap. in Ord. 447.

Patrocinium S. Joseph non potest transferri ad aliam diem, quando non habet locum in Dominica tertia post Pascha ob occurrentiam Festi altioris ritus, vel dignitatis, sed pro eo anno omittatur. S. R. C. 11. Maii 1743. *in Senen. & antea 5. Maii 1736. in Einsdlen.*

SErmo instituitur de Patrocinio concesso pro particularibus locis, de quibus & procedit Decretum 5. Maii 1736. unde recoli poterunt, quæ in ejusdem expositione diximus in tom. 1. cap. 25. Dec. 10.

DECRETUM SEXTUM. Cap. in Ord. 448.

Cum inter cetera officia Patronorum Regni Sveciæ a S. R. C. approbata, & sub die 25. Maii 1616. extensa ad Regnum Poloniæ, reperiatur festum Reliquiarum in Ecclesia Rispalensi Dominica proxima post festum S. Matthæi celebrandum, & Diœceses Regni Poloniæ varie celebrent illud, aliæ enim prædictum festum impeditum a festo altioris, & æqualis ritus in Dominica præfata occurrente, illo anno omittunt juxta Decretum a S. R. C. emanatum sub die 20. Martii 1653. Aliæ vero Diœceses, non obstante prædicto Decreto, transferunt illud in primam diem non impeditam, servando alia Decreta emanata sub die 16. Septembris 1730. & sub die 5. Maii 1736., & responsum fuit: officium Reliquiarum, quod celebratur prima Dominica post festum S. Matthæi, si talis Dominica fuerit officio altioris ritus impedita, poterit in aliam diem non impeditam transferri. S. R. C. 7. Maii 1746. *in Varsavien.*

ET Ecce quod similiter Decretum præsens expresse declarat, officia Regnis statibusque concessa, translationi esse obnoxia tametsi diebus Dominicis maneant affixa; Quod & sequens statuit Decretum.

DECRETUM SEPTIMUM. Cap. in ord. 449.

Supplicarunt, quid faciendum in Diœcesibus Cracoviæ, & Posnaniæ, in quibus jam a tribus annis nihil fit de festo Reliquiarum, quæ reperiuntur in Ecclesia Ripsalensi juxta alia iterum decreta ab eadem S. R. C. sub die 3. Junii 1617. & 12. Maii 1615., & 5. Aprilis 1625., ideo ad uniformitatem Diœcesum supplicatur humillime declarari, an debeat prædictum officium recitari, etsi impeditum sit a festo altioris ritus occurrente in præfata Dominica, vel possitne transferri ad primam diem non impeditam non obstante citato Decreto? & responsum fuit: officium Reliquiarum prædictarum, impedita Dominica a festo altioris ritus, in diem aliam non impeditam transferri. S. R. C. 7. Maii 1746. *in Varsavien.*

DECRETUM OCTAVUM. Cap. in Ord. 450.

Festum Patrocinii S. Joseph occurrens in festo altioris ritus transferri potest non obstante Decreto 20. Martii 1683. Nam eadem. S. R. C. 26. Novembris 1735. hanc declarationem edidit: Cum in tota Hispania sit concessum, ut in tertia Dominica post Pascha celebretur festum Patrocinii S. Joseph sub ritu duplici, quæsitum fuit, si cadat in illa die festum majoris ritus, an festum Patrocinii S. Joseph sit transferendum ad aliam diem? Et responsum fuit, transferri posse. Hæc declaratio facta pro regnis, valet etiam pro aliis regnis, quibus idem officium concessum est. S. R. C. 21. Januarii 1749. *in una Ord. Excalc. S. Aug. Provinciæ Austriæ.*

AD rem, de qua agimus, validior declaratio prodire non potest, quam ea, quam præsens tenet Decretum, scilicet: *Hæc declaratio &c.*, ubi autem habet, *Quibus idem officium*, tu adde *vel simile*, quia similium uti eadem est ratio, ita & juris dispositio.

DECRETUM NONUM. CAP. in Ord. 451.

An festum titulare Archiconfraternitatis septem Dolorum quod pro Regnis, & Provinciis hæreditariis Augustissimæ Domus Austriacæ ab utroque clero sub ritu duplici celebrari debere indultum est tertia Dominica Septembris, cum in Religione S. Augustini idipsum sæpe impediatur ab octava B. M. V., & S. Nicolai, ac festo S. Thomæ de Villanova eadem Dominica celebrari, possit similiter transferri; præcipue quod festum potius videatur repetitio alterius, quod feria sexta post Dominicam Passionis in Quadragesima celebratur, prout patet ex oratione, & lectionibus secundi nocturni, quæ sunt eædem. Responsum fuit affirmative. Quia pro statibus Austriacis tale officium est de præcepto, dicitur enim in Decreto concessionis die 28. Augusti 1734. *Recitari debere*; officia autem de præcepto, licet sint fixa certis diebus, si in iis impediantur, transferri possunt juxta Decretum S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsdlen.* S. R. C. 11. Januarii 1749. *in una Ordin. Excalc. S. Au. Provinciæ Austriæ.*

RAtio, quæ producitur in causam translationis scilicet quia tale officium est *de præcepto*, & concessum per verba *Recitari debere*, est quidem una, & ad rem potior, sed non est adæquata, & sola, sed etiam adest altera, scilicet quia tale festum est ex officiis concessis pro Regnis, & non ad libitum, licet per verba *Recitari posse*, unde cum etiam rationem hanc ipsa Congregatio expresse approbat in præcedenti Decreto, dubium esse non potest, quod transferri valeret, licet per verba *Recitari posse* foret concessum. Videatur Decret. 2., & 3. cap. 23. tom. 1.

CAPUT XXVI.

De Occurrentia, seu Translatione Festorum.

I. HOra est, suscipiamus distinctim agere de occurrentia, seu translatione festorum, de qua vix libri hujus Caput aliquod est reperire, quod sermonem non habeat. Ex conflictu duorum officiorum in unam, eamdemque diem simul incidentium, occurrentia efficitur; Si vero ex dictis officiis neutrum per solam aptum natum sit expleri commemorationem, exurgit translatio, media qua alterum ex iisdem officiis dimittitur, donec die quamprimum libera resumatur. Stat itaque occurrentia sine translatione, quoties officiorum simul occurrentium alterum per solam commemorationem expleri valet, numquam vero translatio sine occurrentia, quia festum nullum ad diem alteram amandatur, nisi quoties in propria per officium aliud simul occurrens impeditur. Translatio est motus aliquis, unde duos habeat terminos, necesse est, a quo scilicet, & in quem fit. Primus est dies, a quo festum removetur, secundus, in quem rejicitur. Qui duo dies si se se immediate consequuntur, nullum erit medium, secus si aliorum interjectione separentur. Terminus a quo non est idem pro omnibus festis; quæ enim digniora sunt, difficilius suo loco moventur, quare qui dies rejiciunt superiora festa, utique & omnia inferiora, sed non e contra. Modo translationem quoad solam terminum a quo, seu diem, a quo festa abiguntur, considerare sumimus, infra acturi de termino ad quem, sive de die, in quo reponi debent festa translata, & de ordine in eorumdem repositione servando.

II. Officii de Tempore nulla datur proprie translatio; quamvis enim pars aliqua officii dominicalis, aut ferialis, puta lectiones primi nocturni, historiæ, aut alia hujusmodi, alio die interdum resumantur, numquam tamen officium talis Dominicæ, aut feriæ alio die revera fit, sed quoties impeditur, in officio currenti, si sermo sit de Dominicis, & feriis majoribus, per solam commemorationem, ac nonam lectionem homiliæ, si hanc habeat, expletur, penitus vero ommittitur, si de feriis per annum sermo procedat. Dominicarum solum, quæ quandoque post Epiphaniam, vel Pentecostem supersunt, officium ritu simplici altera die anticipetur; at hoc non fit per translationem, quæ fert, ut officium e propria die ab altero simul occurrente expellatur, in aliaque eodem ritu, quo in propria celebraretur, resumatur; officium autem dictarum Dominicarum in die, in quo anticipatur, proprium suum ritum non habet, sed simplicem, nec eo die fit, quia e proprio ab alio officio simul occurrente amotum fuerit, sed quia proprius dies in eo anno locum non habet, quem si haberet, in eo celebraretur, & impeditum, instar aliarum Dominicarum solam commemorationem, & nonam lectionem homiliæ assequeretur. Omitti itaque deberet instar feriarum majorum Adventus, quæ quandoque in breviori Adventu locum non habent, licet ob præcellentes diei Dominicæ prærogativas per privilegium anticipationis sub ritu simplici ejusdem repositioni consultum sit, quemadmodum in capite 14. dicebamus. Quæ autem festa rejiciant, & quæ patiantur Dominicæ, sive privilegiatæ, sive non privilegiatæ hæ sint, alibi non semel fuit sermo institutus.

III. Octavas translationem non pati, tametsi festum habens octavam, transferri contingat, & tunc festum celebrari dumtaxat cum reliquis diebus octavæ, qui supersunt, & adhuc penitus sine octava, si post totam octavam transferatur, jam diximus de octavis agentes, ubi quæ ad octavas attinent, pleniori sermone itidem fuerunt discussa.

IV. Nonnulli usum habent transferendi festa simplicia; at extorris prorsus est a Romano, in quo stat lex inconcussa, numquam festum simplex a suo die transferri, sed impeditum, per solam commemorationem expleri, vel omitti penitus, si ejusdem commemorationem respuat festum simul occurrens. Conventuales Sancti Francisci alteri diei consignant ea simplicia, quæ ob perpetuam incidentiam in festum 1. classis, alias penitus supprimerentur; at hoc particulare est indultum, quod non suffragatur ceteris, qui propterea se exuere minime possunt ab expressa Romana Rubrica, nihil in præfato casu de simplicibus faciendum esse demandante, ut novissime Decretum extitit a S. R. C. 7. Maii 1746.

V. Vigiliæ impropriam subeunt translationem per anticipationem, sed cum de his in proprio capite ubertim actum fuerit, sermonem convertimus ad festa duplicia, & semiduplicia, quæ cum nata apta haud sint cum sola peragi commemoratione, sed idonea æque uno die fieri, ac alio, si in proprio impediuntur, in alio resumi possunt, & debent. Horum omnium, quæ sunt de præcepto, olim translatio habebatur, etiam in sequentem annum, si in præcedenti non reperiebant spatium, nunc solum eorum, quæ intra annum diem inveniunt liberam, alias in proprio die instar simplicium aguntur juxta fuse tradita in cap. 6. Diximus *quæ sunt de præcepto*, quia festis ad libitum jure novo translatio adhibieri non valet, uti nec quibusdam festis, quæ diebus Dominicis, vel mobilibus manent

affixa; de his autem, aliisque propria respectiva te docebunt capita, nunc enim dumtaxat sermo instituitur de festis duplicibus, aut semiduplicibus, quæ translationem apta sunt suscipere, simul occurrentibus, ut dignoscatur, quodnam eorum retineri debeat, & quodnam dimitti.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CCXIV.

Occurrentibus eodem die tribus officiis ejusdem ritus, quorum unum est de Ordine, aliud de Kalendario Ecclesiæ universalis, & aliud de aliquo Sancto, cujus habetur Reliquia insignis in propria Ecclesia, faciendum est officium de digniori, seu solemniori, quæ vero sunt minoris dignitatis, seu solemnitatis transferenda sunt. S. R. C. 7. Decemb. 1680. *in una Canon. Regul. Lateran.* ex Merato in Indice Dec. Brev. num. 109.

I. VErba illa *ejusdem ritus* præmittere nos faciunt indubitatam generalem regulam, nempe quod quoties occurrentia simul festa ejusdem ritus non sunt, semper officium fit de majori; idest de duplici, & semiduplicia transferuntur; si vero cuncta duplicia sunt, illud, quod superioris classis est, officium assequitur, dimisso officio classis inferioris. Dubitarunt nonnulli de casu, in quo officium ritus, seu classis inferioris, dignitate præstat, aut solemnitate officium ritus superioris, ad id ducti a Rubrica *de concurr. n. 2.*, quæ officiis solemnioribus, & dignioribus primas tribuit. Verum irregulare nimis foret, si quod inferioris ordinis est, ob majorem solemnitatem, dignitatemve alteri superioris ordinis præferendum esset; habet enim memorata Rubrica *Inter festa æqualis solemnitatis*, ubi to *solemnitatis* secundum expositionem ipsius Congregationis 13. Junii 1682, & juxta a nobis alibi tradita, & tradenda stat *pro ritu*, quare certum redditur, quod nonnisi in paritate ritus major dignitas, vel solemnitas præferri facit. Hæc cum a Rubricis omnibus, Tabelia occurrentiæ, & Congregationis Decretis extra dubium sint posita, properamus ad casum trium officiorum ejusdem ritus, quem nobis Sanctio exhibet. In Ordine puta Eremitarum S. Augustini die 20. Novembris occurrit festum duplex minus S. Gelasii Papæ, quod officium Ordinis est, incidit & officium duplex minus S. Felicis de Valois, Ecclesiæ universalis demandatum, & si in Ecclesia aliqua ejusdem Ordinis habeatur Reliquia insignis Sancti alicujus, eadem die occurrentis, jam occurrit statim casus, de quo Congregatio fuit consulta. Idipsum foret, si vice S. Gelasii apud Diœcesim aliquam occurret officium aliud duplex minus ex Sanctis indigenis, de quo par dubitandi fieret ratio.

II. Fas nobis sit nonnulla prænotata. Duplex distingui debet dignitas, una quasi essentialis, vel insignis, & quæ etiam in occursu præferentiam tribuit, reperiturque dumtaxat in festis a Rubrica *Inter festa* recensitis, scilicet Domini, Deiparæ, Angelorum, & Apostolorum. Quasi accidentalis, ac exilis altera, qualis est, quæ est martyrem inter, & confessorum, seu virginem, quæque in concurrentiam potis non est præferentiam præstare. De his dignitatibus in capite de concurrentia non semel sermo redibit.

III. Duplex item secernitur solemnitas, nempe magna, quæ juxta eamdem Rubricam adhiberi solet *festis illorum Sanctorum, qui in propriis locis, vel Ecclesiis solemniter celebrantur*, scilicet cum sumptuoso apparatu, processione, musica, concursu &c. Exigua vero altera, veluti quæ consistit in aliquibus velis appensis, modico populi concursu, Altaris apparatu, publica officii præter solitum decantatione &c. Ad hanc reducitur solemnitas illa, seu celebritas, qua veluti connaturaliter, & ex se gaudent, ut dicemus inferius, Sancti indigenæ, aliique similes, qui in locis, quæ ortu, vel occubitu, vel suarum advectione Reliquiarum, seu doctrina, signis, aut virtutum exemplis illustrarunt, specialem quamdam habent attinentiam, ac veluti connaturalem sibi vindicant solemnitatem, vel celebritatem, quam propterea ad distinctionem hic nos appellabimus *connaturalem solemnitatem, vel celebritatem*.

IV. Adsunt & festa alicubi solemnia in Populo, & Clero, ut festa ex voto, vel communi loci devotione. Huc item spectant festa eorum Sanctorum, qui ob speciale patrocinium, quod supra morbum aliquem gerunt, specialem apud populum sortiuntur celebritatem, cujusmodi v. g. est S. Apollonia. Sunt quoque festa aliqua solemnia apud clerum, & non apud Populum, at si ex communi cleri consensu in Diœcesana synodo Sanctus aliquis in cleri Patronum assumptus foret, vel e contra, si id sine clero præstitisset Populus, Sanctus sic assumptus, solemnis esset in Populo, non in clero. Non desunt denique festa solemnia in Ecclesia, & choro, sed non apud clerum, nec Populum, ut sunt festa per defunctorum legata, vel alicujuspiam dispositionem solemniter celebrari relicta.

V. Hæ dignitates omnes, ac solemnitates validæ non sunt invehere officium, si ex concessione illud non habeant, nec alterare ritum officii, quod habent, quinimmo etsi earum aliquæ in occurrentia festa præferri faciant, immutatus omnino, & integer perseverat ritus. Quæ cum alibi uberi discussione gaudeant, supponere magis volumus, quam inani rerum repetitione Lectorem morari.

VI. Nunc ad Decretum descendimus, quod ad casum trium officiorum respondet *faciendum esse officium de digniori, seu solemniori, quæ vero sunt minoris dignitatis, seu solemnitatis, transferenda esse*. Expressa Rubricæ de Transl. n. 6. responsio hæc est; *At si omnia fuerint duplicia, vel semiduplicia, fiat de digniori, seu solemniori, & quæ minoris solemnitatis sunt, transferantur*. Equidem Decretum habet, *Quæ vero sunt minoris dignitatis, seu solemnitatis*, & verbum *dignitatis* desideratur in textu Rubricæ, ast quis non videt subintelligi, ut præcedentibus ejusdem Rubricæ verbis *digniori, seu solemniori* consonent, & quadrent subsequentia. Gavantus *sect. 3. cap. 13. n. 5.* hanc Rubricam exponit: *occurrentibus pluribus festis novem lectionum, transferatur illud quod est minus nobile, vel ratione ritus, puta quia semiduplex, vel ratione personæ, quæ sit inferioris ordinis, si in ritu sunt æquales*. Tu vero adde *vel ratione majoris solemnitatis*, quam Decretum itidem notat, immo Rubrica ipsa ejusdem dumtaxat expresse meminit. Et sane ubi paritas est in ritu, cum a ritu causa translationis desumi non possit, a majori dignitate, vel solemnitate, per quam festa redduntur inæqualia, eamdem depromi necesse est.

VII. Reliquum modo est, videamus in specie, quod in genere solum Sanctio stabilit, quæ unice sistit in præferendo digniori, vel solemniori juxta allegatam Rubricam; hoc autem ex Sanctionibus aliis est depromendum. Digniora itaque festa dignitate quasi essentiali, & insigni juxta ordinem a Rubrica *inter festa* præscriptum, præferentia donabuntur relate ad quæcumque alia festa, licet cum solemnitate magna in propriis Ecclesiis exculta. Succedit solemnitas magna, postea exigua, in quocumque consistat, & inter plures solemnitates exiguas primæ dantur illi, quæ sita est in pompa exteriori, & quæ populi simul est, & cleri, anteponenda est illi, qui solius cleri est, aut populi, & quæ solius est cleri, illi, quæ solius est populi. Solemnitas, quæ ex Defunctorum legatis adhibetur festis, ad solemnitatem pompæ exterioris reducitur, unde pariformiter de ea loquendum venit; quam vero *connaturalem* diximus, ultimum locum obtinet, sed post hanc adhuc dignitas accidentalis, quæ numquam attenditur, nisi ubi in festis nullam aliam adinveniri est disparitatem. Hæc quidem nonnumquam passa sunt mutationem, quatenus nunc officia particularia prælata fuere universalibus, nunc e contra juxta diversum sensum, quem facere credita est allegata Rubrica, sed hæc Sanctio, quæ ad tramites ejusdem Rubricæ in genere digniori, vel solemniori primas tribuit, numquam passa est derogationem, sed solum prout prædicta Rubrica exponebatur, tracta fuit ad notandum solemnius illud, quod præferentia donabat. A sequenti Decreto, quod antiquius præfert officium, fortasse læditur, sed de hoc in eodem Decreto.

VIII. Juxta igitur novissime statuta, si in officiis, de quibus quæritur, nulla foret dignitas essentialis, aut solemnitas magna, vel exigua, ratione majoris attinentiæ, & connaturalis veluti solemnitatis, vel celebritatis, officium Reliquiæ primum locum haberet, & secundum officium Ordinis, & ultimum officium Ecclesiæ universalis.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CCXV.

Se eadem die occurrant duo officia, quorum unum sit particulare Ordinis, alterum vero sit descriptum in Kalendario Ecclesiæ universalis, & utrumque sine solemnitate cum eodem ritu, transferendum est officium de Kalendario Ecclesiæ universalis, & recitandum est officium Sancti proprii, dummodo sit antiquior ex concessione. S. R. C. 2. Martii 1681. *in una Canon. Regul. Later.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 115.

I. EX duobus Officiis, quorum unum est particulare Ordinis, aliud universalis Ecclesiæ, utrumque ejusdem ritus, & sine solemnitate (adde & dignitate insigni) primæ dantur particulari, sed cum clausula *dummodo sit antiquior in concessione*; quid autem si universale foret antiquius? Vi Decreti præferendum foret, dictio namque *Dummodo* adjecta dispositioni, conditionem importat, dispositionem coarctat, & limitat, ita ut si in opposito res per clausulam designata inveniatur, dispositio ipsa sit illi applicanda, ac per consequens in nostro casu officium illud sit præferendum, quod est antiquius, sive postea particulare sit, vel universale. Antiquius autem non antiquitate temporis, quo sanctus unus præ alio extitit, sed antiquitate festi, *Antiquior ex concessione*, prout scilicet festum unius institutum, & concessum fuit ante festum alterius. Hæc agendi ratio patronum habet Guyetum *lib. 4. cap. 9. quæst. 9.*, nititur regulæ juris 54. in 6. *Qui prior est tempore, potior est jure*, & conformatur praxi Romanæ Ecclesiæ, quæ ne præconcessa officia a sua sede deturpet, stationem aliam iis, licet superioris ritus, quæ de novo conceduntur, ut plurimum assignat, sicuti constat in officio semiduplici S. Bibianæ, cui ut parceretur, primo officium duplex S. Francisci Xaverii diei tertiæ Decembris consignatum extitit, deinde idipsum factum fuit de officio duplici S. Petri Chrysologi diei 4. in perpetuum tradito.

II. Hæc undique parium officiorum simul occurrentium celebrandorum lex erat; at cum postea Rubrica *de Transl. n. 4.*, quæ *solemniori* dat officium, credita sit suffragari officio universali præ particulari, nunc e contra, pro temporum varietate etiam diversa prodiere Decreta, modo officiis universalibus, modo particularibus faventia, nullo habito respectu ad antiquitatem concessionis eorumdem. Rubrica admodum est obscura, hinc diversa opinandi causas non resecabat, unde mirum non est, si modo prævalente opinione, quod solemnitas orta ex universalitate, vel particularitate officii, præter dictam foret Rubricam, in favorem antiquitatis fuit pronuntiatum, modo autem in favorem universalitatis, vel particularitatis prævalente

valente

valente opinione, quod solemnitas universalitatis, vel particularitatis ad tramites dictæ Rubricæ inspicienda foret, & quod respective una major alia putanda.

III. Quam solemnitatem a Decreto pessumdatam esse, dum antiquiori primas tribuit, diserte innuunt verba illa, *& utrumque sine solemnitate*, quæ in occurrentibus officiis solemnitatem aliquam minime supponunt, non obstante particularitate, vel universalitate officiorum, de quibus quærebatur. Etsi igitur modo in productis officiis præferentia a majori antiquitate petenda non foret, adhuc integer perstat scopus Decreti, qui erat, officiorum in ritu, dignitate, & solemnitate parium, præferentiam a majori festi antiquitate esse depromendam. Unde reipsa Decreto per posteriora derogatum non fuit, quæ si huic similem præferendi rationem non servant, id factum fuit ob solemnitatem in universalitate, vel particularitate, deinde agnitam. Hac eadem de causa præsens Sanctio præcedentem non lædit, quia procedit supponendo in officiis æqualitatem solemnitatis.

IV. Diximus *Officiorum in ritu, dignitate, & solemnitate parium*, etsi dignitatis Decretum minime meminerit, & de quasi essentiali dubium non est, quippe quæ ritui quasi æquivalet, & solemnitati utique præstat. De accidentali potior est difficultas, & supposita hac itidem paritate uti petitionem, ita Decretum procedere credimus, & quando adhuc secus foret, sic modo esse judicandum, tum ob Decretum 3. cap. 3., quod Patronorum præcedentiam ab ordine Ecclesiasticæ hierarchiæ desumit, & nonnisi intra eumdem ordinem hierarchicum ab anterioritate electionis. Tum ex Decreto Sac. Rit. Congreg. 23. Junii 1736., quod officium Sancti Gregorii VII., licet modernius, præfert antiquiori S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis, etiam relate ad Italiam, ubi duplex est. Tum denique, quia Rubricæ inter rationes præferri facientes non agnoscunt antiquitatem, bene vero dignitatem, etiam accidentalem, juxta quam Communia ipsa Sanctorum distributa inveniuntur.

IV. Quomodocumque igitur olim hæc fuerint, festi antiquitas nunc novissimum locum tenet, & nonnisi in casu duorum officiorum ejusdem etiam dignitatis accidentalis, & de eodem Kalendario universali, vel particulari vim habet præferri faciendi. Nec plus exposcit allegata juris regula, *Qui prior &c.* sicut enim si officium modernius elevationis foret ritus, aut insignis dignitatis, vel solemnitatis, nihilominus præferendum foret, ita si majoris dignitatis accidentalis, suffragante, quantum ad officia attinet, dumtaxat regula illa, quoties nulla alia suppetit ratio per Rubricas approbata, quæ sunt veræ leges officiorum. Quibus legibus cum nos teneamur, juxta easdem officia præferre debemus, non obstante œconomia, quam laudabiliter servat Ecclesia in addicendo alteri diei nova officia, ne antiquiora in sua possessione perturbet.

DECRETUM III. CAPITIS, IN ORDINE CCXVI.

In occurrentia aliquorum officiorum, quæ recitari debent in aliquibus Regnis, cum propriis Kalendarii Ordinis Regularis, servanda est Rubrica de Transl. festorum in dispari ritu, vel dignitate. S. R. C. 20. Martii 1683. *in una Ord. Minor. Observ. ad 3. dubium*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 137.

I. EN Rubricam, quæ servanda præscribitur: *Si duo, vel plura festa novem lectionum simul eadem die veniant, fiat officium de majori, idest de duplici, & semiduplicia transferantur*; & quidem etsi officium inferioris ritus præcelleret in dignitate quacumque, vel solemnitate, subdit namque eadem Rubrica: *At si omnia fuerint duplicia, vel omnia semiduplicia, fiat de digniori*, quare dignitas non relevat, nisi in ritus paritate. Non descendit Decretum ad solemnitatem, de qua sermonem reservat in sequenti, quod est responsio ad 4. dubium *in eadem Ord. Minor.* edita. Ast num post ritum succedat inter rationes præferri facientes dignitas, verum id est, si sermo sit de quasi essentiali, secus de accidentali, at locus hic non est, ejusmodi excitandi quæstiones: Decretum namque nonnisi Rubricam servandam edicit, ac consequenter nonnisi, prout a Rubrica dignitas, vi præferri faciendi donatur, & uti eadem Rubrica, ita ipsum in sua integra dispositione perdurat, de quacumque dignitate accipiatur. Quinam autem ordo institui modo debeat inter rationes præferri facientes, sequentia dabunt Decreta, quæ dum Rubricarum vi officia particularia, licet minus digna accidentali dignitate, præferunt ratione majoris celebritatis universalibus, utique designant & allegatam Rubricam, & præsentem Sanctionem accidentali dignitati contra particularitatem festi non esse favorabiles.

DECRETUM IV. CAP., IN ORDINE CCXVII.

Si officia, quæ recitari debent in aliquibus Regnis, sint ejusdem ritus, & dignitatis, an sit præferendum officium loci officio in proprio Religionis Kalendario descripto? Resolutum fuit, præferendum esse officium, quod cum majori solemnitate, & Populi concursu celebratur, ad formam Rubricæ *de Transl. fest. num. 6.* S. R. C. 20. Martii 1683. *in una Ord. Minor. Observ. ad 4. dubium*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 138.

I. NOnnisi itidem eadem Rubrica servanda præscribitur, quæ in paritate ritus post dignitatem, majorum solemnitatem attendendam esse demandat: *At si omnia fuerint duplicia, vel semiduplicia, fiat de digniori, seu solemniori, & quæ minoris solemnitatis sunt, transferantur*. Solemnitas, & populi concursus disparitatem invehunt in festa, & quidem tantam, ut etiam in concursu potis sit præferentiam causare, ut eruitur ex Rubrica *Inter festa*, & magis dicetur in cap. de concurr.. usique igitur & in occursu, in quo minus exposcitur. Quam præferentiam in concursu cum nec celebritas connaturalis, nec dignitas accidentalis valeant afferre, paritas, quæ in Decreto exigitur, non est in dignitate accidentali, sed quasi essentiali, quæ præstat solemnitati, & mirum non est, si in proposito casu neglecta celebritate connaturali, quæ respective ad petentes magis in officiis Religionis elucet, simpliciter, & absolute in favorem assertæ pronuntietur solemnitatis.

II. At quid, si utrumque festum cum solemnitate, populique concursu celebretur? Audi Decretum, quod illi dat officium, *quod cum majori solemnitate, & populi concursu celebretur*. Ut enim dignitas insignis suos gradus habet, juxtaque eos præferenda sunt festa, sic idipsum evenit in solemnitate. Quod si inter festa paritas solemnitatis supponatur, locum statim acquirit ordo in Decreto decimo teneri præscriptus. Attamen quia solemnitas non tam ad festum relativa est, quam ad Ecclesiam, in qua festum celebratur, scrupulose nimis rimanda non est major festorum solemnitas, & populi concursus, dummodo etiam festum particulare Ecclesiæ, quod aliarum rationum adminiculis fulcitur *solemniter* in propria Ecclesia celebretur. Ex dictis itaque officiis præferendum quidem erit illud, quod in eadem Ecclesia solemnius celebratur, non autem, quod in aliis Ecclesiis majori gaudet solemnitate.

III. Concordat Sanctio cum prima hujus Capitis, quæ itidem *solemniori* primas tribuit, cum secunda, quæ in sua dispositione procedit cum suppositione *nullius solemnitatis* inter festa occurrentia; cum tertia, quia præsens præservat dignitatem insignem, quam illa statuit solemnitati præstare; cum omnibus denique sequentibus, quæ etsi inter se se discrepent, modo officiis universalibus, modo particularibus præferentiam concedentes, numquam tamen quid statuunt præsenti Sanctioni contrarium, quin omnia consona, procedunt siquidem semper nulla supposita solemnitate in festis, quæ præferunt, qua stante supponunt ea festa esse præferenda, sive ex universalibus, aut particularibus sint, in quibus reperitur. Integra itaque manet dispositio Decreti, videlicet quod post majoritatem ritus, & dignitatis insignis ad rem, de qua quæritur, attendenda sit prædicta solemnitas contra quascumque alias rationes.

DECRETUM V. CAPITIS, IN ORDINE CCXVIII.

Occurrente eadem die festo novem lectionum Kalendarii particularis cum altero festo Kalendarii universalis, quæ tamen sint ejusdem ritus, prius recitari debet de festo Kalendarii particularis, & postea universalis. S. R. C. 22. Janu. 1689. *in Senogallien.* ex Merato in Indice Decr. Brev. numer. 159.

I. PRæfert hæc Sanctio festum Kalendarii particularis festo Kalendarii universalis, & ad hoc inter festa expostulat æqualitatem in ritu; tu vero adde, ad rem etiam exposci æqualitatem in dignitate insigni, & solemnitate, quæ cum altiori veluti æquipolleant ritui, æqualitatem in iisdem, saltem implicite, utique item exquirit Sanctio, dum ritus æqualitatem exigit. Hanc, quam addimus, conditionem diserte expostulant Decreta 8. 9. & 10., quibus consonant 1. 3. & 4., dum festa majoris ritus, vel dignitatis insignis, aut solemnitatis, quæcumque ea sint, semper volunt esse præferenda.

II. Decretis præcedentibus in nihilo præsens præjudicat, si demas secundum, quatenus stante æqualitate favorabile est antiquiori in concessione; præsens enim antiquitate neglecta, particulare præponit universali. Huic ample derogant duo statim danda Decreta, dum officium universale præferunt particulari, sed cum per posteriora plurima illud fuerit confirmatum, & his derogatum, integrum suum robur recuperavit, & in tota sua dispositione subsistit, ut inibi tradere reservamus.

DECRETUM VI. CAPITIS, IN ORDINE CCXIX.

Si aliquod festum, sive duplex, sive semiduplex pro universali Ecclesia noviter a S. Sede Apostolica institutum, vel instituendum, occurrat singulis annis eadem die cum festo Diœcesano ejusdem ritus, debet fieri officium de festo instituto pro Ecclesia universali. S. R. C. 15. Martii *1698. in Herbipolen.* ex Merato in Indice Decret. Brev. num. 194.

I. QUatenus officium *noviter* institutum, præfertur antiquiori, cassatur Decretum secundum, quod majoris antiquitatis rationem servat; hoc autem in sua adhuc remanet derogatione, & in ejusdem expositione jam diximus, quo in casu ejus dispositio subsistat. Quatenus vero festum Ecclesiæ universalis præponitur festo Diœcesano, deletur præcedens Decretum, quod festum particulare præfert universali. Hoc tamen Decretum, licet etiam per statim exponendum, derogatum fuerit, suo integro robore, cui per posteriora plurima fuit restitutum, spoliatum non remanet, bene vero præsens, & sequens, quibus per eadem posteriora fuit derogatum, quare certum sit, quod modo festum particulare anteponendum est universali.

II. Ceterum Decretis hisce nec auctoritas deerat, nec aliqualis ratio. Auctoritas Gavanti, qui *sect.* 3. *cap.* 8. *nu.* 6. docet *ceteris paribus præferendam esse octavam, quam celebrat universa Ecclesia*; unde & *sect.* 3. *cap.* 10. *n.* 15. Titulari Ecclesiæ præfert Patronum loci, quod hic magis patent. Accedit Guyetus, qui *lib.* 4. *cap.* 9. *q.* 5., & *cap.* 10. *q.* 3. expresse festum universalis Ecclesiæ, quoties cetera sunt paris, anteponit festis particularium Ecclesiarum. Nec deest praxis aliquarum Ecclesiarum, inter quas Veronensis postponit officia particularia SS. Gualphardi, & Agapiti universalibus SS. Catharinæ Senensis, & Dominici. Placentina item, transfert festum semiduplex S. Felicis martyris, ut retineat illud S. Hilarii Episcopi. Quibus si addas Decretum S. R. C. 21. Aug. 1688., quod festum S. Joannis Baptistæ præponit præcipuis particularibus Dedicationis, & Patronorum, profecto auctoritas suppetit plurima.

III. Ratio autem peti potest tum ex uniformitate in laudando Deo, quæ hinc exurgit cum tota Ecclesia; tum ex majori celebritate, quam habent Sancti universales in tota Ecclesia, ubi Sanctorum particularium celebritas non transcendit limites particularium locorum. Hæc fortasse Sacram Congregationem a decisis in præcedenti Decreto recedere fecerunt, quæ nos dissolvere, & rationes validas, quæ Sanctis particularibus favent, in Decreto 8. tradere reservamus.

DECRETUM VII. CAPITIS, IN ORDINE CCXX.

Si incidat in eamdem diem duplex officium novem lectionum ritus æqualis, quorum unum sit Ecclesiæ universalis, aliud vero Ordinis Minorum, & ambo transferantur; quodnam ex duobus debeat transferri? Quid vero dicendum, si sint ritus inæqualis, ut contingit die 12. Novembris, in qua occurrunt festum S. Martini Martyris, & Pontificis, quod est semiduplex, & festum S. Didaci, quod est duplex 2. classis? S. R. C. ad primam partem hujus dubii respondit, *officium, quod ab Ecclesia universali celebratur, prius esse persolvendum*; ad secundam, *festa particularia majoris ritus festis minoris ritus præferenda esse, etiamsi in Kalendario pro universali Ecclesia sint descripta*. S. R. C. 27. Sept. 1698. *in una Ord. Capuccin.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 209.

I. FAceta admodum, & lepida est prima pars dubii. Exhibet occursum duorum officiorum, quorum unum particulare est, universale aliud, supponit, quod *ambo transferantur*, & ad inquirendum se facit, *quodnam ex duobus debeat transferri*? Quis enim non videt, quod utrumque debet transferri, si casus ipse supponit, quod *ambo transferantur*? Amabo Lector supple, & petitioni, adjice dictionem *Prius*, ex Typographorum incuria fortasse omissam, & vi responsionis, quæ officium Ecclesiæ universalis *prius* persolvendum indicit, indubie supplendam. Lege itaque, *quodnam ex duobus debeat prius transferri*; sic enim petitio statim congruum tenet sensum, & procedit circa dictorum festorum translatorum priorem repositionem, quæ cum juxta Rubricam *de Transl. n.* 7. illi festo ex pluribus simul occurrentibus debeatur, quod in proprio die, si non impediretur, officium haberet, dum Congregatio festum universalis Ecclesiæ priori ponat repositione, utique & præferentia in occurrentia relate ad festa particularia. Hæc itaque Sanctio concors est præcedenti, ac consequenter derogationem porrigit, & accipit, prout dicebamus exponentes idem præcedens Decretum.

II. Si prima quæsiti pars est lepida, secunda crassiori insipientia laborat; in quam enim unquam sanam mentem, quæ vel a longe salutavit Rubricas, incidere potest dubium, quod officium particulare 2. classis in occurrentia, vel repositione postponi queat, aut debeat officio semiduplici Ecclesiæ universalis? Hæc nostram non merentur considerationem, quare dumtaxat addimus, quod Congregationis responsio, quæ festo altioris ritus favet, in integro suo perseverat robore, semperque perduravit.

DECRETUM VIII. CAPITIS, IN ORDINE CCXXI.

In occurrentia festi Kalendarii particularis, & festi Kalendarii universalis cum paritate ritus, & sine excellentia majoris dignitatis, faciendum est de primo, translato secundo. S. R. C. 12. Julii 1704. *in una urbis*, & *orbis*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 227.

I. JUrgium non leve inter Rubricistas superius exposita excitaverant Decreta circa præferentiam festis Kalendarii particularis, & universalis simul occurrentibus exhibendam. Alii particularia, utpote in loco celebriora, universalibus anteponebant juxta dispositionem Sanctionis quintæ: alii vero universalis particularibus, duo, e quorum explanatione vix venimus, Decreta adducentes, quæ cum sint posteriora, servanda esse contendebant. Unusquisque in sensu suo abundabat, Rubricasque exponebat, ac multum discolor agendi ratio per particulares vagabatur Ecclesias. Dissona ut hæc, dissimilis, ac minus commendabilis everteretur agendi ratio, ac in prædicta occurrentia, quæ frequens admodum contingit, certa, ac stabilis se gerendi haberet regula, Cardinalis Colloredo sequens proposuit dubium: *An in occurrentia festi Kalendarii particularis, & festi Kalendarii universalis cum paritate ritus, & sine excellentia majoris dignitatis, faciendum sit de primo, translato secundo*? Cui Congregatio respondendum censuit *affirmative*, & Decretum inscribi voluit *urbis*, & *orbis*, ut ejusdem observantia universæ Ecclesiæ intelligeretur indicta, ac una eluderet minus sapientes, qui quando Decreta aliqua ad particularium instantias edita, haud sibi arrident, ea in iisdem, vel similibus casibus ad praxim non deducunt, & ne inobsequentes videantur, eadem statim tamquam particularia criminantur, & non totam adstringentia Ecclesiam.

II. Ut vis Sanctionis plenius habeatur, ponderanda veniunt ea verba *cum paritate ritus*, faciunt siquidem dispositionem procedere in æqualitate ritus. *Et sine excellentia majoris dignitatis*, quasi essentialis tamen, & insignis, non accidentalis, qualis est ea, quæ Confessorem est inter & Virginem, ut dicebamus in Decreto primo, & in sequenti magis dicere reservamus. De paritate *in solemnitate* nihil disserte habet Decretum, sed dubium non est, quod exposcitur, si sermo sit de magna, quæ vim habet etiam in concursu præferri faciendi. Tu tamen exposce etiam paritatem in solemnitate exigua, quoniam duo sequentia Decreta eamdem exquirere videntur.

III. Sancti, qui ut proprii, ac particulares in Dominiis, Nationibus, Provinciis, Diœcesibus, locis, vel Religionibus excoluntur, sunt, qui vel ortu, occubitu, insigni commoratione, præcipuo aliquo munere, advectione suarum Reliquiarum, invectione fidei, ejusdem promotione, & dilatatione, signis, virtutum exemplis, doctrina, miraculis, aut gratia aliqua inibi fuerunt illustres, ac respective facti sunt *urbium custodes, ac locorum præsides, hominum duces, principes, ac propugnatores, per quos a nobis infortunia evertuntur, procul que arcentur, quæ a Dæmonibus inferentur, mala*, ut præclare scribit Theodoretus *lib.* 8. *græcor. affection.* Etsi itaque hi Sancti cum nulla speciali solemnitate ab Ecclesiis quandoque celebrentur, habentur tamen præ ceteris ut particulares Patroni, ac in necessitatibus a populis assolent invocari, particularemque ad respectiva loca quandam habent attinentiam, ac cultum, connaturalem solemnitatem, & celebritatem sibi inibi vindicant, vi cujus specialem populi requirunt affectum, unde ad rem scribit Eusebius Emissenus, seu Eucherius Lugdunensis hom. 50. in Genesim: *Indigenarum martyrum cultus, & honor specialium Patronorum sicut peculiare dat gaudium, ita proprium requirit affectum*. Hujusce igitur specialis vi attinentiæ, affectus, & connaturalis solemnitatis, & celebritatis, qua destituuntur Sancti Kalendarii universalis, illis credita merito fuit favorabilis Rubrica *de Transl. n.* 6., quæ in paritate ritus, & dignitatis *solemnius* præfert officium, *fiat de solemniori, & quæ minoris solemnitatis sunt, transferantur*.

IV. Ad argumenta in contrarium in Decreto 6. producta dicimus primo Gavantum, & Guyetum esse negligendos, uti & eosdem deserunt Cæremoniale Monasticum *lib.* 4. *cap.* 16., & Meratus *sect.* 3. *cap.* 10. *n.* 9., licet Gavanto æquo plus honoris ut plurimum deferant. Ceterum ad Guyetum quod attinet, sibi constans non est, cum *lib.* 4. *cap.* 11. *quæst.* 2. Gavantum præponentem Patronum loci Titulari Ecclesiæ refellat, diserteque firmet, festa propria minus propriis esse præferenda. Praxis productarum Ecclesiarum nos non moratur, qui communiorem habemus favorabilem, & suffragatur admodum Veronensis ipsa Ecclesia, quæ fere semper Sanctos proprios præponit universalibus, & solum illis duobus, nescio qua ratione, fortasse eamdem nec ipsa scit, ignoscit. Par autem non est ratio de S. Joanne Baptista, utpote qui dignior dignitate insigni, ut traditur in Decr. 16. cap. 1., ubi propterea etiam præferentia in concursu donatur.

V. Ad rationem, quæ ex uniformitate petitur, reponimus esse commendabilem relate ad mysteria, & festa principalia, circa quæ jam satis provisum extitit per privilegia iisdem facta, non autem relate ad cetera festa Ecclesiæ universalis; hanc enim non esse adeo commendabilem aperte designant Rubricæ, Decreta, & Apostolica indulta, quæ dum passim festa propria, & particularia indulgent, dictam uniformitatem hoc ipso evertunt, & tollunt. Ecclesia enim unitatem suam in iisdem precibus & officiis sitam esse numquam existimavit, sed in eodem spiritu, atque fide. Precum vero, & officiorum varietas velut aperta significatio ubertatis, & varietatis donorum Spiritus Sancti habita est. Varii flores hi sunt, Ecclesiæ aream decorantes; varia hæc Sponsæ, quæ *Psal.* 44. designatur nobis *Regina circumdata varietate*, ornamenta, quibus se, ut Sponso placeat, exornat. Ad id, quod subditur, dicito Sanctos universales esse solemniores, & celebriores extensive, quatenus eorum celebritas ad totam extenditur Ecclesiam, ad quam non protenditur illa Sanctorum particularium; non tamen intensive, & relate ad respectiva loca, in quibus Sancti particulares specialem sibi vindicant attinentiam, celebritatem, & populorum affectum, quare & congruum est, inibi tamquam solemniores illa de Ecclesia universali præferantur.

VI. Decretum hoc derogat duobus præcedentibus, quæ proinde omni vi exuta remanent, innovat quintum, & a sequentibus omnibus uberem confirmationem accipit.

DE-

DECRETUM IX. CAP., IN ORDINE CCXXII.

Quæsitum fuit, an festa Diœcesana occurrentia eadem die cum festis Romanis, præponenda sint festis Romanis ejusdem ritus, & solemnitatis, ex. gr. die 4. Decembris festum Diœcesanum S. Barbaræ occurrit cum festo duplici Romano S. Petri Chrysologi, dubitatur, & quæritur, quale festum sit prius celebrandum? & responsum fuit: Detur Decretum sub die 12. Julii 1704. Ita S. R. C. 25. Junii 1736. *in Brugen.* & idem confirmatum fuit die 16. Febr. 1737. *in Mechlinen.* ex Merato in Indice Decret. Breviar. n. 315.

I. LEgit index Merati: *Detur Decretum sub die* 12. *Junii* 1736. *in Brugen.*, at mendum irrepsit in textum; Tum quia Decretum, quod dari jubetur, idem index sub n. 127. esse fatetur, cum tamen nec inibi, nec in toto Indice reperire sit Decretum aliquod *in Brugen.* editum, quod ad rem faciat, bene vero Decretem sub afferto numero productum, quod non est, nisi quod præcedenter ad hoc exposuimus, & ad rem apprime quadrat, utpote quod festum particulare præponit universali. Tum quia desideraretur dies, & annus Datæ præsentis Decreti, quippe per ea verba, *Detur Decretum &c.* nihil aliud subditur, quod pro Data præsentis valeat deservire. Indubia est itaque nostra lectio, ac consequenter etiam præferentia festi particularis festo Romano.

II. Restringenda fortasse videbitur Sanctio ad casum duorum officiorum, quorum unum est in die natalitia, alterum in die assignata, uti solummodo evincit exemplum S. Barbaræ, & S. Petri Chrysologi; at hic non est scopus Decreti, qui a petitione est sumendus; hæc autem universim quærebat de festis Diœcesanis relate ad festa Romana, & similis est responsio, ut videre est in præcedenti Decreto, quod est illud, quod dari jubetur. Licet autem S. Barbara sit in die natalitia, & S. Petrus Chrysologus in die assignata, & hinc nos ipsi in Decreto 13. cap. 9., in quo idem statuitur, Sanctis a die natalitia jus fecimus expellendi Sanctos, quibus dumtaxat est assignata, adhuc quatenus modo in exemplum ponitur, ita non restringit regulam, quinimmo de regula esse censetur, & juxta regulam positum. Unde nobis inferre liceat, quod festa particularia universalibus sunt præponenda, etsi his illa sint inferiora in dignitate accidentali, seu in ordine hierarchico, cujusmodi est S. Barbara relate ad S. Petrum Chrysologum.

III. Opus haud est, te moneamus, quod hoc Decretum aperte innovat quintum, cessat sextum, & septimum, confirmat præcedens, & a sequentibus confirmationem recipit.

DECRETUM X. CAPITIS, IN ORDINE CCXXIII.

In occurrentia festorum ejusdem ritus, & alias quomodocumque parium, primum locum habebit officium Ecclesiæ particularis, secundum Ordinis, seu Religionis, tertium Diœcesis, quartum Nationis, quintum Ecclesiæ universalis. S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 322.

I. REgularium præsertim Ecclesiæ, quæ ultra officia Nationum, Dominiorum, Diœcesum, & locorum, intra quorum fines sont constitutæ, plurimis Ordinis, & Reliquiarum incumbunt officiis, non semel habent multiplicem horum Sanctorum occursum, quorum celebrationi ut congruus adscribatur locus, præsens emanavit Sanctio, reliquis ceteroquin æque adaptabilis.

II. *In occurrentia festorum ejusdem ritus*, quare locus, qui Sanctis a Decreto adscribitur, iisdem non competet, si qui eorumdem eminentioris erunt ritus, sed his semper honoratior erit tribuendus. *Et alias quomodcumque parium*, scilicet in dignitate insigni, & solemnitate magna, vel quasi magna, quæ vim habent etiam in concursu præferri faciendi, quinimmo & in solemnitate exigua, cui plurimum honoris deferri a Sacra Congregatione videbimus in cap. de concurrentia, etsi in concursu valida haud sit præferentiam præstare. Non exigitur vero æqualitas in dignitate accidentali, ut dicebamus in præcedenti Decreto, & adhuc magis apparebit in sequenti, in quo apud Germanos S. Cunegundis præfertur S. Anselmo. Idipsum est de paritate in antiquitate festi, quam a Decretis ponderavimus negligi, immo & de celebritata connaturali, cum nonnisi ob hanc majorem, vel minorem digniur, vel minus dignum locus per Decretum festis tribuatur. Objici posset dictio *Quomodocumque* quæ nullam pati videtur limitationem; at cum leges legibus debeant concordari, dictio illa non excludit restrictiones, quas leges aliæ Decreto aperte exporrigunt.

III. *Primum locum habet officium Ecclesiæ particularis.* Stricte *particularis* sumitur, & non late, quare venit officium, quod uni tantum convenit Ecclesiæ, cujusmodi sunt festa Dedicationis, Titularis, & Reliquiarum. Hujus autem, & ceterorum, quæ circa locum hic sunt disposita, una est ratio in eo sita, quia quo festa sunt propriora, & particulariora, eo sunt celebriora, majoremque habent attinentiam relate ad locum, & personas, ubi, & a quibus celebrantur. Quoniam vero particularibus Ecclesiis officia Ecclesiarum adnexarum, & unitarum communia fecimus, primum locum assequetur officium proprium ipsarum respective Ecclesiarum, secundum illud unitarum.

IV. *Secundum Ordinis, seu Religionis.* Festorum Religionis nomine nedum veniunt festa Sanctorum, qui proprium respective Regulare Institutum professi fuit, sed etiam eorum, quorum officia ob attinentiam aliquam, seu Ordinis peculiarem devotionem celebrantur, ut est apud Augustinienses festum S. Ambrosii, quatenus sub ritu duplici 2. classis excultum, eo quod ejus opera Jesu Christo S. Pater Augustinus partus dicitur, ac non Patrocinium S. Joseph ob particularem devotionem celebratur. Inter hujusmodi autem festa præferendum est magis proprium, seu quod propriori ratione Religionem attingit, unde Sancti indigenæ præstabunt ob solam devotionem, vel quamdam attinentiam assumptis: Ubi autem in propinquitate sint paria, dignitas discernent accidentalis, vel antiquitas concessionis; & id verum est de quibuscumque aliis.

V. Diximus *proprium respective Regulare Institutum professi sunt*; quia etsi una Religio ad Sanctos alterius aliqualem habeat attinentiam, quatenus & hi Regulare Institutum in vita professi sunt, hæc tamen attinentia nimis ampla est, & lata, & si hujusmodi attinentiæ, vel respectus attendi deberent, in iisdem discernendis utique usque ad angustias conandum foret. Sanctis itaque alterius Religionis is locus assignandus erit, quem eisdem porrigit Kalendarium, vi cujus ad ceteros Regulares Ordines extenduntur.

VI. Major difficultas foret de Sanctis v. g. Ordinis Prædicatorum relate ad Ordinem S. Augustini, ad quem attinentiam specialem videntur habere, quatenus in vita Regulam ejusdem S. Augustini professi sunt, ac eumdem non minus tamquam Patrem venerati. Hac consimili de causa in Ordinibus S. Francisci consuetudo est recitandi, licet ritu minus solemni, etiam de Sanctis vicissim aliorum Ordinum, qui sub S. Francisco militant, & in casu statim post indigenas his locus est concedendus. Non sic est de Ordinibus militantibus sub Regula S. Augustini, qui cum sint supra octoginta, tot non essent in anno dies, quot essent Sancti, de quibus recitari deberet; quare unaquæque ex dictis Religionibus contenta est proprios Sanctos excolere, & in officio dumtaxat communis Patris convenire. Cum itaque hi Sancti in Religione alia specialem cultum non assequantur, nec per specialem concessionem celebrentur, digniori loco honorandi non sunt, quam qui iisdem competit ratione Kalendarii, vi cujus celebrantur.

VII. *Tertium Diœcesis.* Sanctis Diœcesis tertius tribuitur locus, non ita tamen, ut si sint Sancti alii propriores, his tertius locus concedendus non sit, & illis quartus, vel adhuc ulterior; ordo enim a Decreto recensitus, teneri quidem debet relate ad festa, quæ ab eodem enumerantur, sed non relate ad ea, cum quibus queunt comparari, sed tunc Decreti mens sequenda venit, quæ est, ut festa, quo magis sunt propria, & particularia, eo donanda sint honoratiori loco, quare officium Parochiæ præferendum erit iis Civitatis, & illa Civitatis illis totius Diœcesis. Idem esto judicium in similibus, etiam ceterorum ordinum.

VII. Dubium exurgit, cur Sanctis Religionis honoratior tribuatur locus præ Sanctis Diœcesis, qui celebriores sunt in loco, immo & minus universales, cum extra Diœcesim non extendantur, ubi illi in tota coluntur Religione per diversa Regna, & Provincias distributa. Hoc factum fuit majoris ratione propinquitatis, quam tenent dicti Sancti ad personas, a quibus excoluntur, unam siquidem omnes habent Matrem, & communem Patrem, unde iisdem Sanctis uti præclarissimis Fratribus primus locus denegari non potuit, iis solum exceptis Ecclesiæ propriæ, & particularis, qui cum ut præcipui, & particulares Patroni, & Intercessores inspiciantur illius Ecclesiæ particularis, & degentium in ea, præferentiam super illos, æquum est, etiam habeant.

IX. *Quartum Nationis*, ita tamen, ut hic locus præstandus sit Sanctis aliis, si qui sint propriores, ac minus universales, uti sunt Sancti Provinciæ, vel adhuc Dominii, si hoc minus late pateat.

X. *Quintum Ecclesiæ universalis.* Novissimum locum habent festa Ecclesiæ universalis, utpote quæ sunt omnium universaliora, ac ad totum Catholicum orbem extenduntur. Et en confirmata Decreta præponendo universalibus festa particulariora. Ordo autem præscriptus an semper, vel quoties teneri debeat, sequens dabit Decretum.

DECRETUM XI. CAPITIS, IN ORDINE CCXXIV.

Die 3. Martii, qua in Germania occurrunt S. Anselmus Abbas, & S. Cunegundis Virgo Imperatrix, faciendum est officium de S. Cunegunde, & assignanda fixa, & propria dies pro S. Anselmo, S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 187.

I. COnfessores inter & Virgines nullam numquam agnovit Ecclesia nobilitatis, aut dignitatis disparitatem; hinc in concurrentia unum alteri minime præfert, sed Vesperarum medietatem utrique concedit. Sicuti Vesperas, ita si reliquum officium partiri liceret, nec ambigo, quod & in occursu idipsum præstaret; & quoniam juxta Rubricas festa novem lectionum in unum officium coalescere nequeunt, & se invicem expellunt, in occursu eorumdem plurium unum, fas est, repellatur, altero retento. Ast quodnam transferendum erit? Illudne Virginis, vel Confessoris? Virginis profecto, sic exposcente majori, etsi exigua, nobilitate, ac dignitate, quam Confessor habet præ Virgine. Cur itaque primæ dantur S. Cunegundi? Nota verba illa Sanctionis, *quæ in Germania occurrunt*, quæ pro Germania Decretum particulari de causa dumtaxat procedere ostendunt.

dunt. Est autem hæc causa, quod in Germania S. Cunegundis est festum Ordinis, & Nationis, ubi S. Anselmus est tantum festum Ordinis, quare cum illa celebritates duarum classium inibi obtineat, & unius dumtaxat S. Anselmus, huic illa præferenda venit, non obstante majori accidentali dignitate S. Anselmi, quæ non relevat, quoties in ceteris non adest paritas. Extra Germaniam vero quia ambo sunt solum festa Ordinis, ratione accidentalis dignitatis præstabit S. Anselmus, ut reipsa observari vidi in Kalendario Cistercensium Italiæ.

II. Ex his eruitur primo in præferendis Sanctis particularibus juxta ordinem præcedentis Decreti, nullam rationem habendam esse dignitatis accidentalis, alias ratione celebritatis Nationis S. Cunegundis præferri non potuisset S. Anselmo. 2. Quod ex duobus pertinentibus ad unam, & camdem classem illud est præferendum, quod in reliquorum paritate præstat dignitate accidentali, hac quippe de causa extra Germaniam præfertur S. Anselmus. 3. Quod si ex spectantibus ad eamdem classem alterutrum sibi vindicet solemnitatem etiam alterius classis, quæcumque ea sit, illud esse anteponendum, cum ob hanc rationem S. Cunegundis in Germania S. Anselmo præponatur, quare si v. g. habeantur duæ Reliquiæ, & Sanctus unius sit etiam Sanctus Diœcesanus, vel Dominii, aut adhuc Ecclesiæ universalis, ob hanc celebritatem, quam præ altero sibi vindicat, præferentiam habebit. 4. Quod ex pertinentibus ad eamdem classem, puta duabus Reliquiis, si utrumque pertineat ad classem alteram, si hæc classis altera sit eadem, puta Diœcesis, dignitas accidentalis præferentiam præstabit, alioquin in paritate antiquitas festi; si vero classis altera non sit æque celebrior, puta quia unius sit Diœcesis, alterius vero Nationis, classis, quæ juxta Decreti ordinem prior est; tamquam celebrior primas tribuet.

III. Nunc quæritur, num Sanctus unius dumtaxat classis, sed in ordine prioris, puta Sanctus Reliquiæ, præferendus sit Sancto duarum classium in ordine posteriorum, ut Religionis, & Nationis?

IV. ℞. Affirmative, quia celebritates classium inferiorum, etsi multiplicentur, numquam exæquant celebritatem classis superioris. Sit exemplum in dignitate, in qua quia festa Domini superant festa quælibet Sanctorum, etsi institueretur festum in honorem Deiparæ, Angelorum, Apostolorum, & omnium aliorum Sanctorum, adhuc hoc illi non esset præferendum, & dignitates istorum omnium nunquam superarent, nec exæquarent dignitatem illius. Etsi itaque quæ ad plures classes attinent, ob earumdem celebritates omnes sint præferenda attinentibus ad unam solam classem, quando & pertinens ad plures classes, spectat etiam ad classem, ad quam attinet spectans tantum ad unam classem, secus tamen si quod spectat ad unam solam classem, spectet ad classem superiorem, ad quam non attineat spectans ad plures classes.

C A P U T XXVII.

De Repositione Festorum.

I. TRanslationem quoad terminum a quo in præcedenti Capite ponderavimus, nunc de eadem sumimus agere quoad terminum ad quem, seu quoad diem, in qua est facienda, sive in qua festa translata sunt reponenda. Terminus ad quem quoad ferias idem est indifferenter pro omnibus tam duplicibus, quam semiduplicibus, utpote quæ festa omnia æque in suo sinu recipiunt; non sic est de diebus infra octavas, quæ si privilegiatæ non sunt, patiuntur duplicia quæcumque translata, & etiam semiduplicia a præcedenti immediate die, non tamen ulteriori amota, sed de his in propriis respectivis Capitibus egimus, unde sermo restringitur ad ordinem, quo repositio festorum est facienda extra octavam, adhuc relate ad diem immediate sequentem, ad quam translata potius jus credita sunt habere.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CCXXV.

In repositione duorum, vel plurium festorum eumdem ritum habentium, & diversa die occurrentium, attendatur prioritas translationis, nisi attendenda sit major dignitas, quæ attendi debet in illis tantum festis, quæ exprimuntur in Rubricis generalibus de Translatione festorum n. 7., & de concurrentia officiorum sub n. 2. illis verbis: *Inter festa æqualis ritus &c.* Ita S. R. C. 13. Junii 1682. *in una Ord. Minor. de Observ.* ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 127.

I. ÆQualitas ritus si in festis translatis non extet, expressa Rubrica est *de Transl. num.* 7. festo eminentioris ritus priorem repositionem semper deberi: *Si plura festa ix. lectionum transferenda sint, prius transferatur duplex, quam semiduplex.* Stante vero ritus paritate prioritas translationis dat prioritatem repositionis, unde eadem Rubrica: *Alioquin si sint æqualia, unum ante aliud transferatur eo ordine, quo erant celebranda in propriis diebus*, idest subdit Guyetus lib. 4. cap. 7. quæst. 2., *ita ut quæ descripta sunt in Kalendario prima die mensis, fiant ante alia, quæ descripta sunt tertia, vel quarta &c.* Hæc, quæ usquemodo tradit Decretum, cum apertis Rubricis maneant innixa, nullum ex Auctoribus reperiunt refragatorem.

II. Non sic est de eo, quod subdit: *Nisi attendenda sit major dignitas*; per quod insinuatur nobis, quod in repositione attendenda non est prioritas translationis, quoties in festis adest majoritas dignitatis; dictio enim *Nisi* exceptiva est, & in effectu adversatur præcedentibus, ut bene Barbosa *dict.* 217., quare si v. g. simul translata forent festa S. Petri ad Vincula, & S. Mariæ ad Nives, ambo duplicia majora, Festum S. Mariæ ad Nives prius reponendum foret, licet illo sit in translatione posterius. Equidem nulla est Rubrica, quæ huic exceptioni diserta suffragetur, communiter tamen producuntur ea verba ejusdem Rubricæ de Transl. num. 7. *Inter plura duplicia, quod est magis solemne, semper prius transferatur, & prius celebretur*, in quibus to *magis solemne* creditur stare pro *magis digno*, vel per illud etiam *magis dignum* venire. Equidem Tabella concurr. *num.* 6. notat: *Totum de digniori, commemoratio de minus digno*, & certum est per to *Digniori* venire etiam *solemniori*, alias diminuta foret, nec concordaret cum Rubrica *de Transl. n.* 2., quæ quidem prius præferentiæ privilegio donat festa digniora, scilicet Christi, B. Mariæ &c., sed idipsum postea præstat etiam erga festa solemniora: *Et festa illorum Sanctorum, qui in propriis locis, vel Ecclesiis solemniter celebrantur, aliis in Kalendario descriptis.* Tabella occurr. *n.* 8. signat: *Officium de digniori, translatio de minus digno*, & si *Dignioris* appellatione non venit etiam *solemnius*, utique subintelligitur, ut Tabella respondeat Rubricæ *de Transl. n.* 6., quæ per hæc verba, *fiat de digniori, seu solemniori*, non minus solemniori favorabilis extat. Producantur expressa verba Rubricæ: *At si omnia fuerint duplicia, vel omnia semiduplicia, fiat de digniori, seu solemniori, & quæ minoris solemnitatis sunt, transferantur.* Prius nominat dignius, & solemnius, *fiat de digniori, seu solemniori*, postea solius solemnitatis meminit, *& quæ minoris solemnitatis sunt, transferantur*; si ergo nomine *minoris solemnitatis* non veniat etiam *minor dignitas*, quomodo unquam Rubrica diminuta non erit in posterioribus verbis, & hæc cum prioribus concordabuntur? Patens est itaque, quod in Rubricis *Dignius* stat etiam pro *solemniori*, & e contra, ac consequenter, quod Rubrica *de Transl. n.* 7., dum *magis solemne* priori repositione donat, est etiam favorabilis *magis digno*, quinimmo huic magis, utpote quod a Rubrica *Inter festa* præfertur solemni.

III. Gavantus *sect.* 3. *cap.* 10. *num.* 7. ejusdem nobis aperit sensum Rubricæ: *Fiat in feria secunda* (loquitur de festo incidente in Dominicas in Albis, vel SS. Trinitatis) *non impedita de festo prius translato, ordine servato dignitatis* (nota hæc verba) *& Kalendarii, prout vere sonant verba dictæ Rubricæ de Transl. num.* 7., *examinata in postrema recognitione Breviarii, & in hunc sensum communiter recepta.* Si itaque in repositione festorum servari debet *Ordo dignitatis*, & allegata Rubrica in favorem officii dignioris intellecta fuit in postrema recognitione Breviarii, dubium omne adimitur de officio digniori prius transferendo, & reponendo. Gavanto de more subscribit Meratus *ibidem n.* 6. Guyetus vero *lib.* 4. *cap.* 7. *quæst.* 3., quod festa reponantur juxta ordinem dignitatis præscriptum a Rubrica *Inter festa*, videlicet prius festa Domini, postea Deiparæ &c., arbitratur valde congruum, sed de sensu, quem allegatæ Rubricæ facit Gavantus, dubitat, & subdit, quod ex eadem contrarium æque facile est colligere. *Valeat nihilominus*, concludit, *tanti viri auctoritas, cum ratione congruenti conjuncta.* Verum de sensu Rubricæ nunc non licet amplius dubitare, cum a Sacra Congregatione ita fuerit auctoritative interpretata, dum in festis expressis ab eadem Rubrica attendendam asserit dignitatem.

IV. Rubrica *de concurr. num.* 2., cujus Decretum meminit, ad rem rationem plurimam nobis suggerit, dum festa digniora in concursu præfert minus dignis, illisque utrasque integras elargitur Vesperas, quod enim in concursu aptum est præferentiam tribuere, vel ritus altior est, vel quid majori æquipollens ritui, faciensque id, quod altior faceret ritus, si adesset; cur itaque & in repositione præferentiam non præstabit, quam utique major elargiretur ritus? Si dicas digniora festa donari priori repositione relate ad festa minus digna, simul occurrentia, jam vides, quod id juris etiam habet Martyr præ Confessore, etsi hi dimidient Vesperas, ac consequenter opus esse, quod quæ præferentiam habent in concursu, potius jus habeant in repositione, & sic quod in hac ceteris sint præponenda.

V. In oppositum cum Pittono *de sacr. ritib. nu.* 1058. sensit Meratus *in Indice Decr. Brev. num.* 171., sed condonandum est illi, quia ex Pittono, cujus auctoritas nihili est pendenda, transcripsit, quæ ibi tradit, immemor, aut non advertens ad ea, quæ alibi saniori judicio docuerat. Non leve tamen est argumentum ex Decreto 14. Jan. 1691. petitum, ex quo ipsi id eruunt, eo quod ex speciali privilegio SS. Annunciationis festum præferentia donare fatetur; quam ad rem & adduci posset Decretum 28. Novemb. 1682., quod dum idem Annunciationis festum festo S. Joseph præponendum edicit, addit *quocumque in contrarium non obstante.* Verum de his in expositione eorumdem Decretorum. Infra etiam adducetur Decretum prius reponens S. Marcum, quam SS. Philippum, & Jacobum, etsi hi sint ex recensitis a Rubrica *Inter festa*, non ille; at id evanescet, dum ibidem dicetur, Evangelistas inter & Apostolos nullam esse dignitatis disparitatem, & in eadem Rubrica venire Apostolorum nomine.

VI. Quæ dignitas ad effectum prioris repositionis, ait Decretum, *attendi debet in illis tantum festis, quæ exprimuntur in Rubricis generalibus de Transl. num.* 7. quæ tamen cum solum generatim recenseat *festum magis solemne*, fas est convolare ad Rubricam alteram *de concurr. n.* 2. *Inter festa*, a qua expressa festa, vult itidem Sanctio esse attendenda. Hæc autem diserte nos docet, festa Domini esse præferenda omnibus aliis,

festa

festa B. Mariæ festis Sanctorum, & festa Angelorum, & Apostolorum ceteris aliis, & festa illorum Sanctorum, quæ in propriis locis, & Ecclesiis solemniter celebrantur, aliis in Kalendario descriptis; quare festa hæc omnia, & prout recensentur, præferenda erunt in repositione, sicuti & præferentur in concursu. Seu si ita mavis, festa, quæ in concursu præferentiam habent; illam habent etiam in repositione. In Decr. 16. Cap. 1. diximus in eadem Rubrica subintelligi S. Joannem Baptistam, & de S. Joseph tradetur alibi. Ex festis tamen S. Joannis Baptistæ, & SS. Apostolorum non gaudent præferentia, nisi ea, in quibus exprimitur eorum dignitas, non in quibus colitur ratio altera, ut est Decollatio, in qua celebratur martyrium S. Joannis, & Cathedra S. Petri, in qua inspicitur ejusdem Pontificium, ut non semel ponderavimus.

VII. Equidem Decretum per dictionem *nisi* in consideratione ponit solam majorem dignitatem, tu id intellige & de solemnitate, quia per Rubricas *digniora*, *& solemniora* vicissim se exprimunt. Rubrica *Inter festa* etiam festa solemniora donat præferentia, & Rubrica *de Transl. num. 6.* solius festi *solemnioris* meminit. An præfata festa omnia afferto gaudeant præferentiæ privilegio, licet semiduplicia sint, quæstio alia est, quæ affirmative resolvenda videtur, quia Decretum in festis non exigit, nisi ritus æqualitatem; negative tamen jam alibi, & bene resolvitur, ubi dicimus festa semiduplicia, licet sint ex superius recensitis, præferentia non gaudere in concursu, ergo utique nec in repositione, & præsertim quia Rub. *de Transl. n. 7.*, ad quam cum remittas Decretum, utique ab ea etiam restringitur ejusdem absolutus veluti loquendi modus, diserte se explicat, solum duplicia privilegiare: *Et inter plura duplicia, quod est magis solemne, semper prius transferatur, & prius celebretur.* Ritus semiduplex est ritus depressus, & humilis, quare festa non facit solemnia, & sic nec digna, in quibus eorumdem exprimatur dignitas, ut magis dicitur, ubi de concurrentia sermo est.

VIII. Dices: In occurrentia attenditur dignitas eorumdem festorum, licet semiduplicium: quidni igitur & in concursu, & repositione? Verum dispar est ratio, nam ideo in occursu, quia cum duo officia 9. lectionum simul celebrari nequeant, nec iisdem officium partiri queat, necesse est, unum eorum dimitti altero retento, congruentius autem dimittitur minus dignum, & minus solemne, unde in occursu & relevat dignitas accidentalis, & quælibet vel minima festorum disparitas. Non sic autem est in concursu, in quo locum habet vesperarum divisio, nec in repositione, in qua festa nullo subjacent præjudicio, utpote quæ alio die integre resumuntur servato ordine Kalendarii, unde sicuti hac de causa non attenditur dignitas accidentalis, ita necesse non est, attendatur dignitas festorum, de quibus loquimur.

IX. Erunt fortasse, qui Rubricæ verba illa, *& inter plura duplicia, quod est magis solemne, semper prius transferatur &c.*, ita explicabunt, ut sensum reddant, quod ex pluribus duplicibus illud sit præferendum, quod est altioris classis, puta duplex 1. classis ante duplex 2. classis; sed si ejusmodi foret Rubricæ sensus, quomodo unquam Congregatio uti potuisset eadem Rubrica in favorem officii dignioris? Verum est itaque, quod duplex 1. classis est reponendum ante duplex 2. classis, sed id eruitur, non ex citatis Rubricæ verbis, sed ex præcedentibus, videlicet: *Si plura festa 9. lectionum transferenda sint, prius transferatur duplex, quam semiduplex*; per hæc enim designatur satis, quod uti semiduplex, quia inferioris ritus, in repositione cedit duplici, ita eadem de causa duplex duplici majori, & duplex majus duplici 2. classis, &c., unde dum subditur, *& inter plura duplicia, quod est magis solemne &c.*, per to *magis solemne* venire non potest distinctio classium, sed magis festorum solemnitas, & dignitas. A simili id patet ex Rubr. *de Transl. n. 6.*, quæ in casu occurrentiæ plurium festorum statuis, *si duo, vel plura festa simul eodem die veniant, fiat officium de majori, idest de duplici, & semiduplicia transferantur*, & per hæc verba, quid in occursu plurium quoque festorum duplicium diversæ classis faciendum sit, satis statuisse censuit; dum vero subdit, *at si omnia fuerint duplicia, vel omnia semiduplicia, fiat de digniori, seu solemniori, & quæ minoris solemnitatis sunt, transferantur*, disponit tantum pro festis dignioribus, & solemnioribus, & non quatenus ad diversas spectant classes, alias etiam in semiduplicibus, de quibus etiam loquitur Rubrica, distinctio classium adinveniri deberet.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CCXXVI.

Propositum dubium pro parte Cathedralis Hispalensis, nempe de quo festo prius agendum sit, an de Patrono Civitatis, qui est S. Isidorus, an vero de Titulari, qui est B. Virgo? Resolutum fuit, de digniori, nempe de B. M. V. Ita S. R. C. 27. Aug. 1633. *in Hispalen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 76.

I. SAnctus Isidorus Ecclesiæ Hispalensis principalis Protector est, & recurrit die 4. Aprilis, & B. Virgo, seu ejusdem Annunciatio, est Cathedralis ejusdem Civitatis Titulus, hinc ambo duplices 1. classis, & factum est dubium, de quonam prius agendum sit, seu quodnam prius reponendum sit, dum ambo ob occurrentes ferias majoris hebdomadæ, & Paschatis transferuntur? *De digniori* Congregatio respondet, insimulque se explicat, *nempe de B. M. V.*, forsitan ne dignioris vocabulo quis intelligeret solemnius, & sic pronuntiatum crederet in favorem Patroni loci, quem Gavantus præfert Titulari ratione majoris solemnitatis. Antequam ulterius progrediar, volo, quod adnotes Datam Decreti, quæ est de anno 1633., ut hinc eruas, Annunciationi Decretum esse favorabile ratione Rubricarum generalium, quæ festa Deiparæ in æqualitate ritus præponunt Sanctorum festis, non vi specialium privilegiorum, quæ Annunciationi fuerunt facta, utpote quæ admodum sunt moderniora. Rubricæ autem, quæ in favorem Annunciationis faciunt, in præcedenti Decreto examinatæ fuere.

II. Dubium tamen & excitari potest relate ad Cathedralem, & tunc pro præferentia Annunciationis stant omnes tituli, nempe *anterioritas translationis*, cum a die 25. Martii sit amota, *major dignitas*, quia Deiparæ Sanctus nullus comparari valet, *major solemnitas*, quia in propria Ecclesia intensive solemnius profecto est festum Tituli, licet extensive solemnius fortasse sit festum Patroni loci, quatenus in ceteris Ecclesiis solemnius celebratur, quam Cathedralis Titulus, *major* denique *proprietas festi*, cum Ecclesiæ cuilibet nullum festum sit magis proprium, quam festum Tituli, qui Ecclesiam ipsam denominat. Si vero dubium sit relate ad reliquas loci Ecclesias, in favorem Deiparæ militant anterioritas translationis, & dignitas, & in favorem Patroni proprietas, & solemnitas. *Proprietas*, quia festum Tituli Cathedralis ab hac in reliquas derivat, non festum Patroni, qui cum *loci* Patronus sit, consequenter Patronus est omnium Ecclesiarum loci; & hac de causa in ceteris Ecclesiis etiam Patroni festum solemnius esse solet. Verum major proprietas festi, & solemnitas, ut dicebamus in Decr. 16. cap. 1., validæ non sunt in concursu præferri faciendi festis dignioribus a Rubrica *Inter festa* recensitis, unde S. Rocchus in Ecclesia propria Vesperas cedit Assumptioni B. Mariæ. Videantur ibi dicta.

III. Quod si loco B. Mariæ Sanctus alter ex non recensitis a Rubrica *Inter festa*, translatus foret, anterioritas translationis in casu quæstionem dirimeret: major enim solemnitas, qua respective ad Ecclesias gaudet Patronus loci, vel Ecclesiæ Titulus, præsertim extra diem proprium, exiguæ virtutis est, ut præferentiam in concursu, vel repositione præstare queat. Quod si magna alicubi foret, haud ambigimus, præferentiam præstare posse. Verum ut hæc omnia uno absolvamus verbo, recole dicta in memorato Decreto 16. cap. 1., & dicenda in cap. de concurrentia, & ea in repositione præpone, quæ in concursu præferri videbis. Plura Decreta circa Annunciationis festum hic exponenda forent, sed ea relinquimus examinanda, cum de festis Deiparæ agemus.

DECRETUM III. CAPITIS IN ORDINE CCXXVII.

Nulla disparitas adest inter translationem festorum Apostolorum, & illam Evangelistarum, sed occasione dictæ translationis faciendum est officium, quod prius in Kalendario reperitur. S. R. C. 18. Sept. 1666. *in Romana*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 92.

I. GAvantus *sect. 3. cap. 9. num. 3.* exponens Rubricam *de concurr. n. 2.*, in qua statuitur, quod festa Angelorum, & Apostolorum præferuntur ceteris aliis, ait: *Si aliis, ergo etiam Evangelistis, quod bene nota.* Si itaque Apostoli in concursu præferuntur Evangelistis, utique & in repositione, ut nos ipsi superius in similibus arguebamus. Divus Thomas *super caput 7. ad Ephesios lect. 3.* exponens illud Pauli: *Secundum divitias gratiæ ejus, quæ superabundavit in nobis*, inquit: *ex quo apparet temeritas illorum, ut non dicam error, qui aliquos Sanctos præsumunt comparare Apostolis in gratia, & gloria. Manifeste enim patet ex verbis istis, quod Apostoli habent gratiam majorem, quam aliqui alii Sancti, post Christum, & Virginem Matrem.* Idem ergo judicium de Apostolis, & Evangelistis haberi non potest. Quibus si addantur festivatio, qua Apostoli præ Evangelistis coluntur, & prior eorumdem descriptio in Litaniis, ex quarum serie eruit Gavantus præferentiæ titulum *sect. 3. cap. 8. n. 6.* ex festivatione Meratus *ibid. n. 11.* constat Apostolis Evangelistas non esse pares, adeoque his illos esse anteponendos.

II. Verum Congregatio Apostolos inter, & Evangelistas nullam agnoscit disparitatem, & de Matthæo, & Joanne, cum Apostoli item sint, difficultas non est, sed tantum de Marco, & Luca, pro quibus tamen hæc ratio facit, quod si Apostoli tantis gratiæ donis a Domino decorati fuere, eo quod electi extiterunt, ut Evangelium universo Orbi annunciarent, fidemque Christi docerent homines, minoribus instructi putari nequeunt Evangelistæ, qui a Domino ipso fuerunt cooptati, ut per ejusdem Evangelii scriptionem permanenter idipsum facerent, totamque Ecclesiam præsentium, & futurorum imbuerent. Id sentire jam visa est Ecclesia, dum in Breviarium pro Apostolis, & Evangelistis unum, & idem commune induxit; hoc enim ipso, quidquid sit de donis gratiæ, quorum distributor uti solus est Deus, ita ipse eorumdem distributionis mensuræ solus est cognitor, aperte saltem denotat, quod in ratione officii pares sunt censendi, unde ad rem egregie Guyetus lib. 4. cap. 13. quæst. 5. *Ut Evangelistæ Apostolis asserantur pares, facit classis, & officiorum omnimoda paritas*, qui propterea Gavanti opinionem dignam reformatione facit, & concordat Meratus *sect. 3. cap. 9. num. 3.*

III. Hinc breviter dicito, quod in Rubrica *Inter festa* Evangelistæ veniunt Apostolorum nomine; quæ D. Thomas tradit, non sunt in sensu exclusivo Evangelistarum accipienda, quorum munus Apostolico est simillimum, festivatio præstat so-

lum

lum præferentiam in occursu, non in concursu, & repositione, ut dicitur in cap. 13., & alibi tradetur; & plus non importat prior descriptio in Litaniis, alias martyres, qui prius Confessoribus, immo in distincta, & diversa serie in Litaniis invocantur, & recensentur, in concursu, & repositione præferendi forent, immo multo magis, quia Evangelistæ in eadem serie recensentur, quæ communi invocatione absolvitur, *omnes Sancti Apostoli, & Evangelistæ*. Ex quibus habes Apostolis deberi præferentiam in occursu cum Evangelistis, non in concursu, & repositione, & Evangelistas ceteris Sanctis esse præferendos Apostolorum instar in occursu, concursu, & repositione, Apostolorum vero, & Evangelistarum priorem repositionem instar aliorum Sanctorum petendam esse a priori translatione.

DECRETUM IV. CAPITIS IN ORDINE CCXXVIII.

Si festum S. Marci Evangelistæ occurrat in feria secunda post Dominicam Resurrectionis, & similiter festum SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi in Dominica in Albis, ac propterea juxta Rubricas utrumque sit transferendum, prius transferri, & reponi debet officium S. Marci. S. R. C. 17. Julii 1706. *in una urbis, & orbis*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 239.

I. PRæcedens confirmatur Decretum, dum nunc ratione prioris translationis festum Evangelistæ S. Marci priori repositione donatur relate ad festum SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi; quare nostram convertimus considerationem ad Sanctos illos, quos in Decr. 15. cap. 3. in Sacris litteris, Martyrologio Romano, & Lectionibus 2. nocturni *Apostolorum* vocabulo advertimus appellari, & quærimus, num Apostolorum instar reliquis Sanctis debeant præponi? Et dicimus negative, si Apostolorum officium non assequantur, sunt hi quippe solo nomine Apostoli, non dignitate, nec officio, & ideo nec Apostolorum præferentia distinguendi, sed solum ea, quæ iisdem competit ratione officii Confessoris, vel Martyris, quod consequuntur, & ideo Breviarium Romanum S. Franciscum Xaverium, qui ex hujusmodi Apostolis est, Vesperas rite dividere facit cum sequenti S. Petro Chrysologo. Si vero Apostolorum officio colantur, ut fit in nonnullis Galliæ Ecclesiis, ibidem diximus, & iterum confirmamus, Apostolorum more posse iisdem præferentiæ privilegium adaptari. An autem relate ad veros Apostolos secent Vesperas, vel stante priori translatione prius reponantur? Exemplum ab Evangelistis ductum quæstionem affirmative resolveret, nos tamen refragamus, Apostolicam dignitatem in illis non agnoscentes, quam tamen, vel simillimam in Evangelistis profitemur. Usus tamen antiquior Bulla Piana uti contra Rubricas iisdem Apostolorum officium facit licitum, ita & præferentiam tueri posset, vel æqualitatem. Ceterum nos crederemus, hujusmodi usum & quoad officium & præferentiam satius esse reformandum.

II. De iis Sanctis quæstio succedit, qui cum habeant plura festa de se instituta, in natalitio, & primario coluntur officio eorumdem dignitati conveniente, non in secundariis, cujusmodi est utraque Cathedra S. Petri, in qua officium agitur de communi confessoris Pontificis, Decollatio S. Joannis Baptistæ, in qua de eodem fit tamquam martyre, & festa Ordinationis aliquorum Sanctorum Episcoporum, in quibus de iisdem fit officium confessoris Pontificis, ut Veronæ 8. Decembris de S. Zenone, cum tamen ipsi martyres etiam sint; & quæritur, num etiam hæc festa secundaria gaudeant præferentia, quæ eorum dignitati respective debetur, & in festo primario adhibetur?

III. ℟. negative, & Decollatio S. Joannis Baptistæ, qui dignitate par est, vel Apostolis præstat, rem extra dubium collocat, dum quia in ea ut martyr inspicitur, & colitur officio martyris, cum præcedenti festo S. Augustini, & sequenti S. Rosæ in Breviario vesperas dividit; non cadit siquidem in considerationem dignitas præcipua Sancti, dum sub particulari ratione alia festum instituitur. Idem dicito de aliis.

DECRETUM V. CAPITIS, IN ORDINE CCXXIX.

Pro translatione festorum talis ratio habeatur, ut prius fiat officium de prius descripto in Kalendario, nullo habito respectu, quod officium translatum sit Ecclesiæ particularis, Ordinis, seu Religionis, Diœcesis, Nationis, & Ecclesiæ universalis. S. R. C. 5. Maji 1737. *in Einsidlen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 290.

I. ORdo per Decretum 10. precedentis Capitis teneri præscriptus, quoties plura festa simul eodem die recurrunt, ita ut *primum locum habeat festum Ecclesiæ particularis, secundum Ordinis &c.*, & in repositione servari debet, dum ab eodem die sunt amota, sunt quippe juxta Rubricam *de Transl. num.* 7. festa reponenda eo ordine, quo erant celebranda propriis diebus; at idipsumne erit servandum, quoties e diverso die sunt translata? Nequaquam respondit Congregatio, sed *prius fiat officium de prius descripto in Kalendario, nullo habito respectu &c.*, & hoc juxta præscriptum ejusdem Rubricæ: *Alioquin si sint æqualia, unum ante aliud transferatur eo ordine, quo erant celebranda in propriis diebus*. Connaturalis enim illa solemnitas, seu celebritas, qua unum præ alio gaudet, etsi valida sit præferentiam præstare in occursu, in quo festorum unum necesse est dimitti, uti idipsum præstat & sola dignitas accidentalis, secus tamen in concursu, & repositione, ut non semel ponderavimus, quare de prius descripto in Kalendario faciendum est, nullo habito respectu, quod inter officia translata alterum sit Ecclesiæ particularis, Religionis &c.

DECRETUM VI. CAPITIS, IN ORDINE CCXXX.

De festo translato faciendum est officium die immediate sequenti, etiamsi adsit aliud ejusdem dignitatis festum prius translatum. S. R. C. 30. Sept. 1679. *in una Cappuccin.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 105.

I. DOnatur repositione in die immediate sequenti festum quodlibet in exclusionem alterius festi ejusdem dignitatis, scilicet ritus, prius translati. Quibus innitatur, Sanctio Rubricas non habet, quinimmo resistit Rubrica *de Transl. n.* 7., quæ in casu plurium festorum translatorum statuit, *Alioquin si sunt æqualia, unum ante aliud transferatur eo ordine, quo erant celebranda in propriis diebus*, ubi nulla fit exceptio in favorem festi transferendi in diem immediate sequentem. Suffragari posset Rubrica *de Transl. n.* 5., dum semiduplici locum parat in proxime sequenti die contra alia prius translata, sed ea Rubrica diserte privilegiat dumtaxat semiduplex infra octavam, & adhuc particulari de causa, nempe quia ejusdem repositio alias differri deberet post octavam, quia de duplici, quod in qualibet die infra octavam reponi valet, privilegii ratio non militat, nec Rubrica eidem favorabilis extat.

II. At si in Rubricis fundamentum non habet, congrua ratione non destituitur, petita ex jure vicinitatis, quam festum habet ad diem immediate sequentem; leges enim civiles finitimis majus jus, quam aliis in vicinum solum non denegant. Hinc in caso nostro id habetur commodi, ut festum totaliter e proprio die non transferatur, quatenus in eo integras habet Vesperas, vel Capitulum, aut saltem commemorationem juxta qualitatem officii, cum quo concurrit. Congrua hæc ratio esse potuit limitandi, seu magis declarandi sensum memoratæ Rubricæ non comprehendere festa relate ad diem immediate sequentem.

III. Huic Decreto, cui sequens consonat, derogatum fuit per octavum hujus capitis, & licet per nonum eidem integrum robur restitui videatur, non sic tamen est, ut apparebit in expositione ejusdem, quare in sua derogatione remanet.

DECRETUM VII. CAPITIS IN ORDINE CCXXXI.

Decisum jam fuit (nempe die 30. Sept. 1679.) quod de festo translato faciendum sit officium die immediate sequenti non impedita, etiamsi adsit aliud ejusdem dignitatis festum prius translatum, non tamen idem intelligendum est, si adsit aliud festum, seu officium majoris ritus prius translatum. S. R. C. 1. Martii 1681. *in una Canon. Regul. Lateran.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 118.

I. AN favor precedentis Decreti factus festo relate ad diem immediate sequentem in exclusionem alterius festi ejusdem ritus, prius translati, extendatur etiam ad casum, in quo alia festa translata majoris extant ritus, nunc disquisitio procedit, & Congregatio negative respondet, & ratio esse potuit, quia festum altioris ritus prius translatum ex duplici capite habet jus prioris repositionis, nempe & ex capite anterioris translationis, & ex capita majoritatis in ritu, ut aperte eruitur ex Rubrica *de Transl. n.* 7., etsi autem præferentia prioris translationis fortasse compensetur per jus vicinitatis, vel per assertum commodum Vesperarum, Capituli, aut commemorationis in proprio die, adhuc præferentia potissima, quæ prius translatio debetur ex titulo majoris ritus, non est, unde exæquari queat. Quod si festum majoris ritus ab eodem die sit amotum, jam idem jus vicinitatis, & idem habet commodum, unde plus juris semper habet translatum altioris ritus. Quoniam vero major dignitas, & solemnitas ex recensitis a Rubrica *Inter festa* majori quodammodo æquivalent ritui, & in concursu præferri faciunt, ideo idipsum, quod diximus de festo altioris ritus, pronuntiamus de festo majoris dignitatis, & solemnitatis, nec refragatur Decretum præcedens, cum dicit, *etiamsi adsit aliud ejusdem dignitatis &c.*, dignitas siquidem hęc & pro ritu, & pro assertis dignitate, & solemnitate rite accipi valet juxta superior dicta, & in Capite præcedenti.

II. Nec dicas semiduplex infra octavam tantum juris habere in diem immediate sequentem, ut excludat etiam duplex prius translatum; hoc enim ideo, quia sequens dies est illi assignata tanquam propria sedes, eo quod alias deperderet facile jus repositionis infra octavam sibi a Rubricis factum, & post totam octavam differri deberet; quia autem duplex adhuc ultra sequentem diem infra octavam transferri debet, neque eidem sequens dies infra octavam tanquam propria assignata fuit; quare uti hoc, ita festa quæcumque reliqua merito Rubricarum dispositioni fuere relicta, & cedere debent translatis altioris titus, licet non ejusdem ob assertam rationem.

III. Quod supponit Sanctio, nempe festa utile suæ repositionis habere spatium in die immediate sequenti in exclusionem alterius festi ejusdem ritus, & prius translati, derogationem habuit, ut diximus in precedenti Decreto; quod autem directe firmat, nempe festa altioris ritus prius esse reponenda nullo habito respectu ad diem, quæ immediate sequens esset relate ad translatum aliud inferioris ritus, nullam unquam passum est derogationem.

DE-

DECRETUM VIII. CAPITIS, IN ORDINE CCXXXII.

Cum nonnullorum non rite sensum generalis Rubricæ Breviarii Romani *tit. 10. n. 7. de Transl. festorum* percipientium obrepserit opinio, quod de festo transferendo, quod potest in sequentem diem immediate transferri, sit recitandum officium ante alia æqualis ritus prius translata. S. R. C. ad relationem Emin., & Rever. D. Card. Petrucci supradictam generalem Rubricam omnino servandam, & quocumque alio Decreto in contrarium non obstante in casu proposito (servato semper ordine Kalendarii) officium de primo translato prius recitandum esse declaravit. Ita tamen ut per hanc declarationem nihil penitus circa semiduplicia in Dominicis infra octavas occurrentia veniat immutandum, pro quibus prædictam generalem Rubricam *tit. 10. n. 5.* pariter omnino servandam esse censuit, & ita servari mandavit. S. R. C. 22. Decemb. 1696. *in Decreto generali*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 191.

I. OBrepserat opinio, quod de translato agendum sit in die immediate sequenti, tametsi adsint festa alia ejusdem ritus prius translata, quam opinionem confirmavit Decretum quoddam, & est sextum hujus Capitis. Nunc Sacra Congregatio prædictam rejicit opinionem, tamquam non rite percipientem sensum Rubricæ *de Transl. n. 7.*, quæ profecto per hæc verba, *alioquin si festa sint æqualia, unum ante aliud transferatur eo ordine, quo erant celebranda in propriis diebus*, in æqualitate ritus diserte prius translatum priori repositione donat, nulla exceptione facta, hanc Rubricam de repositione primi translati servari mandat, & expresse derogat prædicto Decreto, & cuicumque alteri, quod dictæ opinioni posset esse favorabile, neglectis prædictis vicinitatis jure, & commodo in comparatione ejusdem Rubricæ, quæ tamquam lex generalis officii communem observantiam æquum est assequatur, qua de causa Decretum *generale* inscribi voluit.

II. Quæ subdit Sanctio de exceptione semiduplicis incidentis infra octavam, late ponderata fuere in Capite 20. quare adnotamus dumtaxat, quod ample derogatum remanet Decreto sexto hujus Capitis, cujus derogatio adhuc remanet, non obstante sequenti Decreto, per quod renovari videtur, ut statim dicemus.

DECRETUM IX. CAPITIS, IN ORDINE CCXXXIII.

Quæsitum fuit, an de festo translato faciendum sit officium die immediate sequenti non impedita, etiamsi adsit aliud ejusdem dignitatis festum prius translatum? Ad quod responsum fuit affirmative, & jussum fuit dari Decretum 30. Sept. 1679. Ita S. R. C. 23. Julii 1736. *in Brugen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 316., ubi asserit idem omnino confirmatum fuisse per eamdem Sacram Congregationem die 16. Feb. 1737. *in Mechlinen.*

I. REsponsio affirmativa porrecto exhibita dubio, in ipsissimis verbis efformat sextum Decretum Capitis, & revera hoc ipsum dari jubetur, *& jussum fuit dari Decretum 30. Sept. 1679.* Cum itaque incassum juberetur dari Decretum omni robore exutum, si per jussionem ipsam non redintegraretur, per præsentem Sanctionem, quæ posterior est, ac consequenter derogat quibuscumque prioribus contrariis, derogatum iri videtur præcedenti, & iterum innovari sextum capitis. Meratus idipsum sentit in Indice Decr. Brev. n. 105. & sect. 3. cap. 8. nu. 91, licet in Indice addat; *Hanc resolutionem aliqui ad praxim non deducunt*, & in cit. sect. *Licet nonnulli dictam confirmationem in dubium revocent*. Pace tamen tanti viri non video, quomodo ita scribere potuerit, quasi ipse ex iis non sit, qui eamdem resolutionem ad praxim non deducunt, aut si ipse de confirmatione non dubitavit, quomodo in suis Tabulis illam numquam observet, & a dubio aliorum se duci permittat contra id, quod sibi videtur.

II. Nos sumus ex iis, qui nedum dubitant, sed qui positive asserunt nullam præcedenti Decreto per præsens derogationem exhiberi; habet enim illud, *quocumque Decreto in contrarium non obstante*, per quæ verba vult nullum Decretum suæ obstare posse dispositioni, & dictio *quocumque*, præsertim in ablativo posita, juxta Jurisperitorum mentem nihil excludit, includit etiam ea, quæ specialem mentionem requirerent, & ad casus etiam improprios trahitur, quare derogat nedum Decretis, quæ in contrarium jam lata erant, sed etiam quæ in futurum poterant ferri, & ut eidem derogaretur per præsens, non sufficit, quod disponantur contraria, sed necesse foret, quod ejusdem expressam, vel æquivalentem clausulam derogatoriam haberet; nos enim credere non possumus, qud Congregatio una cum præcedenti generali Decreto ipsas officii leges, cujusmodi sunt Rubricæ, quibus illud innititur, tollere voluerit. Captum sit itaque, quod in præsenti Decreto ad particularem rationem aliquam, quæ ultra loca, ad quorum instantias emanavit, illud non extendi sinat, Congregatio respexerit, licet quando etiam præcedens Decretum cassatum extitisset, per modernius, quod subdimus, iterum foret innovatum, & fit Decretum x. Capitis, in ordine ccxxxiv.

III. *Officia translata, quæ tamen sint ejusdem ritus, & dignitatis, reponuntur juxta ordinem translationis, ut scilicet prius celebretur officium ab ante translatum, deinde fiat de alio secundo loco translato, & sic successive. Ab hac tamen regula excipitur semiduplex occurrens in festo habente octavam, vel in Dominica infra octavam, vel in festo duplici infra octavam; quod semiduplex in præfatis tribus casibus transfertur in diem immediate sequentem (in qua alias agendum esset officium de die infra octavam) protrahendo ad aliam diem non impeditam aliud quodcumque duplex, etiam 1. classis, prius translatum. S. R. C. 2. Sept. 1741. ex Regestis ejusdem Congreg.*

IV. Quæ addit Decretum de exceptione trium semiduplicium infra octavam reponendorum in exclusionem duplicis, etiam primæ classis, & prius translati, sua non caruerunt ponderatione in cap. 20., & designant nobis Decretum 22. Decem. 1696. videlicet octavum hujus Capitis, iisdem æque esse favorabile, ut loco citato nos dicebamus.

C A P U T XXVIII.

De Concurrentia Festorum.

I. DUorum officiorum non tantum conflictus est, mutuaque pugna, si ambo una, eademque die occurrant, & hæc occurrentia dicitur, de qua egimus, sed etiam si se invicem continuis duobus diebus consequantur, quod cum accidit, concurrentia est, quam modo lubet investigare. Cum enim quodlibet festum saltem duplex, & semiduplex utrasque exigat Vesperas nempe primas, & sequendas, necesse est, ut cum duo se se proxime consequuntur, eædem Vesperæ, quæ secundæ sunt præcedentis, sint pariter primæ sequentis, unde fit in iis utriusque festi concursus, seu concurrentia, quæ propterea duplex est; activa una, passiva altera, & activa quidem ad officium præcedens spectat, passiva ad subsequens, cum quo a præcedente concurritur, quare Rubrica 11. sub initio: *Concurrentia officii attendenda est semper in 2. Vesperis, quomodo sit ordinandum officium cum sequenti die.*

II. Concurrentia itaque non datur nisi inter officia, quæ jus aliquod habent in Vesperas illas veluti intermedias, & utrique communes, unde quia festa duplicia, & semiduplicia, & dies Dominicæ primas, & secundas habent Vesperas, concurrentiæ activæ, & passivæ sunt capacia. Festa simplicia solius passivæ, quia primis tantum gaudent Vesperis; & si darentur officia solis 2. Vesperis instructa, ut teste Merato *sect. 3. cap. 9. n. 1.* olim erant festa simplicia, solam activam concurrentiam haberent. Dies octava instar festi duplicis utrisque Vesperis, & concurrentiis gaudet, uti & dies infra octavam, quoties cum festis concurrunt, sola dempta die 7., quæ uti secundis caret Vesperis, etiam quando cessat dies octava, ita & concurrentia activa, ut late alibi traditum fuit, & præsertim in cap. 20., ubi & diximus vigiliam Pentecostes passivam sortiri concurrentiam cum præcedenti festo. Vigilia Epiphaniæ, cum officio semiduplici colatur, utriusque concurrentiæ capax est; nullius vero reliquæ Vigiliæ cunctæ, utpote quarum officium a Matutino incipit, & terminatur ad Nonam. Ejusdem rationis sunt feriæ, quarum officium juxta Rubricam 11. *n. 9.* incipit & desinit, ubi desinit, & incipit aliud, & licet, feriarum Adventus, & Quadragesimæ commemoratio fiat in Vesperis, id non fit ratione concursus, sed ipsius temporis privilegium est, unde & fit in duplici primæ classis. Modernæ inventionis sunt simplicia per accidens, quæ utraque concurrentia gaudent, de qua late actum est in cap. 6.

III. Effectus concurrentiæ totus est in Vesperis, ut vel integræ sint de alterutro, vel inter utrumque dimidientur. Primum evenit, cum ex concurrentibus unum altero majus est, & tunc minoris fit sola commemoratio, vel adhuc commemoratio nulla; secundum vero, quando concursus est inter æqualia, nisi aliter expostulet alterutrius dignitas, & in utroque casu alterius commemoratio numquam deperditur. Fallit hæc regula in Dominicis, quæ cum præcedenti semiduplici Vesperas dividunt; cum sequenti integras habent. Gavantus *sect. 3. cap. 9. n. 7.* duas rationes assignat, nempe concursum Populi ad secundas Vesperas, quas amat Dominicales, & non ad primas & quia Psalmi Sabbatini plus habent ferialitatis, quam festivitatis, & ideo incongrui visi sunt inter festum semiduplex, & Dominicam. Hæ rationes non arrident Guyeto *lib. 4. cap. 13. quæst. 6.* ubi duas alias profert, nempe dignitatem Dominicæ, quæ vere officium Domini est, & quia alias in iis Vesperis nihil fieret de Dominica, nam Psalmi, & Antiphonæ Dominicæ psalteriales sunt, nec tamquam propriæ spectant ad officium Dominicæ. Tenuiores iis Gavanti sunt rationes istæ, secunda quidem, quia alias id falleret in Dominicis Adventus, quæ in Vesperis proprias habent antiphonas, & aliunde etiam in ceteris antiphonæ, & psalmi, qui recitantur, censentur veluti de communi officii Dominicalis, unde instar Sanctorum, in quorum Vesperis etsi recitentur in respectivo communi dumtaxat posita, nihilominus de iisdem censetur actum, ita foret de Dominicis. Prima vero, quia alias etiam primæ Vesperæ esse deberent de Dominica, quando adhuc in semiduplicibus dignitas attendenda esset, quod non videtur verum. Validiores sunt itaque Gavanti rationes, & præsertim quæ ex concursu Populi petitur, cui addi possunt prærogativæ plurimæ, quibus gaudet dies Dominica, & ob quas congrue potuit ut supra privilegiari. Fallit divisionis Vesperarum regula & in nonnullis aliis fortasse casibus, & ideo consulto Rubrica posuit *regulariter*, verum de his agitur alibi.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CCXXXV.

In concurrentia plurium officiorum æqualis ritus, sive Martyrum, vel Confessorum, aut Virginum, vel Viduarum, minime attenditur dignitas eorum, sed præferenda sunt festa posteriorum, si celebrentur pompa solemniori, aut sint ex illis festis, quæ celebrantur in propriis locis, & Ecclesiis, & hoc juxta verba Rubricæ de concurr. officii tit. 11. num. 2. *Inter festa æqualis ritus &c.* S. R. C. 20. Julii 1686. *in Tridentina*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 157.

I. Solemnitas duplex est, intrinseca una, & est ritus officii, qui cum sit veluti ejusdem modus intrinsecus, intrinseca solemnitas dicitur ad differentiam extrinsecæ solemnitatis, quæ sita est in pompa, apparatu, populi concursu, aliisque similibus, quæ extrinseca sunt officio. Utriusque meminit Sanctio, extrinsecæ per ea verba, *si celebrentur pompa exteriori*, intrinsecæ vero, dum legit *æqualis ritus*, ubi Rubrica habet *æqualis solemnitatis*. Quoties dispar est ritus majori juxta Rubricas integræ debentur Vesperæ; & quidem tametsi minori eminentior insit dignitas, quare ut Rubrica *Inter festa* officia digniora præferat minus dignis, inter ea exposcit *æqualem solemnitatem*, hoc est ritum. Ridicula, nec digna, quæ refellatur, est sententia Merati *sect.* 3. *cap.* 10. *num.* 3. officium semiduplex duplici, & duplex minus duplici majori ratione solemnitatis præferentis, & in sui subsidium hanc adducentis Sanctionem, & quartam Capitis de Translatione festorum, quasi utraque diserte non exigeret, quod occurrentia festa sint *ejusdem, & æqualis ritus*. Invictum robur suæ opinioni afferri putat a Rubrica 1. *num.* 1., quæ festis solemniter celebratis dat officium duplex, quod credit esse dumtaxat tertii ordinis, sub quo claudit officium duplex minus, & majus per annum, unde non vult solemnitatem validam ad præstandam præferentiam relate ad duplex 1., vel 2. classis. Verum alibi ostenditur eam Rubricam procedere de duplici generatim, & sub se claudere etiam duplicia 1. classis, unde æque ordinat officium solummodo duplex in Dedicatione, & Titulari Ecclesiæ, quæ festa indubie sunt 1. classis, quare non minus dici posset officia solemniter celebrata, constitui in serie duplicium 1. vel 2. classis, & his esse præferenda. Ceterum ea Rubrica loquitur aperte de festis *solemniter celebrari consuetis*; & sic celebrari consuetis ante Bullam Pianam, quæ consuetudo potis solummodo est tueri eorumdem officium, sed non minus postea ritum, & præferentiam, & non alia quæcumque modernior consuetudo, quæ nec officium invehere, nec ritum alterare valet. Videantur, quæ traduntur in Capitibus de festis ex consuetudine, & Additione Breviario inhibita, & apparebit magis, quam incongruenter, & injuste ea Rubrica in subsidium dictæ opinionis trahatur.

II. In concurrentia plurium officiorum æqualis ritus, sive Martyrum, vel Confessorum, aut Virginum, seu Viduarum dignitatem *non esse attendendam*, edocet Sanctio, & laudatæ innititur Rubricæ, quæ communem Vesperam inter festa dividit, ab hacque regula dumtaxat excipit festa Domini, B. Mariæ, Angelorum, & Apostolorum. Guyetus *lib.* 4. *cap.* 13. *q.* 5. rationem exhibet, quod dignitas præferri faciens, fundatur in gratia, & ea quidem gratia, quæ majoris gloriæ essentialis causa est, & mensura; Ecclesia autem non noscit, quanta sit dictorum Sanctorum gratia, nec proinde gloria essentialis. Aureolæ vero, quibus martyres, virgines, & Doctores præ aliis remunerati dicuntur, quid accidentarium sunt, nihilque ad essentialis gloriæ augmentum faciens, sicut nec gratiæ gratis datæ, & multo minus dignitates in hac vita obtentæ, puta Pontificis &c.

III. At si horum officiorum non prævalet dignitas, utique solemnitas, unde Decretum subdit, quod *festa posteriorum præferenda sunt, si celebrantur pompa solemniori*, ergo a fortiori festa priorum festis posteriorum; hoc autem factum fuit, ut solemnitati, & votis Populi, qui ad Ecclesiam confluit, officium de festo auditurus, corresponderet officium. At quibus præferenda erunt? Iis quorum Decretum meminit, nempe Martyribus, Confessoribus, & Virginibus, & Viduis, non vero festis Domini, B. Mariæ, Angelorum, & Apostolorum, quæ cum præferantur ratione intrinsecæ dignitatis, merito a Rubrica *Inter festa* præponuntur festis etiam in propriis locis, & Ecclesiis solemniter celebratis, quæ propterea ab eadem novissimo loco recensentur, & dicuntur præferenda *aliis in Kalendario descriptis*, non vero dignioribus, quæ ipsa præcedenter enumeraverat, ut late traditum est in Decr. 20. Cap. 1., neque enim solemnitas, quæ extrinseca est, adeo festa elevare, vel dignificare valet, ut exæquent, aut superent festa intrinsece digniora.

IV. Carpet quis forte Decretum, quod in favorem festi solemnioris ut supra præferendi alleget Rubricam *Inter festa*, cum tamen hæc dumtaxat favorabilis extet *festis in propriis locis, & Ecclesiis solemniter celebratis*, quorum nomine solum Patroni loci, ac Titularis, & Dedicatio Ecclesiæ venire videntur. At facile est vindicare Decretum, quod non utitur ejusdem Rubricæ verbis nudæ sumptis, sed ut junctis intentioni, quæ cum potior pars Rubricæ sit, magis est attendenda; hæc autem non privilegiat prædicta festa in propriis Ecclesiis, vel locis, nisi ratione solemnitatis, & ideo apte etiam Decretum vi ejusdem Rubricæ privilegiat festa, licet extra propria loca, & Ecclesias cum pompa solemniori celebrata, extendendo Rubricam, usquequo ratio eamdem protendit. Exposcit autem Decretum quod festum præferendum, pompa *solemniori* celebretur, & verbum *solemniori* comparative sumi non debet, alias quæcumque solemnitas, qua unum præ altero gauderet, potis foret præferentiam causare, cum tamen Decretum, dum majorem exiguam dignitatem martyris ver. gr. præ confessore non attendit, etiam exiguam majorem solemnitatem negligat. Stat itaque positive, & signat solemnitatem magnam, & quæ sit instar, vel quasi instar illius, qua gaudent festa in propriis locis, vel Ecclesiis; ad quod notandum consulto Congregatio addit: *& hoc juxta verba Rubricæ de concurr. officii tit.* 11. *num.* 2.

V. Quid sibi velit *pompa solemnior*, quæstio succedit, cui Congregatio 28. Octobris 1628. reponit festum Populi, aut Cleri cum pompa exteriori, apparatu, concursu &c., & idipsum edocet Gavantus *sect.* 2. *cap.* 2. *n.* 29. ubi pompam exteriorem explicat per processionem, apparatum, concursum., & hujusmodi, ut panegyrici, musica &c. Quæ licet collective exigenda non sint, sed divisive, haud tamen arbitramur quemcumque apparatum, processionem, aut concursum posse suffragari, sed magnum, vel saltem congruentem exposci apparatum, aut concursum, vel processionem solemni, non ordinario ritu peractam. Hinc habes solemnitatem exiguam, quæ scilicet sistit in aliquibus velis appensis, modico Populi concursu, Altaris apparatu, publica officii præter solitum decantatione, indulgentia plenaria, aliisque id genus, ad rem non suffragari posse; modica enim ista, saltem divisive, & absolute sumpta, ac minima in considerationem non cadunt, simul tamen sumpta, & adhuc divisive, sed comparative ad Ecclesias aliquas pauperiores, & ab hominum commercio dissitas, & semotas, ad effectum fortasse poterunt relevare.

VI. Ex his inferes ad rem, de qua agitur, debere negligi celebritatem connaturalem Sanctorum indigenarum, solemnitatem, quam sibi vindicant nonnulli Sancti ob patrocinium supra morbum aliquem, Defunctorum legata, quæ id præscriberent, Episcopi edictum, aut Synodi Diœcesanæ, per quæ post Bullam Pianam in iis, quæ ad divinum officium pertinent, nihil immutari valet, ut dicitur in capitibus de Additione Breviario inhibita, & de festis ex consuetudine, ubi & reprobatur consuetudo, quæ eadem Bulla non sit vetustior. Idipsum est de festivatione quoad forum, ut dictum est in Decret. 3. Cap. 13. & infra dicetur; & de Patronis non servato Congregationis Decreto a Populo, vel Clero electis, quorum electiones juxta tradita in Decret. 1. Cap. 3. irritæ sunt. Et quidem Decretum ad id expostulat, quod *cum pompa solemniori celebrentur, aut sint ex festis, quæ celebrantur in propriis locis, & Ecclesiis*; quare si horum neutrum interveniat, necesse est stare Rubricarum dispositionem, quæ in æqualitate ritus Vesperarum demandant divisionem. Quod si aliquibus ex dictis festis pompa solemnior insimul adhibeatur, haud refragamur & Vesperarum iisdem integritatem concedi.

VII. De festo alicubi solemni, aut celebri in Populo, & Clero, vel ob votum, aut communem loci devotionem, vel ob beneficia ejusdem intercessione a Deo impetrata, potius emergit dubium, quod resolvimus negative relate ad omnes loci Ecclesias, affirmative relate ad illas, in quibus specialius Populus convenit Sanctum veneraturus, ac acturus gratias; par enim est, ut in hujusmodi Ecclesiis ad satisfaciendum communibus votis, & universali Populi devotioni, integræ festo, si ex concessione jam officium habeat, aut secus non exposcat alterius concurrentis festi altior ritus, concedantur Vesperæ.

VIII. *Aut sint ex festis, quæ celebrantur in propriis locis, & Ecclesiis*; est dispositio altera Decreti, quam dictio *Aut* a præcedenti distinguit, facitque, etiam festa extra propria loca, & Ecclesias solemniter celebrata, pari præferentiæ jure gaudere, uti superius dicebamus; id autem, quod tenet præsens Decreti pars, certum redditur ex Rubrica *Inter festa*, quæ festa Sanctorum in propriis Ecclesiis, aut locis solemniter celebratorum aliis in Kalendario descriptis præferentia donat. An hæc festa in propriis Ecclesiis, & locis præferentia gaudeant, etsi solemniter non celebrentur, videtur, quod non, quia Rubrica dicit *solemniter* celebrantur. Nos vero affirmative reponimus. Tum quia alias post exceptionem festorum pompa solemniori celebratorum, non oportuisset Decretum meminisse etiam eorum, quæ in propriis Locis, & Ecclesiis celebrantur. Tum quia Decretum consulto creditur omisisse *solemniter*, etsi illud notet Rubrica. Tum quia solemnitas festis in propriis locis, & Ecclesiis ex se competit, & debita est, & per accidens est, quod quandoque exteriori solemnitate spolientur. Tum denique quia Rubrica ad diem 30. Junii integras S. Paulo in propria Ecclesia tribuit Vesperas, nulla extrinsecæ solemnitatis mentione habita.

IX. Quæ Rubrica designat nobis, quod etsi festa digniora ex recensitis a Rubrica *Inter festa* numquam postponantur minus dignis, licet solemnioribus, secus vero si sint æqualis dignitatis, puta duo festa Apostolorum. Itidem duo festa æqualis dignitatis in propria Ecclesia, vel loco celebrata, Vesperas divident, sed si eorum alterutrum exteriorem etiam solemnitatem habeat, hoc illi præferendum erit.

DE-

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CCXXXVI.

SS. Martyres in concurrentia officii duplicis cum S. Confessore, non debent habere integras Vesperas propter majorem dignitatem, & nobilitatem, quam habet Martyr præ Confessore. Neque hæc major dignitas, & nobilitas tribuenda est Confessori concurrenti cum Virgine, sicque in concurrentiis officiorum æqualis ritus, quæ possunt accidere, Sanctus Confessor non habet integras Vesperas; aliter enim fit in prædictis casibus, quam fiat in concurrentia festorum Domini, B. M. V., Angelorum, & Apostolorum, unde in antedictis primis concurrentiis standum est præscriptioni Rubricæ Breviarii Romani *de concurr. officii num.* a. quæ dicit: *Regulariter fit a Capitulo de sequenti*. S. R. C. 14. Decembris 1709. *in una Ord. Cappuccin.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 250.

I. A Mandatur Lector ad præcedentem Sanctionem, ut ibidem recolat tradita circa concurrentiam festorum, in quibus dignitas non attenditur, necnon ad Breviarium Romanum, quod in hujusmodi concurrentiis in particularibus locis Vesperas semper dividit. *Aliter fit*, subdit Decretum, *in prædictis casibus, quam fiat in concurrentia festorum Domini, B. M. V., Angelorum, & Apostolorum*, quibus Rubrica *Inter festa* aperte integras consignat Vesperas, & ita ut in paritate ritus festa Domini semper præferenda sint festis B. Mariæ, hæc festis Angelorum, hæc festis Apostolorum, & hæc reliquis aliis, & quidem licet hoc alia pompa solemniori, aut in propriis Ecclesiis, vel locis solemniter celebrentur, unde Sanctus Rocchus vet. gr. in propria Ecclesia cedet semper Vesperas Assumptioni Deiparæ &c. Festa hujusmodi sunt inter se se essentiali dignitate discreta, & ordinis superioris, & inferioris, quare quæ inferioris dignitatis sunt, aut ordinis, quantumcumque excrescant, dignificentur, & solemnizentur, numquam exæquare queunt, & multo minus excedere, quæ superioris dignitatis sunt, aut ordinis.

II. Non sunt inutiliter repetenda, quæ alibi statuimus, quare ex dictis in Cap. de Repositione Evangelistæ veniunt Apostolorum nomine, & uti pares inspiciendi sunt; Sanctus Joannes Baptista præferendus est, vel æque dignus Apostolis censendus juxta tradita in Decr. 20. cap. 1., & in Cap. de Sanctis Veteris Testamenti statuetur, quid de S. Josepho censendum sit. Angelos præponendos esse Apostolis docebit caput de Sanctis Angelis, & dies octavas festorum a Rubrica *Inter festa* recensitorum, instar eorumdem festorum, præferentiam donant capita de octavis, & repositione festorum, non tamen dies infra octavas, nec festa semiduplicia.

III. Quæres 1. num etiam in festis secundariis attendatur dignitas ad effectum præferentiæ? Negat Meratus *sect.* 3. *cap.* 9. *num.* 3., rectius affirmat Guyetus *lib.* 4. *cap.* 13. *qu.* 4., tum quia Rubrica non distinguit inter festa primaria, & secundaria, tum quia in festis secundariis etiam residet dignitas, quæ est tota præferentiæ causa, nec ratio ulla est, ob quam attendi non debeat. Id tamen limita, si festa secundaria sint instituta in memoriam alicujus particularis rationis, ut non semel diximus de Decollatione S. Jo: Baptistæ, quæ tantum martyrium ejusdem instituta est recolere &c. Vide dicta de repositione festorum.

IV. Meratus *sect.* 3. *cap.* 9. *num.* 3. in concursu duorum festorum ejusdem ritus, & dignitatis, quorum unum primarium est, secundarium aliud, puta Venetiis festorum S. Barnabæ, & Apparitionis S. Marci, primas tribuit festo primario; quinimmo id præstat, etiam ubi Sancti, quorum est festum secundarium, forent ordine, & dignitate superiores, quare ubi festum primarium S. Joseph præfert primariis Apostolorum, horum primaria præponit secundario illius, scilicet ejusdem Patrocinio quod in concursu cum festo SS. Philippi, & Jacobi, huic Vesperas facit cedere. Limita id tamen, si secundarium majori solemnitate, & apparatu celebretur.

V. Quæ Merati sententia undique labescit. Si concursus est inter festa, quorum dignitas attenditur, & sunt, quæ recensentur a Rubrica *Inter festa*, & in festo primario dignitas solum attenderetur, non in secundario, equidem dignitas primarium secundario præferri faceret; at jam vidimus etiam in festis secundariis dignitatem esse considerandam. Modo fac, festum Inventionis Sanctæ Crucis, quod est festum Christi secundarium, concurrat cum festo primario Sancti Philippi, & Jacobi, cuinam dabis Vesperas? Fallor, si Meratus ipse enormitate suæ sententiæ detecta, præferentiam non tribueret Inventioni Sanctæ Crucis. Hoc autem ego scio, quod ut Augustinienses festum primarium Sanctæ Monicæ præferant Inventioni Sanctæ Crucis, id ex particulari concessione Clementis X. 24. Februarii 1673. obtinuere; quod fieri minime opus fuisset, si in festo secundario non attenderetur dignitas, & festum primarium secundario præferendum esset. Quæ Clementina concessio forsan detegit Merati errorem alium, quatenus festum secundarium, in quo dignitas non attenditur, ratione solemnitatis, & concursus Populi præfert primario, cujus dignitas in considerationem cadit, quoniam festum Sanctæ Monicæ est ex iis, quæ cum solemnitate, & concursu Populi apud Augustinienses celebratur, & insuper est primarium, & adhuc indulto necesse fuit, ut præferretur Inventioni S. Crucis, quæ sine solemnitate colitur, & est festum secundarium, in quo per ipsum consequenter dignitas non attenditur. Verum jam supra non semel diximus, & pluribus ostendimus in Decret. 16. Cap. 1. solemnitatem contra dignitatem festorum a Rubrica *Inter festa* recensitorum non prævalere.

VI. Si vero concursus est inter festa, quorum dignitas non attenditur, cur non habebit locum Vesperarum divisio juxta Tabellam concurrentiæ, & Romanas Rubricas, quæ nullibi distinguunt inter festa primaria, & secundaria, & in paritate ritus, & dignitatis dimidium vesperarum utrique assignant? Ecclesiarum communis praxis id observat, dum Translationum festa cum aliis primariis ejusdem ritus Vesperas facit dividere, & etiam Breviarium Romanum id præstat in Decollatione Sancti Joannis Baptistæ, quæ est ejusdem festum secundarium, & ex iis, in quibus, cum in memoriam alicujus particularis rationis sint instituta, dignitas non attenditur; & quod magis est, Meratus ipse in suis Tabulis, quando festum secundarium S. Stephani transfertur in diem 9. Augusti, facit illud secare Vesperas cum præcedenti primario SS. Cyriaci, & Sociorum martyrum.

VII. Quæres 2., quod faciendum sit, quoties concursus est inter plura festa ejusdem Sancti?

VIII. ℞. 1. quod si alterutrum est altioris ritus, de ea integræ erunt Vesperæ sine commemoratione alterius, cum de uno, & eodem Sancto simul officium, & commemorationem fieri Rubricæ, & Decreta refugiant. 2. Idipsum erit, si sint ejusdem ritus, & in uno explicetur dignitas, aut solemnitate celebretur. 3. Si sint undique paria, & unum sit primarium, aliud secundarium, primarium præferendum erit. 4. In concursu festi, & diei octavæ, festum, licet secundarium, ratione majoris nobilitatis præferentia gaudeat. 5. Si sint duo primaria, vel duo secundaria, Vesperæ sint de eo, cujus evadunt primæ, cum primæ sint nobiliores secundis, numquam enim, quoties concurrentia festa sunt de eodem, locum habere potest vesperarum divisio, cum non conveniat Vesperas inchoari de eo, de quo saltem per commemorationem non possunt absolvi. Fallit hæc regula in festis Domini, quorum unum cum non expellat commemorationem alterius, dirigenda veniunt juxta generales leges, perinde ac si non forent de eodem Domino.

DECRETUM III. CAP., IN ORDINE CCXXXVII.

In concurrentia festorum S. Antonii Patavini Confessoris, & S. Basilii Episcopi, & Confessoris, quæ Panormi ex Indulto Apostolico sub ritu duplici majori celebrantur, Vesperæ dimidiandæ sunt, & faciendum a Capitulo de sequenti cum commemoratione præcedentis. S. R. C. 17. Junii 1684. *in Panormitana*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 149.

I. M Enda plurima ex Typographorum incuria præsens passum fuit Decretum, quæ contrarium, & omnino dissonum ejusdem reddebant sensum. Ab his nos redimendum esse censuimus, nec hic, prout in Indice refertur, a nobis esse allegandum, sed magis, prout Meratus ipse nos edocet esse legendum in erratorum tabula. Tabella concurr., quæ in concursu duorum festorum duplicium majorum, uti & 1. vel 2. classis, semper notat, *Totum de digniori*, *commemoratio de minus digno*, excitavit dubium, in hisce concurrentiis nunquam locum habere divisionem Vesperarum, sed has utri semper esse tribuendas, scilicet digniori, qui in casu ratione Pontificii erat S. Basilius; aliunde vero cum Pontificii dignitas non sit ex iis, quæ juxta Rubricas, & Decreta præferentiam causant, S. Antonius dimidio Vesperarum non videbatur spoliandus.

II. Pro divisione Vesperarum Congregatio judicium protulit juxta Rubricam *de concurr. n.* 2., quæ duplici concurrenti cum alio duplici, utique dimidium Vesperarum assignat; ibi autem Rubrica loquitur de duplici generatim, & non tantum de duplici minori, dicit siquidem, *si utroque sint ejusdem solemnitatis*, ubi *solemnitas* stat pro *ritu*, sicut infra, dum Rubrica habet *Inter festa æqualis solemnitatis*, primum Capitis Decretum legit *æqualis ritus*. Evidentius constat mens Rubricæ ex verbis, quæ subdit: *Si vero non sint ejusdem solemnitatis, servetur differentia in Rubricis de commem., & de Transl. festor. assignata, ut scilicet festa majorum habeant primos, & secundos Vesperos &c.*, per to autem *festa majorum* veniunt festa altioris ritus, adeoque & per to *solemnitatis* nonnisi ritus venire potest. Et quidem cum Pontificii dignitas juxta praxim Romanam, & duo præcedentia Decreta Pontificem in concursu Confessori non præferri faciat, quid aliud in casu potuit præscribi? Ad tabellam concurrentiæ, quæ notat *totum de digniori &c.*, jam responsum fuit in Decr. 20. cap. 1., & satisfacit Guyetus *lib.* 4. *cap.* 14. *quæst.* 2., & *cap.* 15. *quæst.* 1., scilicet ita notare, quia vix contingit, quod Vesperæ sint dimidiandæ, & quod non sit alterum altero dignius.

DECRETUM IV. CAP., IN ORDINE CCXXXVIII.

Concurrente Sancto antiquiori Patrono Civitatis cum alio Sancto recentiori pariter Patrono, nulla habenda est ratio de posterioritate Patronatus, unde Vesperæ dimidiandæ sunt. S. R. C. 17. Junii 1684. *in Panormitana*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 170.

I. N Eque majorem festi, vel Patronatus antiquitatem relevare ad effectum præferentiæ in concursu, nunc statuitur, & cohærenter ad sæpe a nobis superius tradita, necnon ad Decret. 3. cap. 3., quod Patronorum præcedentiam,

adhuc

adhuc in occursu, petit ex ordine hierarchico, & nonnisi in casu paritatis in hoc ordine, ex antiquitate Patronatus; si autem major ordinis hierarchici dignitas in concursu potis non est causare preferentiam, quanto minus major antiquitas? Breviarium Romanum nullibi antiquitatis rationem habet, sed si festa concurrentia sunt æqualis ritus, & dignitatis, semper Vesperas dividit. Dubium non est, quod multi ex Sanctis in officio persepe moderniores, in gratiarum, ac gloriæ essentialis dono, & meritis antiquiores non exequant tantum, sed etiam superant, & ideo Ecclesia, quæ id non novit, non putavit ndeo antiquitati festi esse deferendum, ut integras hæc induceret Vesperas, sed magis per æquas portiones iisdem illas distribuere.

DECRETUM V. CAPITIS, IN ORDINE CCXXXIX.

Festa duplicia, quæ coluntur a Populo de precepto, retinent eumdem ritum, quem alias haberent seclusa qualitate precepti, nec sunt idcirco duplicia majora; onde qualitas festivitatis non est ratio, quod Vesperæ dicantur integræ de tali festo, nisi hoc festum fruatur simul qualitate vel majoris dignitatis, vel altioris ritus. S. R. C. 2. Septembris 1741. ex Regestis ejusdem S. R. C.

I. EDocemur festivitatem de precepto non alterare ritum festi, nec validam esse integras eidem tribuere Vesperas, unde nonnisi confirmantur tradita in Decret. 3. cap. 13., quæ propterea erunt recolenda. Insimul per ea verba, *nisi hoc festum fruatur &c.*, instruimur, ad id potem esse altiorem ritum, vel majorem dignitatem, ut & nos superius ponderavimus; tu vero adde *vel majoris solemnitatis*, quæ eumdem præferentiæ effectum juxta superius dicta inducit.

AD CAPUT XXVIII.

De Concurrentia Festorum.

APPENDIX.

DECRETUM PRIMUM. Cap. in Ord. 452.

Cum apud Camaldulenses Montis Coronæ celebretur die 16. Novembris officium SS. Martyrum Joannis, & Benedicti Eremitatum dictæ Congregationis, jam a Sancta Sede specialiter eis indultum sub rito duplici 2. classis, & cum die sequenti habeatur officium S. Gertrudis Virginis jam concessum post annos pariter sub ritu duplici 2. classis pro omnibus sub regula S. P. Benedicti militantibus; dubitatur, utrum stante Rubrica XI. n. 2. in fine de concurrentia, sit præponendum cum secundis Vesperis integris, officium dictorum SS. Martyrum, utpote celebrandum tantum in dicta Congregatione Camaldulensi, officio S. Gertrudis Virginis, quod celebratur generaliter in tota Religione Benedictina? Et responsum fuit, esse preponendum cum secundis Vesperis integris officium SS. Martyrum officio S. Gertrudis. S. R. C. 19. Januarii 1743. *in una Congr. Camaldul. Montis Coronæ.*

OFficio SS. Martyrum integræ conceduntur Vesperæ, quarum divisionem importaret ritus æqualitas, non quia illud officium sit particulare, S. Gertrudis commune toti Religioni Benedictinæ, sed quia predictum officium SS. Martyrum præ illo S. Gertrudis maxima solemnitate apud Camaldulenses celebratur. Et id juxta laudatam Rubricam XI. n. 2., quæ festa, quæ in propriis locis, seu Ecclesiis solemniter celebrantur, præfert aliis in Kalendario descriptis.

DECRETUM SECUNDUM. Cap. in Ord. 453.

Usus celebrandi quamplura festa sub ritu duplicis majoris ex eo quia sunt celebria in Populo, ut est in Cracoviensi, sustineri non potest. S. R. C. 22. Augusti 1744. *in Cracoviensi.*

FEstivitatem, etiam de precepto, non alterare officii ritum, nec potem esse illi integras dare Vesperas, jam decisum vidimus ius Decreto 5. cap. 28. tom. 1., & id modo confirmatum late remanet, dum festa celebria in Populo, celebrari non posse declarantur sub ritu duplici majori.

DECRETUM TERTIUM. Cap. in Ord. 454.

Festa per nnnum duplicia, quæ solemniter celebrantur n choro, & in populo sunt de precepto, in concurrentia cum æqualibus quoad ritum, & dignitatem possunt habere integras Vesperas ad sensum Rubricæ XI. Breviar. Rom. num. 2. S. R. C. 22. Augusti 1744. *in Cracoviensi.*

VErum id est, tametsi talia festa non essent apud Populum de precepto, cum ad effectum sufficiat solemnitas, qua celebrantur, ut laudato tomo primo non semel diximus.

DECRETUM QUARTUM. Cap. in Ord. 455.

An festum SS. Nominis B. M. V., quod pro Regnis, & Provinciis Austriacis est duplex 2. classis, in occurrentia cedere debeat festo S. Nicolai Tolentinatis, quod est duplex 2. classis cum octava, prefertim cum illud Viennæ cum solemnissima utriusque Cleri processione, maxima exteriori pompa, indulgentiis etiam plenariis, ac ingenti populi concursu, ob liberationem Viennensis Civitatis ab obsidione Turcarum celebretur? Responsum fuit negative. Octava enim non elevat ritum. In paritate autem ritus attendi debet tum major dignitas B. M. V. juxta Rubricam de concurrentia officii tit. 11. n. 2. tum major solemnitas celebrationis, & Populi concursus juxta Decretum 20. Martii 1683., in quo sic: si officia, quæ recitari debent in aliquibus Regnis, sint ejusdem ritus, & dignitatis, an sit preferendum officium loci officio in proprio Kalendario descripto? Resolutum fuit, preferendum esse officium, quod cum majori solemnitate, & populi concursu celebratur. S. R. C. 11. Januarii 1749. *in una Ordin. Excalceat. S. August. Provincia Austriæ.*

FEstum S. Nicolai Tolentinatis apud Ordinem S. P. Augustini est admodum celebre, & cum octava celebratur, sed cum quandoque occurrat simul cum festo SS. Nominis B. M. V., quod Viennæ Austriæ duplex item est secundæ classis, & magna celebritate excultum, facto dubio, cuinam preferentia deberetur, pro festo Deiparæ pronuntiatur, & insimul redditur ratio, videlicet quia cum octava, qua præ festo Deiparæ gaudet festum S. Nicolai, non elevet ritum, utrumque festum ejusdem est ritus; in paritate autem ritus attenditur major dignitas, quæ dubio procul in Dei Genitrice refulget, quando etiam festum ejusdem Deiparæ non consociatum foret majori solemnitate, quæ ceteroquin solummodo in paritate ritus, & dignitatis apta est preferentiam tribuere. Ita quidem in occurrentia, de qua procedit Decretum, sed ratio, cui illud innititur; idipsum esse demonstrat in concurrentia, sicuti nos pluries diximus, atque probavimus in laudato tomo primo.

DECRETUM QUINTUM. Cap. in Ord. 456.

Officium SS. Sacramenti, quod recitatur ex privilegio in feria quinta non impedita per annum a festis duplicibus, vel semiduplicibus, demptis quoque feriis Adventus, Quadragesimæ &c. si occurrat in Vesperis cum alio officio semiduplici, dividit Vesperas a Capitulo. S. R. C. 1. Julii 1747. *in Zagabrien.*

COnsonat hæc sanctio iis, quæ nos dedimus tom. 1. cap. 18. Decr. 11. n. 13., in semiduplicium nempe concurrentia non attendi festorum dignitatem, neque locum habere Rubricam *Inter festa.*

CAPUT XXIX.

De Sanctis Angelis.

I. BAlaam, & Josue, dum *Num.* 22. 31., *& Josue* 5. 12. in terram proni Angelos, ut tales agnitos, adorasse dicuntur, indubium testimonium perhibent religiosi cultus exhibiti Sanctis Angelis in veteri usque Testamento; & licet quoad novum potiora monumenta habeantur, unus sufficiat Joannes, qui quamvis *Apoc.* 19. 10. ab Angelo prohibitus fuerit, & admonitus de adoratione ei minime præstanda *ad ostendendam dignitatem hominis, quam adeptus est per Christum, ut Angelis æquetur*, ut belle exponit D. Thomas 2. 2. *quæst.* 84. *art.* 1., adhuc *cap.* 20. eumdem adorare tentavit, hoc suo exemplo insinuans nobis dignos esse Angelos, qui nihilominus a nobis adorentur. Angelorum autem ordines *Matth.* 18., 1. *Thess.* 4., *Ephes.* 1., *Coloss.* 1., *Psalm.* 79., *&* *Isaja* 6. novem nominibus designantur, scilicet *Angelorum, Archangelorum, Principatuum, Potestatum, Virtutum, Dominationum, Thronorum, Cherubim, & Seraphim.* Kabalistæ Hebrei apud Majolum *dieb. canic. tom.* 7. super 140. recensent Angelorum nomina, quæ communiter fabulosa, & fictitia putantur. Laudinus apud Cassaneum *in catalogo gloriæ Mundi par.* 2. *cons.* 8. septem posuit Angelos septem Planetarum conductores, nempe *Caphielem* Saturni, *Salielem* Jovis, *Samaelem* Martis, *Annaelem* Veneris, *Michaelem* Mercurii, *Raphaelem* Solis, & *Gabrielem* Lunæ. Septem Spirituum, qui *Tob.* 12. *& Apoc.* 1. astant ante Deum, a nonnullis Catholicis apud Serarium *in cap.* 12. *Tob.*, & Cornelium a Lapide *in cap.* 1. *Apoc.* sic recensentur nomina, *Michael, Gabriel, Raphael, Uriel, Sealtiel, Jeudiel, & Barachiel;* & in Concilio Romano 745. lecta fuit oratio cujusdam Adalberti, in qua invocabantur Angeli, *Uriel, Raguel, Tubuel, Michael, Adimis, Tubuas, Sabaoth, & Simichel.* Qua lecta oratione dixit Zacharias Papa: *Hæc nomina, præter Michaelis, omnia sunt nomina Dæmonum. Quid aliud agendum, nisi ut omnia, quæ lecta sunt, igne concrementur? Annueruntque Episcopi dicentes: Non plus, quam trium Angelorum nomina cognoscimus, idest Gabriel, Michael, Raphael.* Majolus *loco cit.*, & Donatus Calvus Correligiosus, & Compatriota meus *in Propinomio Evang. ref.* 34. in memorato Concilio etiam *Urielem* exceptum faciunt, quos licet minime attendendos evincant tradita per Benedictum XIV. *de*

Canon.

Canon. lib. 4. par. 2. cap. 39. num. 3., Berninum *de hær. tom. 2. sæc. 8. cap. 5.*, & Battaglinum *de Concil. ad Annum 745.*, nos arbitramur adhuc, *Urielis* nomen non esse omnino despiciendum, utpote cujus meminit Esdra *lib. 4. cap. 4. & 5.*, qui liber etsi inter canonicos non numeretur, a multis Sanctis Patribus recipitur, & post libros canonicos in volumine ipso Sacræ Bibliæ reperitur impressus. Præcedens concurrentiæ caput de Sanctis Angelis nos vocat agere, quorum Decreta plurima ad illud attinent.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CCXL.

Festum Angelorum Custodum est duplex minus. S. R. C. 2. Oct. 1627. *in una Urbis*, ex Merato in Indice Decr. Brev, num. 56.

I. ADmodum æstimemus ineffabilem Dei pietatem, eique benedicat anima nostra, quod cum vilissimi, atque abjectissimi simus terræ vermiculi, ad nostram custodiam Angelos destinare dignatus est, quorum ministerium, quod nobis præstant, eo magis admirandum est, quo eminentiores ipsi sunt præ filiis hominum; hinc merito Hieronymus in cap. 18. Matth. *Magna dignitas animarum, ut unaquæque habeat ab ortu nativitatis in custodiam sui Angelum deputatum.* Quæ, & quanta sint bona, quæ ex Angelorum tutela in nos derivant, valde luculenter explicat D. Bernardus *in Psal. 90.*, & præclaris Scripturæ Sacræ exemplis prosequitur Majolus *loco cit.* In grati animi argumentum Ferdinandus Austrius, amplissima postea Imperii dignitate auctus, solemnia Angeli Tutelaris a Paulo Papa V. indicenda curavit, a quo & indicta venere sub ritu duplici ad libitum Cleri pro prima die non impedita post festum Dedicationis S. Michaelis Archangeli, ad quod tamquam appendix quædam credita sunt spectare, cum in eo festo Ecclesia etiam omnium SS. Angelorum memoriam faciat; nec enim nascuntur, nec moriuntur Angeli, ut iis, sicut hominibus beatis, dies natalis tribuatur; sed cum omnes sint administratorii spiritus in ministerium missi propter eos, qui hæreditatem capiunt salutis; ii dies eorum venerationi solent decerni, qui aliqua ipsorum apparitione, aut Basilicæ sub eorum nomine dedicatione, vel auxilii hominibus præstiti, aut ministerii alicujus functione præ aliis insignis existunt, aut aliunde desumpta occasione aliqua, vel opportunitate. Sic ob mysterium Incarnationis, cujus Gabriel nuntius fuit, dies 18. Martii, vel propinqua alia diei 25. eidem Archangelo, dies 8. Maii Michaeli ob ejusdem apparitionem in Monte Gargano, & dies 29. Septembris eidem Michaeli ob dedicationem Ecclesiæ in ejus honorem erectæ in eodem Gargano Monte dedicatæ venere. Prædictum vero Angelorum Custodum festum Clemens X. die 13. Sept. 1670. in præcepto posuit, & ne perpetuo vagum foret, diei 2. Octobris addixit, duobus præcedentibus per officia SS. Hieronymi, & Remigii impeditis.

II. Ritum *duplicem*, non exprimens cujus classis, assignat festo Paulina Constitutio, hinc orto dubio, cujus speciei censendum foret, *duplicis minoris* Congregatio respondit; quoties enim festo alicui concessus reperitur ritus duplex absque ulla expressione, concessio intelligenda est de duplici minori, ut firmat Decretum 2. Oct. 1683., in cujus expositione traduntur, quæ ad præsentis explanationem deserviunt. Paulina Constitutio in singulari numero notat *Festum S. Angeli Custodis*, & consimilis adnotatio in Breviario perstitit usque ad reformationem Breviarii anno 1631. sub Urbano VIII. habitam, post quam hæc alia in plurali numero subrogata fuit, *in festo SS. Angelorum Custodum*, quare fit dubium, cur præsens Decretum per quatuor annos eadem reformatione antiquius, in plurali numero recenseat *festum Angelorum Custodum*, & non magis in singulari *festum Angeli Custodis* consonanter ad Indultum, & Breviarium?

III. Agitata a veteribus dudum fuit quæstio, nec a recentioribus neglecta, an unius hominis unus tantum, an vero plures Angeli sint Custodes? Ethnici, quales ferunt Ægyptii, & quidam ex Platonicis, tres cuique homini Angelos Custodes tradiderunt. Unum, qui animam regat, bonas excitando cogitationes, salutaria consilia suppeditando, voluntatemque ad ea flectendo. Alterum, qui vitæ sit custos, & hominem ad ea adjuvet, ad quæ natus est, & destinatus, sive ad prosperam, sive ad adversam fortunam, qui & *Genius* appellatur. Tertium Angelum *professionis* spiritum nuncupant; quod homini, qui jam incipit artem certam profiteri, adsit, & ei in tali professione præsto sit, & director. Veteres item ex Catholicis Theologis, præsertim græca philosophia imbuti, ab Ethnicis præceptoribus decepti, nonnulla Sacris Scripturis dissentanea tradidere. Pro unici Angeli custodia stare videtur *Act. 12.* primitiva Ecclesia in ædibus Mariæ congregata; cum enim Petrus Dei ope per Angelum solutus carcere, pulsaret earum ædium fores, hocque puella Rhode, quæ ad vocem Petrum agnoverat, nuntiaret intus, Petrum adstare januæ, responderunt illi, *Angelus ejus est*, non obscure designantes peculiarem Petro, & consequenter reliquis omnibus Angelum esse destinatum. Pro pluribus stat historia Jacobi Patriarchæ, cui in subsidium, & solatium apparent duæ Angelorum turmæ, necnon historia Elisæi, in cujus gratiam, & defensionem justus exercitus flammeorum equitum oppositus erat infestis Syriorum copiis. Sed expedita est conciliatio, ut suus cuique ordinarie deputatus sit Angelus, ad quem tamen ordinem non ita Deus se applicat, quin velut extra consuetum morem plures nonnumquam Angelos uni homini libera sua voluntate adjungat; unde & anima Lazari non ab Angelo, sed ab Angelis in sinum Abrahæ legitur deportata *Luc. 16.*

IV. Dum unum dumtaxat audis cuilibet deputari Angelum, id limita pro *ex officio & speciali mandato*, quod non impedit, quin juvetur a pluribus ex charitate, aut generali mandato juxta Psal. 9. *Angelis suis Deus mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis*; unde & Lucæ 15. per ea verba, *Gaudium erit coram Angelis Dei super uno peccatore pœnitentiam agente*, plures, immo omnes generatim Angeli ex generali mandato, ac charitate de unius salute indicantur solliciti, & gaudentes. Secundo in Pontificibus, Episcopis, Regibus, & aliis personis publicis, quibus præter Angelum, quem habent delegatum ab ortu nativitatis, alium superioris ordinis a tempore susceptæ curæ, concedunt Theologi cum D. Thoma 2. 2. *dist. 11. quæst. 1. art. 2. ad 4.* Tertio in Sacerdotibus, quibus celebrantibus Angelum alterum adsistere, eorumque preces, & hostiam Deo offerre, erunt D. Thomas *3. par. quæst. 83. art. 4. ad 9.* ex verbis illis Canonis: *Supplices te rogamus, omnipotens Deus, jube hæc perferri per manus Sancti Angeli tui in sublime Altare tuum &c.*, quare & *Judic. 13.* Manue sacrificante, *cum ascenderet flamma Altaris in Cælum, Angelus Domini pariter in flamma ascendit*, & Zachariæ *Luc. 1.* incensum adolenti *apparuit Angelus stans a dextris Altaris*. Quarto, quia cum dentur Angeli singulis Nationibus, Regnis, Provinciis, Civitatibus, Ecclesiis, & Communitatibus præfecti, dum hi Communitatum curam habent, causam insimul gerunt singulorum hominum, qui ad easdem attinent.

V. Quæ cum ita sint, fit indubium, quod dum Paulus V. solemnia Angeli tutelaris instituit, haud potest intelligi de uno dumtaxat Angelo cuilibet ex hominibus ad custodiam deputato, alias in dicto festo nec quilibet suos proprios recoleret Angelos, sed magis de cunctis Angelis immediate, & mediate ad custodiam quorumcumque hominum constitutis, aut saltem de iis omnibus, qui ex officio, & speciali commissione ad dictam custodiam sunt delegati. Officii qualitas, quæ adhuc integre immutata permanet, Pauli V. aperiat mentem, & præsertim collecta, quæ est vera, & germana notio ejus, de quo fit officium. *Deus qui ineffabili providentia Sanctos Angelos tuos ad nostram Custodiam mittere dignaris, largire supplicibus tuis, & eorum semper protectione defendi, & æterna societate gaudere.* Fallimur, si hanc serio ponderans, rationem nobis non facias.

VI. At si ita est, cur non magis festum *Angelorum Custodum* fuit inscriptum? Vocabulum *Angelus* non individuum quoddam, sed omnem cælestium spirituum, qui ad externum ministerium a Deo mittuntur, multitudinem designat, nec nomen naturæ est, sed officii, uti advertunt Sancti Patres super illud Psalmi, *Qui facit Angelos suos spiritus*. Nomen vero *Custos* determinat ministerium, facitque quod ubi *Angelus* ex se aptus est significare quoslibet Cælestes spiritus ad externum ministerium missos, in sua significatione arctetur, noterque dumtaxat eos ex iisdem, qui ad externam custodiam deputantur, omnes tamen hujusmodi, non particularem aliquem, nisi insuper addatur restrictiva alia, puta *Angelus Custos Petri*. Rite itaque Paulus V. hoc festum *Angeli Custodis* potuit inscribere, etsi in honorem Angelorum omnium Custodum fuerit institutum, quinimmo in singulari numero elegantius indubie fuit expressum, licet & *Angelorum Custodum* illud potuisset nuncupare, eo quod idem omnino reddit illud *Angeli Custodis*, vel *Angelorum Custodum* dicere. Ex his habes, unde Decretum facile vindices, dum ante prædictam reformationem hujusce festi meminerit in plurali numero. Quod si quæras, cur in reformatione festum *Angelorum Custodum* notatum fuerit? Facilis est responsio, hoc quippe factum fuit ad tollenda minus peritorum dubia, qui ex numero singulari illud in honorem unius dumtaxat Angeli, qui scilicet cuilibet respective recitanti assignatus est, institutum esse perperam arbitrabantur.

VII. Hujusce itaque subjectum festi non est tantum particularis Angelus Custos cujusque particularis festum celebrantis, sed sunt simul omnes Angeli, qui ad cujusque custodiam sunt delegati, ita ut festum celebrans, nedum sui proprium, vel proprios excolat Angelos, sed etiam omnes aliorum. A subjectorum mutatione, & vicissitudine non liberatur, quoniam cum in vivis modo sint plures homines, modo pauciores, nec succedentium hominum, saltem de necessitate, sint iidem custodes Angeli, qui erant præcedentium, subjectum festi mutationi, ac vicissitudini manet obnoxium, nisi dicti festi subjectum fiant Angeli omnes, qui ad custodiam deputati fuerunt, sunt, & erunt.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CCXLI.

Cum in omnibus Dominiis Imperio subjectis recitetur ex indulto Apostolico officium proprium SS. Angelorum Custodum cum octava mense Septembri, non est de eis recitandum etiam secunda die Octobris. S. R. C. 30. Sept. 1679. *in una Cappucinor.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 103.

I. OFficium S. Angeli Custodis, quod procurante Ferdinando Austrio Paulus V. Ecclesiæ universali ut supra indulserat, eodem itidem instante, dignitate Imperiali postmodum aucto, memoratus Pontifex Styriæ tantum pro Dominica prima Septembris sub ritu duplici 2. classis cum octava indulsit, & ad preces Leopoldi I. Imperatoris Clemens IX. extendit ad Provincias omnes, ac Ditiones tam hæreditarias, quam alias

eidem Leopoldo *ut Romanorum Cæsari, Hungariæ, & Bohemiæ Regi subjectas*, ut liquet ex sequenti indulto: *Clemens Divina providentiæ Papa IX. ad pias preces Augustissimi Imperatoris sibi porrectas per Eminentiss. Card. Spinolam indulsit, ut in omnibus Provinciis, ac Ditionibus, tam hæreditariis, quam aliis, sibi ut Romanorum Cæsari, Hungariæ, & Bohemiæ Regi subjectis, officium S. Angeli Custodis cum octava ab omnibus Christifidelibus utriusque sexus libere recitari possit prima Dominica Septembris cujuslibet anni, prout in Indulto fa. me. Pauli V. Augustissimo Ferdinando secundo pro Styria tantum concessum fuit, Die 30. Julii 1667.* Patens est autem, quod hocce Indultum etiam Regularibus utriusque sexus, licet generaliter ab octavis locorum depellantur, favorabile extat, cum in *Christifidelium* numero proculdubio recenseantur, & insuper Indultum Christifidelibus *utriusque sexus* facultatem elargiatur, cum tamen ex fœmineo sexu solum Regulares familiæ extent, quæ divino incumbant officio. Quod ad indultum cum præsens respiciat Decretum, dum notavit *In omnibus Dominiis &c.*, idcirco ad nonnullas dubitationes abigendas, quas pati posset, sequentes addimus illationes.

II. Inferes 1., quod in *mense Septembri* non stat pro qualibet die ejusdem mensis ab libitum assumenda, sed *pro Dominica prima ejusdem mensis*, ut expresse cantat indultum. Dubitant nonnulli, num hæc Dominica sit, quæ prima in mense recurrit, an vero quæ proximior est Kalendis ejusdem mensis, quæ in proprio de Tempore *prima Septembris* nuncupatur, licet quandoque in præcedenti mense recurrat? At dubitandi rationem adimit Decretum, dum hoc festum *mense Septembri* celebrari asserit, ubi si pro Dominica proximiori Kalendis ejusdem fuisset indictum, *persæpe* in mense Augusto recoleretur. Tum quod indultorum verba juxta obvium eorum sensum, & communem intelligentiam sunt accipienda, mensis autem a prima die, quæ in mense ipso, non præcedenter recurrit, communiter censetur incipere, uti & prima mensis Dominica putatur illa, quæ in mense ipso, non in antecedenti occurrit. Unde festum Rosarii pro prima Dominica Octobris concessum, festum Patrocinii pro Dominica secunda Novembris, & festum 7. Dolorum B. Mariæ pro Dominica tertia Septembris Ditionibus Austriacis indultum, censentur currere in iis Dominicis, quæ respective sunt prima, secunda, & tertia attento ordine a Dominica prima, quæ in mense recurrit, non ab ea, quæ proximior est Kalendis mensis. Et quidem alias quanam unquam in Dominica celebraretur prædictum Patrocinii festum, quando Dominica, quæ est secunda Novembris attento ordine a Dominica proximiori Kalendis, juxta Rubricas omitti debet? Accedit, quod Decretum quoddam 19. Junii 1700. *in Curien.* editum, diem octavam SS. Angelorum Custodum *fere singulis annis* asserit incidere in festum Nominis B. Mariæ, quod utique evenit, si eo umdem festum primæ Dominicæ, quæ in mense occurrit, censeatur addictum, secus vero si Dominicæ proximiori Kalendis, ut vel l[illegible] consideranti patebit.

III. In contrarium objiciunt, quod Dominica proximior Kalendis *prima* mensis in Proprio de Tempore nuncupatur, usus plurium Ecclesiarum, quæ in ea dictum agunt festum, & Rubrica particularis in die octava ejusdem festi, quæ notat *lectiones 1. nocturni de Dominica secunda*, cum tamen alias forent quandoque de tertia. Verum facilis est solutio; hinc ad primum dicimus, eam Dominicam duntaxat dici *primam* ad effectum ponendi initii alicujus libri de Scriptura cum suis Responsoriis, ut nos edocet Rubrica *tv. n. 7.*, & Rubrica Dominicæ secundæ Novembris, quæ Dominicam hanc omittendam esse edicit, per hoc solum quod vacent ejusdem lectiones. Ad 2. memorato usui, si quis est, opponimus communiorem Ecclesiarum usum; & ad 3. reponimus, quod ea Rubrica intelligi debet de Dominica secunda, quæ in mense recurrit.

IV. Inferes 2., quod verba illa Decreti, *In omnibus Dominiis Imperio subjectis*, non stant restrictive, sed solum exemplicative, & assertive, asserendo scilicet plura, in quibus dictum officium recitatur, sed non negando, quod in aliis æque celebrari non valeat, scilicet in Styria, Hungaria, & Bohemia, ut expresse concedunt memorati Pontifices.

V. Quæres 1. Quæ loca veniant *per Provincias, & Ditiones subjectas Cæsari ut Cæsari?* In primis veniunt omnes Urbes Imperiales, de quarum aliqua dum Cæsar loquitur, in suis Diplomatibus semper dicit; *Nostra, & Sacri Romani Imperii Urbs*. Secundo omnes Provinciæ, Ditiones, Civitates, & loca, quæ sunt proprie dicta feuda Imperii, cum ejusmodi feuda sint vere subjecta Cæsari ut Cæsari, ut liquet ex communi definitione feudi apud Schranderum *tract. feudali p. 2. c. 2.*, unde fit, ut omnes subditi feudorum Imperialium provocare valeant ad Cæsarem, veluti supremum Dominum, ac Judicem, ad quem quia etiam provocant per Germaniam, cives pagorum, & oppidorum, quæ tamquam allodialia possident Vasalli Imperii, ideo talium locorum Clerus a favore Indulti minime depellitur.

VI. Quæres 2. Quæ loca veniant per Ditiones subjectas Leopoldo *tamquam Hungariæ, & Bohemiæ Regi?* Gobat *tract. 5. casu 23. num. 650. in append. lit. g.* vult designari loca omnia, in quibus Leopoldus mediate, vel immediate dominabatur. To id in hac universalitate ne intelligas, sed limita ad loca, in quæ *ut Hungariæ, & Bohemiæ Rex* mediatum, vel immediatum habebat dominium; dictio enim illa *ut* in Indulto posita, quæ reduplicativa est, restringit sensum concessionis ad loca pertinentia ad duplicem illam Coronam, nec sinit eamdem extendi ad alia, quibus licet principaretur, non tamen *ut Hungariæ, & Bohemiæ Rex*, sed qua Princeps eorumdem locorum. Dicere autem, quod dictio *ut* ibi stat specificative, & reddit sensum *Leopoldo, qui est Romanorum Cæsar, Hungariæ, & Bohemiæ Rex*, admodum violenta est textus interpretatio, ac consequenter rejicienda, præsertim cum ab hujusmodi locutionibus Pontificia Decreta soleant abhorrere. Quod si dictio *ut* in Indulto deesset, cantaretque, *sibi Romanorum Cæsari, Hungariæ ac Bohemiæ Regi subjectis*, ex latissima interpretatione, quæ in rescriptis gratiæ fieri debet, ad cuncta loca, quibus ipse legitime dominabatur, lubens extenderem.

VII. Quæres 3. de Urbibus, vel Provinciis, quarum concessionis tempore Leopoldus erat solum Dominus in jure, non de facto, eo quod se inique ab Imperio, aut dictis Coronis subtraxissent?

VIII. R. non gaudere Indulto, quia rescriptum accipit interpretationem ab intentione supplicantis, cujus precibus in dubio concedens se conformasse censetur. *Cap. Inter dilectos §. ceterum de fid. instrum.*, non videtur autem Imperator cogitasse, nisi de fidelibus Provinciis, & Ditionibus.

IX. At quid si aliquæ earumdem postmodum se inique subtraxissent? Gratiæ Pontificiæ participes forent, quia tunc revera ipsæ suberant Oratoris imperio, ac proinde aderant in mente supplicantis, qui de earum infidelitate, & rebellione non cogitabat. Id potiori jure sentimus, si quæ ex iisdem postmodum a Turcis, vel ab aliis fuissent occupatæ, cum tunc nec in culpa sint, ob quam ad alterum Dominium transierint.

X. Quid vero, si nonnullæ nunc temporis sub tyrannica Turcarum potestate gemuissent? A favore non depellerentur, nedum postquam ad Oratoris imperium transiissent, sed etiam pro tempore, quo sub Turcico gemerent dominio; ipsæ enim integro jure ad proprium spectant Principem, tametsi alieno invitæ pareant, quare dignæ utique sunt, ut a sui legitimi Principis mente, & favoribus minime decidant. Idem dicito de Terris illis, quæ cuicumque Tyranno alteri obedientiam invitam præstassent.

XI. Si quæ autem ex dictis Terris Cæsari tunc paruissent, & postmodum per legitimam cessionem ad alterum devenissent Principem, favore adhuc gauderent, quia tunc aderant in Concedentis, & Oratoris mente, nec demeritum ullum habent, ob quod concesso privilegio spolientur. E contra vero ex defectu actualis subjectionis gratia non fruerentur Terræ illæ, quæ per legitimam cessionem alteri parebant Imperio, nec hæ supponuntur fuisse in Oratoris mente, licet reapse ad Imperium, vel dictas Coronas attineant. At quid, si deinceps ad ejusdem, vel successorum dominium transirent? Beneficio privatæ videntur ob defectum subjectionis tempore Indulti; Si quis tamen in hoc, similive casu benigniori sententiæ adhæreret, non refragaremur admodum ex interpretativa Principum mente.

XII. Remaneret agere de locis illis, quæ ad aliquod ex dictis dominiis in temporalibus spectant, secus in spiritualibus, aut e contra, sed quoad hoc lectorem amandamus ad caput de Qualitate officii, in quo decisum apparet, partem quamlibet Diœcesis, sub quocumque Dominio existat, sequi debere suam Cathedralem etiam quantum ad officia statuum, & Dominiorum, quare si Cathedralis Ecclesia sita sit intra dicta Dominia, loca qualibet, quæ eidem in spiritualibus parent, festum Angeli Custodis agere possunt, licet ipsa extra limites dictorum Dominiorum posita sint, *&* e converso.

XIII. Inferes 3., quod in *Officium SS. Angelorum Custodum*, etsi in plurali numero a Decreto notetur, adhuc in nihilo differt ab Indulto, quod in singulari numero legit, *Officium S. Angeli Custodis*, propter ea, quæ late dedimus in præcedenti Decreto. Quæ licet ita sint, non leve dubium excitant, an a locis indultariis in Kalendariis in singulari, an in plurali numero notari debeat?

XIV. Pro descriptione in plurali numero stat Breviarium Romanum, quod ceteris in exemplum deservire debet, præsertim cum antiquitus in eo signatum veniret in singulari numero juxta verba Indulti Ecclesiæ universali facti, & tamen in reformatione Breviarii adhuc putatum extitit, in plurali numero deinceps esse describendum; quidni igitur & in præsenti casu, quamvis Indultum in singulari numero ejusdem mentionem faciat? Præsens etiam favet Decretum, quod neglecto singulari numero, quo Indultum utitur, notat *Officium SS. Angelorum Custodum*; & ratio ipsa, ob quam Breviarii reformatio quoad singularem numerum facta extitit, ad præcavenda scilicet pusillorum dubia, ac offensionem, cum adhuc perstat, & æque pro hisce indultariis locis militet, idipsum faciendum demonstrat.

XV. Pro descriptione in singulari numero faciunt verba Indulti, a quibus uti festum pendet in esse, ita in tali esse, seu denominari, & præsertim quia Indultum est posterius memorata reformatione, adeoque hac non obstante sequendum; cum eidem, quatenus opus sit, deroget pro locis indultariis, cum reformationem sciens, ejusque rationem, adhuc singularem numerum adhibuerit.

XVI. Pro libera descriptione sub utroque numero valent, quæ data sunt in præcedenti Decreto, videlicet idem omnino esse, *Festum Angeli Custodis*, & *Festum Angelorum Custodum*. Promiscuus item loquendi modus, quem de eo tenent Decreta, nam ubi Indultum numerum singularem adhibet, præsens Decretum pluralem usurpat, non leve suffragium pro libertate descriptionis suppeditat. Equidem fatemur, quod rem utroque modo rite exprimi, sed consultior videtur pluralis numerus adhiberi

juxta

justa praxim Breviarii Romani reformati propter rationes superius adductas; tum etiam quia cum sit idem omnino festum, & non minus in honorem Angelorum Custodum omnium institutum, ac sit festum, quod de iisdem die 2. Octobris universalis colit Ecclesia, quod propterea in Locis indultariis cessat, ut statim dicemus, non minus etiam habere debet eumdem descriptionis modum.

XVII. Ad Decreti scopum hora est descendamus, & de duobus instruimur. Primum est, quod in locis ut supra indultariis de Angelis Custodibus officium item fieri non potest cum Ecclesia universali die 2. Octobris, cui præcedenter ad præsens Decretum a Clemente X. jam fuerat addictum; etsi enim de eodem Sancto plura diversæ rationis festa fieri permittat Ecclesia, ut de die natalitia, & de translatione, aut aliquo admirando ejusdem facinore, plura tamen, vel duo festa sub eadem ratione de eodem simul institui semper abhorruit, ut de eadem die natalitia, de eadem translatione &c., quare Galliarum Ecclesiæ, quæ de die natalitia S. Ambrosii agunt die 4. Aprilis, ab ejusdem officio temperant die 7. Decembris, & Bergomensis, & Veneta Ecclesiæ silent die 5. Septembris super laudes S. Laurentii Justiniani, quas recolunt die 8. Januarii; & ut particularia prætereamus exempla, posteriora Indulta officiorum SS. Nominis Jesu, & B. Mariæ, necnon B. Mariæ de Monte Carmelo facta Ecclesiæ universali, cessare fecerunt particularia Indulta eorumdem officiorum, ut late traditum fuit in Capite 12. Cum itaque festum Angelorum Custodum, quod die 2. Octobris universalis colit Ecclesia, idem omnino sit, quod in præfatis locis Indultariis colitur Dominica prima Septembris, & sub eadem ratione institutum, scilicet de iisdem qua custodibus, utique eorumdem alterutrum cesset oportet, adeoque minus solemne, cujusmodi est, quod agitur die 2. Octobris. Ex his habes alterum, de quo itidem instructi manemus, quod videlicet, etsi Indultum in numero singulari signet festum *Angeli Custodis*, in memoriam *omnium Angelorum Custodum* est constitutum, ut superius dicebamus, alias haud potens foret, festum Angelorum Custodum die 2. Octobris cessare facere, utpote quia in illo, ut in isto, non omnes Custodes colerentur Angeli, sicuti hac de causa festum unius, vel alterius Sancti non impedit festum omnium Sanctorum.

XVIII. Litem quamdam movet Gobat *loco cit.*, num videlicet tale festum Angelorum Custodum ex causa gravi, & rationabili a locorum Ordinariis possit alteri Dominicæ addici, quam & resolvit affirmative, pluribusque præsertim Juris textibus nititur probare. Verum cum circa ea, quæ ad divinum spectant officium, Ordinariis quibuscumque quid disponere sit severe inhibitum, & officia licet in sua concessione diebus Dominicis affixa, si etiam impediantur, in alteram diem Dominicam immutari non possint, ut in suis respectivis Capitibus late traditur, undequaque ruit prædicti Auctoris opinio.

XIX. Quæ diximus in Capite 12., videlicet quod festa particularibus locis concessa, si postmodum ad Ecclesiam universalem extendantur, celebrari ab omnibus debent in die universalis Ecclesiæ, & non in die particularis Indulti, carpere videntur Decretum, dum declarat præfata loca indultaria cessare debere ab officio Angelorum Custodum die 2. Octobris, in quo illud universalis colit Ecclesia, & ejusdem celebrationi incumbere in Dominica prima Septembris juxta particulare Indultum. Verum fas est distinguere inter festa particularibus locis primum concessa, & ad Ecclesiam universalem postmodum extensa, & inter festa, quæ cum prius forent Ecclesiæ universali concessa, deinde particularibus locis pro altera die fuerunt recitari indulta. Hæc dubium non est, quod in locis indultariis in die particularis Indulti recitari queunt, etsi altera die ab Ecclesia universali celebrentur, quia cum particulare Indultum posterius sit universali concessione, huic pro locis indultariis profecto derogat, dum tale festum eisdem locis pro altera die concedit. Quæ autem data sunt in memorato Capite, solum procedunt de officiis particularium locorum, ad Ecclesiam universalem postmodum extensorum, cujus rationis non extat festum Angelorum Custodum, & quando etiam extaret, limitationes, quas regulæ generali ibidem fecimus, in præfata Dominica idem festum Angelorum optime tuerentur.

XX. Hæc quidem solummodo evincunt, prædicta loca non teneri sequi diem Breviarii Romani in celebratione memorati festi; an autem possint, & quidem cum integra solemnitate sibi particulariter concessa in die 2. Octobris illud recolere, quæ in laudato cap. 12. tradita sunt, affirmative reponendum esse suadent, & ad rem facit admodum celebre principium illud, quod statuens censetur tacite statuisse id, quod expresse statuisset, si ipse interrogatus fuisset. *Glos. L. tale pactum*, §. *fin. ff. de pact.*, quod communiter censetur obtinere veritatem in rescriptis gratiæ, saltem quando non agitur de substantia gratiæ concessæ mutanda in aliam, sed de solo accidente, seu circumstantia commutanda in aliam, quam lubentior concessisset Princeps, nec est contra finem intentum ab Oratore, sitque sine cujusquam præjudicio; atqui rescriptum, de quo hic differitur, est rescriptum meræ gratiæ, agiturque solum de circumstantia temporis, mutanda in diem universalis Ecclesiæ, quam Summus Pontifex lubentior statuisset, si exoratus fuisset, quæque cum dictas Ecclesias cum universali Ecclesia concordare faciat, Ecclesiæ intentioni per plurima Decreta nobis manifestatæ conformior videtur, & notabiliter opportunior venerationi Angelorum, quæ unice ab Oratore intenta extitit, ergo optime præsumi potest, quod Dominica prima Septembris solum ad indulgentiam designata fuerit, & consequenter quod prædictæ Ecclesiæ die 2. Octobris concesso indulto æque bene valeant gaudere.

DECRETUM III. CAP., IN ORDINE CCXLII.

Officium Angelorum Custodum concurrens cum alio duplici minori, debet habere integras Vesperas. S. R. C. 1. Martii 1681. *in una Canon. Regul. Lateran.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 116.

I. *Cum alio duplici minori*. Relativa hæc verba sunt, ac consequenter denotant festum Angelorum, de quo dispositio ponitur, duplex minus itidem esse, & sic quod concessum est pro Ecclesia universali, non pro Dominiis Imperio subjectis, licet & pro hoc æque Sanctio procedat, quoties concurreret cum alio duplici 2. classis. Id limita, si concursus foret in paritate ritus cum festo alterius Angeli, quo in casu dividerentur Vesperæ, aut cum festis Domini, vel Deiparæ, in quo his concederentur integræ, & tunc statim Sanctio veritatem universim assequitur, nititurque verbis illis Rubricæ de concurr. n. 2. *Festa Domini præferantur omnibus aliis, festa B. Mariæ festis Sanctorum, & festa Angelorum, & Apostolorum ceteris aliis*, quæ toties examinata fuerunt in cap. de octavis, & de repositione, & concurrentia festorum, ac in Decr. 16. cap. 1. Equidem hoc Decretum per statim exponendum lædi videtur, at quando etiam res ita foret, indubium est per plurima alia posteriora fuisse renovatum, plenoque suo robori restitutum, ut infra constabit.

DECRETUM IV. CAPITIS, IN ORDINE CCXLIII.

Vesperas SS. Angelorum Custodum esse dimidiandas cum sequenti duplici minori statuit S. R. C. 27. Sept. 1698. *in una Ord. Cappuccin.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 208.

I. Nisi Decretum limites ad casum concursus cum festo alterius Angeli, puta Archangeli Raphaelis, quod plerique recolunt die 24. Octobris, læsionem recipit præcedens Decretum, cui nunc contraria statuuntur. Attamen non leves adsunt causæ, a quibus ad dicti Decreti derogationem Congregatio potuit excitari, & omissis iis, quæ officiis aliis possunt esse communes, & alibi fuerunt productæ, & dilutæ, considerationem vertimus ad ea, quæ Angelis sunt particularia. Quærunt Theologi, num homines assumantur ad ordines Angelorum? Et D. Thomas 1. *par. qu.* 107. *art.* 8. in hunc modum respondet: *Dicendum, quod ordines Angelorum distinguuntur secundum conditionem naturæ, & secundum dona gratiæ. Si ergo considerentur Angelorum ordines solum quantum ad gradum naturæ, sic homines nullo modo assumi possunt ad ordines Angelorum, quia semper remanebit naturarum distinctio; quam quidam considerantes posuerunt, quod nullo modo homines transferri possunt ad æqualitatem Angelorum, quod est erroneum. Repugnat enim promissioni Christi dicentis Lucæ 20., quod filii resurrectionis erunt æquales Angelis in Cælis. Illud enim, quod est ex parte naturæ, se habet ut materiale in ratione ordinis, completivum vero est, quod est ex dono gratiæ, quod dependet ex libertate Dei, non ex ordine naturæ, & ideo per donum gratiæ homines mereri possunt tantam gratiam, ut Angelis æquentur secundum singulos Angelorum gradus, quod est homines ad ordines Angelorum assumi*. Itidem S. Gregorius *homil.* 34. *in Evang.*, Magister *in* 2. *dist.* 9., aliique plurimi Angelis pares in gratia, & gloria, immo & superiores faciunt plures ex hominibus.

II. Cum itaque dignitas, quæ præferentiæ causa est, fundetur in gratia, quæ majoris gloriæ essentialis est mensura, & homines in hac gratia æquare, immo & superare queant Angelos, Ecclesia, quæ non noscit, quanta sit cujusque Sancti gratia, ac proinde gloria essentialis, duci merito potuit ad divisionem Vesperarum edicendam, quemadmodum hac eadem de causa dimidiari voluit Vesperas inter Sanctos homines, de quorum gratia per Sacras Scripturas non reperitur edocta, cujusmodi sunt Sancti omnes præter Deiparam, Joannem Baptistam, & Apostolos. Quatenus tamen præcedenti Decreto per præsens derogari censeatur, adhuc illud per posteriora plurima statim exponenda innovatum extitit, & præsens omni vi expoliatum, & verum adhuc manet, quod Angeli in concursu cum Sanctis hominibus, si Deiparam demas, in paritate ritus integras sortiuntur Vesperas.

DECRETUM V. CAPITIS, IN ORDINE CCXLIV.

In secundis Vesperis de SS. Angelis Custodibus fieri debet tantummodo commemoratio, non vero a Capitulo de Translatione S. Claræ apud Franciscanos. S. R. C. 14. Maii 1707. *in Bononien.* ex Merato in Indice Decret. Breviar. num. 245.

I. Die 3. Octobris Translationem S. Claræ sub ritu duplici minori Franciscanus recolit Ordo, qui dum docetur integras elargiri Vesperas præcedenti festo Angelorum Custodum, nos insimul instruimus, Sacram Congregationem recedere a decisis in præcedenti Decreto, & innovare Decretum hujus Capitis tertium, ad quod Decretum edendum quæ rationum momenta causa extitere, utique & ad idem innovandum. Lubet adjicere Decretum aliud, & sit 6. Capitis in ordine 245., in quo per hæc verba: *In Regno Galliæ in secundis Vesperis S. Remigii debere fieri totum de Sanctis Angelis, & solam commemorationem S. Remigii declaravit S. R. C. 20. Augusti 1712. in una Galliar. apud Meratum in Indice Decr. Brev. nu.* 245.

245. Sanctus Remigius, qui in Regno Galliæ duplex minus est, Sanctis Angelis adhuc integras cedit Vesperas.

II. Quis vero dubitaret adhuc de innovationa Decreti tertii, si adduceremus posterius Decretum aliud, in quo expresse declaratur, *idem Decretum esse servandum*, & servandum in quocumque festo SS. Angelorum, & Archangelorum? Rubrica enim *Inter festa*, qui illud in sua dispositione innititur, non Angelis custodibus in specia, sed Angelis generatim favorabilis extat, En Decretum ipsum, & sit 7. Capitis, in ordine 246. *Declarari postulat, an festum SS. Angelorum, & Archangelorum debeat habere utrasque Vesperas integras in concursu alterius duplicis minoris, ad tenorem novi Decreti emanati, ut asseritur, 14. Maii 1707., & S. R. C. respondit, servandum esse Decretum. Ita die 16. Sept. 1730. in una Ord. Hierosol., seu Meliten. apud Meratum in Indice Decr. Brev. n. 277.* Equidem Decretum 14. Maii 1707. de solis secundis disponit Vesperis, quia de his petitio dumtaxat processit, at & de primis eadem currit ratio, & Rubrica *Inter festa* utrasque Angelis diserte concedit Vesperas, & ideo merito servari præscribitur idem Decretum, tamquam & de primis disponens Vesperis.

III. Superest dissolvamus, quæ ex assumptione hominum ad ordines Angelorum in oppositum supra fuerunt tradita. Etsi itaque detur, hominum nonnullos æquales esse, immo præstare aliquibus Angelorum, haud tamen omnibus, fateturque Granadus *io. 3. in 3. par. tract. 16. disp.* 3. Michaelem, qui supremus creditur Seraphinorum, a nullo hominum eacedi, aut æquari, idemque par est credere de Gabriele, & Raphaele, quos tres dumtaxat singulariter colit Ecclesia. In ceteris autem Angelorum festivitatibus cum officium non agatur de singulari aliquo eorumdem, sed de omnibus conjunctim, interque ipsos multi sint haud dubie hominibus præstantiores, stat firma ratio, primas in æqualitate ritus Angelis præ hominibus tribuendi. Ceterum Rubrica *Inter festa* diserte Angelis cunctis favorabilis extat, & merito, quia in dubio præsumptio stat pro Angelis, quos semper saltem naturæ superioritas discernit ab hominibus, quos *minoratos paulo minus ab Angelis* esse scimus.

IV. Dubium tantummodo foret, an etiam Angeli in paritate ritus præferri debeant Joanni Baptistæ, & Apostolis? Quæstio hæc est, quæ in Rubricis solutionem non habet, quoniam *de concurr. num.* 2., ubi festis dignioribus præferentia decernitur, nulla distinctione facta Angelos inter, & Apostolos, quorum nomine venire, vel subintelligi creditur S. Joannem Baptistam, subdunt: *& festa Angelorum, & Apostolorum ceteris aliis*. Neque ex Patribus tuto definiri valet, ex iisdem sunt quippe, qui Joannem, & Apostolos Angelis præferunt, qui æquant, & qui postponunt. Nobis tamen arridet magis sententia Angelis favorabilis; postquam enim Christus *Luc.* 7. de Joanne dixit, *Inter natos mulierum non surrexit major*, subit tamen, *Qui autem minor est in Regno Cælorum, major est illo*, quod plures ex Patribus de Angelis dictum explicant, ut sit sensus, Angelorum minimum antecellere Joannem & gratia, & gloria, unde Ambrosius *lib.* 5. *in Luc.* ea verba dicta fuisse asserit, ut denotaretur, *Joannem infra omnes Angelos æstimari*.

CAPUT XXX.

De Festis Deiparæ.

I. REvocanda hic minime esse putamus, quæ persæpe in hoc Tomo sparsim de Deiparæ festis tradita sunt, sed solum de iisdem agere, prout Decreta, quæ exponenda supersunt, expostulabunt; hic autem ea examini subjicere arbitrati sumus, tamquam supplementum quoddam ad Caput de Repositione, ad quod eorumdem plurima spectare noscuntur. Trium tantum festorum in Mariæ honorem tunc temporis institutorum meminit Gratianus *can. Pronunciandum de consecr. dist.* 1., scilicet Purificationis, Assumptionis, & Nativitatis, quartum addit Bernardus *serm.* 1. *in Salve Regina*, & est Annunciationis festum; nunc vero inducta sunt alia plurima, & merito quidem, nam *quis*, exclamat Germanus Constantinopolitanus orat. de dormitione Deiparæ, *peccatoribus adeo enixe patrocinatur? Quis aberrantium causam tantopere tuetur?* At quoniam numquam finis foret, si in laudibus Deiparæ calamo indulgere vellemus, ad Decretorum properamus examen.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CCXLVII.

Benedictus XIII. concessit, ut in toto Ecclesiastico Statu ab omnibus, qui ad horas canonicas tenentur, sequentia B. M. V. officia in ejus respective festivitatibus recitari, & Missæ respective celebrari debeant. Videlicet die 23. Januarii Desponsationis B. M. V. cum S. Joseph; feria VI. post Dominicam Passionis de septem Doloribus B. V., diei 16. Julii B. M. V. de Monte Carmelo; Dominica 2. Novembris Patrocinii B. M. V., die 10. Decembris Translationis Sacræ Domus Lauretanæ, & die 18. Decembris Expectationis Partus B. V., & ita decrevit, & servari mandavit die 23. Aug. 1725. *in Decreto totius Status Ecclesiastici*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 265.

I. VOces *Debeant*, & *Mandavit*, quibus Decretum utitur, apud Clerum totius Status Ecclesiastici, etiam Regularem, qui non minus venit eorum nomine, *qui ad horas canonicas tenentur*, concessa officia in præcepto utique constituunt, & ideo etiam transferibilia in casu impedimenti, qualia reipsa esse declarat Decretum 5. Maii 1736. in capite de festis affixis diebus mobilibus expositioni subjectum; quo & in capite tradidimus, quæ ad Dolorum festum attinent, quod nunc de præcepto est apud universalem Ecclesiam, cui & traditum fuit festum B. Mariæ de Monte Carmelo, de quo infra reservamus agere; quod & præstabimus de Desponsationis festo, quare superest nonnulla dumtaxat tradere de Patrocinio Deiparæ, & Translatione Lauretanæ Domus.

II. Patrocinii festum validissimæ innititur intercessioni Deiparæ, cui prætermissis, quæ usque per excessum de ejusdem efficacia Sancti Patres locuti sunt, nobis accommodare liceat responsionem, quam 3. *Reg.* 2. dedit Salomon Matri suæ: *Pete, mater mea, neque enim fas est, ut avertam faciem tuam*. Die 6. Maii 1679. Ditionibus Regis Catholici fuit concessum, & sensim locis aliis, & adeo, ut modo quasi sit Ecclesiæ universalis officium. Regulariter alicui Dominicæ mensis Novembris reperitur addictum, quarum numerus peti non debet a Dominica proximiori Kalendis, sed a prima, quæ in mense recurrit, nullo quoque respectu habito ad Dominicam secundam, quæ quantum ad lectiones, & antiphonas non infrequenter omittitur. Non desunt tamen usus aliqui, qui ejusdem celebrationi in aliis Dominicis incumbunt, ut Patavii in Dominica 4. Octobris, & adhuc in stata mensis die, ut Venetiis, & Briaiæ die 14. Novembris.

III. Domus, in qua Verbum caro factum est, anno 1291. ab Infidelium potestate ministerio Angelorum in Dalmatiam devenit, anno 1294. repetito Miraculo in Picenum translata, in Recitenensis agri sylva piæ Matronæ, cui *Laureta* nomen, propria concedit; hinc *Lauretanæ* nomen Domui Virginis obvenit, quam & in ipso Piceno ter sedem infra annum mutasse, memoriæ proditum est. Perinsignis hujus Translationis officium Picenæ Provinciæ Congregatio indulsit 26. Novemb. 1632., officio proprio, quod antea de communi recitabatur, approbato per Innoc. XII. die 16. Sept. 1699., ad sextam lectionem additis verbis illis *Ipsius autem Virginis &c.* Anno 1719. 19. Maii ad Etruriam reperitur extensum, nunc a Benedicto XIII. ad totum Ecclesiasticum Statum, & deinde ad Dominia Reipublicæ Venetæ, Regis Catholici, & alia loca. Celebratur die 10. Decembris, qua creditur in Picenum translata Domus, & sub qua in Martyrologio Romano ex Decreto 31. Aug. 1699. invenitur descripta. In officio adhibentur plurima a communi Dedicationis Ecclesiæ deprompta, tamquam de Æde per divinum Verbum, Deiparam, & Archangelum Gabrielem Incarnationis nuntium sanctificata; at Decretum per ea verba; *sequentia B. M. V. officia in ejus respective festivitatibus recitari debeant*, inter Deiparæ festa illud collocat, & cohærent, quæ in fine habet lectio sexta ejusdem officii, unde dubium non est, quod in eo facienda non est commemoratio octavæ Conceptionis, ne de eadem Deipara simul fiat officium, & commemoratio.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CCXLVIII.

Officia B. M. V., nempe Desponsationis, Patrocinii, Translationis Almæ Domus, & Expectationis Partus a s. m. Benedicto XIII. die 25. Aug. 1725. pro toto Statu Ecclesiastico concessa, sub ritu duplici majori celebrari debent. Ita declaravit, & servari mandavit S. R. C. 15. Sept. 1736. *in una dubior.* ex Merato in Indice Decr. Brev. nu. 338.

I. MAncum carpes Decretum, quod non meminerit festorum septem Dolorum, & B. M. de Monte Carmelo, quæ una cum ceteris ad Statum Ecclesiasticum protensa fuere. At Data Decreti, quæ fuit eo tempore, quo memorata festa Ecclesiæ universali sub ritu duplici majori jam diserte erant concessa, Decretum illico vindicat. Dubium autem de ritu eorumdem festorum excitaverant concessiones plurimæ, vi quarum alicubi sub ritu duplici minori, alibi duplici majori eadem celebrabantur officia, quæ cum extensa fuerint ad Statum Ecclesiasticum nulla ritus expressione facta, non apparebat, quonam ex dictis essent recolenda. Pro *duplici majori* Congregatio pronuntiavit, concessionem, quæ facta fuerat ad augendum cultum erga Deiparam, pro favorabiliori hunc ad effectum Indulto interpretata, & quatenus opus sit, *ita servari mandans*. Hinc tamen non fit, quod ubi dictorum festorum aliqua ritu duplici minori reperiuntur concessa, sub majori recitari queant, favorabile namque est solum Decretum Statui Ecclesiastico, & loca reliqua excedere non valeant limites propriorum indultorum, quæ si pro *ritu duplici* simpliciter cantarent, non expresso *minori*, adhuc sub duplici minori celebranda esse statuit Congregatio 2. Oct. 1683.

DECRETUM III. CAPITIS, IN ORDINE CCXLIX.

Regularium Superiores non veniunt sub nomine Ordinariorum, & consequenter non possunt assignare aliquam ex Dominicis Novembris pro recitatione offici de Patrocinio B. M. V., quod multis in locis permittitur celebrandum in aliquo die Dominico præfati mensis a locorum Ordinariis eligendo. S. R. C. 22. Janu. 1701. *in una Camaldulen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 222.

I. HIspaniarum potissimum Regnis concessum fuit Patrocinii officium pro aliquo die Dominico Novembris, *ab Ordinariis locorum* eligendo, & factum est dubium, num Regularium Prælati, non pro Clero Sæculari, pro quo id muneris Episcopis

scopis

scopis supponebatur commissum, sed pro suis subditis, qui ab iisdem tamquam Ordinariis independenter ab Episcopis pleno jure reguntur, ad assignationem præfatæ Dominicæ possent devenire? Negative Congregatio respondit, & in rationem adducit, quod Regularium Superiores non veniunt sub *Ordinariorum* nomine, quibus ab indulto commissa est prædicta assignatio. Rationi hujusmodi reniti videntur Doctores, qui Regularium Prælatos tamquam suorum subditorum *Ordinarios* unanimiter agnoscunt, & in his illos ordinariam ex perpetuo privilegio jurisdictionem, immo & majorem, & pleniorem, quam Episcopus habeat in Clericos suæ Diœcesis, fatentur habere potestatem, ut inter alios docet Tamburinus *de jure Abbat. tom. 1. quæst. 4.*, ubi jura congerit, & Auctores. Facili tamen negotio nodum hunc dissolvunt Indulti verba, quæ dictam faciunt facultatem, non *Ordinarii* absolute, sed *Ordinariis locorum*, quod & designant ea Decreti verba, *A locorum Ordinariis eligendo*, quibus ut congruant ea anteriora, *Regularium Superiores non veniunt sub nomine Ordinariorum*, pernecesse est, intelligantur nomine *Ordinariorum locorum*, quorum appellatione venire dumtaxat Episcopos, & habentes jura Episcopalia in Sæculares personas, notat Rota *decis. 798. part. 4.* Etsi itaque Regulares Prælati suorum subditorum sint vere *Ordinarii*, adhuc quia non sunt *Ordinarii locorum*, quibus dicta assignatio est commissa, neque pro suis subditis eamdem Dominicam poterunt assignare.

II. Anno 1740. 1. Octob. prodiit Decretum, & sit 4. cap., in ord. 250. nempe *si Dominica Novembris ab Ordinario loci assignata pro recitatione officii de Patrocinio B. M. V., occurrat festum altioris ritus, transferatur officium Patrocinii juxta Rubricas in primam diem non impeditam;* hoc autem volumus intelligas pro locis, ubi festum Patrocinii per terminos præceptivos concessum fuit, aut pro regnis, vel Religionibus, non vero pro aliquo particulari loco, sicuti late traditur in cap. de festis affixis diebus mobilibus.

DECRETUM V. CAPITIS, IN ORDINE CCLI.

Omnibus Fratribus, & Monialibus Ordinis Minorum S. Francisci indulgetur, atque conceditur, ut in recitatione officii Desponsationis B. M. V. cum S. Joseph fiat ab ipsis commemoratio ejusdem S. Josephi, tum in utrisque vesperis, tum in laudibus, & respective etiam in Missa cum antiphonis, & oratione a S. R. C. approbatis. Ita S. R. C. 1. Julii 1713. *in una Ordin. Minor. Observ.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 255.

I. QUOD Desponsatio Deiparæ cum S. Joseph in solis steterit sponsalibus, & non in verum usque Matrimonium fuerit progressa credidere nonnulli, quorum opinio tamquam contraria communi SS. Patrum sensui, veriori Evangelii interpretationi, & receptæ inter Hebræos opinioni, quod Jesus foret fabri filius, universaliter rejicitur, & de temeritate insimulatur. Cum itaque festum in memoriam conjugii fuerit institutum, dubium fit, cur *Desponsatio* inscribatur? Quod inter Catholicos Doctores plene non constet de contracto matrimonio, reponunt nonnulli; at hoc nobis non arridet admodum, cum illorum opinioni, quæ communiter rejicitur, tantum honoris Ecclesiam deferre non potuisse arbitremur, quare diceremus magis hoc ideo factum esse, quia cum tunc temporis, quo festum recolitur, plures ex Sanctis Patribus Mariam sponsam Joseph faciant, post tres menses a salutatione Angelica in uxorem tantum acceptam, quando videlicet Joseph ignarus mysterii, Mariam prægnantem occulte dimittere cogitabat, & ab Angelo admonitus, *accepit eam conjugem suam*, utique satius adjudicavit Ecclesia uti *Desponsationis* vocabulo, quod plerumque sacræ usurpant litteræ, & aliunde D. Thoma interprete *3. par. q. 29. art. 2. ad 2.*, & pro conjugio aptum est recipi, quod prædictam salutationem præcessisse, abunde suadet infamia fornicationis filii, quæ alias in Christum, & incontinentiæ, quæ in Sponsos derivasset.

II. Ecclesia Nannatensis die 15. Januarii, & Ecclesiæ aliæ die 22. Decembris solemne habent hoc festum excolere, quod tamen communiter diei 23. Januarii reperitur addictum. *Cur autem*, ait Guyetus lib. 2. cap. 4. qu. 1., *potius ista, quam illa die, quis dicat? Nisi quod inscius, quo die sacrum illud conjugium initum sit, nihil commodius occurrit, quam ut illius memoriam non longe a Partus festo recolerent.* Nobis tamen lubet dicere, quod improbabile non est, quod die 23. Januarii communiter fuerit consignatum, quod in ea contigerit mors Carnutensis cujusdam Canonici, a quo Desponsationis festum primam agnoscit originem.

III. Sæculo XV. e vivis excessit prædictus Canonicus, qui in die mortis suæ per Capitulum Cathedralis solemnem quotannis agi legavit commemorationem S. Joseph Sponsi Deiparæ. Hanc ad dispositionem implendam Joannes Gerson tres exhibuit modos, inter quos emicuit ille de peragendo officio Desponsationis B. M. cum S. Joseph, quem ad effectum & officium ipsum composuit, & a Legato Pontificio fuit demandatum. Sæculo XVI. Paulus Papa III. Ordini Minorum festum Desponsationis indulsit, in quo nunc ab iisdem commemorationem S. Josephi fieri conceditur; visum est enim congruum, in hujusmodi festo, quod in honorem Mariæ desponsatæ Joseph creditur institutum, non præterire Sponsum, ad quem relationem habet.

DECRETUM VI. CAPITIS, IN ORDINE CCLII.

In Desponsatione B. M. V. non est facienda commemoratio S. Josephi, nisi constet de speciali concessione. S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 285.

I. RUmor, cui alas valde & addiderat multorum devotio, præcedentis Decreti tamquam universalis indulti adeo se se diffuderat, ut occasionem nedum fecerit inferendi in nonnullis Diœcesum Kalendariis præfatam S. Josephi commemorationem, sed etiam Patri Forti in quodam Decretorum libro Cremonæ typis edito, evulgandi generale indultum ejusdem commemorationis pro locis, ubi agitur Desponsationis festum. *Specialem concessionem* Congregatio exposcit; propria enim auctoritate divino officio nihil addi potest, & præcedens Decretum, & quodcumque aliud simile indultum speciales gratiæ sunt, quæ ultra personas expressas non extenduntur. Ceterum etsi Congregatio non semel super eadem commemoratione specialiter indulserit, ad fovendam petentium devotionem quodammodo dispensationem fecit, per quam ad abundantiam permittitur commemoratio in officio, in quo est omnino superflua, quodque est continua commemoratio S. Josephi. Sapientissimi in mentem adducito Gersonis Consilium, per quod in præcedenti Decreto ex communi approbatione vice commemorationis officium Desponsationis inductum fuisse vidimus, & si vales, denega, quod superfluat commemoratio S. Joseph in officio Desponsationis, quæ duas personas necessario importat, virum scilicet & sponsam, quorum unum sine altero nec esse, nec concipi valet.

II. Consimile prodiit Decretum aliud, & sit 7. cap., in ord. 253. *Quæsitum fuit, an die 23. Januarii in festo Desponsationis B. M. V. sit facienda commemoratio Sponsi S. Josephi tam in officio, quam in Missa? Et responsum fuit: servetur Rubrica, quæ habetur in officio Desponsationis. S. R. C. 23. Junii 1736. in Brugen. Quod & omnino confirmavit die 16. Febr. 1737. in Mechlinen. ad 3. dub.*, ut refert Meratus in Indice *Decr. Brev. num.* 317. En Rubricam, quæ servari mandatur: *Deinde fit commemoratio S. Joseph, si concessa est, ante alias quascumque commemorationes, etiam festi duplicis, aut Dominica.* Dictio *si concessa est* specialem concessionem exquirit ad eamdem commemorationem, cetera vero verba eidem concedunt præferentiam super reliquas commemorationes, moris instar, qui servatur pro S. Paulo in festis S. Petri, & e contra. Ex commemorationibus aliæ sunt, quæ inseparabiliter comitantur, & sequuntur festum, quocumque die celebretur, & hæ censentur intrinsecæ, & pertinentes ad officium, quod agitur, unumque cum eo veluti efficere, unde ab officio sejungi non possunt, & tales sunt commemorationes prædictæ SS. Petri, & Pauli, & S. Joseph. Aliæ vero sunt, quæ festo per accidens dumtaxat junguntur, ratione scilicet diei, in qua occurrit, vel celebratur, & hæ cum sint mere accidentales, & nihil attinentiæ habeant ad officium, jure relictæ sunt Rubricarum dispositioni.

III. Pro qua commemoratione in usum erunt antiphonæ, versus, & oratio festi 19. Martii, quæ novissime fuerunt approbatæ, & ab eadem Rubrica assignantur, & quidem etiam apud Ordinem Minorum, licet horum Indultum antiquius sit illarum approbatione; antiquarum enim approbatio antiphonarum desiit ad approbationem novarum, & ideo hæ in illarum locum etiam apud præcedentes Indultarios debent subrogari.

DECRETUM VIII. CAPITIS, IN ORDINE CCLIV.

Quæsitum fuit, an officium Expectationis Partus B. M. V. concessum sit omnibus Regnis Hispano Monarchæ subjectis, an solum aliquibus? Responsum fuit: Indultum Gregorii XIII. esse tantum pro sola Hispania. Ita S. R. C. 4. April. 1705. *in Lycien.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 233.

I. CUM Quadragesimali tempore Sanctorum festa olim permittere Ecclesia refugeret, in Hispania Annunciationis festum ad diem 18. Decembris stare translatum extitit, at præfata tepescente disciplina, mori Romano etiam Hispaniarum Ecclesiæ accedentes, die 25. Martii illud celebrandum censuere, in eadem die 18. Decembris in Toletana Ecclesia subrogata festivitate alia, *Expectationis* dicta, quam deinde & aliæ Hispaniarum Ecclesiæ suscepere. En quæ habet Gregorius XIII. in suis litteris sub datum 1573. *Quamvis Annunciationis B. M. festum suum solum nunc teneat, & octavo Kalendas Aprilis in universa Catholica Ecclesia celebretur, Toletana tamen Ecclesia utramque retinet solemnitatem, alteram mense Martio, ut Romana Ecclesia, quæ magistra omnium Ecclesiarum, & mater est, sanctissimum institutum sequatur; alteram octavo ante natalem Domini die: tum quod hæc solemnitas ab ipsa Toletana Ecclesia instituta fuerit, & magna veneratione ab aliis Ecclesiis suscepta, per universam Hispaniam hactenus celebretur.* Quæ solemnitas *Expectatio Partus B. M. V.* fuit appellata, & quadrat admodum tempori, in quo uti ab Ecclesia suspiria, & desideria SS. Patrum expectantium Redemptorem per antiphonas majores, incipiunt *O*, designantur, ita belle figuratur Maria in expectatione proximi partus ejusdem Redemptoris.

II. De quo festo statuitur, quod Indultum Gregorii XIII. soli favorabile est Hispaniæ, ac consequenter quod extra Hispaniam prædictum festum celebrari non valet, neque in locis Hispaniarum Monarchæ subjectis, nisi eorumdem aliqua specialem teneant concessionem Indultum Gregorii XIII. pro Ecclesia To-

letana eamdem approbat solemnitatem, & implicite etiam pro tota Hispania quatenus laudat eam *per universam Hispaniam* celebrari, approbasse censetur. Hispania autem non comprehendit loca cetera, quæ in Italia, aut Indiis, vel alibi Hispaniarum parent Regi. Apud Barbosam *in collect.* 84. *num.* 3. per Decretum S. R. C. 11. Junii 1605. jam hoc dubium patet diremptum: *Officium de festis per Breve Apostolicum specialiter concessis Regno Hispaniarum, ut est festum Expectationis, & alia similia, non potest in Lusitania recitari, attento quod Regna sunt diversa, quamvis sub unius Regis potestate existant.* Tunc enim temporis etiam Lusitania parebat Hispaniarum Regi, & solum sub Philippo quarto anno 1640. ab Hispania iterum avulsa fuit, & ad alterius Regis Dominium devenit. Hinc edificant Ecclesiæ plurimæ, quæ similium officiorum recitationi nimis facile, & prodige incumbunt, sedulo ponderanda esse Indulta, ut divini officii oneri, ut par est, rite queant satisfacere. Hanc quoad rem recolantur tradita in Decr. 2. cap. 29., quoad lectionem homiliæ, quoties occurrit in feria IV. quatuor Temporum, quæ dedimus in Decr. 17. cap. 4., & quoad antiphonas laudum, quæ dabimus de laudibus agentes.

DECRETUM IX. CAPITIS, IN ORDINE CCLV.

In festo Expectationis Partus B. M. V. hymni sunt concludendi cum versibus, *Virtus, honor, laus, gloria &c.*, & breve Responsorium ad Primam debet esse, *Qui venturus es in mundum* S. R. C. 26. Nov. 1735. *in Hispalen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 281.

I. COnsimile Decretum aliud, & sit 10. Capitis, in ordine 256., in suo Decretorum Indice num. 321. sub his terminis refert Meratus: *Quæsitum fuit, an die 18. Decembris in festo Expectationis Partus B. M. V. sit finis hymnorum* Jesu tibi sit gloria &c., *sicut in aliis festis B. M. V., an non? Et responsum fuit, servetur Rubrica. S. R. C. 23. Junii 1736. in Burgen., & idem confirmavit die 16. Febr. 1737. in Mechlinen.* Sed quæ Rubrica servanda erit? Generalisne posita sub tit. 20. n. 4., quæ *quandocumque fit officium B. Mariæ*, in fine omnium hymnorum dici mandat *Jesu tibi sit gloria &c.*? Nequaquam, sed particularis in ipso posita, quæ sicut specialiter de hoc festo disponit, ita pro eodem Rubricæ generali exceptionem facit, quam & fecisset Auctor Rubricarum generalium, si fuisset officium Breviarii Romani. Cum enim in hoc festo Maria in expectione Partus, seu Nativitatis Christi inspiciatur, & hac de causa abactis hymnis propriis sumpti fuerint de Adventu, qui magis quadrant officio, quod agitur, utique & omitti debuit terminatio *Jesu &c.*, *qui natus es de Virgine*, quæ Christum fatetur natum, qui tamen in officio expectatur nasciturus, & usurpari ea Adventus, uti & versus ad Primam, *Qui venturus &c.*, in quibus itidem expectatur Virginis partus, & Christi nativitas.

II. Verum etsi hoc congrue factum sit circa versum Primæ, *Qui venturus es in mundum*, qui officio quadrat admodum, quemque uti proprium Adventus habet, & in occurrentia inducit festa, non sic videtur de terminatione hymnorum *Virtus, honor, &c.*, quæ communis est, nec Adventus propria, quæque nec dicitur in festis, nec in officio ipso Adventus ad horas, nec in hymno *Verbum supernum*, qui concluditur per *Patri, simulque Filio*. Quare cum officio non magis quadret, quam Horarum ceteræ hymni magis suis propriis conclusionibus deferri, ut fit in officio Adventus. Hoc tamen factum extitit, quia cum officia quælibet B. Mariæ præ ceteris habeant terminationem propriam, hac nec præfatum festum defraudari debuit, unde cum solita *Jesu &c.* non apte ut supra quadret officio, assumpta fuit conclusio hymni *Creator alme syderum*, qui est primus hymnus dicti festi, & eodem privilegio honorata. Dicenda propterea ea erit etiam in præfato matutini hymno, qui ejusdem metri est, instar terminationis *Jesu*, quæ ad omnes hymnos ejusdem metri in festis B. Mariæ adhibetur, & præsertim quia Rubrica, quæ servari mandatur, notat *in fine omnium hymnorum dicitur* Virtus, honor &c.

III. Nos tamen non adeo in versiculo *Jesu, &c. qui natus es de Virgine* incongruitatem festo, quod agitur, agnoscimus, ut necesse fuerit in alium commutari. Duplicem distinguimus nativitatem, unam in utero, aliam ex utero, & cum videamus in Annunciationis festo, in quo Virgo Divinum concepit Filium, Jesusque vix conceptus inspicitur, adhuc a Rubricis dici præscriptum versum *Qui natus*, to *natus* sumpto pro *nativitate in utero*, credimus non minori jure dici potuisse in festo Expectationis, quod supponit Jesum fere a novem mensibus conceptum. Observamus itidem, quod in Annunciatione Antiphona *Post partum* tamquam festo minus consona, in Antiphonam *Angelus Domini* commutatur, quod & præstatur in Conceptione B. Mariæ ratione temporis Adventus, in quo celebratur, & tamen retinetur versus *Qui natus* in utroque casu; cur autem hoc, nisi quia cum aptus sit accipi & pro nativitate in utero, & ex utero, nullam incongruitatem servat cum officio, quod agitur. Animadversione dignum etiam apparet, quod in Nativitate, & Conceptione B. Mariæ per anticipationem adhuc dicitur *Qui natus*, etsi hæ festivitates repræsentent Virginem præcedenter ad Nativitatem, & Conceptionem filii; hoc autem in sensu quid umquam vetare potest, quin dicatur & in festo Expectationis, quando etiam pro nativitate in utero aptus non foret recipi? Diceremus itaque, quod mens fuit in hocce officio Mariam suspiriis SS. Patrum aggregare, veluti illud substituendo Antiphonæ illi *o Virgo Virginum*, quæ inter eadem suspiria olim ab Ecclesia recitabatur: quare sicuti in officio, in quo præfata dicebatur Antiphona, & in quo recensentur SS. Patrum suspiria, adhibetur versus proprius Adventus *Qui venturus es in mundum*; ita in officio Expectationis, in quo propterea & usurpantur plurima alia de Adventu, idem versus apprime congruere, ut reipsa congruit, creditus fuit, ac consequenter versus *Qui natus*, qui ad Primam in alium commutabatur, nec in hymnis adhibendus, sed magis, ut omnia sint consona, & præfatum Mariæ officium instar aliorum ejusdem festorum propria terminatione gauderet, in conclusionem, quam hymnus primarum vesperarum dictorum officii, & temporis habet, commutandus.

DECRETUM XI. CAPITIS, IN ORDINE CCLVII.

Clerici Regulares Congregationis Theatinorum possunt quotannis die 2. Februarii officium de Purificatione B. V. M. recitare cum octava. Clemens X. In Const. data 30. Aug. 1671., quæ extat *in Bullario recentiss. editionis Rom. to. 7. num. 75.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 96.

I. PRimogenitorum, *qui vulvam aperiebant*, lex *Exodi* 13. erat, ut sanctificarentur, & offererentur Domino, & pretio quinque siclorum redimebantur; Genitrices vero, quæ *suscepto semine* peperissent masculum, *Levit.* 13. jubentur quadragesima a partu die purificari in Templo oblationibus Agni anniculi in holocaustum, & Pulli Columbæ, sive Turturis pro peccato, aut duorum Turturum, vel duarum Pullorum Columbarum, unius in holocaustum, alterius pro peccato, si manus offerentis non habuisset, quod satis est pro agno. Cum Christus Matris *vulvam non aperuerit*, sed clauso exiverit Virginis utero, & Maria *non suscepto semine*, sed opera Spiritus Sancti Jesum pepererit, profecto Maria his legibus minime tenebatur, utramque tamen implere voluit, & ceteris puerperis se conformare; hinc *Lucæ* 2. instruimur & de præsentatione Christi in Templo, & de oblatione duorum Turturum, vel duorum Pullorum Columbarum, licet Evangelista diserte non explicet, an Turtures, vel Pulli Columbarum oblati fuerint, contentus expressisse, quod oblatio pauperum peracta fuit. Oblationis quinque siclorum nec Evangelista meminit, sed Suarez 3. *par. to. 2. qu. 37. disp. 16. sect. 1. §. 4.* rite ponderat, quod dubitandum non est, quin Christus, qui legem implevit quoad potiorem ejus partem, scilicet quoad oblationem sui ipsius, impletam voluerit etiam quoad alteram, seu quoad siclorum oblationem.

II. Hæc sunt mysteria, quæ Ecclesia recolit in Purificationis festo, quod *Hypante*, seu *Hypepante*, hoc est *humilis occursus* a Græcis dicitur, quia S. Simeon Christum infantem occurrit, dum ad Templum, ut offereretur, a Parentibus portabatur; qua de causa & *festum S. Simeonis* appellatum invenitur, addiderunt nonnulli, *& Annæ*, quippe etiam hæc Christo ut supra obviam ivit, gratulans, & benedicens Deo. Ab Ecclesia Romana inter festa Deiparæ recensetur, dicitur *Purificatio B. M. V.*, idest oblatio, quæ post partum a Deipara facta fuit ex veteris legis instituto; ex officio autem, ait Suarez. *tom. 1. de Relig. lib. 2. cap. 5. num. 10.*, ejusdem festivitatis, quod majori ex parte ad Christum refertur, facile dignoscitur, ad utrumque, Christum scilicet, & Mariam, spectare, unde Beda apud eumdem: *solemnitatem nobis hodiernæ celebritatis, quam quadragesimo Nativitatis die debitis veneramur officiis, maxime ejusdem Salvatoris nostri simul & intemeratæ Genitricis ejus humilitati dedicatam, sacra Evangelistæ lectio designat, exponens eos, qui legi nihil debuerant, implendis se legalibus per omnia subdidisse Decretis.* Nos adderemus, quod cum inter oblationes Christus etiam extiterit, & propterea hoc festum *Oblatio Christi ad Templum* etiam nuncupatur, eo magis censeri debet jure ad Christum attinere, quo hic in dignitate ceteras antecellit oblationes, personasque ipsas offerentes, ad quod forsan respexisse credimus, dum illud Græci inter festa Domini connumerarunt.

III. Reliquum foret in medium producere, quæ de origine, & antiquitate festi ab Auctoribus multa cum varietate traduntur, sed ea fortasse dabimus, dum de processione, & cereorum usu alibi differemus; hinc descendentes ad Decreti explanationem, nihil peculiari dignum ducimus consideratione, in eo quippe nonnisi Theatinis conceditur celebrare festum cum octava, ad cujus rectam pro omni eventu celebrationem abunde deserviunt, quæ a nobis sparsim traduntur.

DECRETUM XII. CAPITIS, IN ORDINE CCLVIII.

Festum Purificationis B. M. V., quando occurrit in Dominicis privilegiatis, nisi sit Titulus Ecclesiæ, quoad officium, & Missam, in sequentem diem transferendum esse declaravit S. R. C. 9. Aug. 1681. *in Bergomen.* ex Regestis ejusdem S. R. C.

I. DOminicæ privilegiatæ, in quas Purificatio valet incidere, sunt ritus duplicis 2. classis, unde juxta Rubricas dubium non est, quod Purificatio prævalet, ubi duplex primæ classis est, scilicet, ubi est Titulus Ecclesiæ, aut Patrona principalis loci, cedit vero, ubi dumtaxat ritu duplici 2. classis, ut in Breviario Romano, recolitur. *Quoad Officium, & Missam*, notat Decretum, ut hinc edisicas candelarum benedictionem, & processionem nihilominus non transferri, sed diei 2. Februa-

rii

rit manere addictas, quemadmodum mandant Rubricæ Missalis. At in quam diem transferenda erit? *In sequentem* addit Decretum, & jampridem id sanxit Clemens VI. Gavanto teste *sect. 7. cap. 4. nu. 2.*, ac expresse firmat Rubrica Missalis de Missa, ac per consequens etiam de officio, cui Missa debet conformari. An autem in sequenti die sit reponenda in exclusionem festorum prius translatorum, aut altioris ritus, vel adhuc occurrentis festi, quæstio alia est, de qua in sequenti Decreto.

DECRETUM XIII. CAPITIS, IN ORDINE CCLIX.

Dies tertia Februarii non potest assignari alicui Sancto duplici, vel semiduplici semper translato, pro ejus certa, & perpetua sede. S. R. C. 9. Aug. 1681. *in Bergomen.* ex Regestis ejusdem S. R. C.

I. QUæ in capite nono dicebamus de immutatione Sanctorum perpetuo translatorum differenda ultra primam diem non impeditam, quoties occurrit congrua ratio aliqua, abunde præsens probat Sanctio, dum diem 3. Februarii a præfata immutatione liberam debere esse sancit, non alia utique de causa, nisi ut in ea locari queat Purificationis festum, quando transferri contingit, ad evitandum periculum translationis ejusdem intra quadragesimale tempus, cum quo incongruitatem servat instar festi SS. Nominis Jesu, pro cujus propterea repositione diem 28. Januarii relinquendam esse vacuam vidimus in Decr. 12. cap. 9. Uti enim in festo SS. Nominis Christus inspicitur ut puer octo dierum, ita in festo Purificationis ut puer quadraginta dierum, quare si festum SS. Nominis censitum est incongrue celebratum iri intra quadragesimale tempus, in quo Christus inspicitur ut vir supra annos triginta, & ideo relicta fuit vacua prima dies non impedita, scilicet 28. Januarii, ita prima dies non impedita, adeoque 3. Februarii, relinqui debuit vacua pro Purificationis festo, quod cum quadragesimali tempore æqualem servat incongruitatem, ut nos dicebamus in Decr. 2. cap. 10., ubi id privilegii jam Purificationi fecimus, etsi nobis præsentis non innotesceret emanatio Decreti.

II. *Non potest assignari*. Consimilis est ita expressio illi, quam Congregatio tenet de prædicto festo SS. Nominis, quare quæ de hoc dedimus in memorato Decr. 12. cap. 10., Purificationi sunt applicanda, videlicet ut si alicubi die 3. Februarii occurrat festum aliquod, transferendum minime sit, ut in ea collocetur Purificatio, tametsi intra quadragesimam transferri deberet, cum qua ceteroquin tantam inconvenientiam non habet, ut magis omitti debeat, quam intra eandem transferri, sed magis tunc relinqui debebit ut supra libera dies 6., aut alia prima non impedita, ut quantum fieri potest, caveatur dictum incommodum, atque periculum. Modus namque loquendi, quem habet Decretum, indicat quidem occupandam non esse diem 3., ac consequenter hac impedita nec primam non impeditam, sed non præscribit, quod ut consulatur repositioni Purificationis, occurrens in ea festum debeat abigi, quinimmo cum hoc fieri quammaxime refugiant Rubricæ, Sanctio utique id exprimere debuisset, si voluisset, ut diserte semper videmus expressum, quoties id privilegii fuit concessum, quemadmodum videre est in Decretis, quæ accidentaria immutatione donant festa Annunciationis, S. Joannis Baptistæ, & S. Benedicti.

III. Etsi tamen Purificationis festum in sequenti die donatum non fuerit accidentaria immutatione, inniti credimus Decretimenti afferentes, quod Purificatio in die 3. præfata, ubi non est impedita, aut hac impedita in prima ut supra non impedita, repositionem habere queat in exclusionem festorum etiam altioris ritus, & prius translatorum, saltem quoties alias intra Quadragesimam transferri deberet, quoniam unice ad prædictæ incongruitatis cavendum incommodum ea dies destinata fuit libera, & aliunde festum aliud absque ullo incommodo alia die æque integre, & sine ulla incongruitate resumitur. Falleret hoc tamen, quoties festum aliud majorem, vel æqualem cum quadragesimali tempore haberet inconvenientiam, cujusmodi est festum SS. Nominis Jesu; tunc enim cum eadem habeatur incongruitas, & festum istud potiora teneat suæ repositionis argumenta, prius reponi deberet, tametsi Purificatio intra Quadragesimam transferenda foret. Hæc dedimus in Decret. 2. cap. 12., quare eadem hic libasse sufficiat, præsertim quia ibi, & in Decret. 3. ejusdem capitis sensum exposuimus Decreti Clementis VI., Rubricarum; & quorumcumque Decretorum, quæ Purificationi pro die sequenti possunt esse favorabilia. Quatenus tamen in defectu impedimenti dies 3. Februarii censeri deberet dies propria, & assignata pro Purificationis repositione, ut ex Merato dicebamus in Decr. 12. cap. 9. de die 28. Januarii factum esse pro Conventualibus S. Francisci in favorem festi SS. Nominis, id quidem obesset priori repositioni SS. Nominis; sed nos dicimus quid simile in favorem Purificationis non esse indultum, nec ad rem suffragari posse Decretum SS. Nominis, utpote quod est particulare & relate ad festum, & relate ad personas; quare cum ea, quæ adduximus, sint valida prioris repositionis, immo fortasse & exceptionis argumenta, utique contemnenda non sunt, donec in favorem Purificationis quid aliud particularius statuatur.

IV. Par autem non est ratio, si diei 3. Februarii festum aliquod assignatum fuisset, recedendum siquidem foret ab assignatione, tamquam perperam facta, & contra Congregationis Decreta, tametsi his illa antiquior esset, quia obstaret adhuc congrua asserta ratio, cui inniti credimus Decretum Clementis VI., atque Rubricas, dum Purificationi in casu translationis diem sequentem assignant, & aliunde festum e sua propria die amotionis non persentit incommodum, cum supponatur in assignata, & æque bene in altera possit immutari. An autem ad festorum immutationem necessaria sit Apostolica facultas, jam negative diximus in cap. 4., & nunc extra dubitationem omnem reperitur positum, cum per sequens Decretum, quod erit 14. cap., in ord. 260., ita maneat decisum: *Assignatio alterius diei officio in perpetuum impedito, fieri potest inconsulta Sacra Rituum Congregatione. S. R. C.* 22. *April.* 1741. Quomodo vero fieri ea debeat, & quinam ordo servari queat, ex ibi dictis patet ubertim, quibus solum addimus, quod si Sancti alii post diem 3. Februarii primæ diei non impeditæ assignati fuissent, & in perpetuum addicti, adhuc ab hac assignatione tamquam perperam facta recedi posset, & forsitan satius foret ad alteram assignationem devenire, in qua servaretur ordo dignitatis, & Kalendarii. Quæ minime obesse credimus iis, quæ dedimus in memorato cap. 9. de facultate immutandi expirante in prima vice, & immutabilitate festorum jam immutatorum, nisi pro die assignata concedi eveniat festum aliud, quoniam hæc limitanda veniunt, quoties immutatio fuerit rite facta, secus si perperam, immutatio namque male facta, pro non facta jure censetur.

DECRETUM XV. CAPITIS, IN ORDINE CCLXI.

Ad confovendum, immo ad semper augendum cultum B. M. V., Benedictus XIII. officium pro solemnitate B. Mariæ de Monte Carmelo, prout jacet Romæ impressum typis Rev. Cam. Apostol., approbavit, ac ab omnibus Christifidelibus utriusque sexus, qui ad horas canonicas tenentur, in posterum sub ritu duplici majori pro die 16. Julii quotannis recitari mandavit die 24. Septemb. 1726. *in Decr. urbis, & orbis*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 267.

I. HIstoriæ, & causæ institutionis festi in lectionibus secundi nocturni satis manent expressæ; festum autem a Carmelitis suam agnoscit originem, ad plura sensim loca, dominia, & civitates extensum, & novissime per Benedictum XIII. ad Statum Ecclesiasticum, e quo nunc ad universalem propagatur Ecclesiam. Dies 16. Julii potissimum delecta fuit, non defuere tamen olim usus, qui in Dominica incidente, vel sequente ad dictam diem celebrationi festi, forsitan ad majorem celebritatem, incubuere, quos nunc cum Ecclesia universali se conformare debere, patet ex generali mandato, quod præsens pro dicta die *omnibus Christifidelibus* indicit Sanctio, necnon ex iis, quæ late fuerunt tradita in Decr. 2. Cap. 12. Quæ dies præ ceteris cur delecta fuerit, dicant, qui sciunt; nos enim advertentes, ejusmodi festus regulariter dies decerni ex facto, quod institutionis causa est, vel occasio, id fortasse putamus præstitum, quod ea die contigerit apparitio Deiparæ, & consignatio Scapularis Beato Simoni Stok Anglico. Erit vero, qui contestetur id factum, quia circiter ad diem illam recurrat festivitas Eliæ Prophetæ, qui nebulam in eo montis Carmeli loco, ubi postmodum B. Virgini constructum fuit sacellum, conspexerit ascendentem, ejusdem Virginis typo insignem; at cum hac in re divinatio locum magis habeat, abundet quilibet in sensu suo.

II. Officium, quod pridem recitabatur, pluribus laborabat labibus, quæ Gavantus *lib. 3. cap. 1. q. 5.* in officiis propriis agnoscit. Ad Benedictus habebat Antiphonam prolixam usque ad nauseam, ad Magnificat in utrisque vesperis Antiphonas finales B. Mariæ, quæ aliis temporibus ab Ecclesia sunt addictæ, & nulla alia, quæ etsi ex Breviario Romano decerpta, per verborum interpositionem, vel locomotionem levi vitio tenebantur, & in lectionibus absolute asserebatur aliqua, quæ falsi suspicione laborant. Hujusmodi officia, licet particularibus locis, ut ponderavimus alibi, congruis de causis nonnumquam permittantur, secus Ecclesiæ universali, ad quam propterea cum extenduntur, novo assolent subjici examini; hinc mirum non est, si abrogato antiquo, officium jussum est dici, *prout jacet Romæ impressum typis Rever. Cam. Apostol.*, quod cum *ab omnibus Christifidelibus* sit dici mandatum, dubium non est, quod etiam a præcedentibus indultariis recitari debet. Officium hoc novum depromptum ex festo S. Mariæ ad Nives, retentis dumtaxat lectionibus antiquis secundi nocturni, quarum absolutæ assertiones, quæ falsi suspicione aliqua laborabant, per clausulas *ut fertur*, ac *ut pie creditur*, modificatæ venere, & concessis novis propriis Antiphonis ad Benedictus, & Magnificat pro secundis Vesperis, quarum hæc si ob sequens primæ classis festum cesset, ad Magnificat in primis poni debet Vesperis, ut diximus in cap. 12.

III. Gravis dubitatio facta fuit super qualitatem Missæ celebrandæ, & officium, quod prout in festo S. Mariæ ad Nives recitatur, similem Missam adeo videbatur exposcere, ut in quadam Missalis Romani editione invecta usque fuerit. Rigidiores non acquievere adhuc, sed S. Congregatione consulta, hæc sequens, quod erit 16. Cap., in ord. 262., Decretum edidit. *In festo B. M. V. de Monte Carmelo, quod etiam a Regularibus servari debet die 16. Julii, quamvis officium recitetur juxta Concessionem Benedicti XIII. prout in festo S. Mariæ ad Nives, tota tamen Missa, & non tantum Evangelium, dicatur illa, quæ a Sede Apostolica approbata est, & quæ incipit* Gaudeamus omnes &c. *S. R. C. 5. Maii 1736. in Einsid. apud Meratum in Indice Decr. Brev. num.* 304. Quæ Congregationis responsio si instar concessionis habeatur, cunctas illico adimit dubitandi cau-

causas; si vero ut declaratio, idipsum hæc præstat ratio, quod indultum non est prima festi concessio, sed ejusdem extensio; indubitata autem est regula, quod in extensionibus dispositioni juris antiqui relictum intelligitur, quidquid aliter in Decreto extensivo non exprimitur, quare cum indultum duntaxat corrigat officium, & prout dicendum sit, præscribat, quis non videt, quod Missa *Gaudeamus* dicenda est juxta antiquum indultum? Et quidem Missa nulla in sui parte inaptitudine, aut suspicione falsi laborabat, quæ corrigendi officii causæ extitere. Quod vero veluti cursim tenet Decretum de Regularibus ad dictum festum die 16. Julii servandum adstrictis, jam discussum fuit supra, & adhuc luculentius in citato cap. 12., ubi & tradidimus præcedentes indultarios perseverare posse in ritu tale festum excolendi, si sibi concessus altior sit concesso Ecclesiæ universali, secus si depressior, Decretum namque latum dignoscitur *ad confovendum, & agendum cultum Deiparæ*, non minuendum.

DECRETUM XVIII. CAP., IN ORDINE CCLXII.

Officium semel in hebdomada concessum, recitari debet in Sabbato, quando fieri deberet de S. Maria in Sabbato. S. R. C. 7. Febr. 1699. *in Tarvisina*, ex Merato in Indice Decr. Brev. nu. 213.

I. SAtis constare arbitror ex alibi dictis, quod de officii votivis præsens stabilis Sanctio, quare calamum duntaxat dirigo ad officium S. Mariæ in Sabbato, de quo adverto dici, *quando fieri deberet*, ut hinc inferam, non liberæ, sed necessariæ esse recitationis, vox namque *Debet* necessitatem importat, & sonat præceptum. Votivum illud dixere aliqui, sed cum proprie votivum sit illud, quod est mere voluntarium, jam vides proprie votivum esse non posse, nisi votivum illud dixeris, quia ex voto Ecclesiæ fortasse traxit originem. En quod de eo tenet Rubrica VIII. *In omnibus Sabbatis per annum extra Adventum &c. semper fit officium de S. Maria eo modo, quo fit de festo simplici*; unde bene Guyetus *lib. 4. cap. 19.* sic contrarium asserentes refellit: *Officium B. Mariæ in Sabbato est ordinarium diei, in quo dicitur, eoque sensu non votivum*: & idipsum præstat Gavantus *par. 1. tit. 4. lit. N., & sect. 8. cap. 6. num. 1.*, ubi & hujusce officii Pium V. facit auctorem, quasi hic loco officii parvi B. Mariæ, ad cujus quotidianam recitationem una cum officio Domini Clerus tenebatur, illud subrogaverit, primusque in Breviarium invexerit. At licet id verum sit de officio, quod modo recitatur, antiquius tamen esse officium S. Mariæ in Sabbato, & in Concilio apud Claremontem Urbem celebrato indictum, diserte idem fatetur, licet quo ritu tunc temporis celebraretur, asserat non apparere. Scribit Radulphus prop. 20., *Urbanus II. in Galliam veniens, Concilium apud Claremontem Urbem celebravit anno Domini 1096. de mense Novembris, in quo statutum est, quod horæ B. M. V. quotidie dicantur, officiumque ejus diebus Sabbatorum solemniter fiat.*

II. Durandus *in Ration. lib. 4. cap. 1.* quinque affert causas, ob quas Sabbatum potissimum Deiparæ sit dicatum, & argumentum late prosequuntur Spinellus *tract. de Maria Deipara cap. 29. num. 18.*, Vicecomes *lib. 3. de Missæ ritib. cap. 21.*, & Benedictus XIII. *tom. 2. serm. 16.*, aliique plurimi, quos curiosus poterit Lector recolere; nobis enim sufficiat recensere miraculum quoddam, vi cujus ab imagine Deiparæ Constantinopoli olim asservata, in feria sexta post vesperas recedebat velum, quod eam cooperiebat, & celebratis vesperis in Sabbato descendebat idem velum, & velabat imaginem ut prius usque ad sequentem feriam sextam.

III. Dignum, quod distincta serie recenseatur, cum non reputemus Decretum quoddam super festum SS. Nominis latum, utpote quod non continet, nisi alibi ubertim discussa, & firmata, præsentem expositionem claudat, sitque Decretum 14. cap., in ord. 268. *Occurrentibus in Dominica infra octavam Nativitatis B. M. V. officiis SS. Nominis B. M. V., & octave S. Rosæ Viterbiensis Ordinis Minorum, transferatur primum in aliam diem, & in ea Dominica fiat de secundo, nempe de die octava S. R. C. 22. jan. 1707. in una Ord. Minor. Observ. apud Meratum in Indice Decr. Brev. num. 253.* Quatenus autem dies octava præfertur recolatur caput de octavis, & quatenus officium SS. Nominis, licet Dominicæ addictum, donatur beneficio translationis, videri poterunt ibidem dicta, & in cap. de festis affixis diebus mobilibus.

DECRETUM XIX. CAPITIS, IN ORDINE CCLXV.

Quando transfertur officium Patriarchæ S. Joseph, & Annuntiationis B. M. V., ambo 2. classis, quocumque in contrarium non obstante, prius debet transferri, & recitari officium de Annuntiatione, & postea de S. Joseph. S. R. C. 28. Novemb. 1682. *in Faventina*; & deinde idem confirmavit die 30. Junii 1689. *in Vigilien.*, & deinde in Decreto generali 14. Julii 1692. ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 134.

I. PRiori repositione donatur officium SS. Annuntiationis, etsi posterius translatum sit officio S. Josephi; hoc autem utique exposcit dignitas, qua Deipara præstat Sanctis cunctis, aperteque deducitur ex Rubrica *Inter Festa*, quam late expositam fecimus in capitibus de repositione, & concurrentia festorum. *Ambo 2. Classis*. At quid si officium S. Joseph alicubi sit 1. classis? Dabit sequens Decretum. Nonnihil negotii aliquibus visa est facere clausula illa, *quocumque in contrarium non obstante*, quasi ex privilegio Annuntiationi præferentia concessa sit, & non ei competat vi Rubricarum, quod foret contra multoties a nobis tradita. At facilis est solutio; scite enim nos admonet Barbosa *clas. 82.*, quod est clausula de stylo curiæ, & formula quædam in Decretis, & Constitutionibus poni consueta, quæ si quod est, quod obstet, ei derogat, & si non est, quod obstet, nihil operatur, nisi eam mavis appositam ad evertendam prioritatem translationis, quam nonnulli perperam sentiunt prævalere adversus majorem dignitatem. Hæc firmant generalem regulam, qua statutum remanet festa B. Mariæ in paritate ritus prius reponenda esse, quam festa Angelorum, & Apostolorum, ac Sanctorum omnium; & quidem licet hæc forent prius translata, quam illa, ita ut dignitas festorum, prout a Rubrica *Inter festa* recensentur, prævaleat contra priorem translationem, & prius reponenda sint festa Domini, quam B. Mariæ, festa B. Mariæ, quam Angelorum, & festa Angelorum, quam Apostolorum, & festa Apostolorum, quam aliorum sanctorum. Id modo duntaxat denotat præsens Sanctio, nam ut diximus, cum nunc festum SS. Annunciationis donatum sit privilegio accidentariæ immutationis in certam diem, in hac præferentiam habet etiam contra duplicia altioris ritus translata, immo etiam occurrentia, si sint ejusdem ritus, & dignitatis, sicuti suo loco magis dicitur.

DECRETUM XX. CAPITIS, IN ORDINE CCLXVI.

Etsi secundum Rubricas Breviarii Romani, cum plura festa æqualis ritus transferenda sunt, unum ante aliud transferri debeat eo ordine, quo erant celebranda propriis diebus: attamen quia eo anno, scilicet 1690. 11. Februarii, & 11. Martii specialis prærogativa concessa fuit translationi festi Annunciationis B. M. V. Matris Dei incidentis in feriam VI. Parasceve, vel Sabbatum Sanctum: idcirco ob specialem reverentiam Dominicæ Incarnationis hoc speciali privilegio decoratur idem festum Annunciationis, nimirum ut quotiescumque contingit festum prædictum, etiam quoad solum officium, post octavam Paschæ transferri, idem ceteris semper festis æqualis ritus præponatur, licet temporis ordine sit in Kalendario posterius illis. S. R. C. 14. Junii 1691. *in Decreto generali*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 171.

I. ETsi *secundum Rubricas &c.* Quatenus hæc verba juxta Rubricas festa æqualis ritus reponenda asserunt servato ordine Kalendarii, & hinc speciale privilegium prioris repositionis Annunciationi facere fatentur, vix sustinent expositionem, quæ illa vindicet a contradictione alias statutis per Congregationem ipsam, & a nobis non semel firmatis, quæque eadem liberare valeat a peccato in Rubricas, secundum quas esse diximus; quod in repositione festorum nedum ordo Kalendarii, sed etiam dignitatis servari debeat. Si tamen ita accipiantur, ut in suo etiam claudant sinu festa ejusdem ritus, & dignitatis, utique ad Rubricarum tramites stant, & a nobis alibi firmata, ac inde exurgit privilegium, de quo infra dicemus.

II. *Attamen quia eo anno &c. specialis prærogativa &c.* Est hujusmodi specialis prærogativa, ut quando Annunciatio incidit in feriam VI. in Parasceve, aut Sabbatum Sanctum, transferri debeat quoad officium, & festivationem state, & fixe in feriam 2. post Dominicam in Albis, tamquam in propriam diem, & sedem, perinde ac si in eadem occurreret, ut dicitur in Decr. 14. cap. 13.

III. *Idcirco ob specialem reverentiam Dominicæ Incarnationis hoc speciali privilegio decoratur.* Speciale privilegium, de quo infra, Annunciationi conceditur, & specialem ob causam, *nimirum ob specialem reverentiam Dominicæ Incarnationis*, adeoque tale privilegium nulli alteri festo, licet ejusdem B. Mariæ, altioris ritus, vel solemnitatis est adaptabile. In die Annunciationis perfectum fuit ineffabile mysterium Dominicæ Incarnationis, in ejusdemque officio recolitur, & licet quando tale festum transfertur, non amplius celebretur in die actæ Incarnationis, adhuc in eo officio translato indubie Dominica recolitur Incarnatio, in cujus propterea reverentiam rite concedi possit præfatum privilegium.

IV. Dices: Totum officium est de B. Virgine, ergo nihil in eo agit Ecclesia de Dominica Incarnatione.

V. ℟. Cum Suarez *tom. 1. de Relig. cap. 5. nu. 5.* quod, „ sicut festum Conceptionis Virginis magis est festum ejusdem Virginis, quam Matris ejus Annæ, quamvis ex illa Conceptione magnus honor, magnaque Dei dona (ut credendum est) in gloriosam Annam redundaverint, ita festum Incarnationis Christi principaliter est festum personæ conceptæ, & mysterii, licet simul ad Virginem pertineat, quatenus in illo summam dignitatem, excellentissima gratiæ dona consecuta est. Quapropter si secundum se spectetur festum, summæ dignitatis, & lætitiæ inter omnia, quæ ad humanitatem Dei pertinent, esse videtur, quia in illo supremum beneficium Deus hominibus contulit, & maximum omnium mirabilium suorum operum fecit. Tamen quoad nos non videtur donum illud perfecte collatum usque ad Virginis partum, & ideo quoad exteriorem lætitiam solemnius illa Nativitatis festivitas celebratur. Et ob eamdem causam festivitas illa præcipue ad Christum, hæc vero ad Virginem referri videtur, & sine dubio Ecclesiasticum officium ad Virginem, præcipue dirigitur. „ Hæc Suarez, ex quibus patet festum ad Virgi-

nem

nera simul spectare, & Christum, & licet officium præcipue ad Virginem dirigatur, adhuc in eo simul recoli Dominicam Incarnationem, cujus gratia factum fuit privilegium, de quo agimus

VI. Dices, quod si res ita foret, etiam Conceptio Mariæ, ejusdemque officium institui debuisset in honorem Annæ, quæ in ea conceptione creditur magna dona accepisse, & non in honorem solius Mariæ conceptæ. Verum dispar est ratio, quia omne mirabile, quod in conceptione Mariæ accidit, ex parte Mariæ se tenuit, nam præservatio a communi culpa originali non fuit donum Annæ concessum, quæ ordinario, & communi modo, hominis scilicet interveniente opera, concepit, sed partui, seu conceptui, scilicet Mariæ gratuito donatum, & ideo Conceptionis festum, in quo Mariæ præservatio a communi culpa potissimum recolitur, in honorem ejusdem institui debuit, & non simul Annæ, quæ dictum peccatum in filiam, si hæc speciali privilegio præservata non fuisset, proculdubio transfudisset: quinimmo & dona gratiæ, quæ in ea conceptione Annam creditur accepisse, non ex conceptione activa, sed passiva, seu ex parte Mariæ conceptæ in eam derivarunt. At non sic evenit in conceptione Divini Verbi, in qua nedum Maria summam Deiparæ dignitatem, & excellentissima gratiæ dona consecuta est, sed insuper eidem mirabile illud, & inauditum datum extitit, quod Virgo manens intacta præter rerum ordinem filium conciperet; quare bene & in honorem Mariæ ea festivitas institui potuit, in qua mirandum illud accepit, immo ad eamdem etiam præcipue officium dirigi, quoad exteriorem lætitiam, solemnitatem, & officium veluti reservata Dominica Incarnatione ad Nativitatem Christi, in qua tale donum, ut bene Suarez, fuit nobis perfecte collatum.

VII. *Nimirum ut quotiescumque contigerit festum prædictum, etiam quoad solum officium* (hinc nota dispositionem procedere pro casu translationis, quoad solum officium, nam quando etiam transfertur festivitas, recolendum est Decretum 14. Cap. 13.) *post octavam Paschæ transferri*, idipsum tamen est, tametsi transferatur ante octavam Paschæ, puta ob ejusdem occursum in Dominicam Passionis, motivum namque privilegii est Dominica Incarnatio, quæ in eo non minus recolitur, *idem ceteris semper festis*, ergo non soli festo S. Joseph, ut nonnulli limitant, sed ceteris cunctis *æqualis ritus*; non ergo si festa alia altioris sint ritus, *præponatur*, in repositione scilicet, *licet temporis ordine sit in Kalendario posterius illis*, nempe non attento Kalendarii ordine, in quo Annunciatio posterius foret descripta. Et en privilegium, quod nunc fit Annunciationis festo.

VIII. Cum itaque per illa verba *æqualis ritus* evidens fiat, non donari Annunciationem priori repositione relate ad festum duplex 1. classis, nisi ubi & ipsa primæ classis foret, dubium fit, num id privilegii saltem habeat, ut præponenda sit festis ejusdem classis, sed majoris dignitatis, scilicet Domini? Et cum major hæc dignitas altiori æquipolleat ritui, negative quæstionem dissolvimus in laudato Decreto 14. Cap. 13. Et quidem ex primis verbis illis Decreti *Etsi secundum Rubricas &c.* satis aperte eruitur privilegium dumtaxat consistere, ut Annunciationi ea præferentia concedatur, quæ aliis deberetur festis ratione prioris translationis; unde cum festis Domini, licet æqualis ritus, prius translatis nedum præferentia debeatur ratione prioris translationis, sed etiam vi majoris dignitatis, super festis Domini Annunciationi præferentia non videtur concessa. Quid si dicas, etiam in Annuntiatione Dominicam recoli Incarnationem, adeoque esse festum Domini, reponimus, quod ita quidem, sed quia officium præcipue ad Deiparam dirigitur, Dominicæ Incarnationis, cujus præcipua solemnitas ad Christi Nativitatem est reservata, dignitas non attenditur, sed tamquam festum B. M. unice consideratur, instar Purificationis festi, quod licet itidem festum Domini sit, & in eo colatur Christi oblatio, & præsentatio ad Templum, adhuc tamquam festum Mariæ communiter observatur, & regitur, ut ponderat Suarez *tom. 1. de Relig. lib. 2. cap. 5. num.* 10. Quatenus vero Annuntiatio inter festa Domini connumeretur, & ob Dominicam Incarnationem, cujus gratia privilegium factum extitit, tamquam festum isidem Domini consideretur, haud refragamur, ceteris festis Domini æqualis ritus prius translatis esse præponendam, sed hoc ipso Annunciatio non præfertur festis majoris dignitatis, quia Christi dignitas inspicitur etiam in Annunciationis festo. Hoc admodum probabile redditur ex motivo facti privilegii, adeoque in casu etiam quando quoad chorum simul & forum transfertur in feriam secundam post Dominicam in Albis, occurrentibus festis aliis Christi, quæ ejusdem ritus forent, præferendum esset.

IX. Hinc habes privilegium in eo sistere, non quidem quod præferatur festis aliis prius translatis Sanctorum, hoc quippe ei competit ratione majoris dignitatis, hoc clamant Rubricæ, & ferunt Decreta plurima Congregationis præsenti antiquiora, scilicet 27. Aug. 1633., 28. Novemb. 1689. in capite de Repositione festorum exposita; sed quod præferatur quibuscumque festis aliiis Deiparæ prius translatis ejusdem ritus, quibus ratione anterioris translationis prior repositio deberetur, quinimmo & festis Christi quatenus Annunciatio inter festa Domini annumeretur, alias quippe nihil novi Annunciationi concederetur, cum tamen Decretum *speciale privilegium* eidem facere fateatur ob speciale motivum, scilicet *ob specialem reverentiam Dominicæ Incarnationis*.

X. Novissime prodiit Decretum aliud, & fit 19., Cap. in ord. 267., his terminis conceptum: *Quando festum Annunciationis B. M. V. transfertur simul cum præcepto audiendi Sacrum (ut evenit, si occurrat feria VI. in Parasceve, vel Sabbato Sancto) ad feriam 2. post Dominicam in Albis, præfertur cuicumque duplici, etiam 1. classis, eo die occurrenti. Si vero transfertur absque præcepto audiendi Sacrum, præfertur cuicumque festo translato, licet 1. classis, non autem festis eo die occurrentibus*. S. R. C. 2. Sept. 1741., cujus in medium procedat Decretum aliud sub eadem die emanatum, & fit 20. cap., in ord. 268. *Obligatio audiendi Sacrum non reddit solemnitatem majorem, sed relinquit officium in suo ritu. Quare reponendum prius erit officium altioris ritus præ alio minoris, quamvis istud haberet adnexum præceptum audiendi Sacrum. Cum sit peculiaris tantummodo prærogativa festi Annunciationis B. M. V., & S. Joseph ex Decretis tum Alexandri VIII., tum Clementis XI., quod ista festa sic translata quibuscumque aliis festis tam translatis, quam occurrentibus præferantur, quando cum illorum officio transfertur simul obligatio audiendi Sacrum*. Ita in Regestis ejusdem S. R. C. reperiri ex Roma mihi authentice rescriptum habeo.

XI. Si demas, quod dicitur de obligatione audiendi sacrum non alterante ritum officii, nec inducente præferentiam prioris repositionis, vix aliud est, quod stet ad alias statuta per Decreta persæpe iterata, per Decreta generalia, & per Decreta a summis Pontificibus ipsis confirmara. Firmatur primo, quod *quando Annunciatio transfertur simul cum præcepto audiendi sacrum ad feriam 2. post Dominicam in Albis, præfertur cuicumque duplici, etiam 1. classis, eo die occurrenti*, & adversatur Decretis generalibus 11. Febr., & 31. Martii 1690. ab Alexandro VIII. approbatis, ut videre est in Decr. 14. cap. 13., ubi quantum ad officium attinet, Annunciationi in ea feria non plus privilegii fit, quam habeat in propria die, & ad effectum præfatæ repositionis diserte solummodo transferenda dicuntur festa, *quæ non sint altioris ritus*. Firmatur 2. *Annunciationem, quoties transfertur quoad solum officium, esse præferendam cuicumque duplici translato, etiam 1. classis*, & pugnat cum Generali Decreto 14. *Junii* 1691., cujus expositioni hucusque incubuimus, & in quo expresse dicitur præponenda dumtaxat ceteris festis *æqualis ritus*. Haud dubium est, quod hæc omnia facile ad concordiam revocarentur dicendo, quod id privilegii postmodum factum fuit ob eamdem rationem, ob quam prius ut supra privilegiata fuerat; at quoniam id nobis admodum videtur exorbitans, nec congrue in die subrogata plus privilegii concessum iri, quam festum habeat in propria, idcirco cum nullibi Annunciationi legamus factum fuisse privilegium expellendi a propria die festum occurrens 1. classis, aut prævalendi contra Dominicas privilegiatas 2. classis, nec id in die subrogara eidem concessum esse credimus, quapropter a Decretis prædictis generalibus nec minimum recedendum esse arbitramur, & mendum irrepsisse in exaratione Decreti, ita ut ubi habetur *etiam 1. classis*, legi debeat *etiam 2. classis*, quod facile est evenire, & aliunde statim tollitur quæcumque contrarietas. Ducimur antem ad id asserendum, tum quod simili privilegio decoratum asseratur festum S. Joseph, quando transfertur etiam quoad forum, cum tamen juxta Romanum ritum quoad forum numquam transferri contingat; tum quod id privilegii festis Annunciationis, & S. Joseph factum dicatur ex Decreto Alexandri VIII., cum tamen ab Alexandro VIII. festo S. Joseph nullum fuerit factum, & Annunciationi solum privilegium præferentiæ super festis 2. classis, ut videre licet in memorato Decreto 14. cap. 13., nec quid simile a Clemente XI., cujus etiam meminit Sanctio, concessum nobis licuit observare, nec adinvenit Meratus ipse, utpote qui alias in suis Indicibus, ut tenebatur, retulisset.

XII. Lubet adjicere Decretum aliud, quod erit 23. cap., in ord. 269. *Festa octavam habentia, quibus in aliquibus locis ob perpetuum impedimentum alius dies est assignatus, sunt semper celebranda sine octava, si de ea nihil post assignatam diem remaneat, vel cum residuo octavæ, si aliqui dies supersint, cum quibus pariter festis, in alium diem perpetuo translatis, non transfertur indulgentia eisdem concessa. S. R. C. 16. Septemb.* 1741. Etsi itaque festa per generalem potestatem factam in alia die immutata veniant in perpetuum, adhuc eorumdem octava petenda erit, non a die assignata, sed a die, in qua in Breviario state recurrit, ita ut si festum immutetur in diem aliquam infra octavam, celebrandum sit cum reliquis diebus octavæ, quæ supersunt; si autem post octavam, prorsus sine octava, etsi octava juxta Rubricas eidem deberetur. Quod tamen limita primo in festis, quæ immutantur quoad chorum, & forum, ut dicebamus de festo Annunciationis in Decr. 14. cap. 13. Secundo fortasse in festis, quæ per particularem concessionem immutata venirent, ita ut præsens Sanctio locum non habeat, nisi in casu immutationis habitæ vi Decretorum generaliter immutandi festa perpetuo impedita potestatem facientium. Non vult itidem Sanctio ad immutationem Sanctorum indulgentias transferri, qua de re cum jam egerimus in Decreto ultimo cap. 13., & 1. cap. 12., ulteriora non sunt hic verba facienda. Quæ autem dedimus de translatione indulgentiarum ad feriam 2. post Dominicam in Albis, quando in hac quoad chorum, & forum immutatur Annunciationis festum, adhuc in sua probabilitate subsistunt, nec per hoc Decretum credimus aboleri.

AD CAPUT XXX,

De Festis Deiparæ.

APPENDIX.

De Festis SS. Annunciationis, & Purificationis.

DECRETUM PRIMUM Cap. in Ord. 429.

Quando festum Annunciationis B. M. V. transfertur simul cum præcepto audiendi sacrum ad feriam secundam post Dominicam in Albis, præfertur cuicumque duplici, etiam primæ classis, eo die occurrenti. Si vero transfertur absque præcepto audiendi sacrum, præfertur quidem cuicumque festo translato, licet primæ classis, non autem festis eo die occurrentibus. S. R. C. 2. Septemb. 1741. *in Aquen.*

TRansfertur Annunciationis festum simul cum præcepto audiendi sacrum, quando incidit in feriam VI. Parasceves, aut in sequens sabbatum, & tunc juxta Decreta, de quibus in cap. 13. tom. 1., transfertur in feriam secundam post Dominicam in Albis, tamquam in diem propriam, & in ea habendum est, perinde ac si eadem die occurreret. Habet Decretum, quod in memorata die *præferendum est cuicumque duplici, etiam primæ classis, occurrenti;* at id non stat ad rituum regulas, quia in ea die plus juris habere nequit, quam habeat in propria, seu die 25. Martii, unde cum ab hac abigatur retenta sola festivitate, si incidat festum duplex 1. classis, utique nec dissimiliter esse potest de prædicta feria secunda, quam tunc adipiscitur tamquam propriam. Ita quidem de festo Annunciationis apud Ecclesiam universalem, apud quam est solummodo ritus duplicis secundæ classis, sed Decretum disponit de festo pro locis, in quibus duplex est primæ classis, & tunc quidem immutationem assequitur in prædicta feria secunda in exclusionem festi etiam duplicis primæ classis occurrentis, quemadmodum apud Ecclesiam universalem, apud quam est duplex secundæ classis, in eadem feria secunda suam sedem obtinet cum exclusione festi duplicis secundæ classis occurrentis. Hac de re magis dicemus infra, ubi & de eodem Annunciationis festo reservamus agere pro casu, in quo transfertur quoad solum officium, quia non amplius locum habet præsentis dispositio Decreti.

DECRETUM SECUNDUM Cap. in Ord. 430.

Quando festum Purificationis occurrit in aliqua Dominica secundæ classis, ejus officium transferendum est in feriam secundam immediate sequentem, quamvis impeditam, translato ab ea quocumque alio festo, ne continuatio mysterii Dominicæ Incarnationis diu protrahatur. S. R. C. 7. Maji 1746. *in Varsavien. in explic. Rubricæ Miss. de bened. Candel.*

UBI audis *translato ab ea quocumque alio festo*, id intellige de festo inferioris, vel æqualis ritus, non altioris, aut si ejusdem, majoris tamen dignitatis, qua de re in sequenti Decreto reservamus agere, convertentes modo sermonem nostrum ad casum quemdam, de quo impræsentiarum consulimur. Forolivii ex concessione Clementis XI. officium agitur de B. M. ab Igne cum octava, quæ ex privilegio sibi facto *non admittit, nisi duplex primæ classis occurrens*, & cum persæpe infra eamdem octavam incidat Dominica septuagesimæ, sexagesimæ, vel quinquagesimæ, fit dubium, de quo officium agi debeat, de Dominicane, vel de octava? Kalendarium Diœcesanum de octava assignat officium, & Dominicæ nonnisi commemorationem tribuit, & pro hac agendi ratione hoc militat argumentum; Octava non admittit, nisi duplex primæ classis occurrens, sed nulla ex dictis Dominicis est primæ, sed omnes secundæ classis, ergo non admittit officium ullius ex iisdem Dominicis. Ex clero Foroliviensi non desunt plurimi, quibus minus arridet memorata methodus, & officium de Dominica fieri debere contendunt, exemplo ducto ab octava Epiphaniæ, quæ licet pari privilegio gaudeat, utpote quæ non admittit, nisi duplex primæ classis occurrens, adhuc infra eamdem agitur officium de Dominica occurrente, licet hæc privilegio nullo suffulta sit, nec ejusdem officium de octava censeri valeat, cum commemorationem octavæ admittat, & ipsa cui commemorationem deperdat in secundis vesperis, si in sequenti die occurrat officium primæ classis. Si Clementinæ concessionis termini nobis plene innotescerent, fortasse nec nobis deessent plurima, quibus impeteremus Diœcesani Kalendarii praxim, quam modo hoc unico argumento propterea putamus refellere: Dominicæ præfatæ si non majori, quam prædicta octava, certe non minori privilegio gaudent, de iisdem habet quippe Rubrica Breviarii: *Dominica secundæ classis, quæ non omittuntur, nisi occurrente Patrono vel Titulari Ecclesiæ, & ejusdem Dedicatione*; in paritate autem ritus, & privilegii quæ unquam alia præferendi potest esse ratio, quam major dignitas? Nonne Rubricæ ubique constanter clamant: *Officium de digniori?* Digniores itaque cum sint Dominicæ, utpote festa Domini, qua de causa & præsens Decretum in earum occursu translationi committit festum ipsum Purificationis, quidni etiam præferendum erit officium earumdem Dominicarum, officium octavæ, quod translationis beneficio non gaudet, supplendo per ejusdem commemorationem? Et maxime quia non minus officium Dominicæ translationi non inhæret, per quod evertitur argumentum quoddam, quod produci solet in favorem dierum octavarum, quæ ratione suæ intransferibilitatis donatæ reperiuntur præferentiæ privilegio super duplex majus, & quodcumque aliud, quod non est altioris ritus, licet majoris sit dignitatis.

DECRETUM TERTIUM Cap. in Ord. 431.

An quando festum Purificationis B. M. V. occurrit in Dominica privilegiata, ejus officium transferri debeat in feriam secundam immediate sequentem, an in primam diem non impeditam festo duplici, vel semiduplici? Responsum fuit: Quando hujusmodi casus intervenerit, officium Purificationis esse transferendum in feriam secundam immediate sequentem, quocumque festo etiam æqualis, non tamen altioris ritus in eam incidente, & idem servandum mandavit, quando festum Annunciationis B. M. V. occurrat in Dominica privilegiata; quod si in hebdomada majori, vel paschali, tunc Annunciationis officium pari cum privilegio in feriam secundam post Dominicam in Albis transferri voluit, atque hoc Decretum generalibus Kalendarii Romani Rubricis adjici præcepit. S. R. C. 20. Julii 1748. *in una urbis, & orbis.*

FEsta Purificationis, & Annunciationis nunc accidentariæ immutationis privilegio ita donantur, ut si contingant a Dominica privilegiata (vel festo quolibet altioris ritus) e die proprio abigi, reponi debeant in die immediate sequenti cum translatione cujuscumque festi, quod in ea occurreret, nisi hoc foret altioris ritus, quo in casu retineretur festum cum ulteriori protractione Purificationis, vel Annunciationis. Quo privilegio Annunciatio quoque donatur pro feria secunda post Dominicam in Albis, quando eamdem evenit transferri, licet quoad solum officium, ob occursum in diem aliquam majoris hebdomadæ, vel sequentis octavæ Paschalis. Quod si alicubi prædicta festa forent perpetuo translata, puta ob occursum cum Patrono principali loci, tunc in die immediate sequenti non accidentariam, sed perpetuam assequerentur immutationem; ubi vero forent primæ classis, & adhuc transferri contingerent, tunc in die immediate sequenti reponenda forent cum exclusione festorum, etiam primæ classis, ea die occurrentium; vult namque Decretum, quod locus prædictis festis in die immediate sequenti paretur cum exclusione festorum æqualis ritus, solumque excipit casum, in quo occurreret festum ritus altioris. At quid, si occurreret festum ejusdem quidem ritus, sed majoris dignitatis? Utile in sequenti die non reperirent spatium; cum enim major dignitas ad effectum expulsionis alterius festi majori æquipolleat ritui, & universim Rubricæ constanter clament: *Officium de digniori, translatio de minus digno*, profecto officium agendum foret de festo digniori cum translatione Purificationis, seu Annunciationis, quæ jam & e suo proprio die non abiguntur a Dominicis privilegiatis secundæ classis, nisi quia hæ etsi sint ejusdem ritus, majoris extant dignitatis, cum reputentur inter festa Domini. Quando autem ob festum altioris ritus occurrens, in assignata die reponi non possint, an idem juris, & privilegii habeant in subsequenti proximiori die, est quæstio altera, quam nos ex eo negative decidimus, quod etsi sanctio præsens casum probe noverit, ulteriorem translationem demandat, nullum iisdem privilegium faciens, non leve utique argumentum generalibus Rubricarum legibus prædicta festa fuisse relicta, adeoque amandanda in primam diem non impeditam, cum privilegio fortasse tamen prioris repositionis relate ad alia translata, non quidem loquendo de Annunciatione, quæ vel nullam, vel parem inconvenientiam habet cum feriis Quadragesimæ, vel Paschalibus, sed loquendo de Purificatione, saltem quando alias transferri deberet intra Quadragesimam, cum qua servat incongruitatem aliquam, quam in primo tomo descripsimus, & fortasse quando etiam intra Quadragesimam non invehenda esset, si attendatur ratio, ob quam præcedens Decretum Purificationem donat in sequenti die privilegio accidentariæ immutationis, nempe *ne continuatio mysterii Dominicæ Incarnatione diu protrahatur.*

Ex his luculenter habes, ad quos trahas limites, quæ a nobis tradita sunt in tomo primo cap. 12., & 30. de Purificationis festo, & cap. 13., & 41. de festo Annunciationis, quod modo etiam quando transfertur quoad solum officium, immutandum erit, & celebrandum in una ex supradictis diebus tamquam in die propria, ut supra translato, si quod eadem die officium de præcepto occurrat, vel prorsus omisso, si occurrens officium fuerit ad libitum. Dies item 26. Martii relinquenda erit libera ab assignatione festi perpetuo translati, & idipsum est de feria secunda post Dominicam in Albis, ne festum in iisdem diebus affixum, necesse sit, amoveri ad parandum locum Annunciationi, quando hanc transferri contingit; ultra autem prædictas dies nulla alia relinquenda erit libera, quia ut dicebamus, non adest in casu congrua ratio aliqua protrahendi ulterius immutationem festorum perpetuo translatorum, cum Annunciatio vel nullam, vel parem incongruitatem servet cum feriis Quadragesimalibus, atque Paschalibus. Non sic est de Purificatione, quæ cum incongruitatem servet cum Quadragesimali tempore, relinquenda quidem erit vacua dies tertia Februarii pro ejusdem repositione, sed si alicubi dies ista impedita sit per festum altioris ritus, ab assignatione immunis remaneat dies quarta subsequens, ubi S. Andreas Corsinus, qui extra diem natalitium in Kalendario Romano colitur, die altero in legitimo

par-

particularium Ecclesiarum usu celebratur, sin dies alia Februarii, ut consuli valeat repositioni Purificationis ante Quadragesimam, vel saltem, quantum fieri potest, minus in Quadragesima celebretur. Consimilem dicendi modum habuimus tom. 1. cap. 10. Decr. 2. num. 10., immo ad rem magis expressum, videlicet *tot liberos relinquendos esse Februarii dies, quot sufficiunt ad consulendum pro omni eventu repositioni utriusque festi* (Purificationis nempe, & SS. Nominis Jesu) *ante Quadragesimam, vel saltem ad cavendum, ut quantum fieri potest, minus in Quadragesima celebrentur*, & quis crederet, dispositionem ejusmodi, quæ aperte lata dignoscitur ad consulendum *pro omni eventu* repositioni prædictæ, *vel saltem ad cavendum, ut quantum fieri potest, minus in Quadragesima celebrentur*, Kalendarista Cremonensis anni 1750. unice alligat casui incidentiæ eorumdem festorum in Dominicas privilegiatas, & hinc me carpit, quasi in prædicto casu agnoverim plures Februarii dies liberos ante Quadragesimam, quæ tunc incidit in diem 5. ejusdem mensis, cum tamen ipse cap. 9. num. 17. ultro fatear in prædicto eventu Kalendarium Romanum dies non habere liberos, nisi 28. Jan., & 3. Febr.? An hic sit, vel esse possit dispositionis sensus, lector ponderet, dum ego propter veterem viri amicitiam tibi Kalendaristæ hanc humanitatem faciens, non conviciis, sed mitibus hisce verbis juvo intelligentiam tuam. Casum incidentiæ in Dominicas privilegiatas immediate antea profero, & diserte assero, quod in eo ad repositionem utriusque festi sufficiunt dies 28. Jan., & 3. Febr., ergo dispositio subsequens non est de præfato casu, sed magis *pro omni eventu, & saltem ut quantum fieri potest, minus &c.*, ut aperte se verba explicant. Si dixeris, præcedentem dispositionem progredi, & prædictum incidentiæ casum saltem etiam comprehendere pro locis, in quibus dies 28. Jan. est impedita, nolo, tricemus, sed magis notes ea verba *quacumque alia de causa*, quæ tu referens, consulto, ne dicam malitiose, omisisti to *alia*; probe enim noveras, quod to *alia* alterum ab expresso importat casum. Quod si dicas, quod ita quidem, sed eadem verba præcedit dictio *Aut*, quæ est disjunctiva, in litteris valde parvulus adhuc es, & modicus, ut scribas, & multo minus, ut scribentes carpas, qui nondum noscis amplitudinem terminorum, quam ad rem, de qua agitur, non te appello ad Auctores, quos fortasse parum novisti, sed magis ad mea, quæ præ manibus habes, commentaria part. 1. num. 4.. Crede, quod ulteriora subticens, obsequium tuum, quod fucatis fortasse verbis mihi ostendis, & profiteris, abunde remuneror, & te solum moneo, ne tangas montes, quia fumigabunt. Quod addis de festo SS. Angelorum Custodum celebrando apud Imperii loca in Dominica proximiori Kalendis Septembris, & non in prima, quæ in mense recurrit, ego non reluctor, plene abundes in sensu tuo, te tamen monitum facio, quod in probationem non assumis, nisi ea argumenta, quæ ego in contrarium adduco, & adeo miserrime solvis, quæ in probationem profero, ut vel invitus cogaris dicere, quod Decretum 19. Junii 1700., licet non in scopo, in verbis falsa exaret.

C A P U T XXXI.

De Sanctis veteris Testamenti.

I. QUotquot ex Sanctis viris occubuere ante Christi passionem, seu conditam gratiæ legem, quinimmo fortasse & promulgatam, ad vetus Testamentum pertinere videbantur, & pridem crediti sunt. Quæ deducta fuerunt a Matta *de Canoniz. Sanct. part. 4. cap. 3. num.* 18., & a Pignatello *consult. 39. num. 15. tom. 5.*, eos ex iisdem ad Evangelii statum spectare faciunt, qui commendantur ab Evangelistis, aut Christum natum viderunt, vel eumdem propinquitate, seu carnis affinitate proxime attigerunt. Id approbant D. Thomas, qui 2. 2. *qu.* 174. *art.* 4. Joannem Baptistam, Suarez, qui 3. *part. disp.* 8. *sect.* 1. *in fine* Josephum Mariæ Sponsum, Raynudus, qui *tom.* 15. *Heteroclitu spir. pag.* 285. *num.* 10. Innocentes pueros, novissime Benedictus Papa XIV. qui *de Canon. lib. 4. cap. 19. num.* 14. Magos, & Pastores Christi adoratores, & demum Guyetus, qui *lib. 1. cap. 5. qu.* 8., & *lib. 3. cap. 16. qu.* 5. præter enumeratos ad novum Testamentum spectare asserit Zachariam, & Elisabeth Parentes Joannis Baptistæ, Simeonem senem, & Annam Prophetissam, Joachim, & Annam Deiparæ Parentes, Lazarum, Zacchæum, Nicodemum, Josephum ab Arimathia, militem Longinum vulgo dictum, qui lancea Christi latus aperuit, Latronem (Dimam vocant) Christum in Cruce confessum, Cleopham Discipulum, Joannam uxorem Chusæ, Mariam Jacobi, Mariam Salome, & Mariam Cleophæ, ac Nathanaelem, nisi is sit idem, qui Bartholomæus Apostolus ex mente Gavanti, aut ut volunt alii, Ursinus primus Bituricensis Archiepiscopus.

II. Cultui Sanctorum veteris Testamenti, aliorumque defunctorum, antequam Christus Cælorum portas aperuerit, eorumdem descensum ad Limbum, & visionem beatificam post obitum dilatam, haudquaquam officere evincunt tradita per Castellanum *de Canoniz. Sanct. qu. 4. num.* 88., Lezanam *consult. 3. num.* 102. Raynaudum *loc. cit. num.* 15., Guyetum *lib. 1. cit.* ac D. Bernardum *epist.* 98. Idipsum hæc facit ratio, quod æque Sancti sunt, ac alii, & eisdem cultus publici partes omnes perinde ac ceteris ab Ecclesia deferuntur, nempe eorumdem recensio in Martyrologio Romano, ut Malachiæ, Habacuc &c., invocatio in Litaniis majoribus, communi nempe invocatione illa *Omnes Sancti Patriarchæ, & Prophetæ*, & in Litaniis pro Animæ commendatione *SS. Abel, & Abraham*, Ecclesiarum in eorumdem honorem constructio, Reliquiarum veneratio, Officii, & Missæ celebratio, immo & nonnullorum festivatio, ut ostendunt exempla SS. Joachim, Annæ, Joseph, Innocentium, Joannis Baptistæ, ac Machabæorum, ut taceam festivitates, quas de iisdem particulares agunt Ecclesiæ.

III. In Orientali Ecclesia Sanctis veteris Testamenti cultum exhibitum fuisse noscimus ex Menologio Græcorum, quod ad diem 3. Januarii meminit Malachiæ Prophetæ, ad diem quintam Micheæ Prophetæ &c., & ex aliis Synaxariis, & Menologiis, in quibus Gravesone teste *hist. Eccl. vet. testam. tom. 1. pag.* 378. ad diem 9. Decembris habetur mentio Abrahæ, & ad 10. Lot; ac ex Joanne Nicæno *in Epist. de festo Natalis Dom.*, ubi memorat festum de Majoribus Christi ante legem, & festum aliud de Christi Majoribus a Matthæo recensitis, quorum illud celebrabatur Dominica post diem 11. Dec., hoc Dominica insequenti. Nec ejusdem cultus monumenta desunt in occidentali Ecclesia, unde Venetiis inveniuntur Ecclesiæ in honorem SS. Hieremiæ, Zachariæ, Danielis &c., & nedum in iisdem Ecclesiis respective de iisdem tamquam de suis Titularibus mos est juxta Rubricas officium, & octavam facere, sed etiam sub ritu semiduplici, a toto ejusdem Civitatis Clero, & id non refragante Apostolica ipsa Sede, dum approbavit Constitutiones Synodales id toti Clero demandantes, necnon sub die 9. Octobris, & 12. Decemb. 1609. lectiones recitandas in festis, & per octavas SS. Danielis, & Zachariæ per Moniales respective SS. Danielis, & Zachariæ ejusdem Civitatis. Bononiæ itidem Ecclesias sibi erectas habent SS. Isaias, & Job, & hic itidem habet Ferrariæ, Faventiæ, Senis, Pisauri, Albani &c. At quoniam inutilem navaremus operam, si Ecclesias alias, & Altaria Sanctis veteris legis consecrata recensere vellemus, curiosus consulat Lector Barronium *in notis ad Martyr.*, & Lezanam *consul. 3. num.* 90. Ex quibus volumus inferas de iisdem in Ecclesiis, quarum sunt Titulares, aut in quibus eorumdem asservantur Reliquiæ insignes, statim posse officium juxta Rubricas, & Decreta fieri; absolute hæc namque, & absque ulla limitatione de Titularibus, & Reliquiis officium indicunt. At unde depromendum erit officium? Elaborat admodum Guyetus *lib. 3. cap. 16. qu.* 4., & 5., in assignandis plurimis, quæ ex Breviario deprompta, usitari queunt, eique assentitur Gavantus *sect. 5. cap. 12. num.* 22., at consultius est recurrere ad respectivum commune, neglectis iis, quæ aliunde mutuari possent.

IV. In Occidentali præsertim Ecclesia ab initio usque ad præsens tum quoad numerum Sanctorum, tum quoad qualitatem celebritatum, tum quoad Ecclesias dicatas, Missas, & officia celebrata, maxima semper adfuit differentia inter Sanctos novi, & veteris Testamenti: hinc scite nos admonet Raynaudus *num.* 16. quod etsi idipsum passim fieri de absoluta Pontificis auctoritate concedi queat, non tamen de ordinaria disciplinæ, & consuetudini Ecclesiæ alligata, quinimmo nec id expedire communiter censent Auctores, quorum aliqui in rationem adducunt visionem beatificam iisdem post obitum dilatam, & eorumdem descensum ad Limbum. Ast hæc ratio æque militat in Sanctis Machabæis, & Joanne Baptista, quorum solemnia in Ecclesia sunt admodum antiqua, quinimmo & in Sanctis cunctis Evangelicis, puta SS. Joseph, Annæ, & Joachim, quorum festa, postquam ad legem veterem non spectare agniti sunt, in Ecclesia universali indicta fuere, & aliorum instar coluntur. Bened. XIV. *de canoniz. lib. 4. part. 2. cap. 28. num.* 5. potiorem excogitavit aliam, quod videlicet per cultum Sanctorum, qui Christum sunt subsecuti, aptius Catholicis insinuatur, Christum Cælorum portas aperuisse, & neminem, nisi per eum, consequi beatitatem, licet & Sancti veteris legis ex fide in Christum salvi facti sint. Bollandiani *in vita S. Joseph comment. hist.* §. 2., quod pro legis gratiæ defensione occisi Martyres utilius proponebantur honorandi ad excitamentum fidelium inter persecutiones certantium. Aliam nos addimus, ut scilicet patens fieret, quod ad adventum novæ lex veter cessavit; quod hujus observantia non amplius necessaria erat contra hæreticos aliter sentientes, & ut Judæi a Judaismo ad fidem recens conversi, a nimia affectione, quam habebant ad legem veterem, averterentur.

V. Dices: At si ita res est, cur similiter in Ecclesia Orientali non fuit præstitum? Nos monet Thomassinus *lib. 1. cap. 9. num.* 3., quod magnæ item curæ fuit Ecclesiæ Orientali prædictis non incumbere festis, adeoque non ubique, sed tantum alicubi ea fuisse celebrata; additque, quod cum hæc solemnia viderentur nonnullis negotium facessere, coactus fuit S. Gregorius Nazianzenus SS. Machabæorum vindicem agere initio orationis habitæ in eorumdem die festo. Quod si eorumdem Sancti aliqui cultum obtinuere specialem, hoc præstitum fuit ex tolerantia, ne Judæi a conversione retraherentur, & ut horum desideriis, ac studiis aliquantulo indulgerentur, sicuti simili de causa in Orientis Ecclesia diu tolerata extitit consuetudo agendi Pascha more Judæorum luna 14., in quamcumque diem incidisset, licet Pius Papa anno 159. eam suo Decreto recidisset.

VI. Quæstio succedit, cur Occidentalis Ecclesia ex Martyribus veteris legis Machabæos, & hos solos præcipuo officii cultu honoret? S. Bernardus *epist.* 98., & 313., id ait procedere, quod eorumdem Martyrium est unicum Martyrium veteris Testamenti, quod Martyrio novi Testamenti assimiletur, quia nempe soli ipsi passi sunt, ne justitiam desererent, reliqui vero, quia eamdem deserentes reprehendebant, & perituros prædicabant. Verum tanti Patris ratio non omnibus arridet, vel

quia

quia nihil interest ad rationem martyrii, quod Martyr cædatur, quia reprehendit vitia, aut quia justitiam profitetur; vel quia reprehensio generosa vitii potest esse luculentior actus virtutis, & proinde cultu dignior; vel quia ex Evangelicis S. Jo. Baptistam Ecclesia Martyrum cultu honorat, quem ob vitiorum reprehensionem constat fuisse decollatum. Consimilis est ratio, quam adducit Thomassinus *lib. 1. cap. 9.*, nempe quod cum prioribus Ecclesiæ sæculis tantum Martyrum celebritates agitarentur, uni Machabæi sine ulla dubitatione ex veteri lege Martyres extiterant, neque confugiendum erat ad arcana Theologorum, quos vulgus intelligentia assequi non valet, ut etiam alii Martyres excogitarentur. Addit, quod Machabæi fuerint ultimi ex Martyribus Synagogæ, & eorum memoria quodammodo recens erat, quando Ecclesia incepit, & eorumdem historia diligenter conscripta; & quod est verisimile, quod sicut Helenistarum Judæorum opera, qui Christo statim nomen dederunt, & in Ecclesia Orientali fuerunt recepti, in Orientali Ecclesia Machabæi conjuncti fuerint Martyribus novi Testamenti, sic quod eorumdem cultus ab Orientali ad Occidentalem transierit Ecclesiam. Tu tamen dicito, quod aliqui ex lege veteri in Kalendarium Ecclesiæ Occidentalis invecti fuere, ut non videretur reprobatus cultus Martyrum veteris Testamenti, Machabæi vero præ ceteris fuerunt delecti, quia sunt celebriores, soli denique, quia utilius Martyres novæ legis proponebantur imitandi. Eos autem solos Orientalis non coluit Ecclesia, quia Hebræi, cum semper maximo honore affecerint memoriam, & tumulos Prophetarum, Patriarcharumque, etiam postquam Christo nomen dederunt, nihil de ejusmodi studiis remiserunt, & sibi licere facile arbitrati sunt Martyrum honoribus eosdem augere, quorum sepulcris, corporibusque potiebantur. Decreta, quæ ad Sanctos veteris Testamenti attineant, nobis cum non suppetant exponenda, ad Sanctos Evangelicos, qui olim de veteri censiti sunt lege, & quodammodo spectant, cum nova non inceperit, nisi post Christi passionem, sermonem convertimus. Sunt hi autem, qui cum ante Christi passionem occubuerint, cum laude ab Evangelistis memorantur, quippe aut Christum natum viderunt, aut eumdem propinquitate, seu carnis affinitate proxime attigerunt.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CCLXX.

Cum enixe, ac sæpius Sacra Cæsarea Majestas institerit, ut festum S. Joachim perinde ac S. Annæ conjugis, esset in Ecclesia universali de præcepto, S. R. C. re mature, nec semel discussa ita denique censuit annuendum, ut ne festa præcepto multiplicentur, debitus tamen honor Genitori Matris Dei non denegetur, festum ejusdem S. Joachim a die 20. Martii ad Dominicam post Assumptionem B. Virginis ejus Filiæ transferatur, in eaque sub ritu duplici majori, ut & festum S. Annæ conjugis sub eodem ritu deinceps celebretur. Die 20. Sept. 1738. *in ua urbis*, *& orbis* approbante Sanctissimo die 3. Oct.

I. SUNT ex hæreticis, qui sanctitatem, & cultum Joachim, & Annæ tollere curarunt, & ex catholicis Tillemont. *not. 3. in vit. B. M.* Sery *Exercit.* 18., & S. Petrus Damianus *serm. 3. de Nativ.* non quidem sanctitatem, & cultum, sed nomen iisdem contendunt, quod nominis non meminerint Evangelistæ, volentes Matrem appellari *Annam*, quod *gratiam* sonat, & Patrem *Joachim*, quod *præparationem Domini* reddit, qui tituli eorumdem quidem proprii sunt, & congrui, sed ad eorumdem verum nomen impertinentes. Verum illos refutat Canisius *lib. 1. cap. 4. de Maria Deip.*, hos Gotti *de verit. Cath. Relig. tom. 4. par. 1. cap. 3.*, nec locus est dubitandi, cum tota orientalis, & occidentalis Ecclesia a tot sæculis eorumdem sanctitatem, ac nomina pro certis habuerit; unde Jacobus Edessæ Episcopus scriptor sæculi 8. *Ut ostendunt historiæ, quas viri studiosi scripsere, sacra virgo Maria Mater Christi, filia erat Anna, & Joachim justi.*

II. Baillet *in vita S. Anna* ex probatis eruit monumentis, a Justiniano I. Imperatore anno 550. Constantinopoli in honorem S. Annæ sacram ædem fuisse constructam, & a Justiniano II. itidem alteram ineunte sæculo octavo, & Thomassinus lib. 2. cap. 22. Leonem Imperatorem cognomento philosophum S. Annæ sacellum in aula dicasse ex Theophanis probat historia: Damascenus in tribus orationibus de Nativ. B. M. cum laude meminit S. Annæ, & Joachim, & in Libro Pontificali jussu Leonis III., qui floruit sæculo 8., legitur picta Romæ in Ecclesia S. Pauli historia SS. Joachim, & Annæ. Quæ utique ostendunt antiquitatem cultus dictorum Sanctorum in utraque Ecclesia, orientali, & occidentali. Qui cultus non sibi tamen, saltem in occidentali Ecclesia, vindicavit officium, alias S. Bernardus *Epist.* 174. scribere non potuisset, non esse inducendum officium Conceptionis Mariæ, quia hoc consequenter inveheret officium Genitorum ejusdem. Hinc Bollandiani *ad diem* 20. *Martii* officium S. Joachim non faciunt antiquius Julio Papa II., a quo volunt anno 1510. in Breviarium fuisse inductum, a Pio V. postea expunctum, a Gregorio XIII. anno 1584. restitutum, & sub Gregorio XV. reformatum, & Spondanu resse *ad annum Christi* 1622. *num.* 1. illud est, quod nunc recitatur, quare fallitur Gavantus, dum *sect. 7. cap. 5. num.* 20. prædicti officii Gregorium XV. institutorem facere videtur, nisi id intelligas de confirmatione & reformatione. Officium vero S. Annæ Gavantus *sect. 7. cap. 9. num.* 26. apud Minores S. Francisci ab anno usque 1263. asserit celebratum, a Gregorio XIII. restitutum, & sub ritu duplici indictum, sed Baronius *in not. ad Martyr.* præfatum Gregorium ejusdem facit auctorem, quod tu intellige de restitutione, cum a Pio V. fuerit expunctum. Etsi autem de anno institutionis non constet, antiquius esse officio S. Joachim verosimiliter ostendit vetustas cultus, quo S. Anna gavisa est præ S. Joachim, & sane Commeni edictum ante annum 1200. S. Annæ celebritatem memorat, & a constitutione Emmanuelis Imperatoris ponitur inter eas solemnitates, quibus vacandum est religionis gratia, quas inter pro Ecclesia universali etiam collocata extitit a Gregorio XV. anno 1622. 23. April., nec Urbanus VIII. in reformatione festorum circa eamdem quidquam immutandum esse duxit.

III. Qui festivationis honos ut iisdem S. Joachim, qui in generatione Deiparæ, si non potiores, nec utique minores habuit partes, deferreretur, cum enixe supplicaretur, Congregatio advertens incommoda plurima quæ ex festorum numerositate proveniunt in hac senescentis mundi ætate, in qua refrigiscit charitas multorum, & tanta malignatus est Inimicus in sancto, ut quæ ad glorificandum divinum nomen sunt instituta, in ejusdem offensionem perversi convertant homines, & adeo, ut Urbanus VIII. ad festorum moderationem progrediendum esse censuerit, haud putavit diem 20. Martii, in qua S. Joachim festum recurrebat, indicendam esse festivam, sed magis festum S. Joachim e die 20. Martii ad Dominicam post Assumptionem Deiparæ esse transferendum; eleganti admodum, ac industrio modo parcens indictioni novorum festorum de præcepto, & promovens honorem prædicti S. Joachim, cujus cum laus plurima, & potior honos sit tantæ Filiæ genitorem præ ceteris fuisse, præfata Dominica, quæ post festum præcipuum, & infra octavam ejusdem Filiæ recurrit, ad id muneris merito delecta extitit.

IV. Ubi vero festum S. Joachim sub ritu duplici dumtaxat minori celebratum fuerat, nunc sub majori inducitur, uti & festum S. Annæ pro sua respective die, nempe 26. Julii, sic congrue Genitores Deiparæ secernendo a communi aliorum Sanctorum massa, quibus ritus duplex minus passim invenitur concessus, paremque ritum iisdem decernendo, sicuti in generatione suas respective æquas habuere partes, paremque proinde honorem, & decus. Nihil tenet Decretum de lectionibus primi nocturni, sed ex elevatione festi S. Joachim ad ritum duplicem majorem lectiones de communi *Beatus vir*, quæ precedenter legebantur dumtaxat, dum intra quadragesimam recurrebat, nunc semper erunt dicendæ, cum ex Decreto 12. Julii 1664. in festo quolibet duplici majori de respectivo communi legi debeant, si proprias non habeat, numquam de scriptura occurrente. Juxta Gavanti sententiam *sect. 7. cap. 5. num.* 20. congruit, quod nona lectio, quæ continet summum privilegium S. Joachim, jungatur octavæ, & in Missa ejusdem, ut tempori congruat, dicetur Graduale *Dispersit* cum suo versu *Potens*, & omisso tractu dicentur duo *Alleluja* cum versu *O Joachim* cum uno *Alleluja* in fine, prætermisso primo versu tractus, utpote minus proprio. Ratione Dominicæ, & octavæ in ejusdem Missa *Credo* locum habebit, secus si post octavam transferatur, cum sit de Confessorum classe, & ritus duplex majus ex Decreto 12. Junii 1700. aptus non sit symbolum in Missam invehere; qua de causa nec dicetur in Missa S. Annæ. Cum festum S. Joachim incidit in dies octavas S. Laurentii, aut Assumptionis, etsi altiori gaudeat ritu, transferendum est, & quamvis sit ex officiis affixis diebus Dominicis, adhuc quia est officium Ecclesiæ universalis, translationem patitur, ut late traditum est in cap. de octavis, & de festis affixis diebus mobilibus. Pridie ejusdem Dominicæ in Martyrologio erit Annuntiandum, non tamen, etsi modo sit inter festa de præcepto mobilia, de necessitate a Parochis erit inter Missarum solemnia publicandum, cum jam ea dies habeatur festiva ratione occurrentis Dominicæ, & nonnisi hujus causa reipsa sit illud festivum; & demum in hymno dicetur *meruit supremos*, cum sit extra diem natalitiam.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CCLXXI.

Officium S. Josephi Sponsi B. M. V. cum novis antiphonis, versibus, lectionibus 1. nocturni, responsoriis, & capitulis approbavit, & ab omnibus Christifidelibus tam Sæcularibus, quam Regularibus, qui ad horas canonicas tenentur, die 19. Martii in festo S. Joseph in posterum recitari, & in Breviario apponi mandavit S. R. C. 3. Febr. 1714. *annuente Clem. XI. die 4. ejusdem mensis*, *& anni*, Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 256.

I. IN prioribus Ecclesiæ sæculis aut nullum, vel modicum in Ecclesia occidentali viguisse cultum erga S. Josephum, non est, quod vocetur in dubium, cum ejusdem nulla habeatur mentio in Martyrologiis Usuardi, & Adonis, quorum primum prodiit initio sæculi 9. secundum itidem in sæculo 9., si sit Adonis Viennensis, vel in sæculo 11., si opus credatur Adonis Trevirensis. Facile est assignare causam adeo retardati cultus, quod videlicet creditus sit de veteri Testamento; & hæc est causa etiam ceteris communis, sed nec desideratur specialis, ad vitandum nempe scandalum Hæreticorum, ac rudium ad fidei mysteria gentium, qui hinc Josephum putare poterant Patrem Christi naturalem, & de Virginei partus fide dubitare. Fide autem jam satis corroborata, & Ecclesiastici cultus honore etiam ad Confessores laudabiliter traducto, visum est rationi congruum, ut non omnino prætermitteretur in sacris,

cujus

cujus tanta laus erat in Evangelio, quamvis ante Evangelium defuncti, ut belle ponderant Bollandiani *in vita S. Joseph comm. hist. quæst.* 2.

II. Sancti Josephi cultus, iisdem referentibus Bollandianis, a Patribus Carmelitis ab Oriente in Occidentem fuit invectus, & eumdem prosecuti sunt Dominicani, & Franciscani, facta exinde eidem accessione magna ex singulari devotione, qua S. Teresia erga S. Josephum afficiebatur, & ex iis, quæ scriptis tradit Gerson, qui obiit anno 1429., & Isidorus de Isolanis. In Kalendarium Romanum dumtaxat invectus fuit a Sixto IV. teste Platina in illius vita, sed sub ritu simplici, temporibus Innocentii VIII. ad duplicem elevatus, & sub Clem. X. 29. Novemb. 1670. ad duplicem 2. classis. Gavanto teste *sect.* 7. *cap.* 5. *num.* 19. officium olim fuit propriissimum, & a Pio V. fuit mutatum, & certe temporibus Guyeti de communi recitabatur, unde *lib.* 3. *cap.* 16. *qu.* 5. miratur admodum, quod cum tam multa suppetant ex Evangelio, unde officium proprium texi facile potuisset, non saltem Antiphonæ aliquæ, aliquaque responsoria deprompta fuerint, non hymni proprii inducti, æque ac de S. Magdalena. Hoc pii viri desiderium partim impletum extitit die 21. Novemb. 1671., quod Sacra Congregatio hymnos proprios, ac Antiphonas ad Benedictus, & Magnificat approbavit, nunc plene, & ubertim, cum officium undequaque propriissimum, & ex sacris litteris excerptum, pro Ecclesia universali fuerit demandatum, quod cum contineat S. Josephi Desponsationem cum Deipara, putatam Jesus paternitatem, accuratam custodiam, & a persecutoribus tutelam impigram, ipsius Christi voluntariam subjectionem, ac obedientiam assidue eidem præstitam, aliaque privilegia plurima, quibus S. Joseph præ ceteris Sanctis extitit insignis, quadrat admodum, quoniam ejusdem Sancti laudes apprime effert, validum patrocinium designat, & cultum promovet, auget, & fovet.

III. Si primæ impediantur vesperæ, earumdem Antiphonæ, cum sint propriæ, in secundis, in quibus repetuntur ex laudum, tamquam in aptiori loco videntur apponendæ, sicuti Decretum 23. Junii 1736., ne responsorium proprium omittatur, loco penultimi illud dicendum indicit, & Gavantus *sect.* 3. *cap.* 9. *num.* 1. ad fugiendam repetitionem, in die octava S. Joannis Baptistæ legi consulit homiliam alicujus diei infra octavam, si quæ vacavit, etsi assignetur homilia festi. At obstat Decretum 5. Maji 1736., quod hymnorum S. Hermenegildi transpositionem potius jubet, ne facta posteriora, & mors prius legantur quam facta priora, & vita; officium autem S. Joseph etiam ad nocturnos, & laudes habet undequaque propria juxta ordinem historiæ distributa; qua de causa nec antiphonæ primarum vesperarum poni queunt ad laudes, translatis iis laudum ad 2. Vesperas. Si transpositionem ad laudati Decreti limites adhibeas, ita ut Antiphonæ primarum Vesperarum juxta suum ordinem ponantur ad nocturnos, & quæ nocturnorum supersunt, ad laudes, & consequenter etiam ad horas dempta de more quarta, & Antiphonæ laudum ad 2. vesperas, & si his festum careat, ad horas, sic utique ordo tenetur historiæ, & vix quid proprium omittitur; at adhuc obsistunt Antiphona primarum vesperarum ad Magnificat, & responsoria, non quidem primi nocturni, quæ ex historia Joseph Hebræi sunt deprompta, & S. Josepho tantum appropriata, sed 2. nocturni, quæ prius legerentur, etsi de posterioribus factis agant. Praxis, quam servat Ecclesia, dum hymnos proprios S. Martinæ, & S. Venantii jungit, & ad modum unius legit, alium suggerit agendi modum, sed casui minime est adaptabilis, quippe hinc exurgerent dissimiles admodum, & discolores Antiphonæ, nec congruum, ut in prædictis hymnis, nexum habentes, ut consideranti patebit. Quapropter & hunc, & primum agendi modum nos reprobamus, secundum vero, qui historiæ ordinem parum lædit, & aliunde propriorum positioni consulit, sequi poterit, quia tam ingenti non terretur transpositione, ad quam nos haud putamus adstringi posse Clerum. Quæ transpositio utique servanda est in hymnis juxta ordinem hystoriæ itidem efformatis, ita ut hymnus vesperarum legatur ad matutinum, hymnus matutini ad laudes, & hymnus laudum ad 2. vesperas, & si his fortasse festum careat, hymni matutini, & laudum, qui ejusdem metri sunt, jungantur, & ad modum unius legantur; quod fieri adhuc sit licitum, quoties festum habeat 2. vesperas, & in iisdem placeat hymnum primarum vesperarum legere. Hæc indubia sunt, si attendantur ea, quæ de hymnis SS. Martinæ, Venantii, & Hermenegildi fuerunt disposita, ut magis patens fiet, cum de hymnis agetur.

IV. Meratus in suo Indice num. 284. refert Decretum aliud, & sit 3. cap., in ord. 272. *Relatis in S. R. C. ab Eminentiss. D. Card. Belluga die 26. Novembris anni proximi præteriti, Rever. Archiepiscopi, & Capituli Metropolitanæ Hispalensis enixis precibus, quibus supplicatum fuit pro elevatione officii S. Josephi ad ritum duplicem 1. classis? Sacra eadem Congregatio tunc respondit* Dilata. *Repropositis iterum hujusmodi instantiis per dictum Emin. Ponentem, eadem S. C. rescripsit:* Pro gratia elevationis absque octava. *Ita die 21. April. 1736. in Hispalen.* Vox *Dilata* signat tunc nihil fuisse decisum, & ad alium diem decisionem fuisse dilatam, in qua rescripsit *pro gratia elevationis*, sed non pro Ecclesia universali, sed pro Ecclesia supplicante, & addit *absque octava* ad præfocandam aliquorum opinionem, qui ex concessione officii sub ritu duplici 1. classis etiam octavam arbitrantur censeri concessam.

DECRETUM IV. CAP., IN ORDINE CCLXXIII.

Si Dominica 3. post Pascha, cui pro aliquibus locis est affixum officium Patrocinii S. Josephi, occurrat festum S. Marci Evangelistæ, vel SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi, officium Patrocinii transferatur juxta Rubricas ad primam diem non impeditam. S. R. C. 22. April. 1741. ex Regestis ejusdem S. R. C.

I. SUarez inter ceteros adeo plurima recenset *3. par. tom. 2. disp.* 8. in laudem S. Joseph, & nos ipsi nonnulla ex sacris Scripturis excerpta, attigimus in Decr. 8. cap. 13., ut si eadem attendantur, indubie Apostolis sit præferendus. Rem extra dubium modo censent positam Meratus *sect.* 3. *cap.* 9. *num.* 3., Pitronus *Decis. pro sacris rit. num.* 1401., aliique plurimi per Benedictum XIII., dum suo Decreto 19. Decembris 1726. nomen S. Joseph in Litaniis inseruit ante Apostolos; quod & sentire videtur Gavantus, quippe *sect.* 3. *cap.* 8. *num.* 6. ex Litaniarum ordine octavarum præferentiam desumit. In oppositum *lib.* 2. *cap.* 7. *qu.* 4. scribit Guyetus de S. Joseph: *Nec Patriarchæ titulus, nec locus ante Apostolos ulla ratione est tribuendus, quidquid secus tentaverint devoti recentiores aliqui.* Et Isidorus de Isolanis *de donis S. Joseph cap.* 7. *par.* 4. habet: *Joseph in Sanctorum ordine Confessorum primus nominandus.* Et quidem Ecclesia eumdem in Confessorum classe semper habuit, & tamquam Confessore & Confessorum officio est venerata, ut ex Martyrologiis, Missalibus, atque Breviariis, etiam antiquioribus, aperte eruitur, & quod majoris momenti est, etiamnunc, etsi ritu altiori, officio proprio, & descriptione in litaniis ante Apostolos honoretur, *Confessoris* titulo in Breviario describitur; quare cum Confessorum classis inferior sit illa Apostolorum, & huic primas cedat, videte non est, cur S. Joseph postponi non debeat Apostolis, qui a Rubrica *Inter festa* post Deiparam, & Angelos super ceteros Sanctos omnes præferentia donantur.

II. Ad ea, quæ in laudem S. Joseph ab Auctoribus congeruntur, reponit Guyetus lib. 4. cap. 13. qu. 5. *Et vero valeat Suarii docta non minus, quam pia in gratiam Sponsi sanctissimi Genitricis Dei Mariæ argumentatio, sitque vere Joseph Apostolis, ut sanctitate, sic & gloria non impar. Subscribam ego ejus opinioni, nec invitus, inter concionandum profitebor; at non est privati cujusquam jus illud, de quo agimus, præferentiæ in divinis officiis ei tribuere, nisi accedente Ecclesiæ auctoritate legitima.* Non sunt siquidem exdem undequaque tuta, & licet pro concionatoribus valere queant, non pro regulandis divinis officiis, pro quibus stant generales Rubricæ, in quibus nulla mentio Sancti Joseph habetur, sed post Deiparam, & Angelos Apostoli præferentia honorantur, & ab hoc honore S. Joseph non obscure abigitur, dum in corpore Breviarii inter *Confessores* rejicitur.

III. Votum, quod nunc Benedictus Papa XIV., tunc Fidei Promotor in Sacram Congregationem produxit, dum agebatur de loco describendi in Litaniis S. Josephum, exaratum ad longum habetur *in ejusdem lib. 4. de canoniz. cap.* 19., & cum rationum nervus, quæ pro priori descriptione ad Apostolos adducuntur, sistat potissimum in priori S. Josephi morte, Patriarchatu, & antiqua Ecclesiæ praxi, quæ olim in Litaniis Ecclesiæ universalis, in iis Ordinis Prædicatorum, & aliis eumdem statim post S. Joannem Baptistam invocabat, & insuper in eodem voto expresse dicatur, hinc haud erui posse ejusdem præferentiam super Apostolos, nec valere argumentum a Litaniis ad Breviarium, nec a Breviario ad Litanias, saltem quantum attinet ad Sanctos veteris Testamenti, aut Evangelicos, in quorum classe proculdubio S. Joseph connumeratur, proculdubio argumentum ex priori S. Josephi descriptione in Litaniis undique eruit. Et quidem in descriptione prædicta, quod ad Sanctos veteris legis, & Evangelicos attinet, liquido constat ordinem temporis, non dignitatis attentum fuisse. Discipuli Domini, quorum plurimi non fuerunt Martyres, præferuntur martyribus, Innocentes ante ceteros martyres, & Maria Magdalena ante virgines, & martyres invocantur, cum tamen martyres ratione dignitatis prius Discipulis Domini, & SS. Innocentibus causa excellentioris martyrii invocari debuissent, sicut & virgines, & martyres tum ratione virginitatis, tum ratione martyrii ante S. Mariam Magdalenam. Patriarchæ itidem, & Prophetæ ante Apostolos describuntur, & tamen quantum spectat ad Breviarium, non super Apostolos, sed infra æstimantur, & tamquam de classe martyrum, vel confessorum inspiciuntur, & regulantur, ut concinne ponderat Guyetus *lib.* 3. *cap. 16. quæst. 5., & cap. 33. quæst. 7.*, observat Ecclesiarum praxis, & præcipue Venetæ, quæ Prophetarum, & Patriarcharum pluribus incumbit officiis, & non obscure indicat Breviarium ipsum, dum non assignat commune aliud, quod in dictis officiis adhiberi queat. Litaniæ pro Animæ commendatione, quæ ante Apostolos invocant Sanctos Abel, & Abraham, adhuc validius argumentum nobis suppeditant, & validius adversariis ipsis testibus, quippe Meratus *sect.* 9. *cap.* 5. diserte asserit, quod hinc eorumdem præferentia super Apostolos minime erui potest, si autem id ipse putat de Sanctis istis, quomodo unquam priorem descriptionem S. Josephi censere valet ineluctabile argumentum præferentiæ super Apostolos?

IV. Præferentia S. Joannis Baptistæ super Apostolos, quatenus peteretur ex descriptione priori ejusdem in Litaniis, utique obesse posset; at ea petitur ex dignitate, quam alibi vidi-

mus

mus in ſacris litteris in ejuſdem favorem haberi. Et licet de eodem ſileat Rubrica *later feſta*, loquuntur tamen aliæ officii, & Miſſæ regulæ, nempe Rubrica in Miſſali præfixa orationi *A cunctis*, in qua S. Joannes prius Apoſtolis nominari decernitur, & Confeſſio ipſa tam ad Primam, quam ad Completorium, in qua reipſa ante Apoſtolos nominatur; hæ autem deſerviunt in exemplum, non Litaniæ, quoad methodum in officio, & Miſſa etiam in reliquis tenendam, ut dicebamus in Decr. 20. cap. 2. Nihil autem hujuſmodi habet S. Joſeph præter deſcriptionem in Litaniis, quæ ad rem non relevat.

V. Benedictus XIV. *loc. cit. num.* 57. S. Joſepho *Patriarchæ* nomen rite convenire aſſerit, quatenus eſt Pater putativus Chriſti, qui prædeſtinatorum, & electorum caput eſt, & meminit Iſidori de Iſolanis, e Perez, qui eumdem etiam Prophetam faciunt, quatenus lumine angelico illuſtrante, ſupremum cognovit myſterium Filii Dei, ſatagitque, ut opportuno tempore toti manifeſtaretur orbi, eumdem Filium educando. Cum itaque de Patriarcharum, & Prophetarum choro creditus fuerit, nonniſi in Litaniis deſcribi potuit ſub eorumdem ſerie, quæ communi invocatione abſolvitur, *omnes Sancti Patriarchæ, & Prophetæ;* at ſicuti ex priori Patriarcharum, & Prophetarum deſcriptione non eruitur eorumdem præferentia ſuper Apoſtolos, quomodo unquam quid ſimile erui valet in favorem S. Joſeph? Quare dum in occurſu Patrocinii S. Joſeph cum feſtis Sancti Marci, aut SS. Apoſtolorum Philippi, & Jacobi ſtatuitur translatio Patrocinii, nonniſi ſtatui credimus, quod de jure ſtatuendum erat, nec confugiendum eſſe arbitramur ad doctrinam Merati, qui *ſect.* 3. *cap.* 9. *num.* 3. feſta ſecundaria, cujus rationis fecit prædictum Patrocinium, etſi Sanctorum digniorum, poſtponenda eſſe ſtatuit feſtis aliorum Sanctorum primariis; hæc enim alibi jam ſatis confutata extitit.

VI. Magis negotii proculdubio faceſſunt Decreta noviſſime per Sacram Congregationem edita ſub die 11. Maji 1743. En primum, quod erit 5. cap., in ord. 274. *An de Patrocinio S. Joſeph ſit recitandum officium in Dominica 3. poſt Paſcha, quando in ea occurrunt feſta D. Marci Evangeliſtæ, vel SS. Apoſtolorum Philippi, & Jacobi? R. affirmative in locis, in quibus feſtum Patrocinii S. Joſeph eſt duplex 2. claſſis*. Decretum etſi feſtum Patrocinii in occurſu Apoſtolis præferat, clauſulam per ea verba *in locis, in quibus feſtum Patrocinii S. Joſeph eſt duplex 2. claſſis*, adjicit, per quam facile ipſum concilias, cum præcedenti, in quo Patrocinii tranſlatio demandatur, ſi dicas hujus mentem reſtrictam eſſe pro locis, in quibus inferiori ritu gaudet. Idipſum eſt de ſecundo, quod ſit 6. cap., in ord. 275. *An de Patrocinio S. Joſeph concurrente cum dictis feſtis, ſint de eo integræ recitandæ Veſperæ? R. affirmative*, in quo præferentia etiam in concurſu conceditur. At hujuſmodi non ſtat ratio, quoniam Decretum tertium, ad noſtrum inſtitutum erit 7. cap., in ord. 276., mandat inſuper S. Joſephum in oratione *A cunctis*, & in ſuffragiis eſſe præponendum Apoſtolis Petro, & Paulo, in quibus Sanctorum dignitas, non ritus attenditur: *An in oratione* A cunctis, *& in ſuffragiis ſit præponendus S. Joſeph Apoſtolis Petro, & Paulo? R. affirmative*. Dicendum eſt itaque, quod præcedens una cum ibi traditis proceſſit Decretum attentis iis, quæ de S. Joſepho ſtatuta, & certa habebantur, nunc privilegium fit magnis gratiis plurimis, & prærogativis excelſis Sponſi Deiparæ, & Patris putativi Chriſti, qui ceteroquin eidem ſe ſubjici dignatus eſt, perinde ac ſi ſui verus extitiſſet pater, nulli alteri Sancto communicatis, & per ipſum Evangelium manifeſtatis innixum; non incongrue enim Congregatio putavit, quin Deus, qui ad tam excelſa Joſephum elegit munera, etiam gratiæ, & gloriæ donis ditatum fecerit correſpondentibus iiſdem muneribus; & quod quando etiam non ſuper Apoſtolos ditatus fuiſſet, non ægre hi ferent, honoratiorem locum cedere Sancto illi, qui cum Matre Chriſti matrimonio dignatus eſt, cuique ſe Chriſtus ipſe ſubditum voluntarie fecit. Nolo autem hinc inferas etiam Joanni Baptiſtæ eſſe præponendum, quo nullum majorem inter natos mulierum ſurrexiſſe ex Evangelio diſcimus, quique adhuc ab Eccleſia in Litaniis prius invocatur. Cedat itaque Joſeph Baptiſtæ in occurſu, & concurſu, in oratione *A cunctis*, & ſuffragiis, & in omnibus præponatur reliquis Sanctis.

VII. Prodeat nunc Decretum aliud, & ſit 8. cap., in ord. 277. *An dictum Patrocinium poſſit transferri ad aliam diem, quando non habet locum in dicta Dominica tertia? R. negative, ſed omittendum*. Pugnat cum præcedenti, quod tranſlationem demandat, & cum plurimis aliis relatis in capite de feſtis affixis diebus mobilibus, necnon cum quarto capitis 30. intra Decretum 4. expoſito. At facile hæc omnia vindicas, ſi dicas hoc Decretum procedere pro locis, quibus per terminos præceptivos, aut ad inſtantiam Principum conceſſum non eſt; credi enim non debet, quod tam repetita Decreta in his circumſtantiis tranſlationem præſcribentia, hoc uno fuerint, & cenſeri debeant abolita. Claudat expoſitionem Decretum aliud, quod erit 9. cap., in ord. 278. *An ſolemnitates Nat. S. Jo. Baptiſtæ, & SS. Apoſt. Petri, & Pauli excludant omnia feſta in ipſis occurrentia, ſalva ſemper ſolemnitate Corporis Chriſti? R. affirmative, ſalva ſemper ſolemnitate Corporis Chriſti*. Nonniſi confirmata veniunt, quæ alibi, & præſertim in Decr. 16. cap. 5. tradita fuere de præferentia Nativitatis S. Joan., & SS. Apoſtol. Petri, & Pauli ſuper quodcumque feſtum aliud, licet Titulare, vel Dedicationis Eccleſiæ, & adhuc ſub ſolemnitate excultum. Ad Rubricarum tramites præſervatur ſolemnitas Corporis Chriſti, & implicite edocemur de quocumque alio feſto Domini, vel B. Mariæ, ſi quod ejuſdem ritus poſſet ſimul occurrere. Quod ſi ita eſt de feſto SS. Petri, & Pauli, idipſum a fortiori erit de feſto S. Joſeph, ubi duplex 1. claſſis eſt, utpote quod præſtat SS. Petro, & Paulo, & idipſum ſit dictum de quocumque feſto alio duplici 1. claſſis Apoſtolorum, qui SS. Petro, & Paulo in dignitate æquales exiſtunt.

CAPUT XXXII.

De Commemorationibus.

I. SI quæ ad præſens caput attinent, vel attinere queunt, hic exarare vellemus, fere cuncta, quæ in aliis ſunt pertractata capitibus, repetenda eſſent, noſtraque incaſſum plus æquo percrebeſceret oratio; quare contenti erimus, ea dumtaxat, quæ ſuperſunt, examinare Decreta. Commemoratio in duo finditur genera, communium ſcilicet, & quæ Sanctorum ſuffragia dicuntur, de quibus in ſequenti capite, & particularium, de quibus modo ſumimus agere. Hæ locum habent in laudibus, & veſperis, ſeu in occurrentia, & concurrentia, ſtantque in priori caſu loco officii, & in ſecundo vice veſperarum, quæ dici deberent de eo, cujus fit commemoratio, ſi ejuſdem officium, vel veſperæ ab alio digniori non impedirentur; quare commemoratio ſupplet locum officii, vel veſperarum, & in loco eorumdem eſt ſubſtituta.

II. Ea igitur in laudibus, & in occurrentia commemorationem apta ſunt ſuſcipere, quorum officium ab alio impediri valet, & in alium diem transferri non poteſt, cujuſmodi ſunt Dominicæ, feriæ majores, feſta ſimplicia, vigiliæ, & octavæ, & nunc etiam ea feſta 9. lectionum, quæ intra annum non reperiunt utile ſuæ repoſitionis ſpatium, de quibus late egimus in cap. 6. Cetera feſta 9. lectionum, cum impedita in alium diem transferantur, apta non ſunt per commemorationem ſuppleri, uti nec feſta ad libitum, quæ in caſu impedimenti omiſſioni manent obnoxia. Ejuſdem rationis ſunt feriæ minores per annum, quarum officium in defectu alterius ſubrogatur, ſicuti & officium S. Mariæ in Sabbato, quod cum pro diebus non impeditis ſit conceſſum, vere non impeditur, cum officium aliud occurrit.

III. In concurrentia vero officia ea omnia, quæ habent, & prout habent veſperas, & hæ impediuntur, apta ſunt loco veſperarum commemorationem ſortiri; quæ autem ſint hujuſmodi officia, jam traditum fuit in capite de concurrentia. Diximus *apta ſunt per commemorationem ſuppleri*, quia quandoque etiam commemorationem deperdunt. Quiſque autem jam videt, quod in ſuperioribus tradita, præſens caput expoſcunt.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CCLXXIX.

In feſto SS. Nominis B. M. V. non eſt facienda commemoratio de ejuſdem Nativitate, & in ſecundis veſperis de Nativitate cadentibus in Sabbato, non eſt facienda commemoratio de prædicto SS. Nomine. Ita S. R. C. 23. Sept. 1684. *in Decreto generali*, Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 152.

I. DUM a ſecundis veſperis Nativitatis Deiparæ ablegatur commemoratio ſequentis feſti SS. Nominis ejuſdem B. Mariæ, & a feſto ejuſdem SS. Nominis commemoratio octavæ Nativitatis, generalis firmatur regula illa communiter recepta, quod de uno, & eodem in eadem parte officii non poteſt ſimul fieri officium, & commemoratio; ideo enim reſpective commemoratio SS. Nominis, aut octavæ prædictæ ſilenda decernitur, quia utrumque officium eſt de eadem Deipara. Suffragium ſuum non denegat Rubrica VIII. *num.* 3., dum ſi feria VI. celebratum ſit officium 9. lectionum de B. Maria, nulla commemoratio decernitur de ſequenti officio S. Mariæ in Sabbato, ubi & Rubrica 35. *num.* 4., quæ in officio B. Virginis ſupprimit ejuſdem ſuffragium.

II. Quam regulam approbant, & ad Sanctos omnes extendunt Auctores, inter quos Gavantus *ſect.* 3. *cap.* 12. *num.* 23., *& ſect.* 5. *cap.* 58. *numer.* 14., & Guyetus *lib.* 3. *cap.* 27. *quæſt.* 13., unde ab officio Vigiliæ Patroni, aut a feſtis ſemiduplicibus inventionis, tranſlationis, aliiſque, depellunt ſuffragium ejuſdem. Guyetus tamen *lib.* 4. *cap.* 24. *quæſt.* 4. hanc limitat regulam, quando feſtum aliquod B. Virginis concurreret cum altero in honorem Myſterii, aut facti alicujus particularis de eadem inſtituto, habenteque propriam Antiphonam cum verſu, & oratione, perinde ac fit commemoratio octavarum Nativitatis Domini, Epiphaniæ &c. in Dominicis infra eaſdem octavas; at id contrarium eſt proculdubio Decreto S. R. C. 3. Septembris 1672., quod a feſto SS. Annunciationis depellit commemorationem feſti 7. Dolorum, etſi ſint feſta de diverſis myſteriis, & proprias habeant Antiphonas cum verſibus, & orationibus. Nec productum ſuffragatur exemplum, nam eæ Dominicæ, ſicuti & ceteræ, in honorem SS. Trinitatis potiſſimum ſunt inſtitutæ, cujus myſterium in illis octavis ſufficienter non excolitur.

III. Scribit Gavantus ſect. 7. cap. 7. num. 3. *ſi concurrant feſta Aſcenſionis, & Inventionis S. Crucis, fiat commemoratio de feſto S. Crucis, licet videatur feſtum de eodem Domino, & differentia ſatis patet in diverſitate myſterii, quidquid alii contra ſcripſerint;* quidni igitur idipſum fieri poterit in diverſis Deiparæ myſteriis? Fateor, quod magis arrideret mihi id, quod contra ſcripſere Auctores ſuppreſſo nomine allegati, verum cum obſi-

obsistat communis usus, qui in omnibus Christi festis agit alterius commemorationem, cum quo concurrit, ut in festo SS. Nominis Jesu de præcedenti octava Epiphaniæ, quoties cum hac concurrit, idcirco præfatam arbitror fallere regulam in solis festis Dei, & Christi, eo quod cum ab ipsis respective ut auctore, & intercessore bona nostra cuncta procedant, de iisdem numquam a nobis satis agitur. Refert Meratus in Indice num. 331. Decretum aliud, & sit 2. cap., in ord. 280. *Festum SS. Nominis Mariæ celebrandum est Dominica infra octavam Nativitatis ejusdem, & quando dies octava Nativitatis incidit in Dominica, nulla fit commemoratio octavæ. S. R. C. 23. Junii 1736. in Einsidlen.* Quæ Sanctio, quatenus commemorationem octavæ supprimit in festo SS. Nominis, confirmat ea, quæ nunc tradidimus, quatenus vero incidit idem festum SS. Nominis celebrandum etiam in occursu in diem octavam Nativitatis, expositionem habuit in Decr. 8. cap. 18.

DECRETUM III. CAP., IN ORDINE CCLXXXI.

In secundis Vesperis S. Æmiliani Abbatis (quod est duplex majus apud Benedictinos) quæ coincidunt cum primis Vesperis de festo omnium SS. Monachorum ejusdem Ordinis, est facienda commemoratio de S. Æmiliano, si ritus id permitrat, nulla habita ratione, quod sit etiam ipse unus ex iisdem Sanctis Monachis, quorum festus dies celebrari incipit in dictis vesperis. S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen*, Ex Merato in Indice Decr. Brev, num. 329.

I. ÆMilianus unus est ex Sanctis Monachis, qui cum in festo omnium Sanctorum Ordinis Benedictini, quem professus fuit, sit comprehensus, in concurrentia cum eodem non posse commemorationem videbatur habere, ne simul cum officio commemorationem assequeretur. Stetit tamen Congregatio pro prædicta habenda commemoratione, edocta quippe a festo, & octava omnium Sanctorum universalis Ecclesiæ, quæ in Breviario ipso Romano nihilominus particularium Sanctorum commemorationem non respuunt, adjudicavit cum Gavanto *sect.* 5. *cap.* 18. *num.* 9. pro generalibus specialia non esse omittenda, regulæque generalis illius de bis non simul agendo de eodem sensum manere restrictum ad bis specialiter, & aperte, non vero una vice specialiter, & aperte, altera generaliter, & latenter. Dat aliam idem Auctor responsionem, videlicet quod respective festum, vel commemoratio omnium Sanctorum potest intelligi de aliis omnibus, de quibus commemoratio specialis facienda non est, aut officium. De hac r: sermo redibit in Decreto ultimo sequentis capitis, quare addimus dumtaxat, pari ratione idipsum pronuntiandum esse de festo omium Sanctorum aliorum Ordinum; aliove pari, aut simili casu, ut nos ipsi diximus in Decr. 17. cap. 4. de Reliquia particulari concurrente cum festo generali Reliquiarum.

DECRETUM IV. CAP., IN ORDINE CCLXXXII.

Ubi festum S. Petri ad Vincula, vel Conversionis S. Pauli est Titulus Ecclesiæ, semper per octavam facienda est commemoratio distincta alterius, prout in die festi, non autem unica utrique communis per Antiphonam *Petrus Apostolus &c.* S. R. C. 2. Sept. 1741. ex Regestis ejusdem S. R. C.

I. COmmune id habent Sancti Apostoli Petrus, & Paulus, ut quemadmodum in vita dilexerunt se, & in morte non sunt separati, ita nec unquam in festis, aut officiis separentur, absque eo quod saltem in officio unius fiat commemoratio alterius. Uti in festi S. Petri per distinctam Antiphonam fit commemoratio S. Pauli, & e contra, ita proculdubio faciendum itidem est infra octavam, quando de alterutrius octava officium agitur; alias quippe, si communes utrique adhiberentur Antiphonæ, & orationes ad Benedictus, & Magnificat, iisdem etiam redderent commune officium, quod ceteroquin est pariculare. Dubitatum solum extitit de casu, in quo tum octavæ verb. gr. S. Petri, tum solita S. Pauli commemoratio agenda foret; visum est enim utramque commemorationem per unam mediantibus Antiphona, & oratione utrique communibus bene posse suppleri, & idipsum est, quoties & occurrentis festi, & alterius solita commemoratio fieri deberet, præsertim cum non desideretur exemplum in Breviario ipso Romano, quod die 30. Junii in 2. Vesperis sub una communi Antiphona *Petrus Apostolus*, & oratione *Deus qui hodiernam* claudit & commemorationem præcedentis festi Commemorationis S. Pauli, & commemorationem octavæ, seu magis S. Petri, quæ divisim deberent fieri. Bona videtur ista argumentatio, sed Sacræ Congregationi bona visa non est, quæ propterea respective festi, aut octavæ, & alterius S. Petri, aut Pauli commemorationem distinctam faciendam esse voluit, prout in die festi notatur, nec unicam utrique communem per Antiphonas *Petrus Apostolus*, aut *Gloriosi principes terræ* posse suppleri. Utique bene, nam commemoratio festi, aut octavæ stat loco officii, quod de alterutro particulariter deberet fieri, si minime impediretur, unde per particularem Antiphonam festi fieri debet, & non per communem, quæ hoc ipso confunderet ea, quæ sunt officii, & quæ sunt commemorationis, & commune redderent officium, quod particulare est institutum. Par nec est ratio de exemplo producto festi Commemorationis S. Pauli, quod est supplementum quoddam præcedentis festi SS. Petri, & Pauli; nos enim monet Baronius *in notis ad Martyr.*, quod pridie soleret summus Pontifex obire Pontificias functiones in utraque Ecclesia S. Petri, & S. Pauli, sed ob distantiam locorum consultius visum est eas S. Pauli in sequenti die reservare, ad quam propterea traxit & officium quoddam S. Pauli, quod *Commemorationis* vocabulo inscripsit, quod non est nisi quædam repetitio præcedentis festi, seu commemoratio specialis de S. Paulo, de quo in præcedenti festo actum est, instituta ad supplenda omissa. Mirum itaque non est, si peractis, & absolutis omissis ad Missarum solemnia, vesperæ, quæ alias dici debuissent, incipiant a communi Antiphona *Juravit Dominus*, & per communem Antiphonam *Petrus Apostolus* terminentur.

II. Quæ Vesperæ hoc habent speciale, quod cum eæ octavæ semiduplices esse deberent, ritu duplici peragantur; incongruum quippe visum est, peracto officio duplici usque ad Nonam, ritu semiduplici peragere Vesperas, quæ ceteroquin sunt etiam de eo, de quo officium duplex factum fuit. Hinc merito Gavantus *sect.* 7. *cap.* 8. *num.* 30. refellit Recentiorem quemdam, qui in occursu Dominicæ hujus commemorationem prætulit illi communi de SS. Apostolis, quasi hæc commemoratio non deserviret pro dimidio Vesperarum, ab octava S. Jo. Baptistæ sibi abrepto, quæ ritu duplici inchoatæ fuerunt, ac consequenter etiam debent terminari. Quoniam vero in Ecclesia propria non tamquam supplementum, sed tamquam particulare festum ad recolendum Titulum censetur institutum, communes non debent esse vesperæ, sed de S. Paulo, non tamen commemoratione solita S. Petri in iisdem neglecta. Quid denique præstandum sit infra octavam ejusdem S. Pauli, octavarium Romanum abunde te instruet.

III. Factum est dubium, num quando festum Commemorationis S. Pauli ob incidentiam in diem octavam Corporis Christi, vel alia de causa in aliam diem transfertur, secundæ Vesperæ deberent esse integræ de S. Paulo, aut magis terminari cum hymno, Antiphona, & oratione utrique communibus, ut fit, quoties in proprio die solam habet commemorationem? In postrema recognitione Breviarii quæstio hæc proposita fuit, & Reformatores cum in diversa scissi fuerint placita, res dubia facta est, & in dubio favendum esse S. Paulo decrevere. Quorum Decretum, cum in Breviarium Romanum per hanc Rubricam fuerit invectum, *si Commemoratio S. Pauli venerit in die octava Corporis Christi, extra propriam Ecclesiam transfertur in primam diem infra octavam, Dominica, vel festo non impeditam, & totum officium fit ut in propria Ecclesia*, adeoque cum integris Vesperis de eadem, ut propria Ecclesia fieri demandatur, obedientiam utique exposcit, & assequatur, sed cum debita veneratione nobis liceat subdere, quod oppositum est longe probabilius, uti superius dicta, a quibus propterea minime recedimus, dilucide ostendunt; nobis enim persuadere non possumus, quod præfatum festum extra propriam diem habere queat illas Vesperas, quibus in propria die destituitur. Differens foret ratio, si extra octavam Apostolorum transferretur, nam cum octava, de qua deberent esse Vesperæ, jam exspiraverit, Vesperas habere non posset, ac consequenter ne festum truncum maneret, & mutilatum, tunc necesse foret eidem eas Vesperas concedere, quas octava deberet habere. Ad hunc casum una cum Decreto limitaremus Rubricam, sed cum hæc obsistat per ea verba, *transfertur in primam diem infra octavam*, per quæ designatur, ejusdem dispositionem etiam infra octavam locum habere, opus est, aliter decernentium valeat auctoritas.

IV. Quoties in alium ut supra diem transfertur Commemoratio S. Pauli, dubium fit, num in præcedentibus diebus, in quibus commemoratio octavæ fieri debet, hæc esse debeat tantum de S. Petro, ut fit in festo ejusdem Commemorationis S. Pauli, an magis de utroque, SS. scilicet Petro, & Paulo, de quo tamen fieri non posse videtur, cum ejusdem festum non fuerit actum. Respondet bene Gavantus de utroque unitim per communem Antiphonam esse faciendam, quoniam commemoratio, quæ per octavam itidem fit de S. Paulo, non est relativa ad festum Commemorationis ejusdem, sed ad præcedens festum, quod ex hymnis, oratione, & aliis nedum in honorem S. Petri, sed etiam S. Pauli diserte noscitur institutum. Quod autem in festo Commemorationis S. Pauli in laudibus tantummodo fiat de S. Petro, non est, quia præcedens festum in utriusque memoriam non sit institutum, sed quia eo die officium est specialis commemoratio S. Pauli, unde ulterius alias de eodem non est addenda. Quod autem dictum est de hisce festis, pari ratione extende ad utramque Cathedram S. Petri, quæ ubi octavam habent, per distinctam Antiphonam de S. Paulo fieri semper debebit commemoratio, sive de Cathedra fiat officium, sive ejusdem officium per solam commemorationem suppleatur.

DECRETUM V. CAP., IN ORDINE CCLXXXIII.

Commemoratio de S. Dominico ex concessione Clementis Pp. X. a Franciscanis facienda, quando fit officium de S. Francisco, fieri debet tantum in officio S. Francisci, quod semel in mense ab iisdem recitatur, post alias commemorationes. S. R. C. 27. Sept. 1698. *in una Ord. Cappuccin.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 209.

I. ANno 1215., quo celebrabatur Concilium Lateranense primum, cum Falcone Episcopo Iturissæ S. Dominicus Romam devenit, Ordinis, cujus fundamenta jecerat, confirmationem ab Innocentio III. petiturus, a quo Iturissam remissus, ut cum Fratribus prius Regulam approbatam deligeret, de communi consensu Regula S. Augustini accepta, anno insequenti

Ro-

Romam denuo pervenit, & ab Honorio III. Innocentii successore Ordinis confirmationem obtinuit. Nocte in visione apparuit illi Jesus, tres lanceas in peccatores vibrans, in quorum auxilium accurrens Deipara, pro venia rogavit Filium, eique ostendit Dominicum servum fidelem, cujus opera, & prædicatione mundus resipuisset; deinde servum alterum in eodem munere socium egregium, & adjutorem, & ira Dei Filii quievit. Die sequenti S. Franciscus, divina Providentia sic disponente, occurrit S. Dominico, a quo vi signorum agnitus fuit pro socio sibi a Deo destinato, hinc eumdem amplexatus, de visione monitum fecit, & post varia colloquia se se mutuo in fratres, & individuos socios accepere, idemque suis respective præcepere Discipulis.

II. Hinc Prædicatorum Ordo quodammodo Ecclesiam Romanam imitatus, quæ in officio S. Petri commemorationem agit de S. Paulo, in officium S. Dominici memoriam (idest commemorationem) S. Francisci invexit; quem usum æmulatus Franciscanus Ordo periit, & obtinuit a Clemente X. facultatem agendi commemorationem S. Dominici in officio S. Francisci; quæ an in solo votivo, vel etiam festivo officio S. Francisci facienda foret, ortum est dubium. Et in solo votivo Congregatio reponit, quia eum Dominicani in solo officio votivo S. Dominici memoriam agerent de S. Francisco, non ultra intelligi poterat facultas a Clemente ad instantiam Franciscanorum facta pro rependenda vice, quam suo Fundatori tribuebat Prædicatorum Ordo, Circa locum eidem commemorationi præstandum, lis erat alia; & videbatur eidem super omnes præferentiam deberi, instar illius de S. Paulo in officio S. Petri, & e contra. At *post alias commemorationes* illi locus assignatus fuit, utpote quæ est mere votiva, & ob devotionem assumpta, & ideo etiam in solo officio votivo agi concessa, ubi illæ sunt de præcepto, & integrant officium diei, ac consequenter iisdem cum recti ordinis perversione interjici non debuit, nec veluti extranea commemoratio inter intraneas permisceri. Dispar autem est ratio de commemoratione S. Pauli, & e contra, & S. Joseph in festo Desponsationis Deiparæ, quia hæ festivæ sunt, & velun pars quædam festi, quod agitur, ut magis dicitur, cum de præfata S. Joseph commemoratione in festo Desponsationis ab indultariis agenda, sermo fuit.

DECRETUM VI. CAP., IN ORDINE CCLXXXIV.

Quæsitum fuit, si uno die occurrant plures martyres, quorum officium unum sit semiduplex, & aliud simplex, utrum in Vesperis pro commemoratione simplicis dicenda sit antiphona *Gaudent in Cælis* de 2. Vesperis, ut exemplum est 16. Sept., & utrum detur ibi regula, vel exceptio regulæ Rubricæ de comm. num. 8.? Et responsum fuit servandam esse Rubricam ix. de comm. num. 8., nisi aliter assignetur in propriis locis, ut ibi docet eadem Rubrica. S. R. C. 10. Jan. 1693. *in una Galliar.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 177.

I. Generatim edocet Rubrica 9. *de comm. num.* 8. variandam esse antiphonam pro eo, de quo fit commemoratio, quoties ea deservit pro eo, de quo factum est officium, ita ut in primis vesperis desumenda sit ex laudibus, & in laudibus ex primis vesperis, sic mutato duntaxat loco iisdem antiphonis, quæ alias dici debuissent, sufficientem varietatem inducentibus. In oppositum die 16. Sept. in Breviario Romano adest exemplum, per quod pro officio simplici plurium martyrum, scilicet SS. Euphemiæ, & Sociorum, simul occurrente cum alio semiduplici SS. Cornelii, & Cypriani similiter martyrum, in vesperis non assignatur ad varietatem antiphona laudum, sed secundarum vesperarum, nempe *Gaudent in Cælis*; hinc quæsitum fuit, num ibi daretur regula idipsum præstandi in simili concursu duorum festorum de SS. Martyribus, seu pro his fieret exceptio regulæ Rubricæ prædictæ, quæ antiphonam ex laudibus generatim depromendam esse præscribit? *Servandam esse Rubricam 9. de comm. num.* 8. reponit Sanctio, adeoque universim antiphonam, quoties varianda venit, etiam pro SS. Martyribus, in vesperis ex laudibus esse sumendam, & in laudibus ex 1. vesperis, cum namque Rubricæ verba sint generalia, etiam generaliter sunt intelligenda. Addit *nisi aliter assignetur in propriis locis, ut ibi doces eadem Rubrica*, per hæc eadem scilicet verba, *nisi aliter signetur*, per quæ designatur, quod particulares dispositiones pro casu, pro quo sunt latæ, generalibus quidem derogant, & sunt servandæ; sed hinc inferendum non est ad alios occurrentes casus similes, exemplis siquidem utendum non est, cum leges suppetunt.

DECRETUM VII. CAP., IN ORDINE CCLXXXV.

In festo SS. Cornelii, & Cypriani die 16. Sept. pro commemoratione SS. Euphemiæ, & Sociorum, dicatur in primis vesperis antiphona *Gaudent in Cælis &c.*; & in laudibus *Istorum &c.*, prædictæ tamen antiphonæ dicendæ non sunt, quando officium SS. Cornelii, & Cypriani transfertur, ex quo occurrat in Dominica; tunc enim in primis vesperis Dominicæ dicenda erit Antiphona pro dicta commemoratione *Istorum &c.*, & in laudibus Antiphona *Vestri capilli &c.* S. R. C. die 14. Decemb. 1709. *in Ferrarien.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 251.

I. Antiphonas, quarum meminit Sanctio, pro commemoratione SS. Euphemiæ, & Sociorum die 16. Septembris esse dicendas, dubium esse non potest, cum easdem Romanum assignet Breviarium, nec refragetur Rubrica *de comm. n.* 8., quæ per ea verba, *nisi aliter signetur*, diserte indicat, particulares dispositiones, & notationes esse sequendas, etsi dispositioni, quam inibi generatim firmat, non inveniantur conformes. Credidere nonnulli easdem Antiphonas prædictis Sanctis particulari de causa fuisse assignatas, & non tantum varietatis gratia, ad quam æque bene deserviebat obedientia generalis Rubricæ, adeoque esse itidem usurpandas, tametsi festum SS. Cornelii, & Cypriani ob occursum Dominicæ, aliave de causa transferri contingat. In oppositum stat Congregationis decisio, quæ in casu prædictæ translationis Antiphonas, prout in communi, vult esse sumendas, cum enim variatio inducta non fuerit, nisi ad tollendam ipseitatem Antiphonæ, cum hæc auferatur translato festo SS. Cornelii, & Cypriani, cur Antiphonæ respectivi communi, quæ minime sunt impeditæ, desumendæ non erunt! Id jam adnotatum habebat Rubrica eidem diei præfixa, quæ in casu antedictæ translationis signat, *& antiphonæ, & versus non varientur*. Equidem tamen hæc Rubrica obscurum admodum reddebat sensum, cum namque ibi Rubrica jam variatas assignet Antiphonas, dum in casu præfatæ translationis non variandas edicit, æque bene de recitandis nihilominus iisdem Antiphonis, prout notabantur, intelligi poterat. Plura haberemus utique, quibus ostenderemus Rubricæ sensum non esse alium, quam quem eidem nos præstabamus, sed una Rubrica explicet sensum alterius, scilicet ea, quæ habetur in festo S. Hilarii, in cujus 2. vesperis Antiphonarum, & versuum variatio itidem inducitur pro commemorationibus, & postea subditur: *Sed si festum S. Pauli transfertur ob diem Dominicam* (olim erat semiduplex) *non variantur antiphonæ, & versus, sed dicuntur ut in eodem communi*. Generalem hinc habes regulam in similibus observandam tam in antiphonis, quam in versibus.

DECRETUM VIII. CAP., IN ORDINE CCLXXXVI.

In festo S. Caroli Borromæi 4. Novembris in primis vesperis pro commemoratione SS. Vitalis, & Agricolæ mm. Antiphona erit *Istorum est enim* &c. cum versu *Letamini in Domino &c.*, & ad laudes substituetur versus *Exultent justi &c.* post Antiphonam *Vestri capilli &c.* S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 294.

I. In primis vesperis, & laudibus S. Caroli Borromæi duæ occurrunt commemorationes faciendæ, una de octava omnium Sanctorum, de SS. Vitale, & Agricola martyribus altera. Cum octava proprias habeat Antiphonas, haud impedit Antiphonas de communi, & prout in communi pro SS. Martyribus usurpari, non sic tamen est de versiculis, quorum identitas contingit in laudibus, cum eumdem versiculum *exultabunt Sancti* utraque commemoratio exposcat. Etsi solum in laudibus eveniret versiculorum identitas, ad varietatem in versiculum laudum inducendam, versiculus vesperarum *Letamini* ad laudes præscriptus fuerat adhiberi, & ad vesperas *exultent justi*; & hoc fortasse, quia Rubrica *de comm. num.* 8. ad ponendam varietatem in laudibus, recurrit ad versiculum primarum vesperarum; posito autem versiculo vesperarum *Letamini* in laudibus, versiculus laudum *exultabunt Sancti*, quem itidem habet octava, poni non poterat in vesperis, adeoque ad versiculum aliud communis necesse erat confugere. Dissona visa est, adeoque proscripta hujusmodi dispositio, utpote quæ versum *Letamini*, qui in vesperis non impeditur, in alterum sine necessitate commutat, & ut in versum laudum, in quo solum contingit identitas, varietatem invehat, sine ulla necessitate etiam in versum vesperarum mutationem inducit; cum tamen recitato versu *Letamini* in vesperis, quibus competit, per solam substitutionem alterius versiculi in laudibus necessitudini bene ibat consultum, in mutationibus enim, ut ponderat Gavantus. *sect.* 3. *cap.* 11. *num.* 28., ultra necessitatem desæviendum non est, sed prout sola cogit necessitas. Unde memoratæ Rubricæ recursus intelligendus est pro casu, in quo & in vesperis, & laudibus evenit ipseitas, in quo bene tollitur per eosdem versus, qui jam pro commemoratione fuerant dici præscripti.

II. Gavantus ibidem quæstionem excitat, num si simul occurrant festum 9. lectionum, & simplex ejusdem qualitatis, puta duorum martyrum, & in vesperis pro commemoratione simplicis versus laudum, puta *Justus ut palma*, fuerit recitatus, idem versus laudum adhiberi queat in laudibus pro ejusdem simplicis commemoratione, si festum 9. lectionum versum proprium habeat, an adhuc ex 1. vesperis desumi debeat, ne idem versus pro eodem simplici deserviat & in vesperis, & in laudibus? Nullam mutationem in versu ad laudes, in quibus jam varietas habetur, & nihil est, quod vetet & in vesperis, & in laudibus pro eodem Sancto eumdem versum usurpari, prædictus tuetur Auctor, cujus sententia conformis apparet Rubricæ *de comm. numer.* 8., quæ in festo S. Agathæ ad varietatem versiculorum assignat commemorationi S. Mariæ in Sabbato, si sequenti die de ea fit officium, versiculum *Benedicta tu* ex laudibus, absque eo quod notet ad laudes in officio S. Mariæ in Sabbato dicendum esse versum *Diffusa*, qui omissus fuit, & assignatus est primis vesperis S. Mariæ in Sabbato. Nec obesse videtur eadem Rubrica, quæ ad effectum variationis invehendæ, vult in laudibus ad vesperas esse confugiendum, & e contra, supponit

siqui-

siquidem identitatem & in laudibus, & in vesperis evenire. At quoniam hæc ex conjecturis magis eruuntur, & aliunde per transpositionem dicuntur eadem, licet diverso loco, quæ jam dici deberent, & satis patens est intentio sequentis Decreti, ut in laudibus, & primis vesperis idem versus de eodem Sancto minime dicatur, tu in proposito casu, aliove simili substitue nihilominus versum primarum vesperarum, & e contra, & idipsum facito in casu allegato S. Mariæ in Sabbato. Quod autem de versu dictum est, pari ratione procedit de Antiphona.

III. Eidem Auctori adhæremus magis, quatenus *num. 29.* Antiphonas ad Benedictus de Communi Confessorum Pontificum, & non Pontificum facit esse diversas, & unam pro officio, & alteram pro commemoratione posse deservire; satis enim illa Pontificum per ea verba *Dicit Dominus* diversificatur ab illa non Pontificum, quæ eorumdem loco tenet *Intra in gaudium Domini sui*, unde Breviarium ipsum Romanum cum in festo S. Bonaventuræ pro currenti officio dixisset Antiphonam Pontificum, assignabat olim Antiphonam non Pontificum pro commemoratione S. Henrici tunc simplicis, & eadem die occurrentis.

IV. De versu *Ora pro nobis* difficilius est stabilire, num per sequentia verba puta *S. Augustine*, & *S. Dominice* diversificetur adeo, ut pro officio, & Commemoratione valeat usurpari. Pro diversitate faciunt, quæ modo dicta sunt in diversitatem præfatarum Antiphonarum, quibus addi potest, quod in officio S. Elisabeth Reginæ Portugalliæ dicitur versus *ora pro nobis*, *Beata Elisabeth*, licet non signetur versum *ora pro nobis*, *Sancta Dei Genitrix*, in suffragio de S. Maria esse variandum. Pro identitate sentit Guyetus *lib. 6. cap. 17. qu. 6.*, cui nos subscribimus, quia alias nunquam variandæ forent orationes, utpote quæ per nominationem respectivi Sancti semper sufficienter forent diversæ, quod est contra eamdem Rubricam *de commem. a. 8.*, nonnisi enim per nominationem respectivi Sancti versus censeri possent diversi. Par nec est ratio de præfatis Antiphonis, quia verba, quæ in fine tenent, nec in sensu, nec in materialibus terminis conveniunt, & idipsum fortasse est de versu *ora pro nobis*, *Sancta Dei genitrix*, qui licet in petitionis scopo conveniat cum eo S. Elisabeth, non tamen in materialibus terminis, ut fortasse eveniret, si cantaret *S. Maria*, utpote quia tunc non diversificarentur versus, nisi in Sanctorum nomine, quorum intercessio imploratur. Cum itaque bis versus *ora pro nobis* ut supra dici deberet, eumdem commuta in alium de respectivo communi de eo, de quo commemoratio est facienda; & quatenus in memorato casu S. Elisabeth, quod non consulerem, diversitatem in versus invehendam esse putes, pro S. Maria ad Vesperas dicito *Diffusa*, & ad laudes *Benedicta tu*, ut habet officium ejusdem S. Mariæ in Sabbato.

V. Non desunt Antiphonæ ad Magnificat, vel Benedictus, in quibus de Sanctis, de quibus officium agitur, dicitur *ora pro nobis*, quæque sibi correspondentem versiculum *ora pro nobis*, itidem habent, & quæritur, an recte, vel satius sit eumdem versum in alterum de communi commutari? Reapse Antiphona *Sancta Maria*, & versus *ora pro nobis*, quæ in suffragiis pro Deipara dicuntur, nihil obstare, quominus dicantur, videntur ostendere, cum in dicta Antiphona eadem ferme deprecatio habeatur. Nos tamen dicendum credimus, quod si Antiphona in petitionis scopo, & in materialibus fere terminis conveniat cum versu, nec quid aliud insertum teneat, atque commixtum, satius est versum in alium commutari; secus vero, si res ita minime se habeat, ut aperte designat memorata Antiphona *Sancta Maria*, necnon iteratæ preces demonstrant, quæ omnes eo vergunt, ut intercessionis suffragium Sanctorum, quos precamur, in nos derivet.

VI. In casu identitatis juxta eamdem Rubricam variationem item patitur Oratio; an autem Oratio *Da quæsumus*, quæ est communis S. Liborio, & vigiliæ S. Jacobi Apostoli, varianda sit, quando dicta vigilia anticipatur in Sabbato, affirmat Pittonus *de sacr. ritib. n. 1213.*, & pro S. Liborio assignat orationem *Exaudi*, nec dissimiliter putat Meratus *sect. 7. cap. 9. a. 23.*, nos vero variationis necessitatem non agnoscimus, quoniam verba illa, *Quam prævenimus*, quæ habentur in oratione vigiliæ, & desiderantur in illa S. Liborii, hanc ab illa diversam esse faciunt, exemplo ducto ex iis, quæ superius fuerunt tradita de præfatis Antiphonis Confessoris Pontificis, & non Pontificis. Quando vero ob reputatam identitatem varianda foret, nedum in laudibus, in quibus evenit identitas; sed etiam in primis vesperis oratio variata adhibenda esset, cum dissonum sit pro eodem festo diversam in vesperis ab ea laudum orationem usurpari.

DECRETUM IX. CAP., IN ORDINE CCLXXXVII.

Quando Antiphonæ, & versus in Vesperis variandi sunt pro commemoratione alicujus simplicis facienda, *tunc ad Vesperas* Primo accipienda est Antiphona cum versu laudum. Si vero plures sint commemorationes simplicium, tunc secunda commemoratio sumetur ex 2. vesperis cum versu 2. nocturni; tertia vero commemoratio fiet desumendo Antiphonam primam ex tertio nocturno cum versu ejusdem nocturni *Ad laudes*. Prima commemoratio cum versu erit propria ex primis vesperis. Secunda commemoratio fiet cum Antiphona tertii nocturni, & versu assignatis jam in primis vesperis. Tertia autem commemoratio fiet desumendo Antiphonam, & versum dictos secundo loco in primis vesperis, nempe Antiphonam secundarum vesperarum, & versum secundi nocturni. S. R. C. 5. Maji 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 295.

I. UNiversim non præscribitur ordo servandus in variatione commemorationum, sed solum pro casu plurium occurrentium simplicium, unde in textu *variandi sunt pro commemoratione alicujus simplicis*, & infra, *si vero sint plures commemorationes simplicium*. Et sermo est de simplicibus per se, non per accidens, his namque dispositio non quadrat, ut infra dicetur.

II. *Tunc ad vesperas primo accipienda est Antiphona cum versu laudum*, & hoc est juxta Rubricam *de comm. a. 8.*, quare si casus accidat in confessore Pontifice, deserviet Antiphona *Euge* cum versu *Justum*, Antiphona namque Sacerdos cum versu *Amavit* dicta supponitur in officio. *Secunda commemoratio sumetur ex 2. vesperis*, & sic erit Antiphona *Amavit*, non tamen cum suo versu *Justum*, qui deservit pro prima commemoratione, sed *cum versu secundi nocturni*, scilicet *Elegit eum*, ut ordine procedatur, quo versus in communibus sunt dispositi. Nos autem monet Gavantus *sect. 3. cap. 11. n. 31.* præeligi Antiphonas ad magnificat, & benedictus, quia sunt Antiphonæ nobiliores, tum ratione Canticorum Evangelicorum, tum vicinioris aditus ad orationem. *Tertia vero commemoratio fiet desumendo Antiphonam primam ex tertio nocturno cum versu ejusdem nocturni*, propterea in usum erit *Domine, iste Sanctus* cum versu *Tu es Sacerdos*. Gavantus ibidem sentit pro prima Antiphona primi nocturni, eique adhæret Meratus *a. 17.*, tu vero a Decreto ne discedito, in cujus conspectu deperit Gavanti auctoritas, in hac re minime culpabilis, utpote qui scripsit ante editionem Decreti; non sic Meratus, qui Decretum in suo Indice allegat. Gavanti ratio esse potuit, quia ea Antiphona est in ordine prima, at in Congregatione prævaluit altera, nempe quia per tertium nocturnum juxta Gavantum ipsum significatur tempus gratiæ, ad quod regulariter attinent Sancti, de quibus commemoratio est facienda.

III. *Ad laudes prima commemoratio cum versu erit propria ex primis Vesperis*, adeoque *Sacerdos* cum versu *Amavit*, ut allegata disponit Rubrica, & ut primo simplici detur ea Antiphona cum versu, quam jam ad Vesperas habere debebat, quod per to *propria* aperte designatur. *Secunda commemoratio fiet cum Antiphona tertii nocturni, & versu assignatis jam in primis Vesperis*, nempe *Domine, iste Sanctus* cum versu *Tu es Sacerdos*; non autem præscribuntur Antiphona, & versus secundarum Vesperarum, ne repetatur in laudibus ea Antiphona cum versu, qui pro eodem jam dicti fuerunt in Vesperis. *Tertia commemoratio fiet desumendo Antiphonam, & versum dictos secundo loco, nempe Antiphonam secundarum Vesperarum, & versum secundi nocturni*, & sic Antiphonam *Amavit* cum versu *Elegit*; & hoc eamdem ob causam, scilicet ad cavendam repetitionem Antiphonæ, & versus in Vesperis pro eodem dictorum.

IV. Quæ, ut dicebamus, solum procedunt pro casu plurium simplicium, quorum nomine, quatenus ad præsens attinet, veniunt etiam suffragia, quæ de Patrono, aut Titulo ejusdem qualitatis fieri deberent; credimus autem pro omni eventu esse sufficienter provisum, cum vix credibile sit plures tribus commemorationibus simplicium ejusdem qualitatis posse simul occurrere. Quod si res secus foret, quæ inferius tradentur, facile ostendent, quænam Antiphonæ, & versus valeant subrogari. At quid; si præcedentis festi ejusdem qualitatis commemoratio facienda foret? Præscriptus mox frangitur ordo; tunc enim pro præcedenti festo usurpanda est Antiphona cum versu secundarum Vesperarum, quæ jam in usum essent, si de eodem fierent Vesperæ, adeoque erit Antiphona *Amavit* cum versu *Justum*, in reliquis vero minus læde ordinem, quam fieri potest, unde pro primo simplici deserviet Antiphona *Euge* cum versu *Elegit*, quia versus *Justum* jam dictus fuit; pro secundo simplici *Domine, iste Sanctus* cum versu *Tu es Sacerdos*; & si adhuc simplicium commemorationes supersunt, substitue Antiphonas, & versus, de quibus infra dicemus. Ad laudes vero pro primo simplici erit Antiphona *Sacerdos* cum versu *Amavit*, pro secundo cum jam assignata Antiphona de eodem dicta fuerit in Vesperis, substitue Antiphonam, quæ eidem assignata fuerat pro Vesperis, & fuit sibi prærepta a commemoratione præcedentis festi, nempe Antiphonam secundarum Vesperarum *Amavit*; versus vero itidem erit, qui in iisdem Vesperis dici debebat, nempe versus secundi nocturni *Elegit*, qui licet in Vesperis jam dictus fuerit, non tamen pro secundo, sed primo simplici. Pro tertio denique simplici ad Decreti tramites remanent Antiphona,

& versus, qui substitui possunt, nempe prima Antiphona tertii nocturni *Domine iste Sanctus* cum suo versu *Tu es Sacerdos*, & ideo ad alia confugiendum non erit.

V. Duas lubet breviter expedire quæstiones, quæ ad rem maxime conferunt, & statuendis viam sternunt. Prima est, undenam sit desumenda commemoratio octavæ, quando varianda est ob occurrens festum ejusdem qualitatis, aut si ejusdem qualitatis non est, respectivum commune easdem habet Antiphonas, aut versus, ut tempore paschali est commune Apostolorum, & Martyrum?

VI. ℞. 1. quod si die præcedenti actum non sit de festo altero ejusdem qualitatis, de quo propterea facienda sit commemoratio, in primis vesperis nihil variandum venit, quia jam de festo dicitur Antiphona cum versu primarum vesperarum, & octavæ debetur Antiphona cum versu secundarum. Sic tamen non evenit in laudibus, & 2. vesperis, in quibus eædem Antiphonæ cum versibus, quos exposcit festum, etiam octavæ deberent tribui. Quis fortasse putabit in laudibus sumendam esse Antiphonam cum versu primarum vesperarum, & in secundis vesperis Antiphonam laudum cum versu itidem primarum vesperarum, aut ad varietatem cum eo secundi nocturni, quia versus laudum, cum sit idem cum versu secundarum vesperarum, jam dicitur in officio; id autem erui videtur ex Rubrica *de comm. n.* 8., quæ in laudibus recurrendum esse mandat ad primas vesperas, & in vesperis ad laudes, uti etiam præsens præstat Decretum.

VII. Verum ad præsens Decretum quod attinet, dumtaxat procedere pro casu simplicis simul occurrentis, jam satis eruitur ex textu. Idipsum est de allegata Rubrica; tum quia habet, *si Antiphona, & versus festi, de quo fit commemoratio &c.*, dies autem infra octavam in Rubricarum sensu vere *festum* non est. Tum quia tam de Antiphona, quam de versu mandat, quod *in vesperis sumantur ex laudibus*; si autem in secundis vesperis sumerentur ex laudibus, varietas quidem poneretur in Antiphona, non in versu, cum versus laudum sit idem, ac versus secundarum vesperarum, qui in casu pro festo jam dictus fuisset. Luce itaque meridiana clarius elucet, quod inibi sermo est de festo simplici, cui eatenus in laudibus adscribuntur Antiphona, & versus primarum vesperarum, & in primis vesperis Antiphona, & versus laudum, quatenus de eo dicantur, si non in proprio loco propter impedimentum, saltem in diverso eædem Antiphonæ, & versus, qui dici deberent, si in proprio loco non impedirentur.

VIII. Pateat itaque mens Rubricæ, cum nos ponderamus, quod in utrisque vesperis assignatur octavæ Antiphona cum versu secundarum vesperarum, adeoque quod pro variatione inducenda, nisi, & prout necessitas cogit, nunquam recurrendum est ad Antiphonam primarum vesperarum, quæ pro octava usurpari haud reperitur indicta, sed ad Antiphonam secundarum, unde in laudibus dicenda erit Antiphona secundarum vesperarum, & in secundis vesperis Antiphona laudum. Nec refert, quod Antiphona secundarum vesperarum itidem pro octava in primis vesperis dicta fuerit, utpote quæ jam pro octava bis nata est dici, in utrisque nempe vesperis; in nostro autem casu nonnisi bis similiter dicitur, scilicet in primis vesperis, & laudibus, & in laudibus loco secundarum vesperarum, in quibus impeditur, & a quibus per commemorationem in laudes transfertur. Quoniam vero tam in laudibus, quam in 2. vesperis versus convenirent cum versibus festi, ideo in laudibus, & secundis vesperis versum primarum vesperarum adhiberi consulerem, quemadmodum idem versus puta *Justum deduxit*, jam & in laudibus, & 2. vesperis deberet deservire, si per versum festi impeditus non esset.

IX. ℞. 2. quod si die præcedenti actum sit de festo ejusdem qualitatis, ac consequenter pro hoc adhibenda sit Antiphona cum versu secundarum vesperarum, pro commemoratione octavæ deserviet Antiphona laudum cum versu secundi nocturni, cum versus laudum jam dictus esset pro commemoratione, vel in vesperis festi præcedentis. At quid si itidem occurrat festum simplex ejusdem qualitatis? Dicito Antiphonam primam cum versu tertii nocturni?

X. Altera quæstio est, quænam Antiphonæ, & versus usurpari debeant pro commemoratione simplici per accidens, incidentis in festum ejusdem qualitatis? Cum simplex per accidens præ simplici per se, etiam gaudeat commemoratione in secundis vesperis, utique claret, quod si incidat in festum ejusdem qualitatis, occurrit identitas Antiphonarum, & versuum cum officio in utrisque vesperis, & laudibus, si in primis vesperis ponatur Antiphona cum versu laudum, & in laudibus Antiphona cum versu primarum vesperarum, equidem invehitur varietas in laudibus, & primis vesperis; at quid postea præstabis in secundis? Alterutram ex Antiphonis laudum, aut primarum vesperarum repetere, vel aliam ex nocturnis subrogare, contra memoratam Rubricam esse videtur, quæ semper, si fieri potest, easdem Antiphonas, quæ ablato impedimento dici deberent, alio loco præscribit. Tu itaque in primis vesperis dicito Antiphonam cum versu secundarum vesperarum, in laudibus Antiphonam cum versu primarum vesperarum, & in secundis vesperis Antiphonam laudum cum versu itidem primarum vesperarum; jam enim vides, quod statim omnes, quæ alias dici deberent, Antiphonas recitas, & si iteres versum primarum vesperarum, non aliud præstas, quam præstare deberes de versu laudum, qui & ad laudes, & ad 2. vesperas foret dicendus, quare huic versui non subrogas, nisi versum primarum vesperarum.

XI. Quod si incidat aliquam ex dictis Antiphonis, aut versibus fuisse occupatam per commemorationem digniorem præcedentis, vel sequentis festi, aut octavæ, aliam vel alium substitue, minus quam fieri potest, læso ordine teneri præscripto. Idipsum est, si simul occurrat festum simplex ejusdem qualitatia; pro minus enim digno semper confugietur ad alias Antiphonas, & versus, digniori, quoad fieri potest, reservatis iis quæ eidem competunt, ut etiam docet Gavantus *sect. 3. cap.* 11. *num.* 30. Quibus non obstat exemplum Breviarii Romani, quod aliter præstat in primis vesperis S. Pauli 1. Eremitæ, quoniam id est particularis exceptio per illa verba generalis Rubricæ indicata, *nisi aliter signetur*, ut in similibus dicebamus in Decreto hujus capitis 6.

XII. Verum quia fere in infinitum percrebesceret oratio, si ad particulares casus omnes eam vellemus extendere, generalem damus regulam, ut serventur ea, quæ a nobis superius tradita sunt, & quoties aliter fieri ob digniorem commemorationem alteram necessitas cogat, substituantur alia juxta ordinem a Decreto præscriptum, ita tamen ut de eodem ad laudes nec repetantur, quæ dicta sunt in vesperis, nec e contra. Quod si pro commemorationum multiplicitate antiphonæ desint, subrogentur aliæ duæ tertii nocturni, versus vero sumantur ex aliis communibus, qui magis quadrant, cujusmodi proculdubio sunt versus omnes de communi plurimorum Martyrum, & Confessorum non Pontificum, ut consideranti patebit, nihil obstante, quod in plurali numero vel singulari extent concepti propter ea, quæ alibi traduntur, unde & quoties officium simul fit de pluribus Confessoribus, absque ulla absurditate dicitur *Os justi &c.*

XIII. Quæ diximus de Antiphonis, & versibus, itidem intellige de solo versu, vel de sola Antiphona, quatenus alterutra dumtaxat variatione indigeat. Varietas induci & debet in orationibus, desumendo aliam de respectivo communi, & quatenus desint, de alio omissis semper iis, quæ non congruunt, & additis, quæ competunt illis, de quibus fit commemoratio, ut to *Martyris*, aut *Pontificis*. Quæ data sunt in Decr. 19. cap. 1., recolenda sunt, licet fallant, quatenus ad varietatem orationes Missæ usurpandas edicunt; bene enim ibi, quia aliæ non suppetunt orationes, quæ convenire queant, at non bene in casu nostro, quia in quolibet communi plurimæ adsunt orationes, vel in aliis communibus, quæ paucis immutatis optime accommodari queunt.

DECRETUM X. CAP., IN ORDINE CCLXXXVIII.

Si occurrat officium novem lectionum de pluribus Sanctis Virginibus, & Martyribus eo die, quo cadit festum simplex ejusdem qualitatis, servanda est pro commemoratione simplicia Antiphona *Istorum est Regnum Cælorum &c.*, ut in festo SS. Perpetuæ, & Felicitatis Virginum, & Martyrum. S. R. C. 7. Dec. 1680. *in una Canon. Regul.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 113.

I. P*Rudentes Virgines* in Antiphonam ad Magnificat pro utrisque vesperis, & ad Benedictus in laudibus assignat commune Virginum, sola conditione adhibita, *si fuerint plures*: hinc dubium est, num locum habeat in solo officio Virginum, & Martyrum, an vero etiam in eo Virginum tantum: Pro solo officio Virginum, & Martyrum stat Oratio, quæ eidem correspondet antiphonæ; habetur enim in ea *Sanctarum Virginum, & Martyrum &c.* At Rubrica prædicta Virginibus cunctis, *dummodo plures sint*, indubie favorabilis extat, cum nihil aliud exposcat, & commune ipsum, quod absolute *Virginum* inscribitur, & notat expresse, quæ dicenda sunt, necne, quoties martyres non sunt, rem extra dubium collocat. Accedit, quod ea Antiphona nihil continet, quod solis Virginibus non quadret, quinimmo nonnisi, quatenus Virgines item sunt, Martyribus competit, & pro non Virginibus usurpabilis non est. Ita etiam videtur sentire Gavantus *sect. 8. cap.* 4. *num.* 6., & Guyetus *lib.* 3. *cap.* 14. *quæst.* 4. Nec obsunt, quæ ex oratione fuerunt objecta, in ea siquidem positum extitit to *Sanctarum Virginum, & Martyrum* ad indicandam orationem, quæ in officio plurium SS. Virginum, & Martyrum dici debet, quæque ratione præferentiæ prius ponenda erat, sed hinc rite argui nequit accommodari non posse, & in eo recitari, quemadmodum etiam per omissionem to *Virginum* recitatur die 7. Martii in officio SS. Perpetuæ, & Felicitatis, quæ Virgines non sunt.

II. Cum itaque nonnumquam occurrat, vel occurrere queat officium novem lectionum de pluribus sanctis virginibus eo die, quo cadit festum simplex plurium SS. Virginum, & Martyrum, puta diei 21. Octobris, quo triumphum SS. Ursulæ, & Sociarum universa colit Ecclesia; incidit dubitatio, quænam Antiphona dicenda sit pro simplicis commemoratione: Et Congregatio respondit antiphonam *Istarum est enim &c.*, quam Breviarium Romanum die 7. Martii dicendam præscribit pro commemoratione SS. Perpetuæ, & Felicitatis; hæc enim *pluribus* apte convenit, & licet pro prædictis sanctis, quæ martyres tantummodo sunt & non Virgines, sit efformata, nihil tamen habet, quod virginibus minus sit consonum; quare hac eadem de causa sicuti Antiphona *Prudentes Virgines*, in officio plurium Virginum, & Martyrum, quia nihil habet, quod martyrio contrarietur, ratione virginitatis, qua eædem similiter fulgent, locum habere potest, ita erit de Antiphona *Istarum* relate ad officium plurium SS. Virginum, & Martyrum, utpote quæ nihil in se continet, quod virginitati obstet, & aliunde ratione illorum verborum, *& laverunt stolas suas in sanguine Agni*, iisdem optime convenit, quatenus martyres sunt.

III. Quæ

III. Quæ licet ita ſint, ſi officium ſimplex ſit Virginum ſimul, & Martyrum, ſecus vero ſi ſit Virginum tantum; ut enim modo dicebamus, verba illa *& Invenerunt &c.*, ſolis martyribus antiphonam appropriant, redduntque illam virginibus tantum inaplicabilem, ſicut verba illa *Prudentes virgines*, martyribus, quæ virgines non ſunt, antiphonam, quæ incipit *Prudentes virgines*, haudquaquam competere ſinunt. At ſi Antiphona *Iſtarum* adhiberi non poteſt, quænam ad varietatem erit uſurpanda? Ex communi, puta *Veni Sponſa Chriſti*, aliæque. At pleræque ſunt in numero ſingulari conceptæ? Nihil officit; ut enim obſervat Guyetus *lib. 3. cap. 9. quæſt. 3.*, adhuc ſatis pluribus conveniunt, ſi de unaquaque ſeorſim vere enuncientur; unde reapſe in earumdem officio dicuntur antiphonæ *Hæc eſt virgo ſapiens &c.*, *Hæc eſt quæ neſcivit*, aliæque ſimiles, licet itidem ſingularem numerum ſonent.

IV. Tacet Decretum de verſu, ſed cum conſequatur ad Antiphonam, & non minus optime quadret, utique ex eodem feſto verſus *Gloria*, *& honore* deprometur; quatenus tamen etiam verſus variatione indigeat. Oratio *Da nobis*, quæ recitatur in feſto SS. Perpetuæ, & Felicitatis, ſi dicta ſit in officio, utere alia de communi in numero plurali, ut *Deus, qui inter cetera &c.* Ex quo communi utique deſumendæ itidem forent antiphonæ verſus, & orationes, quoties commemorationes aliæ ejuſdem qualitatis forent faciendæ.

V. In en, quod Decretum SS. Perpetuam, & Felicitatem nuncupat *Virgines*, mendum eſt in textu, vel ex ſolita Typographorum incuria, vel ex petentium errore facile invectum; Breviarium enim Romanum eas nobis tamquam ſolas martyres proponit, & de Felicitate ſcribit Martyrologium Romanum, quod cum eſſet prægnans, expectata eſt, ut pareret, antequam torqueretur, juxta legem ab Ægyptiis primo latam, & ab iis a Græcis acceptam, tandemque ad Romanos dilapſam, teſte Plutarcho *lib. de his, qui ſero a numine puniuntur cap. 4.*

VI. Quæres, quænam Antiphonæ ad Magnificat, & Benedictus uſurpari debeant in officio plurium Sanctarum Martyrum, ſed non Virginum? Cenſet Guyetus *lib. 3. cap. 14. quæſt. 4.* in uſum eſſe poſſe Antiphonam *Iſtarum*, & verſum *Gloria*, aſſerens non incongruum eſſe in ſimili mutuare, quæ habentur in Breviario Romano. Verum cum commune non Virginum nihil hujuſmodi habeat, & expreſſe demandet officium nihilominus faciendum eſſe, ut ibi ſignatur, ſolaque excipiatur oratio, haud a Rubricis videtur recedendum. Poſt præſens tamen Decretum, quod ut ſupra prædictam Antiphonam, etſi commune Virginum nihil hujuſmodi teneat, pro commemoratione plurium Sanctarum virginum, & martyrum aſſignat, Guyeti ſententia plurimum probabilitatis accepit.

CAPUT XXXIII.

De Commemorationibus communibus, ſeu ſuffragiis Sanctorum.

I. GRadimur ad Commemorationes *communes* dictas, quod non uni, aut alteri officio particulares ſint, ſed cuilibet officio feriali, & ſemiduplici communes, *ſuffragia Sanctorum*, utpote ad horum auxilium implorandum inſtitutæ, & *memoria* a Radulpho *prop. 14.*, quod in iiſdem fiat memoria eorumdem Sanctorum. Excluduntur ab Adventu, ut in adventu Principis cedant ſervi; a tempore Paſſionis, ut uni Chriſto in illo tempore, quo ejuſdem repræſentatur paſſio, vacemus; a tempore paſchali, quia cum juxta Joann. *Epiſt. 1. cap. 2.* Chriſtus poſt reſurrectionem ſuam apud Patrem advocatus noſter factus ſit ſingularis, æquum eſt, quod eo tempore ſpes noſtra ſpecialiter elevetur ad unicum ejus ſingulare refugium; ab officio denique duplici, & ab octavis, ad majorem celebritatem; ceteris vero temporibus in officio feriali, & ſemiduplici, quod non ſit infra octavam, ſemper dicuntur. Recolatur Durandus *lib. 6. cap. 2.*, *& cap. 60.*

II. Fiunt de S. Maria, & de SS. Petro, & Paulo tanquam Patronis totius Eccleſiæ; de Patrono principali loci, & Titulari Eccleſiæ tanquam particularibus Protectoribus; qua de cauſa a Regularibus additur ſuffragium Inſtitutoris, & apud eorumdem aliquos etiam præcipuorum, vel adhuc omnium Sanctorum indigenarum ſub una commemoratione, quod ſcilicet hi omnes Ordinis, quem reſpective fundaverunt, aut profeſſi ſunt, protectionem particularem teneant. Ultimo loco fit commemoratio de Pace, quia ultimum, quod expectamus, eſt pax æterna, & quia in pace bona omnia continentur. In officio feriali additur commemoratio de Cruce, de qua in Decreto 1. quod ſuffragium de Cruce excluſis ceteris locum habet toto paſchali tempore in feriali, & ſemiduplici officio extra octavam, ad recolendam ejuſdem Crucis victoriam, a qua reſurrectio ortum habuit. Quæ dedimus in Decr. 14. cap. 3., & in Decr. 13. cap. 24. de ſuffragiis Patroni loci, Titulari Eccleſiæ, Inſtitutoris, & Sanctorum Religionum, ac Titularibus relata ad Beneficiarios pluribus auctos beneficiis, inane eſt repetere.

DECRETUM I. CAP., IN ORDINE CCLXXXIX.

Commemoratio de Cruce ordinaria ſufficit in Eccleſiis dicatis in honorem S. Crucis pro commemoratione Tituli Eccleſiæ. S. R. C. 30. Martii 1621. *in una dubior.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 44.

I. OFficio feriali ultra, & ante alia ſuffragia, Crucis commemorationem aſſignat Rubrica 35. *n. 1.*, cur autem non item officio ſemiduplici, cum a Cruce pendeat noſtra ſalus, miratur Gavantus *ſect. 5. cap. 18. n. 2.*, & fortaſſe id factum aſſerit, quia feſtis, quibus lætitia convenit, haud apta videtur cruciatuum imago. Potior eſt dubitatio, cur cuicumque alteri ſuffragio, licet digniori, puta SS. Trinitatis, præferri debeat. Gavantus *n. 7.* vult id fieri, quia feriæ indicium eſt; quam rationem approbat Guyetus *lib. 3. cap. 17. quæſt. 11.*, etſi optet; Gavantus eam paulo amplius elucidaſſet. Meratus *n. 4.* carpit Guyetum, quod ipſe alioquin Gavanti rigidus cenſor, in majori lumine eam non collocaverit, additque de ſuo, æquum eſſe, quod eadem præferatur, quia per ſe exigitur ab officio feriali, unde cedere non debet aliis, quæ per accidens ratione Tituli adjunguntur. Optima eſt iſta ratio, a nobis ipſis adhibita, dum præferentiam fecimus commemorationibus S. Joſeph in officio Deſponſationis, & SS. Petri, & Pauli viciſſim in alterutrius officio; uti enim hæ ſpectant tamquam complementum ad officium, quod agitur, ita commemoratio Crucis ad officium feriale; quare ut teneretur dignitatis ordo, eamdem ſeparari non oportuit ab officio feriali.

II. Factum eſt dubium, num in feriali officio ultra hoc Crucis ordinarium ſuffragium addendum foret aliud ratione Tituli in Eccleſiis in honorem S. Crucis erectis, & Congregatio voluit ſufficere ordinarium juxta generalem illam officii regulam, quod de eodem bis fieri non poteſt, officium ſcilicet, & commemoratio, aut duplex commemoratio, ſicuti & generatim, & ſpeciatim tradunt Guyetus *quæſt. 7.*, & Gavantus *num. 7.* Conſonat Sanctio iis, quæ in pari caſu de ſolito ſuffragio S. Mariæ definita ſunt, ut infra apparebit, necnon iis, quæ de SS. Nomine B. Mariæ definita ſunt, ut infra apparebit, necnon iis, quæ de SS. Nomine B. Mariæ, & de Feſto 7. Dolorum ſtatuta fuerunt, & a nobis alibi expoſita.

III. At ſi in officio feriali ceſſat ſuffragium Tituli Crucis ratione ordinarii, quod in eodem fit, non ceſſabit tamen in officio ſemiduplici, in quo cum locum non habeat ſuffragium ordinarium, locum acquirit ſuffragium Tituli, quod a Rubricis non minus manet præſcriptum. Sed faciendumne erit cum præferentia ad alia ſuffragia digniora? Guyetus *quæſt. 11.* caſum reputat impoſſibilem, eo quod una, eademque Eccleſia, etſi pluribus ſit dicata, de uno ſolum, & principaliori Titulari ſuffragium facere poteſt, quare ſi ratione Tituli addit ſuffragium Crucis, nullum aliud dignius addere valet. Ita quidem, ſed quia in Decr. 14. cap. 3. vi conſuetudinis Bullæ Pianæ antiquioris ſervari poſſe diximus pluralitatem ſuffragiorum de diverſis Titulis, & inſuper de Patrono loci, in quem Chriſtum, reſque ad eumdem attinentes aſſumi poſſe in præliminaribus cap. 2. probabiliter tuiti fuimus, ſuffragium indiximus, caſus non remanet impoſſibilis, & ideo in caſu ordinem dignitatis arbitramur eſſe cuſtodiendum, cum ſuperius allegata ratio ſuffragio Crucis non amplius opituletur.

IV. Quod ſi in officio feriali ſufficit ordinarium Crucis ſuffragium, in uſum erunt antiphona, verſus, & oratio, quæ pro ordinario aſſignantur, etiam in Eccleſiis S. Crucis; an autem itidem extra officium feriale? Guyetus *quæſt. 7.* non improbat adhiberi antiphonas, & verſus ex laudibus, & 2. veſperis Exaltationis S. Crucis. Tu tamen ab ordinario, quod pro communi ſuffragio aptius fortaſſe quadrat, nequaquam diſcedito, ſicuti ordinarium S. Mariæ communiter uſurpatur, & ſtatutum eſt adhiberi in Eccleſiis ſub quocumque titulo eidem dicatis.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CCXC.

Commemoratio ordinaria de Cruce non ſufficit in Eccleſiis dicatis in honorem SS. Salvatoris pro commemoratione Tituli Eccleſiæ. S. R. C. 23. Aug. 1704. *in una Camaldulen.* ex Merato ſect. 5. cap. 18. num. 5.

I. GAvantus *ſect. 5. cap. 18. num. 7.*, & Guyetus *lib. 3. cap. 17. quæſt. 7.* putarunt in Eccleſiis SS. Salvatoris, & Redemptoris ſufficere ſuffragium Crucis ordinarium, quia cum ſuffragium Crucis ſit de eodem Chriſto, alias bina de eodem commemoratio haberetur. Addit Halden *par. 2. tit. 1. n. 4.*, quod commemoratio Crucis etiam pro quibuſcumque aliis Titulis ad Chriſtum attinentibus, puta Transfigurationis, deſervit, ſicuti una de S. Maria deſervit pro omnibus ejuſdem titulis. At nimis iſte progreditur Auctor; uti enim feſta Chriſti ad differentiam illorum de Sanctis, non reſpuunt commemorationem aliorum Chriſti feſtorum, niſi quoties feſta forent de Chriſto juxta eumdem reſpectum, & rationem, unde feſtum Aſcenſionis non reſpuit commemorationem Inventionis S. Crucis, & feſtum SS. Nominis Jeſu præcedentis octavæ Epiphaniæ, ita nec ſuffragium de uno expellet ſuffragium alterius. Indubium itaque ſit, quod ſuffragium illorum titulorum Chriſti, quorum feſta admitterent commemorationem feſti Crucis, etiam ſuffragium Crucis compatitur, & ſolum dubitatio manet de ſuffragiis SS.

Redemptoris, & Salvatoris, quæ illi de Cruce æquipollere videntur, quia Christus nonnisi media Cruce mundum redemit, atque salvavit. At quoniam etsi Crux fuerit instrumentum nostræ salutis, & redemptionis, non respicit immediate, uti *Redemptoris*, & *Salvatoris* tituli, sed solum mediate Christum, qui medio eo instrumento operatus est salutem nostram, & redemptionem, idcirco proscriptis sententiis Gavanti, & Guyeti Congregatio merito præscripsit ultra ordinariam Crucis commemorationem, illam SS. Salvatoris, & Redemptoris in Ecclesiis sub his titulis erectis.

DECRETUM III. CAPITIS, IN ORDINE CCXCI.

Commemoratio S. Mariæ in suffragiis Sanctorum debet fieri in Ecclesiis eidem dicatis, etiamsi ejus officium parvum in choro recitatum fuerit. S. R. C. 10. Januar. 1604. *in Bononien.*, & 13. Junii 1682. *in una Ord. S. Franc.*, necnon 10. Junii 1690. *in una Ordin. Minor. Observ. S. Franc.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 15.

I. COmmemorationem S. Mariæ silendam esse inter Sanctorum suffragia, quando in choro dicitur officium parvum ejusdem, expressa Rubrica est 35. *num.* 4., an autem sileri & debeat in Ecclesiis eidem dicatis, negative Congregatio reponit in præsenti Sanctione, quam duabus aliis in textu observamus confirmatam; nobis autem liceat addere duas alias, quas hoc comprehendit Decretum, quod erit 4. cap., in ord. 292. *In Ecclesiis Titularibus B. M. V. inter Sanctorum suffragia facienda est commemoratio de B. M. V., non obstante quod in Choro recitatur ejusdem officium parvum. S. R. C. 17. Junii 1684. in una urbis, & 14. Aug. 1691. in Romana dubior, apud Meratum in Indice Decr. Brev. n.* 191. In Ecclesiis B. Mariæ dicatis ex duplici capite ejusdem suffragium venit addendum, ratione scilicet generalis patrocinii, quod de universali gerit Ecclesia, & causa particularis protectionis, seu Tituli, sub qua quiescit, & sub quo inscripta est particularis Ecclesia illa. Dubium non est, quod laudata Rubrica disponit de generali B. Mariæ commemoratione, & pro hac supplere decernit obsequium illud generale, & commune, quod eidem per officium parvum exhibetur; at non cogitavit de commemoratione ejusdem tanquam Titularis debita, & particulari, quæ cum vi alterius Rubricæ in præcepto sit constituta, integrum jus suum servat, quod per generale obsequium illud minime deperit. Deperit quidem, quoties generalis fit, ne agatur bina commemoratio de eadem Deipara; at necesse non est, depereat, dum officium parvum dicitur, quod cum officio divino omnino extraneum sit, utique non sequitur in eadem parte officii divini bis agi de eadem Deipara. Bene itaque per obsequium generale, quod Mariæ per officium parvum exhibetur, existimatum extitit suppletam iri posse commemorationem ejusdem generalem, at non particularem Tituli, quæ particulari ratione eidem reperitur debita.

II. Opinio fuit Gavanti *sect.* 5. *cap.* 18. *n.* 3., privatum recitantem officium parvum, teneri ad commemorationem generalem S. Mariæ, perinde ac si illud minime recitaret; hanc tamen conditionem adjicit, *nisi recitet ratione Chori*, quæ dupliciter valet intelligi, videlicet quando quis adscriptus choro, tempore absentiæ illud recitat, ut choro suæ Ecclesiæ conformetur, vel si privatim recitans, intentionem habeat illud recitandi, perinde ac fit in choro ab iis, qui eidem intersunt. Guyetus *lib.* 3. *cap.* 17. *q.* 13. privatim ut supra recitantem, ab onere dictæ commemorationis absolute liberat, & bene, quia Rubrica 35. *n.* 4. universim silendam eamdem esse docet, *quando dicitur ejus officium parvum*, nec addit *in Choro*, nec *ratione chori*, quare non videtur, cur liber censeri non debeat, qui privatim recitat officium parvum, quod licet extra chorum non sit demandatum, *posse tamen dici pro temporis opportunitate* eadem nos monet Rubrica. Quod tamen limita in adscriptis Ecclesiæ Titulari S. Mariæ, nam si non obstante eodem officio parvo, chorus dictæ Ecclesiæ tenetur commemorationem agere de Sancta Maria tanquam Titulari, utique & privatim recitans.

III. Succedat quæstio alia, num videlicet ex propria devotione privatim, vel in choro recitans idem officium parvum, a dicta commemoratione censeatur immunis, vel solum quando idem officium juxta Rubrica recurrit? R. semper dictæ cessare onus commemorationis, a qua allegata Rubrica absolute liberat, *quando dicitur ejus officium parvum*, nec habet clausulam, *si juxta Rubricas recurrat*. Qua de causa etiam illas ex Ecclesiis censemus liberas, quæ ratione sanctæ consuetudinis ad dictum fortasse recitandum tenentur officium etiam in semiduplicibus, & Dominicis. Rite autem nos monet Gavantus ad effectum prædictæ commemorationis omittendæ haud exposci, quod officium parvum intermisceatur officio diei, quia nihil hujusmodi exquirit Rubrica, sed solum, quod idem recitetur officium, & quando etiam hoc contenderetur necessarium, quia ad Rubricæ tramites ita dici debet, adhuc dum separatim dicitur, cum unum in ordine ad aliud dicatur, jam ex se suo se aptat loco.

IV. Quæstio alia est, num adscriptus choro alicujus Ecclesiæ, in qua ratione officii parvi dicta cessat commemoratio, hanc agere debeat, si ipse extra chorum privatim recitans, officium parvum minime recitet? Et certum est, quod absens a choro, dum recitatur officium parvum, se cum choro conformare debet in omissione dictæ commemorationis, si choro interim, dum officium divinum recitatur, absque eo quod teneatur privatim eamdem supplere commemorationem, pro eodem in hoc casu choro etiam supplente. Uniformitas cum proprio choro idipsum exposcere videtur, dum officium divinum extra chorum privatim recitatur, & quod chorus itidem supplere queat; hoc tamen limita, ad eos, qui per accidens, aut una, vel altera vice a choro absunt, non autem qui per multum temporis, aut coadjutores habent.

DECRETUM V. CAPITIS, IN ORDINE CCXCIII.

In Ecclesiis B. M. V. sub quocumque titulo dicatis, In feriali officio debet fieri commemoratio de eadem S. Maria tanquam de Titulari, etiamsi ejusdem officium parvum in choro fuerit recitatum. S. R. C. 23. Aprilis 1695. *in Fossanen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 189.

I. UTI officium parvum perimere aptum natum est generale suffragium S. Mariæ, ita visum est idoneum supplere commemorationem, quæ de eadem tamquam Titulari in propriis Ecclesiis fieri deberet, quoties hæ S. Mariam absolute, & simpliciter in Titularem habent, aut sub ratione aliqua, quæ juxta dicta in Decr. 6. cap. 2. in eamdem tandem simpliciter sumptam collineat, præcedentibus Decretis, quæ nihilominus suffragium mandant, acceptis de Ecclesiis sub particulari ratione, puta Conceptionis, vel Purificationis, Deiparæ dicatis, pro quibus titulis generale officii parvi obsequium minus aptum satisfacere videtur. Verum Ecclesiis *sub quocumque titulo*, adeoque etiam S. Mariæ absolute dicatis, non obstante recitatione officii parvi suffragium de S. Maria, tanquam Titulari committitur; etsi enim hi tituli, quatenus Deiparam absolute, & simpliciter, & non sub ratione speciali aliqua inspiciunt, particulares non sint, & generici appareant, quia tamen B. Mariam non minus, ac reliqui cuncti, constituunt in particularem Patronam Ecclesiæ, quam intitulant, proculdubio non minus particulares sunt, adeoque non minus quoque inepti, quibus satisfieri queat per officium parvum, quod tanquam generale obsequium perimere solum constitutum est suffragium generale B. Mariæ tanquam Patronæ totius Ecclesiæ.

DECRETUM VI. CAPITIS, IN ORDINE CCXCIV.

Pro suffragio B. Mariæ in Ecclesiis eidem dicatis sub quocumque titulo, sive Assumptionis, sive Conceptionis &c., sufficit consueta Antiphona *Sancta Maria succurre miseris &c.* S. R. C. 23. April. 1695. *in Fossanen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 190.

I. BInam commemorationem de eodem, licet sub diversis respectibus, & rationibus inspecto, simul fieri non posse, ex generali regula, quæ solum in festis Domini fallit, in hoc, & præcedenti capitibus, & alibi non semel diximus, quare dubium non est, quod ultra commune suffragium, quod per consuetam Antiphonam *Sancta Maria* Deiparæ exhibetur, addendum aliud non est, ubi eadem est Titularis sub quocumque titulo. Cur magis in usum sit Antiphona *Sancta Maria*, & non Antiphona ex festo, in qua recolitur particularis ratio Tituli, fit dubium; at *communes* sunt commemorationes istæ, unde in iisdem *communia* satius adhibentur, quinimmo quæ in festo usurpantur, persæpe non quadrant, & in alia necesse est mutari, vel nonnulla omitti. Antiphona autem *Sancta Maria* cum Deiparam absolute respiciat, nec quid in se habeat, quod particularibus rationibus, sub quibus Titularis esse potest, minus sit consonum, & in ea exoretur admodum apposite validum ejusdem patrocinium, haud dubie site delecta extitit pro commemoratione quorumcumque Titulorum. Hinc Gavantus *sect.* 5. *cap.* 18. *n.* 7., & Guyetus *lib.* 3. *cap.* 17. *q.* 8. in usum esse volunt suffragium *Petrus Apostolus* in Ecclesiis SS. Petro, & Paulo, aut alterutri dicatis, & quidem tametsi sub particulari ratione aliqua, puta S. Petri ad Vincula, Conversionis S. Pauli &c. iisdem dedicatæ forent. Quæ licet ita esse putemus in festis, quæ jam inter suffragia proprium habent, non tamen probamus sententiam Guyeti, qui exceptis Ecclesiis sub titulo S. Joannis ante portam latinam, & Decollationis S. Joannis Baptistæ, in quibus ex festo suffragium proprium depromi autumat, in ceteris omnibus asserit suffragium faciendum esse, periode ac si Ecclesia absolute Sancto dedicata foret, nos enim consultius esse credimus suffragium peti ex festo, si Antiphonas, quæ quadrent, aut facile accommodari queant, habeat, ut suffragium undequaque apte conveniat nedum subjecto, quod Titulus est, sed etiam rationi illi, sub qua est Titulus, nec aliam videmus posse esse causam, ob quam in duobus assertis casibus S. Joannis ante portam latinam, & Decollationis S. Joannis Baptistæ ex respectivis festis desumi debeat.

II. Sit autem generalis regula, ut pro suffragio ad laudes sumatur Antiphona cum versu ad Benedictus, & ad vesperas Antiphona cum versu secundarum vesperarum ad Magnificat, si festum, de quo faciendum est suffragium, proprium habet officium, & ex hoc suffragium desumi cogat necessitas, vel ut colatur particularis ratio Tituli, aut deficiat commune aliquod, quod apposite valeat deservire, extra hos enim casus satius nos adjudicamus ex respectivo communi peti suffragium, quia plerumque propria, quæ usurpantur in festo, pluribus de causis minus apta censentur inter suffragia recitari. Quoties propria ex festo hunc ad effectum desumuntur. Antiphonæ ad Benedictus, & ad Magnificat secundarum vesperarum cum suis respectivis versibus deserviant, quia ut belle ponderat Gavantus *num.* 10., suffragium est quasi

repeti-

repetitio festi per annum, unde instar dierum infra octavas, quæ itidem sunt repetitio festi, Antiphonas, & versus ut supra debet habere. Secus vero est, si depromantur ex communi, ne ob occurrentiam festorum ejusdem qualitatis, Antiphonarum, & versuum frequens mutatio ad varietatem inducendam fieri debeat. In hoc itaque casu potius consulimus Antiphonas aliquas, quæ magis quadrant, ex nocturnis, aut ex laudibus cum versu secundi, & tertii nocturni usurpare, & nihil est, quod vetet, eamdem Antiphonam, & versum ad Benedictus, & Magnificat adhiberi, cum id similiter præstet Breviarium Romanum circa suffragium Deiparæ; quod enim dicunt nonnulli, Antiphonas aliquas, etiam proprio arbitrio, aut sine Congregationis consensu efformatas, substitui posse, nos approbare non possumus, pluribus a Decretis instructi, in officio divino nihil, vel minimum apponi, vel misceri posse, quod non fuerit a Sacra Congregatione approbatum. Non adeo tamen reluctaremur, si quis ex alio communi mutuaret Antiphonas, aut versus, dummodo Sancto apte conveniant, quia sunt ex approbatis dici in officio divino.

III. Cum propria ex festo depromuntur, communiter Auctores asserunt, vocem *hodie*, aliamve similem, si adsit, esse omittendam, uti & in collecta vocem *Natalitia, vel festivitatem* in *commemorationem* esse immutandam, aut prout magis licuerit, accommodandam, ne falsa enuntientur. Ceterum licet & nos ipsi ita faciendum esse putemus, haud tamen arbitramur per præfatas voces falsum iri enuntiatum, quia ut scire monet Suarez *de Sacrif. Missæ qu.* 83. *art.* 2. *disp.* 80. *sect.* 4., quandoque præseotia referuntur ad præterita; & sane quando festa ratione translationis extra proprium diem celebrantur, voces illæ absque nlla absurditate usurpantur, & circa meridiem celebrantes, nihilominus in prima Missa Natalis Domini dicunt *Hanc noctem*.

DECRETUM VII. CAP., IN ORDINE CCXCV.

Si contingat fieri officium de festo semiduplici in vigilia omnium Sanctorum, non obstante commemoratione vigiliæ debent in laudibus fieri suffragia communia. In Missa tamen non debet dici oratio *A cunctis*. S. R. C. 21. Junii 1710. *in una Cappuccin. Provinciæ Lugdunen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 344.

I. DUbium non est, quod festum semiduplex per annum extra octavam occurrens, patitur Sanctorum suffragia, quare nec dubium esse potest, quod etiam in vigilia omnium Sanctorum ex se aptum est eadem suscipere. Difficultas restringitur, an impediantur ratione commemorationis vigiliæ, in qua utpote in memoriam omnium Sanctorum instituta, etiam manent comprehensi Sancti illi, de quibus suffragia sunt facienda, quemadmodum alibi diximus inter suffragia locum non habere commemorationem illius, de quo fit officium, aut commemoratio in officio. Itidem suffragiis non obstare prædictæ commemorationem vigiliæ nos edocet Sanctio, & consonat Decreto 3. precedentis capitis, in quo vidimus festum, & octavam omnium Sanctorum haud respuere commemorationes particularium Sanctorum; si autem has patitur festum omnium Sanctorum, utique & eorumdem vigilia. Etsi & festum semiduplex sit de Sancto ex comprehensis in omnibus Sanctis, petitio difficultatem non reperit in eo admittendo in vigilia omnium Sanctorum, cujus propterea commemorationem illius officio obstare non autumat, ad id fortasse inducta ab octava omnium Sanctorum, infra quam Sanctorum officia inspicit celebrari cum commemoratione octavæ. At cum hæc octava non minus admittat commemorationes particularium Sanctorum, utique non minus instruitur, particularia suffragia a prædicta vigilia non abigi?

II. Quærunt Gavantus *sect.* 5. *cap.* 18. *num.* 9., & Guyetus *lib.* 3. *cap.* 17. *qu.* 11., num in Ecclesia omnibus Sanctis dicata, horum suffragium recuset suffragia ceterorum, eo quod hi in illis censentur inclusi; respondent negative, quia suffragia particularia, qualia sunt ea de B. V., & de Apostolis, a generalibus, uti est illud omnium Sanctorum, minime depelluntur; etsi enim suffragia S. Mariæ, & Apostolorum inter commemorationes communes rejiciantur, & sic denominentur, communes tamen non sunt, nec dicuntur, nisi quatenus locum habent in quolibet officio, quod duplex non sit, extra octavam, & nonnulla tempora, non autem quoad subjectum, quo pacto particulares sunt, & de particularibus Sanctis agunt. Statim autem jam perspicis, quod hoc ipso etiam commemoratio vigiliæ omnium Sanctorum non respuit particularia suffragia Sanctorum, sicut horum particularia officia, & commemorationes minime pellit. Et quidem præfata suffragia non minus ac officium, & commemorationes aliæ loco officii substitutæ particularia censentur, utpote quæ non minus locum non habent, quoties fit officium, vel commemoratio de eo, de quo ipsa sunt, ut in officio S. Mariæ suffragium ejusdem. Idipsum est, si probetur bina ratio altera, qua utitur Gavantus, nempe de eodem binam haberi posse mentionem, semel aperte, & semel latenter, ant commemorationem vigiliæ omnium Sanctorum intelligi posse cum exclusione illorum, de quibus fit officium, aut specialis commemoratio, vel suffragium. Hæc autem omnia pari ratione evincunt a prædicta vigilia non excludi suffragia, quoties officium fit de eadem.

III. Gavantus *tom.* 1. *par.* 4. *tit.* 5. *num.* 15., quod in collecta sexagesimæ S. Paulus, non expresso, sed occultiori nomine, nempe *Doctoris gentium* nominetur, aut dumtaxat causa stationis, quæ ea die est ad ejusdem Ecclesiam, non ratione officii, aut commemorationis, vel alicujus votivi, non relegat ab officio suffragium ejusdem; & idipsum præstat in feria 5. post Dominicam 3. Quadragesimæ de SS. Cosma, & Damiano relate ad propriam Ecclesiam, licet expresso nomine, sed tamen ratione solius stationis, in collecta habeantur, ad quod indicandum in priori casu nomen *Apostoli*, in posteriori illud *Martyrum* Rubricam consulto tacuisse arbitratur. Guyetus *quæst.* 13. stationis titulum aperte reprobat, & ideo in proposito casu suffragium SS. Cosmæ, & Damiani non reluctatur fieri, secus vero in sexagesima suffragium S. Pauli, quod hujus latenter tantum mentio fiat in oratione. Verum si non probetur stationis titulus, utique & ruit, quod additur de latenti mentione; in oratione enim Inventionis S. Stephani simpliciter habetur: *Quia ejus inventionem celebramus, qui novit etiam pro persecutoribus exorare &c.*, & in ea S. Callisti: *Ad amorem tuum nos misericorditer per Sanctorum tuorum exempla restaura*; quibus in verbis nec expresso nomine habentur Sancti, nec eorundem exprimitur qualitas Martyris, & Pontificis; & tamen quis adeo desiperet, ut in hisce officiis admitteret eorumdem suffragia, puta in Ecclesia S. Stephano dicata? Sane autem in adductis collectis occultiori nomine veniunt SS. Stephanus, & Callistus, quam in illis SS. Cosmas, & Damianus, qui expresso nomine, licet sine additione *Martyrum*, indicantur, ac S. Paulus, qui per vocabulum *Doctoris gentium* in communi acceptione satis intelligitur expressus. Regula igitur illa de bis non agendo de eodem, inconcussa stat in officio, commemoratione, vel aliquo votivo, etsi dumtaxat latenter nominetur, secus vero si ratione stationis in collecta invectus existat, quantumvis in hac expresso nomine, & qualitate haberetur.

IV. Hinc habes indubie cæcutire Pittonum, dum *tom.* 2. *de ect. num.* 1182. in vigilia omnium Sanctorum admittit in Ecclesia iisdem dicata fieri particulare eorundem suffragium; nonne officium, & commemoratio, aut duplex commemoratio hoc ipso fieret de omnibus Sanctis, cum tam officium, quam suffragium sit de iisdem Sanctis omnibus? Dices, quod in collecta vigiliæ Sancti omnes diserte non manent expressi. At quando specialis expressio ad expellendum suffragium necessaria foret, nonne ea verba, *& quorum prævenimus gloriosa solemnia*, illos satis exprimerent? Si hæc verba censentur valida ad designandos Sanctos, de quibus officium agitur, quomodo non erunt valida ad depellendum suffragium illorum, quorum officium sufficienter indicant?

V. Infer 2. in vigiliis Patroni, aut Titularis Ecclesiæ, vel Fundatoris Religionis, eorum officiis votivis, inventionis, translationis &c., quæ de iisdem sub ritu semiduplici celebrarentur, esse omittenda eorumdem suffragia, ut cum Rubricistis omnibus tradunt Gavantus *sect.* 5. *cap.* 18. *num.* 14., & Guyetus *lib.* 3. *cap.* 17. *quæst.* 13., & quidem tametsi eorumdem nomina in collectis non exprimerentur.

VI. *In Missa tamen*, subdit Decretum, *non debet dici oratio A cunctis*. Mendum est in textu, & legi debet, *In Missa tamen non debet dici oratio de Spiritu Sancto, sed A cunctis*, ut in Indice Missalis n. 630. sub his terminis Decretum refert Meratus iisdem die, & anno, & in eadem Cappuccinorum editum: *In Vigilia omnium Sanctorum si occurrat dici Missa de festo semiduplici, post orationem vigiliæ tertia oratio erit A cunctis, non vero de Spiritu Sancto*. Oratio *A cunctis* correspondet suffragiis officii, & in Missa de festo semiduplici dici a Rubricis præscribitur, quoties illa in officio locum habent, tempore ab octava Epiphaniæ ad Purificationem dumtaxat excepto, quare videre non est, cur dici non debeat in Missa festi semiduplicis incidentis in vigilia omnium Sanctorum; orationes enim Missæ de festo debent esse, quas festum exposcit, non quas Missa vigiliæ, quæ vacat, & in Missa festi solam habet commemorationem.

DECRETUM VIII. CAP., IN ORDINE CCXCVI.

In commemorationibus communibus, seu suffragiis Sanctorum per annum, dum fit de aliquo Sancto, cujus antiphona habet in fine *Alleluja*, debet hæc recitari cum *Alleluja*, si contineat verba, quibus exprimatur gaudium, victoria, & similia; alioquin *Alleluja* omittatur. S. R. C. 29. Novembris 1738. ex Regestis ejusdem S. R. C.

I. VOX *Alleluja* adeo propria non est paschalis temporis, ut extra illud non etiam dicatur quotidie in principio horarum, habeatur, etiam cum geminatione, in pluribus festis solemnioribus, & nonnullis antiphonis adhuc Communium Sanctorum adjuncta inveniatur. Nunc deciditur, quod si Antiphona, quæ pro suffragiis Sanctorum assumitur, in fine habeat *Alleluja*, cum *Alleluja* recitari debet, si contineat verba, quibus exprimatur gaudium, victoria, & similia; tunc siquidem *Alleluja* quadrat apposite iis, quæ dicta sunt, estque veluti pars completiva ipsius antiphonæ. Quod tamen

limita pro tempore a Septuagesima ad Pascha, quo juxta Rubricas siletur *Alleluja*, ubicumque habeatur. Alioquin, subdit Decretum, *Alleluja* omittatur, videlicet puta si *Alleluja* antiphonæ adjunctum habeantur vel ratione temporis paschalis, intra quod festum recurrit, aut ratione solemnitatis festi, vel alia de causa, quæ pro suffragiis non militat.

II. Hinc v. gr. Ecclesiæ, quæ pro Titulo haberent Epiphaniam, aut Dominicam Ascensionem, cum harum antiphonæ exprimant respective gaudium, triumphum, & victoriam, vox *Alleluja* retinenda foret. Idipsum a fortiori est de Dominica Nativitate, secus de Pentecoste, & Corpore Christi, & de hujus Transfiguratione saltem quoad antiphonam ad Benedictus, quantum enim ad illam ad Magnificat, in qua Discipuli a concepto timore excitantur, ad rem admodum videtur apposita, Inventionis S. Crucis utraque antiphona, utpote in qua triumphus Christi exprimitur, vocem *Alleluja* retinere deberet, sed cum in festo Exaltationis eadem Antiphona ad Benedictus sine ea voce habeatur, eadem vox ratione temporis noscitur invecta; quod & lubet credere de antiphona ad Magnificat. Idem esto judicium de antiphonis SS. Philippi, & Jacobi, & Joannis ante portam latinam, & ideo in omnibus, uti & in antiphona Exaltationis, in qua solemnitatis causa videtur posita, vox *Alleluja* erit silenda. Idipsum præsta in antiphonis Communis Apostolorum, & propriis aliorum Sanctorum universalis Ecclesiæ, uti Deiparæ, Luciæ, Thomæ, Michaelis (nisi forte ad Benedictus) sicuti & in Sanctis particularium locorum, nisi in quibus verba ut supra in Decreto habentur. In dubio liberalior esto in omissione, & ubi pluries ea vox habetur, semel tantum eam dicito, & a versiculis semper remove, nam iteratio, & dicta additio paschalis temporis propria est, vel solemnitatem notat.

R. P. JOANNIS MICHAELIS
CAVALIERI
BERGOMATIS

ORD. EREMIT. SANCTI AUGUSTINI CONGR. OBSERV. LOMB.

SACRÆ THEOLOGIÆ LECTORIS EMERITI

OPERA OMNIA
LITURGICA,
SEU
COMMENTARIA

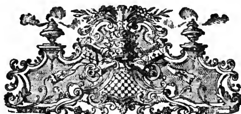
In authentica Sacræ Rituum Congregationis Decreta ad Romanum præsertim Breviarium, Missale, & Rituale quomodolibet attinentia

QUINQUE TOMIS COMPREHENSA.

EDITIO NOVISSIMA

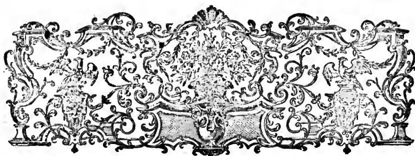
Ab Auctore curis posthumis aucta, & emendata, atque integro Tomo ex manuscriptis ejus schedis nunc primum collecto locupletata.

TOMI SECUNDI
PARS SECUNDA.

BASSANI, MDCCLXXVIII.

SED PROSTANT
VENETIIS APUD REMONDINI.
SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

CAPUT XXXIV.

De Matutino, & partibus ejus.

N vigiliæ nocturnæ, quarum nomine nunc Matutinum venit, sint hora canonica distincta a laudibus, dissident Auctores a quorum aliqui affirmant, inficiantur alii, & sunt, qui media via incedentes, illas a laudibus distinguunt, si attendatur primaria institutio, & antiquus usus, qui vigilias nocturnas separabat a laudibus, & a propria oratione concludebat, secus vero, si communis posterior inspiciatur Ecclesiæ usus, qui laudes cum Matutino jungit, & sub una oratione absolvit. Persicus *de hor. can. cap.* 1. *dub.* 3. *num.* 8. scite rem ita concludit, quod si quæstio instituatur simpliciter, & absolute, abstrahendo ab usu præsenti, & antiquo, & rem inspiciendo per se, & secundum propriam naturam, & institutionem, vigiliæ nocturnæ sunt hora distincta a laudibus, quæ propterea adhuc habent proprium initium, scilicet *Deus in adjutorium*, licet per accidens, quod naturam non immutat, nunc illæ oratione non claudantur. Ad rem apprime facit cap. *Presbyter* 91. ubi enumerantur semper horæ canonicæ diurnæ incipiendo a laudibus ad completorium, & distinguuntur a vigiliis nocturnis. *Qui septenarius sacratus numerus a nobis sic implebitur, si matutinæ* (quo nomine veniunt laudes, quæ circa Matutam, seu Auroram dicebantur) *Primæ, Tertiæ, Sextæ, Nonæ, Vesperæ, Completoriique tempore nostræ servitutis officia persolvamus, quia de his dixit Propheta, septies in die laudem dixi tibi; nam de nocturnis vigiliis idem ipse Propheta ait, media nocte surgebam ad confitendum tibi*; quod & iisdem fere verbis dicitur *cap.* 1. *de celebr. Missar.*

II. Nunc tamen juxta Rubricas tamquam una hora inspiciuntur, unde post nocturnos non dicitur oratio, quæ est finis horarum, & *de precibus* legitur: *In vigiliis preces feriales dicuntur tantum ad Matutinum, & per horas*, ubi per *Matutinum* comprehenduntur etiam laudes, post quas solum dicuntur preces, nisi per *Matutinum* proprio, & antiquo nomine appellatas mavis laudes, licet hæc responsio ceteroquin non quadret admodum, quia eo nomine in Rubricarum sensu nunc magis veniunt vigiliæ nocturnæ, de quibus lubet adjicere, quæ *lib.* 2. *de off. Eccl. cap.* 19. tradit Hugo a S. Victore: *Hoc officium secundum usum Monachorum oratione, sicut cetera, terminatur, in quo primariam servare videntur institutionem. Nostra autem consuetudo humanæ infirmitati parcens, & labori, officio prædicto laudes matutinas continuat, & oratione una duo claudit officia.* Jam vides itaque, quod secundum se sunt duo officia, solumque ex consuetudine in unum fuerunt juncta ad parcendum humanæ infirmitati, & labori.

III. Quod officium, quia noctu recitabatur, *nocturnum* dicebatur, & quia populis dormientibus, qui officium recitabant, vigilias censebantur agere, seu magis, quia per diversas noctis vigilias dicebatur, *nocturna vigilia* quoque reperitur dictum. *Vigiliarum* nomen Defunctorum officio ad hanc diem reliquum est, & *nocturni* appellatio cuilibet officio trium lectionum adaptatur adhuc, quinimmo & novem lectionum, quatenus in tres *nocturnos* distinguitur, communiori vocabulo nunc *matutinum* dicitur, quod cum laudibus conjunctum sit, & cum laudibus continuetur, quæ *mane* recitari, & *matutinum*, seu *matutinæ laudes* dici solebant; hinc *de ritib. Monac. lib.* 1. *cap.* 3. Martene: *Matutinum S. Benedictus, aliique Scriptores antiqui vocabant illud officium, quod illucescente Aurora dicebatur, & a nobis laudes appellatur a voce Matuta, idest Aurora, eo quod Ad Auroram decantaretur.* Nunc nos de matutino, ejusque partibus agere sumimus, non ut laudes, de quibus in sequenti capite, etiam comprehendit, sed ut has excludit, & *de Matutino* adhuc capit inscripsimus juxta communiorem appellationem, quam nunc sibi vindicat.

DECRETUM I. CAP. IN ORDINE CCXXVII.

Ubi adest consuetudo recitandi matutinum media nocte, a Clero Seculari potest dimitti, & mutari, ut recitetur albescente die ex juxta causa. S. R. C. 21. Julii 1607. *in Oscen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 28.

I. Dies interdum sumitur pro die naturali, interdum pro artificiali. Dies naturalis est ille, qui integra Solis circulatione perficitur, & continet 24. horas æquales, quarum aliquæ sunt nocturnæ, diurnæ alteræ. Dies artificialis incipit ab ortu Solis, & terminatur in occasu, & continet 12. horas inæquales, totidem etiam inæquales horas continet nox artificialis, quæ incipit ab occasu, & desinit in ortu Solis. Cujus inæqualitatis ratio est, quia cum dies artificialis in 12. horas sit a veteribus distributus, & in totidem etiam nox artificialis, pernecesse est, ut in æstate horæ diurnæ sint longiores nocturnis, & e contra in hyeme nocturnæ diurnis. Harum horarum non semel mentio est in sacris litteris, unde *Joan.* 11. dixit Jesus: *Nonne duodecim sunt horæ diei?* Dies naturalis itaque complectitur noctem cum die artificiali, quare Genesis 1. *Factumque est vespere, & mane dies unus*, & dies artificialis est quasi dimidia pars diei naturalis, cujus pars altera est nox artificialis.

II. Duodecim horæ noctis artificialis olim dividi solebant in quatuor partes æquales inter se, inæquales vero in se, idest longiores, vel breviores juxta noctium longitudinem, vel brevitatem, quarum quælibet tribus constabat horis, & omnes *vigiliæ* dicebantur; hinc Hieronymus epist. 139. ad Cyprianum: *Nox in quatuor vigilias dividitur, quæ singulæ trium horarum spatio supputantur.* Prima vigilia incipiebat ab occasu solis, & terminabatur in horam tertiam, & dicebatur *conticinium*. Secunda ab hora tertia protendebatur ad sextam, & appellabatur *intempestum*. Tertia, quæ in mediam noctem incidebat, & dicebatur *gallicinium*, incipiebat in hora sexta, & desinebat in nona. Quarta ab hora nona extendebatur ad duodecimam, seu usque ad ortum solis, & nuncupabatur *vigilia matutina*, seu *antelucanum*. Quarum vigiliarum habetur mentio *Tren.* 2. *Judic.* 7., *Exo.* 14., *Lucæ* 2. & 12., *Matth.*, & *Marchi* 6. & 13.

III. Vigilias has a primitiva Ecclesia servatas fuisse in recitandis nocturnis, & matutinis laudibus in Dominicis, & aliis festis, ita ut prima vigilia primum recitaretur nocturnum, secunda secundum, tertia tertium, & quarta laudes, plerique ex antiquis referunt Scriptoribus, unde Hugo a S. Victore lib. 2. de off. Eccl. cap. 9. *Psalmi, & lectiones, & responsoria diebus festis, sub tribus distinctionibus cantantur, quartam faciunt laudes matutinæ, tres priores nocturni, sive vigiliæ more Romano nuncupantur, siquidem nox in quatuor vigilias antiquo more dividitur*: & D. Thomas lect. 6. in 1. Corinth. 14. *Antiquitus dicebantur nocturna divisim secundum tres vigilias noctis, nunc autem dicuntur simul.* Diximus *in Dominicis, & aliis festis*, quia in feriis, & quando unum nocturnum duntaxat dicitur, non habebat locum dicta partitio, sed totum continue dicebatur initio tertiæ vigiliæ, idest in medio noctis, laudes vero adhuc ut supra disjunctæ recitabantur. Quoniam autem tunc festa, & officia 9. lectionum erant admodum infrequentia, tolerabile fiebat earumdem vigiliarum onus; at postquam noctu ter, atque etiam semel surgere cessatum est, officia plurima 9. lectionum invecta fuere, & nullo negotio tres nocturni plerique festis attributi.

IV. Qui nocturni, præsertim apud Monacos, tria diversa noctis constituebant officia, & diversis horis, licet circa horas non ubique eadem servaretur disciplina, diversis noctis vigiliis respondentibus dicebantur, reservatis laudibus ad quartam noctis vigiliam oriente Lucifero, seu sub solis ortum, a quo &

Matu-

Matutinarum Laudum traxere nomen, quinimmo ut distinctis his vigiliis dicerentur, institutos fuisse, sententia est Amalarii *lib. 4. cap. 9.* Qui mos servatus etiam extitit a Clericis Cathedralium Ecclesiarum, qui Monachorum instar vivebant; at tepescente pietate nimis arduum visum fuit toties per noctem cubitum concedere, atque ad psallendum surgere, hinc in quibusdam Ecclesiis tot choros, quot erant nocturni institui primitus cœptum fuit, ut per vices singulis his officiis interessent, *so mutantibus Clericis*, ait Scriptor vitæ S. Germani Parisiensis de hujus Ecclesiæ Clericis, ad laudes autem communiter surgebant omnes. Postea factum est, ut nocturni non separatim, ut ante, sed continenter una cum laudibus decantarentur, & ex omnibus una solum vigilia texeretur, & ad id muneris potissimum delecta fuit media nox juxta illud Prophetæ: *Media nocte surgebam ad confitendum tibi*. Hinc teste Vincentio Bellovacensi S. Edmundus *media nocte Matutinas in Ecclesia S. Mederici audiebat*, & de S. Ludovico scribit Nangius, quod *in consuetudinem duxit circa mediam noctem surgere ad Matutinas a Cappellanis suis, & Clericis in Cappella decantandas*. Quem morem docet Suarez *to. 2. de Relig. lib. 4. de hor. can. cap. 15. n. 3.* servari adhuc in Cathedralibus Segobiensi, & Canchensi in Hispania, & Parisiensi in Gallia, quinimmo in hac cum aliquamdiu bello Anglico sæviente intermissus fuisset, Senatus decreto anno 1359. restitutus fuit ad tradita per Grancolam *lib. 1. cap. 23.* Ceterum scite monet Thomas Vualdensis *to. 3. de Sacramentalib. tit. 3. de hor. can. 24. n. 4.*, quod divina Providentia factum est, ut laudes divinæ, si non ab iisdem, saltem a diversis in singulis nocturnis vigiliis celebrentur, ut vestigium quoddam antiquæ consuetudinis permaneret, unde aliqua Monasteria illas recitant in prima vigilia, alia in secunda, aliqua in tertia, & totus fere sæcularis Clerus in quarta.

V. Consuetudo, quæ apud sæcularem Clerum alicubi vix erat residua, media nocte surgendi ad matutinum pluribus de causis visa est incommoda, hinc modo statuitur posse dimitti, & mutari, ut recitetur albescente die, seu ultima noctis vigilia, quæ ab hora nona usque ad ortum solis protenditur. Ubi nocturnorum cum laudibus junctio peracta fuit, nocturnis accessit *Matutini* nomen, & ad nocturnorum tempus laudes ipsæ trahi potuerunt, quidni igitur eadem de causa etiam nocturni ad laudum tempus? Quod tempus cum ad solis ortum expiret, officium, quod tunc dicitur, *nocturni* non deperdit nomen, eidemque *Matutini* illud quadrat admodum, cum de *mane* recitetur. Accedit adhuc, quod extra Matutini tempus probabiliter non censetur positum, medium namque noctis, cui addictum est, non stricte, & scrupolose, seu pro illo puncto, quod dividit noctem in duas partes æquales, sed largo modo, prout significat totum tempus, quod post dimidiam noctem inchoatur, & usque ad Auroram, seu ortum solis protenditur, accipiendum esse, ex Regula S. Benedicti *cap. 7.*, & ex D. Thoma *3. part. qu. 51. art. 4. ad 2.* eruunt Doctores plurimi, & ad rem apptime facit, quod in pluribus hymnis, qui ad laudes decantantur, mentio fit auroræ.

VI. Arbitrarer ergo itaque, quod nunc canonicum Matutini tempus incipiat in occasu, & in ortu solis desinat, ita tamen ut sub ortum solis sit absolutum, unde S. Carolus Borromæus conc. provinc. 1. par. 2. *Matutinum vel media nocte, vel saltem eo tempore instituatur, ut sub ortum solis absolutum sit*, loquitur de sæculari clero, quem itidem dumtaxat præsens sanctio nominat, quia Regularem propriis regulis, legibus, laudabilibusque consuetudinibus deferendum esse putarunt, instar Stephani Poncherii Episcopi Parisiensis, qui anno 1503. solum iis, qui de nullo Regulari Ordine essent, indulsit loco mediæ noctis nocturnale officium quatuor, aut quinque horis serius posse persolvere. Cathedrales, & Collegiatæ Ecclesiæ de mane nunc regulariter Matutinum recitant, sed fortasse ultra Decreti tramites, cum non *albescente die*, sed orto jam sole ejusdem recitationi pleræque incumbant. *Ideo Canonici*, ait Ivo Camutensis Epist. 693., *appellati estis, quod canonicas leges vos vella observare ceteris arctius devovistis*; quare nec ambigo, quod statuto, vel indulto tempori magis adhærere deberent, nec tempus præripere horæ Primæ recitandæ, nisi justis de causis, ob quas & Decretum Matutini tempus ut supra immutat, Episcopus aliquando dispensandum esse judicaverit. Inter has autem causas Braschus *prompt. synod. cap. 86. num. 18.* recenset hyemis rigorem, aeris intemperiem, aliasque honestas rationes, quæ prudentis viri judicio sufficere videantur, licet scite moneat, hac in re nonnisi caute admodum procedere oportere; haud enim dubito, quod ad hanc dispensationem gravior exposcatur causa, quoniam ad trahendum Matutinum ad laudum tempus vel illa sola uberior dignoscitur, quod nunc Canonicorum clerus per diversas civitatis domos reperitur distributus.

VII. Quibus justis intervenientibus causis dispensare etiam posse Episcopum ad tempus, idem censet Auctor, ut in choralibus Ecclesiis sero præcedenti matutinum post vesperas, & completorium recitetur. Quoniam vero Concilium generale Viennense *in Clem. 1. de celebr. missar.* Prælatis præcipit, ut summa diligentia curent, quod *omni negligentia, ac incuria relegata, in Cathedralibus, Regularibus, & Collegiatis Ecclesiis horis debitis psalatur*, ideo ægre vix concedunt aliqui ab Episcopo semel, vel iterum prædictam posse dispensationem ferri; quod & approbat timoratorum praxis pro dispensatione confugiendi ad Sedem Apostolicam, quæ licet ut plurimum id muneru committat Episcoporum arbitrio, ut *in Mutin. 1644.*, *Bononien. 1691.*, & *Papien. 1726.* apud Benedictum XIV. *tom. 5. notif. 19. §. 4. & 14.*, hoc tamen ipso designat Episcopo ex se minime competere. Hinc & in Concil. Provinc. 2. Mediol. par. 2. *Matutinum vesperi non dicatur, exceptis tamen diebus octavæ festi solemnis D. N. J. C.* (scilicet Corporis Christi) *ceterisque diebus, quibus, ex Romanæ Ecclesiæ instituto est permissum*, nempe triduo ante Pascha. Quæ tamen, & adhuc complurium sententia chorales Ecclesias non debitis horis psallentes gravis culpæ damnantium, minime cohibere potuerunt, quin privatæ recitationis in vesperi usus ad publicam etiam arbitrarie, & ad propriis unice commodis indulgendum traduceretur. Quo autem jure id sibi possit esse licitum, ipsæ videant.

VIII. Post Vesperas, & completorium Matutinum diei sequentis privatim recitari posse, sententia est D. Thomæ *quodl. 5. q. 13. art. 28.* quæ nunc nullum dubium patitur, & solummodo digladiantur admodum Auctores circa horam, & in varia finduntur placita, quorum aliqua rem valde restringunt, alia ultra æquum ampliant; hinc nos media via incedentes, adnotamus, quod Sacra Congregatio 12. Nov. 1644. Mutinensis Episcopi arbitrio committens dispensationem nonnullarum Ecclesiarum super hujusmodi recitationem, hanc apposuit clausulam, *dummodo lapsa sit hora tertia post meridiem*; hoc autem intelligi debet juxta priscam Ecclesiæ disciplinam dies anni quoslibet in 12. horas secernentis, de qua superius mentionem egimus, quare universim verum non est, quod elapsis tribus horis post meridiem juxta modernum computandi modum, matutinum dici queat; hoc enim in hyeme procedit, & adhuc citior anticipatio fieri valet, secus in æstate, in qua serius necesse est absolvi. Congregatio intendit regulam generalem edere, quæ tempori omni adaptari valeat, ejusdemque dispositio juxta subjectam materiam, seu regulam computandi horas divini officii, quæ adhuc est antiqua, licet in aliquibus sit relaxata, absque dubio debet intelligi; quare hora tertia ad effectum matutini pridie licite recitandi, non censetur elapsa, nisi postquam elapsæ sunt tres ex quatuor diei partibus, sive in hyeme, sive in æstate, vel quod in idem coincidit, & rem clarius explicat, nisi postquam elapsum est medium temporis, quod est meridiem inter & occasum solis. Hæc agendi ratio aperte approbatur a Kalendario Urbis Romæ, a Directoriis particularium Ecclesiarum, & a communi Theologorum sententia, ac quamvis propter rationes inferius referendas nunc in Quadragesima ante prandium, & aliis temporibus ante canonicum tempus anticipentur vesperæ, adhuc matutinum anticipari non valet ultra præfatam horam tertiam, quæ est tempus, ad quod usque dumtaxat juxta priscam Ecclesiæ disciplinam vesperæ anticipari poterant, quodque, cum in eo per potiorem partem, & per ultimam sui horam incipiat declinare dies, solum ad sequentem diem spectare jure censeri potest. Par nec est ratio de vesperis ipsis, in quibus licet agatur etiam de officio sequentis diei, ipsæ tamen reipsa sunt onus diei currentis, adeoque ultra prædictam horam tertiam justas ob causas potuerunt anticipari. Quæ licet ita sint de matutino sequentis diei, secus tamen est de horis reliquis, quibus cum non suffragetur consuetudo, quæ est optima legum interpres, utile earum tempus ad præcepti adimplementum instar aliorum Ecclesiasticorum præceptorum non incipit, nisi ad mediam noctem. Quocumque autem tempore ut matutini anticipatio ut supra licite fiat, exposcunt Auctores causam justam, quæ saltem inducat commoditatem ad pias, utiles, & honestas actiones matutini tempore peragendas, ut edocendi, vel addiscendi litteras &c.

IX. Num tam in publica, quam in privata recitatione possint laudes a matutino, & nocturni inter sese separari, lubet perquirere. Equidem quoad laudum separationem privatam nec ambigimus, ut siquidem, dicebamus, tametsi modo conjunctim recitentur cum nocturnis, adhuc sunt horæ distinctæ, separatim diei institutæ, & separatim olim dicebantur, cujus separationis vestigium etiamnunc apparet in nocte Natalis Domini, & ex proprio initio *Deus in adjutorium*, quod servant; & si cum matutino junctæ venere, ad indulgentiam factum hoc extitit, & causa levandi onus, & incommodum cleri, quam ad rem recoli poterunt, quæ ex Hugone a S. Victore superius transcripsimus. Navarrus *cap. 3. de orat. dict. 17. & 19.* consultius adhuc esse asserit, recitare matutinum usque ad laudes prima parte noctis, & cum primum surgitur e lecto, Laudes, & Primam, & de seipso fatetur; *Frequenter soleo ipse dicere nocturnos tantum sero, hora eis fere propria, circa mediam noctem, & laudes hora etiam illis fere propria sua, circa Auroram*. Quoad publicam vero psalmodiam facit admodum exemplum separationis, quæ fit in nocte Natalis, quare itidem separari posse dicimus; dummodo hoc fiat, ut magis proprio dicantur tempore, vel majoris devotionis studio, aut animo inducendi laudabilem priscam consuetudinem. Quæ conditiones si adsint, tam in publica, quam privata recitatione etiam nocturnos sejungi posse sentimus, quinimmo de privata adhuc qualibet interveniente rationabili causa, vel justa, licet levi, occasione, ut communior tenet opinio; etsi enim hi non sint horæ distinctæ, sed unam, & eamdem efforment, adhuc separatim dicebantur, & separatim sunt diei instituti, & solum ad indulgentiam ut supra conjuncti fuere. Quænam autem mora inter unum nocturnum, & alterum interponi queat, spatium trium horarum, tanquam mora antiquæ consuetudini proportionata, communiter assignatur, tu tamen extende, quamdiu durat causa, ob quam mora fuit interposita, & in hac re scrupolose nequaquam procedito.

X. Cum matutinum separatur a laudibus, post *Te Deum* addi debet collecta, ut fit in Natalis nocte, & post collectam oratio

tio Dominicalis, ut fit in aliis horis, nec opus est adjungere Antiphonam finalem B. Mariæ, quæ in fine laudum juxta Rubricas dici præscribitur. Quoniam vero tunc laudes tamquam hora distincta a matutino dicuntur, iisdem præmitti debebit oratio Dominicalis, & salutatio angelica, habetque locum Rubrica illa: *Ante omnes horas, præterquam ad Completorium, dicitur secreto Pater noster, Ave Maria.* Quibus non officit exemplum noctis Natalis, in qua cum statim post matutinum sequatur Missa, propterea in illius fine non subditur versus *Fidelium animæ*, nec oratio dominicalis, & cum laudes uniantur cum Missa, & quodammodo etiam cum matutino, propterea laudibus non præmittitur oratio dominicalis, nec salutatio angelica, ut advertit Gavantus *sect. 4. cap. 2. n. 4.*, & Navarrus *cap. 3. de orat. num. 64.* Quoniam vero nocturni non censentur tres horæ, sed semper tamquam una hora sunt habiti, necesse non erit, quando separatim dicuntur, nocturnum collecta, & oratione dominicali concludi, & in principio alterius *Pater*, & *Ave* recitari; quia tamen ut tres horæ distinctæ recitantur, apposite admodum præstabuntur ea omnia, quæ præstanda tradidimus, dum laudes a nocturnis separantur.

XI. Durandus *lib. 5. cap. 3. n. 3.*, & Belethus *in explic. div. off. cap. 20. & 26.*, dum scribunt, quod in primitiva Ecclesia, priusquam lucesceret, apparente aurora, pulsatis campanis cantabant *Te Deum*, & matutinas laudes, innuere videntur ad laudes spectare præfatum hymnum, & consequenter dicendum esse ante laudes, non post matutinum, quando hæ horæ separatim recitantur. Verum quidquid sit de usu antiquo, quem post eumdem hymnum collectam recitasse, ut nunc fit in nocte Natalis, docet Grancolas *lib. 1. cap. 33.*, dubium modo esse non potest, quod præfatus hymnus pars matutini est, non laudum; tum quia *Deus in adjutorium*, quod initium horarum est, non dicitur, nisi absoluto eo hymno; tum quia post hunc dumtaxat Breviarium signat *Ad laudes*; tum quia sic servatur in nocte Natalis; tum denique quia *Te Deum* subrogatus est loco ultimi responsorii, quod propterea non dicitur in fine ultimæ lectionis, dum dicitur *Te Deum*, quare ut ultimum responsorium ad matutinum spectat, ita hymnus *Te Deum* spectare censendus est. Antiquus autem ille mos servatus fuit apud quosdam Monachos, qui adhuc ultra *Te Deum* ad ultimam lectionem responsorium addunt.

DECRETUM II. CAP., IN ORDINE CCXCVIII.

Nomine Episcopi Ruremundæ quæsitum fuit a S. R. C. declarari, an Invitatorium *Hodie si vocem Domini audiveritis, nolite obdurare corda vestra*, tempore Passionis in Quadragesima debeat cantari, sicut alia Invitatoria extra tempus Passionis, scilicet sexies integre, & ter imperfecte, hoc modo post versum *Quadraginta annis proximus fui &c. Hodie si vocem Domini audiveritis, nolite obdurare corda vestra*, & omisso *Gloria Patri &c.*, *Nolite obdurare corda vestra*, & iterum repetatur integre *Hodie si vocem Domini audiveritis, nolite obdurare &c.*? Et S. R. C. respondit, omissis *Gloria Patri &c.* & *Nolite obdurare corda vestra*, repeti debere integre Invitatorium *Hodie si vocem Domini &c.* Ita S. R. C. 4. Julii 1683. *in Ruremunden.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 143.

I. INvitatorium sexies dicitur integre in ordinario officio & ter imperfecte, idest pro medietate ejusdem; hinc cum Passionis tempore omittatur *Gloria Patri*, factum est dubium, num nihilominus pro medietate dici deberet Invitatorium, ut fit aliis temporibus post eumdem versum *Gloria Patri*? Congregatio respondit una cum *Gloria Patri* omittendam itidem esse medietatem responsorii, quæ post ipsum dicenda foret, & solum integre in fine repeti debere invitatorium. Decisio consonat Rubricæ, quæ in Dominica Passionis habet: *In fine hujus Psalmi non dicitur* Gloria Patri *hoc tempore Passionis, sed repetitur invitatorium, ut alias, in fine.* Si itaque *repetitur invitatorium, ut alias, in fine*, omisso *Gloria Patri* omitti etiam debet pars invitatorii, quæ aliis temporibus post ipsum dicitur, & solum integre repeti responsorium *in fine*, ut fit extra passionis tempus. Et quidem cum ea invitatorii pars sit accessoria ad prædictum versiculum, & sit pars eidem correspondens, & ad intercalandum dumtaxat apposita, utique omisso versiculo, & ipsa omitti debet. Cum Antiphona dicitur, ut in casu præsenti, ante psalmum, & repetitur post singulos psalmi versiculos, cantus *intercalaris* appellatur, plurimum commendatus reperitur, & præcipue a Concilio Aquisgranensi, & in usu est ab antiquis usque temporibus, quare refert Sozomenus *lib. 5. cap. 20.*, quod cum occasione translationis Reliquiarum S. Babylæ Antiochiæ decantaretur psalmus 96., populus ad singulos versiculos repetebat: *Confundantur omnes, qui adorant sculptilia, & qui gloriantur in simulacris suis.* Et S. Athanasius *Apol. de fuga*, quod cum a Diacono psalmum 135. cantari curasset, populus post singulos versiculos respondebat: *Quoniam in æternum misericordia ejus.*

II. A Monachis vero invitatorium trahit originem, qui hoc signo mane excitabantur, & ut expergefierent, cantabantur hæc verba, *Venite adoremus Dominum*, inde invitatorii occasione psalmus *Venite*, qui est quædam invitatio ad laudandum Deum, additus fuit, ex quo desumptus erat versiculus, *Venite adoremus.* Romæ olim nullum erat invitatorium, & quando receptum fuit, dicebatur his tantum diebus, quibus populus ad officium convenire consueverat; hinc testatur Amalarius *supplem. cap. 4.*, quod ætate sua invitatorium Dominicæ dumtaxat officio, non feriali præfixum erat, quia populus plerumque diebus, quibus opus servile exercetur, officio non intererat, nec ad illud invitabatur; Clerici vero, & Monachi, qui ex lege sui status ad officium tenebantur, ad hoc recitandum invitatorio opus non habebant, Ecclesia vero psalmum *Venite* recitat ad matutini initium juxta vetus Psalterium Romanum, quod quibusdam in locis a Vulgata differt, & in die Epiphaniæ ad tertium nocturnum juxta Vulgatam illud legit.

DECRETUM III. CAPITIS, IN ORDINE CCXCIX.

Quando festum S. Raphaelis celebratur Dominica 3. post Pascha, Antiphona primi nocturni erit *Multa magnalia*, & in secundo nocturno *Archangele Raphael*; in tertio autem *Angelus Archangelus &c.* S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 292.

I. UBi aliis temporibus cuilibet psalmo ad nocturnos sua præmittitur Antiphona, paschali tempore psalmi cujuslibet nocturni sub una Antiphona dicuntur; hinc Decretum notat Antiphonas, quæ in quolibet nocturno dici debent in festo S. Raphaelis, dum tempore paschali recolitur, videlicet in Dominica 3. post Pascha, cui pluribus in locis manet addictum, cum tamen alibi extra tempus paschale, & præcipue die 24. Octobris recolatur. Officium, de quo dispositio procedit, non est illud, quod ad usum Romani Cleri in Breviariis pro loci indultariis die 24. Octobris habetur, cum assignatas saltem omnes, non teneat antiphonas; quare nos, qui universali commodo consulimus, digredimur quærere, quænam ex antiphonis in usum esse debeant, quando festum habens ad omnes psalmos antiphonas, celebratur paschali tempore, aut ad hoc transfertur. Et certum est, quod si antiphonæ omnes sint de communi, prima cujuslibet nocturni in usum erit, dicente Rubrica in communi Martyrum temporis paschalis posita: *& tres psalmi dicuntur in quolibet nocturno sub prima antiphona illius nocturni.* At quid, si antiphonæ omnes sint propriæ? Prima similiter assumetur, nec Clerus cogendus est, ut seligat, quæ proprior est, & officio adaptatior, quod ut dignosceret, quandoque ad angustias usque redigeretur. Quod si promiscue habeantur & propriæ, & de communi, prima propria, quæ in quolibet nocturno occurrit, deserviet, & quatenus in aliquo nocturno nulla propria habeatur, plures in alio, quæ sunt propriæ, per anticipationem, aut postpositionem per nocturnos distribuantur, omissis iis de communi, ut in similibus dicemus infra in Decr. 25. Quoniam vero ex antiphonis propriis aliæ sunt, quæ *mixtæ* dicuntur, & sunt, quæ ex psalmis depromptæ, paucis verbis additis, vel mutatis, aut transpositis, ad rem mysterii, seu Sancti traducuntur, qualis est antiphona 3. laudum S. Stephani *Adhæsit anima mea post te*, si in officio, quod tempore paschali celebratur, aliquæ erunt hujusce rationis, omissis iis de communi, recitentur quidem, sed hæc ratio habeatur, ut sub iisdem recitetur psalmus, ex quo sunt desumptæ, & ad alium nocturnum non traducantur, ad quem magis traduci poterunt aliæ, si quæ sunt propriæ, & non mixtæ. In defectu autem propriarum etiam istæ, ut adaptatæ traduci poterunt, exemplo ducto ab octava S. Stephani, in qua ad vesperas sub præfata antiphona dicitur psalmus *Beatus vir.*

II. Juxta præscriptum Rubricæ 21. n. 7., quoties *antiphona incipit sicut psalmus, post antiphonam non repetitur initium psalmi, sed continuatur, quod sequitur in psalmo, ab eo loco, ubi secundum ritum diei desinit antiphona?* Id limita, si antiphona a psalmo discontinuetur per *Alleluja*, ut in postrema recognitione Breviarii notatum est in officio Dedicationis pro psalmo *Qui habitat.* A fortiori idipsum erit, si antiphonæ addatur, vel intermisceatur aliquod, quod in psalmo non sit, ut sæpe evenit in antiphonis *mixtis*; quod tamen dumtaxat procedit, quoties officium duplex est, & integra recitatur antiphona, poniturque consequenter discontinuatio, aut variatio, unde infra octavam Dedicationis, in qua solum inchoatur antiphona, etiam paschali tempore psalmus *Qui habitat*, continuabitur ab eo loco, ubi desinit antiphona, quia per *Alleluja* discontinuatio non fuit posita. Abusus autem est nonnullarum Ecclesiarum in quibus quoties initium antiphonæ convenit cum psalmo, nec cantantur antiphonæ, non fit distributio antiphonæ, sed immediate ab eo, ad quem spectat, psalmus inchoatur; diserte enim allegata Rubrica edicit, quod dici debet antiphona, & quod psalmus incipiendus est, ubi desinit antiphona. Monet Gavantus *sect. 5. cap. 7. num. 12.*, quod per unam syllabam nunquam enuntiari debet antiphona, puta per *In*, & quod in hoc casu ad minus addi debet sequens dictio, quare si dictio, quæ additur, non habeatur in initio psalmi, psalmus a principio incipi debet, tametsi antiphona inciperet per *In*, ut in feria secunda, cujus psalmus quintus incipit *In te Domine*, & antiphona *In tua justitia.* Quoties antiphona incipit per verbum plus una ex vocalibus constans, liberum sit per illud solum Antiphonam enuntiare, cum in feriali officio plurima hujusce rationis non desint exempla in Breviario Romano, sed non minus in libertate sit positum, ulteriora adjicere verba, dummodo absurde non proferatur oratio, ut *Beatus qui*; & in hoc casu si in Antiphona quid dicatur, quod non sit in psalmo, psalmus ab initio incipiendus est, sin autem, continuetur a loco ubi desinit antiphona, etsi in Antiphona, quæ sequuntur, sed non fuerunt enuntiata, diversa sint ab iis, quæ in psalmo habentur.

DE-

DECRETUM IV. CAPITIS, IN ORDINE CCC.

Quando festum SS. Philippi, & Jacobi celebratur extra tempus paschale, omitti debent omnia *Alleluja*; Asterisci vero non tolluntur. S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 293.

I. AMen, & Alleluja, ait D. Isidorus lib. 6. exp. 19. *sacrosancta sunt, ut etiam Joannes referat audivisse cælestes exercitus dicentium Amen, & Alleluja, ac per hoc sic in terris oportet utraque dici, sicut in cælo resonant.* Equidem erga utrumque ex dictia nominibus tanta veneratio semper stetit Ecclesiæ, ut nulla facta interpretatione, aut in aliud idioma versione, eadem semper in precibus usitaverit: *Amen* hebræa vox est, quæ *ita est*, val *ita sit* significat, estque comprobatio eorom, quæ dicta sunt, atque ut expleantur, desiderium. In publicis precibus Populus Hebræorum respondebat *Amen*, unde Deut. 27. *Respondebit omnis populus, & dicet amen;* quibus verbis probabat, & rata, & firma habebat, quæ a Sacerdote dicebantur. Paulus omnes fere epistolas suas claudit voce *Amen*, qua optabat, ut gratia Dei cum illis esset, ad quos scribebat. Judæorum morem Christiani imitati sunt, quare Paulus 1. *Cor.* 4. testatur, populum *Amen* respondisse gratiarum actioni, & S. Augustinus hortatur, *ut Antistites distincte orent, quatenus populus ad id, quod intelligat, dicat amen*; ad publicarum enim precum finem mos respondendi *Amen* adeo custodiebatur, ut in majoribus Ecclesiis, ubi populus vocem ejus, qui preces pronuntiabat, percipere non poterat, sudariolo signum dabatur longius distitis, ut vocem extollerent, atque *Amen* responderent; hinc Hieronymus *lib.* 2. *in epist. ad Gal.* describens clamorem, qui Romæ fiebat ad precum finem, cum *Amen* respondebatur, tonitruo similem fuisse asserit: *In similitudinem cælestis tonitrui amen reboat.* S. Benedictus *in Reg. c.* 11. jubet, *ut lectione Evangelii perlecta omnes respondeant Amen; quia debent ad verba Dei attendere, & ea per Amen asserere vera esse*, ait Bohetius in *Comm. ad hanc Reg.*, hinc non desunt, qui post Evangelium magis *Amen* dici probant, quam *Deo gratias*. Cum itaque respondetur *Amen* iis, quæ de fide credimus, *ita est* significat, & per illud probantur, & vera esse asseruntur, quæ dicta sunt; cum vero adhibetur in fine precum, vel collectarum, *ita sit* designat, & notat desiderium nostrum, ut expleantur, quæ in iisdem precibus dicta sunt.

II. *Alleluja* vox hebræa itidem est, composita ex dictione *Hallelu*, quod idem est, ac *laudate Dominum, vocem extollite cum lætitia*, & ex dictione *Jad*, quod est unum ex nominibus Dei. Ceterum *Alleluja* apud Hebræos majorem longe vim habet, quam Latine voces *Laudate Deum*, quæ hortantur tantum ad laudandum Deum, ubi *Alleluja* interjectio magis est, vivos sensus exprimens cordis, ita ut lætitiam, quam quis sentit, comprimere non valens, foras erumpit, atque in laudis, & gaudii voces effunditur, & furore quodam veluti percitus, ad Deum laudandum invitat. Tradit S. Gregorius *lib.* 7. *ep.* 64. Damasum Papam auctore Hieronymo ad imitationem Ecclesiæ Hierosolymitanæ in officium invexisse *Alleluja*, sed intellige de diebus post paschale tempus, & per anni curriculum, nam prædictæ vocis usus paschali tempore antiquior est in Ecclesia Romana, ut monet Bona *de div. psal. cap.* 16. §. 7. A Septuagesima ad Pascha, quia tempus tristitiæ est, & luctus abstinet Ecclesia a voce *Alleluja*, & hujus vice in Antiphonis, ubi habetur, nihil additur, in principio autem horarum mutatur in *Laus tibi Domine, Rex æternæ gloriæ* ex Decreto Alexandri II., ait Honorius Augustodunensis *lib.* 4. *cap.* 17. Olim dimittebatur *Alleluja* in ultima Antiphona vesperarum Sabbati, quia officium Dominicæ non incipit, nisi a Capitulo, alibi ad Nonam, alibi in sequenti Dominica Septuagesimæ, alibi in depositione ejusdem vox *Alleluja* usque ad nauseam repetebatur, & alibi insulsi prorsus, & ridiculi tenebantur modi, ut refert Guyetus *lib.* 4. *cap.* 18. *qu.* 16., nunc vero dimittitur ad vesperas Sabbati, bis en geminato ad *Benedicamus Domino*, inquit *lib.* 6. *cap.* 33. *num.* 18. Durandus, *ut ejusdem geminatio ad finem præcedentis temporis referatur, & ejus depositio luctui sequentis temporis assignetur.*

III. Ubi voce *Alleluja* extra paschale tempus parce utitur Ecclesia, liberaliter admodum paschali tempore ob lætitiam Resurrectionis Dominicæ, nempe in Antiphonis, responsoriis lectionum, & horarum, & versiculis. Versiculis tamen, qui formam precum referunt, veluti ad preces Primæ, & Completorii, *Alleluja* non adjicitur, quia preces necessitatem, & gemitum significant, quod gaudio non convenit; neque versibus, qui post responsoria lectionem dicuntur, inquit Gavantus *sect.* 5. *cap.* 13. *n.* 10., quia in versu non finitur responsorium, sed in ea parte, quæ a choro repetitur, cui tamquam termino convenit augmentum lætitiæ. Hæc ratio nobis non arridet admodum, quoniam inter responsoria ipsa interjectum non semel videmus *Alleluja*, quare approbamus magis, quod habet Radulphus *prop.* 12., nempe id esse de Romana consuetudine, quam uberi suffultam ratione credere malumus, quam eam perscrutari. Cum itaque in officio SS. Philippi, & Jacobi *Alleluja* plura habeantur ratione paschalis temporis, in quo recurrit, si extra paschale tempus transferatur, omitti omnia illa debebunt, & ejusdem celebratio conformari tempori, in quo agitur. Dum tamen audis *omnia Alleluja* esse omittenda, id universim ne intelligas, sed tantum de his omnibus, quæ competunt ratione paschalis temporis, quare in initio horarum, uti & in Antiphonis, quæ non sunt propriæ, & in casu desumendæ sunt ex communi Apostolorum extra tempus paschale, ubi habetur, dicenda, & retinenda erit vox *Alleluja*.

IV. *Asteriscus* a verbo *Aster* derivat, & stellulam denotat, quæ interpungitur pro signo in codicibus ad significandum, quod ibi aliquid omissum, vel depravatum est, aut deficit aliquid traductionis, seu explicationis, vel quod alibi eadem de re agitur, atque in margine textus signatur. In divino officio Asterisci hic usus non est, sed notat pausam, seu moram aliqualem, quæ fieri debet, ut in versiculis psalmorum, quorum quilibet Asteriscum interjectum habet. Ejusdem usus est ulterius in responsoriis lectionum, & brevibus horarum, & in invitatorio, sed in his ultra pausam signat partem, quæ repeti debet. Vide etiam in aliquibus usibus Antiphonas, præsertim longiores, Asteriscis notatas, ut chorus uniformiter pauset, & unisonus sit in iisdem recitandis.

V. *Asterisci vero non tolluntur*, ait Decretum, & quoad eos psalmorum dubium non est, cum psalmorum versiculi semper eodem modo, & sine additione *Alleluja* dicantur. Asteriscis responsoriorum horarum aptari posset dispositio, sed cum omnia sint de communi, ac consequenter in communia Apostolorum extra tempus paschale commutanda, quæ propriis gaudent Asteriscis, de iisdem Sanctio esse non potest, quinimmo nec quando dicta responsoria forent propria, quoniam licet retinenda forent, adhuc cum Asterisci ponantur immediate ante *Alleluja*, & omittenda sint omnia *Alleluja*, post Asteriscum non esset pars aliqua, quæ dici posset, & repeti. De Invitatorio procedit Sanctio, quoniam tam extra tempus paschale, quam paschali tempore, etsi in hoc addatur *Alleluja*, semper Asteriscus ponitur in medio Invitatorii, & nulla fit variatio quoad Asteriscum, & partem resumendam, nisi per omissionem *Alleluja*. Asteriscis responsoriorum lectionum, quod attinet ad Breviarium Romanum, in quo festum SS. Philippi, & Jacobi omnia habet de communi, adeoque de communi extra paschale tempus desumenda, quæ proprios habent Asteriscos, dispositio adaptari non valet, bene vero quoad Breviarium Monasticum, quod ad minus ultimum responsorium habet proprium, ut diserte eruitur ex Decreto 23. hujus capitis *in eadem Einsidlen.* edito, adeoque putamus in eodem responsorio mutandum non esse Asteriscum, etsi omittatur *Alleluja*. De Asteriscis Antiphonarum etiam intelligi potest Decretum, quia cum non habeantur diversa Antiphonaria pro paschali tempore, & non paschali, alias in pausando facile dissonantia contingeret. Ex his habes, quid in similibus præstare queas.

VI. Nonnumquam in responsoriis lectionum duo Asterisci ponuntur, & tunc bene notat Gavantus *sect.* 5. *cap.* 12. *n.* 5. quod ponuntur ad denotandum, quod non semper eadem pars est resumenda, sed prima repetitio responsorii debet esse a remotiori Asterisco, non usque ad secundum Asteriscum, sed usque ad versum, & secunda repetitio debet esse brevior, scilicet a viciniori, seu secundo Asterisco usque ad eundem versum.

DECRETUM V. CAP., IN ORDINE CCCI.

In officiis Sanctorum concessis Regularibus infra annum, puta Conceptionis B. V. M. Ordinis S. Francisci, sicut etiam in officiis Translationum &c. octava Benedictio erit: *Cujus festum colimus &c.* S. R. C. 13. Febr. 1666. ex Merato in Indice Decret. Brev. n. 91.

I. NOcturnum olim post psalmos terminabat, lectiones namque a Monachis additæ fuere, qui cum choro, ut Clerici, illico non exirent, ibique diutius perstarent, lectionibus vacabant; & hinc petenda est origo *Jube Domne benedicere*, sive veniæ in cleri officium invectæ, quam Lector ab Abbate petebat, priusquam legeret. Refert Gregorius Turonensis *de mirac. S. Mart. lib.* 3. Sanctum Ambrosium incipi noluisse, nisi lectori prius ipse signum daret. *Cui celebranti ita erat consuetudo, ut veniens lector, non ante legere præsumeret, quam Sanctus ei jussisset.* Cum autem die quadam Sanctus iste obdormivisset, lectorque ad legendum paratus esset, *jubeat*, inquit, *Dominus lectori lectionem legere*. Quoniam vero tunc temporis lectiones admodum erant prolixæ, unus alteri in legendo succedebat, & hinc factum est, ut ad singulas lectiones venia petatur, *jube Domne*, non *Domine* dicendo, quia non Deum, sed Præpositum Lector alloquitur, qui magnæ humilitatis gratia nec a Proposito, sed ab eo, cui is jusserit, postulat benedici, *Jube Domne benedicere*, & Præpositus ut tantæ humilitatis vicem rependat, alteri non delegat benedicendi officium, nec per seipsum benedicit, sed exposcit, ut a Deo benedictio erogetur, ut advertit S. Petrus Damianus *lib. de Dominus vobiscum cap.* 2., nunc autem communiter non benedictio, sed deprecatio ista fit ab hebdomadario ex commissione Prælati.

II. An qui solus recitat officium, dicere debeat *Jube Domine*, & non *Domne* quæstio succedit, & id putarunt nonnulli, quod iste aliquem ex hominibus non habeat, qui possit benedicere; tum etiam quia Sacerdos in Missa privata dicit *Jube Domine*, non *Domne*, cum lecturus est Evangelium. Parem Gavantus *sect.* 5. *cap.* 11. *num.* 4. asserit esse utriusque rationem, sed non eundem usum, at non quadrat ista responsio, par namque ratio parem expostulat usum. Textus Missalis difficultatem elideret, habet enim *Jube Domne*, non *Domine*, sed nos docet Meratus *par.* 2. *tit.* 6. *num.* 4. ex typrographorum oscitantia *Domne* in Missalia irrepsisse, cum legi debeat *Domine*. Petrus Damianus *lib.* 3. *de Virgin.* refert hoc dubium a quibusdam

Eu-

Eremiculis jam fuisse excitatum, atque resolvit, eodem semper pacto officium divinum esse recitandum, æque ac si in communi diceretur, quia qui illud recitat, totius Ecclesiæ nomine orat, ac loquitur, eandemque repræsentat, quare sicut hæc est una in pluribus, ita ea uno membro plures homines complectitur, ac consequenter qui solus recitat, loqui posse, non secus ac si cum pluribus oraret, & ideo etiam dicit *Dominus vobiscum*, *Oremus*, *Venite adoremus &c.* Equidem qui solus recitat, omnia dicere debet ut in Breviario, cum nulla exceptio facta sit pro singillatim recitantibus, nisi forte pro confessione, & mutatio qualibet, vel levis, rigide maneat inhibita. Ratio, quam ex Damiano dedimus, potest esse optima; cur vero in Missa dicatur *Jube Domine*, & non *Domne*, non est facile stabilire, hæc tamen ratio congrua esse potest, quod Sacerdos ad Altare ratione excellentissimi ministerii, quod exercet, aptus non videtur alium, quam Deum, in superiorem agnoscere, & ideo sicuti ratione Pontificiæ dignitatis Papæ, & Episcopalis Episcopo, dum ad Matutinum in choro lectionem legunt, datum est dicere *Jube Domine*, & non *Domne*, ita idipsum datum est Sacerdoti celebranti. Quod autem ratione tantæ dignitatis his concessum est, traduci non potest ad ceteros, qui in choro nullum Superiorem haberent, ut scite monet Gavantus, ubi de cæremoniis agit, sed ab aliis dici debet, etiam dum privatim dicitur, tanquam cum aliis, & coram Superiore diceretur, cum recitatio privata in locum publicæ subrogetur; dum autem qui solus recitat, sibi petenti benedictionem impertit, aliorum nomine loquitur.

III. *Jube* præcedit brevis oratio, quæ dicitur *Absolutio*, quod per eam *absolveretur* nocturnum, instar orationis illius *Dominus nos benedicat &c.*, qua absolvitur Prima, vel *Benedicat, & custodiat nos &c.*, quæ dicitur ad completorii finem; operam enim perderet, qui alio pacto *Absolutiones* istas explicare tentaret, cum nihil commune habeant cum absolutione illa, quam remissionem etiam peccatorum appellare solemus, in tertia quippe tantum mentio fit peccatorum, quorum venia petitur: *A vinculis peccatorum nostrorum absolvat &c.* Ab hac tanquam nobiliori etiam ceteras *Absolutiones* appellari censet Gavantus *sect. 5. cap. 11. n. 2.*, at cum in officio trium lectionum, quod olim erat frequentius, ut plurimum tertia absolutio locum non habeat, non videtur, quomodo ceteris denominationem prædictam præstare potuerit.

IV. Subsequitur denique benedictio, & circa octavam exoritur dubium, num in officiis Translationum, Inventionum, Commemorationum &c. dici debeat *Cujus festum*, ut indistincte pro officio Sanctorum assignat Rubrica, an magis respective *Cujus translationem, commemorationem &c.*, ut sic nomen quadret officio, quod agitur. *Cujus festum* dicendum esse sanxit Congregatio; cum enim Rubrica noscat inter officia ipsa Breviarii Romani adesse, quæ propriam habent denominationem, ut Cathedræ S. Petri, Conversionis, & Commemorationis S. Pauli, Dedicationis, & Apparitionis S. Michaelis, Inventionis S. Stephani &c., & adhuc absolute præscribat: *Si officium sit de Sancto 9. lectionum, octava benedictio erit, cujus festum &c.*; & nedum nihil in contrarium teneat in particularibus locis, quinimmo in Dedicatione, & Apparitione S. Michaelis expresse notet pro octava benedictione *Quorum festum*, dubium esse non potest, quin ita dici voluerit, quippe aliter se expressisset, si aliter voluisset, ut Rubrica Missalis præscribit de festis Deiparæ juxta propria nomina in Præfatione nominandis.

V. Quæ ut magis assequaris, duo lubet adjicere. Primum, quod Rubrica ait, *si officium sit de Sancto &c.*, officium autem est de Sancto, quocumque sub nomine de eo sit institutum, & forasse consulto notavit *si officium*, & non *si festum*, ne dum de Sanctis sub alio titulo agitur, sub ejusdem dispositione putaretur non cadere. Alterum est, quod *festi* vocabulum in sacris ritibus pro *officio* usurpari non semel vidimus; quinimmo officia ipsa votiva, seu *commemorationes* appellentur, quæ per annum ab Indultariis recitantur, non sunt, nisi ipsa festa repetita, instar octavæ, quæ licet vere festum non sit, quia tamen est repetitio festi, festi nomen non effugit, & pro ejusdem octava benedictione propterea absque ulla absurditate *cujus festum &c.* usitatur; quis igitur adhuc ambigeret in præfatis officiis omnibus pro octava benedictione *cujus festum* esse dicendum?

VI. Prodeat Decretum aliud, & sit 6. cap., in ord. 302. *Pro 81. benedictione in officio mensili S. Scholasticæ, item in officio qualibet hebdomada de S. Benedicto, & in officio de B. M. V. Conceptione in Sabbatis, non est dicendum* cujus commemorationem &c. *sed semper dicatur* cujus festum colimus &c. *S. R. C. 5. Maji* 1736. *in Einsid. apud Meratum in Indice Decret. Brev. n. 91.* Benedictio, quæ est undecima in officio Monastico, quod duodecim constat lectionibus, octava est in Romano, in quo ultra novem non recitantur lectiones, quare necesse haud est, te moneam, quod nonnisi uberem accipiunt confirmationem superius tradita. Pittonus *de sacr. ritib. numer.* 848. refert Decretum aliud S. R. C. 13. Februarii 1666., in quo in Conversione S. Pauli pro octava benedictione assignatur *cujus festum*, non *cujus conversionem*; at in Regestis Congregationis non reperiri docet Meratus *sect. 5. cap. 11. n. 6.*, facile tamen est, quod non sit, nisi præcedens, cum sub iisdem die, & anno asseratur emanatum, in quo cum in officiis Translationum, aliisque hujusmodi dicendum præscribatur *cujus festum*, etiam Conversioni S. Pauli utique idem licuit accommodari.

DECRETUM VII. CAPITIS, IN ORDINE CCCIII.

Ubi celebratur festum SS. Gabrielis, vel Raphaelis Archangeli, ad octavam benedictionem dicatur, *Cujus festum colimus*, non vero *Quorum festum &c.* S. R. C. 13. Septemb. 1692. *in Hispalen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 173.

I. MArcellus Cavalieri Gravinensis Episcopus, & patruus meus in Libro, cujus inscriptio *Il Pellegrino al Gargano*, Lectorem instruens super iis, quæ ad eruditiorum S. Michaelis attinent, nos docet ex lectionibus 2. nocturni, cur in ejusdem festis dicatur pro octava benedictione *quorum festum*, quod fuit dubitandi causa, an itidem id præstari deberet in festis SS. Gabrielis, & Raphaelis. En quæ habentur in sexta lectione in festo Apparitionis: *Eoque inditio demonstrasse, velle ibi cultum Deo in sui, & Angelorum memoriam adhiberi*; & in Dedicatione: *Quo die etiam omnium Angelorum memoriam Ecclesia celebrat*. Quæ, uti & collecta eorumdem festorum, in qua aperte imploratur cunctorum Angelorum patrocinium, abunde ostendunt, in iisdem festis etiam aliorum Angelorum memoriam recoli, quare nonnisi *Quorum festum* dici debet, cum sit benedictio per Rubricas dici præscripta, quoties officium fit de pluribus; adnotata autem fuit in festis ipsis, ne ex nomenclatura S. Michaelis, quam assequuntur, deciperetur clerus, eadem putans in ejusdem duntaxat honorem instituta. Cum autem in officio SS. Gabrielis, & Raphaelis, horum Angelorum divisim solum Ecclesia imploret auxilium, ut ex collectis aperte eruitur, quid, nisi *cujus festum*, unquam præscribi potuit esse dicendum?

DECRETUM VIII. CAP., IN ORDINE CCCIV.

Lectiones primi nocturni in officio de festo duplici majori sumendæ sunt ex ejus communi, si ex concessione non habentur propriæ: S. R. C. 12. Julii 1664. *in una Ordin. Minor. de Observ.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 89.

I. LEctionum usus divino officio coævus non est, sed ut alias admonuimus, a Monachis postmodum inductus; quo autem tempore Romæ cœperit, cum primum solum servaretur in Missa plene non constat. Canon tertius Concilii Laodicensis anni 320. lectionem post singulos psalmos fieri jubet: *Quod in conventu fidelium nequaquam psalmos continuare conveniat, sed per intervallum, idest per psalmos singulos recenseri debeant lectiones*. Cum lectiones officio inseri cœperunt, e Scriptura peti solebant, & legebantur ex ipso sacro codice, & cujusquam libri lectio, donec absolutus esset, perdurabat. Etatque ejus, qui in choro præsidebat, jubere, ut lectio cessaret, quod faciebat dicendo *Tu autem*, respondente Lectore *Domine miserere nobis*, & chorus dicebat *Deo gratias*, S. Gregorius *lib. 4. ep.* 44. Subdiaconos tantum, Clericosque inferiores muneri legendi lectiones addicit, Concilium tamen Nicænum *anni 787. can.* 14. contentum est initiatis prima tonsura. Ut facilius audirentur ab universis, sæpe lectores e superiori loco lectiones prælegebant. *Qui suggestum ascendunt*, ait Concilium Laodicenum *can. 15.*, vel *super ambonem legentes*, Concilium Nicænum *loc. cit.* Suggestus hi *Jube* vocabantur, quod lecturus benedictionem petens, diceret *Jube domne benedicere*.

II. *Ascendens*, inquit Chrysost. hom. de Joann., & David, *qui legit, primo dicit librum, cujus est v. g. illius Prophetæ, & tunc profert, quæ is dicit*. Id limita pro casu, in quo liber incipiebat, quia semel perlecta Libri inscriptione, sequentibus diebus minime repetebatur; & hujus moris reliquia adhuc extat in die Natalis, in quo lectiones Isaiæ sine titulo leguntur, & probabile admodum est, quod hæc sit causa, ob quam capita etiamnum sine titulo leguntur, quia olim erant continuatio illorum, quæ ad Matutinum, vel ad Epistolam Missæ recitata fuerant. Amalarius *lib. 4. cap.* 3. quærit, cur ad horarum capita, quæ pro lectione deserviunt, nulla benedictio, ut ad nocturnos, petatur, & respondet, quia plerumque a Præposito recitabantur, unde a nemine veniam petere tenebatur.

III. Discimus ex D. P. Augustino, Ambrosio, aliisque Lectionaria etiam fuisse constituta, in quibus continebantur lectiones per annum recitandæ, & iisdem præsertim opus fuit, postquam plures nocturni instituti fuerunt, ne legerentur non approbata in 2., & 3. nocturno, & in primo, cui reservatæ fuere lectiones de Scriptura, ne earundem prolixitate, quæ Præpositi arbitrio erat commissa, clerus tædio afficeretur. Libri Sacræ Scripturæ distributi fuerunt per annum, sed quia nocturni contracti fuere, & homiliæ Patrum, & acta Martyrum addita, nec continenter, ut olim, perlegi possunt, Distributionis causas dant Auctores, quare nos duntaxat advertimus, quod selectæ venere lectiones quædam ex Sacra Scriptura, quæ respective magis quadrare censitæ sunt, & per Sanctorum communia eo fine distributæ, ut recitentur in primo nocturno, quando deficit Scriptura, aut festum solemniter in propria Ecclesia celebratur, ut præscribit Rubrica 26. *num. 9.*

IV. His festis censet Gavantus *sect. 5. cap. 12. num. 14.* ad majorem solemnitatem lectiones de communi concedi, & *num.* 15. laudatam Rubricam applicat festis quibuscumque 1. & 2. classis, imnm & Patronorum minus principalium, eo quod duplicia cuncta majora in Breviario vel propriis lectionibus, vel de respectivo communi insigniuntur. Ad quæ consonanter stabilit Decretum, quod lectiones 1. nocturni in officio de

festo

festo duplici majori sumendæ sunt ex ejus communi, si ex concessione non habentur propriæ: quare si festum aliquod, in quo lectiones de Scriptura occurrente legebantur, contingat evehi ad ritum duplicem majorem, continuo in eo legendæ sunt lectiones I. nocturni de ejus communi, etsi Decretum elevativum nec verbum habeat de iisdem lectionibus. Quoad festa duplicia majora id Gavantus limitat, si ob angustiam temporis ponendum sit initium alicujus Prophetæ, vel alterius libri, quod alias vacaret, & limitationem in sequentibus Decretis nos ipsi approbamus.

DECRETUM IX. CAPITIS, IN ORDINE CCCV.

In festo S. Joannis Chrysostomi, quoad lectiones in primo nocturno legendas, servetur Rubrica Breviarii Romani, unde extra Quadragesimam dicantur lectiones de Scriptura occurrente. Intra Quadragesimam vero recitentur lectiones de communi Doctorum. Pro S. Joanne de Matha idem servandum; & in Quadragesima dicantur lectiones de communi, scilicet *Beatus vir* &c. S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. nu. 296.

I. DOctores Latinos præ Græcis id præstat honoris Ecclesia, ut illis lectiones I. nocturni de communi assignet, his de Scriptura occurrente, ut videre est in officiis SS. Athanasii, Gregorii Nazianzeni, & Basilii, quorum classi cum item S. Joannes Chrysostomus accrescat, Rubrica Breviarii servanda decernitur, quæ easdem lectiones de Scriptura occurrente assignat. At quid si intra Quadragesimam transferatur? Rubrica 26. *n. 9.* lectiones de communi præscribit. Sed cujus communis erunt? *De communi Doctorum* reponit Decretum. Verum Breviarium titulum *Confessoris Pontificis* eidem duntaxat attribuit? Ita quidem, sed octavo responsorio *In medio*, & Antiphona *O Doctor*, quæ sunt Doctorum characteres, insimul honorat, quidni igitur & lectionibus I. nocturni de communi Doctorum cum de Scriptura occurrenti deficiunt? Idem esto judicium de SS. Athanasio, Gregorio Nazianzeno, & Basilio, aliisque, qui alicubi dictis Doctorum characteribus distincti venirent, secus de iis, quibus solum octavum responsorium foret concessum, quos cum Ecclesia iis, quæ pro Doctoribus sunt dici instituta, omnimode non recognoscat, nec nostrum est iisdem ulterius concedere, quare lectiones de communi Confessoris non Pontificis, vel Pontificis, prout eorumdem exposcit qualitas, desumendæ erunt in defectu earum de Scriptura.

II. Cum officium S. Anselmi ritu semiduplici cum lectionibus I. nocturni de Scriptura coleretur, anno 1720. 3. Febr. ritu duplici cum Antiphona *O Doctor*, responsorio *In medio*, Missa Doctorum cum *Credo* concessum est celebrari, & quæritur, num eidem lectiones *Sapientiam* debeant attribui, quando Scriptura non deficit? Pro parte negativa facit silentium, quod super dictas lectiones servat Decretum, unde cum jus novum de iisdem nihil disponat, juris antiqui dispositioni relictæ videntur, & præsertim quia Breviarium Romanum easdem de Scriptura assignat. Pro parte affirmativa stat praxis Ecclesiæ, quæ Doctoribus omnibus latinis ritu duplici celebratis, quorum in numero est S. Anselmus, lectiones de communi *Sapientiam* concedit, idipsum præstant Directoria particularium Ecclesiarum, etiam urbis Romæ, & novissime servat Meratus in suis Tabulis, unde communi huic praxi & nos deferimus, nihili facientes Breviarium Romanum, cujus impressiones aliæ lectiones *Sapientiam* assignant.

III. *Pro S. Joanne de Matha idem servandum*, nempe extra Quadragesimam lectiones erunt de Scriptura, ut notat Rubrica in eodem festo posita, & in Quadragesima *de Communi*. At quæ primo, vel secundo loco sunt positæ? *Scilicet*, ait Decretum, *Beatus vir*. Dictio *scilicet* de sui natura est restrictiva, vel declarativa. Si quatenus restrictiva credatur posita, designat, quod cum pro communi Confessoris non Pontificis cuique liberum sit vel *Justus si morte*, aut *Beatus vir* usurpare pro S. Joanne de Matha lectiones *Beatus vir* determinate assumi debent. Si vero quatenus *declarativa*, denotat integrum non esse quamlibet ex dictis lectionibus assumere, & explicat, quonam pro S. Joanne de Matha, aliisque similibus sit usitanda, quasi discretio fieri debeat Confessores inter & Confessores. Ex praxi Breviarii Romani, quod ex Sanctis pluribus, qui in Quadragesimam queunt incidere, uni S. Casimiro *Justus si morte* adscribit; putarunt aliqui lectiones has reservandas esse iis Confessoribus, qui virginitatem usque ad vitæ terminum servarunt illæsam, & castitatem ipsam morti prætulere, quod hoc acciderit in eodem S. Casimiro. At cum Rubrica taceat, idem Breviarium in festo S. Francisci Assisinatensis, & adhuc liberalius Regulares Ordines, & Ecclesiæ particulares pro Sanctis indigenis dictas usurpent lectiones, quas in approbatione officiorum particularium non semel etiam a Sacra Congregatione indiscriminatim cernimus approbatas, id tuto statui non potest, præsertim cum id quodammodo insignibus Confessoribus ceteris Breviarii Romani, qui in Quadragesimam valent incidere, & non minus virginitatem servasse credimus, atque fuisse paratos castitatem morti præferre, si necessitas vel occasio exegisset, videatur injuriosum. Lectionum textus iis ex Confessoribus, qui in brevi consummati, expleverunt tempora multa, ut & evenit in S. Casimiro, easdem lectiones reservatas facere posset, at fere cuncta itidem in oppositum militant, quæ nunc dicebamus, quare concludimus, quod licet id bene in utroque casu in usum veniat deductum, & textui quadret, eidem tamen non est adeo insistendum, ut etiam secus fieri non possit.

IV. Consimili de causa lectiones *de Virginibus* cum Gavanto *sect. 8. cap. 4. num. 3.* Virginibus duntaxat concedimus congrue reservari, & lectiones *Confitebor* virginibus simul, & martyribus, quod in illis de virginitate tantum agatur, in his de martyrio, quod dum Ecclesia virginibus simul, & martyribus colorem rubeum aptat, super virginitatem videtur Ecclesia æstimare. Ceterum lectiones *de Virginibus* etiam pro virginibus & martyribus possent usitari, uti easdem Ecclesia usurpat in festis SS. Cæciliæ, & Luciæ, & præsertim quia Rubrica sine ulla distinctione in communi illas assignat, & statim subjungit responsorium *Veni Sponsa* pro solis virginibus, & martyribus, & iisdem responsorium *Veni electa* pro solis virginibus dici præscriptum. Hæc etiam ratio facit, quod in iisdem Lectionibus laudatur virginitas, quæ quoque virginibus, & martyribus competit, quare non est, cur usitari nequeant, sicut quia lectiones *Confitebor* de martyrio loquuntur, iisdem aptantur, etsi nihil de virginitate agant, ut in similibus etiam diximus in cap. 32. agentes de Antiphona *Prudentes virgines*. Lectiones tamen *Confitebor* aptæ dici non sunt in officio virginis non martyris, quod solius martyrii laudes efferant, sicut nec lectiones *de Virginibus* in officio martyris non virginis, quia de sola agunt virginitate.

DECRETUM X. CAPITIS, IN ORDINE CCCVI.

Quando October habet tantum quatuor Dominicas, servetur omnino dispositio Breviarii Romani, & in feria V., VI. & Sabbato hebdomadæ IV. legantur lectiones de Dominica V. continentes historiam martyrii SS. Machabæorum. S. R. C. 5. Maji 1736. *in Einsidlen.* Ex Merato in Indice Decretor. Brev. num. 298.

I. PErinsigne adeo extitit Machabæorum martyrium, ut Ecclesia, quæ a veteris legis Sanctorum cultu studuit abstinere, speciali officio nedum prætereundum non esse censuerit, sed etiam Rubricam quandam, quæ nunc servanda decernitur, in feriam V. Dominicæ IV. Octobris invexerit, ut consuleret lectioni eorum, quæ fortiter iidem gessere, quoties alias vacare deberet, eo quod illa hebdomadæ quintæ Octobris, quæ quandoque locum non habet, reperitur addicta. Speciale utique privilegium, quod nonnisi Librorum initiis per Rubricas legitur factum, quinimmo solo initio Libri Esther is; nam cetera initia hoc quidem habent, ut quoties in propria die sunt impedita, in aliam transferantur, sed non quando per cessationem eadem contingit desinere, ut evenit in initiis, quæ superveniente Septuagesima, vel Dominica prima Augusti penitus cessant.

II. En modo Rubricam, quæ omnino servanda præscribitur: *Si hæc hebdomada* (nempe quarta Octobris) *fuerit ultima Octobris, in tribus sequentibus diebus* (scilicet in feria V. VI. & Sabbato ejusdem hebdomadæ) *leguntur lectiones Dominicæ V., & feria II., & III. ejusdem hebdomadæ*. Hucusque Rubrica, quæ difficultates nullas patitur, cuique omnino consonat sanctio, nunc promamus ulteriora Rubricæ verba, & sunt: *Qui si fuerint impediti, eo anno omittantur illæ lectiones, quæ his diebus legi non possunt.*

III. *Qui si fuerint impediti, eo anno omittantur &c.* Non possunt igitur ante feriam V. præfatam anticipari, nec post Sabbatum poni, sed tres illæ dies duntaxat sunt earundem utile spatium. Neque debent uniri, & sex, aut novem eadem die legi, ut quæ sunt impeditæ, omissioni non sint obnoxiæ. Sed quæ earundem debebunt omitti? *Illæ, quæ his diebus poni non possunt*. Omnes lectiones istæ sunt æque, & totæ, & integræ dici præscriptæ, suasque dies assignatas habent, quibus in casu debent recitari, quare quæ earundem impediuntur, *Illæ* omissioni erunt obnoxiæ, nullo respectu habito, quod initium dicti martyrii nondum sit positum; omnes enim, & earundem quælibet se tamquam initia, unde omitti non possunt lectiones diei currentis, nec ipsarum aliqua, ut ponantur lectiones diei impeditæ, instar initiorum aliorum Librorum, quæ a die occurrenti possunt amoveri, & in alium transferri, ut in suo præcedentia initia impedita ponantur, nunquam vero causa his locum faciendi debent omitti. In eo autem discrimen habent ab initiis, quod cum horum una duntaxat lectio in præcepto sit constituta, tria initia eadem die nihil vetat haberi, in nostro casu nec una lectio præcedentis diei poni potest, quia hoc ipso cessare faceret alteram ex lectionibus, quæ non minus est legi demandata, & insuper in propria sede constituta, a qua cum totali sui deperditione æquum non est detrudatur, ut in eam lectio altera intrudatur.

IV. Dices: Quoties Dominica quinta non vacat, si tamen est impedita per lectiones proprias festi alicujus occurrentis, præscribit laudata Rubrica, quod historia Machabæorum ponatur in sequentibus feriis juxta ordinem historiæ, ita ut lectiones Dominicæ legendæ sint in feria secunda non impedita, & lectiones feriæ secundæ in feria tertia &c., ergo idipsum erit, quoties in præcedenti hebdomada anticipantur.

V. ℟. Quod dispar est ratio, nam ideo primum, quia Rubrica supponit, quod intra hebdomadam integra historia locum habere queat, quare ut historiæ ordo servetur, apposite prius vult legi ejusdem initium; quod sine ullo evenit damno aliarum lectionum, quæ in sequentibus feriis æque resumitur. At in nostro casu lectiones, quæ ea die omitterentur, causa illas ponendi, aut ordinis servandi, non amplius resumerentur in altera, sed prorsus omitti deberent, & ideo ad Rubricæ præscriptum illæ, quæ impeditæ manent, etiam debent omitti, praxis instar, quam in initiis servandam dicebamus.

VI. Ru-

VI. Rubrica, quatenus in casu impedimenti lectiones prædictas omittendas disponit, limitationes subit, quarum prima est, ut sint omittendæ in Ecclesiarum Directoriis, in quibus sat est necessarium onus, non arbitrarium assignare; cum enim modo multorum refriguerit charitas, & cleri fervor tepuerit, abunde sat est lectiones præceptas præscribere, ceterum si quis in earundem, quæ impediuntur, recitatione vult abundare ultra ea die assignatas, favorabiles habet Rubricas 3. 4. & 6., quæ de lectionibus agunt, quibusque adducta non refragatur Rubrica, quæ in cleri levamen noscitur edita.

VII. Simili anticipationis privilegio gaudet initium Libri Estheris, quoties Dominicam quintam Septembris, cui est addictum, vacare contingit, sed tale privilegium est in favorem solius initii, quo posito verb. gr. in feria v., fit dubium, an in sequentibus feria vi., & Sabbato legi debeant lectiones feriæ ii. & iii., an vero occurrentium feriæ vi., & Sabbati? Omissis lectionibus intermediis, communis praxis usurpat lectiones correspondentes feriæ vi., aut Sabbato, in quibus eas legit. Praxi hujusmodi & nos adhæremus, utpote quæ Rubricis innititur, quæ infra hebdomadam, puta in feriam iv., translato initio aliquo, quod in Dominica occurrebat, in sequentibus diebus legendas edicunt lectiones occurrentes, prætermissis iis præcedentium feriarum ii. & iii. ac ipsis feriæ iv., par enim haud est ratio de lectionibus Machabæorum, quarum omnes integrant eorundem martyrium; quod ut legatur, illæ sunt anticipati præscriptæ, & per tres dies a Rubrica diserte distributæ; in nostro antem casu anticipatio unice fit ad ponendum initium, & lectiones feriarum ii. & iii. nullam particularem sui positionis habent causam, nec a Rubrica sequentibus diebus sunt assignatæ, sed solum hæc habet: *& legitur de eo* (nempe de Libro Estheris) *etiam duobus sequentibus diebus*; quod cum æque fiat per lectiones feriæ vi., & Sabbati, non licet abscedere a dispositione Rubricarum generalium, quæ ut dicebamus, translato initio aliquo, in sequentibus diebus occurrentes lectiones demandant.

DECRETUM XI. CAP., IN ORDINE CCVII.

Lectiones primi nocturni de Exodo, quæ leguntur in Dominica iv. Quadragesimæ, quoties ista sit impedita aliquo festo primæ classis, reassumendæ sunt intra illam hebdomadam in festo occurrente, carente lectionibus propriis primi nocturni, quæ desumerentur de Scriptura occurrente, si festum illud extra Quadragesimam incidisset. S. R. C. 26. Novemb. 1735. *in Hispalen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 283.

I. NUM per festum primæ classis impeditis Dominicis Sexagesimæ (Septuagesima namque cum contineat initium libri Genesis, hoc utique resumi debet, quoties impeditur) Quinquagesimæ, secundæ, tertiæ, & quartæ Quadragesimæ, lectiones primi nocturni earumdem Dominicarum infra hebdomadam resumi debeant, dubium jam excitavit. Guyetus *lib. 4. cap. 16. qu. 3.*, illudque resolvit affirmative, dummodo infra hebdomadam occurrat festum, non habens lectiones proprias, vel de communi assignatas, & ducitur, quia etsi lectiones prædictæ non sint initia Libri alicujus, sed mera continuatio, continent tamen singulæ insignes historias ab aliis penitus distinctas, propriisque nominibus, Nohemi videlicet, Abrahami, Jacobi, Josephi, & Moysis nuncupatas; quodque ad rem facit maxime, non fortuito, seu obvia currentis Libri serie, sed cum delectu hisce Dominicis privilegiatis addictas, utpote eximias ex Sanctorum Patrum interpretatione figuras, ac veluti præludia quædam mysteriorum Redemptionis nostræ, cujus tunc primordia recoluntur. Addit, quod duæ saltem priores Nohemi, & Abraham continuantur in sequentibus feriis, quod nisi posito initio, haud satis congruenter fieri a simili de aliis facile est inferre. Insignis itidem Machabæorum historia, ne omitteretur, transferri decernitur, quidni igitur idipsum de prædictis erit dicendum?

II. Guyeti sententia nunc quoad lectiones Dominicæ quartæ Quadragesimæ, super quibus Congregatio fuit interrogata, differre probatur, & saltem implicite etiam quoad historias ceteras, de quibus eadem procedit ratio. Hoc discrimen est inter istas historias, quod illæ Dominicæ Sexagesimæ, & Quinquagesimæ etiam in feriis resumi debent, utpote in quibus lectiones Scripturæ leguntur, eæ vero aliarum Dominicarum solum in festis, quippe feriæ, cum gaudeant homilia super Evangelium, aptæ haud sunt lectiones Scripturæ suscipere. Quarum historiarum utile spatium erit usque ad sequentem Dominicam, in qua cum occurrat historia alia, idem jus habens, præcedentem cessare facit.

III. Nunc videamus, in quibus festis resumi debent. *In festo carente lectionibus propriis*, ait Decretum, quare non vult, quod festo præripiantur propriæ, ut illæ dicantur. Audi modo, quæ subjungit: *Quæ desumerentur de Scriptura occurrente, si festum illud extra Quinquagesimam incidisset*; & hæc ad excludendas lectiones illas de communi, quæ ob defectum Scripturæ occurrentis festis assignantur, dum incidunt in Quadragesimam. Hinc volo inferas, quod si festum aliquod lectiones de communi absolute assignatas haberet, cum quibus & extra Quadragesimam celebraretur, non erunt hæ omittendæ, ut præfatæ reassumantur historiæ, tametsi hæ omittendæ forent, quæ per verba illa *Intra illam hebdomadam* nec anticipari, nec ulterius postponi posse statuuntur. Hæ historiæ hoc commune habent cum martyrio Machabæorum, quod ultra propriam hebdomadam transferri non possunt; martyrium vero particulare id habet, quod in præcedentibus tribus diebus anticipari queat, sed solum pro casu, in quo propria cessat hebdomada, in cujus locum tres assertæ dies subrogantur, unde cum hebdomada propria aliarum historiarum numquam cesset, iisdem historiis anticipationis privilegium non oportuit concedi, nec dies alias loco propriæ hebdomadæ substitui. Quod si tota hebdomada sit impedita, omittantur historiæ illæ, uti omittitur Machabæorum historia, respective impedita propria hebdomada, ut tribus illis juxta casuum diversitatem, cujus positioni consequenter præsens nos edocet Decretum consulendum non esse per omissionem lectionum illarum propriarum occurrentis festi, uti faciendum esse pro positione initii infra statuemus.

IV. Dominicarum autem secundæ, tertiæ, & quartæ Adventus, si æque impediantur, par non est ratio, eo quod earum lectiones non continent particularem historiam, sed sunt mera continuatio Libri Isaiæ, unde instar aliarum omitti debent, quoties impediuntur. Nihil denique addimus de Dominicis prima Adventus, & Quadragesimæ, necnon de Dominicis Passionis, & Palmarum, utpote quæ a nullo festo impediri valent. Hinc tamen volumus inferas, quod occurrente festo non habente lectiones proprias in die, cui nullæ lectiones de Scriptura attributæ sunt, recurri non debet ad commune Sanctorum, si adsit initium aliquod Scripturæ reponendum, sed hoc erit recitandum, ut mandat Rubrica posita in festo SS. Cleti, & Marcellini, non obscure eruitur ex præsenti Decreto, docent Gavantus *sect. 7. cap. 11. n. 16.*, & Guyetus *lib. 4. cap. 16. q. 4.*, at hæc ratio ostendit, quod eo in casu non recurritur ad commune, nisi ob defectum Scripturæ, ac consequenter ad commune recurrendum non est, quoties Scriptura non deest. Quod nota, quoniam hic casus facile evenit in feriis Rogationum, & quatuor Temporum Septembris, quando initium præcedentis Dominicæ fuit impeditum.

DECRETUM XII. CAPITIS, IN ORDINE CCCVIII.

Si in Dominica iv. post Pascha legantur lectiones initii Epistolæ B. Jacobi Apostoli, in festo SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi legendæ erunt lectiones ejusdem Epistolæ, quæ occurrent dicendæ in illa feria. S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 309.

I. VIx est, qui vim Decreti percipiat, quam nos brevi sermone expedimus. Quoties festum SS. Philippi, & Jacobi occurrit infra Dominicam iv. post Pascha, jam Rubrica eidem festo præfixa, statuit legendum esse de Epistola B. Jacobi eo die occurrente, cujus initium alias sumendum non indicitur ob particularem rationem, quam ad festum habeat, sed solum quia ea Epistola a S. Jacobo fuit edicta, quod æque verificatur de ejusdem continuatione. At contingit non semel per festum impediri lectiones ejusdem Dominicæ, quo in casu si initium præcedenter fuit positum, adhuc omissis ceteris, quæ aliis feriis sunt addictæ, in festo SS. Jacobi, & Philippi dicendæ sunt lectiones eo die occurrentes, quæ jam dicerentur, tametsi officium non foret de eodem festo, sed de alio, aut de feria. Verum si initium non fuit positum, non lectiones ejusdem Epistolæ, quæ juxta ferias occurrunt, dici debent, sed ejusdem initium, & hoc est, quod Decretum innuere intendit; Rubrica enim, quæ occurrentis feriæ lectiones injungit, sub conditione loquitur, nempe *si tunc ea Epistola legitur*, cui per eamdem conditionem concordat Decretum: *Si in Dominica iv. post Pascha legantur lectiones initii*, quibus non lectis, utique opus est, prius ponatur initium, nedum quia initium est, sed quia est illud, quod jam a festo exposcitur.

II. Quod si Dominica iv. occurrat die 2. Maii, tunc in festo SS. Apostolorum ponatur initium, & ne idem initium in sequenti die repetatur, in Dominica lege lectiones feriæ secundæ, ut præscribit Rubrica eidem Dominicæ præfixa, & ad varietatem decisum fuisse asserit Gavantus *sect. 6. cap. 15. n. 6.* Quæ autem modo dedimus, omnia æque currunt de festo S. Joannis ante portam latinam relate ad Librum Apocalypsis, vel ad ejus Epistolam. Si denique festum S. Jacobi eveniat dividi a festo S. Philippi, illi reserventur lectiones de Epistola S. Jacobi, cujus gratia eædem sunt inductæ, & pro festo S. Philippi suppleantur ex communi Apostolorum.

DECRETUM XIII. CAP., IN ORDINE CCCIX.

Quando in mense Novembris sunt eadem die ponenda plura initia Prophetarum, dicenda est tantum unica lectio. S. R. C. 5. Julii 1698. *in Callen.* ex Merato in Indice Decret. Brev. num. 202.

I. LEx generalis est, ut quoties initium alicujus Libri impeditur, alia die resumi debeat. Difficultas solum esse potest de Epistolis S. Pauli, quas nonnisi unum librum constituere censet Gavantus, quem alii sequuntur, adeoque per inchoationem primæ Epistolæ ad Romanos ejusdem initium sufficienter esse positum, quin initia sequentium Epistolarum, quoties impediuntur, alia die reassumi debeant. Idipsum consequenter sentit de Epistolis Canonicis B. Petri, & S. Joannis, quas nonnisi duos putat constituere divisive libros, quorum initium per primam utriusque Epistolam sufficienter ponatur. Ita *sect. 5. cap. 12. n. 12.*,

n. 12., *& sect. 6. cap.* 17. *n.* 3., & ratio primo esse potest, quod Rubrica 26. *n.* 7. recenset dumtaxat Epistolas Catholicas, & Prophetas minores, quorum initia sint resumenda, non vero Epistolas D. Pauli. 2. Nam eadem Rubrica *num.* 8. de Epistolis B. Pauli præscribit nihil amplius esse legendum adveniente Dominica Septuagesimæ, quamvis de aliquibus nihil foret lectum. Opus est itaque, quod eædem omnes unus solum censeantur liber, cujus initium ponatur per primam Epistolam juxta eamdem Rubricam *n.* 6., in qua circa initia aliorum Librorum fit dispositio.

II. Gavantus adversantur Guyetus *lib.* 4. *cap.* 16. *q.* 2., aliique permulti, quod iisdem Epistolis, non minus ac ceteris libris præmittatur *Incipit &c.*, quæ vox novum indicat librum, de quo æque absurdum sit legere, non posito initio. Et quidem vel unus liber sunt unitate numerica, & hoc est contra Tridentinum *sess. 4. de Libris can.* ubi inter libros Canonicos recensentur 14. Epistolæ Pauli, quæ sane tot esse non possent, nisi singulæ ab aliis singulis distinctæ haberentur. Vel quia sunt ejusdem Auctoris, sed ejusdem item sunt Auctoris Libri quinque Moysis, ejusdem Lucæ Evangelium, & Actus Apostolorum, ejusdem Joannis Apocalypsis, ejus Evangelium, & Epistolæ &c., & tamen ii omnes pro diversis circumferuntur Libris. Vel denique ratione ejusdem tituli, at est eadem quoque ratio tituli Librorum 2. 3. & 4. Regum, & 2. Machabæorum cum primo, & tamen omnes diversi Libri censentur, & eorum initia, cum suis diebus sunt impedita, alio die resumuntur.

III. Frimum autem argumentum oppositæ sententiæ de allegatæ Rubricæ silentio, cum sit negativum, haud satis valet adversus Rubricam generalem, quæ *n.* 6. docet aperte, initia Librorum, quando in propriis diebus impediuntur, in alteram non impeditam esse transferenda. De secundo denique par non est ratio, quia tunc contingit omissio cessatione, non impeditione, & solum in casu impeditionis transferuntur initia, non autem cessationis, quare adveniente Dominica prima Augusti omittitur, quidquid superest de Libris Regum, licet initia Libri 3. & 4. non fuerint posita.

IV. En modo Rubricam 26. *n.* 7. quæ de initiis illorum Librorum, quorum plura simul eadem die poni queunt, quæque ex superius dictis applicanda itidem venit Epistolis Pauli, licet harum minime meminerit. *Cum initium alicujus Epistolæ Catholicæ tempore Paschali, aut alicujus Prophetæ minoris mense Novembris infra hebdomadam illorum temporum impeditur aliquo festo novem lectionum habente proprias lectiones de Scriptura, dictum initium Epistolæ, & Prophetæ, quoad commode fieri poterit, ponatur in sequenti feria, alio simili initio Scriptura ponendo, vel festo non impedita; alioquin in præcedenti similiter non impedita, ita ut aliquo modo ponatur, etiamsi plura initia eodem die poni oporteat.* Ordo itaque servandus in ponendis initiis, fert, quod in sequenti feria primitus fiat, si per initium aliud, vel per festum habens lectiones proprias, non sit impedita, sin autem, in præcedenti similiter non impedita. Non idem tamen impedimentum præstant lectiones alterius initii, & lectiones propriæ festi; nam hæ initia numquam secum compatiuntur, ubi unum initium eodem die stare potest cum altero, vel adhuc cum duobus; & in hoc casu Decretum disponit, quod unica tantum lectio initiorum dicenda est, ad tollendum nempe cleri gravamen, non necessitatem imponendo, ita ut si quis cujuscumque initii tres lectiones ad modum unius legere velit, id arbitratu suo agere non valeat, ut diserte eruitur ex Rubrica 23. *num.* 3. 4. *&* 6.

V. Limita sanctionem ad casum trium simul incidentium initiorum; si enim dumtaxat duo simul eodem die ponerentur, cum tres lectiones eo die legi debeant, profecto alterutrius initii duæ legendæ forent ad complendum numerum. At cujus initii duæ legentur? Duas deprome ex illo initio, quod ea die tres haberet, si initium aliud in eamdem diem non transferretur; minus enim, quam fieri potest, lædi debet jus uniuscujusque.

DECRETUM XIV. CAPITIS, IN ORDINE CCCX.

Non possunt poni plura tribus initiis Prophetarum unica die. S. R. C. 5. Julii 1698. *in Collen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 203.

I. PRimum nocturnum nonnisi tribus constat lectionibus; ergo unica dies nonnisi tria patitur Prophetarum initia, quorum quodlibet unam ad minus importat lectionem; non enim ex pluribus Prophetis, quorum singuli diversos constant Libros, una congrue fieri potest lectio, quando etiam id non cederet in cleri gravamen, ad quod auferendum unica initiorum, quando plura simul occurrunt, lectio star legi præscripta. Differens est ratio de festo simplici duas habente lectiones, quæ cum sint continuatio ejusdem historiæ, bene jungi queunt; non sic tamen Prophetæ, qui de eadem non agunt re, & aliunde adhuc per vocem *Incipit* dirumperentur lectiones illæ, quæ tentarentur uniri. Quid igitur agendum erit, quoties plura tribus instant ponenda? Distribuantur per reliquas ferias hebdomadæ. At quandoque cuncta intra hebdomadam locum non habent? Pro hoc casu sequentia Decreta recole.

DECRETUM XV. CAPITIS, IN ORDINE CCCXI.

Ubi sunt plura officia habentia primas lectiones proprias, possunt omitti aliqua ex dictis initiis Prophetarum, occurrente legitima causa, S. R. C. 5. Julii 1698. *in Collen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 204.

I. UNoquoqae die hebdomadæ quintæ Novembris unum incidit Prophetarum initium, & non semel tot cadunt festa tum Breviarii Romani, tum Kalendarii particularis, proprias habentia lectiones, ut etiamsi tria ex iisdem initiis per hebdomadæ dies distribuantur, cuncta locum habere non possint; quid igitur erit agendum? Reponit Decretum: *Possunt omitti aliqua ex dictis initiis Prophetarum.* Cui omissioni suffragatur citata Rubrica *n.* 7., quæ de initiis reponendis per hæc verba profatur, *quoad commode fieri poterit.* Gavantus *sect. 6. cap.* 21. *n.* 12., aliique, quibus nec refragarorem se ostendit Guyetus *lib.* 4. *cap.* 16. *q.* 6. Superest solum videre, quandonam omissioni præfatæ locus parere queat, quoniam nobis Decretum patefacit, id fieri posse *occurrente legitima causa*, quæ proculdubio alia esse debet a multiplicitate festorum habentium lectiones proprias, quippe hujus prius meminerat, & adhuc occursum legitimæ causæ exposcit, quænam autem sit hujusmodi causa, in duobus sequentibus Decretis tradere reservamus.

DECRETUM XVI. CAP., IN ORDINE CCCXII.

Quando in festo aliquo lectiones assignantur legendæ, sive propriæ, sive de communi, omittitur etiam initium Scripturæ, quod reponendum est infra hebdomadam in officio ritus inferioris, minoris dignitatis, & solemnitatis, etiamsi tale festum habeat lectiones proprias, aut sint de Scriptura. S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 297.

I. COmmune hoc habent initia quælibet, ut in propria die impedita, transferri quidem possint, sed solum intra hebdomadam, cui sunt addicta, ut diserte advertit Gavantus *sect.* 5. *cap.* 12. *num.* 12., & non obscure eruitur ex iis, quæ superius dedimus agentes de Machabæorum martyrio, aliisque historiis insignibus, quæ si locum non habent in propria hebdomada, vel in diebus substitutis loco propriæ hebdomadæ, quoties hæc cessat, omittendæ magis statuuntur, quam extra eamdem trasferendæ. Dignum, quod ad rem advertatur, profecto est, quod Rubrica 26. *n.* 6., dum loquitur de initiis, quæ in Dominicis inchoantur, meminit solius sequentis diei, non præcedentis, in quam transferantur in casu impedimenti, & *n.* 7., dum Epistolas, aut Prophetas minores in præcedentem etiam diem anticipari concedit, diserte se explicat de iisdem, qui *infra hebdomadam* impediuntur: cur autem hoc, nisi quia non vult, quod initia extra propriam hebdomadam transferri valeant, quod illico eveniret, si libri incidentes in Dominicam, possent impediti anticipari, unde rite ait Guyetus *lib.* 4. *cap.* 16. *quæst.* 5. de Prophetis minoribus: *Item cum per duas hebdomadas distributi sint Prophetæ illi minores, cavendum, ne ullus extra suam hebdomadam resumatur.* Quoniam vero ex Libris quidam sunt, quorum lectio per duas, aut plures hebdomadas perseverat, dubium non est, quod per hebdomadas omnes, quibus eorumdem lectio durat, etiam eorum initium resumi valet, nec tamen propterea censetur eorum initium extra suam hebdomadam transferri, quia tunc hebdomadæ omnes, per quas præfatorum Librorum lectiones sunt distributæ, censentur, & sunt propria illorum hebdomada.

II. Hæc igitur lex sit initiorum reponendorum, ut quæ in Dominicas incidunt, nunquam anticipari valeant, sed solum transferri per hebdomadam, vel hebdomadas, quibus sunt addicta. Quæ infra hebdomadam recurrunt, locentur in sequenti die non impedita festo habente proprias lectiones, vel alio initio, alioquin in præcedenti similiter non impedita, ita ut in paritate impedimenti semper sequens dies sit præferenda, dummodo sit intra hebdomadam. Diximus *in paritate impedimenti*, quia si sequens dies impedita foret per festum habens lectiones proprias, & præcedens per initium aliud, tunc non in ulteriorem sequentem diem initium rejiciendum foret, sed in memorata præcedenti collocandum, quia initium, quod ipsa habet, ejus est quidem rationis, ut respuat aliud initium, quod sine ullo alterius initii damno in alia die poni valet, non tamen ejus est conditionis, ut quando alias fieri non potest, nequeat secum initium aliud compati, cujusmodi est festum habens lectiones proprias.

III. Gradimur modo ad Decretum, a quo primitus edocemur, quod si occurrat festum habens lectiones proprias, vel de communi assignatas, legendæ eæ sunt, tametsi eadem die occurrat initium alicujus Libri, quod in casu omittitur, nempe *pro ea die*, est quippe *reponendum infra hebdomadam*, quare & de altero, quod superius dicebamus, manemus instructi, quod scilicet initium quodlibet est reponendum solum intra, numquam extra propriam hebdomadam. Hæc in superioribus jam fuerunt discussa, non sic quæ sequuntur. nempe quod tale initium sit reponendum *in officio ritus inferioris, minoris dignitatis, & solemnitatis, etiamsi tale festum habeat lectiones proprias*, ac consequenter quod hujusce festi lectiones propriæ omitti debeant gratia locum parandi prædicto initio. Indubium est hunc ad effectum exposci, quod alias præfatum ini-

initium diem liberam non reperiret, Rubrica namque, atque Decreta constanter semper amandant initia ad primam diem non impeditam per festum habens lectiones proprias, & quando propria commoda æque possunt haberi, his consulendum non est cum alterius incommodo.

IV. Quatenus vero loco lectionum propriarum festi ponantur lectiones initii alioquin omittendi, congrue utique parcitur festo altioris ritus, majoris dignitatis, & solemnitatis, & hac de causa supprimuntur lectiones festi inferioris. Quod si festa sint undequaque paria, illud cedat, in quod cadit initium. Omissioni autem earumdem lectionum causa ponendi initii suffragatur admodum Rubrica olim posita in festo SS. Angelorum Custodum de omittendis propriis eorum lectionibus primi nocturni pro ponendo Libro Estheris, nunc abrasa quidem, sed quia cum festum eorundem Angelorum diei 2. Octobris fuerit addictum, ad effectum non amplius poterat deservire. Hæc itidem fuit sententia Gavanti *sect. 5. cap. 1x. n. 15.*, qui & id in postrema recognitione Breviarii asserit fuisse decretum, & Guyeri *lib. 4. cap. 16. q. 8.*, quod tamen fieri non probat in festo Dedicationis, Patroni Ecclesiæ, aliove iis pari, scilicet primæ classis, tu autem idem cum Gavanto judicium facito de duplici 2. classis, hujusmodi enim festa plurimæ sunt solemnitatis, & ideo importare credimus *causam illam legitimam*, ob quam præcedens Decretum statuit omitti posse aliqua ex initiis Prophetarum.

V. Plurimum negotii alicui facessent verba illa Decreti, *Aut sint de Scriptura*, quasi initia rejicienda non sint in primam diem non impeditam per lectiones proprias festi, sed magis in festum ritus inferioris, aut minoris dignitatis, vel solemnitatis, etsi hoc non occurrat in prima die ut supra non impedita, nec pro præfato initio ponendo omittendæ sint lectiones ejusdem propriæ, uti nos exponebamus Decretum. Verum facilis est solutio; to enim *Aut de Scriptura* non stat pro Scriptura occurrente, sed pro Scriptura, quæ pro lectionibus primi nocturni in communi est assignata, & hoc consonanter ad priora Decreti verba: *Assignantur legendæ sive propria, sive de communi*, ubi lectiones propriæ distinguuntur ab iis de communi, & ut posteriora concordent prioribus, opus est, quod to *Aut de Scriptura* stet pro lectionibus de communi.

DECRETUM XVII. CAPITIS, IN ORDINE CCCXIII.

Quæsitum fuit: an si per Dedicationem Ecclesiæ, vel aliud festum cadens in Dominica, impediatur initium Scripturæ talis Dominicæ, & per octavam non sit locus pro ea, eo quod omnes dies sint dies infra octavam præter unam forte, quæ tamen habeat lectiones de communi assignatas, tunc tale initium sit omittendum, vel potius reponendum in illo festo, omissis lectionibus assignatis, & quid si illud sit duplex majus? Et responsum fuit. Initium Scripturæ aut transferendum est ad diem liberam, etiamsi post octavam hoc eveniat, aut anticipate legendum, sed in officio, pro quo assignatæ sunt lectiones de communi, illæ sunt legendæ. Quod faciendum est etiam in duplici majori, juxta Rubricam Breviarii de lectionibus. S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 307.

I. Vim ut assequaris quæsiti, fas est, advertas Decretum hocce fuisse emanatum pro Breviario Benedictino, in quo dies infra octavam non habent nisi tres lectiones de vita Sancti, de quo fit officium, & instar feriarum de homilia aptæ non sunt suscipere lectiones primi nocturni, & ideo quæsitum fuit, an causa dicti initii ponendi supprimi debeant lectiones propriæ festi infra octavam occurrentis, ubi in Breviario Romano, in quo dies infra octavam non minus novem lectionibus constant, quærendum magis fuisset, an demi debuissent lectiones propriæ alicujus diei infra octavam, si tales haberet, cum dies infra octavam cedant festo etiam semiduplici. Reapse itaque Decretum in usum non est addictorum Breviario Romano, accommodari tamen potest relate ad octavam habentem lectiones proprias, aut si tota hebdomada impedita supponatur per festa gaudentia propriis lectionibus.

III. Stabilit itaque, quod *initium Scripturæ aut est transferendum ad diem liberam*, & hoc extra dubium est, si adsit dies libera, in quam transferri valeat. *Etiamsi post octavam hoc eveniat.* Id limita, si post octavam duret lectio ejusdem Libri, quia ut dicebamus in præcedenti Decreto, alioquin initium ab una hebdomada in aliam transferri non potest. *Aut anticipate legendum.* Fallit hoc, si initium incidat in diem Dominicam, ante quam anticipari non valet idem initium, sed solum postponi, ut in Rubricis, & Auctoribus demonstravimus in citato Decreto. Dices: Sanctio est de initio incidente in Dominica. Ita quidem relate ad petitionem, sed non relate ad responsionem, quæ generatim lata dignoscitur pro quocumque casu, in quo initium impediri contingit, & consequenter intelligi debet ad Rubricarum tramites, ita ut to *Aut anticipate legendum* applicari debeat initiis illis, quæ infra hebdomadam impediuntur, sicut to *Aut transferendum ad diem liberam, etiamsi post octavam hoc eveniat*, revera solum competit initiis in die Dominica, nam alia adeo differri non valent, cum viciniores præcedentes dies sunt liberæ, sed in has anticipari debent. Dubium quodlibet admit præcedens Sanctio, nam cum sit *in eadem Einsidlen. & sub iisdem die, & anno* edita, si initia unius hebdomadæ in præcedentem anticipari, aut sequentem rejici possent, initiorum positioni consulere non debuisset per demandatam omissionem propriarum festi occurrentis, cum semper vel præcedentiar, vel subsequenter diem liberam reperissent, nisi dicere volumus, quod Congregatio simul, & semel contraria statuerit, quod nefas est & excogitare.

III. Hac eadem de causa verba illa, *sed in officio, pro quo assignata sunt lectiones de communi, illa sunt legenda. Quod faciendum est etiam in duplici majori*, restringenda veniunt ad clausulam, *Dummodo poni non instet initium, alioquin omittendum*, cum exceptione tamen duplici primæ, & secundæ classis, ut dicebamus in præcedenti Decreto *in eadem Einsidlen.* edito, cum quo præsens indubie debet concordari.

DECRETUM XVIII. CAP., IN ORDINE CCCXIV.

In festo S. Margaritæ Scotorum Reginæ ab aliquibus Breviariis expungi debent ultima verba lectionis: *Cujus festum ab eodem Pontifice concessum, Innocentius XI. ad octavo Idus Julii transferri jussit.* S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 299.

I. Ordo, qui adhuc tribus ante Pascha diebus servari solet, reliquia quædam est, & exemplum olim servati moris circa lectiones, cum primum tres nocturni instituti fuere. In primo Nocturno legebatur de veteri Testamento, in tertio de novo, non tamen ex Evangelio, quod Missæ lectioni destinatum erat, & in secundo Patrum sermones varietatis gratia inserti fuere; mos enim legendi in divino officio acta Sanctorum, quæ probabiles habebant Auctores, sæculo octavo fortasse dumtaxat inolevit, ea vero legendi ad Missam ante Epistolam, est Evangelium cum brevi eorumdem repetitione in Præfatione, & sub Missæ medium Episcopo Cathedram conscendente (unde traxerunt originem homiliæ, seu Sermones Patrum in martyrum laudem pronunciatæ) explicatione, admodum antiquior est, fiebatque prævia eorumdem actorum diligentissima cognitione, unde D. P. Augustinus serm. 2. de S. Steph. *Cum aliorum martyrum gesta vix inveniamus, quæ in eorum solemnitatibus recitari possimus, hujus Passio in canonico libro est.* Qui mos servatus fuit in Gallia ad IX. usque sæculum, in Hispania vere ultra X., actis ipsis insertis in Missalibus, & Sacramentarius, numquam vero in Missali, & Sacramentariis Ecclesiæ Romanæ, ut discimus ex Missalibus Gelasiano, & Gregoriano quæ solum in Præfationibus martyrum, & generum tormentorum parce, & caute meminerunt.

II. Brevi nunc sermone complectimur Decreti expositionem. Clemens X. ad libitum cleri officium S. Margaritæ die 10. Junii quotannis celebrandum indulsit, die ejusdem natalitia juxta Baronium *in notis ad Martyr.* At cum vix uno, aut altero anno celebrari posset ob frequentem occursum tunc temporis octavarum Pentecostes, & Corporis Christi, Innocentius XI. illud transferri jussit ad diem octavam Julii, qua de causa in fine sextæ lectionis adnotatum extitit; *Cujus festum ab eodem Pontifice concessum, Innocentius XI. ad octavo idus Julii transferri jussit.* Anno 1693. die XI. Febr. idem officium Decretum extitit semiduplex de præcepto, & cum hoc ipso cessasset ratio translationis ejusdem ad diem octavam Julii, utpote quod si impediebatur, gaudebat beneficio translationis, priori suæ sedi, & diei natalitiæ fuit restitutum. Verba itaque illa *cujus festum &c.* cum non quadrarent amplius, & solum apta forent dubia excitare circa diem ejusdem festi celebrandi, a Breviario fuerunt expuncta, sed cum in nonnullis ejusdem impressionibus adhuc haberentur, nunc Congregatio eorumdem expunctionem demandat; memoria enim præfatæ translationis nihil habebat commodi, & solum apta erat dubia ut supra excitare, unde tanti facta non fuit, ut ejusdem retentioni consulendum foret per adnotationem aliam ejusdem festi deinceps ad propriam sedem restituti.

DECRETUM XIX. CAP., IN ORDINE CCCXV.

In tertio nocturno pro festo S. Joannis Nepomuceni, tam intra, quam extra tempus paschale semper dicatur Evangelium, *Nihil est opertum &c.* cum sua homilia. S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 300.

I. Jam diximus, quod ad tertium nocturnum lectiones olim erant ex novo Testamento, sed non ex Evangelio, quod Missæ lectioni reservatum erat, sæculo autem VII. juxta Meratum *sect. 5. cap. 12. n. 11.* invectus fuit ritus legendi Evangelium, sed solum quoad initium ad nimiam officii longitudinem evitandam, & ut daretur locus homiliæ, seu cujusdam Patris explanationi super idem Evangelium, sicuti plerumque lectiones 2. nocturni deprompta erant ex Patrum sermonibus super lectionibus primi nocturni, ex veteri Testamento excerptis. Grancolas hujusce moris originem deducit a Regula S. Benedicti, sed hic *cap. 11.* tantum præscribit, ut post *Te Deum* legatur lectio, de Evangelio, nulla facta homiliæ legendæ mentione.

II. Paschale tempus habet hoc præcipuum, ut peculiari officio eos colat, qui consortes fuerunt Dominicæ Passionis, ubi pro Sanctis ceteris idem usurpat officium cum additione solius vocis *Alleluja*. Præfatum officium ita paschali tempori est proprium, ut festis eorumdem cunctis sive occurrentibus, sive in idem translatis adhibeatur, non tamen iis eorumdem, quæ a paschale ad non paschale transferuntur, in quibus hoc ipso abstinetur a recitatione eorum, quæ paschali tempori sunt pro-

propria. Id tamen limita, si festum habet aliquid proprium, quod & paschali tempore retinetur; & idipsum est, licet proprium non sit, sed de communi, dummodo eidem particulari de causa competat, illique sit appropriatum. Exemplum S. Hermenegildi, in cujus officio, quia particulari de causa, nempe quod perfidi Patris minas contempserit, inductum fuit Evangelium *si quis venit ad me, & non odit Patrem suum*, licet hoc sit communi martyrum extra tempus paschale, una cum ejusdem homilia etiam paschali tempore retinendum esse docet Rubrica ipsa Breviarii in eodem festo posita.

III. Pluribus locis novissime indultum extitit officium S. Joannis Nepomuceni, cui fuit assignatum Evangelium *Nihil est opertum* cum sua homilia; at cum hujusmodi Evangelium aptetur ab Ecclesia martyribus extra tempus paschale, in eorumdemque festis recitetur, dubium ortum est, an in officio præfato recitari dumtaxat deberet, dum extra paschale tempus transfertur, an vero etiam paschali tempore? Respondit Congregatio, quod etiam paschali tempore est recitandum, & decisionis ratio est eadem, quam diximus de S. Hermenegildo, quia nempe tale Evangelium cum homilia eidem appropriatum extitit, qui ad sacramentale secretum custodiendum, non minas, non consilia, non potestates insectantium, & nullum corporis sui casum pertimuit.

IV. Decretum aliud ad lectiones 3. nocturni attinens, refert Meratus in suo Indice Brev. num. 302., & sit 20. Cap., in ord. 316., videlicet: *Dominica tertia post Pascha, ubi celebratum est festum S. Raphaelis Archangeli, in tertio nocturno recitetur homilia S. Joannis Chrisostomi, nempe* Cum vellet Deus &c. S. R. C. 5. *Maji* 1736. *in Einsidlen.* Verum cum universalis nil habeat commodi præsens Decretum, quod pro officio proprio particularibus locis concesso noscitur editum, ne per inanem ejusdem expositionem locus præripiatur nobis dandi meliora; digredimur ad subdenda, quæ ad pleniorem præcedentis expositionem desiderantur. Sunt autem, quod si quis ex martyribus habeat lectiones 2., aut 3. nocturni ex communi martyrum temporis paschalis depromptas, commutari debent in eas ex communi martyrum temporis non paschalis, si extra tempus paschale transferri contingat; & e contra, si a non paschali ad paschale transferatur, lectiones ex communi martyrum temporis non paschalis in eas temporis paschalis permutari debebunt. Quod ut supra limita, si quæ officio, quod agitur, sint appropriatæ.

DECRETUM XXI. CAP., IN ORDINE CCCXVII.

Cum sæpe contingat, ut in Diœcesi celebretur unum, & idem festum, & alii in tertio nocturno unum assignent Evangelium, alii vero aliud, Religiosi sequi debent ordinem proprii Breviarii. S. R. C. 5. Maji 1736. *in Einsid.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 301.

I. DE officio communi Kalendario Diœcesis, & Kalendario Regularium Sanctio procedit, & cum Breviarii Rubricæ instar legum se habeant, jure præscribitur, quod Religiosi sequi debeant ordinem proprii Breviarii quoad lectiones 2. nocturni, non attentis iis, quas recitat Clerus Sæcularis. Differens est ratio de officio pure Diœcesano, cujus recitationi si Regulares incumbunt, cum id non præstent, nisi ratione indulti Diœcesi concessi, ad hujus tramites æquum est etiam Regulares se accommodent, & cum Sæculari Clero se conforment. Quod de lectionibus tertii nocturni indictum dignoscitur, pari ratione ad cetera non minus extende.

II. Attamen volo duas Decreto limitationes adhibeas, quarum una sit, si vi Kalendarii Diœcesani Regulares altiori ritu celebrent festum, quam habeat in Breviario Religionis; cum enim tunc utantur indulto Diœcesis quoad ritum, opus est & illud sequantur quoad qualitatem officii. Altera esse potest quoad conciones, & lectiones, quas iis diebus Regulares haberent ad populum, in iis quippe debere se conformare Evangeliis, & Epistolis, quibus Clerus Sæcularis utitur illis diebus festis, censuit Congregatio Concilii apud Barbosam *in Concil. Trid. sess.* 25. *cap.* 12. Equidem hæc loquitur dumtaxat de diebus festivis, de quibus potior videtur esse ratio; ego tamen nec refragarer Decretum extendi ad causam præsentis Sanctionis, aliumve quemcumque similem, dummodo tamen concio ea, aut lectio proferatur sub titulo Scripturæ occurrentis, alioquin censeo cuicumque liberum, super quemlibet Scripturæ textum quavis die concionem, vel lectionem habere.

DECRETUM XXII. CAP., IN ORDINE CCCXVIII.

In Dominica in Albis potest legi nona lectio de simplici festo occurrente, ut accidit anno 1735. de Sancto Aniceto. S. R. C. 5. Maji 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 302.

I. RUbrica *de lect. num.* 3. quinque conditiones exposcit, ut nona lectio de occurrente festo simplici recitetur, quoties ejusdem officium impeditur. Prima est, ut officium, per quod illud impeditur, sit novem lectionum, nona quippe lectio haberi non potest in officio trium lectionum. Secunda, quod idem officium nono careat responsorio, quare nona lectio simplicis abigitur a Dominicis Adventus, & Quadragesimæ, aliisque, in quibus nonum dicitur responsorium. Tertia, quod officium, quod agitur, commemorationem simplicis non respuat, saltem in laudibus, unde in officio duplici primæ classis, quod recusat commemorationem simplicis, nec hujus lectio admittitur, bene vero in duplici 2. classis, quod simplicis commemorationem patitur in laudibus, commemoratio namque stat loco officii, propterea si illa locum non habet, utique nec nona lectio. Quarta, quod simplex habeat propriam lectionem, scilicet de ejusdem historia, seu vita, unde nona lectio non dicitur de simplici, verb. gr. de S. Patronilla, in cujus officio lectiones de communi desumuntur, dicitur quippe lectio de simplici, ut ejusdem laudes, & merita promantur, nobisque ejusdem vitæ tenor in exemplum deserviat, quem ad effectum minime facit lectio de communi, quinimmo magis confert lectio super occurrenti Evangelio. Quinta, quod simul non occurrat legenda nona lectio homiliæ Dominicæ, aut feriæ, quippe cum his festum simplex cedat officium, utique & cedere debet nonam lectionem. Cum itaque Dominica in Albis sit officium novem lectionum, nono careat responsorio, simplicis commemorationem non respuat, ejusdem quippe officii ritus est solum duplex majus, licet sit primæ classis quoad vim, & privilegium excludendi officium aliud occurrens, nec legenda occurrat nona lectio homiliæ Dominicæ, aut feriæ, cur in ea locum non habebit nona lectio occurrentis simplicis, si hoc eam habeat propriam, ut evenit in proposito casu S. Aniceti? Idem judicium facito de vigilia Pentecostes.

II. Ad Rubricarum mandata omissa nona lectione officii, vel octavæ lectioni adjuncta legitur nona lectio Sancti simplicis, qui si duas lectiones habuerit, ex duabus fit una lectio, ut tota Sancti legatur historia. An autem, quoties in nona lectione laus aliqua habetur, aut agitur de Sancto, de quo fit officium, ex octava, & nona lectione fieri debeat una lectio, affirmat Gavantus, quinimmo *in sect.* 7. persæpe legendas assignat utrasque, & deduci videtur ex eo, quod de festo simplici modo dicebamus præscriptum. Verum etsi id fieri sit satius, & convenientius, a Rubrica tu ne discedito, quæ universim relinquit liberum, vel nonam lectionem omittere, vel eamdem octavæ adjungere; exceptionem enim fecisset, si junctionis præfatæ onus imponere voluisset, sicut eamdem diserte fecit de festo simplici, de quo fortior utique procedit ratio, utpote de quo alias historia admodum diminute diceretur, ubi de illo integra dicta fuit in lectionibus secundi nocturni, & in nona lectione ut plurimum vix aliquid attingitur, quod minimæ est considerationis.

DECRETUM XIII. CAP., IN ORDINE CCCXIX.

Quæsitum fuit, an in festo S. Luciæ 13. Decembris in officio possit legi nona lectio propria alicujus Sancti simplicis, ut de S. Judoco solet legi in hac Diœcesi, de quo illa die fit commemoratio? Et S. R. C. respondit affirmative die 23. Junii 1736. *in Brugen.* Idem omnino confirmavit die 16. Februarii 1737. *in Mechlinen. ad 6. dubium*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 320.

I. COnditiones omnes quas pro nona lectione dicenda de occurrenti simplici in præcedenti Decreto ex Rubricis recensuimus, in præsenti casu concurrunt, quare dubium esse non potest, quod nona lectio legenda non sit. Dubitandi triplex potuit esse ratio, quarum prima petitur ex Rubrica *de Feriis num.* 1., quæ firmant in feriis Adventus de simplici tantum fieri commemorationem. Secunda, quod in feriis Quadragesimæ, quibus æquiparantur feriæ Adventus, utpote quæ non minus sunt feriæ majores, locum non assequitur lectio simplicis, etsi officium fiat de Sancto. Tertia, quia impediunt nonam lectionem homiliæ de occurrenti vigilia, etiam in officio de Sancto, cum tamen vigilia præferatur festo simplici. Quarta addi potest, videlicet quod de simplicibus nullam Breviarium lectionem assignet, etsi duo eorumdem in Adventu semper recurrant.

II. Verum hæc facilem habent solutionem, unde ad primum dicimus; id esse verum, quoties agitur officium de feria, secus de festo. Ad 2. hoc ideo, quia dicenda est lectio homiliæ, qua cum careant feriæ Adventus, jam non habent impediendæ jus nonæ lectionis, quam habet festum simplex, etsi huic illæ præferentiam sortiantur, ut præsertim in simili dicebamus in cap. 6. Ad 3. par non est ratio, quia juxta Rubricam *de Vigil. num.* 2. in Adventu vigiliæ non assequuntur commemorationem in officio, & ideo nec nonam lectionem; festa autem simplicia commemorationem minime deperdunt. Ad 4. non procedere argumentum, quia ea officia in Breviario occurrunt in diebus, quibus officium recurrit de feria, etsi quod eorum per modernas concessiones impediatur, vel impediri queat per festum novem lectionum. Ceterum argumentum, utpote mere negativum, proculdubio non concludit.

III. Ex his infer in quocumque festo novem lectionum in Adventu locum habere posse nonam lectionem simplicis, etsi occurrat in vigiliis SS. Andreæ, & Thomæ, quoniam dum Rubrica a vigiliis excludit lectionem simplicis, quando officium agitur de Sancto, consulto addidit, *Quæ habeat homiliam*, ut designet lectionem simplicis supprimi in gratiam homiliæ dicendæ de vigilia; quare cum vigiliæ Adventus homiliam non habeant, non est, quod simplicis lectionem valeant impedire. Idipsum consequenter erit, si festum simplex occurrat in Dominicis vacantibus, ut est, quæ post Circumcisionem statim recurrit, uti & quando vigilia S. Joannis Baptistæ ob occursum in festo Corporis Christi anticipatur, cum tunc solum jejunium, non ejusdem officium, seu homilia anticipetur.

DECRETUM XXIV. CAP., IN ORDINE CCCXX.

Quæsitum fuit, utrum in officio simplici Martyris, qui sanguinem non fudit, semper pro secundo responsorio dicendum sit, *Domine, prævenisti*, quacumque occurrat feria, vel tantum, dum occurrit feria iv.? & responsum fuit, dicendum esse responsorium *Domine, prævenisti* in quocumque officio martyrum, qui perierunt non effuso sanguine. S. R. C. 10. Janu. 1693. *in una Galliarum*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 178.

I. EDocet Grancolas *lib.* 1. *cap.* 30., quod post lectionem quamlibet olim sequebatur oratio, cui responsorium successit, & hoc id habet commodi, ut quiescendi spatium legenti concedat, & ei, qui lecturus est, se parandi, atque ad auditorum attentionem conciliandam, spatiumque iis concedendum, quæ lecta sunt, considerandi, atque meditandi. Hujusmodi preces responsoria appellatæ fuere, quia ut ait Rupertus 1. *par. c.* 25. veluti respondent lectionibus, aliquid dicendo, quod ad ea, quæ lecta sunt, referatur. Optandum itaque foret, ut responsoria cum lectionibus affinitatem haberent, quibus animo altius imprimerentur ea, quæ lectio mentem edocuit. Hujusmodi proculdubio non sunt responsoria, quæ post lectiones de Scriptura ex communi Sanctorum depromuntur, unde sufficiat, quod quadrent ei, de quo fit officium, ad quod omnia diriguntur.

II. Responsorio *Hic est vere Martyr, qui sanguinem suum fudit*, pro Martyre, qui perit non effuso sanguine, alterum substituit Ecclesia, nempe, *Domine, prævenisti*, & id ad vitandum mendacium ait Gavantus *sect.* 8. *cap.* 2. *n.* 5., cujus rationem refellit Guyetus *lib.* 3. *c.* 10. *q.* 3. quia etiam dicitur in officio trium lectionum, quocumque die occurrat, cum tamen si diceretur loco alterius, ad vitanda nempe illa verba *Qui sanguinem suum fudit*, solum feria quarta dici deberet, in qua responsoria ex tertio nocturno desumuntur. Credit ipse igitur, quod inductum illud fuerit ob excellentiam aliquam, quæ haud dubie alia non apparet, quam martyrii longioris, eoque nomine gravioris.

III. Hanc rationem approbare videtur Congregatio, dum dicendum edicit responsorium, *Domine, prævenisti*, in quocumque, licet simplici, officio Martyris, qui perit non effuso sanguine, & in quacumque feria occurrat; & id utique consonanter ad Rubricam eidem responsorio præfixam, quæ dum illud attribuit Sanctis Joanni, Silverio, & Pontiano, qui ritu simplici celebrantur, & ultimo loco non minus illud notat esse dicendum absque feriarum distinctione, argumento id est semper in eorumdem, & consequenter etiam aliorum similium officio esse recitandum.

IV. Valida utique est ista ratio, & ubertim ostendit præfatum responsorium ad vitandum mendacium non fuisse substitutum. Quod ut magis assequaris, lubet adjicere, quod adhuc in hymno dicitur *Fundensque pro te sanguinem*. Si cum Gavanto dicas, hoc ideo, quia apud Poetas idem est fundere sanguinem, ac fundere vitam, quæ est in sanguine. At nimis scrupulosus ex Grammaticis es, si & grammatice pro *dare vitam suam* accipi non posse contendas, & id dabis vel invitus, si ea verba *viri sancti sanguinem fuderunt &c. & quia pro ejus amore sanguinem suum fuderunt &c.*, quæ in officio plurimorum martyrum, qui perierunt non effuso sanguine, non minus dicontur, a mendacio expurgare velis. Equidem plurima, ut consideranti patebit, in communi martyrum inveniuntur, quæ enunciari non posse videntur de iis martyribus, qui vel ignem, aut vincula, foveas, verbera, ungulas, gladium, dentesve bestiarum experti non sunt, quæ tamen immutata minime fuerunt, nec alia eorumdem loco substituta, sed per catachresim aliquam censentur veritatem habere, puta quia hisce martyribus adhibita venere tormenta, aut vis illata fuit assertis cruciatibus non impar, adeoque & eisdem nominibus haud inepte expressa; quod enim adjicit Guyetus sufficere, quod universim vera sint omnia, si non relate ad illos, quorum solemnitas agitur, respectu martyrum in genere, quorum omnium varia, & multimoda certamina hocce officio ab Ecclesia decantantur, quodammodo reprehendi videtur a mutatione, quam Ecclesia pro festo SS. Innocentium præscripsit de octava antiphona matutini, *Tradiderunt corpora sua in mortem, ne servirent idolis*, eo quod ipsi non ob rejectum Idolorum cultum occisi fuere, nec ob pugnam in peccatum aliquod causa tuendæ justitiæ, castitatis, aut cujusvis virtutis, quam ob rationem retinetur in martyribus ratione utentibus, qui licet non ob rejectum Idolorum cultum, tamen ob resistentiam, quam propter justitiam fecerunt peccato alicui, cujus nomine non incongrue accipitur Idolorum servitus, ut eam de avaritia speciatim pronunciavit Apostolus, usque ad mortem fortiter decertarunt.

V. Est & aliud responsorium, incipit *Hæc est vera fraternitas*, quod in officio plurimorum martyrum fratrum dici mandatur post octavam lectionem in officio novem lectionum, & post secundam in officio trium, adeoque non minus semper dicendum in quocumque officio plurium martyrum fratrum. At dicendumne erit, quoties fratribus adjunguntur alii non fratres? Negat Gavantus *sect.* 8. *cap.* 2. *n.* 9., utiturque exemplo SS. Placidi, & Sociorum, in quorum officio non dicitur, licet inter eos duo Fratres, & soror simul obierint. Guyetus *lib.* 3. *cap.* 11. *q.* 3. rite distinguit, & a potiori parte determinandum esse asserit, ita ut si fratres sint plures, quam non fratres, sit dicendum, ut patet exemplo SS. Symphorosæ matris, & filiorum ejus, & SS. Septem fratrum, & SS. Rufinæ, & Secundæ Sororum, quæ non sunt sorores fratrum illorum; si vero non fratres erunt numero plures, non erit dicendum, ut constat exemplo SS. Placidi, & Sociorum. At quid si non fratres fuerint numero pares? Breviarium eo responsorio non utitur, ut liquido videre est in festis SS. Marii, & Sociorum, & SS. Eustachii, & Sociorum, in quorum utroque coluntur vir, & uxor, & duo eorum filii; Tu tamen adhuc distingue, de quibus in festo fiat potissimum, & si potissimum fiat de non fratribus, abstine ab illo responsorio, ut evenit in modo memoratis duobus casibus, si vero de fratribus agatur potissimum, præfatum responsorium recita ad exemplum SS. Nerei, & Sociorum, in quorum Missa assignatum habetur, licet non in officio, quia paschali tempore, in quo recurrunt, locum non habet, erit tamen recitandum, si extra tempus paschale transferatur; eadem enim est ratio, ut optime advertit Guyetus, de Missa, ac de officio, quare si post additionem SS. Domitillæ, atque Pancratii adhuc in Missa congrue censitum est dici, quidni & in officio? Ex quibus abunde ruit sententia cum ratione Gavanti, qui ceteroquin si in Missa dictum responsorium concedit, quia de SS. Nereo, & Achilleo potissimum agitur, eadem de causa etiam eorumdem officio non deberet illud denegare. De iis autem potissimum agitur, qui primo loco in festo designantur, & fraternitas, ob quam præfatum inducitur responsorium, debet esse carnalis, non impropria, & spiritualis, ac talis sola juris fictione, qualis est quæ intercedit inter Religiosos ejusdem instituti, ut traditum est in cap. 5.

VI. Uti vero hoc responsorium alligatum est officio plurimorum martyrum extra tempus paschale, adeoque tempore paschali, in quo aliud proprium pro martyribus habetur commune, non recitandum, ita est de præcedenti responsorio, *Domine prævenisti*, quod nec erit dicendum, quoties plures martyres non effuso sanguine simul coluntur extra paschale tempus, quia tunc absque ulla distinctione commune plurimorum martyrum præscriptum est usurpari, & idem responsorium communi unius martyris reperitur addictum.

VII. Pro Doctoribus a Clemente VIII. responsorium *In medio Ecclesiæ* fuit adjectum, quod ducto exemplo a SS. Leone, & Hilario, quibus id tribuitur Guyetus concedit Confessoribus omnibus, quorum extant homiliæ, orationes, tractatus in Scripturam Sacram, aliaque opera ad Ecclesiæ decus, & utilitatem exarata, quibus tamen non concedit antiphonam *O Doctor*, qua carent & prædicti Sancti Hilarius, & Leo. Guyeto nos ipsi lubentes adhæremus, addimusque exemplum S. Anselmi, cujus officio, antequam ad ritum duplicem eveheretur, & expresse antiphona *O Doctor* dici concederetur, jam dictum responsorium attributum erat, non tamen antiphona *O Doctor*.

VIII. Vice primi responsorii *Veni Sponsa Christi* pro virgine non martyre assignatur *Veni electa mea*, quod hæc nec sanguinem pro Christo fuderit, nec vitam dederit. Laborat admodum Gavantus *sect.* 8. *cap.* 4. *n.* 5., mysticamque rationem affert, quod antiphona *Veni Sponsa Christi* retenta sit in tertio nocturno pro non virgine, & ait, quod *sponte retenta est, recitanda noctu, ne Sancta mulier, non virgo, rejecta videatur a nuptiis Christi spiritualibus, quibus & ipsa gaudet occultiore modo*. Rectius reponit Guyetus *lib.* 3. *cap.* 14. *q.* 2., id ideo, quia omnis anima sancta est vere sponsa Christi. Quadrat autem & sanctis fœminis veteris Testamenti, ob fidem in Christum venturum, ut cujus & justificationem accipit illud noni responsorii *Propter amorem Domini mei Jesu Christi &c.*, aliaque plurima aliorum communium.

IX. Reliquum dumtaxat est adnotare, quod cum officium fit de pluribus Confessoribus, vel Virginibus, aut aliis, mutanda non sunt ea, quæ dicuntur in singulari numero, nec e contra; in plurali enim numero etiam singularis continetur, & quæ in singulari numero dicuntur, satis pluribus conveniunt, si de unoquoque seorsim enunciata intelligantur. Breviarium tamen in communi Confessoris non Pontificis ab hac lege liberat orationem, & sermonem, in quibus, quæ dicuntur in singulari, vult esse dicenda in plurali; quod Gavantus *sect.* 8. *cap.* 3. *na.* 5. facit liberum, & libertatem hanc ipse restringit ad sermones de Sanctis, non tamen ad tractatus in Scripturæ libros, qualem censet *Deridetur justi simplicitas* ex libro moralium S. Gregorii depromptum. Extendendum id foret ad sermones etiam aliorum communium, & libertatem hujusmodi ut supra restrictam nos inficiari non possumus, licet quia in sermonibus quandoque variatio apte non quadrat, aut difficultatem reddit, eadem non uti consulimus, bene vero in orationibus, quæ sunt nota eorum, de quibus agitur officium.

DECRETUM XXV. CAP., IN ORDINE CCCXXI.

Quando festum SS. Philippi, & Jacobi cadit in Dominicam, tunc ultimum responsorium, quia est proprium, dicatur loco penultimi, quod est de Dominica. Ita S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 251.

I. DEcretum ritui Romano nec est, nec potest esse accommodum, in duplicibus siquidem novem legit lectiones, sed octo dumtaxat habet responsoria, & horum nullum post nonam legit lectionem, sed statim succedit *Te Deum*, & ubi

occursu Dominicæ omittit quidem nonam lectionem de Sancto, & ejusdem vice substituit lectionem de homilia Dominicæ, sed post eandem non recitat responsorium aliquod de Dominica, sed subjungit *Te Deum*, perinde ac fit, quoties non occurrit Dominica. Ritus vero Monasticus, pro quo Decretum latum dignoscitur, duodecim tenet lectiones, & totidem responsoria, unum scilicet post lectionem quamlibet, & post ultimam lectionem dicto convenienti responsorio, *Te Deum* adjicit. Quoties vero festum incidit in Dominicam, omissa duodecima lectione cum suo responsorio, legit lectionem homiliæ Dominicæ, post quam subjungit responsorium ex eadem Dominica decerptum, deinde *Te Deum*.

II. Festum SS. Philippi, & Jacobi apud Ordinem S. Benedicti duodecimum proprium habet responsorium, scilicet *Tanto tempore vobiscum sum*, reliqua vero de communi; quare cum deberet omitti, quoties prædictum festum cadit in Dominicam, ut subrogaretur responsorium Dominicæ, cautum est, ut præfatum responsorium dicatur loco penultimi, quod propterea erit omittendum. Nota causalem, *quia est proprium;* propria enim particularem respectum habent, & particulari de causa inducuntur in officium, quare satius est omitti communia, & loco horum subrogari propria, quando hæc alias omitti deberent. Quod si in casu etiam penultimum responsorium foret proprium, cum cesset substitutionis ratio, non penultimum, sed ultimum, utpote quod impeditur, omissioni esset obnoxium. Volo autem Decretum extendas ad quemcumque alium similem casum, quinimmo & ad responsoria, quæ licet communia sint, sunt tamen propria alicui Sanctorum generi, quemadmodum sunt *In medio Ecclesiæ* pro Doctoribus, *Domine, prævenisti* pro Martyribus non effusi sanguinis, *Hæc est vera fraternitas* pro pluribus Martyribus fratribus, aliaque, si quæ sunt id genus, quatenus omitti deberent.

III. Non deest tamen casus, in quo etiam apud Romano Breviario utentes locum habere posset Sanctio, in festo nempe, quod novem habet responsoria, puta in festo SS. Innocentium; si enim hoc festum haberet dumtaxat nonum responsorium proprium, & octavum foret de communi Martyrum, quia dum incidit in Dominicam, licet de hac, cum sit ex vacantibus, non legatur lectio homiliæ, nec ullum ejusdem Dominicæ responsorium recitetur, omittitur nonum responsorium festi, & ejusdem loco dicitur *Te Deum*, deberet magis nonum responsorium dici loco penultimi, quod de communi supponitur. Si quod igitur hujusce rationis festum concederetur; haud ambigo, quod de eodem in terminis Sanctio procederet.

IV. Romanus itaque id eruat commodi, ut si quandoque impediantur, quæ officium habet propria, hæc non omittat, sed magis substituat loco communium; hinc in Decr. 2. cap. 12. rite animadversum voluimus, antiphonam propriam *ego Dilecto meo* dici debere in primis vesperis S. Margaritæ de Cortona ad magnificat, quoties in secundis vesperis locum non habet uti, & Antiphonam propriam S. Mariæ de Monte Carmelo, quoties ob concurrentiam cum sequenti duplici primæ classis alioquin deberet ommitti; tu vero idem judicium facito de quibuscumque aliis propriis, sive Antiphonæ sint, sive hymni &c. quando non minus in proprio loco impediuntur. Recolantur tradita in Decr. 2. cap. 31.

AD CAPUT XL.

De Hymnis, & Lectionibus

APPENDIX.

DECRETUM PRIMUM Cap. in Ord. 457.

In festo translato Stimatum S. Francisci nulla est facienda mutatio in hymno; quæ quidem mutatio servanda modo est in festo S. Joachim, Dominica infra octavam Assumptionis celebrando. S. R. C. 2. *Sept. 1741. in Aquen.*

PRima Decreti pars contrarias apta est suscipere expositiones, & quod nempe in festo translato stimatum nulla facienda est mutatio in hymno per invectionem versuum propriorum, sed legendus ille est, prout in communi manet descriptus, licet postea cum versu *Meruit supremos*, cum non sit dies obitus; & quod in eo sensu nulla mutatio facienda est, in quantum legi ille debet cum suis versibus propriis, quos in eo legi Rubrica præcipit. Primus intellectus magis arrisit nobis tom. 1. cap. 39. Decr. 1. num. 5., & satis validæ rationi manet innixus; quæ ibi recoli poterit; videtur tamen, quod a Congregatione magis probetur secundus. Decreti pars altera nulli dubitationi manet obnoxia, nimis namque diserta est Rubrica, quæ in hymno extra diem obitus dici mandat versum *Meruit supremos*, & quidem licet festum institutum sit ad recolendam diem mortis.

DECRETUM SECUNDUM Cap. In Ord. 458.

In festo S. Theresiæ lectiones primi nocturni sunt de scriptura, non vero de communi, S. R. C. 2. Sept. 1741. *in Aquen.*

COncessiones officii S. Theresiæ particularibus locis, atque personis factæ, habentur apud Barbosam *Collect.* 17., quæ vero Ecclesiæ universali, apud Gavantum *sect. 7. cap. 12. num.* 15. In his nulla habetur mentio de concessione lectionum de communi, unde cum prædictum officium sit dumtaxat duplex minus, ex rituum regulis legendæ in eo sunt lectiones de scriptura. Non semel evenit in officiis, quæ a Regularibus Ordinibus ad Ecclesiam universalem extenduntur, ut non bene perpensis concessionis terminis, qui sunt agendorum regula, atque mensura, in Breviaria perperam inserantur cum lectionibus primi nocturni propriis, quales leguntur apud Regulares, cum tamen indultorum verba non adeo extendantur, sed sistant in lectionibus secundi, & tertii nocturni. Id novissime accidit in festis SS. Peregrini Latiosi, Aloysii Gonzagæ, & Joannis a Cruce apud Dominium Venetum, quod me auctore emendatum fuit, unde nec dubito quid simile evenisse in festo Sanctæ Teresiæ, ut non obscure præsens Decretum indicat.

DECRETUM TERTIUM Cap. In Ord. 459.

In die octava Dedicationis Ecclesiæ lectiones primi nocturni sunt de communi, & non de scriptura. S. R. C. 2. Septembris 1741. *in Aquen.*

VIde dicta tom. 1. cap. 1. Decreto 21.

CAPUT XXXV.

De Laudibus, earumdemque partibus.

I. PLurima, quæ de Laudibus dedimus, de Matutino agentes, haud arbitramur inutiliter esse repetenda. *Laudes* dictæ sunt ex Hug. *lib. 2. de offic. cap.* 10., eo quod laudem aperte sonant divinam, nos tamen edocet Grancolas *lib. 1. cap.* 34., quod *Laudum* nomen derivat a Psalmo *Laudate Dominum de Cœlis*, qui in iisdem dicitur, & ubique fere semper dictus fuit. Post psalmos dicitur capitulum, quod stat lectionis loco, & olim celebrantis erat illud memoriter recitare. Quoniam vero ille, cujus est capitula recitare, scilicet celebrans, officium pro arbitratu suo ordinare potest, neque alterius venia opus habet, hinc factum est, quod capitulis *Jube* non præmittitur. Capitula sine titulo leguntur, quia olim continuatio erant illorum, quæ ad matutinum recitata fuerant, vel quod ex Epistola Missæ desumerentur, quæ numquam sine inscriptione legitur. Hymnus ad Laudes, Vesperas, & Completorium post psalmos dicitur, ad alias vero horas ante psalmos, quod ex Regula S. Benedicti acceptum est, a quo & mos canticum *Benedictus* recitandi profectus traditur. Amalarii tempore in fine Laudum dicebatur psalmus *Miserere*, fortasse ut modo fit tribus ante Pascha diebus. Preces quædam etiam leguntur additæ, & adhuc supersunt in Defunctorum officio, & in feriis majoribus ad Laudes, & Vesperas, quæ in festis, & solemnibus diebus prætermittebantur.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CCCXXII.

Antiphonæ feriales ad laudes ante Nativitatem omitti possunt in festo solemniter celebrato, ut contingit in festo S. Thomæ; sed Antiphonæ majores ante Nativitatem etiam in festis solemnibus dicendæ sunt ad Magnificat. S. R. C. 7. Novemb. 1607. *in Brugen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 30.

I. ROmana Ecclesia hebdomadam consecrandam esse censuit ad Messiæ adventum suspiriis expetendum, hinc qualibet die ad magnificat dicendam esse statuit antiphonam propriam, quæ incipit ab interjectione *O*, quasi ad Salvatorem adjurandum, ut ad nos a peccato liberandos venire festinet. Septem propterea sunt istæ antiphonæ quæ licet apud Amalarium aliter dispositæ sint, eæque recensitæ, uti Metis canebantur, Honorius tamen Augustoduensis *lib. 3. cap.* 5. illas eodem ordine refert, quo hodie leguntur, easque septem donis Spiritus Sancti ab Isaja *cap.* 11. designatis confert, quæ Jesus Christus per Incarnationem suam nobis communicavit.

II. *O Sapientia* donum est sapientiæ, & sic Christus dicitur tamquam Patris sapientia ab ejus ore egressa, scilicet ex ejus substantia generata, & quatenus per Incarnationem suam rationem invenit nos redimendi. *O Adonai* hebraicum nomen est, & *Dominum* significat, unde Exod. 6. 3. *Et nomen meum Adonai*. Messias itaque habetur in hac Antiphona pro eodem Deo, qui Populum Israel elegit, qui Judæis promissus est, qui Moysi apparuit, ipsique legem tradidit, nosque venit redimere per spiritum intellectus. *O Radix Jesse*, quatenus Messias e Davidis genere oriri debebat, cui promissus fuerat. Ipse erat expectatio gentium, advenitque ad duos Populos conjungendos, atque salvandos per spiritum consilii, quo tanta molitus est ad mundum redimendum. *O clavis David*, & id sumptum est ex Isaja cap. 22. *Dabo clavem Domus David super humerum ejus, & aperiet, & non erit, qui claudat, & claudet, & non erit, qui aperiat;* atque ex Apocal. 3. *Hæc dicit Sanctus, qui habet clavem David, qui aperit, & nemo claudit, claudit, & nemo aperit.* Jesus Christus in spiritu fortitudinis Infernum clausit, & Cælum nobis aperuit, viamque nobis demonstrat, qua illuc ejus veritatis lumine adjuti pervenire possimus. Denotant & plenam ejusdem potestatem in Ecclesiam, cujus figura est Regnum Davidis,

viis, ad quam nemo revera pervenire potest, nisi Christus ei januam aperiat, eumque trahat ad seipsum. *O Oriens*, scilicet Sol est Oriens, qui annuntiat, & affert lumen gratiæ, nosque illuminat spiritu scientiæ. *O Rex gentium*, qui venit ad subjugandas gentes, suæque Redemptionis participes faciendas, & notat donum pietatis, qua ad salvandos omnes permovebatur. *O Emmanuel* ex Isaja 7. 14., & ex Matthæo 1. 23. proprium Messiæ nomen, *quod est interpretatum nobiscum Deus*, ait Matthæus ibidem, & notat donum timoris filialis, qui ut Deum amemus, efficit.

III. Apud Amalarium *de ord. antiph. c.* 14. octo O habentur scilicet & antiphona alia, quæ incipiebat *o Virgo Virginum*, quam & ætate sua in usum fuisse scribit Durandus *lib. 6. cap.* 2. & insuper aliam *o Toma Didyme*, quæ in festo S. Thomæ canebatur, cujus loco in aliis ordinibus habebatur *O Gabriel*, *o Rex pacificus*, *a Mundi Domina*, *o Jerusalem*, in qua alloquebantur modo Messiam, modo ejus Matrem, quæ eum parere debebat, vel Angelum, qui eam annunciaverat, vel Urbem, in qua nasci debebat. Abrogatæ fuere antiphonæ istæ, solumque, quæ Messiam ipsum alloquuntur, dici præscriptæ per septem præcedentes dies ad exemplum Ecclsiæ Toleranæ, quæ anno 656. Annunciationis festum diei 18. Decembris affixit, & usque ad Nativitatem continuabat, & restituto Annunciationis festo diei 25. Martii juxta Romanum ritum, subrogavit festivitatem aliam *Expectatio Partus B. V.* appellatam, quam ut supra adhuc producit, ut alibi diximus.

V. Parisiis per Dignitatem aliquam sunt solitæ annunciari, & ut a majoribus inchoentur, communis usus obtinuit, qua de causa *Antiphonarum majorum* nomen iisdem obvenit, nisi hoc factum mavis, quod duplicentur, instarque officii duplicis solemniter decantentur. Duplex tamen officium minime efficiunt, licet ipsæ ex privilegio ritu duplici celebrentur, quare in concursu cum sequenti, vel præcedenti duplici, vel semiduplici vesperarum divisionem, aut integritatem non habent, sed solam commemorationem, perinde ac si solemniter, & ritu duplici non recitarentur, sed ritu feriali; & hæc est causa, ob quam ex Rubricarum præscripto solitæ subduntur preces feriales. Cum impediuntur per festum occurrens, vel translatum non omittuntur, sed adhuc dicuntur ad magnificat, non quidem pro antiphona, quæ ad idem canticum deservit, quæ debet esse de festo, sed pro commemoratione feriæ, quæ numquam omittitur, ut clarius habet sequens Decretum. Ex Rubricis commemoratio non importat reiterationem antiphonæ, nec cantici magnificat; quare ablegandi veniunt usus illi, qui dum agunt de festo, post hujus collectam dicunt integram antiphonam feriæ, repetunt magnificat, & post hoc iterum antiphonam, sed commemoratio feriæ facienda est more solito.

VI. Difficultatem aliquam utique ingerunt verba illa Decreti *in festis solemnibus*, quasi idem faciendum non sit in festis non solemnibus, sed penitus eam dissipat tum sequens Decretum, quod occurrente festo semiduplici solam commemorationem feriæ per occurrentem antiphonam majorem demandat; tum dictio *etiam*, quæ legis dispositionem ad casum magis dubitabilem extendit, & minus dubitabilem implicat, quando etiam *festum solemne* ob petitionem in Decretum non esset invectum, & per festum stato die in anno solitum celebrari, explicari non posset juxta ea, quæ late tradit Guyetus *lib. 1. cap. 13. q. 3.*

VII. Antiphonas hasce majores præcedunt aliæ ad Laudes, sed ubi illæ sunt septem, istæ sunt tantummodo sex, quia cum ponantur ad Laudes, locum habere non possunt in festo S. Thomæ, quod semper iisdem diebus recurrit, ad differentiam antiphonarum majorum, quæ cum ad magnificat sint dici institutæ, adhuc cum per festum impediuntur, pro commemoratione feriæ deserviunt, quem ad effectum etiam deservirent Antiphonæ feriales illæ, si ad Benedictus institutæ dici forent, superfluum enim visum fuit etiam pro feria, in quam incidit festum S. Thomæ, præfatas assignare antiphonas, quæ semper omissioni forent obnoxiæ, & ideo cautum est, ut quæ in festum S. Thomæ incidunt, transferantur in Sabbatum, cui propterea propriæ assignatæ non fuere. Quid simile factum habemus in octava Epiphaniæ, cui quinque solum assignatæ sunt dies infra octavam, quia dies una per officium Dominicæ semper impeditur; Et si hæc cadit in diem octavam, in præcedenti Sabbato anticipatur, ut occupetur dies illa, quæ alias remaneret vacua.

VIII. De hisce antiphonis nunc statutum habemus, quod omitti possunt *in festo solemniter celebrato*, idest solito celebrari, cum enim iis diebus fieri valeat etiam de officio semiduplici, & in hoc propriæ ad Laudes dici debeant antiphonæ, utique in eodem, licet non solemniter, sive sine pompa celebrato, antiphonæ feriales dici non valent: ut enim ablegem usum nonnullarum ecclesiarum, quæ dum festum occurrit, completis omnibus de festo, rursus dicunt Laudes cum his antiphonis, & psalmis ferialibus, opus non est, quod multis utar verbis.

IX. *Ut contingit in festo S. Thomæ.* Hoc quoad omissionem intellige, non quoad translationem earumdem antiphonarum ad aliam diem; in quam enim diem transferendæ illæ forent? Non utique in sequentes, cum omnes propriis gaudeant antiphonis. Non in præcedentes, quæ nunc usque ad diem quintam Decembris per officia novem lectionum sunt occupatæ, unde inconsonanter admodum, & cum interruptione deberent recitari. Quando vero dies 16. adhuc inimpedita foret, anticipationem earumdem, quam liberam Gavantus *sect. 6. cap. 2. num. 8.* & Guyetus *loco cit.*, & necessariam Meratus *in annot. ad præsens Decretum* facere videntur, nos approbare non possumus, dum enim Rubrica, quando Dominica incidit in vigiliam Nativitatis, antiphonas Dominicæ in Sabbato anticipat, & antiphonas, quæ occurrunt in die S. Thomæ, & in Sabbato ponendæ forent, in diem 16. non anticipandas edicit, sed *eo anno omittendas*, falli haud credimus, dum dicimus easdem antiphonas adeo septem memoratis diebus esse addictas, ut si in iisdem dici non valeant, magis sint omittendæ, quam anticipandæ; & si anticipatione gauderent, nec opus fuisset, propriis antiphonis Sabbatum spoliatum facere, ut in eo collocentur incidentes in festum Sancti Thomæ. Refert Gavantus Gregorium XIII. Hispanis, qui die 18. celebrant Expectationis festum, concessisse, ut anticipent die 16. antiphonas feriales in eodem festo occurrentes; at privilegium id est, quod, ut advertit Guyetus, ad casus similes sine concedentis venia minime extenditur, quinimmo aperte designat, in oppositum stare generales Regulas, alioquin speciali concessione opus non fuisset.

X. Meratus, ut locum faciat prædictis antiphonis, nunc alia via progreditur asserens, quod ubi die 18. Decembris agitur de Expectatione B. V., ad Laudes dicendæ sunt antiphonæ feriæ occurrentis, cum valde congruant eidem officio, & proximæ solemnitati Nativitatis, ut provide Sac. Rit. Congreg. statuit in correctione, & approbatione Kalendarii Ordinis Minorum Conventualium Sancti Francisci. Hucusque Meratus, cujus profecto nulla habenda est ratio, cum ipsemet in suis Tabulis numquam eidem festo assignet antiphonas feriæ, sed opere destruat, quod hic doctrina ædificaverat. Et quidem inficias iri non potest, quod antiphonæ festi festo congruentiores non sint, & fortasse etiam proximæ solemnitati Nativitatis, vel saltem æque huic congruentes; hinc cum Rubrica nihil teneat de hujusmodi substitutione, ut habet de homilia in casu admodum infrequenti, videre non est, quomodo antiphonæ propriæ eidem denegari queant, ut illæ de feria recitentur. Privilegium, cujus meminimus, a Gregorio XIII. factum Hispanis, idipsum ostendit, nec adversatur, quinimmo suffragatur apprime particularis concessio Conventualibus Sancti Francisci facta, quæ pro aliis in exemplum nedum trahi non potest, sed insuper liquido indicat a non privilegiatis aliter fieri debere.

DECRETUM II. CAP., IN ORDINE CCCXXIII.

A die 17. Decembris inclusive usque ad Vigiliam Nativitatis Domini exclusive, fieri potest quodcumque officium duplex, semiduplex, occurrens, vel translatum, sed in utrisque vesperis pro commemoratione feriæ dicantur Antiphonæ majores tunc occurrentes. S. R. C. 17. Maii 1692. *in Florentina.* Idem statutum fuerat 17. Martii 1644. *in Neapolitana*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 170.

I. Septemdialis præparatio ad Nativitatem Christi cum propriis antiphonis ad Laudes, necnon majoribus ad Magnificat fuit indicta, quæ die 17. Decembris consequenter poni incipiunt, & prorogantur usque ad vigiliam Nativitatis. Cum hujusmodi antiphonæ officio feriali sint affixæ, ne impedirentur a concessione officiorum pro iisdem diebus temperatum fuit solo excepto festo S. Thomæ, quod ob Apostolicam dignitatem alteri a natalitia die consitum non est esse consignandum, qua de causa sex solum pro laudibus assignatæ fuere Antiphonæ, licet dies sint septem. Nos insuper edocet Gavantus *sect. 3. cap. 8. num. 9.*, quod a die 17. Decembris vetitæ fuere in postrema recognitione Breviarii octavæ, *ne omittantur Antiphonæ privilegiatæ.*

II. Hinc cum officia novem lectionum in omissionem earumdem Antiphonarum non minus deserviant, factum est dubium, num iis diebus locum habere possent? Affirmative Congregatio respondit; & quidem pro quocumque festo duplici, vel semiduplici, occurrente, aut translato. De eo occurrente dubium esse non potest, quia dum Indultum latum est pro aliquo ex dictis diebus, super omissione earumdem Antiphonarum hoc ipso dispensavit. Pro translato autem facit hæc ratio, quod dies illæ sunt mere feriales, nec ullo sciuntur privilegio suffultæ, quare videre non est, cur locum habere non debeat Rubrica, quæ festa, quæ transferuntur, ad primam diem non impeditam constanter amandat. Rubrica itidem Antiphonis majoribus præfixa, per hæc verba, quæ ad festum S. Thomæ non videntur restringenda, in præfatis diebus de festis fieri posse supponit: *Si vero festum fuerit, dicuntur post orationem festi pro commemoratione Adventus*, per quæ & firmatum remanet, quod Decretum statuit de præfatis Antiphonis majoribus, quando per festum impediuntur.

III. Par autem non est ratio de octavis, a quarum celebratione in gratiam prædictarum Antiphonarum cessandum est, quia adhuc de Sancto agitur ut minimum in festo, ubi de Sanctis alias nihil fieret, vel ad simplicem ritum juxta novissima Decreta deberent redigi, si eorumdem officia ad easdem dies transferri non possent. Quadragesimales feriæ te penitus reddant instructum, dum octavas cessare faciunt, & patiuntur officia quælibet occurrentia, vel translata.

DECRETUM III. CAP., IN ORDINE CCCXXIV.

Ubi festum SS. Angelorum Custodum habet octavam, non possunt in festo, & per octavam terminari hymni ejusdem metri, sicut terminatur eorum hymnus in laudibus per stropham: *Deo Patri sit gloria, qui quos redemit Filius, & Sanctus unxit Spiritus, per Angelos custodiat*. S. R. C. 19. Junii 1700. *in Curien.* ex Merato in Indice Dec. Brev. n. 217.

I. GEneralem hinc habes regulam, terminationes proprias, quas habent hymni festi alicujus, haud extendi ad hymnos ceteros vel proprios, vel communes horarum, sive in festo ipso, sive per octavam ejusdem. Pro festo, quod octavam non habet, stat praxis Brevarii Romani, quod hymnis reliquis non assignat terminationes proprias hymnorum SS. Venantii, Mariæ Magdalenæ, & ipsorum Angelorum Custodum. Quod si non in festo, utique nec per octavam, nec ubi festum habet octavam, in octavam siquidem nonnisi a festo derivant, nec octava unquam ratio esse potest, cur etiam in festo dici debeant, videmus namque in festis, quibus ex se competunt, extendi, vel octavam habeant, vel non habeant, ut videre est in quibuscumque festis Domini, & Deiparæ. Rubrica 20. id juris duntaxat tribuit festis Domini, & Deiparæ, & paschali tempori additque, quod *aliis temporibus terminantur hymni, ut suis locis ponitur*.

CAPUT XXXVI.

De Prima, & Partibus ejus.

I. ANte Cassiani tempora nullam horæ Primæ vestigium extat, testaturque *lib. 3. instit. cap. 4.* in Monasterio Bethleemitico ætate sua additam officio fuisse, ut Monachis negotium daretur, otiosis alias ad Tertiam usque futuris, qui vel obdormiscere cœpissent, vel si cubitum concessissent, ad Tertiam usque, cum aliud officium, aliumve conventum ad hanc usque horam non haberent, jacuissent. Sunt, qui Cassiano antiquiorem Primam faciunt, quod aliqui ex priscis Patribus mane orandum, & surgendum hortentur; at de matutinis laudibus, non de Primæ officio sunt intelligendi, ut rite notat Bona *de div. psal. cap. 6. §. 4. n. 2.* Quamvis sit hora a laudibus distincta, a nonnullis adhuc legitur nullo interposito exercitio, seu intervallo statim recitata. Tempus Canonicum, quo recitari debet, est hora prima ab ortu Solis usque ad finem ejusdem horæ, ut constat ex vocabulo, *Primæ*, ex iis verbis hymni *Jam lucis orto sydere*, nec non Collectæ *Qui nos ad principium hujus diei pervenire fecisti*. Hinc a vero abest sententia illorum, qui Primam ad officium nocturnum spectare contendunt.

II. Prima sine hymno, & absque Antiphona dicebatur olim, var[illegible] fuere usus circa psalmos, quibus brevitatis ergo omissis, [illegible] ex Rubricis satis patet, quomodo sit regulanda. Psalmus [illegible] *immaculati* pro minoribus Horis peculiaris est Ecclesiæ Romanæ mos, & ante eundem psalmum sex psalmi Romæ recitabantur, a *Confitemini* initio ducto. Hi psalmi postea in sex dies distributi sunt, in Dominicam scilicet, & quinque alios hebdomadæ sequentes dies, cumque septimus pro sabbato deesset, inde factum, quod ea dies psalmo caruerit. Diebus Dominicis, quando officium fit de Tempore, additur symbolum S. Athanasii, de quo plura dedimus in cap. de festo SS. Trinitatis. In Festis, & toto paschali tempore præter Dominicam, in qua cum officium fit de ea, dicitur etiam symbolum S. Athanasii, tres tantum recitantur psalmi, inquit Radulphus *prop.* 10. propter festi lætitiam, & temporis jucunditatem, quæ laborem multa canendi excludit.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CCCXXV.

Moniales in *Confiteor* ad Primam, & Completorium, ne dicant *Tibi mater*, nec *Tibi sorores*, sed ut in Breviario. S. R. C. 18. Aug. 1629. *in una Breviarii Romani*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 68.

I. PReces officio Primæ in Breviario Romano insertæ fuere Gregorii VII. ævo, mutuatæ vero fuerunt a Monachis, a quibus tamen longiores nostris dicebantur, unde Ulricus: *Ad Primam sunt preces 31. versiculorum*, & tales reapse preces reperiuntur in Breviario quodam Cassinate undecimi sæculi. In Regula Chrodogandi *c.* 18. statutum est, ut ad Primam dicatur psalmus *Miserere* ante *Confiteor*; & hinc ortum est, quod aliquot versiculi ex eodem psalmo fuerunt excerpti ad formandas preces, scilicet *Averte faciem &c.*, *Cor mundum &c.*, *Ne projicias me &c.*, *Redde &c.*, post quos subditur Confessio, quæ nunc dicitur inter preces, cum tamen a Monachis post Primam fieret. Confessio, quæ modo in usum est, aliis verbis in præfata Chrodogandi Regula invenitur: *Prima expleta dabunt Confessiones; dicendo: Confiteor Deo, & tibi Frater, quia peccavi in cogitatione, locutione, & opere, propterea precor te, ora pro me*. Confessio invicem fiebat, & respondebat alter *Misereatur tui*: fiebat autem a quolibet cum socio, & ideo fiebat tacite, ne invicem se interturbarent, atque impediretur, ne alter alterum audiret. A Præposito pro seipso tantum Confessio primum facta etiam legitur, & Conventus ajebat *Misereatur tui*, atque postea *Confiteor*: Præpositus vero repetebat *Misereatur vestri &c. Indulgentiam &c.* Hæc autem dicebantur submissa voce, qui mos etiamnunc ad Primam, & Completorium servatur; & hinc fortasse factum est, ut in Ecclesiis plurimis, & præcipue Regularium *Confiteor* erga Præpositum, non vero celebrantem pronuncietur, illiusque sit *Misereatur*, & *Indulgentiam* recitare, atque absolutionem largiri. Vidi Congregationis Decretum quoddam, in quo idipsum mandatur, sed cum de autehnticia non constet, ab ejusdem recensione abstineo, solumque adverto, quod id muneris a Brevario Romano *hebdomadario* committitur, qui cum Præpositi vices gerat, & ejusdem commissione id præstet, perinde est, ac si a Præposito ipso fieret, sicuti hac de causa diximus alibi ab eodem non peti veniam, dum Capitula legit, etsi a lecturis lectiones reliquas exposcatur.

II. Quando quis recitat solus, quia ex hominibus nullum præsentem habet, cui propria confiteatur peccata, vel quem precetur orare pro se ad Dominum Deum, semel tantum dicit *Confiteor*, omissis illis verbis *Tibi Pater*, vel *Vobis Fratres*, & *Te Pater*, vel *Vos Fratres*, & quæ sequuntur, pronunciat in plurali numero; *Misereatur nostri, peccatis nostris, perducat nos*, sicut fit in oratione Dominica. Similiter Præpositus, seu hebdomadarius dum in choro confessionem facit, dicit *Vobis Fratres*, & *Vos Fratres*, ubi chorus confessionem repetens pronunciat *Tibi Pater*, & *Te Pater*, ut verba respondeant personæ, cui fit confessio, quamque precatur orare pro se ad Dominum Deum. Hæc cum expressa sint in Rubricis, Monialibus dubitandi occasionem dedere, an loco *Vobis Fratres*, & *Tibi Pater*, deberent dicere *Vobis Sorores*, & *Te Mater*; verbum enim *Pater*, & verbum *Fratres* masculinum, non fœmininum appellant sexum, & qui in maribus *Pater*, & *Fratres*, in fœminis *Mater*, & *Sorores* dicuntur.

III. Negative Congregatio respondit, & *ut in Breviario* ab iisdem dicendum esse, adeoque *Tibi Pater*, & *Vobis Fratres*; in iis enim, quæ integrant divinum officium, variationem quamlibet in proprio capite vidimus inhibitam, & aliunde masculinum continet fœmininum in iis, quæ fœminis sunt adaptabilia, & appellatione *Fratrum*, & *Patris* venire etiam Sorores, & Matrem, nisi aliter constet de mente disponentis, aut militet diversa ratio, communiter Jurisperiti edocent. Et hæc est ratio, ob quam quæ in masculino genere, præsertim in orationibus, expressa sunt, absque variatione ulla a Monialibus apte dicuntur.

IV. Ex Rubrica Primæ, quæ de eo, qui solus recitat, ut supra disponit, eruit Gavantus, quod duo simul officium recitantes, nihil debent in textu Breviarii mutare, sed qui major est, dicat *Vobis Fratres*, qui minor, *Tibi Pater*, sicut dicunt invicem *Dominus vobiscum, & cum spiritu tuo*; uti & Sacerdos dicit *Orate Fratres*, etiam unico tantum Ministro præsente, & inserviente, & quæ in officio in plurali numero digesta sunt, ut *Venite adoremus &c.*, & a solo recitante dicuntur, licet nemo sit, qui secum adoret &c.

DECRETUM II. CAP., IN ORDINE CCCXXVI.

Regulares absque speciali privilegio, sed sola communicatione privilegiorum aliarum Religionum, non possunt addere nomen Sancti Fundatoris in Litaniis, & Confiteor, S. R. C. 20. Martii 1706. *in Decreto generali*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 238.

I. IIs, quæ in respectivis capitibus de additione, vel minima, severe inhibita fieri Breviario Romano, nec privilegiorum communicationem ad effectum suffragari, late tradidimus, præsens innititur Sanctio, quæ speciale reservat privilegium, cui æquiparantur jus Breviarii proprii, aut Ordinum Constitutiones per Sedem Apostolicam approbatæ, necnon consuetudo antiquior Bulla Piana, non moderatior, licet præscripta, & numquam abrogata, ut suo loco dicebamus, quidquid doceat Guyetus *lib. 3. cap. 18. qu. 8.* Idipsum est de sermonibus, & homiliis, quibus propterea, quæ ex S. Augustino decerptæ sunt, vi approbatarum ut supra Constitutionum, & Rubricarum Breviarii proprii, & antiquæ ut supra consuetudinis Ordo Eremitarum Augustiniensium rite addit *S. Patris Nostri*, quod & præstat in confessione, & Litaniis.

CAPUT XXXVII.

De Officio Capituli.

I. VIx in divino officio aliquid reperire est, quod a priscis Monachorum consuetudinibus non trahat originem. Dubium non est, quod Prima per orationem *Domine Deus omnipotens* absolvitur, unde ex ipsius Rubricæ præcepto statim subnectitur Prima B. Mariæ, quoties dicenda est, cum tamen alias post preces ceteras reservari deberet instar aliarum horarum minorum, in quarum fine semper dicitur, numquam vero interjicitur divino officio. Quidquid ad Primam post præfatam orationem recitatur usque in finem, dicitur officium Capituli, quia recitabatur in Capitulo, ubi tunc conventus habebatur. Capitulum locus erat claustro contiguus, atque plerumque versus orientalem plagam; dicebatur vero *Capitulum*, quia Capitulum Regulæ inter alia perlegebatur. Quæ res nomen dedit ipsi Canonicorum, & Monachorum Conventui. Ad signum Campanulæ, quæ per *Miserere* spatium pulsabatur, Monachi, ut ad Capitulum venirent, admonebantur, & procedebant bini quasdam preces recitantes. Subeuntibus ex adverso crux obvia erat, quam venerabantur, seseque mutuo salutantes, considebant vultu ad Orientem converso contra Crucem; Gentilium enim mos, quorum Sacerdotes sacrificare volentes, ad Orientem se convertebant, eorumque Templa Orientem spectabant, ad Christianos ipsos transivit, non quia hi, ut illi, solem adorarent, sed quia adorabant solem justitiæ, qui in Scriptura *Oriens ex alto* dicitur.

II. Ubi conventum erat, legebatur Martyrologium, seu annunciabantur Sancti, quorum festa crastinus recipir dies, & quorumdam mos per *Jube* veniam petere, & benedictio erat, *Dies, & actus nostros in sua pace &c.* quam nos dicimus ad Capitulum. Ad Martyrologii finem hebdomadarius dicebat *Pretiosa*, deinde *Ipsi, & omnes Sancti:* additio enim illa, seu variatio *Sancta Maria, & omnes Sancti* recentioris est institutionis, a peculiari quorumdam pietate postmodum invecta.

III. Succedebat operis distributio singulis quibusque, sed antequam operi initium darent, recitabant preces, quæ incipiebant a *Deus in adjutorium* ter repetito, & desinebant in orationem *Dirigere*, quæ modo contracta fuit. Preces istæ de opere diebus Dominicas, & festivis a nonoullis prætermissæ leguntur, ab aliis servatæ, quod sit invocatio divini auxilii pro omnibus diei actibus. Veteres Monachi, ut liquet ex Libro S. P. Augustini *De opere Monachorum* conscripto, aliisque fere innumeris monumentis, manuum operibus admodum deditì erant, tum ad patandum victum, tum ad desidiam evitandam, tum ut pauperibus opitularentur. Verum cum hinc a divinis laudibus, & utiliotibus Ecclesiæ operibus retardarentur, opus deinceps intermittere cœperunt, ejusque loco longiora officia, & preces substituerunt, & pro populorum salute, Infidelium conversione, hæresum confutatione, & Evangelii dilatatione avidius laborantes, & litterarum studio insistentes, credidere se utilius Deo, ejusque Ecclesiæ deservire, quam si agros colerent, aut segetes meterent. Dum vero opus fiebat, eorum aliqui psalmos canebant, alii silentium servantes, & meditationi vacabant, & alii attente audiebant, quæ a Patre aliquo legebantur.

IV. Capitulum Regulæ deinde legebatur, & exponebatur (quod in Regula Chrodogangi ante Martyrologium fiebat) vel concio quædam, seu sermo habebatur. Huic Regulæ lectioni substituta fuit juxta Ritum Romanum brevis lectio, seu capitulum, ad quod cum a minori clerico dicatur, petitur benedictio. Sed cur, quando lectio brevis non habetur propria, desumi decernitur ex capitulo Nonæ? Reliquia est moris item antiqui, juxta quam illis ex Monachis, qui lectioni Regulæ non intererant, ejus loco Nonæ capitulum recitabant. Inde examen conscientiæ quilibet faciebat, peccatorum se accusabat, & correctio, atque pœnitentia illi imponebatur, & hoc nunc medio *Confiteor* fit inter preces Primæ, ad quas superius diximus fuisse translatum. Feria sexta super culpis, spiritoalibusque negotiis peculiare habebatur capitulum, quod adhuc in mea Congregatione servatur.

V. Legebatur quoque in capitulo Necrologium, idest catalogus eorum, qui dum viverent, fuerunt de Ecclesia benemeriti, benefactores, amici, aliique defuncti, & pro illis preces effundebantur; & id præstatur adhuc communius apud Regulares Ordinis. Cum autem modo capituli officium factum sit veluti appendix quædam Primæ; & ad divinum officium attineat, preces pro Defunctis ultimo loco arbitramur esse peragendas.

DECRETUM I. CAP., IN ORDINE CCCXXVII.

Postquam S. Canutus pro Ordine Benedictino fixe est repositus ad 20. Februarii, potest pridie hoc elogium dici: *S. Canuti Regis, & Martyris* VII. *idus Januarii*, non variata tamen dispositione Martyrologii Romani. S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 306.

I. LOngiori quam par est, immo & inani sermone profecto moraremur Lectorem, si super Martyrologiorum varietate, pluralitate, Ecclesiarum usu, editionibus, correctionibus, & Auctoribus disceptationem vellemus suscipere, sunt quippe hæc omnia ab eruditioribus jam occupata calamis, quare huic labori supersedendum censemus, ne dicatur nobis illud Horatii: *In sylvam ne ligna feras.* Contenti igitur iis, quæ in prima hujus operis parte pro opportunitate sparsim tradidimus, adnotamus dumtaxat, quod ex vi Bullæ Gregorii XIII. Martyrologio Romano præfixæ sub datum 14. Januarii 1584., abrogato usu quorumcumque aliorum Martyrologiorum, Martyrologium Romanum in omnibus Ecclesiis legi debet in choro ad Primam. Quotidie autem ex Martyrologio annuncianda Decreta fuit Sanctorum memoria, ait Card. Bona *de div. psalm. cap. 16. §. 19.*, ut ad eorum facta imitanda animemur, & anticipata lectione recensentur merita illorum, quorum festivitas sequenti die recolitur, quatenus venturæ festivitatis celebrationem digniori apparatu præveniamus.

II. Ejusdem Martyrologii Rubrica, praxisque diserte nos admonent, quod ex Sanctis, qui sequenti die recurrunt, priori loco annunciari debet ille, de quo fit officium, utpote qui præceteris specialem assequitur solemnitatem. Dubium non est, quod ut minimum ea Rubrica sibi vindicat locum in Sanctis in natalitia die occurrentibus, quare difficultas cernitur exhibita de Sanctis, qui a die obitus translati, sortiti sunt diem alium fixum, non quidem in Breviario Romano, hos siquidem omnes praxis ejusdem Martyrologii prænunciat, ut videre est in festis S. Hilarii, S. Pauli primi Eremitæ, ipsius S. Canuti, S. Raymundi de Pennafort, Sanctæ Martinæ &c., sed de Sanctis, qui apud particulares Ordines, vel Ecclesias alio die, ab eo Ecclesiæ Romanæ fixe celebrantur, videlicet de S. Canuto, cujus natalitia dies septima Januarii die recurrit, die 19. ejusdem mensis in Breviario Romano state officium assequitur, & die 20. Februarii apud Ordinem S. Benedicti.

III. Congregatio pridie diei, qua apud particulares Ecclesias festa fixe coluntur, approbat annunciari. Talis jam fuerat opinio Guyeti *lib. 2. cap. 14. quæst. 5.*, & non aliter suadent exempla producta Martyrologii Romani, quod dum festa alteri a natalitia die in perpetuum tradita, constanter pridie annunciat, ubertim ostendit, idipsum a particularibus Ecclesiis in usum esse deducendum, quando apud easdem quid simile occurrit, unaque patefacit, præfatæ Rubricæ mentem ad hunc, aliosque similes casus extendi. Alterum, quod per approbationem simplicis illius Elogii, *Sancti Canuti Regis, & Martyris* VII. *idus Januarii*, implicite Sanctio itidem approbat, ex iisdem exemplis, & Martyrologii praxi facile est non minus eruere, videlicet elogium, quo annunciantur Sancti extra diem natalitiam fixi, breve admodum esse debere, in eoque sat esse nomen Sancti indicare una cum die ejusdem natalitia, cui reservari debet annunciatio loci mortis, passionis, laudum, & vitæ qualitatis, in qua reapse a Martyrologio recensentur. En Elogium, quod Martyrologii Auctor die 19. Januarii addixit pro eodem S. Canuto: *S. Canuti Regis, & Martyris, cujus natalis dies agitur septimo idus Januarii.* Recole itidem elogia pro Sanctis Hilario, Paulo primo Eremita, Raymundo de Pennafort, Martina, aliisque similibus, qui extra diem natalitiam fixe coluntur, & si vales, rationem non facito nobis. Volumus autem & de altero maneas instructus, videlicet, quod si festum apud particulares Ecclesias alteri diei a natalitia, quinimmo & ab assignata in usu Romano, reperiatur addictum, opus non est in elogio memoriam facere de die, in quo apud Breviarium Romanum officiom assequitur, sed solum de die, in quam ejusdem Sancti incidit obitus: sic enim exaratum dignoscitur elogium, quod pro S. Canuto apud Ordinem Benedictinum diei approbatur, & Martyrologium in diebus assignatis non meminit diei natalitiæ; nisi ad effectum, ut laudes Sancti, quas repetere non putat, ea die recoli queant. Qui tamen secus facerent, alicujus peccati eos damnare non audemus. Examini subdenda nunc forent ea Decreti verba, *Non variata tamen dispositione Martyrologii Romani*, at quid sibi eadem velint, sequens dabit Sanctio.

DECRETUM II. CAP., IN ORDINE CCCXXVIII.

Festa illa, quæ a die obitus aliquorum Sanctorum translata, sortita sunt alium diem fixum, annunciaoda sunt iisdem diebus, & verbis in Martyrologio Romano descriptis. Quod si eorum transferantur officia, pridie quam celebrentur, potest nunciari festum illius Sancti, de quo sequenti die agetur solemnis memoria. S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 314.

I. VIs ut habeatur Decreti, abs re non est advertere, quod in eadem Einsidlen., & iisdem die, & anno editum fuit, hinc quippe facile eruitur, quod ejusdem sensus manet restrictus ad festa, quæ alium diem fixum a natalitio in Romano obtinent Breviario, quæque consequenter in Martyrologio Romano duplicem assequuntur descriptionem, nempe & die, quo obitus incidit, & die, quo officium agitur, ut evenit in producto exemplo S. Canuti, cujus memoriam Martyrologium habet & die septima Januarii natalitia ejusdem, & die 19., qua Clerus Romanus ejus officio incumbit. Quare cum officium v. g. S. Canuti apud Ordinem Benedictinum diem aliam fixam habeat, pridie cui est annunciandum, factum est dubium, num iisdem diebus, & iisdem verbis, quibus in Martyrologio describitur, sit nihilominus annunciandum; verba enim illa, quæ ejusdem elogio die septima Januarii subduntur: *Ejus autem festivitas quartodecimo Kalendas Februarii celebratur*, quadrare non videbantur apud Ordinem Benedictinum, qui eamdem recolit die 20. Februarii tamquam in die fixa, & ejusdem elogium, quod die 19. Januarii ratione officii in Martyrologium unice est invectum, omittendum propterea non minus videbatur, & transferendum ad diem præfatam 20. Februarii.

II. Nihil tamen Congregatio voluit esse immutandum, decrevitque esse legendum, prout in eodem Martyrologio, cujus lectionem facile expurgas, si Romano usui, pro quo Martyrologium latum est, asseris sine ulla absurditate correspondere; quæ enim particularibus Ecclesiis sunt propria, in texto inseri noluit Gregorius, sed magis separatim describi, & pro opportunitate in eodem legi. Huc spectant verba illa præcedentis Decreti, *non variata tamen dispositione Martyrologii Romani*, per quæ idipsum, quod modo dicebamus, aperte firmatur.

III. Ex his inferes Meratum *sect. 5. cap. 21. num. 3.* Decreti mentem non fuisse assecutum, dum eo utitur ad confirmandam doctrinam de prænunciando festo apud particulares Ecclesias in aliam diem immutato. Optassem magis eodem usus fuisset ad inibi repellendum Gavantum, qui festum, quod transferri contingit, pridie asserit non debere annunciari, diserte enim Decretum nos instruit, quod si officia festorum alteri diei a natalitia addictorum, transferuntur, pridie nunciari queunt; si autem hæc, quidni & festa a natalitia die abacta? Astipulatur etiam Rubrica, dum primo loco nuncianda esse præscribit festa illa, de quibus sequenti die fit officium. At quo elogio nuncianda ea erunt? Adhibe illud, quod supra memoravimus de festis immutatis, vel simpliciter dicito v. g. *Sancti Antonii Abbatis.*

IV. Nunc succedit quæstio, num etiam pridie diei assignatæ nunciari debeant festum, quod transfertur? Et dubium esse non potest, præscribit siquidem Sanctio iisdem diebus, ut exponebamus, nunciari debere festum, quod alteri diei ab assignata in Breviario Romano reperitur consignatum apud particulares Eccle-

Ecclesias, nec breve elogium illud, quod Martyrologium pridie diei assignatæ legendum mandat, nusquam legitur omittendum, quando festum transfertur.

V. Quando festum aliquod in usu proprio alia die, quam sit assignata in Breviario Romano, celebratur, exemplo festi & vigiliæ S. Bartholomæi usum prædictum retineri posse approbante eodem Breviario non semel nos diximus, & usus communis obtinuit, ut ejusdem S. Bartholomæi annuntiatio in Martyrologio usui ipsi conformetur, ac ad talem diem transferatur; quidni igitur & in similibus idipsum poterit attentari? Uti enim advertit Guyetus *loc. cit.* in hujusmodi casibus non intervenit mutatio, sed potius diei propria retentio. Sane Vigilia S. Matthiæ ex mandato ipsius Matryrologii in anno intercalari transfertur ad diem sequentem, quæ interjicitur, ut sequatur festum, cujus est accessorium, & proxima præparatio.

VI. Vigilias, quæ in Martyrologio describuntur, haud ambigo esse annunciandas, cum ad hunc effectum illas recenseat; & primo loco ante festa, de quibus etiam fit officium, annunciandas esse evincit exemplum vigiliæ S. Matthæi, quæ ante S. Eustachium in Martyrologio ipso describitur, licet eidem, utpote duplici, in Kalendario postponatur. Fortasse factum id extitit, quia festi rationem vigilia vere non habet, unde inepta est visa, quæ inter festa annunciaretur. Quæ ratio cum cesset, dum verb. gr. Vigilia S. Matthiæ incidit in diem Cinerum, quæ item festi, quinimmo magis rationem effugit, crederem priorem nominationem deberi feriæ Cinerum, quæ eidem vigiliæ præfertur, quinimmo eandem quoad officium cessare facit, & insuper ipsa officium assequitur.

VII. Sunt ex iisdem vigiliis nonnullæ, quas ex legitima loci consuetudine a jejunio excidisse, quinimmo & fortasse ab officio, alibi tradidimus, & quæritur, num nihilominus sint annunciandæ? Dicimus affirmative instar eorum, quæ diximus de precibus in cap. de vigiliis; per se enim servandæ eæ sunt, etsi alicubi per accidens non serventur, & ut annuncientur, sat est, quod juxta generalem Ecclesiæ Romanæ usum ea die observentur sicuti in Decreto statutum apparet, retinendum esse elogium, quod Martyrologium habet pro die juxta usum Romanum assignata Sancto alicui, qui alibi aliam sortitur assignationem.

VIII. Translata vigilia in Sabbatum, non anticipari lectionem de vigilia in Martyrologium, licet anticipetur officium cum jejunio, sententia est Gavanti *sect.* 5. *cap.* 21. *nu.* 11. cui nec nos refragamur; cum enim casus infrequens non sit, sed facilis, & obvius, id indicare debuisset Rubrica, si voluisset, & si id fieri deberet, utique in anno bissexto non suppeteret, quod legeretur in vigilia S. Matthiæ, quoties incidit in Dominicam. Rubrica nec officit, quæ lectionem demandat de eo, de quo sequenti die fit officium, loquitur siquidem diserte de *festo*, & de festo *stricte* sumpto, qua de causa non annunciatur officium feriale, quia festum non est, immo nec officia dierum infra octavam, & Dominicarum, quia etsi festi nomine veniant, stricte tamen festa non sunt. Vigilia cum ex se festum non sit, instar aliorum officiorum ferialium annunciationem non exposcit, quare anticipato officio, & adhuc jejunio, necesse non est ejusdem annunciationem anticipari, sed magis est retinenda, utpote quæ fit de ea tamquam proxima præparatione ad festum, festique præventione, quam inter propterea, & festum nihil mediet, oportet.

IX. Octavas, quæ in Martyrologio recensentur, nemo ambigit esse annuntiandas; an autem primo loco, tametsi officium non fiat de eisdem, sed de Patrono v. g. loci, aut Titulari Ecclesiæ, affirmat Guyetus exemplo ducto a vigilia, nam uti vigilia est festi præventio, ita octava ejusdem prorogatio, ergo uti illa est semper primo loco annuncianda, ita ista. At hæc etsi ratio sit, ob quam numquam vigiliæ annunciatio anticipatur, non tamen ob quam primo loco annunciatur, sed magis, quia stricte festum non est; dies autem octava, quæ solum annunciatur, strictam festi rationem sortitur, & more festivo recolitur, quare absurdum nullum est, quod ejusdem annunciato festorum annunciationi interjiciatur. Si quid igitur probat paritas ex vigilia deprompta, solummodo evincit, octavarum, ut reipsa evenit, annunciationem numquam transferri. Equidem prima die Januarii ita legit Martyrologium; *Circumcisio D. N. J. C., & octava Nativitatis ejusdem*, ubi primo loco recensetur Circumcisio, & nonnisi secundo octava; Si autem id, tametsi in officio etiam octava suam habeat considerationem, quia Circumcisio est potior ratio, de qua agitur officium, multo magis id verum erit, cum festum occurrens totali gaudet officio, & dies octava solam habet commemorationem.

X. Rubrica autem Martyrologii etiam permittit festa particularium locorum annunciari, primo loco, si de iisdem agatur officium, sin autem, martyres post martyres in Martyrologio descriptos, confessores post confessores, virgines post virgines. Scite admonet Guyetus *q.* 6. quod hic ordo servari statutus, præcise ut sonat, accipiendus est, nulla habita ratione dignitatis Episcopi, vel Abbatis, quare martyres addititii, licet Episcopi sint, postponendi erunt martyribus Martyrologii, licet non Episcopis, ut non infrequenter evenit in textu ipso Martyrologii, cujus quia perpetuus usus virgines martyres nominat inter ipsos martyres, & præ confessoribus, idipsum præstandum censet in virginibus martyribus particularibus, id nequaquam refragante Rubrica, quæ dum virgines post virgines collocat, de puris virginibus loquitur. Quoniam vero eadem Rubrica inter confessores non distinguit, vult Episcopos addititios puris confessoribus Mortyrologii esse postponendos; ego tamen magis consulerem hac in parte adhærere Martyrologii textui, qui fere semper Episcopos puris Confessoribus præfert.

XI. An dies octava festorum propriorum annunciari debeat, dubitat Guyetus, eo quod neque diei octavæ Ascensionis, neque Corporis Christi elogium recenseat Martyrologium in serie festorum mobilium; affirmat vero Cœremoniale Monasticum, & consentiunt Bissus, atque Meratus, saltem si de ea officium agatur sequenti die. Porro Martyrologium dies octavas omnes festorum immobilium annunciat, & idipsum præstat communis usus de octavis mobilibus Ascensionis ipsius, & Corporis Christi, quare & tu similiter facito, præsertim quia, ut dicebamus, dies octava venit *festorum* nomine, de quibus Martyrologium mentionem injungit. Ex usu ejusdem Martyrologii, volo, itidem inferas cum Merato contra Guyetum, & Bissum vigilias festorum propriorum posse annunciari, principali namque concesso, concessum etiam censetur accessorium. Martyrologium vigiliis mobilibus Ascensionis, & Pentecostes nullam præmittit mentionem, nec dissimiliter agit usus communis, cui si quis contrajeris, nullo peccato notamus, quinimmo fortasse erit collaudandus, eo quod Martyrologium ipsum vigilias omnes immobiles annunciat, quare sicuti ex simili argumento dies octavas eorundem festorum mobilium usus communis annunciat, quidni idem de vigiliis erit præstandum? Credimus namque Martyrologium per concessionem annunciationis festi, concessam censuisse etiam annunciationem accessoriorum ejusdem juxta ipsius Martyrologii praxim, quæ in similibus in exemplum deservit, & veluti legem, cum eadem utique sit undique ratio de vigiliis, & octavis immobilibus, & mobilibus; prætermisit autem elogium, eo quod in simplici nominatione consistit, puta *vigilia Ascensionis Domini*, *octava SS. Corporis Christi &c.* Quoad ordinem vero annunciandi dies octavas, & vigilias, etiam proprias, servetur ille, cujus superius meminimus.

XII. An Beati annunciari queant, quæstio est alia, cui affirmative respondet Guyetus *lib.* 2. *cap.* 14. *q.* 7., & pro indubio id habet, si de iisdem fiat officium, firmat namque memorata Rubrica, primo loco annuncianda esse festa illa etiam ex particularibus, de quibus fit officium, concesso namque principali, concedi quoque censetur accessorium. Quod si non agatur officium, adhuc id non putat alienum, exemplo ducto a Beato Roccho, & Beato Joanne Columbino, qui in Martyrologio Romano reperiuntur descripti. Benedictus XIV. feliciter regnans *de canon. lib.* 4. *par.* 2. *cap.* 17. refragari videtur, adducitque Decreta plurima, quibus vetatur Beatorum descriptio in Martyrologio Romano, & refert concessiones multas per Sacram Congregationem factas in favorem nonnullorum, ex quibus eruit, sine speciali concessione quid simile non posse attentari. Verum hac in re distinguenda venit descriptio a nominatione, & illa censenda est inhibita, secus ista: etiam enim sancti proprii locorum juxta priscam Ecclesiæ praxim canonizati, inconsulta Sacra Congregatione in Martyrologio Romano describi non possunt, possunt tamen separatim describi, & in eodem Martyrologio juxta eamdem Rubricam suo ordine pronunciari, quare idem est dicendum de Beatis, præsertim quia plus non evincit argumentum ex præfatis Decretis, & concessionibus petitum, procedunt siquidem omnia de descriptione in Martyrologio Romano, quod in usum universi cleri, ad quem Beatorum cultus extensus non est, noscitur editum, ubi nominatio prædicta non fit nisi a clero illo, ad quem itidem extensus est cultus.

XIII. Huc spectat quæstio, num descriptio in Martyrologio Romano cultum importet, quæ cum in Sacrorum Rituum Congregatione fuerit olim proposita, Prosper Bottinius Fidei Promotor pro affirmativa parte dissertationem exaravit, Cardinales autem in varias opiniones cum abiissent, controversia resoluta non fuit, sed prodiit Decretum anno 1616., quod descriptione in Martyrologio Romano Canonizatos dumtaxat donandos esse firmavit. Quæ inhibitio pro Beatis habita in prædicta circumstantia, Beatorum cultui fortasse favet, qui alias per præfatam descriptionem ad universam Ecclesiam, in cujus usum est Martyrologium Romanum, censetur extensus, ut advertunt Scacchus *de notis, & signis sanctitatis sect.* 11. *cap.* 4., & Granadus *de fide tract.* 7. *disp.* 3. *sect.* 3. Martyrologium enim legitur ad Dei gloriam, ad laudes sanctorum ipsorum, quorum memoria celebratur, & ut legentes, vel audientes excitentur ad imitationem & cultum eorumdem. Versiculus itidem *Preciosa in conspectu Domini mors sanctorum ejus* in venerationem eorum, quorum nomina lecta sunt, adjicitur, & oratio *Sancta Maria, & omnes Sancti*, quæ successit illi *Istis, & omnes sancti*, eorumdem cultum diserte designat, & intercessionem precatur. Credimus itaque, quod Beati in Romano Martyrologio descripti, universalem in Ecclesia cultum habeant instar eorum Beatorum, quorum meminimus cap. 3. Decret. 1. num. 23., permissum tamen, non præceptum, unde eosdem nil vetat canonnizari. Huic cultui non obstant Decreta, in quibus prohibetur extensio cultus Beatorum ultra loca, & personas in Brevi expressas, sunt quippe hæc omnia, & alia similia accipienda cum exclusione Beatorum in Martyrologio Romano descriptorum, in quod cum invehi nequeant sine Sacræ Congregationis consensu, hoc ipso legitimus redditur eorum cultus, qui illis obvenit ex dicta descriptione.

XIV. Martyrologii denique usus Annunciationem Translationum, Ordinationum, & aliarum festivitatum secundariarum declarat licitam, ita ut primo loco fieri debeat, si aga-

tur

tur officium, ultimo autem loco, etiam post Virgines, si officium non fiat, nulla habita ratione, quod sint verbi gratia translationes Apostolorum, ut patet exemplis Translationum Sancti Matthæi *6. Maji*, SS. Andreæ, & Lucæ *9. ejusdem mensis*, & Sancti Thomæ *3. Julii*. Si ex Sanctis, qui in Martyrologio Romano sunt descripti, aliqui cum officio recolantur, dubium non est, quod eorumdem lectio ceteris præmitti debet, etsi in corpore Martyrologii habeatur, at non minus certum redditur, quod in corpore postea ea omitti debeat, bina quippe lectio de eodem una, & eadem die nedum superfluit, quin ut minus apta rejicitur. Sanctorum propriorum nuncupationi integrum sit elogium aliquod attexere, sed sit admodum breve, & compendiosa indicatio, & quæ in eo allegantur, ab omni sint procul falsitatis suspicione vindicata. Hac de causa probatur usus illarum Ecclesiarum, quæ de majorum consensu habent elogia in festis propriis per totam Diœcesim recitanda, ne cui sit liberum quidquam temere, & absque delectu proferre.

DECRETUM III. CAP., IN ORDINE CCCXXIX.

Festa perpetuo in aliam diem translata, sunt pronuncianda ex Martyrologio eo ipso die, quo celebrantur. S. R. C. 2. Septembris 1741. ex Regestis ejusdem S. R. C.

I. HInc uberem confirmationem habent duo præcedentia Decreta, in quorum expositione jam late dedimus, quæ ad præsentem Sanctionem facere valent.

AD CAPUT XLIV.

De Martyrologio.

APPENDIX.

DECRETUM PRIMUM Cap. in Ord. *466.*

Festa quæ perpetuo in aliam diem translata sunt, pronuntiari debent in Martyrologio eo ipso quo celebrantur, non eo die, quo notantur. S. R. C. 2. Septembris 1741. *in Aquen.*

VOlo in Decreto suppleas dictorum *Tantum*, atque legas, *Non eo die tantum, quo notantur*, & sic sensus sit, quod prædicta festa prænuntiari debent, nedum in die, quo in Martyrologio Romano manent descripta, sed etiam in die, cui sunt in perpetuum affixa. Qui intellectus cum sit conformis usui ipsius Martyrologii Romani, Ecclesiarum praxi, atque Decretorum dispositionibus, idcirco pro legitimo omnino habendus est, unde tuto pede excurri possunt, quæ a nobis traduntur in tom. 1. c. 37.

CAPUT XXXVIII.

De Tertia, Sexta, & Nona.

I. UTI nox artificialis, ita dies, seu spatium temporis ab ortu ad occasum solis, in duodecim horas a veteribus fuit distributum, unde *Joan. 11.* ait Christus in Evangelio: *Nonne duodecim sunt horæ diei?* Horæ istæ longiores, aut breviores erant pro dierum ratione, unde in hyeme breviores erant, in æstate longiores, & sic respective aliis temporibus. Pro oratione diurna in quatuor partes æquales dies dispartitus fuit, quarum quælibet constabat tribus horis ex prædictis duodecim diurnis, & ab ultima sui hora oratio, quæ fiebat, denominationem deprompsit, unde dicta est *Tertia* prima oratio, quæ in hora tertia finiebatur, *Sexta*, quæ in sexta, & *Nona*, quæ in nona, & quarta oratio, quæ in vespere, seu in hora duodecima terminabatur, appellata fuit *Vespera*. Horæ, quæ hisce correspondent partibus diei, adhuc eamdem retinent denominationem; tempus autem canonicum harum Horarum est spatium respective horæ illius, quam in tres horas supra diximus findi, quare pro Tertia ab ortu solis ad horam tertiam, pro sexta ab hora tertia ad horam sextam, pro nona ab hora sexta ad horam nonam, & pro vesperis ab hora nona usque ad duodecimam, seu usque ad occasum solis. Quantum vero attinet ad Tertiam, Sextam, & Nonam, rectius dicuntur quantum ad temporis circumstantiam, cum finitur hora illis correspondens, unde Tertia in fine horæ tertiæ, Sexta in fine sextæ, & Nona in fine nonæ, ita tamen ut tota Hora canonica in fine suæ respective horæ sit absoluta. Additæ vero cum postmodum fuerint duæ aliæ horæ canonicæ, scilicet Prima, & Completorium, idcirco pro Prima assignata extitit hora prima diei, quæ incipit ab ortu solis, & pro Completorio hora duodecima, quæ desinit in occasu. Quæ tamen Horarum, si Tertiam fortasse demas, tempora nunc plurimam passa sunt variationem, pleræque namque Ecclesiæ matutino Primam adjungunt, & reliquas horas continenter recitant, nisi earum aliquam interrumpat Missæ Conventualis celebratio, & nulla est, si nonnullas Regulares excipias, quæ tempore debito Nonam celebret, eamque meridiei non præmittat. An autem licite? Non ambigo, quia cum ea tempora per jus humanum fuerint constituta, consuetudine potuerunt derogari; præsertim cum in faciem ipsius Ecclesiæ fuerit communiter introducta, unde ejusdem saltem tacitus consensus profecto intercessit.

II. Benedictus XIV. *tom. 5. notif. 19. §. 4.* scite nos admonet, quod variationi hujusmodi fortasse Rubricæ causam dederint, quatenus post Nonam, præsertim in diebus jejuniorum, Missam Conventualem præcipiunt; cum enim Missæ celebratio adeo differri non posset, & consuetudine inductum jam esset, ut ad meridiem solveretur quodcumque jejunium, opus fuit ante meridiem anticipare Nonam, ut post eam Missa diceretur. Quod cum fieri maxime foret percommodum, facile traductum est etiam ad dies, in quibus Missa post Nonam celebranda non erat; hinc anticipatio Sextæ, & Nonæ processit, & Vesperæ ad horam Nonæ tractæ fuerunt, ac completorium ad vesperarum tempus, & utinam saltem adhuc non citius, nec continenter una post aliam, sed in substituto tempore, & separatim persolverentur.

III. Ex antiquis eruitur indubiis monumentis, quod in remotis Ecclesiæ sæculis una dumtaxat refectio in diebus jejuniorum sumebatur, quæ in jejuniis extra Quadragesimam differebatur usque ad Nonam, in Quadragesima vero usque ad Vesperas, quæ labente sole dicebantur, unde Beda *lib. 3. cap. 23.* de Cedda in Anglia Episcopo refert, quod ad Vesperam solum juxta morem comedebat. *Ad Vesperam juxta morem protelatus jejunium*, & Theodulphus Aurelianensis Scriptor IX. Sæculi cap. 37. *Solent plerique, qui jejunare putant, mox ut signum audiunt ad Nonam, manducare; qui nullatenus Jejunare censendi sunt, si ante manducaverint, quam vespertinum celebretur officium.* Hujusmodi mos perdurabat adhuc ævo Micrologi, qui *de reb. Eccl. cap. 49.* scribit: *In hoc quadragesimale jejunium a ceteris differt jejuniorum diebus, quod in aliis post Nonam, & in hoc post Vesperam resici debemus*, & S. Bernardus XII. sæculi *serm. 5. de Quadrag.* de jejuniis, quæ a Monachis extra Quadragesimam servabantur: *Hactenus usque ad Nonam jejunavimus soli*, & de jejuniis Quadragesimæ, *nunc usque ad Vesperam jejunabunt nobiscum simul universi.* Post Nonam, hoc est circa tertiam horam vespertinam dicebatur Missa, & Vesperæ dicebantur in Missa post Communionem instar praxis, quam servat Ecclesia in Sabbato Sancto, ne scilicet comederetur, nisi post horam vesperarum. Hujusce moris reliquia adhuc in Missa superest, nempe Collecta super Populum, quæ plerumque ea est vesperarum; loco enim Postcommunionis, ut in Sabbato Sancto, deserviebant vesperæ, at quando officium vesperarum a Missa separatum fuit, retenta est collecta, ut benedictioni super Populum inserviret. De quo satis instruimur per collectam feriæ IV. Cinerum, *ut qui divino munere sunt refecti, cælestibus muniantur auxiliis* pro locis, in quibus in eadem feria anticipari solebant Vesperæ, & pro ceteris aliis per collectam feriæ V. post Dominicam primam Quadragesimæ, *& cæleste munus diligere, quod frequentant*, quæ non sunt nisi gratiarum actiones post Communionem. Sæculo 13. ad Nonam anticipata fuit comestio, & cum ea Missa Quadragesimæ, & vesperarum officium, Alexandro Alensi præcipue adjuvante, qui propterea scripsit de præfata refectione: *Hora refectionis magis congrua tempore jejunii est hora nona, quam usque ad Vesperam*, & de Missa: *Missa in Quadragesima, & diebus jejuniorum, hora nona.* Sæculo 14. ut tempus lucrifieret, hora nona anticipata est, Paludano potissimum auctore, & Sæculo 15. comestio ad meridiem traducta fuit, & quemadmodum anticipabatur refectio, anticipatum est officium, & ut moris antiqui vestigium aliquod remaneret, & semper dici posset, quod quadragesimale jejunium non solveretur nisi post Vesperas, inducta consuetudine solvendi jejunium circa meridiem, invectus etiam extitit, semperque retentus mos dicendi in Quadragesima vesperas ante prandium, non vero in aliis jejuniis extra Quadragesimam, quibus nec antiquitus Vesperæ præmittebantur, sed dicta Nona cum Missa solvebatur jejunium, unde & nunc in iisdem jejuniis ante meridiem idipsum dumtaxat præstatur. Ad morem antiquum, cujus superius meminimus, respicere videntur verba illa laudati Theodulphi, qui conquerebatur de iis, qui comedere incipiebant ad signum Nonæ, nec expectabant vespertinum absolvi officium, quod subsequebatur: *Solent plerique, qui jejunare putant, mox ut signum audiunt ad Nonam, manducare, qui nullatenus jejunare censendi sunt, si ante manducaverint, quam vespertinum celebretur officium;* & Concilium Rotomagense anno 1072. *Statutum est nullus ut in Quadragesima prandeat, antequam hora Nona peracta, vespertina incipiat; non enim jejunat, qui ante manducat.*

IV. Hinc habes plurima, & primo, cur in Quadragesima vesperæ præmittantur prandio, non autem in jejuniis extra Quadragesimam, immo nec in Dominicis Quadragesimæ, quæ numquam jejunatæ fuerunt. 2. Quare Vesperæ dici non incipiant mane a feria IV. Cinerum, quia nempe olim ea feria cum tribus sequentibus ad Quadragesimam non spectabat, & nonnisi circa nonum Sæculum a latinis cœpta fuit jejunari, feria namque secunda post Dominicam primam Quadragesimæ olim prima dies erat Quadragesimalis jejunii; in qua propterea Carthusiani, aliique dumtaxat incipiunt anticipare Vesperas, Parisiis vero, & alibi nihilominus in prædicta feria IV. tamquam in ea, quæ nunc est initium Quadragesimæ, Romæ denique, & juxta Romanum rituum in Sabbato subsequenti, quia in eo incipiunt primæ Vesperæ Dominicæ, quæ licet non jejunaretur, ad Quadragesimam censebatur spectare, & *Dominica prima Quadragesimæ* semper fuit inscripta. 3. Unde originem traxerit variatio canonici temporis olim servari consueti in recitatione Horarum; quoad Quadragesimam enim ab anticipatione comestionis provenit, & extra Quadragesimam mos anticipandi Nonam,

nam, eamque prandio præmittendi, qoi fervabatur in jejuniis, tamquam commodior retentus fuit, atque ad alia officia præterquam ad Missam, cujus celebratio quoad horam Rubricarum legibus regitur, facile traductus, unde postea facta est anticipatio Sextæ, vesperæ successerunt in horam Nonæ, & Completorium in quasi horam vesperarum. Ex quo habetur quartum, oempe non a Rubricis, quæ saltem eæ, quæ nunc in usum sunt, sunt moderniores, sed a varia diversorum temporum consuetudine in diebus jejuniorum solvendi jejunium profectam esse prædictam Horarum canonicarum anticipationem.

V. Horæ vero, de quibus nunc agimus, ab Apostolis usque orationi fuerunt destinatæ, unde hora tertia orantes *Act.* 2. acceperunt Spiritum Sanctum, hora sexta *Act.* 10. Petrus legitur ascendisse ad horandum, & hora nona Petrus, & Joannes *Act.* 3. ascendebant ad Templum. Qua de re recoli possunt Hieronymus *Comm. in Daniel. cap. 6.*, Cyprianus *de orat. Domin.*, & Amalarius *lib. 4. de Eccl. off. cap. 3.* Orientis Monachi Cassiano teste *lib.* 2., dum opus facerent, has Horas recitabant, & Dominicis tantum diebus ad eas decantandas conveniebant.

DECRETUM I. CAP., IN ORDINE CCCXXX.

Regulares Ordinis Mioimorum, cum in orationibus S. Franciscum præfati Ordinis Fundaturem nominant, non debent adjungere *de Paula*. S. R. C. 23. Decemb. 1624., seu melius 1629. *in una urbis pro PP. Minimis*, Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 50.

I. ANtiquitus orationum, seu collectarum usus non erat, & officium per *Pater* desinebat, qui clara voce ab Abbate pronuntiabatur, ut eruitur ex cap. 13. Regulæ S. Benedicti, & ex Concilio Gerundensi anno 517. celebrato can. 10. Hunc ritum teste Joanne Diacono Lateranensis olim servavit Ecclesia, & cœptum est exsdem adhiberi in Dominicis, & festis, & serius earundem usus ad officia cujuslibet diei pertransiit. Edocet Grancolas ex Micrologo cap. 3. pro Missa solum deservisse, dictasque fuisse, cum populus conveniebat, ut ab una ad aliam Ecclesiam transiret ad stationem faciendam, quæ solum fiebat ad Missam celebrandam: *Collecta vocari videntur, qua apud Romanos super collectam populi fiunt, dum colligitur, ut procedat de una Ecclesia ad aliam ad stationem faciendam*. Hinc habes cur *collecta* dictæ sint, quia nempe *collecto* tantum *populo*, seu super *collectam plebem* dicebantur, seu quia, ut advertit idem Micrologus, *Sacerdos, qui legatione fungitur pro populo ad Dominum omnium petitiones in orationibus colligit, atque concludit*. Joannes Diaconus *cap. 3. de Canon. Eccl.* collectas *a complendo*, quatenus per eas completur, & absolvitur officium, dictas putat, sed ad id indicandum tale nomen minus videtur esse aptum. Ad rem quadrat etiam titulus Missæ Purificationis, qui in Sacramentario S. Gregorii est: *Missa ad collectam*, quatenus sic intitulata credatur, quia dicebatur ad populum pro processione collectum, sed forsitan titulus ille invectus fuit, quia eo die publice colligebantur Eleemosynæ; discimus namque ex 1. Corinth. ult., Eleemosynam, quæ in subsidium Ecclesiæ, vel pauperum colligebatur, *collectam* dictam fuisse: *De collectis, qua fiunt in Sanctos, sicut ordinavi Ecclesiis Galatiæ, ita & vos facite*.

II. Refert Radulphus *prop.* 13., quod in Ambrosiano, & in proprio quorundam Monachorum ritu, multæ in unoquoque officio habentur orationes, & Guyetus *lib. 3. cap. 2. qu.* 8. se observasse fatetur in nonnullis antiquis Breviariis ad Sextam, & Nonam diversas semper poni orationes. Romanus usus exceptis Prima, & Completorio, in quibus semper eædem orationes dicuntur, ad reliquas horas cunctas unam, & eamdem festi adhibet orationem. Acturi itaque de Tertia, Sexta, & Nona, cum nobis Decreta alia, quæ exponeremus, minime suppeterent, agere reservavimus de orationibus, quæ easdem item integrant horas.

III. Peyrino teste *in Reg. Minim. quæst.* 8. Sacræ Congregationi expositum fuit, in divinis officiis S. Franciscum de Paola apud Patres Minimos cum diversitate invocari, nomini videlicet nonnullis addentibus Patriam, nempe *de Paula*, aliis nequaquam, & ad uniformitatem servandam, petitum fuit declarari, an Patria apponi deberet? Negative Congregatio respondit, ut in producto Decreto, quod visum est ruere, utpote quod fundaretur in exposita Religionis difformitate, cum tamen universalis consuetudo Religionis nomini semper Patriam addiderit; hinc reproposito dubio, eadem Congregatio 4. Febr. 1632. respondit: *Prædictum Decretum officere, non obstante quacumque contraria consuetudine, quam abusum esse declaravit*. Peyrinus conatur adhuc prædictam additionem tueri, eo quod Decretum solam reprobet consuetudinem, nec a petentibus Congregationi fuit expositum, quod statuta Religionis a Gregorio XIV. anno 1581. confirmata, Patriam apponi demandant; quod Leo X. officium fieri concessit sub nomine B. Francisci *de Paula*; quod Clemens VII. confirmavit officia propria ejusdem Sancti, in quibus habetur *de Paula*; quodque in Breviario ipso Romano ante tempora Pii V. in oratione prædicti Sancti legebatur *de Paula*, & sic etiam fuit sub Sixto V., sub quo officium fuit restitutum, usque ad Clementem VIII., in cujus reformatione Patria sublata extitit. At hinc nos eruimus, quod cum Breviarium Romanum, quod usui Romano addictis in exemplum debet deservire, to *de Paula* suppresserit, idipsum a Patribus Minimis præstari debeat, non obstantibus iis, quæ in oppositum fuerunt producta, præsertim quia Congregatio abusum declarat præfatam consuetudinem, quæ cum sit antiquior Bulla Piana, potis est Apostolicarum instar Constitutionum tueri ipsa Sanctorum officia.

IV. Generalis autem sit regula, ot in orationibus nomini non addatur *Patria* ad distinguendum Sanctum ab aliis cognominibus, quemadmodum Breviarium Romanum servat, quod quidem, dum officia Sanctorum in Kalendario assignat, quandoque quidem utitur cognomine ex Patria sumpto, oumquam vero in orationibus; id autem, quia in Kalendario nos alloquitur, qui per cognomen aliquod edoceri indigemus, quinam ex Sanctis cognominibus officium ea die sibi vindicet, non tamen in orationibus, in quibus nos jam ut supra instructi, Deum alloquimur, qui haud eget instrui, cujusnam Sancti intercessionem postulemus; quare ab orationibus, aliisque, quæ ad divinum pertinent officium, merito ad distinctionem Patria apponi vetatur, præsertim cum etiam Sanctorum Patria cælum sit, ubi renascuntur in vitam æternam, non locus ille, in quo sortiti sunt vitam hanc mortalem, atque caducam.

V. Unum exemplum tamen est io S. Maria Magdalena, quæ licet a Magdalo Galilææ oppido sic dicta fuerit, eandem denominationem in divino officio assequitur. At id factum esse credimus, quod sic in Evangelio fuerit denominata ad eam distinguendam a Maria Christi Matre, quam sicuti dignitas a ceteris mulieribus admodum distare facit, ita congruit, eadem secernatur in nomine, ita ut *Maria* nomen absolute, & simpliciter pronuntiatum, Matri Christi dumtaxat adaptetur, quemadmodum olim fœminis ob reverentiam Mariæ nomen non solebat imponi. Credimus itaque, quod si alicubi de Sanctis, quæ in terris Mariæ nomen sunt sortitæ, officium agatur, nonnisi cum cognomine aliquo a Patria, vel aliunde deprompto, in orationibus debeant nominari, uti bene de S. Maria Ægyptiaca præstant Ecclesiæ Rhemensis, Senonensis, & Parisiensis.

DECRETUM II. CAP., IN ORDINE CCCXXXI.

In orationibus expungantur omnino cognomina, & Patriæ Sanctorum. S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 333.

I. COgnomina necessitas primum excogitavit, cum prænomen, & nomen quandoque non satis distinguerent homines, post usus, & commoditas custodivit, & propagavit. Per cognomen venit denominatio illa, quam ad sui distinctionem a ceteris unaquæque Familia assumpsit; hinc S. Philippus a nobis Benitiorum stirpe *Benitius*, S. Andreas ab illa Corsinorum *Corsinus* reperitur dictus. Ultra cognomen, dantur nomen, prænomen, agnomen, & supranomen. Nomen est, quod unam personam ab altera primo secernit, & regulariter in ortu, baptismo, aut assumptione habitus religiosi imponitur, ut *Carolus*, *Franciscus* &c. Prænomen, quod ex accidenti aliquo est alicui quidem adaptatum, sed non ita proprium, ut etiam alteri non possit convenire, ut *Nonnatus* dicitur S. Raymundus, eo quod præter communem naturæ legem e mortuæ Matris dissecto latere in lucem editus fuit. Agnomen illud dicitur, quod ob aliquod insigne opus, vel defectuosum de aliquo antonomastice prædicatur, quo pacto S. Thomas Aquinas dicitur *Doctor Angelicus*. Demum supranomen vel cum agnomine confunditur, vel in eo distinguitur, quod desumitur a dote aliqua naturali, vel defectu, ut *Pulcher* &c. Hæc quidem ita sunt in stricta acceptione, io lata vero per cognomen venit illud omne, quod nomini additur ad unam personam ab altera distinguendam.

II. Ubi in præcedenti Decreto ab orationibus Patria expungi dumtaxat præscribitur, modo a Patria, & cognomina expungenda dicuntur, & quidem nedum cognominis vocabulo strictim, sed adhuc late accepto, pro omni scilicet eo, quod nomini ad distinctionem unius ab alio adjicitur, sicut namque in præcedenti Decreto ponderabamus, Deum, quem in orationibus alloquimur, ut intelligat, cujus Sancti præsidium imploramus, cognomine aliquo nefas est indignum reputare. Adoptasse hac in parte Congregatio videtur sententiam Guyeti, qui *lib. 3. cap. 2. qu.* 5. iis dumtaxat exceptis, quibus Breviarium Romanum cognomen aliquod apponit, ceteros omnes absque alio addito censuit esse nominandos. Ex hujusce rationis Sanctis, qui in Breviario Romano cum cognomine aliquo in orationibus recensentur, ultra S. Mariam Magdalenam, de qua in præcedenti Decreto, modo sunt Sancti Joannes Chrysostomus, de Matha, & Gualbertus, ac Sancti Petri Nolascus, Chrysologus, & Cælestinus, ac demum S. Raymundus Nonnatus. *Chrysostomus*, & *Chrysologus* sunt agnomina ob auream eloquentiam prædictis Sanctis adaptata, *Nonnatus* est prænomen, de quo supra, *Cælestinus* est nomen alterum, quod a Papatu, cui renunciavit, S. Petro reliquum fuit, & *de Matha*, *Nolascus*, & *Gualbertus* sunt cognomina.

III. Observatu dignum apparet, quod ex Sanctis, qui cognomen aliquod habent, Joannis, aut Petri nomine appellantur, ut specialis aliqua his in omnibus præ ceteris ratio intelligatur inspecta, & fortasse similis est illi, quam diximus de Mariæ nomine, videlicet ut eadem nomina absolute prolata, reserventur Christi Præcursori, qui major est ex Christi eloquio inter natos mulierum, & Petro Apostolorum Principi, & Petræ illi, super quam Christus ædificavit Ecclesiam suam. Hæc tamen disciplina quoad Joannis nomen in modernioribus officiis non amplius servata dignoscitur, ut videre est in festis SS. Joannum a S. Facundo, a Cruce, & Nepomuceni, & forte quia nec servabatur in antiquioribus, scilicet S. Joannis Papæ, &

Mar-

Martyris, de quo 28. Maji; quoad Petri vero nomen nihil usquemodo legitur innovatum, nec olim servatum, & fortasse reverentia illa, quam Petri nomini deferunt summi Successores Pontifices, qui numquam idem retinuere, vel assumpsere nomen, causa fuit, ob quam *Cælestini* nomen, cui unam cum Papatu renuntiavit, adjectum fuit S. Petro de Moronibus, & adhuc est additionis cognominis alicujus Sanctis illis, qui habent Petri nomen.

IV. Solum S. Raymundus est, de quo valida haud habemus causam, ob quam *Nonnatus* in collecta dicitur; quæ enim petitur ex accidenti prædicto, haud videtur ad effectum potis, sunt siquidem potiores in Sanctis aliis, quibus tamen cognomen nullum adjicitur. Nobis credere lubet, ex extensione hujusce officii a Religione Ordinis SS. Trinitatis Redemptoris Captivorum ad Ecclesiam universalem cognomen illud in Romanum Breviarium devenisse. An autem etiam post præsens Decretum cognomina ista retinenda sint, in affirmativam nos propenderemus sententiam quoad Mariæ nomen, & fortasse etiam Petri, in negativam vero quoad reliqua cuncta nomina. Ab hac adhuc regula exciperemus agnomina illa, ut *Chrysostomi*, *Chrysologi &c.*, quæ tituli honoris sunt, & præsertim quia novissime cum hoc titulo in Breviarium S. Petrus Chrysologus invectus fuit. Quoad praxim tamen a Breviario Romano tu ne discedito, quod donec immutatum permaneat, designat nobis, Decretum parcere officiis ejusdem, fortasse quia cognomina illa habent ex vi concessionis Apostolicæ eorumdem officiorum approbativæ, & ad Ecclesiam universalem extensivæ. Ex eo autem, quod in Breviario perspicies fieri, argue, quid in similibus sit faciendum, hoc solum adnotato, quod in hac parte vis nulla tribuenda cuicumque consuetudini, quam in præcedenti Decreto abusum esse vidimus declarari.

V. Per cognomen non venit qualitas Sancti, de qua fit officium, sed hæc nomini, cum exprimitur, addenda statim est, puta *Apostoli*, *Martyris*, *Confessoris &c.*, ut in usum habet Breviarium ipsum. In solis Sanctis mulieribus non Martyribus nihil ad nomen additur, quia viduitas non titulus honoris est, Confessoris vero titulum, qui quadrare posset, solum Sanctis masculini sexus Ecclesia adaptare solet. Unici sunt S. Laurentius Martyr, & S. Gregorius Papa, qui sine qualitate exprimuntur, prioris, ait Guyetus *lib. 3. cap. 2. q. 5.*, quod nomen ipsum sonet lauream martyrii, posterioris ob summam ejusdem humilitatem.

VI. *Patris* agnomen Institutori suo tribuunt aliqui Regulares, quorum morem ex Thomasio refellit Meratus *sect. 5. cap. 16. num. 3*, tum quod talis titulus nec Apostolis tribuatur, qui in toto orbe fundaverunt Ecclesiam sanguine suo; tum quod *Matth.* 23. aliquem super terram Patrem vocare vetemur; tum denique quia hebdomadarius orationes recitat nomine totius Ecclesiæ, cujus talis Sanctus Pater non est.

VII. Sanctorum denique nomen in orationibus esse exprimendum, perpetuus Romanus nos edocet usus, exceptis dumtaxat festis S. Felicis 14. Jan., SS. Marii, & Sociorum *19.* ejusdem, S. Calisti 14. Octobris, in quorum orationibus nomina non exprimuntur, quia sic in Sacramentario S. Gregorii manent descriptæ. Idem est de SS. 40. Martyribus, Septem Fratribus, & Quatuor Coronatis, sed hoc quia eorum nomina vel certe, vel commode non poterant recenseri. Idipsum tu facito in orationibus Sanctorum propriorum, si horum ignorentur nomina, vel incerta sint, si vero plures fuerint, eosdem generali recense nomine, aut satius uno illorum veluti Duce nominato, ceteros *Sociorum* vocabulo involve, ut communior fert usus.

CAPUT XXXIX.

De Vesperis, earumque partibus.

I. NOminibus pluribus hocce officium reperimus inscriptum, sed eo vergunt omnia, ut designent tempus, quo olim celebrabatur. *Hora duodecima* a Concilio Turonensi, & a Magistri Regula, quod hora diei duodecima, non exacta, sed labente diceretur. *Lucernarium*, *officium lucernarum*, seu *lucernalis hora* ab aliis, quia valde sero, & accensis cereis, seu lucernis recitabatur ad pellendas tenebras, quæ sole jam jam occumbente, præsertim in locis obscurioribus, cujusmodi sunt oratoria, & chori, esse solent. *Vespera* potissimum dictum fuit a sydere *Vespere*, quo oriente, quod evenit decidente sole, dicebantur; hinc occasionem desumpserunt plurimi illud rejiciendi inter noctis officia, sed inter Horas diurnas proculdubio numerari debet, non dicebatur quippe post occasum, sed ad recessum Solis, unde in hymno *Jam sol recedit igneus*. Cassianus *lib. 3. de institutis Cænobiorum cap. 3.* horæ undecimæ videtur illud tradere, sed scite nos admonet Persicus *de hor. can. cap. 1. dub. 5. num.* 8. de hora undecima jam exacta, & duodecima jam cœpta esse intelligendum, quod eruit ex parabola ipsa operariorum, quam ad rem idem producit, & evidens fit ex lucernis, quæ tamquam necessariæ adhibebantur, cum tamen hora undecima lux solis apprime bene potuisset deservire. Quomodo autem instituto completorio ad horam undecimam tractum fuerit, & adhuc temporum decursu citius anticipatum, jam quæ traduntur in præliminaribus capitum præcedentis, & sequentis, liquido ostendunt.

II. Ad imitationem Judæorum, qui festorum initium ducunt *a vespera ad vesperam*, Ecclesia festa sua a vesperis vigiliæ incipit, & hæc est ratio, cur solemnius peraguntur, unde & Papa primis tantum vesperis adesse solet. Amalarius *de ord. Antiph. cap. 16.*, dum adolescens esset, se observasse fatetur, primas festorum vesperas magis solemnes fuisse, quam secundas, ad illas frequentiorem fuisse populum, plures cereos accensos, & Antiphonas, & psalmos proprios recitatos, ubi in secundis vesperis dicebantur feriæ proprii, quasi ad secundas vesperas existimassent veteres, festum jam elapsum esse, neque eas amplius ad festum pertinere, instar festorum simplicium, quæ etiamnunc secundas vesperas non habent. Concilium Trullanum *can.* 20. ait. *Post vespertinum ad Altare ingressum Sabbato nemo genuflectat usque ad vesperam in die Dominica, in qua post ingressum in completorio genua rursus flectimus.* Ex quibus eruitur officium Dominicæ in primis vesperis incœpisse Græcos, & in secundis, in quibus propterea genua flectenda mandantur, jam desiisse putasse; vox enim illam *Completorium* stat vesperarum loco, quia tunc Græci Completorium non noverant, & vesperas *Completorium* dicebant, quatenus per eas officium diei complebatur. Romana Ecclesia festis 9. lectionum nunc secundas tribuit vesperas, sed eas minus nobiles, & solemnes censet, admittitque in eis quandoque nonnullas commemorationes, quas a primis abigit, & plerumque secundæ non sunt, nisi primarum repetitio.

DECRETUM I. CAP., IN ORDINE CCCXXXII.

In officio pro Sanctis Confessoribus, quoties eisdem fixa dies est assignata, quæ non est dies obitus eorum; recitari non debet ad hymnum *Iste Confessor &c. Meruit beatas scandere*, & eadem regula servanda est, si transferatur festum Sancti Confessoris ad diem, quæ non sit sui obitus. S. R. C. 11. Junii 1701. *in una Tertii Ord. S. Franc.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 223.

I. CIrca vesperarum officium, sicut & in ceteris officiis, varia in Ecclesiis fuit disciplina, & adhuc est in psalmorum numero, & qualitate, & in nonnullis aliis, præsertim apud Monachos, & alios. Romana Ecclesia quinque utitur psalmis, cantico *Magnificat*, capitulo, quod stat lectionis loco, & hymno, de quo nunc sumimus agere. Quæ ad hymnorum originem, antiquitatem, auctores, & primum eorum usum in divinis officiis, aliaque, quæ ad hymnorum materiam spectant, supersedemus tradere, cum plurimi hac de re copiose, ac erudite scripserint. Cum potissima Romani Breviarii hymnorum pars circa dimensiones metri, & numeri leges peccaret, Urbanus VIII. eos emendari, & emendatos Breviario inseri curavit; qua in emendatione nongentos quinquaginta, & amplius errores sublatos fuisse ferunt; Patres enim in hymnorum efformatione, ut Ambrosius de suis aperte ait *lib. 2. in Luc.*, neglexerunt verba, & pensarunt mysteria. Nonnulli de mutatione ista conquesti sunt, affirmaruntque hymnos illos, ut ad Poeseos, & latinæ linguæ leges exigerentur, veterem simplicitatem amisisse, atque pietatis vim, quam undique spirabant, enervatam: *accessit latinitas, & recessit pietas.* Acriorem omnium Henricus Valesius censuram egit præfatorum hymnorum, quos male compositos, & depravatos existimat. Theophylus Raynaudus *tom. 11. pun. 2.* prædictam plurimis facit emendationem, eamque admodum commendat Guyetus *lib. 3. cap. 5. quæst. 2.*, asseritque, quod qui eam respuunt, parum se Ecclesiæ decorem diligere probant. Nos vero admonet Grancolas *lib. 1. cap. 28.*, quod pauca circa sententias immutata fuere, & quod veteres cum emendatis conferenti, vix aliud discrimen occurret præter variam dimensionem, atque loquendi rationem. Nunc ad Decretum.

II. In Translationum, ordinationum, aliorumque similium festis Confessorum, in quibus non recolitur dies mortis eorumdem, in hymno *Iste confessor* dicendum non esse *meruit beatas*, sed meruit *supremos*, diserte per hæc verba Rubrica edocet: *Si non est dies obitus*, dicatur *meruit supremos*. Diximus *In quibus non recolitur dies mortis*, quia si dies Translationis, aut alia similis ad recolendam diem mortis fuerit suscepta ob impedimentum occurrens in die natalitia, par est ratio, ac de festis illis, quæ habent diem assignatam quamcumque aliam, quæ non est dies obitus. Putarunt Macrus *in Hierox. verb. Hymnus*, Sarnellius *litt. Eccles. lib. 5. lit. 19.*, & Felix Gabriellius *super Rubricam si non est dies obitus*, dicendum non esse *meruit supremos*, quando ratione impedimenti transfertur ad aliam diem officium natalitium alicujus Sancti Confessoris, & consequenter quoque quando idem officium alteri diei in perpetuum addicitur. Hanc sententiam adeo validis asserit Pittonus *decis. pro sacris ritib. num. 1196.* munitam esse rationibus, ut ei forsitan adhæreret, nisi obstaret præsens S. R. C. Decretum; quod ex eodem etiam transcribit Meratus *sect. 8. cap. 3. num.* 1. Potissima vero ratio est, quod si adhuc in oratione dici potest *Natalitia*, quia licet non sit dies vere natalitia, colitur dies natalitia, ita dici poterit *meruit beatas*, quia in officio celebratur dies obitus.

III. Gavantus *sect. 8. cap. 3. num. 7.* e contra censuit mutandum esse versum illum in *meruit supremos*, ne dicatur mendacium, cum reipsa sanctus ea die minime obierit. Gavanti sententiam Sacra Congregatio firmavit, Rubricæ utique innixa, quæ habet; *Si non est dies obitus, dicatur meruit supremos*; dictio autem *esse* veritatem significat, & proprietatem; officium autem natalitium, quando extra diem obitus celebratur, non facit, quod hic dies sit vere, & proprie dies obitus, sed solum improprie, & per fictionem. Recolenda hic sunt, quæ dedimus in cap. 11., ubi eadem Congregatio expresse statuit, quod tales dies habendi quidem sunt tamquam dies natalitii, quod improprietatem significat, sed tamen non sunt vere dies obitus. Ibi etiam suam distinctionem fecimus inter diem obi-

obitus, Natalem, & Natalitia eorum, unde ex ibidem dictis luculenter eruitur, cur nihilominus Ecclesias in orationibus *natalitia* se celebrare valeat fateri, non tamen extra diem obitus dicere: *Hac die lætus meruit beatas &c.* Et quidem Breviarium ipsum, quotiescumque extra diem obitus recolit Confessorem aliquem, licet in die assignata, semper præscribit *meruit supremos*, ut videre est in festis SS. Hilarii, Pauli 1. Eremitæ, Joannis Chrysostomi, Francisci Salesii, Petri Nolasci &c., quorum licet aliqua recolantur in die Translationis, ut alia de sancto celebri, non tamen in iisdem celebratur dies translationis, sed dies natalitia, & officium instituitur in memoriam pretiosæ mortis eorumdem, licet ad hanc rem, cum dies natalitia impedita foret, dies alia de causa de sancto celebris, merito delecta fuerit. Indubium itaque est, quod Rubrica per ea verba *si non est dies obitus &c.*, exposcit, quod dies, in quas dici debet *meruit beatas*, sit vere dies obitus, & non tantum fictione aliqua.

IV. Inficiari tamen haud possumus, quod sententia Auctorum, quorum meminimus, suis non destituitur rationibus, & in similibus ab Ecclesia ipsa videtur usurpari; in officio enim Conceptionis habetur *Conceptio est hodie &c. Conceptionem hodiernam &c.*, & absque ulla mutatione Antiphonæ istæ dicuntur in eodem officio etiam translato, quinimmo & dicebantur, quando Conceptio non habebat octavam, & adhuc dicerentur, si post octavam transferri contigeret. Ab indultariis tamen verba illa omittuntur, vel mutantur, dum in sabbatis per annum de Conceptione agitur, quod alia de causa fieri non potest, nisi quia officia illa votiva non censentur in memoriam diei, quo Deipara concepta fuit, instituta, sed magis in commemorationem ipsiusmet immaculatæ Conceptionis, ubi illud, etsi translatum, diem ipsam Conceptionis nobis repræsentat. Verum licet nonnulla, ut apposite quadrent officio, quod agitur, & ne pluribus variationibus clerus uti teneatur, ad improprietatem sermonis pertrahi queant, secus vero, quoties varianda diserte assignantur, quare in casu dubium esse non potest, quod extra diem obitus dici debet *meruit supremos*, etsi officium sit de die obitus.

V. Pari ratione nonnullis fortasse videbitur in hymno Laudum variandus versus ille: *Dies refulsit lumine, quo sanctus hic de corpore migravit inter sydera.* Gavantus variatione opus non esse asserit, quia non dicitur *Hic dies* præcise, in quo fit officium, sed Guyetus futilem hanc rationem existimat, quia per ea verba sufficienter exprimitur dies obitus. Quidquid tamen sit, certe nulla variatio attentari debet, quoniam si Rubrica eam voluisset, utique præscripsisset, sicuti eamdem assignavit ad Vesperas. Et cum ea verba recitentur etiam in Translationum festis, aliisque, in quibus non recolitur dies obitus, necesse sit, quod ex se non designent eam esse obitus diem. Non desunt aliqui usus, qui extra diem obitus totum versum illum omittunt, & Breviarium ipsum Romanum eumdem mutat in festo Stigmatum S. Francisci, diciturque *Christi recepit stigmata.*

VI. Difficultas potior foret, num in eodem Stigmatum festo, quando ad aliam diem transfertur, dici queat. *Hac die latus meruit beata vulnera Christi.* Ex certe ratio eadem, ob quam in Confessorum officio, quando extra diem obitur celebratur, non dicitur *Hac die latus meruit beatas &c.* ubertim evincit, nec ut supra esse dicendum in stigmatum festo, licet posita par ratio, quæ in hymno Laudum tuetur *quo sanctus hic de corpore &c.* tueri etiam valeat *Christi recepit stigmata.* Sed si dici non debet *meruit beata vulnera Christi*, quid ejus loco subrogabitur ad complementum metri? *Meruit supremos laudis honores.* At mutatio quælibet in divino officio severe est inhibita? Ita quidem, sed quæ fit propria auctoritate; nos autem habemus Rubricam, quæ in confessorum festis extra diem obitus expresse assignat *meruit supremos*, & juxta auctoritativam Sacræ Congregationis interpretationem etiamsi officium sit de die obitus; quidni igitur etiam in stigmatum festo, quando extra proprium diem celebratur, ne mendacium dicatur, aut ad improprietatem sermonis, quam Congregatio non approbat, necesse sit recurrere, taceri debebit *meruit beata &c.*, & ejusdem loco dici *meruit supremos*, qui est versus alias pro confessoribus dici approbatus, & officio ipsi, quod agitur, optime quadrat.

DECRETUM II. CAP., IN ORDINE CCCXXXIII.

Quando contingit transferri festum alicujus Sancti Confessoris a die sui obitus in diem proxime sequentem, si fiat a capitulo de ipso, tunc in primis suis vesperis dicitur in hymno, *Meruit beatas scandere sedes*, & in reliquo officio diei sequentis debet continuari idem versus. S. R. C. 13. Jan. 1682. Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 128.

I. QUotis festum S. Confessoris a die sui obitus transfertur in diem proxime sequentem, si primas vesperas integras, vel dimidiatas habeat, in eis dicendum esse *Meruit beatas*, quia vere eo die obiit, sensit Gavantus *loc. cit.*, qui propterea voluit sequenti die, cum die obitus expiraverit, ad matutinum, & 2. vesperas dicendum esse *Meruit supremos*, unde *sect. 7. cap. 2. num. 3.* primis vesperis S. Francisci Xaverii dat *Meruit beatas*, & reliquo officio *Meruit supremos*, ex quo factum est, ut ad modum Rubricæ in Breviarium ipsum Romanum in officio ejusdem S. Francisci a plus æquo in Gavanti placitis cæte jurantibus id temere fuerit invectum. Guyetus vero *loc. cit.* etiam primis vesperis adscribit *Meruit supremos*, quia demonstrativum *Hac* primario designat diem, quo celebratur festum, isque in casu alius est a die obitus.

II. Ad Rubricæ tramites, quæ nonnisi extra diem obitus mutationem injungit, in primis vesperis, quæ dicuntur die obitus nondum expirata, Sacra Congregatio dici mandavit *Meruit beatas*, quem versum continuari & voluit ad matutinum, & ad 2. vesperas diei sequentis, sicuti & continuatur per totam octavam, quando dicitur in festo; cum enim tota octava censeatur cum festo unum, & idem officium repetitum, hinc etsi per septem sequentes dies, quæ profecto sunt extra diem obitus, continuentur, continuatur & idem versus festi; a fortiori igitur in reliquo officio continuari debebit versus, qui dictus fuit in primis vesperis, nam hæ cum officio sequentis diei unum omnino, & idem faciunt officium, in quo propterea cum difformitate aliter diceretur in vesperis, & aliter in reliquo officio. Horum ratio est, quia ea verba in die sequenti, uti & per consequentem octavam dicuntur relate ad illud tempus festi, in quo verificantur. Apprime ad rem faciunt, quæ dicta sunt de officio dicendo in die consecrationis, quod citra inconvenientiam ullam de Dedicatione dicitur a primis vesperis usque circa meridiem, ad quam regulariter dumtaxat Ecclesia remanet consecrata. Recolantur itaque, quæ data fuere in Decr. 1. cap. 1. a num. 42. ad 47.

III. Addit vero Sanctio, *si fiat a Capitulo de ipso*, & consequenter iidem si vesperæ sint integræ de eodem, quoniam cum alias in primis vesperis dictum non fuerit *Meruit beatas*, uniformitatis ordo haudquaquam expostulat, ut in sequenti die idem versus continuetur, sed magis *Meruit supremos*, cum tale officium extra diem obitus recitetur.

IV. In Decreto 1. cap. 11. triplicem esse vidimus rationem computandi diem natalem Sanctorum, nempe a primis ad secundas vesperas, a solis occasu ad solis occasum, & a media nocte ad mediam noctem, ita ut qui eorumdem respective obiit verb. gr. die 1. Aprilis post horam vesperarum, vel post solis occasum, aut post mediam noctem, ejus natalis consignandus non sit diei 1. Aprilis, sed secundæ sequenti. Cum nostrum non sit, natalem diem Sanctis præscribere, sed Sedis Apostolicæ, idcirco quamcumque ex dictis rationibus hæc secuta fuerit, dies illa, quæ pro natali ab eadem Apostolica Sede determinata fuerit, censeri debebit natalis dies, in eaque dicendus erit versus *Meruit beatas*, & non in sequenti, nisi ad tramites præsentis Decreti, si ad sequentem transferatur diem, cui juxta alteram computandi rationem consignari poterat natalis Sancti, qui transfertur. Sic licet S. Franciscus de Paula obierit die 2. Aprilis hora circiter 21., & consequenter juxta primam computandi rationem, natalis ejusdem tradi potuisset diei 3. Aprilis, adhuc quia juxta rationes alias consignatus fuit diei 2., in hac dici debebit *Meruit beatas*, non autem si transferatur ad diem tertiam, nisi primas integras, vel dimidias habeat vesperas. Sanctus Philippus Benitius die 22. Augusti ad vitam evolavit æternam hora 24. ad pulsationem salutationis Angelicæ, & juxta secundam computandi rationem natalis ejusdem statutus fuit die 23. sequenti, & ideo in hac dicitur *Meruit beatas*, qui versus & diceretur die 22., si juxta tertiam computandi rationem natalis ejusdem prædictæ diei 22. non impeditæ consignatus extitisset.

DECRETUM III. CAP., IN ORDINE CCCXXXIV.

In hymno *Iste Confessor* pro Sanctis Confessoribus juxta Decretum 11. Junii 1701. mutatur tertius versus, quoties eorum officium recitatur extra diem obitus ipsorum. Verum prædicta mutatio non fiet, quando officium festivum Sancti Confessoris habentis octavam, non ultra octavam ipsam transfertur, quia tota octava nil aliud est, quam extensio ipsius festi; & ideo versus idem per reliquos octavæ dies, qui forte supersunt, retinebitur. S. R. C. 2. Septemb. 1741. ex Regestis ejusdem S. R. C.

I. TRia edocemur, quorum primum est, in officio Confessorum dicendum esse versum *Meruit supremos* in hymno *Iste Confessor*, quoties recitatur extra diem obitus, & de hoc jam ubertim egimus in duobus præcedentibus Decretis. Secundum est, præfatam mutationem non esse faciendam, quando idem officium transfertur infra suam octavam, etiamsi translatio contingat ultra proxime sequentem diem: & hujusce decisionis simul traditur ratio, *Quia tota octava nil aliud est, quam extensio ipsius festi*, scilicet quia tota octava computatur una dies, & integra ut natalitia festo censetur assignata, unde dum infra octavam transfertur, non extra diem obitus translatum reputatur. Quod tamen intellige, si festum, quod transfertur, *Meruit beatas* sibi vindicet, secus vero si foret festum extra diem obitus, ut est festum S. Dominici. Quoniam vero expirata octava, expirat quoque integra dies natalitia, idcirco merito Decretum addidit, *quando non ultra octavam ipsam transfertur*, ut designet in hoc casu *Meruit supremos* esse adhibendum. Tertium est, quod versus *Meruit beatas* retineri debet in reliquis diebus octavæ, quæ supersunt, & de hoc dubium esse non potest, quia octava cum non sit, nisi continuatio festi, idem utique versus, qui in festo adhibetur, in iisdem est usurpandus.

DECRETUM IV. CAP., IN ORDINE CCCXXXV.

Quando in primis vesperis S. Hermenegildi Martyris hymnus proprius non fuerit recitatus, ponendus est in matutino, & hymnus matutini substituendus est in laudibus. S. R. C. 5. Maji 5736. *in Einsidlen*. Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 291.

I. OFficium S. Hermenegildi duplicem hymnum proprium habet, nempe *Regali Solio;* & dici præscribitur in utrisque vesperis, & laudibus, necnon *Nullis te genitor*, qui ad Matutinum recitari decernitur. Ille continet vitæ primordia, hic vitæ continuationem, & finem, & hic revera non est nisi continuatio illius; hinc cum perquam inconveniens foret, recitari prius posteriora facta, & vitæ exitum, quam priora, & vitæ principium, jure optimo stabilitum apparet, quod quoties in primis vesperis proprius hymnus locum non habet, recitari debeat ad matutinum, & hymnus matutini substitui in laudibus, ut sic ordo teneatur historiæ. Hymnis autem sic distributis, & justa ordinem lectis, in secundis vesperis, quoties hæ de eodem sunt integræ, dici debebit hymnus *Regali*, etsi primordia teneat, nil quippe refert, quod primordia repetantur, dommodo cuncta juxta ordinem prius fuerint lecta, ut familiare est id fieri in Breviario, & præcipue in festis S. Martinæ, & S. Venantii, & ne ad aliena divagemur, sicuti a Breviario præscribitur in festo ipso S. Hermenegildi.

II. Verum quæ de hymnis S. Martinæ, & S. Venantii observat praxis, quoties primæ vesperæ sunt impeditæ, aliam suggerunt agendi rationem, videlicet ut hymnus vesperarum jungatur hymno matutini, & ad modum unius legatur. At id bene in proposito casu, quia tres babent hymnos proprios, unde substitutio locum non habet, quare ut integra secundum ordinem legatur historia, necesse sit, ex duobus hymnis unum fieri. In nostro autem casu duo dumtaxat sunt hymni proprii, & per transpositionem ambo apte leguntur, quare jungi non debent cum inani cleri gravamine, & inutili repetitione ejusdem hymni ad matutinum, & ad laudes. Quod si festum S. Martinæ, aut S. Venantii transferri contingeret ad diem aliquam, in qua integras secundas vesperas haberet, hymnos prædictos haud putamus necessario esse jungendos, sed hymnum primarum vesperarum dici posse ad matutinum, hymnum matutini ad laudes, & hymnum laudum ad secundas vesperas. Sic jam faciendum de hymnis S. Joseph tradidimus alibi, & ex ibi dictis subdimus, quod si ex hymnis simul jungendis aliqui sint diversi metri, simul jungantur illi, qui ejusdem metri sunt, dummodo jungi queant sine læsione historiæ, prioris clausula tacita, in qua datur Trinitati laus.

III, Ex his ubertim habes, qoid præstari debeat in casu trium hymnorum propriorum juxta ordinem historiæ efformatorum, quod si in iisdem historiæ ordo non teneatur, prout distributi sunt, recitentur, nec adhibeatur unio, ut alicujus omissioni consulatur, quare hymnus *Ave maris stella*, cum in Mariæ laudibus se dumtaxat effundat, nec hymni, qui dicuntur ad matutinum, & laudes, sint illius continuatio, impeditus in 1. vesperis, non ponetur ad matutinum, bene vero nihilominus in 2. vesperis, & quatenus hæ sint impeditæ, omissioni erit obnoxius. Non sic est de hymno *Stabat Mater dolorosa*, qui cum ordinem teneat, integretque eumdem hymnum cum hymnis matutini, & laudum, pars ejusdem hymni, quæ in 1. vesperis omissa foret, unienda erit cum ea matutini, tametsi in 2. vesperis locum haberet, aut per transpositionem ut supra consulendum erit ejusdem recitationi. Recolantur tradita in cap. 30. Decr. 2. de hymnis S. Joseph.

IV, Regula & eruitur servanda in casu duorum hymnorum, ita ut si hi teneant ordinem, justa ordinem recitari debeant, adhibita, quatenus opus sit, transpositione; si vero ordinem non habeant, recitentur, prout in Breviario sunt distributi; hinc impeditis primis vesperis S. Teresiæ, hymnus *Regis superni* legetur ad matutinum, substituto hymno matutini ad laudes.

V. De hymno *Pater superni* in 1. vesperis S. Mariæ Magdalenæ dici præscripto, nunc dubitatio exurgit, an quoties impeditur, omitti, vel uniri debeat? Et dicimus ad matutinum esse dicendum, omisso hymno matutini, licet proprio, incipit *Maria castis osculis*. Ratio est, quia hic strictim admodum recenset nonnulla facta Sanctæ, ubi ille plura, & adhuc eadem, quæ tenet matutini hymnus, disertius, distinctius, & prolixius, quare indubie est præferendus, & nullatenus uniendus. Ex dictis autem abunde habes, quid in similibus præstare possis, & debeas.

C A P U T LX.

De Completorio, ejusque partibus.

I. COmpletorium, quia in eo divinum officium completur, sic dictum, S. Benedictum in institutorem agnoscit, teste siquidem Card. Bona *de div. psalm. cap.* 48. nullus Scriptor S. Benedicto antiquior, ejusdem meminit, & licet orationes aliquæ fierent, & demandatæ reperiantur post vesperas, commune officium non erant, sed peculiares preces, quas Gavantus *sect. 4. cap. 6. num.* 2. rude completorium nuncupat, idest completorii nostri vestigium quoddam. Tamquam vespertina oratio, antequam iretur cubitum, post cœnam, immo & post collationem, seu lectionem spiritualem, a Monachis recitabatur, hinc tempus ejusdem canonicum communiter assignatur initium noctis ante finem crepusculi vespertini, unde S. Columbanus *in Reg. cap.* 7. illud *initium noctis*, Fructuosus Bracarensiis Episcopus *primam noctis horam*, & Amalarius *de ord. Antiph. cap.* 7. officium *ad noctem* pertinens appellasse inveniuntur. Francolinus *1. par. cap.* 18. duodecimæ labenti horæ diei ante solis occasum illud consignat, tum quod per completorium Christi sepultura, quæ contigit ante solis occubitum, repræsentetur, tum quod in hymno dicitur *Te lucis ante terminum*, cujus expositioni de crepusculorum luce obsistunt verba illa Primæ *Jam lucis orto sydere*, quæ alias æquidem intelligi possent de luce matutina ante solis ortum; tum quod alioquin completorium ad officium nocturnum spectaret, & addit Gavantus, ut laici quoque interesse queant. Quæ rationum momenta in eamdem & nos trahunt sententiam, qui propterea credimus, quod quando Prima, & Completorium divino officio fuerunt addita, ut illi hora prima post solis ortum, ita huic ora ultima post solis occasum assignatæ venere. Monachi autem, qui ad tres vigilias noctis surgebant, cœnam anticipabant admodum, & cito ad cubandum procedebant, unde ex eorumdem consuetudinibus haud erui valet completorii recitatio post solis occubitum, licet *initium noctis*, & *prima noctis hora* nuncupatum inveniatur, quia nocte ingruente absolvebatur, & per noctem ipsam quodammodo protendebatur ratione quarumdam precum, quæ statim post Completorium habebantur, & in dormitorio fiebant. Vesperæ namque, quæ prius sole jam jam occumbente, accensisque lucernis dicebantur, anticipari cœperunt, quando completorium fuit invectum, & hoc dicebatur vesperarum tempore, nam cum completorium lectio spiritualis, quæ circa unius horæ spatium perdurabat, præcederet, evidens fit, quod alias post crepuscula ipsa vespertina protractum fuisset. Abs re item non erit recolere tradita in capit. 38.

II. Juxta Romanum ritum quatuor psalmi ad completorium recitantur, tres apud Monacos, qui & abstinent a cantico *Nunc dimittis*, per quod Romana Ecclesia completorium absolvebat olim sine ulla collecta, quæ una cum hymno, capitulo, & precibus a Monachis addita, vel recepta fuit. Oratio *Visita* in nullo Romano Ordine, vel Monastico invenitur, sed solum in Carthusianorum Breviario; dicebatur tamen apud Monacos, quando post completorium in dormitorio aquæ benedictæ aspersio fiebat, & per eam Dei protectio petebatur adversus insidias Diaboli, & Angeli invocabantur, ut custodirent eos, qui dormituri erant in dormitorio; cum enim nemo in Ecclesia dormire soleat, quis crederet eamdem orationem compositam, ut in Ecclesia diceretur? Deinde dabatur Monachis benedictio per ea verba *Benedicat, & custodiat vos* seu *Benedictio Dei omnipotentis Patris &c.*, & hinc originem habes plurium, quæ ad completorium dicuntur, aliorum vero in Decretorum expositione.

DECRETUM I. CAP., IN ORDINE CCCXXXVI.

Chorus universus ad Primam, & Completorium debet replicare *Misereatur*, & *Confiteor*. S. R. C. 19. Maji 1607. *in Placentina*, Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 26.

I. QUæcumque Completorium præcedunt, a Monachis mutuata sunt, & servabantur etiam apud Canonicos, Monachorum instar ferme viventes. Vespere conveniebant Monachi ad collationem habendam, cui initium dabatur in claustro, vel capitulo, petita prius benedictione, per lectionem spiritualem spatio unius horæ regulariter perdurantem, & terminantem ad nutum Abbatis, qui finis signum edebat dicens: *Tu autem*, respondente lectore *Domine, miserere nobis*. Subjungebat Abbas *Adjutorium nostrum*, inde ad Ecclesiam ibant, atque ibi quilibet conscientiam suam scrutabatur, signoque a Priore accepto, invicem peccatorum suorum se accusabant. Hinc est, quod completorium nostrum incipit a *Jube* cum lectione desumpta ex Epistola S. Petri, quæ subrogata fuit loco collationis, & tunc dicebatur ab iis, qui choro non intererant; inde sequitur *Adjutorium nostrum*, & deinde confessio, quæ fit per *Confiteor &c.* Apud omnes idem tamen omnino non erat usus, sed confessio ab aliquibus post completorium fiebat, unde factum est, quod Parisiis, & alibi *Confiteor* ad finem completorii sit reservatum.

II. Ab hebdomadario hac confessione facta, num chorus universus *replicare* (quoad *Misereatur* lege dicere, cum nondum ab hebdomadario dictum fuerit) debeat *Misereatur*, & *Confiteor*, an vero dumtaxat illi, qui sunt ex parte chori, orta est dubitatio ex verbis illis Rubricæ *Chorus respondet*, quæ solum iis, qui sunt ex parte chori, repetitionem demandare videntur; & Congregatio respondit *a Choro universo* id esse agendum, adeoque a tota psallentium multitudine, & non tantum ab iis, qui sunt ex parte chori; *Chori* enim nomine vere venit tota psallentium copia, & iis, quæ ab hebdomadario dicuntur, chorus universus respondere tenetur. Deinde confessio fit ad delenda peccata, & reliquia quædam est confessionis antiquæ, unde ab omnibus indubie fieri debet, hoc solum inter veterem, & novam intercedente discrimine, quod ubi illam faciebat socius cum socio, hanc hebdomadarius facit universo choro, & chorus hebdomadario.

DECRETUM II. CAP., IN ORDINE CCCXXXVII.

In fine Completorii Purificationis B. M. dicitur Antiphona *Ave Regina Cælorum*. S. R. C. 27. Julii 1624. *in una urbis*, ex Meraro in Indice Decr. Brev. num. 49.

I. ANtiphonæ in Virginis honorem, quæ post canonicas horas dicuntur, respectivæ pars horæ non sunt, sed additamentum quoddam sero in Breviarium Romanum invectum; quælibet enim hora per collectam terminatur, unde ab Epiphania ad Purificationem idem versus *Post partum*, & Oratio *Deus qui salutis* dicuntur in suffragiis, & post Antiphonam finalem, cum tamen si Antiphona finalis esset pars horæ, ex mandato Rubricarum eidem versui, & orationi variatio adhibenda foret.

II. Wadingus *in annal. minor. num.* 2. ab anno usque 1249. apud Franciscanos præfatas Antiphonas in usu fuisse indicat, & contendit Sigonius *Salve Regina* in Ecclesia recitari præceptam a Gregorio IX. anno 1234., sed in Breviario Romano ante annum 1520. non invenitur invecta. Cardinalis Quignonius Breviario eam inseruit, atque inde una cum cæteris Pius V. in Romanum suum transtulit. Refert Nangius in vita S. Ludovici, Regem hunc quotidie post completorium *Salve* recitari curasse; quod & jussit Concilium apud Pennam Fidelem in Hispania anno 1302. celebratum. Hujus Antiphonæ ex Trithemio *lib. 2. de viris illust ib. Benedict. cap.* 84. *anno* 1040. communius auctor sit Hermannus Contractus, sic appellatus, quia ab infantia membra contracta habuit, & obiit anno 1054. In eamdem D. Bernardus sermones, seu meditationes exarasse dicitur, & in Chronico Spirensi legitur, eumdem S. Bernardum, cum præfata antiphona in Ecclesia Spirensi recitaretur, ter genua flexisse, & hæc adjunxisse verba *o clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria*. At dictæ meditationes Bernardi ab Horstio non esse creduntur, qui eas una cum Possevino tradit Anselmo Mantuano Lucensi Episcopo, in una quarum cum habeantur verba illa *o clemens &c.*, narratio Chronici Spirensis falsitatis arguitur. Passa est mutationem aliquam, nam ubi Hermannus scripserat *Salve Regina Misericordiæ, vita dulcedo &c.*, qualiter & nunc recitatur a Carthusianis, & recitabatur olim a Dominicanis, teste Thoma Cantipratensi *lib. 3. de Apol.*, *cap.* 10., in Breviario Romano habetur *Mater Misericordiæ, vita, dulcedo, & spes nostra*. Qui tituli cum soli Deo videantur debiti, non desunt, qui dictam acriter criminatur Antiphonam, verum adaptantur Virgini, quatenus genuit nobis Christum, qui vere spes nostra est, & vita, per quem obtinemus misericordiam, & a quo ipsa suis precibus misericordiam, spem nobis, ac vitam impetrare potest. *Alma Redemptoris* eidem tribuitur Hermanno, *Ave Regina Cælorum* ignoratur auctor, & *Regina Cæli* ab Angelis inventam, & editam fuisse scribit Sigonius *lib. 2. Italici Regni*, eique additum fuisse a S. Gregorio Papa ultimum versum *Ora pro nobis Deum*, quando paschali tempore pestis inguinaria devastabat Romam, ex Durando *lib. 6. cap.* 89. refert Gavantus *sect.* 5. *cap.* 22. *num.* 10., cui traditioni Gavantum fidem aliquam præstare potuisse miratur Meratus *ibidem num.* 1.

III. Rubrica de *Alma Redemptoris* hanc Antiphonam dici præscribit *usque ad Purificationem inclusive*, hinc censuere nonnulli etiam ad Completorium, quod item pertinet ad Purificationis festum, eamdem dicendam esse, & nonnisi in laudibus diei 3. Februarii esse inchoandam Antiphonam *Ave Regina*. Videbatur officere Rubrica de *Ave Regina*, quæ cantabat: *Post Purificationem, idest a fine completorii illius diei 2. Februarii usque ad feriam V. in cœna Domini exclusive dicitur Antiphona Ave Regina*; & facile ponebatur concordia per dictionem *exclusive*, quæ nedum feriam V. in cœna Domini, sed etiam completorium Purificationis dicebatur afficere. Refert Gavantus, quod in Clementina recognitione Breviarii, cum dubitatio hæc facta fuerit, censitum extitit, *Ave Regina* in fine completorii Purificationis esse dicendam; ut enim ponderat idem Auctor, dictio *exclusive* dumtaxat afficit feriam V. in cœna Domini, cui proxime adhæret, non completorium diei 2. Februarii, ad quod patet esse dicendam ex verbis illis Rubricæ *Post Purificationem, idest a fine completorii diei 2. Februarii &c.*, quippe si solum in laudibus diei tertiæ inchoari debuisset, uberrim id exprimebatur per to *post Purificationem*, nec locus erat verbis illis *idest a fine completorii &c.*, per quæ exponitur to *post Purificationem* dictum completorium non excludere. Censitum autem fuit, adhuc post Purificationem, aut Purificationis officium dici, quia recitatur post orationem completorii, per quam completorium ipsum reveta terminatur; per quod jam intelligentiam habes dictionis *inclusive*, quam tenet Rubrica de *Alma Redemptoris*. Verum cum nihilominus Rubricarum termini substiterint, Congregatio consulta fuit, quæ idipsum censuit, & ut deinceps tolleretur dubitandi ratio, in recognitione Urbana Rubricæ de *Ave Regina* additum fuit verbum *inclusive*, quare modo cantat: *Post Purificationem, idest a fine completorii illius diei 2. Februarii inclusive usque ad feriam V. in Cœna Domini exclusive dicitur Antiphona Ave Regina*. Dubium itaque modo dumtaxat esse potest, cur initium ejusdem Antiphonæ traditum fuerit completorio diei 2. Februarii, & non magis laudibus diei tertiæ, quoniam etsi completorium per orationem absolvatur, adhuc tamen Antiphona, quæ in fine additur, est pars quædam veluti additionalis ejusdem completorii, quod cum sit de Purificationis festo, Antiphonam *Alma Redemptoris*, quæ ad Virginis partum, & puerperium spectat, videtur exposcere. Nos tamen Gavantus monet, completorio diei 2., & non laudibus diei 3. consignatum fuisse, ut solemnius inchoaretur.

DECRETUM III. CAP., IN ORDINE CCCXXXVIII.

Occurrente festo Purificationis B. M. V. in Dominicis Septuagesimæ, vel similibus aliis privilegiatis, ita ut illius officium ex hoc contingat transferri, non est ob id protrahenda etiam recitatio Antiphonæ *Alma Redemptoris*, sed die 2. Februarii post completorium, illa dimissa, sumenda est Antiphona *Ave Regina Cælorum*, sublato quolibet asserto difformi quarumcumque Ecclesiarum usu, sive consuetudine, & ita ab omnibus, qui Romano Breviario utuntur, pariformiter servari mandavit S. R. C. 11. Jan. 1681. *in una urbis, & orbis*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 114.

I. GAvantus finem Antiphonæ *Alma Redemptoris* Completorio Purificationis ita fecit addictum, ut nonnisi in eo sit dimittenda, etiamsi transferatur Purificationis officium. Nunc refellitur Gavanti opinio, quod & per tria alia Decreta statim alleganda, præstitum fuisse noscimus. Si attendatur Rubrica de *Ave Regina*, uti modo cantat, videlicet eamdem Antiphonam in fine completorii diei 2. Februarii esse dicendam, *etiam quando transfertur festum Purificationis*; ruit illico Gavanti sententia; at quia præfata Rubrica ita correcta extitit consonanter ad posteriora Decreta, antiquam lubet ponderare Rubricam, quæ dum to *post Purificationem* exponit per *idest a fine completorii illius diei 2. Februarii*, initium Antiphonæ *Ave Regina*, & consequenter finem Antiphonæ *Alma Redemptoris* non consignat completorio de Purificationis officio, nisi quatenus eo die recurrit, sed completorio diei 2. Februarii, adeoque etiamsi transferatur Purificationis officium. Fortasse etiam Rubrica de *Alma Redemptoris* hujus Antiphonæ recitationem continuandam esse consulto notavit *usque ad Purificationem*, non *usque ad Purificationis festum, seu officium*, designare volens ejusdem continuationem non sequi festum, seu officium, sed expirare in die 2. Februarii, in qua Purificatio stante recurrit, peracta fuit, & ad præscripta per legem veterem fieri debebat; præfata enim Antiphona dici mandata fuit pro tempore partus, & puerperii Deiparæ, quod die quadragesima a partu, adeoque die 2. Februarii expirat.

II. En Decretum aliud, & sit 4. Cap., in ord. 339. *Quæsitum fuit, utrum Antiphona B. V. M.* Ave Regina &c. *semper dici debeat die 2. Februarii, etiamsi festum Purificationis transferatur, vel habeat octavam? Et ad utrumque responsum fuit affirmative juxta Decretum S. C. emanatum die 11. Jan. 1681. Ita S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliar. apud Meratum in Indice Decr. Brev. num.* 179. Biceps est Decretum, & in sua prima parte late confirmat ea, quæ dedimus de positione Antiphonæ *Ave Regina* die 2. Februarii, tametsi Purificationis festum transferatur, in secunda vero sui parte proscribit placitum aliud ejusdem Gavanti, qui volebat Antiphonam *Alma Redemptoris* non esse dimittendam, nisi ultima die octavæ, ubi cum octava celebratur Purificationis festum. Equidem Decretum 11. Jan. 1681. nec verbum habet de casu octavæ, sed cum Antiphonam *Alma Redemptoris* diei 2. Februar. dimittendam esse mandet, etsi Purificationis festum transferatur, patet ubertim, quod idipsum faciendum venit, & præscribitur, ubi Purificatio habet octavam, quia hoc ipso finis dictæ Antiphonæ non est alligatus officio Purificationis, sed completorio diei 2. Februarii, in qua, ut dicebamus, expirat puerperium Deiparæ, cujus causa *Alma Redemptoris* dicitur. Hinc ruit Gavanti ratio petita ex eo, quod tota octava pro uno die reputatur, hæc siquidem ratio ad protractionem præfatæ Antiphonæ facere dumtaxat posset, quoties Purificationis officio ejusdem finis foret addictus. Decretum, cujus Gavantus meminit, pro Patribus Carmelitis discalceatis editum anno 1606., obstaret magis, cum diserte Antiphonam *Alma Redemptoris* usque ad octavam protrahat, sed recte nos monet Meratus per hæc posteriora fuisse derogatum.

III. Consimile Meratus in suo Indice num. 232. habet Decretum aliud, & sit 5. Cap., in Ord. 340. *Ex parte Magistri Cæremoniarum Ecclesiæ Cathedralis Lyciensis quæsitum fuit, an si festum Purificationis B. M. V. est transferendum, vel ratione octavæ diutius perseveret, eo usque perseverare debeat Antiphona* Alma Redemptoris Mater; *an vero in hoc casu die 2. Februarii ad Completorium dicenda sit Antiphona* Ave Regina Cælorum? *Et responsum fuit, quod servetur Decretum S. C. emanatum sub die 11. Jan. 1681. Ita S. R. C. 4. April. 1705. in Lycien.* Opus haud est hac super re, de qua satis supra, ulterius lectorem moremur, quare solum advertimus, quod pari ratione post diem 2. Februarii, quoties de semiduplici fit officium, in suffragiis statim omittendus est versus *Post partum* cum oratione *Deus qui salutis*, & sumendus versus *ora pro nobis* cum sua oratione *concede*, & in Missa secunda oratio erit *A cunctis*, & tertia ad libitum, sicuti post Purificationem fieri Rubricæ demandant, & hoc tametsi Purificationis officium nondum fuisset positum. Idipsum dicendum venit contra Gavantum *sect.* 9. *cap.* 1. *num.* 12. de officio parvo B. Virginis, ac de missa ejusdem votiva, quæ statim mutari debebunt in officium, & Missam, quæ post Purificationem dici præscribuntur. Id diserte statuit Decretum aliud ejusdem Congregationis de die 14. Jan. 1705., in capite 10. a nobis expositum, & cum præfata

omnia

omnia ad puerperium spectent, abunde eruitur, quod die 2. Februarii expirare debent, ut superius arguebamus.

IV. Reliquæ finales Antiphonæ ex respectivis Rubricis liquido suum depromunt initium, & finem. Extra chorum dumtaxat dicuntur in fine completorii, & matutini post laudes, si tunc terminandum sit officium, sin autem, in fine ultimæ horæ; post matutinum, si separetur a laudibus non dicuntur, uti nec post reliquas horas. Id intellige ex præcepto, nam ex devotione post quamlibet horam dici queunt. In choro post quamcumque horam dicuntur, quando a choro discedendum est, etiam post horam officii parvi B. V., ita tamen ut non dicantur nisi post ultimam horam, quando plures horæ simul dicuntur, præterquam ad completorium, in quo cum absolvatur officium diei, tam in choro, quam extra chorum semper dicuntur, etiamsi continuaretur matutinum sequentis diei.

V. *Numquam vero dicuntur*, habet Rubrica 36. num. 3. *post aliquam horam, quando subsequitur cum officio diei officium Defunctorum, vel septem psalmi pœnitentiales, aut litaniæ, præterquam post completorium, in quo semper dicuntur, etiamsi prædicta subsequantur*. Carellus *Doctr. sacr. rit. par. 1. dialog.* 30., & Eustachius a S. Ubaldo *de Dei bened. observ. 11. num.* 272. Rubricam limitant ad casum, in quo prædicta subsequuntur ex præcepto, non ex devotione, Rubricæ namque edocent modum servandum in recitatione officiorum, ad quæ quis tenetur, nec se extendunt ad arbitrarias recitationes. Hæc sententia admodum evadit probabilis, & præsertim quia Rubrica meminit solum eorum, quæ a Rubricis demandantur, sed in oppositum stant insigniores Auctores, videlicet Gavantus *sect.* 5. *cap.* 22. *num.* 5., Gastaldus *prax. Cærem. lib.* 2. *sect.* 3. *cap.* 2. *num.* 16., Rubeus *nov. rational. div. off. lib.* 3. *cap.* 24., Bissus *lit.* a *num.* 381. §. 2., Arnaud. *Epit. sacr. rit. tract.* 2. *tit.* 26. *num.* 6., quibus assentiri videtur Guyetus *lib.* 3. *cap.* 19. *qu.* 4. Et nituntur in iis Rubricæ verbis, *præterquam post completorium, etiamsi prædicta subsequantur*; nullum enim prædictorum ex Rubricarum mandatis sequitur ad completorium, sed vesperæ Defunctorum ad vesperas, & matutinum Defunctorum, psalmi pœnitentiales, & litaniæ sanctorum ad laudes, quare fas est, Rubricam etiam trahi ad arbitrarias eorumdem recitationes. Nec Rubrica exponi valet de officio defunctorum, & psalmis pœnitentialibus, quæ post completorium, ubi adest consuetudo, dici permittuntur, hæc enim fieri ad indulgentiam dumtaxat permittuntur, cum tamen laudibus, a quibus propterea demitur versus *Fidelium animæ*, semper conjungantur, & insuper hujusmodi concessio de litaniis nondum legitur facta, quæ per ro *prædicta* non minus veniunt.

VI. Quæ Antiphonæ *neque dicuntur*, addit Rubrica, *quando post aliquam horam immediate subsequitur Missa*. Nota cum Gavanto dictionem *immediate*, ut intelligas dicendas eas esse, si longiori mora Missa differatur. Oratio mentalis, aut quæcumque alia, quæ subsequantur ad horas, non tollunt dictas Antiphonas; diserte enim Rubrica indicat ea, quæ easdem Antiphonas cessare faciunt, quare nostrum esse non potest, eamdem extendere ad alia, licet forent in laudem Deiparæ, ut litaniæ B. V., præsertim quia illæ non cessant, tametsi post horam subsequatur hora altera officii parvi ejusdem B. Mariæ. Quod si post orationem mentalem, aut alias preces discedendum non esset a choro, sed dicerentur horæ aliæ, tunc satis fore credimus in fine ultimæ horæ præfatas Antiphonas recitare, perinde ac si preces illæ minime interponerentur, dummodo tamen interjectæ preces non forent longiores. Scite autem nos monet Gavantus, quod verba illa Rubricæ *numquam vero dicuntur, quando subsequitur cum officio diei officium defunctorum &c.*, finalium Antiphonarum omnimodam omissionem inferunt, videlicet tam ante, quam post ea, quæ subsequuntur.

VII. In triduo itidem mortis Christi officium terminatur sine ulla ex dictis Antiphonis, ex particulari quippe Rubrica *Ave Regina* cessat in completorio præcedentis feriæ quartæ, & *Regina Cæli* incipit dumtaxat in completorio Sabbati Sancti, unde & Rubrica in feria v. in Cœna Domini: *Finita oratione fit fragor, & strepitus aliquantulum, mox profertur candela accensa de sub altari, & omnes surgunt, & cum silentio discedunt*. Qua ex Rubrica Gavantus *sect.* 6. *cap.* 13. *num.* 20., Bauldryus *cap.* 9. *art.* 5. *n.* 23., & Auctores reliqui non inepte arguunt silentium orationis Dominicæ, Antiphonæ finalis, & cujuslibet alterius in fine horarum dicti tridui. Eustachius tamen a S. Ubaldo *de Dei bened. observ.* 2. *num.* 99. excludi dumtaxat putat, quidquid extra hoc triduum dicitur pro complemento officii, vel tamquam quid pertinens ad officium, cujusmodi sunt *Dominus vobiscum &c.*, oratio Dominica, & Antiphona B. V., non autem, quæ adduntur ex devotione, aut pro negligentiis in officio commissis, qualis est oratio *Sacrosanctæ*, quam tamen in veneratione Rubricæ indicentis silentium, secreto dicendam esse autumat; advertit enim ex Castaldo *lib.* 3. *sect.* 6., & 7., quod silentium est solum indictum ad evitandas confabulationes ob dierum reverentiam, & ad mœrorem indicandum, non autem ad excludendas orationes, quæ secreto ex devotione dicantur; quare sicuti non excluditur salutatio angelica, quæ in choro juxta Auctores genibus flexis secreto dici debet ad signum tabulæ loco signi meridiani, & Meratus ipse *sect.* 6. *cap.* 13. *num.* 8., ubi moris est, post matutinum approbat aspersionem aquæ benedictæ, quæ præsertim fit apud Regulares, ita non excludi videtur oratio *Sacrosanctæ* secreto recitata pro negligentiis in officio commissis. Quæ sententia admodum apparet probabilis, eam tamen communis non probat usus.

VIII. Orationem *Sacrosanctæ* cum *Pater*, & *Ave* recitantibus, Leo X. omnium defectuum in recitatione officii divini ex humana fragilitate commissorum concessit. Semel dicta sive post quamlibet horam seorsim, sive post omnes simul persolutas, & adhuc post matutinum sequentis diei continuate recitatum, suum æque effectum sortitur, & prodest omnibus de choro, licet ab uno solo recitetur. Lezana *verb. officium num.* 13., Bissus *lit. S. num.* 62., & Gobat *tract.* 5. *num.* 679. Bordonius *resol.* 30. *num.* 31. vult, quod extra chorum flexis genibus necessario recitanda non sit, & quod eam recitans, liberetur solum ab onere repetendi, non vero a culpa, si quæ fuit, tu tamen a Rubrica ne discedito, quæ eamdem *flexis genibus* dici demandat, & defectus, & *culpas* contractas indulget.

C A P U T XLI.

De additione, mutatione, mixtione, & alteratione in Breviario Romano, vel divino officio fieri inhibita.

I. CAnonicarum precum, quas una cum earum partibus in præcedentibus capitibus perscrutati sumus, adumbratio in veteri Testamento præcessit, & horas ab Hebræis acceperunt Apostolo, a quibus earumdem, quæ ad nostra usque devenere tempora, origo est petenda. Argumentum hoc late prosequuntur Oliverius Bonartius *de hor. can. lib.* 1. *cap.* 2., Card. Bona *de div. psalm. cap.* 1. §. 4., aliique plurimi, quos consulere poterit curiosus lector. Varia sortitæ sunt nomina, videlicet *officii divini*, *Pensi servitutis*, *operis Dei*, *Canonis*, *Synaxis*, *Collectæ*, *Breviarii*, *Horarum canonicarum*, *cursus*, & in compluribus Conciliis *Agenda* appellantur, & in Concilio Agathensi can. 3. designantur *Missæ* nomine. *Divinum officium* nuncupantur, justa Ambros. *de offic. lib.* 1. *cap.* 8. dicto *efficii* nomine ab *efficiendo*, propter sermonis decorem una immutata littera, ita ut *officium* sit quasi *efficium*, & signet id, quod quisque debet efficere, locorum, temporum, & personarum observata ratione. Quia vero eædem, ait Joannes Moschus *in prato spir. cap.* 40., sunt instar tributi, quod singulis diebus Deo persolvi debet, *Divini* itidem appellationem sortitæ sunt. Huc spectant appellationes *Pensi servitutis*, *operis Dei*, & *Canonis*, quod propter Deum laborem illum sanctum subeamus, tamquam homines servituti eius devoti, & sint pensio quædam, quam propterea quotidie eidem persolvimus. *Agenda* dicuntur, quod sint unum ex gravioribus Ecclesiæ muneribus, *Missa*, quod sub earum fine, ut adhuc fit ad sacrificii finem, facultas abeundi daretur populo, *Synaxis*, quod ad eas canendas convenirent, qua de causa etiam *Collecta* nuncupantur. *Horarum canonicarum* vocabulum eisdem obvenit, non ab *orando*, quasi *hora* idem sit, ac *ora* cum aspiratione, sed magis, quod statutis per Ecclesiæ leges, quæ *canones* vocantur, horis sint recitandæ; unde & non semel *cursus* dictæ leguntur, quod per solis cursum earumdem recitatio dirigatur.

II. Ad *Breviarii* nomen quod attinet, inde exortum esse credit *Grancolas lib.* 1. *cap.* 3., quod temporis successu divinum officium valde contractum fuerit, nam cum antea totum psalterium recitaretur a clero, S. Benedictus ita rem composuit, ut semel tantum in hebdomada absolveretur. Verum in veriori sensu *Breviarii* nomine divinum non venit officium, sed magis liber, in quo officium divinum, seu horæ canonicæ continentur, ut scite nos admonet Macrus *in suo Hierolex*. Huic autem quadrat admodum *Breviarii* vocabulum, quod ex Gavanto *sect.* 2. *cap.* 1. *num.* 1. signat *Compendium*, sive *Summarium*, & *Concisum opus*, & adhuc *indicem* aptum est denotare; est enim, ut advertit Lessius *de just.*, *& jure*, *de devot.*, *& orat. dub.* 8., admirabile mysteriorum Sacræ Scripturæ *compendium*, cum contineat psalmos, in quibus per modum laudis omnia mysteria clauduntur, cum selectissima quæque veteris, & novi Testamenti; tum Patrum monumenta nobiliora; tum præcipua Sanctorum; breves denique orationes, seu collectas a Summis Pontificibus ut plurimum compositas, & *indicem* quotidie, quæ preces sunt adhibendæ. *Romanum* postea dicitur, quia preces continet juxta ritus Romanæ Ecclesiæ.

III. Ferunt in Ecclesiæ exordiis officium per psalterii recitationem, aut certi psalmorum numeri cum oratione Dominica, & Apostolorum symbolo fuisse absolutum, ab Hieronymo de mandato Damasi Papæ reformatum per psalmorum in diei, & noctis horas distributionem, & lectionum digestionem, & a S. Leone, S. Gelasio, S. Gregorio Magno, Hadriano I., & Gregorio III. in meliorem adhuc ordinem distributum, eique postremam imposuisse manum Gregorium VII., cujus reformatum officium, a Micrologo ejusdem Pontificis Auctore contemporaneo describitur. Sæculo 13. in Romana Curia vicissitudinem aliam, & contractionem passum est, scribente Radulpho *de can. observ. prop.* 22., quod in Laterano Palatio, & Pontificio Sacello officium non absolvebatur, ut in aliis Ecclesiis, sed aliud contractius propter causarum, & negotiorum gravissimam molem, qua Pontifex, & Cardinales pene obruebantur. Hoc Breviario Fratres Minores usi creduntur, quinimmo Benedictus XIV. *de canoniz. lib.* 4. *par.* 2. *cap.* 13. *num.* 2. prius a Franciscanis usurpatum fuisse asserit, & nonnisi paulo post in Cappellam Papæ introductum. Cum non bene digestum foret, Haymo Franciscanorum Generalis approbante Gregorio IX. illud reformavit, & ad meliorem statum perduxit, & Nicolaus III. teste eodem Radulpho in singulis Romanæ urbis Ecclesiis adhiberi voluit. Verum Pagius in hujus Pontificis vita num. 22. ex Petro Abaelardo evidenter probat, centum, & quinquaginta circiter annis ante Nicolaum III. officium illud breviatum

in

in usu fuisse apud omnes urbis Ecclesias, sola Lateranensi excepta, quo tempore nondum institutus erat Franciscanus Ordo. Nicolaus III. igitur urbis Ecclesiis breviatum officium non præscripsit, sed solum iis, in quibus jam celebrabatur, juxta emendationem approbante Gregorio IX. ab Haymone factam, illius celebrationem demandavit, ut eruitur ex Wadingo *tom. 3. annal. Minor. ad ann.* 1244. Romanum Breviarium brevius adhuc redditum fuit hortatu Clementis VII. a Francisco Quignonio Cardinali S. Crucis, & sub Pontificatu Pauli III. fuit pluribus in locis typis editum, & promulgatum, non tamen præceptum, sed solum permissum, & non sine speciali facultate Apostolicæ Sedis usurpandum; hinc non omnes Ecclesiæ illud recepere, sed Diœceses plurimæ peculiaria habebant Breviaria, a suis Episcopis privata auctoritate compacta, & aliæ priscum Romanum adhibebant.

IV. Quam orandi varietatem gravissime ferens Paulus IV., emendare constituerat, provisione interim adhibita, ne ulla in posterum novi Breviarii licentia concederetur, sed eo nondum iis, quæ egregie inchoaverat, perfectis, e vivis excedente, res ad Concilium Tridentinum sub Pio IV. delata est, a quo cum Patres gravissimis aliis negotiis forent distenti, & instaret conclusio Concilii, perfici minime potuit, & iterum ad curam Summi Pontificis transiit. Verum Pio IV., dum huic operi incumbebat, universæ carnis viam ingresso, perdifficile hoc negotium tandem fauste absolutum fuit a Pio V., qui in iis, quas in Romani Breviarii fronte literas affixit, abolevit quæcumque alia Breviaria, quovis etiam privilegio munita, exceptis dumtaxat illis, quæ in ipsa prima institutione a Sede Apostolica approbata, vel quæ usu ducentorum annorum in aliquibus Ecclesiis recepta fuissent, & a cæteris cunctis usurpari demandavit suum Breviarium, cui per hæc verba, *statuentes Breviarium ipsum nullo unquam tempore vel in totum, vel ex parte mutandum, vel ei aliquid addendum, vel detrahendum esse*, nihil addi posse voluit, mutari, aut detrahi. Quæ inhibitio in integrum adhuc permanet, etsi Breviarium duas alias reformationes, de quibus infra, sub Clemente VIII., & Urbano VIII. passum sit, utpote a quibus Piana Constitutio confirmata fuit, quoad ea omnia, quæ reformata, & correcta ab ipsis non fuere.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CCCXLI.

Non potuerunt post Bullam Pii V. de Breviario Romano, neque possunt Locorum Ordinarii, tam Sæculares, quam Regulares, addere Kalendariis, etiam propriis, Sanctorum officia, nisi ea dumtaxat, quæ Breviarii Romani Rubricis, vel Sacræ Rituum Congregationis, seu Sedis Apostolicæ licentia conceduntur: neque propria auctoritate quovis prætextu mutare ritum, qui habetur in Kalendario Romano, seu Rubricis Breviarii, in altiorem ritum; neque extendere concessa officia de loco ad locum. S. R. C. 8. April. 1628. *approbante Urbano VIII.* Ex Merato in Indice Decr. Brev. numer. 58.

I. PErperam Meratus hoc legit Decretum sine verbo *Non potuerunt*, errorisque aperte eumdem incusat Breviarium Romanum, in cujus principio de mandato Urbani VIII. reperitur impressum. Causa condendi Decreti eadem extitit, quæ Pio V. instituendi ipsiusmet Breviarii Romani, & Clementi VIII. illius item recognoscendi, nempe ad tollendam orandi varietatem, si enim festorum intrusio libera foret, & pro cujusque arbitrio reformanda, parum juvasset, Breviarium ipsum reformasse, atque recognovisse. Tale quidem schisma inducit quorumdam zelus, pius ille utique, sed non satis secundum scientiam, quo videlicet unus unum, alius alium e sanctis cælitibus, quilibet pro suo affectu, zelo, atque officio præ aliis colendum esse contendit. Hoc zelandi genus, quod jampridem sustulerat Pius V. anno 1568. in sua Bulla de Breviario Romano, & deinde Clemens VIII. anno 1602. in sua reformatoria Bulla ejusdem Breviarii, ne amplius attentaretur, & ut jam attentatum tolleret, Sacra Rituum Congregatio præsens edidit Decretum, quod ab Urbano VIII. approbatum extitit.

II. Bifrons est Decretum, quippe quod non tantum in futurum se extendit, quo nihil secus fiat in posterum. *Non possunt*, sed in præteritum quoque tempus retrogreditur, ut irritum sit, quidquid ante secus factum est, *Non potuerunt*, quare dubium non est, quod proscripta manet quæcumque consuetudo contraria, sive post Bullam Pii V. introducta illa sit, sive adhuc introducenda. Per Bullam Pii V. aliquid addi expresse vetitum est, & consuetudo, quæ in contrarium inducta esse posset, nequit esse præscripta, cum eidem deficiat tempus 40. annorum, quod jure canonico requiritur, ut consuetudo aliqua, etsi rationabilis, valeat contra jus Ecclesiasticum. Data namque fuit Bulla Pii V. anno 1568., a quo tempore usque ad annum 1602., quo Clemens VIII. recognito Breviario, aliam edidit ejusdem Bullæ confirmativam, non intercessere nisi anni 34., & ab anno 1602. usque ad annum 1628., quo præsens prodiit Decretum, nonnisi anni 26. Quo Decreto extincta eum sit omnis omnino consuetudo contraria, nedum in præteritum per verbum, *Non potuerunt*, sed etiam in futurum per verbum *Non possunt*, & consuetudo semel lege reprobata, non possit amplius induci, ut post Panormit. ait Sylvester *verb. consuetudo num.* 10., sequitur, post dictam Bullam mutare quæcumque officia, quæ propria auctoritate possent esse inducta. Huc spectant, quæ dantur in Cap. de Festis ex consuetudine, ubi per plura Decreta stabilitum apparet, neque consuetudinem centenariam validam esse tueri Sanctorum officia, sed ad id exigit consuetudinem Bulla Piana antiquiorem.

III. Nec dicas consuetudinem 40. annorum præscribere contra jus Ecclesiasticum *arg. c. de quarta, & c. ad aures, de præscript.*, id enim dumtaxat verum est, quoties consuetudo non est a jure reprobata, *arg. c. 1. de consuet. in 6., & cap. 1. de præscript. eod.* Aliam adhibet limitationem D. Thomas 1. 2. *q. 97. art. 3. ad* 2., videlicet, quod *Si adhuc maneat eadem ratio, propter quam lex prima utilis erat, non consuetudo legem, sed lex consuetudinem vincit*: in nostro autem casu eadem permanet ratio.

IV. Oppones, quod juxta quamplurimos etsi primi inducentes consuetudinem peccent, postquam tamen hæc inducta est, cessat obligatio legis, licet irritans sit. Verum id dumtaxat procedit, quoties intervenit scientia, & tolerantia Principis, qui legem tulit; hoc ipso enim quod Princeps sciens, permittit consuetudinem adversus legem induci: quam, si vellet, posset inhibere, tunc lex, licet irritans sit, per tacitum Principis consensum abrogatur; in præsenti autem casu consuetudo utique censeri non potest unquam tacite approbata, Pius V. quippe additionem præfatam vetuit, Clemens VIII., & nunc Sacra Congregatio inhibitionem innovarunt, & hæc annis 1632., & 1606. iterum sancivit solam consuetudinem laudata Bulla Piana vetustiorem ad effectum posse esse validam, quare bene subdit Suarez *to. 2. de Relig. lib. 4. de hor. can. cap.* 11. *n.* 5. omnes posteriores consuetudines ita esse reprobatas; ut contra legem prævalere non possint.

V. *Locorum Ordinarii tam Sæculares, quam Regulares.* Amplia inhibitionem ad quoscumque alios Prælatos, etiam Regulares, quos omnes afficit Bulla Pii V., tangitque proculdubio ipsa dispositionis ratio. Limita tamen ad locorum Ordinarios, Prælatosque Romani ritus, ad quos prædicta Bulla una cum præsenti Decreto directa fuit; quid autem juris sit Prælatis gaudentibus proprio Breviario, dabitur in expositione sequentium Sanctionum.

VI. *Addere Kalendariis, etiam propriis.* Cum Prælatorum, de quibus agitur, jurisdictio ad particularem Ecclesiam sit restricta, de Kalendario universalis Ecclesiæ, vel Ecclesiarum, quibus ipsi non præsunt, quis dubitaret? Consulto itaque dicitur *etiam propriis*, seu Ecclesiarum, quibus præsunt, quod antecedenter ad Bullam præstabant, nec eorum jurisdictionem excedere videtur. Bene autem id inhibitum extitit, quod Kalendarium proprium non est, nisi Kalendarium Romanum, quare quod proprio Kalendario adderetur, Kalendario Romano additum veniret. Et quidem cum officium divinum sit oratio publica, communi totius Ecclesiæ nomine ad Deum fusa, conveniens est, ab eo, qui totius Ecclesiæ regimen habet, unice regi. Potiora recole in sequenti Decreto.

VII. *Sanctorum officia, nisi ea dumtaxat, quæ Breviarii Romani Rubricis, vel Sacræ Congregationis, seu Sedis Apostolicæ licentia conceduntur;* additio enim, quæ prohibetur, non est, quæ fit per legitimam, sed per *propriam* auctoritatem, unde subjungitur.

VIII. *Neque propria auctoritate quovis prætextu mutare ritum, qui habetur in Kalendario Romano, seu Rubricis Breviarii, in altiorem ritum.* Mutatio igitur etiam ritus nutat, nisi sit prævia ad Bullam Pianam, & licet Decretum dicat *in altiorem*, adde *vel depressiorem*; mens enim Decreti est, ut nulla mutatio fiat contra ea, quæ in Kalendario Romano, & Breviarii Rubricis sunt ordinata. Quinimmo cum ritus inferior tollat majorem honorem sanctorum, eumdem arbitramur esse corrigendum, licet ut supra Bulla Pii V. foret antiquior. Quoniam vero quæ per Congregationem, aut Sedem Apostolicam conceduntur, *propria auctoritate* non fiunt, si particularia habeantur indulta, dubium non est ritu altiori posse celebrari, quæ inferiori in Kalendario Romano, vel ejusdem Rubricis notantur. Idipsum est de altiori ritu per Rubricas concesso, ut si ritu duplici majori celebrentur Patroni minus principales, aut duplici primæ classis Patroni principales, etsi eorum officia sub inferiori ritu in Kalendario Romano habeantur. Quovis *prætextu*, idest quacumque de causa alia ab iis, quæ in Rubricis expressæ sunt, vel Decretis, puta ob majorem devotionem, ob adimplendam Testatorum voluntatem, ob expositionem SS. Sacramenti &c. *Prætextus* enim hic non stat pro velamine, vel colore alicujus rei, quæ non est, vel desinit esse, aut falsa est, ut contendit Bordonus *tom.* 2. *resol.* 30. *num.* 18., sed excludit quascumque causas, quæ per Rubricas, vel Decreta non sunt approbatæ, quemadmodum magis apparebit ex dicendis in hoc capite.

IX. Inhibitum similiter est, *extendere concessa officia de loco ad locum*, hoc ipso enim Kalendariis locorum, ad quæ dicta officia extenderentur, fieret additio, quæ aperte per Bullam vetita fuit: quod namque per privilegium alicui conceditur, alios a lege communi non eximit, nisi & ipsum privilegium ad eos æque per concedentem extendatur. Rigidius hoc explicat Decretum Gavantus *sect.* 2. *cap.* 2. *num.* 26., ubi negativas sexdecim infert consequentias, a quarum recensione, cum alibi a nobis statuantur, vel limitentur, quæ ibi Gavantus infert, jure abstinendum esse putamus.

DE-

DECRETUM II. CAP., IN ORDINE CCCXLII.

Non potest Episcopus extendere ad suam Diœcesim officium illud, quod fieri solet in Civitate. S. R. C. 16. Jan. 1607. *in Bojanen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 24.

I. BUlla Pii V. Episcopis, quorum Ecclesiæ Romano ritui sunt addictæ, quascumque adimit facultates, quas circa Sanctorum officia iisdem veteres elargiebantur canones, officiorumque concessionem, extensionem, ac approbationem uni Sedi Apostolicæ reservat, quare dubium non est, quod Episcopus ad Diœcesim extendere non valet officium, quod in Civitate recitatur, quinimmo id præstare nec poterit ab una Ecclesia ad aliam Civitatis, vel Diœcesis; esset enim hoc ipso extensio officii de loco ad locum, quam & in præcedenti Decreto ab Episcopis attentari vetatur. Ad additionem, & extensionem permanentem, & in perpetuum, non vero transeuntem, & pro una, vel altera vice, sunt qui inhibitiva limitant Decreta; tu vero saniori innitere opinioni omnino id deneganti, de qua in Decreto sexto reservamus agere.

II. Præterire non possumus, quæ sapientissimus refert Benedictus XIV. *de canoniz. lib. 4. cap.* 13. *n.* 4. videlicet ultra montes adhoc nonnullos ex Episcopis in suas Diœceses, in quibus usus erat Breviarii Romani, ausos esse inducere Breviarium sibi bene visum, resecatis festis plurimis Breviarii ejusdem Romani, aliisque invectis, contendentes id sibi licere inconsulta Sede Apostolica, dummodo non desit consensus Regis, & Laicæ Potestatis. Quinimmo quidam in Galliis anno 1681. jam disposuerat ordinem divini officii recitandi, in quo cum mutationes plurimæ adversantes Breviario Romano introductæ forent, adversus eumdem exortæ fuerunt contentiones non leves, quas ad evertendas is quemdam evulgavit librum: *De Jure, & potestate Episcoporum ordinandi officia divina intra fines suæ Diœcesis juxta omnium sæculorum traditionem a Christo Jesu ad nos usque transmissam*. At cum in eo redarguerentur ordo, & ritus Breviarii Romani in introductione plurium officiorum, fuerunt hæc omnia tamquam errore, & scandalo redundantia, minime attentis defensionibus pro eo exaratis, proscripta, licet etiam Auctor ausus esset ad factarum a se mutationum vindicationem Innocentii XI. auctoritatem advocare. Hinc Lector ediscat, nihil posse Episcopos Romano ritui addictos circa ea, quæ spectant ad Breviarium, & Sanctorum officia, sed facultatem quidquam addendi, vel mutandi uni Sedi Apostolicæ esse reservatam.

III. De Episcopis, quorum Diœceses, cum tenerentur juxta Bullam Pii V. parcentem dumtaxat Ecclesiis gaudentibus proprio Breviario ducentis annis antiquiori, non suscepere Romanum, nunc disputatio suscipitur, & duobus verbis dissolvitur. Si nihilominus in propriis licet persistent formulis, idem sit judicium, ac statim faciemus de Episcopis Romano ritui non addictis. Si vero licite non persistent, quæ superius dedimus de Episcopis Romanis, de iisdem æque procedant. An vero licite persistent, necne, alibi discutitur.

IV. Ad Episcopos, quorum Ecclesiæ proprio gaudent Breviario, sermonem convertimus, quos Meratus *sect. 2. cap. 2. n. 4.* obligatos censet, non quidem ex vi Bullæ Pianæ, sed ex aliis Ecclesiæ canonibus, nullam officiorum additionem propriis Kalendariis facere, Guyetus vero *lib. 3. cap. 1. q. 8.* vult nihil iisdem de suo antiquo jure fuisse detractum. Non sane a Bulla Piana, quæ uti eosdem non adstringit Episcopos ad susceptionem Breviarii Romani, quod est principale, ita nec ad accessoria; indubium enim est, quod dum mutationem, additionem, & detractionem quamlibet inhibet, de ea sermo est, quæ fieret Breviario Romano. Non a Bulla Clementis VIII. quæ nonnisi est reformatoria Breviarii Romani, & confirmatoria Bullæ Pianæ. Non a præsenti Decreto, quod licet officiorum extensionem Episcopis universim vetitam præseferat, cum tamen in *Bojanensi* sit editum, quæ est urbis Regni Neapolitani, usui Romano addicta, ad rem sufficienter suffragari non potest. Non denique a præcedenti Decreto, aut quibuscumque aliis, quæ nos novimus, sunt, quippe omnia correlativa ad Bullam Pianam, vel ejusdem, aut Rubricarum Romanarum explicite, vel implicite memoriam invehunt. Satius igitur Meratus egisset, si canones, quos ipse novit, exposuisset, ut iisdem etiam nos potuissemus obsequi.

V. Etsi tamen præfatos Episcopos memorata facultate spoliatos per aliquem Ecclesiæ canonem nos ignoremus, eadem uti non debere sentimus, quia satis ex proditis momentis elucet mens Apostolicæ Sedis sibi reservandi officiorum concessiones, & finis ejusdem reservationis, tollendi scilicet varietatem orandi, quæ adhuc integra subsisteret in Ecclesia Dei, si nova prædicti Episcopi invehere possent officia. Gaudeant ergo ipsi propria formula, quæ non est, nisi modus quidam orandi a Romano diversus, sed non inducant officia Sanctorum, de quorum sanctitate solius Romanæ Ecclesiæ sicut est judicare, ita permittere, quod speciali officii cultu honorentur, & præsertim quia cum divinum officium sit oratio publica, nomine totius Ecclesiæ ad Deum fusa, ab eo, qui totius Ecclesiæ regimen habet, & decet unice regi. Ut autem certa ab incertis separentur, indubium est, quod officiorum concessiones, quæ Ecclesiæ universali, seu pro omnibus, qui ad horas canonicas tenentur, ab Apostolica Sede indulgentur, non minus Breviario proprio utentes adstringunt.

DECRETUM III. CAP., IN ORDINE CCCXLIII.

De Sanctis Episcopis locorum, martyribus, civibus, & aliis festis, de quibus in Kalendario Romano, seu Rubricis Breviarii nihil habetur, uti etiam de Beatis nondum canonizatis, nihil propria auctoritate statuatur, sed omnino consulatur Sacra Rituum Congregatio. S. R. C. 8. April. 1628. *approbante Urbano VIII.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 61.

I. SAussayus Sanctos locorum proprios in tres veluti classes dispertit, *Indigenarum*, *Advenarum*, & *Advectitiorum*. Appellat *indigenas*, quos locus, felici partu enixus, post gloriosum vitæ cursum, ac mortis agonem, ad cælestis Regni coronam lætus transmisit. *Advenas*, qui ortu exteri, illuc quacumque tandem ex causa adducti, ac deinceps consumati, illinc quoque ad cælestem Patriam emigrarunt. *Advectitios* denique, qui exteri quidem ortu, & occubitu, suarum deinceps advectione Reliquiarum facti sunt & ipsi jure quodam hospitalitatis loci illius Incolæ, & Patroni. Est quidem Sanctorum partitio hæc admodum commoda, haud ipsa tamen perfectam Sanctorum loci propriorum rationem exæquat, & quantum attinet ad Sanctos tertii generis, etsi illi quidem Ecclesiarum Tutelares, ac Patroni non semel sint, aut certe magnam iis conciliet venerationem Sacrorum lipsanorum custodia, cum tamen nec eo loci nati, nec defuncti, nec demum versati unquam fuerint, proprios, ac naturales loci illius censendos esse, nemo jure existimaverit.

II. Nos igitur Sanctos locorum proprios, ac naturales eos verius dici putamus, qui iis in locis communem cum ceteris hominibus lucis hujusce corruptibilis usuram acceperunt, licet sint forsitan alibi defuncti, aut diutius etiam commorati. Altera item cum sit, & commendatior Sanctorum nativitas, non ab illorum ortu in hanc lucem, sed magis ab exitu petita, potius eorum patria censenda videtur, non quæ eos tulit, sed quæ extulit, non quæ mundo genuit, sed quæ cælo peperit, quare ii Sancti putandi erunt proprii, & naturales illorum locorum, in quibus quocumque tandem fato sive Martyres, sive Confessores obiere. Hinc uti videmus nonnullos Sanctos a nativitatis loco denominari, puta Gregorium a Nazianzo, Thomam ab Aquino &c. etsi ibi supremum diem minime clauserint, ita non minus a mortis loco; ut Nicolaus a Tolentino, Antonius a Padua &c. quamvis alibi in hanc lucem prodierint. Iisdem adjungendi veniunt, quotquot etsi forte alibi eos nasci, aut defungi contigerit, ibi tamen potiorem vitæ partem, sive etiam præcipuum munus, puta Episcopi, Abbatis, aut quodcumque aliud cum laude peregerunt, unde in Martyrologio Romano præcipue in confessorum recensione non semel ponitur locus commorationis, sive ille in quo præcipuum aliquod munus ut supra exercuerunt, ut de S. Joanne Chrysostomo, & aliis.

III. Hos omnes comprehendunt ea verba Decreti, *De Sanctis Episcopis locorum, martyribus, civibus*, quæ vero sequuntur, *& aliis festis, de quibus &c.* appellant super Sanctos alios, qui licet ortu, occubitu, commoratione, & munere exteri sint, adhuc alicubi specialem sibi vindicant venerationem, & cultum, vel quod inibi eorumdem custodiantur Reliquiæ, aut signis, & prodigiis existant insignes, sive in publicis discriminibus non semel fuerint opitulati, seu plurimos concionando Jesu Christo pepererint, aut quocumque alio egregio facinore habeantur illustres. Hi quidem nullo pacto dici valent loci *naturales*, & presse nec *proprii*, nisi *propriorum* appellatione eos omnes venire contendas, qui in loco aliquo præ aliis in speciali veneratione habentur, quo pacto eosdem *proprios* in lata quadam saltem significatione dici posse nec nos refragamur. Radulphus etiam hos connumerat inter Sanctos *locales*, quorum nomine insignit, quotquot in aliquo loco, quicumque ii sint, specialiter coluntur. De his omnibus Decretum disponit, quod nihil propria auctoritate est statuendum, quantum ad divinum officium attinet, ut diserte eruitur ex illis Decreti verbi, *De quibus in Kalendario Romano, seu Rubricis Breviarii nihil habetur*, & pluribus de causis *consulenda* statuitur *Sacra Congregatio*, quæ tamen super sanctitate, & possessione cultus eorundem Sanctorum sufficienter instructa, comem se assolet ostendere in concessione officii eorundem iis locis, quibus illi præfuere, vel quæ proprio sanguine, natali, aut obitu, vel insigni commoratione, seu eximiis virtutum exemplis, sive signis illustravere.

IV. Sanctio est pars altera, quæ integrat primum hujus Capitis Decretum, hinc dubium insurgit, cur edita fuerit; cum non firmet nisi particulariter, quod generaliter per dictum Decretum fuerat statutum? Factum id extitit, quod Sancti hi proprii tamquam speciale patrocinium, & habitudinem ad particulares Ecclesias habentes, putari fortasse poterant a generali dispositione non comprehendi. Attamen *consulenda Sacra Congregatio* decernitur, quæ pensatis pensandis ceteroquin facilis est in concessione officii pro respectivis locis, in quibus erga præfatos Sanctos specialis cultus videtur debitus, licet merito nihil propria auctoritate velit attentari, ne amor, quo quisque veluti connaturaliter erga propria trahitur, in eorumdem Sanctorum cultu nimis facile, & exuberanter nos prodigere faceret.

V. De quibus, subdit Decretum, *in Kalendario Romano, seu Rubricis Breviarii nihil habetur*, quia si in Kalendario Romano eorumdem præscriptum foret officium, aut in Rubricis Breviarii, puta quia forent Patroni locorum, aut Ecclesiarum Titulares, vel legitima gauderent officii possessione, nihil pro-

pria auctoritate attentaretur, si, & prout ferunt Rubricæ, Kalendarium prædictum, aut Decreta alia, de iisdem feret officium.

VI. Idipsum statuit de Beatis nondum canonizatis, *uti etiam de Beatis nondum canonizatis*, in quorum consequenter cultu procedendum erit juxta Decreta Urbani VIII., & uti nos alibi tradimus.

DECRETUM III. CAP., IN ORDINE CCCXLIV.

Festa Sanctorum celebranda sunt eo die, quo cadunt. Verum si incidant in diem impeditam, transferenda sunt in alteram diem non impeditam juxta Rubricam Breviarii Romani, neque immutari possunt de licentia Ordinariorum, ut pluries decrevit Sacra Rituum Congregatio, & signanter 14. Novembris 1620. *in Alban.* 22. Novemb. 1630. *in Toletana*, 3. Decemb. 1630. *in Syracusana*. 2. Septem. 1690. *in Panormitana*, ex Merato in Indice Decret. Brev. num. 164.

I. SAnctorum festa qualibet in sua concessione diei alicui addicuntur, & in eo celebrari mandantur, quare utique celebranda sunt *eo die, quo cadunt*. Quod si incidant in diem impeditum, jam Rubricæ *de Transl. fest.* in alterum, seu in primum non impeditum illa rejiciunt; quod tamen intellige de festis de præcepto duplicibus, vel semiduplicibus, simplicia quippe translatione non gaudent, sed cum impediuntur, cum sola nona lectione, & commemoratione explentur, si tamen adhuc impediens festum harum utramque, vel alterutram minime respuat. Festa autem qualibet ad libitum penitus deperduntur.

II. *Neque immutari possunt de licentia Ordinariorum*; per Bullam enim Pii V., & alia decreta potestas qualibet locorum Ordinariis fuit adempta in iis, quæ spectant ad divinum officium; quare circa diem celebrationis eorumdem nihil poterant innovare, sed in prima die non impedita celebrari debebant, in quam per Rubricas festa qualibet sive accidentario, sive perpetuo impedita, amandantur. Ita quidem erat tempore Decretorum omnium, quorum meminit Sanctio, nunc tamen congruis de causis facultas elargita fuit locorum Ordinariis, alteri diei fixe addicendi festa illa, quæ in respectivis Diœcesibus ob perpetuum impedimentum nunquam in propria die recoli valent, ut late tradidimus in capite nono.

DECRETUM V. CAPITIS, IN ORDINE CCCXLV.

Cum officia non sunt ejusdem ritus, Episcopus in sua Diœcesi non potest minus digno fixum diem assignare. S. R. C. 15. Martii 1698. *in Herbipolen.* ex Merato in Indice Dec. Brev. num. 195.

I. DIctio *Cum* conditionem non facit, quasi quod Episcopus nequeat festo inferioris ritus, quod propterea transferri contingit, diem fixum assignare, bene vero, si sit ejusdem ritus cum officio, a quo abigitur. Forsitan ne plus juris obvenit Episcopo, aut festo minus digno, si hoc per officium altioris ritus transferatur, quod iisdem minime obveniat, quoties per officium ejusdem ritus, vel impedimentum quodlibet aliud a proprio amovetur die? Mens utique Decreti hæc esse non valet, quam facile assequeris ex petitione, quærebatur siquidem, num cum officia plura diversi ritus simul occurrunt, ac consequenter minus dignum est transferendum, huic Episcopus diem fixum assignare valeat; quare responsionis negativæ sensus legitimus est, quod festo, quod ob perpetuum impedimentum transfertur, per Episcopum dies altera assignari non potest. Concordat hoc itaque cum præcedenti Decreto, aliisque plurimis relatis in Capite nono, & licet modo Episcopi festa valeant immutare, nullum præjudicium inde desumit, utpote quod procedit attenta potestate, qua tunc gaudebant, non autem ea, quæ eisdem postmodum fieri poterat. Recolantur, quæ dedimus in laudato Capite nono.

DECRETUM VI. CAP., IN ORDINE CCCXLVI.

Non est relinquendum officium Breviarii pro officio devotionis. S. R. C. 29. Novemb. 1603. *in Salamantina*, Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 14.

I. TRipliciter officium aliquod *devotionis* dici contingit. Primo ex voto, seu devotione generali civitatis, loci, vel Ecclesiæ alicujus. 2. Ex fundatione particularium, sive ex devotione Testatorum. 3. Ex particulari privati alicujus devotione. Universim de qualibet ex dictis devotionis officiis procedit Decretum, & universim per idem vetatur, relinqui officium Breviarii pro officio quocumque devotionis; cum enim officium Breviarii sit officium debitum, seu obligationis, utique claret ejusdem loco officium devotionis non posse substitui; hinc ubi in Decreto legitur *officium Breviarii*, Auctores communiter legunt *officium debitum*, quasi idem sit *officium Breviarii*, ac *officium debitum*, seu *obligationis*, ut Gavantus *sect. 1. tit. 12. num. 11.*, Guyetus *lib. 1. cap. 12. quæst. 7.*, Pittonus *de sacr. ritib. num.* 203. Forti *verb. officium divinum num. 6.*, aliique plurimi.

II. Et quidem rueret ordo omnis a Rubricis pro officiorum diversitate constitutus, ruerent Summorum Pontificum, ac Sacræ Congregationis iterata toties Decreta de non inducendis propria auctoritate novis officiis, ruerent officiorum de præcepto indulta, quæ stato die præfata demandant officia, rueret denique ratio illa certa quædam officia ex concessione Pontificis celebrandi ad libitum, si liberum esset de sancto quovis, prout cujusque ferret arbitrium, aut devotio, recitare; hinc Gavantus *sect. 1. cap. 2. num. 6.* explicans tum Bullam Pii V., tum Congregationis Decretum 8. April. 1628. subdit: *Et hinc sequitur, quod sine facultate non potest fieri officium, eo quod devotio Populi adest, seu votum; neque quia clerus consensit in Diœcesana synodo; neque quia voluntas Testatorum legato proprio jussit officium de sancto, quod non est in Kalendario.*

III. Huic Gavanti definitioni adstipulantur Doctores omnes; dum enim quærunt, sit ne peccatum officio Breviarii officium devotionis subrogare, & concludunt, alii quidem esse mortale, alii veniale, alii grave indeterminate, pauci denique in aliquibus circumstantiis ob omni culpa vindicant, omnes certe supponunt, fas id non esse ex præscripto Rubricarum, vel Decretorum.

IV. Nec publica Ecclesiæ necessitas, puta belli, incursionis Infidelium, pestis, famis &c. legitima causa esse potest, pro officio Breviarii aliud substituendi de Sancto, cujus intercessioni plurimum fidit; si quis enim locus mutationi huic fuisset, non tacuissent Rubricæ, uti non tacuerunt de missis votivis pro variis occasionibus, & Ecclesiæ necessitatibus, & pro re gravi, & publica causa recitandis. Habentur itidem destinati pro opportunitate temporis Psalmi Graduales, & Pœnitentiales, maxime vero Litaniæ, aptissima omnium pro quacumque necessitate precatio, aliæque preces plurimæ ab Ecclesia præscriptæ, & in Rituale Romanum invectæ; adhibeantur igitur istæ, ut fieri solent, non autem officium aliquod votivum loco currentis, quod utpote novum, & in Breviarii legibus, & Ecclesiæ ritibus inauditum hactenus, uti vetitum, & in inhibitione præsentis Decreti comprehensum, censeri debet, nisi recitetur ultra pensam officii currentis, qualiter fieri non refragantur Rubricæ, neque Decreta.

V. In prædictis itidem necessitatibus Rubricæ Missam solemnem votivam dumtaxat admittunt, ceteras de officio, ergo supponunt officium in aliud non posse mutari; cum autem officium semiduplex est, etiam privatæ votivæ esse queunt, sed hoc a privato quolibet interveniente causa aliqua etiam permissum est attentari; quis vero unquam idipsum diceret de officio? Denique quia in Rituali Romano indicantur additiones, quæ Litaniis fieri possunt in publicis necessitatibus, Sacra Congregatio 22. Martii 1631. iisdem neque tempore pestis Titulares, & Patronos civitatis sine speciali concessione addi posse declaravit; quis igitur jure unquam arbitrabitur licitum, in aliud votivum permutare officium Breviarii, aut in illud mutationem aliquam, mixtionem, vel additionem invehere, de quo nihil nedum habent Rubricæ, sed indiscriminatim, & absolute per plurima vetitum est Decreta? Stet itaque, quod mutationes nullæ, etiam minimæ, vel additiones, puta solius commemorationis, quacumque de causa in officium invehi queunt, vel attentari.

VI. Praxis demum Ecclesiæ omnem adimat dubitationem; videmus enim in publicis necessitatibus & gravibus causis missas votivas præscribi, aut de superiorum mandato collectas intra missas committi; at quis vidit loco officii currentis mandari officium aliud, vel commemorationem? Dicendum est itaque, quod quamvis hæc fieri valeant in Missa, secus in officio. Quod non obscure itidem evincunt Decreta plurima, quæ circa Missas votivas, aut collectas in hujusmodi casibus edita fuere, cum tamen nulla habeantur circa officia votiva, aut commemorationes officio currenti adjiciendas.

VII. Quod si hujusmodi fieri non licent in publicis adeo gravibus, & urgentibus necessitatibus, & causis, non crederem a quopiam excogitari posse licitum ob Testatorum, vel vivorum voluntatem, vel devotionem, concursum Populi, festi solemnitatem, aut uniformitatem cum ceteris loci Ecclesiis, quemadmodum in sequentibus Decretis magis ostendere reservamus.

VIII. Limitabit quis fortasse Decretum ad publicam, & choralem recitationem; at privata loco publicæ subrogatur in his, qui choro non assistunt, ut optime advertit Guyetus *lib. 1. cap. 12. q. 7.*, & tenentur omnes per cap. *De his*, & Cap. *Placuit dist.* 12. officium suæ Ecclesiæ recitare, eidemque se se conformare, quando etiam cuilibet quacumque die tale officium non foret demandatum, ut magis infra constabit; quapropter absolute tenendum venit, quod neque per unam, vel alteram vicem licitum sit officium aliud recitare, quia alias non servaretur præceptum, quod non est de officio divino in genere, sed de tali officio pro tali die.

IX. Ut officium aliud a præscripto recitetur, particulari aliquo in casu Episcopum, vel Prelatum Regularem una, vel altera vice dispensare posse docent Suarez *to. 2. de Relig. lib. 4. cap. 11. num. 6.*, Salmanticenses *Theol. mor. to. 4. tract. 16. cap. 1. pun. 2. n. 13.*, aliique multi, quibus tamen obnituntur alii in numero, & pondere plures. Et quidem si neque tempore pestis, aut alias publicas gravissimas ob causas inverti licet, aut mutari officium divinum, quæ potior, & gravis erit causa alterius officii per Episcopum, vel Prælatum Regularem subrogandi? In iis, quæ a Summo Pontifice sunt constituta, inferior nullam habet potestatem, nec contra factum superioris potest dispensando venire, ut dicebamus in capite de Vigiliis; ubi propterea vidimus, reprobatam iri sententiam illorum, qui Episcopis facultatem concedebant transferendi Vigiliam S. Mathiæ, quoties incidit in feriam tertiam Quinquagesimæ. Multo igitur minus dispensare hi poterunt super divino officio, de quo tot inhibitivæ editæ sunt absolutæ dispositiones.

X. Hu-

X. Hucusque dictis opponi possunt. I. Votum Cleri, aut Populi, si quod intervenerit, recitandi officium aliud. 2. Legatum Defunctorum, quorum utrumque alias servari non posset. 3. Rubricæ, quæ dum concedunt officium de Patrono loci, & Ecclesiæ, extendi posse videntur ad Patronum Personæ, admodum quippe durum foret, proprio Patrono tam opportunum cultum non posse impendere.

XI. Verum dicito votum, aut legatum, quod legi a Pontifice latæ repugnat, nullius esse obligationis, sed magis in aliud æquivalens fieri debere commutationem. Rubricarum autem allata explicatio hactenus est inaudita, quippe quæ Patroni Personæ nunquam mentionem agunt, licet toties Patronorum loci, & Ecclesiæ. Ceterum non deest alius æque opportunus, isque multiplex proprium Patronum colendi modus; potest enim quilibet eum privatim orare, meditari, & imitari ejusdem vitam, ac Ecclesiam visitare &c., aut demum si officii recitandi ita avidus est, percurso diei officio, aliud de eo recitare.

XII. Nunc remanet inquirendum, cum officium aliud subrogare, peccatum sit, & quale? Quatuor Auctorum sententias memorat Meratus *sect. 1. cap. 5. tit. 2. n. 3.*, quarum prima mutationem quamlibet ream facit culpæ lethalis. Secunda culpæ levis, & nunquam gravis, quia in quolibet officio habetur ritus substantialis, nempe quod constet septem horis, psalmis, lectionibus &c., & horum variatio est mere accidentalis. Tertia damnat peccati mortalis mutantem in fraudem officium in notabiliter brevius, aut frequenter inæquale. Quarta denique in sola frequentia mutandi officium agnoscit culpam mortalem, & nonnisi venialem in eo, qui semel, aut iterum id præstat; tametsi variatio fiat in officium notabiliter brevius. Quarum sententiarum primam ut nimis rigidam notat idem Meratus, secundam ut nimis laxam; tertiam libens approbat, & quartam probabilem nuncupat; dummodo non fiat variatio in officium aliud brevissimum, & notabiliter diversum a communi, & ordinario, cujusmodi est officium Paschatis, vel Pentecostes, quod unico tantum constat nocturno, unde inter theses ab Alexandro VII. proscriptas habetur. *In die Palmarum recitans officium Paschale; satisfacit præcepto.*

XIII. Nos vero primam omnino amplectendam esse putamus, secundam cum Merato tamquam nimis laxam rejicimus, utpote quæ nulla facta exceptione mutationem quamlibet admittit, & aliunde etiam inveheret maximam orandi varietatem, quam ut submoveret, Pius V. Breviarii emendationem suscepit. Tertiam vero, & quartam, quæ in sola frequenti variatione culpam lethalem agnoscunt, omnino improbabiles arbitramur, quia alias nec culpa gravis foret id facere per unum, vel alterum mensem, cum non sit major ratio de una variatione, ac de pluribus ut in simili argumentatur Garzias *de benef. 3. cap. 2. n. 165.* Sicut enim non peccat graviter, qui singulis diebus quadragesimæ quid parum comedit extra coenam, & coenulam, nec qui quotidie omittit unum psalmum in recitatione horarum, quia illæ materiæ parvæ, cum spectent ad diversa præcepta suis diebus affixa, non coalescunt in unum, nec conflant materiam gravem; ita variatio illa officii pro officio, etiamsi quotidie fieret, quia semper spectaret ad diversa præcepta suis diebus affixa, nunquam conflaret variationem substantialem, atque adeo ad culpam lethalem nunquam pertingeret.

XIV. Approbantes itaque primam sententiam, dicimus, quod mutans officium, etiam pro una, vel altera vice, aut in officium æquale, vel longius, præcepto non satisfacit, reusque fit peccati lethalis. Quæ conclusio, quidquid sit de nonnullis rationibus, quas Moralistæ producunt, attentis Sacrorum Rituum principiis adeo certa est, ut miremur, quomodo Auctores in varia scissi possint esse placita. Et quidem taliter mutans officium, non observat præceptum quoad substantiam, cum non solum præcipiatur recitatio officii in genere, verum etiam in particulari, ut pluribus allegatis docet Barbosa *in cap. Presbiter de celebr. Missar. n. 9.*, ita scilicet, quod tali, & tali die tale, & tale officium recitetur; licet enim substantia præcepti in genere sit de septem horis canonicis in genere, tamen substantia præcepti in particulari, & in individuo, prout tali tempori, & diei applicatur, est de septem horis talibus, & quoad talem substantiam in individuo, idest quod constet ex his psalmis, his lectionibus &c., sicut constare ex his carnibus, & ossibus pertinet ad substantiam individuam Petri.

XV. Cujus ineluctabile argumentum petitur primo ex officiorum concessionibus, quæ his, vel similibus terminis ut plurimum reperiuntur expressæ: *Officium cum lectionibus 2. nocturni, & oratione propriis de Sancto N. quotannis de N. ab universo clero utriusque sexus recitari mandavit.* Ubi pro tali die jam vides in præcepto esse constitutum officium de tali Sancto, & cum talibus lectionibus, & oratione, & sic respective de aliis. Secundo, ex Indultis officiorum ad libitum, quæ dum pro tali die eorumdem recitationem cleri committunt arbitrio, consequenter indicant, officia talia de præcepto omitti non posse, aut eorundem loco alia subrogari in illo die, in quo illa sunt demandata.

XVI. Tertio, ex Decreto S. R. C. 8. April. 1628. ab Urbano VIII. laudato, in quo primo statuitur, *post Bullam Pii V. addi non posse Kalendariis Sanctorum officia, nisi quæ per Rubricas Breviarii Romani, aut Sedem Apostolicam conceduntur; nec extendi concessa officia de loco ad locum.* 2. vetatur *posse celebrari per totam civitatem, vel Diœcesim festum cum officio, eo quod in loco adsit Ecclesia Parochialis &c., aut aliqua Reliquia.* 3. stabilitur *de Sanctis Episcopis locorum &c. de quibus in Rubricis Breviarii nihil habetur, nihil propria auctoritate esse constituendum.* 4. subdi-

tur: *Et hæc omnia decrevit, statuit, & mandavit innovando pœnas constitutionis Pii V. respective*; sunt autem hæ pœnæ, quod alias non satisfiat præcepto horarum canonicarum. Si itaque per recitationem officii propria auctoritate per Episcopos in Kalendarium invecti, aut de loco ad locum extensi, aut de Sancto, cujus Ecclesia, vel Reliquia habetur in loco, vel de Sanctis Episcopis locorum, de quibus officium non est concessum, non satisfit oneri divini officii, indubium fit, quod lethaliter peccaminosa est recitatio officii pro officio, solumque impletur præceptum per officium, quod qualibet die juxta Rubricas recurrit. Eædem pœnæ a Decr. 9. cap. 4. imponuntur recitantibus officium de Sanctis non descriptis in Martyrologio Romano, quorum insignes habentur Reliquiæ, ergo idipsum, quod prius.

XVII. Quarto, ex Bulla Pii V. in qua habetur *Ad dicendum posthac in perpetuum horas ipsas diurnas, & nocturnas ex hujus Romani Breviarii præscripto, & ratione omnino teneri.* Dictio *omnino*, quæ nullam limitationem patitur, designat, quod tam *Præscriptum*; quam *Ratio* Breviarii Romani habere debent præcisam exequutionem, & sunt de substantia præcepti: *Ratio* est formula horarum, quibus divinum officium componitur. Sed quid erit *Præscriptum*? Nisi officiorum distributio per septem hebdomadæ dies, & duodecim anni menses, seu ejusdem Breviarii leges, seu Rubricæ: est igitur in præcepto non solum, ut legatur officium observando rationem, & formulam officii divini in specie, sed etiam recitando in individuo illud officium, quod de die in diem Breviarii Romani leges præscribunt.

XVIII. Caramuel denique *Theol. fund. lib. 2. fund. 53. n. 249 t.* hoc efformat argumentum: Circumstantia illa, sine qua finem legis assequi non potest Legislator, præcipitur per se, & pertinet ad substantiam præcepti, sed uniformitatem in Ecclesia Romana, quæ est finis præfatæ legis Pianæ, ut liquet ex illis verbis, *Hanc orandi varietatem gravissime ferens &c.*, non assequeretur, si alii legerent de feria, alii de Sancto, ergo præcipitur per se, & tamquam circumstantia substantialis, quod Ecclesia sit labii unius, & sermonum eorundem, hoc est, quod omnes legant de Sancto, quando debet legi de Sancto, & omnes de feria, quando legi debet de feria.

XIX. Ex his habes eum, qui sponte, & advertenter mutat officium, præceptum non adimplere, tenerique ad recitationem officii debiti, aut saltem ad supplenda omissa, nempe ad dicendum id, quod est particulare festo, vel feriæ, de qua officium erat faciendum, ut hymnos, psalmos, antiphonas, lectiones &c., quæ dicta non fuerunt in officio recitato; ad repetenda enim etiam ea, in quibus utrumque officium convenit, non putamus esse obligandum, nam quoad hanc partem implevit præceptum quoad substantiam, quod non obligat cum tanto rigore ad repetendum totum officium, ut servetur ordo, ut bene advertit Bonacina *tom. 1. de hor. can. disp. 1. q. 3. pu. 1. n. 18. & pun. 4. n. 6.* Idipsum a fortiori dicendum est de eo, qui ex oblivione, aut inadvertentia dixit officium aliud a currenti; si enim advertat ad errorem, antequam dies elapsus sit, debet, & sufficit, quod suppleat omissa.

XX. Bonacina *ibidem n. 18.* probabiliter utrumque adhuc liberat a repetitione omissorum, eo quod tunc præsumi facile potest de voluntate Ecclesiæ, quæ cum mater benigna sit, non videtur ad aliud onus velle filios adstringere, dummodo aliud æquivalens ipsi solverint. Quæ Ecclesiæ benignitas etsi forsitan præsumi queat pro iis, qui inadvertenter erraverunt, secus utique pro iis, qui sponte ab ejusdem legibus recessere; quare eos, qui advertenter mutarunt officium, a repetitione saltem omissorum nos absolvere nequimus, bene vero probabiliter eos, qui ex inadvertentia, aut errore id præstitissent, licet eosdem etiam hortemur, & ad repetenda omissa consulamus, quia cum obligatio recitandi officium juxta Rubricas occurrens, certa sit, & voluntas Ecclesiæ dumtaxat præsumpta, per hanc non videtur illa sufficienter impleta. Quatenus vero inadvertenter mutantes officium, a repetitione omissorum censerentur liberi, approbamus sententiam illorum, qui compensationem injungunt, si mutatio contigisset in officium longe brevius, ut si quia recitasset de Sancto, cum debuisset recitare de Dominica; quo in casu asserunt recitandos esse verb. gr. novem psalmos primi nocturni de Dominica, ne tanta subsit inæqualitas.

XXI. Quis recitato verb. gr. matutino de feria, quod dicendum erat de Sancto, errorem detegit, teneturne matutinum repetere, aut de quo debet dicere horas?

XXII. Hæc quæstio locum non habet in sententia obligante eum, qui erravit ad dicendum matutinum occurrens, vel saltem ad supplenda omissa, certum namque hoc ipso redditur, quod tunc & reliquas horas debet dicere de eo, de quo officium erat faciendum. In sententia vero, quæ ex præsumpta benignitate Ecclesiæ a repetitione omissorum errantem probabiliter eximit, dicimus corrigi errorem debere, statim ac detegitur, horasque esse recitandas de Sancto, cum præsumi rite non possit, quod Ecclesia nolit, quod corrigatur error ille, qui alias cederet in præjudicium illius Sancti, cujus officium ea die expirat, & nullum affert clero incommodum, cui æque facile est reliquas horas continuare de feria, vel eas dicere de Sancto.

XXIII. Dirimenda nobis nunc se offert moralis quæstio quædam, videlicet an si per errorem de Sancto actum non sit eo die, quo ejusdem currebat officium, alio die de eo recitari queat? Affirmat Trullench. *in Decal. to. 1. lib. 1. cap. 7. dub. 14. n. 11.*, quin id fieri debere contendit Leander *tom. 6. tract. 8. disp. 3. q. 47.*, eo quod nec Sanctus, nec recitans, qui habent jus ad illud officium pro semel in anno, sint sine culpa

suo jure privandi, quippe ignoranti non currit tempus *ex l. Quandiu, C. de admit. ad bonor. possess.*, nec ita affixa sint diebus officia, quin ob impedimentum transferri queant; quodnam autem impedimentum majus, quam impedimentum ignorantiæ, aut erroris? Quare sicut prima die non impedita fit de translato, ita & de oblito fieri debet, aut per errorem omisso, ut arguit Pellizzarius *tom. 1. tract. 5. cap. 8. num. 74.*

XXIV. Sed contrarium omnino tenendum est cum Card. de Lugo *Respons. Moral. lib. 5. dub. 8.* Gobat *Theol. experim. tract. 5. n. 641.* aliisque permultis, & diserte colligitur ex Decreto hujus capitis quarto, *sunt namque festa celebranda eo die, quo cadunt, & solum quoties incidunt in diem impeditam, in alteram transferri permittuntur*; juxta Rubricas autem officiis impedimentum dumtaxat obvenit a Dominicis, vel feriis aliquibus, aut a festis majoris ritus, vel dignitatis, & impedimentum erroris, vel oblivionis iisdem est prorsus incognitum. Adhuc apertius eruitur ex præsenti Decreto, quoniam ex dictis in ejusdem expositione quolibet die currit officium, per cujus dumtaxat recitationem impleri valet præceptum. Arguunt ulterius nonnulli, quod si impedimenta oblivionis, vel erroris pro transferendo officio sufficerent, multo magis impedimentum infirmitatis, seu ægritudinis; quanto autem inverteretur ordo officiorum, & quanta sequerentur incommoda, præsertim quoties morbus fuisset diuturnus, si infirmus, postquam convaluerit, resumere posset, vel deberet officia omissa.

XXV. Nec dicas disparem esse rationem, quia infirmo, quo die ob morbum non tenetur recitare, nec currit obligatio, & sic nec jus positum pro fundamento transferendi ob impedimentum oblivionis, aut erroris. Insurgit namque de Lugo *num. 9.* ponitque exemplum in communione Paschali, quæ sive ob errorem, vel oblivionem, aut infirmitatem, vel quodlibet aliud impedimentum omissa, debet intra annum quamprimum accipi, quia præceptum communionis taliter obligat ad circumstantiam Paschatis, ut præterea obliget intra annum; quare si etiam præceptum talis officii sic alligatur ad circumstantiam talis diei, ut etiam maneat obligatio ad substantiam intra annum (sicuti manet quoad translata) manebit utique obligatio, sive per oblivionem, seu ob morbum, aliudve quodvis impedimentum recitatio ejusdem in propria die omissa fuerit; unde si non manet, quoties officium ob ægritudinem fuit omissum, nec manebit quoad officium ob errorem, vel oblivionem prætermissum. Et sane impedimenti ratio pressius verificatur in ægroto, quam in obliviosa, aut errante, & non minus certe ille sine culpa privandus non foret jure semel in anno recitandi officium omissum.

XXVI. Ruunt vero, quæ superius dicebantur de jure ad officium aut Sancti, vel recitantis pro semel in anno, quasi hoc illis competat indeterminate, & pro toto anno, sed totum hujusmodi jus restringitur ad diem assignatam, nisi in casibus per Rubricas permissis, quos inter non annumerantur impedimenta erroris, aut oblivionis; quare cum extra talem diem nullum prorsus jus illis competat ad tale officium, evanescit, quod dicitur de quoquam sine culpa suo jure non privando, sicut & quod ignoranti non currat tempus; hujusmodi enim axiomata non habent locum, ubi nullum est jus, nec iis, quæ certæ diei sunt alligata, ut statim magis constabit. Ceterum si festa per errorem, aut oblivionem omissa, transferri possent, maxima hinc fieret officiorum quandoque perturbatio, quamplurima sequerentur incommoda, tolleretur uniformitas cum reliqua Ecclesia, & nonnumquam supprimi opus esset officium aliud; quod de jure erat faciendum, ut vel leviter ponderanti facile constabit, & præsertim cum plurima translata instant reponi.

XXVII. Succedit quæstio alia, videlicet an quando officium aliquod per errorem anticipatur, puta fit hodie, quod cras erat recitandum; sit iterum recitandum die, quo in Kalendario recurrit? Probabiliter nonnulli autumant, de eo amplius non esse agendum, cum Sancto illi anticipate solutum fuerit officii sui debitum, & insueta sit de eodem Sancto officii repetitio. At cum minus malum sit errare semel, quam bis in officii recitatione, iterandum esse officium tenet Leander *loco citato quæst.* 48. & subdit Lugo *num.* 14. quod cum singulis diebus incipiat obligare præceptum illius diei, anticipata recitatio non potest esse satisfactoria præcepti, quod altera die obligat; quare dici non potest, quod per anticipatam recitationem facta fuerit debiti solutio sufficiens, quia pro eo die, quo illa est habita, jus nullum Sanctus habebat ad officium, & præceptum est diei stato alligatum.

XXVIII. Uti vigilia cum jejunio, & festivitas quoad abstinentiam ob operibus servilibus, & Missæ auditionem, quæ in honorem Sanctorum sunt institutæ, stato diei sunt alligatæ, & non indeterminate intra annum, ita eorumdem Sanctorum officia; sed si quis in honorem ver. gr. Sancti Laurentii jejunaret per errorem die 8. Augusti, aut die 9. festivitatem ageret, præcepto non satisfaceret, sed detecto errore adhuc die 9. jejunare, aut die 10. festivitatem agere teneretur, ita recitato ver. gr. ejusdem Sancti officio die 9. ob errorem, detecto errore die 10. in quo ab Ecclesia est demandatum, officium repetere adstringeretur. Et sicut idem jejunium nonnisi juxta Decreta, & Rubricas transferri potest, in præcedentem scilicet diem, quando proprius incidit in diem Dominicum, & fortasse etiam in festum solemne loci, non autem ob quodcumque aliud impedimentum, etiam oblivionis, aut erroris, ita etiam officium dumtaxat juxta Rubricas, aut Decreta transferri poterit, numquam vero ob errorem, seu ignorantiam, quæ non sunt impedimenta ad hunc effectum approbata ab iisdem Rubricis, & Decretis. Et demum quemadmodum si jejunium, vel festivitas in proprio die ob oblivionem quandoque non observentur, in altero necesse non est servari, & si servantur, infructuose ad præcepti satisfactionem servantur, ita idipsum erit de officio, quod non minus stato diei est alligatum.

DECRETUM VII. CAP. IN ORDINE CCCXLVII.

Dum aliqua legata relinquuntur cum onere celebrandi officium alicujus Sancti sub altiori ritu, quam qui a Sede Apostolica ei præscribitur, licitum erit hujusmodi officia solemnius celebrare quoad pompam extrinsecam, non autem quoad ritum Ecclesiasticum. S. R. C. 14. Maii 1644. ex Merato in Indice Decret. Brev. num. 75.

I. ACcidit non raro, ut si quis peculiari erga Sanctum aliquem devotione afficiatur, is certo fundo, aut certa pecuniæ summa in annos redditus constituta, Ecclesiæ, cui eam relinquit, onus imponat, ut deinceps quotannis in ea illius Sancti officium peragatur, aut sub altiori ritu recolatur, quam quem habeat in Kalendario; & ejusmodi festa communiter *fundationis* appellantur. Id an idoneum argumentum sit officii instituendi, vel quoad ritum alterandi, non est absque controversia, quam dirimit præsens Decretum, dum vetat hujusmodi officia solemnius celebrare *quoad ritum Ecclesiasticum*.

II. Hac in dispositione duo velim observes, procedere nempe de Sancto, qui jam ex concessione habet officium; ritus enim non est nisi modus, seu solemnitas, qua officium celebratur, & modus semper præsupponit rem, cujus est modus; quare dum officium sub altiori ritu celebrari inhibetur, indubie supponitur officium esse concessum. Alterum, quod si Sanctus, cujus officium legato constituitur, jam ex concessione officium non haberet, vi legati de eo institui non posset; si enim legatum haud validum est altiorem ritum invehere, multo utique minus officium.

III. Explicite itaque nunc solum altior ritus vi legatorum vetatur induci, & implicite etiam officium; cum enim officium divinum sit oratio communis, quæ teste D. Thoma 2. 2. q. 83. art. 12. *per ministros Ecclesiæ in persona totius fidelis populi Deo offertur*, annon indecorum est, illud ex unius privati mente, & intentione componi, vel alterari? An non item iniquum, ceteros omnes posthabitis communibus votis, & affectibus, illius unius sensui, ac devotioni se se conformare? Quod si alii subinde, atque alii illius exemplo simile quid (ut sunt varia hominum studia) tentent, ac perficiant? Quanta in divinorum officiorum ratione perturbatio? Quanta confusio, ac varietas? In superioribus vidimus, quam summi adlaboraverint Pontifices, quot Bullas, & decreta ediderint, ut Kalendarium omnino immutatum, & inalteratum consisteret, quem ad effectum & Episcopos expoliarunt facultate sibi ab antiquis canonibus facta; quis autem crederet, Testatorum arbitrio, aut cujuscumque alterius devotioni esse relictum? Eadem, & potiori ratione, utpote quia imminueretur honor Sanctorum, legatum attendendum non foret, si inferiori ritu, quam qui concessus est, officium præscriberet.

IV. At quid si hujusmodi vi legatorum inducta forent præcedenter usque ad Bullam Pianam, semperque retenta? Officium continuari deberet, non quidem vi legati, sed ratione consuetudinis præfatæ, quam per Rubricas, & Decreta alibi vidimus probari. Quod si officium, utique & altior ritus; hinc Decretum 2. cap. 3. retinendum sancivit cultum aliquorum tamquam Patronorum, & Urbanus VIII. in nihilo Beatorum cultum imminuendum esse voluit, quem respective legitima consuetudo invexit. At quid si ritus foret inferior? Guyetus *lib. 2. cap. 11. qu. 6.* laudat adhuc servari usum; sed nos id probare non possumus, cum Sanctorum quodammodo imminuat honorem; quare tamquam corruptela potius, quam usus ad tramites favorabilium indultorum trahi deberet.

V. Etsi tamen vi legatorum ritus Ecclesiasticus alterari non valeat, *solemnius quoad pompam extrinsecam* festa celebrari permittuntur. Per pompam autem extrinsecam nedum venit, quidquid solemnitatis officio divino omnino extrinsecum est, ut apparatus sumptuosior, pulsatio plurium campanarum, accensio multorum cereorum, tormentorum explosio, instrumentorum sonitus, aliaque id genus; sed etiam quidquid solemnitatis intra ipsum officium impenditur, quod tamen nec pars, nec ritus intrinsecus ejusdem officii est; hinc licitus quoque erit cantus, etiam musicalis, officii, interventus plurium ministrorum apparatorum, incensatio, & alia hujusmodi, licet intra officium peragantur. E contra vero licita non erit omissio suffragiorum, aut precum, aut antiphonarum duplicatio, vel omissio commemorationum, quæ occurrunt, quasque non respuit ritus officii; hæ enim sunt solemnitates omnino intrinsecæ, pertinentes ad substantiam officii, & ad ritum Ecclesiasticum, circa quas nulla variatio, aut alteratio *quovis prætextu* (ut ait primum hujus Capitis Decretum) fieri potest, videlicet quacumque de causa alia ab iis, quæ in Rubricis maneant expressæ, ut in ejusdem Decreti expositione dicebamus.

VI. Inferes ex his permaximum abusum illarum Ecclesiarum, quæ in officio, quod celebratur cum apparatu exteriori, Processione, Populorum concursu, indulgentia, aut cum expositione SS. Sacramenti &c. omittunt Sanctorum suffragia, aut preces, quas ritus currentis patitur officii; hæc enim est mutilatio officii, cum omittantur ea, quæ integrant officium diei.

Abu-

Abusus itidem est earum Ecclesiarum, quæ eadem quidem omittunt, & postmodum privatim supplent; siquidem ad minus intervenit interruptio divini officii, & illa extra proprium locum incongrue recitantur, & fortasse non sine levi saltem culpa, maxime in publica psalmodia, quam rugis omnibus convenit carere. Abusus tamen non erit, nec ruga aliqua, si immutato ritu, officio, quod vi legatorum solemnius quoad pompam extrinsecam celebratur, integræ concedantur vesperæ in concursu cum alio officio ejusdem ritus, & dignitatis; hoc quippe ferunt Rubricæ, & Decreta plurima alibi late exposita, non quidem vi legatorum, sed vi pompæ, quæ officio adhibetur. Quæ autem pompa requiratur, & sufficiat, in capite de concurrentia, & alibi actum est.

VII. Oppones hinc abripi viam satisfaciendi legato, quod tale officium vel absolute, vel sub altiori ritu indicit. At quæcumque jura clamant, quod legatum, quod legi a Pontifice latæ repugnat, vel nullius est obligationis, vel in aliud æquivalens est commutandum. Ratio hujus est, quia cum primaria Testantis intentio sit, ut cultu illo, ad quem legatum destinat, Deus amplius honoretur, certe si cultus ille non probetur ab Ecclesia, aut postmodum rejiciatur, annon & iste sua intentione ipsum quoque rejicere, vel non probare censendus est? Adeo ut si id prævidisset, vel cognovisset, aliter omnino disposuisset, & nunc quoque si viveret, vel ipse legatum suum in alium usum converteret, vel contentus esset in illum converti. Hanc autem ejusdem mentem sic per epickejam interpretari, & legatum in alium pium usum convertere spectat ad Episcopum cum hæredum, vel executorum consensu. Id, in quod fit commutatio, debet esse æquivalens, & ad Fundatoris intentionem, quoad fieri potest, propius accedens. Sic officium de Sancto in Missam votivam solemnem de eodem posset commutari, vel prout magis congruere visum fuerit habita ratione ad tempus, & circumstantias, in quibus fit commutatio. Ita Layman *lib.* 3. *tract.* 5. *cap.* 10. *num.* 10. & 11., Guyetus *lib.* 1. *cap.* 12. *quæst.* 4. & 5., aliique passim. Quod si legatum sit de solo altiori ritu, jam Sacra Congregatio in pompam extrinsecam designat congruenter commutari.

VIII. Hæc dicta sunto de officio, quatenus satisfactorio præcepti horarum canonicarum, de quo revera procedit Decretum, & supponitur esse legatum, quod sub altiori ritu illud indicit; tanquam enim opus supererogationis de quocumque Sancto approbato officium divinum ultra pensam officii currentis recitari, non reperitur inhibitum. Quod officium cum a recitantis, vel instituentis libito pendeat, nec legibus Rubricarum, aut Decretorum maneat obstrictum, sub quolibet consequenter ritu, prout magis placuerit, poterit recitari; privatim quidem semper, atque quotidie, publice vero cum exceptione saltem dierum anni solemniorum, quibus conveniens est, suum publicum correspondeat officium. Si itaque loco officii currentis officium aliud fuerit a Testatore demandatum, vel sub altiori ritu celebrari indictum illud, quod juxta Rubricas est celebrandum, cum Testatoris mens servari non possit, in aliud æquivalens erit ut supra commutandum; sic enim præsumpta servatur Testatoris voluntas, Sancto æquivalens honos defertur, publica psalmodia cum currenti officio conformatur, & officio diei nullum obvenit incommodum, & clerus ab onere duplicis officii eximitur juxta intentionem ipsius Testatoris, qui dum loco officii currentis aliud commisit, onera multiplicare minime intendit. Quod si tanquam opus ultra officium debitum fuerit impositum, sequens edocebit Decretum, quid fieri possit, & debeat.

DECRETUM VIII. CAP., IN ORDINE CCCXLVIII.

Exponit Clerus Sacri Ordinis Hierosolymitani, qualiter de anno 1659. fuerit facta quædam fundatio ab N. pro decantandis in Pontificali primis Vesperis, & Missa votivis de Sancto Francisco Xaverio, assignata pro adimplemento suæ dispositionis die 10. Decembris cujuslibet anni, ne impediatur, ut creditur, festum ejusdem Sancti, quod magna cum pompa, & Populi concursu die 3. ejusdem mensis celebratur in Ecclesia PP. Societatis Jesu Civitatis Vallettæ; unde prædictus clerus ad tenorem dictæ piæ dispositionis consuevit usque adhuc post solutam pensam officii currentis decantare primas Vesperas, & Missam, in quibus intervenit Eminentissimus Magnus Magister, & Venerabil. Consil., ideoque interpellat, ut possit solitum servari, quibuscumque non obstantibus. Quoad Vesperas S. R. C. rescribendum censuit negative, & transferatur festum Sancti Francisci Xaverii in perpetuum ad diem 10. Decembris. Ita prædicta S. R. C. 16. Septembris 1730. *in una Ord. Hierosolym., seu Meliten.* ex Merato in Indice Decretorum Breviarii n. 275.

I. LEgatum, & petitio sunt satis expressa, quare illico gradimur ad Rescriptum, quod sub terminis negativis favorem ultra preces abscondit. Interpellanti, *ut possit solitum servari*, nempe post solutam pensam officii currentis decantari Vesperæ, & Missa de S. Francisco Xaverio die 10. Decembris juxta piam Testatoris mentem, *quoad Vesperas negative* Congregatio quidem reponit, sed dum statim subdit, *& transferatur festum S. Francisci Xaverii in perpetuum ad diem* 10. *Decembris*, abunde indulget propositis precibus; facta enim hujusmodi translatione, Vesperæ de eodem Sancto decantari conceduntur, & taliter, quod ubi dudum erat votivæ, evadant festivæ, seu officii currentis. Cur itaque *negative* Congregatio rescripsit? Hoc præstitum extitit, quia non amplius eæ Vesperæ post pensam officii currentis, in quo solitum consistebat, erant decantandæ, sed ipsæ fiebant vesperæ officii currentis, & una deserviebant & pro adimplemento præcepti horarum canonicarum, ac piæ Fundatoris dispositionis, exempto clero ab onere duarum vesperarum.

II. At cum duo fuerint proposita, videlicet *servari posse solitum & circa vesperas, & circa Missam*, responsio cur nihil habet de Missa, & vesperas unice tangit? Si dicas, hoc ideo, quia cum Missa sequatur officium, translato ut supra officio, statim Missa est itidem concessa. Ita quidem, sed hæc Decreti mens esse non potest, nam etiam translato ut supra officio, hoc secum ferebat, & potiori jure Vesperas, quæ sunt membra ejusdem officii, & tamen nihilominus quoad Vesperas rescripsit negative. Quoad Vesperas itaque rescriptum fuit negative, quia ut supra dicebamus, non amplius solitum servari debebat, sed per eas Vesperas, quæ erant officii currentis, una legato satisfiebat; quoad Missam vero negative non censuit respondendum, tacuitque, quia solitum servari debet adhuc præfata facta officii translatione, nec per Missam conventualem de officio satisfieri poterat Legato, sed hanc ob causam ultra conventualem Missa alia erat cantanda.

III. Disputant Doctores, num habens plura beneficia, quorum singulis est adnexum onus recitandi, unica officii recitatione suæ satisfaciat obligationi, an vero totidem teneatur officia quotidie dicere? Non desunt, qui ad plura dictum beneficiatum obligant officia, communis tamen sententia, quam ab omni dubietate vindicat Ecclesiæ praxis, a pluralitate officiorum eundem liberat, præceptumque ita interpretatur, ut non multiplicet obligationem, sed solum eamdem pluribus titulis reddat debitam, instar habentis tres Sacros Ordines, aut cum Sacris Ordinibus beneficium, vel Regulare institutum, quem itidem eximit ab officiorum multiplicitate, licet omnes productæ causæ sint sufficientes invehere, & de facto invehant obligationem recitationis. Rationes plurimæ producuntur, sed ad rem quadrat admodum, quæ petitur ex intentione obligantis, quæ non est, ut juxta numerum causarum, quibus adnexum est onus horarum canonicarum, ab uno ministro hæ recitentur, sed ut unus homo ad illas obligatus, semel recitet, etiamsi pluribus de causis ex se sufficientibus obligetur, absurdum siquidem foret habentem Ordines Sacros, & octo ver. gr. beneficia, ad totidem officia quotidie obligare. Dissimiliter loquuntor de aliis obligationibus, nempe celebrandi Missas, & similibus, quæ magis respicere ipsa onera, & eorum multiplicitatem censentur per ipsos beneficiatos, vel alios adimplenda, quam unitatem Ministri, & talis est, subdit Garzia *tom.* 1. *de benef. part.* 3. intentio obligantis ad ea, cui utique conformatur Ecclesiæ praxis.

IV. Juxta quam intentionem, & praxim legatum præsens exposuit Sacra Congregatio, deobligans a recitatione duarum vesperarum de eodem Sancto, declaransque, mediis iisdem Vesperis, quæ vi translationis festi factæ sunt festivæ, bene etiam satisfactum iri legato. Et quidem Testator delegit diem 10. Decembris, quæ post festum est solemnior ipsius Sancti, utpote in qua incidit dies octava, ne impediret, ut creditur, festum in Ecclesia Patrum Societatis Jesu solemniter celebrari consuetum; quare sicuti si nullo ad hoc habito respectu Vesperas præfatas præscripsisset pro die tertia ejusdem mensis, in qua ejusdem officium recurrit, non censeretur præscripsisse Vesperas alias ultra currentes, sed solum currentium solemnem decantationem, ita loquendum venit supposita translatione festi ad diem a Testatore assignatam legitime facta; verosimile enim non est, quod si hunc casum Testator prævidisset, binam voluisset de eodem Sancto vesperarum decantationem, seu recitationem.

V. Quoad Missam vero *negative* non rescripsit, quia sicuti licet secundum beneficium non oneret beneficiarium nova obligatione officii, onerat tamen nova obligatione Missarum, si quas idem beneficium habet adnexas, & non solum obligationem Missarum primi beneficii, vel aliunde debitarum novo titulo adauget, ita legatum de Missis non censetur cadere supra Missas aliunde debitas, sed novum onus imponere; quinimmo hæ Missæ applicari debent juxta intentionem Fundatoris. Cum itaque Missam Conventualem cantandi de officio, eamdemque pro Benefactoribus applicandi stricta obligatio quascumque præcipuas premat Ecclesias, cui satisfieri non posse per quaslibet votivas manet sancitum, per præfatum rescriptum Congregatio indicare voluit, per hanc satisfieri non posse legato, sed adhuc prædicta habita festi translatione, ultra Conventualem cantandam esse Missam aliam, & applicandam pro satisfactione legati. Quæ quidem Missa cum sit officio conformis, non est, ut antea, presse votiva, votiva tamen dici potest, quatenus ex voto, & devotione Testatoris reperitur indicta, & ultra eam, quam officium exposcit, decantanda, hinc fit *quoad Missam solitum servari debere*, nempe ultra Missam officii aliam non minus pro legato cantandam esse, & applicandam.

VI. Forcasse hoc falleret in Ecclesiis, quæ ad Missam Conventualem non manent adstrictæ, verum licet in his Missa officii sufficiat pro adimplemento legati, nec ultra hanc decantari debeat alia, adhuc subsistit quodammodo dispositio Decreti juxta expositionem productam, quatenus per Missam, quæ pro legato cantatur, satisfieri non potest obligationibus aliis, & quatenus quoad Missam adhuc solitum servari debet, cum nec antea ultra Missam legati decantaretur alia. Ceterum nos credimus Decretum procedere de Ecclesiis ad Missam Conven-

tualem adstrictis, dicit namque petitio, quod *post solutam pensam officii currentis* decantabatur Missa legati, nomine autem *pensæ officii currentis* venit etiam Missa Conventualis.

VII. Perbellam en itaque Congregationis decisionem, quæ Oratoris precibus indulget, Oratorem ipsum oltra preces ab onere aliarum vesperarum liberat, Fundatoris mentem servat, solemnitatem in Ecclesia Patrum Societatis Jesu fieri consuetam minime perturbat, publicam aliorum vesperarum a currentibus tollit decantationem, quæ in præcipuis præsertim Ecclesiis minus convenit, & currentium vesperarum decantationem non præpedit, quæ alias saltem admodum foret incommoda.

VIII. Hinc generalis fit regula, ut defunctorum legata, quæ divinum respiciunt officium, satisfieri possit per officium alias debitum, secus legatis de Missa. Quod nedum est verum in casu proposito, sed etiamsi ad diem assignatum a Testatore festum Sancti, de quo est legatum, accidentario transferri contingeret, aut pro ea die, cum prius non haberetur, inveheretur in Kalendarium. Limita id tamen, si aliter constaret de mente Testatoris. Nolim hinc tamen generalem inferas regulam aliam, ita ut officium Sancti alicujus, quod v. g. in Kalendario die prima Aprilis recurrit, propria auctoritate transferri, aut immutari queat in diem aliam, quæ a Testatore delecta fuisset pro eo officio recitando; festa enim celebranda sunt eo die, qua cadunt, & nonnisi juxta Rubricas, aut per Sedem Apostolicam in alium transferri queunt, ut Decreta cuncta, quæ in hoc capite exposuimus, diserte demandant, nec ad effectum præsens Decretum suffragari valet, quod cum sit particulare gratiosum rescriptum, in exemplum trahi non potest juxta regulam 74. in 6. Si tamen præfatum officium perpetuo impedimento in proprio die teneretur, haud admodum refragaremur hanc ex congruis causis esse alibi recensitis, ob quam idem officium diei per legatum destinato posset in perpetuum tradi.

IX. Nonnunquam evenit festum aliquod a die, quo recurrebat, abigi, & diei alteri in perpetuum consignari, ut festum S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis, quod diu celebratum extitit die 25. Maii, ad diem 27. moderne translatum extitit, & Festum S. Joachim a die 20. Martii ad Dominicam post Festum Assumptionis. Si aliquod ex hujusmodi festis a Testatoribus olim relictum fuisset solemniter celebrari, haud ambigimus, quod legatum sequeretur diem alteram, cui postmodum festum illud consignatum veniret. Potior dubitatio est, si legatum foret de festo, quod non erat in Kalendario, & postmodum in Kalendarium inveheretur, sed altera die ab ea, quæ per legatum assignata fuit. Hoc in casu certum est, festum trahi non posse ad diem legati propter mutationem quamcumque fieri inhibitam, probabile tamen reputamus legatum trahi posse ad diem Kalendarii, taliterque rite præsumi de defunctorum voluntate; & præsertim quia in capite 12. ostensum fecimus, de Ecclesiæ mente esse, quod etiam loca præcedenter indultaria quoad diem sequantur Kalendarium Romanum, in quod postmodum officia fuere inducta. Quod semper limita, nisi aliter constet de mente Testatoris, aut non innotescat particulari de causa a Testatore diem fuisse delectam, puta quia ea die ipse Sancti illius intercessione beneficium aliquod assecutus fuerit &c. Quæ particularis caosa cum indubitanter intercesserit, quando Fundator assignavit diem alteram festo, quod jam erat in Kalendario, certum redditur, quod ad diem Kalendarii festum trahi non valet, nisi forte desierit ratio a Testatore inspecta, ut in casu Decreti, si die tertia festum S. Francisci penitus desineret solemniter celebrari in Ecclesia Patrum Societatis Jesu, quæ solemnitas ne impediretur, dies altera a Testatore creditur delecta.

X. Ex eo, quod Sacra Congregatio rescripserit *negative* quoad vesperas, scilicet servari non posse solitum, seu post pensam officii currentis decantari publice vesperas votivas, fortasse quis inferet, ad satisfaciendum Defunctorum legatis publice decantari non posse officium votivum de Sancto aliquo; at aperte fallitur, Sanctis quippe canonizatis omnes cultus species exhiberi queunt, quas inter profecto etiam est publica officii recitatio, unde & Sacra Congregatio definisse dicitur sub die 29. Novemb. 1603., occurrente aliqua solemnitate posse de ea cantari vesperas, recitatis tamen privatim vesperis currentibus pro adimplemento præcepti. Si autem ob solemnitatem aliquam, cur non etiam pro adimplenda Testatorum mente, ob quam communiter Defunctorum officium videmus decantari? Quoad officium tamen Sanctorum id intelligendum putamus cum exceptione festorum anni solemniorum, in quibus publica psalmodia Ecclesiæ universali conformis habenda videtur, nisi decantario illa haberetur jam decantatis vesperis currentibus.

DECRETUM IX. CAPITIS, IN ORDINE CCCXLIX.

An Festum Nominis B. M. V. in Diœcesibus Imperatori subjectis sit duplex majus, prout in Breviario ponitur, an vero duplex 2. classis ob indulgentias plenarias ab Innocentio XIII. concessas anno 1722., prout in Diœcesi Viennensi? & responsum fuit affirmative ad primam partem, negative ad secundam. Ita S. R. C. 13. Junii 1736. *in Burgen.*, & idem omnino confirmavit die 16. Febr. 1737. *in Mechlinen. ad 5. dubium*, ex Merato in Indice Decr. Brev. *n.* 319.

I. INnocentius XIII. die 17. Julii 1722. benigne indulsit omnibus Chistifidelibus vere pœnitentibus & confessis, ac sacra communione refectis, qui Missæ solemni in festivitatibus SS. Nominis Jesu, aut Mariæ in Ecclesiis intra status hereditarios Caroli VI. Imperatoris consistentibus, quotannis celebrandæ interfuerint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, & Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, plenariam peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem, quam etiam fidelium defunctorum animabus per modum suffragari applicari posse concessit. Hinc factum est dubium, num festum SS. Nominis B. Mariæ in præfatis statibus sub ritu duplici majori, prout signatur in Kalendario Romano, an autem duplici 2. classis, prout observatur in Diœcesi Viennensi, celebrandum foret.

II. Quod ad dubium cum Congregatio responderit *affirmative quoad primam partem, negative quoad secundam*, videlicet sub ritu duplici dumtaxat majori esse celebrandum, prout signatur in Breviario, quod est nota ritus cuilibet officio universaliter concessi; consequenter nos instruit, indulgentias non alterare ritum festi, pro quo sunt concessæ, ut nos semel diximus in hoc capite, & non obscure indicat dictio illa *sub quovis prætextu*, quam habet Decretum primum capitis. Altior vero ritus, qui in Diœcesi Viennensi servatur, eidem non innititur indulgentiæ, sed particulari indulto, quod consequenter non suffragatur. Concessum namque fuit hoc festum Ecclesiæ universali in perenne monumentum insignis victoriæ sub Deiparæ præsidio de Turcis Viennæ in Austria reportatæ, & ejusdem Civitatis ab arctissima obsidione solutæ; quare decens utique erat, quod tale festum in Diœcesi Viennensi specialiori ritu celebrari concederetur.

DECRETUM X. CAPITIS, IN ORDINE CCCL.

Quæsitum fuit, an in Diœcesibus, in quibus in Dominicis Septuagesimæ, Sexagesimæ, vel Quinquagesimæ fit officium B. M. V. illis Dominicis occurrentis, debeant, vel possint Patres Cappuccini iis diebus recitare idem officium cum sola commemoratione, & nona lectione Dominicæ in gratiam Populorum ad suas Ecclesias accedentium? Et responsum fuit negative. S. R. C. 14. Febr. 1705. *in una Ord. Cappucinor. Galliæ*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 230.

I. GAlliarum Diœceses plurimæ, ut Rothomagensis, Parisiensis, Aurelianensis, &c. in usum habent de festo Purificationis agere etiam in occursu Dominicarum 2. classis. Id fieri Romanæ non patiuntur Rubricæ, quibus cum teneantur Patres Cappuccini; etiam in iis Orbis plagis degentes, quærunt, an nihilominus loci usui se se conformare debeant, aut valeant in gratiam Populorum ad suas Ecclesias accedentium? & videbatur, quod sic. 1. quia in gratiam Populorum accedentium ad Regularium Ecclesias, Missam, & officium de Patronis locorum audire desiderantium, ad horum festum, & officium Regulares adstringit Gavantus *sect. 3. cap. 12. n. 5.*, quem nos ipsi secuti fuimus. 2. Nam ex Concilio Agathensi *cap. 20. de divino officio*, & refertur cap. *convenit de consecr. dist. 5.* debent membra corpori conformari, *& convenit ordinem Ecclesiæ ab omnibus æqualiter custodiri*; quod & habet Glossa ad cap. *Quæ contra mores, verb. peregrini dist.* 8. unde axioma illud: *cum fueris Romæ, Romano vivito more, si fueris alibi, vivito sicut ibi*. 3. Ex cap. *De iis*, & cap. *Placuit dist.* 12. in eadem Diœcesi, Metropoli &c. idem psallendi ordo servari debet, & contrarium facientes sex mensibus communione privantur. 4. A Tridentino *sess.* 25. *cap.* 12. causa uniformitatis obligantur Regulares ad observantiam festorum de præcepto in Diœcesi, quam incolunt, quidni itaque & ad officium? 5. Quoniam a Decreto 4. cap. 13. adstringuntur Regulares ad officium festorum, quæ sunt de præcepto in Diœcesi. 6. Breviarium Romanum ipsum laudat particulares Ecclesiarum usus celebrandi diversa die unum, idemque festum, ut liquet in casu festi S. Bartholomæi. 7. Cœremoniale Monasticum *lib. 4. cap.* 16. in suis Monasteriis sequendam indicit Diœcesum consuetudinem celebrandi Annunciationis festum intra majorem hebdomadam; quod & præstat Breviarium Casalis Benedicti *de festo summo* infra octavas Paschæ, & Pentecostes occurrente.

II. Verum ut bene advertit Guyetus *lib. 4. cap. 9. q. 4.*, licet hæc saria tecta esse possint jure Breviarii proprii, illis nimirum, qui eo utuntur, non tamen Romano adstrictis, a quibus standum est ejusdem legibus, & Romanis Decretis. Vide propterea Rubricas *de Transl. n. 1., de Comm. n. 3., de Dominicis n. 1.*, & quæ in Missali habetur in eodem ipso festo, necnon quæ præfixa est Tabellæ Dominicarum 2. classis. Vide Tabellam occurr., Cœremoniale Episc. *lib. 2. cap. 16.*, Gavantum *par. 4. tit. 14. num. 3.*, aliosque Auctores omnes de Sacris tractantes ritibus. Recole Decreta, quæ in Indice dantur sub n. 37. 114. 286. &c., & tu postea judicium facito, num a Romano agi queat Purificationis festum in occursu prædictarum Dominicarum.

III. Tot igitur cum stent Rubricarum, & Decretorum leges, quis unquam crederet, utentes Breviario Romano sequi posse, ac debere Ecclesiarum particularium consuetudines, quæ dum eos particulari conformant loco; ab universali difformant Ecclesia, eosdemque propriarum legum, ut alienas sequantur, fractores incusant, ac in proprio ritu ab aliis monstruosos reddunt? Verba illa Bullæ Pianæ, *Ad dicendum posthac in perpetuum horas ipsas diurnas, & nocturnas ex hujus Romani Breviarii præscripto, & ratione omnino teneri*, utique ligant quoscumque Romano ritui addictos, in quocumque loco consistentes, quare sicuti prædictis Patribus Cappuccinis, ut loco se conforment, integrum non est *ratione*, seu Breviario loci proprio adhærere, ita nec ejusdem *præscripto*, sive Rubricis, aut legibus, sed a Romanis se dispensare non possunt. Si enim unum, aut

aliud

aliud ex usu loci liceret assumi, quidni & quodlibet aliud? Adeoque Breviarii Romani ordo, dum sic in multis, & præcipuis pro nutu infringitur, deseri magis, aut confundi dicendus foret.

IV. Primum, quod superius objicietur, fortasse procedit relate ad eos ejusdem ritus, secus diversi; hi enim cum sciantur in ritu a cetera discrepare Ecclesia, Populus non offenditur, si quando Missam, & officium in eorumdem Ecclesiis non audit de festo in aliis Ecclesiis celebrato. Passim hoc evenit Mediolani, ubi Clerus Sæcularis ritum Ambrosianum sequitur, Regularis Romanum, nec tamen Populus offendiculum ullum accipit, dum diversitatem officiorum, festorum de præcepto, & jejuniorum in prædictis Ecclesiis inspicit haberi; probe enim scit, unumquemque proprias servare leges. Ceterum hoc argumentum quam futile sit satis evincitur ex diversitate officiorum, quæ persæpe in Ecclesiis ejusdem Civitatis, ejusdemque ritus observatur. Nos vero cum Gavanto argumento præfato usi fuimus, non ad debitum necessitatis, sed congruentiæ, quod fortasse nec procedit de iis, qui aliis tenentur legibus, quoties hæ aliter ferunt.

V. Secundum pro Ecclesiis ejusdem ritus quandoque procedit, nec tamen in omnibus, cum perspectum sit, in divino officio semper non posse concordare. Ceterum Ecclesiæ Romani ritus quoad hoc formalia membra sunt Ecclesiæ Romanæ, cum qua propterea se debent conformare, etsi intra limites alicujus Diœcesis materialiter existant.

VI. Tertium eumdem præcipit psallendi ordinem, sed relate ad eos, qui legitime non habent alium, solumque mulctantur, qui arbitratu suo ab ordine Diœcesis recedunt; quinimmo inhibitio sistit in diversa Breviarii formula, non in officiorum diversitate, quæ in Ecclesiis ejusdem etiam ritur, & Diœcesis indispensabiliter nonnumquam habetur. Ad casum itaque non facit, & est contra suppositum, cum supponantur in eadem Diœcesi Ecclesiæ, quæ in officii formula legitime dissideant, & officiis.

VII. Ad 4. dicito bene Regulares obligatos iri ad observantiam festorum de præcepto, ne aliis sint scandalo, dum publicam observantiam lædunt; nullum autem scandalum ex diversitate officiorum obvenit Populo, qui vel eamdem non novit, aut passim inspicit haberi. Ceterum jam superius diximus, neque in festis de præcepto in eadem Diœcesi uniformitatem teneri quoad diem apud Ecclesias diversi ritus, unde Mediolani Clerus Ambrosianus festum S. Mathiæ ante Quadragesimam semper celebrat, Romanus vero die 24. aut 25. Februarii cum Ecclesia Romana.

VIII. Ad 5. teneri ad festum, & ad officium, sed juxta suas respectivas leges, & Rubricas, unde subdit Decretum, *Nisi apud ipsos occurrat eadem die aliud festum, quod est ejusdem classis, ritus, & majoris dignitatis.*

IX. Ad 6. approbari consuetudines locorum, quæ festum aliquod celebrant una potius die, quam altera, non autem, quæ celebrant illud iis diebus, in quibus juxta respectivas Rubricas fieri non valet, uti eveniret in casu nostro, & non evenit in illo S. Bartholomæi.

X. Ad 7. Nos non morari Cœremoniale Monasticum, & Breviarium Casalis Benedicti, utpote qui nitimur tot Rubricis, Statutis, atque Decretis.

XI. Barbosa *in Collect. verb. festa propria n.* 24. refert Decretum quoddam S. R. C. 25. Janu. 1603., & est: *Festum Purificatio in B. Mariæ, si venerit in Dominica Sexagesimæ, celebrandum est cum commemoratione Dominicæ.* Verum Meratus *par.* 4. *tit.* 14. *n.* 19. rite illud exponit pro locis, ubi Purificationis festum est primæ classis, seu Titulare.

XII. In medium nunc prodeat Decretum aliud, & sit 22. capitis, in ord. 351., per quod nonnulla petita, & declarata sunt spectantia ad uniformitatem, de qua superius egimus. Est autem: *Quæsitum fuit, an translato officio Annunciationis B.M.V., de quo potest fieri die 5. Aprilis, omisso officio ad libitum S. Vincentii Ferreris hac die occurrentis, satius sit celebrare officium Annunciationis vel hac die, vel die sequenti, ut non omittatur officium S. Vincentii? Et si hoc ultimum satius judicetur, an in Diœcesibus, in quibus celebratur 5. die Aprilis officium translatum Annunciationis B. V. cum feriatione diei, in qua transfertur, satius sit PP. Cappuccinis illud celebrare hac die, omisso officio ad libitum S. Vincentii Ferrerii in gratiam Populorum, qui ad suas Ecclesias accedunt, audituri Missam, & officium de mysterio Annunciationis? Et inde etiam, an translato officio Annunciationis juxta Romanas Rubricas in 4. diem Aprilis, debeant tamen, vel possint illud differre in sequentem diem 5. Aprilis in Diœcesibus, in quibus tunc transfertur in hanc diem ob festum S. Ambrosii, quod celebratur 4. Aprilis propria ipsius obitus die? Et responsum fuit, quod quando transfertur solum officium, & non solemnitas, tunc potest fieri de Sancto ad libitum occurrente. S. R. C.* 14. *Febr.* 1705. in una Ord. Cappuccin. Galliæ, *ex Merato in Indice Decr. Brev. n.* 229.

XIII. Petitio supponit plurima, & primo Festum S. Vincentii Ferrerii esse ad libitum cleri, ut revera concessum fuit a Clemente IX. die 10. Martii 1668., atque permansit usque ad diem 6. Maii 1706., in quo a Clemente XI. redditum fuit semiduplex de præcepto, a Benedicto XIII. die 5. Aprilis 1726. ad ritum duplicem minorem postea evectum. 2. quod ubi usu Romano festum S. Ambrosii colitur die 7. Decembris, Guyeto teste *lib.* 2. *cap.* 2. *q.* 3. in plerisque Galliæ Ecclesiis celebratur die 4. Aprilis, quæ in Kalendario Romano libera semper extitit usque ad concessionem officii S. Isidori, quæ die 25. Aprilis 1722. facta fuit. 3. nos monet Guyetus *lib.* 2. *cap.* 18. *qu.* 11., plurimæ Galliarum Ecclesiæ ad translationem officii SS. Annunciationis etiam feriationem transferunt, unaque cum officio excolunt. Ecclesia vero Romana feriationem dumtaxat transfert, dum incidit in feriam VI., vel Sabbatum majoris hebdomadæ, & tunc eamdem una cum officio tamquam in sedem propriam, & fixam immutat in feriam secundam post Dominicam in Albis, quæ solum contingere potest in die tertia, aut quarta Aprilis, in ceteris incidentiis dumtaxat transfert officium, & ad primam diem non impeditam.

XIV. His præmissis est dignum, quod advertatur, nempe quod etsi plures fuerint petitiones exhibitæ, unica est Congregationis responsio. *Quando transfertur solum officium, & non solemnitas, tunc potest fieri de sancto ad libitum occurrente.* Feriatio venit *solemnitatis* nomine, hinc cum juxta ritum Romanum ad diem 5. Aprilis numquam Annunciatio quoad feriationem transferri valeat, dubium non est, quod fieri potest de sancto ad libitum occurrente cum protractione Annunciationis ad aliam diem. Nihil autem habet responsio de dictione *satius*, quia cum officia ad libitum sint commissa recitantium arbitrio, id satius erit, quod satius Clerus adjudicabit. Nunc quidem dispositio non amplius procedit pro casu officii S. Vincentii, quod de præcepto redditum fuit, at adhuc nos edocet, quid in similibus usitari queat.

XV. Facile hinc erui potest, quod cum in casu secundi dubii simul transferatur ad diem 5. Aprilis tamquam in sedem propriam officium, & solemnitas, locum amplius non habet officium ad libitum, quod ex sua natura deperditur, dum incidit in festum de præcepto, & quando etiam ad diem illam tamquam in propriam diem non transfereretur, satius fortasse foret per omissionem officii ad libitum, quod liberæ est recitationis, usui Ecclesiæ sese conformare. An autem id fieri necesse sit, distinguendum venit; vel enim Diœcesis est itidem Romani ritus, & assertam peragit translationem ex particulari Indulto, aut legitima consuetudine, & nunc quæcumque Ecclesiæ Romani ritus ejusdem Diœcesis, licet Regulares, & exemptæ, ad officium, & feriationem pro eo die adstringuntur juxta dicta in Decr. 4. Cap. 13.; si autem translatio illegitime fieret, quis easdem, saltem ubi scandalum absit, ad eam sequendam obligaret? vel Diœcesis alteri a Romano ritu est mancipata, & eam translationem peragit proprii jure Breviarii, & in hoc casu Diœcesis sequatur leges proprii Breviarii, quæ ab omni censuræ ictu queunt asse immunes, & Ecclesiæ Romani ritus Romanas Rubricas, atque Decreta, a quorum statuto non possunt deflectere.

XVI. Ad tertium progredientes quæsitum dicimus, quod si una cum officio Annunciationis juxta Romanas leges in diem 4. Aprilis etiam feriatio transferenda sit, ob ejusdem incidentiam in feriam VI. Parasceves, dubium non est, quod illico quodcumque, quod non sit altioris ritus, ab ea die festum abigitur, nec integrum est occurrenti festo parcere, & officium Annunciationis in diem sequentem rejicere. Si vero incidit in Sabbatum Sanctum, parem repositionem habet in die tertia Aprilis, nisi festum altioris ritus occurreret, quo in casu, uti & quando incidit infra octavam Paschæ, quoad solum officium transfertur in primam simpliciter diem non impeditam; unde nunc utile non habet spatium in die 4. Aprilis, quæ per festum S. Isidori est impedita. An vero in proposito casu festum S. Ambrosii diem illam impediat? Nequaquam; petitio enim supponit in usu Diœcesis, sed non proprio die 4. Aprilis celebratum iri, & solum ad inquirendum se facit, an Annunciationem in sequentem diem transferre queant, aut debeant uniformitatis gratia; dubium autem non est, quod quisque proprias leges, & usum debet attendere, non alienum, cum quo se conforment, qui eisdem tenentur legibus. Quod si Diœcesis Romano item ritui foret addicta, & ex legitima consuetudine die 4. Aprilis festum S. Ambrosii excoleret, haud ambigo, quod etiam Patres Cappuccini se Diœcesi conformare possent. Breviario ipso Romano approbante hujusmodi consuetudines, quæ altera die festum aliquod excolunt, ut dicebamus in præcedenti Decreto. Tertio autem huic quæsito reapse directe Congregatio non respondit, quia extra chorum petitionem existimavit.

DECRETUM XII. CAP., IN ORDINE CCCLII.

Non licet aliquid ex devotione, seu ex auctoritate privata miscere, mutare, vel apponere inter ea, quæ integrant officia cujusvis diei, quia in officiis Sanctorum nihil est addendum, vel immutandum, nisi a S. Sede Apostolica concessum fuerit. S. R. C. 10. Junii 1690. *in una Ord. S. Benedicti*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 163.

I. Cultum, qui Deo, & Sanctis ejus in publicis precibus præter Ecclesiæ institutionem tribuitur, non honorativum, sed superfluum dicunt Mart. de Aries *in tract. de superst.* §. *Hunc*, *n.* 3., & Castr. Pal. *part.* 2. *disput.* 1. *punct.* 1. Et licet in divino cultu nil possit esse superfluum secundum absolutam quantitatem, cum nihil a nobis fieri valeat majus eo, quod Deo debetur, tamen totum id, quod fit contra, ultra, aut præter Rubricas Breviarii, prout ad divinum officium spectat, reputatur superfluum, ac vanum, ut observat D. Thomas 2. 2. *qu.* 93. *art.* 2. & Sylv. *in Summa v. Superstitio n.* 2.

II. Hinc cum ex Rubricis Breviarii præscriptum adsit, ex quibus componi debeat divinum officium, & qualiter sit ordinandum, & Pius V., ut orandi varietatem tolleret, ediderit Bullam illam de Breviario Romano, in qua *Breviarium ipsum*

nullo unquam tempore, vel totum, vel ex parte mutandum, vel ei aliquid addendum, vel omnino detrahendum esse, districte mandavit, dubium esse non potest, *non licere aliquid ex devotione, seu auctoritate privata miscere, mutare, vel apponere inter ea, quæ integrant officia cujusvis diei*; cum enim officium divinum tamquam oratio publica, communi totius Ecclesiæ nomine ad Deum fusa, legibus a summo totius Ecclesiæ capite sit inligata, alienam ille invaderet jurisdictionem, qui ut suæ, vel aliorum consuleret devotioni, propria auctoritate aliquod hujusmodi attentaret.

III. Neque igitur ad Benefactorum instantiam, Testatorum dispositionem, vel cujuscumque devotionem addere licet commemorationem alicujus Sancti, de quo ipsa die non fit officium, vel quodcumque aliud, licet minimum. Si enim particularibus affectibus indulgendum foret, antiquus cultus tandem evanesceret, & cum sint varia hominum studia, in divinorum officiorum ratione consurgeret perturbatio plurima, ac orandi varietas, quam ut tollerent, tantopere adlaboraruns Pontifices Summi, Quod nec fieri publica da causa, aut urgentem ob necessitatem licitum essa a fortiori te instruent facile, quæ dedimus in Decreto hujus capitis seatn super inhibita tempore pestis invocatione Patronorum intra Litanias.

IV. Superest inquirere, an, & quale sit peccatum? Et si additio sit notabilis, peccati lethalis eamdem communiter damnant, venialis vero, si parva, aut minima, quam adhuc plurimi gravis culpæ ream faciunt, si fieret modo permanente, & veluti ritu perpetuo. Qua de re consuli queunt Bonart, *de hor. can, lib. 2. cap. 24. num. 18.*, Trullench, *in Decal, lib. 1. cap. 7. dub. 4. n. 15.*, Filliuc. *tract. 23. cap. 6. qu. 11. n. 214.*, & *cap. 13. num. 217.* Suarez *tom. 2. de Relig. lib. 4. de hor. can. cap. 13. n. 15.*, Bonan. *de hor. can. disp. 1. q. 3. pun. 1. nu. 21.*, Gavantus *sect. a. cap. 2. n. 21.*, Guyetus *lib. 3. cap. 21. qu. 1.*, & Eustachius a S. Ubaldo *de Dei benedict. observ. 5. sect. a. n. 131. &c.* Nos tamen advertentes, quod additiones minimæ, etsi quotidie fierent, adhuc cum spectent ad diversa officia suis diebus affixa, non coalescunt in unum, nec constant materiam gravem, nec easdem gravis culpæ incusare valemus.

V. Quod si id, quod additur, vel miscetur, non addatur tanquam ad illud pertinens formaliter, & per modum partia, sed concomitanter, & quasi adjacenter ad majorem solemnitatem, ut cum aliquid in festis inter psalmum, & psalmum canitur ad organum, vel aliquod instrumentum musicum, sive id sit aliunde sumptum ex Breviarin, sive ex Scriptura, sive ab aliquo erudite compositum, adhuc in lingua vulgari, quod *Motetum* vulgo vocatur, damnandum non est, cum communiter ab Auctoribus admittatur, & probetur ab Ecclesiarum consuetudine, etiam in ipsa urbe Romæ. Limita, si res, quæ additur, sit lasciva, vel omnino profana, quo in casu ob magnam irreverentiam semper intervenit peccatum mortale. Cantus item lascivus, & profanus a cap. *Cantantes 92.* expresse vetitus est, *Ne audientes ad lasciviam potius, quam ad devotionem excitentur, quod est contra finem orationis*.

VI. Majori culpa, quam additionem, bene notat Suarez, mutationem, ut si loco lectionum præscriptarum aliæ substituantur proprio arbitrio; tunc enim ex duplici capite peccaretur, quia illa esset partialis omissio, seu mutilatio, & simul esset monstruosa additio, quia quod loco alterius additur, non potest esse pars officii, cum ex auctoritate non fiat, & compositio officii pendeat ex institutione, & institutio ex potestate, quare quod additur, supplere non potest partem omissam. Unde qui mutat, peccat, & quia propria auctoritate mutationem attentat, & quia non satisfacit præcepto recitandi, saltem quoties fieret mutatio notabilis; ubi qui addit, & nihil omittit, solum peccat ratione additionis, præcepto tamen satisfacit, quia nihil omittit ex iis, quæ dici sunt demandata. Ad rem admodum faciunt, quæ dedimus superius in Decr. 6., ubi vidimus ad implendum præceptum nedum officium de tali Sancto esse demandatum, sed ulterius exigi, quod tales psalmi, lectiones, antiphonæ &c. recitentur.

VII. Quoniam tamen, quod subrogatur, & potest esse sumptum ex Breviario, puta si legantur lectiones ex communi, cum propriæ habeantur, vel aliunde, ut si dicerentur hymni, vel antiphonæ ab aliquibus compositæ, distinguendum venit, ut hæc posterior subrogatio de facili involvat duplex peccatum mortale, ut dicebamus, nisi foret in re minima, quo adhuc in casu duplici veniali culpa non careret, & qua scilicet mutationem inveheret propria auctoritate, & qua omitteret partem aliquam officii, pro qua supplere non potest subrogata. Prior vero subrogatio, cum sit subrogatio rerum jam approbatarum, si in maxima non fiat quantitate, aut ex contemptu, gravi culpa communiter non notatur; quinimmo per quamlibet justam causam ab omni culpa censetur absolvi, ut si quis non habens lectiones proprias, legeret illas de communi. Nos tamen advertentes, ut in Decret. 6., quod in officiorum indultis tales lectiones, & psalmi &c. in individuo dici demandantur, non adeo liberales esse possumus, licet in hoc casu non adeo scrupulose procedendum esse putemus.

VIII. Additio denique, mixtio, & appositio solum fieri inhibitæ sunt intra aliquam horam canonicam, non autem hac finita, vel nondum inchoata; quare si dicta v. g. Prima, quis recitaret Litanias, aut officium Defunctorum, & postea diceret Tertiam, non censeretur aliquid miscere, addere, vel apponere divino officio, ut censuit Sacra Congregatio 12. Januarii 1660. apud Nicolium *in Flosc. v. officium divinum nu. 3.* per hæc verba: *Moniales finito officio non prohibentur recitare aliquem psalmum, orationem, vel collectam, quia hoc non est officio addere*. Sic laudabiliter S. Franciscus Xaverius singulis horis præmittebat hymnum *Veni Creator*, & multæ ex Religionibus finita Prima nonnullas preces dicunt pro Defunctis Ordinis, nec id fieri refragantur Rubricæ, sed aperte permittunt, ut videre est in Rubrica 36., & in hujus expositione nos diximus in Decr. ultimo cap. 40.

IX. Ex dictis alibi Hora Prima dicto *Benedicamus Domino* terminatur, & ea, quæ sequuntur, non sunt, nisi appendix quædam, unde sicuti Ecclesia quotidie interserit lectionem Martyrologii, & Primam B. Mariæ, quando hæc est dicenda, ita & interponi posse videtur quodlibet aliud, licet id fieri non collaudemus, eo quod nunc quæ subduntur, Primam veluti integrare, aut ejusdem additionalem partem esse censentur. A fortiori idipsum procedit de nocturnis, cum nunc obsoleverit consuetudo illos inter se, vel a laudibus separandi, & una cum laudibus communiter putentur unam Horam facere, licet si separentur, haud dubitemus, & patens sit, uti cetera opera, ita preces quaslibet subdi posse. Antiphonæ finales Beatæ Mariæ etsi pars officii non sint, inter eas, & officium nihil, volo, interponas, sunt namque ex præcepto dicendæ, adeoque sunt veluti officii pars, secus est de orationibus *Aperi*, & *Sacrosanctæ*.

DECRETUM XIII. CAP. IN ORDINE CCCLIII.

Instante Fratre Bartholomæo de Camerino Ordinis Cappuccinorum pro declaratione, an in versiculo consueto de Beata Virgine, *Benedicta Tu in mulieribus*, cum responsorio, *& benedictus fructus ventri tui*, liceat addere *Jesus*, & dicere, *& benedictus fructus ventris tui Jesus*? S. R. C. non licere quidquam addere censuit. Die 20. Junii 1654. ex Benedicto Papa XIV. de Canoniz. lib. 4. part. 2. cap. 19. n. 4.

I. ADditionem quamlibet, vel minimam, & ex alias approbatis dignosce inhibitam, dum vox *Jesus* prædicto versiculo, cui tamen additur in salutatione Angelica etiam intra ipsum officium, addi vetatur. Prima pars ejusdem versiculi, *Benedicta tu in mulieribus*, deprompta fuit ex salutatione, quam Angelus *Luc. 1.* fecit Mariæ, secunda vero, nempe *& benedictus fructus ventri tui*, ex exclamatione, quæ *Luc. 2.* eidem Deiparæ jam prægnanti facta legitur ab Elisabeth repleta Spiritu Sancto. Abstinuit autem Ecclesia ab additione *Jesus*, quia contenta fuit, Scripturæ verba referre; in salutatione vero Angelica, sicuti plurima alia debebant addi, quæ in sacris non reperiuntur litteris, ita nomen ejusdem fructus merito expressum fuit.

DECRETUM XIV. CAP., IN ORDINE CCCLIV.

In officio votivo Immaculatæ Conceptionis, in Antiphona, quæ dicit, *Post partum virgo inviolata permansisti*, dici non potest *Immaculata*. S. R. C. 23. Junii 1736. *in Einsidlen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 334.

I. UTI in præcedenti Decreto additionem minimam, ita in præsenti variationem similem inhiberi videmus; quam super rem si attendatur superius tradita, illico elucet decisionis ratio, nec ad hanc indagandam opus est ad aliena divertere. Quæritantibus vox *Immaculata* officio, quod agitur, magis videbatur consona, & fortasse quis facile credet, a Congregatione non fuisse approbatam, quod etsi in sententiam præservantem Deiparam a contractione originalis culpæ, propendat admodum, hanc super rem nondum favorabile suum judicium protulit; quæ fortasse fuit causa, ob quam in præfato officio nil immiatum voluit, quod præservationem præfatam indicaret. Utique hujusce abstinentiæ, quæ nunc dicebatur, potuit esse causa, sed non præsentis resolutionis; nunc enim agebatur de ponenda voce *Immaculata* in versiculo *Post Partum*, qui denotat statum Deiparæ post Christi partum, in quo locus cum non amplius pateat contractioni peccati originalis, haud video, quomodo vox *Immaculata* ibidem posita, accipi unquam posset pro prædicta præservatione, aut officio censeri magis congrua, nisi apud inscios, & imperitos, eosve, qui in puro nomine vim faciunt.

II. Impius Helvidius virginitatis maximus osor, perpetuam Deiparæ negavit virginitatem, eosque, quos fratres Domini Evangelium nominat, filios Mariæ fecit, quam post Jesus partum cum Joseph viro suo concubuisse blasphemavit. Nostri nunc non est instituti perditum refellere Helvidium, contra quem Sancti Patres Deiparæ perpetuam virginitatem invicte propugnarunt, sed contenti sumus advertere, quod ad designandam contra eumdem Helvidium virginitatem, quam etiam post partum Maria illibatam servavit, in divinis officiis, quæ de illa instituuntur, Antiphona, *Post partum virgo inviolata permansisti*, invecta fuit, non putamus autem, saltem ita apposite, ad signatum iri, si loco *Inviolata* vox *Immaculata* in præfatam Antiphonam induceretur; quare quoties decisionis alia petenda foret ratio, nec ambigimus hanc posse esse potissimam,

CA-

CAPUT XLII.

De Officiorum approbatione.

I. DIvus Bernardus rogatus ab Abbate Guidone officium in festivitate S. Victoris conscribere, *Sane*, inquit epist. 312., *altiendo negotii non amicum desiderat, sed eruditum, sed dignum, cujus authoritas potior, vita sanctior, stylus maturior, & opus illustret, & consonet sanctitati. Quantulus ego in populo Christiano, cujus litteræ in Ecclesiis lectitentur? In solemnitate celebri non novella audiri decet, vel levia, sed authentica, & antiqua, quæ & Ecclesiam ædificent, & Ecclesiasticam redoleant gravitatem.* Hæc utique designant dignitatem, gravitatem, & sanctitatem eorum, quorum lectio in divino officio permitti potest; plurima enim sunt, quæ in divino officio sunt vitanda.

II. Et primo falsa, cujusmodi sunt, quæcumque orthodoxæ fidei contraria sunt, aut non satis cum Ecclesiæ dogmatibus cohærentia, aut a probatis historiis, vel ab omni Chronologia sunt aliena. 2. Incerta, ac falsi suspicione laborantia, qualia sunt peregrina quædam, ac portentosa, quæ nec pie, nec commode credi possunt, quorum multa collegit, digessit, notisque illustravit Bollandus *cap. 3. præfat. gener. in vitas Sanctor.* His addi debent, quæ ab Auctoribus dubiis, & incertis petuntur. 3. Ludrica, & inania, nullumque apta pietatis sensum animis psallentium injicere, ut quod in officio antiquo S. Corentini legebatur: *Gaudent ergo Monachi, & Sanctum plus solito venerantur, qui vinum illis servavit.* 4. Latini sermonis impuritas; etsi enim cultior styli, verborumque apparatus in divino officio minus probetur, eam tamen ut minimum adhiberi sermonis elegantiam par est, a qua, ut ait Urbanus VIII. in sua recognitionis Bulla, absit omne id, *quod psallentium animos avocare alio, ac distrahere possit.* Hac officiorum labe laborabant antiquæ Legendæ plurimæ, & præcipue officia particularia, quæ solœcismis, barbarismis, aliisque mendis scatebant, sive quæ stylo scripta erant humili nimis, ac depresso, qui vel pueris rudimenta addiscentibus stomachum moveret, sive quæ versibus conslabant corruptis, ac plane rusticis, cujusmodi adhuc extant aliqua. 5. Partium officii improportio, aut suo non appositio loco; ut enim monstrum efficit in corpore humano quælibet ejus pars aut exuberans, aut mutila, aut suo non bene aptata loco, sic si quid ejusmodi in officii partibus delinquatur, puta si lectiones, collectæ, aut Antiphonæ fuerint prolixiores, responsoria arctiora, aut illorum versus cum parte resumenda minus appositi, vel omnia non satis inter se quadrent, atque cohæreant.

III. Hæc, & alia plurima eorum, quæ in divino officio legenda sunt, necessitatem approbationis ostendunt, & quod non vulgaris, & cuilibet libera esse debet, sed rara, & ad paucos restricta ejusdem approbationis auctoritas. Episcopis olim pro respectivis Diœcesibus ab antiquis canonibus non denegabatur, & S. Gregorius Augustino Anglorum Apostolo scribit, fas eidem esse, quidquid in aliis Ecclesiis invenerit, quod omnipotenti Deo possit placere, aut acceptius esse, seligere, & in usum Anglicanæ Ecclesiæ convertere. Idipsum præstitit S. Benedictus, eandemque potestatem Monasteriorum Præpositis permisit, cujus regulam cum S. Gregorius collaudaverit, relictum fuisse videtur Præpositorum arbitrio, quod ipsorum zelo, atque pietati magis luberet, eligere. Nunc saltem quantum ad Episcopos, & Prælatos Romano ritui addictos attinet, per Bullam Pii V., aliasque Sanctiones tali jure fuere spoliati, uoique Sedi Apostolicæ officiorum approbatio fuit reservata, ut magis ex statim dicendis apparebit.

DECRETUM I. CAP., IN ORDINE CCCLV.

Sanctorum officia, concessiones, lectiones, orationes, antiphonæ, & responsoria, aliaque hujusmodi, in posterum a Typographo Camerali dumtaxat imprimantur; & inhibetur omnibus Impressoribus, seu Typographis tam in Urbe, quam extra ubivis locorum, dicta officia imprimere, nisi facultate in scriptis accepta ab Inquisitoribus hereticæ pravitatis, si inibi fuerint, sin minus, a locorum Ordinariis, qui quidem facultatem hujusmodi non prius concedant, quam originale sumptum Sacræ Congregationis, vel exemplar Typographi Cameralis authenticum manu Secretarii Ipsius S. Congregationis, & sigillo obsignatum ipsis exhibeatur, quod exemplar in nihilo prorsus immutatum, nihilque in eo additum, sive detractum in eo imprimi debeat. S. R. C. 11. Aug. 1691. *approbante Innoc. XII. sub die 19. Octobr. ejusdem anni*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 166.

I. APostolicæ Sedi plurima semper stetit sollicitudo, & cura, ut cultus, qui summo Deo, & Sanctis ejus per divinum officium exhibetur, integer, & ex omni parte intemeratus perseveret, ut qualibet diligentia, ac cautela ejusdem indemnitati, & integritati consulendum existimaverit. Huic studio præcipue incubuit Pius V., qui Breviarium Romanum, multis in locis mutilatum, incertis, & alienis deturparum, ac in varias orandi formulas discerptum, ad pristinum morem, & institutum redigendum suscepit, & ne amplius a sua institutione deflecteret, ipsum nullo unquam tempore vel totum, vel ex parte mutandum, vel ei aliquid addendum, vel omnino detrahendum esse, sua in perpetuum valitura Constitutione præcepit. At cum temporis progressu, Typographorum incuria, & nimia aliorum, etiam ea, quæ ad ipsos non pertinent, temere sibi assumentium audacia, multi errores in illud irrepsissent, ac pleraque addita fuissent, & immutara, Clemens VIII. illud in pristinum statum restituit, ac reformavit. Ne autem quid simile in posterum eveniret, ipsum Breviarium in Alma Urbe in Typographia Vaticana tantum imprimi posse decrevit, extra Urbem vero nonnisi juxta exemplar dictæ Typographiæ, & obtenta facultate in scriptis ab Inquisitoribus eorumdem locorum, si ibi fuerint, sin autem, ab Ordinariis locorum, hac lege, ut hi licentiam hujusmodi non faciant, nisi prius Breviaria imprimenda, & postquam impressa fuerint, cum Breviario ut supra recognito, & impresso, diligentissime conferant, nec in illis aliquid addi, vel detrahi permittant. Urbanus denique VIII. extremam manum imposuit, pristino nitori, quæ exciderant, restituens, & alia emendans, & corrigens, & ne quæ tanta diligentia, & studio non semel fuerunt præstita, in irritum reciderent, prohibuit, & ordinavit, prout supra fecisse Clementem VIII. dicebamus.

II. His ita Sancte constitutis Breviarii quidem, sed non universim officii divini idemnitati, ac integritati plene extiterat provisum, cum enim in dies plura concederentur officia, antiphonæ, lectiones &c. in Sanctorum festis recitandæ, & non servata respective dictorum Pontificum dispositione a quolibet imprimerentur, nonnulla quandoque menda, varia, & aliena in iisdem irrepebant, quibus divina psalmodia rugam, ac maculam patiebatur. Cui ut malo occurreret, Sacra Congregatio fere easdem cautelas, de quibus supra, in impressione adhiberi voluit, quæ cum satis exprimantur in textu, haud putamus nostra indigere expositione. Utinam tamen, uti ipsa cujusque intelligentiæ sunt obvia, ita communem, ut par est, assequantur observantiam.

III. Dignum, quod distinctim recenseatur, non credimus esse Decretum, & sit 2. cap., in ord. 356., quod in suo Indice n. 72. ex Urbana Constitutione his verbis refert Meratus: *Breviarium Romanum denuo emendatur: in eo hymni (paucis exceptis) qui non metro, sed soluta oratione, aut etiam Rhytmo constant, vel emendatioribus codicibus adhibitis, vel aliqua facta mutatione ad carminis, & latinitatis leges, ubi fieri potuit, revocati; ubi vero non potuit, de integro conditi sunt, eadem tamen, quoad licuit, servata sententia &c., prout videre est in Constitutione Urbani VIII., quæ incipit:* Divinam psalmodiam, *edita die 20. Januarii 1631., & quæ legitur initio cujuscumque Breviarii Romani.* Cuilibet igitur obvia cum sit hæc Constitutio, & de Urbana Breviarii Reformatione non semel fuerit actum, & præcipue in præliminaribus cap. 41., ulteriori sermone lectorem nolumus immorari.

DECRETUM III. CAP., IN ORDINE CCCLVII.

Officia non approbata damnantur. S. R. C. 8. April. 1628. Ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 62.

I. DUplicem sensum sustinet Sanctio, & primus est, quod de Sancto aliquo fieri non valeat officium, nisi sit concessum; & secundus, ut materiale ipsum officii respiciat, ita ut in festis Sanctorum jam concessis non recitari possint officia a quocumque efformata, nisi prius approbata fuerint, sed in iisdem tantum legi possit, quod jam fuit approbatum. Primus vero quidem adhæret, sed legitimus Sanctionis sensus non est; id enim jam Congregatio sub iisdem die, & anno pluribus Decretis stabiliverat, nempe primo, & aliis præcedentis capitis, secundo capitis secundi, & quarto capitis quarti, quare super hoc eadem die opus haud erat aliud Decretum innovare. Secundus itaque germanus erit sensus Decreti; si enim ita non foret, vota, & studia Pii V., Clementis VIII., & Urbani VIII., de quibus supra, irrita essent, & adhuc iis, quæ a divino proscribere officio tantopere adlaborarunt, integer pateret locus. Comprehendit autem nedum Sanctorum festa, quæ Bulla Piana sunt moderniora, sed etiam antiquiora, ita ut nec consuetudo, quæ ad eandem Bullam prævias radices habet, potis sit tueri eadem officia, licet firmare queat festa, unde hac de causa in Decr. primo, & tertio Capitis de festis ex consuetudine statutum apparet, in hujusmodi festis ex consuetudine recitandum esse officium de *communi*, si nempe desint per Sedem Apostolicam approbata, ut habet Rubrica t. *n.* 1.

II. Promamus verba hujusce Rubricæ, quæ de festis in particularibus locis celebrari consuetis, & quæ ipsa in solido declarat statu: in hunc modum loquitur; *Cum officiis propriis a Sede Apostolica approbatis, aut ex ejusdem Sedis auctoritate receptis, vel recipiendis.* Officiorum itaque approbationem exigit, & insuper a quo habenda sit, exponit, nempe *a Sede Apostolica.* Quod si officia propria ut supra approbata desint, in usum non dicit esse posse, quæ præcedenter per Episcopos fuerunt approbata, sed ad respectivum commune esse recurrendum, *alioquin de communi.* Quam Rubricæ dispositionem rite Gavantus *sect.* 3. *cap.* 12. *n.* 14. universim accipit, ita ut in officio nihil legi possit, quod ab Apostolica Sede non sit approbatum. Et quidem quid, nisi idipsum, ultimate volunt plurima Decreta præcedentis Capitis?

III. Rodericus *to.* 1. *quæst.* 42. *art.* 21. adhuc putat licitum Religiosis recitare officia propria de suis Sanctis, etiam per Sedem Apostolicam non approbata, dummodo digna sint, ut approbentur, vel Religio eis utatur animo obtinendi a Sede Apostolica approbationem; & ducitur ille, ut sic sentiat, verbis

illis

illis Rubricæ *Receptis, vel recipiendis*, quasi vox illa *Recipiendis*, idem importet, ac *dignis recipi*. At non placet ejusmodi explicatio. Tum quia voces illæ *Receptis, vel recipiendis* simul junctæ, in pari sensu sunt accipiendæ, ergo sicuti voce *receptis* veniunt officia de facto prius recepta, ita & voce *recipiendis* intelligi debent officia, quæ de facta in posterum recipientur, non autem quæ digna erunt recipi. Tum quia talis explicatio destruit mentem Pontificis, quæ reservatione ista, seu juris restrictione intendit, ne uti alias, incerta, & aliena postmodum in divina officia irrepant; staret nihilominus integrum, aut certe parum imminutum subreptionis ejusmodi periculum, si tam multorum arbitrio relictum fuisset de officiorum qualitate judicare.

IV. Verbum *damnari*, quo Decretum utitur, nolim intelligas, quasi prædicta officia pœnis pro legentibus libros prohibitos inflictis subjaceant, & imprimi, ac inoffenso pede extra divinum officium percurri non possint, sed dumtaxat per illud declarantur invalida, quibus præcepto horarum canonicarum satisfiat, instar eorum, quæ in similibus dedimus in expositione Decr. 1. cap. 12. Quæ autem scribunt Barbosa *Collect.* 534. *n.* 7., Gavantus *sect.* 1. *cap.* 5. *tit.* 2. *num.* 10., & Eustachius a S. Ubaldo *de Dei bened. num.* 182. de damnatione eorumdem officiorum non approbatorum instar librorum prohibitorum, manent restricta ad eos, qui in divino officio iisdem uterentur, quare etiam infligitur pœna alias non satisfaciendi muneri recitationis horarum canonicarum, quæ inapplicabilis est iis, qui extra divinum officium iisdem utuntur. Communis enim Fidelium etiam doctorum, & piorum praxis sine ullo culpæ timore apud se retinet, & legit eadem officia, nec eosdem unquam Episcopi putarunt severe puniendos, ut mandat Constitutio *Dominisi* Pii IV. 24. Martii 1564., quibus pœnis subjacerent, qui pro adimplemento præcepti eadem officia usitarent.

V. Dubium quoddam dirimendum se objicit, num ad officia propria locorum teneantur Regulares, aut saltem ea possint recitare, & dubium non vergit circa formale officii, videlicet an possint, vel debeant de Sanctis locorum recitare, de quo jam egimus in cap. 8., sed circa materiale, nempe de talibus lectionibus, antiphonis &c.?

VI. ℟. posse, quinimmo teneri, nedum pro festis locorum, ad quæ tenentur, sed etiam pro iis, ad quæ non tenentur, ex suppositione quod de iisdem recitare velint. Tum quia præfata Rubrica loquens de hujusmodi festis, asserit esse celebranda *cum officiis propriis a Sede Apostolica approbatis*, & nonnisi in defectu priorum approbatorum, ad respectivum commune recursum designat; quod & præstant Rub. 7. *num.* 4., *&* 26. *num.* 9. Tum etiam quia ut observabamus in Decr. 6. capitis præcedentis, officiorum indulta nedum potestatem faciunt, aut demandant de tali Sancto recitare, sed insuper quod de eodem tale officium, tales lectiones, antiphonæ &c. recitentur, quapropter dicebamus, quod qui de Sancto recitaret, sed non usitaret materiale officium assignatum, præcepto horarum canonicarum non satisfaceret, aut ad minus venialiter peccaret, si officii mutatio in levi parte contingeret. Quod verum est etiam in festis ad libitum, quæ licet liberæ sint celebrationis, ex suppositione tamen quod celebrentur, nonnisi per recitationem officii concessi celebrari queunt, novum quippe non est, quod quæ absolute sunt libera, ex suppositione fiant necessaria. Cum itaque de Sanctis localibus Regulares non recitent, nisi ratione eorumdem indultorum, & hæc de tali Sancto non absolute officium concedant, sed tale, & tale officium insuper præscribam, dubium non est, quod in festis, ad quæ celebranda tenentur, tenentur etiam Regulares ad officium materiale assignatum, quinimmo & in festis, ad quæ non tenentur, quia licet de his integrum sit recitare, ex suppositione tamen quod celebrentur, celebrari non possunt, nisi cum eo officio, cum quo celebrari sunt concessa. Futilis autem indubie est eorum Regularium praxis, quæ de quibusdam Sanctis, quorum recitando clero utrique alicujus Dominii, vel Civitatis est demandata, recitat quidem, sed prout in communi, aut dumtaxat lectiones proprias, & orationem seligit, non autem cetera, si quæ sunt propria; miror enim, non videant, quod Indulta eorumdem festorum, quibus ipsi itidem adstringuntur, nedum de tali Sancto jubent recitare, sed etiam quod tale officium proprium in præcepto constituunt; quare profecto ego non video, quomodo ab ejusdem recitatione se eximere valeant, recitando prout in communi, aut ex propriis dumtaxat aliqua. Par vero est ratio etiam de festis, ad quæ non tenentur, ex suppositione quod recitent, & quidem quam adduximus, paritas festorum ad libitum, rem extra dubitationem constituit.

DECRETUM IV. CAP., IN ORDINE CCCLVIII.

Lectiones secundi nocturni propriæ S. Conradi approbantur pro Diœcesi Placentina. S. R. C. 24. Octobr. 1609. Extenduntur pro Diœcesi Syracusana, & in Districtu, & Civitate Netina. S. R. C. 29. Maji 1614. *in Netina*. Rursus conceditur idem officium etiam Ordini Minorum S. Francisci, & Patribus Cappuccinis. S. R. C. 2. Aug. 1625. ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 38.

I. HIS a Decretis duo edocemur, requiri scilicet Apostolicam approbationem etiam officiorum, quæ in particularibus locis sunt recitanda, nec ab aliis posse usitari officia pro aliquibus locis, vel Religionibus concessa, nisi & pro illis distinctim, & specifice approbata veniant, aut extensa. De primo instruimur, dum lectiones S. Conradi pro Diœcesi Placentina approbantur, de secundo autem, dum eædem lectiones ut supra approbatæ, ad Diœcesim Syracusanam, & alia loca, ac Religiones per distinctas concessiones extenduntur. Si namque approbatio non exposceretur, aut quæ pro unis sunt approbata, ab omnibus possent usitari, & pro ceteris etiam censerentur approbata, inanes prorsus forent, & ludricæ præfatæ approbationes, restrictiones, & extensiones. De primo jam actum est in præcedenti Decreto, & de secundo nunc sumimus agere, & statim nobis se offert Gavantus, qui *sect.* 3. *cap.* 12. *n.* 14. scribit: *Approbata pro certo loco, negavit sæpius S. Congregatio extendi posse ad alia loca, non consulta eadem Congregatione, quæ justis de causis alicui loco concedit, alteri negat*. Qua de re consuli item potest Guyetus *lib.* 3. *cap.* 1. *q.* 12.

II. In approbatione officiorum pro locis particularibus quandoque permittuntur nonnulla ex historiis particularibus deprompta, vel ex traditione, quæ inibi viget, quæ forte omnimoda non gaudent certitudine, ut pro Ecclesia universali permittantur, immo nec pro particulari loco altero, ad quem talis traditio non extenditur. Sunt etiam quædam officia, in quibus debitam sibi quæque partes non servant proportionem, nec desunt, quæ latini sermonis imperitia, aut barbarismis laborant, vel stylo scripta sunt admodum humili, & depresso, & sunt quædam Legendæ, in quibus nonnulla parvi momenti referuntur, cunctaque stylo fere usque ad nauseam prolixo sunt exarata. Hæc concedi locis, in quibus respective traditio viget, a quibus fuerunt composita, aut quæ initarunt pro eorumdem approbatione, fortasse admodum dissonum non est, & quandoque congruis de causis ad indulgentiam permittuntur; at extendi ad alia loca minus convenit, & præcipue ad Ecclesiam universalem.

III. Hinc morem habet Sacra Congregatio iterum examinare officia, seu lectiones particularibus locis concessas, quando agitur de earumdem extensione, præsertim ad Ecclesiam universalem, aut Provincias, vel Ditiones, quare Legendæ S. Joannis a Cruce, & S. Felicis a Cantalicio castigatæ prodiere novissimis hisce temporibus, cum primæ ad Ecclesiam universalem, secundæ ad totam Italiam protensæ fuerunt. Alibi item observavimus officium B. Mariæ de Monte Carmelo per additionem nonnullæ clausulæ correctum fuisse quoad historiam, quæ certitudine plena non gaudet, & nec dubito, quod si Legendæ B. Limbaniæ, quas recitant Eremitæ Augustinienses, extendi deberent, a styli prolixitate, aliisque mimmi ponderis expurgatæ venirent.

IV. Lubet cursim adjicere, quæ longiori sermone prosequitur Benedictus XIV. *de Canon. part.* 2. *cap.* 10. *n.* 10. de S. Idelfonso, de cujus officio, & lectionibus propriis cum supplicatum fuisset pro extensione ad universam Ecclesiam sub ritu duplici, & ad Dominia Regi Catholico subjecta sub ritu 2. classis cum octava, S. Congregatio 19. Januar. precibus annuit pro Hispaniarum Regnis sub ritu duplici sine octava, & pro Ecclesia universali sub ritu semiduplici. Præfatæ lectiones novo propterea subjectæ fuerunt examini, at cum in iisdem haberentur nonnulla, de quibus non plene constabat, eadem Congregatio 6. Dec. 1698. haud illa digna putavit, quæ Breviario Romano insererentur. Renovata instantia die 7. Aug. 1723., Congregatio jussit easdem lectiones reformari, & per manus mitti; subinde vero 25. Martii 1726. pro Dominiis Catholici Regis annuit quoad extensionem earumdem lectionum, & officii sub ritu 2. classis, & octava, pro Ecclesia vero universali respondit *Dilata*, videlicet resolutio ad aliud tempus dilata fuit.

CAPUT XLIII.

De qualitate Officii, Breviarii, & Ritus.

I. HUC spectant, quæ dedimus in præliminaribus, & Decretis plurimis capitis 41., necnon in pluribus aliis in prima Parte expositis, quare a dictorum inutili repetitione abstinentes, examini dumtaxat subjiciemus ea ex Decretis, quæ explananda supersunt. Officii qualitas dicit officia, quæ quis potest, aut debet recitare, seu Kalendarium, quod sequi quisque tenetur, aut valet; Breviarii vero qualitas dicit formulam, qua eadem officia recitari debent, puta, an ex Breviario Romano, Ambrosiano, aut Monastico, uti ritus qualitas importat solemnitatem, cum qua officium ipsum est celebrandum.

DECRETUM I. CAPITIS, IN ORDINE CCCLIX.

Qui sunt de gremio alicujus Ecclesiæ, debent recitare officium, quod in choro dicitur, licet morentur alibi. S. R. C. 30. Aug. 1602. *in Salernitana*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 2.

I. GAvantus *sect.* 1. *cap.* 5. *tit.* 2. *num.* 4. aliique plurimi sub datum 8. Septembris, & sub his terminis præsens referunt Decretum; *Qui sunt de gremio alicujus Ecclesiæ, debent recitare officium, quod in choro dicitur, & licet extra Ecclesiam, aut Diœcesim morentur, decet eos recitare officium proprium Ecclesiæ ipsorum*. Qui legendi modus a Decreto discrepat, quatenus per verbum *Decet* morantes alibi ex quadam dumtaxat decentia ad officia propriæ Ecclesiæ adstringit, ubi verbum *Debet* Decreti stricta obligatione afficit, nisi de debito congruentiæ, & decentiæ illud intelligas, ratione scilicet

lau-

laudabilis uniformitatis, quam in divinis officiis per membra ejusdem Ecclesiæ par est custodiri. Lectio tamen textus, quam ex Congregationis Regestis decerpsit Meratus, deserenda non est, & præsertim cum etiam Nicolius *floscul. v. officium num. 9.*, aliique illud non dissimiliter referant.

II. A verbo *Grego* gremium derivare scribit Franciscus Alonnus *in Fabrica Mundi*, & Macrus *in suo Hierolexico* asserit gremium importare *Cœtum, seu Collegium*: quare quicumque Ecclesiæ alicui est aggregatus, aut est de ejusdem cœtu, & collegio, de ejusdem gremio esse censetur. Quot autem modis quis Ecclesiæ alicui aggregetur, sequens dabit Decretum, dum exponemus verba illa ejusdem *Adscripti alicui Ecclesiæ*, quæ perinde fere importare arbitramur, ac esse de gremio.

III. Ex eo autem, quod quis de gremio Ecclesiæ alicujus sit, nolo continuo inferas teneri ad officium, quod in choro dicitur; hæc enim verba, *ac choro deputati, seu obligati*, ut legit Nicolius, desiderantur in textu. Vide sequens Decretum datum iisdem die, & anno, & in eadem Salernitana ad 2. dubium, quod *cum Clericos adscriptos alicui Ecclesiæ, & ejusdem choro non obligatos, ad officia chori non teneri decidat*, nisi dixeris simul, & semel a Congregatione statuta fuisse contraria, fas est, quod ea verba in textu nobiscum desiderari asseras. Verum ne vim argumenti eludas, distinguens *inter esse adscriptos, & de gremio alicujus Ecclesiæ*, in medium prodeat Decretum hujus capitis tertium, quod diserte Tertiarios, qui sunt de gremio alicujus Ecclesiæ, sed non ejusdem choro obligati, ab onere officiorum propriorum absolvit, & solummodo ad eadem declarat obstrictos, qui de gremio sunt, & choro obligati.

IV. Quicumque itaque choro alicujus Ecclesiæ interesse tenentur (ex quocumque titulo vel Prebendæ, aut beneficii, sive stipendii, seu consuetudinis hæc obligatio sit) declarantur adstricti ad officium, quod in choro dicitur, nedum dum præsentes choro sunt (de quo quis dubitaret?) sed etiam quoties eosdem extra Ecclesiam, vel adhuc Diœcesim privatim recitare contingit. Cujus plurima est ratio ista, quod alias quæ non fierent incommoda, & officiorum confusio? Namque non semel quis de eodem Sancto bis recitaret, & quandoque de eodem etiam per duas sequentes dies, & de altero nullatenus, quoniam qui absens fuit, & alter recitavit, statim ac choro constituitur præsens, hujus currenti officio opus est se conformet. Ad quæ, & alia præcavenda incommoda, haud ambigimus verbum *Debent* de stricto, & rigoroso debito, & non de debito solius decentiæ esse accipiendum.

V. At ajes, inter officia chori nonnunquam sunt officia Dominiorum, Provinciarum, & Reliquiarum, quæ vi Decretorum extra respectivos limites nequeunt recitari. Sunt insuper officia ad libitum, quæ liberæ sunt recitationis; quomodo itaque ad hæc obligari unquam possunt, aut ad illa, dum extra Dominia, vel Ecclesias reperiuntur? En quam facili, & unica solutione ruunt hæc omnia. Officia Dominiorum, & Reliquiarum per se dumtaxat intra limites Dominiorum, & Ecclesiarum, in quibus Reliquiæ custodiuntur, quidem recitari queunt, per accidens vero etiam extra, quando scilicet membrum aliquod eorumdem locorum, vel Ecclesiarum quandoque abesse contingit. Pari ratione dicito officia ad libitum liberæ per se esse recitationis, per accidens aliquando necessariæ relate ad particularem aliquem, qui choro se conformare tenetur, ne asserta sequantur incommoda.

VI. Fallentias suas Decretum habet, & primo in Commensalibus, vel Cappellanis Cardinalium, & Episcoporum, & in eis, qui ab iisdem in socios recitationis assumuntur, qui licet choro alicujus Ecclesiæ obstricti sint, cum iisdem se conformare valent, ut dicemus in Decreto quinto. 2. In iis Regularibus, qui suos Prælatos majores adjuvant in officii recitatione, sicuti inibi tradémus. 3. In Regularibus omnibus, qui dum ratione itineris, vel alterius rei causa hospites in altero Conventu sunt, aut ad tempus degunt, si chorum adeant, choro se valent conformare. 4. In Beneficiariis, & Parochis, quos licet choro alicujus Ecclesiæ adstrictos, dum in aliquibus festis propriæ Ecclesiæ, aut adnexis præsentes se constituunt, recitantes prout in iisdem, præcepto satisfacere diximus in Decretis 4. & 5. capitis secundi. 5. Iis in Clericis, qui studiorum, vel alia de causa ad longum tempus a proprio choro abessent, de quibus infra in Decr. 7.

VII. De iis præsertim Regularibus, qui cum occupati sint instruendis ceteris, aut libris componendis, vel aliis in ministeriis, ab assistentia Chori, vi Constitutionum, aut Apostolicorum Indultorum sunt exempti, succedit quæstio, num teneantur ad officia particularia chori, quem non frequentant, sed apud ejusdem Ecclesiam morantur? Et respondetur affirmative, quia sunt membra illius Ecclesiæ, ejusdemque choro per se obligati, licet per accidens ratione præfatarum occupationum eximantur, & ut minimum diebus festivis choro intersunt, & interesse tenentur. Ratione cujus obligationis, quam per se habent, etiam Canonicos coadjutos ad officia chori propriæ Ecclesiæ adstringimus; monstruosum enim est membrum illud, quod ceteris commembris dissonantiam habet.

DECRETUM II. CAPITIS, IN ORDINE CCCLX.

Clerici licet adscripti alicui Ecclesiæ, non tamen obligati choro, non tenentur recitare officia, quæ in choro proprio dicuntur eadem die. S. R. C. 30. Aug. 1602. *in Salermitana*, ex Merato in Indice Decretorum Breviarium n. 3.

I. Legit Gavantus *sect. 1. cap. 5. tit. 2. num. 5.*, cui adhæret Nicolius *floscul. v. officium num. 9.*, Decretum ut sequitur: *Clerici licet adscripti alicui Ecclesiæ, & ejusdem servitio, non tamen obligati choro, & quicumque alii Clerici Sæculares, Regularesve in Civitate, vel Diœcesi commorantes, non tenentur recitare officia propria Sanctorum illius Diœcesis, vel quæ de consuetudine in eadem Ecclesia recitantur in choro.* A textu tu ne discedito, & præsertim ne contraria sentire videaris iis, quæ Congregationis Sanctionibus innixi, alibi docuimus de obligatione Cleri Sæcularis ad officia propria Diœcesis.

II. Multifariam Clerici Ecclesiis adscribuntur. Primo initiatione, cum titulo Cappellaniæ, vel beneficii alicui Ecclesiæ adnexi ordinantur. 2. Aggregatione, dum jam ordinati, per Cappellaniam, vel aliquod beneficium Ecclesiis aggregantur. 3. Simplici deputatione, & evenit in iis, qui cum ad titulum patrimonii ordinantur, juxta præscriptum Tridentini *sess. 23. cap. 13.*, & 16. servitio alicujus Ecclesiæ adscribuntur, vel si nulli Ecclesiæ adscribantur, Ecclesiæ parochialis servitio saltem pro diebus festivis censentur addicti juxta Concilium 2. & 3. Mediolanensis Provinciæ. 4. Stipendio pro iis, qui ad inserviendum per mercedem conducuntur. 5. Habitatione, præsertim in Regularibus, quibus Ecclesia, vel domus contigua ad habitandum conceditur eo intuitu, ut concessæ Ecclesiæ inserviant, necnon fidelibus ad eam confluentibus, qui adscribendi modus a nonnullis revocatur ad beneficium, quatenus Religio concessæ Ecclesiæ proprietaria evadit, & fructus inde obvenientes percipit. 6. Obtentu alicujus Canonicatus, aut alterius cujuscumque beneficii majoris, simplicis, vel curati. 7. Per coadjutoriam beneficii cum futura, vel sine futura successione. 8. Per integram commendationem alicujus beneficii temporalem, vel perpetuam, vel per non integram commendationem, aut per vicariam perpetuam, aut temporalem alicujus Ecclesiæ, aut per alios modos, quos recensuimus in Decr. 4. cap. 2.

III. Ea his sunt, qui choro Ecclesiæ, cui sunt adscripti, obligati manent, & hos teneri ad officia chori diximus in præcedenti Decreto, nunc autem stabilitum manet eos, qui Ecclesiæ adscripti sunt, sed choro ejusdem non obligati, neque ad officia chori teneri; quod & statuit diserte sequens Decretum, quod ab *officiis particularibus* ejusdem Ecclesiæ eos absolvit, de quibus etiam procedit præsens Decretum; ad officia enim Romana, & universalia quilibet adstringitur, licet postea ad ea non teneatur *eadem die*, qua in choro præfatæ Ecclesiæ dicuntur, ut scite nos admonet Sanctio, sed die illa, quæ juxta Rubricas recurrunt. Sensus igitur est, quod non tenentur ad Kalendarium chori Ecclesiæ, cui sunt adscripti, nec quoad celebrationem officiorum propriorum, nec quoad diem celebrationis Romanorum, aut aliorum. An autem etsi non teneantur, id possint, vel si nec tenentur, nec possunt, saltem aliqui eorumdem, & qui possint, aut teneantur recitare officia particularia Ecclesiæ, licet non chori, statim exponenda dabit Sanctio, in qua & sermo erit de Cappellanis; de quibus hic agere alibi promisimus.

DECRETUM III. CAP., IN ORDINE CCCLXI.

Tertiarii S. Francisci degentes in sæculo, qui fuerint de gremio alicujus Ecclesiæ, & illius choro obligati, debent recitare officia particularia illius Ecclesiæ, secus autem si sint de gremio, & nullatenus choro intervenire debuerint. S. R. C. 28. Sept. 1602. *in una Ord. Minor. Observ.* ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 4.

I. Particulare ne putes Decretum, quod pro Tertiariis sit editum, latum est siquidem in materie, quæ ad Tertiarios nullam particularem habet rationem, ideoque pro regula generali deservit, perinde ac si Tertiarii non forent expressi, sed horum loco *Clerici* apposuisset Decretum, quod propterea cohæret cum duobus præcedentibus, & in his luculentam habet expositionem. Quæ autem Tertiariis sunt propria, infra in Decreto sexto dabuntur.

II. Fit itaque, quod si Clericis Sæcularis choro Ecclesiæ Regularis una cum aliis Regularibus interesse teneretur, deberet se choro conformare, & quoad Breviarium, licet diversum foret a Romano, aut proprio, & quoad officia particularia, etiam Regularis Instituti, nimis quippe onerosum foret, si pro adimplemento præcepti ex alio Breviario, aut aliud officium adhuc recitare teneretur; hinc Rota apud Farinac. *par. 1. tom. 1. d.* 84. olim decidit: *Quando Ecclesia Cathedralis est Regularis, Clerici Sæculares choro deputati, recitare tenentur in choro juxta Breviarium Monasticum, nec Episcopus potest separare Clericos a Monachis.* Idipsum consequenter est de Clero Regulari, qui choro Ecclesiæ Sæcularis esset adstrictus; hos enim omnes non officit Bulla Pii V., quæ ritui Romano addictos, districte inhibet ad quemcumque alium psallendi morem posse transire.

III. Quæ ut ita sint, obligationem ad chorum exposcunt Decreta, *& illius choro obligati*; sufficit autem quælibet obligatio, & ex quocumque capite derivet, & durat obligatio ad officia

ficia chori, quandiu durat obligatio ad chorum; quare qui supplet defectum alicujus Residentis ægroti, vel absentis, etsi recitare possit, & debeat, prout in choro, cui censetur obstrictus ratione obligationis prædicti Residentis, quam in se suscepit, illico ac desinit supplere vices ejusdem, debet ad proprium Breviarium, & Kalendarium transire. Attamen in terminis illis *choro obligati* scrupulose adeo non putamus insistendum, ut eorumdem nomine etiam, qui nullo beneficio addacti, vel nulla mercede conducti, aut alias alicujus obstricti vices minime suplentes, sese ultro obligarent, aut per majorem anni partem ad propriæ favendum devotioni chorum aliquem frequentarent, favorabili appellatione venire non possint; secus vero foret de iis, qui una, vel altera vice choro alicujus Ecclesiæ ultro interessent, quos nedum ad officia, & Breviarium chori non teneri sentimus, sed nec a repetendo officio juxta proprium Kalendarium, & ex proprio Breviario excusare valemus. Limita, si fuerit Beneficiarius in propria Ecclesia, aut Parochus in Ecclesiis sibi subjectis, aut hujus Coadjutor juxta dicta in Decr. 4. & 5. cap. 2. Clerici vero illi, qui aut vi Tridentini, aut Conciliorum Provincialium, vel Diœcesanorum, aut ab Episcopis servitio alicujus Ecclesiæ, & ejusdem choro pro diebus festivis addicuntur, recitando prout in choro, oneri horarum canonicarum satisfaciunt, nec ad recitandum aliud officium sunt adstringendi, licet officium chori sit diversum a proprio, vel in choro tantummodo vesperas de alio Sancto recitarent, quas propterea juxta proprium Kalendarium minime repetere tenerentur; nimis enim alias hujus præceptum onerosum foret, & incommodum contra Ecclesiæ morem, cujus præcepta non obligant cum gravi incommodo, & aliunde iidem ratione ejusdem præceti nomine *obligatorum choro* nihil impedit posse venire. Idem dicito in similibus; quæ autem in oppositum facere queunt, uberem solutionem habebunt, cum de Cappellanis Episcoporum, & Commensalibus sermo habebitur.

IV. Reapse Decretum solummodo ab iis, qui Ecclesiæ alicui sunt adscripti, sed non ejusdem choro obligati, aufert obligationem recitandi officia ejusdem particularia, non potentiam; quare adhuc dubium superest, num eorumdem aliqui, & qui, præfata officia valeant recitare? Et quoniam jura juribus debent concordari, & leges hoc habent, ut mutuo se explicent, recolenda sont, quæ tradimus in Decr. 12., cap. 1., & in Decr. 4. cap. 2. de beneficiis majoribus, curatis, simplicibus, & quibuscumque aliis beneficiis, vel quasi beneficiis, quæ adhuc in integrum stare putamus, uti & ea, quæ dedimus in Decr. 13. & 14. c. 1., in Decr. 2. 3. 4. & 5. cap. 2., in Decr. 3. & 4. c. 3., necnon alibi sæpe præsertim in cap. 4. 7. & 8., nunc enim dumtaxat sumimus agere de iis, super quibus alibi vel nulla, aut non satis verba fecimus.

V. De Cappellanis Monialium, præsertim majoribus, & primariis, qui faciunt iisdem ordinarie sacrum, præbentque Eucharistiam, scribunt Quintanadvenas *singul. tract.* 8. *singul.* 7., Tamburinus *in Decal. lib.* 2. *cap.* 5. §. 2. *num.* 32. Gobat *tract.* 5. *num.* 625., ac Salmanticenses *Theol. mor. tom.* 4. *cap.* 1. *tract.* 16. *punct.* 4. *num.* 31., quod licite officium facere possunt de Sanctis illarum, recitando tamen non ex Breviario Monialium, sed ex proprio. Et nituntur, quod hi Cappellani de præfatis Sanctis aut debent, vel certe possunt facere sacrum; quidni igitur & officium propter uniformitatem? Nonne connexorum, & correlativorum idem est judicium? Addit Tamburinus, quod æquiparantur beneficiariis, & Salmanticenses, quod se habent instar Parochi, & Ecclesiæ Præfecti, quibus nos ipsi alibi favorabiles fuimus. Etsi autem hæc ratio non militet de Cappellanis ceteris, bene quæ patitur ex uniformitate, quam convenit haberi officium inter & Missam, quinimmo quæ sumitur ex capite præfecturæ, aut quasi beneficii, Cappellanis majoribus Confraternitatum, & aliarum Ecclesiarum favorabilis extat, quare in Cappellanorum omnium, etiam amovibilium, pro eo tempore, quo ad id muneris sunt conducti, favorem pronuntiandum foret.

VI. Verum laudatorum Auctorum opinio, quatenus Cappellanos Monialium recitare permittit de Sanctis indigenis earumdem, tamquam a jure nimis exorbitans, tolerari non valet; cum enim concessiones officiorum Regularis Instituti relate ad Moniales specialibus nitantur rationibus, non videntur ad alios, etiam earundem servitio addictos, de quibus eædem rationes non militant, adhuc ad indulgentiam posse extendi. Nec par est ratio de Missa, quæ a Cappellanis non dicitur ratione adscriptionis ad Ecclesiam, cum a Confluentibus etiam quibuscumque dici valeat, ut suo loco dicetur, sed causa loci, quatenus in ea Ecclesia, in qua Sanctus habet officium, convenit & cum Missæ sacrificio honorari: quare sicuti ex Missa argumentum non fit ad officium pro confluentibus, ita nec pro Cappellanis. Præterea quilibet quoad Missam liber est, quoties officium duplex vel privilegiatum non currit, secus vero quoad officium, quod semper juxta Rubricas est recitandum occurrens, quare licet ex officio inferri valeat Missa, quæ dici potest, non tamen ex Missa officium.

VII. Quæ sententia si ad sola festa Ecclesiæ, ut Ecclesia est, cujusmodi sunt festa Titularis, & Dedicationis ejusdem, limitetur, non autem ut Regularis est, quo pacto importat officia Sanctorum Regularium, non adeo dissona videtur, utpote quæ non adversatur Decretis hujus capitis, quorum inhibitio est pro officiis chori, quæ in nostro casu comprehendunt etiam officia Religionis, Reliquiarum, & si quæ sunt ex consuetudine. Tum etiam quia prædicti Cappellani eamdem Ecclesiam respicere videntur tamquam *propriam Ecclesiam*, & propriæ Ecclesiæ memorata festa Rubricæ demandant.

VIII. Quoniam vero in Decreto 14. cap. 1. vidimus, quod Rubricæ festa Titularis, & Dedicationis propriæ Ecclesiæ demandant, idcirco si Cappellani prædicti Ecclesiam illam *tamquam propriam* inspicerent, præfata festa nedum possent, sed deberent excolere, cum tamen juxta præsens Decretum, qui choro non sunt obligati, non teneantur ad festa particularia Ecclesiæ, inter quæ per se annumerantur dumtaxat duo illa, & per accidens est, quod etiam alia habeantur. Et quidem cum iidem Cappellani conducti non sint ad divinum officium, sed ad Missam celebrandam, & alia munia exercenda, haud videre est, quomodo festa particularia Ecclesiæ valeant recitare. Cura itidem, & præfectura Ecclesiæ apud Moniales remanet; & Cappellani solum ad munia quædam conducuntur, quæ per easdem exerceri non valent, unde nec ex hoc capite integrum iisdem remanet de officiis particularibus agere; ut late traditum fuit in Decr. 4. cap. 2.

IX. De habentibus Cappellaniam collativam dicendum succedit, & cum hos ex hoc præcise titulo ad canonicum officium obliget communis Doctorum opinio, qui de istis Cappellanis tamquam de beneficiis loquuntur, ad officia Titularis, & Dedicationis videntur adstringi. At Cappellania presse Altare, seu Cappellam tantummodo inspicit, & si etiam Ecclesiam, nonnisi ratione Cappellæ, vel Altaris, quorum festa Titularis, & Dedicationis verius Rubricæ non sinunt, ut dictum est in eodem cap. 2. Multo minus propterea id verum erit de Cappellanis profanis, laicalibus, mere stipendiariis, aut mercenariis, quæ ex se non inducunt obligationem officii, sed solius Missæ?

X. Quæres 1. quodnam Kalendarium sequi debeat, qui de gremio alicujus Ecclesiæ est, sed non ejusdem choro obligatus?

XI. ℞. propriæ Diœcesis, vel Religionis; & eruitur ex cap. *De iis*, & cap. *Placuit* dist. 12. ubi in eadem Diœcesi idem psallendi ordo præcipitur, & contrarium facientes sex mensibus communione privantur, ex qua gravi poena Navarrus *cap.* 19. *de orat. num.* 21. eruit, hoc præceptum obligare sub mortali; quare & Concilium Agathense cap. 30. de officio habet: *Convenit ordinem Ecclesiæ ab omnibus æqualiter custodiri*. Idipsum deducitur ex Clem. 2. *de celebr. Missar.*, ubi Commensalibus Cardinalium, & Episcoporum indulgetur, ut cum his in divino officio se queant conformare; ut enim notat Glossa ibidem verbo *Indulgemus*, opus non fuisset dispensatione, aut privilegio, si satisfacere potuissent recitando ex alio Kalendario, quam sui Episcopatus, vel Religionis.

XII. Quæres 2. de Ordinatis ad titulum patrimonii, & nulli Ecclesiæ addictis.

XIII. ℞. Itidem teneri ad Kalendarium Diœcesis, cujus cum sint accolæ, & ejus legibus debent adstringi. Rem e dubio extrahunt officiorum particularium indulta, quæ *universo Clero Diœcesis N.* eorumdem recitationem universaliter committunt.

XIV. Quæres 3. quid si iidem Clerici a propria Diœcesi absint?

XV. ℞. primo, quod si alibi pergant animo figendi domicilium, vel illud reipsa figant, tenentur sequi Kalendarium Diœcesis, ad quam divertunt, cum ejusdem subditi fiant. 2. Si extra Diœcesim ad longum tempus morentur, puta causa studiorum, cum primum poterunt, ad propriam Diœcesim reversuri, hujus Kalendario consultius est se conformare, licet probabile itidem sit, quod Kalendarium loci sequi possint, cum ibi habeant quasi domicilium; unde legibus, & moribus loci videntur adstringi, locumque habere regulam illam: *Oportet conformare honestis moribus eorum, inter quos vivimus*. Hoc tamen solum verum est, cum fractio morum, & legum localium evenit cum aliorum offensione, & scandalo, quorum periculum abest a recitatione privata officii. 3. Si per paucos dies extra Diœcesim hospitentur, sequi debent morem suæ Ecclesiæ, ne reversi in propriam Diœcesim, teneantur aut de Sancto aliquo officium omittere, aut de altero bis illud agere, aliave sequantur incommoda, quæ alibi recensuimus.

XVI. Quæres 4. de iis, qui per annos peregrinationem suscipiont?

XVII. ℞. quod in officio divino locis, ad quæ divertunt, se conformare; plus æquo incerta, ac inconstans divini officii ratio foret, nimisque ambagibus, atque incommodis ex multiplici officiorum occursu, concursu, repetitione, & omissione obnoxia; quare sequantur Kalendarium suæ Ecclesiæ, vel utantur Cajetani sententia putantis licitum esse, Kalendario Breviarii Romani se conformare, si sint Sæculares, & Breviarii propriæ Religionis, si Regulares, servatis tamen respectivis Rubricis juxta anni contingentiam ob festa mobilia. Improbabile forsitan nec est, quod Regulares uti queant privilegio Innocentii IV., de quo in Decr. 8., & certum est, si chorum adeant.

XVIII. Peregrinantium instar cum se habeant Prælati Regulares, dum in continua Conventuum visitatione se constituunt, eodem privilegio Innoc. IV. uti poterunt, vel satius Kalendario Conventus suæ ordinariæ residentiæ, si hanc habeant, sin autem, Kalendario universali Religionis. Usus autem ille accommodandi se locis, reservatis officiis Romanis, vel Ordinis, quæ hinc transferuntur, pro diebus, in quibus juxta Kalendarium loci agendum esset de feria, prorsus eliminandus est, utpote qui levem ob causam, ne dicam turpem, qualis est cura sollicita vitandi officium feriale, a suscepto instituto uniformandi se locis deflectit, & plerumque contra Rubricarum leges officia ipsa reponit.

DECRETUM IV. CAP., IN ORDINE CCCLXII.

Episcopus Regularis debet recitare officium juxta ritum suæ Diœcesis, non vero sui Ordinis, S. R. C. 15. Junii 1605. *in una pro Regulari promoto ad Episcopatum*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 18.

I. ET *occurrente festo Regulæ in festo Diœcesis, hoc præferri debet*, tamquam ulteriora verba Decreti addit Gavantus *sect.* 5. *cap.* 5. *tit.* 2. *num.* 2., cui additioni adstipulantur Auctores plurimi, qui de more assertionibus Gavanti cæce assolent indulgere. De additione Gavanti nos monet Guyetus *lib.* 2. *cap.* 17. *quæst.* 6., & novissime tutos nos reddidit Meratus, dum ex Congregationis Regestis ut supra Decretum extraxit. Quæ tamen additio consona est Rubricis, atque Sanctioni, dummodo festum Regulæ sit ex invectis in Kalendario Romano, aut Diœcesano, cum alias ejusdem celebrationi nullatenus incumbere valeat.

II. Triplicem sensum sustinent verba Decreti. Primus est ut si forte Breviarium Diœcesis fuerit aliud a Breviario Ordinis, hoc deserat factus ex Regulari Episcopus, & illud assumat, recitando ex eo etiam de Sanctis Regulæ. Secundus, ut stante utrobique eodem Breviario, puta Romano, in celebratione officiorum sequi debeat ritum, quo Diœcesi, non Ordini concessa sunt. Tertius, ut Regularis Episcopus, perinde ac si minime Regularis foret, assumere debeat Breviarium Diœcesis, solumque recitare officia, quæ & juxta ritum, quo Diœcesi concessa sunt. Hic sensus Decreti est, ut colligitur ex Glossa *in Clem.* 2. *de celeb. Missar. verb. licite*, sentiunt communiter Doctores, & hæc ostendit ratio, quod incongruum omnino est, Caput Ecclesiæ ab ejusdem membris in divinis officiis discrepare, & præsertim cum Episcopus Missarum solemniis, divinisque officiis publice non semel vacare debeat. Locum itaque in hoc casu habere debet regula illa cap. *Illa* dist. 13. *Ad quamcumque Ecclesiam veneris, ejus morem serva, si cuiquam non vis esse scandalum, nec quemquam tibi.*

III. Idipsum dicito, si Sacerdos Sæcularis ritus puta Ambrosiani in Episcopum Ecclesiæ Romani ritus, vel e contra eligatur. Auctores extendunt Decretum etiam ad Regularem, licet in Episcopum minime inauguratum, qui Ecclesiæ Sæculari, vel alterius Ordinis præficitur, & ad Clericum Sæcularem, qui Ecclesiæ Regulari, vel alteri Sæculari ritus diversi præficeretur. Id limitant nonnulli ad eos, qui perpetuo alteri Ecclesiæ præficiuntur, non ad tempus, quos Pellicius *de hor. can. cap.* 6. *dub.* 1. vult quidem id posse, sed non teneri. At cum pro eo tempore sint presse præfatæ Ecclesiæ præfecti, sicut sunt pro semper, qui perpetuo præficiuntur, videre non est, cur consuetudinem suæ Ecclesiæ sequi non teneantur, ut etiam dicebamus in Dect. 4. cap. 2. agentes de Parochis mercenariis, aliisque ad tempus præfectis.

IV. Bulla Pii V., quæ iis de ritu Romano districte inhibet ad alium psallendi transire ritum, obstare videtur; at respondet Miranda *to.* 1. *Man. quæst.* 37. *art.* 58. intelligendum id esse cum exclusione eorum, qui auctoritate Apostolica, seu alias perpetuo, vel ad tempus ad aliquas regendas Ecclesias convolaverint, ubi reipsa uniformitatis exposcit ratio, & præsens non obscure indicat Sanctio.

V. Quam obligationem non credimus afficere Episcopos, qui subditis carent, & anulares, seu Titulares dicuntur, facta siquidem fuit ob uniformitatem, quam ab Ecclesiæ capite cum ejusdem membris in divinis decet, & debet servari officiia. Facultatem tamen se conformandi ritui, qui in sua Ecclesia olim servabatur, & adhuc a Clero, si inibi est, servatur, denegare non possumus, sed ægre iis, qui cum ritus Romani sint, ad alium ritum deberent transmigrare. Consultius itaque foret, si hi proprio ritui, & officiis Ecclesiæ, apud quam inhabitant, maneant addicti, aut propriæ Religionis, si Regulares fuerint. An ad officia principaliora propriæ Ecclesiæ, ad quæ alibi teneri dicebamus beneficiarios, adstricti sint, quæstio alia est, ad quam reponimus affirmative, si iisdem aliqui ex iis Ecclesia obveniant fructus, secus autem, si nulli; beneficiarius enim, qui a beneficio nullos fructus percipit, ad divinum officium ex hoc titulo non obstringitur, adeoque nec ad festa principalia beneficii, nec umquam quis obligatus esse valet talem cultum exhibere Ecclesiæ illi, a qua nullam sustentationem recipit, non obstante præfectura, quæ pure nominalis est, & titularis, ac quolibet caret effectu.

VI. Secus diceremus de Episcopis, qui a propria Diœcesi per Turcas occupata, coacti fuerunt abire; hi enim cum subditam Ecclesiam habuerint, jure adhuc habeant, & juxta ejusdem ritum Officium jam exolverint, & inibi a subdito, qui ibi permansit, Clero adhuc ritus ille fortasse teneatur, in eodem perseverare, vel debere, vel saltem congruere apparet; tametsi apud propriam Diœcesim non amplius resideant, ad eam redeundi spes proxima nulla affulgeat, nullosque percipiant fructus.

VII. Episcopus morem suæ Ecclesiæ teneat tempore, quo juxta canonicas Sanctiones a sua Diœcesi abesse licet. Si super residentia legitime dispensatus fuerit, aut coadjutorem habeat, & alibi domicilium figat, vel quasi domicilium, ad festa Titularis, & Dedicationis propriæ Ecclesiæ, non ad cetera officia, & ritum erit adstrictus, sed quoad hæc Ecclesiæ domicilii uniformare se poterit instar reliquorum beneficiariorum. Ita Suarez *tom.* 2. *de Relig. lib.* 4. *cap.* 23. *num.* 6., eo quod pro eo casu cessat obligatio servitii, vel huic per alium satisfacit: hæc tamen ratio, atque sententia nobis non arridet admodum, unde consuleremus magis, ritum propriæ Ecclesiæ custodire juxta ea, quæ in similibus dedimus in Decr. 4. cap. 21. num. 31.

VIII. Absolvimus vero a præfata obligatione Episcopos, & beneficiarios, qui Episcopatum, vel beneficium dimiserunt, non sunt siquidem amplius Episcopi, nec beneficiarii illius Ecclesiæ, unde non hujus, sed illius Ecclesiæ, apud quam resident, consuetudinem debent servare. At quid si pensionem super remissa beneficia obtinuerint? Qui pensiones laico habet titulo, veluti in remunerationem operum temporalium Ecclesiæ præstitorum, neque Breviarium, neque B. Virginis officium tenetur legere; qui autem titulo Clericali, sub pœna peccati mortalis, atque fructuum restitutionis ad minoris officii B. Virginis recitationem adstringitur per Bullam Pii V. *Ex proximo* 20. Sept. 1571., ex communi tamen sententia, & Ecclesiæ praxi, si officium divinum recitet, satisfacit obligationi Pensionis, quinimmo & beneficii, & sacrorum Ordinum, quam quis posset habere; hinc universim fit quæstio, num Pensionarius recitans officium divinum loco officii parvi B. Mariæ, teneatur ad officia principaliora Ecclesiæ, a qua pensionem percipit, instar obligationis, quam habet beneficiarius?

IX. Et videtur, quod non; hoc enim in casu officium divinum stat, & subrogatur loco officii B. Virginis, quare sicuti si hoc recitaret, officia ut supra particularia non teneretur agere, ita nec teneri censendus est, qui subrogat officium divinum; subrogatum enim sapit naturam ejus, in cujus locum subrogatur, *L. eum*, *§. qui injuriam*, *ff. si quis caut.* Cujus opinionis, ut vidimus in Dec. 3. cap. 2. num. 47., extant Gavantus, & Guyetus. Nos tamen Pensionarium non minus ac Beneficiarium ad officia principaliora pensionis adstringimus, dum officium divinum recitat. Et ducimur primo, quia intentio Pii V., & ratio Constitutionis ejusdem fuit, ut percipientes fructus beneficiorum Ecclesiasticorum non omnino forent immunes ab onere officii divini, licet postea ad indulgentiam Pensionarios ad officium parvum B. Mariæ dumtaxat adstrinxerit, animo eosdem relevandi a recitatione officii longioris, quare potius loco officii divini subrogatur officium B. Mariæ. Et quidem si res ita non foret, recitans officium divinum non satisfaceret obligationi pensionis, quæ juxta præfatam Constitutionem est de officio Deiparæ. 2. Quia etsi officium divinum subrogaretur, cum habeat naturam diversam, qualitates, conditiones, & leges, nec saperet, nec sequeretur naturam, & conditiones officii B. Virginis, ut eruitur ex *L. Lucius*, *ff. de fideicommiss. libert.*, & docent communiter Doctores apud Barbosam *Axiom.* 2. 53. Cum itaque natura officii divini, & ejus leges ferant, & æquitatis ratio suadeat, quod Beneficiarius agat de festis principalibus Ecclesiæ, a qua sustentationem recipit, fructusque percipit, ex quibus vivit, quidni pari de causa ad id Pensionarius non tenebitur?

X. De Pensionario itaque idem esto judicium, ac fecimus de Beneficiario in Dect. 3. & 4. cap. 2., & in Dect. 14. cap. 3. Si quis autem ultra pensionem aliquod, licet tenue, beneficium habeat, Titulus beneficii in suffragiis commemorationem assequetur, nullam Titulus pensionis, etsi hic illo foret dignior, quia unius dumtaxat, & principalioris suffragium est faciendum, & principalior Titularis censetur, qui Titulus beneficii est, quam qui pensionis. Quoniam denique, ut dicebamus in cit. Dect. 3. cap. 2., in veriori sententia Titulus Altaris, seu Cappellæ ex se officium aptus non est invehere, vel si illud inducit, nonnisi sub duplici majori sine octava, ut nonnulli arbitrantur, certum sit, quod si Beneficiarius, aut Pensionarius pro Titulo Altare habeat, aut Cappellam, de Titulo suffragium non debet agere, cum toties per annum non conveniat repeti officium illud, quod nec in festo aptum natum est repeti per octavam, quando etiam Titularis solius Ecclesiæ, non Altaris, seu Cappellæ suffragium diserte per hæc verba non demandaret Rubrica: *De Patrono, vel Titulari Ecclesiæ fit commemoratio &c.*

XI. Denique quicumque Breviarii lege tenentur, & propriam habent Ecclesiam, ad hujus Dedicationis, & Titularis festa manent adstricti. Sunt autem ultra superius recensitos Beneficiarii quilibet, tenue licet habentes beneficium, quia canones ullum discrimen instituunt inter pingua beneficia, atque illa, quæ modicos reditus habent, quidquid alii scripserint, Resignatarius, etsi ex pacto resignationis in sui favorem resignanti fructus omnes sui beneficii tribueret, quia ipse verus est titularis beneficii, ex quo si fructus non percipit, id est ex voluntaria cessione. Canonicus, qui nullos fructus percipit primo anno ab inita possessione, licet reditus Fabricæ essent destinati, quia ipse canonicatus illius titularis est, illumque acceptando, huic oneri acquievit. Filii familias, quorum parentes reditus percipiunt, cum hi illorum nomine fructus beneficiorum assequantur. Quando beneficium est litigiosum, & reditus usque ad litis finem sequestro suppositi, utraque pars Breviarii lege tenetur, dummodo possessionem acceperit, licet hæc pacifica non sit, quia titulum habet, etsi litigiosum, & quia pars utraque sperat fructus post Judicis sententiam; alias qui beneficium lucraretur, fructus annorum perciperet, quibus non recitavit, & Fundatores sacris operibus carerent. Quoties fructuum privatio est perpetua, vel quasi perpetua, ut si bona beneficii usurpentur a Turcis, vel hæreticis, aut si per inundationem, aut alia de causa destruantur, vel adeo sterilia reddantur, ut nulla spes sit, vel solum remota, & post longum tempus ex beneficio capiendi emolumentum aliquod, tunc cum beneficiarius perinde se habeat moraliter, ac si beneficium non haberet, ab onere officii liberatur, secus vero, si fructuum ablatio non sit perpetua, vel

quasi

quasi perpetua, sed pro aliquo tempore, etiamsi violenta, & injusta, & sine spe recuperationis, ut si ob furtum, ob bellum, ob temporum sterilitatem &c. beneficiarius fructibus spoliaretur, quia onera beneficii, & pericula saltem ordinaria, & moralia, ut interdum fructus minuantur, vel auferantur, juste adnexa censentur juri, quod beneficiarius habet ad omnes fructus beneficii, quotquot fuerint, & qui quandoque sunt uberiores, vel duplo majores, quin majora onera invehant.

DECRETUM V. CAP. IN ORDINE CCCLXIII.

Cappellani Episcopi, qui cum eo recitant officium, debent se illi conformare. S. R. C. 11. Junii 1605. *in una pro Regulari promoto ad Episcopatum*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 19.

I. REgularem ad Episcopatum assumptum, non quidem quoad vim coactivam, sed ex quadam decentia ad observantiam Regulæ, & principalium Constitutionum, dummodo earum executio suum non dedeceat statum, vel ipsius muneri non repugnet, teneri, sententia est D. Thom. 2. 2. *qu.* 185. *art.* 3. Has inter observantias communiter recensetur, socium sui Ordinis secum habere, qui Episcopis quandoque deservit, & in socium recitationis divini officii, & in Cappellanum pro Missæ celebratione. Regulares Episcopi ritum suæ Ecclesiæ, non Ordinis sequi tenentur; hinc factum est dubium, num si prædictum socium, aut quemcumque alium Cappellanum, qui alieno ritui, aut Kalendario manet addictus, in recitationi adjutorem ab Episcopo assumatur, possit hic se cum Episcopo conformare, quin ad officium aliud ex proprio Breviario legendum teneatur?

II. Nedum posse, sed debere Congregatio respondit; Episcopalis enim dignitas profecto exigebat, ut socium divini officii pro libito posset eligere, & nimis onerosum fuisset, socium prædictum ad officium aliud obligari. Simile Indultum in Clem. 2. *de celebr. Missar.* factum jam fuit Clericis quibuscumque Sæcularibus, vel Regularibus, qui fuerint familiares domestici, & commensales Episcoporum, aut Cardinalium, ut scilicet id possint, & nedum dum actualiter cum illis recitant, sed etiam quando non recitant, ut ponderat Tancredus *de Relig. tom.* 3. *disp.* 11. *n.* 2. Baldellus *lib.* 3. *disp.* 29. *n.* 7. & Navarrus *de orat. cap.* 19. *n.* 216. quia facile potest accidere his omnibus, ut uno, vel altero die recitet cum Episcopo, vel Cardinali, & optimum est, quod ritum probe calleant ob dubia, quæ circa officium possunt contingere.

III. Quæ rationes cum itidem militent pro Cappellanis, cum quibus Episcopus assolet recitare, dubium non est, eidem debere se se conformare, etiam quando soli recitant. Et quidem alias plurima fierent incommoda, officiorum nempe de præcepto omissiones multæ, & repetitiones, in ritu perturbationes plures, discoloresque quoad officia, & formulam ipsam recitationes; ut puta si recitato matutino cum Episcopo de feria, aut ex Breviario Ambrosiano, reliquas horas de Sancto, aut ex Breviario Romano, vel Monastico soli dicere deberent.

IV. An Cappellani, qui non sint ex familiaribus, aut commensalibus ab Indulto repellantur? Non credimus; nihil enim hujusmodi habet Decretum, & inane fuisset de iisdem inquirere, aut indulgere, quibus jam Clementina favebat. Nec itaque exigitur, quod Cappellani sint ex familiaribus, aut commensalibus, nec e contra, ut beneficio perfruantur, aliter quippe judicare, foret liberalitatem Principis in diminutionem velle interpretari contra *L. Hac saluberrima. C. de agen. in reb.* Hoc tamen discrimen fit Cappellanos inter & familiares, ac commensales, quod hi a Clementina duntaxat facultate donantur, illi vero a Decreto per verbum *Debent* ad se conformandum adstringuntur, licet ad familiares itidem, ac commensales, qui sæpe in socio assumuntur, obligationem, quam Cappellani præsens facit Decretum, dispositionis ratio protendat.

V. Hinc tamen nolo, quod inferas, Cappellani Episcoporum universim integrum esse juxta Episcoporum Kalendarium, & Breviarium recitare, sed solum iis, *qui cum iisdem recitant officium*, aut in recitationis socios frequenter, vel sæpe consuescunt adhiberi; ea enim verba, *Qui cum eo recitant officium*, consulto ad rem hanc a Decreto posita fuisse arbitror. At cum nihil hujusmodi habeat Clementina, id poterunt familiares, & commensales, etsi in socios sæpe non assumantur, sed raro, aut nunquam. En rationis disparitas, quod hi cum semper Episcopis sint præsto, de facili possunt assumi aut super dubiis consuli, non sic vero Cappellani, nisi & ipsi sint familiares, & commensales, quo in casu etiam iisdem Clementinæ Indultum suffragaretur.

VI. *Cappellanorum* autem etsi mentio in Decreto habeatur, ad quoscumque, qui in socios assumerentur, favorem extende; non enim Cappellanis qua Cappellanis, sic namque ad Missam unice deserviunt, sed iisdem qua in recitatione sociis uniformitas demandatur, dum non Cappellani absolute, & simpliciter, sed cum addito, *qui cum eo recitant officium*, obbligatio se illi conformandi legitur injuncta, & ratio ipsa præcavendi memorata incommoda idipsum luculenter ostendit, & Episcoporum commodum exposcit. Quod si Cappellanos Sanctio duntaxat nominat, ex inquisitione processit, quæ super Cappellanis facta dignoscitur.

VII. Ad habitualiter, seu frequenter socios nec sit restrictus favor Decreti, quam factum credimus in Episcoporum commodum, ut quos mallent, pro libito, & juxta opportunitatem posset deligere, sed extensus ad eos omnes, qui una duntaxat, vel altera vice in socios deservirent. Largissima, quæ privilegiis undequaque favorabilibus debetur, interpretatio id nobis suadet, nec refugit textus Decreti, quin magis probat, dum de Cappellanis, seu sociis in plurali numero, & de Episcopo in singulari profatur, ut nempe daretur intelligi, quoscumque, quorum ministerio Episcopus uti judicaverit, posse se illi conformare, tametsi eadem die ad diversas horas, non unius adjutorio, sed plurium, & diversorum uteretur. Hac unica etiam de causa, Clementina commensalibus, & familiaribus omnibus ut supra indulsit, & non solum iis eorumdem, qui sæpe in socios assumuntur, ut nempe Episcopi pro suo placito, & commodo uti possent eorumdem adjutorio. Captum sit itaque, quod qui frequenter, & regulariter in divino officio Episcopum adjuvant, huic se conformare teneantur, etiam quando soli recitant, ad præcavenda superius recensita incommoda; id facere possint Commensales, & familiares ratione facillimæ eligibilitatis; qui vero una duntaxat, aut altera vice assumuntur, se illi conforment, dum cum eo recitant, & statim ad proprium Kalendarium, & Breviarium redeant, alias cum omnes assumi queant, omnes Episcopo se conformare deberent.

VIII. Difficultas nunc est, an qui ad unam, vel alteram horam aliquando ab Episcopo eligeretur, ex quo Breviario, & Kalendario reliquum officii deberet legere?

IX. ℞. Quod si in utroque Breviario de eodem Sancto fiat, socii reliquum officii ex proprio Breviario legere debebunt, non ex illo Episcopi, ex quo legendi privilegium solum suffragatur, dum cum Episcopo recitant. Fallit fortasse, quoties Breviarium foret Romanum, ex quo privatim legere liberum cuilibet faciunt Auctores plurimi, quorum sententia etsi a nobis alibi refutetur, in hoc casu probabiliter posset procedere.

X. Si vero in utroque Kalendario idem non recurrat officium, non satisfieri putat Navarrus *cap.* 19. *de ort. n.* 217. partem officii recitando de uno, & partem de alio, eo quod omnes horæ sunt unum, idemque officium, & intentio juris communis, & concedentis privilegium est, ut unicum unius diei officium integre quotidie recitetur, non vero dimidium de uno, & dimidium de altero Sancto. Persicus *de hor. can. cap.* 6. *dub.* 2. *n.* 21. censet tunc socium posse recitare reliquum officii, de quo recitavit matutinum, & laudes, ne cogatur vel officium legitime recitatum repetere, vel recitare horas, & vesperas de diverso ab illo, de quo recitavit matutinum cum laudibus. Verum responsiones istæ, quatenus adstringunt ad repetendam partem cum Episcopo recitatam, ex se utique ruunt, cum nemo unquam obligari valeat ad repetitionem partis legitime, & vi privilegii recitatæ, & insuper reddunt privilegium ipsum prorsus inane, & inutile, quia jam nihil operaretur. Nos itaque dicimus, quod si majorem officii partem cum Episcopo recitaverit, etiam reliquum officii juxta ejusdem Kalendarium debet prosequi; si autem major pars officii fuerit privatim recitata, aut maneat recitanda, huic & reliquum officii erit conforme, & juxta proprium Kalendarium. Qui enim concedit privilegium aliquod, consequenter concedit ea omnia, quæ necessaria sunt ad ejus utilem, & commodum usum; quare nec id est contra intentionem concedentis, jus commune, aut officii leges, utpote quæ procedunt secluso privilegio, quo stante nihil vetat officium partim esse de uno, partim de altero. Officium autem in proprio Kalendario recurrens, quod ob uniformitatem cum Episcopo habendam, ea die non diceretur, in altera resumi non posset, ut dicebamus agentes de eo, qui per errorem alteri a currenti incubuit officio.

XI. Quod privilegium cum in favorem Episcopalis dignitatis dignoscatur editum, etiam Episcopis titularibus credimus esse favorabile, nec refragaremur admodum, si quis illud ad Cardinales extenderet, qui dignitate præcellunt Episcopos, & cum quibus Ecclesia liberalius assolet agere, & præsertim quia etiam indultum Clementinæ, quod præsenti est simile, his voluit esse commune.

DECRETUM VI. CAP. IN ORDINE CCCLXIV.

Tertiarii S. Francisci degentes in seculo possunt uti Breviario Ordinis Minorum, & illius Kalendario conformari. S. R. C. 7. Aug. 1694. *in una Ord. Minor.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 586.

I. PLurima, quæ scriberemus, nobis suppeterent, si quæ ad Tertiarios attinent, pertractare vellemus; hinc omissis iis, quæ a nostro instituto sunt aliena, gradimur ad Tertiarios in quatuor classes secernendos. Prima est eorum, qui vivunt intra claustra cum Regularibus, quorum habitum gerunt. Secunda est eorum, qui vivunt collegialiter in aliqua communi domo extra claustra Religiosorum sui Ordinis. Tertia sit illorum, qui proprias sigillatim domos inhabitant, si libet uxores ducunt, aut caste vivunt, vel etiam Sacris initiantur. Quarta est mulierum virginalem, seu coelibem, aut castam vidualem expresso voto, & sub dicto habitu vitam ducentium, sive postea in communi aliqua domo, vel in consanguineorum ædibus habitent.

II. Tertiarios hos omnes ex se minime teneri ad officium divinum, & quatenus ex propria devotione recitare velint quocumque Kalendario, & Breviario etiam ex suppressis per Bullam Pianam uti posse, dubium non est, suppressa quippe non venere, nec eorum fuit usus sublatus, nisi quatenus ad satisfaciendum præcepto adhiberentur, unde & eadem usitantibus infligitur

gitur tantummodo poena non satisfaciendi oneri Horarum, canonicarum non vero quatenus ad propriæ indulgendum devotioni usurparentur, quem ad effectum congruentius ab ipsis haud ambigo recitatum iri ex Breviario, & Kalendario Ordinis, cujus sunt membra, ut sic unanimes uno ore honorificent Deum, ut ait Apostolus *Rom.* 15. 6.

III. Verum quoniam ex Tertiariis nonnulli sunt, qui ad divinum officium vi beneficiorum, aut Sacrorum Ordinum adiguntur, ortum est dubium, num ex iis, qui in sæculo degunt, de quibus utique potior urget difficultas, cum Ordine, cujus habitum gerunt, se conformare valeant, propriæ una sic recitantes satisfaciendo obligationi, & propositum fuit dubium in persona Tertiariorum S. Francisci relate ad Breviarium, & Kalendarium Ordinis Minorum. Congregatio respondit affirmative, unde fit, quod & de Sanctis Ordinis recitare valeant, & ejusdem Ordinis Breviarium usurpare, etsi essent de Diœcesi aliqua, in qua aliud a Breviario Romano haberetur Breviarium, puta Ambrosianum.

IV. Equidem Tertiarii gaudebant olim privilegiis omnibus Ordinis, cuius ad habitum assumebantur, cuique veluti incorporati veniebant. Hæc communicatio, præsertim quantum ad eos, qui degunt in sæculo, moderata extitit, & forsitan etiam sublata, sed tamen dumtaxat quoad ea, quæ perturbare poterant jurisdictionem Ordinarii, Parochi, aut fori Sæcularis, vel cuicumque alteri præjudicium inferre, vel in causam litium, & dissensionum esse, unde quia hujusce rationis non sunt indulgentiæ, ab harum communicatione non censentur depulsi. Benedictus XIII. plures edidit Bullas, quibus Ordinibus Regularibus plurima fecit privilegia, gratias, & indulgentias, sed cum a Clemente XII. revocatæ eædem fuerint, ac declaratæ *habendæ, perinde ac si minime emanassent*, exortum est dubium, num sola privilegia contentiosa, & quæ alienam perturbant jurisdictionem, caderent sub Bulla revocatoria, quæ *ad removendam litium occasionem* signabatur emanata, an vero etiam privilegia undequaque favorabilia? Hujus rationis cum sint indulgentiæ, pro his propositum fuit dubium declarari, ad quod Indulgentiarum Congregatio die 20. Januarii 1733. respondit: *Indulgentias non esse revocatas*, & consequenter nec similia alia, si quæ sunt, privilegia mere favorabilia. Quis itaque excogitaret unquam, quod sub Bullis revocatoriis privilegiorum Tertiariorum, quæ non ita amplioribus expressæ sunt terminis, & noscuntur editæ ad redimenda a perturbatione alienam jurisdictionem, & tollendas causas litium, cadere possit privilegium utendi Breviario, & Kalendario proprii Ordinis, quod est privilegium mere favorabile, nulli inferens præjudicium, ac nullius occasio litis, vel dissensionis, quinimmo consonum admodum, utpote quod membra facit cum suo toto consonare in Dei laudibus, nec speciali cultu præterire merita Sanctorum illorum, qui dum viverent, idem institutum professi sunt?

V. Inferes 1. Idem judicium habendum esse de Tertiariis quarumcumque Religionum relate ad Breviarium, & Kalendarium sui respective Ordinis; Tertiarii enim omnes ab Apostolica Sede donati fuere privilegiis cunctis, & concessionibus suo respective Ordini factis, & faciendis, & signanter illi Ordinis Eremitarum S. Augustini per Julium II. in Brevi *Præ ceteris* 2. Julii 1512. Verum quando etiam in specie non haberentur concessiones hujusmodi in favorem Tertiariorum aliarum Religionum, privilegium, cujus modo meminimus, factum Ordini S. Augustini, necnon, quod per præsens Decretum fit Ordini Minorum, ejusque Tertiariis, mutuæ ratione communicationis suffragarentur Tertiariis aliarum Religionum, quæ cum iisdem in privilegiis participant, non quidem ita, ut hi uti queant Breviario, & Kalendario Ordinis S. Augustini, aut Minorum, cui communicationi obsistunt Decreta, quæ in cap. 7. fecimus exposita, sed Breviario, & Kalendario sui respective Ordinis; & quidem tametsi hujus Breviarium diversum foret ab eo Diœcesis, quinimmo & a Romano, in nihilum obstante Bulla Pii V., quæ hoc ipso quod non privat proprio Breviario Fratres Ordinis, utique nec ejus Tertiarios.

VI. Inferes 2. Decretum per verbum *Possunt* Tertiariis facultatem facere, non necessitatem imponere, quare iisdem & integrum erit cum Clero Diœcesis sese conformare, privilegium quippe est, quod Breviario, & Kalendario sui Ordinis uti queant; privilegiis autem nemo cogitur uti. Quod si qui eorumdem de gremio, aut de choro Ecclesiæ alicujus sint, in Decreto 3., & aliis hujus capiti jam diximus, quid præstare possint, & debeant.

VII. Inferes 3. potiori jure Breviario, & Kalendario Ordinis uti posse Tertiario collegialiter viventes, cum horum privilegia minorem passa sint diminutionem; & adhuc multo magis eos ex iisdem, qui intra clausuram suæ Religionis degunt, qui una cum Regularibus censentur unum corpus efficere, de gremio ejusdem Ecclesiæ, & choro esse, & Regularibus plenarie subsunt, & privilegiis Ordinis, quæ iisdem sunt adaptabilia, integre perfruuntur. An autem hoc privilegium extendi queat ad Clericos Sæculares, qui non sunt Tertiarii, sed Regularium continui commensales, nonnullis fortasse videbitur, quod & Sacramenta a suis Regularibus percipere queant; at in hanc partem nos inclinare non possumus, eo quod iidem reapse non sunt de corpore Religionis, nec rationes, quæ in Sanctorum indigenarum concessionibus inspiciuntur, iisdem videntur posse esse favorabiles, quidquid sit de privilegiis aliquibus, quorum participationem etsi iisdem contendere nolimus, dicimus tamen, hinc ad alia validum argumentum non fieri. Limita tamen, si chorum adeant.

DECRETUM VII. CAP., IN ORDINE CCCLXV.

Cum ex parte Parochorum, Rectorum, & Sacerdotum Locorum, & Terrarum, nempe *di Caneto*, *Carzagetto*, *Fontanella*, *Castiglione*, *Medole*, *Solferino*, *Ostiano*, *e Volfongo*, Diœcesis Brixiensis, quæ sunt sitæ extra limites Status Veneti, Sacræ Rituum Congregationi humillime supplicatum fuerit, quatenus ipsis ad servandam uniformitatem in recitatione officiorum Diœcesis Brixiensis, benigne impertiri dignaretur, ut officia Sanctorum universo Dominio Serenissimæ Reipublicæ Venetiarum concessa, ac in posterum concedenda, etiam in præfatis locis, & Terris recitari valeant; & Sacra eadem Congregatio, audita prius relatione Eminentissimi Episcopi, rescribendum censuit: *Non indigere alia facultate*. Die 7. Decembris 1673. *in Brixien.* Habetur apud nos in authentica forma.

I. C*Um persequentur vos in Civitate ista, fugite in aliam*, per Matthæum 10. 23. populum suum edocuit Christus Dominus, qui nec indignum putavit, cum quæreretur, abscondere se, & cum persecutionem pateretur, fugere, & insidias declinare. Hanc cum Sancti homines formam didicerint adversus persecutores, ut legitime certarent, non semel fugerunt, & ab illis quæsiti se absconderunt, & circuierunt, ut ait Apostolus *Hebr.* 11. 37. in melotis, in pellibus caprinis, egentes, angustiati, afflicti, in solitudinibus errantes, in montibus, & speluncis, & in cavernis terræ, Verbo, & exemplo, præsertim Christi Mater Ecclesia admodum provide in Diœcesum distributione quædam viciniora loca extra Territorium Civitatis, in qua quælibet Episcopalis Sedes est erecta, immo quoad commode fieri potuit, etiam extra Dominium Principum, qui eam regunt, assignara voluit, quo Ecclesiarum Antistites in iisdem tempore persecutionis se recipere possent, & tuto consistere, ac una vicinæ Diœcesis necessitatibus pro viribus providere.

II. Instar hujusmodi Civitatis refugii Brixiensis Episcopatus habet loca illa, & Terras, quarum meminit Sanctio, & exsra limites Territorii Brixiensis, immo & Dominii Veneti, sub quo Brixiensis quiescit Civitas, sitæ sunt, & positæ, & per alios reguntur Principes. Quæ cum ita forent, prædictis visum est locis, haud sibi licere recitationem officiorum eidem Dominio concessorum, & ad instantiam Serenissimæ Reipublicæ, & ratione uniformitatis petita est Congregatio super facultate recitationis jam concessorum, & concedendorum. Quæ rescripsit: *Non indigere alia facultate*.

III. De duobus nos instruit ista responsio; cum enim non concededo facultatem, quæ petebatur, Congregatio processerit, sed declarando, præfata loca, ac Terras ad memorata recitanda officia *non indigere alia facultate*, duæ eruuntur generales regulæ. Prima est, quod quæcumque officia concessa, & concedenda recitari in Dominio aliquo, extenduntur ad omnes Ecclesias Cathedrales ejusdem Dominii, & ad harum Diœceses cunctas licet Terræ aliquæ, seu loca, quæ Diœcesim constant, extra limites Dominii sint. Secunda erit, quod e contra Terræ illæ, quæ sub Dominio sunt, si pareant in spiritualibus Episcopatui alicui extra Dominium posito, haud valent de Sanctis Dominii recitare. Horum ratio esse potest, quod Terræ illæ tamquam membra spectant ad Cathedralem tamquam caput, & una cum reliquis Terris eandem constant Diœcesim; admodum autem congruit, quod membra suo non discrepent capite, nec a commembris reliquis, sed cuncta unisona sint in laudibus Dei; hæc est causa, ob quam in eadem Provincia, & Diœcesi idem psallendi ordo præcipitur servari in cap. *De iis*, & cap. *Placuit*. Et quidem divinum officium Clerum inspicit, & ad spirituale regimen attinet, quare dum Dominio alicui conceditur, intelligitur concessum Clero omni, & soli, qui in spiritualibus eidem Dominio subjacet, seu patet Cathedrali intra idem Dominium positæ.

IV. Par ratio habenda est de quocumque officio, quod Regno, Provinciæ, vel Civitati alicui posset esse concessum, ita ut concessum intelligatur locis illis omnibus, & solis, quæ ad eadem loca in spiritualibus spectant. Dissimilis consequenter nec sit illatio de diebus festivis, jejuniis sacris, Patronorum cultu, aliisque, quæ ad polum, non forum attinent, & spiritualem, & ecclesiasticam, non temporalem, & laicalem respiciunt jurisdictionem. Limita in Patronis Patriæ, ad quorum electionem uti concurrit Populus quique, licet diversis pareat Episcopis, & in diversas distributus sit Diœceses, ita æquum est, in eorumdem cultu conveniat. Idipsum foret de diebus festivis, quæ ad istantiam locorum, quæ in diversas Diœceses forent distincta, ob speciale, & commune beneficium essent indictæ, aut jejunia, vel etiam officia, aliaque similia, quæ communem tangerent causam, & a communibus votis originem ducerent.

DECRETUM VIII. CAP., IN ORDINE CCCLXVI.

Usus Missalis, & Breviarii Romani semel introductus in Ecclesia, quæ habebat particulare Missale, & Breviarium, confirmandus est, nec licet redire ad usum antiqui Missalis, & Breviarii. S. R. C. 15. Martii 1608. *In Tullen.*, *seu nullius*, ex Merato in Indice Decr. Brev. n. 31.

I. DIvini officii formulam pie olim, ac sapienter per summos Pontifices constitutam, ac reformatam, sed diuturnitate temporis ab antiqua institutione deflexam, mutilatam, & com-

commutatam, Pius V, ad pristinam orandi regulam revocare volens, ac orandi varietatem tollere, præclaram illam edidit Constitutionem, quæ Breviario Romano legitur præfixa. In hac abolet Breviarium brevissimum Cardinalis Quignonii, & quæcumque alia Breviaria vel antiquiora, vel quovis privilegio munita, vel ab Episcopis in suis Diœcesibus evulgata, ac demandata, omnemque illorum usum tollit de omnibus Orbis Ecclesiis, aut Monasteriis, *illis tamen exceptis, quæ ab ipsa prima institutione a Sede Apostolica approbata, vel consuetudine, quæ vel ipsa institutio ducentos annos antecedat, aliis certis Breviariis usa fuisse constiterit*. Deinde revocat permissiones omnes, consuetudines, statuta, privilegia, indulta precandi, & psallendi more, & ritu prædictorum Breviariorum suppressorum, & in omnibus Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, & locis Breviarium suum, ac precandi, & psallendi formulam observari præcipit in perpetuum sub pœna de non satisfaciendo oneri horarum canonicarum, *salva duntaxat prædicta institutione, vel consuetudine prædictos ducentos annos superante*. Quare dubium non est, quod tenentur omnes uti Breviario Romano, exceptis solum iis Ecclesiis, quæ particulare Breviarium habebant per ducentos annos antiquius Breviario Romano per Pium V. emendato, quinimmo & his relicto proprio Breviario ad Romanum convolare liberum per hæc verba facit Pius: *Quibus ut inveteratum illud jus dicendi, & psallendi suum officium non adimimus, sic ejusdem, si forte hoc nostrum, quod modo pervulgatum est, magis placeat, dummodo Episcopus, & universum Capitulum in eo consentiat, ut id in choro dicere, & psallere possint, permittimus*. Possunt id itaque, sed necessarium est, interveniat consensus Episcopi, & universi Capituli, & cum utriusque consensus copulative exigatur, alterutrius dissensus præfatæ receptioni obficit. Ut autem *universum* Capitulum consentire censeatur, non exquiritur, ut omnes de Capitulo, nullo discrepante, consentiant, id namque moraliter expectandum non est, nec vis verbi hoc exposcit, sed solum quod consensus præstetur a Capitulo, ut Capitulum est, idest per modum unius corporis mystici ad hoc congregati, & tunc *universum* consentit, quando major pars vincit, nisi jure expresso amplius requiratur, quemadmodum advertit Suarez *to. 2. Relig. lib. de hor. can. cap. 11. num. 4.*

II. Quæ disponit Pius, cum proportione debent applicari Ecclesiis, ita ut loco Episcopi in Monasteriis exemptis consensum præstare debeat Prælatus Regularis, ut scite admonent Salmanticenses *to. 4. Theol. mor. tract. 16. de hor. can. cap. 1. pun. 4. nu. 26.*, Lessius *lib. 2. de just. cap. 37. dubit. n. 74.*, & Rodriquez *to. 1. qq. Regul. quæst. 47. art. 3.* Si itaque Breviarium, a quo Regulares abscedere intendunt, ut ad Romanum confugiant, est proprium, & particulare alicujus monasterii, sufficiet consensus Prælati localis, & Capituli ejusdem Monasterii; si proprium est Provinciæ, consensus Prælati, & Capituli Provincialis, & si proprium est totius Religionis, consensus Prælati, & Capituli Generalis, quia tunc est privilegium proprium, & particulare respective Monasterii, Provinciæ, vel Religionis, adeoque ab iisdem respective etiam illi renunciari potest, sicuti ponderant Salmanticenses *ibidem tract. 18. cap. 2. pun. 1. num. 5.*, & Bordonus *resol. 52. num. 108. & 109.* Quæ proportione servata dicta etiam sunto de Monialium Ecclesiis, quæ ut proprio ritu relicto ad Romanum transeant, ultra consensum sui Capituli exposcetur consensus superioris Regularis, a quo reguntur, aut Episcopi, si huic pareant. Quoniam vero advertit Bona *rer. liturg. lib. 1. cap. 7.*, quod Romanum non desinit esse Breviarium illud, in quo ritus Romanus servatur, etsi quædam propria officia ex Apostolica auctoritate teneat, ut est Breviarium Augustinianum, idcirco favorabile non erit Pianum indultum monialibus ut supra habentibus Breviarium pro transitu ad illud Pii V. cum suppressione officiorum particularium ipsis a S. Sede demandatorum, sed ad hoc necessaria erit specialis concessio Sedis Apostolicæ. Idipsum est de Regularibus viris, a particularibus Monasteriis, sed a tota Religione iisdem renunciari posse alibi diximus.

III. Hora est, properemus ad examen Decreti, in quo stabilitur, quod ab Ecclesiis habentibus jus proprii Breviarii & Missalis, semel introducto usu Missalis, & Breviarii Romani, confirmandus est, nec iisdem licet amplius redire ad usum antiqui Missalis, & Breviarii. Cujus rationem Suarez *de hor. can. cap. 11. n. 4.*, Baldellus *lib. 3. disp. 29. n. 9.* & Persicus *tract. 6. de hor. can. n. 5.* petunt ex eo, quod per Breviarii Romani acceptationem antiqua consuetudo revocatur, jus proprii Breviarii aboletur, & renunciatur privilegio in superius recensita exceptione contento, & ideo lex Piana de Breviario Romano statim obligat. At quid, si per consensum Episcopi, & Capituli Breviarium Romanum acceptatum fuisset, sed eisdem consensus præstiti statim pœniteat, ita ut nec semel dictum Breviarium fuisset in usum inductum? Decretum hanc quæstionem non dirimit, cum procedat sub suppositione usus jam inducti Breviarii Romani. Pro libertate vero proprii Breviarii faciunt ea verba Decreti, *Nec licet redire*, quæ supponunt discessum a proprio Breviario, qui non intervenit, quoties Romanum numquam est recitatum; quinimmo Decretum exposcit usum Breviarii Romani jam inductum, ad quem inducendum tres ad minus actus exiguntur. In oppositum faciunt, quod per consensum semel præstitum privilegio Breviarii proprii it renunciatum, & Romanum acceptatum non obstante posteriori dissensu, qui non est attendendus juxta regulam illam, *Quod semel placuit, amplius displicere non potest*. Quibus ponderatis tu judex esto, nobis namque magis arridet sententia libertati favorabilis.

IV. Num Clerici, vel Religiosi, quarum Ecclesiæ proprii jure gaudent Breviarii, dum privatim recitant, licite recitare queant juxta formam Breviarii Romani, an vero teneantur ad formam Breviarii suarum Ecclesiarum, dissident Auctores, & Salmanticenses *tract. 16. cap. 1. pun. 4. num. 26.*, Sanchez *tom. 2. consil. lib. 2. dub. 23. num. 2.*, Pelliz. *tract. 5. cap. 8. num. 18.*, aliique plurimi integrum iisdem faciunt privatim recitare juxta Breviarium Romanum, tum quia Pius V. dum exigit consensum Capituli, & Prælati ad relinquendum Breviarium propriæ Ecclesiæ, loquitur expresse de recitatione *publica, & in choro*, unde videtur concedere licentiam ad recitandum extra chorum juxta Romanum. Tum quia sic recitans, se conformat Ecclesiæ Romanæ, quæ est omnium mater. Attamen communior sententia privatim recitantem ad recitandum adstringit juxta formam proprii Breviarii, quia ad sequendum Romanum in choro exposcit Pius consensum Episcopi, & Capituli, ergo & extra chorum, quia privata recitatio subrogatur loco publicæ; quilibet enim sequi debet suam Ecclesiam, ejusque ritui se conformare juxta *cap. de his, & cap. Placuit, dist. 12.* Dubium omne tollit declaratio S. Congreg. Concilii, quæ per Garziam *de benef. par. 3. cap. 1. num. 155.*, Baldellum *lib. 3. disp. 19. n. 5.*, & Eustachium a S. Ubaldo *de Dei bened. observ. 1. num. 75.* sub his terminis refertur: *Habentes Breviarium ante ducentos annos institutum, non satisfaciunt recitando, etiam extra chorum, juxta formam Breviarii novi Pii V., si hoc in sua Ecclesia non fuit receptum de consensu Episcopi, & Capituli.*

V. Quod si hi non satisfaciunt recitando ex Breviario Romano, multo minus satisfacient Romano Breviario addicti recitando ex alio Breviario, de quibus Bulla Piana habet, *neminem ex his, nisi hac formula, satisfacere posse*. Quare uterque non habens Breviarium proprium, non tenetur ex alio officium persolvere, quia in hoc respectu illius non datur officium canonicum. Quod vero dicunt nonnulli de duplici præcepto, scilicet super recitatione unum, & super formula aliud haberi, adeoque qui non potest adimplere unum, teneri ad aliud, bene advertunt Salmanticenses *num. 28.* non posse procedere, alias officium omittens, duplex peccatum committeret.

VI. Refertur privilegium quoddam Innocentii IV. Ordini Minorum, & consequenter etiam aliis Religionibus communicantibus in privilegiis factum, in quo conceditur, ut quando contigerit Fratres causa itineris, vel alia justa ratione extra conventum, & loca sua degere, possint cum Religiosis alterius Instituti per eorum Breviaria officium persolvere, & oneri satisfacere. Per Bullam Pii V. revocatum non esse contendunt Miranda *in manu. tom. 1. quæst. 37. art. 3.* & Rodericus *in compen. resol. 24. num. 8. & 34.* Alii distinguunt, & revocatum asserunt quoad usum Breviarium suppressorum per eandem Bullam, secus non suppressorum, cujusmodi sunt per ducentos annos antiquiora Bulla Piana. Alii revocatum autumant quoad quæcumque Breviaria aliena a Romano, quia etsi Breviaria ut supra antiquiora, non sint revocata quoad se, bene vero quoad addictos ritui Romano, de quibus Bulla stabilit, *nonnisi per formulam Breviarii Romani satisfacere posse*; & quidem revocatis *quibuscumque privilegiis*. Religiosi itaque Romani ritus nonnisi per Breviarium Romanum satisfacere possunt, secus Romano ritui non addicti, pro quibus integrum stat præfatum privilegium, cum Bulla Piana solum afficiat adstrictos ritui Romano.

DECRETUM IX. CAP. IN ORDINE CCCLXVII.

Canonici debent cantare alta voce, & potest Episcopus eos hortari ad id faciendum. S. R. C. 23. Novembris 1602. *in Egitanien.* ex Merato in Indice Decretorum Breviarii n. 5.

I. Duplex quæstio dirimitur, dum Canonicos alta voce cantare debere decernitur. Prima est, Canonicos suo muneri non satisfacere, nec distributiones facere suas, qui choro quidem assistunt, sed per seipsos non cantant; secunda vero, idipsum esse, si submisse recitent partem suam, licet per Mansionarios, aliosve Cappellanos ad id conductos, divinum officium in choro canetetur. Habetur in c. finali 92. dist. *Si quis Presbyter aut Diaconus, vel quilibet Clericus Ecclesiæ deputatus, ad quotidianum psallendi officium, matutinis, vel vespertinis horis ad Ecclesiam non convenerit, deponatur a Clero*. Ex pœna depositionis, quæ est gravissima, eruitur præceptum gravissimum; verba autem præfata sensum formalem faciunt, non materialem, nam convenire ad officium psallendi, non est convenire in loco, in quo psallitur, aut ad audiendam psalmodiam, sed est convenire ad psallendum cum psallentibus. *Et cum psallendi gratia*, subdit ad rem admodum Concilium Basiliense sess. 21. tit. Quomodo, *ibi conveniant, muta, aut clausa labia tenere non debent, sed omnes præsertim, qui majore funguntur honore, in psalmis, hymnis, & canticis Deo alacriter modulentur.*

II. Pius V. in sua Constit. *Ex primo Lateranensi Concilio* explicans Lateranense Concilium, quod non officium recitantes, ad fructuum restitutionem adstringit, addit id procedere, *tametsi aliquis choro addictus, non recitans, omnibus horis canonicis cum aliis præsens adsit, fructusque, & distributiones forte aliter assignatas, sola præsentia juxta statuta, consuetudinem, fundationem, vel alias sibi lucrifecisse prætendat*. Exponitur hic textus de iis, qui nullatenus, neque privatim, sive in choro, sive extra chorum officium recitant, & fortasse Bullæ verba hunc sensum minime refugiunt. Sed si choro addictis sola præsentia sufficeret aliqua interveniente ex causis, quæ sufficientes prætenduntur, jam iisdem distributionibus spoliari

non

non possent, tametsi officium nullatenus recitarent; choro enim adstrictis si officii onus imponitur, utique non illud recitandi ubilibet, sed in choro, & in casu obligationi chorali satisfacerent per alios, ut supra canendo.

III. Quod vero per alios satisfacere minime queant, clara est dispositio Tridentini *sess. 24. cap. 12. de Reform.* de Canonicis lata: *Omnes vero divina per se, & non per substitutos, compellantur obire officia, & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti assistere, inservire, atque in choro ad psallendum instituto, hymnis, & canticis Dei nomen reverenter, distincte, devoteque laudare.* Clarior adhuc est declaratio S. R. C. 12. Januarii 1619. in qua responsum fuit: *Canonicos in choro teneri omnino psallere, alioquin obligationi sua non satisfacere.* Quas decisiones fortasse quis limitabit ad eos, qui nec submisse recitant, aut non habent contrariam consuetudinem, sed diserte obnititur Congregatio Concilii, quæ sub die 7. Junii 1626. declaravit: *Canonicos in Choro alta voce non psallentes, distributiones non lucrari, quavis consuetudine non obstante.* Quod si *Quavis* consuetudo non obstare decernitur, utique quadragenaria, ut prætenditur, minime sufficit, quinimmo nec immemorabilis, quæ ab eadem Congregatione impotens etiam declarata fuit anno 1573. ad excusandum a residentia. Hinc ruit sententia Suarez, & aliorum putantium sufficere, quod non constet de fundatione contraria, aut quod consuetudo ita recepta sit, & fundationem fuerit interpretata, etsi enim id procedere valeat, quoties constet de fundatoris mente, secus si non constet, quia in dubiis præsumendum est, quod fundatio facta fuerit in majorem favorem cultus divini, in majus fundatoris suffragium, & juxta communem Ecclesiæ praxim, & intellectum.

IV. Hoc autem discrimen est Canonicos inter, qui choro assistunt, & nullatenus recitant, & eos, qui assistentes, recitant submissa voce, quod illi nec satisfaciunt oneri divini officii, de cujus ratione est, ut non audiatur, sed ut voce sensibili proferatur; an vero hi prædictum impleant præceptum, negant plurimi, eo quod etsi suam officii partem recitent, & alteram audiant, suam tamen alteri choro non communicant, affirmant alii, eo quod revera totum dicunt officium, unam partem submisse recitando, & alteram audiendo, quia ut partem ab aliis sibi communicatam recipiant, necesse non est, ut ipsi aliis suam partem communicent. Etsi igitur hi non satisfaciant obligationi chori, ad quam necesse est, ut officii partes mutuo communicentur, satisfacient tamen obligationi privatæ recitationis, ad quam sufficit, ut una pars dicatur, etsi alteri non communicetur, & altera attente audiatur. Socii autem, qui partem illam communicatam non habent, & obligationi chori, & privatæ recitationi satisfacient, quatenus ab aliis partem illam alta voce recitatam audiunt, & suam integre, & diserte pronunciant.

V. Qua de causa privatim officium recitans cum socio, qui ad officium non tenetur, præceptum adimplet, si partem socii alte pronunciantis attente audiat, etsi ipse partem suam ita submisse recitet, ut nequeat a socio audiri. Quod si socius ad officium sit itidem adstrictus, hic præcepto minime satisfaciet, quoniam alterius non audit partem, quam propterea ita pronunciare teneretur, ut audiri posset, si socium in recitatione vellet adjuvare. Ex his habes a nobis probatam iri sententiam illorum, qui necesse haud putant ad privatam officii divini recitationem, quod ita pronuncietur, ut ab assistentibus percipiqueat, sed sufficere, quod ita pronuncietur, ut a seipso possit audiri, ad hoc ut humano modo præceptum implere valeat, & certus, fieri, quod illud impleverit; officium quippe divinum est oratio vocalis *ex cap. 1. Dolentes de celebr. Missar., & Clem. 1. eod. tit.*, & ideo voce quidem, & ore proferri debet, & non tantum mentaliter dici, sed sufficit, quod sibi sensibili voce proferatur, non ab aliis, nisi quoties cum sociis recitatur, quo in casu ut hi integrum persolvant officium necesse est, ut alterius partem audiant.

VI. Verum redeuntes, unde digressi sumus, nos admonet Benedictus XIV. *tom. 5. notif. 19.* §. 3. quod per Tridentinum Canonici, & Mansionarii a privilegio substituendi non omnino repelluntur, sed ubi Ecclesiæ choro per vices indultum est deservire, ex Decreto S. Congregationis Concilii 15. Decembris 1605., posse Canonicum alium Canonicum, non Mansionarium substituere, & sic etiam Mansionarium alium Mansionarium, his tamen cum conditionibus, quarum prima est, ut eo tempore substitutus, non sit itidem servitio adstrictus; secunda, quod qui tantum sunt præsentes in Civitate, vel suburbiis, ubi est Cathedralis, gaudeant activæ, & passivæ substitutionis facultate; tertia, quod etsi hujusmodi substitutiones causam non requirant, non sint tamen nimium frequentes, quod Episcopi commissum erit arbitrio; & quarta, quod substituendi privilegio dumtaxat uti queant Canonici, & Mansionarii, non autem eorum Coadjutores. Quibus nobis lubet addere alteram, nempe quod Canonici tempore trium mensium in vacationem a Tridentino concessorum, passivæ substitutionis capaces non sunt; etsi quippe eisdem eo tempore liceat ab Ecclesiis abesse, & a chori servitio, quia tamen id ad indulgentiam iisdem concessum est, dum assistunt, nonnisi muneri suo satisfaciunt, adeoque pro alio supplere non possunt. Ad rem fortasse facit exemplum Cappellani ad quotidianum sacrificium adstricti, cui aliqua quidem vacatio conceditur, sed si vacationis tempore celebrat, pro fundatore celebrare tenetur, nec pro alio potest sacrificium offerre,

DECRETUM X. CAP., IN ORDINE CCCLXVIII.

Regularibus non convenit continuo officium, & Horas Canonicas cum Canonicis, & Clericis Sæcularibus in choro decantare. S. R. C. 29. Novembris 1603. *in Ilierden.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 13.

I. Regulares, & Sæculares Clerici simul in choro Horas Canonicas, licet continuo, decantare non inhibentur, sed solum *non convenire* decernitur; habent enim illi Sanctorum indigenarum officia plurima proprium quandoque Breviarium, laudabilesque consuetudines, quæ, æquum haud est, posthabeantur, ut in choro cum Sæculari Clero decantent, nec quod hic illis se accommodet. Quæ dicta sunto, ut taceantur plurima, quæ inter personas diversi instituti, etiam in sancto convenientes, communis Inimicus facile malignari solet; qua de causa etiam inter Regulares diversi instituti eamdem disconvenientiam agnoscimus. At cum hæc absint, cum semel, vel iterum ad decantandum ut supra conveniunt, consulto Decretum addidit *continuo*, licet a repetendo officio, vel eo recitando ex proprio Breviario, si diversum foret, eosdem minime excusare possumus, ad eorum tamen tramites, quæ in tertio capitis Decreto tradidimus. Id fallit in iis Regularibus, qui Choro Ecclesiæ Sæcularis adstricti forent, vel præfecti, aut e contra; hos enim omnes posse, aut debere continuo in choro Horas canonicas decantare, & officia chori, & ex Breviario chori legere, non est, quod vocetur in dubium, & evincunt tradita, aut indicata in eodem memorato Decreto, ubi & vidimus Episcopos non posse separare Clericos a Monachis.

DECRETUM XI. CAP., IN ORDINE CCCLXIX.

Quando pro aliquo festo, vel officio concessus reperiatur ritus duplex absque expressione majoris, vel minoris, concessio intelligenda est de duplici minori, etiamsi ad honorem Deiparæ facta fuerit. S. R. C. 2. Octobris 1683. *in Valentina*; & 20. Novembris ejusdem anni *in Lauden.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 144.

I. Prima, ac generali divisione triplex assignatur officii genus, scilicet duplex, semiduplex, & simplex. Duplex non unius generis est, sed aliud 1. classis, aliud 2. classis, & aliud dictum simpliciter duplex per annum, & hoc duplex est, nempe unum, quod dicitur majus, & alterum minus. Ad horum genus aliquod necesse est revocari festum quodlibet, ut sit videlicet, aut duplex 1. classis, aut duplex 2. classis, vel duplex majus, vel minus per annum, seu semiduplex, sive simplex. Festa 1. & 2. classis primo, & per se dicuntur *duplicia majora*, quare in Rubrica de Transl. num. 2. *Si in die octavo occurrat aliquod festum duplex ex majoribus supra in Rubrica de commemorationibus enumeratis;* festa autem, quæ ibi enumerantur, & hic simpliciter dicuntur duplicia majora, sunt festa 1. & 2. classis. Duplicia vero, de quibus Decretum loquitur, non sunt hujusmodi, sed ordinis inferioris, & absolute non dicuntur duplicia majora, sed ad distinctionem *duplicia majora per annum*, & talia sunt respective ad alia *duplicia per annum illi minora*.

II. De his duplicibus majoribus, & minoribus per annum lis est, num inter se differant pari discrimine, ac duplicia 1. classis a duplicibus 2. classis, adeo ut duo hæc duobus illis addita, quatuor universim duplicium genera conficiant. Affirmat Gavantus *sect. 3. cap. 2. num. 3.*, eo quod in Clementina reformatione ad calcem Rubricarum, post duplicia 1. & 2. classis, enumerantur distincta serie *Duplicia majora per annum, aliis minoribus præferenda*. Guyetus *lib. 2. cap. 9. qu. 4.* seriem illam majoris quidem facilitatis gratia additam fuisse fatetur, ad uberiorem scilicet intelligentiam verborum Rubricæ de concurr. num. 2. *Inter festa æqualis solemnitatis &c.*, at diversum duplicium genus, seu classem a duplicibus minoribus per annum distinctam constituere absolute denegat, & id ostendit primo, quia in serie illa solum recensentur festa Domini, B. Mariæ, Angelorum, Apostolorum, & eorum, qui in propiis locis, vel Ecclesiis solemniter celebrantur, adeoque eorum, quæ a dicta Rubrica præferentia donantur, non ratione ritus, sed causa dignitatis personæ. 2. Quia præferri ratione dignitatis personæ æque convenit duplicibus 1. & 2. classis, unde festum Corporis Christi præfertur Nativitati S. Joannis Baptistæ &c., quare si hæc præferentia inter duplicia per annum constituit diversum genus, æque & in illis constitueret, sicque sex essent duplicium genera, scilicet duplex 1. classis majus, duplex 1. classis minus, duplex 2. classis majus, & duplex 2. classis minus, & duplex per annum majus, & duplex per annum minus. 3. Quia ex parte occurrentiæ nihil plus competit duplici majori per annum, ac competat duplici minori; quæ enim festa, vel officia summovet, vel ad commemorationem redigit duplex majus, idipsum præstat duplex minus, quare non est, per quod generice distingui queant, ad hoc quippe potis non est præferentia, quam habent in concursu, cum hac gaudeant etiam duplicia 1. & 2. classis absque generico discrimine, ut dicebatur. Meratus denique *sect. 3. c. 2. n. 6.*, hanc putat quæstionem de puro nomine, & inutilem, cum semper certum sit, inter ea discrimen aliquod intervenire, a quo aliqualem depromunt specificam diversitatem.

III. Verum Gavanti sententia per præsens Decretum adoptari videtur, dum statuit, quod quando concessus est ritus du-

plex absque expressione majoris, vel minoris, concessio sit intelligenda de duplici minori, *etiamsi ad honorem Deiparæ facta sit*, quoniam si ratio duplicis majoris a dignitate personæ peteretur, cum Deipara sit ex dignioribus, & recensitis a Rubrica *Inter festa*, concessio intelligenda esset de duplici majori, quoties in honorem Deiparæ esset facta. Inanes itidem alioquin fuissent elevationes ad ritum duplicem majorem festorum B. M. de Mercede die 22. Martii 1727. pro Ecclesia universali, & SS. Redemptoris die 27. Januarii 1729. pro Statu Veneto habitæ. Accedit, quod Commemoratio S. Pauli, etsi sit festum Apostoli, in serie duplicium majorum non ponitur, in qua ceteroquin ponuntur festa plurima Martyrum, Confessorum, & Virginum apud Regulares Ordines sub ritu duplici majori recitari indulta, & ponenda non sunt pro Ecclesia universali festa SS. Annæ, & Joachim, etsi non sint ex recensitis a dicta Rubrica, quinimmo dies octavæ Deiparæ integris donatæ sunt vesperis, & tamen in dicta serie non collocantur, & adhuc in proprio Sanctorum tamquam duplices minores signantur; unde bene Halden *par. 3. tit. 6. §. 3.* de dictis octavis habet, quod etsi integris gaudeant vesperis, censendæ non sunt duplices majores.

IV. Superest modo videamus, in quo situm sit essentiale discrimen duplicis majoris a minori, & consistere dicimus in præferentia, quæ in vesperis illi per se debetur præ duplici minori, cujuscumque existat hoc dignitatis, vel solemnitatis, quare verb. gr. nunc festum S. Joachim in concursu cum festo Deiparæ, quod esset duplex minus, integras assequeretur vesperas, quibus & donari debet in concursu cum die octava Assumptionis, etsi hæc in concursu cum duplici minori integris gaudeat vesperis. Quæ præferentia ex ritu præcise petitur, non ex dignitate personæ, & quæ petitur ex dignitate personæ, etiam in duplici majori adinvenitur, unde duplex majus Sanctorum cedit duplici majori Apostolorum, & duplex majus Apostolorum duplici majori Deiparæ &c., quare præferentia, quæ competit duplici majori, non transcendit alia duplicium genera, adeoque bene est valida distinctum genus constituere.

V. Hinc ad primum Guyeti argumentum dicimus, hoc ideo, quia tunc temporis solum contigerat esse duplicia majora ex festis per dictam Rubricam recensitis; ceterum omissio Commemorationis S. Pauli Apostoli in serie duplicium majorum, cui tamen, tamquam Apostoli festo, præferentia non minus, ac ejusdem Conversioni, quæ in dicta serie recensetur, vi dictæ Rubricæ debetur, evidens argumentum est rationem duplicis majoris non peti ex dignitate personæ, nec ex vesperis, quæ vi dignitatis vel solemnitatis eidem tribuuntur. Nec dissimiliter suadent novissimæ invectiones SS. Annæ, & Joachim in eamdem seriem, sicuti & festi B. M. de Mercede, quod tamen alias etiam, antequam ad ritum duplicem majorem eveheretur, recenseri debuisset, & nunc recenseri deberent dies octavæ Deiparæ, quæ integritate vesperarum ratione dignitatis personæ donantur.

VI. Ad 2. ex dictis patet præferentiam, quæ duplicibus 1. & 2. classis competit ratione dignitatis personæ, competere etiam duplici majori, nec eam esse, quæ duplex majus constituit, sed illam, quæ huic per se, & ratione ritus competit præ duplici minori. Nec dicas etiam duplicibus 1. & 2. classis convenire ratione ritus præferentiam super duplex minus. Ita quidem, sed adhuc eamdem præferentiam posse duplex majus a minori essentialiter differre facere, quia quæ competit duplicibus 1. & 2. classis, amplior est, utpote ea duplicis 1. classis etiam super duplex 2. classis, & duplex majus, & ea duplicis 2. classis etiam super duplex majus, ubi illa duplicis majoris est magis limitata, nempe dumtaxat super duplex minus, & reliqua ritus inferioris.

VII. Ad 3. dicito, quod etiam duplicia majora suo se die firmius tenentur, quam duplicia minora, quatenus in occursu abigunt duplicia minora, quibus ratione dignitatis, vel solemnitatis alias cedere deberent. Quod vero incidentium officiorum commemorationem non minus, ac duplicia minora, admittant, non arguit carentiam essentialis discriminis, quoniam etiam semiduplicia, quæ genere a duplici minori indubie distinguuntur, omnium incidentium officiorum commemorationem non minus suscipiunt. Cum itaque duplex majus a duplici minori essentialiter secernatur, mirum non est, *si quoties festo alicui concessus reperitur ritus duplex absque expressione majoris, vel minoris, concessio intelligenda est de duplici minori*, quia ceteræ duplicium classes speciali nota, & expressione dignæ sunt, & quemadmodum licet ritus duplex communis item sit duplici 1., & 2. classis, non censetur rite concessus per dictam concessionem ritus duplex 1. vel 2. classis, ita nec duplex major, qui non minus est ordine, & classe distinctus; & quidem *etiamsi concessio ad honorem Deiparæ facta fuisset*, quia ut dicebamus, ratio duplicis minoris a dignitate personæ non desumitur.

VIII. Objicies 1. quod si duplex majus classe distingueretur a duplici minori, in Breviarium invehi debuisset Rubrica specialis. 2. in occursu præferri deberet diei octavæ. 3. referri distincte debuisset a tabella occurrentiæ, ut signaretur præferentia, quæ ipsi debetur, ut fit de aliis duplicibus, cum tamen simpliciter ponat *Duplex per annum*, qua sub annotatione utrumque duplex per annum majus, & minus juxta Rubricistarum sententiam comprehendit.

℟. Ad primum, quod in Rubricis dispositio non ponitur specialis de duplici majori, quia non est antiquius Urbano VIII., & hic super duplici majori sufficienter putavit iri provisum per Rubricam, quam tabellæ, quam ipse de eodem duplici majori invexit, voluit esse præfixam, nempe *Duplicia majora per annum, quæ aliis duplicibus minoribus præferuntur*. Ad 2. ex speciali privilegio ratione intransferibilitatis diei octavæ id esse concessum, ut constat ex Decreto 4. Cap. 18., ne scilicet dies octava, quæ est festiva ad solam commemorationem redigeretur, sicuti hac de causa & gaudet præferentiæ privilegio super festis dignioribus, quibus vi Rubricæ *Inter festa* cedere deberet. Ad ... quod sive genere distinguatur, vel non, utique nominari debuisset, uti nominatur in tabella concurrentiæ, ut sicuti per hanc præferentia, quæ ei competit in concursu, ita per illam præferentia, quæ ei debetur in occursu, distinctim designata veniret. Cur vero nominatum non fuerit, facile non est definire, nisi velis id factum, quia quoad occurrentiam relictum sit, uti reipsa est, dispositioni juris antiqui, seu Rubricæ de duplici minori. Quod autem Decreti dispositioni officere posset, nempe quia officia nonnulla B. M. absque ritus expressione statui Ecclesiastico concessa, Sacra Congregatio sub ritu duplici majori die 15. Septempbris 1736. celebranda declaravit, jam alibi id vidimus præstitum, quia ea officia non primum concessa fuere, sed extensa a locis, quorum pluribus, licet non omnibus, sub ritu duplici majori fuerant indulta, adeoque ex benigna Pontificiæ mentis interpretatione, quæ erat ad magis promovendum, & dilatandum cultum Deiparæ, bene Congregatio declarare potuit eadem duplicia majora, præsertim quia quatenus opus foret, *ita servari mandavit*. Ceterum ex hac declaratione solummodo erui posset, quod extensio officiorum in simili casu pro favorabiliori indulto accipi debet, non autem prima eorumdem concessio, de qua procedit præsens Decretum.

DECRECUM XII. CAP., IN ORDINE CCCLXX.

Officium Stigmatum S. Francisci pro Clero est semiduplex. S. R. C. 2. Octobris 1627. *in una urbis*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 55.

I. BAronius *in notis ad Martyr. ad diem 17. Septembris* scribit: *Porro rem adeo admirabilem* (loquitur de Stigmatibus S. Francisci), *ac tantopere testatam*, *Benedictus Papa XI. anniversaria solemnitate duplici officio Ecclesiastico voluit celebrari, quam nescio quomodo lapsam, in Martyrologio Romano hac die recenseri, hocque loco poni, S. D. N. Sixtus Papa V., tanti Patris alumnus, mandavit*. Ad hæc consonanter officium eorumdem Stigmatum apud Cleras anno 1626. Venetiis editum, in fronte gerit: *Quod festum omnibus Christifidelibus SS. D. N. Paulus V. libere* (scilicet ad Cleri libitum) *celebrandum ritu duplici concessit*; & in fine sextæ lectionis: *Benedictus Papa XI. anniversaria solemnitate duplici officio celebrari voluit; quam postea lapsam, Paulus V. Pontifex Maximus, ut corda fidelium in Christi crucifixi accenderentur amorem, restituit*. Hæc, quæ in officio ad usum Ordinis S. Francisci fortasse habebantur, cum in officium ad usum Cleri Romani fuerint traducta, fecerunt dubitationis causam, num pro Clero Romano sub ritu duplici foret concessum, & *semiduplex* esse Congregatio respondit die 2. Octob. 1627., & hoc consonanter ad Decretum aliud 28. Augusti 1615., & ad primam Romanam editionem ejusdem officii, in quibus signatur *semiduplex ad libitum*. Ut autem tolleretur in posterum dubitationis ratio, ex Decreto 6. Novembris 1627. a sexta lectione abrasa fuere verba illa *duplici officio*, & jussum legi, ut sequitur: *Porro rem admirabilem &c. Benedictus Papa XI. anniversaria solemnitate celebrari voluit, quam postea Paulus V. Pontifex maximus ad universam Ecclesiam propagavit*. Benedictus XI. *sub ritu duplici* prædictum quidem concessit officium, sed non Ecclesiæ universali, sed solum Ordini S. Francisci, ut tradit Marcus Ulissiponensis *in Chronico Minorum par. 1. cap. 59.*; & Gavantus *sect. 7. cap. 11. n. 17.*, & hæc est causa, ob quam deleta venere ab officio Romani Cleri prædicta verba *duplici officio*, ne dum subjungitur, *quam postea Paulus V. ad universam Ecclesiam propagavit*, unquam intelligi posset, aut dubitari, quod eadem solemnitas ad universam Ecclesiam sub ritu duplici a Paulo V. fuerit extensa. Ubi autem ad libitum præcedenter erat officium istud, nunc est de præcepto ex concessione Clementis IX. Gavanto teste, sed adhuc semiduplex; haud enim convenit, quod apud universalem Ecclesiam, a qua primarium S. Francisci festum sub ritu dumtaxat duplici minori celebratur, hoc secundarium simili ritu gaudeat, licet Ordini S. Francisci, qui primarium festum sub ritu duplici 1. classis excolit, sub ritu duplici inferioris ordinis rite potuerit concedi.

DECRETUM XIII. CAP., IN ORDINE CCCLXXI.

Festum S. Caroli in Provincia Mediolanensi celebrari potest ritu duplici. S. R. C. 20. Nevemb. 1610. ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 36.

I. PAulus V. die 1. Novemb. 1610. Sactorum Catalogo adscripsit B. Carolum Borromæum, cujus officium sub ritu pulici nunc Congregatio Provinciæ Mediolanensi concedit, cui ut Metropolita præfuit. Verum idem Paulus V. mente evolvens mirabilia magna, quæ per intercessionem hujusce servi sui Deus operari dignatus est, congruum haud existimavit, quod in ejusdem laudibus reliqua sileret Ecclesia, cui propterea die 6. Decemb. 1613. sub ritu semiduplici ad libitum concessit officium, ab Innocentio X. die 10. Sept. 1657. in præcepto constitutum, & ab Alexandro VII. die 27. Sept. 1659. ad ritum duplicem minorem evectum.

II. Par-

II. Particulare Hispaniæ Regnis succedat Decretum aliud, & fit 14. cap., in ord. 372. *Ad removenda aliqua dubia quæsitum fuit, sub quo ritu in Hispaniæ Regnis (excepta Civitate Gerundæ) sit celebrandum officium Sancti Narcissi, & sub quo ritu censeri debeat indultum officium per extensionem in ceteris casibus, quando a Sacra Congregatione non exprimatur; & examinatis Decretis responsum fuit: Officium S. Narcissi recitandum esse in Civitate, & Diœcesi Gerundæ die 29. Octobris sub ritu duplici 1. classis cum octava, die vero 18. Martii de eo fiat commemoratio tantum, sicut Quadragesimali tempore fit de simplicibus. In ceteris Regnis autem Hispaniarum recitandum esse sub ritu duplici minori dicta die 29. Octobris. S. R. C. 3. Aug. 1697.* in Hispalen. *apud Meratum in Indice Decr. Brev. n.* 193. Gerunda antiqua Cataloniæ urbs inter suos Antistites veneratur S. Narcissum, ibidem pro fide Christi martyrii laurea coronatum. Hic ille est Narcissus, quem Augusta Vindelicorum apud Germanos primum suum agnoscit Apostolum, ubi conversione mirabili S. Afræ meretricis cum tota domo, & matre admodum gloriosus redditus fuit; Petrus de Natalibus, dum *lib. 7. Catal. cap.* 28. Narcisso Hierosolymitano, de quo Martyrologium Romanum sub die 29. Octob., tribuit Afræ conversionem, hunc confundere videtur cum Narcisso Augustano, seu Gerundensi. Nec desunt, qui distinguunt Narcissum, qui Augustæ S. Afram ad Christum convertit, a Narcisso, qui Gerundæ martyrium passus est. Verum ex actis S. Afræ, aliisque monumentis evidens fit, quod Narcissus Augustanus, & Gerundensis unus, & idem est, ac distinctus a Narcisso Hierosolymitano.

III. Berengarius Gerudensis Episcopus in Epist. excusa a Marco Vellero *pag.* 34. & a Domenecco *lib. de Sanctis Cataloniæ fol.* 26., diem obitus S. Narcissi, deperditis passionis ejusdem actis, ignorari fatetur, assumptumque fuisse diem 29. Octobris pro transitus festivitate; quod & Augustani faciunt; Martyrologium tamen Romanum diei 18. Martii consignat martyrium ejusdem in persecutione Aureliani Gerundæ patratum, & idipsum habetur in Martyrologio Galesinii, additionibus Molani ad Usuardum anni 1568., apud Domenecum, Tamajum Salazar, Rodericum Acunha, & Georgium Cardoso. Utroque die referunt Gravenus, Canisius, & alii. *Nec mirum sit*, ait Baronius, *quod alio die in Romano Martyrologio, alio vero alibi de eodem agatur Sancto, siquidem alicubi translatio, vel ejus Ecclesiæ Dedicatio, vel, quod de Episcopis accidit, ordinatio celebratur*. At nulla ex his in casu militat ratio, cum allegatus Berengarius expresse fateatur, diem natalitium ejusdem ignorari, & die 29. Octobris nihilominus transitus festivitatem celebrari. Nos crederemus magis id præstitum, vel quia cum prædicti Sancti natale incideret in Quadragesimam, vel nesciretur, dies alia assignata fuit, & potissimum dies 29. Octobris, in qua alterius S. Narcissi natalitia dies recurrebat. Antiqua disciplina non agitandi Sanctorum festivitates in Quadragesima in Hispaniis maxime floruit, easque, cum nescirentur, adiscendi dies, in qua recurrebat alterius cognominis festivitas. Quæ dedimus alibi de Annunciatione ad diem 18. Decembris translata, & de S. Columba Cordubensi die 31. ejusdem mensis exculta, quod in ea occurreret columba altera, scilicet Senonensis, rem admodum verosimilem reddunt, & apprime suffragantur, quæ tradit Baronius de pluribus Modestis ad diem 12. Februarii coacervatis, & de Sanctis Cyriaco, & Adriano extra Quadragesimam in perpetuum addictis, & adhuc celebratis.

IV. Gerundensi itaque visum est Ecclesiæ de tanto suo Antistite, ac particulari Patrono juxta immemorabilem consuetudinem die 29. Octobris præcipuam solemnitatem agere, nec illam præterire diem, ab ejusdem laudibus immunem, cui a Martyrologio Romano martyrirum consignatur. At cum non sola Gerunda, sed tota Hispania, multum eidem debeat Sancto, cujus non semel validum multis in discriminibus experta est patrocinium evidentibus miraculis, idcirco beneficiorum haud immemor pro extensione officii supplicandum censuit, & eandem obtinuit, clare tamen in Decreto non expresso ritu, quo illud foret celebrandum. Hinc super ritu exortis dubiis, Congregatio respondit, Gerundæ celebrandum esse die 29. Octobris sub ritu duplici 1. classis, & octava, ut sic immemorialem non frangeret consuetudinem, & die 18. Martii ritu simplici, ut Quadragesimali parceret officio, quod a festis, prout licuit, semper studuit non impediri. In ceteris autem Hispaniarum Regnis sub ritu duplici minori dicta die 29. Octob.; decebat namque, quod extra Gerundam inferiori coleretur ritu, & quod Hispania uti in officio, sic in die celebrationis ejusdem tota concors foret.

V. Hinc fortasse quis eruet, sub ritu duplici minori celebrandum esse officium, quod cum alicubi sub altiori coleretur, ad loca alia extensum fuit non expresso ritu; quod est petitionis pars altera, quæ declarari poscebatur. Verum profecto ex Decreto id non eruitur, quia dubio quoad hanc partem Congregatio minime respondit, quinimmo ad præsentem devenisse fatetur resolutionem *examinatis Decretis*; illationi tamen nos non refragamur admodum, generalemque damus regulam, ut si officium, quod extenditur non expresso ritu, sit ritus duplicis 1. vel 2. classis, hic ritus non censeatur extensus, sed solum duplex minor; elevatior enim ritus nonnisi particularibus de causis, & quidem adhuc parce indulgeri solet, si vero sit ritus duplicis minoris, aut semiduplicis, censeatur extensus, cum in his concedendis ritibus Congregatio liberaliter procedat, & idipsum sit, si officium duplex majus, quod extenditur, sit Domini, aut Deiparæ, secus forsitan, si sit Sanctorum, quo in casu ritus dumtaxat duplex minor a nobis creditur extensus.

DECRETUM XV. CAP., IN ORDINE CCCLXXIII.

Officium S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis, alias sub ritu semiduplici pro Ecclesia universali die 25. Maii recitari concessum, in posterum ab omnibus utriusque sexus Christifidelibus existentibus in tota Italia, & Insulis adjacentibus, qui ad horas canonicas tenentur, sub ritu duplici recitari posse, & debere concessit Benedictus Papa XIII. die 28. Janu. 1728. Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 271.

I. DEcretum expositione non indiget, nonnisi siquidem elevat ad ritum duplicem minorem officium S. Mariæ Magdalenæ de Pazzis pro tota Italia, quam ortu, occubitu, & insignibus facinoribus illustravit. Nunc celebrandum amplius non est die 25. Maii, sed 27. tamquam in prima die non impedita, & eidem in perpetuum assignata, ut alibi diximus, ob concessionem officii duplicis minoris S. Gregorii Papæ VII. pro eadem die 25. Maii. Extra Italiam dubium esse non potest, cum S. Maria Magdalena semiduplici tantum gaudeat ritu, pro Italia vero, ubi duplex minus itidem est, id exposcit major dignitas S. Gregorii Papæ. Nec dicas officium S. Gregorii esse officium Ecclesiæ universalis, adeoque postponendum; hoc enim procederet, quando S. Gregorius non esset itidem ex Sanctis Italiæ indigenis, ut dicebamus in capite de occurrentia.

II. Meratus in suo Indice n. 340. refert Decretum aliud, & fit 16. Cap., in ord. 374. *Missum, & officium S. Julianæ de Falconeriis Fundatricis tertii Ordinis Servorum B. M. V. cum oratione, hymno, & lectionibus secundi nocturni sub die 20. Martii 1728. præfata Servorum B. M. Religioni, & Civitati Florentiæ concessum, in posterum, prout jacent, ab omnibus Christifidelibus utriusque sexus tam Sæcularibus, quam Regularibus, qui ad horas canonicas tenentur, die 19. Junii sub ritu semiduplici recitari, & respective celebrari debere indulsit; & ita in Missali, & Breviario Romano apponi mandavit S. R. C. die 8. Martii 1738. approbante Clemente Papa XII. die 15. ejusdem mensis, & eodem anno. In una urbis, & orbis.* Nonnisi extenditur officium S. Julianæ ad Ecclesiam universalem, traditurque quotannis celebrandum diei 19. Junii, nulla ratione habita ad Missam propriam SS. Gervasii, & Prothasii ea die occurrentium, quæ ne impediretur, festum S. Romualdi, qui obiit eadem die, indictum fuit pro die 7. Februarii, corporis ejusdem Fabrianum in Piceno oppidum translatione celebri, ut edocent Gavantus *sect. 7. cap. 4. n. 7.*, & Guyetus *lib. 2. cap. 2. qu. 3.* Missa tamen horum Sanctorum, quæ Durando teste *lib. 7. cap.* 13. ex institutione S. Gregorii habet introitum *Loquitur Dominus pacem*, eo quod ea die conciliata pax fuit Imperatorem Romanum inter, & Longobardorum Regem, a Missali Romano expungenda non est, ut cum ea honorari queant, ubi iidem Sancti Patroni sunt, vel Titulares, aut eorumdem insignes asservantur Reliquiæ, vel quatenus pro re gravi, aut ex devotione de iisdem celebrari debeat. Idipsum dicito in similibus, ut de Missis SS. Felicis, & Adaucti, ac Tryphonis, & Sociorum nunc impeditis.

III. In eodem Indice sub num. 57. tamquam Decretum habetur, & fit 17. Cap., in ord. 375. *Decreta de officiis approbatis de præcepto SS. Bibianæ, Casimiri, Joachim, Catharinæ Senesis, Norberti, Hyacinthi, Ludovici, Eustachii, & Sociorum, Brunonis, & Birgittæ; similiter Decreta recentiora aliorum Sanctorum usque ad Clementem XII. vide in sectione VII. suis locis propriis. Decreta de officiis Sanctorum ad libitum vide ibidem.* Decretum hoc vere non est, sed nota quædam Decretorum, quibus conceduntur officia tum de præcepto, tum ad libitum, quare cum difficultatem nullam patiantur, opus haud est, eadem hic recenseamus, Lectoremque inani expositione moremur. Curiosum instruet sectio, ad quam Meratus Lectorem amandat.

IV. *Adveniente notitia alicujus officii recitandi, a S. R. C. recenter concessi, si talis notitia ita opportune perveniat, ut prædicti officii recitatio evenire possit tempore congruo, scilicet vel die a Sacra eadem Congregatione pro tali recitatione præscripto, vel diebus post illum vacantibus, quibus juxta Rubricarum regulas hujusmodi officium recitari possit, recitetur quidem; si autem talis notitia non ita opportune pervenerit, ut prædictis diebus impleri potuerit officii recitatio, pro præsenti anno omittatur. S. R. C. 11. Julii* 1739. Hoc Decretum fit 18. Cap., in Ord. 376., & per illud instruimur super recitatione officiorum, quæ de novo conceduntur, ita ut si eorumdem notitia opportune pervenerit, eo anno celebrari queant, secus, si non opportune. Opportune autem pervenit, quando pervenit præcedenter ad dies, quibus sunt affixa, inopportune vero, quando post easdem dies. Officia quælibet in suis concessionibus alicui diei addicuntur, & concessiones incipiunt obligare, statim ac sunt emanatæ, seu magis ad notitiam deveniunt, quare dubium non est, quod si perveniat antecedenter ad diem v. g. 4. Martii notitia officii alicujus pro eadem die concessi, illud recitari potest, si vero post eamdem diem, nequaquam, quia concessio non est favorabilis pro qualibet anni die, sed pro die determinata, cum qua expirat concessionis favor. Verum præfata notitia etiam post diem, cui officium est affixum, opportune pervenire potest, videlicet si perveniat præcedenter ad dies, *quibus juxta Rubricarum regulas hujusmodi officium recitari potest*; hoc autem evenit, quoties officium in propria die eo anno est impeditum,

& notitia pervenit ante diem, in quam juxta Rubricas transferendum venit. Verum & quoties notitia opportune pervenit, non credimur eo anno ita in rigoroso præcepto officium constitui, ut si particularia Kalendaria ad adventum ejusdem notitiæ jam sint evulgata, hæc sequi quilibet non valeat eodem omisso officio, ne quandoque mutationes plurimas io officiis translatis, quæ recitanda supersunt, sine duce cogatur facere, præsertim quia de clero adsunt plurimi, qui non probe sciunt Rubricarum leges.

V. Sub die 16. Sept. 1741. per hocce Decretum, quod sit 19. cap., in ord. 377. *Regulares, quamvis ex consuetudine utantur Kalendario Diœcesano, non ideo tenentur ad recitationem officii de octava Patroni loci, vel Titularis principalis*, Sacra Congregatio uberem confirmationem exporrigit expositioni, quam nos fecimus Decreto 1. cap. 8., ad quod propterea se sinat lector remitti.

VI. Eadem die 16. Sept. 1741. prodiit Decretum aliud, & sit 20. cap., in ord. 378. *Decreta, quæ statuunt non esse transferendos ad annum sequentem Sanctos illos, qui in fine anni supersunt, intelligenda sunt non solum de semiduplicibus, sed etiam de duplicibus; & locum habent, sive ab accidentali, sive a perpetuo occurrente impedimento, eorum celebratio fuerit impedita*. Confirmari jam vides Decreta, quæ late exposuimus in cap. 6., & una eorundem sensum aperiri, quatenus intelligenda dicuntur *non solum de Sanctis semiduplicibus, sed etiam de duplicibus*. Quæ dedimus io Decr. 5. cap. 6., ubertim evincunt, inhibitionem hujusmodi ad Sanctos dumtaxat duplices minores, & fortasse etiam duplices majores, manere restrictam, non autem extendi ad duplices 1. & 2. classis, quibus utique nec præsens officit Sanctio; sunt siquidem isti speciali nota digni, & si dum sub ritu duplici simpliciter, & absolute concessa reperiuntur officia aliqua, concessio juxta iterata Decreta intelligenda est de duplici minori, multo magis id verum erit de prædicto Decreto, quod Sanctos duplices in annum sequentem transferri vetat, fert namque generalis regula, quod favores ampliari convenit, & odia restringi. *Et locum habent, sive ab accidentali* (scilicet uno dumtaxat, vel altero anno) *sive a perpetuo* (nempe quotannis) *impedimento, eorum celebratio fuerit impedita*. Quatenus inhibetur ad annum sequentem translatio Sanctorum perpetuo impeditorum, offendi videntur, quæ dedimus in Decr. 3. cap. 6. num. 30. de licita translatione Sanctorum, qui semper iidem individualiter in fine anni supersunt, ac consequenter multo magis, qui non semper, sed solum quasi semper iidem ut supra supersunt, quorum translationi itidem favorabiles fuimus io Decr. 5. cap. 6. num. 17. Hæc etsi obvia appareat Decreti mens, eidem nosmet credere non arbitramur, sed magis veram Decreti mentem petendam esse a verbis, quibus Decreta compacta noscuntur. Decreta, quæ nunc locum habere declarantur etiam in festis, quorum celebratio est perpetuo impedita, per hæc verba *Quoties toto anni decursu &c.*, & *tunc in illo anno &c.* diserte comprehendunt solum festa, quæ aliquando supersunt, & nonnisi per violentiam trahi queunt ad comprehendendos etiam illos, qui semper, vel quasi semper iidem in fine anni supersunt; quare dum præsens Decretum eadem intelligenda esse declarat etiam de festis, quorum celebratio est per perpetuum occurrens impedimentum impedita, accipi non potest de iisdem festis, quæ perpetuo eadem numero in fine anni supersunt, sed solum de festis, quæ per Impedimentum perpetuum in propria sunt die quidem impedita, sed tamen quandoque nihilominus intra aonum utile suæ reperiunt repositionis spatium; alias enim tunc jus novum fieret, & non antiquum exponeretur contra ipsius præsentis Decreti mentem, quod dum antiqua Decreta locum habere statuit, oonnisi horum mentem declarare fatetur. Stant itaque iotegra cuncta, quæ dedimus in memorato cap. 6., & nunc solum statuitur, quod eadem Decreta locom habent tum in festis accidentaliter, tum perpetuo a propria die abactis, quoties hæc, ubi eorum immutatio in diem alteram fixam non fit, io fine anni superesse contingit.

VII. *Ubi adest indultum recitandi qualibet feria v. per annum officium SS. Sacramenti, occurrente in eadem feria v. quocumque officio 9. lectionum, etiam translato, omissa recitatione SS. Sacramenti, faciendum est officium eo die occurrens, etiamsi esset de die infra octavam*. Decretum aliud est S. R. C. 1. Octobris 1740., & erit 21. cap., in ord. 379. nos autem edocet, quod officia votiva, etsi determinatæ diei affixa, cedunt officiis novem lectionum occurrentibus, & translatis, etiamsi essent de die infra octavam: quare nonnisi uberem depromunt confirmationem, quæ late tradita sunt in cap. 24.

VIII. Sit Decretum 22. cap., in ord. 380., quod die 11. Julii 1739. dignoscitur emanatum: *Officium Translationis S. Januarii, quod in Regno Neapolitano ex indulto S. R. C. celebratur Dominica 1. Maii sub ritu duplici majori cum octava, occurrens cum festo altioris ritus, vel majoris dignitatis, transferendum est ab ipsa Dominica in primam diem non impeditam, quoad octavam vero servetur Rubrica 10. Brev. de Transl. n. 1. ab illis verbis: Quod si festum*. Edocemur de transferibilitate festi affixi diei Dominicæ in casu impedimenti, & de transferibilitate ejusdem, non in Dominicam alteram, sed in primam diem non impeditam, & de hoc ubertim actum est in capite 25., ubi & limitationes, quas generalis regula patitur, fuerunt traditæ. Quoad octavam vero servanda decernitur Rubrica de Transl. num. 1., videlicet quod si festum transferatur post totam octavam, nihil eo anno fit de octava, si autem intra octavam, dumtaxat celebratur festum cum residuo octavæ, qua de re non semel egimus.

AD CAPUT XLIV.

De qualitate officii.

APPENDIX.

DECRETUM PRIMUM. Cap. in Ord. 463.

An Clerici sæculares Choro non adstricti, possint recitare de Sanctis Ordinis Carmelitani, si sint ejusdem Ordinis Tertiarii? Resp. affirmative. S, R. C. 4. Septembris 1745. *in Pernabucen.*

QUÆ dedimus in tom. 1. cap. 43. Dec. 6., late confirmata remanent; clausula autem illa *Choro non adstricti* abunde demonstrant, secus esse de iisdem Tertiariis, si sint adstricti Choro alicujus Ecclesiæ, cujus officia, ritumque tunc servare tenentur, uti magis diximus in Decret. 3. ejusdem capitis, & sequens definit Decretum.

DECRETUM SECUNDUM. Cap. io Ord. 464.

An Cleri sæculares professi in Militari Ordine D. N. J. C. possint recitare de sanctis, de quibus recitant ejusdem Ordinis claustrales? & responsum fuit affirmative, cum clausula tamen, dummodo non sint choro adstricti. Ead. Congr. in eod. Decr.

CAPUT XLV.

De Festis ex consuetudine.

I. NON desunt, qui sentiunt per consuetudinis festa Kalendariis fieri additionem, cum tamen consuetudo ex titulis sit, qui non minus, ac tituli Dedicationis, Patronorum, Titularium, & Reliquiarum, de quibus in prima parte egimus, tuentur Sanctorum officia; quinimmo & tituli modo recensiti, suis juribus etsi inconcussi stent, adhuc vi consuetudinis magis, magisque firmantur, & quando etiam suis juribus non satis consisterent, unice eos consuetudo solidaret. Sunt autem, qui consuetudini omnem vim adimunt, & qui plus æquo eidem concedunt; sed quid in hac re pronunciandum sit, Decretorum examen plane monstrabit.

DECRETUM I. CAP., IN ORDINE CCCLXXXI.

Ubi viget consuetudo immemorabilis, potest recitari officium de communi pro Sanctis, etiam non canonizatis. S. R. C. 11. Junii 1605. *in Visen.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 20,

I. BIfatiam accipi valet consuetudo immemorabilis. Primo pro ea, de cujus initio memoria oon extat, & ut memoriæ proditum est, semper ea viguit. 2. pro centenaria, quoties namque consuetudo aliqua per centum invaluit annos, dicitur immemorabilis. An rite? Noo crederem, nec verborum rigor id ferre videtur, cum de ejusdem initio habeatur memoria. Late itaque dicitur immemorabilis, quatenus eidem veluti æquipollet, eosdemque præstat effectus.

II. Juxta Decretum consuetudo immemorabilis valida est tueri Sanctorum festa. Sed quæ? Centenariæ obsistit sequens Decretum V. quod officium S. Servatii, licet centenariæ innixum consuetudini, in valido non declarat statu; immemorabili vero stricte acceptæ reluctatur Decretum 4. quod consuetudinem ad effectum dumtaxat agnoscit validam, quæ antiquior est Bulla Piana, de qua antiquitare non constat relate ad eam consuetudinem, cujus nescitur initium. Verum en quam facili negotio Decreta cuncta ad concordiam revocentur. Decretum 5., quod centenariam reprobat consuetudinem anno 1706. editum extitit, a quo si per centum annos retrocedatur, sistitur ad annum 1606., adeoque annis 38. post editionem Bullæ Pianæ, quæ lata fuit anno 1568. Præsens Decretum, quando etiam centenariæ consuetudini favorabile censeretur, emanatum fuit anno 1605., a quo per centum annos retrocedendo, sistitur ad annum 1505., & sic annis 63. ante Bullam Pianam. Consuetudo itaque centenaria dumtaxat antiquior eadem Bulla approbatur, & reprobatur modernior; quid autem nisi idipsum exposcit Decretum 4., dum consuetudinem inductam ante Bullam Pii V. exposcit? Nec dissimilis est consuetudo immemorabilis, quando pro centenaria sumeretur, quam expostulat tertium Decretum, quod cum latum fuerit anno 1628., per centum annos retrocedendo sistitur ad annum 1528., adeoque annis 40. ante eandem Bullam Pii V.

III. Quatenus itaque per hanc, & tertiam Sanctiones nomine *immemorabilis* approbata censeatur consuetudo centenaria, patens est utique, quod semper approbatur consuetudo antiquior Bulla Piana, pro centenaria tamen in sensu exposito accipi non valet, sive sermo sit de Sanctis canonizatis, pro quibus & sufficit modernior juxta Decretum 4. dummodo invecta ante Bullam Pii V. sive de non canonizatis, quibus ut statim dicemus, etsi suffragetur consuetudo centenaria retrocedendo petita ab anno 1605., aut 1628., sufficit tamen, & ad minus requiritur, quod sit coæva anno 1534., nec posterior, licet anti-

antiquior sæpe memorata Bulla Pii V., ullatenus potis esse valet; dictio enim illa *etiam*, quam pro Sanctis non canonizatis Decretum adjicit, stat ampliative, & exprimit casum magis dubitabilem Sanctorum non canonizatorum, & includit minus dubitabilem canonizatorum, quibus utique potior deferenda est ratio.

IV. In Decreto primo Capitis tertii Dei servos non canonizatos in plures secrevimus classes, sed quatenus ad præsens attinet, in duas dumtaxat nobis lubet eosdem partiri in formaliter nempe beatificatos, & æquipollenter. Primorum appellatione veniunt, qui Beatorum numero per Sedem Apostolicam fuerunt cooptati, secundorum autem, qui cum in Ecclesia post reservationem canonizationis Sedi Apostolicæ factam, cultum obtinuerint, huic Urbanus VIII. in nihilo præjudicatum esse voluit. Sunt vero, qui *aut per communem Ecclesiæ consensum, vel immemorabilem temporis cursum, aut per Patrum, virorumque Sanctorum scripta, vel longissimi temporis scientia, ac tolerantia Sedis Apostolicæ, vel Ordinarii coluntur*.

V. Bonacina *de primo præcep. Decal. disp. 3. qu. 1. pun. 2.* per longissimum tempus, illiusque cursum immemorabilem, quod Urbanus exquirit, accipi posse autumat tempus 30. aut 40. annorum, sed rite advertit Baldellus *Theol. mor. lib. 3. disp. 13. num. 3.*, quod idem Pontifex in sua Bulla expresse se declarat, quod venit tempus excedens centum annos. Cum itaque Urbanus VIII. anno 1634. Decreta super cultu Beatorum edita publicaverit, & sua Bulla confirmaverit, indubium fit, quod cultus publicus, in quo non canonizatos manutenendos esse sanxit, antiquior esse debet, vel saltem coævus anno 1534. Ferunt autem hujusmodi Decreta, quod si cultus hujusmodi fuerit postmodum aliqua in parte auctus, vel extensus, reducendus est ad tramites cultus illius, quem, & prout per centum annos retro constat iisdem esse exhibitum, & penitus cessandum est a cultus augmento, aut extensione; quare ut vi consuetudinis non canonizati manuteneantur in possessione officii, sat non est, quod ab anno usque 1534. iisdem cultus exhibitus fuerit, sed exigitur, quod præstitus fuerit in specie cultus officii.

VI. Formaliter vero Beatificatorum cultus per Decreta plurima manet rigorose limitatus ad expressa tantum verbaliter in Apostolicis Indultis, nec officii recitandi facultas unquam tradita præsumitur, nisi specifica concessio præcesserit; quare consuetudo nihil juris habet ad officium tuendum. Haud tamen ambigimus, quod si qui eorumdem legitimam ut supra officii possessionem alicubi haberent, manutenendi forent, etiamsi in Indultis nihil hujusmodi haberetur, beatificatio quippe formalis si cultum non auget, utique nec minuit, nec per silentium, quod in beatificationis Brevi habeatur, toli intelliguntur alias legitima, & ab Urbano VIII. approbata.

VII. Hactenus de consuetudine immemorabili quatenus centenaria, nunc de ex quatenus vere immemorabili seu prout de ejusdem initio nulla reperitur memoria, sed prout sciri potest, eamdem semper, & constanter viguisse constat; & dicimus hanc potem esse tueri officium de Sanctis, etiam non canonizatis, quamvis certo non constet, quod respective tempore præcedat annum 1568., vel 1534. Cum enim Sancti hujusmodi sint in pacifica immemorabili officii possessione, expoliati non valent, nisi probetur possessio illegitima, præsertim quia præsumendum non est in majoribus nostris in introductione, & continuatione prædicti officii defectum, aut delictum contigisse; hæc namque ex communi Jurisperitorum regula numquam præsumuntur, quinimmo actus ipse, qui potest sonare in delictum, & non delictum, semper est interpretandus, ut absit delictum. Quod in sensu veritatem habent Decreta cuncta, quæ ad continuationem officii consuetudinem immemorabilem stabiliunt validam. Hanc ad consuetudinem respexit Decretum 12. cap. 4., dum vi immemorabilis consuetudinis approbavit officium de Sanctis baptizatis, & extractis e Cœmeteriis Urbis, ab ejusdem quippe data per centum annos retrocedendo, nec sistebatur ante Bullam Pianam, unde pro consuetudine centenaria accipi non poterat.

VIII. Quod si hocce Decretum favorabile extat Sanctis extractis e Cœmeteriis Urbis, etsi eorumdem mentio nulla fiat in Martyrologio Romano, edocemur, descriptionem in hoc Martyrologio necessariam non esse, ut vi consuetudinis continuetur officium, ut pari de causa diximus de Patrono loci, & Titulo Ecclesiæ. Idipsum utique exposcunt Decreta hujus Capitis, & Urbani VIII., quæ manutentione donant Dei Servos non canonizatos, quorum utique nomina in Romano Martyrologio non inveniuntur descripta.

IX. *Pro Sanctis* præsens dicit Sanctio, & in stricta acceptione sumi non potest, statim namque subdit, *etiam non canonizatis*, & qui canonizati non sont, nec presse sunt Sancti; hinc tamen saltem *Sanctorum titulum* ad effectum continuationis officii quis posset eruere necessarium, sed objiciuntur Decreta Urbana, quæ eos, qui ut supra cultum obtinuere, etsi Sanctorum titulo non gaudeant; in eodem cultu manutenendos esse præscribunt. Sanctorum titulus juxta hæc Decreta antiquus, etiam pro non canonizatis ex alibi dictis apparet legitimus, at validus postea non est ad tuendum de iisdem officium ratione consuetudinis, si hæc antiqua non foret, seu saltem coæva anno 1534., licet ante Bullam Pii V. esset inducta, eamdem quippe Decreta distincte inhibent, non canonizatorum, quibus favent, cultum postmodum augeri sine expresso Apostolico Indulto.

X. Præterire non ducimus, quod si consuetudo alias legitima, ferret celebrationem de Sancto, qui nunquam extitit, aut qui ab Ecclesia non est ex receptis, tollenda penitus esset, tamquam prava, & absurda, *Cap. ad audientiam, & Cap. cum venerabilis, de consuet., Cap. cum satis de officio Archid., & cap. cum causa de sent. & re jud.* Si autem ferret celebrationem de Sancto v. g. ut martyre, cum tantum confessor sit, stante sanctitate Servi Dei, consuetudo tantum corrigenda foret quoad qualitatem officii, in qua est error, non quoad substantiam ejusdem, in cujus legitima est possessione.

XI. An Sancti extracti e Cœmeteriis Urbis, canonizatorum, vel non canonizatorum classi sint adscribendi, libet perquirere; & nos Canonizatorum numero eosdem jungimus; eorum enim sanctitas certa est, & ab Ecclesia ipsa tamquam Sancti universali Ecclesiæ venerandi proponuntur, & quando pro Christo sanguinem dederunt, tamquam Christi martyres ab eadem Ecclesia coli cœperunt, & hac de causa eorundem sepulcra cum signis sanctitatis, & martyrii prænotata fuere, ne debito cultu a posteris defraudati venirent. Quod si eorundem cultus apud Ecclesiam desiit, non ideo factum est, quod Ecclesia crederet, eosdem talem cultum non mereri, sed quia eorumdem notitia ad ipsam non devenit. Ceterum quia in memoratis Cœmeteriis plurima Sanctorum corpora latere fama constans, ac certa erat, ad eadem loca tamquam ad conditoria Sanctorum Corporum suum cultum semper direxæ. Ad rem item admodum facit, quod Ecclesia nunquam in usum habuit eosdem inter Sanctos formaliter referre.

DECRETUM II. CAP., IN ORDINE CCCLXXXII.

Solemniter consuevisse fieri officium, de quo Rubrica Breviarii Romani sub tit. 1., significat festum Populi, aut Cleri cum pompa exteriori, apparatu, concursu &c. S. R. C. 28. Octob. 1628. Ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 65.

I. IN Congregationis Regestis hoc non reperiri Decretum nos monet Meratus *sect. 2. cap. 2. n. 8.* unde autem illud proferat sub datum 28. *Octobris*, cum sub *die* 28. *August.* illud emanatum edicat Gavantus, ex quo Meratus idem decerpsit, dicant, qui sciunt. Rubrica, de qua Decretum, officium duplex fieri concedit in festis Sanctorum, qui apud quasdam Ecclesias, Religiones, vel Congregationet consueverunt *solemniter* celebrari. Quid signet verbum *Solemniter*, factum est dubium, cui Congregatio respondit *festa cum pompa exteriori*; hinc Gavantus *sect. 2. cap. 2. num. 27.* invalidas quascumque censet consuetudines, quæ solemnes non sunt, ad tuenda Sanctorum officia, easque autumat per Pium V. in sua Bulla abrogatas, qui ne sibi sit contrarius, opus est & Rubricas, dum quandoque consuetudinem sine expressione *solemnis* approbant, intelligi de consuetudine solemni juxta ejusdem Bullæ præscriptum, & sensum adverbii illius *solemniter*, quo Rubrica tit. 1. utitur, alias Rubricæ ipsæ sibi invicem pugnarent.

II. At in eo, quod de Bulla hic asserit Auctor, allucinatur profecto, abrogat siquidem in ex Pius V. *consuetudines precandi more, & ritu Breviariorum suppressorum*; unde autem unquam hinc erui valent abrogatæ consuetudines non solemnes celebrandi festa juxta ritum, & morem Romanum, seu ut diserte habet Rubrica 1. num. 1. *servata forma hujus Breviarii*, scilicet Romani? Et non magis per eandem aboleri consuetudines quascumque, sive solemnes, sive non solemnes celebrandi festa *more, & ritu Breviariorum suppressorum* per eandem Bullam?

III. Quantum autem ad Rubricas attinet, adversus Gavantum acriter insurgit Guyetus *lib. 1. cap. 13. quæst. 2.*, ubi to *solemniter* bifariam sumi posse asserit. Primo, pro eo quod stato die solet in anno celebrari, & hujus vocis usurpationem eruit ex etymologia, & pluribus auctoritatibus. Secundo pro apparatu, seu pompa exteriori, qualis dicto vocis acceptio est apud D. Thomam 2. 2. *quæst.* 88. *art.* 2. *in corp.* In prima acceptione Rubricas vult dictam vocem adhibere, perinde ac dicerent, quæ consueverunt *omni anno stata die* celebrari, nec refragatur, quod etiam secundum sensum, sine tamen prioris exclusione, patiantur, unde to *Solemniter* in Rubricis asserit non stare limitative, ita ut solum approbentur consuetudines solemnes cum pompa exteriori, sed ampliative, ita ut approbentur consuetudines omnes, sive sint, sive non sint cum pompa exteriori solemnes, præsertim quia in Rubricis aliis deest adverbium *solemniter*, & solum dicitur *consuetum celebrari*, ut in Rubrica 5. *num.* 1. Decretum vero dum explicat Rubricam de festo cum pompa exteriori celebrato, asserit intelligendum esse non limitative, & exclusive, ita ut velit hunc solum esse sensum Rubricæ, & quemcumque alium excludat, sed ampliative, & extensive, ita ut procedat asserendo unum ex sensibus, quem Rubrica patitur, alterum haud negando; quod nil fieri vetat, quia ambo illi sensu non sunt contrarii, unde necesse non est, ut qui unum dixit, alterum excludat.

IV. Verum demus in sensu exclusivo Decretum procedere, sed quid inde? Hincne sequitur reprobatio consuetudinum non solemnium? Nequaquam. Sequitur dumtaxat, quod per dictam Rubricam, atque Decretum approbatæ non veniant, non tamen reprobatæ. Sed quid si per alias Rubricas approbentur? Approbatæ erunt utræque, sed per diversas Rubricas. En modo quid habeat Rubrica 7. num. 4. *Aut alterius festi, quod in aliquibus Ecclesiis consuevit cum octava celebrari.* Ubi est *solemniter?* Lethalem nunc accipe ictum. Rubrica 5. *num.* 1. inter dies, in quibus cessat feriale officium, illos recenset; in qui-

in quibus *occurrit aliquod festum solemne, aut consuetum in aliqua Ecclesia celebrari*. Dictio *Aut* est disjunctiva, adversativa, vel expositiva. Si sumatur disjunctive, & adversative, jam festum *solemne*, & *consuetum*, inter quae est posita, sunt inter se diversa, adeoque si utrumque cessare facit officium feriale, utrumque est ex officiis recitari approbatis. Si accipiatur expositive pro *idest*, jam statim idem sunt festum solemne, & consuetum, & sic viget expositio Guyeti.

V. Denique Decreta omnia hujus capitis probant festa consuetudinis, & nec verbum habent de consuetudine solemni. Urbanus VIII. vult Dei servos manutenendos esse in cultu, etiam officii, quem centenaria, & quidem licet non solemnis, eisdem praescripsit consuetudo; vides jam igitur, quod opus est des vel invitus, consuetudinem etiam non solemnem tueri posse Sanctorum officia.

VI. Nec deest alius Rubricae sensus non minus commodus; Rubrica enim prima non agit de substantia officii, quam supponit, sed de ritu, quo tale officium celebrari debet, assignatque ritum duplicem generice sumptum iis officiis, quae ritu solemni olim celebrabantur, ut ritus antiquus celebrandi festa, qui in qualibet Ecclesia erat multiplex, conciliari queat, & accommodari ritui Romano, ita ut quae celebrabantur olim ritu solemni correspondente ritui primae classis, hoc pacto celebrentur, quae non ita solemni, sub ritu duplicis 2. classis, vel majori respective, vel minori. Rubrica 2. *num.* 1. per haec verba te doceat: *Et in festis propriis quorundam locorum, seu Congregationum, quae solemnius apud illas, quam simplicia, consueverunt celebrari*, in quibus ritum semiduplicem assignat iis festis, quae risu magis elevato, quam simplici, celebrari consueverant.

DECRETUM III. CAP., IN ORDINE CCCLXXXIII.

Officia de Episcopis Sanctis locorum possunt continuari de communi, si constaret illos fuisse canonizatos, vel per tempus immemorabile celebratum fuisse de illis officium, & Missam. S. R. C. 28. Octobris 1628., *& reperitur in Rubricis Breviarii Minor. Observ. num. 62.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. *66.*

I. QUod de Episcopis statutum noscimus, procedit de Sanctis omnibus localibus, quorum appellatione veniunt Sancti omnes, qui in aliquo loco specialiter coluntur. Ingens olim horum Sanctorum erat numerus; colebantur siquidem fidei Antesignani, Episcopi, Sancti quique indigenae, qui in loco commorati fuerant, aut munus aliquod exercuerant, aut miraculis erant insigner, vel in discrimine aliquo opitulati, sive ibi Reliquias habebant, vel Ecclesiam aliquam in sui honorem erectam &c. Hujusmodi officiis ubertim incumbebant Ecclesiae, sed cum per eadem quasi totum perimeretur feriale officium, quando Pius V. suam Bullam edidit de Breviario Romano, Ecclesiae, quae ritui Romano accessere, non quidem omnia, sed plurima dictorum Sanctorum expunxerunt officia, plus minusve pro diversitate Ecclesiarum, & prout plus minusve singula ad easdem Ecclesias visa sunt pertinere, quae inter praesertim stetere ea Sanctorum Episcoporum.

II. De husce officiis, quae ab Ecclesiis fuerunt retenta, nunc statuitur, quod *si constet illos fuisse canonizatos*, continuari possunt, utpote antiquiora eadem Bulla Pii V., per quam, & post quam vetitum est Episcopis nova officia inducere, cum antea iisdem foret liberum. Si autem canonizati non fuerint, contenta non est Congregatio consuetudine antiquiori Bulla Piana, sed exposcit consuetudinem immemorabilem; quae, & qualis nunc esse debeat, jam in primo hujus capitis Decreto fuse diximus.

II. *De communi* officia praefata vult esse continuanda, & ipsum praescribit primum Decretum, docentque Gavantus *sect.* 2. *cap.* 2. *num.* 23., & Meratus *ibidem nu.* 7., qui id suadere conatur ex Bulla Piana, quae revocat consuetudines omnes precandi more, & ritu Breviariorum suppressorum. Ast ruit hoc argumentum, quia ibi Pius solum proscribit formulam, non officia Breviariorum suppressorum; quare nos diceremus magis, quod Pius per eam Bullam supprimit Breviaria, & suum vult in omnes invehi Ecclesias; ex suppressione autem Breviariorum suppressa etiam manent materialia officia in iisdem contenta, quare cum in Romano non adsint officia illa propria, hoc ipso quod de Sanctis locorum recitari debet, necesse redditur, ad respectivum commune recurrere; unde Rubrica 1. *num.* 1. de festis consuetudinis habet esse recitanda *cum officiis propriis a Sede Apostolica approbatis, aut ex ejusdem Sedis auctoritate receptis, vel recipiendis, aliquin de communi*. Vide, quae dicuntur in Decreto 8. Aprilis 1728. in cap. de officiorum approbatione, per quod damnantur officia per Sedem Apostolicam non approbata.

DECRETUM IV. CAP., IN ORDINE CCCLXXXIV.

Si festum S. Honuphrii ante Bullam Pii V. celebrabatur cum officio, & Missa, potest continuari, si vero introductum est post Bullam, nullo modo permittendum est. S. R. C. 17. Novembris 1632. *in Conversana*, ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 76.

I. ANachoreta insignis S. Honuphrius, cujus elogium ad diem 12. Junii attexit Martyrologium Romanum, ex Sanctis est juxta veterem Ecclesiae disciplinam canonizatis; quare per Decretum instruimur, quod ad tuenda officia quorumcumque canonizatorum sufficit, & exigitur consuetudo antiquior Bulla Piana. Ratio hujus esse potest, quod ante dictam Bullam Episcopis integrum erat Sanctorum festa inducere, & per eamdem Bullam fuit eisdem inhibitum, per Decretum 8. Aprilis 1628. declaratum extitit post eamdem Bullam nihil amplius posse, nec potuisse locorum Ordinarios quoad Sanctorum officia, & statutum fuit, fore irritum, & inane, quidquid secus fuerit attentatum. Ut vero festa antiquiora Bulla Pii V. in valido censeantur statu, opus non est, quod fulciantur consuetudine ante dictam Bullam praescripta, sed sufficit, quod inducta; tunc enim nulla erat lex, aut si quae erat, non erat usu recepta, per quam inhiberetur festorum intrusio; unde consuetudo ut induceretur, & inducta curreret, praescriptione non indigebat, praescriptio namque, seu spatium temporis a jure civili, vel canonico ad praescriptionem exacti, necessaria quidem est ad abrogandam legem contrariam, contra quam consuetudo praevalere debeat, numquam vero ut consuetudo ipsa valeat, quando contraria nulla lex est, contra quem debeat praevalere. Et praesertim in nostro casu, in quo lex superveniens, non abrogat, sed probat festa consuetudinis, solumque proscribit festa post Bullam Pii V. per consuetudinem inducta. Consuetudo vero cum fiat ex actibus repetitis, ut ante Bullam censeatur inducta, opus est, quod ad minus tres actus eamdem praecesserint, ad hoc ut praelara officia tueri valeat; quod fortasse non obscure eruitur ex verbo illo *celebrabatur*, quod in uno, vel duobus actibus verificari non posse videtur. Recolantur, quae in similibus data suot in Decr. 2. cap. 3., & quae ad rem traduntur in Decr. 1. cap. de Additione Breviario inhibita.

II. Dices: Decretum 8. April. 1628. a sua dispositione praeservat festa, quae *Breviarii Romani Rubricis conceduntur*; sed festa consuetudinis ab iisdem Rubricis conceduntur; ergo post eamdem Bullam per consuetudinem inducta minime nutant.

III. ℟. Festa a Rubricis admissa, esse festa consuetudinis inductae ante Bullam Pii V., seu ante editionem earumdem Rubricarum, & hac de causa in iisdem consulto positum fuisse verbum in sensu praeterito *consueverunt*, vel aliud simile, ut daretur nempe intelligi, non de consuetudine introducenda, sed ante easdem invecta dispositionem procedere.

IV. Quaeres 1. num modo integrum sit festa ex consuetudine retinere, vel supprimere? Dictum est *modo*, quia dubium non est, quod tempore receptionis Breviarii Romani potuerunt dicta festa supprimi, & plus minusve ab Ecclesiis jam fuerunt suppressa.

V. ℟. modo retineri debere, nec supprimi posse. Tum quia Sancti isti vi longaevae, legitimae, & praescriptae consuetudinis sunt in possessione cultus officii, unde hoc amplius spoliari non possunt. Sane a Decreto 10. cap. 4. *debita, prout hactenus servatum est*, appellatur veneratio Sanctorum, & eisdem *adhibenda* mandatur, & Urbanus VIII. in nihilo praejudicandum esse voluit Sanctis illis, qui in legitima, seu centenaria cultus possessione aderat; quidni igitur & debita erit, prout hactenus servatum est, & adhibenda veneratio Sanctis, de quibus agimus, & manutenendi hi erunt in legitima possessione officii? Tum quia, ut statim dicemus, festa consuetudinis sunt festa, quae per Rubricas Breviarii Romani probantur.

VI. Quaeres 2. an si per incuriam, oblivionem, vel conscientiae scrupulum exciderint, vel intermissa fuerint festa ejusmodi, possint denuo restaurari?

VII. ℟. Posse, & debere restitui. Possunt autem, quia teste Merato *sect.* 2. *cap.* 2. *num.* 7. praesens Decretum latum est pro officio S. Honuphrii jam intermisso, ut siquidem advertit Guyetus *lib.* 1. *cap.* 10. *quaest.* 5. per desuetudinem non extinguitur jus, seu debitum festa celebrandi. Adde, quod sicuti si aliqua de causa, puta incertitudinis, quae tunc appareat, a cultu Reliquiarum destitum foret, instaurari hic posset, & deberet, si deinde de earumdem identitate constaret, ita si per oblivionem, aut dubietatem legitimae introductionis ab officio festorum consuetudinis cessatum fuisset, restitutio in integrum iisdem deberetur, si de consuetudinis legitimitate postea constaret.

VIII. Quae vera sunt, etsi per spatium temporis plurimi, puta 40. annorum, per quod praescribitur lex Ecclesiastica, praefata officia intermissa fuissent; sunt enim haec festa a Rubricis Breviarii Romani approbata; adeoque festa de Breviario Romano; uti autem vetitum est Breviario Romano quid addi, ita ab eo aliquid detrahi; & sicuti consuetudo quaecumque, licet centenaria, post Bullam Pii V. inducta, quia reprobata est, nequit officium aliquod addere, ita nec demere; & quemadmodum quod additum foret esset demendum, ita demptum foret restituendum, nova consuetudine, quia per legem reprobata, numquam legem ipsam, nec antiquam consuetudinem abrogante. Et quidem festa consuetudinis non minus sunt festa

Bre-

Breviari Romani, ac festum Tituli propriæ Ecclesiæ, cum æque omnia a Rubricis quidem præscribantur, & eorum neutrum in corpore Breviarii Romani habeatur; quis autem dubitat, quod festum Tituli, etsi spatio plurium annorum intermissum, non sit restituendum? Verbum itaque *Potest*, quo Decretum utitur, libertatem non facit, & in Decretum unice ratione petitionis, quæ erat, num tale festum non obstante intermissione posset continuari, fuit invectum.

DECRETUM V. CAP., IN ORDINE CCCLXXXV.

Quamvis Patres Cappuccini Conventus Leodien. ex consuetudine plusquam centum annorum soleant facere officium duplex majus de S. Servatio Episcopo 13. Maii, quia est Patronus principalis Parochiæ, in qua morantur, & est festum devotionis in Populo, nihilominus declaratum, & decisum fuit, non licere prædictis PP. Cappuccinis continuare recitationem dicti officii, nec in alium diem transferre, quando ab alio majori festo contingit esse impeditum. S. R. C. 28. Aug. 1706. *in una PP. Cappucc. Provinciæ Leodien.* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 240.

I. TRiplex reprobatur titulus, vi cujus Patres Cappuccini continuare posse credebant officium S. Servatii, cujus laus plurima est in Martyrologio Romano ad diem 13. Maii, nempe Patrocinium Parochiæ, & de hoc jam egimus in Decr. 14. cap. 1., & in Decr. 12. cap. 3., festivitatem Populi, de qua sermonem habuimus in Decr. 7. cap. 2., & in Decr. 4. & 5. cap. 13., & alibi sermo redibit, demum consuetudinem plusquam centum annorum, quam ex superioribus patet ad effectum non esse validam, nisi inducta sit ante Bullam Pianam, cujusmodi profecto non erat illa, de qua quærebatur; retrocedendo quippe per centum annos a data Decreti sistitur ad annum 1606., adeoque annos 38. post eandem Bullam, quos importare nequit dictio Decreti *Plusquam*, quæ de modica quantitate intelligitur *ex L. Hæc adjectio, ff. de verb. signif. L. cum filius §. Pater ff. de Legat. 2. &c.*

II. Dices, quod consuetudo centenaria censetur immemorabilis, & immemorabili æquivalet; consuetudinem autem immemorabilem nos ipsi superius validam fecimus ad tuenda officia. Verum dicito consuetudinem centenariam non esse presse immemorialem, utpote cujus initii memoria habetur, & talem dumtaxat dici fictione juris, vi cujus etsi dicatur æquivalere immemoriali, id tamen solummodo verum est in iis, quæ per jura ipsa aliter disposita non sunt; quare etsi consuetudo centenaria præcedens Decreta Urbana, valida sit manutenere Sanctos in possessione pristini cultus, non tamen centenaria posterior ad tempus ab iisdem Decretis, a quibus reprobatur, exactum, ita erit de centenaria inducta post Bullam Pianam, a qua itidem reprobatur. Par nec est ratio de immemoriali, quia cum supponatur legitima, cum defectus, & culpa supponi non possint in majoribus, qui eam introduxerunt, & continuarunt, Sancti, qui vi ejusdem in pacifica sunt possessione officii, spoliari non possunt, & præsertim quia in dubiis ipsis jura meliorem faciunt conditionem possidentis.

III. Ultima Decreti pars sequitur ex priori, quippe si licita non est continuatio dicti festi, utique nec translatio in casu impedimenti. Ex dictis unum, volumus, inferas, nempe quod si dubium insurgat circa antiquitatem legitimam alicujus ex hujusmodi festis, adhuc continuari potest, & debet; in dubiis enim legitima supponitur consuetudo, nisi contrarium probetur, & melior semper est conditio possidentis.

A D C A P U T XLV.

De Festis ex Consuetudine.

A P P E N D I X.

DECRETUM PRIMUM Cap. In Ord. 460.

Quando non constat officia, quæ recitantur in aliqua Diœcesi, a Sancta Sede Apostolica concessa esse, quæritur, an licite possint omnes Diœceses de illis talia officia habere, vel illæ Diœceses debeant cessare a tali recitatione. Et Sacra Congregatio respondit: serventur Decreta edita super officiorum recitatione. Qui autem particularia officia recitare desiderant, instent pro illorum approbatione, & concessione. S. R. C. 1. Decembris 1742. *Polonia in una Ord. Carmel. Excalceat.*

POst Bullam Pii V. per Episcoporum auctoritatem officia nulla in Kalendarium invehi posse, & quatenus invecta fuerint, supprimenda ea esse, jam ad longum disceptatum extitit in toto capite 41. tom. 1., ubi itidem, & adhuc magis in cap. 44. actum est de iis festis, quæ vi consuetudinis nihilominus retineri possunt.

DECRETUM SECUNDUM Cap. in Ord. 461.

Non potest continuari officiorum recitatio, quæ concessa sunt in aliquibus Diœcesibus ab aliquo tempore, ut sunt de sanctis Martyribus Gorcomiensibus 9. Julii, & de S. Erasmo Episcopo, & martyre 3. Junii pro Belgio, sub ritu duplici ad libitum, cum nullum fundamentum sit horum officiorum extensionis ad regnum. S. R. C. 7. Maii 1746. *in Varsavien.*

COnsuetudo noviter inducta, rite declaratur invalida ad tuendam continuationem officii, de cujus extensionis indulto fundamentum non aderat.

DECRETUM TERTIUM Cap. in Ord. 462.

Consuetudo antiqua, & immemorabilis dicendi officium de aliquo sancto sufficit ad rite continuandum; ut illud recitetur, dummodo immemorabile respiciat festum in Romano Martyrologio descriptum, sin minus negative. S. R. C. 7. Maii 1746. *in Varsavien.*

UT ratione immemorabili consuetudinis continuari possit officium, præsens Decretum, quod sit de sancto in Martyrologio Romano descripto, in conditionem exposcit. Id contrarium videbitur iis, quæ nos dedimus tom. 1. cap. 44. num. 8., & quidem Bullæ Urbani VIII., & validis Congregationum Decretis innixi, quæ ne dedignetur lector recolere, ut rectum judicium valeat efformare.

C A P U T XLV.

De Beatorum Officio.

I. PLurima, quæ in præcedenti Capite dedimus, nos vocant ad examen reliquorum, quæ de Beatorum officio dicenda supersunt. Hic non repetenda esse putamus, quæ sparsim pro opportunitate tradidimus, recoli tamen poterunt præsertim in Capitibus 2. 3. & 4., necnon in præcedenti, & alibi. Variæ Beatorum sunt classes, sed & hæ in Decreto 1. cap. 3. assignatæ venere, nonnulla & de iisdem dedimus, ubi de Martyrologio Romano. Mirabitur quis fortasse, quod primum Decretum, quod de canonizatis expresse agit in hoc caput a nobis intrudatur, sed præambula quædam materia sit ad dicenda in sequentibus.

DECRETUM I. CAP., IN ORDINE CCCLXXXVI.

De Sancto canonizato non potest fieri officium extra propriam Ecclesiam sine novo Decreto. S. R. C. 9. Decemb. 1628. *in Gennen.* ex Merato in Indice Decret. Breviar. num. 67.

I. CAnonizationum Bullæ, etsi diversas teneant loquendi formulas, eo omnes tendere videntur, ut potestatem faciant recitandi officium de Sancto canonizato in die mortis ejus. Antiquiores quidem nullam officii mentionem agunt, sed hac, vel simili formula sunt conceptæ, *ut dies natalitia Sancti N. solemniter celebretur, festumque ejusdem quotannis recoli debeat*, ut de SS. Hugone, Henrico, Bernardo, Antonio de Padua, Dominico &c., fortasse usque ad annum 1391., in quo Bonifacius IX. habet de S. Birgitta: *Statuentes, ut ab universali Ecclesia anno quolibet in die &c. festum ipsius, & officium celebretur*; quod & alii postmodum præstitere Pontifices Summi, quorum aliqui addidere *Ad normam Breviarii Romani præscriptam*, ut de S. Raymundo de Pennafort Clemens VIII., & de S. Carolo Borromæo Paulus V. *Ad Breviarii Romani præscriptum*. Novissimæ vero Bullæ hac, similive utuntur methodo, ut de S. Rosa Limana: *Statuentes ab Ecclesia universali quolibet anno die N. mensis N. memoriam ejus inter Sanctas Virgines recoli debere.*

II. Quæ diserte officii mentionem habent, utique ad effectum officii necessitatem novi Decreti excludere videntur, & ex iisdem facile similem expositionem accipiunt Bullæ reliquæ, quæ *festum, vel memoriam* mandant haberi. Verum Sanctio novum Decretum exquirit, cui communis conformis est praxis, quæ non de omnibus canonizatis instituit officium, sed de aliquibus tantum, pro ceteris, quorum pluralitas vetat, supplente omnium Sanctorum festo ad hoc instituto. Bonifacius IX. die 7. Octobris 1391. inter Sanctas retulit S. Birgittam, concedens de eadem in universali Ecclesia officium fieri, & tamen nonnisi sub Gregorio XV. anno 1623. medio novo Decreto in Breviarium inductum fuit. Quid clarius?

III. Sensum Bullarum superest perscrutari, & Gavantus *sect. 2. cap. 2. n. 30.* restrictum esse putat ad Ecclesias, quarum Sanctus est Titularis. Meratus *ibidem num. 9.*, Pasqualigus *de Sacrif. novæ leg. q. 268. num. 5.*, & Lezana *consult. 2. n. 6. & 7.* exponunt de habilitate, non de actu, ita ut declaretur Sanctum talem esse, ut possit ipsi dictus officii cultus, & honos deferri, & de facto sit impendendus, ubi Patronus, vel Titularis est, aut ejusdem Reliquia insignis asservatur. Responsionem hanc approbant verba illa, *Ad normam in Rubricis Breviarii Romani præscriptam*, vel *Ad Breviarii Romani præscriptum*, quæ in superadductis Bullis observavimus haberi, & insimul nobis ostendunt mentem aliarum, in quibus desiderantur; in Breviarii autem Rubricis de Sanctis canonizatis non præscri-

bitur officium, nisi ubi sunt Patroni, vel Titulares. Attamen quia adhuc ea verba minus peritis offensio esse poterant, in posterioribus Bullis omissa venere, nullaque officii mentione acta, methodus alia ut supra usitata fuit.

IV. Ex ritu officii, quem tacent Canonizationum Bullæ, nec Rubricæ assignant. Gavantus *loc. cit.* novum Papæ, qui juxta cap. *Gloriosus de Reliq.*, *& vener. Sanct.* solus potest unum præ aliis extollere, Decretum, per quod ritus præscribatur, necessarium enuit, & longiori, ac aureo calamo argumentum prosequitur Benedictus XIV. *lib.* 1. *de Canon. cap.* 38. *n.* 7., quem curiosus Lector recolat, dum nos ponderantes ea Decreti verba *extra propriam Ecclesiam*, rite inferre posse credimus, sine novo Decreto in propria Ecclesia officium fieri posse, prædictarumque Bullarum sensum manere restrictum ad Sanctos pro suis titularibus Ecclesiis, quibus Rubricæ officium 1. classis de respectivo Titulari diserte demandant. Idem esto judicium de Sanctis pro locis, quorum Patroni sunt, aut eorum insignes asservantur Reliquiæ; primis siquidem Romanæ Rubricæ pro officio duplici itidem 1. classis, & secundis Congregationis Sanctiones pro officio duplici minori favorabiles extant.

DECRETUM II. CAP., IN ORDINE CCCLXXXVII.

Nullatenus in Anniversario Beatificationis, seu Canonizationis debet celebrari festum cum officio, nisi in illa tantum die Canonizationis, vel Beatificationis, & eo modo, quo concesserit Sacra Congregatio. S. R. C. 8. April. 1628. ex Merato sect. 2. cap. 2. num. 9.

I. AUthenticiæ Decreti, quod in suo Indice n. 66. dare pollicetur Meratus, nihil profecto detrahitur, per hoc quod promissi immemor, id minime præstiterit. Castaldus *lib.* 3. *sect.* 12. *cap.* 4. *n.* 16. Canonizationis festum, cum primum aliquis in Sanctorum numerum relatus fuerit, cum officio primæ classis, & octava fieri posse, seu magis solere, sentire videtur, & idipsum consequenter posse præstari, ubi alicujus Beatificatio solemniter celebratur. Castaldo quoad Canonizationis festum adhæret Halden. *par.* 3. *tit. ult. V. Canonizatio*, & subdit ea, quæ Castaldus tradit de Beatificatione, cum proportione esse intelligenda, & nisi aliter in Decreto Beatificationis a Sede Apostolica ordinetur, aut præscribatur. Meratus *loc. cit.* ejusdem Castaldi opinionem adoptat, quam communi Ecclesiarum Urbis praxi facit conformem, & probat primo ex præcedenti Decreto, in quo statuitur, *De Sancto Canonizato non posse fieri officium extra propriam Ecclesiam sine novo Decreto*; hinc infert, quod de Sancto recens canonizato possit fieri officium in illa Ecclesia, in qua fit festum suæ canonizationis. Languescit hæc consequentia, nec tanto est digna Auctore, quasi festum solemne Canonizationis, Sancti *propriam* constituere valeat Ecclesiam illam, in qua agitur, & in Decretorum, & Rubricarum sensu illa non sit *Ecclesia propria*, cujus Sanctus Patronus est, vel Titularis.

II. Canonizationum Bullas, quarum verba de Sancto canonizato, ut in præcedenti Decreto vidimus, officium regulariter indulgent, secundo producit. At miror, non viderit, quod officium indulgent pro *die mortis ejus*, & non pro una duntaxat vice, sed *annuatim* in eadem mortis die, & nihil prorsus habent de *ritu*, aut de *octava*; unde igitur unquam ipse quid eruit in favorem diei, in quo celebrantur canonizationis solemnia? Illationem adhuc reverentia, quam Merato gerimus, lubentes nos condonare faceret, si ipse nobiscum aliter easdem non exposuisset Bullas; si enim ipsum non pudet, nos utique turpiter destruere, quod alibi fuit ædificatum.

III. Roboris fucum quendam fortasse habet illatio, quam ex præsenti deducit Sanctione, quæ pro die anniversario denegata officii facultate, subdit: *Nisi in illa tantum die Canonizationis, & Beatificationis*; cum enim dictio *Nisi* sit exceptiva, & in effectu præcedentibus adversetur, præcedatque oratio negativa officii in anniversario, fas est, ipsa officium affirmet pro die canonizationis, & beatificationis. At *fucum* duntaxat habere ipsi te diximus, quem statim dissipant ea Decreti verba, *& eo modo, quo concesserit Sacra Congregatio*; designant namque etiam pro die canonizationis, & beatificationis concessionem exposci, qualem factam fuisse per Gregorium XV. pro SS. Isidoro, Ignatio, Francisco Xaverio, Philippo Nerio & Theresia, asserit Guyetus *lib.* 1. *cap.* 8. *qu.* 9., & alias frustranea fuisset, si jam id jure communi concederetur. Et quidem quid aliud signat præcedens Decretum, dum ad officium de Sanctis canonizatis extra propriam Ecclesiam habendum, novum absolute, & simpliciter necessarium pronuntiat Decretum? Dictio autem *Nisi* bene excipit diem canonizationis, & beatificationis, non quia in hac non requiratur ad officium speciali concessio, sed quia pro ea regulariter semper fieri consuescit, & memorata dictio non designat nobis, nisi quod concessio facta pro die, non extenditur ad anniversarium, sed in ipso die canonizationis, & beatificationis expirat.

IV. Apprime quadrat exemplum regiæ Sponsæ, cujus desponsationis dies undequaque celebrior evadit, non sic dies anniversaria, quæ nullatenus celebratur, sed magis Natalis dies, quæ in Principum aulis solemnis esse solet. Sic Sancti recens canonizati solemnitatem officii concessione augere, in usum habet Ecclesia, non diem anniversariam, cujus loco diem aliquorum natalitiam assumit, aliorum, cum ob copiam omnes seorsim recolere non valeat, merita in uno omnium Sanctorum festo, quod hac de causa instituit, minime prætereuns. Etsi vero Ecclesia, quæ solemniis unius Sancti unam duntaxat assolet destinare diem, consultius eligat natalitiam, in qua eidem incomparabiliter majora obvenere bona, haud tamen abhorret anniversarium canonizationis, sed ex particulari dispensatione aliquibus nonnunquam illud indulsisse reperitur, ut Ordini S. Augustini illud S. Nicolai Tolentinatis pro die 5. Junii, Ordini Minorum illud S. Francisci de Paula pro die 4. Maii, & novissime Ordini Conventualium illud S. Francisci de Assisio, quinimmo & præsens Sanctio sine particulari concessione duntaxat inhibet *festum cum officio*, cuique liberum faciens festivitatem sine officio agere.

V. Bene itaque Gavantus *sect.* 3. *cap.* 8. *n.* 1. ad rem dixit: *Quæ addidit recentior, fieri festum cum octava tum canonizationis, tum beatificationis Sanctorum, aperte fallitur, si loquatur sine præcisa licentia S. Sedis Apostolicæ*, per quam ceteroquin pro die canonizationis assolet indulgeri officium duplex 1. classis cum octava, & pro die beatificationis officium duplex majus pro unica die. Quod minime concessum intelligitur pro die, quo Dei Servus Sanctorum, vel Beatorum numero fuit adscriptus, alias solemnia ad annum usque sequentem differri deberent, sed magis pro die, quo juxta Guyetum primum Diploma ad notitiam venit, vel verius, qui pro diversitate locorum congruentior censetur pro iisdem solemniis celebrandis. Ab hoc tamen die non petitur anniversarium, sed quatenus concedatur, petendum est a die, in quo canonizatio reipsa fuit peracta.

DECRETUM III. CAP., IN ORDINE CCCLXXXVIII.

Recitatio officii de Beatis non canonizatis non est satisfactoria præcepti, nisi quoad illos, quibus Sedes Apostolica de hoc indulsit; nec talium Beatorum nomina poni possunt in Kalendario, nisi illius tantum loci, earumque personarum, in quo & a quibus cultus Beati cum Officio, & Missa celebratur. S. R. C. 27. Septemb. 1659. *in Decreto generali approbante Alexandro VII.* ex Merato in Indice Decr. Brev. numer. 79.

I. UT Sanctionis plenam mentem arripias, in medium prodeant duo Decreta, ex quibus fuit compacta. Primum refertur a Merato in Indice Decr. Missalis n. 365., & fit 4. cap., in ord. 389. *In locis, ubi Beatos ab omnibus coli permissum est, non inde publica officii recitatio permissa censeatur, sed tantummodo privata, nec satisfactoria præcepti recitationis, nisi quoad illos, quibus Sedes Apostolica de hoc indulserit.* Secundum refertur ibidem n. 368., & erit; 5. cap., in ord. 390. *Beatorum nomina in Kalendariis non apponantur, nisi illius tantum loci, earumque personarum, in quo, & a quibus cultus Beati cum Officio, & Missa celebratur. S. R. C. 27. Septemb. 1659.*

II. Quoniam Beatis adhuc superest alterum Ecclesiæ judicium, in permissione cultus eorundem limitate procedit Ecclesia, & adeo, ut non liceat excedere terminos verbales indultorum unde Sacra Congregatio 16. Decem. 1652. *Haud licitum est excedere limites verbales indultorum super beatificationibus, præsertim in celebratione Missarum, & officii, nisi hoc expresse Sedes Apostolica indulserit.* Non sunt itaque audiendi, qui quasi confundunt beatificationem cum canonizatione, volentes illam esse canonizationem minori apparatu celebratam, adeoque hoc ipso, quod per Sedem Apostolicam aliquis declaratur Beatus, dignum declarari, cui cultus publici pars qualibet, quæ canonizatis impenditur, exhiberi valeat. Beneficationum Bullæ ipsæ rem extra dubium constituunt, in quibus limitationes plurimæ tum respectu cultus exhibendi, tum personarum, tum locorum in quibus, & a quibus exhiberi conceditur, cernuntur appositæ. Cum itaque nonnullis in locis quandoque Beati ab omnibus coli permittantur, non inde *publicam* officii recitationem permissam esse, Sanctio stabilit; hoc siquidem ipso excederentur termini verbales indultorum, quæ non supponuntur talem facultatem facere. Erit, qui ad publicam satisfactoriam præcepti recitationem limitabit Decretum, sed tu ne contentus esto, privata siquidem, quæ conceditur, etiam declaratur non satisfactoria præcepti. Quæ igitur erit? Erit, quæ in Ecclesiis ultra pensam officii currentis publice haberetur. Privata autem officii recitatio, quæ præcepti satisfactoria non est, rationem induit aliarum privatarum precum, quarum obsequii genus, cum & præstari queat cum sola sanctitatis fama defunctis, non est, quod vetet, Beatis impendi iis in locis, ubi eosdem ab omnibus coli permissum est. Hinc ruit sententia Granadi, qui 2. 2. *contr.* 1. *tr.* 7. *disp.* 4. *sect.* 2. peccati mortalis reum facit, qui de Beatis officium privatim recitat; nomine quippe Ecclesiæ non recitatur, dum ex privata devotione dicitur, ut bene advertit Quarti *par.* 1. *tit.* 4. *dub.* 6., adeoque cultus publicus non est, sed privatus, instarque se habet aliarum privatarum precum, & sic Apostolicis Sanctionibus non contrait; qui hoc obsequii genus Beatis impendit.

III. Hinc habes, cur Beatorum nomina in Kalendariis apponi vetentur, *nisi illius tantum loci, earumque personarum, in quo, & a quibus cultus Beati cum Officio, & Missa celebratur*; quippe Kalendaria non sunt, nisi notæ quædam eorum, de quibus ex Apostolico indulto officium, & Missa celebrantur. Cum itaque patens sit intentio Decreti, inhibitum non erit, Beatorum nomina in Kalendariis indicari, non quidem assignato officio, sed solum indicata eorum die natalitia, ut citra officium concesso cultu idem valeant honorari; & nec dubium est de plebejis Kalendariis, quæ ad officii directionem minime deserviunt, sed ad populi instructionem pro currentibus festivitatibus. Verum si Beati officium Ecclesiæ alicui Diœcesis con-

concessum sit celebrari, nec vetitum sit, ejusdem nomen cum officio in Kalendarium ipsum Diœcesanum induci, dummodo assignato officio currenti pro reliqua Diœcesi, diserte notatum fiat, prædictum officium in præfata Ecclesia dumtaxat esse recitandum, quia hoc ipso Beati illius nomen non apponitur, nisi in Kalendario *illarum personarum*, quibus ejusdem cultus cum Officio, & Missa est permissus; annotatio quippe ista Ecclesiæ illi quoad hanc partem appropriat Kalendarium, quod ceteroquin materialiter, & quoad partes reliquas in usum est totius Diœcesis.

IV. Nunc alterius succedat examen Decreti, quod erit 6. cap., in ord. 391. *Si concessa fuerit per Sedem Apostolicam Altarium erectio, non tamen ob id Missam, & officium de Beatis celebrandi, vel recitandi facultas tradita præsumatur; etenim specifica, & expressa concessio super his præcedere debet. S. R. C. coram Alex. VII. 27. Septemb. 1659. apud Meratum in Indice Decr. Missalis num.* 363. Missa, & officium specialem important cultum, & superiorem cultui erectionis Altarium, unde ex hujus concessione haud rite erui valet concessio super illis, sed pro his etiam specialis, specifica, & expressa, fas est, præcedat concessio. Sancti canonizati amplitudinem habent cultus, in eorumdem honorem Altaria, & Ecclesiæ erigi queunt, & tamen de iisdem officium, quod sit satisfactorium præcepti, sine nono Decreto fieri non posse, primum hujus capitis firmat Decretum; quis autem crederet, plus Beatis posse esse concessum? Quæ itaque de officio hic statuta sunt, sunt etiam canonizatis communia, præter publicam officii decantationem, quam de canonizatis dummodo non in satisfactionem præcepti, integrum est haberi; quinimmo & Missam iis diebus, ac circumstantiis, prout Rubricæ ferunt; canonizatis enim non denegatur officium, quia hoc obsequii genus iisdem vetitum sit impendi, utpote qui amplitudinem cultus sine restrictione obtinent, unde in Ecclesia propria statim assequuntur officium, sed quia cum Ecclesia ob Sanctorum copiam canonizatos omnes officii cultu distinctim non valeat honorare, in uno Sanctorum omnium festo eosdem cum officio contenta est excolere, per quamlibet anni diem distributis officiis, quæ in honorem Dei, vel Sanctorum vult celebrari: quare percurso diei officio, quod est in præcepto, vetitum haud erit in eorumdem honorem officium etiam publice decantare. Pro iis diebus, & circumstantiis, in quibus per Rubricas permittuntur Missæ officio currenti non conformes, a fortiori idipsum consequenter erit de Missa, cujus qualitatem, dummodo in honorem canonizatorum, non beatificatorum, pro quibus cultum jure limitat, habeatur. Ecclesia cleri committit devotioni, & arbitrio.

V. Sanctionem claudat Decretum alium, & sit 7. cap., in ord. 392. *Episcopi Regulares, qui ex Indulto Sedis Apostolicæ gaudent privilegiis suæ Religionis, de quibus sunt capaces pro eorum conditione, non possunt de Beatis suæ Religionis recitare officium, & in propriis Cathedralibus Missam celebrare, & Altare Beatis prædictis erigere. S. R. C. 17. Apr. 1660. ex Merato in Indice Decr. Missal. num.* 382. Decretum 4. cap. 43. nos edocet, Regulares Episcopos sequi debere Kalendarium propriæ Diœcesis, non Religionis; nunc consequenter instruimur, iisdem haud suffragari privilegia suæ Religionis, quibus ex Apostolico indulto perfruuntur, ad effectum recitando officium de Beatis suæ Religionis; fieret enim inde dissonantia plurima, ob quam ad officium Diœcesis fuerunt adstricti, cum proprio clero, a quo haud congruit Episcopum tamquam caput discrepare. Ubi autem prædictis Episcopis simpliciter inhibetur celebratio officii de prædictis Beatis, non sic est de Missa, sed hæc solum vetatur haberi in propriis Cathedralibus, & a fortiori in Ecclesiis aliis Diœcesis, non tamen sui Ordinis, pro quibus suffragantur privilegia Religionis. Differens est ratio officii, & Missæ; nam ubi quoad officii qualitatem quilibet proprio Kalendario manet adstrictus, non sic est quoad Missam, quæ etiam in propria Ecclesia celebrata, necesse non est, conformetur officio, sed persæpe celebrans quoad ejusdem qualitatem remanet liber; quinimmo quoties celebrat in aliena Ecclesia, aut debet, aut congruit, quod Missa conformetur officio Ecclesiæ, in qua celebrat; hinc merito statutum fuit, privilegium Missæ, non officii, ab iisdem participari Episcopis. Quod Missæ privilegium, uti & erectionis Altaris, nedum ad personas, sed etiam ad loca cum maneat restrictum, consequens est, quod præfati Episcopi solum in Ecclesiis suæ Religionis, & non in propriis Cathedralibus, aliisque Diœcesis Ecclesiis de iisdem Beatis celebrare valeant, & erigere Altare.

DECRETUM VIII. CAP., IN ORDINE CCCXCIII.

Beati in Patronos non eligantur, nec eorum natalitia cum octavis celebrentur. S. R. C. coram Alex. VII. 27. Septemb. 1659: ex Merato in Indice Decr. Missal. num. 393.

I. Firmis quoque, ait Sacra Congregatio, *remanentibus Decretis, nempe ne Beati in Patronos eligantur, nec eorum natalitia cum octava celebrentur*; quare cum octava dumtaxat Patronis principalibus, non minus principalibus juxta Rubricas debeatur, Decretum ab eligibilitate in Patronos principales solum Beatos repellit. Decreta tamen, *quæ firma remanere statuuntur*, etiam patrocinii minus principalis eosdem declarant inhabiles; qua de re cum fuse egerimus in Decreto 1. cap. 3., ubi & limitationes dedimus, quas præsens Sanctio patitur, ulteriora hic dare supersedemus. Octava autem nota solemnitatis est, unde minus congrua visa est, quæ tribueretur Beatorum festis, qui adhuc ultimum expectant Ecclesiæ judicium.

II. Verum per hocce Decretum universim haud fieri inhibetur octavam in Beatorum honorem, nec revocata censenda sunt præcedentia indulta, quæ super iisdem octavis possunt esse concessa, ut diserte statuit sequens Decretum, quod erit 9. cap., in ord. 394. *Indulta recitandi officium cum octava, vel sine octava, & celebranda Missam de Beatis, non fuerunt revocata per Decretum emanatum anno* 1659., 27. *Septemb. S. R. C. 17. Aug. 1660. apud Meratum in Indice Decr. Missal. num.* 380. Decreta enim generalia numquam tollunt speciales concessiones, ut Congregatio ipsa declaravit in Decretis 7., & 8. cap. 22. Quare non obstantibus Decretis quibuscumque integrum erit præcedentibus indultariis Beatos cum officio, octava, & Missa, ut prius, honorare.

III. Non est conctimut ostendere, quod eadem de causa, ob quam Beati a Patronatu repelluntur, sequens Decretum, quod erit 10. cap., in ord. 395. eosdem inelligibiles in Titulares Ecclesiarum declarat: *Absque Pontificio indulto non licet assumere in Titulum Ecclesiæ Beatum nondum canonizatum; Titulus autem sic assumptus habet supprimi, & alius pro eo de Sancto canonizato substitui. S. R. C. 23. Jan. 1740.* Quæ in Decreto 1. cap. 2. exaravimus de S. Roccho, qui licet ex canonizatis non sit, in Titulum Ecclesiæ probatur assumi, ubertim evincunt a Titulo Ecclesiæ Beatos minime universim expelli; quare ut jura juribus concordentur, ultra ibi dicta recolenda sunt tradita in Decr. 1. cap. 3., & quos ex Beatis ibidem fecimus eligibiles in Patronos principales locorum, erunt itidem eligibiles in Titulares Ecclesiarum. Quod si quis contra ibi statuta reperiatur assumptus, cum ejusdem assumptio sit nulla, & contra Apostolicas Sanctiones attentata, *talis Titulus supprimi debet*, ac propterea *alius pro eo de Sancto canonizato debet substitui*, quod tamen nolumus intelligi limitative, & cum exclusione eorum Beatorum, qui jure præfatæ eligibilitatis legitime gaudent, licet eosdem de facili eligi non probemus.

DECRETUM XI. CAP., IN ORDINE CCCXCVI.

Dies festi in Beatorum memoriam non celebrantur, nisi speciali indulto Apostolico provisum fuerit. S. R. C. coram Alex. VII. 27. Sept. 1659. ex Merato in Indice Decr. Missal. n. 367.

I. LIS erat inter Auctores, num in Beatorum memoriam ab Episcopis festa possent indici, & communior opinio negabat, quæ nunc per Congregationem approbata manet; etsi enim per Urbanam Constitutionem Episcopi spoliati non fuerint facultatem indicendi festa, hanc tamen exercere non valent erga eos Dei servos, quorum cultum juxta verbaliter in indultis expressa Sedes Apostolica vult limitatum, hoc siquidem ipso eorumdem cultum extenderent. Cum itaque nonnisi per Episcopos in respectivis suis Diœcesibus festa in præcepto possint constitui, dubium non est, quod dum ad ea celebranda speciale indultum Apostolicum exposcitur, Episcopi prædicta facultate spoliati veniunt, & quatenus eadem usi fuissent, festa hujusmodi in præcepto censeri non possunt, ac consequenter nec celebrari.

II. An si quis Beatorum, quos in suo cultu Urbanus VIII. anno 1634. manutenendos esse sanxit, festivum cultum legitime habuerit, in eodem sit manutenendus, quæstio esse posset, sed certum est, quod eorumdem dies non sunt amplius festivi, idem quippe Urbanus in sua bulla *Universa* 1642. festa quæcumque abrogavit, & ad observantiam dumtaxat eorum, quæ ipse indixit, voluit teneri fideles. At quid si quis eorum fuisset Patronus principalis loci? Ejus dies esset festivus, Urbana siquidem Constitutio Patroni principalis festum non abrogat, sed magis in præcepto constituit, ubi eumdem haberi, & venerari contigerit. Idipsum consequenter erit de iis Beatis, quos in Decr. 1. cap. 3. fecimus eligibiles in Patronos principales locorum, quando reapse eligerentur, quatenus tamen Patroni principalis festum per eamdem Bullam credatur in præcepto constitutum; secus vero, si solum in casu, in quo præcedenter festive fuisset excultum, qualiter in cap. 13. nos dicebamus, in priori siquidem casu nihil propria auctoritate attentaretur, sed Apostolico interveniente indulto, bene vero in posteriori. Nec refragamur admodum contendentibus integrum Episcopis eorum Beatorum, qui præcedenter ad Urbanam Constitutionem festive colebantur, indicere festa, hæc siquidem per Bullam Urbanam abrogata non fuere speciali aliqua de causa Beatos tangente, sed generali alia, nempe ob querimoniam pauperum, & ipsorum festorum abusum, communi etiam canonizatis; quare sicuti nihilominus in honorem canonizatorum valent inducere festa, ita Beatorum, quorum cultum non extenderent ultra ea, intra quorum limites Urbanus VIII. in suis Decretis vult esse coercitum, & manutenendum.

III. Decretum adhuc indubiam limitationem accipit a sequenti Sanctione, quæ erit 12. cap., in ord. 397. *Dies festi in Beatorum honorem non celebrandi, non extenduntur ad festa devotionis. S. R. C. 17. Sept. 1660. apud Meratum in Indice Decr. Missal. num.* 379. Hinc quippe edocemur, quod Beatorum festa, etsi in præcepto constitui non valeant, ex propria, & particulari devotione quilibet tamquam festiva ea excolere potest, quemadmodum superius vidimus permissum Beatorum cultum per privatam, & non satisfactoriam præcepti, recitationem officii. An vero id publice, & cum publica solemnitate præstari queat, Decretum non explicat, ego tamen ægre concederem, & publica siquidem, licet non satisfactoria præcepti, recitatio officii reperitur inhibita.

D E-

CAPUT XLVI.

De Officiis addititiis.

I. OFficiorum addititiorum nomine, quidquid divino officio nonnumquam addi debet, seu magis ultra solitam officii divini pensam juxta Rubricarum mandata debet recitari, venire intelligimus. Sunt autem officium parvum B. Mariæ, officium Defunctorum, Psalmi Graduales, & Pœnitentiales, ac Litaniæ Sanctorum. Officii parvi B. Mariæ Urbanum Papam II. in Concilio Claramontano de anno 1095. institutorem agnoscunt plurimi, Baronius vero *in Annal. ad annum* 1056. Petrum Damiani. Verum ex Radulpho *prop.* 20. notat Gavantus *sect. 9. cap.* 1. *num.* 1., quod Urbanus II. sancivit dumtaxat, ut idem officium jam a quibusdam Monachis frequentatum, etiam a Clericis quotidie recitaretur, unde a Card. Bona *de div. psalm. cap.* 12. §. 2. *num.* 1. inter ejusdem restitutores, seu Propagatores rejicitur, quibus *num.* 2. item adjungit Petrum Damiani; quod & præstant Gavantus *loc. cit.*, Bissus *lit. O. num.* 36. Angelus a Nuce *in Chron. Monast. Cassin. num.* 1669. *&* a118., ac Scriptores omnes vitæ ejusdem, nempe Joannes Monacus *cap.* 15., Joannes Antonius Flaminius *post medium*, Augustinus Fortunatus Camaldulensis *lib.* 5. *hist. Camald.*, & Hieronymus Rubeus *lib.* 5. *hist. Ravennat.*, cum enim dicti officii desuetudo in suis Monasteriis paulaoim irrepsisset, ipse ad pristinam observantiam illud revocavit, Gregorii VII. jussu, ut addit idem Rubeus. Sane Vincentius Belluacensis *in spec. hist. lib.* 17. *cap.* 103. Joannem Damascenum, qui vivebat anno 728., quotidie horas Deiparæ studiosissime decantasse fatetur, & Petrus (non Paulus, ut scribit Gavantus) Diaconus Cassinensis *in Comm. in Reg. S. Bened.* meminit officii B. Mariæ in Congregatione Cassinensi ex præcepto Zachariæ Papæ quotidie recitari consueti. Qui alibi ejusdem institutionem refert ad Gregorium II., qui Baronio teste Pontificatum iniit anno 715., cuique post Gregorium III. successit Zacharias, qui vixere ante annum 752. Non desunt denique, qui prædictum officium adhus antiquius faciunt, quare ex B. Alano de Rupe idem Angelus de Nuce *num.* 1669. Sancto Benedicto, & Hyppolitus Maraccius *in Fundat. Marian. verb. Augustinus* Sancto Augustino ejusdem institutionem tribuunt. Eumdem Augustinum Jacobus de Valentia *in expos. hymni Te Deum* auctorem facit officii Defunctorum, de quo tamen, uti & de Litaniis Sanctorum, in sequenti Tomo, tamquam in opportuniori loco reservamus agere, nunc vero cursim dumtaxat de iisdem sermonem habebimus, ne quid hic desit, quod ab Breviarium artinet; qua sub ratione solummodo etiam subjicientur examini Psalmi Graduales, & Pœnitentiales.

DECRETUM I. CAP., IN ORDINE CCCXCVIII.

Servanda est antiqua, & laudabilis consuetudo, ubi recitatur in choro officium parvum B. M. etiam in semiduplicibus, & Dominicis, non obstante Rubrica Breviarii. S. R. C. 4. Sep. 1607. *in Trojana* ex Merato in Indice Decr. Brev. num. 27.

I. ANTE Pium V. ultra officium Domini Clerum adstrictum fuisse ad quotidianam recitationem officii parvi B. M., communis est Doctorum sententia; an autem jure scripto, vel sola consuetudine, dissidium est, & adducunt plurimi ex Radulpho *prop.* 20. Decretum Urbani II., quod alii non ubique receptum fuisse asserunt, licet postea dicti officii recitatio in communem usum abjerit, & sic teneretur clerus ad eamdem recitationem ex consuetudine vim legis habente. Ex Benedicto Papa XIV. lubet transcribere Decretum quoddam Concilii Aurelianensis anno 1365. sub Urbano V. celebrati, quod in sapientissimis suis annotationibus ad officium B. M. in Sabbato sub his producit terminis: *Item approbante Concilio statuimus, quod in singulis Ecclesiis Metropolitanis, Cathedralibus, Regularibus, Collegiatis, Matutina, & aliæ horæ de B. M. singulis diebus solemniter decantentur, nisi alias officium esset de B. M., vel aliis majoribus festis anni, vel in Adventu Domini; & hoc omnes volumus adstringi sub præcepto*; & quidem tam in choro, quam extra chorum, ut laudatus subdit Pontifex Summus. Nunc Breviario Romano addicti, ut infra magis dicetur, ad præfatum officium extra chorum recitandum nullatenus tenentur, bene vero in choro, si, & ubi consuetudo aderat, quam retinendam esse, servandamque voluit Pius V. in sua Breviarii Bulla. Hinc in Breviario Romano invecta fuit quædam Rubrica, quæ Clerum ab ejusdem officii recitatione extra chorum eximit, ejusque arbitrio pro temporis opportunitate committit, in choro illud dicendum demandat cum fere simili dierum exceptione Decreto Concilii Aurelianensis. Hoc in exceptis posuit majora anni festa, & id extensum fuit *ad qualibet novem lectionum officia*, dies itidem, in quibus alias officium erat de B. M., ne binum officium de eadem diceretur, & hac eadem de causa nunc excepta manent *Sabbata, quando fit officium de Sancta Maria*. Fortasse etiam adventus exceptus fuerat, quod ejusdem officium creditum sit ad eamdem spectare Deiparam, de qua quoniam reipsa non est, nunc eo tempore satius est dici præscriptum, sola vigilia Nativitatis excepta, quæ a laudibus officium duplex habet. Cum olim dumtaxat triduum mortis Christi foret immune a recitatione dicti offici, modo idipsum præscriptum extitit de feriis cunctis majoris hebdomadæ, ut eo tempore, quo potissimum Dominica passio recolitur, uni Christo vacemus. Ab octavis Paschæ, & Pentecostes propter temporis incongruitatem exclusum censet Radulphus *prop.* 20., & quidem cum octava quælibet unum cum festo censeatur facere, hæc sola ratio potis est illud expellere, cum a respectivis proculdubio festis abigatur.

II. Dum itaque memorata Rubrica diem quamlibet per officium novem lectionum impeditam, a recitatione officii B. V. declaret liberam, non obstante consuetudine, quæ alicubi vigebat, videbatur in semiduplicibus, & Dominicis memoratum officium in præcepto non esse constitutum. In oppositum tamen censuit Congregatio, & antiquam, & laudabilem consuetudinem recitandi in choro officium parvum B. M., etiam in semiduplicibus, & Dominicis voluit esse servandam, non obstante prædicta Rubrica, quæ ad tramites Pianæ Constitutionis utique est trahenda. Hæc autem postquam a præcepto ejusdem officii exemit utentes Breviario Romano, sub his terminis conditionem adjecit, & consuetudinem præservavit: *Hoc autem concedimus sine præjudicio sanctæ consuetudinis illarum Ecclesiarum, in quibus officium parvum B. M. semper Virginis in choro dici consueverat; ita ut in prædictis Ecclesiis servetur ipsa laudabilis, & sancta consuetudo celebrandi more solito prædictum officium*. Si itaque in prædictis Ecclesiis *servanda est laudabilis, & sancta consuetudo* ejusdem officii, & servanda est *more solito*, non est, quod nitamur evincere præfatum officium recitandum esse etiam in semiduplicibus, & Dominicis, ubi talis erat consuetudo; quinimmo lubentes addidimus, *etiam in duplicibus*, quorum Decretum unice non meminit ratione petitionis de semiduplicibus exhibitæ, esse in choro recitandum, ubi, & prout eadem consuetudo ferebat.

III. Excitare nunc nobis liceat dubium, cur cum ita res sit, ab officio novem lectionum absolute officium Deiparæ nihilominus Rubrica depellat? Id factum nos credimus, quia nedum antiquior disciplina quotidianæ recitationis prædicti officii, sed etiam quæ ut supra restrictior successerat, jam desierant, & nonnisi, prout dicta Rubrica disponit, priscæ consuetudinis reliquia communiter supererat. Cujus dispositio Decreti servanda non minus est ab iis Ecclesiis, quæ mutato proprio Breviario, ad Romanum convolarunt, ut sanxit Urbanus VIII. de consilio S. R. C. 2. Jan. 1627. (& sit Decr. 2. cap., in ord. 399.) ita ut ad dictum officium teneantur juxta veteris consuetudinis observantiam; a receptione enim Breviarii Romani illico easdem adstringit Constitutio Piana.

IV. Quadruplex est mutatio hujus officii, & licet quod post Nativitatem? dicitur, Gavantus *sect. 9. cap.* 1. *n.* 12. sentiat continuandum esse post diem 2. Febr. usque ad diem, in qua reponitur Purificationis festum in casu translationis ejusdem, Decreta tamen, quæ exposuimus in cap. 40, ostendunt ubertim, statim post diem 2. Febr. mutandum esse in casu proposito. Præterea, quæ mutari distincte præscripta sunt, ad variationem temporum variationem nullam patitur, unde Passionis tempore non omittitur *Gloria Patri* in invitatorio, & responsorio tertii nocturni, & paschali tempore in nocturno dicuntur tres Antiphonæ, aut alias, nec additur vox *Alleluja*, ut in sequenti Decreto, quod erit 3. cap., in ord. 400. *Ad invitatorium, Antiphonas, responsoria, & versiculos officio parvo B. M. V. tempore paschali non addatur* Alleluja. *S. R. C.* 28. *Martii* 1626. *in Tornacen. apud Meratum in Indice Decr. Brev. num.* 52., & hoc jam diserte indicit Rubrica in eodem officio posita, & subdit Gavantus *num.* 11. ad distinctionem horarum majorum canonicarum, unde generalis exurgit regula tempore paschali non addendi *Alleluja* precibus cunctis, quæ extra divinum officium dicuntur. Quæ regula fortasse fallit in versiculo *Panem de Cœlo* ad expositionem, & repositionem SS. Sacramenti, qua de re in sequenti tomo reservamus agere.

DECRETUM IV. CAPITIS, IN ORDINE CCCCI.

Persolventes divinum officium extra chorum, non tenentur ad psalmos graduales, nec pœnitentiales, neque ad officium parvum B. M. V., nec Defunctorum, quæ quidem officia, & psalmi sum onera tantummodo ex præcepto implenda in choro, S. R. C. 2. Sept. 1741. ex Regestis ejusdem S. R. C.

I. PSalmos Graduales, & Pœnitentiales quotidie in Quadragesima olim fuisse recitatos, docent Gavantus, atque Guyetus, qui ex Radulpho prop. 21., dum ait Innocentium III. suis Capellanis mandasse, ut solum in Quadragesima dicerentur, eruit hos antea & aliis diebus fuisse usitatos. Nunc Breviarium Pii V. assignat tantummodo Graduales singulis feriis quartis officio novem lectionum non impeditis, & Pœnitentiales singulis feriis sextis Quadragesimæ similiter non impeditis, *Quadragesimæ* vocabulo latius sumpto, ita ut ejusdem initium peti debeat a feria IV. Cinerum. Circa Deiparæ officium parvum in præcedenti Decreto jam vidimus, qualis pridem ejusdem fuerit usus, quidque circa illud idem Pius præscripserit, qui & remisit antiquam obligationem officium defunctorum sæpius recitandi, & quotidie, ut olim, in Quadragesima, diesque assignavit, quibus recitari debet. Sunt autem primas dies cujuslibet mensis, & quælibet feria secunda Adventus, & Quadragesimæ, ut quanto citius defunctis suffragemur. Id limita pro paschali tempore, & tota hebdomada majori, necnon pro die festo novem lectionum impedita, primum ob temporis jucunditatem, secundum quia eo tempore pro Christo solo, non pro aliis, debemus esse in tristitia summa, & tet-

tertium ob dierum festivitatem. De Vigilia Nativitatis Domini nihil habet Rubrica, sed scite nos monet Gavantus *sect. 9. cap. 2. num. 14.*, quod si ab ea exclusum manet officium parvum B. M., etsi ea die agatur de proximo ejusdem partu, multo magis censeri debet expulsum officium defunctorum, quod illius vigiliæ jucunditatem minoit. Hinc audiri haud debet Castaldus, qui *in Cærem. lib. 3. cap. 1. num. 9.* in eadem vigilia ratione feriæ 2. officium defunctorum dici posse contendit, licet pridie vesperi recitari consulat; etsi enim ea vigilia officium novem lectionum non sit, ad laudes tamen officium duplex habet, quare haud congruit post laudes, post quas juxta Rubricas dici deberet, officium defunctorum locum habere; impedito autem nocturno cum laudibus, quod est corpus officii, utique nec pridie dici debent vesperæ, ut alibi ex Rubricis arguebamus agentes de festo simplici, cujus nocturnum impeditum est, non tamen vesperæ.

II. Ad quæ officia recitanda statutis per Rubricas diebus Clerum Romanum Bulla Piana facit liberum: *Quod vero in Rubricis hujus nostri officii præscribitur, quibus diebus officium B. M. semper Virginis, & Defunctorum, item septem psalmos pœnitentiales, & graduales dici, ac psalli oporteat, nos propter varia hujus vitæ negotia, multorum occupationibus indulgentes, peccati periculum ab ea præscriptione removendum duximus*; & subinde dumtaxat exhortatur ab ea dicenda, allicitque propositione indulgentiæ centum dierum pro qualibet vice, qua officium B. M., aut Defunctorum, & quinquaginta dierum, qua psalmi pœnitentiales, aut graduales ad præscriptum Rubricarum recitabuntur. *Hoc autem concedimus* (subdit eadem Bulla) *sine præjudicio sanctæ consuetudinis illarum Ecclesiarum, in quibus officium parvum B. M. semper Virginis in choro dici consueverat, ita ut in prædictis Ecclesiis servetur ipsa laudabilis, & sancta consuetudo celebrandi more solito prædictum officium*. Qua ex reservatione *consuetudinis* officii B. M. *in choro* sequitur primo, quod *extra chorum* nulla sit obligatio ejusdem officii, 2. quod remotum fuerit onus aliorum officiorum tam in choro, quam extra chorum, ubi adhuc erat consuetudo illa recitandi. 3. quod gratia, & remissione ista solummodo perfruuntur Ecclesiæ Romano ritui addictæ, non vero, quæ jure proprii gaudent Breviarii; Pius enim solum aufert a Rubricis sui Breviarii, *Quod vero in Rubricis hujus nostri officii, &c.*, vim obligandi, & in favorem eodem utentium obligationem revocat consuetudinis, quare Ecclesiæ reliquæ, quæ Romani Breviarii onus non habent, nec indulgentiam debent sentire, & si antiquum suum Breviarium, & ritus usum servare volunt, merito & integram suam eorumdem officiorum consuetudinem observare coguntur.

III. Hæc indubia cum sint, iisdem conciliari debet Decretum, ita ut dum extra chorum dictorum officiorum nullam obligationem agnoscit, veritatem undequaque habeat relate ad Romanum clerum, secus ad reliquum, qui in obligatione suæ consuetudinis perstat. Dum vero eadem officia qualificat *onera ex præcepto implenda in choro*, id verum erit de officio Deiparæ pro iis Ecclesiis, in quibus consuetudo aderat, secus de reliquis officiis, in quorum omissione, uti & officii B. Virginis relate ad Ecclesias, quæ ejusdem consuetudinem minime habebant, nonnisi concessas deperdunt indulgentias. Dicuntur autem adhuc *onera ex præcepto implenda in choro*, quatenus Rubricæ iisdem præfixæ, disertis verbis choro demandant eadem, secus extra chorum, ubi *posse dici pro temporis opportunitate* duntaxat asserunt.

IV. Majorem nec invehit obligationem consuetudo eorumdem officiorum, quæ post Bullam inducta, & præscripta foret, quia cum Bulla aboleat præcedentem ad vitandum peccati periculum, & ad dicta officia indulgentiarum propositione alliciat, consuetudo subsequens præsumi non potest inducta animo se obligandi, sicuti requiritur, ut obliget, sed magis ex devotione, & causa adipiscendi indulgentias; & hoc verum est, tametsi dubium foret de intentione eorum, qui consuetudinem introduxerunt, quinimmo quantumvis consuetudinis inductores credidissent ad dicta officia per Bullam adstringi; super enim dubia consuetudine fundari non potest obligatio certa, nec consuetudo, quæ fundatur in ignorantia, & errore, potest vim legis obligantis acquirere, quemadmodum late tradidimus in Decr. 3. cap. 8., ubi cum ea, quæ dedimus, ad rem admodum faciant, sunt omnino recolenda.

V. Qua ex doctrina eruunt insignes Auctores plurimi consuetudinem, quam in favorem officii parvi B. M. Bulla ut supra reservat, sub peccato Ecclesias non obligare; cum enim non constet, quo animo ea consuetudo inducta fuerit, fundare non potest obligationem certam, & ex devotione, non animo se obligandi præsumi debet invecta, adeoque pronuntiandum est in favorem libertatis; in dubiis quippe melior est conditio possidentis propriam libertatem, & obligatio, cum sit res valde odiosa, præsumenda non est, nisi ubi necessitas cogit, nec statuenda, nisi sit moraliter certa. Probabilis utique est ista opinio, sed eidem nosmet credere, & acquiescere minime possumus: communis enim sententia antecedenter ad Bullam Pii V. Ecclesias ad recitationem officii B. M. facit adstrictas, & præsertim ex universali Ecclesiæ consuetudine vim legis habente, cui non credimus ullam ex conditionibus deesse, quas in Decr. 3. cap. 8. recensuimus tamquam communiter assignatas ad dignoscendum animum se obligandi, quo fuit inducta; quare sicuti nonnisi vi similis consuetudinis Vigiliæ plurimæ, scilicet Pentecostes, S. Joannis Baptistæ, Laurentii, & omnium Sanctorum in rigoroso præcepto jejunii communiter censentur constitutæ, ita similiter sentiendum est de officio parvo B. Virginis. Et præsertim quia cum a Rubricis sui Breviarii consonanter, licet restrictius, ad antiquam consuetudinem præfinitis pro recitatione officiorum B. M. V. Defunctorum Psalmorum Gradualium, & Pœnitentialium, Pius V. diserte se exprimat *peccati periculum* removere, & hoc *sine ullo præjudicio sanctæ consuetudinis illarum Ecclesiarum, in quibus officium parvum B. Mariæ in choro dici consueverat, ita ut in prædictis Ecclesiis servetur ipsa laudabilis, & sancta consuetudo celebrandi more solito prædictum officium*, consequens fit, quod peccati periculum agnoscat in veteri consuetudine eorumdem officiorum; quare cum consuetudo officii parvi B. M. fuerit reservata, excepta, more solito servari decreta, & ex sua remissione, & concessione nullum præjudicium præsentire declarata, opus est, eadem consuetudo peccati periculo fuerit, & adhuc reperiatur obnoxia.

Num per Bullam Pianam tollatur obligatio, quam Rubricæ faciunt officii Defunctorum pro die 2. Novembris, & Litaniarum pro diebus S. Marci, & Rogationum, succedat quæstio, quæ communiter negative resolvitur; ut enim omittantur plurima, quæ ab Auctoribus adducuntur, profecto causa, ob quam exemit Pius V. ab onere officii Defunctorum, scilicet *Nos propter varia hujus vitæ negotia multorum occupationibus indulgentes &c.*, applicabilis non est officio Defunctorum pro die 2. Novembris, cum ad semel illud dicendum non obstent negotia, & occupationes. Idipsum ostendit universalis fidelium praxis, & communis Doctorum consensus ejusdem officii obligationem agnoscit, nec ad ejusdem recitationem ullus unquam traxit indulgentias, quarum propositione ad officium Defunctorum Pius V. allexit. Hæc fere cuncta pari jure procedunt de Litaniis, quæ cum quater in anno solum fuerint indictæ, haud validæ sunt præfata negotia, & occupationes impedire, licet & pro his fortior militet ratio alia, videlicet quod Pius sustulit quidem onus psalmorum pœnitentialium, sed non Litaniarum, quatenus per se, & separatim sunt dici præscriptæ, cum tamen indubie distinctim exprimi debuissent, uti distinctim sunt demandatæ, si Piana relaxatio super easdem item caderet. Dicendum itaque superest, quod Piana Constitutio, ac consequenter etiam præsens Decretum, quod ad ejusdem tramites noscitur emanatum, duntaxat dispositionem faciunt de officio B. Virginis, officio Defunctorum, Psalmis Gradualibus, & Pœnitentialibus, qui per anni cursum diebus ut supra non impeditis per Rubricas sunt sæpe dici mandati.

DECRETUM V. CAPITIS, IN ORDINE CCCCII.

Psalmi Graduales, & Pœnitentiales dicuntur licite, ubi est consuetudo eos dicendi, pridie vesperi feriæ IV., & VI. post Completorium. S. R. C. 2. Aug. 1603. *in Lauden.* ex Merato in Indice Decret. Brev. num. 10.

I. Discimus ex Radulpho *prop.* 21. Psalmos Graduales de more antiquo dici ante Matutinum diei, & ante officium parvum B. V., quod fit veluti unum cum officio majori, & Pœnitentiales dici solitos post Primam, in qua confessio fit peccatorum; in Breviario tamen 1550. Gavanto teste *sect. 9. cap. 3. num. 7., & cap. 4. n. 5.* hi post laudes diei, & illi ante matutinum assignati reperiuntur. Mos iste a Romanis Rubricis retentus fuit, sed ubi pluries in anno præfati psalmi dicebantur, nunc ex earumdem Rubricarum mandatis, singulis dumtaxat feriis quartis Quadragesimæ ante matutinum Graduales, & singulis feriis sextis Quadragesimæ post laudes diei Pœnitentiales dici debent.

II. Psalmi hi, licet prædictis feriis ut supra addicti, indubie licite in præcedenti respective feria suo loco recitari valent, & debent ab iis, qui in dictis feriis matutinum cum laudibus anticipant; eadem enim consuetudo, quæ officii majoris anticipationem licitam reddidit, & eorumdem psalmorum, qui non sunt, nisi ejusdem accessoria quædam, & alias præscripto loco non amplius dicerentur, anticipationem licitam facit. At hic sensus Decreti non est, quod Psalmorum Gradualium, & Pœnitentialium recitationem, non in præcedenti feria ante, vel post matutinum, sed *post Completorium* declarat licitam, quare favorabile censeri debet etiam iis, qui non anticipato matutino, post completorium eosdem psalmos dicerent. Quæ psalmorum anticipatio si declaratur licita, utique & valida ad acquisitionem indulgentiarum per Bullam Pianam concessarum, quæ licet diebus per Rubricas præfinitis reperiantur affixæ, utile adhuc earumdem spatium censeri debet protensum ad omne tempus illud, quo iidem psalmi licite, & valide dici queunt, præsertim quia ex dictis in capite de matutino, etsi pridie vesperi anticipentur, in sequenti, & constituto die dici existimantur; alias enim foret contra generalem regulam beneficium Principis in diminutionem velle interpretari.

III. *Ubi est consuetudo eos dicendi*, subdit Decretum, quod consuetudinem non exposcit, ut præfata recitatio post completorium in adimplementum præcepti sit valida, quem ad effectum sufficit, quod peragatur infra tempus, quo matutinum diei valide dici potest, sed ut sit *licita*, seu ne peccet in Rubricas; quarum dispositio per assertam in casu consuetudinem censetur abrogata. Id jam implicite de omnibus additis officiis statuit Rubrica officio Defunctorum præfixa, dum licet Vesperæ Defunctorum post vesperas, & matutinum post laudes diei, quibus propterea adimitur versus *Fidelium animæ*, sint dici mandatæ, nihilominus subdit, *nisi alia sit consuetudo Ecclesiarum*;

rum; quare nunc nonnisi explicite sancitur, quod alias implicite sancitum erat, seu si ita mavis, nonnisi declaratur, Rubricam officii Defunctorum de aliis æque addititiis procedere officiis.

IV. Idem itaque proculdubio habendum est judicium de officio parvo B. M., & officio Defunctorum, quinimmo omnia, quæ nunc de officiis addititiis dedimus, applicari posse censemus, quidquid aliqui Auctores scripserint, officio Defunctorum die 2. Novembris recitari præscripto, & Litaniis diebus S. Marci, & Rogationum affixis; cum enim matutino, seu laudibus diei non minus per Rubricas jungantur, & maneant addictæ, quomodo unquam anticipari non poterunt, valide, & licite pro toto eo tempore, quo valide, & licite eædem laudes anticipari valent? Verum quod attinet ad officium Defunctorum diei 2. Novembris, Agenda universim eorumdem Defunctorum, & Litanias Sanctorum, uberiorem nostram in sequenti Tomo considerationem expectet.

AD CAPUT XLIII.

De Officiis addititiis.

APPENDIX.

DECRETUM PRIMUM. Cap. in Ord. 465.

Officium parvum B. M. V. in diebus simplicibus, & ferialibus, non abrogata tamen consuetudine, quæ in contrarium fortasse vigeret, tuto potest omitti, & in bona conscientia. S. R. C. 4. Sept. 1745. *in Pernambucen.*

ALiqua nobis non suppetunt, quæ addamus iis, quæ hanc super rem exaravimus tom. 1. cap. 46. Decret. 4.

AD CAPUT XXXIV.

De octavis Festorum.

APPENDIX.

DECRETUM PRIMUM. Cap. in Ord. 436.

Occurrente die octavo Sancti Michaelis cum festo B. M. V. de Rosario, faciendum est officium de octava Sancti Michaelis, transferendo Officium, & Missam Rosarii ad primam diem non impeditam. S. R. C. 20. Junii 1744.

DECRETUM SECUNDUM Cap. in Ord. 437.

An festum S. Joachim, si occurrat Dominica in die octavæ Assumptionis, celebrandum sit eadem die, vel potius ad aliam transferri? Resp. servari Rubricam X. Breviarii Romani de Transl. festor. S. R. C. 22. Augusti 1744. *in Romana.*

HÆC autem Rubrica docet, faciendum esse de die octava cum translatione festi occurrentis, licet duplicis majoris; de hoc autem nihil frequentius a nobis dictum fuit in tom. 1. cap. 18., uti & suis respective locis de transferendo officio affixo Dominicæ, quoties impeditum remanet, dummodo sit officium universalis Ecclesiæ; quod item ex his duobus Decretis sequitur.

DECRETUM TERTIUM. Cap. in Ord. 438.

Pro gratia faciendi officium festivum Sanctæ Annæ die 26. Junii cum commemoratione diei octavæ Beati Joannis de Dukla simul occurrentis; quoad incidentiam vero diei octavæ Sancti Stanislai Kostka cum festo Sanctæ Catharinæ, quæ colitur celebriter a populo, servetur Rubrica de Transl. Fest. S. R. C. 22. Augusti 1744. *in Cracovien.*

PRimum indulgetur *pro gratia*, unde in exemplum trahi non potest pro casibus similibus, sed servanda erit Rubrica de Transl. festorum, quæ jam servari præcipitur in occursu S. Catharinæ, licet celebris in populo, cum die octava S. Stanislai.

DECRETUM QUARTUM. Cap. in Ord. 439.

In occursu diei octavæ B. Joannis de Dukla Compatroni Regni Poloniæ cum festo Sanctæ Annæ, officium habendum est de die octava, Sanctæ Annæ vero, licet ejusdem dies magna cum devotione populi frequentetur, die prima non impedita. S. R. C. 15. Maji 1745. *Poloniæ in una Ord. Excalceator. SS. Trinit.*

LEX hæc est Rubricarum, nec officit præcedenti Decreto, quod pro Sancta Anna fuit specialis gratia pro Civitate Cracoviæ, quare in hac quidem poterit fieri officium die S. Anna cum commemoratione octavæ, sed extra eamdem agendum erit officium de die octava cum translatione S. Annæ.

AD CAPUT XXXV.

De Festis Sanctorum ad Libitum.

APPENDIX.

DECRETUM PRIMUM. Cap. in Ord. 440.

Officia Sanctorum ad libitum incidentia in die impedita in perpetuum, non possunt figi, seu locari perpetuo in alia die ab Ordinariis locorum designanda, Sacra Congregatione inconsulta: nec circa hoc verificatur Decretum de anno 1703. revocans in hoc aliud Decretum generale de anno 1682. S. R. C. 2. Sept. 1741. *in Aquen.*

COnformis est sanctio ista anterioribus quibusvis Decretis, atque doctrinæ, quam nos in illorum expositione tradidimus in cap. 22. tom. 1., sed modo res aliter se habet, ut dicetur infra.

DECRETUM SECUNDUM. Cap. in Ord. 441.

Cum SS. D. N. Benedict. XIV. universo Clero utriusque Siciliæ indulserit officium B. Camilli de Lellis sub ritu duplici ad libitum pro die 15. Julii, in qua occurrit officium S. Henrici semiduplex de præcepto, quæritur quodnam ex duobus enunciatis officiis sit transferendum? S. R. C. censuit rescribendum ad D. Secretarium cum Sanctissimo, cui facta per Secretarium de prædictis relatione, Sanctitas Sua decrevit ut fiat officium de S. Henrico die 15. Julii, officium vero B. Camilli non transferatur, sed omittatur. Die 18. Apr. 1744. *in Barensi.*

IN id item vergit sanctio, ut officia ad libitum occurrentia in dies impeditas, transferri non possint, sed omitti debeant; impræsentiarum vero quid fieri possit, te sequens Decretum instruat.

DECRETUM TERTIUM. Cap. in Ord. 442.

Semel, & pro semper assignare potest Ordinarius diem non impeditam extra Dominicam, & octavas sanctorum, festis sanctorum ad libitum, non immutata tamen lege sanctorum ad libitum. S. R. C. 7. Maji 1746. *in Varsavien.*

HIC Congregatio ab antiqua recedit methodo, & ubi prius festa sanctorum ad libitum incidentia in festa de præcepto, omitti debebant, neque ab Ordinariis locorum in alteram diem immutari poterant, nunc iisdem tribuitur facultas immutandi prædicta festa perpetuo impedita in diem non impeditam extra Dominicam, & octavas sanctorum. *Semel, & pro semper*, adeoque semel electa die non possunt amplius Ordinarii diem alteram eligere, sed præfata festa semper celebranda sunt in die semel electa. At quid, si dies electa tractu temporis evadat perpetuo impedita? Poterit Ordinarius diem alteram semel, & pro semper eligere; tunc enim res redit in integrum, & perinde est, ac si dies numquam fuisset electa. *Ordinarium* simpliciter Decretum nominat, nec addit *loci*, quare Decreti favorem ad Prælatos Regulares, qui item Ordinarii sunt, pro suis respective Ecclesiis extendi dubium esse non potest. *Non immutata lege sanctorum ad libitum*, quare si dies electa quandoque impediatur, festa ad libitum omissioni obnoxia erunt, non translationi, quemadmodum & evenit, quando eadem festa in proprio die impedimur.

Finis secundi Tomi.

INDEX

INDEX RERUM

Quæ in Prima & Secunda Parte hujus voluminis continentur.

Numeri paginas notant. Ubi habetur &c., designat, etiam in sequentibus paginis de re notata sermonem haberi.

A

Ascen-

Capitu-

Dubium

Quan-

Quo-

Maria Magdalena.

Martyrologium.

Matutinum.

Meratus.

Messias.

Minimorum Ordo.

Miserere psalmus.

Missæ sacrificium.

Missæ audiendæ præceptum.

Missæ duæ cantandæ.

Missæ duæ non cantandæ.

Monachi.

Moniales.

N

S. Narcissus.

Natale Sanctorum.

Nativitas Domini.

Nativitas S. Joannis Baptistæ.

Necrologium.

Nomen.

SS. Nomen Jesus.

SS. Nomen Mariæ.

Nox artificialis.

O

Occurrentia.

Octava.

Octava dies in occursu.

Octava dies in concursu.

Octava dies per festum impedita.

Octavæ quoad dies infra easdem.

Octava dies incidens in Dominica privilegiata.

Octavæ in diebus inhibitis.

In

Etiam

Et

Q

Quadragesimale tempus.

R

Regulares.

Repositio festorum.

Repositio in diem sequentem.

Resignatarius.

Responsoria brevia Horarum.

Responsoria lectionum.

Ritus officii.

Rubricarum sensus.

S

Sabbatum.

Sabbatum sanctum.

Sacrosanctæ oratio.

Sancti.

Vi

Sancti veteris Testamenti.

Servorum Religio.

Solemnitas.

Suffragia Sanctorum.

Symbolum S. Athanasii.

T

Tertia, Sexta, & Nona.

Tertiarii.

Titularis Ecclesiæ.

Translatio Festorum.

Triduum mortis Christi.

Tu autem.

V

Venetiarum Status.

Versiculi.

Vesperæ.

Vigilia Ascensionis.

Vigilia Epiphaniæ.

Quid